niat dñs expectātes ꝙ plus amatū qꝝ id qđ p illū figuratū est hoc efficit beatū. Remoto ī istos insignes apostolos separet. Et in eo quod significabat petrus ambo erant: et in eo qđ significabat iohānes ambo futuri erant. Significando sequebatur iste: manebat ille. Credēdo autem ambo mala presentia huius miserie tolerabant. Ambo futura bona illius beatitudinis expectabāt: nec ipsi soli sed vniuersa hoc facit sancta ecclesia sponsa xpi: ab istis tentationibus eruenda in illa felicitate seruanda. Quas duas vitas petrus et iohānes figurauerunt singuli singulas. Verum et in hac tēporaliter ambulauerunt ambo per fidem: et illa in eternum fruētur ambo per speciem. Omnibus igitur sanctis ad christi corpus inseparabiliter pertinentibus ꝓpter huius vite procellosissime gubernaculum ad ligandā ꝛ soluenda peccata / claues regni celorum primus apostolorum petrus accepit: eisdemqꝫ omnibus sanctis propter vite illius secretissime quietissimum sinum super pectus christi iohannes euangelista discubuit: quoniā nec iste solus sed vniuersa ecclesia ligat soluitqꝫ peccata: nec ille in principio verbū deū apud deum et cetera de christi diuinitate: ꝛ de totius diuinitatis trinitate atqꝫ vnitate sublima que in illo regno facie ad faciem cōtemplanda / nunc autem donec veniat dñs in speculo atqꝫ in enigmate cōtuenda sunt: que predicādo ructaret de fonte dñici pectoris solus bibit: sed ipse dñs ipsum euangeliū pro sua cuiusqꝫ capacitate omnibus suis bibēdum toto terrarū orbe diffundit Sunt qui senserint et hi quidem non cōtemptibiles sacri eloquij tractatores a christo iohānem apostolū propterea plus amatum quod neqꝫ vxorē duxerit: et ab ineunte puericia castissimus vixerit. Hoc quidē in scripturis canonicis nō euidenter apparet: verūtamen id quoqꝫ multū adiuuat cōgruētiam huiusce sententie quod illa vita per eū significata ē vbi non erūt nuptie. [Hic est discipulus ille qui testimoniū perhibet de his et scripsit hec: et scim⁹ quia verū est testimoniū eius. Sūt autem (inquit) et alia multa que fecit iesus: que si scribātur per singula: nec ipsum arbitror mundū capere eos qui scribendi sunt libros.] Non spacio locorum credendum est mūdum capere non posse que in eo scribi si possent scripta non ferret / sed capacitate legentiū comprehēdi fortasse non possent: cuius saluarerum fide / plerumqꝫ verba excedere videantur fidem: quod non fit quando aliquid qđ erat obscurū vel dubiū causa ꝛ ratione reddita exponit: sed quando id qđ apertum est vel augetur vel extenuatur: nec tamen a tramite significande veritatis erratur: qñ sic verba rem que indicat excedunt vt voluntas loquentis nec fallentis appareat: q̄ nouit quouisqꝫ credatur: a quo vltra cui credēdum est vel minuitur loquendo aliquid vel augetur. Hunc loquendi modum greco sermone: non solum grecarum verum etiam latinarum litterarū magistri hyperbolen vocant. Qui modus sicut hoc loco ita in nonnullis aliis diuinis litteris inuenitur vt ē. ꝓposuerunt in celum os suum: ꝛ verticem capilli perambulandū in delictis suis: ꝛ multa huiusce modi q̄ scripturis sanctis nō desunt: sicut alij tropi hoc est locutionū modi: de quib⁹ operosius disputarem: nisi euangelista terminante euangelium suum: etiam ipse compellerer meum terminare sermonem.

¶ Diui Aurelij Augustini hipponensis episcopi: expositio in euangelium ſm Johannem feliciter explicit.

¶ Diui Aurelij Augustini Hipponēsis episcopi Opus sermonū de tpe ſm dominicas alioſqꝫ dies quibus apte conueniunt ordinate distinctorum: Feliciter incipit.

¶ Dñica prima Aduentus dñi saluatoris. Sermo vnicus: Demonstrans quibus sordibus debeam⁹ carere et quib⁹ fulgere virtutib⁹ ad digne celebrandū natalicium diem xpi saluatoris nostri.

A Sermo. j.

APpropinquāte ſacratissima solennitate q̄ saluator noster inter hoīes nasci misericorditer voluit: fratres charissimi attenti⁹ considerate: q̄liter oporteat nos in aduētu tāte potentie prepararī: vt regē ꝛ dñz nr̄m letiq̄ gaudētes cū gloria ꝛ laudibus mereamur suscipere: et in conspectu eius inter cetus felices sanctorū gratulādo exultare: magis qꝫ ab eo ꝓpter feditatē nostram repulsi inter peccatores eternam cōfusionē mereri. Et ideo rogo et moneo vt quātū possum⁹ cū dei adiutorio laborem⁹: vt in illo die cū sincera et pura cōscientia ꝛ mūdo corde et casto corpore ad altare dñi possim⁹ accedere: ꝛ corpus ꝛ sanguinē eius non ad iudiciū: sed ad remedium aie nr̄e mereamur accipere. In christi enim corpe vita nr̄a cōsistit: sicut ipse dixit. Misi manducaueritis carnē filij hois ꝛ biberitis ei⁹ sanguinē: nō habebitis vitā ī vobis. Mutet q̄ vitā: qui vult accipere vitā. Nam si nō mutet vitā ad iudiciū accipiet vitā: ꝛ magis ex ipsa corrumpit qꝫ saluet: magis occiditur qꝫ viuificetur. Sic enim dixit apostolus. Qui manducat corpus dñi ꝛ bibit sanguinē eius indigne: iudicium sibi manducat ꝛ bibit. Et licet nos oñi tēpore bonis operib⁹ ornatos ac splēdidos esse cōueniat: precipue tamen in die natalis dñi: sicut ī euāgelio ipse dixit: lucere debēt hominib⁹ opa vestra. Cōsiderate queso fratres qñ aliqs hō potēs aut nobilis natalē aut suū aut filij sui celebrare desiderat q̄to studio añ plures dies q̄dq̄ ī domo sua sordidū inuenerit ordinat emūdari: q̄dq̄ ineptū ꝛ incōgruū ꝓpici: q̄dq̄ vtile ꝛ necessariū ꝓcipit exhiberi. Dom⁹ etiā si obscura fuerit dealbat: pauimēta scopis mundant: ꝛ diuersis respsa floribus adornāt. Utiq̄ etiā ad leticie aie ꝛ corpis delitias ptinet: oi sollicitudine puidere. Utiq̄ ista fratres charissimi: nisi vt dies natalicius cū gaudio celebrēt hoīs morituri? Si ergo tāta ꝓparas ī natalitio tuo aut filij tui: quāta ꝛ q̄lia ꝓparare debes susceptur⁹ natalē dñi tui? Si talia ꝓparas moritur⁹ q̄lia ꝓparare debes ekno? Quicq̄d q̄ nō vis inueniri in domo tua: q̄tū potes labora vt nō inueniat de⁹ ī aīa tua. Certe si rex terrenus aut quicūqꝫ paterfamilias ad suū natalitiū inuitaret: q̄libus vestimētis studueris ornat⁹ incedere: q̄ nouis vel nitidis: q̄ splēdidis: quorū nec vetustas nec vilitas: nec aliā feditas oculos inuitātis offenderet. Tali q̄ studio in quantū ꝓuales xpo auxiliāte cōtēde: vt diuersis virtutū ornamētis aīa tua cōposita: simplicitatis gēmis ꝛ sobrietatis floribus adornata ad solennitatē regis eterni: id ē ad natalem dñi saluatoris cum secura cōsciētia ꝓcedat: castitate nitida: charitate splēdida: elemosynis cādida. Christ⁹ enī dñs si te ita ꝓpositū natalitiū suū celebrare cognouerit: ipe ipse venire ꝛ aīam tuā nō solū visitare: sz etiā requiescere: ꝛ in ꝑpetuū in illa dignabit habitare: sicut scriptū ē. Et habitabo ī illis ꝛ inambulabo. Et iterū. Ecce sto ad ostiū ꝛ pulso: si qs surrexerit ꝛ aperuerit mihi: intrabo ad illū ꝛ cenabo cū illo: et ille mecū. Qui felix est illa aīa q̄ vitā suā ita deo auxiliāte studuerit gubernare: vt xp̄s hospitē ꝛ habitatorē mereat excipere. Sic ecōtrario q̄ infelix ē illa cōsciētia: tota lachrymaꝫ fōte lugēda: q̄ se tam malis operib⁹ cruētauit: vt ī ea xp̄s nō requiescere: sz diabol⁹ incipiat dñari. Talis enī aīa si medicamētū penitētie nō cito subuenerit: a luce relinquit: a tenebris occupat: vacuat dulcedīe: implet amaritudine: a morte inuadit a vita repudiat. Nō tū de dñi pietate diffidat q̄talis est: nec mortifera desperatiōe frangatur: sed magis ad penitentiaꝫ cito fugiat ꝛ dū adhuc noua sunt et calent peccatorum suorū vulnera: sic sibi adhibeat medicamenta salubria: q̄ medic⁹ noster ops est: ꝛ sic cōsueuit plagas nostras curare: vt nec ci-

Johā. vj.

j. Cor. xj.

B

Matth. v.

C

j. Cor. vj.

Apoca. iij.

D catricū vestigium post ipsius medicamina remaneat. Ideo etiā ab oī inquinamēto añ et⁹ natalē multis dieb⁹ abstinere debetis. Quotiēscūq; aut natalē dñi: aut reliq̄s solēnitates celebrare disponitis: ebrietatē añ oīa fugite: iracūdie q̄si bestie crudelissime repugnate: odiū velut venenū mortiferū de corde vestro repellite. Et tāta sit i vobis charitas q̄ nō solū vsq; ad amicos: sz etiā vsq; ad ipos pueniat inimicos: vt securi possitis dicere i oīone dñica. Dimitte nobis debita nra sicut t nos dimittim⁹ debitoribus nris. Mā q̄ se scit vel vnū hoīm odio habere: nescio si ad altare dñi securus possit accedere: cū p̄cipue btūs Johes euāgelista terribiliter clamet t dicat. Qui fratrē suū odit: homicida ē. Nam vestrū ē iudicare: vtrū homicida ante eūq; penitētiā agat: p̄sumere debeat eu charistiā accipere. Addit etiā adhuc sctūs ioh̄es t clamat dicēs. Qui fratrē suū odit in tenebris ē: t i tenebris ambulat: t nescit q̄ vadat: q̄m tenebre obcecauerūt oc̄los ei⁹. Et iterum Dis inq̄t q̄ fratrē suū nō diligit: manet i morte. Et iterū. Si q̄s dixerit q̄ diligo deū: t fratrē suū odit: mendax ē. Qui enī nō diligit fratrē suū quē videt: deū quē nō videt: quō pōt diligere? Quicūq; ḡ odiū vel iracundiā fuat i corde: t sub tali tonitruo nec terrē nec expergiscit: nō dormiēs sz mortu⁹ eē credēdus ē. Hec ḡ fratres charissimi quotidie cogitātes: q̄ boni sunt cū dei gr̄a cōtēdāt p̄severare i oīb⁹ bonis: q̄ nō q̄ ceperit: sz q̄ p̄severauerit vsq; in finē hic salu⁹ erit. Qui ꝛo se ad elemosynā tardos: t ad iracundiā p̄ōptos: t ad exercēdam luxuriā p̄cipites esse cognoscūt: auxiliāte dño festinēt se a malis eruere: vt q̄ bona sunt mereant implere: vt cū dies iudicij venerit: nō cū impijs: sz cū iustis t misericordib⁹ p̄ uenire ad eterna p̄mia mereantur: p̄stāte domino nostro Jesu christo: qui cum patre et spiritu sancto viuit t regnat in secula seculorum. Amen.

¶ Dñica scōa aduētus dñi. Sermo vnicus. In quo pene idē qō in p̄cēdēti sermone admonemur ad spiritales xp̄i et ecclesie nuptias inuitamur: t ad seruādū castitatē mētis et corporis: necnō officia pietatis studiose exercendum adhortamur.

Sermo. ij. A Sanctam t desiderabilē: gloriosam ac singularē solennitatē: h̄ est natiuitatē dñi saluatoris fratres dilectissima deuotiōe fidelissima suscepturi: totis viribus nos debem⁹ cū ipi⁹ adiutorio p̄parare: t oēs latebras aie nre diligēter aspicere: ne forte sit i nobis aliq̄d pctm̄ abscōditū: q̄d t cōscientiā nostrā cōfundat ac mordeat: t oculos diuine maiestatis offendat. Mā lucz xp̄s dñs noster post passionē resurrexerit: t in celū ascēderit: cōsiderat tm̄ vt credim⁹ t diligēter attēdit: qualiter se vnusq̄sq; seruorū eius sine auaricia: sine ira: sine supbia atq; luxuria ad celebrādā ei⁹ natiuitatē studeat p̄parare atq; cōponere: t sm̄ q̄d vnum quēq; ornatū bonis moribus viderit: ita illi gr̄am sue mīe dispēsabit. Si enī viderit charitat̄ luce vestitū: iusticie vl̄ mīe margaritis ornatū: castū: hūīlē: misericordē: benignū: sobriū si talē agnouerit corp⁹ t sanguinē suū ei nō ad iudiciū: sz ad remediū p̄sacerdotū suor⁹ ministeriū dispēsabit. Si vero aliquē viderit adulterū: ebriosum: cupidū t supbū: timeo ne h̄ Mat. xxij. illi dicat: q̄d in euāgelio dñs ip̄e dixit. Amice: quō huc intrasti nō habēs vestē nuptialē? Et q̄d dñs auertat fiat illud q̄d sequit. Ligate illi man⁹ t pedes t ꝓjcite i tenebras exteriores: vbi ē fletꝰ t stridor dētiū. Ecce q̄lē sentētiā i die iudicij excipiet: q̄ sine remedio penitētie ad festiuitatē dñi vitiorum sordibus inquinat⁹ accesserit. In natale enī dñi fratres dilectissimi q̄si i nuptijs spiritalib⁹ sp̄ōse sue ecclesie xp̄s adiunctus ē. Tūc xp̄tas de terra ortaē: tūc iusticia de celo p̄spexit. Pō. lxxxiiij. tūc p̄cessit sp̄ōlus de thalamo suo: hoc est verbū dei de vtero v̄ginali. Ꝓcessit enī cū sp̄ōsa sua ecclesia: id ē hūanā carnē suscepit. Ad istas ḡ tā sanctas nuptias inuitati t ad cōuiuiū p̄ris t filij t spūssancti intraturi: videte q̄lib⁹ indumētis debeamus ornari. Et ideo mūdemus q̄tū possumus cū dei adiutorio corda simul t corpora: vt celestis ille inuitator nihil i nobis sordidū: nihil fedū: nihil obscurū: nihil oculis suis de p̄hēdat indignū. Hec ḡ fratres dilectissimi nō trāsitorie: sz cū ingēti tremore debem⁹ attēdere. Inuitati enī sum⁹ ad nuptias: vbi nos ipi si bñ agimus sponseerim⁹. Cogitemus ad q̄les nuptias: p̄sidere⁹ ad q̄lēs pōsum: vel ad q̄le p̄uiuiū inuitati sumus. Inuitati enī sum⁹ ad mēsam: vbi nō inuenit cibus hoīm: sz panis ponit angelor̄. Et iō videam⁹ ne forte intus i aīa vbi deberem⁹ bonor̄ opez margarit̄ ornari: ibi appream⁹ vitior̄ pānis veterib⁹ inuoluti. Et q̄n eos q̄ bōi sunt i oc̄lis dei castitas reddet cādidos: tūc eos q̄ mali sunt C reddat luxuria sordidatos. Et iō quotiēscūq; aut dies natalis dñi: aut reliq̄e festiuitates aduenīūt: sicut frequēter admonui: añ plures dies: nō solū ab infelici cōcubina p̄ sortio sz etiā a p̄prijs vxorib⁹ abstinete: ab oīb⁹ iracūdia vos alienos efficite: pctā p̄terita p elemosynā t penitētiā redimant: ꝫ nullū hoīez odiū i corde teneat. Qō solebat vanitas p gulā pdere: incipiat iusticia p miam paupib⁹ erogare. Qō luxuria vel gula dissipauit i mūdo: pietas reponat i celo. Et licet hoc expediat vt semp elemosynas facere debeamus: p̄cipue tū in sctis solēnitatib⁹ fm vires nr̄as abūdātius erogemus: pauperes ante oīa frequēti⁹ ad cōuiuiū reuocem⁹. Nō enī est iustū vt i sctā solēnitate i populo xp̄iano ad vnū dñm pertinente: alij inebrient: alij fames periculo crucient. Et nos t oīs ppl's vnius dñi serui sum⁹: vno p̄cio redēpti sumus: pari cōditiōe i hūc mūdū intrauim⁹. simili etiā exitu migraturi sumus. Et si bñ agim⁹ ad vnā beatitudinē pariter veniem⁹. Et q̄re paup tecū nō capiat cibū: q̄ tecū acceptur⁹ ē regnū? Quare paup nō accipiat vel veterē tunicā: q̄ tecū receptur⁹ ē immortalitatis stolā? Quare paup nō mereat panē tuū: qui tecū meruit accipere baptismi sacramētū? Cur indignus est accipere reliq̄as cibor̄ tuor̄: q̄ tecū ad cōuiuiū inuitatus ē angelor̄? Audite fratres auditenō meū sed dñi cōe p̄ceptū. D Si ceni ait in euāgelio. Cū facis p̄randiū aut cenā: noli inui Lu. xiiij. tare diuites q̄ te iterū inuitēt: t fiat tibi retributio: sed voca paupes t claudos: et btūs eris: q̄ nō habēt vnde retribuant tibi: retribuet añ tibi i retributiōe iustor̄. Sz dicit aliquis. Ergo amicos aut parētes non debeo ad cōuiuiū reuocare? Rogādi sunt t parētes t vicini: sz rarius rogādi sunt. Et nō nimis sumptuosa t deliciosa: sz tāparca t sobria vel honesta illis debēt cōuiuia p̄parari: vt remaneat vñ possint pauperes refici: vñ possit aliq̄d indigentib⁹ erogari: vt cū dies iudicij venerit: nō cū impijs q̄ nunc pauperes dēspiciūt audiamus Discedite a me maledicti in ignē eternū: sz cū iustis et mise- Mat. xxv. ricordibus audire mereamur. Venite benedicti patris mei: p̄cipite regnū: q̄ esuriui t dedistis mihi mānducare: sitiui et dedistis mihi bibere. Simul etiā nobis illa vox desiderabilis virigat. Euge fue bone t fidelis. q̄ sup pauca fuisti fidelis: super multa te p̄stituā: intra in gaudiū dñi tui. Sz vt hec E q̄ suggessim⁹ sensibus vre charitatis tenacius inhereāt: breuiter q̄ dicta sunt iteram⁹. Hoc enī admonuimus fratres: vt q̄ natalis dñi imminet: tanq̄ ad nuptiale t celeste p̄uiuium ab oī luxuria alieni: et bonis operib⁹ odornati nos p xp̄i adiutorio p̄paremus: elemosynas pauperib⁹ erogem⁹: iracūdiam vel odiū velut venenū de cordibus nr̄is respuam⁹. Castitatē fideliter p̄seruate: ad cōuiuia vra frequētius pauperes reuocate: ad vigilias maturi⁹ surgite: in ecclesia stātes: aut orate aut psallite: v̄ba otiosa aut secularia nec ip̄i proferte: t eos q̄ p̄ferre voluerint castigate. Pacem cū oīb⁹ custodite: t quos discordes agnoscitis: ad cōcordiā reuocate. Hec si fideliter xp̄o adiuuāte volueritis implere: t in h̄ sc̄lo ad altare dñi cū secura cōscientia poteritis accedere: t in futuro ad eternā beatitudinē feliciter peruenire: p̄stante dño nostro iesu christo: qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

¶ Dominica p̄xima ante festū natiuitatis domini saluatoris de vnitate trinitatis et incarnatione verbi. Sermo. j. A

Sermo. iij Deut. vj. pō. cxliij. Legimus sctm̄ Moysen populo dei p̄cepta dātem vbi dixit. Audi israel dñs deus tu⁹: deus vnus est Mō pōt eē maior: nō pōt eē minor: t nō pōt nūerari: dicente dauid p̄pha. Magn⁹ dñs nr̄: et magna xrus ei⁹: t sapiētie eius nō ē nūer⁹. Opīe nostis ista fratres charissimi: q̄ corde fortiter tenet̄ catholicā v̄itatē: audite tm̄ breuiter: q̄d adiuuāte dño p̄posui explanādū: De⁹ vn⁹ ē p̄r: de⁹ vn⁹ ē filꝰ: de⁹ vn⁹ ē sp̄ūssctus. Nō tres dij: sz vn⁹ est de⁹ Trin⁹ i vocabulis: vn⁹ i deitate subst̄atie. Sz dicit mihi heretic⁹. Ergo si vnū sūt: oēs sunt incarnati: nō ad solū xp̄m pti net caro. Hēpe aliō ē aīa: aliō rō: et tm̄ in aīa est rō: et vna est aīa. Sed aliud anuna agit: aliō ratio. Aīa viuit: rō sapit. Et

Annotatio numeralis ordinis sermonū huius operis

ād aīam ptinet vita: ad rōnē ptinet sapientia. Et cū vnū sint aīa sola suscipit vitā: rō sola suscipit sapiētiā: r tñ nec aīa sine rōne: nec rō sine aīa. Sic et pr̄ r fili⁹ licet vnū sint: r vn⁹ deus sit: ad xp̄m solū ptinet caro: sicut ad solā rōnē ptinet sapiētia licet nō recedat ab aīa. Ecce aliud. In sole calor r splēdor in

B vno radio sunt: sz calor exiccat: splēdor illuīat. Aliud suscipit calor: aliud splēdor. Et sz calor r splēdor ab inuicē nō queant separari: suscipit splēdor illuīationē nō feruorē: suscipit calor feruorē nō illuīationē. Aliud simul: aliō singulares agūt et tñ ab inuicē nō separant. Sic r fili⁹ suscepit carnē r nō deseruit patrē: nec se diuisit a pr̄e. Suscepit inēz filius carnē in ppr̄ietate: sz tñ r pater r spūsanctūs nō defuit maiestate. In diuinitate eq̄litas: i carne sola filij ppr̄ietas: nō aūt ab eo pr̄is aut spūsanctī recessit aliqñ diuinitas. Cū g̃ vna sit deitas: vna sit diuinitas: impleuit q̄dē carnē xp̄i et pr̄ r spūsanctūs: sz ma-

Johā.xvj. iestate nō susceptiōe. Vis scire q: cū eo fuit r pr̄? Nō sum in

Luce. iiij. quit dñs iesus xp̄s sol⁹: sz pater mecū ē. Audi r de spūsctō: q: cū eo erat. Euāgelista refert. Q: iesus plen⁹ spūsctō regress⁹ ē ab iordane. Ecce sic sol⁹ iesus xp̄s suscepit carnē: r tñ r pax r spūsanctūs non defuit maiestate. Sic celū r terrā implet pr̄: implet r spūsanctūs. Carnē xp̄i deserere nō potuerūt: qñ i diuinitatis vnitate mānserūt. Adhuc citharā respice: vt musicum melos sonis dulcib⁹ reddat: tria pariter adesse videnk: ars/man⁹ r corda: r tñ vn⁹ sonus audiē. Ars dictat: man⁹ tangit resonat chorda. Tria pariter operank: sz sola chorda pōnat q̄ audiak. Nec ars nec man⁹ sonū reddūt: se ea cū chorda pariter operank. Sic nec pr̄ nec spūsanctūs susceperūt carnē: r tñ cū filio pariter operāk. Sonū sola chorda excutit: carnē sol⁹ xp̄s accepit. Opatio i trib⁹ cōstat: sz quō ad solā ptinet chordam soni redditio: sic ptinet ad xp̄m solū carnis hūane susce-

C ptio. Ecōtra iudeus ꝫ naturā inq̄t parere x̄go nō potuit. Et detestād⁹ manichē⁹. Si caro erat: x̄go eē nō potuit. Si x̄go peperit: phātasma fuit. Vtrisq̄ rūdēdū ē. Proferā de historia veteris testamēti necessariū exēplū ꝫ iudeū: qō sonuit in

Rume. xvij. aurib⁹ nr̄is manifestissimā veritatē. Dñs moysi ctō pcepit: de singulis tribub⁹ x̄gas afferri. Allate sunt duodecim x̄ge inter qs etiā vna erat q̄ aaron fuerat sacerdotis. Posite sunt asctō moyse i tabernaculo testimonij. Virga aūt aaron post alterū die iuenk subito pduxisse flores r frōdes: r peperisse nuces. Delectat h̄ misteriū cū charitate vr̄a ꝫ fidiā iudaicā ꝓmisere: vbi maxīe figura inuenit sacramenti. Virga ecce ptulit qō afinō habuit: nō radicata plātatiōe: nō defossa sarculo: nō aīata succo: nec fecūdata seiario: r tñ cū illic deesset vniuersa iura nature: ptulit x̄ga qō nec semie suggeri potuit nec radice. Virga g̃ potuit ꝫ naturā nuces educere: x̄go non potuit ꝫ nature iura dei filium generare? Dicat igit mihi iudeus incredul⁹: quēadmodū arida virga floxuit r frōduit: r nuces ptulit: r ego dicā illi quēadmodū virgo ꝓceperit r peperit. Sz pfecto iude⁹ nec ꝓceptū poterit x̄ge explicare: nec x̄ginis ptū. Veniat ad ecclesiā: exponak illi vt agnoscat verū ordinē officij naturalis. Virgo peregit tpa pariēdi: virga aūt nō habuit tpa germinādi. Virgo habuit tpa pariēdi virga aūt alio die qō natura nō habuit ptulit. Illa enim decursis nouē mēsib⁹ peperit: virga alia die qō natura non habuit gerauit. Virginē dicit iude⁹ parere natura nō paritur

Nūe. xxij. Deus enī q̄ i nūeris mirabile signū ostēdit ꝫ naturā vt asina

D loquerek: ipe mirabiliusfacere voluit vt xp̄s de virgine nasceret. Audiat r versut⁹ ille maniche⁹ aliud sacramētū. Solis radi⁹ specular penetrat: r soliditatē ei⁹ insensibili subtilitate ptrāsit: r talis videk intrinsecus: qlis extra r extrinsecus Itaq; fratres nec cū ingredik violat: nec cū egredik dissipat qz ad ingressum r regressum ei⁹ specular integrū perseuerat Specular g̃ nō rūpit radi⁹ solis: integritatē virginis ingressus aut egressus nūq̄d vitiare potuit deitatis? Sz q̄d vlteri⁹ immoror? Audiat x̄pianus qō nō vult audire iude⁹ aut manicheus: vt h̄ pficiat i fide redēpt⁹: r ille deficiat induratus.

Pſa.cix. Virga illa vñ agebam⁹ aarō: virgo maria fuit: q̄ nobis xp̄m verū sacerdotē ꝓcepit r pepit. De q̄ dauid cecinit. Tu es sacerdos in eternū fm ordinē melchisedech. Superiori nāq; versu iā dixerat. Virgā virtutis tue emittet dñs ex syō. Et

Esaie.xj. Esaias pphā apti⁹ mariā sanctā designat dicēs. Exiet x̄ga de radice iesse: r flos de radice ei⁹ ascēdet: et requiescet sup eū spūs dñi: spūs sapiētie r intellect⁹. Nō g̃ hec virga nuces p duxit: imago dñici corpis fuit. Dux ei trinā bz i suo corpe substātie vnionē: corīū: testā r nucleū. In corio caro: i testa ossa i nucleo interior aīa ꝓparak. In corio nucis carnē significat saluatoris: q̄ habuit i se asperitatē vel amaritudinē passiōis. In nucleo interiorē declarat dulcedinē deitat⁹: q̄ tribuit pastū r luis subministrat officiū. In testa lignū interserēs crucis: qō ñ discreuit id qō foris r int⁹ fuit: sz q̄ terrena r celestia fuerūt mediatoris ligni interpositiōe sociauit: dicēte beato apl̄o. Q: ipse ꝙ sanguinē crucis sue pacificauit oīa q̄ in celis Coloſ.j. sunt r que in terris: cui est gloria in secula seculorum. Amen.

¶ In vigilia natiuitatis dñi. De fide mediatoris ⁊tra hereticos gētiles atq; paganos sermo incōparabilis dignitat⁹: in quo ꝑmo ad, pbādū xp̄i diuinitatē: firmissima sctōrū patrū: pphetar̄: sybillarū r rerū nature testimonia asserūk: deide errores Arrij circa pson̄ spūssancti arguik: tādē vero ad

Ser.iiij. quirēdā futurā gloriā inuitamur. Sermo.j.

A Later pssuras atq; angustias pūtis tpis r nke offi-

Capi.j. cia fuiturtis cogimur dilectissimi nō tacere: cū potius expediat flere magis q̄ aliq̄d dicere: verūtñ ne q̄d minus lucri arce dñice accedēs dicak nobis

Mat.xxv. Serue neq; r piger tu erogares pecuniā meaz: r ego veniēs cū vsuris exigere ē ea: peto charitatē vestrā vt q̄ ipe paterfamilias ꝙ nos vob⁹ ministrauerit: libēter accipere dignemini

Ro.xiij. Apl̄i pauli verba sunt. Nox p̄cessit dies aūt appropinquit Deponētes g̃ opa tenebraz: induite arma lucis. Expulsa ita qz noctis caligine effugatisq; tenebris pctōr: radi⁹ veri luminis fulgeat i cordib⁹ vestris. Exigit enī a nobis rō huius tāte ꝓgregatiōis r noctis transacte: vob reddere rōnē: r isti⁹ diei de tāto sacramēto pcepto verā sēpiternāq; demōstrare salut ē. Si enī dilectissimi opa tenebraz: trāsacte noctis cōsiderem⁹: r q̄d egerim⁹ dño donāte explicare voluerim⁹: inueniemus nos i nocte: nō opa noctis sz dici pegisse. Neq; enim delectatione somni sopitos sensus nr̄os agnouim⁹: neq; vanis phātasmatibus aias nr̄as illusas: nec ipa corpa nr̄a stramētoz calore depressa i alto sopore reqes inclinauit: sz vigilādo: orādo: psallēdo ꝫ aduersariū diabolū dimicādo: r magnā lucē infusam cordib⁹ nostris sensim⁹: r i nocte opa diei pegim⁹. Quid enī egim⁹ i hac nocte? Captoz captiuauim⁹ Quid egim⁹ i hac nocte? Tenebras diabolicas a cordibus vestris excussim⁹: lumē verū hauriēdū eē demōstrauimus. Quid enī actū ē in hac nocte? Veniēs vera fortitudo alligauit fortē vt vasa ei⁹ dom⁹ eripiat. Quid actū ē in hac nocte? Extirpata ē superbia: introducta ē hūilitas. Quid actū est in hac nocte? Priceps oīm vitioz expulsus ē: fons oīs bonoz suscept⁹ ē. Videtis dilectissimi q̄ bōa habeat⁹ pparata: r ex q̄ onere vl̄ ex q̄b⁹ sarcinis pctōr releuamini ab isto q; vocat vt suscipiat⁹ iugū ei⁹ suaue: r sarcinā ei⁹ leue. Deponētes itaq; opa tenebraz: induite vos arma luc⁹. Quid sit h̄ ex x̄bis symboli qō nō accepistis: vob expositū eē cognoscik. Quid est deponere opa tenebraz: nisi renūciare diaboli pōpis: et

B angelis ei⁹? Et q̄d ē. Induite vos arma lucis: nisi credite in

Capi.ij. deū patrē oīpotētē. Prius tñ dilectissimi discutiam⁹ qui sit vel q̄d sit diabol⁹ vel q̄ sint pōpe ei⁹: q̄b⁹ renūciātes opa deponim⁹ tenebraz: tūc demū de deo patre oīpotēte q̄ est vera lux eq̄tūs ipe donauerit charitati vestre dicem⁹. Quid ē diaJoh.viij. bolus? Angel⁹ p̄ superbiā sepatus a deo: q̄ i veritate non stetit: auctor mēdacij: a semetipo decept⁹: alterū decipere cōcupuit. Iste aduersari⁹? effect⁹ aduersari⁹ hūani gñis: inuentor mortis: superbie institutor: radix malicie: scelerū caput: princeps oīm vitioz: psuasor etiā turpiū cogitationū. Hic dum De pe.dis. illū ꝑmū hoiez a deo factū adā sez patrē oīm nostrū intueret ij. pncps. videretq; hoiem ex limo terre ad imaginē dei factū: pudicitia ornatū: tpantia ꝓpositū: charitate circūdatū: immortalitate vestitū: emul⁹ atq; inuid⁹ h̄ hoiez terrenū accepisse: qō ipe dū eēt angel⁹ p̄ superbiā cognoscik amisisse: inuidit statim insatiabilis homicida: cosq; nostros ꝑmos parētes illis donis actātis bōis expoliauit isup r pemit. Ndq; dilectissimi cū tāta bōa bōi diabol⁹ abstulisset: pudicitiā: ptinētiā: charitatem: immortalitatē: eūq; turpē ac nudum reddidisset: obsitum suis pannis deridens eum: suo dominio obstrinxit: atq; ex illo vinculo omnem prolem eius sibimet obligauit. Turpes enim pannos suscepit Adam / quando a Diabolo

expoliat⁹ pudicicia: accīct⁹ ē impudicicia: amissa tēperātia
intēperās effect⁹ ē: pdita charitate: mal⁹ inuēt⁹ ē: expoliat⁹
C immortalitate: mortī ppinat⁹ ē. Quid pdidit ꝛ q̄d accepit?
Capi.iij. Ad ꝟ enī ꝓ turpissimos pānos suos posteros obligauit. Re-
nūciem⁹ huic dānose hereditati: pupilli effecti sum⁹: anteq̄
exactor veniat tā pessime hereditati renūciem⁹. Si q̄s itaq̄
huic hereditati in q̄ sunt pānī diaboli: pōpe sez: ꝛ angelis ei⁹
renūciare neglexerit cū iudex venerit: sicut euāgeliū loquit
Matth. v. Tradet debitor exactori: exactor aūt debitorī carcerē tru-
det. Amē dico vobis ait dñs: nō exies inde donec reddas no
uissimū quadrātē. Dīne itaq̄ gen⁹ hūanū tanq̄ pauperem ꝛ
Ps. ix. pupillū ꝓmēdat scriptura diuina dicēs deo. Tibi derelict⁹
est paup: pupillo tu eris adiutor. Et iusq̄ aduersariū diabolū
demōstrās secutus adiūxit. Cōterēs brachiū pctōris ꝛ mali
gni. Assit itaq̄ aliq̄s pius hō ꝛ aliquā mīam huic pupillo et
pauperi exhibeat. Ferocē enī atq̄ callidū aduersariū patif/
ꝛ ꝟ pupillus ī causa sua defecit: q̄m cū su⁹ aduersari⁹ ꝓ rauis
actib⁹ obligauit. Adhibeam⁹ huic pupillo idoneos defenso
res: ꝛ apl'or tanq̄ iurisperitorū celestiū ei patrocinū subro-
gem⁹. Quid ē agēdū apud tales ꝓtali: Apud vos itaq̄ Pe
tre: paule: iohes: ceteriq̄ scti cōsiliarij veri iudicis amici: fū
me ptātis causam exponim⁹. Ex optīe nostis hui⁹ pauperis
ꝛ pupilli generis scz hūani q̄ ex pacto chirographo debitor
inuētus ē reus: atq̄ obstrict⁹ ab aduersario detinet: nō ē ali ō
quēadmodū huic subueniat nisi ex vestro ꝓsilio. Quid itaq̄
in ꝟ negocio serenitati vre videat ꝓ hui⁹ miseri libertate ex
cōi tractatu vtinā ꝓ eo dignā mihi ꝓferte sententiā. Et vos
enī astrīxerat hec obligatio nisi vob gra ꝟ rpi subueīret. Libe
rati libertate consiliū q̄ a iudice accepistis ꝓmite: vt ꝟ seq̄t
q̄ captiu⁹ detinet atq̄ ex mala fuitute p vram defensionē ad
verā gueniat libratē. Hoc ē vox oīm q̄ fecim⁹ faciat. Quid
obsecro facturus ē? Renūciet diabolo pōpis et angelis ei⁹.
D Hec illa dānosa hereditas cui renūciare cōpellimur. Vide-
Capi.iiij. tis quā sentētiā ꝓtulerūt nri defensores. Vigilet itaq̄ vnus-
quisq̄ ne nō ex toto renūciās post ꝓfessionē apō eū diabol⁹
suos pānos recognoscat: ꝛ incipiat semp re⁹ detineri: quem
xp̄s voluit sua gra liberare. Nec sibi male blādiant⁹ qui post
gram acceptā cōrigi nolūt: atq̄ rursus ad illas suas ꝓistinas redeāt volūtates. Expectat enī dies iudicij: aderit ille
equissim⁹ iudex q̄ nulli⁹ potēt is ꝓsonā accipiet: cui⁹ palatiū
ij. Cor. v. auro vel argēto nemo cōrūpet. Astabūt omēs aīe vt referat
vnaquēq̄ ſm ea q̄ ꝓ cor ꝓ gessit siue bonū siue malū. Presto
enīerit aduersarius diabol⁹: recitabunt ꝟba ꝓfessionis nre
Et si talis fuerit q̄sq̄ vt debitor ex hac vita migret: exulta-
bit ille aduersari⁹ ī cōspectu serenissimi iudicis superiorē se
ē declamās. Agens q̄ talē causam apud talē iudicē. Et quis-
Ps. lxxxviij. sime inq̄t iudex iudica Justiciā iudiciū ꝑparatio sedis tue
Judica meū ēē q̄ tuus ēē noluit: meus ē: mecū damnādus ē
Post renūciationē vt q̄d inuasit pānos meos? Quid apō eū
impudicicia faciebat cui ipe renūciauerat? Quid intēperā-
tia: q̄d auaricia: q̄d ira: q̄d supbia: quid cetera mea? Postre
mo eq̄ssime fugiētē a me: cōfugiētē ad te: postea cū meis q̄b⁹
renunciauerat apphēdi: inuasorē detinui. Jn ipa quodāmō
mea possessione apphēsus ē. Quid enī in circo faciebat: atq̄
ibi furias: lites: insanas voces: inanesq̄ victorias: cū tā a se
alien⁹ sibimet videbat? Quid it heatro renūciator turpium
voluptatū? Quid ī amphitheatro: crudelitates suas oculis
Roma. ij. suis intuēdo? The saurizauit sibi irā i die ire. Hec omnia mea
post renūciationē inuasit: me⁹ ē voluit ꝛ mea ocupiuit. Ju
dica iudica eq̄ssime: q̄m quē tu indignat⁹ es tāto ꝑcio libera
re: ipe mihi se postmodū voluit obligare. Poterit ne os ape
rire is q̄ post ꝓfessionē suā talis inuenīt: vt iuste diabolo abdi
cat? Videte q̄d agitis filij mei: fratres mei: quō hāc ꝓfessio-
nē vram custodiatis. Cōtestamur vobis ipz iudicē oēsq̄ po
testates celestes: ꝛ nos audiūt admonētes ꝛ vos excipiūt ꝓ
ij. Cor. vj. fitētes: ne in uacuū gratiā accipiatis: sed corde integro: tota
E ꝟtute: pfecta fide renūciātes atq̄ spernētes tā dānosam dia
Capi.v. boli hereditatē ne pupilli vel paupes remaneatis. Credite
in deū p̄em oīpotentē mutātes patrē: mutate hereditatem.
Quis ē iste p̄ oīpotēs? Patrē q̄dē oīm quē credimus oīm
nr̄m: atq̄ totī⁹ mūdi cognoscim⁹ ēē p gram: iz ꝛ ꝓpriū ei⁹ fi-
liū ūrim⁹ p subam: q̄m ꝛ anteq̄ ab illo mūdus formaretur p̄
erat: eratq̄ ei vtiq̄ filius ex ipo cū ipo: ꝟ q̄ ipe: iz nō ipe: q̄m
ille pater hic filius: q̄m ops p̄: oīpotētē filiū genuit de se talē

q̄lē se nouit: vt tot⁹ maneret i se et esset p̄ filij ꝛ fili⁹ p̄is: de⁹
ex deo: dies ex die: lumē de lumine: non tū duo dij: aut duo
dies: aut duo luminaria: iz vn⁹ de⁹: vnus dies: vnū lumen.
Non capis videdo: intelligecredēdo: mūda oculum cordis
immo potius ipa lux quā desideras videre: mundet cor tuū
vt sit apt⁹ ꝓ tenebris mūdatū. Beati enī ait dñs mūdo cor- Matth. v.
de: q̄ ipsi deū videbūt. Ecce ex tēde acie oculi cordis ꝛ vide
ꝛ aures cordis accōmoda ꝛ audi. Pater enī ꝛ filius duo sonāt
iz cū ipe filius dicit. Ego in pre ꝛ pater i me ē. Verbū enī p̄is Joh. xiiij.
est filij. Pater aūt nunq̄ fuit sine ꝟbo. Q̄m in principio erat Johā. j.
verbū: ꝛ ꝟbū erat apud deū: et de⁹ erat ꝟbū: hoc erat in prin
cipio apud deū. Hoc ergo verbū filij cū est ipe: ꝛ p̄ in filio
suo verbo suo. Non ergo duo dij iz vn⁹ de⁹. Dies ex die duo
videnf significare dies: iz cū ipe filij ī euāgelio dicit iudeis
Abraam p̄ vester exultauit vt videret diē meū: ꝛ vidit ꝛ le- Johā. viij
tatus ē. Abraam aūt tres viros vidēs sub quercu mābre: nō Gen. xviij
tres appellauit dños: iz vnū appellauit dñm: tanq̄ tres dies
vnū. Unde ipe dñs i euāgelio: vnū volēs intelligi die patrē
ꝛ filiū. Philippo requirēti patrē tāq̄ alterū diē: q̄ iam filiū
videbat die: ostēdēs q̄ oculo querere deberet videre dei vni
tatē: q̄ oculū carnis fixerat i hūanitatē. Philippe inq̄t q̄ me Joh. xiiij.
videt: videt ꝛ patrē. Ego enī ꝛ p̄ nō duo dies: iz vn⁹. Si po- F
tes capere: cape semp iternū diē. Lumen de lucie duo sonare Capi.vj
videnf luiaria: iz absit a nobis ne nos error manicheorū cō-
prehēdat: q̄ tm̄ solē existimāt esse xp̄m: iz nos solē iusticie cre
dimus verbū patris inseparabile: eq̄lē cū p̄re manentē ꝛ oia
cū illo disponentē: patrē p filiū oia facientē: fabricā mūdi p
ꝟbū suū cōstruentē: filiū ad nos venientē nec patrē deserētē:
semp cū illo: nusq̄ vsq̄ esse sine illo: illuminātem ꝛ de se et de
illo splendentē: radiantē: cozuscantē: nō duo luiaria: sed vnū
lumē. Ego enī ait ꝛ pater vnū sumus. De ipo ꝟbo vnigenito Johan. x.
ait ppha Dauid. Semel locut⁹ ē de⁹: duo hec audiui. Quō Ps. lxj.
semel locut⁹ ē de⁹ ꝛ sc̄o sonuit: nisi q̄ ꝟbū intrāſgressibile ꝓ
cedēs de corde p̄is suscepit carnē vt eēt hō ex vtero matris
venit ꝛ mānsit: ad nos venit a patre nō recessit. Ecce ꝓ hoc q̄ō
semel locut⁹ est deus: surrexit oia fabrica nra: ꝓ hoc q̄ō sc̄o
sonuit: factus ē par nra vt solueret inimicicias in carne sua. Ephe. ij.
Hoc ꝟbū: ꝟ lumē nō respicies arrian⁹ audet dicere filiū mi-
norē: quē nos cōfitemur eq̄lē: ꝛ insana ꝓtumacia vult de ꝟbo
in corde patris manēte disputare: cū seipm nō valeat intelli-
gere. Jnsane hereticē p̄i⁹ redi ad te: ꝓsidera te totū si potes
cōphēdere te: ꝛ tūc disputa de illo q̄ fecit te. Vide q̄m nō altū
sapiebat iz ī simplicitate cordis deū nosse q̄ rebat ille hūilis
dauid: q̄ in vno lapide supbā frōtē deiecit Golie. Vide q̄m nō j. Re. xvij.
alte sapiebat: cōsiderauit enī q̄d in seipo ageret: cōsiderauit
aīa mea suā: inspexit fabricā: discussit se int⁹ q̄d esset: ꝛ ex q̄ par
te istā tā pulchrā molē gubernaret: atq̄ ī vasculo luteo q̄ ha-
bitaret aīa plena tātis thesauris sapiētie: ꝛ sciētie ꝛ prudētie
vbi illic essent tāta tā ꝑciosa tā grādia: q̄ loca aīe obtinerent:
in q̄ nullus ē locus: atq̄ ex vno fonte quō ꝓcederent singule
ꝟtutes sine diminutiōe ꝛ exēutis et, pfūdētis. Vidit hec: cō
sideravit hec: voluit nec valuit ꝓprehēdere se: ꝛ exclamauit Ps. cxxx-
deo dicēs Mirificata ē sciēntia tua ex me: inualuit nō potero viij.
ad illā. Hoc fuit dicere: q̄n te possum ꝓprehēdere tā magnū
q̄ meipm nō valeo explicare ex tremū ꝛ paruū? Vide ꝛ aliuz
hūilē requirētē modulū sue infirmitatis ꝛ nō excedentē: su-
perbos ad hūilitatē inclinantē. Harenā inq̄t maris ꝛ pluuie Eccle. j.
guttas ꝛ dies seculi q̄s dinumerauit? Altitudinem celi ꝛ lati
tudinē terre: ꝛ pfunditatē abyssi q̄s mēsus ē? Sapiētiaz dei
precedētē oīa q̄s inuestigauit? Ecce ppha dicit: immo ipse
dñs q̄ loquebat ꝓ ppheta: q̄ sapiētiā dei null⁹ inuestigauit?
Christus ē enī dei ꝟtus ꝛ dei sapiētia: null⁹ ſm diuinitatem j. Cor. j.
potuit inuestigare sapientiā: q̄ ſm id q̄ō filius nat⁹ ē de p̄re G
sine aliq̄ matre: natiuitatē ei⁹ q̄s enarrabit? Dic mihi beati Capi.vij.
ce qui audes dicere q̄ minor sit dei sapientia: dic mihi: alti-
tudo celi quanta sit: latitudo terre: profundum abyssi. Hu-
mera si potes pluuie guttas/ harenam maris/ dies seculi/
tuos etiam numera capillos. Quoniam omnes capilli ca- Matth. x.
pitis vr̄i nūerati sunt. Demonstra mihi atq̄ explica parua
ista inferiora: ꝛ tunc tibi credā posse ꝛ inuestigare superiora
Sed non potes: nō vales: spūs dei te cōuincat q̄ vos beretti-
cos ante preuidit. Qui enim ista q̄ superius diximus: con-
scripserūt atq̄ senserunt: spū agebantur veritatis nō erroris
Tu aūt hereticē cū hec non vales explicare: audes de ipa q̄

Annotatio numeralis ordinis sermonū huius operis

inuestigari non pōt dei sapientia disputare: ⁊ magn⁹ videri tibi: q⁹ disputas nullo altercāte tecū: nullo iudice p̄sidēte. Et dū suffragatur tps errori tuo: existimas te aliquid esse cū sis nihil: et seductus multos seducere cupis: alios pecunia: alios potētia: tales tibi cōgregas quos plurimū tecū simul perdas. Non est tibi labor hic vtilis ad salutē sed potius ad perniciē. Talia enī docēdo: immo nō docēdo sed poti⁹ blasphemando: non cuilibet potēti: sed ipsi deo patri: in ei⁹ filio facere demōstraris iniuriā. Maior est pater: minor est fili⁹: melior est pater: inferior fili⁹. Has cōtumelias nec hō q̄libet sapiēs libēter accipiat: q̄ filiū meliorē seipso aut patrem habere cōtēdit. Unde etiā illud dictum ꝓpheticū. Letatus ē pater ī filio sapiēte: in vita sua viuit: ⁊ ī obitu nō ē cōtristat⁹. Mortuus enī est pater ⁊ tanē nō sit mortuus. Quare non est mortuus? Similē enī reliquit ꝑ se. Ecce ꝓpha dicit: sapientem filiū hois ee similē p̄r: ⁊ tu hereticе audes dicere ipam sapientiā dei filiū p̄ri esse dissimilē. Propha dicit: mortuū hoiem p̄fem in eo q̄ filiū similē reliquit viuere ī filio: ⁊ tu audes ipsam sempiternā vitā: qō ē dei filius: separare ab illo q̄ nunq̄ moritur patre? Et q̄d inquit facturus sum? Ipe dixit Pater maior me ē. Qz nō intelligis ideo tibi male sonat qō dixit. Nam ipse dixit: immo ⁊ cōfirmauit. Prosus ipe dixit Pater maior me est: ipse filius dixit. Vide q̄n hoc dixit: in susceptione hūane nature positus hoc dixit. Tūc dixit. Pater maior me est: q̄n dixit. Tristis est aīa mea vsq̄ ad mortē. Tunc dixit: p̄r maior me ē: q̄n fleuit: q̄n lassat⁹ ē: q̄n esuriuit: q̄n sitiuit. Tunc dixit: pater maior me ē: q̄n et dicit scriptura minoratū paulomin⁹ ab angelis. Nunq̄d etiā insana supbia ita irreuerēs ꝓgreditur vestra vt verbū dei manēs apud patrē audeatis dicere in illa diuinitate angelis eē minorē? Si nō audes heretice h̄ dicere: serua hos gradus ⁊ peruet error tuus. Filius apud patrē: eqlis cū p̄re: q̄n sempitern⁹ cū sempiterno: semp manēs cū sempitno: manet eqlis missus et veniens: in susceptione hois minor non solū p̄re: verū etiā angelis: eqlis i forma dei: minor i forma fui. Eqlis cum patre creans angelos: eqlis cū p̄re hoies faciēs: eqlis cū p̄re nouū cōstituens mundū: minor p̄re pditū reparās mundū. Eqlis cū p̄re vitā largiēs eternā: minor p̄re mortē susciplēs nr̄am. Hunc itaq̄ filiū credim⁹ in susceptiōe hois minorē: in diuinitate p̄r eqlē factū: sicut apl's dicit: ex semine dauid quem x̄go maria de spūsctō cōcipiēs: ⁊ in cui⁹ vtero x̄bū carnē susscepit: nobis factus ē mediator hō totus ⁊ de⁹: verbū: aīa et caro vnus x̄ps. Hoc quippe nobis etiā ordo huj⁹ sacramēti declarat: q̄ postea q̄ credim⁹ in deū patrē oīpotētē. Credimus ⁊ in iesum x̄pm filiū ei⁹ cōceptū de spūsctō natū ex virgine maria. Et hec natiuitas perturbat oēm cogitationē humanā: q̄n x̄tus ē eā opata diuina. Nā q̄n admittit ratio nr̄e gñationis vt x̄go ꝯcipiēs: x̄go post partū pmanēs: filius videatur: integritas inuiolata seruet? Et hoc nō pōt implere q̄libet nat⁹ hō: ille aūt potuit: q⁹ nō erat sol⁹ hō: ꝛ deus ⁊ hō q̄ ꝓterea voluit nasci hō: q⁹ perierat oīs hō. Primus itaq̄ miraculū magnū huj⁹ mediatoris ac singulare fuit: q⁹ sic natus ē: vt ille q̄ veniebat multos docere facere miracula: quia ipe p se ⁊ p illos faciebat: haberet tū aliq̄d ꝓprīū q̄ nihil vsurpauerat alienū. Solus enī de x̄gine nat⁹ ē: q⁹ solus sine amplexu viri et femine de spūsctō cōceptus est: solus sine corruptione impleuit vterū matris: q⁹ sol⁹ ꝑ nobis sup celos ascēdit vt sederet ad dexterā p̄ris. Acceperūt ab illo discipuli vt facerēt multa ⁊ magna miracula: ⁊ fecerūt: nec tū quispiam p̄dicat aut credit de x̄gine nat⁹: aut de spūsctō cōceptus: nisi ille vn⁹ q̄ creator tēpor inuctus: in tpe ē etiā ipe creat⁹: susciplēs quā integrā formauerat hūanā naturā: vt p ipsam quodāmodo redēptor nr̄am repararet ruinā. Et h̄ dei filius ⁊ hois filius. Dei filius de corde p̄ris: hois fili⁹ ex vtero matris. Idēipe vn⁹ x̄ps q̄ processit ex utero x̄ginali tāq̄ sponsus de thalamo suo. Inq̄ vtero spiritales nuptie celebrate: deus cōiunctus ē carni: ⁊ caro adhesit deo vt esset vn⁹ x̄ps ⁊ tot⁹ hō. Hic q̄ processēs velut sponsus de thalamo suo. Ad cui⁹ nuptias cōmota vniuersa exultare visa ē creatura. Nāq̄ angelorū chor⁹ ex his nuptijs pacē designat hoibus bone voluntatis: q⁹ q̄ erat dei filius: factus ē hois fili⁹: susciplēs q̄ non erat: nō amittēs q̄ erat. His nuptijs celi nouā stellā: nouum atq̄ splendidū lumē illo ipso spōso operāte p̄ducūt vt lumē verū sedentib⁹ ī ymbra mortis nūciarēt natū: et velut in linguā sua laudarēt hūc spōsum p̄cedētē quē sciebāt ad hoc susscepisse hoies mortalē vt faceret immortalē. Ad hūc spōsum magi ab extremo terre venūt vocati: munera offerūt: infantē natū nec dū quidē videntes sz stella indice regē adorare cupientes. Ex his nuptijs regis nati: turbat herodes: p turbati iudei: ⁊ regē totius creature nō intelligētes: querit herodes quē audit regē natū infantē p̄dere: ne illo crescēte posset regnū amittere. Judei nolētes habere dei filiū regē: vbi x̄ps nasceret: herodi p̄dūt: atq̄ de vnius infantis nece vtroz̄q̄ voluntas astringit. Postq̄ enī herodes iudeis narrātibus didicit vbi x̄ps occidēdus posset inueniri: vocās ad se magos: tps ab eis req̄siuit stelle: missiq̄ in bethleē ait. Ite diligēter querite de puero: vt et ego veniēs adorē eū. Labia dolosa: q̄d ī ore ⁊ corde locūtis mala? Aliud enī habet tua lingua: aliud clamat cōscientia. Te ipsum decipis talia cogitādo. Eras falleris ⁊ fallis. Frustra ī malo vigilat falsitas: nō a te sicut de te inquirit veritas: Ecce audiūt magi: aliū q̄dē foris dicētē: sz nesciūt te intus aliud cogitātē: ⁊ pgūt ita vt ampli⁹ ad te nō reuertent. Ille enī eos admonebat q̄ sapientiaz tuā deridēs: h̄ magos facere p̄cepit q̄ō rex iusserat ver⁹: non q̄ō sub dolo psuaserat falsus. Per aliam inq̄t eu̇angelista viā regressi sunt in regionē suā. Verū cū te a magis delusum sensit sses herodes: voluisti oēs infantes terre illi⁹ p̄dere: vt vnum quē q̄rebas possis occidere. Sz ille spōsus nr̄ q̄ processit ō thalamo suo: vt ex ore infantiū ⁊ lactētiū p̄ficeret laudē: simitim plere volūtatē tuā: vt etas q̄ lingua ꝓpria x̄pm non poterat ꝓfiteri: testimonio mortis sue: ⁊ crudelitas immanis demōstraret tua: ⁊ ad nuptias celestis spōsi infātū ꝯgregaret turba. Dic herodes si te x̄ps ideo offendit: q⁹ ei⁹ magis annunciātib⁹ audisti regnū? Quid te offenderī bi q̄ tecū aduersus x̄pm sentiebāt p̄ncipes iudeoz: quoz filios interficiēs ipos magis atrocissima pena ī suis filijs afflixisti. Nā x̄pm minime inuenire potuisti. Sz q̄d tecū diuti⁹ agā: ipos p̄uentā iudeos q̄ dū infantē x̄pm noluerī agnoscere: filios suos p illo ꝓpulsi sunt amittere: quos q̄dē occidit mortiq̄ ꝓpinauit herodes vī amic⁹. Sz his immortalitatē eū̄nāq̄ vitā donauit x̄ps: quē vestrū etiā nūc dicitis inimicū. Vos inq̄ cōuenio iudei: q̄ vsq̄ in hodiernū diē negastis filiū dei. Nōne vor vra illa ē q̄n cū videbatis miracula faciētē: atq̄ tētātes dicebatis: quousq̄ aias nras suspēdis? Si tu es x̄ps: dic nob⁹ palā. Ille aūt ad ꝓsideratione miraculoz vos mittebat dicēs. Opera q̄ ego facio ipa testimonū de me phibēt: vt x̄p testimoniū dicerēt nō x̄ba sz facta. Vos aūt nō agnoscētes salutē q̄ opabat salutē ī medio vr̄e tre: adijciētes i malo aiistis Tu de te ipo testimoniū dicis: testimoniū tuū nō ē verū. Sz ad hec ille q̄d vobis respōderit aduertere noluistis. Nonne scriptū ē in lege vra: q⁹ duoz hoim verū sit testimoniū? Prevaricatores legis intēdite legē. Testimoniū q̄ritis de x̄po: ⁊ ī lege vra scriptū ē: q⁹ duoz hoim testimoniū verū sit. Procedāt de lege vra: nō tm̄ duo: sz etiā plures testes x̄pi: et conuincant auditores legis nec factores. Dic esaia testimoniuz x̄po. Ecce inq̄t virgo ī vtero ꝯcipiet ⁊ pariet filiū: et vocabis nomē eius emanuel: q⁹ ē interpretatū nobiscū de⁹. Accedat ⁊ alij testis. Dic ⁊ tu hieremia testimoniū x̄po. Hic ē inquit deus nr̄ ⁊ nō estimabit alius absq̄ illo: q̄ inuenit oēm viā scientie: ⁊ dedit eā iacob puero suo: ⁊ israel dilecto suo. Post hec in terris visus ē: ⁊ cū hoibus cōuersatus ē. Ecce duo testes idonei ex lege vra: ex quoz testimonio nō sunt ꝓducta corda vra. Sz alij atq̄ alij ex lege x̄pi testes introducant vt frōtes durissime inimicoz ꝓterant. Veniat ⁊ ille daniel scūs: iuuenis q̄dē etate: senio⁹ vero sciētia ac māsuetudine: puīcat oēs falsos testes. Sicut cōuicit semores impudicos: ita suo testimonio x̄pi ꝓterat inimicos. Dic scē daniel: dic de x̄po quod nosti. Cū venerit inq̄t sctūsctō⁹ cessabit vnctio. Quare illo p̄sente cui insultātes dicebat⁹. Tu de te testimoniū dicis: testimoniū tuū nonē verū: cessauit vnctio vra: nisi q⁹ ipse est q̄ veneratsctūsctō⁹? Si vt vos dicitis nōdū venit: sz expectatur vt veniat sctūsctō⁹: demōstrate vnctionē. Si aūt q⁹ verū ē cessauit vnctio vra: agnoscite venisse sctm̄sctō⁹. Ipe est enī ⁊ lapis abscis⁹ ille de mōte sine manib⁹ ꝓcidēs: id ē x̄ps nat⁹ de x̄gine sine manib⁹ ꝓplectētiū: q̄ tantū creuit: vt mōs magn⁹ fieret: ⁊ impleret vniuersam faciē terre. De quo mōte dicit ꝓpha. Venite ascēdam⁹ ad mōtē dñi. Et de quo Dauid dicit. Mons dei: mōs vberrimus: vt q̄d suspicamini

Ubi.ꝫ.

Ps.xviij.

Ps.viij.

Vos inq̄ conuenio

Capi.xj.

Johan.x.

Ps.lxxiij

Joh.viij

Deu.xvij.

Capi.xij.

Daniel.ix.

Esaie.vij.

Baruc.iij.

Esaie.ij.

Ps.lxv

Mat.xvj. montes incaseatos: montem in q̃ placuit deo habitare ī eo? Cum enim ipse dñs xps discipulos suos interrogaret quem dicerẽ esse hoies filiũ hois. Responderunt. Alij helyã: alij hieremiã: aut vnũ ex pphetis. Et ille. Ut quid suspicamini montes incaseatos: montẽ in q̃ placuit deo habitare in ipo? Hunc cognouit petrus dicens. Tu es xps filius dei. Agnouit montem: ꝛ ascendit in montẽ. Testimoniũ dixit veritati: ꝛ dilectus est a veritate. Supra petrã fundatus est Petrus vt mortem susciperet illũ amãdo: quẽ ter negauerat timẽdo.

℟ Ca.xiij. Dic ꝛ tu Moyses legislator: dux populi israel testimonium.

Deu.xviij xpo. Prophetã vobis excitabit deus de fratribus vestris Dis aĩa q̃ nõ audierit pphetã illũ: exterminabit de populo suo. Prophetã aũt dictũ xpm: ipsum audi in euãgelio xpm

Mat.xiij. Non est inquit pphet̃a sine honore nisi in patria sua. Accedat aũt Dauid sanctus testis fidelis: ex cuius semĩe pcessit ipse: cui lex ꝛ pphete testimoniũ dicunt: dicat ꝛ ipe testimonium xpo. Adorabũt inquit eũ oẽs reges terre: omẽs gentes seruiẽt illi. Cui seruient? Dic cui seruiẽt? Vis audire cui seruient? Dixit dñs dño meo: sede ad dexterã meã: donec ponã inimicos tuos scabellũ pedum tuor. Et expressius atq̃ nomĩatim. Quare inquit tumultuate sunt gẽtes: ꝛ populi meditati sunt inania? Astiterunt reges terre et pncipes cõuenerunt in vnũ: aduersus dñz et aduersus xpm eius. Accedat

Abac.iij. et alius testis. Dic et tu Abachuc testimoniũ xpo. Domine inquit audiui auditũ tuũ ꝛ timui: consideraui opa tua et expaui. Que opa dei iste miratus expauit? Nunquid fabricaz mundi iste miratus expauit? Absit. Sed audi q̃d expauit? In medio inquit duum aĩaliũ innotescẽris. Operatua deus Verbũ caro factũ est. In medio duum aĩaliũ cognoscẽris. Qui quousq̃ descẽdisti: expauescere me fecisti: q: verbũ per

Esaie.j. quod facta sunt oĩa: in pesepe iacuisti. Agnouit possessorem bos suũ: ꝛ asinus presepe dñi sui. In medio duum aĩaliũ co-

Lu.xxiij. gnoscẽris. Quid ẽ ī medio duum aĩaliũ cognoscẽris nisi aut

Mat.xvij. in medio duum testamẽtorũ: aut ī medio duorũ latronũ: aut in medio moysi et helye cũ eo ī mõte sermocinantiũ? Ambu

Johã.j. lauit inquit verbũ: ꝛ exiuit in cãpis. Verbũ caro factũ est et

Baruc.iij. habitauit ī nobis. Hoc ꝛ hieremias ait. Post hec ī terris visus est: ꝛ cũ hoĩbus cõuersatus ẽ. Ecce quõ cõueniunt sibi testes veritatis: ecce quõ ꝛuincũt filios falsitatis. Sufficiunt vobis ista o iudei. An adhuc ad vestrã cõfusionẽ ex lege ꝛ ex gẽte vestra alios introducem⁹ testes: vt illi testimoniũ per-

Johã.viij bibeant: cui pdita mẽte insultantes dicebatis. Tu de teipso testimoniũ phibes: testimoniũ tuũ nõ est verũ? Oẽ si. velum

℣ ex lege ꝛ ex pphetis oĩa q̃ de xpo dicta sunt colligere: faculẽ tps q̃ copia defecit. Ceruntamẽ senem illũ ex gente vra

Ca.xiiij. natũ: sed in erroze vestro nõ relictũ. Simeon sanctũ ī medio introducã: q̃ meruit decrepitus teneri ī hacluce: quoadusq̃ videret verã lucẽ. Quẽ quidem iam etas cõpellebat ire: sed

Luce.ij. expectabat suscipere quẽ sciebat venire. Cũ iste senex admonitus esset a sancto spũ q̃ non ante mor̃eretur q̃ videret xpm dei natũ: quẽ cognoscẽs venit ad tẽplũ. Vbi vero eũ portari manib⁹ matris vidit: ꝛ diuinã infantiã pia senect⁹ agnouit: tulit infantẽ in manibus suis. Ille quidẽ xpz ferebat: ſz xps senẽ regebat: Regebat q̃ portabat: ne ille ante promissum a corpe solueret. Quid tũ dixerit: quem tũ cõfessus fuerit: aduertite inimici: non xpi sed vestri. Bñdicẽs deũ exclamauit

Luce.j. senex ꝛ dixit. Nunc dimittis dñe seruũ tuũ fm verbum tuuz in pace: q: viderũt oculi mei salutare tuũ. Illi etiã parentes Johãnis: Zacharias ꝛ helisabeth: iuuenes steriles: in senecta fecundi: dicãt etiã ipsi testimoniũ xpo. Dicãt de xpo q̃d sentiant: ꝛ testẽ idoneũ xpo nutriãt. Aiunt enim suo paruulo nato. Tu puer pphet̃a altissimi vocaberis: preibis enĩ ante faciẽ dñi parare vias eius. Ipsiq̃ matri ꝛ ẋgine Helisabeth ait. Unde mihi vt veniat mater dñi mei ad me? Ecce enim vt facta est vox salutationis tue ī auribus meis: exultauit in gaudio infans ī vtero meo. Intelligẽs enĩ iohes matrẽ dñi sui venisse ad suã matrẽ inter ipas angustias vteri adhuc positus: motu salutauit quẽ voce non poterat. Qui postea ipse iohes precursor ꝛ amic⁹: bũilis ꝛ fidelissimus seruus: testis idone⁹ fact⁹: tãto maior ī natis mulierũ: quãto existimabat eẽ q̃ nõ erat. Chriſtũ enĩ eũ esse iudei credebãt: ſz ille non se

Luce.iij. esse clamabat dicẽs. Quẽ me suspicamini eẽ nõ sum ego: sed ecce venit post me: cui⁹ ped⁹ nõ sum ego dign⁹ soluere corrigiã calciamẽti ei⁹. O fidelis testis ꝛ amice veri spõsi: quãto te humiliauisses si ad corrigiam calciamẽti eius soluendam dignum te esse dixisses. Sed dum hoc non te dignum dicis: iudeis falsis testibus contradicis. Et hec a te dicta sunt anteq̃ xpm videres: qui cum ad te ipse venit excelsus et humilis implende dispensationis sue gratia vt a te baptizaretur: qui nullũ habebat omnino peccatũ: quid responderis quẽ cognoueris: quale testimoniũ ꝓtuleris: audiãt inimici qui audire nolunt. Ecce (inquit) agnus dei: ecce q̃ tollit pec- Johã.j.
cata mũdi. Et adiecit. Tu ad me venis baptizari? Ego ate debeo baptizari. Agnouit seruus dñm: agnouit peccati originalis vinculis obligatus ab omni nexu peccati liberum. Agnouit preco iudicẽ: agnouit creatura creatorem: agnouit paranymphus spõsum. Nam et hec vox Johannis est. Qui Johã.iij.
habet sponsam spõsus est. Amicus aũt spõsi stat et audit eũ ℗
ꝛ gaudio gaudet propter vocẽ sponsi. Sufficiunt vobis ista Ca.xv.
o iudei: sufficiũt vobis tanti testes et testimonia ex lege vestra et ex gente vestra. An adhuc impudentia nimia audebitis dicere: q: alterius gẽtis vel nationis hoies christo deberent testimoniũ phibere? Sed si hoc dicitis: respõdet quidẽ ille vobis. Non sum missus: nisi ad oues q̃ perierunt domus Mat.xv.
israel. Sed sicut vos in actibus apostolorũ increpat Paul⁹ Vobis primũ oportuerat annũciari verbũ dei: sed quia ex- Act.xiij.
pulistis illud: nec vos dignos vite eẽne iudicastis. Ecce inquit cõuertimus nos ad gentes. Demõstremus etiã nos ex gẽtibus testimoniũ christo fuisse prolatũ: quoniam veritas non tacuit clamando etiam plinguas inimicorũ suor. Nõne
quãdo poeta ille facundissimus inter sua carmina. Jã noua Virgilius
progenies celo dimittitur alto dicebat: christo testimonium perhibebat? In dubiũ hoc veniet: nisi alios ex gentib⁹ idoneos testes pluraq̃ dicentes in mediũ introducam. Illũ regem qui vestram superbiã captiuãdo perdomuit. Nabucho donosor regẽ scilicet babylonis non pretermittã. Dic nabuchodonosor quid in fornace quo tres viros iustos iniuste timiseris: dic dic quid tibi fuerit reuelatuz? Nõne inquit tres Danie.iiij
viros misim⁹ in fornacẽ ligatos? Et aiũt ei Vere rex. Ecce inquit ego video quattuor viros solutos deambulantes in medio ignis: et corruptio nulla est in eis: et aspectus quarti similis est filio dei. O alienigena: vnde tibi hoc? Quis tibi annunciauit filiũ dei? Que lex: quis propheta annunciauit tibi filiũ dei? Nondum quidẽ mundo nascitur: et similitudo nascẽtis a te cognoscitur. Unde tibi hoc? Quis tibi istud annũciauit: nisi quia sic te diuinus ignis intus illuminauit: vt
cum illic apud te captiui tenerẽtur inimici iudei: sic diceres Deu.xviij.
testimonium filio dei? Sz quia in ore duorũ vel triũ testium Johã.viij
stat omne verbũ. Sicut ipse dominus confutans vestram cõtumaciam. Inlege inquit vestra scriptũ est: q: duor hominũ testimoniũ verũ sit. Etiam ex gentibus tertius testis introducatur: vt testimonium veritatis omni ex parte roboretur. ℣
Quid Sybilla vaticinando etiã de christo clamauerit ī me- Ca.xvj.
dium proferamus: vt ex vnolapide vtrozumq̃ frontes percutiãtur: iudeorũ sc̃z atq̃ paganorum: atq̃ suo gladio (sicut
Golias) xpi oẽs percutiantur inimici. Audite q̃d dixerit. j.Re.xvij.

Judicij signum: tellus sudore madescet.
E celo rex aduenie[t] per secla futurus
Scilicet in carne presens: vt iudicet orbẽ.
Unde deũ cernent incredulus atq̃ fidelis
Celsum cum sanctis: eui iam termino in ipso.
Sic anime cũ carne aderunt quas iudicat ipse.
Cum iacet incultus densis in vepribus orbis.
Reijcient simulacra viri: cunctã quoq̃ gazam.
Exuret terras ignis potumq̃ polumq̃
Inquirens: tetri portas effringet auerni.
Sanctorum sed enim cuncte lux libera carni
Tradetur: fontes eternaq̃ flamma cremabit.
Occultos actus retegens: tunc quisq̃ loquetur
Secreta: atq̃ deus reserabit pectora luci.
Tunc erit et luctus: stridebunt dentibus omnes.
Eripitur solis iubar: et chorus interit astris
Voluetur celum: lunaris splendor obibit
Deijciet colles: valles extollet ab imo.
Non erit in rebus hominum sublime vel altũ.
Jam equantur campis montes et cerula ponti.
Omnia cessabunt: tellus confracta peribit.
Sic pariter fontes torrentur: fluminaq̃ igni.

Et tuba tunc sonitū tristem demittet ab alto
Orbe: gemens facinus miserum variosq; labores:
Tartareumq; chaos monstrabit terra dehiscens.
Et coram hic domino reges sistentur ad vnum.
Decidet e celo: ignisq; et sulphuris amnis.

¶ Hec de christi natiuitate/ passione/ et resurrectione atq; secundo eius aduētu ita dicta sunt: vt si quis in greco capitalium versuum discernere voluerit: inueniet ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΘΕΟΥ ΥΙΟΣ ΣΩΤΗΡ. Id est Jesus Christus filius dei saluator. Quod et in latinū translatis eisdē versibus apparet: preter q̄ grecarum litterarum proprietas nō a deo potuit obseruari. Alios versus sibyllinos christi passionē apertius demonstrantes intentissime audiamus.

Jnmanus iniquas et infidelium postea veniet
Dabunt deo alapas manibus incestis.
Et oribus immundis expuent saliuas venenosas.
Dabit autem in verbera omnino innocens dorsum.
Et colaphos accipiens tacebit: ne quis agnoscat
Quod verbum et vnde venit: vt mortuis loquatur
Et coronam portabit spineam.
Jn cibum autem fel: et in sitim acetum dederunt
Jnhospitalitatis hanc monstrabant mensam.
Ipsa enim stulta: deum tuum non cognouisti
Ludentem mortalibus mentibus: sed et spinis
Coronasti corona: horridumq; fel miscuisti
Templi vero velum scindetur: et die
Medio: nox tenebrosa nimis tribus horis.
Et mortis fatum finiet triū dierū somno suscepto
Et tunc a mortuis regressus in lucem venit.

℟ Primus resurrectionis initium reuocatus ostendit.

Lu.xxiij. Wat.xxvj

Ca.xvij. ¶ Credo iam vos o inimici iudei tantis testibus ita obtutos confutatosq; esse ipsa veritate: vt nihil vltra repugnare: nihil querere debeatis. Qui et si ipsa veritate cui nimia insipientia vel potius amentia: cum omnia nosseris que de christo essent dicta atq; conscripta: inuerecunda etiam frōte dicebatis. Tu de ipso testimonium dicis: testimonium tuum non est verum. Veruntamen vt diuine maiestatis veritas lucescat: supra tot testiū pclaros voces vniuersa creatura testimoniū dixisse vniuersa proclamat. Mōne celum testimonium dixit: quādo nouum sydus in noua hominis progenie velut lingua et digito quo potuit natum deum hominem gentibus demonstrauit? Nonne mare testimonium dixit: quando oblitus quodammodo natura sui liquidus humor soliditate suscepta sui domini portauit impressa: vt impleretur illud quod dictum est. Jn mari enim via tua: et semite tue in aquis multis: quādo eleuatum seruum christi supra se capientem: vt demonstraret quantum interesset inter creaturam et creatorem: lymphis vndapetrum absorbuisset nisi dominus rerū mergenti petro manum porrexisset? Mōne terra testimonium dixit: quando eius conspersa saliua ex ea ceci nati oculos inungens: lumen non videnti restituit: et fabrica quod minus habuit e limo terre artifex reparauit: q̄ totum hominem de terra ante formauit? Mōne inferna christo testimonium perhibuerunt: quando vita sua perdita Lazarum quem dissoluendum acceperant integrum per quatriduum reseruauerunt: vt incolumen redderent cum vocē dñi sui iubētis audirēt? Quid in ipsa ei⁹ passione actū sit? Mōne cōtra vestrā impudentiā ferocēq; amentiā ipam quodāmō publicā lucem testem citabo: sicut putabatis: homo tantum a vobis interficiebatur christus? Et si tātum esset vobis parcere debuistis: vt man⁹ vestras alienas redderetis a sanguine innocētis. Que cecitas infusa est in cordibus vestris: vt nec illa tanta terre et medio die solis obscuritas: et interius radios claros amputata lux: nox recondit in diem: immo nox vsurpauit in diē: nec cursum ordinis seruauit: et obtenebratur celū: luget terra: velū templi conscinditur: petre rescindūtur: inferna reserantur: oīs pene creatura expauescit mortē christi. Nec tamen in his tantis aperti sunt oculi vestri? O iudei: demones qui vestra corda possederūt dixerunt. Scimus qui sis: q̄d venisti ante tempus perdere nos: et vos dixistis. Tu de ipso testimoniū dicis: testimonius tuum non est verum. Sed nō intelligentes actiones vestras egistis causas vestras. Denicp nostre saluti militabat vestra malicia. Jlle enim qui ad hoc venerat vt pro nobis moreret

Joh̄. viij

Joh̄. viij

Mat. xiiij
Pſ. lxxvj

Mat. xiiij

Joh̄. ix.

Geñ. ij.

Joh̄. xj.

Marci. j.
Joh̄. viij

S
Ca. xviij.

insanas voces. Crucifige crucifige clamantiū vt homo non expauit: quia vt deus ante eas preuidit. Etum laborastis vt discipulum iudam pecunia corrumperetis: et a malo vēditore alij emptores christū non possidendum comparetis: nūdinas malas agentes anime vestre quando fundebatis precium salutis nostre. Etum laborastis vt iudicem a vestro scelere manus lauantē calumnijs cesaris nomine oppositō opprimeretis vt id impleret quod fieri volebatis: q̄tuz laborastis vt christus occideretur/ et latro dimitteretur: q̄tum laborastis vt christus cōtumeliam pateretur: spinis coronaretur: in ligno suspenderetur: lancea perforarer: q̄tum clamastis: q̄tum sudastis: q̄tum laborastis: sed omnis iste labor vester fructus est noster. Denicp a vobis christus occiditur: nobis resurgit: a vobis in ligno suspenditur: clauis cō fixus in cruce detinetur: t a ducibus nostris discipulis suis in medio eorum clausis ianuis inuenitur. Pecunia milites corrūpēdo christi resurrectionē opprimere voluistis. Et ecce eius resurrectio toto mundo iam celebratur: t quod dedistis iam perdidistis. Jmplere non potuistis quod voluistis audite iam quod audire non vultis. Die tertio a mortuis resurgens: assumptus in celum: sedet ad dextrā patris: dispersit vos per nos vniuersas terras: vt vbicp prophetias de ei⁹ natiuitate: passione: quecūcp dicta sunt vos perferatis: atq; lucernam legis tanq̄ lignea candelabra sensu carentia gentibus ministretis. Q̄ propter ea factū esse cognoscite: ne gentes hec oīa que aguntur dum predicatur a nobis dicerent fuisse cōficta. Hanc etiā ipsam vestram dispersionem fuisse predictam. Dauid prophetа declarat dicens. Ne occideris eos nequādo obliuiscātur legem tuam: sed disperge eos in virtute tua. Dispersio hec ergo vestra testimoniuz perhibet christo cui dixistis. Tu de te testimoniū dicis: testimoniuz tuum non est verū t̄c. vbi ex vestro testimonio inimicorum alij inimici confundātur: qui christum magicis artibus fecisse dicunt quecūcp fecit miracula. Nam et hoc q̄ mortuus colitur magice potentie deputanda esse contendūt: proferte codices pphēticos. O iudei christi inimici: vt ex ipsis alij paganicō uincantur inimici: pphetas anteq̄ longe nascerentur ante se premisit: qui oīa que superius diximus predixerunt. Hinc iam iudicate que recta sapitis: nunquid si magicis artibus fecit vt coleretur vt mortuus: magos miserat anteq̄ natus? Confundimini: corrigimini qui talia de christo vel sentitis/ vel creditis/ vel dicitis. Cōfundimini t vos iudei qui lucernam legis in manibus habētes: alijs lumen prebetis: et vos in sanctis intendere non curastis: sed expectatis quidem et vos vt veniat qui venturus est. Et veniet: sed nō sicut vultis veniet: veniet excelsus ille qui a vobis interfectus est: nullius criminis reus: manifestus veniet deus et videbitis iudicantem quē contempsistis miracula facientem. Qualis erit tunc et vestra conscientia: cū vobis ille nullam iam exhibet patientiā: quia vos inuenit in anima mortuos: qui venturus est iudicare viuos et mortuos. ¶ Credimus in spiritū sanctum: quē nos credimus deū: equalem patri et filio manētem in patre et filio: regnātem cum patre t filio: trinitas vna et tertia in vnitate persona spiritus sanctus: qui operatur oīa in omnibus. Hunc arriani blasphemāt: patri filioq; esse minorem: hunc eorū errorem ille euangelista reuocat dicens. Si quis dixerit verbum in filium remitteturilli: si quis dixerit verbum in spiritū sanctum nō remittetur illi nec in isto/ nec in futuro sec̄lo. Quid est arriane quo progressa fuerit immanitas tua: dicis verbum in filium hominis: quia sm diuinitatem filium dei asseris esse minorē: dicis verbum in spiritū sanctum in ipsa illa induidua vnitate etiam filio esse minorē: dicendo tale verbum de verbo: tale verbum de spiritu sancto: non remittūtur nec hic/ nec in futuro sc̄lo pctā tua: t tu rebaptizando polluceris dimittere aliena. Donū spūs sancti agnoscim⁹ eē remissionē oīm pctōrum suffragante nobis ipa veritate q̄ post resurrectionem suā ait discipulis suis. Accipite spūm sctm: si cui remiseritis peccata: remittuntur illi. Eos aūt sacrilego ausu quibus tā xpi dono t spūs sancti p baptismū t originalia et ppria cuncta dimisit oīno pctā: i tā baptizatis exufflatis xpm: respuistis spūm sctm t renatū ñ abluere sz sordidare: ñ liberare sz obligare: ñ viuificare sz mortificare ptēdistis. Nec mirū si has ruinas q̄tidie fabricatis: q̄ petrā integrā xpz i fundamto habere noluistis

Lu. xxiij.
Wat. xxvj

Matth. xxvij.

Pſ. lviij.

Joh̄. viij

Ca. xix.

Wat. xij.

Joh̄. xx.

qui a vestro erroꝛe separat veritatis filios quos sic fouet vt nutriat: nō sic vt tu blandiēdo decipiat vt occidat. Apud ca-
V Ca.xx. tholicā fidē dilectissimi nouerit tm̄ eē verā fidē: germanā pacē: ppetuā salutē. Non enī i angulo ē: sꝫ vbiqꝫ tota ē. Sicꝫ ab ea discesserit atqꝫ i hereticoꝝ erroꝛe se tradiderit: vt fugi-
tiuus seruꝰ iudicabit: non vt filiꝰ adoptiuꝰ: nec ad vitā eternā
j.Coꝛ.xv. resurget sꝫ potiꝰ ad dānationē: qm̄ bonis malisqꝫ ꝓmittit resurrectio. Dēs q̄dē resurgemꝰ ait apl's: sꝫ n̄ oēs i mutabimur Et q̄d ꝓdesset fratres mei resurgere: nō immutari? Qui enī in illa vita nō fuerit immutatꝰ: a iusto iudice inuenīt esse dānatus. Dānatus aūt eternā non consequit vitā: q̄ de aduersario diabolo victricē non valuit accipere palmā. Quid enim ꝓdest dilectissimi q̄ velillis viculis i idoloꝝ cultu inherere: q̄ diabolus et iuste hereticoꝝ caput nō decenterqꝫ possidet? Qui vult ad eternā vitā puenire: cōtra oēs diaboli laqueos
X Ca.xxj. debet fortiter inuigilare. Nam enī q̄lis cuiusqꝫ ħ est vita: ita inuenietur i illa. Quantū aūt distat inter hāc et illā: dꝫ nosse charitas vra. Hic falsitas: ibi veritas. Hic turbatio: illic firma possessio. Hic pessima amaritudo: illic sempiterna dilectio Hic periculosa elatio: illic ē secura exultatio Hic timek ne q̄ erat amicꝰ efficiatur subito inimicꝰ: illic semp manet amicꝰ: qꝛ nullꝰ illuc admittit inimicꝰ. Hic q̄cq̄d ē bonū timek ne pe-
rear: illic q̄cq̄d acceperis ab illo seruaberis qui fecit vt ne tu
j.Coꝛ.xv. trāseas: et qꝫ acceperis nō amittas. Hic moꝛs: ibi vita. Hic oīa q̄ creauit deꝰ: illic ipe ꝓ oībus: in oībus deꝰ: et q̄ digna dicunt: si tñ aliqua dicunt. Nō enī sufficit hūana lingua lau-
j.Coꝛ.ij. dare qꝫ sensus mortaliū non valet cōprehēdere. Veniemus illuc fratres: vñ: et tibi videbimꝰ qꝫ oculꝫ ħ non vidit. Ibi audiemus qꝫ auris ħ non audiuit. Ibi intelligemꝰ qꝫ coꝛ hūanum ꝓprehendere ħ non valebit: videtes sine tēpe exultabi-
j.Pe.j. mus in enarrabili gaudio. Et q̄le gaudiū est vbi nullꝰ timoꝛ erit? Quale gaudiū erit cū te videris esse sociū angeloꝝ: participē regni coeloꝝ: regnare cū rege: nihil cōcupiscendo oīa possidere: sine auaricia diuitē: sine pecunia administrantē: sine successoꝛe iudicantē: sine metu barbaroꝝ regnantē: sine
Y Ca.xxij. morte eterna vita viuentē? Sꝫ vt ad istā veniamꝰ viā tutissimā q̄ illuc ducit nō amittamus. Que ē via? xp̄s ex toto: ex capite: ex coꝛpe. Ex capite q̄lis filius in manēte manens: ex coꝛpe minoꝛ viā istā vt gigas velocit trāsiēs: caput et coꝛpus xp̄s et eccl'sia. Nec ab illo separemꝰ aliq̄d aliud de illo: sicut hereticī credēdo: nec ab ista ꝓauis nr̄is moꝛib⁹ declinādo. Hec ē mater vera: pia mater et casta: intrinsecus sui viri et dignitate ornata: nō foris ecus mēdatio fallente turpiter colorata. Nonnos ab ista matre et nomē ꝓfictū seducat alienum: vbi nos eccl'sie et species aliena decipiat. Spōsa nō ē q̄ virū suū nō cognoscit: turpis ēquetāti viri speciē suis sermonib⁹ fuscare cōtendit. Frustra tū eccl'sie nomē imposuit iudeo.

Spelunca subdola es decipiēs: qꝛ decepta iudeo quidez q̄ captes formā tuā sub specie aliena: q̄d te ꝓponis: quid tm̄ te exornas: q̄d sub fimbrias tuas expandis: q̄ te contra verā spōsam eā recōtendis: non te respicit sponsus qꝛ nō es spōsa: sed pulchrā te dicis esse: et de auro atqꝫ ornamētis plurimis gloꝛiaris: respōdet tibi spōsus. Forma ꝓ filijs hoīm species formicarie facta ē tibi: irreuerēs facta es in oībus. Qꝛ si dixeris: q̄re: respōdet: qꝛ sub specie ꝓponis te et mētiris spōsum tuū esse me: species formicarie facta ē tibi: irreuerēs facta es in oībus: non sicut patrē appellās me et ꝓcipē virginitatis tue. Verba sunt xp̄i ꝑ ꝓphetā. Si ego essem ꝓnceps virginitatis tue: seruares integritatē sic tuā: sicut integrā seruauī matrē meā. Quia q̄ nec ꝓcipē ✠ginitatis tue: nec patrē: nec agnoscis equalē: nec ego te agnosco ✠ginē: noli te amplꝰ iactare esse qꝫ nō es: agnosce turpitudinē tuā. Non es igitur sponsa: qꝛ nō es integra. Frustra enim illū sponsum vocas q̄ nō est tuus. Turpē enim viduā non accepit xp̄s. Redi: redi redi: repudiata redi: ꝓfusa redi: serpētinis fraudib⁹ violata redi: non diuinitate celesti cōposita: sꝫ hūanis assertionibus recōuēta redi: fallere temetipsaꝫ potes. Nouit enim ille quā q̄rat: agnoscit enim quā vocat: semp enī viuit mater nouerca quid te si supponis non potes excludere pulchrā. Nam cum turpis sis ancilla: species formicarie facta ē tibi. Non enī seruas vni viro fidē: q̄ catholicā nō tenes vnitatē. Ille enī sponsus matrē querit verā: q̄ pie filios suos nutriat: nō turpem q̄ alienos fraudulēter occidat. Vide q̄ sit hic mater vera: q̄ a d huc tolerat suos filios p̄fetantē: toleratqꝫ patientiā: exhibet sui spōsi si expectat auras libertatis vt vindicetur ab eo ei⁹ hūilitas: qm̄ eā viri sui et obtinet charitas. Ipse ēenī q̄ viuit et regnat cū deo p̄re et cū spiritu sancto i secula seculoꝝ. Amē.

¶ In eadē vigilia sermo secūdus habetur supra ad fratres i heremo. Sermone. xix. fo. ix.

¶ In festo natiuitatis saluatoꝛis nostri iesu xp̄i: Sermo.j. eternā et tēpoꝛalē natiuitatē distinguēs et vtriusqꝫ laudes eximias: sed ꝓcipue diuini verbi ꝓconia eleganter complectens.

Sermo.v. B

Saluatoꝛ noster natus de p̄re sine die p quē factus est oīs dies: voluit in terra habere natalē hūc diē quem hodie celebramus. Quisquis i die miraris eternū mirare potius ante omnē diē permanentē: omnem diē creantē: in die nascentē a malicia diei liberātem Adhuc mirare. Que peperit et mater et virgo ē. Quē peperit et infans et verbū ē. Merito celi locuti sunt: angeli gratulati Luce.ij. pastoꝛes letati: magi imitati: reges turbati: puuli coꝛonati. Matth.ij. Lacta mater cibū nr̄m: lacta panē de celo venientē: et in p̄sepe positū velut pioꝝ cibaria iumētoꝝ. Illiceni cognouit Esaie.j. bos possessoꝛē suū: et asinus p̄sepe dñi sui. Circūcisio sc̄z et ꝓputiū coherēdo lapidi angulari: quoꝝ ꝓximitie fuek tpa- Ephe.ij. stores et magi. Lacta eū q̄talē fecit te: vt ipe fieret i te: q̄ tibi et munus fecunditatis attulit cōceptus: et decus ✠ginitatis nō abstulit nat⁹: q̄ sibi ꝓiusqꝫ nasceret: et vterū de q̄ nasceret: et diē q̄ nasceretur elegit. Et ipe cōdidit qꝫ elegit: vt ille hīc ꝓcederet de thalamo suo q̄ mortalibus oculis posset videri: Pſ.xliiij. et augmēto lucis annue se lucē mentiū venisse testari. Ꝓphete cecinerūt cōditoꝛē celi et terre i terra cū boībus futurū angelus annūciauit creatoꝛē carnis: et spūs in carne vēturū. Salutauit Johes ex vtero in vteꝛ saluatoꝛē. Simeō senex Lu.j.et.ij. deū agnouit infantē. Anna vidua ✠ginē matrē. Hec sunt testimonia natiuitatis tue dñe iesu anteqꝫ tibi fluctus substernerētur calcāti: cederēt imperāti: anteqꝫ vētus te iubente siluisset: mortuus te vocāte vixisset: sol te moriente palluisset: terra te resurgēte tremuisset: celū te ascēdēte patuisset: añqꝫ ista et alia mirabilia iam iuuenilis tui coꝛpis etate fecisses. Adhuc i manib⁹ matris portabaris: et iā dñs orbis agnoscebaris. Ipe puer paruulus ex seie israel: et ipe nobiscū deus Esa.vij. B emanuel. Que est illa nr̄a gn̄atio saluatoꝛis q̄ gignenti patri coeternus ē: qm̄ hanc gn̄ationē ex ✠gine mūdus expauit quā pia fides agnouit et tenuit: infidelitas aūt irrisit: supbia tumuit superata? Quenam est illa gn̄atio: qꝛ in ꝓncipio erat Johis.j. verbū: et verbū erat apud deū: et deus erat verbū? Vel quod ē hoc verbū: qꝫ dicturus ante a nō silebat: q̄ dicto non siluit q̄ dicebat: qꝫ est verbū sine tpe: ꝑ qꝫ facta sunt tpa? Verbū qꝫ labia nulliꝰ aperuit ceptū clausit vel finitū. Verbū qꝫ initiū nō habet ex oꝛe loquētiū: et aperuit oꝛa mutoꝝ. Verbū quod liguis gētiū diserti nō fit: et linguas infantū disertas facit. Quenam est illa gn̄atio: cui pater moriēdo nō cedit qꝛ nō eū viuēdo ꝓcedit? Segregata ab oībus locoꝝ tēpoꝛūqꝫ interuallis: ab oī distentione spacioꝝ: quā vel in dieb⁹ vel in coꝛporibus sentire cōsueuim⁹. Leuemus ad eū quantū ipo ad- C tuuante aīam nostrā possumus: si q̄ mō capere valeamus et natū nō pueniētē q̄ gignit et gignētē nō subsequētē q̄ gignit patrē et filiū: nec pariter patres: nec pariter filios: et pariter eternos. Non vtrūqꝫ generātē: nec vtrūqꝫ nascētē: sed alterū sine altero non viuētē. Et patrē sempiternū genuisse: et filiū sempiternū natū esse. Cogitem⁹ si valem⁹: si nō valem⁹ credamus. Nō est qꝫ hic dicere volum⁹: sꝫ tñ nō longe positū ē ab vno quoqꝫ nr̄m. In illo enī viuimus: mouemur et sumus. Act.xvij. Transcendamus carnē nostrā in q̄ parētes ante filios viuūt qꝛ vt filios possent generare creuerūt: et filijs crescētib⁹ iā senescūt. Nondū natis filijs parētes vixerūt: qꝛ et parentibus mortuis filij victuri sunt. Transcēdam⁹ et aias nr̄as: pariūt et ipse aliq̄d cogitādo qꝫ secū habēt sciēdo: sꝫ possunt amittere obliuiscēdo: qꝛ et si habebāt ante nascēdo. Cūcta coꝛporalia et talia et mutabilia trāscendam⁹: vt videamus sup oīa ꝑ quē facta sunt oīa. Ascensus nr̄ i coꝛde ē: qꝛ et illud q̄ ascēdi- Johā.j. mus ꝓpe ē. Longe aūt ab illo sum⁹: in quantū dissimiles sumus. Ascēdit ergo ad eū sua similitudo quā in nobis fecit et refecit: quā nondū pfecte palpitat infirmus aspect⁹: et ineffabilem candoꝛē lucis eterne nō potest intueri. Cui⁹ ergo ful-

Esa.liij. Job.j. D gozem mentis acies nõdum capit: generationem eius quis enarrabit? Sed verbum caro factũ est: et habitauit in nobis Hanc ergo generationem cuius hodiernũ celebramus diẽ: hanc in qua dignat⁹ est venire per israel: et fieri emanuel nobiscum de⁹ in carnis infirmitate: non nobiscũ in cordis iniq tate: accedẽs ad nos per id qõ assumpsit ex nostro et liberãs nos per id quod mansit in suo. Visitauit quippe dñs seruos suos per mortalem infirmitatẽ. Hanc ergo generationẽ cui⁹ vtcũq capax est humana fragilitas: nõ illam que sine tẽpore manet: sine matre super oñia: sed istam que in tempore facta est sine patre inter oñia. Hunc virginis filium t virginũ sponsum: de incorrupta matre nascentẽ et incorruptibili veritate fetantẽ: laudemus: amemus: adoremus: vt in eius misericordia de astutia diaboli fisi triũphemus. Diabolus ad nos decipiẽdos corrupta femina mente surrepsit. Christus ad nos liberandos incorrupta femina etiã carne processit: q̃ est benedictus in secula seculorum. Amen.

¶ In eodẽ festo. Sermo.ij. In quo ꝓbat sacre scripture testimonijs q̃ in christo est duplex natura, diuina et humana: t subiũgunt bñdictiões pariter et maledictiones bene et male de sancta trinitate et personarũ pluralitate sentientium.

Ser.vj. A Esaie.vij. Job.ã.j. Ezechiel. xliij. Deũ.ij. Ephe.v. Rom.ix. Phil.ij. Job.xix. B Johan.j. Luce.ix. Job.xvj. Job.v. Phil.ij. Job.xliij. Joh.x. Mar.xij. Mar.xvij. Lu.xxiij.

IN principio erat verbum t verbũ erat apud deũ: et deus erat verbũ. Qui in principio erat intra se cõcludit omne principiũ. Ex matre vero initium sumpsit: sicut legim⁹ per Esaiam. Ecce virgo in vtero accipiet et pariet filiũ: et vocabit nomen ei⁹ emanuel: q̃ est interpretatũ nobiscũ de⁹. i. latens in humana fragilitate maiestas. Sicut in Johãne euãgelista legim⁹. Et verbũ caro factũ est et habitauit in nobis. i. in fragilitate corporis nostri. Item de Marie virginis generatione. Et porta erat clausa et nõ est aperta. Tanq̃ si interrogarek cur aperta non esset: adiecit. Quia dñs trãsiuit per eã. Porta clausa id est signaculũ pudoris imaculate carnis integritas. Non enĩ est violata partu: q̃magis est sanctificata cõceptu. Item de xpi gemina dei hominisq̃ substãtia. Et erũt (inq̃t) duo in carne vna. i. de⁹ et homo vn⁹ xp̃s. Q̃ apl's de xpo t ecclesia: id est de xpi corpore precepit intelligi: sicut ait. Et erũt duo in carne vna. Ego autem dico in xpo et in ecclesia. Q̃ aperte exposuit ad Romanos. Patres nr̃i ex quib⁹ christ⁹ fm carnẽ. Asseruit hominis: cõsequenter asserit ꝓprietatem dei dicẽs. Qui est sup oñia de⁹ benedict⁹ in secula. Tã perfecta hic filij eminẽtia declarak: vt dici de patre maiora nõ possint. Nã si initiũ haberet nõ esset sup oñia: sed inter oĩa que p cõditione facture intra initiũ cõtinenk. Sed xp̃s qui eq̃lis est patri: nulla tẽporis: nulla etatis lege cõcludik. Euidenter t ad Philippẽses apl's duas xpi natiuitates / et duas substãtias p̃dicat dicẽs. Qui cũ in forma dei esset: formã serui accepit. Quib⁹ regulis plena sunt volumina noui et veteris testamẽti. Siliter et Job p̃dicat eximius ꝓphetarũ. Et in carne mea videbo deũ. Q̃ de illo tpe ꝓphetauit: q̃ xpi deitas habitu nostre carnis indura est. ¶ Q̃ vt prefati sum⁹: Verbũ caro factũ est: et duos esse cõstat hoiem et deũ in carne vna: modo hõ loquik patri: modo de⁹: modo visibilis ex matre: modo iuisibilis ex patre. Da ẏba hois. Ipse in euãgelio dicit. Filius hois nõ habet vbi caput suũ reclinet. Osẽdat hic paup filius hois diuitias suas in gloria diuinitatis. Oñia (inq̃t) q̃ pater habet: mea sunt. Dũ dicit: oñia: nihil hic relikt q̃ nõ⁹ haberet a patre. Oñia. i. vn⁹ deitatis potentiã: substãtiã: maiestatẽ. Quis eũ minorẽ dicere nõ tremiscat: q̃ se patri gñaliter et ꝓ oĩa veridic⁹ testis exequak sicut de eo euãgelista ꝓnunciat. Jdeo volebãt eũ iudei iterficere: q: patrẽ suũ dicebat deũ: equalẽ se faciẽs deo. Et ad Philippenses. Nõ rapinã arbitrat⁹ est esse se equalẽ deo. i. equalitatẽ diuinitatis quã rebellis angel⁹ assumere voluit per rapinã: xp̃s possedit per naturã. Ergo credas ei: cũ se in hois substãtia ꝓfitek equalẽ. Loquak filius homis. Pater (inq̃t) maior me est. Loquak filij⁹ dei. Ego et pater vnum sumus. Quasi hõ esurit: quasi de⁹ q̃nq̃ milia esuriẽtium quiq̃ panib⁹ obsequio creature sue exatiat Quasi homo in cruce pẽdet: quasi de⁹ in paradisum de cruce latronẽ gestis p oẽm mundũ loquentib⁹ introducit dicẽs. Amen dico tibi: hodie mecũ eris in paradiso. Quo tempore corpus dñi in tumulo fuit: aĩa in inferno: diuinitas in paradiso: in celo et vbiq̃ intra se oñia supeminẽs sue maiestatis imẽsitate cõplectens Scõm hoiem minor dicit: q̃ cõprehẽdik: flagellak: crucifigitur: morik: sepelik. Scõm deũ per ꝟtutẽ resurrectionis in celestia sublimak. Quasi hõ susceptꝰ morte: q̃si de⁹ sup mortem. Scõm hanc regulã modo pauper est: modo diues: modo minor: modo eq̃lis: modo dñs: modo seru⁹. Tũc ergo minor credak patre: q̃ angelorũ cõditor paulominus ab angelis minorak: sicut in octauo psalmo legim⁹. Minorasti eum paulominus ab angelis. Tũc q̃ patre minor dicak: q̃ serui formã susceperisse pscribik: q̃ etiã matre iunior iuenik: q̃ ipe se in vicesimosm̃o psalmo dicẽ. Foderũt man⁹ meas t pedes meos: dinumerauerũt oñia ossa mea. Q̃ aũt minor patre fm carnẽ et fm hoiem nũcupek: innumeris scripturarũ testimonijs declarak. De ei⁹ diuinitate ita ad Titũ apl's dicẽ. Apparuit gratia dei saluatoris nr̃i. Et iterũ. Expectantes beatã spem: et aduentũ glorie magni dei t saluatoris nostri iesu xp̃i. Immane piaculũ est vt p infidelis hois blasphemias minor esse dicak: quẽ magnũ deũ ipsa veritas ꝓfitek. Nã et Thomas apl's in euãgelio Johãnis vbi post resurrectionem corpus hois crucifixi p clauorũ signa cognouit: deũ q̃ intra hoiem latebat apl'ica t euãgelica auctoritate cõfessus est: ita dicẽs. Dñs meus et de⁹ meus. Si fides assit: aperta est ratio qua xp̃s nũc minor: nũc eq̃lis patri sacris voluminibus asserak: sicut ipse de se dicit. Ego primus t nouissimus. Indubitãter agnosce q̃ prioẽ nõ potest habere qui primus est. Jtẽ. Ego sum alpha et o. Et sicut alpha litterã nulla precedit: ita et filium dei nulli secũdũ cõstat esse: quia deus est. Quid respõdebim⁹ eis q̃ spm̃sctm̃ aut minorẽ dicũt: aut (qõ sceleratius est) ministerialẽ magis q̃ deũ abrupta ipietate pnũciant? Quõ creatura dicik: q̃ dñi creator ex maria comprobak: sicut legim⁹. Cõcep⁹ de spũsctõ: nat⁹ ex maria ẏgine? Christ⁹ enĩ nõ de substãtia spũsancti: sed de potẽtia: nec gñatione: sed iussione et bñdictione cõceptus est. Et sicut a patre ita etiã a spũsancto ad redẽptionẽ nr̃e malicie destinatus est: ipso de se ꝓ Esaiã loquẽte. Misit me pater et spiritꝰ ei⁹. Si spũsanct⁹ minor credik: quõ se filius⁹ sicut a patre: ita etiã a spũsctõ missum esse testak? Spũsanct⁹ ipse locut⁹ est in apl's: ipse efferbuit in ꝓphetis: dicẽte beato apl'o Petro in epl'a sua. Nõ (inq̃t) ex hoibus allata est ꝓphetia: sed spũsancto inspirati locuti sũt sancti dei homies. Et saluator in Matthẽo ita ait ad discipulos suos. Nõ vos estis q̃ loqmini sed spũsanct⁹. Siliter t Dauid plenus spũsancto: q̃s per eũ loquerek: manifesta voce denũciat dicẽs. Audiã q̃d loq̃tur in me dñs de⁹. Hec est inquã via lucis: cui⁹ in cõfessione aperik hostiũ saluatis. Itaq̃ q̃ in hanc pfessionẽ ingrediunk: beatitudinẽ ei⁹ adipiscũtur. Beatitudo ei q̃ cõfitek deũ patrem: filiũ et spm̃ sctm̃. Beatitudo ei q̃ cõfitek solũ deũ patrẽ et filiũ et sctm̃ spm̃. Beatitudo ei q̃ ꝓfitek vnũ oĩpotentẽ deũ patrẽ et filiũ et sctm̃ spm̃. Beatitudo ei q̃ cõfitek vnũ summũ deũ patrẽ et filiũ t sctm̃ spm̃. Beatitudo ei q̃ cõfitek vnũ deũ patrẽ et filiũ et sctm̃ spm̃ sempiternũ esse. Beatitudo ei q̃ cõfitek indiuisam substãtiã esse patris et filij t sanctispũs. Beatitudo ei q̃ nihil addiderit vel minuerit in vnitate nature patris t filij t sanctispũs. Beatitudo ei q̃ cõfitek oĩa bona facta fuisse a patre t filio t sanctospũ. Beatitudo ei q̃ cõfitek vnã equalitatẽ in sempiterna plenitudine deitatis esse patris et filij t sanctispũs. Beatitudo ei q̃ fm singula noĩa trinitatis id est patris t filij t sãctispũs ꝓprias tm̃ psonas distinctas esse cõfitek. Unde oportuit nos ostẽdere eis quos edent vie sue fructꝰ: maledictiones oĩm male credentiũ: sicut scriptũ est. Maledict⁹ oñis q̃ nõ obaudierit verba libri huius: vt faciat ea in corde suo. Maledict⁹ q̃ patris et filij et sanctispũs vnã sempiternã substantiã esse nõ cõfitek. Maledict⁹ q̃ fm tres psonas tres diuisas substantias esse ꝓfitek. Maledict⁹ qui tria principia eorũ esse cõfitek. Maledictus q̃ solũ verũ deũ patrẽ: et vnicũ verũ deũ filiũ: et vnicũ verũ deũ sanctũ spm̃ nõ cõfitek. Maledict⁹ q̃ vnicũ nomen in deitate trinitatis esse nõ cõfitek. Maledict⁹ q̃ indiuisam deitatẽ patris et filij et sanctispũs nõ cõfitek. Maledict⁹ q̃ ꝓpria noĩa personarũ tres deos / aut tres dños / aut tres spũs cõfitek. Maledictus q̃ fm singulas psonas trina noĩa tm̃ distincta patris et filij et sanctispũs nõ cõfitek. Maledict⁹ q̃ vnã psonã eorũ

Job.i. Psã.viij. Phil.ij. Psã.xxj. Joh.xx. Apoc.j. Apo.xxij. Luce.j. Esa.xlviij Petri.j. Mat.x. psl.xxxiiij D Deutero. xxvij. E

esse cõfitek. Maledict⁹ q̃ quẽ patrẽ dicit: hunc eũdẽ et filiũ
F esse designat. Maledictus qui patrẽ natũ: aut incarnatum:
aut passum esse cõfitek. Maledict⁹ q̃ inenarrabiliter filiũ et
vere natũ de substãtia patris esse nõ cõfitek. Maledictus q̃
hanc natiuitatẽ factã vel creatã vel cõditam esse cõfitetur.
Maledictus q̃ verũ filiũ dei ex volũtate tm̃ dicit esse: r non
potius de natiuitate. Maledict⁹ qui dicit: erat tẽpus q̃n nõ
erat filius. Maledict⁹ qui hanc natiuitatẽ ex nullis exãtib⁹
nõ cõfitek: qõ greci ἐξ οὐκ ὀντων appellant. Maledictus q̃
diuinitatẽ filij dei dicit initiũ habere de tempore: ozum ex
nihilo: nomen quasi adoptionis ex altero. Maledict⁹ q̃ vnũ
de vno: filiũ de patre generatũ nõ cõfitek. Maledict⁹ q̃ im-
passibiliter filiũ natũ de patre nõ cõfitek. Maledictus q̃ di-
cit fuit aliq̃n pater sine filio. Maledict⁹ q̃ nõ cõfitetur ante
oñe pncipiũ vel initiũ semp fuisse filiũ cũ patre. Maledi
ctus q̃ immortalẽ deitatẽ filij dei nõ cõfitek. Maledictus q̃
de sempiterno filio dicit: nõ erat anteq̃ de maria nasceretur
Maledict⁹ qui vnitã deitatẽ patris et filij et sanctiſpũs ex
charitate cõcordie tantũ esse, pfitek: et nõ magis pbãc ipsam
G vnitã diuinitatẽ. Maledict⁹ qui vnitã deitatẽ in tres has p
sonas esse nõ pfitek. Maledict⁹ qui aduersus vigorẽ censure
diuine scripture hunc deũ vera spm̃ paraclytũ: aut filiũ pris
vel certe facturã vsurpat debere cõfiteri. Maledict⁹ q̃ filiũ
dei verũ et hoiem verũ de maria v̄gine nuper natũ pro nr̃a
salute nõ cõfitek. Maledict⁹ qui filiũ dei hoiem tm̃ pro nr̃a
salute cõfitek. Maledict⁹ qui deũ dei filiũ sempiternũ de as-
sumptione hoĩs phoc pncipiũ habere assignat. Maledi-
ctus qui deitatẽ ei⁹ passam esse cõfitek. Maledictus qui in-
cõparabilẽ deitatẽ trinitatis ,ppriẽ ad hominis lineamẽta
esse pfitetur: dñi scriptũ inuenimus. Quia nõ sit illi similis
quisq̃ deus in celo sursum et in terra deo: sum.

¶ In eodem festo. Sermo. iij. In quo qualiter in natiuitate dñi debem⁹ deo vouere et reddere a peccatis abstinẽdo: splendide deducit.

Ser. vij. A

ROgo vos fratres charissimi: vt libenti aĩo sermo-
nes quos dñs dabit suscipiatis in hac dulcissima
die: in qua cõpunctio etiã infidelib⁹ venit: in qua
misericordia tangit impios: veniã sperat cõpunc-
tus: reditũ nõ desperat captiuus: remediũ desiderat vulne
Joban. j. ratus: in qua nascit agnus: q̃ tollit peccata mũdi. In cui⁹ na
tiuitate qui cõscientiã purã habet dulcius gaudet: q̃ miserã
attẽtius timet. Qui bonus est affectuose orat: q̃ peccator de-
uotissime supplicat. Dulcis dies: vere dulcis: et cũctis pen
tentib⁹ ventã portans. Promitto vobis filioli et cert⁹ sum:
qz in hac die si q̃s ex corde penituerit: et ad vomitũ peccati
reuersus nõ fuerit: quodcũq̃ petierit dabit ei: tantũ in fide
nõ dubitet: delectationẽ nõ repetat. Hodie totius mũdi pec
B catũ tollit: et pctõr desperat? Sed videte qualis debet esse
penitẽtia: qz multi assidue se dicũt esse peccatores: et tamen
adhuc illos delectat peccare. Professio est: non emẽdatio.
Accusak aĩa: nõ sanak. Pronũciatur offensa: non tollit. Pe
nitentiã certã nõ facit: nisi odiũ peccati /et amor dei. Q̃n sic
penites vt tibi amarus sapiat in animo qõ ante dulce fuit in
vita: et qõ te prius oblectabat in corpore: ipm̃ te cruciat in
Psalm̃. l. mẽte. Jam tũc bene ingemiscis ad deum et dicis. Tibi soli
peccaui: et malũ corã te feci. Bene tibi soli peccaui: qz null⁹
hoĩm sine peccato: et ideo tibi soli peccaui: qz nullus est sine
pctõ. Da dñe misericordiã misero: q̃ tãdiu pepercisti crimi-
noso. Inclinet ad remediũ humilitas penitentis: quẽ pmo-
uere non potuit diuturnitas pctõris. Dic illi in fletu cordis:
aspice ad infelicẽ pietas immẽsa: respice crudelẽ misericor-
dia publica. Desperat⁹ ad oĩpotentẽ venio: vulnerat⁹ ad me
dicũ curro: serua pietatẽ mãsuetudinis: q̃ tãdiu suspendisti
gladiũ vltionis: dele numerositatẽ criminũ multitudine mi
sericordiarũ. Jsta est filioli vera penitẽtia: q̃n sic quernk q̃s
C vt nõ reuertak: q̃n sic penitet vt nõ repetat. Sane videamus:
aliqui vestrũ formas r virtutẽ animor exercentes: q̃ in ista
die v̄ba mea p̃ sua salute sic audiant vt viriliter mollia vitia
abijciãt tanq̃ q̃ pugnat. Reuera fortius pugnat: q̃ contra se
pugnat. Aperiãt aures suas ad pcepta xpi: q̃ forte sic patue
rũt hucusq̃ ad audiẽda aludibria. Aperiãt oculos suos ad ni
tozem: q̃ hucusq̃ ad ignominiã patuerũt. Cõpungat penitẽ
tia criminũ: quos hucusq̃ trãspunxit delectatio voluptatũ.
Erigat adiũcta virt⁹ quẽ vitia ,pstrauerũt. Aperiãt medi-
camẽto nares suas: q̃bus illis fetebat ꝓsuetudo pcti. Aperiat
ille oculos cordis vobis: q̃ hodie ,ppter nos dignat⁹ est na-
sci: vt videatis illud qõ putak dulce modo satis esse in breui
tate tempor: q̃ amarũ erit in ignẽ eternũ: q̃ grauis r ꝑpetua
pena puniẽda erit breuitas delectationis. Delectatio occi
dit et ꝓterijt: vulnerauit et trãsiuit: miserũ fecit et abijt: in
felicem reddidit et reliq̃t. Q̃ speciosus est aĩe nitor: q̃ felix
cõscientia bonis operib⁹ plena. Si beatũ se credit q̃ hoc pos
sidet qõ dimissurus est post mortẽ: q̃ securus est q̃llud pre-
mium sperat qõ nunq̃ amissurus est p eternitatẽ. Si potens
est qui mũdo ipserat: q̃ beatus est q̃ deũ in cõscientia portat.
Et ideo dulcissimi filij cõcupiscite mũdiciã cordis: habete
dilectionẽ dei et ꝓximi. Pctõres dimittite et dimittẽ vo- Luce. vj.
bis. Justi nõ peccetis: vt pmaneat xps in vobis. Que cum D
ita sint: videt mihi charissimi: vt nascẽti dño et redẽptori no
stro vota ,pmittam⁹ hodie et reddam⁹: sicut scriptũ est. Glo Pſ. lxxv.
uete et reddite dño deo vestro. Nos dulciter r cõfidẽter vo-
eam⁹: alle dabit possibilitatẽ vt reddere possimus. Nos tm̃
quicq̃d illi ,pmittim⁹: de illo sperem⁹. Et forte asse interroga
tis me q̃d debeatis hodie vouere r reddere. Sunt enĩ multi
qui vouẽt: alius pallam: ali⁹ oleũ: ali⁹ cerã ad luminaria no
ctis: ali⁹ vt vinũ nõ bibat p aliquot annos: ali⁹ vt ieiunia cer
to tẽpore faciat: ali⁹ vt carnes nõ comedat. Nõ est istud vo-
tum optimũ /nec pfectũ. Adhuc meli⁹ volo. Nõ eligit deus
nec speciẽ tuã: nec oleũ tuũ: nec ieiunũ tuũ: sed hoc qõ te ho
die redemit: ipsum offer: hoc est aĩam tuã. Et si interroges
me: quõ animã meã quã ipse habet in potestate offeram? Et
ego respõdeo tibi: quõ. Moribꝰ sanctis: cogitationibꝰ castis:
operibꝰ fructuosis. Auertẽdo a malo: et ꝓuertendo ad bonũ
Dãnando vitiũ: amãdo deũ: diligẽdo ꝓximũ: impẽdendo
misericordiã miser⁹: qz r nos ipsi miseri fuim⁹ anteq̃ redime-
remur. Dimittẽdo illis q̃ in nobis peccãt: qz et nos omes sub
pctõ fuim⁹. Superbiã calcãdo qz p superbiã ꝓtim⁹ hõ deiect⁹ Sapie. ij.
est. Abijciẽdo inuidiã: qz p inuidiã decepit diabolus gen⁹ E
humanũ. Que cũ ita sint: erigite animos vros: et nullus sit
siue liber /siue ser⁹ /siue ĩgenu⁹: q̃ non hodie deo votũ offe-
rat simul et reddat: qz nimis miserũ est vt deo aliq̃d nõ offe- Joh. x.
ramus de nro: q̃ aĩam suã ,pnobis posuit: et ,ppter nos cum
esset etern⁹ carnẽ suscepit. Nũc itaq̃ quicũq̃ irã cõtra alter
tenet: tm̃ ,ppter amorẽ dei dimittat: et obtulit votũ. Si quis
cõsuetudẽ tã lõga diuturnitate in luxuria volutari: resipiscat
aliq̃n: et excutiat sordes suas p cõpunctionẽ: r clamet in cor
de suo in oñone secreti⁹ ad dñm. Pijssime dñe: mirificordis-
sime de⁹: sufficiat mihi qõ hucusq̃ peccaui: qõ ꝓtempsi: qõ
fetorib⁹ carnis mee satisfeci: tã nũc te inspirãte voueo me a
nequitia mea cõuersurũ. Cũ hec fecerit: et iste obtulit votũ
Si iterũ inuidia tenek fratres: et felicitate illi⁹ aut actione
,speran nõ delectak qõ est pctm̃ vsq̃ ad mortẽ: ,pmittat r ipse
in corde suo meditaturũ se pot⁹ actus bonos q̃ liuorẽ eum
habiturũ. Et cũ fecerit: r ipse obtulit votũ. Si q̃s ꝓ sibi cõ
scius est de homicidio: indicet sibi ipse in corde suo peniten
tiam: r vindicet in seipsam malã cõscientiã: et statuat sibi añ
deũ cruciatũ penitẽtie et spaciũ: r plenũ animũ veneno quẽ
ante cõfusio sanguinis ,primi sauciauit: cruciet p abstinen-
tiam r humilitatẽ: r cõmunicare nullaten⁹ ꝑsumat: vt nõ du
pliciter se infelix dãnet: dũ in corde criminũ horroribꝰ ple-
no sacratissimũ corpus dñi piculose ꝓsumit accipere. Q̃
si q̃s se talẽ agnoscit: et hec fecerit: r ipse offert votũ. Si q̃s
forte vt assolet detrahere semp cõsuevit: et aliorũ actiones
obloqui nec suas respicere: vouea⁹ hodie deo in corde suo r
dicat. Hucusq̃ de alijs dixi: me nõ insperi: ego erã miserior
et alios miseros existimabã: et ideo nũc sufficit q̃ peccauit
lingua mea: amodo emẽdare delibero. Ecce q̃ hec facit: of-
fert votũ. Si q̃s crudelẽ se sentit: misericordiã animi vouea
at deo. Si q̃s supbũ: vouea⁹ humilitatẽ. Si q̃s vino nimiũ
est dedit⁹: sobrietatẽ vouea⁹. Si q̃s seniori suo peccauit: ve
niam petat: r si ille non sapuerit petere: ille tũ dimittat. Et
cũ hec oĩa feceritis charissimi: offertis deo votũ placitũ: et
quasi remuneratis xpm̃. Et post hec veniet vobis bñdictio
et vota vra offerũtur ante tribunal xpi. Et sicut dixit Salo Sapie. ij.
mon. Monumentũ vestrũ non accipiet oblionẽ. Et dicek
de vobis. Ecce populus meus quẽ acquisiui sanguine meo
saturauit me votis: impleuit odoramẽtis. Ego ero eis quasi

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ hui⁹ opis.

dñs: et ipsi erũt mihi in populũ: et non erit vltra eis captiuitas / aut desolatio. Puram⁹ q̃ dulce est quãdo vota nostra talia qualia dixi: angeli qui custodes vite nostre sunt: ante conspectum diuine maiestatis obtulerunt? Si aliquid offerimus hõi terreno et morituro: et tñ speramus ab illo multum recepturos et adiuuandos: si deo aũt aliq̃d de nr̃is moribus offeramus: quantũ recipiemus? Hũc itaq̃ exultemus i dño gaudeamus cũ fletu: memores sum⁹ dignationis diuine et captiuitatis nr̃e. Quẽcunq; potẽtia eleuat: veniat illi i mẽte humilitas xp̃i: vtnõ dicat garur ad illũ sententia ista. Quid superbis terra et cinis? Dñ videmus quẽq; miserũ: aut egenũ: veniat in mentẽ mia dei. Quãdo captiuum: veniat nobis in mẽtẽ redemptio dñi nostri. Dñ peccatũ quodcũq; delectat aut subrepit: sit nobis in memoria quod iam deleta sunt pcta nostra. Hõ perdamus pretiũ sanguinis xp̃i: nec maculem⁹ stolam aie p iniquitatẽ: aut rapinã: aut concupiscentiã. Jacuimus: iam erecti sum⁹: vulnerati fuer am⁹: tã sanati sum⁹. Non erit excusatio. Qualesc̃unq; põt diabolus ad malũ inuitare: nõ põt trahere: delectationẽ infert non potestatẽ: p̃silit ingerit nõ cõstrictum. Hunc ergo ꝓpter partũ beate marie sit mihi sermo ad v̄ginES: siue viros: siue viduas: siue feminas siue penitẽtes: siue pauperes: siue fluos: non ẽ apud deũ nisi meritorũ discretio. Audite me itaq; q̃cũq; dono xp̃i i corpe virgines estis. Generaliter loquor ad oẽs. Audite me. Quicunq; agnoscit se esse qđ dico: studeat vt et corde sit v̄go. Sic gaudeat de lucro corpis: vt non habeat damnũ aĩe: gaudeat tunc de tam pretioso dono xp̃i: gaudeat cũ hũilitate: fleat cũ pietate. Bras agat q; tantã felicitatem in integritate portat letetur quia securus ẽ agnũ quocunq; ierit: si tñ in ore eius sicut legimus i apocalypsi: mendaciũ nõ inueniat. Oret perseuerantiã: vt nõ illi qualiscũq; delectatio seculi aut inuidia diaboli tm̃ donũ tollat: tantã claritatẽ imnubilet: tm̃ nitorem infuscet. Teneat fortiter: ne perdat rẽ irreparabilẽ. Hõ vno momẽto delectationis amittat gr̃am corporis: nõ cõtrahat turpitudinẽ aĩe p pulchritudinẽ forme corrupte: non illũ cõcupiscẽtia vincat. Si me audierit: pmanet: qđ si nõ audierit amissurus est qđ nũq̃ reparatur⁹. Iterũ ad vos mihi sm̃o ẽ q̃ nuptiges habetis: moneo vt caste habeatis. Mã et helizabeth q̃ lõgeuis tẽporibus caste cũ marito vixerat: et ambo fideles ante dñm fuerũt: meruit iam de mortuo semine filiũ q̃ et sanctitate parentes oznaret: et predicatiõe multos infideles cõuerteret. Iterũ vobis loquor q̃ estis vidue: custodite viduitatem: nõ estote verbose: sed cũ silentio expectate dñm: q̃ pusillum et viduã suscipit. Sed bonam viduã: et ullã q̃ in ore est: in humilitate: i elemosynis ꝓpta. Si certe vnde faciat non habet: voluntatem bonã et cogitationem sinceram habeat

Mulieres: nõ maledicite: nõ iurate: non estote ꝓpte ad loquendũ. Forte dicitis importunũ esse qđ dico. Hõ mihi tacere licet: plus timeo illũ qui iubet q̃ illũ qui detrahit. Ego dico: qui agnoscit emẽdet: qui in se nõ recognoscit: audiat et teneat vt alijs p salute dicere possit. Munc iã ad vos loquor penitẽtes: qui penitẽtiã in ecclesia accepistis et agitis. Perseuerate in fletu: in cõpunctione docte plãgite. Quid ẽ docte plãgite? Non querite in ore tẽporales res: sed eternã beatitudinem remissionemq; pctõr. Qui sic orat: docte plangit Non cadunt ad terrã lachryme vestre: qz verax ille qui p ꝓphetã dixit. Posuisti lachrymas meas i cõspectu tuo. Eos modo satis debetis amare deum: et timore iã ad dilectionez trãsire: quia sic legimus in euangelio de peccatrice illa. Cui multum dimittitur multũ diligit. Et ideo multum debetis diligere deũ: q̃ vos expectãdo et non pumẽdo ad penitẽtiam pducere dignatus ẽ. Munc iterũ ad vos mihi sermo ẽ pauperes. Vobis dico pauperes q̃ mendicatis: q̃ de elemosyna christianor viuitis. Cõsolamini cõsolamini: tribulatio vra conuertetur in gaudiũ: et dolor vester in letitiã. Non vobis sit ingratum quod mẽdicatis: nec ideo in corde vestro aliq̃d contra deũ dicatis: qz ille iustus et pius est in oĩbus opibus suis Et te ideo fecit pauperẽ: vt sufferẽdo breuẽ inopiã eternam vitã acq̃reres. Et diuitẽ ideo fecit: vt dũ ubi superflua daret remediũ pctis suis acquireret. Et ideo patiẽtes estote: et expectate dñm. Et iam sermo mihi est ad vos quicunq; dños carnales habetis: cuicunq; seruitij cõditionẽ debetis. Obedite dñis vestris: diligite ex corde: nõ ad oculũ seruiẽtes: sz ministeriũ ex amore faciẽtes: qz et illos deus cõstituit vt vobis dominentur: et vt vos seruiatis. Bene seruite ꝓpter deũ qz de bono seruitio mercedẽ habebitis. Si boni fueritis: meliores eritis dominis malis: qz apud deũ aĩa vniuscuiusq; non est discernẽdã nobilitate sed opere: nec genere sz actiõe. Ideo nunc ad oẽs mihi sermo fuit: quia christus pro oĩbus mortuus ẽ. Et iõ seruate q̃ dixi: vt de vobis fructum habeã. et vos omnes in celestibus horreis vbi frumenta congregãda sunt misericors dominus intromittat: qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

ij. Cor. v.

¶ In eodem festo. Sermo. iiij. In quo dicit huius noue natiuitatis signũ olim ꝓphetatũ fuisse filiũq; dei factũ filiũ hois suscipiẽs qđ non erat / et manens quod erat: et cetera plura.

Ser. viij. A

HOdie fratres dilectissimi celebram⁹ dñice natiuitatis diem. i. dñi nostri iesu xp̃i: qui cũ equalẽ trinitatẽ cũ patre possideat: qui cũ celũ: terrã: ac maria et oĩa q̃ in eis sunt pari cũ patre v̄tute firma uerit: in nouissimis tẽpor⁹ homo nasci ex hoe dignatus est: sic nostrã suscipiẽdo naturã vt nõ pmutaret suã. Permanente enĩ integro diuinitat̃ statu: assumpsit hoiem dei fili⁹ nec amisit qđ erat sed sociauit sibi qđ in ipso ante nõ fuerat Inuisibilis q̃ fm diuinitatẽ dei fili⁹ visibilẽ suscepit homi nem: imortalis mortalẽ: ipassibilis passibilẽ: et vt totũ breuiter cõprehendã: de⁹ hoiem. Quicq̃d ergo infirmitatis legimus in xp̃o. i. q̃ esuriuit / q̃ doluit / q̃ etiã mortẽ pro peccat̃ nr̃is sustinuit: suscepto hoc p salute nr̃a homini deputem⁹: salua illi⁹ qđ suscepit. i. verbi dei reuerẽtia: q̃ ita humanitatem diuinitati sue iunxit: vt eã post passionẽ impassibilẽ faciat: nõ autẽ vt fieret: qđ cogitari scelus est: diuinitas ipsa passibilis. Nam et si in dei filio ex diuinitate et humanitate vna ꝑsona est: cũ tñ audis natũ ex hoie dei filiũ: noli cõmunem hũc ibi credere natiuitatis exortũ: quo ex opere cõiugali qđ quidẽ a deo est constitutũ vt humanitas ꝓpagetur. Aliter inq̃ ibi fuit humanitatis exortus lõge a nostra natiuitate diuersus. Mã et si in eadẽ qua nos naturaliter sumus veritate carnis natus est xp̃s: nõ tñ in eo quo nos more cõceptus et nat⁹ est de cõiugio. i. vnde ceteri exorti sumus: licet oẽs ꝓcreentur hoies. Mã et mirabiliter ꝓcreat⁹ est. Legiti ma illa cõmixtio hois homini q̃dẽ: licet iurta diuinã auctoritatẽ culpa nõ vacet: nõ tñ etiã gloriosa est. In xp̃i vo natiuitate sine cõmixtione ꝓpagatio oĩ̃, p̃sus gloriat honore cumulat. Dñs itaq; noster iesus xp̃s ab ordine natiuitat̃ exceptus: hõ ver⁹, pcreat⁹ ex v̄gine est: eodẽq; oĩpotentie signo cõcept⁹ et nat⁹: v̄ginẽ habuit matrẽ cũ portaret in vtero v̄ginis: et cũ ex vtero funderet. Nec tñ ista natiuitas cõiugia dẽnauit sed potentiã diuinitat̃ honorauit. Olim hui⁹ noue fe

B

C

cũditatis signũ Esaias ꝓpheta ꝑdixerat. Ideo (iquit) dabit dñs ipse vob signũ. Ecce v̄go in vtero ꝓcipiet et pariet filiũ: et vocabit nomen ei⁹ emanuel. Qz signatissime de xp̃o dño nr̃o est ꝓphetatũ. Emanuel enĩ interp̃tat: nobiscũ de⁹. Ergo saluator noster ab effectu rerũ etiã hoc nomen accepit vt vocaret nobiscũ de⁹ est. Et ipse tũc deus cũ oĩbus nobis esse dignat⁹ est: qñ suscepit hãc carnẽ: vt p hoiem q̃ visibilis erat de⁹ q̃ inuisibilis est cõuersari videret in terris. Sic enĩ Hieremias ꝓpheta ꝓmiserat dicẽs. Hic est deus noster: et non estimabit alius ad eũ. Hic adinuenit oĩem viã discipline et tradidit illam iacob puero suo: et israel dilecto suo. Post hec in terris visus est et cũ hoibus ꝓuersat⁹ est. Unde et ipe dñs ad discipulos suos in euãgelio dicit. Tãto tpe vobiscũ sum et nõ cognouistis me. Qui videt me videt et patrẽ meũ: et reliq̃ que sequẽtur. Talia enĩ dei fili⁹ passumptũ hoiem opera faciebat: vt ex ipsa operũ claritate et patris simul et filij diuinitas nosceret. Qõ si diligẽter respiciam⁹ ad causaz ꝓpter quã dñs totũ hoc sacramentũ suscepit hois ipiere dignatus est: tũc vere obtinebim⁹ nobis illud impletũ esse, ꝓpheticũ. Duplex enĩ ꝓncipaliter causa est ob quã dei fili⁹ factus est filius hois. Una est vt fm hoiem oĩa patiẽdo pro nobis: a pctõr nos viculis liberaret. Sic enĩ Esaias ꝓphe ta ꝑdixerat. Hic peccata nr̃a portauit: et p nobis dolet. Et rursus. Ipse autẽ vulneratus est ꝓpter iniq̃tates nr̃as: et infirmat⁹ est ꝓpter peccata nr̃a. Eruditio pacis nostre in eo. Liuore enĩ ei⁹ nos sanati sum⁹. Altera vero causa est dñice passionis: vt nos quos sanguine suo redemit a vitijs atq; cri

D

Esa. vij.

Esa. liij.

minibus:nō solū doctrine:auxilio et gratie:sed etiā exēplo suo ad studiū sctitatis accēderet ne nos vt modo pcipientē dīm:sed etiā exemplo suo ad virtutū fastigia ꝓuocantē:maiore alacritate seqremur:t iustissimū dīm ac piū patrē:fm sniam bti petri:filij imitatione coleremꝰ. Sic eni beatꝰ petrus ait. Christꝰ passus est ꝓ nob:vobis relinquens exēplū vt seqmini vestigia eiꝰ:q pctm̄ nō fecit:nec dolꝰ inuētꝰ est in ore eiꝰ. Qui cū malediceret nō maledicebat:cū pateret non cōminabat. Tradebat aūt iudicāti se iniuste:q pctānra ipe ptulit in corpore suo sup lignū:vt pctis mortui iustitie viuamus. Prestet aūt dīs noster iesus xps vt gra ei⁹ adiuti:ad vestigia eiꝰ sequēda ꝓperetis:t pctis oībus ac vitijs mortificati:adsola viuatꝰ opera iustitie exercēda:gras agētes patri deo cui est gloria t imperium:et dño nostro iesu christo t spiritui sancto in secula seculorum. Amen.

1. Petri.ij

¶ In eodē festo. Sermo. v. In quo dicit q xpi natiuitas innouat species incipiētis seculi: etiā q nascēdo nō decebat vt matri ꝓriperet virginitatem qui nobis afferebat salutem.

Ser.ix B Genū.j.

VEgim⁹ t fideliter retinem⁹ q sub ipso principio nascēt̄ mūdi in ꝑmo hoie fecerit nos deꝰ ad imaginē t similitudinē suā. Ecce in hac die mutata vice factus est deꝰ ad imaginē et similitudinē nostrā. In primis de suis meliora ꝓtulit. Insecūdis de nostrꝰ iferiora suscepit. Per iterdicte arboris gustū ꝑmi hois incauta fragilitas tētaut appetere ābitione dānabili dīi sui diuinitatē:psuadēte diabolo t dicēte. Si de ligno hoc gustaueritis: aperient oculi vestri:et eritis sicut dij. Ideoq agnoscam⁹ pij patrꝰ admirabilem bonitatē. Homo sollicitāte ītimco: deꝰ esse voluit p supbiā:t deꝰ hō factꝰ est p misericordiā. Innouak in nob quodāmodo p xpi diuinitatē species illiꝰ ānti qui et incipiētꝰ seculi:qñ ꝑmꝰ adam de limi materia figurak Ecce etiā nūc secūdꝰ adam q̄si de intacta acrudi terra xgi: nis de carne formak. Ecce inq̄ iterū cessantib⁹ nature legibus:nouꝰ hō in nouā vitā solo deo operāte ꝓficit. Promittit ḡ filiꝰ xgini p visitationē spūssancti. Qui nō mirū si sine corruptione nascit:q de sctificatione suscipit. Non eni decebat:vt q nob afferebat salutē:soli matri ꝓriperet dignitatem Spūs (inqt) sctūs supuenīet in te. Dignū plane erat: vt regali onustāda partu ꝓi⁹ celestis regis sanctificaret ingressu

Genū.iij. Genū.ij. B

Ñ dīm et saluatorē nostrū nō ideo simplicē hoiem credamus:q ex homīe nasci videm⁹. Fas nō est vt nō deꝰ credak: cui delcēturo ad tras a deo habitaculū ꝑparak. Diuīa itaq operāte potētia credētis viscera fecūdank: et in ligno mortali vite arbor inserit:et portās in se oīa virtꝰ ab infirmitate portak:t q terra /mari /celoq nō capit:intra vnꝰ corpusculi mēbra suscipit. De creatura sua creator oīm ꝓcreatur:et de riuulo suo fons magnꝰ erorit. Radix oīm de xgulto suo nascit:t vitis xa palmitis sui fructꝰ efficit. Adest ecce exoptatissimꝰ dies:gra geminata resplēdēs:cādore q̄dē cōsueti luminis illustratꝰ:is ꝑ quē radiātis veri fulgore coruscus. O dies dierū oīm nouitas:lucrū lucis /t dispēdiū cecitatis:in q̄ eternꝰ sol de sūma altitudie claritatis patne descēdēs:vulue xginalis aditū reserauit:t totiꝰ mūdi caliginē fulgida cozuscatione repressit. Ducite fideles xpi festiuissima gaudia: res nobis hodie pfecta est noua q̄ olim fuerat repromissa:vt sine xginis detrimēto pudoris:filiū lactarēt vbera genitricis. Hec illa est nouitas Hieremie ꝓphete vaticinio nūciata. Faciet (inqt) dīs nouū sup terrā. Et q̄si quādā lucernā hui⁹ obscuritatis accedēs:ꝓtinuo subiecit. Femina circūdabit virū. Hoc est (inqt) nouū qđ sup terrā dico dīm esse facturū:q femina circūdabit virū. Aduertite fres:t me potꝰ vestro itellectu pcedite. Femina (inqt) circūdabit virū. O femina sup femīas bñdicta:q̄ t virū nō cognouit:et virū in vtero circūdedit:q̄ ꝓcubitu carnali nō tāgit:t tū carnea ꝓle de spiritali semine gratulak. Circūdat maria virū angelo fidē dādo:q eua pdidit virū serpēti ꝓsentiēdo. Faciet (inqt) dīs nouū sup terrā. Et igit exhibēde hui⁹ nouitatis tēpus aduenit:celestis ad xginē ꝓmittit nūcius. Salutat angelꝰ puellā viri salutationis ignarā:terrek xgo nouitate verboꝝ

Hiere. xxxj. Luce.j.

Ad quā angelꝰ. Ne timeas (inqt) maria:īueniſti eni gratiā apud dīm. Ne (inqt) ad ꝓspectū meū mr̄ dīi mei terrear⁊: ego cōceptionis tue minister aduenī:ipe me misit ad te qui est nascitur⁹ ex te. Ipse tibi p me annunciat gaudiū:cui placuit in vtero tuo cū humana natura mysticū sociare ꝓiugiū Inueniſti gram apud dīm. Ecce ꝓcipies t paries filiū:nō cuiuslibet meriti hoiem:sed totiꝰ mūdi saluatorē. Ne iquit timeas. Abijce abs te oēm metū seculi:q̄ cōceptura es gaudiū mūdi. Reuolue maria ꝓphetica lectionē. Neq enim te sciētia diuinoꝝ potest ptēre librorū:q̄ ipsam plenitudinē parituram es ꝓphetarū. Recole in libro Esaie ꝓphete xginē quā legisti:t gaude q̄ tu esse meruisti. Tu ibi ꝓsignata es xgo:tu ecce ꝓcipies in vtero:nōde viro sꝫ de spūsctō:t gravida eris:t incorrupta manebis. Paries filiū:t xginitatis nō patieris detrimētū. At illa. Ecce (inqt) ancilla dīi: fiat mihi fm xbū tuū. Vox igit angelꝰ xginis accepto cōsensu: celestis regionis accolas repetiuit. Et ecce subito secretum xginis ineffabilis potētia penetrauit. Intrat artifex mundi angustias vēteris hūani:efficit grauida mater itacta:t ecce tāq̄ sponsus de thalamo:marie xps ꝓcedit ex utero. Occultak in mēbris infantis potēta maiestatis:de pēdet ad vbera genitricis. Pānoꝝ villū squalore ꝓtegik:durissimi suffert ꝑsepis angustias:t totū mīricordis humiliter patik:dūmodo mūdꝰ q̄ perierat liberarek. O beata infantia:p quā nr̄i generis vita est reparata. O gratissimi delectabilesq vagitus:p q̄s stridores dentiū eternosq plorat⁹ euasim⁹. O felices panni q̄b⁹ pctoꝝ sordes extersim⁹. O ꝑsepe splēdidū:in q̄ nō solū iacuit fenū animalū:sꝫ cibus inuētꝰ est angeloꝝ. Lacta maria creatorē tuū:lacta panē celi:pciū mundi. Postremo tu illi vt mater tēporalē munstra substātiā:vt ipse nobis t tibi vna cū pre t spūsctō vitā tribuat sempitnā. Q̄b ipe ꝑstare dignet: q̄ cū pre t spūsctō viuit t gloriak deꝰ:p oīa sc̄la sc̄oꝝ. Amen.

¶ In eodē festo. Sermo. vj. In quo dicit q huius diei gaudia nullus dignis laudib⁹ predicare potest. Exponit etiā illud euangelicū /et vocabis nomen eius emanuel.

Ser.x. A

QVis tantarū rerū xbozūq copia īstruct⁹ existat: q̄ hui⁹ diei gram dignis possit laudib⁹ ꝓdicare? Cū si hmōi null⁹ est:nō erubescim⁹ etiā si nobis mitidioꝝ dicēdi facūdia desit: vel mediocri tū sermone ptū sacre xginis:et ortū dīnici corporis disserētes cognabimur explicare. Natal⁹ est ḡ hodie saluatoris charissimi in q̄ lumen additū mūdo est:t īmortalitas q̄ ꝓcrūꝑ perierat mortalib⁹ reddita est. Natal⁹ est hodie saluatorꝰ: de q̄ angelꝰ pastoꝝib⁹ dicit. Natꝰ est hodie vobis saluatorꝰ: de q̄ et ꝓphe ta dic̄. Filiꝰ datꝰ est nob:puer natꝰ ē nob. Nascit ḡ quē regē gētū aliꝰ ꝓpheta testak. t nascik ex xgine sic̄ scriptū est. Ecce xgo ꝓcipiet et pariet filiū: t vocabis nomē eiꝰ emanuel: qđ iterꝑtatū est ex hebraica lingua in latinū trāslata:nobiscū deꝰ. Predicam⁹ hodie natū de xgine saluatorē: et infantē in ꝑsepio positū cū vigilātib⁹ pastoꝝib⁹ moniti ab angelis adorem⁹. Exhibeam⁹ fidē xtutib⁹:reuerētiā sctis testibus ꝓbeam⁹:et simeoni cognoscēti:t anne dīm ꝓfitēti:et iohāni baptizāti:t iordanis purgationi:t sctōspūi descēdēti:t celi aptis:t patri testimoniū ꝓhibēti:t xgini pmanenti:t stelle fulgēti:t colūbe descēdēti:et ipsi dño oēm tērationē diaboli superāti. Hodie ḡ peperit xgo:q̄ deo filios faceret:q̄ sniam puarications excluderet:penā mortis eriperet:t vitā ppetuā credētib⁹ cōdonaret. Portauit in vtero filiū mak⁹: oib⁹ q̄ sunt aū nutrimēta matoꝛē:t hūc fudit forma sui in terris: quē habēt angeli iperatorē in cel⁹. Peperit filiū mr̄:a q̄ ipsa nutrirek potꝰ q̄m nutriret. Mortali aluo immortalē suscepit hospitē:t in terrestri hospitio celestē xgo iperatorē suscepit Btā xginitas desinit eē iā mortꝰ ancilla:q illū ītra se gestat in mēte:quē maria portauit in vētre. Nulli xginitas fuituti succūbit:q illū diligit:q hūano generi attulit libertatē. Celestis ꝓpago germinabat in vtero:et in eximio ptu xginea viscera coruscabāt. Hūanis gressib⁹ portabak pictura deifica:t in angusto pudorꝰ cubiculo eū quē celi nō capiūt sctā xgo portabat iclusum:t peperit eū: nō q̄ nascēdo polluerit parientē:sꝫ q̄ a pollutiōe sc̄m delauaret. Sctā credidit:sctā cōcepit:sanctior efficit post ptū. Extitit aūt ipsi xgini ipse filiꝰ q̄ erat spōsus. Ipse gemitus:q̄ erat gemitor. Illic fuit pranymꝑha credulitas:paranymꝑhꝰ archāgelꝰ. Mak spōsa: et ipse quē peperit xps spōsus:quē sctūsspūs copulauit. Gabriel angelꝰ nūctiauit:angeloꝝ exercitus decātauit:et stella

Annotatō nūeralis ordinis sermonū hui⁹ opis.

fulgida demōstrauit. Fecit grauidā ẏginē ipse q̄ erat nasciturꝰ ex ẏgine. Expauit in ptu suo mr̄: deꝰ p angelū loq̄bat: et ẏgo auribꝰ ip̄egnabat. Audiat oīs etas qō nūq̄ audiuit Virgo ptu suo nupsit: ẏginitatē dū pareret duplicauit: r filiū quē genuit adorauit. Cesset oīs sollicitudo: xp̄s nob ẏa securitas aduenit. Cesset omīs infirmitas: hodie saluatoꝛ apparuit. Cessent bella: desināt lites: hodie pax ẏa de celo descēdit. Cesset oīs amaritudo: hodie p totū mundū melliflui facti sunt celi. Fugiat moꝛs: qꝛ vita nob hodie de celo est data. Hodie sup terrā canūt angeli: letant archāgeli: gloriant ꝓphete: inuitant scti: turbātur mali: gratulātur boni: visus ceci recipiūt: auditū surdi: claudi gressum: lep̄rosi mūdant: tristes letificātur: infirmi sanātur: r mortui resuscitant. Solꝰ diabolꝰ r oīa cū eo demonia cōtremiscūt: qꝛ restaurat genꝰ humanū p iteritū diaboli. Xp̄s vob hodie redēptoꝛ apparuit. Probat g̈ ẏtutē dñi: ordo nascēdi: cōcepit virgo: virilis ignara cōsortij. Implet vterꝰ: nullo hūano pollut⁹ āplexu. Videmiraculū matr̄ dñici coꝛpor̄: ẏgo ꝯcipit: ẏgo ḡuida ẏgo cū pturit: ẏgo post ptū. Preclara g̈ illa ẏginitas: r gloriosa fecūditas. Virt⁹ mūdi nascit: r null⁹ pariēdi est gemitus. Eiacuat vterꝰ: infans excipit: nec tū ẏginitas violatur Fas enī erat: vt dñoꝛ ẏgine fm carnē nascente meritū cresceret castitat̄: ne pei⁹ aducētū violaret integritas: q̄ venie-
Luce.ij. bat sanare coꝛrupta. Nascit g̈ puer: ponitur in p̄sepio. Hec sūt enī dñi p̄ma cunabula: nec regnatoꝛ celi has dedignatur angustias. Stat maria et matrē se leta mirat: r desp̄sctō p tulisse se gaudet: nec qꝛ peperit ĩupta terret: sz qꝛ genuerit
D cū exultatiōe mirat. Nā cū seculo debitꝰ salutoꝛis ꝓperaret aduētꝰ: ad mariā ẏginē venit spūsctus: vt fuerat ab an-
Luce.j. gelo ante p̄dictū dicēte. Spūsctus veniet sup te: r ẏtus altissimi obūbrabit tibi. Ideoq̄ r qō nascēk ex te sctm̄ vocabit filiꝰ dei. Recte g̈ in eius aduētu celestia veneramur: quē de celo venisse manifeste cognoscimꝰ: quē natū p nr̄a salute dei patr̄ r spūsctī ẏtute cōperimꝰ. Multꝰ enī añ nūciabat indicijs: noua celo vētura, pgenies. Vides g̈ charissime saluatoris oꝛtū dei eē ẏtutē: cū de eo ꝓphete nō taceāt: r spūsctus fateak. Quid p̄clari⁹ stelle nūcio? Quid magoꝝ manifesta cōfessio? Quid ꝓphetaꝝ tā silis̄ et tā ꝓtinuata snīa? Ubiq̄ notꝰ est dñs: vbiq̄ natꝰ ex ẏgine nūciak. Et qm̄ eū fm carnē natū ex ẏgine dixim⁹: nūc ea q̄ spūritaliter sentire possum⁹
E disseram⁹. Videam⁹ g̈ q̄ē illa ẏgo tā sctā: ad quā spūsctus venire dignatꝰ est: q̄ tā speciosa q̄ dñs elegit sp̄sam: q̄ tā copiosa: tui⁹ gñationē cūctꝰ orbis excipiat: q̄ tā casta vt possit ẏgo esse post ptū. Mōne in figura marie: typū videm⁹ eē sctē ecclesie? Ad hāc vtiq̄ sctūs descēdit spūs: huic virt⁹ obumbrauit altissimi: hinc potēs ẏtute xp̄s egredit. Hec est īmaculata ꝯcubitu: fecūda ptu: ẏgo et casta ꝓpetuo. Hec ꝯcipit nō viro sed spū: hec parit nō dolore sz gaudio: hec nutrit nō vbere coꝛpor̄ sz lacte doctoris. Hec est igit̄ sp̄sa xp̄i r gentiū magistra: q̄ se plenaz mirat/et fetā letat. In hac g̈ die q̄ salutoꝛ nascit: splēdoꝛ lucis auget: tenebraꝝ caligo minuit. In hac die lux celestis credētibꝰ redditꝰ: r in ekna nocte diabolica figmēta vānant. In hac die lux crescit ex lumīe: ẏtutū ẏtus attollit. Gl̄a eternitat̄ erigit: reparationē suā dño fm carnē nascēte mūdꝰ amplectit. Plena sit g̈ diei hui⁹ festiuitas: in q̄ deꝰ nr̄i memoꝛ trena visitare dignatꝰ est: r amissam mortalib⁹ lucē aducētus sui claritate restituit: qꝛ ipse est splēdoꝛ et gloria eterna: dñs noster ies̄ christus: cui est honoꝛ et gloria in secula seculoꝝ. Amen.

¶ In eodē festo. Sermo. vij. In q̄ dicē q̄ sic̄ non poterat nisi caro de carne nasci: ita nō poterat dei caro de femineo vtero nisi sine generāte prodire

Ser.xj. A

Ma aducētu dñico ffes kr̄m solutꝰ est oīs paterne p̄uaricationis metꝰ: quē diaboli dudū fraudib⁹ incurrit circūcēta mortalitas. Adest enī nobis celi trecꝫ iudex: q̄ rescisso chirographo delictoꝝ: reatū nr̄m miseratꝰ absoluit. Adest ille dñs: q̄ iugū captiuitatis antique a nr̄is ceruicib⁹ soluēs: meroꝛē mūdi eterna liberta te letificet. Adest rex ille māsuetꝰ: q̄ p spacia totiꝝ orbis celestis iustitie gressib⁹ incedēs: supbientē furētis inimici cōterat tyrānidē. Hodie nāq̄ parturiēte maria natꝰ est nob deiꝰ: vt germane carnis nr̄e cōceptione ꝓductus: creato a se hoī r pietatē paternā r fratrū largiret affectū. Et natꝰ sane ab intacta est femīa: vt eū parit et hoiem testaret partꝰ humanus r deū, pbaret eterna ẏginitas. Nā sic̄ nō poterat nisi caro de carne nasci: ita nō poterat dei caro de femineo vtero nisi sine gñante, pdire. Propt̄ qō ait angelꝰ brīssime marie B
Spūsctus supueniet in te: r ẏtꝰ altissimi obūbrabit tibi: et Luce.j.
qō nascēk ex te sctm̄ vocabit filiꝰ dei. Spūs (inq̄t) sctus superueniet i te. Jccirco tibi frat ẏtutē sctī spūs angelicꝰ fmo ptexit: ne cōiectur̄ carnal⁹ disputatiōis hebetat⁹: celeste tibi ipse mysterū trena argumētatiōe ꝓfūdas. Aut nō putas eū nouū puerū in aluo ẏginis potuisse formare: q̄ cū primū ꝑderet hoīem: nec semē patr̄: nec viscera maꝛna q̄siuit? Dic itaq̄ q̄cūq̄ es supne disp̄sationis arbiter r discussoꝛ: q̄ tibi videk ẏtꝰ eminētioꝛ: ptū dedisse ẏgini: aut pfectū hoīez cre
asse de tra? Primꝰ enī hō: vt aut apl̄s: de tra trenꝰ: secūdus j.Coꝛ.xv.
hō de celo celestis. Si ꝫ naturā esse ꝓtēdis qō in mysterio redēptiōis nr̄e sine viro puella asserik ꝓcepisse: cui⁹ q̄so nature est qō in parēte generꝰ nr̄i caro sine carne formata ē? Que est ista rō: imo q̄s ceca ꝓtētio: vt nō credak deꝰ facere hoīem posse de femīa: quē credik de puluere fecisse? Si oipotētis C
o hō tali in negocio esse p̄spicis volūtatē: de opere cur retractas? Oia enī (sic legit) dñs q̄ voluit fecit i celo r i tra. Et si Psalm
sollicitꝰ p̄scruter̄: ꝑter hūc legitimū hūane ꝓceptiōis vsum cxxxviij.
tres valde mirabiles nascēdi ꝑspecies operatā reperies trinitatē. Et p̄ma ē q̄dē q̄ adā figurat ex limo ē. Scda q̄ mulier Gen.ij.
formata de masculo. Tertia q̄ r celestis est: q̄ xp̄s p̄cessit ex ẏgine. Quid hoīū nō nouū: q̄d hoīū nō mirabile: q̄d hoīū si nō fidē seq̄mur: inq̄sitio poterit hūana cōplecti? Qr aūt mystico b ꝓceptu visitare mundū suū deꝰ dignatꝰ est filiꝰ? nr̄e b
salutis necessitas flagitabat: nimirū vt celestis tādē gñatio reparet: qō natiuitas trena p̄diderat. Sz fortassis hūc q̄ na- D
Luce.j. tus p̄dicak ex femīa: dū vlub⁹ obuoluk pānis: dū iacere cōtēt⁹ est ī p̄sepi: deū lachrymosis vagitib⁹ crepat: dū matermis lactak vberib⁹ deū esse diffidis. Immo p ista frak aduerte eū et vt hoīem ifirma, p ifirmis ptulisse: r vt deū potentiā exercuisse celestē. Dic nāq̄ q̄ sordētib⁹ circūdak pānis: regis p chaldeos mūerib⁹ honoraꝛk. Dic q̄ in p̄sepi būilis iacet: Mat.ij.
lumie noui syderis coꝛuscat in celo. Dic q̄ vagit⁹ reddit infantie: angelici exercit⁹ vocib⁹ collaudak. Dic q̄ femineo lacte nutrik: multa hoīz milia paruissimo pane satiauit. Quid Mat.xiiij
illud adijciā: qō deū illū r verū dei esse filiū resurgēs a mortuis Lazarꝰ, pbat: recepto lumie cec⁹ annūciat: venerādis ei⁹ calcata vestigijs maris vnda testak: r qō p̄cellit hec oīa: resultās e celo vox patna confirmat? Propt̄ qō dilectissimi tā magnū b natiuitatis dñice sacr̄m: dignis vocib⁹ honoremꝰ. Diligam⁹ p̄ce oīb⁹ castitatē: qꝛ vt placere hanc sibi xp̄s ostēderet: pudicitā vteri ẏginalis elegit. Sectemur misericordiā: qꝛ pietat̄ est qō saluamur. Justitiā sollicite teneamus: qꝛ ad hoc vnigenitꝰ dei effici dignatꝰ est hō: vt ẏtatē p̄dicās: vniuersam mūdi faciem dānata iniq̄tate purgaret.

¶ In eodē festo. Sermo. viij. In quo duas xp̄i natiuitates esse dicit: vnā visibilem/alterā vero inuisibilem: vtrāq̄ tamen mirabilem.

Ser.xij. A

Jlius dei idēq̄ filiꝰ hoīs dñs nr̄ ies̄ xp̄s: sine matre de patre natꝰ: creault oēm diē: sine patre ō mr̄e natꝰ p̄secuit hūc diē: diuīa natiuitate iuisibilis: hūana visibil⁹. vtrāq̄ mirabil⁹. Proide q̄ de illo ꝓpheta p̄dixit. Gñationē ei⁹ q̄s enarrabit: de q̄ potꝰ di- Esa.liij.
ctū sit iudicare difficile est: vtrū de illa vbi nūq̄ natꝰ coeknū habet patrē: an de ista vbi aliq̄n natꝰ in q̄ vt fieret tā fecerat matrē: vtrū de illa vbi semp natꝰ est q̄ semp erat? Quis enīz enarrabit quō natū sit lumē de lumīe: r vnū lumē vtrūq̄ sit: quō natꝰ sit deꝰ de deo: nec deoꝝ nūerꝰ creuerit: quō velut de re trāsacta dicatur qō natꝰ est: cū tēpus in illa natiuitate nec trāsierit q̄ ꝑterita esset: nec p̄cesserit q̄ futura esset: nec p̄sens fuerit q̄si adhuc fieret r pfecta nō esset? Hāc g̈ gñationē q̄s enarrabit: cū id qō enarrādū est sup ra tpa maneat: sermo autē enarrāt̄ in tpe trāseat? Jstā quoq̄ ex ẏgine gñationē q̄s enarrabit: cui⁹ cōcept⁹ in carne nō carnalit̄ fact⁹: cui⁹ oꝛt⁹ ex carne vbertatē nutrieti attulit: integritatē parieti nō abstulit? Quālibz itaq̄ ea ꝛ: siue vtrāq̄ gñationē ei⁹ q̄s enarrabit? Hic est dñs deꝰ nr̄: hic est mediatoꝛ dei r hoīm: hō sal B
uatoꝛ nr̄: q̄ natꝰ de p̄re creauit r matrē: creatꝰ de matre gloriꝰ. j.Tim.ij.
ficauit r patrē. Sine femineo ptu vnic⁹ patri: siue virili cōplexu vnic⁹ matri. Hic est speciosus forma p filijs hoīz: sctē Ps.xliij
filiꝰ marie: sctē sp̄sus eccl̄ie: quā sue genitrici sil̄em reddi-

dit. Mã ꝛ nob eã matrẽ fecit: ꝛ ẏginẽ sibi custodiuit. Ad hãc
ij.Cor.vj. ꝙppe dicit apl's. Aptaui vos vni viro: ẏginẽ castã exhibere
Gal.iiij. xpo. De q̃ rursus dicit. Matrẽ nostrã nõ ancillã ſz liberã: cu
ius multi filij deserte magis q̃ ei ꝙ habet virũ. Est g̃ et ec
clesie sic marie ꝑpetus itegritas: ꝛ icorrupta fecũditas. Nã
eni illa meruit in carne: hec ꝙuauit in mẽte: nisi qõ illa pepe
C rit vnũ: hec parit mltos ꝓgregãdos ĩ vnũ per vnũ. Hic est g̃
dies q̃ venit in mũdũ ꝙ quẽ fact' est mund': q̃ carne fact' est
Johan.j. ꝑsens: ẏtute nũc̃ absens: qz in b̃ mũdo erat ꝛ i sua venit. In
mũdo erat: ſz mũdũ latebat: qz lux lucebat in tenebꝛis: et eã
tenebꝛe nõ cõphẽdebãt. Venit g̃ ĩ carne: carnis vitia mũda
tur'. Venit medicina in terrã: vnde curaret interiozes ocu
los nostros: quos exteriozis nostra excecauerat terra: vt eis sa
Ephe.v. natis qui fuimus antea tenebꝛe: lux efficiamur in domino:
et nõ iam lux in tenebꝛis luceat ꝑsens absentib' ſz appareat
Ps.xviij certa cernẽtib'. Ad b̃ spõsus ꝓcessit de thalamo suo: exulta
uit vt gygas ad currẽdã viã: ſpeciosus vt spõsus: fort' ſ vt gy
gas: amabil' ꝛ fribilis: seuer' et seren': pulcher bonis: asper
malis. Manens in sinu ꝑris: ipleuit vterũ mꝛis. In q̃ thala
mo. i. ẏginis vtero: natura diuia sibi copulauit hũanã. Ubi
ẏbũ caro factũ ꝙ nob ꝛ a matre ꝓcedẽs: vbi habitem' ꝓpa
rat nobis. Hũc g̃ diẽ leti solẽniter celebꝛem': ꝛ eternũ diẽ ꝙ
eũ q̃ nobis etern' in tpe nat' est fideliter exoptem': iesũ xp̃z
dñm nostrũ: q̃ viuit et regnat per oĩa secula seculoꝝ. Amẽ.

¶ In eodẽ festo. Sermo. ix. In quo dicit q̃ natus est hõ de' vt liberarek hõ reus: ideoq̃ filium dei factũ hoiem vt homo fieret deus.

Ser.xiij. A

Omin' nr̃ iesus xp̃s ffes kr̃m: q̃ ĩ eternũ est cũcto
rũ creato: hodie de mꝛe nascẽdo fact' est nobis
saluato. Mat' est nob hodie in tpe ꝙ volũtatẽ: vt
ꝑ̃. lxxvij. nos ꝓducat ad patr' eternitatẽ. Fact' est de' hõ: vt
Esa.xlv. hõ fieret de'. Ut panẽ angelozꝝ mãducaret hõ: dñs ãgelozꝝ:
hodie fact' est hõ. Hodie ipleta est ꝓphetia illa q̃ dic̃. Rora
te celi desup: ꝛ nubes pluãt iustũ: aperiat' kra ꝛ germiet salua
ꝑ̃. cxviij. tozẽ. Fact' ẽ igit' q̃ fecerat: vt iueniret q̃ perierat. Sic eni in
Gen.iij. psalmis hõ cõfitet'. Ꝓtuſq̃ hũiliarer: ego peccaui. Et ite
Luce.ij. Erraui sic ouis q̃ perierat. Peccauit hõ ꝛ fact' est re': mat'
est hõ de' vt liberaret re'. Hõ igit' cecidit: sed de' desc̃dit.
Cecidit hõ mirabiliter: descẽdit de' mirificoꝛditer. Cecidit
hõ ꝓ supbiã: descẽdit de' cũ gra. Sic nãq̃ mr̃ dñi ab angelo
Luce.j. audiuit. Aue gr̃a plena: dñs tecũ. Qui nat' est ꝓmo sine mre
B in celis: hodie nat' est sine ꝑe in tris. O miracula: o ꝓdigia
ffes kr̃i: nature iura mutant' in hoie. De' nascit': ẏgo sine vi
ro grauidat' virgo nescia: fmo dei maritat. Simul facta est mr̃
et ẏgo: mat' facta: ſz incorrupta: ẏgo hñs filiũ nescies virũ.
Semp clausa: ſz nõ ifecũda. Sol' enim sine pct̃o est nat': quẽ
sine virili cõplexu nõ cõcupiscẽtia carnis: sed obedientia ge
nuit mẽtis. Virgo cõcepit: sola vulneri nr̃o medicinã parere
potuit: q̃ nõ ex pct̃i vulnere germen pie ꝓlis emisit. O mira
et inexq̃sita cõpago: o noua ꝛ laudita cõmixtio. De' q̃ est ꝙ
erat: fit creato creatura. Qui ĩmẽsus est capit': diuites cõsti
tuens pauperes efficit': icorꝛupte carne vestit': fmo crassescit: vi
dek̃ iuisibil': palpat' ipalpabil': cõphẽdit' icõprehẽsibil': imo
Luce.ij. talis occidit'. Quẽ celi ꝛ tra bñdicit': in ꝑsepio angusto collo
Heb.xiij. cat'. Hũerat' in scto: q̃ est añ scla. Xp̃s iesus heri ꝛ hodie: idẽ
ipse ꝛ in scla. Heri dixit ꝓpter mortalitatẽ: hodie ꝓpt eter
nitatẽ. Merito hodie locuti sũt celi: gtulati sũt angeli: pasto
res locũdati: magi iuitati: reges turbati: martyres cozonati
C demones effugati. Igit' cũ gaudio dicam' scte ẏgini marie
matri dñi nr̃i iesu xp̃i: dicam' ꝛ nõ ꝓfundamur. Lacta mat'
xp̃m: ꝛ dñm nr̃m ꝛ cibũ. Lacta panẽ de celo veniẽtẽ: ꝛ in ꝑse
Esaie.j. pi positũ velut pioꝛũ cibaria iumẽtoꝝ. Illic eni coguit bos
possessoꝛẽ suũ: et asin' ꝑsepe dñi sui. Circũcisio scz ꝛ ꝓputũ
coherẽdo lapidi angulari: q̃rũ ꝓmitie fuerũt pastozes ꝛ ma
gi. Lacta eũ q̃talẽ fec̃te: vt ipse fieret ĩte: q̃ tibi ꝛ mun' fecũ
ditat' attulit ꝓcept': ꝛ donũ ẏginitat' nõ abstulit nat': q̃ sibi
anteq̃ nasceret ꝛ vterũ de q̃ nasceret': ꝛ ciuitatẽ in q̃ nasceret
et diẽ in q̃ nasceret elegit: q̃ ipse cõdidit qõ elegit. Sic nãq̃
ꝑ̃. lxxxvj. olim ꝓdictũ est. Mater syon dic̃ hõ: ꝛ hõ fact' est ĩ ea: ꝛ ipse
D fundauit eã altissim'. O soꝛtẽtia nascẽtis: o magnificẽtia
de celo ad tra descẽdẽt'. Adhuc ĩ vtero portabat: ꝛ ex vtero
matr' a iohãne baptista salutabat. Tũc ille symeon senex fa
Luce.ij. mosus: ãnosus: ꝑbat': cozonat': tũc cognouit: tũc adozauit
tũc dixit. Nũc dñe dimittis ſuũ tuũ in pace: qz viderũt ocu
li mei salutare tuũ. Differebat exire de seculo: vt videret na
tũ ꝙ quẽ cõditũ est seculũ. Agnouit infantẽ senex: fact' est in
puero puer. Innouat' in etate: q̃ plen' erat pietate. Symeõ
senex ferebat xp̃m in fantẽ: xp̃s regebat symeonis senectutẽ
Dictũ et fuerat a dño: qõ nõ gustaret mortẽ nisi videret xp̃m
deũ natũ. Rat' est xp̃s: ꝛ ipletũ est desideriũ senis: in mũdi
ipsi' senectute. Ipse ad senẽ hoiem venit: q̃ mũdũ inueterа
tũ iuenit. In isto q̃dẽ seculo diu esse nolebat: et xp̃m in b̃ se
culo videre cupiebat: cãtans cũ ꝓpheta ꝛ dicẽs. Ostẽde no- Psalm.
bis dñe misericordiã tuã: ꝛ salutare tuũ da nobis. Deniq̃ vt lxx.iiij.
nouerit' ſ ita esse: isti' letitiã cõclusit dicẽs. Nũc dimittis ser Luce.ij.
uum tuũ in pace: qz viderũt ocli mei salutare tuũ. Prophe
te cecinerũt cõditoꝛẽ celi et terre in fra cũ hoĩb' futurũ. An
gelus nũciauit creatoꝛẽ carnis ꝛ spũs in carne vẽturũ. Salu
tauit iohãnes ex vtero in vtero saluatoꝛem. Symeon senex
deũ agnouit ifantẽ. Anna vidua ẏginẽ matrẽ. Hec sũt testi
monia natiuitatis tue dñe iesu: anteq̃ tibi sternerent' fluct'
maris: cãpi cederẽt ĩperãti: anteq̃ vẽtus te iubẽte siluisset:
mortu' te vocãte resurrexisset: sol te moriente palluisset: ter
ra te resurgẽte tremuisset: celũ te ascẽdẽte patuisset. Adhuc
in manib' matr' ſ portabar': et iam dñs oꝛbis agnoscebaris.
Ubiq̃ eni xp̃s dñs ei pulcher occurrebat. Pulcher in celis E
pulcher in terris: pulcher in pr̃e ẏbũ: pulcher in mr̃e caro ꝛ
verbũ. Pulcher in vtero ẏginis: vbi non amisit diuinitatẽ
cũ suscepit hũanitatẽ. Qz cũ hic esset: cũ manib' portaret: lo
cuti sũt celi: gauisi sunt angeli: magos stella direxit: adoza
tus est in ꝑsepio. Pulcher g̃ xp̃s in miraculis: in flagellis: ĩ
ꝓmonib': in ẏberib' pulcher: nõ curãs mortẽ: ꝛ mortuos su
scitans. Pulcher in ligno: pulcher in celo: pulcher ꝛ in sepul
chro. Quis igit' ffes charissimi nõ admiret': nõ adoret ꝓmũ Apoc.xvij
et nouissimũ: initiũ ꝛ finẽ: α ꝛ ω'? Quis inquã nõ adoret per
quẽ aspirauit dies: effugate sunt vmbre? Mat' est ipator vt
abluer̃et pct̃oꝛ. Sic eni scriptũ est. Infirma mũdi elegit de' j.Cor.j.
vt ꝙfundat fortia. ¶ Dñs enim iesus xp̃s ꝑ carnẽ quã suscepit F
tribuit nobis magnã spem: magnã cõsolationẽ: magnã gra
tiam. Mat' est qõ nõ noueram': lactat' est a matre: furit qõ
noueram'. Mercat' est a nobis qõ hic abũdat: nascit' ꝛ mori.
Resurgere ꝛ in eternũ viuere nõ hic erat. Inuenit hic viles
merces terrenas: ꝛ terrestrib' attulit peregrinas ꝛ celestes.
Si exꝑauescis oq̃scis es auditoꝛ mortẽ xp̃i: ama resurrecti
onem xp̃i. Multi q̃dẽ cõtẽpserũt humilẽ xp̃m: ꝛ nõ puener̃t
vsq̃ ad altitudinẽ xp̃i. Qui autẽ adozauerũt humilẽ: iuene
rũt excelsum. Audiũt iudei ꝛ dicũt. Hoster est xp̃s. O iudei
ceci: si vestrũ agnouistis: q̃re occidistis? Dñs quidẽ suscepit
circũcisionẽ: ablatur' ipam circũcisionẽ. Suscepit vmbrã:
datur' lucẽ. Suscepit figurã: ipletur' ẏbitatẽ. Ipse q̃dẽ vob
legẽ dedit: sed in q̃ fuit Heliseꝰ q̃ resuscitauit mortuũ filũ iiij.Regũ
cuiusdã religiose: in ea figura data est lex. Hoc factũ est. Nũ iiij.
ciatus est heliseo mortu' ifans: dedit suo suo baculũ: et ait
illi. Vade (inq̃t) ꝛ pone baculũ sup puerũ et reuiuiscet. Ac
cepit seru' baculũ: posuit sup puerũ et non resurrexit. Pro
pterea iudei legẽ accipere potuerũt: bibere illã nõ potuerũt
O tu iudee: audi legẽ mutatã si vis mutari. Si nõ vis muta G
ri: in vetustate habes dãnari. Noli amare veterẽ tunicã: pr̃
tuus crucifixit xp̃m: tu odisti. Ille manu: tu coꝛde: ambo fa
cinus ipsi estis. Displiceat tibi qõ fecit pater tu'. Audi q̃d di
cit dñs tu'. Pater (inq̃t) in me manẽs: ipse mihi mãdatum
dedit q̃d dicã ꝛ q̃d loq̃r: et scio qz mãdatũ ei' vita eterna est
Si mãdatũ patris vita ẽterna est: si ẏbũ patr' ſ est vita eterna:
qui loq̃bat erat vita eterna. Nõ g̃ fecit aliq̃d a se: qz nõ est a
se. Sed a quo est? A patre. Pater enim de' sed nõ de deo: filius
autẽ de' sed de deo. Ideo filius qz de deo genitus est: et semp
filius sine initio genit' et tũ genit'. Et quõ hoc intelligak au
dite. Expectat' ſ a me: audite ꝓphetã p me. Generationẽ ei'
q̃s enarrabit? Multa dixim' de ei' gnatione: sed ea q̃ de ma Esaie.liij.
tre est. Ceterũ quõ natus est de patre in celo. Quis potest ex
plicare? Quis potest enarrare vel inuestigare? Teneamus
nos ad istã humanã natiuitatẽ: ꝑ quã nob de' donauit gra
tiam. Gratia inq̃ donata: non merces est reddita. Qui creа
uit sanat: per ipam leuat ruentẽ: ꝑ ipsam curat egrotãtẽ: ꝑ ip
sam coꝛonat vincentẽ. Ipsa est fides: ipsa est veritas. Hoc ẽ
xp̃iane fidei fundamentũ: qz vn' hõ ꝑ quẽ ruina: ali' homo
xp̃s ꝑ quẽ structura. Cecidit q̃ nõ mãsit: erigit q̃ nõ cecidit.
Ruit ille q̃ dimisit manentẽ: manẽs xp̃s in patre descendit
ad iacentẽ. Ipse puer paruul' ex semie israel: ꝛ ipse nobiscũ

Annotatō nūeratis ordinis sermonū hui⁹ opis.

de⁹ emanuel. Que est illa nr̄i generatio saluatoris: q̄ gignēti patri coetern⁹ est: q̄n hanc generationē ex ✠gine mūdus expauit: quā pia fides agnouit et tenuit: infidelitas aūt irrisit: superbia tumuit superata? Quenā est illa generatio: qua in

℣ Sap.x.

principio erat verbū: ⁊ ✠bū erat apud deū: et de⁹ erat ✠bū? Vel q̄ est hoc verbū q̄ dictur⁹ ante nō silebat: q̄ dicto nō siluit q̄ dicebat? Q̄ est verbū sine tpe: p q̄ facta sūt tēpora ✠bū q̄ labia nulli⁹ aperuit ceptū: vel clausit finitū: ✠bū q̄ imtiū nō habet ex ore loquētiū: et aperuit ora muto⁹: verbū q̄ linguis gētiū diserti⁹ nō fit: ⁊ linguas infantiū disertas facit? Quenā est illa generatio cui pater moriendo nō cedit: q⁹ nō eū viuēdo p̄cedit: aliena ab oībus loco⁹ tēpor̄q⁹ iter uallis: ab oīni diſtētione spacio⁹: quā vel in dieb⁹ / vel in cor̄ porib⁹ sentire cōsueum⁹? Veuem⁹ ad eū q̄tū ipse adiuuan te possum⁹ aīam nr̄ā: si q̄ modo capere valeam⁹ ⁊ natū nō p̄ueniētē q̄ gignt: ⁊ gignētē nō subsequētē q̄ gignit patrē et filiū: nec pariter p̄es: nec pariter filios: ⁊ pariter eternos nō vtrūq⁹ generantē: nec vtrūq⁹ nascētē: sed alterū sine altero nō viuentē: ⁊ patrē sempit̄nū genuisse: ⁊ filiū sempit̄nū natū

℣ Act.xvij.

esse. Cogitem⁹ si valem⁹: si non valem⁹ credam⁹. Nō est q̄ hic dicere volum⁹: sed tū nō lōge positū est ab vno quoq⁹ nostrū. In illo enī viuim⁹: mouemur ⁊ sum⁹. Trāscēdam⁹ carnē nr̄ā in qua parētes āte filios viuūt: q⁹ vt filios possent generare creuer̄ūt: et filijs crescēnt⁹ iā senescūt. Nondū natis filijs parētes vixer̄ūt: q⁹ et parētib⁹ mortuis filij victuri sunt. Trāscēdam⁹ et aīas nr̄as: parūt ⁊ ipse aliq̄d cogitādo q̄ secū habēt sciendo: sed possunt amittere obliuiscēdo: q⁹ ⁊ nō habebāt ante nascēdo. Cūcta cor̄ poralia et tpalia ⁊ mu-

℣ Job.j.

tabilia trāscēdamus: vt videam⁹ sup oīa: p quē facta sūt oīa Ascēsus noster in corde est: q⁹ et illud quo ascēdim⁹ ppe est. Lōge aūt ab illo sum⁹: inq̄tū dissimiles sum⁹. Ascēdit ḡ ad eū sua similitudo quā in nobis fecit et refecit: quā nōdū p̄fecte palpitat infirm⁹ aspect⁹: ⁊ ineffabilē cādorē lucis eterne nō

℣ Esaie.lviij.

potest intuer̄i. Cui ḡ fulgorē mētis acies nondū eapit: gr̄ā tionē ei⁹ q⁹ enarrabit? Sed ✠bū caro factū est: ⁊ habitauit

℟

in nobis. Dāc ḡ generationē cui⁹ hodiernū celebram⁹ diē: hanc in q̄ dignat⁹ est venire p israel: et fieri emanuel nobiscū de⁹ in carnis infirmitate: nō nobiscū in cordis iniq̄tate: accedens ad nos p id q̄ assūpsit ex nr̄o: et liberās nos p id q̄ māsit in suo. Visitauit q̄ppe dñs seruos suos p mortalē infirmitatē. Dāc ḡ generationē cui⁹ vtiq⁹ capax est humana fragilitas: nō illā q̄ sine tēpore manet: sine matre sup oīa: sed istā q̄ in tēpore facta est sine patre inter oīa. Dūc ✠ginis filiū et ✠ginū spōsum: de incorrupta matre nascētē: et incorruptibili vitate fetantē laudem⁹: amem⁹: adorem⁹: vt in ei⁹ mirificordia de astutia diaboli fusi triūphem⁹. Veniam⁹ ad eū credēdo: p̄ficiam⁹ gr̄as agēdo: agnoscam⁹ pseuerando. Veniam⁹ ad illū: et iter nos cōcordem⁹. Quare de ei⁹ natiuitate litigam⁹? An vt medico vocāte nō audiam⁹? Dfelix infirmitas: venit ad egrotū medic⁹: et litib⁹ vacat egrotus. Celebrem⁹ ḡ natalē nō humane deuotionis: sed diuine dignationis: nō infirmitatis sed eternitatis: non formationis sed reformationis dñi nr̄i iesu xp̄i: qui cū patre et spiritusancto viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

¶ In eodē festo. Sermo.x. In quo dicit carnez christi muscipulā fuisse diaboli.

Ser. xiiij. A

Fratres dilectissimi: hodie dies illuxit: i quo xp̄s ex ✠gine carnē suscepit. Dumilitatis induere voluit formā: vt a peccatis liberaret animas nr̄as. Trāsgressio illi⁹ primi hoīs totū deceperat mundū: vt nullū esset salutis remediū: nisi xp̄s adueniret e celo. Gaudebat teterrim⁹ draco: q⁹ venenū ppararet homini nouo. Sed ad hoc descendit xp̄s in vterū ✠ginis: vt exinde humana susciperet membra q̄ traderet cruci / et mortē induceret antiquo draconi. Usus enī fuerat diabolus cōsilio malo: vt per serpentē mulieri loqueret⁹: ⁊ diabol⁹ non agnosceret. Sed hic q̄ de celo descēdit ad nihilū redegit illū: vt de⁹ dei filius humanū susciperet corpus: tendēs ei laqueū mortis: vt p visionē videlicet carnis quasi ad hoīem solū tēptor accederet: et deū penit⁹ ignoraret. Videbat carnē sed ignorabat dñi maiestatē: cernebat infirmitatē: ⁊ nō videbat deitatem. Remāsit cōfusus diabolus: dū in homīe apparuit dñs

℣ Job.iij.

Sic a deo patre de⁹ descēdit: vnde nūq⁹ discessit. In terris erat et celos nō deserebat: sicut ipse dñs ait. Nemo ascendit in celū nisi q̄ de celo descēdit: filius hoīs q̄ est in celo. In terris vt hō loquebat hoībus: et in celo esse fatebat vt de⁹. Et deitas nō minorat cū infirmitas assumit: et illud q⁹ nō erat accepit: ⁊ de⁹ māsit q⁹ ab initio fuit. Q⁹ enim hō fuit nobis p̄fuit: sibi nihil minuit. Exinanivit plenitudinez deitatis: ℣ Phil.ij. formā suscepit humilitatis: et patri manēs eēqlis. Talis eligitur ✠go de toto scz mūdo: q̄ tantū haberet meritū vt dei filiū in semetipsam susciperet: et post partū oīmodo ✠go permaneret. Aue (inq̄t) maria gr̄a plena: dñs tecū: bñdicta tu Luce.j. inter mulieres. Q⁹ ecce concipies ⁊ paries filiū: et vocabis nomen ei⁹ iesum. Ipse enī saluū faciet populū suū a peccat⁹ eor̄. Virginitatis iura seruabis: filiū habebis: et nomen virginis nō amittes. Tanta est enī diuina illa potētia: vt et matrem reddat fecundā: ⁊ ✠ginitatē seruet illesam. Jdeo bene dicta inter mulieres: quia ex spiritusctō cōcipies: vbi nō est carnalis marit⁹: sed diuina diuoscit virt⁹. Lactabis infantē, ppriū: creator⁹ succū p̄orrigis lactis: ⁊ cibis celestib⁹ satiaris. Pānis inuoluis puerū: q̄ tibi imortale cōdonauit in dumentū. In p̄sepio ponis infantilia mēbra: q̄ celestē tibi p̄parauit mēsam. Oīnia q̄ nutricie causa debenk circa puerū celebrem⁹: vt q⁹ ipse p̄misit sanctis suis: et tu ipsa libēti⁹ cōsequaris. Quid multa? Exulta virgo de tāto p̄misso: nuncius discessit angelicus: et vētris hospitiū ingreditur deus: qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

¶ In eodē festo. Sermo.xj. In quo dicit q⁹ christus erat de⁹ occultus et hō manifestus. Marie etiā integritatē i partu poti⁹ creuisse q̄ decreuisse.

Natuitas dñi nr̄i iesu xp̄i: totū mūdū nouo aduen Ser.xv. tus sui hodie luce p̄fudit. Hodie de celo de⁹ de- A scēdit ad hoīem: vt in celis homini p̄pararet ascēsum. Hodie accipimus natū dei ✠ginis filiū oīm credentiū saluatorē. De⁹ de patre: homo de matre: deus occultus: hō manifest⁹. Et q⁹ diabol⁹ p serpentē eue locutus Gen.iij. per eue aures mūdo intulit mortē: de⁹ p angelū ad mariā p Luce.j. tulit verbū: et cūctis seculis vitā effudit. Angel⁹ sermonem eiecit: ⁊ xp̄m ✠go cōcepit. O cōiūctio sine sordib⁹ facta: vbi marit⁹ sermo est: ⁊ vox⁹ auricula. Hoc splēdore cōcipik dei fili⁹: hac mūdicia generak. Nulla fieri potuit grauedo cōcipienti: nulla tristicia parturiēti. Qui enī venerat triste letificare seculū: vētris nō cōtristaut hospitiū. De celis medic⁹ trāsiēs p ✠ginē: post trāsitū suū illesam fecit ✠ginē pmanere. Qui enī dirupta corpor̄ membra in alijs poterat integrare tangēdo: q̄nto magis in sua matre q⁹ inuenit integrū nō potuit violare nascēdo? Creuit enī ei⁹ partu integritas corporis poti⁹ q̄ decreuit: et ✠ginitas ampliata est poti⁹ q̄ fugata. In angusti corporis mēbra sustinuit: quicq̄d sustinēt cel. Plena sunt viscera: et nullū nouit ✠ginis cōscientia. Cū esset grauida: salubri leuitate plaudebat. Lumen enī q⁹ intra se habebat: pondus habere non poterat. Facta est maria fenestra celi: q⁹ p ipsam de⁹ verū fudit seculis lumen. Facta est maria scala celestis: q⁹ p ipam de⁹ descēdit ad terras: vt per ipsam hoīes ascēdere mereank ad celos. Ipsis enim licebit ascendere illuc: q̄ deū crediderint ad⁹as p ✠ginē mariā descēdisse. Facta est maria restauratio seminarū: q⁹ p ipsam a B ruina prime maledictionis p̄bank esse subtracte. Tria deni q⁹ mala eue: a tribus bonis marie p̄bank excluſa. Mā eue dictum est. In dolorib⁹ et in tristitia paries: ⁊ ad virū tuersa- Gen.iij. tio tua: et ipse dñabit tui. Trib⁹ ḡ his malis se subtūgāt femine q̄ mariā nō sequūtur: doloꝛ: tristitie: seruitut. Maria aūt ecōtrario q̄ p̄clarissimis trib⁹ bonis sublimek auscultat salutationis angelice: benedictionis diuine: ⁊ plenitudinis gratie. Sic enī eā legik salutasse. Aue maria gratia plena: Luce.j. bñdicta tu inter mulieres. Cū dixit. Aue: salutationē illi celestem exhibuit. Cū dixit. Gratia plena: ostendit ex integro trā exclusam p̄me sentētie: ⁊ plenā bñdictionis gratiā restitutam: Cū dixit. Bñdicta tu inter mulieres: ✠ginitatis ei⁹ bñdictū fructū exp̄essit: vt ex eo bñdicta dicak inter mulieres: quecūq⁹ p̄seuerauerit virgo. Maledicta enī eua fuerat: quā nūc credim⁹ per mariā ad bñdictionē glorie remeasse. Venite ✠gines ad ✠ginē ⁊ letamini. Ponite maledictionē C p̄uaricationis: ⁊ bñdictionē restaurātiōis assumite. Pro tjcite dolores quos eua per serpentē accepit: et quos p angelum maria suscepit honores assumite. Pellite tristitiā cōcipientes: gemit⁹ parturiētes abijcite: vt solus vobis iste vi-

ginis filiꝰ dominek. Uenite ẋgines ad ẋginẽ: venite cõcipientes ad cõcipientẽ: venite pariẽtes ad parientẽ: venite matres ad matrẽ: venite lactãtes ad lactãtem: venite iuuẽcule ad iuuenculã. Ideo omẽs istos cursus nature ẋgo maria in dño nr̃o iesu xp̃o suscepit: vt oĩbus ad se cõfugientibꝰ feminis subueniret. Et sic restauraret omne genꝰ feminaꝝ ad sevenientiũ noua eua seruãdo ẋginitatẽ: sicut oĩe genꝰ virorũ adam nouꝰ recuperat dñs iesus xp̃s: q̃ cũ patre et spũsancto viuit et regnat deus: per oĩa secula seculorũ. Amen.

¶ In eodem festo. Sermo. xij. In quo dicit q̃ pl̃ẽ mirãda misericordia nascẽt: q̃ modꝰ nascẽdi.

A Ser. xvj

Die ẏtas de terra orta est: xp̃s de carne natꝰ est Gaudete solẽniter: et sempiternũ diem hodierno quoq; admoniti cogitate: eterna dona spe firmissima cõcupiscite: filij dei esse accepta potestate psumite. Propter nos tẽporalis effectꝰ est tẽporũ effector: propter nos in carne apparuit mũdi ꝓditor: ppter nos creatus est creator. Quid adhuc mortales mortalibꝰ rebus oblectamini: et fugitiuã vitã si fieri posset tenere conamini? Spes longe clarior effulsit in terris: vt terrenis vita ꝓmitteret in celis. Hoc vt crederet: res incredibilior ꝓrogata est. Deos factur̃ q̃ hoies erãt: homo factꝰ est q̃ deꝰ erat: nec amittens qd̃ erat: fieri voluit ipse qd̃ fecerat. Ipse fecit qd̃ esset: qui hominẽ deo addidit: nõ deũ in hoĩe pdidit. Miramur ẋginis partũ: et nouũ ipsum nascẽdi modũ incredulis psuadere conamur: qd̃ in vtero nõ seminato germen ꝓlis exortũ est: et a cõplexu carnis viscera ĩmuna filiũ hoĩs ꝓtulerũt: cuiꝰ patrem hoĩem nõ tulerũt: qd̃ ẋginitatis ĩtegritas ⁊ in cõceptu clausa: ⁊ in partu icorrupta permãsit. Sed plus est miranda misericordia: q̃ille q̃ sic nasci potuit: nasci voluit. Erat enĩ tam vnicus patri: q̃ vnice natꝰ est matri: et ipse factus est in matre: q̃ sibi fecerat matrẽ: sempiternꝰ cũ patre: hodiernꝰ ex matre. Post matrẽ de matre factꝰ est: ante oĩa de patre nõ factꝰ est: sine quo pater nunq̃ fuit: sine quo mater nunq̃ fuisset. Exultate ẋgines xp̃i: cõsors vestra est mater xp̃i. Christum parere nõ potuistis: sed ppter christũ parere noluistis. Qui nõ ex vobis natꝰ est: vobis natꝰ est. Uerũtamen si ẋbi eius memineritis sicut meminisse debet⁊: estis etiã matres ei⁹: q̃ voluntatẽ facitis patris ei⁹. Ipse enĩ dixit. Quicũq; facit voluntatẽ patris mei: ipse mihi frater et sor̃ et mater est. Exultate vidue xp̃i: qui fecũdã fecit virginitatẽ: illi voluistis ꝓtinẽtie castitatẽ. Exulta etiã castitas nuptialis: oẽs fideliter viuẽtes cũ cõiugibꝰ vestris: q̃ amusistis in corpore: in corde seruate. Ubi iã nõ potest esse a cõcubitu caro integra: sit in fide ẋgo ꝑscientia: ꝑcõm quã ẋgo est oĩs ecclesia. In maria xp̃m pia ẋginitas peperit: in anna xp̃m viduitas paruũ grãdeua cognouit: in elizabeth xp̃o cõiugalis castitas: et anilis fecũditas mlitauit. Oẽs grad̃ fideliũ membrorũ capiti cõtulerũt: q̃ ipsi⁹ gr̃e cõferre potuerũt. Proinde q: veritas et pax et iustitia xp̃s est: hũc fide concipite: operibꝰ edite: vt q̃ egit vterus marie in carne xp̃i: agat cor vestrũ in lege xp̃i. Quomodo autẽ nõ ad partũ ẋginis pertinetis: q̃n xp̃i mẽbra estis? Caput vestrũ peperit maria: vos ecclesia. Mã ipsa quoq; et mater et ẋgo est: mater visceribus charitatis: ẋgo integritate fidei. Pietatis populos parit: sed⁹ ei⁹ mẽbra sunt cuiꝰ ipsa est corpus et cõiunx: etiã in hoc similitudinẽ gerẽs illius virginis: q: et in multis mater est vnitatis. Oẽs itaq; vnanimes: castis mẽtibus et affectibꝰ sanctis: diẽ natalis dñi celebrem⁹: quo die sicut istũ ꝓmonẽ ortũ sum⁹: veritas de terra orta est. Jam enĩ et qd̃ in eodem psalmo sequit factũ est. Mã cũ ille de terra ortus est: hoc est de carne natꝰ est: qui de celo venit et sup oĩnes est: ꝑculdubio cũ ascendit ad patrẽ: etiã iustitia de celo ꝑspexit. Hanc enĩ iustitiã verbis suis ipse cõmendat: in ꝓmittẽdo spiritũ sanctũ. Ipse (inquit) arguet mũdũ de peccato: et de iustitia et de iudicio. De peccato quidẽ: q: nõ crediderũt in me. De iustitia vero: quia ad patrẽ vado: ⁊ iã nõ videbitis me. Hec est iustitia que de celo ꝑspexit. A sũmo enĩ celo egressio ei⁹: et occursus eius vsq; ad summũ ei⁹. Ne quisq; contemneret veritatẽ: q: de terra orta est: cũ sicut sponsus ꝓcessit de thalamo suo. i. de vtero ẋginali: vbi verbũ dei creature humane quodã ineffabili cõiugio copulatũ est. Ne hoc ergo quisq; cõtemneret: et q̃ius mirabiliter natũ: et dictis ꝓfactisq; mirabilẽ: tamẽ ꝓpter similitudinẽ carnis peccati nihil amplius

B

C

Wat. xij.

D

Psalm. lxxxiiij.

Joh. xvj.

Psalm. lxxxiij.

Pſ. xviij

Rom. viij

xp̃m q̃s hoĩem crederet: cũ dictũ esset. Tanq̃ spõsus ꝓcedens de thalamo suo: exultauit vt gygas ad currẽdã viã: cõtinuo subiũctum est. A sũmo celo egressio eius. Q̃ ergo audis. Ueritas de terra orta est: dignatio est: nõ cõditio: misericordia est: nõ miseria. Ueritas vt de terra oriretur de celo descẽdit: spõsus vt de thalamo ꝓcederet: a sũmo celo egressio ei⁹. Unde est q̃ hodie natꝰ est: quo die minor dies nullius in terris: a quo tũ incremẽta dies sumũt. Qui ergo inclinatꝰ est et nos erexit minimũ elegit diẽ. Sed vnde luxꝝ crescit: ipso suo tali aduẽtu: nos etiã tacitus tanq̃ sonitu magni clamoris exhortãs: vt q̃ pauper ꝓpter nos factꝰ est: in illo diuites esse discam⁹. Qui ꝓpter nos formã serui accepit: in illo libertatẽ accipiamus. Qui ꝓpter nos de terra ortꝰ est: in illo celum possideamus. Per dñm nostrũ iesum christũ: qui vi-

Pſ. xviij

ij. Corint. viij.

Phil. ij.

uit et regnat per oĩa secula seculorũ. Amen.

¶ In eodem festo. Sermo. xiij. In quo dicit q̃ deꝰ suscepit hoĩem in se vt nos deũ suscipiam⁹.

A Ser. xvij. Lu. j. et ij.

Natiuitatẽ dñi nostri iesu xp̃i ꝑm carnẽ: ita euãgelista apertissime demõstrans ait: vt ostẽderet eũ ex spiritusctõ et maria ẋgine natũ ꝓpter hereticorũ astutiã: q̃negant deũ hoĩem suscepisse. Sed ideo dñs nr̃ virgineũ sibi reqsiuit hospitium habitãdi: vt nobis ostẽderet in casto corpore deũ portare debere. Ad hoc enim deꝰ hoĩem suscepit in se: vt ⁊ nos deũ suscipiam⁹ in nobis: sicut ipse dicit. Manete in me: et ego in vobis. O sacrũ ⁊ celeste mysteriũ in natiuitate dñi. Cõcepit ẋgo anteq̃ sponsum haberet: parit anteq̃ nubat: et qd̃ ad laudẽ ꝓtinet noĩs dñi: et mater ⁊ ẋgo cepit esse post partũ. Uirgo enĩ cõcepit: ẋgo peperit: ẋgo post partũ illibata ꝓmãsit. Quẽ cũ portaret timuit: cũ pareret adorauit: quẽ cũ peperisset: minor erat mater q̃s filiꝰ. Grãde nobis mysteriũ: diuina maiestas in ade figura ꝓmisit. Sicut enĩ deꝰ nr̃ cũ primũ adam facere vellet: nõ ex cõiunctione viri aut mulieris hoĩem vt esset effecit: ſz accipiẽs terrã: inde hoĩem diuina quadã arte formauit: ita sine viri cõiũctione deũ in ẋginali aluo incorporari dispensauit. Ergo si tũc licuit hoĩem sine hoĩe nasci: cur non licuit hoĩem sine hoĩe ꝑ mariã ẋginẽ ꝓcreari. Q̃m sic adam ex terra ẋgine figuratus est: ita ⁊ xp̃s ex ẋgine natꝰ agnoscit. Ibi tũc flatus dei de terra viuũ hoĩem surgere fecit ad vitã: hic mundũ spũsanctꝰ de maria ẋgine xp̃m hoĩem figurauit: in quo deꝰ ad reparationẽ hoĩs habitaret. Adam enim ibi tũc nascit: hic renouat et resuscitat in xp̃o. Fuit silis reparatio quõ fuit et hoĩs creatio. Deniq; sicut tũc in aluo tre saluatoris ade mẽbra cõposuit: sic etiã nũc in ẋginis aluo xp̃s sua mẽbra cõposuit. O grãdis patientia saluatoris: expectat nasci sua mẽbra q̃ fecit. Sz idco ille voluit nasci: vt nos iterũ viuerem⁹. Deꝰ latebat in hoĩe: humiliata est ẋt⁹ vt pietas augerek: et qd̃ ad laudẽ nomis ei⁹ ꝓtinet: visa est potestas minus velle q̃ posſit. Mũlliauit se vt hõ: nec horruit deꝰ hoĩem induere quẽ ad suã patrisq; imaginẽ figurauit: vnde libẽs deꝰ filius voluit ꝑ esse q̃ fecit. Mã ideo deꝰ nr̃ filiũ suũ misit ad hoĩem liberãdũ: vt cui dixerat. Faciam⁹ hoĩem: ipse etiã liberator esset q̃ fuerat ⁊ creator. Sz q̃re deꝰ nr̃ nascẽdo ꝓ ẋginẽ nos sic voluit reformare ad vitã: vt q: ꝓ mulierẽ ibũc mũdũ mors itrauit: sal⁹ ꝓ ẋginẽ redderet. Deniq; ⁊ q̃n xp̃s ⁊tia die ab iferis resurrexit: ꝑmũ mulieres ꝑ ãgelũ adorãtes occurrũt: q̃b⁹ ideo iubek resurrectionẽ aplis nũciare: vt homĩ oĩdere⁊. Ecce ꝓ quã cecidistis i mortẽ: ꝑ ipam vobis resurrectio mortuor̃ nũciak. Mulier enĩ q: ꝓr gustauerat: ꝓior etiã resurrectionẽ vidisse monstrak: vt ne ꝓpetui reat⁹ apud viros opꝓbriũ sustineret: q: que culpã nobis transfuderat transfudit et gratiã Deniq; dominus noster ideo per casta virginis mẽbra venit ad terras: vt ostẽderet deũ castitatis esse auctorẽ. Ergo sicuti deꝰ noster nos suscepit in se: ita et deum nos suscipiamus in nobis. Portemus ergo et nos deum in casto corpore: quẽ virginis casta mẽbra portauerũt Christus enĩ magister est castitatis: ⁊ ideo qui castitatẽ non habet: portare christũ non potest. Sed ⁊ nos fratres charissimi qui deo credim⁹: vt semp christus in corde nostro portare possimus: castos ac puros nos exhibeam⁹ ab omni peccato vt christꝰ habitare possit in nobis. Qui enĩ christũ nõ habet in se / christian⁹ nõ potest dici. Nec enĩ ita se extollere debet vnusquisq; vt christianũ se nomine dicat tantũ: et factis inimicum ostendat. Quõ est christianus: qui contra christi pre-

B

C

D

E

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ huius opis.

cepta venire contẽdit? Sed vos qui deo seruitis et eius precepta custoditis /potẽs est vobis cõcedere vitam eternã: qui cum pre ⁊ spiritu sancto viuit ⁊ regnat i secula seculoꝝ. Amẽ.

¶ In eodem festo. Sermo. xiij. In quo dicit q maria regnuz tenet virginitatis qz regem genuit castitatis eãqz factam esse fenestram celi.

Ser. xviij A

Gal. vj.

CAstissimũ marie virginis vterꝝ: spõsi ẏginis clausum vẽtris cubiculũ: filij virginis signaculuz: merito plenissime collaudarẽ /si messem meterez quẽ nõ seminarẽ. Deniqꝫ sic apl's dicit. Quecũqꝫ seminauerit hõ: hec ⁊ metet. Et rũ est: oino verũ est: hec omnẽ hominẽ metere q̃ seminauit: sicut ipse filiꝰ virginis in quadã lectione euãgelij ait. Meto inq̃t vbi nõ seminaui: ⁊ colligo vbi nõ sparsi. Dicat solus hodie natꝰ ex virgine filiꝰ marie. Meto vbi nõ seminaui: ⁊ colligo vbi nõ sparsi. Dicat ⁊ maria. Et ego te filiũ generaui: ⁊ virginitatẽ meã nõ violaui. Regnuz teneo virginitatis: ⁊ regẽ genui castitatis.

Mat. xxv.

B

Ingredientez et egredientẽ habui in palatio vẽtris filiũ impatoris: ⁊ de manibus meis nõ amisi clauẽ regni pudoris. Porta facta sum celi: ianua facta sum filio dei. Illa porta facta clausa: quã in visione diuina.

Ezechiel. xliij.

Ezechiel vidit /ppheta: de qua in me dicit prophetizãs. Vidi portã in domo dñi clausaz: ⁊ dixit ad me angelus. Porta hec quã vides nõ aperiet: ⁊ hõ non trãsit p eã: et clausa erit in eternũ. Sed mirabilioꝝ pphetie adimpletio

Quid est porta i domo dñi clausa: nisi qꝫ maria semper erit intacta? Et q̃d est hõ non trãsit per eã: misi qz ioseph nõ cognouit eã? Et q̃d est q dñs solus intrat et egredietꝫ per eã: nisi qz spũs sanctus ipregnauit eã? Et quid est clausa erit in eternũ nisi qz erit maria virgo ante partũ: virgo i partu: virgo post partũ? Dicat ã maria. Porta facta sum celi: ianua facta sum

Jobã. xx.

filio dei. Illi facta sum ianua clausa: qui post suã resurrectionem ingressus est p ostia clausa: q̃ egressus est paruꝰ ad suos crucifixores: ad discipulos autẽ suos clauso cenaculo /ostijs ingressus est claustra. Qui natꝰ de vẽtre meo: me matrẽ dimisit intactã. Adimpleuit ventrẽ meũ diuinitate: et vterũ meũ non euacuauit castitate. Exiuit de vẽtre meo gigãteo cursu magnificus: et vẽter meꝰ nõ est pudore vacuatꝰ: nec in cõceptione inuẽta sum sine pudore: nec in parturitione inuẽta sũ cum dolore. Omirar laudabilis inter feminas: in qua ab angelo salutatꝫ virginitas: sola ipregnata nec vitiata: exonerata nec vacuata: qz sic cẽ ab angelo salutata.

C

Aue maria gratia plena: dñs tecũ. Felix vmbilicus castitat': quẽ amplexus nõ tetigit maritalis. Cõsidero cõceptũ tuũ beata virgo: ⁊ expauesco. Intueor partũ ⁊ tremisco: adoro filiũ tuũ ⁊ reuuisco. Enarra obsecro mihi: quõ meruisti dici mater dñi: ⁊ sponsa filio dei? Qõ rogo idica mihi: sed tñ colloquẽti tecũ ignosce mihi. Ignosce inq̃t mihi qõ audeã seruꝰ vtinã vel bonꝰ: ⁊ nõ etiã inutilis ⁊ malus seruꝰ: et ideo malus seruꝰ: qz nõ tecũ cũ tremore loquor vt seruꝰ: ignosce ergo mihi qõ audeã cũ spõsa dñi mei fabulari: et tamẽ indica mihi quõ poterit dei filiꝰ perte generari. Audite fratres: audite mariã nobiscũ loquentem: carne absentẽ: spiritu presentẽ: verecundia virginitatis vultũ auertentẽ a collocutore: ⁊ indicãte quõ impregnata sit a creatore.

D

Erã inq̃t maria in domo mea puella iudea: ex semine dauid regis generata: adulta facta sum: et despõsata sũ cõiugi: ⁊ placui alteri /nõ interuenięte adulterio: sed intercedente spiritu sancto. Despõsata sũ homini iudeo: ⁊ placui homini deo. Desponsauit me vir iudeus /⁊ amauit me christus deus. Ignorauit quidẽ spõsus meus ioseph qõ mꝫ amasset deꝰ meus /⁊ puraui'qõ adulterio ipregnatus esset vẽter meus. Mã ignaro ioseph spõso meo venit ad me quidã magnus christi paranymphus /nõ pfiarcha puꝰ aut ꝓpheta egregius: sz gabriel ille archãgelus: facie rutilãs: veste coruscãs ingressu mirabili: aspectu terribili: vt stupuit ⁊ pturbauit me: salutauit et grauidauit: dixitqꝫ mihi. Aue gratia plena: dñs tecum. Dominus inquit tecũ: sed pluſqꝫ mecũ. In me autẽ licet sit dñs memetipsum creauit dominus /per te autẽ genitꝰ est dominus. Ita est dñs tecum: vt sit in corde tuo: sit in vtero tuo: adimpleat mentẽ tuã: adimpleat carnẽ tuam /ꝓcedat formosus de vtero tuo: tanqꝫ spõsus de thalamo suo: egrediat

Luce. j.

E

turrex de cubiculo suo /ꝓcedat princeps ex aula regali: ita vt ẏgnitatez tuã nõ faciat violari. Dixitqꝫ ei: Quõ fiet istud:

libro. l. homel. xliij. ca.

vt ego grauescã pudico et immunissimo marito: qm̃ virũ penitus nõ cognosco? Despõsata sũ homini iusto: si cũ illo non cõ uenero: vñ erit qõ generabo? Sed si põt fieri vt cõcipiã intacta ⁊ generẽ clausa: idica modũ /⁊ paratũ inuenies coꝝ meũ. Omnibꝰ enim modis exopto me ego deo meo vt habeã prolẽ: et nõ perdam pudorẽ. Refert angelus. Gabriel modũ cõceptionis: qõ in verbo fieret saluatoris: ⁊ ita ait ad eam. Oinq̃t maria ẏgo dei /spõsa dei /dilecta dei /famula dei /mater dei: si hunc a me modũ req̃ris quõ virgo cõcipias: virgo parias: et post partũ virgo pmaneas: vel quõ fiat in te qui fecit te: audi me: ⁊ ne pturberis. Spũs sanctꝰ supueniet in te: ⁊ virtꝰ altissimi obũbrabit tibi. Ita enim te virtꝰ altissimi obũbrabit vt nec estũ patiar' libidinis: ⁊ mater sis creatoris. Mescit interea ioseph marie spõsus: q̃d cũ maria ageret angelus: subito qꝫ ioseph ituitu familiari ⁊ licẽtia maritali /aspicit mariã cõiugem suã. Vidit eã gressib' grauari: intellexit marie vterũ grauidari. Turbat' ioseph hõ iustus /qꝫ mariã nunqꝫ de templo dñi acceperat ⁊ nõdũ cognouerat: ⁊ grauidã sentiebat: ⁊ quã nõ meruerat in cõiugij honorẽ: iã habere in cõfusionẽ: secũqꝫ diu estuãs disputat dicẽs. Vñ hoc cõtigit qõ euenit? Non cognoui /nõ noui /non tetigi /nõ violaui /nõ grauidaui. Heu heu quid cõtigit: q̃d puras euenit: per quẽ maria sic cecidit /quẽ sibi pluſqꝫ me adulatẽ iuenit? Ego enim cũ licentiã haberẽ maritalẽ: ante thoꝝ nuptiarũ puellarẽ nõ vexaui pudorem. Timui multũqꝫ ptimui: qõ in illo moysitico libro legis sentẽtiale verbũ perscriptũ cũ legerem audiui. Qz quecũ qꝫ virgo paterna domũ fedauerit adulterio: morte dabit lapidibus subiacebit. Sic iter ⁊ vir q̃ pudoris vestimentũ patri nõ detulerit: coraqꝫ testib' replicauerit: pudoriscꝫ signaculũ nõ demõstrauerit: morte d' ⁊ ipse cũ virgine erit. Utroscꝫ g̃ libidinarios hac moyses sniã ferire voluit: simulqꝫ adulteros perire mãdauit. Sic nãqꝫ ait. Auferte opprobriũ de domo isrl': et ois q̃ audierit timebit: ⁊ nõ agit ipte. Hãc moysi sniam pcauebã: ipsamqꝫ luxuriã i meo corpe refrenabaz: mariter q̃ dauid filiũ me eẽ sciebã: ⁊ regali me fũctũ sacerdotio pnoscebã. Sz qm̃ nihil mixtẽ: nihil nouũ: nihil occultũ: nihil abscõsum qõ nõ reuelabit: ⁊ occultũ qõ nõ in publico veniat: in dauid regis filia: recolo hystoriã. Dauid rex vrie cethei mulierẽ audacia extulit regali /nec eũ timoꝝ terruit parẽtalis. Quid g̃ faciã? q̃d agã? Anxioꝝ: gemo: doleo: curro: cõsiliũ q̃ro: nec penit' inuenio. Prodo adulteriũ /aut taceo /ppꝫ opprobriũ? Si pdidero: adulteriũ q̃dẽ nõ ꝓsentio: sz neuũ crudelitat' incurro qz pm libri moysi sniam: lapidãdã esse cognosco. Si tacuero malũ ꝓsentio: ⁊ cũ adulter' portionẽ meã pono. Qm̃ g̃ tacere malũ ẽ: adulteriũ pdere peius ẽ: ne p me fiat' homicidiũ: dimittã eã ꝓiugio. Cogitauit inq̃t sic euãgeliũ dicit: occulte dimittere mariã cõiugẽ suam. Cogitauit qõ ecẽt rea de adulterio: cũ iã ecẽt deterioꝝ i mẽte hui' suspitiõis mala pceptio. Sz nõ timeat maria dauid illi' magni regis filia: qm̃ sic in dauid veniã contulit sermo prophetic': sic mariã liberat angelus saluator': Veniat mater domini casta: i qua nõ fuit virilis appetitio sed spirit' sanctus: quã non violauit ioseph vir iudeus: sed solus impregnauit omnipotens deꝰ: que non cõmixta est nec ioseph spõsa: nec cognita viro: sed soli omnipotẽti deo.

Mat. j.

Pš. xlix.

Jnuoca virgo sancta deum tuum: dauid patrem tuũ: nõ illuz dauid adulteriofuscatũ ⁊ vrie cethei homicidio vinulgatũ: sz illũ dico dauid forti manu pliatũ: diu cũ diabolo alẽcatũ. Mittat de celo ãgelũ suũ /⁊ visitet i somnis spõsũ tuũ. Suspẽdat iudiciũ moyses suũ: ne ioseph vidicet adulteriuz tuũ. Parat itaqꝫ ioseph aĩm i tpe: q̃ mariã possit occulte dimittere.

H

Ecce iter ẏgnis ille paranymphus: non hõ sed gabriel angelus ille cõspicuus: celi curso: eẽssimus: medio noctis libramine: dicit ad ioseph in visione. Joseph fili dauid cur tantũ tribularis: q̃d multũ cõtristaris: cur in somno cogitãdo desudas: quare vigilãdo tristis ambulas: cur de maria malã tibi iger' suspitionẽ: cũ ipa tibi gñatura sit saluatorẽ? Auferzelotypie animũ ex ea. Ipse enim ẽ dñs qui ipregnauit eã. Jdeo tristis est aĩa tua: qz quecũqꝫ legisti in ꝓphetia /nõ intellexisti in maria. Hinc ẽ oĩs tristicia tua /qm̃ sponsam tuã nondũ cognouer' ⁊ grauidã sens' /nec aliud i ea nisi adulteriũ suspicar'. Joseph fili dauid /natꝰ nõ solũ ex gñe sacerdotali: verũetiã ex regali /fili ꝓphetaꝝ: soci scribaꝝ. Ille deꝰ qui scripsit mirabilia i lege sua: ipe fecit mirabilia in cõiuge tua. Quid aũt sunt mirabilia /nisi q̃ hoĩbus sunt ipossibilia?

I

Mirabilia g̃ dei in lege nõ legisti: qõ si etiã legisti: q̃ renõ intellexisti? Ipsa lex quã q̃tidie legis sine graphio scripta ẽ in tabulis lapideis. Lege ⁊ itelligeqõ pane in heremo terra ꝓ

Deut. xxij

Deut. ix.

Exo. xvj.

Nu.xvij. duxerit: cui⁹ semẽ in terra arator nullus iduxit. Virga etiaꝫ aarõ: annis siccata plurimis sine aq̃ reuirit: in tẽplo floruit: nuces produxit: q̃s clausa sub tecto produxit. Ergo q̃ scripsit lapideas tabulas sine stilo ferreo: ipe grauidauit mariã spiritu sctõ: q̃ produxit panes i heremo sine arationẽ: ipe ipregnauit virginẽ sine corruptiõe: q̃ fecit virgã sine humore folia germinare: ipe fecit filiã dauid sine semine gñare. Postremo

Esaie.vij. fili dauid ioseph fili⁹ pphetax: legisti. Esaiã eximiũ pphetarũ q̃d dixerit: quẽ admodũ scripserit. Ecce ẋgo oĩ vtero accipiet q parietfilũ: q vocabũt nomẽ ei⁹ emanuel. Nõ ergo legisti ĩ libris tuis: aspice in maria oculis tuis: vt digne dicas

Pã.xlvij. R canticũ dauid pris tui. Sicut audiuim⁹: ita et vidim⁹ in ciuitate dñi virtutũ: in ciuitate dei nr̃i. Aspice ḡ mariã cõtinuge tuã: semp de ea secur⁹ et in nullo sis sollicit⁹: q: qõ natũ est in ei⁹ vtero /nõ vocabit fili⁹ iudei: sz vocabit fili⁹ dei. Habe ḡ ioseph cũ maria ꝓiuge tua cõem ẋginitatẽ mẽbroꝝ: q: de virgineis mẽbris virt⁹ nascit angelorũ. Sit maria spõsa xpi in carne sua ẋginitate seruata: sis aũt et tu pr̃ xpi cura castitatis et honorificẽtia ẋginitatis: vt de ẋgineis mẽbris genitricis: sc̃is xpi iams nulla sit zelotypia. Magnũ meritũ ẋginitatis

Luce.j. frẽs. Virginitas marie angeli salutatiõe ẽ impgnata: q pregnãs marie ẋginitas de vtero vtero ẽ salutata: q generãs virginitas marie ab angelis ẽ hodie collaudata: q lactãs ẋginitas marie p stellã de celo ẽ indicata: q magoꝝ muneribꝰ ẽ honorata. Gaude itaq; ioseph nimiũq; congaude ẋginitati marie: q solus meruisti virginalẽ affectum possidere cõiugij: q per meritũ ẋginitatis ita separat⁹ es a ꝯcubitu vxoris: vt pr̃dicaris saluatoris: qui viuit q regnat in secula seculoꝝ. Amẽ.

Wat.ij.

¶ In eodẽ festo. Ser.xv. In quo dicit q̃ xps ẽ deus q hõ nõ cõfusione nature sed vnitate psone.

Ser.xix. A

GAudeam⁹ frẽs: letẽtur q exultẽt gentes. Ihsũ diẽ nobis nõ solũ iste visibilis: sz creator ipsi⁹ inuisibilis ꝓcreauit /qui eũ ꝓnobis visibilẽ factũ: a ḡ inuisibilis q ipa creata ẽ viscerib⁹ fecũdis⁹ genitalibus integris ẋgo mr̃ effudit. Cõcipiẽs ẋgo: pariẽs ẋgo: virgo grauida / virgo feta / virgo oppetua. Quid mirar⁹ hec hõ? Deũ sic nasci oportuit: qñ eẽ dignat⁹ est hõ. Talẽ fecit illã q̃ est fact⁹ ex illa. Anteq̃ fieret eñ erat: q: oĩpotens erat: fieri potuit manẽs qõ erat. Fecit sibi matrẽ cũ eẽt apõ pr̃em: q cũ fieret ex mr̃e mãsit in pr̃e. Quõ de⁹ esse desisteret cũ hõ eẽ cepit: q genitrici sue pstitit ne desisteret ẋgo eẽ cũ pepit? Proinde cũ ẋbũ caro factũ ẽ /nõ ẋbũ in carnẽ pereũdo cessit: sz caro ẋbo ne ipsa piret accessit: vt quẽadmodũ hõ est aĩa q caro sic eẽt xps de⁹ q hõ: idẽ de⁹ qui hõ: q̃ de⁹ idẽ hõ /nõ ꝓfusione nature: sz vnitate psone. Deniq; fili⁹ dei generãti coetern⁹ semp ex pr̃e: idẽ filius hois eẽ cepit ex ẋgine: ac sic q filij diuinitati ẽ additahũmanitas: q tũ nõ est pson⁹ facta q̃ternitas:

B sed pmanet trinitas. Nõ ḡ nob subrepat q̃rũdã smĩa min⁹ attẽtoꝝ in regulã fidei: q in scripturaꝝ oraculis diuinaꝝ. Dicũt enĩ. Qui filius ẽ hois fact⁹ est filius dei /q ẋo filius ẽ dei: nõ est fact⁹ hois. Hoc vt dicerẽt qõ vex est attẽderũt: sz vex eloq nõ valuerũt. Quid eñ attẽderũt nisi q: hũana natura potuit in melius cõmutari: ĩ deteri⁹ diuina aũt nõ potuit? Hoc vex ẽ: sz etiã sic. i. neq̃q̃ in deteri⁹ diuinitate mutata: ẋbũ tũ caro factũ

Johã.j. est. Neq; eñ att euãgelista. Caro ẋbũ facta ẽ: sed ait: ẋbũ caro fctm̃ ẽ. Verbũ aũt de⁹: q: de⁹ erat ẋbũ. Et q̃d caro nisi hõ

Wat.xxvj Nõ enĩz sine aĩa in xpo hois caro. Tũ ait. Tristis ẽ aĩa mea vsq; ad mortẽ. Si ḡ ẋbũ de⁹: q hõ caro /q̃d ẽ aliud ẋbũ factũ est caro: nisi q de⁹ erat fact⁹ est hõ? Ac p hoc q erat dei filius factus ẽ hois filius. Assumptiõe iferioris: nõ versione potioris.

C Accipiẽdo ipe qõ nõ erat: nõ amittẽdo qõ erat. Nã quõ in regula fidei cõfiteremur credere nos i filiũ de⁹ q̃ nat⁹ est ex virgine maria: si nõ filius dei sed filius hois nat⁹ est ex virgine maria? Quis enĩ xpianus neget ex illa femĩa filiũ hois natũ: sz

Johan.j. tamẽ deũ hoiem factũ: et ita hominẽ deũ factũ: De⁹ enĩ erat verbũ: q verbũ caro factũ est. Cõfitendũ est igit eũ qui filius dei erat: vt de ẋgine maria nasceret assumpta forma serui filiuz hois factũ: qõ erat manentẽ: qõ nõ erat assumentẽ. Esse

Joh.xiij. Joh.x. incipientẽ quo minor est pr̃e: et semp manentẽ in eo quo vnũ sunt ipse q pater. Nã si ille qui semp est dei filius nõ est ipse factus hois filius: quõ de illo dicit apostolus. Qui cuz in forma

Phil.ij. dei esset nõ rapinã arbitratus est esse se equalẽ deo: sed semet ipsum exinaniuit formã serui accipiẽs in similitudinẽ hominum factus: et habitu inuẽtus vt hõ? Neq; enĩ aliud sed ipse in forma dei equalis patri /qui est vtiq; vnigenit⁹ dei filius semetipsum exinaniuit in similitudinẽ hominũ factus. Nec alius sed idẽ ipse in forma dei equalis patri: humiliauit nõ alium sed semetipsum /factus obediẽs vsq; ad mortẽ: mortẽ autẽ crucis. Quod totũ nõ fecit dei filius: nisi in ea forma que est hois. Jtẽ si ille qui semp est dei filius /nõ est ipse fact⁹ ho- D
mins filius: quõ dicit apostolus ad Romanos. Segregat⁹ Roñ.j.
in euangeliũ dei: qõ ante pmiserat p prophetas suos in scripturis sanct⁹ de filio suo / qui fact⁹ est ei ex semine dauid fm carnẽ? Ecce filius dei qõ vtiq; semp erat: fact⁹ est ex semine dauid fm carnẽ quod nõ erat. Jtẽ si ille qui est dei filius nõ est ipse fact⁹ filius hois /quõ misit deus filiũ suum factũ ex mu- Gal.iiij.
liere? Quo noie fm hebream linguã non virgineũ decus negatur: sed femineus sexus ostẽditur. Quis eñ a patre est missus: nisi vnigenit⁹ dei filius? Quõ ergo ex muliere fact⁹: nisi quia idẽ ipse qui erat apud patrẽ dei filius: missus fact⁹ est homins filius? De patre natus sine tẽporis die: de matre nat⁹ hodie. Jta enĩ diem quẽ creauit ĩ quo crearet elegit: sicut factus est de matre quã fecit. Nam et ipse dies a quo deinceps incremẽtũ lucis accipit dies: op⁹ xpi significat: in q interior hõ noster renouat de die in diẽ. Eterno q̃ppe creatori in tpe creato ille dies debuit eẽ natalis / cui creatura cõgruerẽt tẽporalis / cui honor q iperiũ per infinita secula seculoꝝ. Amẽ.

¶ In eodem festo. Sermo.xvj. In quo dicit q ẽttuor natiuitates valde mirabiles opat⁹ ẽ de⁹.

Ser.xx. A

DOdiernus dies ad habendã spem vite eterne: magnum contulit gaudiũ generi humano. Primus enĩz hõ quo cadente oẽs cecidimus: cuius ruina Geñ.iij.
est mortalitas nostra: nõ est natus sed fact⁹: patre nullo: nulla matre: sed deo operãte. Hec est hois prima conditio: adã de terra. Secũda conditio est hois: qua creauit femĩnam de latere viri. Tertia cõditio est hois: qua natus est homo ex viro q femina. Quarta cõditio est dei hois: qua na- Luce.ij.
tus est christus sine viro de femina. Jn istis ẽttuor cõditionibus vna sola nobis vsitata est: cetere tres nõ sunt in oculis carneis: sed in fide cordis. De terra factũ hominẽ sine patre et matre nouim⁹ / munꝺ vidim⁹ / lectaꝝ audita credim⁹. Tertia illa vsitata est nobis ipsa q̃tidiana. De cõplexu maris q femine q̃tidie nascunt homines. Jam ergo erat vna sine viro q femina: iã erat tertia de viro q femina: quarta restabat sine viro de femina. Sz ista quarta liberauit tres. Prima q secũda ruerũt: tertiã de ruina generauerũt / in quarta salutẽ inuenerunt. Exultẽt virgines: ẋgo pepit christũ. Mihil in ea qõ vo- B
uerũt putẽt exterminatũ / mãsit virgo post partũ. Exultẽt vi- Luce.ij.
due: ifantẽ christũ vidua. Anna cognouit. Exultẽt ꝺiugate: Luce.j.
nascitur dominũ iesum xpm̃ helisabet maritata pphetauit. Nullus grad⁹ pretermissus ẽ: de quonõ hret testimoniũ salus omniũ. Nũquid eñ sole virgines ad regnũ celoꝝ peruenerunt? Peruenerũt q vidue. Magni meriti fuit illa vidua sancta anna q a virginitate sua septez annis vir erat cũ viro suo. Quo defuncto vsq; ad semlẽ etatẽ puenerat q senectute sancta expectabat ifantiã saluator⁹: vt paruũ videret ãnosa: paruũ agnosceret anicula: itrantẽ in mũdũ saluatorẽ videret tutra. Et in masculino sexu tria ipsa gña cõmendata sũt. Ipse christus puer natus est: exultẽt pueri: continẽtiã vouẽtes puero. Ipse vero integritatẽ puerilẽ consecrauit: q sue matri fecũditatẽ attulit: virginitatẽ non abstulit. Simeõ ille senex diu C
vixerat: cui⁹ etas cõparak anne: et audierat respõsum q non Luce.ij.
esset visur⁹ mortẽ: nisi pri⁹ videret xpm̃ dñi. Jntelligite frẽs q̃tuz desiderũ habebãt antiq sancti videndi xpm̃. Sciebãt illũ esse vẽtur: q oẽs q pie viuebãt dicebãt. Si hõme iueniat illa natiuitas. Si qõ credo ĩ scriptur⁹: videã oculis meis. Et tut nouerit⁹ q̃tũ desiderũ habebãt sancti q nouerãt p scripturas ẋginẽ pariturã: sicut audist⁹ cũ Esaias legeret. Ecce vir Esa.vij.
go accipiet ĩ vtero q pariet filiũ: q vocabit⁹ nomẽ ei⁹ emanuel. Emanuel q̃d sit euãgeliũ nob aperuit dicẽs: qõ interptat Wat.j.
nobiscũ de⁹. Nõ ibi ḡ vile sit q̃cũq; infidelis aĩa: nõ tibi videat ipossibile vt ẋgo pareret: ẋgo pariẽs pmaneret. Jntelige natũ deũ q nõ mirar⁹ virginis partũ. Vt q̃ nouerit⁹ antiquos sctos q iustos optasse videre qõ ꝺcessum ẽ huic seni symeoni: dñs nr̃ ipse iesus xps ad discipulos suos locutus ait. Wat.xiij.
Multi iusti et pphete voluerũt videre q vos videt⁹ et nõ viderũt: q audire q audit⁹ et nõ audierũt. Multũ senex ist⁹ fuit ad audiẽdum serus: sz ad videndũ matur⁹. Nõ expectauit vt

Annotatō nūeralis ordinis sermonuz hui⁹ opis.

christū audiret loquētē /qm̄ agnouit ifantē. Et ꝟ illi ꝓcessuz erat tā decrepito: q̄si desiderāti⁊ suspirāti et dicēti q̄tidie in orationib⁹ suis. Q̄n̄ veniet? Q̄n̄ nascet? Q̄n̄ videbo? Putas durabo? Putas ꝟ me iuuenet? Putas isti oculi videbūt per quē cordis oculi reuelabūtur? Dicebat ista ī ꝏnib⁹ suis: et p̄ desiderio sua accepit resp̄sum: q̄ nō gustaret mortē nisi p⁹ videret xp̄m dñi. Gestabat eū maria mr̄ ei⁹ infantē: vidit ille⁊ agnouit. Vbi nouerat qō agnouit? An int⁹ est reuelat⁹? q̄ foris ē nat⁹? Vidit⁊ agnouit. Agnouit symeō infantē tacentē: ⁊ occiderūt iudei iuuenē mirabilia facientē. Cū ergo cognouisset: accepit ī vlnas suas: ꝟ est in brachia sua: amplexatus est eū. Portabat a q̄ portabat. Ipse enī ē xp̄s sapiētia dei: attingēs a fine vsq̄ ad finē fortiter /⁊ disponēs oīa suauit. Quātus ibi erat et q̄m magn⁹: q̄ paruus fact⁹ erat. Paru⁹ factus /paruos q̄rebat. Quid ē paruos q̄rebat? Nō superbos sed humiles colligebat. In p̄sepi dignat⁹ est poni vt eēt pior⁹ cibaria iumētoz. Accepit eū symeō in brachia sua⁊ dixit. Nūc dimittis dñe seruū tuū in pace. Dimittis in pace: q⁹ video pacē. Quare q̄ dimittis in pace? Q⁹ viderūt oculi mei salutare tuū. Salutare dei: dñs iesus xp̄s. Annūciate die: et die salutare ei⁹. Habetis q̄ puer⁹ ie⁹um: sancti seues senē symeonē.

Sap viij

E

Si aūt q̄ris⁊ vt et cōiugat⁹ aliq⁹ vir testimoniū dño phibeat. Zachariā cōsiderate. Nemo q̄ q̄rat aliū frēs mei charissimi fideles: aut ꝟgo: aut vidua: aut ꝓiugata: aut puer: aut ꝓtinēs aut vroz at⁹: q̄cq̄d plus eē dē voluerit: nō inuenit quē admodū ad xp̄m ptineat. Nō inuenim⁹ testimoniū phibuisse xp̄o adulteros: fornicatores: īmundos. Et vt alib⁹ ei testimoniū phiberet: ipse p̄hibuit: ipe donauit. Nō enīz q̄sq̄ sanct⁹ virib⁹ suis. Exultem⁹ q̄ charissimi: ab hodierno die crescūt dies. Crede in xp̄m⁊ crescat in te de⁹. Credidisti: īchoat⁹ est de⁹. Credidisti: nat⁹ est xp̄s in corde tuo. Sed nūq̄d xp̄s nat⁹ sic remānsit? Creuit: ad iuuētutē puenit: ſz in senectutē nō declinauit. Crescat q̄ ⁊ fides tua: robur iuueniat: vetustatē nesciat. Sic ptinebis ad xp̄m filiuz dei: in p̄ncipio verbū apud deū. Verbū deū: sed ꝟbū caro factū est: vt habitaret in nob. Maiestas ibi latebat: vbi īfirmitas apparebat. In man⁹ suas symeō infirmitatē accepit: ſz maiestatē int⁹ agnouit. Nemo cō tēnat natū /si vult esse renat⁹. Ad illū ptinuit ꝓpter nos nasci ad nos pertinet in illo renasci: qui venit in hunc mundū peccatores saluos facere: iesus christus dominus noster: cui est honor et imperiū in secula seculorum. Amen.

¶ In eodez festo. Sermo. xvij. In quo exponit illud qō canit de saluatore nostro ia nato Puer natus est nobis⁊c. qō ad longum declarat.

Ser.xxj A Esa.ix.

HOdie puer nat⁹ est nob: hodie fili⁹ datus ē nobis. Puer inq̄z lz tenere tudine mēbroz inualid⁹: ſz inculpabili gnatione p̄clarus. Hodierna em̄ natuitas genitricē innocētie: puritas declarat auctorē: hodie fili⁹ datus ē nobis. Nūc nob est dat⁹: q̄ est ante secula nat⁹. Dat⁹ in ptu ꝟginis: fili⁹ de substātia genitor⁹. Cū igit seruilē cām ꝓstiū fidei sperat⁹ quōdā dñator⁹ itraret: rubuit inuiolata ꝟginitas. Nec pessulū pudor⁹ infregit: ⁊ in sacris viscerib⁹ radi⁹ eterne claritat⁹ effulsit. Leteſ q̄ omne mūdi hui⁹ exiliū: exultet seculuz paulo ante captiuū. Misit de⁹ filiū suū q̄ naturā terreat: moriak⁊ vincat. Terruit nāq̄ herodem nat⁹: vicit diabolū inocēs crucifix⁹. Cela dñe sub pelle carnis animū ꝟtut⁹: habitū maiestat⁹ paulis⁹ occulta. Dege in vtero ꝟginis /egredere⁊ cōgredere ex tēpozio sacre virginis. Aptatā p me suscipulā: vbi totā liberas creaturā. Sed tāti huius ꝓcept⁹ ac part⁹ et cām⁊ miraculū ptractem⁹. Vt igit vitioz sordib⁹ absolut⁹ horribiliter sqlesceret mūd⁹: ab origine tā in padiso captiu⁹: femia cā fuit. Sic eteni scriptū est. A muliere ītiū factū ē pcti: ⁊ p illā oēs morimur. Et apostolus paulus. Vir inq̄t seduct⁹ nō est: mulier aūt seducta in preuaricatiōe facta ē. Per hanc q̄ mūdus erūnabili fuiture depressus sub iugo diaboli an⁊ia colla submiserat. A q̄ enīz q̄s deuict⁹ est: huic et seru⁹ addict⁹ ē. Soluta igit elemētoz federata cōpage: diluuiū hoīez deleuit: crimē delere ñ potuit.

Ecci.xxv. j. Tim.ij. ij. Pet.ij. Geñ.xxij. Exo.xiiij. Psal.

Isaac sterilis nō ꝟginis fili⁹ /crucis meruit signa portare. Apprehēdi meruit /vinciri meruit /nō tñ aliq̄d mūdo ꝓtulisset si potuisset occidi. Moyses aq̄s purificādū agmē solum mō eripit tudaicū /nō totū liberat mūdū: extermiat egyptū nō pctm̄. Regē pharaonē freto btāte subduxit: nō diabolum cū suis legionib⁹ pnecauit. Dauid ī iniq̄tat⁹ se fak esse pcptū /nec ipse q̄ mūdi potuit auferre pctm̄. Cū p pleraſq̄ igit tēpoz gyrātiū rotas mūdiale curriculū volueret /neq̄ quispiā mederet⁊ īgraueſcētib⁹ culpis ruine ꝑcipitis ictu⁊ fremitu toti⁹ orbis mēbra puluescerēt⁊ nemo succurreret: ad feminā cā reuertit⁊ origo p originē detrūcat. Origo pcti: per genitricē xp̄i. Prosapies ipietat⁹: p piapiē pietat⁹. Stirps mort⁹: p stirpē vite pcurit. Nacten⁹ cām nūc aptos obtut⁹ miraculis reuelem⁹. Christū q̄go pepit /mutat natura /deleꝫ et culpa. Precisū ē illud eue ifelicitatis elogiū. In tristicia paries filios: q⁹ ista ileticia dñm pturiuit. Illa enī luxit: ista reluxit. Illa lachrimas /ista gaudium in vētre portauit: q⁹ illa peccatorē: ista edidit innocentē. Xp̄s semīauit nō lux⁹ /de⁹ seuit nō marit⁹. Virgo genuit: q⁹ q̄go pcepit. Inuiolata pepit q⁹ in pceptu libido nō fuit. Et robuq̄ miraculū: ⁊ sine corruptiōe grauida: et in ptu q̄go puerpera. Matrimoniū in fide: part⁹ ī q̄gine. Gabriel ille hoz spōsaliū iterūci⁹ fuit. Quid dixerit: q̄d audierit referat. Aue inq̄t gr̄a plena: dñs tecū. A salutatiōe incipit q̄ salutē in lingua portauit. Sileat nūc a femimis /sileat tortuosi serpētis male suadibilis sibil⁹: ad matrem dñi nr̄i angel⁹ est locut⁹. Aue inq̄t gr̄a plena: dñs tecū. Gr̄a referē⁊ p culpa /plena ꝟ nō vacua. Impleta ē ergo gr̄a: et euacuata ē culpa. Hoc mō⁊ ipa venerabil⁊ virgo nr̄a i suo cātico plausit. Esurientes ipleuit bonis: ⁊ diuites dimisit inanes. Aue inq̄t gr̄a plena: dñs tecū. Tecū ī corde /tecū in vētre /tecū in auxilio. Gratulare q̄go: xp̄s rex e celo suo: venit ī vtero tuo. Ex sinu p̄ris in vter⁊ dignat descendere mr̄is: sed nec regionē suā maiestas infinita deseruit /nec eū virginalis aula dū acceput iclusit. Fides a terra in celū erecta est. Huic xp̄s inseduit⁊ p ipsam in tēplū pudoris itrauit. Benedicta tu in mulierib⁹: q̄ vitā⁊ viris⁊ mulierib⁹ pepisti. Et de inculpabilis femina īuiolabilez virū: ac sic⁊ femina saluabis⁊ virum. Eua mr̄ generis nr̄i penā intulit mūdo: genitrix dñi nr̄i salutem⁊ femie gessit⁊ viro. Auctrix peccati maledicta: auctrix meriti benedicta. Ita enī ad eā celestis nūcius inq̄t. Benedicta tu ī mulierib⁹. Genere sexuali oēs appellātur eq̄dem cōiter mulieres: sed sunt etiā icorrupta ꝟginitate pudoris ꝓprietate distātes. Illa occidēdo offuit /ista viuificādo pfuit. Percussit illa: at ista sanauit. Pro inobediētia em̄ obediēti a cōmutak: et fides ꝓ pfidia recōpensak. Plaudat iterū oz gamis maria: et inter veloces articulos tympana cōcrepēt. Excludat cātus digit⁹: pariat xp̄m ludētib⁹ psalmis. Cōcināt letātes chori: ⁊ alternātib⁹ modis dulcisona carmina misceank. Musicū maria iter iuuēculas melos exerceat: q⁹ dulce ꝟbū plectris sancti spūs modulātibus ꝓtuuit. Interea audea q̄ ipsa tympanū crudelitatis aptabat: ⁊ xp̄m in ligno tēdebat. Postq̄ em̄ sceleris errabūda man⁹ incōpositis numeris discrepauit /cōfestim barbar⁹ ille fragoz truculēti stridoris fremuit. Crucifige /crucifige. Recipzocato igit die q̄ crimnosa egypt⁹ ferire⁊ /tympanū marie nr̄e pulsatū ꝟbū edidit: et sue ligue pulsabulo puerpera nr̄a letos sui oris cātus effudit. Audiam⁹ igit q̄ē admodū tympanistria nr̄a cātauerit. Magnificat aīa mea dñm. Et exultauit spūs me⁹ in deo salutari meo. Q⁹ respexit hūilitatez ancille sue: ecce em̄ ex hoc beatā me dicēt oēs gnatiōes. Q⁹ fecit mihi magna q̄ potēs est. Causa igit inualescētis errati miraculū noui part⁹ efficit et eue plāctū marie cātus exclusit. Denīq̄ post illi⁹ benedictionis salutatiōis⁊ presagiū⁊ triūphū / tacita secū virgo mētis altercatione ꝓfligit /q̄lis esset ista salutatio. Nūcius interim celest⁹ exequit. Ne timeas maria iueniſti gr̄az ante deū. Ecce ꝓcipies filiū⁊ vocabis nomē ei⁹ ie⁹um. At illa dū scisciatur modū /audit auctorē sobolis deū. Quō inq̄t fiet istud q̄m virū nō cognosco? Spūs inq̄t sanct⁹ supueniet in te: ⁊ virtus altissimi obūbrabit tibi. Ideo q⁹ nascet ex te sanctū: vocabit⁊ filius dei. Expādat nūc fides splēdētis vteri pulchra tētoria: obumbret virtus: spiritus sibilet naturali caloze depulso /tenuis virginem aura refoueat: et fluente refrigerio spiramentis celestibus ventiletur: aluus virginalis seris verecundie cozonet. Flāmeus ibi rose fulgoz anhelet: albens lilium candicet: mollis viola rutilet: purpurei spargantur flores: et vario mixtoze depictus xp̄i thalam⁹ exornet. Respōde iam virgo sacra. Vitā q̄d tricas mūdo? Assensum tuū angel⁹ prestolat: inde ē q⁹ nūcius iste morat. Jā audisti. Spūs sanct⁹ superueniet ī te: ⁊ virt⁹ altissimi obūbrabit tibi: vt prolē gignas: et virginitatē nō pdas. Janua celi quondā per adā clausa tā sonuit: q̄ ipsam nūcius iste p̄cessit. De⁹ in porta ē: angelus quē

Luce.j. Exo.xv. Luce.j. Luce.j.

moraꝛ expectat. O beata maria seculū oīe captiuū tuū de-
precak assensū: te deo mundꝰ sue fidei obsidē facit: p te parē
tum suoꝝ iiurias abstergi depcak. Ipse pꝛiorꝙ offēsus ēmi-
sit: claustrū qō iniqtas nꝛa celo ifixerat reserauit. Est nobis
aditꝰ si assēsus tuꝰ fuerit cōmodatꝰ. Et nob succurris ꝛ tibi:
qꝛ nobis pena succussit: ꝛ tibi nuptias filio suo ī tuo thalamo
pꝛ ꝓparabit. Deꝰ in ipsis spōsalibꝰ gaudijs relaxat ꝙcꝙ eū
offenderat mūdꝰ. O et tu angele tāti regis nūcie: ꝛ secreti di-
uini legate: ꝙ ex palatio iparatozie maiestaꝛ idulgentiā red
dis crimiosis: vitā mozt̄uis: et pacē sacrā attulisti captiuis:
vꝛge virginē nō de dei munere diffidentē: ſz de muneris ma
gnitudine cogitātē. Faue partibꝰ seculi /pscius secretoꝝ ce-
li: letabunk socij tui /si negociū iuueꝛ mūdi. Nos a vꝛo ꝓsor
tio ipietatis mucro diuisit: p vos de reditu nꝛo tractak. In-
spice squalētē nꝛi carceris miseriā: et loq̄re festin⁹ ad mariā.
Quicq̄ moꝛaris o virgo nūciū festinātē? Intuere deū in celi
me vestibulo sustinētē: respōde ✠bū: ꝛ suscipe filiū. Da fidē:
6 et senti virtutē. Pāde sinꝰ roseos virgo perpetua: fides tua
mō aut aperit celū aut claudit. Ecce inq̄t ancilla dñi. Intro-
eat rex ī cubiculū suū: Fiat mihi ſm verbū tuū. Hec moza re
uertit nūcius: ꝛ nuptialē thꝛonū ingredit xps. Accipit stolā
carnis ī thalamo ✠ginis: itra thesaurū maiestaꝛ sacculū car
Pſ. xviij nis cessit. Diuinitati spōsaꝝ hō: ꝓmiū accipit caro. Proce
dit xps q̄si sponsus de thalamo suo: cū ꝓsagio nuptiaꝝ exijt
ad cāpū seculi: cucurrit sicut gigas exultādo ꝙ viā: puenit vs
q̄ ad crucꝭ tropheū: et ibi firmauit ascēdēdo ꝓiugiū: vbi cō-
sentiret alienātē insupplicijs creaturā: cōmertio pietaꝛ se ꝙ
ꝓiuge dedit ad penā. Tradidit q̄q̄ carbūculatā sui sanguis
gēmā: ꝛ copulauit sibi ꝙpetuo iure matronā. Aptauiꝭ (inquit
ij. Coꝛ. xj apl̄s) vos vni viro ✠ginē castā exhibere. Ecce nūc q̄ fuerat
feta fctā ē ancilla: qꝛ vidit vitā suā in ligno pēdentē: ꝛ nō cre-
didit liberātē. Gaudeam⁹ q̄ frēs ī ꝓmertio dei ꝛ hoīs: spōsi ꝛ
spōse: xpi ꝛ eccl̄ie / saluatoꝛ ꝛ ✠ginis q̄ dū despōsaret fabꝛo:
celi nupsit architecto Veneremur xꝓm in pīsepi: q̄ q̄drifariū
mūdū repleuit ī fide. Adoremꝰ pānos infantie: ex q̄b⁹ fctā sūt
emplastra nature. Honorate pastoꝛes: q̄ mi mysteriū ab an
gelis didicerūt. Plaudam⁹ cuncti cū celestib⁹ angelis offi-
cijsq̄ dīnis: ꝛ celi ꝛ terre pacē bone volūtaꝛ hoīb⁹ nūciem⁹.
Date gloriā ī excelsis deo: redēpti credite datā pacē esse cap-
tiuis. Estote hoīes bone volūtatis: vt mereamini ꝓmiū li-
bertatis: ipso donāte q̄ viuit ꝛ regnat in secula seculoꝝ. Amē.

¶ In eodē festo. Sermo. xviij. In quo dicit natiuitatē saluatoꝛis humilitatis esse instrumentū: pietaꝛ mysteriū: ꝛ eterne spei manifestū remediū

Ser. xxiij VEnerāda natiuitas saluatoꝛ: q̄ natꝰ in carne ē: hu
militatis est īstrumētū / pietaꝛ mysteriū: et eterne
spei remediū manifestuꝫ. Hac die ēnatꝰ ex ✠gine
mr̄e: q̄ ante secula eternꝰ est genitꝰ ex deo pr̄e. In
illa natiuitate ex ipassibili nascik genitoꝛe / ex ista icoꝛrupta
natꝰ ē virgine. Illā solus pr̄ sciuit ipe q̄ genuit: hāc in se sola
virgoꝛ mr̄ itemerata cognouit / q̄ viꝛ in cōcipiēdo nō ꝓtulit.
In pr̄e ipassibilitas / ī mr̄e icoꝛruptibilitas. In pr̄e ꝑpetua
diuinitas / ī mr̄e eterna ✠ginitas. Sic ēm ad eā dñs loq̄tur p
Oſee. ij. ꝓphetā. Et despōsabo te mihi ī eternū. Semp q̄ virgo est q̄
semp spōsa ē: ꝛ q̄ vocabulo spōse nō caruit: ī eternū ✠go pmā-
sit. Et despōsabo te in ꝺ̄t mihi in eternū: qꝛ q̄ spōsa eterna ꝺ̄:
eterna ✠go ꝑbak. Ex pr̄e iuisibiliter / ex mr̄e visibiliter. Et
incōpabiliter ex pr̄e atq̄ incōpabiliter ex mr̄e: qꝛ icoꝛrupti-
biliter ī illa natiuitate patrē deū hz sine hoīe mr̄e: in ista ma-
trē hz virginē: ſz hoīem nō hz patrē. In illa coeternꝰ pr̄is ꝛ
coeternꝰ auctoꝛ: ī ista filiꝰ est virginis ꝛ auctoꝛ ē mr̄is. Ipse
enī formauit vtex q̄ descēdit ī vtex: exiuit de vtero ꝛ nō coꝛ-
rupit vtex / vt q̄ deū patrē hz ī celis: virginē matrē hr̄et ī ter
ris. In illo sine tpe genit⁹: in ista ī fine tēpoꝛ natꝰ. In illo na
scik sine fine: ī ista ꝓcipik sine semīe. In illa sine ūtio ḡnatio-
nis: in ista sub ꝺ̄itione legis ꝛ carnis. In illo iuisibilis deꝰ:
Johā. j. in ista visibilis hō coꝛp⁹: qꝛ ✠bū caro factū est ꝛ habitauit
in nobis. In illo ipassibilis / in ista mortalis. In illo excelsiſ-
simꝰ: in ista subiectꝰ. Subiect⁹ q̄ quidē iiurijs passiōis ꝛ moꝛ
tis: moꝛt⁹ aūt crucis. Sz p hec oīa est gl̄iosus ī celis: q̄ victoꝛ
B in oīb⁹ inuenk in terris. Elegit sibi in q̄ nascereꝭ die / q̄ fecit
omnē diē: ꝛ nō sine gr̄a ꝓlationis ceteꝛ⁹ est dieb⁹ habēd⁹ hic
dies: in q̄ deꝰ in hoīez docek fuisse ꝓmotꝰ. Deniq̄ ex hodier-
no dies accepit incremētū: ꝛ augmēta sumit cursus sui: q̄ ele-
ctꝰ ad gloriā dei noscik. Cōceptꝰ est enī ecnoctio verno: ꝛ na-
tus ē solstitio hiberno. Et q̄ die ē cōceptꝰ in vtero ✠ginis: in
ipsa resurrexit ab iferis cū gloria passiōis. Et in ꝺceptu tū ꝛ
in natiuitate eiꝰ dies accepit īcremētū: ꝛ nascēte vera luce: lu
cis ꝛ diei augmētak officiū. Aduertite itere a frēs: aduertite
dñicū sacramētū. In natiuitate eiꝰ dies ꝓficit: in passiōe de
ficit: qꝛ a sexta hoza tenebꝛe facte sūt ꝓ totā terrā vsq̄ ad hozā Matthei
nonā. Et q̄ ō iminutū est i passiōe: ap̄liatū est in resurrectiōe. xxvij.
Ecce ē illud. Dies diei eructuat ✠bū: ꝛ noꝛ nocti īdicat scie- Pſ. xviij.
tiā. Dies natiuitaꝭ diei passiōis: ꝛ dies passionis diei resur-
rectiōis. Noꝛ natiuitaꝭ nocti passiōis: et noꝛ passiōis nocti
resurrectiōis annūciat ✠bū. Illic natū: hic passū. In illa an-
gelozꝝ gaudiū / in ista totiꝰ mūdi luctū: sed tñ oīm in resurrec-
tione triūphū: qꝛ in vesꝑ abūdabit flet⁹: ꝛ ad matutinū le Pſ. xxix.
ticia. Ales ꝑ passiōis / q̄s seq̄bak eū multitudo ppl̄i: ꝛ mulie Lu. xxiij.
res lamētabanꝰ ꝛ plāgebāt: Matutinū resurrectionis: q̄ mu- Joh. xx.
lieres cū gaudio a monumēto currebāt: ꝛ discipl̄i cū gaudio
ad monumētū festinabāt. Elegit q̄ hūc diē sibi ad natiuita-
tē: nobis ad felicitatē. Sibi ad obsequiū: nobis ad gaudiū.
Sic ēm pastoꝛib⁹ angel⁹ ꝓdicauit. Ecce inq̄t annūcio vobis Luce. ij.
gaudiū: qō erit vniuerse terre. Quare? Qꝛ natꝰ est vobis ho-
die saluatoꝛ q̄ est xps dñs: vt merito a nob hodie cātandū sit
Hic est dies quē fecit dñs: gaudeam⁹ ꝛ letemur i eo. Crescit Pſ. cxvij
ecce dies cū oꝛtu nascētis: ꝛ lucratiuo puētu vl̄ succesſib⁹ mo
mētoꝝ: noctisq̄ iminuto curriculo defectionē sentīt opa te
nebꝛaꝝ. Die enī eterno nascēte / augmētū debuit dies tpalis
accipere. Nō vt dies aliquid nascēti ꝓferret: ſz vt ex nascēte
dies ꝓgratiuā incremēti vel felicitaꝭ acq̄reret: ꝛ fieret toti
mūdo festiu⁹ in q̄ verus deꝰ hō natꝰ est ī carne ꝓfect⁹. Dis q̄ C
hui⁹ natiuitaꝭ schola: hūilitaꝭ ē officina: patiētie messa: vir
tutis agonia. Primū qꝛ voluit ī mēsus ꝛ oīpotēs dei filiꝰ cu
ius ī capabilis potētia ꝛ incōꝓhēsibilis magnitudo celū ſi
mul ac mūdū cōtinet / ambit / ap̄lectit / excedit: tāta se angu-
stia ꝛ subtilitate ꝓtrahere: vt itra vterū ✠ginis clausus: ꝛ q̄
habebat ī maiestate cōꝓmeret: ꝛ q̄ erat in ✠tute celaret: tā
taq̄ se hūilitate deponeret: vt filiꝰ hoīs eē vellet: q̄ dei filius
nunq̄ eē cessaret. Sed h nō nisi de⁹ posset. Intra magnitudi
nem ēm suā se occultasse cū potēs sit: nō hūane ifirmitaꝭ sed
diuine ✠tutis ē: Memo ēm hoīm se pōt abscōdere aut celare
q̄ nascik: qꝛ quā iussit in oīb⁹ natura moꝛtalis: nō pōt tñ q̄sq̄
sibi derogare q̄ natꝰ est. Deꝰ aut ēm in eo potētiā maiestaꝭ
aperuit: cū se itra termios hūane infirmitaꝭ absc̄ōdit: vt oī-
potentē se in ꝺ̄ maxime sacramēto mōstraret: q̄ potestati sue
subijceret id q̄ ꝓ potestatē nature celest⁹ omni subiectiōe li-
berū ꝓmaneret. Natꝰ enīz deꝰ ex deo pr̄e hō eē voluit: sed id
q̄ deꝰ ante natꝰ est nō amisit. Ita enī esse hō voluit: et iō q̄
hoīs fuit nō in ea q̄ natꝰ est ꝺ̄itione ꝓmāsit. Suscepit ēm ex
maria ✠gine hoīem vex quē ꝓ resurrectiōis gloriā leuauit ī
celū. Hūilitas q̄ xpi sublimitas ē coꝛpis nꝛi: qꝛ cū humiliat
dñs exaltatꝰ est hō: ꝛ ita exaltatꝰ est seruꝰ vt in dño simul fie-
ret ipe q̄ dñs. Hoc beatissimꝰ paul⁹ ꝑbat dicēs: Qui trāsfi Phil. iij.
gurauit coꝛp⁹ humilitatis nr̄e cōforme coꝛpi gloie sue: ſm
operationē vt posset subijcere sibi oīa. Et iterꝭ. Qui cū in fo-ꝛa Phil. ij.
dei ꝓstitut⁹ esset: nō rapinā arbitratꝰ est eē se equalē deo: sed
semetipm exinaniuit formā serui accipiēs: in similitudine ho-
minis cōstitutus: et habitu inuētus vt hō: humiliauit se vsq̄
ad moꝛtem: moꝛtem aut̄ crucis. Propter q̄ ō et deus illum
exaltauit: ꝛ donauit ei nomē quod est super omne nomen.

¶ In eodez festo. Sermo. xix. In quo dicit saluatoꝛē nostrum natuz esse de patris imortalitate et matris virginitate.

AUdite filij lucis adoptati ī regno dei fratres cha- Ser. xxiij.
rissimi: audite ꝛ exultate iusti ī dño: vt vos rectos A
possit dicere laudatio. Audite q̄ō tā nostis: recoli- Pſ. xxxij
te q̄ audistis / amate q̄ creditꝭ: ꝓdicate q̄ ama-
tis / sicut anniuersariū celebꝛat⁹ hūc diē: sic huic diei debitū
expectate ſmonē. Natꝰ est xps: de⁹ de pr̄e / hō matre. De pa-
tris imortalitate: de matris ✠ginitate. De pr̄e sine matre: de
matre sine pr̄e. De pr̄e sine tpe: de matre sine semine. De pr̄e
p̄ncipiū vite: de mr̄e finis moꝛtis. De pr̄e ordinās oēm diē: de
matre ꝓsecrās istū diē. Premisit ēm hoīem iohānē q̄ tūc na-
sceꝛeꝭ cū dies ī ciperet minui: ꝛ natꝰ est ipe cū dies ī cepit cre
scere / vt ex hoc ꝓfiguraret q̄ ait ide Johānes. Illū oportet
crescere / me aūt minui. Debet enī vita būana in se deficere: ī Joh. iij.

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ hui9 opis.

xpo reficere: vt q̃ viuit iã nõ sibi viuat: sed ei q̃ p oĩb9 mortu9 est ⁊ resurrexit. Et dicat vnusq̃sq; nostrũ qõ dicit apl's. Mihi uo autẽ iã nõ ego: viuit vo in me xps. Illũ opoꝛtet crescere: me autẽ minui. Laudãt eũ cõdigne oẽs angeli ei9 q̃rũ cib9 eternus ẽ icoꝛruptibili eos sagina viuificãs: qz xbũ dei ẽ: cui9 vita viuũt: cui9 eternitate semp viuũt / cui9 bonitate semp beate viuũt. Illi eũ cõdigne laudãt deũ apud deũ: ⁊ dãt gloriã in excelsis deo. Nos aũt plebs ei9 ⁊ oues manuũ ei9 / p moduloꝛ firmitat9 nr̃e pacẽ p bonã volũtatẽ recõciliati mereamur.

B

Luce.ij. Ipsoꝛ enĩ angeloꝛ vera ⁊ hodierna voꝛ ẽ: quã nato nobis saluatoꝛe exultãdo fuderũt. Gloria i excelsis deo: et i terra pax hoĩbus bone volũtatis. Laudãt q̃ illi cõpetẽter: laudem9 et nos obedienter. Sũt illi nũcij ei9: sum9 ⁊ nos pecoꝛa ei9. Jmpleuit i celo mẽsam ipsoꝛ: ipleuit in terra psepe nostrũ. Plenitudo mẽse ipsoꝛ est: qz i pncipio erat xbũ: ⁊ xbũ erat apud deũ: ⁊ deus erat xbũ. Plenitudo psepis nr̃i est: qz xbũ caro factũ est / ⁊ habitauit i nobis. Et enĩ panẽ angeloꝛ mãducaret hõ: creatoꝛ angeloꝛ factꝰ est hõ. Illi fruẽdo: nos petẽdo. Illi capiẽdo: nos gr̃ẽdo. Illi intrãdo: nos pulsando. Quis enĩz hominũ oẽs thesauros sapiẽtie ⁊ sciẽtie nouerit in xpo occultos: atq; in pauptate carnis ei9 absc̃ditos? Quia ꝓpter nos paup factꝰ est cũ diues eẽt: vt illi9 pauptate ditaremur. Cũ enĩ mortalitatẽ assumeret / moꝛtẽq; cõsumeret / i pauptate seoſtẽdit: sz diuitias dilatas pmisit: ñ ablatas amisit. Emulta multitudo dulcedinis ei9: quã absc̃dit timẽtib9 se: pfecit aũt sperãtib9 in se? Et'pte eũ scim9 / donec veniat qõ pfectũ est. Cui capiẽdo vt idonei pstaremur: ille eẽlis pr̃i in forma dei: in foꝛa famuli factꝰ si'l's nobis: reformat nos ad sil'itudinẽz dei: ⁊ factꝰ fili9 hoĩs vnicus fili9 dei: multos filios hoĩm facit filios dei / ⁊ nutritos seruos p visibilẽ formã serui pficit liberos ad videndã formã dei. Filij enĩ dei sum9: ⁊ nõdũ apparuit qõ erim9. Et scim9 qñ cũ apparuerit si'l's ei erim9: qñ videbim9 eũ sicuti est. Mã q̃ sũt illi sapiẽtie sciẽtieq; thesauri: q̃ ille diuitie diuine: nisi q̃ sufficiũt nob? Et q̃ illa multitudo dulcedinis: nisi q̃ satiat nos? Ostendet g̃ nobis patrẽ / ⁊ sufficiet nobis. Et in q̃dã psalmo q̃dã ex nobis vl' in nob vl' p nob ait illi. Sanaboꝛ dũ manifestabiꝝ gl'ia tua. Jpse aũt ⁊ pater vnũ sũt: ⁊ q̃ ipm videt / videt ⁊ patrẽ. Ergo dñs virtutũ: ipe ẽ rex glie. Cõuertens nos: ostẽdet faciẽ suã ⁊ salui erim9 ⁊ satiabimur ⁊ sufficiet nobis. Dicat itaq; illi coꝛ nr̃m. Quesiui vultũ tuũ: vultũ tuũ dñe requiram: ne auertas vultũ tuũ a me. Et respõdeat ipi coꝛde nr̃o. Qui diligit me: mãdata mea custodit. Et qui diligit me diligek a pr̃e meo: ⁊ ego diligã eũ: ⁊ ostẽdã me ipm illi. Videbãt eũ oculis vtiq; illi q̃b9 dicebat: ⁊ sonitus eius aurib9 audiebãt: ⁊ hũano coꝛde hoĩem cogitabãt: sz q̃s oculus nõ vidit: nec auris audiuit / nec in coꝛ hoĩs ascẽdit: eũdẽ ipm se pmittebat ostẽdere diligẽtib9 se. Q̃ donec fiat: donec ostẽdat nobis q̃s sufficiat nob: donec eũ fontẽ vite potem9 ⁊ satiemur: iterum dũ ambulãtes p fidẽ pegrinamur ab eo: dũ esurim9 ⁊ sitim9 iustitiã: forme dei pulchritudinẽ iefabili ardoꝛe desideremus / forme serui natalẽ deuoto obsequio celebrem9. Mondũ contẽplari possum9 q̃s genit9 est ante luciferũ a pr̃e: frequẽtem9 q̃s nocturnis horis ẽ nat9 ex virgine.

D

Ps̃.xxj. Ps̃. xviij Mõdũ capim9 q̃s ante solẽ pmanet nomẽ ei9: agnoscam9 i solẽ positũ tabernaculũ eius. Mondũ cõtuemur vnicũ pmanẽtẽ in pr̃e suo: recoꝛdemur spõsũ pcedẽtẽ de thalamo suo. Mõdũ idonei sum9 ꝓuulgio pr̃is nr̃i: agnoscam9 psepe dñi nostri.

¶ In eodẽ festo. Sermo. xx. In quo dicit q̃ natus est domin9 non sibi sed nobis. Cur etiã peregrinus et non in diuersorio natus sit.

Ser.xxiiij A

Luce.ij.

Luce.j.

VT hodie a me possit frẽs charissimi maiestas natiuitat9 dñice ꝑdicari: p vos mihi a dño facultas est ipetrãda: ãtenus ipe xbũ in oꝛe suo ꝓstituat sacerdoti: nec nr̃i oris debignet officiũ: q̃ nostre carnis hodie dignat9 est iure cõmerciũ. Mõ enĩ frẽs ineffabile diuine gn̄ationis ꝓtẽdim9 apire mysteriũ: sz nr̃e salut9 magnũ et mirabile gestim9 gaudiũ nũciare: sicut dixit angel9. Ecce annũcio vobis gaudiũ magnũ q̃ erit omni ppl'o. Nullũ hodie frẽs cõcept9: nullũ terreat part9. Vbi enĩ virginitas cõcepit / integritas parit: dei ẽ virt9 cõscia / nõ voluptas. Audi angelũ dicentẽ. Spũs sanct9 supueniet i te: ⁊ virt9 altissimi obumbrabit tibi. Hodie frẽs nõ inchoak deitas: sz hũanitas in choak: hodie nat9 est nõ sibi xps: sed mihi. Accedite g̃ ad eũ et illumiamini / ⁊ vult9 vester nõ erubescet: q̃z hodie i sole posuit (sicut dixit ꝓpheta) tabernaculũ suũ. Diuinũ ẽ frẽs charissimi q̃ gerik nõ hũanũ. Munꝺ ẽ nuda virginitas: q̃ eterno pudoꝛis suo honoꝛe decoꝛak. Ad domiciliũ castitat9 angelus mediatoꝛ aduenit / vt regi aulã: deo tẽplũ ⁊ celesti spõso thalamũ ꝓcuraret. Nascẽti enĩ dño nõ est ablata: sz ꝓsecrata virginitas / q̃ ipsa spõsũ genuit sui pudoꝛis: ipa custodi ꝓbet fide leseruitiũ. Feta sz virgo sed mr̃. Sterilitate enĩ caruit: nõ pudoꝛe. Astat sanctitas / sinceritas / pudicitia / chastitas / integritas / fides / ⁊ oẽs simul affuere virtutes: vt stirpida famula suo vtero poꝛtaret auctoꝛẽ: ⁊ celestẽ partura virtutẽ: serus sui victriꝛ doloꝛẽ gemitũq; nesciret. Beata fecũditas q̃ et honoꝛẽ acq̃siuit maternũ: ⁊ castitatis ꝓmũ nõ amisit. Nõ ergo dedignat inhabitare qõ ẽ figurare dignat9: nec indigna tur in se carnẽ cõtingere quã celesti manu ante cõrectauit in puluere. Venit ad faciẽ tuam o hõ: q̃ tu ad ei9 faciẽ puenire nõ poteras. Et q̃ erat inuisibilis / fact9 ꝓ tua redẽptione visibilis: venit a tuis pr̃ib9 postulat9. Audi vocẽ clamãtis. Ostẽde faciẽ tuã ⁊ salui erim9. Astat testis inocẽtie: assertoꝛ pudoris: nec amisisse se spõsam sed gloriak agnouisse deũ. Sequik nõ vt marit9 sed vt famulus: ⁊ obsequiũ se ei gaudet ipẽdere: cui cõspicit oẽs angelos deseruire. Nascẽs g̃ xps nõ inuenit locũ in diuersoꝛio: p quẽ oĩs creat9 est locus. Et velut pegrinus nascik / q̃ toti9 oꝛbis ẽ dñs: vt nos celestis patrie faceret esse municipes. Pãnis obuoluik: vt scissaz hũam gener9 vnitatẽ suo redintegrare i coꝛpe: totũq; ĩmortalitatis vestimẽtũ purpureo sanguinis coloꝛe / fulgẽs i celestia regna deferret. Nascik frẽs: vt ipsã quã pr̃i9 bõ vitiauerat / meliꝛaret naturam. Jacet in pãnis: sed regnat i celis: bũlitak in cunabulis: sed in nubib9 tonat. Jn psepe ponik: q̃z oĩs caro fenuz. Esaie.xl. dicente mõstratur. Nos fenũ fratres eiusq; flos celestẽ emũdamur in panẽ: quo vescendo pueniemus ad vitam eternam.

B

C

Esaie.xl.

¶ In eodẽ festo. Sermo. xxj. In quo dicit q̃ digne lingua nr̃a dñm laudare nõ põt. Et q̃ verba nõ eo modo facit hõ quõ factꝰ est ipse per verbũ.

Ser.xxv. A

Col.j.

EJliũ dei sicuti ẽ apud patrẽ eẽlis illi et coeternꝰ: i quo ꝓdita sũt oĩa in celo ⁊ i terra: visibilia ⁊ inuisibilia: xbũ dei ⁊ deũ vitã et lucẽ hoĩm si laudare mo- tiamur / nõ mirũ est nos nõ inuenire eq̃bus xbis explicem9: q̃ nulla hũana cogitatio: nullus fmo sufficiat. Quõ ergo laudare digne valeat lingua nr̃a quẽ coꝛ nostruz adhuc videre nõ valet? Vbi oculũ ꝓdidit q̃ possit videri? Si fugek iniq̃tas: si sanek i firmitas: ⁊ fiãt dti mũdo coꝛde: qñ ipsi deũ videbũt. Mõ miꝛ ẽ inq̃ nos nõ inuenire q̃b9 xbis vnũ verbũ dicam9: in q̃ dictũ ẽ: vt essem9 q̃ de illo aliq̃d dicerem9. Nec enĩ xba cogitata atq; plata mẽs nr̃a formaꝛ: illo aũt xbo ipa formak. Nec eo mõ facit hõ xba quõ ẽ factꝰ ipse p xbũ: q̃ nec eo mõ genuit pr̃ vnicũ xbũ: q̃ fecit cũcta p xbũ. Deũ q̃ppe genuit de9: sz si'l gignẽs ⁊ genit9 vn9 est de9. Mũdũ aũt feẽ de9 sed mũd9 trãsit: pmanet de9. Et sic ea q̃ facta sũt seipa vtiq; nõ fecerũt: sic a nullo factꝰ ẽ p quẽ oĩa fieri potuerũt. Mõ igik miꝛ / si hõ factꝰ iter oĩa xbis nõ explicat xbũ p quõ facta sunt oĩa. Huc itaq; paululũ aures ⁊ aĩos aduertam9 / si forte valeamus aliq̃d ꝯgruũ cõdignũq; dicere nõ ex eo qõ in pncipio erat xbũ ⁊ xbũ erat apũ deũ ⁊ de9 erat xbũ: sed ex eo qõ xbũ caro factũ ẽ. Si forte dicak a nob p qõ habitauit i nob: si forte ibi possit eẽ dicibil' / vbi voluit eẽ visibilis. Ꝓpter h eĩ et istũ celebrem9 diẽ: q̃ nasci ẽ dignat9 ex virgine: quã gn̄ationem suã fecit ab hoĩbus vtcũq; narrari. Jn illa vo eternitate in q̃ de9 de deo nat9 est: gn̄atione ei9 q̃s enarrabit? Vbi talis dies nõ ẽ: q̃ solẽniter celebrek. Recꝺ enĩ trãsit ãniuersario volumĩe reditur9: sz manet sine occasu: q̃ nõ cepit ex oꝛtu. Est ergo illud vnicũ dei xbũ: illa lux hoĩm: eternꝰ q̃dẽ dies: iste autẽ q̃ humane carni copulat9 tanq̃z spõsus ꝓcessit de thalamo suo: nũc hodiern9 cras sit hesternus. Terũtũ hodiern9 natũ ex virgine cõmẽdat eternũ: q̃z etern9 nat9 ex virgine cõsecrauit hodiernuz. Quas itaq; laudes charitati dei dicam9 q̃s gr̃as agam9 q̃ nos ita dilexit vt p nos fieret it pe p quẽ facta sunt tẽpoza: et multis seruis suis in mũdo minoꝛ esset etate ipso mũdo antiq̃oꝛ / sine vetustate hõ fieret qui hominẽ fecit: crearetur ex matre quã creauit: poꝛtaret mamb9 quas formauit: sugeret vbera q̃ impleuit / in p̃sepi muta vagiret infantia verbũ: sine q̃ muta ẽ humana eloquẽtia? Vide hõ

Esaie.liij.

Luce.ij.

quid ꝓte factꝰ est deus: doctrinā tandē humilitatꝫ agnosce: etiā nōdū loquēte doctore. Tu quondā in paradiso tā facūdus
Gen.ij. fuisti: vt omni aīe viue nōia ponere: ꝓpter te autē creatoꝛ tuus īfans iacebat ꝛ nōie suo nec matrē vocabat. Tu in latissimo fructuosoꝝ nemoꝛ ꝓdicto te ꝓdidisti obedientiā negligendo / ille obediēs in angustissimū diuersoꝝ mortalis venit: vt mortuū ꝙreret moriēdo. Tu cū esses hō / deus esse voluisti vt perires: ille cū esset deꝰ: hō esse voluit: vt qō perierat inueniret. Tantū te ꝑsilit hūana superbia: vt te nō posset subleuare nisi diuina gꝛa. Celebrem⁹ ergo cū gaudio diē q̄ peperit maria xp̄m: et cōiugata cōiugij creatoꝛē: ꝛ virgo virginū principem: ꝛ data maritoꝛ mater nō de marito: sed castitoꝛ ꝙ si de marito. Virgo ante cōiugiū: virgo in cōiugio: virgo ꝑgnās: virgo lactās: sancte q̄ppe matri oīpotēs filiꝰ nullo mō virginitatē natꝰ abstulit: quā nascitur⁹ elegit. Bona est enīz fecūditas in ꝓiugio: sed melioꝛ integritas i sanctimonio. Hō igit xp̄s qui vtrūq; ꝑstare posset vt deꝰ: nunq̄z sic daret matri bonū qō cōiuges diligūt: vt auferret meliꝰ ꝓpter qō virgines matres esse ꝓtenūt. Virgo itaq; sancta ecclia celebrat
ij.Cor.x. hodie x̄ginis partū: cui dicit apls. Aptaui vos vni viro vt virginē castā exhibere xp̄o. Vide castā virginē: tot ꝑpls vtriusq; sexus: in tot nō solū pueris ꝛ virginib⁹ / verūetiā cōiugatis patrib⁹ matribusq;. Denicq; quā virginē castā / nisi i fide: spe: charitatꝫ integritate ꝛ virginitate? Proinde xp̄s ecclesiam factur⁹ in coꝛde: ꝓi⁹ mariā seruauit in coꝛpe. Humano quippe coniugio sponso femina traditur / vt virgo iā non sit. Ecclesia vero virgo nō esse posset: nisi sponsum cui traderet filium virginis inuenisset.

¶ In eodē festo. Sermo. xxij. In quo dicit q̄ filius manens apud patrem in diuinitate suscepit naturam infirmam in humanitate.

Ser.xxvj. A
AMuersaria dñi incarnatio ꝛ vre fraternitatis tā frequēs cōgregatio: exigit a nobis debitū sermonis officiū. Itaq; frēs affectu pio: coꝛde deuoto ia nuā dñi pulsem⁹ / vt ꝛ nobis tribuat fiduciā vtilia dicēdi: ꝛ vestrā charitatē fructu audiēdi adiuuet. Itaq; nos humiliem⁹: q: saluatoꝛ ꝛ magister hūilitatꝫ dñs noster iesus xp̄s virginis filiꝰ / x̄ginū spōsus / x̄ginali vtero coꝛpaliter ē natꝰ: x̄ginali ꝓnubio ꝓpriāliter ꝓuigat⁹. Hodie itaq; nasci dignatꝰ est ꝓ quē facta sūt oīa / manēs qō est: exhibēs tibi qō es. Manēs apud patrē in diuinitate suscepit nr̄am infirmitatē in hūanitate. Duas nāq; natiuitates dñi accipim⁹ / vnā diuinā / alterā humanā: tñ vtraq; mirabilē. Illaz sine mr̄e: istā sine pr̄e. Illā eternā vt crearet tpales / hāc tpalem vt ꝑstaret
Joh.j. eternā. Ille enī de q̄ dicit. Johānes euāgelista q̄n ꝓncipio erat verbū: ꝛ verbū erat apud deū / ꝛ deꝰ erat verbū: et qꝛ oīa per ipm facta sūt: ꝛ sine ipo factū ē mihil / qō factū est: ille tantus / ille iforma dei eq̄lis pri / ille sine tpe fabricatoꝛ tēpoꝝ: ille ex nullo sclo ante oīa secula: iudex seculi factꝰ est tā paruꝰ vt de femina nascer⁹ek: sed mālit tā magnꝰ vt a pr̄e nō separarek. Prebētes ei obsequiū testimoniū tanq̄ lucerne vēturo diei oēs ꝓphete ꝓnunciātes: ꝛ ante ipm nascēdo venerūt: ꝓ
B credēdo adheserūt. Oportebat enī vt ꝓnūciarek vēturus: fac tur⁹ miracula / quib⁹ miraculis bñ intelligētib⁹ appareret hō paruꝰ ad paruos: ꝫ hūilis ad supbos. Paruitatē suā docēs hominē vt se agnosceret ꝛ paruū: ne nō grādescēdo se crederet magnū. Est enī supbia: ñ magnitudo ꝫ tumoꝛ. Qō aūt tumet videt magnū: ꝫ nō est sanū. Vt aut ē generꝫ hūani istū tumoꝛē sanaret ipe medicꝰ: ipa medicina nō solū medicamētū adhibēs apparuit iter hoies hō: offerēs hoiem vidētib⁹: deū seruās credētib⁹. Aspectꝰ enīz hūilitatꝫ ei / sanauit ifirmos. Cōtēplatio diuinitatꝫ ei / ꝙrit ifirmos. Et dū erāt homines q̄ deū viderent in hoie nec tū spē suā ponerēt in hoie q̄ seq̄ nō dz / de⁹ sequēd⁹ erat q̄ videri nō poterat. Vt ꝙ exhiberek in hoie: et q̄ ab hoie viderek: ꝛ quē hō seq̄rek: de⁹ factꝰ est
C hō: aliq̄d te magnū credere debes. Sz qꝛ verbū caro factū ē: et habitauit in nobis / eadē sapiētia q̄ de deo genita ē: dignata est etiā iter hoies crear: q̄ ptinet illud. Dñs creauit me in
Eccl. xxiiij. principio viarū suarū. Est enī eius ꝓncipiū caput ecclie: qō est xp̄s. Hoiem p quē viuēdi exēplum vobis darek: h est via certa q̄ peruenirem⁹ ad deū. Non enī redire potuim⁹ nisi humilitate q̄ supbia lapsi sum⁹ / sicut dictū est ꝓme nr̄e creatu
Gen.iij. re. Hustate ꝛ eritis sicut dij. Hui⁹ igit hūilitatꝫ exēplū. i. vie quere dū fuit. Ipse reparatoꝛ nr̄ in se ipso demōstrare dignatus ē: q̄ nō rapinā arbitrat⁹ est eē se equalez deo: ꝫ semetipm exinaniuit formā serui accipiēs: vt crearek hō in ꝓncipio viaꝝ ei⁹: verbū per qō creata sūt oīa. Quapropt vnigenit⁹ ꝛ ꝓmogenitus dñs noster / diuinaꝝ scripturaꝝ auctꝛe predicat. Vnigenit⁹ de pr̄e: ꝓmogenit⁹ a mortuis. Quapropter ꝝ id qō vnigenit⁹ est: fratres nōbz. Fratres tū vocare dignat⁹ est oēs q̄ post ei⁹ ꝛ per eius primatū in gꝛa nascimur p adoptionē filioꝝ / sicut aplica disciplina cōmēdat. Naturalis ꝙ filiꝰ ꝝ id qō ꝓmogenit⁹ est frater: de ipsa patris substātia vnicus nat⁹ est: id existēs qō pater est: de⁹ de deo: lumen de lumine. Nos aut ē non lumen naturaliter sum⁹: sed ab illo lumine illuminamur: vt sapiētia lucere possim⁹ in secula seculoꝝ. Amē.

¶ In eodē festo. Sermo. xxiij. In quo dicit q̄ filiꝰ natus ē de patris imortalitate: de matris virginitate. de patre sine matre: de matre sine patre. de patre sine tēpoꝛe: de matre sine semine.

Ser.xxvij. A
EAudē dñi loquek os meū. Eiꝰ dñi p quē facta sunt oīa: ꝛ q̄ factus est inter oīa. Qui est ꝑ⁹ reuelatoꝛ matris creatoꝛ. Filiꝰ dei de pr̄e sine matre: filiꝰ hominis de matre sine patre. Magnꝰ dies angeloꝝ: paruꝰ in die hominū. Verbū dei ante oīa tpa: verbū caro op
Joh.j. portuno tpe. Cōditoꝛ solis / ꝓdit sub sole. Cūcta secula oꝛdinās de sinu pr̄is: hodiernū diē ꝓsecrās de vtero matris. Ibi manēs: hinc ꝓcedēs. Effectoꝛ celi ꝛ terre / sub celo exoꝛt⁹ in terra. Ineffabiliter sapiēs / sapiēter ifans. Mūdū iplens: in ꝓsepio iacēs. Sydera regēs: vbera lābēs. Ita magnꝰ i foꝛma dei: breuis in foꝛa serui: vt nec ista breuitate magnitudo illa minuerek / nec illa magnitudine ista breuitas premerek.
Sap.viij. Neq; em ꝙ mēbra hūana suscepit opa diuina defuit: nec attingere a fine vsq; ad finē fortiter ꝛ disponere oīa suauiter delitit. Qui ifirmitate carnis indut⁹: virginali vtero recept⁹ ē nō inclusus: vt nec angelis subtraherek sapiētie cibus: ꝛ nos
ꝑs.xxxiij. B gustarem⁹ q̄ suauis ē dñs. Quid ꝫ miramur ō verbo dei: cū sermo iste quē ꝓmum⁹ ita liber sensib⁹ ifluat: vt eū ꝛ recipiat et nō includat auditoꝛ? Mā nisi reciperek / neminē instrueret.
In li.l.homel.xxv.c. Si includerek / ad alios nō veniret. Et vtiq; ꝓmo iste xp̄is sylabisq; diuidit / nec tū ex eo tāq; ex cibo vētris singlas partículas tollit: sed oēs totū audit: totū singuli capitis. Nec timem⁹ dñi loq̄mur / ne totū audiēdo vn⁹ absumat / ne alter possit hr̄e qō sumat: ꝫ ita vos attētos eē volum⁹ / nulli⁹ aurē mētēq; fraudātes: vt ꝛ totū singuli audiatis: ꝛ totū ad audiēdū ceterꝫ relinq̄tis. Neq; ꝫ fit alternis tpib⁹: vt cuz ꝓmo q̄ oꝛ ad te ꝓmo irrauerit: exeat a te vt ad aliū possit irrare: ꝫ simul ad oēs venit: ꝛ tot⁹ ad singulos puenit. Et si tot⁹ mēoꝛia teneri voluisset: sic ad totū audiēdū oēs venistis: ita cū toto singuli rediret: ⁊ tomagis xp̄ū dei p qō facta sūt oīa: et qō in se manēs inouat oīa: qō nec loc⁹ ꝛcludit: nec tpib⁹ tēdit: nec morꝫ breuib⁹ lōgisq; variat: nec voꝛib⁹ texit: nec silētio terminat: ⁊ tomagis ꝫ tm̄ tale xp̄ū potuit mr̄is vtez assumpto coꝛpe fecūdare: ꝛ de sinu pr̄is nō emigrare. Hic ad oculos hūanos exire: ide mētes angelicas illustrare. Hic ad terras ꝓcedere inde celos extēdere. Hic hō fieri: ide hoies facere. Nemo ꝙ
C credat dei filiū coeternū et coeqlē ꝓuersum ꝛ cōmutatū eē in hoīs filiū: ꝫ poti⁹ credam⁹ ꝛ nō ꝛsumpta diuia ꝛ ꝓfecte assūpta hūana substātia manētez dei filiū: factū hoīs filiū. Neq; enī qꝛ dictū est. Deꝰ erat xp̄ū: ꝛ xp̄ū caro factū est: sic xp̄ū ca
Joh.j. ro factū est vt eē desineret deꝰ: qñ in ipa carne qō xp̄uz caro factū est: emanuel natū est nobiscū deꝰ. Sicut xp̄ū qō coꝛde gestam⁹ sit voꝛ cū id oꝛe ꝓferim⁹: nec tū illud in hāc cōmutaf: ꝫ illo integro ista in q̄ ꝓcedat assumit: vt ꝛ intus maneat qō intelligat: ꝛ forꝫ sonet qō audiat / hoc idē tū ꝑferk in sono qō ante sonuerat in silētio: atq; ita xp̄ū cū sit voꝛ nō mutat in voce: ꝫ manēs i mētis luce: ꝛ assūpta carnis voce ꝓcedit ad audiētē: ꝛ nō deserit cogitātē. Nō cū ipsa voꝛ i silētio cogitatur: q̄ vl grece ē: vel latine: vl lingue alteri⁹ cuiuslibet: sed cū ante oēz linguaꝝ diuersitatē res ipa q̄ dicēda ē adhuc in cubili coꝛdis q̄dāmodo nuda ē itelligēti: q̄ vt ide ꝓcedat loq̄ntis voce vestit. Verūtū vtrūq; ꝫ ꝛ qō cogitat itelligēdo: ꝛ qō sonat audiendo mutabile atq; dissimile est. Neq; illud manebit cū oblit⁹ fueris: neq; hoc cū silueris. Verbū aūt dñi ma- ꝑs.cxviij.
net i eternū: ꝛ incōmutabiliter manet. Et cū carnē assumpsit ex tēpoꝛe: vt ad tempoꝛa alēdā vitaz nostrā ꝓcederet: nō in car-

Pſ. xviij ne amiſit eternitatē: ſed etiam carni pſtitit īmortalitatez: ita ipſe tanq̄ ſpōſus procedens de thalamo ſuo: exultauit vt gigas ad currendā viam. Qui cū in forma dei eſſet /nō rapinā arbitratus eſt eſſe ſe equalē deo: ſed vt ꝓpter nos fieret qđ non erat /ſemetipm exinaniuit /non formā dei pdens: ſed formam ſerui accipiēs: ⁊ per hāc in ſimilitudinē hominū factꝰ: nec ꝓpria ſubſtātia: ſed habitu inuētus vt hō. Hoc enīz totū qđ ſumus vel in anima vel in corpore /noſtra natura eſt: illiꝰ habitꝰ. Nos niſi hoc eſſemus: nō eſſemus. Ille ſi hoc nō eēt: eſſet vtiq̄ deꝰ. Et cū hoc eſſet /cepit qđ nō erat /hō factꝰ permanens deus: vt non vnū horū ſed vtrūq̄ veriſſime diceret.

Joh.xiiij. Et ꝓpter quod hō factus eſt. Quoniā pater maior me eſt: et

Joh.x. ꝓpter qđ permāſit deus. Ego et pater vnū ſumus. Nam ſi

E verbū in carnem: hoc eſt deꝰ in hominē mutatus cōuerteret: non eſſet verū: niſi. Pater maior me eſt: q: homine maior eſt deus. Illud autē falſum eſſet. Ego et pater vnū ſumꝰ: ſed vnū fuimꝰ: quia nō ſunt vnū deus ⁊ homo. Sed forſitā poſſet dicere: ego ⁊ pater vnū fuimus. Quod enī erat ⁊ eſſe deſtitit: nō eſt vtiq̄ ſed fuit. Nunc autē ⁊ ꝓpter verā formā ſerui quā acceperat vez dixit. Pater maior me eſt: ⁊ ꝓpter veram formā dei i qua ꝑmanebit vez dixit. Ego et pater vnū ſumꝰ. Exinanuit ergo ſe apud homines: nō ita factꝰ quod nō erat vt non eſſet qđ erat: ſed occultās quod erat ⁊ demōſtrans qđ factus erat. Proinde q: virgo cōcepit ⁊ peperit filiū ꝓpter manifeſtam ſerui formā puer natꝰ eſt nobis. Quia vero dei verbū quod manet in eternū /caro factū eſt vt habitaret in nobis: ꝓpter dei formā latentē ſed manētem /ſicut nūciauit Gabriel: vocamus nomē eius emanuel. Factus eſt enī homo ꝑmanēs deus: vt et filiꝰ hominis recte vocet nobiſcū deus. Nō alter deus: nō alter homo. Exultet in credētibus mundus /quibꝰ ſaluādis venit per quē factus eſt mūdus. Cōditor marte: natus ex maria. Filiꝰ dauid: dñs dauid. Semē abrahe: qui eſt ante abrāā. Factor terre /factꝰ in terra. Creator celi: creatus ſub celo. Ipſe eſt dies quē fecit dominꝰ: ⁊ dies cordis noſtri: ipſe eſt dominus. Ambulemus in lumine eius: exultemus et tocūdemur in eo: qui viuit et regnat in ſecula ſeculorū. Amē.

¶ In eodē feſto de eo qđ ſcriptū eſt in euangelio ſm Johannē. In mūdo erat ⁊ mūdus per ipm factus ē ⁊c. Sermo. xxiiij. In quo duas natiuitates hoīs eſſe oſtendit vnā videlicet carnalem aliā vero ſpiritalem.

Sermo. xxviij. A Johan.j. ET chriſtus fratres in mūdo erat: ⁊ mūdus per ipſum factꝰ eſt: et mūdus eū non cognouit. Qui mundus per eū factꝰ eſt: qui mūdus eum nō cognouit? Non enī mundꝰ qui per eū factꝰ eſt: ipſe eū cognouit. Quis eſt mūdus q̄ per eum factus eſt? Celū ⁊ terra. Quō eum nō cognouit mundꝰ: quādo in eiꝰ paſſione ſol obſcuratꝰ eſt? Quō eum terra nō cognouit: quādo pendēte illo in cruce cōtremuit? Sed mūdus eum nō cognouit: cuiꝰ princeps eſt

Joh.xiiij. ille de quo dictū eſt. Ecce venit ꝓnceps mūdi huiꝰ: et in me nihil inuenit. Homines mali mūdus vocātur. Inde acceperunt nomē ex eo qđ amāt. Amando deū efficiunt dij: q̄ amā-

ij.Cor.v. do mundū: mundus dicūtur. Sed deꝰ erat in xpo mundū reconciliās ſibi. Mūdus ergo eū non cognouit. Mūquid oēs? In ſua ꝓpria venit: et ſui eū non receperūt. In ſua? Omnia ipſius: ſed ꝓpria ipſius dicūtur: vñ mater eiꝰ erat vnde carnem cōceperat / ad quos aduētus ſui ꝓcones ante ꝓmiſerat: quibus legē dederat / quos de egypti ſeruitute liberauerat /

Joh.viij. quorū patrez carnalē elegit abrāā: q: verū dixit. Ante abrāā

Johan.j. ego ſum. Nec ſic dixit. Anteq̄ abrāā fieret ego ſum. In principio erat verbū /non factū erat. Ergo in ꝓpria venit ⁊ ſui eū

B non receperūt. Quotquot aūt receperūt eum? Vtiq̄ ibi apli

Mat.xxj. qui eū receperunt /ibi illi qui ante iumētum ramos ferebāt ⁊ precedebāt et ſeq̄bant: et veſtimēta ſua ſternebant: et magna voce dicebāt. Oſanna filio dauid benedict? qui venit in no-

Luce.xix. mine dñi. Tūc phariſei dixerūt illi. Cōpeſce pueros ne tibi iſta clamēt. Et ille. Si iſti tacebūt: lapides clamabūt. Quid lapides niſi q̄ colunt lapides? Si paruuli pueri tacebūt: maiores et minores gētes clamabūt. Qui lapides: niſi lapides

Johan.j. de quibus dicit ipſe Johānes. Qui venit vt teſtimoniū perhiberet de lumine? Cum enim videret ipſos iudeos ſupbire

Mat.iij. de genere abrae: ait illis. Generatio viperaꝝ. Illi ſeducebāt filios abrae. Potēs eſt enim deꝰ de lapidibꝰ iſtis ſuſcitare filios abrae. Quos prouidebat i ſpiritu: de illis dicebat. Nos ſiquidē prouidebat. Potēs eſt enī deus de lapidibꝰ iſtis ſuſcitare filios abrae. De quibꝰ lapidibus inqt. Si iſti tacebūt lapides clamabūt. Modo audiſtis ⁊ clamaſtis. Impletū eſt lapides clamabūt: de gētibus enī venimus in parentibꝰ noſtris /lapides adorauimꝰ. Ideo canes dicti ſumꝰ. Recorda mini quid audierit mulier illa q̄ clamabat poſt dominum: q: erat chananea: idolorū cultrix: ancilla demoniorū. Quid dixit ieſus? Non eſt bonū tollere panē filiorꝰ et mittere canibꝰ. Mat.xv. Nunqđ aduertiſtis quēadmodū canes lapides vnctos lingunt: ſic ſunt oēs ſimulacroꝝ cultores? Sed venit nobis gratia. Quotquot autē receperūt eum dedit eis poteſtatē filios Johan.j. dei fieri. Ecce habetꝭ modo natos: dedit eis poteſtatē filios dei fieri. Quibꝰ dedit? His qui credūt in noīe eius. Et quō filij dei fiunt? Qui nō ex ſanguinibꝰ neq̄ ex volūtate viri: nec ex volūtate carnis ſed ex deo nati ſunt? Intēdite ergo: iſti ex C deo nati ſunt: accepta poteſtate vt filij dei fierēt. Ex deo nati ſunt: nō ex ſanguinibꝰ: qualis eſt prima natiuitas /qualis ē natiuitas miſera veniēs ex miſerijs. Sed q̄ ex deo nati ſunt quid erāt? Vnde ꝓmū nati erāt ex ſanguinibꝰ mixti ſanguinibus ⁊ maſculi ⁊ femine: cōmixtione carnis maſculi ⁊ femine. Inde nati erāt. Modo vñ? Ex deo nati ſūt. Prima natiuitas ex maſculo ⁊ femina. Secūda natiuitas ex deo ⁊ eccleſia. Ecce ex deo nati ſunt. Vnde factū eſt vt habitaret in nobis. Magna mutatio: ille factꝰ caro: iſte ſpiritꝰ. Quid ē hoc? Qualis dignatio fratres mei? Et erigite animū ad ſperāda et capiēda potiora /nolite adijcere cupiditatibꝰ ſecularibꝰ. Precio empti eſtis: ꝓpter vos verbū caro factuꝫ eſt: ꝓpter vos qui erat filiꝰ dei factus eſt filius hoīs: vt qui eratis filij hominū efficeremini filij dei. Quid erat ille /qui factus eſt? Qui eratis vos? Quid facti eſtis? Erat ille filius dei qui factus eſt filiꝰ hoīs. Eratis vos filij hominū q̄ eſtis filij dei facti. Cōmunicauit nobiſcū mala et ꝑaturus ē nobis bona. Sz ille ipſe q̄ factꝰ eſt filiꝰ hoīs diſtat a nobis. Nos filij hominū per cōcupiſcētiā carnis /ille filiꝰ hoīs per fidē virginis. Mater cuiuslibet hoīs cōcubuit ⁊ cōcepit. Vnuſquiſq̄ autē natꝰ de hoīe patre ſuo: ⁊ de homine matre ſua. Chriſtꝰ aūt natus de ſpū ſancto ⁊ maria virgine. Ad nos acceſſit: ⁊ a ſe nō multum receſſit: īmo a ſe qđ deꝰ eſt nunq̄ receſſit: ſed addidit qđ erat nature nre. Acceſſit enī qđ nō erat /nō amiſit qđ erat. Factus eſt filiꝰ hoīs: ſed nō ceſſauit eſſe filiꝰ dei: per b mediatoꝝ in medio. Quid ē in medio? Nec ſurſū: nec deorſū? Quō nec ſurſum nec deorſū? Nec ſurſū: q: caro eſt: nec deorſum: q: nō peccator: ſed tamē inquantū deus ſemp ſurſum. Nō enim ſic venit ad nos vt dimitteret patrē: cū quo viuit et regnat deꝰ.

¶ Itē in eodē feſto aliꝰ ſermo de eodē: q̄ habeꝫ ſupra iter ſermones de Verbis dñi. xxix. fo. lviij

¶ Item in eodē feſto. Homelia de eo qđ ſcriptū eſt in euāgelio ſm Johannē. In ꝓncipio erat verbū ⁊c. q̄ habeꝫ ſ i expoſitiōe doctoꝝ fo. cxxxvij

¶ Item in eodē feſto de eodē habeꝫ ſermo ſupra inter ſermones de Verbis dñi. xxxviij. fo. lvj.

¶ Item in eodē feſto alius ſermo factus ad fratres i heremo: qui habeꝫ ſupra iter ſermones ad eoſdem. xx. folio. ix.

¶ In feſto Epiphanie dñi et per octauas eius. Sermo. j. In quo ſpecialiter oſtēdit quō magorum tria munera fidem trinitatis habuerunt.

Ser. xxix. A DIlectiſſimi frēs chariſſimi eiuſmodi redēptiōis noſtre celebrauimꝰ ſacramentū: q̄ deus hoīem cū infirmitatibꝰ iduit. Hodie ꝙ illud colimꝰ: quod ſe in hoīem deꝰ virtutibꝰ declarauit: ꝓ eo q̄ in hac die: ſiue celo ſtella ortꝰ ſui nūciū ꝓbuit: ſiue q̄ i chana galilee i Mat.ij. cōuiuio nuptiali aquā in vinū ꝑuertit: ſiue q̄ in iordanis vn- Joh.ij. dis aḡs ad reparationē hūani generis ſuo baptiſmo conſecra- Mat.iij. uit: ſiue q̄ de q̄nq̄ panibꝰ q̄nq̄ milia hominū ſatiauit: in q̄l- Mat.xiiij bet horū ſalutis nre myſteria ꝓtinēturꝫ gaudia. Nobis enīz ex virgine natꝰ eſt: qđ ſtella monſtrauit. Nobis ex baptiſmo lauacrum conceſſum eſt: quod in iordanis alueo cōſecrauit. Nos quoq̄ melius eſſe mutandos operis miraculo permōſtrauit: quando aquas in vina cōuertit. Et ideo fratres cha-

rissimi in omni actu nostro stellam fidei preparemus: ⁊ in custodia puritatis christi baptismū celebremus: quia hec christi regeneratio nostre fidei cōfirmatio est. Insinuauit enī nobis muneris sui beneficiū per secunde natiuitatis exemplū:
B et quod facere voluit: prior ipse fecit. Legim⁹ iudeos diuersa sub lege habuisse baptismata: sed nullū ex his contra puarications malū generalem potuit⁹ ferre medicinā. Et ideo p̄ absolutione tot⁹ mūdi indigebāt regenerationis aqua celitus sanctificari. Et q̄ per vniuersum mundū sacramētū baptismi hūano generi opus erat: oībus aquis būdictionē dedit: quādo in iordanis alueū vnica ac singulari pietate descendit. Tunc enī christum dominū non tam lauit vnda q̄ lota est. Tibi ergo nascēdo christus aduenit / tibi viuēdo militauit: tibi moriēdo confirmit. Quē vides p̄ te mortuū: p̄ te intellige baptizatū. Talis omnino etiā ante baptismū fuit: ⁊
Wat.iij. ideo p̄cursor ei⁹ atq̄ baptista: ita eum cū ad se baptizādus veniret alloquitur. Domine: ego a te debeo baptizari: ⁊ tu venis ad me? Quid enī dētus de christi nondū baptizati puritate: quid forti⁹? Ego a te debeo baptizari: id est q̄ fons es innocētie ⁊ plenitudo iusticie: q̄ nullo indigēs dare scis: nescis accipere? Ego īquit a te debeo baptizari: q̄ te cum exhibes et in te possides puritatis munera ⁊ baptismatis sacramēta: et quod ego dabo te largiēte per gratiā / tu obtines p̄ naturā.
C Attactu mēbra tinguntur: ⁊ fluēta ditant. Vitales gratiā nō corpus ex flumine: sed flumē mutuatur ex corpe. Descēdere in se fontē suum felix vnda mirat / sub vno mom̄eto remedia eterna concipiēs et noua deū regenerationis fecūditate parturiēs: q̄ acceperat hoc reddēs / ⁊ q̄ nō habebat accipiēs. Inter hec mirū esset quod se dominus serui subdidit benedictioni: nisi ⁊ cruci se subdidisset ⁊ morti. Et ille quidē p̄recio sum sibi esse hominē p̄cij ipsius dignitate p̄docuit: vt hinc quoq̄ intelligamus q̄s grādes apud se estimet de⁹ noster humanorū criminū causas: p̄pter quas non angelū / non archāgelum: sed deū misit ad terras. O grauis sit peccati ⁊ q̄ dura conditio: p̄dit remedij magnitudo. Quāta malorū discus-
D sio erit qua dānabunt / sollicitudo indicat q̄ redimūtur. Omnī ergo diligēta atq̄ vigilantia caueam⁹ ne vulnere diabolus quod sanauit de⁹: ne per cōsensum cordis / per flagitium corporis seruitutē quā debemus dño / magis exhibere p̄bemur inimico. Et quidē si quis violētus ac p̄potens aliq̄d de facultate nostra ac p̄prietate rapuisset / nonne dignū summo odio duceremus? Nonne merito tanq̄ hostē detestaremur? Cur peccādo diabolo cōsentiemus / qui nobis nō substantiā vult auferre sed vitā: non terram fraudare sed celū: non fines angustē possessionis: sed īfinita spacia eternitat⁹? Inter hec
● hō si dignitatem facture tue / si pietatē circa te domini tui volueris estimare de p̄cio / poteris nō dubitare de regno.
E Ipsi enī magi qui ad illa celestis pueri venerāda cunabula stelle indicio peruenerūt: quid aliud exp̄esserūt in illis muneribus⁹: nisi fidem nostrā? In eo enim quod tria obtulerunt: trinitas intelligitur. In eo vero q̄ tres sunt: et singuli singula offerunt / in trinitate vnitas declarat. Per aurū rex ostendit deus in thure dinoscit. Per murrhā que condiēdis est apta corporib⁹: sepultura crucifigendi hominis p̄dicat. Scīm hec charissimi: nos quoq̄ personā magorum spiritalib⁹ imitemur obsequijs. In primis tādiu queramus x̄pm: donec illum inuenire mereamur. Ducatu⁹ nobis p̄ebeat velut stella celi lux fidei. Hec nobis illum ostendat / non tā in p̄sepi vagiētē: sed in summa celi arce dominantē. Nec in matris gremio sed in solio patris adorandū. Nec vlterius in humanitate iudicandū: sed ad iudiciū cum maiestate venturū. Sit qua si triū munerū trinitatis perfecta cōfessio / credatur a nobis vna diuinitas sine cōfusionis separatione distincta: pater et filius ⁊ spirit⁹ sanctus vnus de⁹. Credant tres p̄sone: sed nō tres substāne. Quantū autem ad celestis nature ordinē pertinet: in patre ⁊ filio et spiritu sancto ita cōfitenda est vna diuinitas vt nec singularis putet⁹ in trinitate persona: nec tripler in vnitate substātia: sed ita assignet⁹ pluralitas vnitati / ne trinitati subtrahat⁹ equalitas. Et licet intromittat⁹ in vna diuinitate numerositas / nō sit tamē recipiēda diuersitas. Ita ergo fidelīū cordibus disponēdus est dei cultus: vt nō admittatur vel ī vnitate separatio / vl' in trinitate p̄mixtio. P̄rorima enī ab hac die fratres charissimi sacri natalis die natus est domin⁹: nunc baptizatus. Tunc nos genuit ad vitā: nunc regenerauit ad salutem. Tunc adam suscepit perditū: nunc abluit peccatorē. Venit ergo ad baptismū / sicut scriptū est. Sed quid abluit: qui mūdus erat? Vtiq̄ vt mund⁹ ablueret immundos. Illū ergo currētes aque tūc infundebāt: sed peccata nostra secū portabāt. De illo gutte baptismatis fluebāt: sed nostra in guttis crimina fluebāt. O misericordia simul ⁊ potentia dei: necdum eramus in mūdo: et iā abluebamur in baptismo. Mūdati in illo sumus anteq̄ nati. Mā ipsi fuit baptismat⁹ ratio: vt aque q̄ purgature nos erāt ab illo ante purgarentur. Et cū ascendisset: inquit scriptura: de aqua: vidit Wat.iij.
apertos celos. Nunquid tūc ei celum apertum fuerat: cuius oculi celorū interiora cernebant? Sed ideo celum aperit: vt mysteriū baptismatis in hoc declarek: quia quādo hō de baptismo egredit / tunc ei ianua regni celestis aperit. Illud ve- G
ro quale est q̄ magi veniunt ad deum natū: immo ducūtur: Wat.ij.
positum in p̄sepio vidēt / nec apud sensus eorū humilitas natiuitatis reuerentiā diuinitatis imminuit. Adorāt corporibus: honorāt muneribus / venerantur officijs. Oculis hominem vidēt: ⁊ deum obsequijs confitētur. Videbant enī in eo qui nat⁹ fuerat plus esse quod aīe hominū q̄s q̄ oculi p̄ uiderint. Dominus qui tūc corporaliter natus fuerat: per ipsum omnia nata erant. Videbat quidem in p̄sepio: sed dominabatur in celo. Intra corpusculū erat: sed intra se oīa cōtinebat. Natus quidem ex matre fuerat: sed matrē suam ipse creauerat. Et ideo se magi humiliabāt: quia famulari astra cernebant. Deū enim esse cognouerāt cui celestia seruiebant Et idcirco etiā ipsa eor⁹ munera diuino mysterio plena erāt Aurum nāq̄ vt audistis ⁊ thus ⁊ myrrhā obtulerūt. Triplicium ergo munerū numero / triplex significatio cōtinek. In thure obtulerūt dei honorē: in auro regiā dignitatē: in myrrha corpis sepulturā. Offeram⁹ ergo et nos dilectissimi fratres sincera ⁊ sancta munera deo nostro / castitatē / fidem / patientiā / charitatē / mentes humiles / p̄bos mores / animas deo ihabitare cōdignas. Hec sunt enī placita deo dona: hec grata munera: que illi quidē offerūtur: sed offerentibus p̄sunt. Nullo enī⁹ ille munere eget: sed hoc illi munus optimū est: vt causas habeat muner andi. Nihil a nobis exigit: nihil amplius petit nisi salutē nostram. Omnia enī sibi p̄stari a nobis putat: si ita nos egerim⁹ vt nobis ab illo cūcta p̄stētur: auxiliāte ipso domino nostro iesu christo: qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

¶ In eodez festo. Sermo. ij. In quo dicit q̄ nascētis nobilitas in virginitate parietis fuit / ⁊ nobilitas parientis in diuinitate nascentis.

AD partū virginis adorandū magi ab oriente venerunt. Hunc diē hodie celebram⁹: huic debitā solēnitatem sermonēq̄ persoluim⁹. Illis dies iste p̄timus illuxit: anniuersaria nobis festiuitate redijt. Illi erāt primitie gentiū: nos populi gentiū. Nobis hoc lingua nūciauit apostolorū: stella illis tanq̄ lingua celorū: ⁊ nobis idē apostoli tanq̄ alij celi enarrauerūt gloriam dei. Cur enim nō agnoscamus eos celos: qui facti sunt sedes dei? Sicut scriptū est. Anima iusti: sedes sapientie. Per hos enī celos ille celorū fabricator ⁊ habitator intonuit: quotonitruo mūdus tremuit: et ecce iam credit. Magnū sacramentū. In p̄sepi tunc iacebat: ⁊ magos ab oriente ducebat. Absconde batur in stabulo: ⁊ agnoscebatur in celo: vt agnit⁹ in celo manifestaretur in stabulo: et appellarek epiphania dies iste: q̄ latine manifestatio dici potest: simul eius celsitudinē humilitatemq̄ cōmendans: vt qui in aperto celo signis sydereis monstrabak: in angusto diuersorio quesit⁹ inuenirek invalidus infantil⁹ mēbris: inuolut⁹ infantilib⁹ pānis / adorarek a magis: timerek a malis. Timuit enī⁹ eū rex herodes ei sdē sibi magis nūciantibus: cū adhuc quererēt paruulū: quē cognouerant celo teste iam natū. Quid erit tribunal iudicātis quādo supbos reges cunabula terrebāt infantis? Quāto cōsultius reges nō sicut herodes iterficere querāt: sed sicut magi poti⁹ adorare delectētur: iā p̄sertim eū qui ⁊ ipsam mortem quā cupiebat īimicus inferre: etiā p̄ ipsis inimicis ab inimicis sustinuit / eā in suo corpore occisus occidit. Pietimeant reges ad patris dexterā iam sedētem: quē rex īpietimuit adhuc matris vbera lābētem. Audiāt quod scriptū est. Et nunc reges intelligite: eruditimini qui iudicatis terram. Ps.ij.

Annotatio numeralis ordinis sermonū huius operis

Seruite dño in timore: ⁊ exultate ei cum tremore. Ille enim rex vltor impiorū regum et rectorū piorū: non ita natus est vt reges nascūtur in seculo: quia et ille natus est cuius regnū nō est de hoc seculo. Nobilitas fuit nascētis i virginitate parietis: ⁊ nobilitas parietis i diuinitate nascētis. Denicq cū tam multi iam nati atq defuncti essent reges iudeorū: nunquid quemq eorū adorandū magi quesierunt? Quia nec quemq eorū celo loquēte didicerūt. ℭ Veruntamē quod prētereundū non est: hec magorū illuminatio magnum testimoniū cecitatis extitit iudeorū. In terra eorū isti requirebāt: quod illi in sua nō agnoscebāt. Apud eos isti infantē inuenerunt: quē illi apud se negauerūt. In his terris de lōginquo isti peregrini puerum xp̄m nondū verba promentē adorauerūt: vbi ciues illi iuuenem miracula facientē crucifixerunt. Isti in mēbris paruis deū adorauerunt: illi in magnis factis nec tanq̄ hōi pepercerunt: quasi plus fuerit videre nouam stellam in eius natiuitate fulgentē: q̄ solem ei⁹ in morte lugentē. Jam vero quod eadē stella q̄ magos p̄duxit ad locū vbi erat cuz matre ⁊gine deus infans: q̄ vtiq poterat eos ⁊ ad ipam perducere ciuitatē: se tū subtraxit: nec eis p̄ocsus apparuit donec de ciuitate in q̄ xp̄s nasceretur idē ipi interrogenk iudei: vt ipi eā

Michee.v

fm diuine scripture testimoniū noiarēt ipi dicerēt. Bethleē non es minima in principib⁹ iuda: ex te enim exiet dux q̄ regat populuz meū israel. Quid aliud hic significauit diuina ꝓuidentia: nisi apud iudeos solas diuinas litteras remāsuras: quibus gētes instruerentur: illi excecarenk: quas portarent non ad adiutoriū salutis suc: sed ad testimonium salutis nr̄e? Nam hodieq cū p̄missas ꝓphetias de xp̄o ꝓferim⁹: iam rerū cōpletarū luce declaratas: si forte pagani quos lucrari volumus dixerint non eas tanto ante p̄dictas: ſz post rerum euentū: vt hec q̄ facta sunt prophetata putarenk a nobis esse conflictas: iudeorū codices recitamus: vt tollak dubitatio paganorum: qui iam i magis illis figurabank: quos iudei de ciuitate in q̄ natus est xp̄s diuinis eloquijs instruebant: et eum ipsi nec requirebāt: nec agnoscebāt. Nunc ergo

j.Cor.j.

charissimi gratie filij et heredes videte vocationem vestraz ⁊ manifestato iudeis ⁊ gētib⁹ xp̄o tanq̄ angulari lapidi per

Ephe.ij.

seuerantissima dilectione coherete. Manifestus enim est in ipsis cunabulis infantie sue his qui prope et his q̄ lōge erāt iudeis in pastorū ꝓpinquitate: gentibus in magorū longinquitate. Illi ipso die quo nat⁹ est: isti ad eū hodie aduenisse credūtur. Manifestat⁹ ergo ē nec illis doctis nec istis iustis ꝓualet nāq imperitia in rusticitate pastoruz: ⁊ impietas in sacrilegijs magoꝝ. Utroq sibi lapis ille angular⁹ ſ applicuit: quippe qui venit stulta mundi eligere vt cōfunderet sa-

j.Cor.j.
Matth.ix

pientes: et non vocare iustos sed pctōres: vt nullus magnus superbiret: nullus infirmus desperaret. Unde scribe et pharisei: duz nimis docti ⁊ nimis iusti sibi videnk: cui⁹ nascētis

Ps̄.cxvij

ciuitatem ostenderūt prophetica eloquia recitantes: hūc reprobauerunt edificantes. Sed quia fact⁹ est in caput anguli ⁊ q̄ natus ostendit passus impleuit. Huic nos inhereamus

Roma.xj.

cū alio pariete habente reliquias israel: que per electionem gratie salue facte sunt. Eos enim pastores illi p̄figurabāt de primo cōiungendos: vt et nos quoz ex longinquo vocationem magorū signficabat aductus: iam nō peregrini ⁊ in

Ephe.ij.

quilini: sed ciues sanctorū ⁊ domestici dei maneam⁹: coedificati super fundamētū apostolorū ⁊ prophetarū: ipo summo angulari lapide existēte xp̄o ihesu: qui fecit vtraq vnū: vt in vno amemus vnitatē: ⁊ ad colligēdos ramos q̄ etiā de olea-

Roma.xj.

stro inserti per superbiā fracti heretici facti sūt: q̄n potēs est deus iterū inserere illos: habeam⁹ et infatigabilē charitatē ipso adiuuante q̄ viuit ⁊ regnat p oīa secula seculorū. Amen.

ℭ In eodē festo. Sermo.iij. In quo dicit q̄ ad natiuitates nil valet stellarum positio: fatumq; nihil esse.

Ser.xxxj. A

Ante paucissimos dies natalem diem dñi celebrauimus: hodierno aūt die manifestationē q̄ manifestari gētibus cepit: solle nnitatē nō min⁹ debita celebram⁹. Illo die natū pastores iudei viderūt: hodie magi ab oriente venientes adorauerūt. Natus quippe fuerat lapis ille angulari⁹: pax duorum parietū: ex circumcisione et p̄putio: non ex parua diuersitate venientiū vt in illis speculare k q̄ factus ē pax nr̄a: et fecit vtraq vnū. Hoc in pastoribus iudeorū ⁊ magis gentiū p̄signatū est. Inde cepit q̄ in vniuerso mūdo fructificaret ⁊ creſceret. Nos itaq duos dies natiuitatis ⁊ manifestationis dñi nr̄i spiritali letricia gratissimos habeam⁹. Judei pastores ad eū angelo nūciāte: gētiles magi stella demōstrāte p̄ducti sunt. Hec stella

B

vanas cōputationes astrologorū et diuinationes confundit cū stellarū adoratoribus creatorē celi ⁊ terre adorandum potius demōstrauit. Nam ipse nouā stellā declarauit nat⁹: qui antiquū solē obscurauit occisus. Illa luce inchoata est fides gentiū: illis tenebris accusata est p̄fidia iudeorū. Quid erat illa stella q̄ nec vnq̄ antea inter sydera apparuit: nec postea demōstranda p̄mansit? Quid erat nisi mirifica lingua celi q̄ narraret gloriā dei: q̄ inusitatū virginis partū inusitato ful-

Ps̄.xviij.

gore clamaret: cui nō postea apparenti euangeliū toto orbe succederet? Quid deniq magi venientes dixerunt. Ubi est

Matth.ij.

q̄ natus est rex iudeorū? Quid est hoc? Nonne tum multi antea reges erant iudeorū? Quid tātopere aliene gētis regem nosse: ⁊ adorare cupierūt? Uidimus enī inquiunt stellā eius in oriēte: ⁊ venimus adorare eū. Unq̄ hoc tāta deuotione requirerent: tanto pietatis affectu desiderarēt: nisi eū agnoscerent regem iudeorū q̄ rex est etiam seculoꝝ. Hinc t pylat⁹

Jobā. xix

nonnulla vtiq aura veritatis afflatus ē: q̄n in eius passione titulū scripsit Rex iudeorū: quē iudei conati sunt mendosi emēdare. Quibus ille respōdit. Quod scripsi scripsi: q̄ p̄dictū erat i psalmo. Tituli inscriptionē ne corrūpas. Aduer-

C

tamus itaq magnum hoc ⁊ mirabile sacramentū. Magi ex gentibus erant: ipse etiā pilatus ex gētibus. Illi stellā viderunt in celo: ille titulū fixit ligno: vtriq tñ nō regē gentiū sed iudeorū: vel querebant: vel agnoscebāt. Judei vero ipsi nec stellam secuti sunt: nec titulo cōsenserunt. Jam igit⁹ p̄signabatur: quod postea ipse dñs dixit. Multi ab oriēte et occidē-

Mat.viij.

te venīēt ⁊ recūbent cū abraam ⁊ ysaac / et iacob in regno celorum: filij aūt regni ibunt in tenebras exteriores. Nā magi ab oriēte: pilatus ab occidente venerat. Unde illi oriēti: hoc est nascēti: ille aūt occidenti: hoc est morienti attestabantur regi iudeorū: vt cū abraam et ysaac ⁊ iacob: ex quibus iudei ducebant originē recūberent in regno celoꝝ: nō ex eis ꝓpagati p carnē sed eis inserti p fidē: vt ille de quo ap̄s loquitur oliue inserēdus iaz p̄mōstrarek oleaster. Propterea q̄ppe

Roma.xj.

non rex gentiū sed iudeoꝝ ab eisdē gētibus: vel querebatur: vel agnoscebatur: q̄ oleaster ad oliuā: non ad oleastrū oliua veniebat. Ramis tū frāgēdis: hoc est infideles iudei et magis inquirentibus vbi xp̄s nasceretur: in bethleem iude respōdebant: ⁊ pilato exprobrāte q̄ regem suū crucifigi vellēt pertinacissime seuiebāt. Itaq magi adorauerunt: iudeis ostēdētibus locū xp̄i nascētis: quia in scriptura quā iudei accepe-

Matth.

rāt xp̄m cognoscim⁹. Pilatus manus lauit iudeis exigētibus

xxvij.

mortem xp̄i patientis: quia sanguinē quē iudei fuderūt p̄cā diluim⁹. Sed de testimonio pilati p titulū in quo scripsit regem iudeoꝝ esse xp̄m: alius est disserendi locus: q̄ passionis est tps. Nunc q̄ attinet ad manifestationē xp̄i nat⁹: de cui⁹ manifestationis die q̄ greco vocabulo epiphania nominak: qua manifestari cepit gētibus cū eū magi adorauerunt: q̄ restant pauca dicamus. Nam etiam atq etiā cōsiderare dele-

D

ctat: quem ad modū magis querētibus vbi xp̄s nasceret: iu-

Matth.ij.

dei respondērūt: in bethleē iude: nec tū ad eū ipsi venerūt: ſz eis abscedētib⁹ magos ad eū locū i q̄ infans erat eadē stella p̄duxit: vt ostenderetur q̄ et ciuitatē poterat demonstrare: ſz ad hoc se aliq̄tulū subtraxerat: vt iudei possent interrogari. Ad hoc sunt aūt interrogati iudei: vt demonstraretur eos non ad suā: sed ad gentiū salutem et agnitionē testimonia diuina portare. Propter hoc enim illa gēs regno suo pulsa est et dispersa per terras: vt eius fidei cuius inimici sunt vbiq testes fieri cogerentur. Perdito quippe tēplo: sacrificio: sacerdotio ipsoq regno: i paucis veteribus sacramētis nomē genusq custodiunt: ne permixti gētibus sine discretione dispereāt: et testimoniū veritatis amittant: velut cayn accipiēte signū vt eum nullus occidat: qui fratrem iustū inuidus et superbus occidit. Hocnimirū etiā i quinquagesimooctauo

E

psalmo non incōgrueter intelligi pōt: vbi xp̄s ex p̄sona sui corporis loquitur et dicit. Deus meus demōstrauit mihi de

Ps̄.lviij.

inimicis meis: ne occideris eos: ne quādo obliuiscank legis tue. In eis quippe inimicis fidei christiane demonstrat gētibus quomō p̄phetatus est xp̄s: ne forte cū vidissent tāta

manifestatione impleri ꝓphetias: putarẽt easdẽ scripturas a xp̃ianis esse confictas: vt de christo predicta putarentur q̃ cõpleta cernuntur. Proferũt ergo codices a iudeis: atq; ita de⁹ demõstrat nobis inimicis nostris: quos ideo nõ occidit hoc est de terris nõ penitus perdidit: ne obliuiscerent legem ipsius: quam ꝓptere a legẽdo ⁊ quedã eius q̃uis carnaliter obseruando meminerint: vt sibi sumant iudicium: nobis prebeant testimonium: ipõ domino nostro adiuuante: qui viuit et regnat deus per omnia secula seculorum. Amen.

¶ In eodem festo. Sermo. iiij. In quo dicit q̃ ecclesia cõstat ex circumcisione et preputio quasi ex duobus parietibus: ipso summo angulari lapide christo complectente. ⁊ cetera.

Ser. xxxij A

Odierni diei p̃ vniuersum mũdũ noua sollẽnitas quid nobis afferat festiuitatis: quid ve anniuersaria repetitiõe cõmemoret: anniuersario quoq; sermone tps admonet vt loq̃mur. Epiphania q̃ppe latine manifestatio dici põt. Hac enim die magi dñz nostrũ adorasse perhibẽtur: stella sez apparente cõmoniti: et precedente perducti. Eo quippe die quo natus est: illi stellam in oriente viderũt: ⁊ quẽ natũ indicauerit agnouerunt. Ex illo igit̃ die ad hunc diẽ occurrerunt: herodẽ regẽ nuncio terruerunt. Judeis ex ꝓphetica scriptura respõdentibus: bethleẽ ciuitatẽ vbi dñs natus fuerat inuenerũt. Ad ipsum dominũ stella eadẽ ducẽte venerũt: demõstratum adorauerũt: aurũ / thus ⁊ myrrha obtulerũt: alio itinere redierũt. Manifestatus est quidẽ et die ipõ natiuitatis sue dñs pastoribus ab angelo admonitis: quo etiam die p̃ stellã illis est longe ꝑ oriẽte

B nũciatus: sed in isto die ab eis est adoratus. Suscipite ergo deuotissime istum diẽ celebrandũ vniuersa ecclesia gentiuz q; ⁊ illi magi quid iam fuerũt nisi primitie gentiũ? Israelite pastores: magi gẽtiles. Illi prope: isti longe: vtriq; tñ ad angularem lapidẽ cucurrerũt. Veniẽs quippe sicut apls dicit:

Ephes. ij. euangelizauit pacẽ nobis q̃ eramus lõge: ⁊ pacẽ his q̃ ꝓpe. Ipse est enim pax nr̃a q̃ fecit vtraq; vnũ: ⁊ duos cõdidit ise in vnũ nouum hoiem faciẽs pacẽ: ⁊ cõmutauit vtroq; i vno corpe deo: interficiens inimicicias i semetipso. Merito isti diem nunc̃ nobiscũ heretici donatiste celebrare voluerũt: q; nec vnitatem amant: nec orientali ecclesie: vbi apparuit illa

C stella cõicant: nos aũt manifestationem dñi ⁊ saluatoris nr̃i iesu xp̃i: qua primitias gentiũ delibauit: in vnitate gẽtium

Esa. viij. celebram⁹. Tunc eni puer prius q̃ sciret vocare patrem aut matrẽ: sicut de illo fuerat ꝓphetatũ: accepit ☧tutẽ damasci: ⁊ spolia samarie: id est anteq̃ per hũanã carnem hũana ☧ba ꝓferret: accepit virtutẽ damasci: illius sez vñ damascus presumebat. In diuitijs quippe ciuitas illa fm̃ sc̃z florẽs aliq̃ presumpserat. In diuitijs aũt p̃cipat⁹ auro deferẽ: qõ xpo magi suppliciter obtulerũt. Spolia vero samarie idem ipsi erant: q̃ea incolebãt. Samaria nãq; ꝑ ydolatria posita est. Illic eni popul⁹ israel auersus a dño: ad idola colẽda cõuersus ẽ. Debellaturus sez xps gladio spiritali: p̃ vniuersum orbem regnũ diaboli: hec prima puer spolia ydolatrie dñationi ⁊ etra xit: vt ad se adorandũ magos cõuersos a peste illius superstitionis auerteret: ⁊ in hac terra nondũ loquẽs p̃ linguã loquerẽt de celo ꝑ stellã: vt et quis esset et q̃ propter quos venisset: nõ voce carnis sez ☧tute ☧bi quod caro factũ est demõ-

D Joban. j. straret. Hoc enim ☧bũ q̃ in principio erat deus apud deum iam etiam caro factũ vt habitaret i nobis: ⁊ ad nos venerat: ⁊ apud patrẽ manebat: fursum angelos non deserẽs ⁊ deorsũ ad se hoies ꝑ angelos colligẽs: et celestibus habitatoribus fm̃ ☧bũ incõmutabili veritate fulgebat: et ꝓpter angustum diuersoriũ in presepe iacebat. Abi ipõ in celo demõstrabatur stella: ⁊ ipm adorãdũ demõstrabat in terra. Et tũ infans tã potẽs tã magn⁹: paruulus ꝓpter inimicicias herodis i egy

Matth. x. ptũ peregrinatibus parentib⁹ fugit: ita nondũ fmonez factis iã

ij. Retrac. lix. suis mẽbris loquẽs: ⁊ tacitus dicẽs. Si vos ꝑsecuti fuerit in vna ciuitate: fugite in aliã. Mortalem quippe carnez in qua nos prefiguraret gerebat: i q̃ erat etiã ꝓ nobis oportuno tpe moriturus. Vnde a magis illis non solũ aurũ honorãdus et

E thus adorãdus: verũ etiã myrrhã sepeliẽd⁹ acceperat. Quales etiã fuissent ꝓ eis noĩe morituri: q̃s innocẽtes: q̃s hũiles:

Mat. xxij. ostẽdit in paruulis quos herodes occidit. Nam ex ꝙbus lex tota pẽdet et ꝓphe: etiam illũ nũerũ preceptoꝝ significauit

bimatus illoꝝ. Jam vero quẽ non fecit intẽtũ: quid sibi velit q̃ magoꝝ inquisitioni vbi xps nasceret iudei de scriptura responderũt: ⁊ ipsi cũ eis non adorauerũt? Nonne b videm⁹ etiam nũc: q̃s ex ipsis sacramẽtis quib⁹ eozũ duricia subdit nihil aliud q̃ xps in quẽ nolunt credere ostẽdit? Nõne ⁊ q̃s Exo. xij. occidũt ouẽ in pascha ⁊ mãducãt: gentibus xp̃m demõstrãt: quem cũ eis ipsi non adorãt? Nam illud q̃le est q̃ sepe de testimonijs ꝓpheticis: quibus xps prenunciatus est: q̃busq; hõibus dubitantib⁹: ne forte a xp̃ianis illa cõscripta sint: nõ adhuc futura sz facta ad iudeozũ codices ꝓuocam⁹: vt a eis dubitantiũ cõfirmemus? Nõne enim tũc xp̃m iudei ostẽdũt

F gentib⁹: quẽ nolũt adorare cũ gẽtib⁹? Nos ergo charissimi quozũ erãt illi magi primitie: nos hereditas xp̃i vsq; ad terminos terre ꝓpter quos cecitas ex parte in israel facta ẽ vt plenitudo gentiũ intraret: cognito dño et saluatore nr̃o iesu xp̃o: qui ꝓpter nos cõsolandos tũc iacuit in angusto diuersorio: nunc ꝓpter sublimãdos sedet in celo: sic cũ annũciem⁹ in hac terra: in hac regione carnis nr̃e: vt non q̃ venimus redeamus: nec prioris nostre cõuersatiõis vestigia repetam⁹. Hoc est enim q̃ et illi magi: non q̃ venerũt redierunt. Vita mutata ẽ: nobis celi enarrauerũt gloriã dei: et nos ad xp̃m adorandũ fulgẽs ex euãgelio veritas tanq̃ de celo stella perduxit: et nos ꝓphetiã in gente iudaica celebratã: tanq̃ iudicium iudeozũ nõ nobiscũ pgentiũ fideli aure percepimus et nos et regẽ ⁊ sacerdotẽ ⁊ pro nobis mortuũ xp̃m agnoscẽtes atq; laudantes: iam in auro et thure et myrrha honorauim⁹: superest vt eũ euangelizãtes nouã viã carpamus: nõ qua venimus redeamus: adiuuãte domino nostro iesu christo: qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

¶ In eodem festo. Sermo. v. In quo dicit q̃ innocentes pro christo occisi primitie sunt martyrum: vtrum etiam in nobis habitet deus.

Sermo. xxxij. B

Ausam dilectissimi et rationẽ sollẽnitat⁹ hodierne sepe vobis ⁊ euãgelica narratio: et ob seruãtie cõsuetudo patefecit: nec necesse ẽ ita nunc q̃ inter saluatoris nr̃i hũana primordia sunt gesta replicari:

Matth. ij. vt de splẽdore nouĩ syderis: de magis magoꝝq; muneribus de seuitia herodis ⁊ de interfectione infantiũ disseram⁹: cũ sic nost⁹ ⁊ ĩ stelle fulgore dei gr̃a: ⁊ ĩ trib⁹ virtis vocatio gẽtiũ ⁊ ĩ rege ipio crudelitas paganoꝝ: ⁊ ĩ occisiõe infãtiũ: cũctoꝝ martyrũ forma ꝓcesserit. Sz q̃ sacratissimo die reddendũ expectationi vr̃e est sacerdotalis sermonis officiũ: nitamur vt possum⁹ adiuuãte spũ dei: eo q̃ intelligentie semitas peruenire: vt cognoscamus sacramentũ pñtis festi: i ad oĩm fidelium tpa pertinere: nec vllo modo habeatur insolutũ: quod in dispẽsationum ordine adoratur antiquũ. Quis g̃ ois aĩma

B xp̃iana nihil indignũ debeat de filij dei maiestate sentire: et transcensis incipiẽtis fidei rudimẽtis: oporteat vnũquẽq; ad sublimiora ꝓficere: necesse ẽ tũ infirmitatẽ mẽtis hũane: dũ verũ hoiem accepit xp̃m: de ipa natura nr̃e cõmunione trepidare: et p̃ initia vel incremẽta corporea: ad agnitionẽ vni⁹ cum pre deitatis difficulter accedere. Sz vbi inter caligantes cogitationes: radius superne lucis refulserit: cunctates fidei moras: splẽdor veritatis abrumpat: vt coz liberum et a visibilib⁹ absolutũ: lumẽ intelligẽtie tanq̃ lucẽ stella sequat

Phil. ij. q; sicut apls ait. Dñs iesus xps in gloria dei p̃ris ẽ: vt quez venerabat in cunis hũiliter iacentẽ: ipm sine differẽtia adoret cũ pre regnantẽ. Hec aũt manifestatio dilectissimi: q̃ he-

C sitatiõ nebulas dissoluta aĩa: ⁊ ita facut innotescere dei filiũ vt de hoc q̃ idem ẽ etiã hoĩs filius: nihil patiant obstaculi: ad pñtis festi ptinet dignitatẽ: ⁊ vera est ĩ infãtia saluatoris declaratio deitatis: q̃ carnis sensus ab humanis ad diuina transfertur: vt quos de primũ experimenta infirmitatũ: erigant signa virtutũ: quia tali auxilio: ⁊ natura nr̃a indigebat ⁊ causa: vt reparare hũanũ gen⁹ nec sine maiestate posset humilitas: nec sine hũilitate maiestas. Jã vero cũ in singuloꝝ fidelium ꝓfectib⁹: diuinozũ elucet custodia mãdatozũ: impleturq; q̃ dictũ est. Sic luceat lux vr̃a coram hõibus: vt videãt

Matth. v. opa vr̃a bona: ⁊ magnificẽt patrẽ vr̃m q̃ in celis ẽ. Quis illic non presentẽ intelligat deitatẽ: vbi verã vidit apparere ☧tutẽ? Que vtriq; sine deo nulla ẽ: nec ꝓprietatẽ obtinet ☧tutis: nisi spũsui vegetet auctoris. Dicẽte eni discipulis suis dño.

Joh. xv. Sine me nihil potestis facere: dubiũ nonẽ: hoiem bona agẽ

Annotatio tem ex deo habere: ꝛ effectū opis: ꝛ initiū volūtatis. Unde ꝛ numeralis apls copiosissimus fidelium cohortator. Cū timore inq̃t ꝛ treodims ser more vestrā salutē operamini. Deus est enī q̃ operat ī vobis monū hu- ꝛ velle ꝛ opari ꝓ bona volūtate. Et hec sanctis causa est treius operis mēdi atq; metuēdi: ne ipsis operib⁹ pietatis elati: deserank ope gre: et remaneāt in infirmitate nature. Qui aūt experiri

D cupit: an in ipso de⁹ habitet de quo ꝛ. Mirabilis de⁹ in sanctis suis: sincero examine cordis sui interiora discutiat: ꝛ sagaciter querat q̃ hūilitate repugnet superbie: qua benivolētia obluctetur inuidie: q̃s nō capiatur a dulātiū linguis: q̃ q; bonis delectet alienis: an ꝓ malo nō cupiat malū reddere: malitq; inultas obliuiscī iniurias: q̃s imaginē ꝛ similitudinē sui

Matth.v. cōditoris amittere: q̃ oēs ad cognitionē sui generalib⁹ incitans dons: pluit sup iustos ꝛ iniustos: et solem suū oriri facit sup bonos et malos: ac ne in multis laboret sollicite discretionis inspectio: ipam matrē ⁊ tutū oīs charitatē in secretis suemētis inq̃rat: ꝛ si eā dilectionē dei ꝛ ꝓximi toto intētoq; corde reppererit: ita vt etiā inimicis suis eadē velit tribuī: que sibi optat impēdi. Quisq; huiusmōi est: deū ꝛ rectorē et habitatorem sui eē nō dubitet: quē tāto magnificētius recipit:

j.Cor.j. Luc.xvij. q̃ tomagis nō in se sz in dño gloriak: qm̃ quibus ꝛ. Regnuz dei intra vos ē: ipsi etiā agunk illius spū: cui⁹ regūk imperio

E Scītes igūk dilectissimi q̃ charitas deus ē: q̃ operak oīa in oibus: sectamini charitatē: ita vt in vnū caste dilectiōis affectū vniuersoz fideliū corda cōcurrāt. Trāseuntia vos ꝛ vana non occupēt: cōstanti desiderio ad ea q̃ semp sunt māsura tendamus. Sacramentū enim pīntis festi oportet ī nobis eē ꝑpetuū: qđ vtiq; sine fine celebrabik: si in omnibus actibus nostris dominus christus appareat: qui viuit et regnat cum patre et spiritusancto in secula seculorum. Amen

¶ In eodē festo. Sermo. vj. In quo dicit q̃ iudei sunt mēdaces a se: et veraces cōtra se: q̃ alijs vite fontē ostēdūt et ipi in siccitate moriuntur.

Sermo xxxiiij. A Johā. iiij. Luce.ij. Matth. ij. Luce.ij. Ephe.ij.

MAgnum celebrauimus die q̃ ex iudeis dñs natus est hodie celebramus q̃ a gētibus adoratus ē: qm̃ salꝰ ex iudeis: sz hec salus vsq; ad fines terre. Nā et illo die pastores adorauerūt: hodie magi. Illis angeli: istis aūt stellā nūciauit. Et vtiq; de celo dicebāt: cū regē celi in terra viderūt: vt esset gloria in excelsis deo: ꝛ in terra pax hōibus bone volūtatis. Ipse est enim pax nr̄a: q̃ fecit vraq; vnū. Jam ꝫ infans natꝰ atq; annūciatꝰ ostēdik lapis ille angularis: iā in ipo primordio natiuitatis apparuit. Duos ex diuerso parietes in se copulare iā cepit: pastores a iudea: magos ab oriēte ꝓducens: vt duos cōderet ī se in vnū hominem nouū faciēs pacē: pacē his q̃ lōge: ꝛ pacē his q̃ ꝓpe. Jdeoq; illi ipso die de ꝓximo venientes: isti hodie de longinquo pue

B nientes: duos dies celebrandos posteris signauerūt: vnā tū lucē mūdi vtiq; viderūt. Sed hodie de istis loquendū ē: qs de remotis terris fides duxit ad xpm. Venerūt enī ꝛ q̃sierūt

Matth.ij. eū dicētes. Ubi ē q̃ natus ē rex iudeoꝝ? Vidimꝰ enī stellam eius in oriēte: ꝛ venimꝰ adorare eū. Annunciāt ꝛ interrogāt: credūt ꝛ querūt: tanq̃ sigmificātes eos q̃ ambulāt ꝓ fidē ꝛ de

ij.Cor.v. siderāt speciē. Nonne alij reges iudeoꝝ iam totiēs in iudea nati erāt: Quid ē q̃ iste ab alienigenis ī celo agnoscik: ī terra querik: ī alto fulget: in būli latet? In oriēte magi viderūt stellā: ꝛ ī iudea natū intellexerūt regē. Quis ē ister ex tā paruꝰ tā magnus: nondū ī terris loquēs: iā in celo edicta ꝓponēs? Ueruntā ꝓpter nos q̃b⁹ de scripturis suis sanctis innotescere voluit: ipsos etiā magos q̃b⁹ tā clarū signū ī celo dederat: ꝛ quoꝝ cordib⁹ se insinuatū cē reuelauerat: ꝓphis tū suis de se credere voluit. Querēdo enī cuitatē in q̃ nat⁹ erat quē videre ꝛ adorare cupiebāt: necesse habuerūt percūctari prīncipes iudeoꝝ: vt illi de scīa scriptura quā in oze nō in corde gestabant infideles fidelib⁹ de gra dei responderēt. Mēdaces a se: veraces cōtra se. Quantū enī erat vt illis querētib⁹ xpm comites fierēt: cū abeis audissent: q̃ visa stella ei⁹ venerit eū adorare cupiētes: ipi eos ad bethleē iude quā de libris diuinis inditauerāt ducerēt: pariter viderent: pariter adorarēt? Huc ꝛo alijs demōstrato vite fōte: ipi sunt mortui siccitate: factiq; sunt eis tanq̃ lapides a miliario: q̃ viatoribus ambulantib⁹ aliq̃d ostēderūt: sz ipsi solidi atq; immobiles remāserūt. Magi querebāt vt inuenirēt: herodes q̃rebat vt ꝑderet. Judei ciuitatē nascētis legebāt: tps venēt̄ nō intelligebāt.

Inter magoz̄ pīū amoꝛē ꝛ herodis crudelē timoꝛē illi euanuerūt bethleē demōstrātes. Christum aūt q̃ ibi natus ē: nō nunc quesitū sz visum postea negaturi: nec nunc infantē sz loquentē postea negaturi. Felix ꝓti⁹ infantū ignoꝛātia quos herodes ꝑsecut⁹ ē territ⁹: q̃s istoz̄ sciētia quos cōsuluit perturbat⁹. Illi ꝓ xpo potuerūt pati: quē nondū poterāt ꝓfiteri Isti docētis nō secuti sunt ꝛitatē: cui⁹ nascētis potuerūt nosse ciuitatē. Magos sane ad ipm ꝓprie locū vbi dei ꝛbū infans erat illa stella pduxit. Hic iam erubescat stulticia sacrilega: C ꝛ quedā (vt sic dicā) indocta doctrina: q̃ ideo putat xpm sub stellarū decreto eē natū: q̃ scriptū est in euāgelio: q̃ natus ē stellā ei⁹ magos in oriēte vidisse. Quod verū nō esset: nec si hoies sub decreto eiusmodi nascerenk: qui nō sicut dei filius ꝓpria volūtate: sed nature mortalis cōditione nascunk. Huc aūt tū abhoꝛret a vero subst̄llato fato natū esse xpm: vt nullos hoies ita nasci credat quisq; recte crediti xp̄s. Sz de geniturīs hoīm vani hoies loquank q̃ insipiēter opinank: negent volūtatē q̃ peccāt: cōfingāt necessitatē q̃ pcta defendāt. Perditos moꝛes p quos in terra ab hōibus detestank: ī celo etiam figere conenk: ꝛ a syderib⁹ manare mentiank. Uideat tū vnusq̃sq; eoꝝ quē admodū nō vitā sed familiā suā q̃cūq; ptāte regēdā putet: q̃ quidē ista sentiēdo suos suos ī domo peccantes verberare nō sinik: nisi ꝓrius deos suos ī celo radiātes blasphemare cogatur. Christū tū isti nec ꝑm suas vanissimas ꝓtecturas: ꝛ nō sane fatidicos: sed plane falsidicos libꝛos iō putēt sub stellarū decreto esse natū: q̃ eo nato stellā magi in oriēte viderūt. Hinc enī potī⁹ xp̄s nō sub dñatu ei⁹: sz dñs ei⁹ apparuit: q̃ illa nō in celo syderea vias tenuit: sz hōib⁹ querētib⁹ xpm viā vsq; ad locū in q̃nat⁹ fuerat demōstrauit. Unde nō ipa xpm fecit mirabiliter viuere: sed ipsam fecit xp̄s mirabilik apparere. Hec ipa xpi mirabilia decreuit: sz ipam xp̄s inter sua mirabilia demōstrauit. Ipse enī natus ex matre de celo terre nouū sydus ostēdit: q̃ natus ex pfe celū terrāq; formauit. Eo nascēte lux noua ēi stella reuelata: q̃ moriēte lux antiq̃ est insole velata. Eo nascēte supeꝛi nouo honoꝛe clarueꝛūt: q̃ moriēte inferi nouo timoꝛe tremueꝛūt: q̃ resurgēte discipuli nouo amoꝛe exarseꝛūt: q̃ ascēdēte celi nouo obsequio patueꝛūt: Celebrem⁹ ergo deuota solēnitate et hunc die q̃ cognitū xpm magi ex gētibus adoꝛauerūt: sicut celebrauim⁹ illū die quo natū xpm pastores ex iudea viderunt. Ipse enim dñs deus nr̄ q̃ elegit apostolos ex iudea pastoꝛes: ꝓ quos cōgregaret saluandos etiā ex gētib⁹ pcatoꝛes.

¶ In eodē festo. Sermo. vij. In quo dicit q̃ iudei portāt christianis litteras diuinas: nō ī aditoriū salutis sue: sed ad testimoniū salutis nostre

Ser. xxxv A Watth.ij. Ephes.ij. Luce.ij. Watth. ij. B

Domini ꝛ saluatoris nr̄i Iesu xp̄i aduētus ī carne in ipo de ꝛ gīnerudi eius ex oꝛtu manifestari gētib⁹ cepit: cū ad eū adoꝛandū magi ab oriēte venerunt Hic dies solēnissimus debitā sanctitate est factus ecclesie: maxime q̃ creuit ex gētib⁹ ꝛ angulari lapide alterū parietem structura vberioꝛe cōpegit: vt illi pax nr̄a faceret vtraq; vnū: ex circūcisione ꝛ ꝓputio cōdēs ecclesiā. Uñ et lapis angularis dictus est tanq̃ in se copulās ex diuersitate veniētes: vt cōmutaret vtroq; ī vno coꝛpe deo: sicut ꝓphetica ꝛ euāgelica ꝛ aplica doctrīa testat. Nato itaq; dño ex virgine q̃ die nuperrime celebrauim⁹: pastoꝛes admoniti ab angelis ꝑm Lucā euāgelistā ad infantis xbi ꝑsepe venerūt Pastoꝛes aūt illi israelite fuerūt. Ecce ꝓsignatus ē vnus paries ꝛ angulare lapidē de circūcisione p̄currēs. Paucis diebus inde trāsactis: hodie magi ab oriēte venisse credunk ꝛ illius paruuli magnitudinē cognouisse: quos matthe⁹ euāgelista cōmemoꝛat. Ecce ali⁹ paries ex ꝓputij desperatiōe cōcurrēs nos ꝓprie figurauit ꝛ diē nobis festū familiari letīcia geīauit. In celo enī videtes ignotissimā stellā: nō añ pau cos dies sz anferme biennū: sicut inquirēti herodi patefecerūt. Uñ a bimatu ꝛ infra ꝑm tps vt scriptū ē q̃b⁹ inq̃sierat a magis. Hāc stellā sic intelligik admiraꝛi: cui⁹ etiā eēt cōsequēs reuelatiōe nosse meruerūt: reges videlicet iudeoꝝ: eoq; nato cū ad ḥ ei⁹ gra cognouissent: ad eū adoꝛādū hodie occurrere potuerūt. Hō vtiq; regi iudeoꝝ q̃lis eē illic solebat hūctam magnū honoꝛē longinqui alicui gene ꝛ ab eodē regno ꝓfi⁹ extranei a se deberi arbitrabant: sz tū natū eē dicerāt inq̃ adoꝛādo se: salutē q̃ ꝑm deū ē cōsecuturos minime dubitaret

Neq; enī etas erat saltē cui adulatio hūana fuiret: ñ sub poplice sella regalis: nō de mēbris purpura: non de capite diadema fulgebat: nō pōpa famulātiū: nō terror exercit⁹: nō gloriosor fama prelior hos ad eū viros ex remotis terris cum
Mat.xij. tāt⁹ voto supplicatiōis attraxerat. Jacebat in presepe puer
ortur eēs: exiguus corpe: cōtēptibilis pauptate: sz magnū aliqd latebat i paruo qō illi hoies pmittie gētiū nō terra potāte sz celo narrāte didicerāt: qtā ex longinquo tā supplices
C venīebāt: et qō intuēdo nō videbāt pmereri adorādo cupie
iij. Reg.x. bant. Regina quedā austri venerata finibus terre audire sapiētiā salomonis: nec illa regni ei⁹ sublimitate sz mētis luce cōmota ē. Verūtñ inerat i salomone doctrina: q̄ xbis ei⁹ longissime aclatissime diffamatis ad discēdū potuit studiosos aios excitare: pinde illa non latentē deū sz loquentē hoiem nō adorare veneratsz audire. Hic aūt q̄ donauerat illam sapientiā salomoni: et erat xtus ac sapiētia dei infirmitate carnis indut⁹: adhuc p pusillā etatē tacebat i terris: etiā p am
D plissimā maiestatem clarebat i celis. Quid times herodes? Quid maligna mēte turbaris? Si salutē tuā sapias: ille nat⁹ est p quē regnū dei videas. Quid seuis? Quid occidis infantes? Quid etatē innoxiā noxius insectaris? A gladio regis huius nemo erit crudelitate sz pietate secur⁹. Detestanda q̄ regis herodis insania: sz magis mirāda iudeox stulticia: pter q̄s iudicādos dispositione diuina se a cōspectu magorū xp̄m querētiū parūper illa stella subtraxit. Apparuit nāq; vt locū in q̄ puer fuerat demōstraret. Poterat vtiq; inder etiā ciuitatis existere: sz q̄ ibethleē iude xp̄s nascerek: de libris sctis interrogati iudei pferre debuerūt: parati ad legēdum: ceci ad intelligendū: duri ad credēdū. Nos ergo nos ī vetustate littere dimittamus: et ex eorum auctoritatibus codicibus adorandum christum cum istis alienigenis agnoscamus.

C Jtē in eodē festo alius sermo ad fratres i heremo: q̄ habetur supra sermone. xliij. fo. xx. col. ij.

C Dñica intra octauas Epiphanie dñi de baptismo xp̄i. Sermo. j. In quo dicit q̄ xp̄s baptisat⁹ ē eo die post multos annos quo natus: et q̄ baptismo christi aque sunt purificate.

Sermo xxxvj. A

Intelligere possum⁹ fratres charissimi ex tā grām xp̄o dño debeam⁹: q̄ vota vot⁹ accumulat: gaudia gaudijs multiplicat. Ecce enī adhuc exultamus xp̄m dñm natū: etiā cū letamur p salute hūani generis baptizatū. Recdū ortus est ei⁹ expleta festiuitas: et iā baptismatis ei⁹ est celebrāda solēnitas. Vix natus ē hōib⁹: et iam renascit sacramētis. Hodie enīlicet post multa annox curricula cōsecratus ē i iordane. Ita q̄ disposuit dñs vt vot⁹ vota subūgeret: hoc est in vno eodēq; tpe et ederet p virginē et p mysteriū gigneret: esset eq; cōtinuata festiuitas carnis natiuitas: atq; baptismatis: vt quēadmodū tūc eū miramur in coruptam matre pgenitū: ita et nūc suscipiam⁹ illū pura vnda submersuz. Et gloriemur ī vtroq; facto: q: filiū genuit mater et casta ē: et q: xp̄m vnda lauit et sancta ē. Mā sicut post partū glorificata ē marie castificatio: ita post baptismū aque ē purificatio cōprobata: nisi q̄ pene maiori munere ex maria vnda ditata ē. Illa enī sibi tm̄ meruit castitatē: ista nobis cōtulit sctificationem. Illa meruit ne peccaret: ista vt pcta purgaret. Illa pria delicta a se repudiat: ista ī se p dei grāz aliena pdonat. Illi est collata xginitas: isti donata fecūditas. Illa vnū pcreauit et pura ē: ista gñauit plures et xpo ē. Illa pter
B xp̄m nescit aliū filiū: ista cū xp̄o mater ē populox. Natalis q̄ hodie alter ē quodāmō saluatoris. Mā ipse de eū signis: ipsde miraculis cognoscim⁹ genitū: sz nūc maiore mysterio baptisatū. Denīq; spūs sctus q̄ tunc illi in vtero affuit: mō eū in gur
Luce.j. gite circūfulsit. Qui tūc mariā castificauit: nūc fluēta sanctificat. Pater q̄ tūc obumbrauit in xtute: nūc clamat ī voce: et
Mat.iij. quasi maturioze cōsilio q̄ tūc vmbrā pstitit natiuitati: mō te
Luce.j. stimonū phibet xitati. Ait enī de⁹. Hic ē filius me⁹ dilect⁹: in quo mihi oplacui. Preclarior plane ē scba q̄ pma natiuitas. Illa enī sine teste silētio xp̄m genuit: ista cū diuinitatis
Matth.j. pfessione dñm baptizauit. Ab illa se ioseph q̄ pater putabat excusat: in hac se pr q̄ nō credebat insinuat. Ibi laborat suspitiōnib⁹ mater: q: profession deerat pr: hic honorat genitrix: q: diuinitas filiū ptestat. Honoratior inq̄ scba q̄ pma natiuitas. Si q̄dē pr hic de⁹ maiestatis inscribit: illic ioseph artifex estimat. Et sz i vtraq; dñs p spūm sctm et nat⁹ sit et baptisatus: tñ honoratior ē q̄ de celis clamat: q̄ q̄ i terris laborat. Jo- Mat.xiij.
seph q̄ faber i terris pr putabat ee dñi saluatoz⁹: nec ab hac opere deus q̄ vere ē pr dñi nr̄i iesu xp̄i excludit. Mā est et ipse faber Jpse enī est artifex: q̄ huj⁹ mūdi machinā: nō solū mirabilis sz etiā ineffabili potētia fabricauit. Tanq̄ sapiēs architectus celū sublimitate suspēdit: terrā mole fūdauit: maria calculis alligauit. Jpse artifex q̄ in nr̄is morib⁹ pcidit supflua opera
Matth. iij vtilia queq; cōfuat. Jpse artifex cui⁹ securim ad radicē nostram posita iohes baptista cōminat: vt oīs arbor q̄ non maztuste discretiōis excesserit: excisa radicitus tradat incendio. Que aūt mēsura vitatis habuerit: celesti fabrice deputetur.
Hodie q̄ baptizat dñs i iordane. Quale est hoc baptismū: vbi
C prior ē fonte ille q̄ mergit: vbi dū suscepti q̄ diluit: nō sordibus inficit sz benedictionib⁹ honorat: Quale inq̄ saluatoris ē baptismū: i q̄ purgant poti⁹ fluēta q̄ purgāt? Nouo enī sanctificationis gē xp̄m nō tam lauit vnda q̄ lota ē. Nam et q̄ saluatori aq̄ se merserit: ex eo oīm gurgitū tract⁹ cūctoz⁹q; fontium venas mysterio baptismatis cōsecrauit. Et quisq; ibi innoīe dñi baptizari voluerit: nō tam illū mūdi aq̄ diluat q̄ xp̄i vnda purificat. Saluator aūt ideo baptizari voluit: non
D vt sibi mūdiciā acq̄reret: sz vt nob fluēta mundaret. Interea magox btā legatio pducta ad sacra cunabula radio desuper currēte mirat: iudeā pcedit ethiopia pctī exuēda nigredine et fidei induēda cādore. Q̄ stupēda dignatio: inter amplex⁹ genitricis incudik: q̄ celū terrāq; cōplectit. Jn sinu matris latet: q̄ regnū p̄ris excedit. Per simplex officiū: spiritale reuelat archanū. Hūanitas cernit: et diuinitas adorat. Exhibent aurū: thus et myrrhā: plus i mysterijs q̄ in cōscientijs oferētis. Jn auri munere regia dignitas: in thuris vapore diuina maiestas: in myrrhe specie sepeliēda demōstrat hūanitas: ac sic trinitatē oblationuz numer⁹ loq̄t: vnitatē deuotio
vna testat. Per hoc q̄ peruigili intētione cordis celū semp studeam⁹ aspicere: si ad xp̄m cupim⁹ puenire. Dirigat ergo
Exo. xxiij nobis semitas vite: p fecta stellā iustitie: q̄ dixit. Nō appareb⁹ is cōspectu meo vacuus. Offeram⁹ ei aurū fidei: pietatis aromata: castitatis holocausta. Spiritalē quoq; myrrhā habeamus i nobis: q̄ ita aias nr̄as condiat vt illesas a pcti corruptione custodiat: quod ipse prestare dignetur: qui viuit et regnat per omnia secula seculorum. Amen.

C Jn eadem dominica. Sermo. ij. Jn quo dicit q̄ baptismus Johannis non crimina commissa deleuit sed emendauit errantes.

Sermo xxxvij. A

Jcet fratres dilectissimi de solēnitate diei huius veterū sit diuersa traditio: vna tñ sācte deuotiōis est fides: Et q̄q; nōnulli hodie dñm nr̄m Jesum xp̄m stella ducente venientibus ab oriente magis
Matth.ij. estimēt adoratū. Alij aūt asserāt eū aq̄s i vina mutasse. Quidam vero baptizatū illū a iohe cōfirmēt. Jn oīb⁹ dei filius
Joh̄ā.j. Matth.iij creditur: in oīb⁹ ē vera festiuitas. Nam q̄ magis vtiq; gētibus et adorare dñm et munera offerre cōcedit: gentium est pfigurata vocatio. Quod aque vero transformāturi vinum: religiōis nr̄e designatur archanū. Quod vero fluētis iordanis baptisatur iesus: aque nr̄o baptismati cōsecrāt. Oportet
B itaq; charissimi: vt aliqua nunc de ipso baptismate sanctitati vestre prout dñs donauerit, pferam⁹: vt simul et humilitatē saluatoris nr̄i: et mysteriorum gloriā cognoscatis. Predicabat in deserto Johannes baptismum penitentie populo: in remissionē peccatox: non q̄ crimina commissa deleret: sz quo emēdaret errātes. Nam remissio pctōrū xp̄i gr̄e seruabatur
Cōfluebat q̄ ad iordanē desiderio lauacri diuersox copiosissima multitudo: quarū erāt tāscelerati actus: vita tā perdita vt eos venerabilis baptista vipereo semine pararet. Inter huiusmōi hoies ille xtutē celestiū dñs: ille q̄ respicit terrā et
Ps. ciij. facit eā tremere: xp̄s iesus: nō dedignat būilis et quietus ad seruuli sui baptismū pperare. Sed q̄d mira de māsuetudine
C si se, pphe manib⁹ inclinauit q̄ se ab inimicis suis passus est crucifigi? Quo pperante ad fluuiū: talē iohes circūstantib⁹ turbis erupit in vocē. Ecce agn⁹ dei: ecce q̄ tollit pcta mūdi
Joban.j. hoc ē dicere. Cessate tā: cessate a baptismo meo q̄ penitentia incepit. Ecce baptista p quē crimina dimittūt: desinite vlterius a cōseruo vestro baptizari velle: presens est dñs omniū

Annotatio numeralis ordinis ser monū bu ius operis Mat.iij.

nostrū q baptizat ad vitā. Illū sequimini: illi credite: ab illo lauacrū salutis tota mēte supplices postulate: a quo et egoipe baptista vester cupio baptizari. Nō renuit quidē iesus testimonū vocis huius: sed qui p ordinē vellet vniuersa cōplere nihilominus baptizari se expedit a iohe: et a baptista deuot baptisandi sui potētia tremefact⁹ ait. Ego a te debeo baptizari: et tu venis ad me: id est: qui ego creatura sum: tu creator. Ego seru⁹: tu dns. Ego figura: tu vitas. At iesus ait. Sine modo. Sic enī decet nos implere oēm iusticiā: id est qd nūc ista cōmemoras: ppositū suscepi būilitatis: implēdū ē. Tūc ille q presumere formidabat: velociter paruit precipientis imperio. Baptizatur ergo iesus non sibi: sed nobis. Baptizatur vt nō purificetur aquis: sz vt aq̄s ipe sanctificet. Baptizatur nouus hō: vt noui baptismatis cōstituat sacramentum.

Aperti sunt inq̄t ei celi. Estimo vt in celestib⁹ esset miraculū de his q gerebant in terris: sicut ait scriptura. In quē concupiscunt angeli pspicere. Quomō enī poterāt non mirari virtutes celoꝝ et dnationes: cherubin et seraphin: cum videret dns sabaoth i fluuio a iohe baptizari? Et aūt iohis testatio etiā celesti testimonio cōfirmet: vidit spūsctū corporali specie: quasi columbā descendētem et manentē sup iesum. Audit et patrē dicētē. Hic ē filius me⁹ dilectus: in q̄ mihi cōplacui bene. Aduertite dilectissimi fratres q̄ta nobis i baptismate dnī nr̄i iesu xp̄i patefacta sit gr̄a: q̄s subtili sacramēto trinitas se homini reuelauit. Pater enim auditur in voce: filius manifestat⁹ in hoie: spūssanctus dinoscit⁹ in colūba. Et mirifico aūt mysterio dns noster iesus xp̄s vel tactu corporis sui: vel trāsitu glorie sue oēm ad momētū creaturā sanctificat: vivificat et illustrat. Aq̄s enī consecrat dū baptizat: terrā sctificat dū sepelit: mortuos suscitat dū resurgit: celestia gl̄ificat dū ascendit ad celum et sedet ad dexteram patris.

¶ In eadem dominica de Trinitate et colūba. Sermo.iij. In quo dicit q fidē catholicā omis hō maxime predicatores populi addiscāt: pastorem esse non posse qui pane vite gregem sibi creditum pascere nescit.

Sermo xxxviij. A

Gāuis fratres in hui⁹ exilij erūnosam cecitatē p originalis peccati iustissima pena a gaudio beate felicitatis deiecti sim⁹: non tñ ita inde precisi atq̄ abrupti sum⁹ vt nō etiā in istis mutabilib⁹ eternitatē: veritatē: beatitudinē: querere vl̄ desiderare ignorem⁹. Quod ex eo perspicuū est: q nec mori: nec falli: nec miseri eē volūtatē habem⁹. Unde ex hoc naturali instinctu beatos eē velle q̄ est oibus licet diverso modo in aīmis singuloꝝ btitudinis appetitus fiat. Quidam enī beatū existimāt eē regno potiri terreno: alij diuitijs abūdare: alij honoribus exaltari. Quidā vero laudib⁹ celebres esse gaudēt: alij voluptatibus inhiant carnalibus. Sed nequaq̄ in huius vite volubilitate vera inueniri poterit beatitudo. Quocirca tota sancta series scripturarū nos a terrenis ad celestia erigi adhortat: vbi vera et sempiterna est btitudo: ad quam nisi p fidē catholice pacis cooperāte charitate dei et p̄ximi neminē peruenire posse certissimū est. Deniq̄ ad verā btitudinē puenire volentibus p̄mo oīm fides necessaria ē: sicut aplica docet auctoritas dicēs. Sine fide impossibile ē placere deo. Cōstat q̄ neminem ad verā puenire posse btitudinē: nisi deo placeat: et deo nemi nem posse placere nisi p fidē. Fides nāq̄ ē bonoꝝ oīm fundamentū: Fides est hūane salutis initiū. Sine hac nemo ad filiorū dei cōsortiū pōt puenire: q̄ sine ipa nec in b̄ sc̄o quisq̄ iustificationis exequitur gr̄am: nec in futuro vitā possidebit eternā. Et si quis hic nō ambulauerit p fidem: nō perueniet ad speciem beate visionis dns nr̄i iesu xp̄i. Proinde ois aīa rationalis etate cōgrua discat fidem catholicā: maxime populi predicatores xp̄iani: et ecclesiaꝝ dei doctores vt possint veritati cōtradicentib⁹ resistere et catholicā amātibus pacē p̄desse. Quō enī docet q̄s q̄ non didicerit: vel q̄liter pastor esse poterit si pane vite gregē sibi p̄missum pascere ignorat? Non erubescat discere nescies q̄ ignorat: nec sciēs tard⁹ sit docere q̄ nouit. Sciat vteriq̄ suo dño accepte pecunie rōnē se redditurū. Tūc desiderabile fidelis seruus audiat vocem dñi dicētis. Euge serue bone et fidelis: q̄ sup pauca fuisti fidelis: supra multa te cōstituā: intra in gaudiū dñi tui. Oms itaq̄ scriptura veteris ac noui testamēti diuinitus inspirata si catholice intelligit: hoc insinuat: q̄ pater et filius et spūssctus vnus sit de⁹: eiusdē substātie vniusq̄ essentie: atq̄ inseparabilis in diuinitate vnitas. Ideoq̄ nō sunt tres diy: sed vnus deus: p̄ et filius et spūssctus. Quis p̄ filiū genuerit et tō filius nō sit qui p̄ est: filius q̄ a p̄e sit genit⁹: et ideo pater non sit q̄ filius ē: spūssctus nec p̄ sit nec filius? sed tm̄ p̄is et filij spūs: patri et filio etiā ipse coequalis et ad trinitatis pertinēs vnitatem. Et hec trinitas vnus deus ē ex q̄ oīa: p quē oīa: et in q̄ oīa: beato paulo attestante vbi ait. Quia ex ipso et per ipsum et in ipso sunt oīa: ipsi gloria in seculaseculoꝝ: amē. Teneam⁹ igitur firmissime patrē et filiū et spūsctm̄ vnū esse naturaliter deū: neq̄ tñ patrē ipm̄ eē q̄ filium ē: nec filiū ipm̄ esse q̄ pater est: nec spūsctm̄ ipm̄ esse q̄ patrē aut filium. Una ē enī p̄is et filij et spūssancti essentia: in q̄ nō est aliud pater: aliud filius aliud spūssctus: q̄uis psonaliter alius sit p̄: alius filius: alius spūssctus. Quod nobis maxime in ipo sanctarū scripturarū initio demōstrat: vbi deus dicit. Faciam⁹ hoiem ad imaginem et similitudinē nr̄am. Cū enī singulari nūero dicit. Imaginem: ostendit vnā naturā esse: ad cuius imaginē hō fiebat non vnā esse personā. Si enim illa vna essentia patris et filij: et spūssctus vna esset psona: non diceret ad imaginē nostrā: sz ad imaginē meā: nec dixisset: faciam? sed faciā. Si xp̄s illius trib⁹ psonis tres essent credēde vel intelligēde substantie: nō diceret ad imaginē sz ad imagines nr̄as. Sed ad vnā imaginem vnius dei hō factus ē: vt vna sancte trinitatis essentia liter diuinitas intimaret. Hanc quoq̄ trinitatem personaꝝ atq̄ vnitatē nature ppha Esaias reuelatā sibi nō tacuit: cū se dicit seraphin vidisse clamātia. Sāctus sctus sanctus dns de⁹ sabaoth. Ubi prozsus i eo qō dicitur ter sanctus: psonaꝝ trinitatē: i eo vero qō semel dr̄: dns deus sabaoth: diuine nature cognoscim⁹ vnitatē. Plane ergo et absq̄ oī dubitatiōe credendū est patrē et filiū et spūsctm̄ vnū esse deū oipotentē eternū: incōmutabilē: et singulus horū de⁹: et simul oēs vnus et singulus quisq̄ horū plena et pfecta eterna substātia: et simul oēs vna substantia. Quia q̄cquid ē p̄ quo deus ē: q̄ substātia ē: quo eternitas ē: hoc filius: hoc spūssctus. Ita etiam quicquid ē filius in eo qō deus ē: quo substātia ē: q̄ eternitas est: hoc p̄: hoc spūssctus ē. Et q̄cquid est spūssanct⁹ i eo qō deus ē: quo substātia ē: quo eternitas ē: hoc pater est et filius. Una ergo in tribus diuinitas: vna essentia: vna oipotentia: et quicq̄d substātialiter pōt dici de deo. Si forte de solo patre interrogatus fueris. Quid sit pater? Respōde: deus. Interrogatus de filio. Respōde: de⁹. Interrogatus de spūsancto: Responde deus. Si interrogatus fueris simul de p̄e et filio et spūsancto: non deos: sed deū respōde vnū: oipotentē: incōmutabilē. Sciēdū est vero q̄ quedā de deo substātialiter dicūtur: vt deus ē magn⁹: oīs: et quicq̄d ad se dicitur: id ē substantiā diuinitatis significās. Quedā vero relative dicūtur vt pater ad filiū: filius ad patrē: et spūssanct⁹ relative ad patrem et filiū: ad se aūt siue pater siue filius siue spūssctus dicit. Itaq̄ pater eo quod deus ē: hoc ipso substātia est: q̄ eiusdē substantie pculdubio et filius de⁹ et spūssanctus de⁹. At vero deus eo q̄ pater ē relative dicit: q̄ non substātie nomen est: sed refertur ad filiū deū esse. Nec ita dicim⁹ filiū patrē esse: sicut dicimus deū esse: q̄ deus substātialiter dr̄: p̄ vero et filius et spūssctus relative dicitur. Sicut enī relative p̄ et filius dicuntur: ita et spūssctus ad patrē et filiū quodāmō relative dr̄: q̄ patris et filij spūs est. Sed ipsa relatio spūssancti nō ita reciproca ratione cōuerti poterit sicut p̄ et filius. Nā pater filij pater dicitur: et filius p̄is filius dicit: spūs vero sctus vniformiter dicit ad patrē et filium: q̄ p̄is et filij spirit⁹ est. Dicimus enim spūsanctum spūm patris: sed nō vicissim dicimus patrem spūssancti: ne filius eius intelligat spūssanctus. Item dicim⁹ spūsctm̄ spūm filij: sed nō dicim⁹ filiū spūssctī pater eius intelligatur spūssanctus. Dicitur et idem spūs donū dei: q̄ donatoꝝ est deus dom sui. In quib⁹ nominibus circūferri pōt vicissim relationis regula: vt si dicam⁹ donator doni: et donum donatoris: quia in his vocabulis potuit inueniri vsitata huic cathegorie q̄ dicit ad aliq̄d circūlatio. Ergo hoc donum dei: id est spūssanctus qui de patre et filio equaliter procedit: ineffabilis quedā patris filiiq̄ cōmunio ē. Et ideo fortasse sic appellat: q̄ patri filioq̄ pōt eadē appellatio cōuenire. Nam hoc ipse, ppie dicitur quod illi cōmuniter dicūtur: q̄ et pater spūs et filius spūs recte dicit. Ergo

vt noĩbus iunctis q̃ separatim vtriq; pſone ꝓueniũt vtriusq; ꝓmunto ꝓꝓie significetur: vocatur ſpũſſctũs: q̃ est tertia in ſancta trinitate persona patri et filio per oĩa equalis: coeternus et cõsubstantialis. Et hec trinitas vn⁹ est deus solus: bonus: magn⁹: etern⁹: oĩpotens: ipse sibi vnitas: deitas: magnitudo bonitas: oĩpotentia: et q̃cquid ad se substantialiter dr. Non ita in relatiuis vocabulis intelligendũ est vel dicendũ: quia dici non potest pater sibi pater: vel filius sibi filius: vel ſpũſſanctus sibi ſpũſſanctus: ſed hec relatiua vocabula ad aliam ꝑcul dubio ꝑsonã referri debẽt. Quicq̃d ergo ad se dicunt pater ⁊ filius: non dicit alter sine altero: id est quicq̃d dicunt q̃ substantiam eoꝝ ostendat simul dicuntur. Si hec ita sunt: iam ergo nec pater est deus sine filio: nec filius deus sine patre: id est: non ita dicitur deus pater quasi filius nõ sit deus: nec filius ita dicitur deus quasi pater nõ sit deus: ſed ambo simul de⁹: etiã ⁊ vnus deus. Quo circa quicq̃d fm substãtiã vel eternitatẽ de eis dici põt: ambo simul sunt: et qõ de filio dicatur deus de deo: lumen de lumine: ambo simul lumẽ: ſed non pater deus de deo: nec lumẽ de lumine: ſed fili⁹ deus de deo: ⁊ lumen de lumine: ambo tñ simul et semp vnus deus et vnũ lumen. Sic etiã de alijs appellationibus q̃ fm substãtiã dicunt: id ẽ q̃ simul ambo sunt dici debet: vt ops: magn⁹: bo
B nus: eternus. ⁊c. q̃ ad se dicũtur. Quod si ita ẽ hoc solũ de eis dici non potest illud de illo quod simul ambo non sunt: sicut verbũ de verbo dici non potest: quia non simul ambo verbũ ſed solus filius: nec imago de imagine: quia non simul ambo imago ſed solus filius imago: nec filius de filio: q⁊ non simul ambo filius: nec pater de patre: quia non simul ambo pater.
Johã.j. Et ideo quod euãgelista ait. Et verbũ erat apud deũ: multũ est vt sic intelligatur: verbũ qõ solus est filius erat apud deũ quod nõ solus est pater: ſed pater et filius simul de⁹. In quo perfecte intelligitur q̃ non ꝓcessit genitor illud qõ genuit.
Johan.x. Et quod ipse in euãgelio ait. Ego et pater vnũ sumus. Vnũ sumus enim: id est quod ille: hoc et ego fm essentiam non fm relatiuum. Quod dicimus lumen de lumine: nõ duo lumina intelligẽda sunt vel separatio lumine: ſed intelligẽdũ ẽ q̃ filius effulgẽtia eterna luminis est eterni: sicut imago sempiterne substãtie sempiterna est imago. Exẽpli gr̃a. Si queris quid sit abraam iuxta substãtiã. Respõdetur: hõ. Si queris de abraam cur pater sit. Relatiue respõdetur: q⁊ filiũ habet yſaac. Si queris de yſaac cur sit filius. Relatiue respõdetur q⁊ patrẽ habet abraã. Ois vero relatio ad aliq̃d aliud refert. Et hec regularis relatiõis in ꝑsonis sancte trinitatis intelligẽda est. Si ergo interrogat⁹ fueris de deo: cur dicatur pater: Relatiue respõde: q⁊ habet filiũ. Jta etiã de filio respõde relatiue ideo esse filiũ quia habet patrẽ. Si ẽ dictũ de deo tibi fuerit: quomodo pater hoc ẽ qõ filius: aut filius hoc ẽ qõ pr̃? Respõde fm substantiã hoc ẽ filius quod pater: hoc pr̃ qõ filius: quia vnus ẽ deus ⁊ vna substantia pater ⁊ filius. Ad se enim deus substãtialiter dicit. Ad patrẽ filius: vel filius ad patrẽ relatiue dicitur. Juxta ꝑsone ꝓprietatem non ẽ pater qui filius: nec filius q̃ pater: iuxta substantie vnitatẽ hoc pr̃ quod filius: id est deus vnus ops. Quicquid ergo ad se ꝑm
J dicitur deus ⁊ de singulis ꝑsonis dicitur de pr̃e et filio ⁊ ſpũ sancto: et simul de ipsa trinitate non pluraliter sed singulariter dicendũ est: q̃m quippe nõ aliud est deo esse et magnum esse: vel aliud esse vel aliud bonũ esse: ꝓpter ea sicut non dicimus tres deos nec tres essentias: sic nõ dicim⁹ tres magnitudines: nec tres bonitates: ſz vnũ deũ: vnam essentiã: et vnã magnitudinem et vnã bonitatẽ. Absq; oĩ sz dubitatione credi necessariũ est q̃ pater plenus deus et ꝑfectus ẽ: filius plenus ⁊ ꝑfectus est deus: ſpũſſanctus plenus et ꝑfectus ẽ deus: nõ tñ tres dij pr̃ et filius et ſpũſſanctus: ſed vnus deus plenus et ꝑfect⁹. Nec aliq̃d mai⁹ tres simul dici pater ⁊ filius ⁊ ſpũſſctũs q̃ vnus quilibet vel pr̃ vel filius: vel ſpũſſanctus: quia ea dẽ natura ẽ in vna quaq; ꝑsona simul dicta q̃ est in tribus ꝑsonis simul nominatis. Non ita dicimus in hoĩbus fieri posse. Abraam plenus hõ: yſaac plenus hõ: iacob plenus homo: et hi omẽs vnus substãtie quantũ ad hũanã pertinet naturã: non tñ hi tres vnus homo: ſed tres omnimodis hoĩes: et aliq̃d maius in tribus cognoscitur q̃ in quolibet vno eoꝝ. Item abraam vnus homo: non tñ tres ꝑsone in eo: sicut in vno deo tres ꝑsone plene et perfecte. Sed vna persona ĩ abraam sicut ĩ vno solet homĩe eẽ. Jn deo autẽ nihil quidẽ fm accidẽs dicitur: quia nihil in eo mutabile est: nec tamẽ omne quod de deo dicitur fm substantiã dicit: vt in superioribus dixim⁹. Quis enim dicitur pr̃ ad filiũ: filius ad patrem fm ad aliq̃d: non ẽ tñ accidens pr̃i patrẽ esse: nec filio filium eẽ: quia ⁊ ille semp pater: ⁊ ille semp filius: quia eternitas ⁊ incõmutabilitas negat alicui⁹ accidẽtis ĩ deo instabilitatẽ: q⁊ oñe accidens fm tps vel eẽ vel nõ eẽ põt vel potuit vel etiã poterit: q⁊ pr̃ nũq̃ non pater: filius nunq̃ nõ filius: nec cepit vnq̃ pater esse pr̃: nec filius eẽ filius. Q⁊ si aliquando cepisset pater eẽ pr̃: vel filius eẽ fili⁹: vel desineret eẽ qõ erat: fm accidẽs diceretur pater vel filius. Si vero quod õr pater ad seipsum diceretur non ad filiũ: ⁊ quod õr filius ad seipm diceretur nõ ad patrẽ fm substantiã diceretur. Sed pater non õr pr̃ nisi ex eo qõ ẽ ei filius: et filius non dicitur filius nisi ex eo qõ habet patrẽ Non ergo fm substantiã vt dictũ est in ꝓtoribus: q⁊ nõ ꝺsq; eoꝝ ad seipm sed ad se inuicem atq; ad alterutrũ ista dicunt Neq; fm accidẽs: quia et qõ õr pater ⁊ filius: eternũ atq; incõmutabile est eis. Quis enim alius sit pater: alius filius: non est tñ diuersa substãtia patris et filij: quia hec nõ fm substantiam dicunt sed fm relatiuum: qõ tñ relatiuũ nõ est accidens: q⁊ non ẽ mutabile. Cum itaq; tãtus solus est pr̃ vel sol⁹ L filius vel solus ſpũſſanctus: quantus est simul pr̃ et filius et ſpũſſanctus: nullo modo triplex dicẽdus est de⁹: quia nõ est quo crescat illa ꝑfectio summe trinitatis. Perfectus autem siue pater siue filius siue ſpũſſanctus: ⁊ perfectus de⁹ pater et fili⁹ et ſpũſſanctus: ideo trinitas potius q̃ triplex dicẽda est: habẽt singule in trinitate persone aliquid ꝓprium qõ inseparabili equalitate aliquã in se ostẽdãt ꝓprietatem. Pater solus pr̃: et filius solus filius: et ſpũſſanctus solus ſpũſſctũs. Et pater hoc habet ꝓprium: qõ ex oĩbus q̃ sunt solus est: q⁊ ab alio nõ est: ac p hoc solus est in paternitatis ꝑsona: non in diuinitatis essentia. Vnigenitus vero dei fili⁹ hoc habet ꝓprium qõ ex solo id consubstantialiter: id ẽ patre: ⁊ coessentialiter solus genitus est: et in hoc persone sue ꝓprietas. Spũſſanctus aũt hoc habet ꝓprium q⁊ ex pr̃e et filio eq̃liter ꝓcedit: et est ambo: rũ ſpũs eiusdemq; substãtie ⁊ eternitatis cũ pr̃e ⁊ filio. Sed hec tria vere etiã tria sunt ineffabiliter: que tria et essentialiter tria habẽtia ꝓprietates suas. Et hec tria vnum et vere vnũ: et hoc vnũ tres: ſed nõ tres patres: nec tres filij: nec tres ſpũſſancti: ſed tres ꝑsone. Vnus pater: vnus filius: vnus ſpũſſctũs: et hi tres: id ẽ pr̃ et filius et ſpũſſanctus vnũ sunt in natura oĩpotentia ⁊ eternitate. Sed hoc etiã atq; etiã firmiter tenendũ est: nihil in sancta trinitate ad se dictũ pluraliter nũero eẽ dicẽdũ: q⁊ simpliciter illa diuinitatis summe natura singulari nũero dici debet non plurali: ac ĩ nõ tres deos: nec tres oĩpotẽtes: nec tres bonos: nec tres magnos: nec tres essentias in deo dicere fas ẽ. Cũ enim ꝑsonaliter alius sit pr̃: alius filius: alius ſpũſſctũs: his tñ vnũ est nature nomen qõ dicit deus vel substantia vel essentia vel oĩpotentia: vel alia multa q̃ substantialiter nõ relatiue de deo dicũtur. Jndubitanter siquidẽ credere debemus ipam sanctã trinitatem esse inseparabilis substãtie: essẽtie: inseparabiliterq; opari q̃cq̃d a singulis ꝑsonis legim⁹ operatũ eẽ. Quis enim certissimũ W sit patrẽ eẽ solum qui dixit. Hic ẽ filius me⁹ dilectus in quo Mat.iij. mihi bene cõplacui. Et filiũ eẽ solũ super quẽ illa vox solius pr̃is sonuit: qñ in ioꝛdane fm iohem baptizatus ẽ: idẽ vnigenitus deus q̃ carnem solus accepit: et ſpm̃ sctm̃ patris et filij solũ esse: q̃ in ſpecie colũbe sup eũ baptizatũ ascẽdentẽ de aq̃ descẽdit: ⁊ quinquagesima die post resurrectionẽ xpi fideles Act.ij. in vno loco positos in linguarũ ignearũ visione aduenientes repleuit. Illã tñ verissime vocẽ q̃ solus locutus est deus pater et illam carnẽ q̃ solus hõ factus est vnigenitus deus: et illam columbã in cuius specie ſpũſſctũs sup xpm̃ descendit: illasq; linguas igneas in quarũ visione fideles i vno loco ꝓstitutos repleuit: opa eẽ totius sancte trinitatis: id est vni⁹ dei q̃ fecit in celis et in terra visibilia ⁊ inuisibilia verissime credẽdũ ẽ
M Deus ergo ꝓ immensitate nature sue totã creaturã suã ⁊ implet ⁊ cõtinet: ac p hoc totũ quicq̃d est implet pater: totum filius: totũ ſpũſſctũs: quia pater ⁊ fili⁹ et ſpũſſctũs naturaliter vnus est deus. Jnseparabilis ergo nature vnitas non potest separabiles habere ꝑsonas. Hoc vero sũme diuinitatis atq; indiuidue vnitatis natura q̃ est sola vbiq; tota: sicut vbiq; inseparabilẽ habet vnitatẽ nature vel operis: sic̃ separationez

Annotatio non pōt accipere psonā. Nominātur quidē ille psone aliqñ numeralis singule. Sed ita se voluit ipsa deus trinitas inseparabilem ordinis seruare in psonis: vt nullū ibi nomen sit in quālibet persona monū bus ad aliā fm relationis regulā nō referatur. Sicut pater ad ius operis filiū: vel filius ad patrē: vel spūssanctus ad patrē ⁊ filium verissime refertur. Ea vero noīa q̄ substantiā vel potentiā: vel essentiam dei significāt: vel quicq̄d ꝓprie ad se dicitur deus oībus psonis eq̄liter ꝓuenit: vt deus magnus: bonus: eternus: oēs: et oīa q̄ naturaliter de deo dicūtur. Non ē ergo aliquod nature nomen q̄ sic pr̄i cōuenire possit vt aut filio: aut spūi sancto cōuenire nō queat. Deus enim pr̄ naturaliter est deus: equaliter et filius et spūssctūs. Idcirco inseparabilis ē sctā trinitas in psonis sensu intelligēda: q̄uis in voce separabilia habeāt noīa: quia pluralē nūerū in nature noībus nullaten⁹ recipit. In hoc ostenditur psonas nō posse diuidi in sancta trinitate: q̄ cuiuslibet psone nomen semp ad alterum recipit psonā. Si patrē dicis filiū ostēdis: si filiū nominas patrem prędicas: si spūsctū appellas alicuius esse spūm: necesse ē intelligas id est pr̄is et filij. Et hoc regulariter tenere debem⁹ q̄ oīs nature noīa vel essentie: sicut in vna psona singulariter sic etiam semp in tribus singulari noīe dici debēt. Si q̄s ho
O minus est ī talibus exercitatus mysterijs summe trinitatis: votis agat apud deū vt intelligat que dei sunt: nō mecū queras q̄ ea scripsi q̄ ī sanctorū dictis doctorū legebā. Sciēdū vero est q̄ per oīa idem est patrē dicere ⁊ ingenitū: q̄ ⁊ filiū nō genuisset nisi perhiberet eū dici ingenitū: quia dū dicit ingenitus: non q̄ sit sed quod nō sit ille de quo dicis ingenitus significatur. Pater ita q̄ fm affirmationē: ingenit⁹ fm negationē dicitur. Negatur ita q̄ eū esse genitū de q̄ hoc ꝓr: nec tū aliquid eū genuisse significatur dū dicitur ingenitus. Patrem ita q̄ dū dicim⁹: significamus eū filiū genuisse: q̄ filius ꝓprie de eo genitus dicitur: quia patrē habet qui eū genuit. Sed nō inter patrē et filiū diuisio vel scissio: q̄ alter in altero est. Sicut in euangelio legim⁹ ipm dñm dicentem.
Joh. xiiij. Ego in patre ⁊ pater in me est. Vnus ab vno genitus: pfect⁹ a perfecto. Plenitudo diuinitatis in vtroq̄: nihil differens alter ab altero: q̄ vita a viuēte est filius a patre: sicut ipse ait
Joban.v. Sicut pater habet vitam in semetipso: sic talē filium genuit q̄ vitā haberet ī semetipo. Spūs siquidem sctūs nec ingenitus: nec genit⁹ alicubi dicitur. Me si ingenitus dicerē sicut pater: duo patres in sancta trinitate intelligerētur. Aut si genitus diceretur sicut filius: duo itidē filij in eadē estimarent esse sancta trinitate. Sed tantūmodo ꝓcedere de pr̄e et filio salua fide dicēdus ē. Qui cū non de patre ꝓcedit in filium ⁊ de filio ꝓcedit ad sanctificandā creaturā: sicut quidam male intelligētes credēdū esse putabāt: ſz simul de vtroq̄ ꝓcedit: quia pater talē genuit filiū: vt quēadmodū de se: ita et de illo
P quoq̄ ꝓcedat spūssctūs. Decem sunt genera locutionis: q̄b⁹ hoies suos sensus solēt inter se pferre. Nō de illis dico: quas grāmatici partes oronis vocāt: ſz de illis q̄s philosophi grece athegoryas: latine ꝑdicamēta appellare solēt. Que q̄dez sic noīantur. Substantia: q̄litas: quātitas: ad aliq̄d: q̄n gen⁹ locutionis relatiuū ōr. Item habitus: situs: tp⁹: loc⁹: facere pati. Hec sunt igitur cause locutionis nr̄e. Aut enī de substātia cuiuslibet rei loquimur: vel de quātitate: id ē magnitudine: aut etiā de q̄litate: in q̄ genere locutionis bonos dicimus q̄ boni sunt. Aut vero ad aliq̄d: id ē dū psone quelibet inter se cōferūtur: vt dñs nō ōr nisi seruus intelligat: nec iterū fuus nisi respiciatur ad dñm. Item de habitu animi vel corporis aut de situ in q̄ considerabitur stare: sedere: iacere. De loco ⁊ tpe: id est quid in q̄ loco vel tpe fiat. Item quis q̄d faciat vel
Q patiatur sepe loquela nr̄a ostendit. His ḡ oībus modis solet sancta scriptura de deo loqui: ſz aliter ꝓprie: aliter trāslatiue aliter relatiue. Proprie deus dicitur substātia vna: summa: ineffabilis: q̄ semper idem ē q̄ est: q̄ nihil ei accedēs vel recedēs inesse poterit: que semp est: quia semper immutabilis. Item deus magnus dicitur: nō aūt magnitudine: nisi q̄ ipe magnus est ⁊ immēsus. Ea igitur magnitudine magnus est q̄ ipse eadem est magnitudo: et ea bonitate bonus que ipse ē Nec deo aliud est esse: aliud magnū ē: aliud bonum esse: sed eo quo magnus est ⁊ bonus est: ideo nec tres substantias: nec tres magnos: nec tres bonos de deo dicere fas ē. Quod aūt facere ōr: de deo verissime dicitur: p quē oīa facta sunt q̄sunt
Joh̄. v. dño dicente. Pater meus vsq̄ modo operatur ⁊ ego operor.

Hec quippe in ꝑdicamētis supra nominatis de deo dicunt: si tñ ꝓprie de illo aliquid dici ore hoīs pōt. Relatiue autem de deo dicitur pater et filius ⁊ spūssanctus: sicut supra abundanter docuimus. Situs vero ⁊ habitus et loca et tpa ⁊ pati non ꝓprie sed translatiue per similitudines dicuntur i deo. Pſ. lxxix
Mā ⁊ sedere sup cherubin dicit: q̄ ad situ. Et ab ysso stanq̄ Pſ. ciij.
vestimentū amictus eius: q̄ ad habitū. Et anni nō deficiēt Pſ. cj.
q̄ ad tps. Et si ascēdero ad celū tu illic es: q̄ ad locū ptinet Pſ. cxxxviij.
Dicitur ⁊ de deo. Penitet me hoiem fecisse: vel etiā. Laborauī sustinēs. Neq̄ enī aliq̄d deus patitur q̄tū ad ei⁹ substā- Gen. vj.
tiam pertinet: quia deus ē: q̄ incōmutabilis et impassibilis Hiere. vj.
substantia est: dū alie oēs substantie capiunt accidētia q̄bus in eis fiat vl magna vel quātacūq̄ mutatio: deo aūt eiusmōi aliquid accidere non pōt: et ideo sola est incōmutabilis substantia vel essentia q̄ de⁹ est: cui ꝓfecto ipm ē vnde essentia noīata est maxime ac verissime cōpetit. Cui soli optime id cōgruit
nomen q̄ greci dicunt on: latini est: sicut apls ait. Non est in ij. Cor. j.
illo ē. Jam vero sublimitas huius tam ardue disputationis R
respirare aliquātulū dictāte admonet vt liberiori sensu ea q̄ deiceps dicēda sunt ingrediatur explanare. Dis itaq̄ sctōr auctoritas librorū hoc nobiscū agit vt recte de deo credam⁹ eumq̄ tota animi intētione amem⁹. Sed acies mētis hūane inualida ē ad aspiciendā diuine maiestatis excellētissimam lucem nisi iusticie fidei et dilectionis diuina donāte gra illustretur splendore: qua ꝓpter diuina votis oībus postulanda est gra vt mundetur oculus cordis ad videndū q̄s ꝓprie trinitas sit vnus ⁊ solus et verus deus: et q̄s recte pater et filius ⁊ spūssctūs vnius eiusdēq̄ substantie vel essentie dicatur: credatur: intelligat. Ad huius sacratissime beatitudinis visionem nemo nisi p fidē mūdato corde attingere poterit: dicēte
ipsa veritate. Beati mundo corde qm ipsi deū videbūt. Hec Matth. v.
vero visio nō carnalibus estimāda est oculis cerni posse: sed pure mētis intuitu cōsiderāda ē: fm quod sanctis pūs gratia nr̄e mētis aciem illustrare dignabitur. Eorū igitur que sunt
S vel fuerunt vel futura sunt: causa ē deus: et eorū dator est et creator: ⁊ non est dicere hoc est ipm q̄bus vt essent dedit: nec alicui creature partē sue substantie dedit: et cū ipse sit immutabilis: mutabilia sine sui mutabilitate creauit. Jdeo in illo hymno laudabili: quez pacta cena mystica coram discipulis in laudem patris dei filius decantauit: non dixit de fidelib⁹ suis: vt vnū sint nobiscū: sed vt vnū sint in nobis: quia diuersa Joh. xvij.
substātia est creator ⁊ creature. Nec etiam dixit. Ego et ipsi vnū: q̄uis p id q̄ ecclesie caput ē: ⁊ corpus ei⁹ ē ecclesia possit dicere. Ego ⁊ ipsi non vnū: sed vnus: quia caput ⁊ corpus vnus est xps. Sed diuinitatem suam consubstātialem patri ostendēs ait. Vt sint vnū. Vult ergo eē suos vnū: sed in ipso. quia in seipsis nō possunt nō dissociari ab inuicē p diuersas voluntates. Cum enī sit sancta trinitas vnus ⁊ solus in sub: solus in psonis tria: quedā cū multa voluit eē non illud eē ea voluit quod ille ipe est dū ea q̄ voluit eē originez habēt. Illi siquidē sine origine est eē deum supra oēm existētiam: supra oēm vitā: supra oēm intelligētiā credimus eē. Et ille ē ſuma existentia: summa intelligētia: summa vita: a quo omis vita oīs intelligentia et oīs existentia. Dei enim idē ipsum est et potētia et substātia ⁊ diuinitas: et hec oīa vnū. Et hoc vnuz simplex de dei filio doctor egregius beatus Paulus apl⁹ us
dicit. Cuz esset in forma dei non rapinā arbitratus est esse se Phil. ij.
equalē deo. Proinde melius eē videtur eq̄litatē de diuinis T
dicere personis q̄ similitudinem: quanq̄ vtrūq̄ inueniatur q̄ vna quelibet substantia fm quod substantia ē: non est alia vt sit similis ad aliā. Nec enim in sancta trinitate substantia substātie similis ē: sed vna et ipsa eadem substātia ē: non est alia pr̄is et filij et spiritus sancti: nec sunt tres substātie siles: sed vna triū equaliter: nec pater filio prior: nec filius pr̄e posterior: sicut ariani voluerūt. Ab abrahā et ysaac licz vni⁹ sint substantie fm humanitatem: tñ abraham prior ē tpe et ysaac posterior: q̄uis sint similes substantie: tamen ulla similitudo substantie in filio posterior est tpe: quod impium est in deo credere aliquid prius eē vel posterius: quia non ex tempore deus cepit esse pater: sed sicut semper deus: ita semper pater semper habēs filium quem semel genuit ex sua equalem sibi natura. Addunt quoq̄ dialectici q̄ omne simile receptibile possit esse dissimilitudinis: sicut duo homines q̄uis similis sint substantie dissimiles possunt esse moribus: ideo non pos

sunt per omnia eẽles vici et sunt due substantie in eis diuise: vnusq̃q in sua substantia plenus homo: in patre vero ⁊ filio et spiritu sancto non est similis substãtia sed vna equalis per omĩa ⁊ ὁμοούσιον id est vnius substantie: nõ ὁμοῖον id similis substantie: sicut heretici voluerunt.

¶ Jtẽ in eadẽ dñica alius sermo: q̃ habetur inter sermones de verbis domini. lxiij. fo. lxx. col. ij.

¶ Dñica prima post octauas festi epiphanie de charitate. Sermo. j. Jn quo dicit q̃ charitatem tenere debemus et in ea inueniemus oẽm sciẽtiã Templumq̃ dei esse quisq̃ in quo est charitas.

Sermo xxxix. A Ro. xiij. j. Timo. j.

Diuinarum scripturarum multiplicẽ abundantiã latissimamq̃ doctrinã fratres charissimi ne vllo errore comprehendit: et sine vllo labore custodit cuius corplenũ est charitate: dicente apl̃o. Plenitudo legis est charitas. Et in alio loco. Finis inquit legis est charitas. Et iterꝝ dicit. Finis p̃cepti ẽ charitas de corde puro et cõsciẽtia bona et fide non ficta. Si ergo nõ vacat oẽs paginas scripturarum reuoluere: tene charitatẽ: et jn ea inuenies oẽm scientiam. Quis est aũt finis p̃cepti: nisi p̃cepti adimpletio: nisi legis plenitudo? Quod ergo ibi dixit. Ple-

B

nitudo legis est charitas: hoc etiã hic dixit. Finis p̃cepti est charitas. Nec dubitari vllo mõ potest: q̃ templũ dei sit hõ: j. Joh. iiij. in quo habitat charitas. Dicit enim ⁊ iohes. Deus charitas est. Nec enim dicẽtes apostoli: nobis charitatis excellẽtiã cõmendãt. Non vtiq̃ aliud nisi quod comederũt: eructuare Johã. vj. potuerunt. Jpse quoq̃ dñs pascẽs eos verbo veritatis: qõ ẽ Joh. xiij. ipe panis viuus qui de celo descendit. Mandatũ inq̃t nouũ do vobis: vt diligatis inuicẽ. Et iterũ. Jn hoc scient oĩes q̃ discipuli mei estis: si vos inuicẽ dilexeritis. Ille enĩ q̃ venit p crucis irrisionẽ carnis perimere corruptionẽ et vetustatẽ vinculi mortis nr̃e sue mortis nouitate dissoluere: mandato nouo fecit hoiem nouũ. Res enim vetus erat vt hõ moreret. Qõ ne semp valeret in hoĩe: res noua facta ẽ vt de⁹ moreret. Sed q̃ in carne moriuus est non in diuinitate p sempiternã vitã diuinitatis: non p̃misit esse sempiternũ interitũ carnis. Roma. iiij Jtaq̃ sicut dicit apl̃s: mortuus est p̃pter delicta nr̃a: et resurrexit ꝓpter iustificationẽ nr̃am. Qui ergo cõtra mortis vetustatẽ attulit vite nouitatẽ: ipse cõtra vet⁹ pctũ opponit nouũ mãdatũ. Quapropter quisquis vetus pctũ vis extinguere: mãdato nouo extingue cupiditatẽ ⁊ amplectere charitatem. Sicut enim radix oĩm malorum est cupiditas: ita ⁊ radix oĩm bonorum est charitas. Totam magnitudinem et latitudinem diuinorũ eloquiorum secura possidet charitas: qua deũ p̃ximumq̃ diligim⁹. Docet enim nos vn⁹ celestis Mat. xxij. magister: et dicit. Diliges dñm deum tuũ ex toto corde tuo: et ex tota aĩa tua: ⁊ diliges p̃ximũ tuũ sicut teipm. Jn his duobus p̃ceptis vniuersa lex pendet ⁊ ꝓphete. Si nunc q̃ non vacat oẽs paginas sanctas perscrutari: omia volumina sermonũ euoluere: scripturarũ secreta penetrare: tene charitatem vbi pendent oĩa: ibi tenebis etiam qõ ibi nõ didiciſti. Si enim nosti charitatẽ: aliquid nosti vnde ⁊ illud pẽdet qõ

D

forte nõ nosti: ⁊ eo qõ in scripturis nõ intelligis. Charitas patet in diuinis sermonib⁹: qui charitatẽ tenet in moribus. Quapropt fratres sectamini charitatẽ dulce ac salubre vinculũ mentiũ: sine qua diues pauper ẽ: et cũ qua paup diues ẽ Hec in aduersitatib⁹ tolerat: in ꝓsperitatibus tẽperat: i duris passionibus fortis: in bonis operib⁹ hilaris: in tentatiõe tutissima: in hospitalitate latissima: inter veros fratres letissima: inter falsos patiẽtissima. Jn abel sacrificio grata: i noe Geñ. iiij. per diluuiũ secura: in abrae peregrinationib⁹ mãsuetissima Geñ. vij. in tribus pueris iugulandis ignes innocẽter expectat: i ma- Geñ. xij. chabeis seuos ignes fortiter tolerat. Casta i susanna erga vi- Daniel. iij rum: in anna post virũ: in maria ꝓter virũ. Libera i paulo j. Mach⁹. vij. ad arguẽdũ: bũilis in petro ad obediendũ: bũana i xp̃ianis Dante. xiij ad confitendũ: diuina in xp̃o ad ignoscendũ. Sed q̃d ego de Luce. ij. charitate maius aut vberius possum dicere: q̃ q̃ dos apl̃i laudes eius intonat dñs: supeminentẽ viã demõstratis atq̃ j. Cor. xiij. dicẽtis. Si linguis hoĩs loquar ⁊ angelor̃: charitatẽ aũt nõ habeam: factus sum velut eramẽtũ sonãs: aut cymbalũ tynniẽs? Et si habuero ꝓphetiã: ⁊ nouerim my̆steria oĩa: ⁊ oẽs sciẽtiã: ⁊ habuero oẽm fidẽ ita vt mõtes transferã: charitatẽ aũt non habeã: nihil sũ. Et si donauero oẽs facultates meas et si distribuero oĩa mea paupib⁹: ⁊ si tradidero corp⁹ meũ vt ardeã: charitatẽ nõ habeã: mihil mihi ꝓdesset. Charitas magnanima ẽ: benigna ẽ. Charitas nõ emulatur: nõ agit ꝓperã Non inflatur: nõ deho nestatur: non querit q̃ sua sunt. Nõ irritatur: nõ cogitat malũ: non gaudet sup iniquitatẽ: cõgaudet aũt veritati. Oĩa tolerat: oĩa credit: oĩa spat: oĩa suffert: charitas nunq̃ cadit. Quanta est ista aiarũ salus: sciẽtie solidamentũ: fidei fructus: diuitie pauperũ: vitis moriẽtiũ? Quid tam magnanimũ q̃ ꝓ impijs mori? Quid tam benignũ q̃ inimicos diligere? Sola est quã felicitas aliens non premit: quia non emulat. Sola est quã felicitas sua nõ extollit: q̃ nõ flatur. Sola ẽ quã cõsciẽtia mala nõ pungit: q̃ nõ agit ꝓperã Jnter opprobria secura ẽ: inter odia bñica ẽ. Jnter iras placida est: inter insidias innocẽs. Jnter iniq̃tates gemẽs: i veritate respirãs. Quid illa fortius non ad retribuẽdas sed ad nõ curandas iniurias? Quid illa facilius: nõ vanitate sz veritate? Nam ideo tolerat oĩa in presenti vita: q̃ credit omia de futura vita: et suffert oĩa q̃ hic irroganť: q̃ sperat oĩa que ibi ꝓmittuntur: merito nunq̃ cadit. Ergo sectamini charitatem: ⁊ eã sancte cogitãtes afferte fructus iusticie. Et quod vberius q̃ ego dicere potui: vos inuenerit is i ei⁹ laudibus: appareat in vestris moribus. Oportet ergo vt senilis sermo non solum non sit grauis: sed etiam breuis.

¶ Jn eadem dñica de eo q̃ christus trib⁹ modis in scripturis intelligatur: christi etiam diuinitatẽ probat per testimonia scripturarum. Sermo. ij.

Sermo xl A

Dominus nr̃ ihesus xp̃s (q̃tũ aĩa duerti potuim⁹ scripturas scz paginas sctãs) trib⁹ modis noĩatur qñ predicat: siue plegẽ ⁊ ꝓphas: siue p epistolas aplicas: siue p fidẽ rerũ gestar̃: q̃s in euãgelio cognoscimus. Primus modus ẽ fm deũ ⁊ diuinitatẽ illaz pñi coeq̃lẽ atq̃ coeternã: ante assumptionẽ carnis. Alter modus est cũ assumpta carne iam idẽ de⁹ qui hõ: et idẽ hõ q̃ de⁹ fm quãdam sue excellẽtie ꝓpietatẽ q̃ nõ ceteris coequaf hoib⁹ sed ẽ mediator ⁊ caput ecclesie esse legit ⁊ intelligit. Tertius mod⁹ ẽ quod dãmõ tot⁹ xp̃s i plenitudine ecclesie: id ẽ caput ⁊ corpus: fm plenitudinẽ cuiusdã pfecti viri: in q̃ viro singuli mẽbra sum⁹. Quod credentibus predicat: ⁊ prudẽtib⁹ agnoscibile offert. Non oĩa testimonia scripturarũ tam multa angustotpe siue recolere siue explicare possumus quibus oĩa tria ista genera ꝓbem⁹: sed tñ non oĩa possumus improbata relinquere: vt quibusdã cõmemoratis testimonijs: cetera q̃ ꝓmemorare non sinimur ꝓpter angustias tpis p vosipsos iã obseruare in scripturis ⁊ inuenire possitis. Ad pmũ q̃ modũ

B

insinuandi dñi nr̃i iesu xp̃i saluatoris vnici filij dei per quez facta sunt oĩa: pertinet illud qõ nobilissimũ et preclarissimũ est in euãgelio fm Joh̃em. Jn ꝓncipio erat x̃bũ: et verbuz Johan. j. erat apud deũ: et deus erat verbũ: hoc erat in ꝓncipio apud deũ: oĩa q̃ ipsum facta sũt: et sine ipso factũ ẽ nihil. Qõ factũ est in illo vita erat. Et vita erat lux hoĩm: et lux i tenebris lucet: ⁊ tenebre eã nõ ꝓprehẽderunt. Mirãda ⁊ stupẽda verba hec: priusq̃ intelligank amplectẽda sunt. Jpartẽ cibo istam: ad oẽs tñ pueniret cib⁹: sz nõ ad oẽs tot⁹ cib⁹ apponeret oĩ vso. Sic q̃si q̃da cib⁹ ⁊ pot⁹ x̃bo⁹ nũc apponit aurib⁹ vr̃is: ⁊ tñ totũ ad oẽs puenit. An forte cũ loquor ali⁹ sibi tollit vnã sillabã: ali⁹ alterã: aut alius vnũ x̃bũ: alius alterũ x̃bũ? Sic ita ẽ tot verba dictur⁹ sum: quot hoies video: vt ad oẽs perueniant vel verba singula. Et facile quidem plura dico: q̃ hic sunt homines: et omnia ad omnes perueniunt. Verbum ergo hominis non diuiditur per sillabas vt omnes audiant: et verbum dei per fruſtra conciditur vt vbiq̃ sit? Nunquid hec fratres sonantia atq̃ transeuntia verba illi incommutabiliter pmanẽti x̃bo vlla ex parte ꝓparãda arbitramur? Aut ego q̃ hec dixi: cõparaui? Sed quoquomõ insinuare vobis volui: vt de⁹ qõ exhibet in corpalib⁹ reb⁹ valeat vob ad credẽda ea q̃ nõdũ videt de spiritalib⁹ x̃bis. Sz iã ad meliora trãseam⁹. Nã x̃ba sonãt ⁊ abeũt. De spiritalib⁹ cogitatiõib⁹ iusticiã cogitate. Cogitãs iusticiã ꝓstitut⁹ i istis ptib⁹ occidẽtalib⁹: cogitãs iusticiã ꝓstitut⁹ i oriẽte: vñ fit vt ille totam iusticiã cogitet: ⁊ illen õ totã videat ⁊ ille totã? Nã q̃ videt iusticiã fm quã gerat aliq̃d: ipe iuste gerit. Videt int⁹: agit foris. Vnde videt intus: si nihil sibi presto ẽ: Quia ipe in par-

C

te posit⁹ est:ad ea ndē partē nō pueniet alteri⁹ cogitatio. Cū
aūt idē videas mēte tu hic posit⁹ qō videt ille tā longe posi-
tus ꝛ totū tibi luceat:totū illi videat:qz ea q̄ diuīa ꝛ inco:pea
sunt ybiq̄ sūt tota:crede verbū totū in pfe:totū in vtero. Ꝯ
D de eñ hoc de verbo dei:qui est de⁹ apud deū. Sz audi iam
aliā insinuationē:aliū modū insinuādi christū quē scriptura
p̄dicat. Ea eñ q̄ dixi:dicta sūt ante assumptā carnē. Nūc au
Johā.j. di illud quō p̄dicat scriptura:Verbū inq̄t caro factū est:tha
bitauit in nobis. Nā q̄ dixerat:In p̄ncipio erat verbū:ꝛ ver-
bū erat apud deū:ꝛ de⁹ erat verbū:hoc erat in p̄ncipio apud
deū:oīa p ipm facta sūt:ꝛ sine ipso factū est nihil:frustra no-
bis diuinitatē verbi p̄dicaret si verbi hūanitatē taceret. Ut
eñ illud videā:hic mecū agit:vt purget ad illū templandū
fidē firmitati mee ipe subuenit. Suscipit ēdo de natura humana
Luce.ij. ipam naturā humanā:fact⁹ est hō. Venit cū iumento carnis
ad eū qui iacebat in via vulnerat⁹:vt paruā fidē nostrā incar
natiōis sue sacramēto ifo:maret atq̄ nutriret:faceretq̄ sere-
nū intellectū ad videndū qō nunq̄ amisit p id qō suscepit. Esse
eñ cepit hō:esse nō destitit de⁹. Ergo hec ē p̄dicatio dñi nr̄i
iesu xp̄i fm qō mediator ē:fm qō caput est eccl̄e:qō de⁹ hō
E est:ꝛ hō de⁹ est:cū dicat iohānes:Et verbū caro factū est:ꝛ
habitauit in nob. Audite iā vtrūq̄ in illo notissimo capl̄o pau
Pbil.ij. li apl̄i:Qui cū in forma dei esset inq̄t:nō rapinā arbitrat⁹ est
esse eq̄lis deo:Hoc est in p̄ncipio erat verbum:ꝛ verbum erat
apud deū:ꝛ de⁹ erat verbū. Quō apl̄s dixit:Nō rapinā arbi
trat⁹ est eē eq̄lis deo:si nō eq̄lis deo? Si aūt pat de⁹:ille non
de⁹:quō eq̄lis? Ubi ergo ille ait:De⁹ erat verbū:ibi iste:non
rapinā arbitrat⁹ est esse eq̄lis deo. Et vbi ille: verbū caro fa
ctū est ꝛ habitauit in nobis:ibi iste:Sz semetip̄z exīaniuit for
mā serui accipiēs:attēdite:p hoc ergo qō hō factus est:p hoc qō
verbū caro factū est ꝛ habitauit in nobis:p hoc semetip̄m exī
aniuit forma serui accipiēs. Quid eñ exīaniuit? Nō vt amit
teret diuinitatē:sz vt indueret humanitatē:apparēs hoībus
qō nō erat anteq̄ hō esset. Sic apparēdo se exīaniuit.i. rese
rās dignitatē maiestat⁹:ꝛ offerēs carnē idumētū humanita-
tis. Per id ergo qō semetip̄m exīaniuit formam serui acci
piēs:formā dei nō accipiēs. De forma eñ dei cuz diceret:nō
dixit accepit:sz cū in forma dei esset ꝓstitut⁹ nō rapinā arbi-
trat⁹ ē esse eq̄lis deo. Ad formā aūt serui vbi ventū est: Fo:
mā inq̄t serui accipiēs:p hoc ergo mediator ē caput est eccle
sie:p quē recōciliamur deo p̄sacramentū hūilitatis ꝛ passio-
nis ꝛ resurrectionis ꝛ ascensionis ꝛ iudicij futuri:vt duo illa
Mat.xvj. audiank cū semel locut⁹ sit de⁹. Ubi duo audiunk? Ubi red-
F det vnicuiq̄ fm opa sua. Hoc ergo tenētes: nolite q̄stiones
ij.Timo.ij mirari hoīm q̄ serpūt sicut cācer:quē admoduz dixit apl̄s:sz
custodite aures vras ꝛ virginitatē mēris vre tanq̄ despōsati
ab amico spōsi vni viro virginē castā exhibere xp̄o. Virgini
tas eñ vra in mēte:virginitas corp⁹is in pauc⁹ eccl̄ie. Virgi
nitas mēt⁹ in oīb⁹ fidelib⁹ eē debet. Hāc virginitatē vult ser
ij.Cor.xj. pēs corrūpe:de quo idē apl̄s dic. Despōsaui vos vni viro virg
inē castā exhibere xp̄o. Et timeo ne sic euā astutia sua ser-
pēs deceprit:sic q̄z ꝛ vr̄i sensus corrūpank ꝛ excidāt a castita-
te q̄ est in xp̄o iesu. Ur̄i inq̄t sensus.i. vre mētes. Nā ꝰ magis
p̄priū est. Sensus eñ itelligunt hui⁹ corp⁹is:videndi:audiē-
di:odorādi:gustādi:tangēdi. Mētes nr̄as timuit corrumpi
apl̄s:vbi ē fidei virginitas. Mō pge. Ala virginitatē tuā ser
Eccl.xxv. ua:fecūdanda postea in amplexū spōsi tui. Sepite q̄ vt scri-
viij. ptū est:aures vras spinis. Turbauit frēs ifirmos eccl̄ie que
G stio arrianoz:sed in dñi mīa supauit catholica fides. Hō eñ
deseruit ille eccl̄iaz suā:ꝛ si ad tp̄s turbauit eā:ob ꝰ turbauit
vt sp supplicaret ei a quo in solida petra cōfirmarek:ꝛ adhuc
musitat serpēs ꝛ nō tacet. Querit pollicitatiōe quadā scie de
ijcere de padiso eccl̄ie:quē nō p̄mittat redire ad illū padisuz
vñ p̄r⁹ hō deiect⁹ est. Intēdite frēs. ꝰ gestū est i illo padi
so:hoc gerit i eccl̄ia. Memo vos seducat ab isto padiso. Suf-
ficiat q̄ illinc lapsi sum⁹:vel expti corrigamur. Ipe eserpēs
quisp suggerit iniq̄tatē:impietatē. Ipe aliq̄n p̄mittit impu
Gen.iij. nitatē:quē admodū ibi p̄misit diceṡ: Nunq̄d morte morie
mini? Ipe talia suggerit:vt mō male viuant xp̄iani. Nunq̄d
oēs inq̄t p̄dītur? est de⁹? Nunq̄d oēs dānatur? est de⁹? Ille
H dicit dānabo:ignoscā eis qui se mutauerīt. Mutēt facta sua
Job.xiiij. muto minas meas. Ipe est ergo q̄ murmurat ꝛ musitat ꝛ di-
cit:Ecce vbi scriptū est: Pater maior me est:ꝛ tu illuz dicis
equalē p̄ri? Accipio qō dicis:Et vtrūq̄ accipio qō dicis. Sed
vtrūq̄ accipio:qz vtrūq̄ lego. Quare tu vnū accipis ꝛ vnū nō
vis? Nā mecuz vtrūq̄ legisti. Ecce p̄r maior me est:accipio
nō a te:sz ab euāgelio:ꝛ tu esse filiū eq̄lem deo p̄ri:accipe ab
apl̄o. Cōiunge vtrūq̄:vtrūq̄ concordet:qz qui locut⁹ est p Jo
hannē in euāgelio:ipe locut⁹ est per paulū in epl̄a. Non pōt
ipse secū discordare:sz tu concordia scripturarū nō vis itellige-
re cū amas ipe litigare. Sz ex euāgelio inq̄t, pbo: Pater ma
ior me est. Et ego ex euāgelio, pbo: Ego ꝛ pater vnū sumus. Joh.x.
Quō vtrūq̄ verū est? Quō nos docet apl̄s. Ego ꝛ p̄r vnū su-
mus? Qui cū in forma dei esset:nō rapinā arbitrat⁹ est eē eq̄- Pbil.ij.
lis deo. Audi: Pat maior me est Sz semetip̄m exīaniuit for
mā serui accipiēs. Ecce ego odo q̄re maior ē:tu oñde i quo
eq̄lis nō est. Utrūq̄ eñ legim⁹: Minor ē p̄re inquantuz fili⁹
hoīs est. Eq̄lis p̄ri inquātuz fili⁹ dei:qz de⁹ erat verbū. Me- Johan.j.
diator ꝛ de⁹ ꝛ hō. De⁹ eq̄lis p̄ri:hō minor est p̄re. Est ergo ꝛ j.Timo.ij.
eq̄lis ꝛ minor. Eq̄lis in forma dei:maior i forma serui. Tu g̃ J
dic:vñ eq̄lis ꝛ minor? Nunq̄d alia pte eq̄lis:ꝛ alia pte minor
Ecce accepta susceptiōe carnis:oñde mihi equalē ꝛ minorē
Uli demōstratur⁹ es volo videre. Attēdite impietatem stoli
dā carnē sape:quō scriptū est: Sape fm carnē mor⁹ est. Dic Ro.viij.
siste. Seq̄stro adhuc ꝛ nondū loq̄r de incarnatiōe dñi nr̄i ie-
su xp̄i vnici filij:sz tanq̄ nondū factū sit qō iaz factū ē. Atten
do tecū: In p̄ncipio erat verbū:ꝛ verbū erat apud deuz:ꝛ Johan.j.
de⁹ erat x̄bū:hoc erat i p̄ncipio apud deū. Attēdo tecū. Qui Philip.ij
cū in forma dei eēt:nō rapinā arbitrat⁹ est eē eq̄lis deo. Ibi
mihi ostēde ꝛ minorē. Quid dictur⁹ es? Diuisur⁹ es deū p q̄
litates.i.p qualdā affectiōes corpales vel aiales in qb⁹ aliud
atq̄ aliud eē sentim⁹? Naturalit dicere quidē possuz:sz vtrū
sit vt ꝛ vos intelligat⁹:de⁹ viderit. Ergo vt dicere ceperā ali
susceptionē carnis:anteq̄ verbū caro fieret ꝛ habitaret i no-
bis:oñde minorē:oñde eq̄les. Nunq̄d aliud ꝛ aliud de⁹:vt ex
alia pte sit minor illo fili⁹? ꝛ ex alia pte illo eq̄lis? Veluti sic
dicam⁹? Corpa sūt quedā. Possis mihi dicere: Eq̄lis est in
gitudine:sz minor est in roboze. Plerūq̄ eñ duo corpa ta-
lia occurr⁹t:vt statura gitudis eq̄lia sint:roboze aūt vnū sit
min⁹:alterū mai⁹. Ergo talia q̄si corpa cogitaturi sum⁹ deū
ꝛ filiū ei⁹? Cogitaturi sum⁹ eū q̄ tot⁹ i maria fuit:tot⁹ apud
patrē: tot⁹ in carne:tot⁹ sup angelos? Auertat de⁹ istas co-
gitatiōes a cordib⁹ xp̄ianoz. Item forte ita cogitabis vt di K
cas ꝛ roboze ꝛ gitudie eq̄les:sz coloze disparis sūt. Ubi co-
loz nisi in corpib⁹? Ubi aūt lux sapiētie:oñde mihi colorē iu-
sticie. Si ista colorē nō hūt:tu illa de deo nō diceres:si pudo
ris colorē haberes. Quid g̃ dictur⁹ es? Potestate eq̄les sūt
sz minor fili⁹ prudētia. Iniust⁹ est de⁹:si minori prudētie po
testatē dedit eq̄lē. Si prudētia eq̄les sūt sz minor ē fili⁹ pote-
state:inuid⁹ est de⁹ q̄ eq̄li prudētie potestatē dedit minorez
In deo aūt qō dicik idip̄m est. Neq̄ eñ in deo aliud p̄tās
ꝛ aliud prudētia:ꝛ aliud fortitudo:ꝛ aliud iusticia:aut aliud
castitas. Quicq̄d hoz de deo dic⁹:neq̄ aliud ꝛ aliud itelligi-
tur:ꝛ nihil digne dicik:q̄ hec aīa ꝛ sunt quas illa lux pfundit
quodāmō:ꝛ p suis qualitatib⁹ afficit:quō cum oīk corpori-
bus lux ista visibilis:si auferak vn⁹ ē corporib⁹ oīb⁹ color:q̄
poti⁹ dicēd⁹ est null⁹ color. Cū aūt illata illustrauerit corpa
q̃uis ipa vn⁹ modi sit:p diuersis tñ corpor qualitatib⁹ di-
uersos eos nitoze aspgit. Ergo aīa ꝛ sūt iste affectiōes:q̃ bene
sunt affecte ab illa luce q̄ nō afficik:ꝛ formate ab illa q̄ nō for-
mak. Tū ista de deo dicim⁹ frēs:q̄ nō inuenim⁹ meli⁹ quod
dicam⁹. Dico iustū deū:q̄ in verbis humanis nihil melius L
qō dicam⁹ iuenio. Nā ē ille vltra iusticiā. Dicim⁹ in scriptur
Just⁹ dñs ꝛ iusticias dilexit. Sed ibi dicik ꝛ penitere deum: Ps̃.x.
Ibi dicik ꝛ nescire deū. Quis nō exhoreat: Nescit de⁹? Pe Gen.vj.
nitet deum? Ideo rament ad ista verba salubriter scriptura xv.de Ci-
descendit:que ꝛ tu exhozes:ne illa q̄ magna putas digne di uitate dei
cta arbitreris:atq̄ ita si queras quid ergo de deo digne dici ca.xxv.
tur: aliquis forta ssis tibi rñdeat ꝛ dicat:qz iust⁹ est: Ali⁹ au-
tem isto melius intelligens etiam hoc verbuz dicat superari
ab illius excellentia ꝛ indigne de illo etiā hoc dici: q̃uis cōg-
ruenter fm humanā capacitatem dicak:vt ille cum de scrip-
turis probare voluerit:quia scriptū est: Justus dominus:
recte illi rñdek in eisdē scriptur⁹ positū esse:qz penitet deū vt
quō istud nō accipit fm consuetudinē loquētiū sicut solēt boies
penitere:sic illud qō dr:iust⁹ supeminētie ipsi nō cōpetere
intelligat:q̃uis hoc scriptura bñ posuerit:vt p q̃lacūq̄ ver-
ba gradati animā ad id qō dici nō pōt p̄ducak. Justū quidē

deū dicʒ: ſʒ itellige aliq̄d vltra iuſticiā q̄ ſoles ⁊ de hoīe cogitare. Sz ſcripture iuſtū dixerūt: ꝓptereaꝫ penitētē dixerūt neſcientē: qđ iā nō vis dicere. Quō ergo illa q̄ iā exhoꝛes intelligʒ ꝓpter ifirmitatē tuā dicta: ſic ⁊ iſta q̄ magnipēdis p aliq̄ firmitate validioꝛe dicta ſūt. Qui aūt iſta trāſcēderit: ⁊ de deo q̄tuz hoī ꝓcedit digne cogitare ceperit: inueniet ſilē
W tiū ineffabili coꝛdis voce laudāduz. Ergo frēs q⁊ b̄ eſt i dño virt⁹ qđ iuſticia: quicq̄d de illo dixeris: h idē dicʒ: cum tū nihil digne dicas: nō potes dicere eq̄lez eſſe p̄ri filiū p iuſticiā ⁊ nō eſſe equalē p virtutē: aut equalē p̄ tutē: ⁊ nō equalē p cōſcientiā: q⁊ ex vna re aliq̄ eq̄lis eſt: ex oīe eq̄lis eſt: q⁊ omia q̄ ibi dicʒ idē ſūt: ⁊ idē valēt. Sufficit ergo q⁊ dicere nō potes quō ſit e q̄lis filiꝰ p̄ri: niſi deder ſ diuerſitates q̄ſdā in ſba dei Quas cū deder ſ: foras te mittit ☧itas: nec accedis ad illud. ſanctuariū dei vbi ſinceriſſime videt. Cū aūt nō poſſis equalē dicere ex alia parte ineq̄lez: q⁊ nō ſunt in deo ptes vt poſſis dicere ex alia eū eē equalē: ex alia minoꝛē: q⁊ nō ſunt in deo q̄litates: fm deū nō potes dicere equalē: miſi oīmō equalē. vñ ergo potes dicere minoꝛē: niſi q⁊ formā ſerui accepit? Itaq̄ frēs hec aduertite. Si in ſcripturʒ regulā quādā acceperitis oīa vobis lux ipa mōſtrabit. Sic vbi iueneritʒ fm q̄ dictuz ē equalē filiū p̄ri: fm diuinitatē accipite. Scōz formā ☧o ſerui aſſumptā: minoꝛē accipite: fm q̄ dictū eſt. Ego ſuz q̄ ſum
Exo.iij. Et fm q̄ dictū eſt: Ego ſuz deꝰ abꝛaā: ⁊ deꝰ iſaac: ⁊ deus iacob. Sic tenebitʒ: ⁊ q̄ in ei⁹ natura ē: ⁊ q̄ in eius mīa. Arbitroꝛ ſatis eē dictū de illo etiā mō: q⁹ dñs noſter ieſus xps ſaluatoꝛ nr̄ caput eccl̄ie mediatoꝛ fact⁹ p quē recōciliamur deo
R deꝰ ⁊ hō iſinuak in ſcripturʒ. Certi⁹ mod⁹ eſt quō tot⁹ xps ſz
Col.j. eccl̄iaz. i. caput ⁊ coꝛp⁹ p̄dicek. Et eſt caput ⁊ coꝛp⁹ vn⁹ xps: nō q⁊ ſine coꝛpe nō eſt integer: ſz q⁊ t nobiſcū integer eſſe dignatus eſt: q̄ ⁊ ſine nobis ſp eſt integer: nō ſolū in eo q̄ ☧bū eſt vni genit⁹ filiꝰ equalis p̄ri: ſz ⁊ in ipſo hoīe quē ſuſcepit: ⁊ cū quo ſil̄ deꝰ ⁊ hō eſt. Veruntā frēs quō coꝛp⁹ ei⁹ nos ſim⁹ ⁊ nobiſcū vn⁹ xps? Ubi inuenim⁹ h: q⁊ vn⁹ eſt xps caput ⁊ coꝛpus: id eſt coꝛp⁹ cū capite ſuo: ſpōſa cū ſponſo ſuo? Quaſi ſingulariter loquik apud Eſaiaz. Certe vn⁹ idēq̄ loquik. Et videte
Eſa.lxj. q̄d ait: Velut ſpōſo alligauit mihi mitrā: ⁊ velut ſponſam induit me ornamēto: vt ſpōſus ⁊ ſpōſa. Cū dicit ſponſuz fm caput: ſpōſam fm coꝛp⁹: duo videnk: ⁊ vnus eſt. Alioq̄n quō mē
j.Coꝛ.xij. bꝛa xp̄i ſum⁹? Apl̄o aptiſſime dicēte: Vos eſtis coꝛp⁹ xp̄i et mēbꝛa? Mēbꝛa xp̄i ⁊ coꝛp⁹ ſum⁹? oēs ſil̄. nō q̄ hoc loco tm̄ ſumus ſz p vniuerſaz terrā: nec q̄ tm̄ hoc tpe. Sz q̄d dicam? Ex abel iuſto vſq̄ in finē ſeculi q̄diu generāt⁹ generank homineſ q̄ſquis iuſtoꝛ p hāc vitā trāſituz facit: quicq̄d nūc. i. nō in loco ſz in hac vita: q̄cquid poſt naſcēt⁹ futurū eſt: totū b̄ vnuz coꝛp⁹ xp̄i. Singuli aūt mēbꝛa xp̄i. Si ergo oēs coꝛp⁹: ſingu
Col.j. li mēbꝛa: eſt vt q̄q̄ caput cui? hoc ſit coꝛp⁹. Et ipe eſt inq̄t caput coꝛpis eccl̄ie p̄mogenit⁹: ipe p̄matū tenēs. Et q⁊ de illo ait etiā q⁹ caput oīs p̄ncipat⁹ ⁊ poteſtat ſit: adiūgik iſta ecclēſia q̄ nūc pegꝛia eſt illi celeſti eccl̄ie vbi angelos ciues habem⁹: q⁊ eq̄les nos futuros poſt reſurrectionē coꝛpoꝛ impu
Mat.xxij. dēter nobis arrogarem⁹: niſi veritas ꝓmiſſet dicēs: Erūt
O eq̄les angelis dei: ⁊ fit vna eccl̄ia: ciuitas regʒ magni. Sic ergo aliq̄ in ſcripturʒ inſinuak xps: vt itelligas ☧bū equalē patri.
Johā.j. Sic aliq̄ſi vt intelligas mediatoꝛē: cū verbū caro factū eſt
Phil.ij. vt habitaret i nobis: cū lle venigenit⁹ p quē facta ſūt oīa: non rapinā arbitrat⁹ eſt eē eq̄lis deo: ſz ſemetip̄z exinaniuit formā ſui accipiēs: fact⁹ obediēs vſq̄ ad moꝛtē: moꝛtē aūt cruc̄ʒ. ſic aūt aliq̄ſi vt itelligas caput ⁊ coꝛp⁹: exponēte ipo apl̄o aptiſ
Geñ.ij. ſime q̄ dictū eſt de viroꝛ vxoꝛe i Geneſi. Erūt inq̄t duo in
Ephe.v. carne vna. Videte ipm exponentē: vt nō cōiecturis nr̄is aliq̄d auſi dicere videamur. Erūt em̄ inq̄t duo i carne vna: ⁊ addidit. Sacramentū b̄ magnū eſt. Et ne adhuc putaret q̄ſq̄ i viro eſſe ⁊ vxoꝛe fm naturalē vtriuſq̄ ſexꝰ copulationē coꝛpoꝛalēq̄ mixturā: Ego aūt dico inq̄t in xp̄o ⁊ eccl̄ia. fm hoc ergo q⁹ in xp̄o ⁊ eccl̄ia accipik q̄d dictū eſt: Erunt duo in carne vna: nō iaz duoʒ vna caro eſt. Et quō ſponſus ⁊ ſponſa: ſic caput ⁊ coꝛp⁹: q⁊ caput mulierʒ vir. Siue ergo dicā caput et coꝛp⁹: ſiue dicā ſpōſus ⁊ ſpōſa: vnū intelligite. Ydeoq̄ idem
Act.ix. apl̄s cū eſſet adhuc ſaul⁹ audiuit: Saule ſaule q̄d me pſequeris: q̄m coꝛp⁹ capiti adiungik. Et cū iaz xp̄i p̄dicatoꝛ patere
Col.j. tur ab alijs q̄ pſecutoꝛ ipe fecerat. Ut ſuppleā inq̄t q̄ deſūt paſſurarū xp̄i in carne mea: ad paſſuras xp̄i oſtendēs ptinere id qđ patiebak. Qđ nō pōt intelligi fm caput qđ iam in celo nihil tale patik ſz fm coꝛp⁹. i. eccl̄iam. Qđ coꝛp⁹ cuz ſuo capite vn⁹ xps eſt. Exhibete ergo vos dignū coꝛpus tali capiti: di
P gnā ſpōſaz tali ſpōſo. Non pōt habere caput illud niſi condigñ coꝛp⁹. Nec ille vir tant⁹ niſi ꝺdignā ducit vxoꝛē: vt exhi
Ephe.v. beret ſibi inq̄t gl̄oſaz eccl̄iam: nō habentē maculā: aut rugā
ij. Retrac. aut aliq̄d eiuſmōi. Hec ē ſpōſa xp̄i: nō hīs maculā aut rugaz
xviij. Mō vis hr̄e maculā: fac qđ ſcriptū eſt: Lauamini: mūdi eſto
Eſa.j. te: auferte neq̄tias de coꝛdib⁹ vr̄is. Mō vis habere rugaz: extēdere in crucē. Mō em̄ tm̄ opus eſt vt lauer ſ: ſz etiā vt extēdaris: vt ſis ſine macula aut ruga. Per lauacꝛū em̄ auferunk
Tītū.iij. pctā. Per extēſionē fit deſideriū futuri ſeculi ꝓpter qđ xps crucifix⁹ eſt. Audi ipm paulū lotū. Mō inq̄t ex opib⁹ iuſticie q̄ nos fecim⁹: ſz fm ſuā miſericoꝛdiā ſaluos nos fecit p lauacꝛū regñationis. Audi eundē extēſuz: Ea inq̄t que retro ſunt
Phil.iij. oblit⁹: in ea q̄ ante ſūt extēſus: fm intētionē ſequoꝛ ad palmā ſupne vocatiōis dei in xp̄o ieſu dño nr̄o: cui eſt oīs honoꝛ ⁊ gloꝛia in ſecula ſeculoꝛū: Amen.

¶ Dñica ſcḋa poſt octa. feſti Epiphanie de nuptijs factis in chana Galilee: Sermo. j. In quo p̄ncipaliter loquik de nuptijs ſpiritalibus chriſti et eccleſie.

Ser.xlj. A

Omini ⁊ ſaluatoꝛis nr̄i virt⁹ frēs charīſſimi pſenti lectiōe euidēter oſtēdik: cū mirabilia ei⁹ non obſcuritate verboꝛū ſz eloquij puritate narrāt. Venit q̄ euāgeliſta ita myſterij interna cuſtodit: vt remgeſtam fidō ſermone deſignet. Sic em̄ ait: Vocat⁹ eſt dominus ieſus ad nuptias ⁊ mater ſua. Nec dedignat⁹ eſt conuerſationē hoīm: qui vſum carnis exceperat. Nec ſecularia inſtituta ꝓtēpſit: qui ad hec venerat coꝛrigēda. Interfuit nuptijſ vt ꝓcoꝛdie iura firmaret. Interfuit nuptijs ⁊ cōmeſſationes nō renuit nuptiarū: vt pſalmos ⁊ tympana ad dei patrʒ gl̄az p̄dicandaz cōcitaret: vt pater honoꝛarek in filio: ⁊ a patre filiꝰ noſcerek. Erat inq̄t mater eius ibi. Hē libenter maria ad has nuptias venit: in quib⁹ dei mirabilia cōꝓbat. Vinum diuina ſuggeſtione ſuggerek defeciſſe. Nunq̄d latere deū poterat: q̄d in ea domo in q̄ erat gereret? Sz nō ignoꝛās rerum deꝰ reſpondit: Quid mihi ⁊ tibi ē mulier? Nondū venit hoꝛa mea. Hac rūſione interī debem⁹ aduertere: qđ de nuptiali vino pars aliq̄ adhuc foꝛte reſederat. Ideo nondū erat dñi plena hoꝛa ☧tutū: ne miſcere magis eleméta q̄ mutare videret. Sz ait. Nondū venit hoꝛa mea: vt ita ſint dei mirabilia manifeſta: vt nec argumēto valeat inimic⁹: nec p̄fidia iudeꝰ ſimulet. Et dicit maria mīſtr ſ: Quecūq̄ dixerit vobis facite. Hē bñ mater dñica credulitate ſuadet mīſtr ſ vt nō deſint
B vina p̄ſentib⁹. Quecūq̄ dixerit facite. Intelligim⁹ iaz eē myſteriū: cū dei mādata ſe noſſe ſollicite mr̄ hoꝛtak. Ait dñs ieſus ad mīſtros: Implete hydrias aq̄. Et cuz ipleſſent: ait: Haurite nūc ⁊ ferte architriclino. Qđ cū p̄nceps architricli nij accepiſſet: ſtati itelleꝛit vina ullata poſteꝛi eſſe ſublimia Et cū neſciret qđ dñs feciſſet: ſpōſo ait: Quid tāſero meliora ꝓfers vina: cū hec p̄ma eſſe debueꝛāt? Vidim⁹ ergo cōuenire myſteriū: ⁊ qđ ſaluatoꝛ dicit. Nondū venit hoꝛa mea: et cū accuſat p̄nceps architriclinij tarditatē ſpōſi: videam⁹ attenti⁹ oꝛdinis huj⁹ q̄ euāgeliſta deſignat apta myſteria. Videam⁹ q̄ ſint nuptie: q̄ miniſtri: q̄ p̄ciceps architriclinij: qui ſpōſus: quō ad nuptias deꝰ: quō maria: vñ ex aqua vinū: q̄re poſtea meliꝰ: q̄re deꝰ in hoꝛa differre voluerit. Equidē nul-
C la ſūt apud credētū mētes occulta myſteria. Nihil animus fallik: qui deū fidelik ꝓfitek. Mā qui ſcit ſaluatoꝛis aduētū vite p̄fe eſſe remediū: facile virtutʒ eius mīaz pura veritate cognoſcit. Vocak ſaluatoꝛ ad nuptias: hoc eſt eccl̄ie vota ſpūſanct⁹ inuocak. Venit cū diſcipl⁹ ſuis. i. i hoc loco turba ſanctoꝛ. q̄d dici aptiꝰ pōt? Mirabilia dei maria mater expectat hoc ē virtutē xp̄i expectat eccl̄ia: appꝛopinq̄re cōpellit. Ait em̄ maria: Ecce vina deficiunt: id eſt quare populus iam nō inuenit remediū? Maria deum pꝛobare feſtinat: vinum eccleſia optat excipere: vt fiat ex nuptiali p̄dio ſpiritale ꝓuiuiū. Dicit em̄. Quid mihi ⁊ tibi eſt mulier? Nunq̄d mulierez dicit mariā: q̄ virgo poſt partū inuenta eſt? Sed eccl̄iaz que nō ſoluz mulier ſz etiā meretrix nūcupak: q̄ errantē pp̄m ⁊ peuum ⁊ lubꝛicā etatē laſciuū tanq̄ pꝛoſtitutā ſuſcepit ſponſaz et quaſi docta mater adoꝛnat. Nondū venit inq̄t hoꝛa mea: hoc eſt paſſionis ☧ps ſupeſt. Nondū venit hoꝛa mea; nonduz

pplus credidit:nondū iude⁹ insequit. Adhuc habet diabol⁹ vndeletek:adhuc triūphi mei palma nō ꝑdit:adhuc locum crucis ꝓsecutur⁹ ignorat:ac necdū iudas mentit: Mondū venit hora mea: Sūt ꝓius q̄ purgenk in seculo:ꝛ sic vita ꝓfoit
D in pplo. Dixit maria mīstris: Facite quecūq; iusserit:hoc est obtēperate doctori:ministris mādat ecclesia. Qui sunt ministri:nisi officia leuitarū q̄ dei mysterijs sunt deputata? Implenk hydrie aqua:hoc est vacuate nuptiali vino:id est potu fordido:fontis puritate supplenk:ꝛ benedictione dñi in saporem vini vertunk:vt ex aqua spūs potū qui tā prandentibus defecerat reputaret. Aquā in vinū cōuertit:humane fragilitati virt⁹ auget. Princeps architriclin⁹ vinū melius ꝓbat: hoc est dñici vigoris sapore humana corda senserūt. Mā qui primū vinū meli⁹ iudicauit:prim⁹ ꝛ credidit. Qd vinum est quod optimū iudicak:q̄ architriclin⁹ princeps querik sero probatū:nisi sanguis dñice passiōis? Hoc est em̄ q̄ deus in hora suspēdit:hoc est q̄ ministri suscipiūt:hoc est q̄ credulī cōiuie designāt:hoc est quod seruat sponsus:hoc est q̄ princeps architriclinij qui fidei prim⁹ est venerak. Aduertamus ergo attento corde nos sanctas scripturas audire debere:vt celestē doctrinā fida credulitate possim⁹ agnoscere ꝛ ab oīmundi hui⁹ impedimento liberari:ipso adiuuāte:qui viuit ꝛ regnat in secula seculorum:Amen.

¶ In eadem dominica de charitate ꝛ eius excellentia. Sermo. ij.

Ser.xlij. A OEmantū nos fratres dilectissimi charitas vra desideret ex meis animis recognosco. Et licet vos humilitatē meā assidue videre velitis:tñ ego si posset fieri frequētⁱ⁹ de cōspectu vro:ꝛ vro ꝛ meo velez desiderio satiari. Sz patiēter tolerare debem⁹:q̄ implere ꝓ temporū necessitate nō possum⁹. Sz licz corpaliter nos ꝑpter multas necessitates videre nō valem⁹:charitate tñ et sancto amore vsi pariter sum⁹. Pro qua re nihil nocet corporis sepatio:vbi est animorū vera ꝛ sincera ꝓiunctio. Charitas em̄ ipsa vera est q̄ corpaliter sepatos ꝓsueuit spiritaliter copulare atq; ꝓiungere. Duo em̄ qui se sancto amore diligūt etiā si vn⁹ sit in oriēte ali⁹ in occidēte:ita in charitate cōglutinante iūgunk:vt nunq; ab inuicē sepenk. Audi apl'm dicentē laudē vere ꝛ integre charitat⁹. Sic em̄ ait: Si linguis ho-
j.Cor.xv. minū loquar ꝛ angelor:charitatē aūt nō habeā nihil mihi ꝑ dest. Et post pauca addidit dicens: Charitas patiēs est: be
B nigna est. Et licet sufficiēter ꝑconia ei⁹ plen⁹ spūsancto paulus apl's ꝓdicauerit:tñ q; sancta charitas dulce est ac salubze vinculū mentiū:etiā nos paruuli ꝑm modulū nostrū: de illa quātuz possum⁹ cōquiram⁹. Magne sūt diuitie charitatis charissimi:sine qua diues paup est:ꝛ cū qua paup diues est. Mā dives si charitatē nō habeat: quid habet? Qualibet grādis substātia sit:sine charitate inanis ꝛ vacua est. Charitas etiā si de terrenis facultatib⁹ nihil habeat:plena est. Tñ quanlibet aliqs copiosas diuitias habeat:si charitas in illo nō fuerit:nihil boni ex illis facere poterit:sine q̄ vera ꝛ celestiū virtutū matre magistra q̄d facere debeat:ꝛ q̄ vel quātū dare debeat oīno nō nouit:ꝛ ō q̄tum pōt elaboret vt habeat charitatē:vt habeat lucē:vt habeat oleuz. Charitas oleo cōparak. Mā quō oleū oībus humorib⁹ supius esse cognoscimus:ita charitas oībus virtutib⁹ sublimior cōprobat. Maz si aliquis habeat infinitas diuitias:ꝛ nō habeat charitatem sic est quō habeat plures lucernas ꝛ multas lāpades pingue
C dinē nō habētes. Lucerna vel lāpas sine oleo accēsa fumare pōt de iracūdia:fumare de superbia:fetere de auaricia:sine charitate penit⁹ nō pōt lucē habere. Charitas si in te fuerit quālibet tibi sit grādis substātia:nouit quid de illa agere debeat. Ipa scit optime cui vel quantū porrigat:q̄d tribuat:q̄d reseruet. Ipa intelligit q̄tuz aīe reseruet in celo:ꝛ quātū corpori seruet in mūdo. Satis bona ordinatrix est frēs:bene nouit cōgregare ēstate q̄ possit hyeme bre:hoc est scit ꝓuidere ꝑ elemosynā in hoc seculo:q̄ inueniat in futuro. Habete charitatē frēs:q̄ sine illa q̄cquid aliud bom fuerit:nihil esse poterit. Ter̄ā charitatem habete frēs. Que est vra charitas? Qui sic diligit oēm hoiem: quō seipm. Est vera charitas q̄ nō soluz vsq; ad amicos:sz etiā vsq; ad ipos pueni inimicos
Mat.xxv. Nemo se circūueniat frēs. Qui istā charitatē non habuerit: deū videre nō poterit:nec audire merebit: Venite bñdicti ꝑ cipite regnū. Certe videt⁹ q̄ in lectōe euāgelica:nihil aliud dñs noīauerit de vniuersis virtutib⁹ nisi solā elemosynam q̄ cū charitate opak. De ramis tacuit:radicē tm̄mō noīauit ita dicēs. Venite bñdicti ꝑcipite regnū. Esuriui em̄ ꝛ dedistis mihi māducare. Et iterū ipe dñs: Verūtū date elemosynā: Luce.xj.
D ꝛ ecce oīa mūda sūt vobis. Dis hō qui charitatē vult hr̄e ī futuro seculo:faciat illā sibi patronā in h̄ mūdo:vt illā ꝓpitiaz ueniat in eternū. Mā quō arbor quālibet pulchra sit ꝛ fructifera nō pōt viuere sine radice:sic q̄libet bona opa ꝓseuerare nō poterūt sine charitate. Ipa est em̄ de q̄ apl's dicit. In cha Ephe.iij.
ritate radicati ꝛ fūdati. Talē ḡ charitatē habeamus frēs:vt oēs hoies toto corde amare possim⁹. Si totū gen⁹ humanū sic diligz quō te nō remānsit tanua vñ pcm̄ itret ī te. Oēs adit⁹ vñ diabol⁹ ad aiaz ingredik claudis:si tot⁹ hoies sicut teipz dilexer⁹. Et reuera frēs quō pōt fieri vt aliqs alteri hoi malū faciat:si illū sic seipm dilexerit? Dilige ḡ ꝛ q̄cquid volueris fac. Ama ex toto corde tuo:ꝛ q̄ voluer⁹ exerce in ꝓximo tuo. Si trascer⁹ dulce est:q; de charitate ꝓcedit. Si corripis suaue est. Si castigas etiā ꝛ flagellas:acceptabile est. Quare hoc frēs? Q; ver⁹ amor est q̄n corripis ꝛ castigas:q̄n etiaz de eccl'ia foras pijcis:amaritudo videt⁹ seuire ī oze:sz dulcedo seruat in corde. Nec fratrē q̄si inimicū odio habeas:sz pcm̄ velut morbū ꝓfugare:Ecōtrario sūt q̄ sub falsa adulatiōe dulcedinē solēt in oze ꝓferre:ꝛ dolū vel amaritudinez in corde seruare. Vos aūt frēs dilectissimi verā charitatē tenētes:q̄
j.Timo.j. falsa est fugite:audite apl'm dicentē: Charitas de corde pu- E
ro ꝓscia bona ex fide nō ficta. Ergo frēs q̄n de charitate loq̄r tacere nō possuz. Quare h⁹? Q; sat⁹ dulc⁹ ē charitas. Qui illā hz q̄d dico itelligit:q̄ vo nō hz:forsitā me irrident et despicit. Quare irridet? Q; ē dulc⁹ sit charitas nō gustaut. Gustat ergo ꝛ videat q̄ suauis ē dñs. De⁹ charitas ē. Quid dulcius j. Joh.iiij.
deo? Frēs:q̄ nescit audiat ꝓphetā dicentē q̄d pauloante sugessi. Gustate ꝛ videte q̄ suauis ē dñs: O q̄ felix ꝛ btā est aīa pō.xxxiij.
q̄ charitatē in se hr̄e merek. Charitas frēs sitiēti por⁹ est:refrigerāti cib⁹:in amaritudie posit⁹ dulcedo:in tristicia cōstitut⁹ vera ꝛ grata ꝓsolatio:fluctuātib⁹ port⁹:errātiū via:pegrinātib⁹ pria. Hāc ḡ frēs tenete:hāc tota auiditate diligite. Si amatores est⁹:amate charitatē. Si fortes:vincite cupiditatē Si pegrini:desiderate patriā. Ipa vos ḡ charitas si illā tenere voluerit⁹ ꝛ gubernat in hoc seculo:ꝛ pducit ad regnū:ꝑstāte dño nostro qui viuit ꝛ regnat in secula.

¶ In eadē dñica de x̄bis apl'i vbi ait: Mō q̄ volo bonū hoc facio:sz q̄ nolo malū hoc ago: Sermo. iij. In quo dicit q; bona valde:licet oīa dicā tur:tñ bono summo cōparata vilescunt.

Ser.xliij. A LEctio diuina q̄ de apl'i pauli epl'a recitat:quotiēs cūq; legit timendū est:ne male itellecta det hoib⁹ q̄rētib⁹ occasionē. Proclines sūt q̄ppe hoies ad peccādū:ꝛ vix se tenēt. Ubi ḡ audierit apl'm dicentē. Mō em̄ q̄ volo facio bonū:sz q̄ odi malū h̄ ago:agūt malū:ꝛ q̄si displicētes sibi q; agūt malū:putāt se apl'o ēē sikes q̄ dixit: Mō em̄ q̄ volo facio bonū:sz q̄ nolo malū h̄ ago. Mō nunq; em̄ legit:ꝛ nūc nobis īgerit necessitatē disputandi:ne hoies male sumētes salubze cibū vertāt in venenū. Sic ḡ intēdat charitas vra:donec q̄ dñs donauerit dicā vob⁹:ꝛ vbi me forte laborare videritⁱ⁹ ī difficultate alicui⁹ obscuritatis:
B adiuuet⁹ me affectu pietat⁹. Oportet igit vt x̄tutū sensus ex timo dicēt⁹ metiak affectu ꝛ q̄d btūs apl's dixerit bonū:q̄d vepatiōe ei⁹ pnūciauerit malū:nō nuda significatōe x̄bor:sz eodē q̄ ille discutiam⁹ ituitu:itellectu q̄z ei⁹ ꝑm dignitatē ꝓnūciātes:ac meritū ꝓscrutemur. Tūc em̄ sentētias deo inspirāte ꝓlatas:ꝑm ꝓpositū ac volūtatē ei⁹ ꝓpēdere poterim⁹ cū eoz a quib⁹ ꝓmulgate sūt statū ac meritū ꝑpendētes:nō x̄bor⁹ experimētis parē induerim⁹ affectū:pro cui⁹ q̄litate sine dubio vel ꝓcipiunk vniuersi sensus:vel sñe ꝓferunk. Ex-
C obre q̄d sit ꝓncipalit bonū q̄ apl's nō potuerit pficere cū vel Roma.vij
let:diligēti⁹ idagem⁹. Multa em̄ nouim⁹ bona:q̄ beatū apl'z oēsq; illi⁹ meriti viros ꝛ habuisse p naturā:ꝛ acq̄sisse p gr̄am negare nō possum⁹. Est em̄ bona castitas:laudabilis ꝓtinentia:mirāda prudētia:larga humanitas:circunspecta sobrietas:modesta temperantia:pia misericordia:sancta iustitia: que omnia in apostolo paulo eiusq; consortib⁹ ita plena atq; perfecta fuisse nō dubium est: vt virtutum potius q̄ verbo-

rum magisterio ab eis religio doceret. Quid qđ iugi eccle-
siarum oīm cura: ac perugili sollicitudine semp exusti sunt?
Quantū hoc misericordie bonū: quāta pfectio est pro scāda-
lizantib⁹ vri: cū infirmāt⁹ infirmari? Cū ergo tātis aplis
abūdauerit bonis: quid illud est boni cui⁹ perfectione care
rit nō poterim⁹ agnoscere nisi in illū quo ipse locut⁹ est pfe
cerim⁹ affectū? Oēs itaq; quas dixim⁹ eū habuisse virtutes
q̄uis velut gēme splēdidissime atq; pciose sint: tū si pclaro
Mat.xiij. illi atq; pcipuo margarito qđ ille euāgelic⁹ negociator inq-
rens: vniuersis que possidet vēditis cōparare desiderat con
ferank: ita eorū meritū reuilescit atq; conteīk: vt eis sine cū-
ctatione distractis: vni⁹ tm̄ boni possessio locupletet bonorū
D innumerabiliū venditorē. Quid ḡ est vnū qđ illis tant; tanq;
inumeris bonis tā incōparabiliter pponak: vt spretis abie
ctisq; oibus solū debeat possideri? Nimirū illa pars optima
cui⁹ magnificētiā ac ppetuita tē cum relicto susceptiōis atq;
humanitatis officio maria pelegisset: ita predicatur a dño:
Luce.x. Martha martha sollicita es: ⁊ turbaris erga plurima. Pau
cis vero opus est: aut etiā vno. Maria bonā partē elegit: que
nō auferet ab ea. Vnaergo ⁊ sola est cōtemplatio dei: cui me
rito oīa iustificationū merita: vniuersa virtutum studia post
ponunk. Et illa quidez oīa que in apostolo paulo fulsisse pre-
dixim⁹: nō solum bona ⁊ vtilia: verūetiaz magna atq; pclara.
Sed sicut verbi gratia stanni metallū qđ alicui⁹ vtilitat;
⁊ gratie putabak: fit argenti cōtemplatione vilissimū. Et trur
sum auri cōparatione meritū euanescit argēti. Auruz quoq;
ip̄m gēmarū collatione cōtemnik. Et ip̄saz nihilominus q̄s
uis insignīū multitudo gēmarū: vni⁹ margarite candore su-
perak. Ita illa oīa merita sanctitatis: q̄uis nō solum in pre-
senti bona ⁊ vtilia sint: verūetiam donū eternitatis acquirāt
tamē si diuine cōtemplationis meritis conferank: vilia atq;
E vt ita dixerim vēdibilia censebunk. Et vt hāc eandē ꝓpatio-
nē etiā scripturarū pfirmet auctoritas: nōne de vniuersis q̄
Gen.j. a deo creatasūt generaliter scriptura dicit: Et ecce oīa q̄ fe
Eccs.iij. cit de⁹ bona valde: Et iterꝝ: Vniuersa q̄fecit de⁹ bona in tpe
suo: Hec igit̄ que in pñti nō solū bona simplicit̄: verūetiā cū
additamēto valde bona pnunciank. Sunt em̄ reuera in hoc
mūdo cōmorantib⁹ nobis: aut ad vsuz vite: aut ad corpis me
dicinā: aut ad aliquā causaz ignote nob⁹ vtilitat; accōmoda:
Roma.j. vel certe in eo etiā valde bona: q̄ faciūt nos inuisibilia dei a
creatura mūdi: per ea q̄ facta sūt intellecta ꝓspicere ⁊ empiter
nā quoq; virtutē ei⁹ ac diuinitatē ex tāta tamq; ordinata mo
litiōe fabrice mūdialis ⁊ oīm q̄ in ea sūt subsistētia ꝓtēplari.
Hec tū oīa nec boni nomē tenebūt: si futuro illi seculo cōpen
tur: vbi nulla bonorū imutatio: nulla est vere btitudinis for-
Esaie.xxx midāda corruptio. Cui⁹ mūdi ita beatitudo describit̄: Erit
lux lune sicut lux solis: ⁊ lux solis septēpliciter sicut lux septē
dierū. Magna igit̄ hec ⁊ pclara ituitu atq; mirifica si futu
ris ex fide repromissionib⁹ cōferanf: cōtinuo vanitas appa-
Ps̄.cj. rebūt: dicēte dauid. Oia sicut vestimentū veterascēt: ⁊ sicut
opertoriū mutabis eos ⁊ mutabunk: tu aūt idē ipse es: ⁊ anni
tui nō deficiēt. Ergo q; nihil est per semetip̄m stabile: nihil i
mutabile: nihil bonū nisi deitas sola: oēs ꝙ creature vt bea
titudinē eternitat; vel imutabilitatis obtineant: nō hoc per
suā naturā; ꝙ creatoris sui ptic̄ipationē ⁊ grām ꝓsequenk te
F nere meritū bonitat; creatori suo collata nō possūt. Quod si
etiā manifestioz⁹ adhuc testimonijs hui⁹ inie rationez vo
luerim⁹ astruere: nōne multa pnūciari bona in euāgelio lege
rim⁹: ⁊ arborē bonā ⁊ thesaurū bonū? Mā ⁊ bonū hoiem ⁊ bo-
Mat.xij. nus hō de bono thesauro cordis sui pfert bona: et euge ser-
Mat.xxv. ue bone ⁊ fidelis. Et vtiq; hos oēs q̄m se bonos esse cū nō du
bitūsit si respiciam⁹ ad bonitatē dei: null⁹ eorū pnunciak bo
Luc.xviij nus: dicēte dño: Nemo bon⁹: nisi sol⁹ de⁹. Cui⁹ intuitu etiaz
ipsi apostoli q̄ electiōis merito bonitatē q̄ris humani mult;
excesserāt modis: malī esse dicunk a dño: ad eos ita loquēte:
Mat.vij. Si ergo vos cū sit; mali nosti; bona data dare filijs vris: q̄to
G magis p̄r vester q̄ in celis est dabit bona petētib⁹ se? Deniq;
sicut bonitas nra supne bonitat; intuitu in maliciā vertit ita
etiā iusticia nra diuine collata iusticie: pāno menstruate vni
Esa.lxiiij. uersa iusticia nra filijs deputak: dicēte Esaia ꝓpheta: Si
ij. Retrac. cut pann⁹ mēstruate vniuerse iusticie nre. Et vt aliq̄d adhuc
xxiij. euidenti⁹ inferam⁹: legis q̄z ipsi⁹ pcepta vitalia que dicunk
Gal.iij. ordinata p angelos in manu m[illegible]diatoris: de qua idē ap̄lus

Itaq; lex inquit sancta ⁊ mandatū sanctū ⁊ iustū ⁊ bonum: si Roma.vij
pfectioni euangelice conferank: minime bona diuino pnun-
ciank oraculo. Ait em̄: Et dedi eis pceptas nō bonas: ⁊ iusti- Ezech.xx
cias in quib⁹ nō viuent in eis. Apostol⁹ quoq; ita noui lumi
ne testamēti gl'iam legis affirmat obtundi: vt eā euangelici
cōparatiōe fulgoris nec glorificatā eē pronūciet dicēs: Naz ij.Cor.iij.
nec glorioſuz est id qđ glificatū est ꝓpter excellentez gl'iam.
Quā compationē etiā in parte ⁊ traria: id est in peccator me
ritis cōpensandis scriptura pseruat: vt eos q̄ multomin⁹ pec
cauerint impios collatiōe iustificet dicēs. Justificata est so- Hiere.iij.
doma ex te. Et iterū. Quid em̄ peccauit sorōr tua sodoma: et
iustificauit aīam suam auersatrix isr'l: cōpatione peccatrix
iude? Ita igit̄ ⁊ vniuersarū merita virtutū que supius cōpre
hendi: cū p se bona atq; pciosa sint: tū theorice claritat; cō-
paratiōe fulsank. Multū etem̄ sanctos q̄uis bonorū operuz
terrenis tū studijs occupatos: a contēplatione summi illius
boni retrahunt ac retardant.

¶ Item in eadē dominica Homelia de eo quod scriptum est in euangelio ſm Johannez: Nuptie facte sunt ⁊c. que habek in expositione doctoris tractatu. viij. folio. cxlviij. col. ij.

¶ Item in eadē dñica ali⁹ sermo de eodē qui habek inter sermones de Verbis dñi. xlj. fo. lix. col. j.

¶ Dominica tertia post octa. festi Epiphāie domini de charitate: Sermo. j. In quo dicit q̄ charitas est dulce vinculum mentiū cuz qua pauper diues est ⁊ sine ea diues pauper est.

Si charitati vre possem⁹ frequenti⁹ pñtari fratres Ser.xliiij.
charissimi: xpo adiuuāte de sanctarū scripturarū A
copiosis fontib⁹: ⁊ si nō abundātes riuulos: certe
vel qualescūq; guttulas poteram⁹ sanctis aīabus
vestris infundere: vt vberrima atq; fructifera cordis vri ter-
ra accepta verbi dei pluuia: copiosaz messem bonoz operuz Mat.xiij.
germinaret: vt vemēs dñs in agro cordis vri: nō solū tricesi
mū sed sexagesimū ⁊ centesimū fructū se inuenire ꝓgaudeat
quib⁹ fructib⁹ horreū preparet in celo: nō incendiū in infer-
no: Sz q̄ multis occupationib⁹ impedimur: humilitatē no-
strā vobis ſm desiderū vr̄m repūtare nō possum⁹: Aliquid
breue ⁊ satis magnū deo donāte insinuare vobis volo: in qua
breuitate si diligenter attēdit; poteſtis qđ aīe vre ꝓuenit in B
uenire. Quid ergo est illud breue: ita magnū vt possit generi I.Timo.j.
humano sufficere? Ap̄lus dicit: Finis pcepti est charitas de
corde puro ⁊ conscientia bona ⁊ fide nō ficta. Attēdite fratres
qđ in verbis breui⁹: ⁊ qđ in reb⁹ magnificenti⁹ poterit inue-
niri: q̄s charitas de corde puro ⁊ cōscientia bona ⁊ fide nō fi-
cta? Ista breuitas ⁊ vt teneak memoriter ē suauis: ⁊ vt custo
diak fideliter dulcis. Quid dulci⁹ fratres charissimi? Qui ne
scit: gustet ⁊ videat. Quid ergo gustare debet q̄ vult vt illi dul j. Joh.iiij.
cedo sapiat charitat;? Audite fratres ap̄lm dicentē: de⁹ cha
ritas est. Quid dulci⁹ fratres? Qui nescit: audiat psalmista; ps̄.xxxiij.
dicentē. Gustate ⁊ videte q̄m suauis est dñs. Deus em̄ chari
tas ē. Qui h; charitatē de⁹ in illo manet: ⁊ ip̄e in deo. Si cha
ritatē habes: deū habes. Quid h; diues si charitatez nō ha
bet? Paup si charitatē habeat: qđ nō habet? Tu forte putas
q̄ ille sit diues cui⁹ archa plena est auro: ⁊ ille nō sit diues cu
ius conscientia plena est deo. Non ita est frēs: Ille vere diues
esse videt: inq̄ de⁹ habitare dignak. Quid em̄ de scriptur; po
teris ignorare: si te charitas: hoc est deus ceperit possidere?
Quid em̄ de bonis opib⁹ nō poter; implere: si fontē bonorū C
operū meruer; in corde potare? Quē aduersariū timebis: si
regē deū in te hre meruer; ? Tenete ergo ⁊ custodite frēs di-
lectissimi dulce ac salubre vinculū charitatis. Sed ante oīa
vera charitatē tenete: nō illaz que tm̄ ꝓmittit ore ⁊ nō seruak
in corde: sz illā que sic ex ore ꝓferk vt tū in corde iugiter te- Ephes.iij
neak: vt impleak in vobis illud qđ ap̄ls dicit. In charitate ra j.Ti.vj.
dicati atq; fundati. Radix em̄ oīm bonorū est charitas: sicut
⁊ radix oīz malorū cupiditas. Sic̄ i charitate nihil vnq̄ mali
ita in cupiditate nihil vnq̄ boni poterit inueniri. Iste due ra-
dices frēs dilectissimi i duob⁹ agris a duob⁹ plātank agricō
lis. Vnā in cordib⁹ bonorū plātat xp̄s: aliā i cordib⁹ malor
plātat diabol⁹. Nec de charitat; radice nascet aliquid mali:

nec de radice cupiditatis aliq̃d boni. Nõ em̃ mentit est as que in euangelio cũ de istis duabus radicibus loquerek: ita
Mat.vij. definiuit dicẽs. Arbor bona: fructus bonos facit. Et iterum Nõ potest arbor bona fructꝰ malos facere: nec arbor mala
D fructus bonos facere. Hec sentẽtia nõ est mea fratres sz dñi Tanta ergo sit in vobis abũdantia charitatis: q̃ non solum vsq; ad amicos: sed etiam vsq; ad ipsos queniat amicos. Et ideo qz audistis z laudẽ charitatis z vituperationẽ cupiditatis: attendat vnusquisq; z cõsideret agrũ cordis sui: z qui inse charitatẽ viderit: gaudeat: z tota cordis vigilantia germina in se sancta custodiat. Qui vero in agro cordis sui qualẽcunq; stirpem cupiditatis inspexerit: xpo adiuuãte extirpet cupiditatẽ z plantet charitatẽ. Maz q̃diu hoc facere noluerit: fructus bonos afferre nõ poterit. Et cuꝫ bonos fructꝰ nõ attulerit: dicit de ipo xps dñs celi z terre: arbor q̃ nõ facit fructũ bonũ: excidet z in ignẽ mittet. Si te non delectat dulces fructꝰ charitatis afferre: vel spinis peccatoꝝ tuoꝝ ignẽ
Matth.iij nõ debes metuere? Omnis inquit arbor q̃ nõ facit fructũ bonũ excidet z in ignẽ mittet. Quãdiu radicẽ nõ mutauerꝭ fructus legitimos afferre nõ poteris: z sine causa qđ bonũ est p̃mittis in ore: qz hoc implere nõ potes q̃diu radix bonitatis
E nõ tenek i corde. Istas ergo duas radices sic supra dixi: duo agricole plantare cõsueuerũt. Vnã plãtat xps in cordibꝰ fidelitũ: alterã plantat diabolus in pectoribꝰ supboꝝ: ac sic vna plantak in celo: altera in inferno. Sed dicit aliquis: si in cordibꝰ fidelitũ plantak: vtiq; fideles adhuc in mũdo esse videntur. Quomõ em̃ radix illa in celo plantak? Vis scire quo modo? Qz corda fidelitũ celum sunt: qz in celo quotidie erigũtur: dicente sacerdote: Surſum corda: secuti respondẽt: Ha-
Pbil.iij. bem̃ ad dñm: Et apl's dicit: Nostra autẽ cõuersatio in celis est. Si ergo fidelitũ cuersatio in celis est: qz vera charitas in illis est: radix charitatis in celo plantata est. Econtrario radix cupiditatis que in cordibꝰ superboꝝ est: qz semp terraꝫ cupiũt: terrã sapiũt: terraꝫ diligũt: z omnẽ spem suã in terra constituũt: in inferno plãtata est. Et licet hec ita sint: attamẽ nec peccatores debẽt desperare: nec humiles iusti in aliquo quasi de suis meritis supbire: qz z iusti si de se p̃esumpserint cito perdũt radicem charitatis: z pctores si ad penitentiam conuertunt euulsa cupiditate: cito plantã recipiũt charitatꝭ
F Et ideo qui boni sunt custodiãt qđ dei munere perceperũt z qui mali sunt studeant repare qđ infeliciter perdiderũt. Memoſe ad illud tempꝰ reseruet: z tunc penitentiã vel charitatꝭ dulcedinẽ retinere contendat quãdo ceperit de hac luce migrare. Non se ad hoc reseruẽt vt quãdoq; in senectute ad penitentie medicamẽta cõfugiãt: qz nesciunt quid supuentura pariat dies. Qua fronte salutẽ suam intpe senectutꝭ dissimulat: cũ vnius diei spacio certꝰ esse non possit? Et ideo si mortem timere nolumꝰ: semp parati esse debemꝰ: vt cũ nos dñs de hoc seculo iusserit vocari: cũ secura conscientia nõ cũ desperatione sed cũ gaudio ante cõspectũ iudicis veniamus: z ibi
Mat.xxv. feliciter audire possimꝰ: Euge serue bone z fidelis: qz super pauca fuisti fidelis: sup multa te constituã: intra in gaudiuꝫ dñi tui. Ad qđ gaudiũ nos dñs pro sua pietate pducat: q̃ viuit z regnat per cuncta secula seculorum: Amen.

¶ In eadẽ dominica de eo qđ apostolꝰ dicit: Nõ em̃ qđ volo facio bonũ: sed quod nolo malũ hoc ago: Sermo. ij. In quo dicit q̃ bellũ continuuꝫ in hac vita est: z quando victoria.

Ser.xlv. A Lectio diuina q̃ de apostoli pauli epl'a recitata est: quotienscunq; legit timendũ est ne male intellecta det hominibꝰ que rẽtibꝰ occasionẽ. Proclines q̃p pessunt hoies ad peccandũ z vix se tenent. Vbi er-
Roma.vij go audierint apl'm dicentẽ: Nõ em̃ qđ volo facio bonũ: sz qđ odi malũ hoc ago: agũt malũ: z q̃si displicẽtes sibi qz agunt malũ: putant se apl'o esse similes qui dixit. Nõ em̃ qđ volo facio bonũ: sed qđ nolo malũ hoc ago: Nõnunq̃ em̃ legit: z nũc nobis ingerit necessitatẽ disputandi: ne homies male sumẽtes salubrẽ cibũ vertant in venenũ. Sic ergo intendat charitas vestra: donec qđ dñs donauerit dicã vobis: z vbi me forte laborare videritis in difficultate alicui? obscuritatꝭ: adiu
B uetis me affectu pietatis. Prius ergo recolite quod deo p̃pitio soletis audire: vitã iusti in isto adhuc corpe belluꝫ esse nondũ triumphũ. Hui? aũt belli quando erit triumphꝰ? Jõ apostolus dixit: z voces belli z voces triumphi. Voces belli modo audiuimꝰ: Nõ em̃ qđ volo ago: sz qđ odi illud facio Si autẽ qđ odi illud facio: consentio legi qm̃ bona est. Velle adiacet mihi: pficere autẽ bonũ nõ iuenio. Video autẽ aliã legẽ in mẽbris meis repugnantẽ legi mẽtis mee: z captiuantẽ me in lege pcti que est in membris meis. Quãdo audis captiuantẽ: bellũ nõ agnoscis? Vox ergo triũphi nondũ est: sz
I Cor.xv. qz futura est: docet idẽ apl's dicẽs. Oportet corruptibile hoc induere incorruptionẽ: z mortale hoc induere imortalitatẽ. Cũ autẽ corruptibile hoc induerit incorruptibile: z mortale hoc iduerit imortalitatẽ: tũc fiet sermo q̃ scriptꝰ est. Absorpta est mors i victoria. Dicãt triũphãtes Vbi est mors pctio tua? Dicimꝰ ergo q̃niq; ipz q̃niq; nõ erit longe. Non em̃ tantũ remanet de seculo: quantũ tam exẽptũ est. Hoc igit tũc dicimꝰ. Modo autẽ in isto bello ne male intelligentibus lectio ista tuba sit hostis nõ nostra vnde ille incitetur nõ vnde vincak: aduertite obsecro fratres mei: et qui certatis certate. Qui em̃ nondũ certatis: nõ estis intellecturi qđ dico: Qui iã certat': itellecturi estis. Vox mea in aperto: vestra erit in silento. Prius illud recolite qđ scripsit ad
C Galatas: vñ bene hoc possit exponi. Ait em̃ fidelibꝰ loquẽs baptizatis: loquẽs quibꝰ vtiq; in sancto lauacro omia fuerãt dimissa peccata. Et is tñ loquẽs: sed pugnãtibꝰ loquens ait:
Gal.v. Dico aũt: Spũ ambulate: z cõcupiscentias carnis ne perficeritis. Nõ dixit: ne feceritis: sed ne perfeceritꝭ. Quare hoc? Sequit z dicit: Caro em̃ cõcupiscit aduersus spm̃: spiritꝰ autẽ aduersus carnẽ. Hec em̃ inuicem aduersant: vt non ea que vultis faciatis. Qđ si spiritu ducemini: nõ adhuc estis sub lege: vtiq; sed sub gra. Si spiritu ducimini. Quid est duci spiritu? Spiritui dei cõsentire iubẽti: nõ carni cõcupiscẽti. Si cõcupiscit z resistit z vult aliquid z nõ vis tu. Perseuera: vt nolis tu. Desideriũ tuũ tñ tale esse debet ad deũ: vt nõ sit ipa cõcupiscẽtia cui resistas. Videte quid dixerim. Desideriuꝫ inq̃ tuũ tale esse debet ad deũ: vt omnino nõ sit ipa cõcupiscentia cui resistere oporteat. Resistis em̃: z non consentiendo vincis: sz meliꝰ est hostẽ nõ habere q̃ vincere. Hostis iste
I Cor.xv. aliq̃n nõ erit. Refer animũ ad vocẽ triumphi: z vide si erit. Vbi est mors cõtentio tua? Non erit. Vbi est mors aculeus
D tuus? Queres locũ ei? z nõ inuenies. Nõ em̃ hec qđ maxime debetis audire: nõ enim hec quasi alia natura est: sicut insaniũt manichei. Languor noster est: vitiũ nostrũ est. Nõ separatũ alibi erit: sed sanatũ nusq̃ erit. Ergo cõcupiscẽtias car-
Gal.v. nis ne perficeritis. Melꝰ quidem erat implere qđ lex dixit: Ne cõcupiscas. Plenitudo est ista virtutis: pfectio iusticie
Roma.vij palma victorie: ne cõcupiscas. Hoc q̃ mõ impleri nõ potest: vel illud impleak qđ sancta scriptura intẽdit: Et post cõcupi
Ecc.xviij scẽtias tuas nõ eas: meliꝰ est eas nõ habere. Sed qz sunt: noli post eas ire. Volunt post te ire: noli post eas ire. Si velint post te ire nõ erũt: qz contra mentẽ tuã nõ rebellabũt. Rebellant: rebella: pugnãt: pugna: expugnãt: expugna. Hoc soluꝫ videte ne vincant. Ecce aliq̃d inde ponã vnde cetera intelligatis. Hostis esse hoie e sobrios pauciores sunt: sz sunt. Ho-
E stis esse z ebrios: abundãt. Baptizatꝰ est sobrꝰ: quantuꝫ ptinet ad ebrietatẽ: nõ habet cũ qua pugnet: habet alias cõcupiscẽtias cũ quibꝰ pugnet. Sz vt de ceteris intelligatis: vnius tñmodo hostis certamẽ in medio cõstituam̃: Baptizatꝰ est z ebriosus. Audiuit z cũ timore audiuit inter cetera mala q̃bus hominibꝰ male viuẽtibꝰ intercludit regnũ dei: cõmemorata esse z ebrietatẽ: qz vbi dictũ est: Neq; fornicatores neq; idolis seruiẽtes: neq; adulteri: neq; molles: neq; masculorumꝫ concubitores: neq; fures: ibi addit̃ũ est: neq; ebriosi regnum dei possidebunt. Audiuit z timuit. Baptizatus est: dimissa sunt illi oĩa quibꝰ inebriatꝰ est. Restat aduersaria cõsuetudo Ergo habet cũ qua pugnet renatꝰ. Preterita em̃ eius vitia oĩa dimissa sunt ei: obseruet: vigilet: pugnet: ne aliq̃n inebrietur. Surgit ergo illa cõcupiscẽtia potãdi: titillat animuꝫ: ingerit faucibꝰ siccitatẽ: insidiat sentibus: vult etiam ipsum si potest fieri penetrare murũ: adire inclusuꝫ: trahere captiuuꝫ Pugnat: repugna. Si z ipsa nõ esset. Si consuetudie vite huius accessit: bona consuetudine mortificetur: tu tantũ noli ei satisfacere: noli eam cedendo satiare: sed resistendo necare. Tamen quãdiu est: hostis est. Si ei non consentias et nunq̃ inebrieris: minor z minor erit quotidie. Nam sunt vires illius subiectio tua. Si enim ei cesseris z inebriatus fueris:

das ei vires. Nunquid contra me et non contra te? Ego de loco superiore moneo: dico: predico. Quid ergo mali futurū sit ebriosis: ante denuncio. Nō est qđ dicas. Non audiui: Non est qđ dicas: Exigit de⁹ animā meā de manu illius qui mihi tacuit. Sed laborabas: q⁹ tibi validū aduersariū mala consuetudine ipse feciſti. Nō laborasti vt nutrires eū: labora vt vincas eum. Et si min⁹ idoneus es aduersus eu⁹ roga deū tamē si te nō vicerit: q̄uis ipsa tua mala ꝓsuetudo lucta
Gal.v. ta sit tecū. Si te nō vicerit: feciſti qđ ait apl's paul⁹. Cōcupi
F scentias carnis ne pfeceritis. F acta est ꝓcupiscētia titillando: ſz nō est pfecta ꝓsentiendo potādo. Quod dixi de ebrieta te, hoc de oībus vitijs: de oībus cupiditatib⁹ intelligas. Cū aliquib⁹ em̄ nati sum⁹: aliquas cōsuetudine fecim⁹. Nam ꝓpter illas cū quib⁹ nati sum⁹: baptizanf infantes: vt soluantur a reata ꝓpaginis male quā habuerūt. Consuetudini ergo semp repugnandū est: q⁹ ipsa cōcupiscētia cū qua nati sumus finiri nō pōt q̄diu viuimus. Quotidie minui pōt: finiri nō potest. Per illā dictū est hoc nostrū mortis cor⁹. De ipa
Roma.vij dicit apostol⁹: Cōdelector em̄ legi dei ſm interiorem hoiem
G Video aūt aliā legē in membris meis repugnantē legi mentis mee: et captiuantē me in lege peccati q̄ est in mēbris meis Tunc nata est ista lex: qñ transgressa est prima lex. Tūc nata est inquit ista lex: quando cōtempta est et transgressa ꝑma lex
Gen.iij. Que est prima lex? Quaz in paradiso accepit hō. Nonne nudi erant: et nō confundebanf? Quare nudi erant: et nō ꝓfundebanf: nisi q⁹ nondū erat lex in mēbris repugnās legi mētis?
Roma.vij Fecit homo factū puniendū: et inuenit motū pudendū. Mā ducauerūt cōtra interdictū: et aperti sūt oculi amboꝝ. Quid em̄? Prius in paradiso clausis vel cecis oculis oberrabant?
Gen.iij. Absit. Nā adam vnde noīa imposuit volatilib⁹ et bestijs: quādo ad eū cuncta aīalia adducta sunt: quib⁹ nomina imponebat si nō videbat? Deinde dictū est: Vidit mulier lignum: q⁹ placet oculis ad videndū. Ergo oculos aptos habebāt et nudi erant: et nō confundebanf. Aperti sunt aūt oculi eorum ad aliqđ qđ nunq̄ senserāt: qđ in motu sui cor⁹ nunq̄ expauerant. Aperti sunt ad intuendū: non ad videndū. Et q⁹ senserunt pudendū: curauerūt tegendū. Consuerūt inquit folia ficulnea: et fecerūt sibi succinctoria. Qđ texerunt: ibi senserūt Ecce vnde trahit originale pctm̄: ecce vnde nemo nascitur sine peccato: ecce ꝓpter qđ dns nō sic concipi voluit: quē virgo cōcepit. Soluit illud: qui venit sine illo. Soluit illud: qui nō venit ex illo. Vnde vnus et vnus? Vnus ad mortē: vn⁹ ad vitam. Homo prim⁹ ad mortē: Homo secūdus ad vitā. Sz
H quare ad mortē ille hō? Q⁹ tm̄ homo. Quare ad vitaz iste ho
Roma.vij mo? Q⁹ deus et homo. Nō ergo qđ vult agit apostol⁹: q⁹ vult nō ꝓcupiscere: et tū ꝓcupiscit: ideo nō qđ vult agit. Munqđ illa ꝓcupiscētia mala trahebat aplm̄ subiugatū ad ꝓcupiscendum ad fornicationē? Absit. Nō ascendāt tales cogitatiōes in cor nostrū. Luctabaf: nō subiugabatur. Sed q⁹ nolebat et hoc habere cōtra qđ luctareſ: ideo dicebat. Nō qđ volo ago
Gal.v. Cōcupiscere nolo et ꝓcupisco. Nō ergo qđ volo ago: ſz tamē concupiscentie nō ꝓsentio. Nō em̄ aliter diceret. Cōcupiscētias carnis ne pfeceritſ: si eas ipse pficeret: Sz cōstituit tibi ante oculos pugnā suam ne timeres tuā. Si em̄ hoc nō dixiſſet beat⁹ apl's: q̄ videres moueri ꝓcupiscentiaz in membris tuis cui tu nō cōsentires: tamē cuz eam moueri videres forsitan desperes de te et diceres. Si ad deū ptinerem: sic nō mo-
Roma.vij uerer. Vide aplm̄ pugnantē: et noli te facere desperantē. Ideo aliā legē inquit in mēbris meis: repugnantē legi mētis mee. Et q⁹ nolo vt repugnet: caro em̄ ē: ego ipse sū: pars mea est: nō qđ volo ago ſz qđ odi malū hoc ago: q⁹ cōcupisco Qđ ergo bonū ago: q⁹ ꝓcupiscentie male nō consentio. Ago bonū et nō pficio bonū. Et ꝓcupiscētia hostis mea agit malū et nō pficit malū: Quomō ago bonū: et nō pficio bonum? Ago bonū cū male ꝓcupiscentie nō ꝓsentio: ſz nō pficio bonū vtoi no nō ꝓcupiscā. Rursus ergo et hostis me⁹ quō agit maluz: et nō perficit malū? Agit malū: q⁹ mouet desiderū malū. Nō pficit malū: q⁹ me nō trahit ad malū. Et in isto bello est tota vita sanctorū. Jam qđ dicā de immundis q̄ nec pugnāt? Sub
I tugati ptrahunt: q⁹ libēter sequunf. Hec inq̄ est pugna sanctorū: et in hoc bello semp homo piclitaf quousq̄ moriaf. Sz in fine: id est in triūpho illi⁹ victorie quid dicif: immo quid
j.Cor.xv. dixit apl's iam ꝑmeditās triūphuz: Tūc fiet sermo qui scriptus est. Absorpta est mors in victoria. Ubi est mors cōten-

tio tuo? Q⁹ triumphantiū: Ubi est mors acule⁹ tuus? Acule⁹ aūt mortis est pctm̄: cui⁹ punctione facta est mors. Peccatū quasi scorpi⁹ est. Pupugit nos: et mortui sumus. Sz qñ dicif: Ubi est mors acule⁹ tu⁹: quo aculeo facta es: nō quem feciſti. Qñ ergo dicif. Ubi est mors acule⁹ tu⁹: vtiq̄ nō erit: q⁹ pctm̄ nō erit. Acule⁹ aūt mortis est pctm̄. Cōtra pctm̄ data est lex. Quō virt⁹ pctī lex? Subintrauit vt abundaret de- Roma.v.
lictū. Quomō hoc? Q⁹ fuit ante legē homo peccator: data lege atq̄ transgressa: fact⁹ est et preuaricator. Pctō tenebāt
C oēs rei: lege data plus ꝓuaricatione facti sunt rei. Ubi spes nisi qđ sequiſ: Ubi abūdauit peccatum: supabundauit gratia? Jdeo et iste miles et quodāmodo in isto bello exercitatiſ-
J simus q̄s exercitat⁹ vt esset dux: cū laboraret in hoc bello cōtra hostē et diceret. Video aliā legem in mēbris meis repu- Roma.vij
gnantem legi mētis mee: et captiuantez me in lege peccati q̄ est in membris meis: legē fedā: legē miserā: vuln⁹: tabem: lā guorē subiunxit: Miser ego homo quis me liberabit de corpore mort⁹ hui⁹? Et gemēti subuentū est. Quō subuentū est? Gratia dei per ihesum xp̄m dñm nostrū. Quando cor⁹ habebis vbi nulla ꝓcupiscētia remanebit? Cū mortale hoc indue- j.Cor.xv.
rit imortalitatē et incorruptionē: et dicef morti: Ubi est cōtentio tuo? Et nō erit. Ubi est mors acule⁹ tuus? Et nusq̄ erit.
Roma.vij Modo quid? Audi igitur. Ego ipse mēte seruio legi dei: carne aūt lege peccati. Mente seruio legi dei: non consentiendo Carne aūt legi peccati: cōcupiscendo. Et mente legi dei: et carne legi peccati. Et hac delector: et ibi cōcupisco: sed nō vicor. Titillat: ūsidiaf: pulsat: trahere conaf. Miser ego homo quis me liberabit de corpore mort⁹ hui⁹? Nolo semp vincere sed aliqñ volo ad pacē venire. Nūc ergo fratres tenete istuz modū. Mēte seruite legi dei: carne legi pctī: sed ex necessitate q⁹ ꝓcupiscitis: nō q⁹ ꝓsentiſ. Aliqñ ista cōcupiscētia sic in
K sidiaf sanctis. vt faciat dormītib⁹ qđ nō pōt vigilantibus. Unde oēs acclamastis: nisi q⁹ omnes agnouistis? Pudet hic īmorari: sed non pigeat inde deum precari.

¶ Item in eadē dñica Homelia de eo quod scriptum est in euangelio ſm Mattheum. Cū descē disset ihesus de monte secute sunt eū turbe ꝛc. que habeť in ope de questiōib⁹ euāgelior⁹. li. ij. c. iij.

¶ Dominica quarta post octa. festi Epiphanie De quattuor ꝓspeciebus vel virtutibus charitatis: dicit etiaz qđ archa noe figurabat Sermo. j.

Ser.xlvj.
A Desiderū charitatis vre a nobis exigit debitū ser
monis officiū. Sz tanta sunt que terrēt et reuocant animū nostrū vt si velim⁹ parere desiderio vro nō sit sine piculo nostro. Primū: q⁹ iuuenis loqui cogor ꝓsentib⁹ senibus: deinde temerarū esse arbitror loqui velle impitia inter eos quos roborauit antiq̄ doctria. Optabā ergo silentio ꝓterire: et illū locū tutissimū eligere: audire poti⁹ q̄s aliquid dicere. Sz quid facio? Instat vester amor reuocat noster pudor: cogit sanctor⁹ patrū iussio: a quibus si velim obsecrans veniā petere dicēs: Ignoscite patres ignoscite: parcite nre verecūdie: parcite nre etati: maxime cū recolā vobis fuisse ꝓceptū: Loquimini seniores: decet em̄ vos Ecc. xxxij
ipsi sancta charitate q̄ prevalēt: respōdebūt mihi. Loq̄re tuenis: delectat em̄ nos. Quib⁹ si repetā: sancti pres quid loquar? Rursuz mihi rñdebunt: Qđ a nobis sepe audisti. Memēto fili: q⁹ ab ifantia sacras fas didiciſti. Sz nec sic vobis excusat⁹ esse potero: quoꝝ corda ita ista me sua voce pulsabunt. Quid metuis ꝓferre verbū? Si etas reuocat: paulus: timotheo iuuem ꝑcipiebat dicēs: Nemo adolescentā tuam j.Ti.iiij.
conteńat: Predica verbuz. Si sermo deest: petet accipies. Nō em̄ vos estis qui loquimini: sed qđ donaf vobis: hoc ministraf nobis. Dis coartat⁹ angustijs: quo me cōferā nisi ad sancta vestigia charitatis: eamq̄ deprecer vt donet mihi aliquid dignū de se dicere: quo et meū suppleā ministeriū: et vro satisfaciā desiderio. Inter ceteras ✠tutes ei⁹ quas cōmemo B
rat apl's paul⁹: q⁹ charitas nō emulaf: nō agit ꝓperā: nō irri- j.Co.xiij.
taf: nō cogitat malū: et cetera: in vltimo q̄ttuor ei⁹ ✠tutes breuiter cōprehendit dicēs. Oia tolerat: oia credit: omia sperat oia sustineť: charitas nūq̄ excidit. Ex his igif q̄ttuor ✠tutib⁹ sctē charitaf: loq̄ occurrit sctitati vre: delectatq̄ ꝓmittit ituerique admodū velut q̄ttuor cardines orbis contineńs: totū pos-

sederit mundū. Requiram⁹ igitur si placet aliquozū exemplasanctozū eozū scilicet qui his virtutib⁹ sancte charitatis possessi sant: ꝛ eis singulis ita singula tribuam⁹: vt omēs in omnib⁹ esse noscamus. Oīs omnis qui pie tolerat: recte credit: ꝛ omnis qui recte credit: aliquid sperat: ꝛ qui sperat sustinet: ne ab spe cadat. Sed iā qui nam isti sint videam⁹: quozū fidem inquātuz desuper adiuuamur assequi valeamus. Virtus charitatis que omnia tolerat: eminuit in sancto noe: que omnia credit: in sancto abraam que oīa sperat: in patrib⁹ nostris: id est in populo israel: vnde ipse noster exoztus est dñs: que omnia sustinet: in ipso capite nostro dño iesu xpo qui est vera charitas: que nunq̄ cadit. Nec ceteros sanctos ab his virtutib⁹ vestra charitas deputet alienos: quos pzobzeuita te temporis: ꝛ pzo sermone suscepto ita ptermissos eē cognoscite: vt tamē certissime noueritis oēs esse in christo: ꝛ in omnib⁹ xp̄o. Sed iam videam⁹ quēadmodū sanctus noe posse
℄ Geñ.vj.et vij. derit vel possessus sit virtute charitat⁹ que oīa tolerat. Pzedixit ei deus: q̄ iniquitate hominū crescente diluuio perderet mundū. Statim ille admonit⁹ cōfugit ad lignū: ꝛ post cāpozū amenozū facie angustijs se reclusit arce: tolerat celi fremitū: sonitū aquarū: fragozem nymbozū. Et post ista omnia qui solet gaudere consoztio hoīm: socius quodāmodo efficit serpentū ac ferarū. Nec expauescit vir iste: q̄ cuz eo sint fere in archa: imo ibi agnoscit ozdinē suuz feritas: qz se cognouit humilitas. Et iubenti homini obedīt: qz hominē superiozi dño obedisse cognoscunt. Ostēsum est in noe quid adam pzeceptū contēnendo pdiderit. ꝛ demonstratū est posse homies bestijs etiā dominari si subdant obedientia z conditozi. Expectat ꝛ tolerat sanctus iste finē diluuij: nec anteq̄ finat eam sa ferarū: archa relinquitur. Tolerat bonus mala: ꝛ donec in fine etiā cozpoze separenk int⁹ manēs cozde nō cozpoze sepa
D ratur. Si qua es anima q̄ cupis possidere virtutē charitatis que omnia tolerat: relinque mundū: confuge ad crucis lignū nō metuas procellas ꝛ turbines huius diluuij: nō mergeris si ligno portaberis: nouit gubernare qui dignatus est creare tantū assit virtus charitatis que oīa tolerat. Nulla res te ab arce soliditate euellat. Permane bon⁹: ꝛ tolera malos. Melius eñ est vt intus posit⁹ propter bonos toleres malos: q̄z foras exiens ꝛ pereās: ꝛ bonos relinquas ꝛ malos. Si ergo sūt tecū fere: id est si sūt tecū ī ecclesia pzaui docētes: falsa sentiētes heretici vl̄ scismatici: aut etiā ipsi mali catholici more ferarū animas deuozare querentiū: tolerenk vsq̄ ad finē seculi tanq̄ finem diluuij. Rugiant: licet fremāt dentib⁹: atq̄ ipaz archam cōfringere conenk non expauescas: finito diluuio: illas rapiet inanis ac spinosa silua: te fertilis suscipiet terra.
Mat.xxv. Post finē seculi: impij rapienk ad tenebzas exteriozes: vbi
Geñ.vij. est fletus ꝛ stridoz dentū: pios suscipiet terra viuentiū. Mā ꝛ ipse sanct⁹ noe post finē diluuij obtulit sacrificiū deo: sz de animalib⁹ mundis nō de immūdis. Simul eñ ꝛ mūda ꝛ immunda aīalia in archa natare potuerunt: sed mala ad sacrifi
E cium dei nō peruenerūt. Sz iam hinc aliq̄n transeam⁹: vt cetera pscrutari valeam⁹. Procedat i medio sanct⁹ ille abraā ꝛ suo nos doceat exemplo possidere virtutem charitatis que oīa credit: qui nō est cunctat⁹ ad vnā vocationem relinquere patriā: fedē: domū: familiā: omnia relinquunk vt dño pzeci-
Geñ.xij. pienti pareak. Exi inquit ei de⁹ de cognatione tua: ꝛ de domo tua: ꝛ vem in terrā quancūq̄ tibi ostendero. Nec apud se istesanct⁹ cogitauit aut dixit: Quo eam: cui me committā: in quā terram vadā: sz statim audit: surgit: currit: festinat: accelerat: terrā pzomissam nō videt: sed credēdo eā firmiter retinet: ambulat recto itinere: nec ab errantib⁹ vestigijs alibi q̄z
Geñ.xiij. debuit declinauit: q̄ qui eū ad ignotam terrā mittebat: non dimittebat: nec euz ipse fefellit. Reddit merces credenti: ad terrā peruenit: dilatat: multiplicatur: ex paupere efficit diues: ex ignobili potēs: ditat omnib⁹ bonis: Et in illo imple
Mat.xix. tur quod dñs in euāgelio suis discipulis pzomisit dicēs: Si quis dimiserit domū: aut agrū: aut parentes causa nominis mei: in hac vita centuplum accipiet: ꝛ in futuro seculo vitam
℉ consequek eternā. Cumulatur adhuc huius fidei merces: et
Geñ.xviij seni pzomittit filius. Adest virt⁹ charitat⁹ que oīa credit: audit: exultat: ampli⁹ diligit: suscipit filiū ex pziuge sterili quā spe pariendi destitutam sterilitas etasq̄ iam fecerat: atq̄ in illo benedictionē oim gentū pmissam firmissime tenet. Sz adhuc eū charitas pzobat: pzobatūq̄ pmendat: ꝛ quē admodum nihil deo pferat posteris monstrat. Vocat eū dñs de celo dicens: Abraam abraaz. Et ille tanq̄ seruus obediens Ecce assum ait. Et dñs. Accipe filium tuū illuz quē diligis Geñ.xxij. isaac: ꝛ vade in terrā excelsam ꝛ offeres eum holocaustum in vnum montiū quē tibi dixero. Nec hac quidem tussione turbatur aut frangitur seruus fidelis: Adest ei virtus charitat⁹ que omnia credit: surgit: domū pergit: asinā sternit: ligna cōcidit: gladiū ꝛ ignem sumit: puerū simul adducit ꝛ pergit ad locū. Tunc intent⁹ fact⁹ isaac: patrē interrogat dicens: Pater ait. Et ille. Quid est fili? Et fili⁹. Ecce ait ignis et ligna: vbi est ouis quā immolatur⁹ es ad holocaustuz? Et pater respondit: Deus pzouidebit sibi ouem ad sacrificium fili. Magnū hic ꝛ grande video sacramentū. Aliud abraam cozde gestabat: aliud filio pzomittebat. Sed neq̄ que pzomittebat filiū fallebant: neq̄ aliqua infirmitas coz eius a pposito immutauerat. Quid plurib⁹? Pergit viaz: videt locum de longe: ꝛ statuens pueros suos ibi: eis talia verba pzofert dicens Sedete hic cū asina: ego autē ꝛ puer ibim⁹ vsq̄ illuc: ꝛ cū adozauerim⁹: reuertemur ad vos. O sancte abraaz q̄d est quod dicis: cū aliud tibi de puero agendū sit? Nūquid aut te aut tuos fallis? Nonināt: sed q̄ pphetice vel dico vel gero: virtus charitatis in me manēs que oīa credit ꝛ facit ꝛ dicit. Audio eñ eaz sine strepitu vocis int⁹ ad coz loquentē ꝛ dicentē mihi: Tu quidē licet resurrecturū credens: pleno ꝛ perfecto voto puerū ducas immolandū: filius tuus in isto sacrificio non cremak: quia resurrectio filio dei seruak. Merito hui⁹ viri fidez cōmemozans Jacobus apostol⁹ ait: Credidit abraā | Jaco.ij deo: ꝛ deputatū est illi ad iusticiā: ꝛ amic⁹ dei appellatus est | Amicos vt nouim⁹ coniunctio animozū facit. Unde quidaz ʒ sapiens hui⁹ mundi ait: Jdē velle atq̄ idē nolle: ea demū firma amicitia est. Ergo amicos vt nouim⁹ coniunctio animoꝛ rū facit. Quēadmodū iste sanctus animū cōiunxerit deo: vt eius amicus appellaret: vultis nosse? Sicut eñ deus pater Ro.viij. vnico suo filio nō pepercit: sed pro nobis omnib⁹ tradidit illum: Ita ꝛ iste vnico filio non pepercit: sed iubēte vt immolaretur ei qui dederat eū: deuoto cozde obtulit eū. Sed que sequuntur videam⁹. Delectat eñ nos adiuuante dño deo nro huius histozie plenā vobis reddere notionē. Postq̄ relict⁹ ℌ puertis ad locū sacrificij pater cum filio venit: araz construit Geñ.xxij. ligna componit: man⁹ filio ligat: imponit eum in arā supza ligna: deponit humana paterne pietatis indicia: induit sacerdotis virā ostantiā: educit gladiū vt perimat filiū. Quid videtis fratres charissimi? Nihil hic sentim⁹ humanū: qz totū cognoscim⁹ diuinū. Sz ꝛ ille filius qui pauloante ouem reqrebat: sub ingenti silentio talia fieri in se sentiebat. Et ita pa Esa.liij. tiens inuenit: tanq̄ iam ille esset qui sicut ouis ad imolandū ductus est: ꝛ tanq̄ agnus coram tondēte se sine voce: sic nō aperit os suū. O ꝛ tu sancte isaac: indica nobis silentij hui⁹ tam grande secretū. Pauloante nihil in te fieri sentiebas: ꝛ a patre arietē requirebas: nūc aūt manibus ligaris: in ara imponeris: ligno quodāmodo suspēderis: ꝛ modo taces? Taceo inquit. Dic quare obsecro vt nouerim⁹. Vultis nosse ait: quare modo taceo? Quia figurā illius gesto: qui volūtate ponit animā suā: non necessitate. In hoc tam grandi mystico fidei sacramēto ꝛ abraam sanctus apparuit, pbat⁹: ꝛ filius in pzesenti est liberat⁹: in quo xp̄s est pzenunciatus. Si qua es ani ℍ ma: que cupis sequi vestigia fidei patris nostri abraam: exi Geñ.xij. de terra tua ꝛ de cognatione tua: relinque pp̄m tuū: ꝛ domū patris tui: id est fideliter renuncia diabolo: pompis ꝛ angelis eius: ꝛ sequere viā rectā: que te perducat ad terraz in qua vitescas ꝛ emineas: ꝛ efficiaris soci⁹ abraam. Sz cū ista oīa feceris: si virtus charitatis que oīa credit est in te: adhuc tē tabit te ꝛ pbatā coronabit te: ꝛ expetit a te sacrificiuz dilecti tui. Quid a te expetit? Q̄ abraam illi dictū est. Da mihi vni puer.xxiij cū dilectū filiū tuū. Tibi dicit sapiētia: Da mihi fili coz tuū Jpe est dilect⁹ vnic⁹: Quid me tuis offerre coz tuū? Offer sacrificiū: contritionē cordis dño deo tuo: ꝛ dic ei cuz pphetaPs.l. holocaustis nō delectaberis. Sacrificiū deo spirit⁹ contribulatus: coz cōtritū ꝛ humiliatū deus nō spernit. Nihil metuas tali sacrificio oblato: ꝛ tibi acceptū erit: ꝛ q̄ obtuleris integrum permanebit. Aliā virtutē charitatis: q̄ oīa sperat: J placet ispicere. Hāc supi⁹ plebi isr̄l ꝛ pr̄ibus nr̄is assignasse cognoscim⁹. Eius nāq̄ virtutis vox est in versu illo pzophetico: Jn te sperauerūt patres nostri: sperauerunt ꝛ liberasti Ps.xxj.

Exo.iij. eos. Et ipsi ex egypto fugere iubent: terra eis lacte mel fluēs
Exo.xiiij. promittit. Per mare rubꝝ transeunt: ad heremū veniūt: du-
cebat eos spes charitatis: vt discerēt deū amare gratis. Red-
ditur et his merces fidei: Nō em̄ potest nō reddere qui se di-
Exo.xvj. gnatur facere debitorem. Post heremum mella de petra su-
pš.lxxviij. xerunt: panē celi manducauerunt: non sunt priuati a deside-
rio suo. Quod sperauerūt: terrā etiam promissionis acceperūt
Exurgat anima que huius charitatis virtute cōprehensa est
effugiat ex egypto: id est ex huius seculi desiderio: pergat ad
mare rubrum: scilicet christi baptismū: ideo rubrū: qz christi
sanguine purpuratū. Persequant hostes: peccata cū suo au-
ctore diabolo: tanq̄ egyptij cum suo rege pharaone seuiant
sequant fugientes. Quid metuis? Vsq̄ ad aquā seuiant. In
gredieris tu: ingredient et illi post te: sed aqua conuersa: illis
erit in perniciē: tibi proficiet ad salutē. Illos obruet: te ab-
luet. Illos dānabit: te liberabit. Post hec sustipies mel de
j.Cor.x. petra: quo sitim tuā saties. Petra em̄ erat xps: ex cuius præ-
ceptis tanq̄ ex fonte dulcedinis satieris. Gustabis et panē
Johā.vj. illū scilicet qui dixit. Ego sum panis viuus qui de celo desce-
pš.xxxiij. di. Gustabis et videbis qm̄ suauis est dominus. Et si in te emi
net virtus charitatis que omnia sperat. per heremum tene-
cesse est transire: id est vtaris hoc mundo tanq̄ nō vtens. Et
in hac vita peregrinū te noueris esse: si terram promissionis cu
Pš.xxvj. pis intrare. Hec terra est de qua ppheta cantat et dicit: Cre-
R do videre bona dñi in terra viuentiū. Ultima virtus chari-
j.Cor.xiij. tatis restat: que omnia sustinet et nunq̄ cadit. Hāc ipsi capi-
Roma.x. ti nostro dño iesu xpo: cōuenire nouim⁹? Ideo in vltimo: qm̄
finis legis xps est. Quanta autē ipse pro nobis sustulerit: pu
to charitatē vestram ignorare nō posse: Tū exinde aliquid
Johā.j. dicam: si tamē de tanto aliquid digne dicā. Prius illud qō
deus hō: quod verbū caro factū est: quod multa bona fecit et
mala perpessus est: quod mortuos suscitauit et mortuus est:
quod singularis illa patientia ptulit diabolum tētatorē: disci
pulū traditorē: qō ipsum iudā priusq̄ ostēderet traditorē p-
tulit furē: et ante experimentū vinculorū crucis ac mortis: la-
bijs ei⁹ dolosis nō negauit oscula pacis. In ipsa autē morte
quāta sustinuit: ptulit odiorū flāmas: ministrorū pessimi cor
dis linguas. Clamauerūt iudei. Crucifige crucifige: et ne rei
remanerēt iudei: innocēs ab eis crucifixus est filius dei. Ad
crucē ducitur: et palmatur qui est vera palma victorie. Spi
nis coronat: qui spinas peccatorū venit confringere. Ligat
qui soluit cōpeditos: Ligno suspendit: qui erigit elisos: Ace
to potat: fons vite: disciplina cedit: salus vulnerat: vita mo-
rit: occidit ad tempus vita vt in ppetuo a vita occideret mors
Or hic iudei in hac morte xpi exultauerūt quasi victores: et
cum terrenū et caducum regnū timuerūt perdere: regem celi et
terre nō dubitauerūt occidere. Sed nec sicut putauerunt vi
ctores extiterunt. Si em̄ vicerūt: regnum quomodo perdi-
L derunt? Quomō nūc vsq̄ serui remanserunt? Ista nāq̄ cau-
Johā.xj. sa est qua ab eis christus occisus est. Dixerunt apud se prin-
cipes iudeorū: vt euāgelista narrat: Videtis inquiunt qz to
tus mundus post eū abijt: si dimiserim⁹ eum viuere: venient
romani: et tollent nobis locū et gentem. Et christū occiderūt
locum et regnū gentēq̄ perdiderūt. Quid vobis profuit oīa
sam iudei q̄ tantum scelus cōmisistis? Nunquid qz xpō dño
vt decuit seruire noluistis: ideo eius dñio caruistis? Dū illi
seruiunt reges: quibus vos seruitis facti estis mali serui bo-
norū seruorū christi. Per ipsos conterit contumaciā vestrā z
per ipsos dissipat consilia vestra: p ipsos retribuet scelera in
capita vestra. Ipse aūt domin⁹ quē vos interemistis: nō vos
Johā. viij seruos sed liberos esse cupiebat quando dicebat. Si vos fi-
lius liberauerit: tunc vere liberi eritis. Vos autē deum dñm
et regē ipsam verā libertatē non solū repudiastis: verūetiā
Johā.xix. necare cupientes clamastis. Nō habem⁹ regē nisi solū cesarē
Sed ne in hoc quidē gloriemini q̄ christum occidistis: actū
est de vobis potius et nescitis. Audite ipm̄ dñm dicentē per
Pš.iij. pphetā. Ego dormiui et somnū cepi: Somnū appellās mor
tem a vobis illatam. Ceterū qualis mors potuit esse tridua
Pš.xl. na: maxime illius qui per eundē prophetā alio loco dicit. nū
quid qui dormit nō adijciet vt resurgat? Ego inquit dormi-
Johā.x. ui: Ego qui potestatē habeo ponendi animā meā: Ego dor-
miui: nō quia seuistis: non qz insanistis: Ego impleui qō vo
lui: vos aūt in scelere remansistis. Quis exigit tanta de deo
nostro fratres pro nostra salute ac redemptiōe: nisi charitas
que nunq̄ cadit? O charitas q̄ magnas vires habes: de ce- j.Cor.xiij.
lo deum deposuisti. O chara sanctas: o sancta ac vera chari-
tas: que tanta es interris. quāta eris sanctitas in celis. Que
tantū potes in hac pugna mortalitatis adhuc sollicita: quan
tus poteris in illa perfecta pace secura. Euigila itaq̄ omis W
anima christiana: et si in te eminet virtus charitatis que oīa
sustinet: domini tui imitare vestigia. Christus em̄ (ait apo- j. Petri.ij
stolus petr⁹) pro nobis passus est: relinquens vobis exēplū
vt sequamini vestigia eius. Et si ille propter te de celesti sede
ad terrena descendit: tu propter te fuge terrena: appete cele-
stia. Si dulcis est mundus: dulcior est christus. Si amarus
est mundus: omnia pro te sustinuit christus. Via tibi factus
est ipse saluator: Surge ambula: pigrescere noli: habes quo.
Sed forte queris quo. Vides em̄ viam et queris quo ducat
hec ipsa via? Ad veritatem et ad vitā ducit. Si amas verita-
tem: si amas vitam: et cupis ad veritatē et ad vitam venire: a
via noli errare. Vides inquis viā: et cupio ambulare: sz ama
ra est: aspera est. Arta enim et angusta via que ducit ad vitam Mat.vij.
Christus transiuit: sed adhuc aspera est? Caput transiuit: et
membra dubitant? Sed christus inquis deus et homo: ego
autem homo. Tot milia martyrum transierunt: et adhuc tibi
aspera est? Transierunt senes: transierunt iuuenes: transie-
runt pueri: puelle transierunt: viam quam timebas: tritam ti-
bi fecerunt. Ambula ergo viam: secure ambula. Quid enim
metuis in hac vita? Mortem? Et mortem times: qui ad vi-
tam curris: Si bonus es: bene in hac vita curris: mors tibi
ianua erit: que te repræsentet: non que auferat vite. Ambula
ergo viam: immo ipse qui propter te factus est via: ipse te du
cet per seipsum ad seipsum. Ipse enim est via: veritas et vita. Joh. xiiij.
Dic ergo dño deo tuo O anima fidelis et pia: dic secura dic:
et cum prophetā veraciter exclama: Deduc dñe me in via tua Pš.cxxv-
et ambulabo in veritate tua. Tūc ad te securus pueniā: si in fi viij.
nē vsq̄ tua gratia deferat. Hec fratres dilectissimi que dono
ipsius charitas dicta sunt sanctitati et charitati vestre: ita he-
reant cordibus et sensibus vestris: vt eadē ipsa charitas: fru
ctum in vobis inueniat operis: non folia laudis: Amen.

¶ In eadem dominica de eo qō apostolus dicit Delector em̄ legi dei sm̄ interiorem hominē ꝛc. Sermo.ij. In quo declarat quomodo bonum quis agit et nō perficit bonum: exponitq̄ illud geneſis pane tuo vesceris in sudore vultus tui.

Cum ergo semetipsos quotidie sentiāt sancti: terre Ser.xlvij.
ne cogitationis pōdere ꝑgrauatos ab illa mentis A
sublimitate decidere: et inuitos imo vero etiaz nescientes in legē peccati mortisq̄ traduci: atq̄ vt ce
tera prætermittā illis saltē que superius comprehēdi bonis Roma.vij
quidē ac iustis: sed th̄ terrenis a cōspectu dei operib⁹ auoca
ri: habent profecto pro quib⁹ ad deum iugiter ingemiscant
habēt pro quib⁹ in veritate humiliati atq̄ compūcti: nō ver-
bis tantūmodo: sed affectu semetipsos pronunciēt peccato-
res: et veniaz pro omnib⁹ que quotidie supati fragilitate car
nis incurrūt a gratia dñi iugiter postulātes: veras peniten-
tie lachrymas indesinenter effundūt: q̄ppe qui videant hi-
dem ipsis se pro quib⁹ continuo dolore verati sunt: etiā vsq̄
ad deū iugiter ingemiscāt est ib⁹ inuolutos: etiā ipas suppli
cationes suas offerre se sine cogitationum antietate nō pos-
se. Experti igit se humanis virib⁹ desiderata fidem obsistē- B
te carnis sarcina nō posse cōtingere: neq̄ illi pcipuo summo
q̄ bono: sm̄ cordis sui desiderium posse coniungi: sz ab ei⁹ in-
tuitu captiuos ad mūdana traduci: ad gratiā dei qui ipios
iustificat conuolantes: cū apostolo protestant. Infelix ego Roma.vij
homo: quis me liberabit de corpore mortis huius? Gratia dei
per christū iesum dñm nr̄m. Sentiūt em̄ se bonū istud qō vo
lunt nō posse perficere: sed illud qō nolunt quodq̄ oderunt
malū: id est cogitationū motus et curaz corporaliū reruz sem
per incidere: et delectant quidē legi dei sm̄ interiorē homi
nem: qui visibilia vniuersa transcendēs: conat deo soli semp
uniri. Sed vident aliam legē in mēbris suis: id est in natura
humane cōditionis insertā: que repugnat legi mentis eoruz
pertrahit sensuz violenta lege peccati: cōpellens scilicet eos
relicto illo principali bono terrena cogitatiōe submitti. Que
q̄uis necessaria atq̄ corpori vtilis videat: cū dispensatione

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ hui⁹ opis.

religiose cuiuspiam necessitatis impẽditur: cõparatione tamen illius boni qõ sanctoz3 omnũ oblectat intuitum: mala vtiq; ab eis ac fugienda decernit: qui per eã quoquo mõ vel ad modicũ tempus ab illi⁹ perfecte beatitudinis gaudio retrahuntur. Vere enĩ lex peccati est: quã humano generi preuaricatio sui induxit auctoris /per illi⁹ noxam in quẽ lata est equissimi iudicis illa sentẽtia. Maledicta terra in operibus tuis: spinas et tribulos germinabit tibi: ꝛ in sudore vult⁹ tui edes panẽ tuum. Hec inq; est lex mẽbris omniũ inserta mortalium: que repugnat legi mentis nostre: eãq; a diuino arcet intuitu: que maledicta terra in operib⁹ nostris post agnitionem boni ac mali cogitationum spinas cepit ac tribulos germinare: quaꝝ aculeis carnis obrũsis semina prefocank: ne illum panem nostrũ qui de celo descẽdit. quiq; cõfortat cor hominis: edere absq; vult⁹ nostri sudore possim⁹. Omne igit hu manũ genus huic generaliter legi sine vlla exceptiõe subijcitur. Nullus enĩ est q̃us sanctus /qui supradictũ panem non cum sudore vult⁹ sui et sollicita cordis intentione percipiat. Ceterum cõmuni isto pane multi vt videm⁹ diuites: sine vllo vultus sui sudore vescunk. Quã etiam legẽ beatus apostolus spiritalem asserit dicẽs. Scimus autẽ quia lex spiritalis est: ego autẽ carnalis sum: venũdatus sub peccato. Spiritalis enĩ ẽ lex que iubet nobis vt in sudore vult⁹ nostri comedamus illum panẽ verũ qui de celo descendit: sed nos carnales fecit venũdatio illa peccati. Quod rogo istud: cuius ve peccatũ est: Sine dubio ade: cuius puaricatione atq; (vt ita dicam) negociatione dãnosa fraudulẽtoq; cõmertio vẽditi sumus. Omnẽ enim prolẽ suam: serpentis psuasione seductus illiciti cibi perceptione distractã: iugo ppetue seruitutis ad dixit. Hic nãq; mos solet inter vẽdentes ementẽq; seruari: vt is qui se alieno cupit dño mãcipare: aliquid precij pro actura ꝓprie libertatis ꝛ addictione perpetue seruitutis a suo cõsequatur emptore. Quod etiã inter adã atq; serpentẽ manifestissime videmus ipletum. Ille enĩ a serpente preciũ libertatis sue esu interdicte arboꝛ capiẽs: a naturali libertate vise sit illiq; maluit semetipsum ppetua vendere seruitute: a quo vetiti pomi letale preciũ fuerat assecutus: qua deinceps conditione constrictus: nõ immerito omnẽ posteritatis sue progeniem: perpetuo eidẽ cuius effectus est seruus subdidit famulatu. Quid enĩ aliud seruile coniugiũ potest procreare q̃s seruos? Quid ergo? Mũquid emptor iste versutus et callid⁹ dño vero atq; legitimo ius dñationis eripuit? Non ita est. Neq; enim sic ille omne peculiũ dei vni⁹ fraudis dolositate peruasit: vt potentiã domini sui verus dñator amitteret: q̃ ipm quoq; emptorẽ q̃us refugũ vel rebellẽ: tamẽ iugo reprimit seruitutis. Sed quia oĩbus rationabilib⁹ creaturis arbitrij libertatẽ creator indulserat: eos qui se cõtra fas edacis concupiscentie trãsgressione vendiderãt: inuitos ad ingenitã libertatẽ reuocare nõ debuit. Abhorret siquidẽ ab illo iusticie et pietatis auctore: quicq̃d bonitati equitatiq; contrariũ est. Malum enĩ fuerat si cõcesse libertatis beneficiũ reuocasset / iniustum si liberũ hominẽ potentia sua opprimẽs atq; captiuans: libertatis accepte priuilegiũ ex equi nõ simisset: cuius salutẽ in futura tunc secula reseruauit: vt recto ordine cõpleretur statuti tpis plenitudo. Oportebat enĩ eius sobolẽ tamdiu sub auida ꝯditione durare: quousq; eandẽ originalibus vinculis liberatã: in antiquũ libertat⁹ statuz: prioris domini gratia ꝑcio sui sanguinis reformaret: quã pietatis instinctu potuit etiaz tunc saluare: sed noluit: q̃ eũ decreti sui irrũpere sanctionẽ equitas nõ sinebat. Vis nosse causam venditionis tue? Audi ipm redẽptorem tuũ per Esaiã prophetã apertissime proclamantẽ. Quis est iste liber repudij matris vestre: quo dimisi eã? Aut q̃s est creditor meus cui vẽdidi vos? Ecce in iniq̃tatib⁹ vestris venditi estis: ꝛ in scelerib⁹ vestris dimisi matrẽ vestrã. Vis etiam euidẽter agnoscere cur te iugo seruitut⁹ addictũ redimere potẽtie sue virtute noluerit? Audi q̃d ad supiora quib⁹ eisdẽ famulis cãm volũtarie vẽditionis exprobrat: adiecerit. Mũquid abbreuiata ꝛ paruula fctã est man⁹ mea: vt nõ possim redimere /aut nõ est in me virtus ad liberandũ? Sed q̃d huic potẽtissime misericordie ei⁹ semper obstiterit: idẽ ꝑpheta demõstrat. Ecce ineq̃t nõ est abbreuiata man⁹ dñi vt saluare neq̃at: neq; aggrauata ẽ auris ei⁹ vt nõ exaudiat: sed iniq̃tates vre diuiserũt inter vos ꝛ deum vestrũ /peccata vestra abscõderũt facie ei⁹ a vobis ne exaudiret. Quia ergo carnales nos fecit: et spinis ac tribulis condẽnauit illa prima dei maledictio: nosq; ita iniquo pater noster cõmertio venũdedit: vt bonum q̃ volum⁹ agere nequeamus: dũ diuisi a memoria summi dei: ea q̃ humane fragilitatis sũt cogitare cõpellimur: dũ puritatis amore flagrãtes: incẽtius naturalib⁹ que penit⁹ ignorare velim⁹: etiã inuiti plerũq; cõpugimur. Scim⁹ q̃ nõ habitat in carne nostra bonum: id est hui⁹ quã diximus theorie atq; puritatis ppetua iugisq; trãquillitas: sed factũ ẽ istud pessimũ ac lugubre diuortiũ: vt cũ mente legi dei seruire velim⁹: nunq; scilicet volẽtes a claritate diuina dimouere cõspectũ: tñ carnalib⁹ tenebris circũfusi: q̃daz lege peccati ab eo q̃ bonũ nouim⁹ cogamur auelli. s. ad curas cogitationesq; terrenas: ab illa mẽtis celsitudine decidẽtes: ad quas nos lex peccati. i. illa sentẽtia dei nõ immerito condẽnauit quã prim⁹ delictor excepit. Et ideo est q̃ beat⁹ apostolus cũ apertissime fateat ineuitabili se vi⁹ oĩs sanctos peccati hui⁹ necessitate ꝓstringi / tñ neminẽ eoꝝ ob hoc esse dãnandũ audẽter enũciat dicẽs. Nihil ergo nũc dãnationis ẽ his q̃ sunt in xpo iesu. Lex enĩ spũs vite in xpo iesu: liberauit me a lege peccati ꝛ mortis: id est q̃tidiana gra christi: oĩs sanctos suos ab hac lege peccati et mortis in qua iugiter vel nolentes cogunk incurrere: cũ remissione debitorum suorum a domino precantur absolui.

Romã. vij.

Romã. viij

¶ Jtẽ in eadẽ dominica Homelia de eo q̃ scriptum est in euangelio ſm Mattheũ: Simile est regnum celoz3 homini qui seminauit bonum semen ꝛc. que habek in opere de questionibus euãgeliozum libro. j. ca. xj.

¶ Dominica quinta post octauas festi Epiphanie de eo q̃ scriptũ est in euangelio ſm Mattheum. Cõfiteoꝛ tibi pater ꝛc. Sermo. j. In quo dicit ꝙ quãdo deum laudamus tanq; eum qui sine peccato est predicamus: declarat etiã quomodo diabolus dicak princeps mundi ꝛ rector tenebrarum harum.

Sermo. xlviij. B

Sanctũ euangeliuz cũ legerek fratres: audiuimus dominũ iesum exultasse in spũ: ꝛ dixisse. Cõfiteoꝛ tibi pater dñe celi ꝛ terre: q̃ abscõdisti hec a sapiẽtibus ꝛ prudẽtib⁹: ꝛ reuelasti ea paruulis. Hucusq; interim verba dñi. Si digne: si diligẽter: si q̃ primum est pie cõsiderem⁹ /inuenim⁹ ꝓmitt⁹ /nõ semp cũ in scripturis legim⁹ confessionẽ: debere nos intelligere vocẽ peccatoris. Maxime aũt hoc dicendũ fuit: ꝛ hinc admonenda charitas vestra: q̃ mox vt hoc verbũ sonuit vox lectoꝛ /secut⁹ est etiã sonꝰ tũsionis pectoris vr̃i: auditoꝛ. s. q̃ dñs ait. Cõfiteoꝛ tibi pater. In hoc ipso q̃ sonuit ꝓfiteoꝛ: pectora tutudistis. Tũdere aũt pect⁹ quid ẽ: nisi arguere q̃ latẽt pectore: ꝛ euidẽti pulsu occultũ castigare pctm? Quare B fecistis: nisi q̃ audistis. Cõfiteoꝛ tibi pater? Cõfiteoꝛ audistis: q̃ ꝓfitek nõ attẽdistis. Mũc ergo aduertite. Si ꝓfiteoꝛ xps dixit a q̃ longe est omne peccatũ /nõ solius est confiteri pctoris: sed etiã aliq̃do laudatoꝛ. Cõfitemur ergo siue laudãtes deũ: siue accusantes nosmetipsos. Pia ẽ vtraq; cõfessio: siue cũ te reprehẽdis qui nõ es sine peccato: siue cũ illũ laudas q̃ nõ põt hre peccatũ. Si aũt bene cogitem⁹: reprehẽsio tua laus ipsi⁹ est. Quare enĩ iam cõfiteris in accusatiõe peccati: in accusatiõe tui ipsi⁹? Quare cõfiteris? Oꝛ ex mortuo fact⁹ es viu⁹. Scriptura q̃ppe ait. A mortuo q̃si q̃ nõ sit perit ꝓfessio. Si perit a mortuo cõfessio: q̃ cõfitek viuit. Et si peccatũ ꝓfitetur: vtiq; a morte reuixit. Si peccatoꝛ ꝓfessoꝛ reuixit a morte: q̃s illũ suscitauit? Nullus mortu⁹ est sui ipsi⁹ suscitator. Ille solus se potuit suscitare: q̃ mortua carne nõ mortu⁹ est. Et enĩ hoc suscitauit q̃ mortuũ fuit. Ille suscitabat: qui viuebat in se. In carne aũt suscitãda mortu⁹ fuerat. Non enĩ pater filiũ solus suscitauit: de q̃ dictũ est ab apl̃o. Propter q̃ de⁹ eũ exaltauit: sed etiã dñs ei ꝑm. i. corꝰ suũ suscitauit. Vñ dicit. Soluite templũ hoc: ꝛ in triduo suscitabo illud. Mortu⁹ est aũt peccatoꝛ: maxime ille quẽ moles ꝓsuetudinis ꝑmit: quasi sepultus Lazarus. Parũ enim erat q̃ mortu⁹ /etiã sepultus. Quisq̃s igit male ꝓsuetudinis /male vite. s. terrenaꝝ cupiditatũ mole ꝑmit: ita vt illo iã factũ sit: sicut in quodã psalmo

Ecci. xvij

Phil. ij. Johan. ij.

Deũ. iij.

Esaie. l.

Esa. lix.

vbi. ꝛ.

Diui Augustini De Tẽpore.

Pſ.xiij.ꝛ mirabiliter dicit. Dixit stult⁹ in corde suo nõ est deus. Fit ta
liij.iiij. sen. lis: de quali dictũ est. A mortuo velut q̃ non sit perit cõfessio.
dil.xvij.c.j Quis cũ suscitauit / nisi q̃ remoto lapide clamauit dicẽs. La
zare ꝓdi foras. Quid ẽ autẽ foras ꝓdire nisi qõ occultũ erat
foras ꝓdire? Qui confitẽt foras ꝓdit / foras aũt ꝓdire non
posset nisi viueret: viuere non posset nisi resuscitat⁹ esset. Er
go in cõfessione sui accusatio: dei laudatio est. Dicit ergo ali
quis. Quid ꝓdest eccl'ia si iã cõfessor voce dñica resuscitat⁹
ꝓdit. Quid ꝓdest eccl'ia ꝓfitenti: cui dñs ait. Que solueritꝭ
in terra: soluta erũt ꝛ in celo? Ipsum lazarũ attẽde: cũ vincu
lis ꝓdijt. Jã viuebat ꝓfitẽdo: sed nõdũ liber ambulabat vin
Matthei xviij. culis irretit⁹. Quid g̃ facit eccl'ia: cui dictũ ẽ. Que solueritꝭ
in terra soluta erunt / nisi qõ dñs ait continuo ad discipulos.
Joh.xj. Soluite illũ ꝛ sinite abire. Siue g̃ nos accusem⁹ / siue deum
laudem⁹: semp illi gr̃as agere studeam⁹: a quo gr̃a grat⁹ dat
cuicũq; datur. Bis ergo deũ laudam⁹: si pie nos accusem⁹:
deũq; laudem⁹. Quãdo deũ laudam⁹: tanꝫ eũ qui sine pec
cato est ꝓdicam⁹. Quãdo aũt nosmetipsos accusam⁹ ei per
quẽ resurrexim⁹ gloriã damus. Hoc si fecerim⁹ nullaz occa
siones inueniet inimicus: q̃ nos circũeuniat ante iudicẽ. Cũ
enim tuipse fuerꝭ accusator: ꝛ dñs liberator: q̃d erit ille nisi ca
B lũniator? Merito ille hinc sibi tutelã ꝓuidit aduersus ini
micos nõ ꝓspicuos / carnẽ et sanguinẽ miserandã poti⁹ q̃m ca
uendã: sed aduersus illos inimicos cõtra quos apl's nos hor
Ephe.vj. tat vt armemur. Nõ est nobis colluctatio aduersus carnẽ et
sanguinẽ. i. aduersus hoies quos videtꝭ seuire in nos. Vasa
Joh.xiij. sũt / alij⁹ vtik. Organa sũt / alij⁹ tãgit. Immisit se inq̃t diabol⁹
in cor iude vt traderet dñm. Ait aliq̃s. Quid g̃ ego feci? Au
Ephe.iiij. di apl'm. Neq; detis locũ diabolo. Tu male volũtati locũ de
disti: intrauit possedit: vtik. Si locũ nõ dares / nõ possideret.
Ephe.vj. Ergo nos admonens ait. Non ẽ nobis colluctatio aduersus
carnẽ ꝛ sanguinẽ: sed aduersus ꝓncipes ꝛ potestates. Posset
quisq; putare / aduersus reges terre: aduersus potẽtes seculi
Quare? Ipsi nõ caro ꝛ sanguis? Semel dictũ est. Nõ aduer
sus carnẽ et sanguinẽ. Auertere ab omni hoie. Qui g̃ restant
inimici? Aduersus ꝓncipes ꝛ potestates spiritalis neq̃cie: re
ctores mũdi / quasi plus dedit diabolo et angelis ei⁹. Plus
dedit: q̃s rectores mũdi appellauit. Sed ne male intelligas:
exponit q̃d sit mũdus cui⁹ sunt illi rectores. Rectores mũdi
tenebrarũ harũ. Quid est mũdus tenebrar̃ harũ / quibus est
rector? Dilectoꝛib⁹ suis ꝛ infidelibus plen⁹ est mũdus. Hos
appellat apl's tenebras. Har̃ rectores diabolus ꝛ angeli ei⁹
Het tenebre nõ naturales sunt: nõ incõmutabiles sũt. Mutã
tur ꝛ lux efficiunt: credũt ꝛ credẽdo illuminant. Qõ cũ in eis
Ephe.v. factũ fuerit: audiẽt. Fuistis em̃ aliq̃n tenebre: nũc aũt lux in
dño. Nã quãdo tenebre in te nõ in dño. Jte; q̃n lux: nõ in
j.Cor.iiij. te sed in dño. Quid em̃ habes qõ nõ accepisti? Qr ergo sũt in
uisibiles inimici: inuisibiliter sunt expugnãdi. Quippe hostẽ
visibilẽ vincis ferẽdo: inuisibilẽ vincis credẽdo. Visibilis
est hostis hõ: visibile ẽt ferire. Inuisibilis ẽ hostis diabol⁹:
inuisibile ẽ ꝛ credere. Ergo ẽ pugna iuisibilis aduersus iui
sibiles iimicos. Ab his em̃ inimicis quõse tutũ dicit quidã?
Hoc em̃ ceperã dicere: ꝛ necesse habebã de istis inimicis ali
quãto cũ mora tractare. Jã ergo cognitis iimicis: videam⁹
Pſ. xvij. tutelã. Laudãs iuocabo dñm: et ab inimicis meis salu⁹ ero.
Habes q̃d agas. Laudãs iuoca: sed dñm laudãs iuoca. Si
enim te laudaueris / ab iimicis tuis salu⁹ nõ eris. Laudãs in
uoca dominũ: ꝛ ab inimicis tuis salu⁹ eris. Quia qõ ait ipse
Pſ.xlix. dñs. Sacrificiũ laudis honorificabit me: ꝛ ibi via ẽ vbi ostẽ
dã tibi salutare meũ. Vbi via? In sacrificio laudis. Noli pe
dem extra hãc viã mittere: in via esto. Noli a via recedere: a
laude dñi / nec vnguẽ: nedũ pedẽ. Si em̃ vlueris ab hac via
deuiare: ꝛ ꝓ dño te laudare: nõ eris salu⁹ ab illis inimicis:
Pſalm. quia de ipsis dictũ est. Jurta semitã scãdala posuerũt mihi.
cxxxix. Quicq̃d ergo putaueris boni hẽre te abs te / deuiasti a laude
dei. Quid iã miraris si te seducit inimicus: q̃n tuipsi⁹ sedu
Gal.vj. ctor es? Audi apl'm. Qui em̃ putat se eẽ aliq̃d cũ nihil sit: ipe
C se seducit. Dominũ ergo attẽde ꝓfitentẽ. Cõfitebor tibi pr̃ do
Mat.xj. mine celi ꝛ terre. Cõfitebor tibi: laudo te. Laudo te: nõ accuso
me. Quantũ aũt ptinet ad ipsi⁹ hois susceptionẽ: tota gr̃a /
singularis gr̃a / pfecta gr̃a. Quid meruit hõ ille q̃ christ⁹ est
si tollas gratiã: et tantã gr̃am qua vnũ oportebat esse x̃m et
ipsuz eẽ quẽ nouim⁹? Tolle istã gratiã: quid est xp̃s nisi hõ?
Quid nisi qõ tu? Suscepit aiam: suscepit et corpus: suscepit
plenũ hominẽ: coaptatã sibi vnã facit dñs cum seruo ꝓsonã.
Quãta est ista gr̃a? Christus in celo: xp̃s in terra: xp̃s simul
in celo ꝛ in terra / nec duo xp̃i: sed idẽ christ⁹ in celo ꝛ ĩ terra.
Christ⁹ apud patrẽ / christ⁹ in vtero virginis / xp̃s in cruce:
christus apud ĩferos subueniẽs quibusdã. Eo aũt ipso die
christus in paradiso cũ latrone ꝓfitẽte. Et tibi q̃d latro meruit:
nisi q; illaz viã tenuit / vbi ostẽdit salutare suũ: a quatibi pes Pſ.xlix.
nõ exeat? In eo enĩ q̃se accusauit deũ laudauit: ꝛ vitã suam
beatã fecit. Presumpsit quidẽ de dño: ꝛ ait illi. Dñe memen Lc.xxiij.
to mei dũ veneris in regnũ tuum. Cõsiderabat enĩ facinora
sua ꝛ ꝓ magno habebat si ei vel in fine parcerek. Dñs aũt
continuo cũ ille diceret: Meminto mei. Sed q̃n? Cũ veneris
in regnũ tuũ. Amẽ dico tibi inq̃t: hodie mecũ eris in paradiso.
Misericordia obtulit: qõ miseria distulit. Audi g̃ dñm con
fitentẽ. Confitebor tibi pr̃: dñe celi ꝛ terre. Quid cõfitebor? In Mat.xj.
quo te laudo. Hec enĩ cõfessio: vt dixi laudẽ habet. Qr abscõ
distihec a sapientibus ꝛ prudẽtibus: et reuelasti ea paruulis.
Quid est hoc fratres? A cõtrario sensu itelligite. Abscõdisti
hec inq̃t a sapientib⁹ ꝛ prudẽtib⁹: et nõ dixit: reuelasti ea stul
tis ꝛ imprudẽtibus: sed dixit. Abscõdisti a sapientib⁹ ꝛ prudẽ
tibus: et reuelasti ea paruulis. Sapientibus ꝛ prudẽtib⁹ irri
dendis / arrogãtibus falso grandib⁹ vere aũt rumẽtib⁹ op
posuit / nõ sapientes / nõ prudẽtes: sed paruulos. Qui sunt par
uuli? Humiles. Ergo abscõdisti hec a sapientibus ꝛ prudẽ
tibus. Noie sapientiũ ꝛ prudẽtiũ supbos intelligi posse: ipse
exposuit cũ ait. Reuelasti ea paruulis. Ergo absc̃ disti non
paruulis. Quid est nõ paruulis? Nõ hũilib⁹. Quid est nõ hu
milib⁹: nisi supbis? Hec via dñi aut nõ erat: aut latebat vt re
uelarek nobis. Vnde dñs exultauit: nisi q; reuelatuz est par
uulis? Debem⁹ esse paruuli. Nã si voluerim⁹ esse magni q̃si
sapientes ꝛ prudẽtes: nõ vobis illud reuelak. Qui sũt magni? Rom.j.
Sapientes et prudentes: dicẽtes se sapientes / stulti facti sunt.
Habes remediũ a cõtrario. Si dicẽdo te sapientẽ: stult⁹ fa
ctus es: dic te stultũ ꝛ sapiẽs eris. Sed dic: dic sed intus dic:
quia sic ẽ vt dicis. Si dicis / noli cozã hoibus dicere: et cozã
ꝺo nõ dicere. Prorsus qõ ad teipz ptinet: qõ ad tua: tenebro
sus es. Quid est em̃ aliud eẽ stultũ: nisi eẽ tenebrosum in cor
de? Denicq; de illis sic ait. Dicẽtes se esse sapientes: stulti facti
sunt. Anteq̃ hoc diceret q̃d rursũ? Et obscuratũ est insipiẽs
cor eorũ. Dic: q; tu tibi lumẽ non es. Et multũ: oculus es: lu
men nõ es. Quid ꝓdest patẽs ac sanus oculus si lumẽ desit?
Ergo dic a te tibi lumẽ nõ esse: ꝛ clama qõ dictũ est. Tu illu Pſ.xvij.
minabis lucernã meam dñe. Lumine tuo dñe illuminabis te
nebras meas. Wee em̃ nihil nisi tenebre: tu aũt lumẽ fugas
tenebras: illuminas me: nõ a me mihi lumẽ existẽs: sed lumẽ
nõ participãs nisi in te. Sic iohannes amicus sponsi xp̃i: puta
batur lumẽ. Nõ erat ille lumẽ: sed vt testimoniũ phiberet de Joh.j.
lumine. Qõ aũt erat lumen: erat lumẽ verũ. Quid est verũ?
Qõ illuminat omnẽ hominẽ. Si verũ lumẽ est qõ illuminat
omnẽ hoiem: g̃ audi ꝛ iohannẽ recte dicẽtem: recte ꝓfitentẽ.
Nos aũt de plenitudine ei⁹ accepim⁹. Vide si aliud dixit: vbi s.
q̃s tu illuminabis lucernã meã dñe. Demicq; iã illuminat⁹ te
stimoniũ phibebat. Propter cecos lucerna diei testimoniũ
perhibebat. Vide q̃n lucerna ẽ. Vos inq̃t misistis ad iohã Joh.v.
nẽ: ꝛ voluistis exultare ad horã in lumine ei⁹. Ille erat lucer
na ardẽs ꝛ lucẽs. Ille lucerna: ꝺ est res illuminata: accẽsa vt
luceret: q̃ accẽdi põt ꝛ extingui. Sed vt nõ extinguaf: ventũ
supbie nõ patiak. Ergo cõfiteor tibi pater dñe celi ꝛ terre: q; Mat.xj.
absc̃disti hec a sapientib⁹ ꝛ prudẽtibus lumẽ se putantib⁹ et
tenebre erãt. Et ꝓ eo q̃ tenebre erãt: ꝛ lumẽ se putabãt: nec il
luminare potuerunt. Illi aũt qui tenebre erãt ꝛ nõ magni / humiles erãt ꝛ non
supbi. Recte g̃ dicebant. Tu illumĩabis lucernã meam dñe. Pſ. xvij.
Se agnoscebãt: dominũ laudabãt: a via salutari nõ recede
bant. Laudãtes dñm iuocabãt: et ab iimicis suis salui erãt.
Postremo aperit celeste mysterium: qõ si placuerit deo: vt D
paruulis magis q̃s prudẽtib⁹ istius mũdi gratiã suã reuela
ret. Qõ apl's paulus stilo plenioꝛe digessit dicẽs. Nõne stul j.Corint.j.
tã fecit de⁹ sapientiã hui⁹ mũdi? Nã q̃n dei sapientia nõ co
gnouit hic mũd⁹ p sapiẽtiã / placuit deo ꝓ stulticiã ꝓdicatio
nis saluos facere credẽtes. Ait ergo. Jta pr̃: q̃n sic fuit pla Mat.xj.
citum ante te. Celestiũ enĩ verboꝛ archana atq; virtutes: sa
piẽtibus absconduntur ꝛ paruulis reuelank. Paruulis ma
liciã nõ sensu: sapiẽtib⁹ vero stulticie ꝓsumptione nõ prudẽ

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ hui⁹ opis.

tie causis. Factiq; huius equitatẽ dominus paterne volũtatis iudicio confirmat: vt qui dedignanꝰ paruuli in deũ fieꝝ: stulti de inceps in sapiẽtia sua fiãt. Vides q; terribilis in cõsiliis dñs. Discere vere humilitatis exempla / nec temere discutias supne dispẽsationis cõsilia. Cũ enĩ intulisset vtrũq; scilicet q; alijs aduẽtus sui sacramẽta reuelauerit: ab alijs vero abscõderit: nõ mox rationẽ reddidit: sz sic deo placitũ dixit / hoc ostẽdens manifeste: qz iniustũ esse non põt qõ placuit iusto. Ac ne qd in illo min⁹ q; in deo est estimaret: statim subdidit. Omnia mihi tradita sunt a pre meo. Pulcherrim⁹ cõnectitur de fide locus: quãdo oĩa sibi tradita dicit a pre suo. Cum oĩa legis / oĩpotentẽ agnoscis / nõ decolorẽ / non degenerem patris. Cũ tradita legis: filiũ confiteris / cui per naturam oĩa vnus substãtie iure sunt ꝓpria: nõ dono collata per gratiã. Tradita autẽ sibi dicit omnia / non celum z terrã vel cetera q; ipse cõdidit ac fecit elemẽta: sed hoc qui per filiũ accessum habẽt ad patrẽ et ante rebelles: deũ postea per fidem sentire ceperũt. Vñ et alio loco dicit. Omne qõ dat mihi pater ad me veniet. Et nemo nouit filiũ nisi pater: neq; patrem quis nouit nisi fili⁹: et cui voluerit fili⁹ reuelare. Cũ diceret. Nemo nouit filiũ nisi pater: nõ dixit: z cui voluerit pater reuelare: quẽadmodũ cum dixerit. Nemo nouit patrẽ nisi fili⁹ addidit. Et cui voluerit fili⁹ reuelare. Quod nõ ita itelligendum est quasi a nullo possit cognosci nisi a solo patre. Pater autẽ non solũ a filio sed etiã ab eis quibus reuelauerit filius. Sic enĩ potius dictũ est vt intelligam⁹ et patrẽ z ipsum filiũ: per filiũ reuelari: qz ipse est mẽtis nostre lumen: vt qõ postea intulit. Et cui voluerit fili⁹ reuelare: nõ patrẽ tantũ sed etiã filiũ accipias: ad totũ enĩz qõ dixit illarũ est. Verbo enĩ suo se pater declarat. Verbũ enĩ non solũ id qõ per verbũ declaratur: sed etiã seipsum declarat. Vt scias autẽ qz sicut fili⁹ patrem quibus vult reuelat ipsum: audi dicentẽ ipsum dom̃inũ iesum cũ laudaret petrũ q; eum filiũ dei esse cõfessus sit. Beatus es simõ bariona: qz caro z sanguis nõ reuelauit tibi: sed pater meus q; est in celis. Audiam⁹ ergo eũ qui sequit⁹ dicit. Venite ad me oẽs qui laboratis z onerati estis. Mirũ quibusdam videt fratres charissimi cũ audiũt dominũ dicẽtẽ. Venite ad me oẽs q; laboratis z onerati estis: et ego reficiã vos. Tollite iugũ meũ sup vos z discite: qz mitis sum et humilis corde: z inuenietis requiẽ animab⁹ vestris. Jugũ enim meũ suaue est: z onus meũ leue. Et nõ considerãt eos qui iugũ ipsum intrepida ceruice subierũt et illaz sarcinam mansuetissimis humeris acceperunt: tãtis agitari z exerceri difficultatibus hui⁹ seculi: vt non a laboꝛib⁹ ad quietẽ: sed a quiete ad laborem vocati videãtur: cum apl's dicat. Omnes qui volũt pie viuere in christo iesu / persecutionẽ patient. Aut ergo aliquis. Quõ iugum ei⁹ suaue ẽ z sarcina leuis: quãdo quidẽ illud iugũ et sarcinã ferre nihil est aliud q; pie viuere in xpo? Et quõ dicit. Venite ad me oẽs qui laboratis z onerati estis et ego reficiã vos: et nõ poti⁹ dicitur. Venite q; vacatis vt laboꝛetis? Nã et vacãtes inuenit quos cõduxit in vineã vt ferrent estum diei. Et sub illo iugo leui et sarcina leui: audiam⁹ apostolũ dicentẽ. In oibus cõmendantes nosmetipsos sicut dei ministros: i multa patiẽtia / in tribulationib⁹ / in necessitatibus / in angustijs / in plagis ẽ. Et alio loco in eadẽ epla. Audeis q̃nquies q̃dragenas vna minus accepi: ter virgis cesus sum: semel lapidat⁹ sum: ter naufragiũ feci: nocte z die in pfundo maris fui: z cetera pericula que numerari quidez possunt: sz tolerari nisi spiritu sancto iuuãte non possunt. Oĩa ergo illa que cõmemoꝛauit aspera z grauia: frequẽti⁹ z abũdanti⁹ sustinebat: sed ꝓfecto aderat ei spũs sanct⁹: qui in exteꝛioris hois coꝛruptione iteꝛioꝛẽ renouaret de die in diẽ: et gustata requie spiritali in affluẽtia delitiarũ dei: in spe future beatitudinis oĩa psentia delinꝛet: aspera z grauia oĩa releuaret. Ecce q; suaue iugũ christi portabat z q; leuẽ sarcinã vt oĩa illa que superi⁹ enumerata dura z imanna oĩs auditoꝛ horꝛesceꝛet / leuẽ tribulationẽ diceret: untuẽs iteꝛioꝛib⁹ et fidelibus oculis q; to precio tpaliũ emẽda sit futura vita: nõ pati laboꝛes eternos impioꝛ: et sine vlla sollicitudine pfrui eterna felicitate iustoꝛũ. Secari z vri se hoies patiũtur: vt doloꝛes nõ eterni: sed alicq; to diuturnioꝛis vlceris acioꝛũ doloꝛ precio redimanꝰ: in lãguida z incerta vacationis bꝛeuissime atq; vltima vita Jmmanissimis bellis miles atterit: plurib⁹ fortasse annis in laboꝛib⁹ inq̃etus: q; in ocio quieturus. Quibus tempestatib⁹ et procellis: q; horribili et tremẽde seuitie celi et maris ipoꝛtuni sunt mercatoꝛes: vt diuitias ventosas acquirant: maioꝛib⁹ q; quibus acq̃siturꝰ sunt periculis z tempestatib⁹ plenas? Quos estus: q; frigoꝛa / q; pericula ab eq̃s / a fossis / a precipitijs: a fluminib⁹? a feris pferũt venatoꝛes? Quẽ laboꝛem esuriẽdi z sitiendi: quãtas vilissimi et sozdissimi cibi et potus angustias vt bestiã capiant? Et interdũ nec ipsius bestie carnes: ppter quã hec tãta sustinẽt epulis necessarie. Q̃ q; z si aper ceruusq; capiaꝰ / magꝭ suaue sit venãtis aĩo q; capt⁹ est: q; comedẽtis palato q; coct⁹ est. Quãtis cruciatibus ꝓpe quotidianaꝝ plagarũ tenera pueroꝝ etas subditur? Quãtis etiã scholis vigiliaꝝ z abstinẽtie molestijs exercenꝰ: non ꝓpter discendaz sapientiã: sed ꝓpter opes honoresq; vanitatꝭ: vt numeros z litteras z disertas fallacias eloqui discãt? Sed in his oĩbus qui hec nõ amant: eadẽ grauia patiunꝰ. Qui vero amãt eadẽ quidẽ: sed nõ grauia pati videtur. Omnia enĩ seua z imania pꝛoꝛsus facilia: z ꝓpe nulla efficit amoꝛ. Quãto ergo certi⁹ ac facilius ad verã beatitudinẽ charitas facit / q; ad miseriã quantũ potuit cupiditas fecit. Q̃ facile tolerãꝰ quelibet aduersitas tpalis: vt eterna penã vitẽ: eterna requies cõparet. Non imerito ille vas electionis cũ ingenti leticia dixit: Nõ sunt cõdigne passiones hui⁹ tẽpoꝛis ad futurã gloriã: que reuelabit in nobis. Ecce vnde iugũ illud suaue ẽ z sarcina leuis. Et si angusta ẽ paucis eligentibus: facilis tñ oĩbus diligẽtib⁹. Dicit psalmista. Propter verba labioꝛuz tuoꝛũ: ego custodiui vias duras. Sed q̃ dura sunt laboꝛãtibus: eisdẽ ipsis mutescũt amãtibus: ꝓpter qõ ita diuine pietatis dispẽsatione actũ est vt iteꝛioꝛ hõ qui renouaꝰ de die in diẽ nõ adhuc sub lege posit⁹. sed iã sub gra exoneraꝰ sarcinis inumerabiliũ obseruationũ: qõ erat reuera graue iugũ: sed dure ceruici cõueniẽter impositũ: facilitatem simplicis fidei: z bone spei: et sancte charitatis: quicq̃d molestiarũ exteꝛioꝛ homini foꝛinsecus intulisset: ille ꝓnceps qui missus est foꝛas: interioꝛe gaudio leue fieret. Nihil enĩz tam facile ẽ bone volũtati q; ipsa sibi: z hec sufficit deo. Quãtũlibet ergo seuiat iste mũdus: verissime angeli nato ĩ carne domino clamauerũt. Gloria ĩ excelsis deo: z in terra pax hominibus bone volũtatis. Quia q̃nat⁹ erat suaue iugũ ei⁹ est et sarcina leuis: sicut dicit apl's. Fidelis de⁹ qui nõ sinit tẽtari nos supꝛa qõ possumus ferre: sed facit cũ tentatione etiaz exitum vt possimus sustinere. Conuersi ad dominũ deũ patrem omnipotentẽ puro coꝛde: ei inq̃tum põt paruitas nr̃a: maximas atq; veras gratias agamus: precãtes toto aĩo singulaꝛẽ mansuetudinẽ ei⁹: vt preces nr̃as in beneplacito suo exaudire dignetur. Jnimicũ quoq; a nostris actibus z cogitationib⁹ sua virtute expellat: nobis multiplicet fidẽ: mentẽ gubernet: spiritales cogitationes cõcedat: z ad beatitudinẽ suã perducat / per iesum christũ dominum nostrũ filiũ suum qui cum eo viuit et regnat in vnitate spiritus sancti deus per omnia seculaseculoꝛum. Amen.

Ser.xlix. A

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ hui⁹ opis.

Ioh.vj. Mat.xj.

Mat.xvj. E Mat.xj.

ij.Tim.iij

Mat.xj.

ij.Cor.vj.

ij.Cor.xj.

ij.Cor.iiij

F

Phil.iij.

Rom.viij

Pñ.xvj.

ij.Cor.iiij.

Joh.xij.

Luce.ij. Mat.xj.

j.Cor.x.

Titũ.iij.

¶ In eadez dñica de iustitia que ex lege: z ea que ex fide est. Et quomodo diabol⁹ ꝓnceps sit mũdi ex traduce peccati. Et de pfectiõe imperfecta et eternitate futura. Sermo. ij.

Juine lectiones oẽs ita sibi connectunt tanq; vna sit lectio: qz oẽs ex vno oꝛe ꝓcedũt. Multa oꝛa sũt ministeriũ sermonis gerentiũ: sed vnũ est os ministros implẽtis. Audiuim⁹ apostolicã lectionem z forte aliquẽ moueat qõ ibi scriptũ est. Scõm iustitiã que ex lege est: qui fuerim sine querela. Que mihi lucra fuerũt: hec ꝓpter xpm dãna esse duxi: Deinde secut⁹ ait: Nõ solũ damna sed etiã stercoꝛa existimaui esse: vt xpm lucrifaciã: z inueniar in illo nõ habens meã iustitiã que ex lege est: sz iustitiã que est ex fide iesu christi. Quõ enĩ stercoꝛa existimat damnaq; fm iustitiã que ex lege est cõuersari sine querela? Quis enĩ legẽ dedit? Nõne ipse legẽ premisit qui postea reis legis cũ indulgẽtia venit? Sz his cũ credim⁹ venisse cũ indulgẽtia quos reos lex tenebat. Munꝺ aũt lex reos tenebat eos: qui fm iustitiã que ex lege est ꝓuersati sunt sine querela? Si ergo indulgentiã z veniã peccatoꝝ reis legis attulit dñs: nõ attulit paulo apl'o: qui dicit sine querela se in lege conuersatũ? Sz ipz audiam⁹ alio loco: Nõ ex operib⁹ inquit que nos fecimus: sed fm suam misericoꝛdiã saluos nos fecit ꝑ laua-

1.Tim.j. chrũ regenerationis. Et iterũ: Qui prius fui blasphemus & psecutor & iniuriosus: sed misericordiã consecut⁹ sum. Hac se cõstituit cõuersatuz in lege sine querela: ac talẽ se confitek fuisse peccatorẽ: vt ois pctõr propterea de se nõ desperet qz
B paulus meruit indulgentiã. Videte fratres & vim sermonis huius tuemini: quõ paulus apl's dãna existimat & stercora: vbi sine querela dixit se cõuersatuz fuisse. Hac ipletor legis: hac reus legis vno eodẽq; tẽpore: ante baptismũ: ante gratiã. Sed nõ sine causa dãna esse dicit: ne subintrẽt cogitationes noxie: hoc ideo dixisse apostolũ paulum: qõ alius dederit legem: alius euãgeliuz: sicut manicheus mẽte peruersa sentit: et reliq hereticiqui dixerũt aliuz datorẽ fuisse legis que data est per moysen: aliũ autẽ largitorẽ euangelice gratie. Illũ quidẽ deum malũ: illum vero deũ bonũ. Quid miramur fratres in obscuritate legis tanq; in clausis ostijs caliginẽ passi sunt: qz nõ pietate pulsauerũt. Inuenimus aliquãdo eundez paulũ apertissime dicere: legẽ bonã esse. Quã tamẽ ideo data
Rom.v. tam dicit eẽ vt abũdaret peccatũ. Et ideo abũdasse peccatũ vt supabundaret gratia. Presumebãt enĩ hoies de viribus suis: et faciẽdo quicq; sibi licere arbitrabãtur: peccabant in legez dei occultã. Vnde ista lex manifesta ꝓmulgata ẽ eis q̃ omnino sibi rei esse nõ videbant. Data est illis lex nõ que sanaret sed q̃ egrotãtes ꝓbaret. Lex precucurrit ante medicũ
Rom.vij. vt se egrot⁹ qui se sanũ putabat ꝓueniret egrotũ: et dixit. Nõ cõcupisces. Et quia antelegẽ preuaricatio nondũ erat. Vbi
Rom.iiij. enim nõ est inq̃t lex nec ꝓuaricatio: antea sine lege peccabak Data vero lege postea q̃s peccatũ est: amplꝰ peccatuz est: qz cum preuaricatione peccatũ est. Inuenit se hõ vinci cupiditatib⁹ suis: quas mala cõsuetudine aduersum se nutriebat: q̃ etiam cũ vinculo & obligatione peccati ex adã fuerat ꝓpagatus. Vñ dicit apl's. Fuim⁹ et nos aliq̃n natura filij ire. Vnde
Ephe.ij. Job.xv. est q̃ nec vnius diei infantẽ mundũ dicit a peccato nõ ex eo
C qõ cõmisit: sed ex eo qõ traxit. Audi psalmũ interiora dicentem: & peccatoꝝ nostrorũ secreta canentẽ. Ex psona eñ gene
Psalm.l. ris humani dicit xp̃o. Tibi soli peccaui et malũ coram te feci. Non ex psona vni⁹ dauid hoc dicit: sed ex adã psona: de quo gen⁹ humanũ. Audi eñ psalmũ. Tibi inq̃t soli peccaui & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonib⁹ tuis: xp̃o dicit. Vnde hoc intelligim⁹? Audi qõ sequit. Et vincas cũ iudicaris. Non ẽ iudicatus de pater: nõ est iudicat⁹ spũs sanctus: nõ inuenim⁹ nisi solũ filiuz in ista carne: quã de nostra massa susc̃ipere dignat⁹ ẽ iudicatũ. Nõ ex nodo cõcupiscẽtie hois & femine ego credidit: ego ꝺcepit: ego peperit & virgo pmãsit. Et ideo dicit. Vincas cũ iudicaris. Judicat⁹ est eñ & vicit: qz sine peccato iudicat⁹ est. Patiẽtie fuit sustinere iudicium: nõ reatus. Multi innocẽtes iudicant: sed in ipsis causis quas agũt. Nã de reliquo peccato nõ carent: qz sicut ante hoies factũ / sic ante deum cogitationis peccatũ est. Factuz tuũ coram oculis dei: cogitatio tua est. Testis facti est ipse iudex: accusatrix facti ipsa cõscientia. Ergo ille vere innocens
Matthei xxvij. iudicat⁹ est: & ideo vicit. Solus enĩ vicit: nõ de iudice põtio pilato neq; de iudeis seuientibus: sed de ipso diabolo / q̃ omnia nra peccata rimak diligentia inuidẽtie. Et q̃d ait dñs iesus de ipso diabolo? Ecce venit ꝓnceps mũdi hui⁹. Jã sepe
Joh.xiiij. D dictũ est charitati vestre mundũ istuz appellari peccatores. Et q̃re peccatores noie mũdi appellank: qz dilectione mũdi inhabitãt mundũ. Qui enĩ nõ diligũt mundũ: nõ habitãt in
Phil.iij. eo qõ nõ diligũt. Nostra inq̃t ꝓuersatio in celis est. Si g̃ qui diligit deũ in celo habitat cũ deo: q̃ diligit mundũ in mundo cũ ꝓncipe habitat mũdi. Oẽs itaq; dilectores mũdi ipsi sũt mũdus: habitatores mũdi: nõ carne qõ oẽs iusti: sed aĩo qõ soli peccatores quib⁹ ꝓncipes ẽ diabolus: quõ dicit dom⁹ habitatores dom⁹. Scõm quã sententiaz dicim⁹ malã domũ esse marmoratã: et bonã domũ eẽ fumigatã. Inuenis domũ fumosam quã boni habitãt: & dicis bona dom⁹. Inuenis domũ marmoratã & laqueatã quã possidẽt iniqui: & dicis mala domus: domũ appellãs nõ parietes & receptacula corpoꝝ: sed ipsos habitatores. Sic mũdũ appellauit scriptura habitatores mũdi per ꝺcupiscẽtiã dilectiõis / nõ per ꝺuersationẽ
Joh.xiiij. corpis. Ergo ecce inq̃t venit ꝓnceps mũdi: & in me nihil inuenit. In solo ipso nihil inuenit diabolus. Et tanq; dicerek ei. Quare q̃ moreris. Ibi sequit. Sed vt sciãt oẽs: qz voluntatẽ patris mei facio: surgite eamus hĩc. Surgit & it ad passionẽ. Quare? Quia volũtatẽ patris mei facio. Propter hãc ergo singularẽ innocentiã ait psalmus. Tibi soli peccaui: et malũ Ps.l.
coram te feci: vt iustificeris in sermonib⁹ tuis: & vincas cum iudicaris: qz nihil mali in te inuenit. Quare aũt in te inuenit o gen⁹ humanũ? Quia sequit & dicit. Ego enĩ in iniq̃tatib⁹ conceptus sum: & in peccatis peperit me mater mea. Dicit D dauid. Quere vñ natus sit dauid: inuenies de legitima cõiuge: de nullo adulterio. Scõm quã q̃ ꝓpagine dicit. In iniq̃tate cõceptus sũ: nisi qz est ibi quidã de mort⁹ ꝓpagine qõ secũ trahit ois q̃ ex cõiunctiõe viri & femine nascit. Habẽs g̃
E vnusq̃sq; cõcupiscẽtiã: attẽdat legẽ dicentẽ. Nõ cõcupisces: Exo.xx.
inuenit in se qõ illa ꝓhibet & fit reus legis. Inuenies autẽ in Rom.vij.
se cui subdit⁹ est: incipiat iã dicere. Condelector legi dei fm interiorẽ hoiem. Video aũt aliã legem in mẽbris meis repugnantẽ legi mẽtis mee & captiuantẽ me in lege peccati q̃ est in mẽbris meis. Cognouit se egrotuz: iplorat medicũ. Infelix ego hõ: quis me liberabit de corpe mort⁹ hui⁹? Respõdeat medicus. Gra dei p iesum xp̃m dominũ nostrũ. Gratia dei: nõ merita tua. Quare g̃ te diristi i lege cũ iustitia sine q̃rela cõuersatũ? Attendite. Sine q̃rela dixit hoim. Est eñ quedã iustitia quã potest hõ iplere vt nullus hoim querak de hoie. Dicit. Nõ cõcupiscas alienũ. Tu si nõ rapueris alienũ: nulla q̃rela erit hominũ. Ergo aliq̃n cõcupiscis & nõ rapis. Sed sentẽtia dei supra te est: qz concupiscis. Reus es legis: sed in oculis latoris legis. Sine q̃rela viuitur. Quare g̃ ista dãna? Quare ista stercora? Cõstrictior ẽ aliquãto nod⁹ iste: sed soluet q̃ soluet. Hoc aũt nõ ego sol⁹ pia subiectione: sed oẽs pia intẽtione mereamur. Quicq̃d faciebãt iudei vñ hoies nõ q̃rerenk & esset ipsius cõuersatio ex lege sine q̃rela / sibi tribuebant: & ipsam iustitiã fm legẽ viri⁹ suis assignabant: iplere nõ poterãt: sed in tantũ faciebãt in q̃ntum poterãt sibi tribuendo / nec hoc pie iplebãt. Hoc ergo dicit legẽ implere: hoc est
F nõ cõcupiscere. Quis g̃ hoc q̃ viuit potest? Adiuuet nos psal
Ps. cxliij. mus: qui mõ cantar⁹ est. Exaudi me dñe in tua iustitia: & non intres in iudiciũ cũ seruo tuo. Quid est. Nõ intres in iudiciũ cũ seruo tuo? Nõ stes mecũ in iudicio exigendo a me oĩa que ꝓcepisti: & oĩa que iussisti. Nã me inuenies reũ si in iudiciũ itrauerĩs mecũ. Opus ẽ ergo inq̃t mihi misericordia tua potiꝰ q̃s liq̃dissimo iudicio tuo. Quare ergo: ne intres i iudiciũ cũ seruo tuo? Sequit & dicit. Quia vbi s.
nõ iustificabik cõspectu tuo oĩs viues. Seruꝰ eñ sum. Quare mecũ stas in iudicio? Misericordia dñi vtar. Quare? Qñ nõ iustificabik in ꝓspectu tuo oĩs viues. Quid dixit? Qdiu viuik in hac vita: nemo iustificat⁹ est: sed in ꝓspectu dei. Nõ frustra addit. In cõspectu tuo: nisi qz potest esse iustificatus aliq̃s in cõspectu hominũ: vt & illud impleak. Scõm iustitiã Phil.iij.
que ex lege est: q̃ sine q̃rela in ꝓspectu fuerim hominũ. Referatur in cõspectu dei. Nõ iustificabik in ꝓspectu tuo oĩs viues. Quid ergo facturi sum⁹? Clamemus. Infelix ego hõ: quis Rom.vij.
me liberabit de corpe mortis huius? Clamem⁹. Re intres in iudiciũ cũ seruo tuo. Sta dei p iesum xp̃m dominũ nostruz. Hoc ergo psalmũ audiuim⁹: hoc apostolũ audiuim⁹. Quia cũ fuerit illa iustitia fm qua viuũt angeli: cũ fuerit illa iustitia vbi nulla erit cõcupiscẽtia / iã vnusquisq; metiak se q̃d est modo: & quid erit tũc: et inueniet in cõparatione illi⁹ iustitie: ista dãna esse & stercora. Quisq̃s aũt putat se modo posse im-
G plere iustitiã & cũ vixerit bene atq; inocẽter fm ꝓbabilitatẽ existimationis humane in via remãsit / nõ desiderat meli⁹: quia iplesse se putat: maxime q̃ sibi tribuẽs: erit supbus. Et melior ẽ peccatoꝝ humilis q̃ iustus supbus. Ideo ait. Et in
Phil.iij. uenar in illo non habẽs meã iustitiã que ex lege est: sicut iudei putabãt: sed iustitiã que ex fide ẽ in christo iesu. Deinde secutus ait. Si quo modo occurrã in resurrectionẽ mortuoꝝ Ibi se credidit impletuꝝ esse iustitiã: id est plenã se habituꝝ iustitiã. In cõparatiõe resurrectionis illi⁹: stercus ẽ tota vita quã gerim⁹. Adhuc apostoluz audiui apertiꝰ dicentẽ. Si quo modo occurrã in resurrectionẽ iustoꝝ: non qz iã acceperim / aut iã perfect⁹ sim. Et ꝓtexit deinde. Fratres ego me nõ arbitroꝝ apprehẽdisse. Quõ cõparat iustitiã iustitie: salutem saluti: fidẽ speciei: pegrinationẽ ciuitati? Attendite quõ

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ hui⁹ opis.

hoc impleat: fratres ego me nõ arbitror apprehẽdisse. Vnũ autem. Quid vnus: nisi ex fide viuere / spe salutis eterne: vbi erit plena ꝛ pfecta iusticia? In cuius cõparatione dãna sunt que transitura sunt: ꝛ stercora ꝙ reprobãda sunt. Quid ergo? Vnum autẽ: que retro sunt oblitus: in ea ꝙ ante sunt extẽsus: fm intentionẽ sequor: ad palmã supne vocationis dei in christo ihesu. Et ad eos ꝙ de sua possent psumere. Quotquot ergo perfecti sumus: hoc sapiam⁹. Jam dudũ dixerat se imperfectum: nũc autẽ perfectũ. Quare nisi qr ipsa est pfectio hoĩs: inuenisse se nõ esse pfectũ? Quotquot autẽ pfecti: hoc sapiamus. Et si quid forte aliter sapitis: id quoq; vobis de⁹ reuelauit: id est vt si vos in aliq̃ profectu animi iustificatos, probatis: legẽdo scripturas: ꝛ inueniẽdo que sit vera ꝛ pfecta iusticia iueniatis vos reos: et desiderio futuroꝝ dãnetis presentia: viuat ex fide ꝛ spe et charitate: ꝛ intelligat qr qõ adhuc creditis nondũ videtis: qõ adhuc sperat⁹ nõdũ tenetis: qõ adhuc desideratis / nondũ impletis. Et si talis est charitas peregrinãtiũ: qualis erit videntiũ? Ergo ille ꝙ docebat dei

℣ Pſ. cxliij. iusticiã et nõ constituebat suã: clamabat de psalmo. Exaudi me in tua iusticia. Et nõ intres in iudiciũ cum seruo tuo: qm̃

Exodi. xxxiij. non iustificabit⁹ in cõspectu tuo omnis viuẽs. Scõm hanc vitam dicit moysi. Nemo faciẽ dei vidit ꝛ vixit. Non enĩ viuẽ dum ẽ hac vita: vt illam faciẽ videamus. Moriendũ est mũdo: vt deo in sempiternũ viuam⁹. Tũc nõ peccabim⁹: non solum factis: sed nec cõcupiscẽtijs: cum illã faciem viderimus que vincit oẽs ꝓcupiscẽtias. Tam enĩ dulcis est fratres mei: tam pulchra vt illa visa nihil aliud possit delectari. Satietas erit insatiabilis: nullũ fastidiũ: semp esuriemus: semp saturi

Eccli. xxiiij. erimus. Audi ipsas duas sententias de scriptura. Qui bibit me: dicit sapiẽtia: adhuc sitiet: et qui edit me adhuc esuriet.

Joh. iiij. Sed ne putes quia tibi erit indigẽtia ꝛ fames. Audi dominũ

Pſ. xxvj. Qui biberit de hac aqua. nõ sitiet in eternũ. Sed dicis. Si erit? Quãdocũq; erit tamẽ. Expecta dominũ: sustine dominum: viriliter age: et cõfortet⁹ cor tuum. Mũquid tãta restãt: quãta pacta sunt? Intẽde ab adã vsq; ad hodiernũ diẽ quot secula euoluta sunt: ꝛ ecce iã non sunt. Pauci dies remanent quodãmo. Sic enim dicendũ est qõ remanet in cõparatione

℣ transactorũ seculorũ. Exhortemur in inuicẽ. Exhortet nos ille qui venit ad nos: ꝙ cucurrit viã ꝛ dixit. Sequimini. Qui

Act. ix. ascendit prior in celũ: vt caput de sublimiori⁹ subueniat ceteris mẽbris in terra laborãtibus. Qui dixit de celo. Saule saule quid me persequeris? Ergo nemo desperet. Reddetur nobis ĩ fine qõ promissum est. Ibi implebik illa iusticia Audistis et euangeliũ istis lectionib⁹ cõcordare. Volũtas inquit patris est: vt oĩa que mihi dedit nõ pereant: sed habeãt vitaz eternã: et ego resuscitabo eos in nouissimo die. Seipm̃ ꝓmo die: nos nouissimo die. Prim⁹ dies ad caput ecclesie. Dies enĩz noster dñs christus: nõ facit occasum. Nouissim⁹ dies: erit finis seculi Nolo dicas qñ iste erit. Generi humano lõge

℟ erit: vnicuiq; hominũ ꝓpe erit: qr nouissim⁹ dies est cuiusq; dies mortis. Eteni hinc cũ exieris recipieris ꝓmeritis: ꝛ resurges ad recipiẽda ꝙ egisti. Tũc de⁹ coronabit nõ tã merita tua ꝙ dona sua. Quicquid tibi donauit: si seruasti cognoscit. Totũ ergo fratres desideriũ nostrum nõ sit nisi ad vitaz

℟ Lu. xviij. eternã. Nemo sibi placeat ꝙsi qui hic iuste vixerit: ꝛ cõparet

Phil. iij. se illis ꝙ male viuũt fm phariseũ qui se iustificabat: qui non audierat apostolũ. Nõ quia tã acceperim: aut tã pfect⁹ sim. Ergo nõ acceperat adhuc hoc qõ desiderabat. Pignus ac-

ij. Cor. v. ceperat: sic dixit. Qui dedit pignus spirituz nobis. Cui⁹ rei pignus erat: ad hoc puenire cupiebat. Participatio quedã sed distat. Aliter modo participamur: aliter tũc participabimur. Modo per fidẽ / per spem / in eodẽ spiritu: tũc autez species erit: res erit. Jdẽ autẽ spiritus: idez de⁹: eadẽ plenitudo. Qui clamat absentib⁹: exhibebit ꝑsentib⁹. Qui vocat pegrinos: nutriet et alet in patria. Via nobis fact⁹ est christus: et desperam⁹ nos peruẽturos? Via ista finiri nõ potest: cursui nõ põt: nec pluuia: nec diluuijs: nec a latronib⁹ obsideri. Ambula securus in xpo: ambula ne offendas: ne cadas. Nec retro respicias: ne ĩ via remaneas: ne a via recedas. Jsta omnia precaue tantũ: et peruenisti. Cum pueneris: tunc iam gloriare ex hoc. Noli in te. Nam qui se laudat: deum nõ laudat: sed se a deo auertit. Quomodo ꝙ vult recedere ab igne: ignis calidus remanet: sed ille frigescit: quõ qui vult recedere a lumine: si recesserit: lumẽ in se lucidũ remanet: ꝛ ille tenebrak.

Non recedamus a caloꝛe spiritus: a lumine veritatis. Vt ocẽ modo audimus: tunc autẽ facie ad faciẽ videbimus. Nemo j. Cor. xiij sibi placeat / nemo alicui insultet. Omnes sic velimus ꝓficeꝛo: vt non inuideamus ꝓficientib⁹: non insultemus deficentibus: et erit in nobis cũ gaudio impletuz qõ ꝓmissum est in euangelio. Et ego suscitabo eos in nouissimo die. Joh. vj.

Dominica in septuagesima de lapsu mundi ꝛ auaricia. Sermo. j.

Sermo. j. A

Omnis hõ in tribulatione cõstitut⁹ aliqua ꝛ in sua causa deficiens: prudentẽ aliquẽ querit a quo consilium accipiat: ꝛ nosꝛt quid agat. Existimem⁹ ergo vniuersum mũdũ quasi esse hominẽ vnũ. Euadere mala querit: ꝛ facere bona piget: ac per hoc crebꝛescentibus tribulationib⁹ suis in sua causa deficiẽs: quẽ potest ad accipiendũ consiliũ prudentioꝛe inuenire q̃ christũ? Certe melioꝛe inueniat: et qõ vult agat? Si autẽ non habet vbi melioꝛez inueniat: ad hũc inueniat quẽ vbiq; iuenat: consulat: accipiat cõsiliũ: seruet mandatũ bonum: euadat magnũ malum. Presentia enĩ mala tẽporalia / q̃ multũ homines exhoꝛrent: sub quib⁹ plurimũ murmurãt: et murmurãdo offendũt emẽdatoꝛe: ne inueniãt saluatoꝛe. Presentia ergo mala sine dubio trãsitoꝛia sunt: aut p nos transeũt: aut nos per illa trãsimus: aut transeunt nobis viuẽtibus: aut dimittũtur nobis mouẽtibus. Non est in tribulatione magnũ: qõ tempoꝛe bꝛeue est. Quisq; cogitas crastinũ diem: non reuocas hesternũ diem. Minuẽte die perendio / hestern⁹ erit et crastinus. Ve B rũtamen si curis tãtis hoĩes estuãt ad euadẽdas tẽpoꝛales et transcurrẽtes vel pot⁹ transuolãtes tribulationes / q̃d est cogitandũ vt hõ euadat manẽtes et sine fine durãtes? Dura causa est vita mortalis. Quid est aliud hic nasci / nisi ingredi laboꝛiosam viã? De laboꝛe futuro nostro: testis est ipse fletus infantis. Ab ipso moleſto cõuiuio nemo est excusat⁹. Biben dum fuit: qõ ꝓpinauit adã. Facti quidẽ sumus manib⁹ veritatis: sed ꝓpter peccatũ ꝓiecti in dies vanitat⁹. Facti su Geñ. j. mus ad imaginẽ dei: sed detriuimus eã trãsgressione peccati. Jdeo psalmus nos admonet: quomodo facti fuerimus: et quo peruenerim⁹. Ait enĩ. Qõ in imagine dei ambulet hõ. Psalm. Ecce qõ factus est. Quo puenit? Audi qõ sequit. Tamẽ va- xxxviij ne conturbat omnis hõ. Jn imagine ambulat veritatis: ꝛ cõ ij. Retrac, turbatur in cõsilio vanitatis. Deniq; vide cõturbationẽ ei⁹: xxv. vide ꝛ tanq̃ in speculo dispice tibi. Qõ in nãt ĩ imagine dei ambulet homo: ꝛ ideo magnaꝛes est hõ: tamẽ vane cõturbatur. Et q̃si quererem⁹: vnde rogo te: vũ vane conturbabik? Thesaurizat nãt ꝛ ignoꝛat cui cõgregat ea. Ecce ille hõ: id C est vniuersum gen⁹ humanũ: quasi vnus hõ qui in causa sua defecit / consiliũ perdidit: de via sane mẽtis errauit: thesaurizat: et nescit cui congreget ea. Quid dementi⁹? Quid infelicius? Certe enĩ sibi? Non. Quare sibi non? Quia moꝛitur? est: qr bꝛeuis vita hominis est: qr thesaurus dũrat: ꝛ cito trãsit qui cõgregat. Jdeo miseꝛat⁹ hominẽ in imagine dei ambulantẽ / vera fatẽtem / vana sectantẽ. Vane inquit cõturbatur. Doleo: thesaurizat ꝛ ignoꝛat cui cõgreget ea. Sibi ea? Non. Quia moꝛit⁹ homo / perdurãte thesauro. Consiliuz habes: da et mihi. Nõ habes consiliũ q̃ mihi des: nec tu ergo tenes. Proinde si ambo nõ habem⁹ / ambo queram⁹ / ambo accipiamus / ambo tractem⁹. Conturbat⁹: thesaurizat: cogitat: laboꝛat: curis inuigilat. Per diez ve exaris laboꝛib⁹: per noctez agitaris timoꝛib⁹. Vt sacellus tuus impleat nũmis: anima tua febꝛicitat curis. Videoꝛ: doleo: cõturbaris: ꝛ sicut dicit qui fallere nescit: vane conturbaris. Thesauriza enĩ vt bene pꝛouenisti quicq̃d agis. Vt dãna taceam⁹: vt tãta peri- D cula et in singulis lucris singulas moꝛtes. (Moꝛtes dico nõ coꝛpoꝛũ sed malaꝛum cogitationũ) vt accedat aurũ / perit fides: vt foꝛis vestiaris / intus expoliaris: vt ista omittamus: vt alia taceam⁹: vt aduersa pretereamus: ꝓspera sola cogitemus. Ecce thesaurizas / ecce vndiq; lucra confluunt: ꝛ moꝛe fontũ nũmi currunt. Vbiq; ardet inopia / vbiq; fluit copia. Non audisti. Diuitie si affluãt ne apponatis coꝛ? Ecce aqui- Pſ. lxj. ris: nõ infructuose ꝓturbaris / tamẽ vane conturbaris. Quare inquis⁹ vane ꝓturboꝛ? Ecce saccos ipleo: parietes mei vix capiunt qõ acquiro. Quare vane cõturboꝛ? Thesaurizas et Psalm. ignoꝛas cui ea congreges. Aut si scis cui: obsecro dic ꝛ mihi. xxxviij. Audiã te cui. Si non vane conturbaris: ꝛ ic cui thesaurizas? Mihi inq̃s. Hoc audes dicere moꝛitur⁹? Filijs meis inq̃s. E

Hoc audes dicere de moituris? Magna pietas / thesaurizat pater filijs: immo magna vanitas: thesaurizat moritur moituris. Si ꝓpterea quia moituris dimittis: quid colligis? Hec causa et filiorū: successuri sunt nō permāsuri. Omitto dicere qualib⁹ filijs: ne forte qō cōgregauit auaricia perdat luxuria. Alī⁹ fluēdo perdit: qō tu laborando cōgregasti. Sed omitto hoc. Forte erūt boni filij: luxuriosi nō erunt: seruabunt quod dimisisti: augebūt qō seruasti / non perdent qō congregasti. Filij tui tecū sunt pariter vani si hoc facīūt: si te patrē in hoc imitant. Illis dico qō tibi dicebā. Filio tuo dico. Cui seruas illi dico. Thesaurizas: et nescis cui cōgreges ea. Sicut enī tu nescisti: sic ille nescit. Si in illo vanitas permansit / nūquid ad ipsum defecit veritas? Omitto dicere: qz forte dum viuis thesaurizas furi. Una nocte venit: et tot diebus ac noctib⁹ congregatuz paratum inuenit. Thesaurizas forte latroni / forte pdoni. Volo amplius dicere: ne cōmemorem et refricem perpessorū dolores. Ē multa que cōgregauit inanis vanitas: parata inuenit hostilis crudelitas. Non est enī meum optare: sed omniū est timere. Auertat hoc de⁹. Sufficiāt flagella ipsius. Omnes oremus: auertat hoc de⁹. Parcat deus nobis quē rogamus. Sed si dicat quib⁹: quid respōdemus? Tu ergo oh̄o: o omnis homo: tu qui vane thesaurizas: vnde mihi respōdes tractanti tecū: et tecū querenti consiliū in causa omniū? Dicebas enī et respōdebas. Thesaurizo filio meo: filijs meis / posteris meis. Dixi: quāta sint et in ipsis filijs metuēda. Sed omitto penaliter victuros filios sicut optat inimicus: sic viuāt vt optat pater: ꝯ multi in casus inciderūt. Dixi / cōmemorauit: horruisti et non correxisti. Quid enīz respōsurus es: nisi hoc dicas: forte nō? Et ego sic sum locutus. Forte inꝯ furi / forte latroni / forte predoni. Mō dixi certe: sed forte. Inter forte fiet / forte nō fiet. Nescis ergo quid fiet. Vane cōturbaris. Vides ꝯ verū dixerit veritas: ꝯ inaniter cōturbetur vanitas. Audisti tandē: ali quādo sapuisti: qz hoc ipsum cum dicis forte filijs meis / non audes dicere certus sum: qz filijs meis: nescis cui cōgreges ea. Ergo vt video: vt ante dicebam: defecisti in causa tua: nō inuenis qō mihi respōdeas: sed nec ego quid tibi. Ambo ita qz queramus / ambo consiliuz petamus. Habemus copiam nonsapientis sed ipsius sapiētie. Audiamus ambo christū / iudeis scandalū: gentibus autem stulticiā: ipsis autem vocatis iudeis et grecis christum dei virtutez et dei sapientiam. Quid paras munimenta diuitijs tuis? Audi virtutez: nihil fortius. Quid paras argumenta diuitijs tuis? Audi sapientiam dei: nihil prudenti⁹. Forte enī cum dixero scādalizaberis. Judeus eris: quia christus iudeis scandalū. Forte cum dixero stultum tibi videbīt. Gentilis eris: quia christus gentibus stulticia. Christianus es / vocatus es. Vocatis autem iudeis et grecis christus dei virtus est et dei sapientia. Nolite contristari cū dixero. Nolite scandalizari: nolite veluti insipientie mee ore torto īsultare. Audiamus. Quod enī dicturus sum: christ⁹ dixit. Contēnis pręconē / time iudicē. Quid ergo ego dicam? Jam me prope modū paulo ante euangelij lector hac cura liberauit. Non ergo lege: sed lectā recolo. Cōsiliū querebas in causa tua deficiēs: vide quid dicat fons recti cōsiliꝰ: fons vnde quicquid umples venenū non times. Nolite vobis condere thesauros in terra: vbi tinea et comestura exterminat: et vbi fures effodiunt et furātur: sed thesaurizate vobis thesauros i celo: quo fur non accedit neq; tinea corrūpit. Vbi enī est thesaurus tuus: ibi erit et cor tuū. Quid expectas amplius? Res aperta est. Consiliū patet: sed cupiditas latet: immo nō latet: sed etiam ipsa qō peius est patet. Non enim cessat rapina grassari: non enī cessat fraudare auaricia / non enī cessat piurare malicia. Totiꝰ vt quid? Vt thesaurizet. Et vbi ponat? In terra. Recte quidē a terra in terram. Homo enī a quo nobis dixi laborez fuisse propinatū: dictum est peccāti. Terra es: et in terrā ibis. Merito thesaurus in terra: qz cor i terra. Vbi est ergo qō habemus ad deū? Dolete qui intellexistis: corrigimini si doluistis. Ē diu vultis laudare et nō facere? Verū est: nihil verius. Fiat ergo qō verum est. Unū deum laudam⁹ et non muramur: vt non etiā in hoc vane cōturbemur. Ergo nolite vobis condere thesaurum in terra: siue experti quō pereat quod in terra recondit: siue non experti sed ex alteris metuentes experiri. Quē non corrigūt verba: corrigant experimēta. Non surgit / non proceditur: nisi vt vna voce dicatur ab omnib⁹. Ue nobis: ruit mundus. Si ruit: quare non migras? Si tibi architectus diceret ruturā domū tuam: nonne prius migrares ꝯ murmurares? Structor mundi tibi dicit ruturū mundum: et nō credis? Audi vocē predicētis: audi consiliū cōmonentis. Vox predicentis est. Et celum et terra transibūt. Vox cōmonentis est. Nolite vobis condere thesauruz in terra. Ergo si creditis predicēti / si non contēnitis cōmonentem: fiat qō dicit. Non enim ille te fallit qui tale consilium dedit. Non perdes qō dediste: sed sequeris quod misisti. Consiliuz ergo do. Da pauperibus: et habebis thesaurum in celo. Non sine thesauro remanebis: sed quod habes in terra sollicitus: habebis in celo securus. Migra ergo. Cōsilium do seruandi non perdēdi. Habebis inquit thesaurum in celo: et veni sequere me: vt ducam te ad thesaurū tuum. Non est hoc dispēdium: sed cōpendium. Cur silent homines? Audiant vel experti qō timeant: faciant vnde non timeant: migrent in celū. Frumentum ponis in terra: venit amicus tuus qui nouit frumentū et terre naturā: docet tuaz imperitiā: dicit tibi. Quid feciste? Frumentū in terra in inferioribus posuisti. Humidus locus est: putrescit qō posuisti: perdes laborem tuū. Respōdes. Quid ergo faciaz? Migra inquit in superiora. Audis ergo amicū consiliū dantem de frumento tuo: et contēnis deum consiliū dantez de corde tuo? Frumentū tuum times ponere in terra et cor tuum perdis in terra. Ecce dominus deus tuus dat tibi consilium de corde tuo. Vbi enim inquit fuerit thesaurus tuus: illic erit et cor tuū. Leua inquit cor in celo: ne putrescat in terra. Consilium est eius: qui te vult seruare non perdere. Si ḡ ita est: quomodo penitet eos qui nō fecerūt. Modo qd sibi dicūt? In celo haberem⁹: qō in terra pdidim⁹. Invasit hostis domū: nunqd iuaderet celū? Occidit seruū custodē / nunqd occideret dominū seruatorē: quo fur nō accedat: neq; tinea corrūpit? Ē multi dicūt. Ibi haberem⁹: ibi nos thesauros recōderemus: quo eos securi post paululū seqremur. Quare nō audiuim⁹ dominū nostrū? Quare contēpsim⁹ patrē monentē: et hostē sensimus inuadentē? Ergo si cōsiliū est hoc / non simus pigri in tam bono consilio: et si migrāda sint que habemus: in eum locum transferamus vnde ea non perdamus. Quid sunt pauperes quib⁹ damus: nisi laturarij nostri per quos in celum de terra migramus? Da: laturario tuo das: ad celum portat qō das. Quomodo inquis ad celū portat? Et video quia manducando cōsumit. Ꝓrorsus nō tenēdo: sed manducando transportat. An excidit tibi. Venite benedicti: percipite regnum. Esuriui enim et dediste mihi mānducare. Et cum vni ex minimis meis feciste mihi feciste? Si ante te mēdicantē non contēpsisti: attende ad quē peruenerit quod dediste. Cum vni ex minimis meis feciste: mihi feciste. Christus accepit qō dediste. Ille accepit: qui tibi vnde dares dedit. Ille accepit: q̄ in fine tibi seipsum dabit. Nam et hoc fratres aliquando cōmoui charitatem vestram: qō me fateor in scriptura dei plurimū mouet: et sepe⁹ debeo cōmonere. Rogo vos vt cogitetis qō ait ipse dominꝰ noster iesus christus in fine seculi cū venerit ad iudicium cōgregaturum se omnes gentes in conspectu suo: et diuisurum homines in duas partes: alios ad dexteram: et ad sinistram alios posituruz: dextris qz dicturū. Venite benedicti patris mei percipite regnum qō vobis paratū est ab origine mūdi. Sinistris autē. Ite in ignem eternū qui paratus est diabolo et angelis ei⁹. Quere causas vel tante mercedis: vel tāti supplicij: percipite regnū: et ite in ignem eternū. Quare isti percepturi regnum? Esuriui enim et dediste mihi manducare. Quare isti ituri in ignem eternū? Esuriui enī et non dediste mihi mānducare. Quid est hoc rogo? Videro de his qui percepturi sunt regnū: qz dederunt tanꝯ boni⁹ fideles christiani: verba domini non contēnentes: et cū fiducia promissa speranteſ fecerūt hoc: qz si non fecissent: vite ipsorū bene sterilitas istā nō vtiq; conueniſſet. Forte enī casti erāt: non fraudatores: nō ebriosi: abstinētes se ab operib⁹ malis. Si hoc non adderent: steriles remanerēt. Fecissent eni. Declina a malo: non fecissent. Et fac bonum. Verūtamen etiaz ipsis non ait. Venite percipite regnū: caste enim vixistis / nulli fraudē fecistis: neminē pauperem oppressistis: limitē nulliꝰ invasistis: neminē iurando fefellistis. Non dixit hec: sed percipite regnū: qz esuriui et dediste mihi mānducare. Quāto hoc ex-

Luce.xxj.
Mat.vj.
Mat.xix.
Matthei xxiij.
Psalm. xxxvj.

Annotatō nūeralis ordinis sermonū huius opis.

cellit quādo cetera tacuit: et hoc solum domin⁹ nominauit? Rursus ad illos. Ite in ignem eternū: qui p̄parat⁹ est diabolo et angelis eius. Et multa posset in impios dicere: cū si quererent quare imus in ignē eternum: quare queris adulter: homicida: fraudator: sacrilege: blasphemator: infidelis? Nihil horū: sed quia esuriui ⁊ non dedistis mihi māducare.

℟ Video vos moueri: sicut moueor. Et vere mira res. Huius autez admirabilis rei rationē colligo vt possum quā vos nō celabo. Scriptū est. Sicut aqua extinguit ignem: ita elemosyna extinguit peccatū. Item scriptum est. Include elemosynam i cor de pauperis: ⁊ ipsa p̄ro te deprecabitur dominū.

Eccī.xlj.

Eccī.xxix

Dañ.iiij. Item scriptū est: qđ pauloante cōmemorauī. Consilium meum audi rex: ⁊ peccata tua elemosynis redime. Et alia multa sunt diuini eloquij documenta: quib⁹ ostenditur multum valere elemosynā ad extinguenda et delenda peccata. Proinde illis quos dānaturus est: immo plus illis quos coronaturus solas elemosynas imputabit: tanq̄ dicens. Difficile ē vt si examinem vos et appendā vos: et scruter diligētissime facta vestra / non inueniā vnde vos dānem. Sed ite in regnū.

Mat.xxv. Esuriui enī et dedistis mihi māducare. Non ergo itis in regnum quia non peccastis: ſz quia vestra peccata elemosynis redemistis. Rursus ⁊ illis. Ite in ignē eternū: qui paratus ē diabolo et angelis ei⁹. Et illi tanq̄ noxij olim rei sero tremētes: attendētes peccata sua quando auderēt dicere iniuste dānamur? De quibus ante in sapientia dictū est. Traducent eos exaduerso in iniquitates eorum. Sine dubio videbunt se iuste dānari p̄ro sceleribus et criminibus suis: ⁊ quasi eis diceret. Non inde vnde putatis: sed quia esuriui et non dedistis mihi manducare. Si enim ab illis omnibus vestris factis auersi ⁊ ad me conuersi: illa omnia crimina atq̄ peccata elemosynis redemisseris: ipse elemosyne modo liberarent vos: ⁊ a re atu tantorum criminū absolueret. Beati enīz misericordes: qñ ipsis misericordia p̄stabitur. Modo autem ite in ignē eternum. Judicium sine misericordia ei qui non fecit misericordiam. Cōmendauerim vobis fratres mei. Date panē terrenum: et pulsate ad celestem. Dominus panis est. Ego sum panis inquit vite. Quō tibi dabit qui non das egenti? Eget ad te alter: eges ad alterū. Et cum eges ad alterū: et eget ad te alter: ille ad egentē eget. Nam ad quē tu eges nullius eget fac qđ circa te fiat. Non enim quomodo iter se solent ip̄roperare quod āmodo beneficia amici. Ego tibi p̄stiti hoc. Respondeā. Et ego tibi hoc. Vult vt p̄stemus ei: q⁹ et ipse p̄stitit nobis. Nullius indiget: ideo verus est dñs. Dixi domino deus meus es tu: qñ bonorū meorum non eges. Cū ergo sit dominus ⁊ verus dñs: et bonorum nostrorum non egeat: tamen vt aliquid etiā erga illum facerem⁹: esurire dignat⁹ est in pauperib⁹ suis. Esuriui inquit ⁊ dedistis mihi māducare.

Mat.v.

Jacobi.iij.

Joh.vj.

Pſ.xv.

℣ Domine quādo te vidimus esurientē? Cum vni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. Breuiter ergo audiant hoīes digneq̄ considerēt: quantū sit meritū christum pauisse esurientem: et quale sit crimē christuz contēpsisse esurientē. Mutat quidē hominē in melius penitētia peccatorū: sed nec ipsa videtur aliquid ꝓfutura si ab operib⁹ misericordie sterilis fuerit. Testat hoc veritas per iohannē: qui venientibus ad se dicebat. Generatio vipere⁹: quis vobis ostendit fugere ab ira ventura? Facite ergo dignos fructus penitentie. Et ne dicatis: patrē habem⁹ abrahā. Dico enīz vobis: q⁹ potens ē de⁹ de lapidib⁹ istis suscitare filios abrahe. Jam enī securis ad radices arborū posita ē. Omnis enī arbor nō faciens fructū bonū excidetur ⁊ in ignē mittet. De hoc itaq̄ fructu superi⁹ ait. Facite fruct⁹ dignos penitētie. Quisquis itaq̄ istos fructus nō fecerit: sine causa putat per sterilē penitentiā se mereri veniā peccatorū. Qui sint autem isti fruct⁹: ipse cōsequēter ostēdit. Nā post hec ei⁹ verba interrogabāt eum turbe dicētes. Quid ergo faciem⁹. i. qui sūt isti fruct⁹ quos vt faciam⁹ hortaris ⁊ terres? Respōdēs aūt dicebat illis. Qui hz duas tunicas det vnā non habēti: ⁊ q̄ habet escas silr faciat. Quid manifesti⁹ fratres mei? Quid certi⁹? Quid expressi⁹. Quid ergo aliud sonat qđ superi⁹ ait. Omnis arbor nō faciēs fructum bonū excidet et in ignē mittet: nisi qđ sinistri audituri sunt. Ite in ignē eternū. Esuriui enī et nō dedistis mihi māducare? Pax est itaq̄ recedere a peccatis: si preterita curare neglexeris / sicut scriptū est. Fili peccasti: ne adijcias iteruz. Et ne hoc solo securū se esse putaret. Et de pristinis inq̄t deprecare vt tibi dimittātur. Sed q̄d, pderit deprecari si te non dignū feceris exaudiri: nō faciēdo fructū dignos penitētie: vt tanq̄ sterilis arbor excidaris ⁊ in ignē mittaris? Si ergo exaudiri vultis cū deprecamini p̄ro peccatis vestris. Dimittite et dimittetur vobis.

Matt.xxv.

Eccī.xxj.

Luce.vj.

Luce.iij.

Mat.xxv.

¶ Ite in eadez dñica Homelia de eo qđ scriptū est in euangelio fm Mattheū. Simile est regnū celoz homini patrifamilias qui exijt primo mane ⁊c. que inserta est i sermone. lix. de verbis domini: inter B.⁊.F.fo. lxviij.col.iij.in p̄ncipio.

¶ Item in eadē dominica alius sermo De Epistola. Non sic pugno ⁊c. qui habetur inter sermones de Verbis apostoli. xix. fo. lxxxix. col. iiij.

¶ Dñica in sexagesima. De vocatione Abze. Egredere de terra tua ⁊c. declarat etiam quō malorum pater est diabolus. Sermo. j.

Ser.lj. A

Heñ.xij.

j. Cor.x.

Heñ.xij. B

Heñ.xij. C

Joh. viij.

Odo cū diuina lectio legeret⁊ audiuimus dominū beato Abze dicentem. Egredere de terra tua: ⁊ de cognatione tua: ⁊ de domo patris tui. Ōia enī fratres charissimi: q̄ in veteri testamēto cōscripta sūt: noui testamēti typum ⁊ imaginē p̄tulerūt: sicut apls dicit. Omnia enī in figura ꝓtingebāt illis. Scripta sūt autē ꝓpter nos: i quos fines seculoz obuenerūt. Si ergo ꝓpter nos scripta sunt: qđ tūc in abrāā co:paliter legim⁹ factū: spiritaliter in nobis videbim⁹ impletū. Egredere inq̄t dominus de terra tua: ⁊ de cognatione tua: et de domo p̄ris tui. Hec oīa fratres p̄ro sacramēto baptismi in nobis ⁊ credim⁹ et sentimus impleri. Terra nr̄a caro nostra est. Et bñ de terra nr̄a egredimur: qñ carnales cōsuetudines deserētes: xp̄i vestigijs inhe remus. Quasi non tibi videt feliciter de terra sua. i. de seipso egredi: q̄ de superbo efficit humilis: patiēs ex iracūdo: castus ex luxurioso: largus ex cupido: benign⁹ ex iuuido / placid⁹ ex cruēto? Vere fratres feliciter de terra sua egredit: qui, pdei amoze taliter ꝓmutat. Deniq̄ etiā in collocutiōe priuata ita loqui cōsueuim⁹: vt si aliq̄s malus hō subito bona opa ceperit exercere: dicam⁹ de illo. Exijt iste de se. Et vere bñ de se exisse dicit. Egredere inq̄t dñs de terra tua. Terra nr̄a. i. caro nostra ante baptismū terra moriētiū fuit: per baptismū facta est terra viuētiū. Ipsa ē illa terra de q̄ psalmista cōmemorat dicēs. Credo videre bona dñi in terra viuētiū. Terra viuentiū et nō moriētiū: id est virtutū nō vitiorū: vt dixi: p baptismū facti sum⁹ / si tñ post acceptū baptismū ad vitiorū nō reuertimur volutabrū: si posteaq̄ terra viuentiū facti sum⁹: opa morti obnoria ⁊ luxuriosa nō faciam⁹. Et veni inq̄t dñs in terrā quā mōstrauero tibi. Tūc enī ad terrā quā dñs ostendit cū gaudio veniem⁹: si p̄ri⁹ de terra nr̄a: id est de carne nostra: ipso adiuuāte: vitia ⁊ peccata repellim⁹. Egredere inq̄t et de cognatiōe tua. Cognatio ista vitia intelligunt atq̄ peccata: q̄ nobiscū quodāmodo⁊ ex pte nascunt ⁊ ab infantia malis mozib⁹ addunt ac nutriunt. De cognatione g̃ nostra egredimur: qñ per gratiā baptimi oībus peccatis ⁊ vitijs vacuamur: ita tñ vt postea cū dei adiutorio q̄ctum possum⁹ laboremus vt expulsis vitijs virtutib⁹ repleamur. Nā si p baptismū malis oībus vacuati desides eē volum⁹ et ignaui: timeo ne impleat illud in nobis qđ in euāgelio scriptū est. Cū exierit spūs immūdus ab hoīe: vadit p̄ loca arida ⁊ q̄rit requiē ⁊ nō inuenit. Postea reuersus si inuenerit domū vacuā: adducit secū alios septē spūs nequiores se: et ingressi habitāt ibi. Et erūt hoīs illi⁹ posteriora peiora p̄rioribus. Ita g̃ de cognatione nr̄a. id est de peccatis et vitijs exeam⁹: vt nūq̄ ad hec mala postea velut canis ad vomitū redire velim⁹. Egredere inq̄t ⁊ de domo p̄ris tui. Et ō charissimi spiritaliter debem⁹ accipere. Pater noster ante gratiā xp̄i: diabol⁹ fuit. Dei ꝓ dñs in euāgelio iudeos arguit dicēs. Vos ex p̄re diabolo estis: et desideria p̄ris vestri facere vultis. Pater ergo hominū dixit diabolū / nō ex ipso nascēdo: sed ipsi⁹ nequiciā imitādo / nō q̄ ex ipso potuerint nasci: sed q̄ eū voluerit imitari. Nam q̄ p̄ri⁹ pater noster diabol⁹ fuerit: ex p̄sona dei loquētis ad

Ps. xliij ecclesiam: psalmista cōmemorat dicens. Audi filia ⁊ vide: et obliuiscere populū tuum: et domū patris tui. Cōsiderate fratres quid dixerit. Audi inquit filia. Qui dicit. Audi filia: pater vtiq; est. Et cū dicit. Obliuiscere populū tuum ⁊ domū pris tui: patrē vtiq; admonet relinquēdū. Inuitamur ergo a deo patre: vt beata ⁊ felici cōmutatione patrē diabolū relinquamus. Bene diabolū patrem reliquim⁹: si deo auxiliante calliditatem ⁊ nequicias illi⁹ vitare semp vel fugere studeam⁹.

D Hec ergo oīa fratres: id ē vt exēplo beati abrae de terra nostra: cōuersatione vtiq; carnali possim⁹ exire: ⁊ cognationez nostrā: vitia videlicet ⁊ peccata relinq̄re: et de domo diaboli patris effugere: non nr̄is viribus: sed christi gratia donāte meruim⁹. Et ideo q̄tum possum⁹ cū ipsius adiutorio laboremus / ne iterū ad cōsortiū vel ad amicitias diaboli / aut ad vitia vel ad carnales cōcupiscentias redeam⁹: propter illud

Joh. v. quod scriptū est. Jā sanus fact⁹ es: noli peccare ne q̄d tibi deterius cōtingat: sed abrae fidē poti⁹ imitādo: et bona iugiter opa faciēdo / nō solū ad veniā: sed etiā ad cōsortiū vel amicitiam dei puenire possim⁹. Sed et illud fratres charissimi q̄ō

E de hac eadē re dīs locut⁹ est ad moysen: cū grādi metu ⁊ tremore cōsiderare debemus. Sic em̄ ait. Cū tradiderit vobis

Deut. vij. dīs terrā chananeoꝝ: cauete ne vnq̄ cū habitatorib⁹ terre illius iūgatis amicitias: q̄ vobis ptinus sint in ruinā. Cū enīz per gr̄am baptismi a nobis oīa crimina vel pcā expulsa esse credam⁹: si postea cū ipsis vitiis et peccatis amicitias iūgimus: dū eis ad cupiditatē vel luxuriā cōsentim⁹ / sine dubio eoꝝ amicitia nobis efficax in ruinā. Et iō quantū possum⁹ cū dei adiutorio p salute aīe laborem⁹: ⁊ agro cordis nostri quē peccata vel crimina possederāt: virtutes ītromittere festinemus: vt in nobis impleat illud q̄d beat⁹ ysaac in typo xp̄i be-

Gen. xxvij nedicēs filiū suum dixit. Ecce odor filij mei: sicut odor agri pleni cui būdixit dīs / q̄ ipse p̄stare dignet: cui honor et imperium cum patre ⁊ spiritu sancto in secula seculorū. Amen.

¶ Jtē in eadem dñica Homelia de eo q̄ scriptū est in euāgelio fm Mattheū. Exijt q̄ seminat ⁊c. que habet. li. j. q̄stionū euāgeliorū. ca. x. ⁊. xiij.

¶ Feria quarta post dominicam in sexagesima. De charitate et dilectione dei ⁊ de ceco illuminato. Sermo. j.

Ser. lij. A DE charitate nobis pauloante ap̄s loq̄bat: cuz ei⁹ epistola legeret: ⁊ eā nobis sic cōmēdabat: vt itelligerem⁹ cetera oīa q̄uis magna dei dona / sine illa nihil pdesse. Ubi aūt ipsa ē: sola esse nō p̄t. Et nos ergo vre charitati sermonē de charitate reddam⁹. Charitas alia ē diuina: alia ē hūana: alia ē humana licita: alia illicita. De his q̄ trib⁹ charitatib⁹ vel dilectionib⁹ / duo em̄ nomina hz apud latinos: q̄ grece αγαπη dicit: q̄ dīs donauerit dicā. Hec q̄ ꝑma ē distributio mea: q̄ dixi aliā hūanā: aliā diuinā eē charitatē. Ē adēq̄ humanā i duo distribui: q̄ alia sit licita: alia illicita. P̄r⁹ q̄ loquor de hūana licita q̄ nō reꝓhēdit. Deinde de hūana illicita q̄ dānak. Tertio de dīna q̄ nos pducit ad regnū. Ut q̄ breuiter insinuē: licita ē hūana charitas qua vxor diligit: illicita q̄ meretrix vl̄ vxor aliena.

B In foro enī et plateis magis licita charitas diligit q̄ meretrix. In domo dei: intēplo dei: i ciuitate xp̄i: i corpe xp̄i etiā meretric⁹ amor ad gehēnas amātē pducit. Licita ergo charitatē habete: hūana ē: sed vt dixi licita ē. Nō solū aūt ita licita ē vt cōcedat: ꝫ ita licita ē vt si defuerit reꝓhendat. Liceat vobis hūana charitate diligere ꝓiuges: diligere filios: diligere amicos vr̄os: diligere cluesvr̄os. Q̄ja enī ista noīa habēt necessitu dinis vinculū ⁊ glutē quodāmō charitat⁹. Sed videtis istā charitatē eē posse ꝛ impioꝝ. i. paganoꝝ iudeoꝝ: hereticoꝝ. Quis em̄ eoꝝ nō amat vxorē / filios: frēs: vicinos affines: amicos ⁊c. Hec q̄ humana ē. Si ergo tali q̄lz crudelitate efferat⁹ vt pdat etiā hūanū dilectiōis affectū: ⁊ nō amet filios suos: ⁊ nō amet ꝓiugē suā / nec iter hoies numerād⁹ est. Nō em̄ laudād⁹ ē q̄ amat filios suos: ꝫ dānād⁹ est q̄ nō amat filios. Adhuc em̄ videat cū quib⁹ debet ei eē dilectio ista cōmunis. Amat filios: et fere amāt filios. Amāt filios aspides: amāt filios tigrides: amāt filios leones. Nulla em̄ bestia est q̄ nō filijs suis blādemurmuret. Mā cū terreat boies: puulos fouet. Fremit leo i filios vt nemo trāseat. Intrat in speluncā vbi hz filios suos: omnez rabiem feritatis exponit. Foris eā ponit: cū ipsa nō ingredit. Ergo q̄ nō amat filios suos: etiam leone peior ē: humana sūt ista ⁊ licita sunt. Illicitū amoꝛe caret. Membra xp̄i estis: corpus xp̄i estis. Audite ap̄lm et terremini. Nō potuit em̄ graui⁹ dicere: nō potuit vehemētius / nō potuit acri⁹ deterrere xp̄ianos ab amoꝛe fornicationū / nisi vbi dixit. Tollēs ergo membra xp̄i: faciā membra meretricis? ⁊c. C i. Cor. vj. Et autē hoc diceret superi⁹ ait. Nescitis q̄ q̄ adheret meretrici vnū corpus ē? Et testimoniū de scriptura dedit q̄ scriptum est. Erūt duo in carne vna. Dictū est em̄ ꝫ diuinit⁹: sed de viro et vxoꝛe vbi licet: vbi cōcessum est: vbi honestū ē / nō vbi turpe / nō vbi illicitū / nō vbi omni rōne dānabile. Sicut aūt vna fit caro in pmixtiōe licita viri ⁊ vxoris / sic vna fit caro in pmixtione illicita meretricis ⁊ amatoris. Cū ergo vna fit caro / illud te terreat / illud exhoꝛeat q̄ addidit. Tollēs ergo membra xp̄i. Membra xp̄i: christiane attende. Membra xp̄i noli ī altero: ante attēde membra xp̄i qui empt⁹ es sanguīe xp̄i. Tollēs ergo membra xp̄i: faciā membra meretricis? Hoc q̄ non hoꝛret: deo hoꝛret. Prozsus ꝓsus obsecro vos fratres mei. Ecce ponam⁹: q̄ nō est / pmisisse deū talib⁹ īpunitatē ⁊ dixisse. Qui talia fecerit miserebo⁹ eoꝝ / nō eos dānabo. Faciamus ꝫ dixisse deū. Etiā pmissa īpunitate tollit q̄lz membra christi: facit tā membra meretricis? Non facit si est ibi tertia diuina dilectio. Et enī tres dilectiones cōmemoꝛauit: de tribus me q̄ dīs daret dicturū esse / pmisi. De licita humana: de illicita hūana: de illa excellēti atq; diuina. Interrogem⁹ D diuinā charitatē: et ponam⁹ ante illā duas humanas charitates et dicamus ei. Ecce licita charitas humana qua vxoꝛ diligitur ⁊ filij alieq; necessitudines seculares. Ecce alia illicita qua diligit meretrix: qua diligit ancilla aliena: qua diligitur aliena filia nō petita / nō promissa: qua diligit vxoꝛ aliena. Due ante te sunt charitates: cū qua istarum vis manere? Qui eligit manere cū illa humana licita: cum illa humana illicita nō manet. Nemo sibi dicat / ambas habeo. Si ambas habes admittēdo ad te dilectionez meretricis: iniuriā facis matrone ⁊ que ibi habitat diuine charitati. Puto em̄ quia si homo cōiugatus es: et diligas meretricem: nō mittis meretricē in domū tuā vt habitet cū matrona tua. Non vlq; adeo pꝛogrederis. Tenebras queris: latebras queris / turpitudinem nō pꝛofiter⁹. Sed ⁊ qui nō habēt vxoꝛes ⁊ sunt q̄si meretricum licētius amatoꝛes: iō dixi quasi: q̄ ⁊ ipsi dānank si tā sunt fideles / puto q̄ et adolescēs nondū habēs vxoꝛē si diligat meretricē non eā facit habitare cū sozoꝛe sua: nō eā facit habitare cū matre sua: ne iniuriā faciat hūane pudicitie: ne offendat decus sanguīs sui. Si q̄ nō facis habitare meretricez quā diligis cū mr̄e tua / cū sozoꝛe tua / ne sicut dixi offēdas decus sanguīs tui: facis habitare ī coꝛde tuo dilectionē meretricis cū dilectione dei: et offendis decus sanguīs xp̄i? Amate deū: nihil meli⁹ inuenitis. Amatis argentū: q̄ melius est ferro et eramēto. Amatis plus aurū: q̄ meli⁹ est argēto. Amatis plus lapides ꝑciosos: q̄ ⁊ auri ꝓtiū superāt. Amatis postremo istam lucez quā dimittere formidat oīs qui mortē timet. Amatis inq̄ istā lucē / quō eam amoꝛe quodā ingēti desiderabat qui post iesum clamabat. Miserere mei fili dauid. Clamabat cecus xp̄o trāseunte. Metuebat enī ne trāsiret: ⁊ nō sanaret. Et quantū clamabat: vt turba ꝓhibēte nō taceret: vicit cōtradictoꝛe / tenuit saluatoꝛe / obstrepētibus turbis ⁊ clamare pꝛohibētibus stetit iesus. Vocauit eū ⁊ dixit ei. Quid vis tibi fieri? Dic: vt videā inquit. Respice / fides tua te saluum fecit. Amate christū: desiderate lumē q̄ est christ⁹. Si desideraut ille lumē coꝛporis: quāto plus lumen coꝛdis desiderare debetis. Ad eum nō vocibus sed moꝛib⁹ clamem⁹. E Mat. xx. Marci. x. Uiuamus bene / mundū conteꝛnamus. Nihil nobis sit omne De verbis dñi. Ser. xviij. f. q̄ transit. Repꝛehēsuri sunt nos q̄ si sic vixerimus quidā dilectoꝛes nostri hoies seculares: amātes terrā: sapientes pulueꝛez: nihil de celo ducētes: auras liberas coꝛde nare carpētes. Repꝛehēsuri sūt nos ꝓculdubio atq; dicturi si viderint nos ista hūana: ista terrena ꝓtenere. Quid pater⁹? Quid īsanis? Turba illa ē ꝓtradicēs ne cecus clamet: ⁊ aliquāti xp̄iani sunt qui ꝓhibēt viuere xp̄iane: q̄ et illa turba que cū xp̄o ambulabat: ⁊ vociferātē hoiez ad xp̄m ac lucē desiderātē ab ipsi⁹ xp̄i būficio ꝓhibebāt: sūt tales xp̄iani. Sed vīcam⁹ illos: viuam⁹ bene ⁊ ipsa vita sit vox nr̄a ad xp̄m / stabit q̄ stat. Mā ibi magnū myster̄iū est. Trāsiēs erat ille q̄ ille clamabat. Q̄ saṕauit stetit. Transitus xp̄i intentos nos faciat ad

Annotatō nūeralis ordinis sermonuz hui⁹ opis.

clamandū. Quis est trāsit⁹ xp̄i? Quicquid ꝓnobis tēpoz: liter pertulit: transit⁹ ei⁹ est. Natus est transit. Nūquid adhuc nascit? Creuit: transit. Nunquid adhuc crescit? Sure. Nūquid adhuc sugit? Māducauit et bibit. Nūquid adhuc facit? Defessus dormiuit. Nūquid adhuc dormit? Postremo p̄fessus est: vinct⁹ est: verberat⁹ est: spinis coronatus est: alapis cesus est: sputis illit⁹: ligno suspensus: occisus: lācea percussus: sepult⁹: resurrexit. Adhuc transit. Ascēdit in celū sedet ad dexterā patris. Stetit. Clama ḡtum potes: modo

Joh.j. teilluminat. Mā in eo ipso qō verbū erat apud deū: vtiqz stabat: qz nō mutabat. Et deus erat verbū: et verbū caro factū est. Caro per transitū multa fecit: z passa est. Verbum stetit. Ipso verbo coz illumnat: qz ipso verbo caro quā suscepit honozat. Tolle verbū: qd est caro? Hoc est qō tua. Caro autez xp̄i vt honozet: verbū caro factū est: et habitauit in nobis.

F Clamem⁹ ergo et bene viuam⁹. Amate filios vestros: amate coniuges vestras: z si seculariter. Mā ꝑm carnē amare debetis: vt ꝑm deū illis cōsulatis: z nō in eis nisi christū diligatis: et oderitis in vestris si xp̄m habere noluerint. Ipsa enim est charitas illa diuina. Mā quid eis, pderit trāsitoria z mortalis charitas vestra? Tamen qñ z humanit⁹ diligis vxorē: sed plus dilige xp̄m. Nō dico vt non diligas patrē: nō dico vt non diligas filios: sed plus dilige christū. Audi illū dicē-

Mat.x. tem: ne mea putes ista verba. Qui amat patrē aut matrem plus qz me: nō est me dign⁹. Quādo audis. Nō est me dign⁹ non times? De quo dixit. Non est me dignus: non est cū illo. Qui cū illo non erit: vbi erit? Si non amas cū illo esse: time sine illo esse. Quare times sine illo esse: quia cū diabolo eris si cū xp̄o nō fueris. Et vbi erit diabolus? Audi ipsum chri-

Mat.xxv. stum. Ite in ignē eternū: qui paratus est diabolo et angelis eius. Si ignē celi nō accenderis: ignem time gehennaz. Si nō amas esse iter angelos dei: time esse inter angelos diaboli. Si nō amas esse in regno: time esse in camino ignis ardētis inextinguibilis sempiterni. Vincat in te pius timor: z erit amor. Timor pedagogus sit. Non ipse in te remaneat: sed te ad charitatem quasi ad magistrum perducat.

¶ Item in eadem feria alius sermo de Epistola dici. Quē diligit dñs castigat ꝛc. qui habet in libro. lxxxiij. questionū. questione. lxxxij.

¶ Item in eadē feria Homelia de eo qō scriptū est in euāgelio ꝑm Mattheū. Oñe peccatum et blasphemia remittet hoibus ꝛc. que habet iter sermones de Verbis dñi. ser. xj. fo. xl. col. iij.

¶ Dominica in quinquagesima De fide: spe: et charitate. Sermo. j.

Ser.liij. A

Gal.v.

j.Cor.xiij.

Mar.xvj.

Heb.xj.

B

Jacobi.ij.

QUicunqz enī christianū nomen tenet: et quicunqz sacramētis diuinis est imbut⁹ fratres charissimi necesse est vt religionis christiane rationē sciat: et fidei veritatē agnoscat: eius quoqz fidei q̄ vt apl's ait per dilectionē operat: que in p̄senti cōfortat ac roborat credētes: et in futuro perducit ad dei cōtemplationē. Mam tria quedā ꝓposuit anime nostre necessaria beat⁹ et egregi⁹ gentiū doctor dicēs. Nunc autē manēt fides: spes: charitas tria hec. Maior autez horū est charitas. Primū ergo fides catholica christiano necessaria est: qz in ipa distinguūtur filij dei a filijs diaboli: filij lucis a filijs tenebrarū: per ipsam renascimur in baptismate: et salutē eternā impetramus: sicut scriptum est. Qui crediderit et baptizat⁹ fuerit: saluus erit. Hec porta est vite: hec ianua regni. Per ipsam discit veritatis sciētia: et p̄cipitur cognitio diuinitatis: p ipsam gratiā dei inuenim⁹. Aliter autē deo placere nō possum⁹: quia sine fide impossibile est placere deo. Vere enī beat⁹ est q̄ et recte credendo bene viuit: et bene viuēdo fidem rectam custodit.

Igit sicut ociosa est fides sine operib⁹ bonis: ita nihil p̄ficiunt opera bona sine fide recta. Unde beat⁹ Jacobus apl's dixit. Quid ꝓderit fratres mei si fidē se dicat quis habere: opera autē non habeat? Nunquid poterit fides saluare eū? Fides sine operibus ociosa est. Sicut enīz corpus sine spū emortuū est: ita z fides sine operib⁹ mortua est. Fidem ante oñia fratres mei rectā et imaculatā habere cōtendite: z ꝑm apostolice institutionis normā: symbolū a sanctis patribus cōstitutū memoriter tenete: et religiose viuentes obseruare studete. Hereticoz̄ dogmata pestifera fugite: maleficoz̄ z incantatoz̄ venena mortifera horrescite: diuinoz̄ et sortilegoz̄ nefandas traditiones q̄ cū demonib⁹ societatem habent penit⁹ respuite: vt nihil aliud q̄ qō catholica fides laudat: amat: p̄dicat in mente, siue in, p̄fessione, seu moribus teneatis. Post hanc ergo fidē: spem firmā habere discite: q̄ animū nostrū ad inuisibilia trahit: et intentionē nostrā in celestia et eterna inserit: et quodāmodo nexibus insolubilib⁹ ligat: que nō decipit: sed fideliter obsequētes ad eternā beatitudinē perducit. Nemo igit ḡuis ingenti peccatoz̄ pondere p̄emat: de bonitate diuine pietatis desperare debet: sed spe certe misericordie illi⁹ indulgentiā sibi quotidianis deprecari lachrymis: quā recte sperare possunt si ab actione p̄aui operis cessabunt. Ideo nō ꝓpter spem venie: perseueranter peccare debem⁹: nec q̄ deus iuste peccata punit: veniam desperare debem⁹: vt nec cum fiducia peccem⁹: nec rursus peccata desperemus: sz vtroqz periculo euitato: et a malo declinem⁹: et de pietate dei veniam speremus. Similiter et in oīm tribulationū angustia: spe ad solacia superne pietatis currendū est: quia in illo solo oñis spes z salus sine dubio cōsistit: dicente ꝓpheta. In deo salutare meū et gloria mea: deus auxilij mei: et spes mea in deo est. Cū enī fidē rectā z spem firmā vobis fratres persuademus habere: hoc maxime hortamur vt charitatem in vobis habere et opere ostēdere per oñia satagatis. Per ipsam enī et cū ipsa beatitudinē verā habituros vos esse sciatis: quia sine hac nemo videbit deū. Hec autē ideo maior fide z spe ab apostolo esse narrat: qz ceteris recedentib⁹ ipsa sola ꝑmanebit. Fidei enī succedit spes: et spei beatitudo: charitati autē nō trāsmutatio sed sola restat p̄fectio. Hec oīm ars est virtutū: hec ꝑmissio regni: hec p̄miū summū est sanctoz̄ in celo: qz in perēni gaudio nihil gratius: nihil dulcius habent sancti perfecto amore dei. Quē qz p̄stem vident: suaui⁹ diligūt: et dulcius fruūtur ipso bono. Oportet vos scire fratres: qz in oīb⁹ p̄ceptis dei charitas obtinet p̄cipatum: sine cui⁹ p̄fectione nihil deo placere posse: Paulus apl's testat: qz nec martyrium: nec seculi cōtemptū: nec elemosynarū largitionem sine charitatis officio quicqz ꝑficere posse oñdit. Unde et ipse dñs a quodā scriba interrogat⁹: qō esset mandatū maximū respondit. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: et ex tota aīa tua: et ex tota mēte tua. Addidit quoqz. Scōm simile est huic. Diliges ꝓximū tuū sicut teipsum. In his duob⁹ mandatis tota lex pendet z ꝓphete. Nō vero ait. Ex toto corde et tota aīa: et tota mēte. i. toto intellectu: tota voluntate: et ex oñi memoria deū esse diligendū. Dei ẋo dilectio in obseruatione mādatoz̄ eius tota cōsistit: sicut alibi ait. Si quis diligit me: sermones meos seruat. Unde ipsa veritas alibi ait. In hoc cognoscent oēs q: mei estis discipuli: si dilectionem habueritis ad inuicē. Item apl's. Plenitudo legis est dilectio. Item Johānes euāgelista. Hoc (inqt) mandatū habemus a deo: vt q̄ diligit deū: diligat z ꝓximū. Si forte quislibet ḡrat: quis sit ꝓxim⁹: sciat oēm christianū recte ꝓximū dici: qz omnes in baptismo filij dei sanctificamur vt fratres sim⁹ spiritaliter in charitate p̄fecta. Nobilior est generatio spiritalis q̄ carnalis: de q̄ in euāgelio ipsa veritas ait. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua et spū sancto: nō potest introire in regnū dei. Qui autē taliter intelligēs, primū diligit: sine dubio charitatē verā in semetipso tenebit. Hec igit fres diligēter ꝓsiderate: vt cū fide z dilectione vestrā operemini semp salutē: habētes spem firmā: qz q̄cq̄d boni in p̄nti agitis: in futuro ab illo inestimabiliter remunerabimini: q̄ auctor et p̄tector est nostre salutis: iesus christus dominus noster: qui cum patre et spiritu sancto viuit et regnat.

¶ In eadē dominica de vacca: ariete: vel capra triū annoz̄: turture quoqz et colūba. Sermo. ij. In quo trinitatis mysteriū figuraliter ostendit.

Ser.liij. A

Gen.xv.

ADiuim⁹ fratres charissimi scripturā dicentem. Locutus est dñs ad Abram dicens. Sume mihi vaccā triēnem et capram triēnem: et arietē annoz̄ triū turturē quoqz et columbam. Qui tollens vniuersa hec: diuisit ea ꝑ medium: et vir ascēdentes cōtra se altrinsec⁹ posuit. Aues autē nō diuisit. Descenderuntqz volucres sup cadauera: z abigebat eas Abram. Cūqz sol occūberet: sopor irruit sup abram: et horror magn⁹ et tenebrosus inuasit eum

Cū ergo occubuisset sol: facta est caligo tenebrosa: ꝛ apparuit cliban⁹ fumans: et lāpas ignis transiēs iter diuisiones illas. Quid ḡ significēt ista fratres: breuiter ꝯtum dñs dederit: charitatis aurib⁹ vestre cupim⁹ intimare. Beat⁹ abrahā pater multarū gentiū a dño dictus est. Oñes enī gētes que in xp̄m credūt et crediture sunt: filij sunt abrahe: imitādo fidem: nō nascēdo p carnē. Mā sicut iudei per infidelitatē degeneres facti ex filijs abrahe filij diaboli: ꝛ pgenies vipera rū sunt in euāgelio appellati: ita ecōtrario oñes gētes dū in xp̄m fideliter credūt: abrahe filij effici meruerūt. Iacob ergo triennis et aries annorū triū: et capra triennis: et turtur vel colūba: figurā oīm gentiū p̄tulerūt. Dicta sunt autem triū annorū: q⁹ oñes gētes in trinitatis erāt mysterū crediture. Et q⁹ tota ecclesia catholica non solū habet spiritales: sed habet etiā et carnales: ꝙuis nōnulli in trinitatē se credere dicant: carnales tñ sunt: q⁹ crimina et peccata vitare dissimulant. Quia ḡ cū carnalib⁹ sunt etiā spiritales: ideo turtur et colūba sunt addite. In turture et colūba: spiritales possūt significari: vt in illis trib⁹ animalib⁹ carnales intelligi. Ergo diligēter attendite: q⁹ illa tria animalia diuisisse in duas partes dicit abrahā: et cōtra se inuicē posuisse. Aues scriptura (inq̄t) nō diuisit. Quare hoc fratres? Quia in ecclesia catholica carnales diuidūtur: spiritales oīno nō diuidunt. Et sicut dicit scriptura: cōtra se inuicē p̄parant. Quare carnales et diuisi et cōtra se positi sunt? Q⁹ oñes luxuriosi ꝛ amatores mūdi: cōtra se inuicē diuisiones ꝛ scādala habere non desinūt. Isti ḡ diuidūtur: q⁹ sibi inuicē aduersant: aues autem .i. spiritales nō diuidūtur. Quare spiritales nō diuidūtur? Quia est illis cor vnū: et aīa vna in deū. Est in illis vnū velle ac nolle. Illis enī quas supra dixim⁹ auib⁹: similes sūt turturi scz vel colūbe. In turture castitas: in colūba simplicitas designat. Oñes enī in ecclesia catholica deū timentes: et casti simpliceq̄ esse signātur: et cū psalmista dicere possunt. Quis dabit mihi pēnas sicut columbe: et volabo et requiescam? Et itez. Turtur inuenit sibi nidum vbi reponat pullos suos. Et q̄ñ carnales q̄ diuidi possunt: grauib⁹ vitiorū cōpedib⁹ p̄mūtur in mūdo: spiritales diuersar⁹ virtutū pēnis eleuātur in altū: et duab⁹ velut alis: duob⁹ scz p̄ceptis: diligēdo deū et p̄ximū: erigūtur in celū: et cū apl'o dicere possunt. Nostra autē cōuersatio in celis est. Et quotiēs sacerdos dixerit. Sursum corda: fecuri et fideliter dicunt se habere ad deū: q⁹ valde pauci ꝛ rari in ecclesia fiducialiter et cū veritate dicere possunt. Ideo ḡ aues abrahā nō diuisit: q⁹ spiritales quib⁹ sicut dixi est cor vnū et aīa vna: diuidi et a dei vel a p̄simi amore separari nō possunt: sed cū apostolo clamāt. Quis nos separabit a charitate xp̄i? Tribulatio: an angustia: an psecutio? Et cetera q̄ sequunt: vsq⁹ ad id q⁹ dictū est. Neq⁹ creatura alia poterit nos separare a charitate dei: q̄ est in xp̄o iesu dño nostro. Spiritales ḡ: nec tormētis separātur a xp̄o: carnales vero interdū etiā ociosis fabulis separātur. Illos nō separat nec crudelis gladi⁹: istos ꝺo se parat carnalis affectus. Spiritales nec dura frangūt: carnales etiā blanda corrūpūt. Diuisit ergo abrahā illa animalia in duas partes: aues autē nō diuisit. Cū aūt occubuisset sol: sopor (inq̄t) irruit sup abraham: et horror magn⁹ ꝛ tenebrosus nimis: et apparuit cliban⁹ ardens ꝛ fumās: et lāpas ignis trāsiēs iter diuisiones illas. Videte fratres q̄d ignis iste inter diuisiones illas transiēs dicit. Turturē quoq⁹ ꝛ columbā tetigisse nō legit. Vespera illa: finē mundi significauit. Animalia illa: sicut iā dixim⁹: typum oīm gentiū in christo credentiū p̄tulerūt. Que tñ gētes (sicut iā dictū est) q⁹ in se nō solū carnales: sed etiā spiritales: id est nō solum bonos: sed etiā malos habent: ideo animalia illa diuisa sunt: et ignis trāsiuit per ea: ſm illud q̄ dicit apl's. Dies enī dñi declarabit: quia in igne revelabit. Cliban⁹ ille ardēs ꝛ fumās et lampas ignis: die iudicij figurauit. Et ideo super beatū abrahamtimor et horror tenebrosus incubuit. Unde intelligimus q⁹ si in die iudicij iustus vix saluabit: peccator et impius vbi parebūt? Cliban⁹ ergo ardens et fumās significauit die iudicij. Diem inq̄t iudicij in quo erit fletus ꝛ stridor dentiū: in quo erit vlulatus ꝛ lamētatio et tarda penitentia: q̄n mouebūtur fundamenta montiū: et ardebit terra vsq⁹ ad inferos deorsum: q̄n sicut dicit beat⁹ Petrus. Celi ardētes soluētur: elemēta ignis ardore tabescent: q̄n sicut dñs ipse in euāgelio dicit. Et iā virtutes celorū cōmouebunt: q̄n sol obscurabit: q̄n et luna nō dabit lumen suū: et stelle cadent de celo. Ubi se tunc impij videbūt? Ubi adulteri: vbi ebriosi: vbi maledici se recognoscent? Ubi amatores luxurie: vbi raptores: vbi supbi et inuidi apparebūt? Quid infelices p̄ sua defensione dicturi sunt: quos totiēs admonitos: et tamen ip̄aratos dies ille repererit? Cū ad illam archāgeli tubam oñi buccina clarioꝛē: totus simul ceperit mugire mūdus: cum sicut dicit p̄pheta. Venerit dñs ponere orbem terre desertū: et peccatores pdere ex eo: quādo sicut dicit scriptura. Pectores et ipij mittētur in stagnū ignis: et fumus tormentorū illorū ascēdet in secula seculorū. Qui tūc tremor: que caligo: que tenebre criminosos quosq⁹ negligentes ac tepidos occupabūt? Me ergo et nos in istū veniam⁹ cruciatū anime: expergiscamur dū corrigendi tēpus est: et voluntatē dñi nostri tanq̄ boni serui et vtiles requiram⁹: vt cū dies ille iudicij quē clibanus ille ardens et fumēs significauit: tremēdus et nimiū etiā bonis expauescēdus aduenerit: nōcū mortalibus quos illa animalia figurabāt: q̄ per diuersas voluptatū cōtentiones diuidi possunt: flāmis vltricibus cruciemur in inferno: sed simplicitatē columbe et castitatē turturis p̄ferentes: spiritalib⁹ virtutū pēnis eleuemur in celū: ſm illud q̄ ait apl's. Simul (inq̄t) rapiemur in nubib⁹ obuiam xp̄o in aera: et sic semper cū dño erimus: p̄stāte dño nostro iesu christo: cui est honor ꝛ gloria cum patre ꝛ spiritusancto in secula seculorum. Amen.

¶ Item in eadem dñi ca Homelia de eo q̄ scriptum est in euāgelio ſm Mattheū. Et ecce duo ceci sedētes ꝛc. q̄ habet inter sermones de Verbis dñi. ser. xviij. fo. xlvj. col. iij.

¶ Feria quarta in capite Jeiunij. In quo p̄cipaliter intēdit de Jeiunio: ꝛ quomodo ieiunium et saturitas differant. Sermo. j.

Ecce fratres charissimi: deo p̄pitio tēpus q̄dragesime venit: et ideo rogo dilectissimi: vt dies istos corporib⁹ salubres et anime medicinales ita cum dei adiutorio sancte ac spiritaliter celebrem⁹: vt obseruatio sancte q̄dragesime non nobis iudiciū pariat sed p̄fectū. Si enī negligēter agim⁹: si nos minus occupationibus ꝙplicam⁹: si castitatē seruare nolum⁹: si ieiunijs et vigilijs et orationib⁹ nō insistim⁹: si scripturas diuinas aut ipsi nō legim⁹: aut legentes alios nō libēter audim⁹: ipsa nobis medicamēta cōuertūtur in vulnera: et unde habebim⁹ iudicium: vnde potuim⁹ habere remediū. Et ideo rogo vos fratres charissimi ad vigilias matutinas surgite: ad tertiā: ad sextam: ad nonā: ante oñia cōuenite. Nullus se a sancto opere subtrahat: nisi quē infirmitas: aut publica vtilitas: aut forte certa et grandis necessitas tenuerit occupatū. Nec solū vobis sufficiat q̄ in ecclesia diuinas lectiōes auditis: sed etiā in domib⁹ vestris aut ipsi legite: aut alios legētes requirite et libenter audite. Recolite fratres sententiā dñi nr̄i qua dicit. Si totū mundū lucretur hō: anime aut̄ sue detrimētum patiat: quā dabit cōmutationē p̄ aīa sua? Et illud ante oīa memoriter retinete: et iugiter expauescite quod scriptū est. Impedimēta mūdi: fecerunt eos miseros. Sic ḡ te occupabis in domo tua: vt non negligas aīam tuā. Ad extremum si amplius nō: vel tantū labora p̄ aīa tua: ꝯtum p̄ carne tua laborare te cōsideras. Et ideo fratres charissimi nolite dilugere mundū: neq⁹ ea q̄ in eo sunt: q⁹ mūdus transit et cōcupiscentia eius. Quid autē pmanet in hoc: nisi q̄ quisq⁹ aut legendo / aut orando / aut bona opera faciēdo p̄ anime salute in thesauro ꝓscientie sue recōdiderit? Infelix enī voluptas infelicior cupiditas atq⁹ luxuria: per trāsitoriā dulcedinem p̄parāt sempiternā amaritudinē. Abstinentia ꝛo: vigilie: orationes atq⁹ ieiuniū: p breuissimas angustias perducunt ad paradisi delitias: q⁹ nō mentit veritas q̄ in euangelio dicit. Arta et angusta via est q̄ ducit ad vitā: et pauci sunt q̄ inueniūt eam. Nec per latā viam diu gaudet: nec per angustā et asperam longo tēpore laborat: q⁹ ꝛ isti post breue tristitiā accipiūt vitā eternā: et illi post paruū gaudiū patiūtur sine fine supplicii. Et ideo fratres charissimi in istis q̄draginta dieb⁹ quasi totius anni: cibaria anime nr̄e ieiunādo: legeu-

Ecclesiastici xvij. — Job. viij. — Mat. iij. — B — Gen. xv. — C — Gen. xv. — Psal. liij. — Psalm. lxxxiij. — Mat. xxij. — Phil. iij. — Gen. xv. — Act. iiij. — Rom. viij — D — Gen. xv. — j. Cor. iij. — j. Pet. iiij — Mat. viij. — ij. Pet. iij — Matthei xxiij. — j. Thes. iiij — Apo. xiiij. — E — j. Thes. iiij — Ser. lv. A — B — Mat. xvj. — j. Joh. ij. — Mat. vij. — C

Annotatō nūeratis ordinis sermonuz hui⁹ opis.

do:vel oꝛādo,puidere debem⁹. Nā licet per totū annū deo ꝓpitio lectiones diuinas frequēter et fideliter audiatis:in istis tū dieb⁹ de pelago et fluctib⁹ mūdi huius quasi ad portum q̄dragesime cōfugientes:debem⁹ reqescere:et lectiōes diuinas in exceptorio cordis nostri cū silētio et pace suscipere:vt deo ꝓpitio p amore vite eterne vacātes:quicq̄d in naucula aīe nostre p totū annū multis tēpestatib⁹.i. peccatoꝝ fluctib⁹:aut fractū:aut dissolutū aliq̄d:aut coꝛruptū: aut ꝓditum est:oīm sollicitudine in istis diebus reparare studeamus atq; componere. Et q; nos necesse est dū adhuc in isto coꝛpusculo sum⁹:pcellas et turbines seculi istius sustinere: quotēscūq; nos aut p tēpestates durissimas auertere:aut p voluptates mollissimas decipere voluerit inimic⁹:semper nos adiuuāte deo:contra se inueniat ꝓparatos. Unde iterū rogo vt occupationes seculi hui⁹ in istis dieb⁹ sancte q̄dragesime si nō potestis abscindere:studeatis vel ex pte aliqua tēperare:vt pcīso dāno t gloꝛiosissimo fructu hoc seculū fugientes:subtrahatis aliq̄s horas occupationi terrene: in q̄bus deo vacare possitis. Nā iste mūdus aut rident nos:aut ridetur a nobis:aut acq̄escim⁹ et despicimur: aut cōtēnimus vt eterna ꝑmia cōsequamur. Ac sic aut cōtemnis et despicis mundū:aut acquiescis et ꝑmeris vel calcaris a mūdo. Sed melius est vt calces mūdū:et calcato eo gradū tibi faciasp quē in sublime cōscendas. Hec enī fratres charissimi q̄.p salute cōmuni de vestra obediētia ꝓsumētes suggerimus:si fm vestrā cōsuetudinē et libenter auditis/et fideliter īplere cōtenditis:et pascha cū gaudio celebrabitis:et ad vitā eternam feliciter venietis. Q̄ ipse ꝓstare dignet:qui cū patre et spiritusancto viuit et regnat in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Eodē die. Sermo.ij. In quo dicit q; ieiunū quadragesimale vitā pītem significat:sicut dies pasche eternā beatitudinē:quidq; dies quadragesime significent.

Ser.lvj. A Pō.xciij

Jobel.ij.

B Pō.j.

C

Omin⁹ et saluato:noster q̄liter ad eū post multas negligētias venire debeam⁹ fratres charissimi:p ꝓphetā nos hoꝛtat et admonet dicens. Ululate doꝛem⁹ et ꝓcidam⁹ ante dīm:et ploꝛemus coꝛā dño qui fecit nos. Et iteꝝ. Cōuertimini ad me in toto coꝛde vestro:in ieiunio et fletu/et planctu. Dies enī sancte quadragesime fratres charissimi si diligēter attēdimus: vitā seculi ꝓsentis significāt:sicut et dies pasche eternā beatitudinē ꝓfigurant. Et quomodo in q̄dragesima quasi tristitiā habem⁹: vt in pascha oꝛdine legitimo gaudeam⁹:sic et in hoc seculo q̄diu viuim⁹ penitētiam agere debem⁹: vt in futuro possim⁹ peccatoꝝ indulgentiā accipere:t ad eterna gaudia puenire. Sed ita debet vnusquisq; ꝓ suis criminib⁹ suspirare:lachrymas fundere:elemosynas dare: vt deo auxiliante q̄diu viuit semp crimina ipsa coneꝰ effugere. Sicut enī sine minutis pctis nullus vnq; aut fuit/aut esse poterit:ita sine capitalib⁹ criminib⁹ donāte t auxiliāte deo oīmodis esse possum⁹ et debem⁹. Et vt hec obtinere possim⁹: si nos alio tēpoze īpedimēta mūdi detinēt obligatos: vel in dieb⁹ sancte q̄dragesime:in dīi lege sicut scriptū est: die noctuq; meditemur et ita coꝛ nostrū diuine legis dulcedine repleam⁹: vt in nobis nullū locū virtutib⁹ vacuū:quē obtinere possint vitia relinquam⁹. Sicut enī tēpoze messiū vel vindemiarū: vnde caro nostra possit sustentari colligīt ita in dieb⁹ q̄dragesime q̄si in spiritali vindemiarū vel messiū tēpoze: vñ aīa nostra in eternū possit viuere cōgregeꝰ. Quia sicut negligēs quisq; si opoꝛtuno tēpoze nihil collegerit:p totū annū spacū fame toꝝ quebit:ita q̄ hoc tēpoze spirītale triticum et celeste mustū ieiunando:legēdo:oꝛando in hoꝛreis anime sue,pudere t cōgregare neglexerit:in eternū durissimā sitim:t crudelem inopiā sustinebit. Certissime scitote fratres charissimi: q; qualis est caro q̄ post multos dies percipit cibū:talis est aīa que assidue nō pascitur verbo dei. Et quomodo caro per famē et inopiā tenuis t sicca velut quoddā simulacrum efficitur:ita t anima si verbi dei cibo nō pascitur:aridaz inutilis t ad nullū opus bonum congrua inuenīt. Considerate fratres:et si hoꝛrea t cellaria nostra annis singulis replem⁹ vnde vno anno cibū habeat caro nostra: putas quātum debemus recondere vnde in eternū sustentetur aīa nostra: Et ideo fratres vel istis paucis diebus recedāt impedimenta mundi:q; scōm quod scriptum est:multos negligētes miseros faciunt: Recedat carnalis leticia: recedāt venenis plena mundi huius blandimēta. Carnis gaudiū minuatur: vt anime lucra spiritalia ꝓparētur:,ppter illud q̄ scriptū est Ve vobis qui ridetis nunc:q;lugebitis t flebitis. Et illud Beati qui lugēt:quoniā ipsi ꝙsolabunt. Tempus q̄ nobis furiosus tabule ludus solebat auferre:lectio diuina incipiat occupare. Otiosis fabulis:t mozdacibus iocis t detractiōibus venenatis:colloquia de scripturis sctā succedāt. Horaꝝ spacijs in q̄b⁹ solebam⁹ sine vllo lucro aīe detineri:visitētur īfirmi:req̄rant in carcere cōstituti:peregrini suscipiant: et discordes ad concordiā reuocent. Hec si facim⁹ fratres: inde nobis parare possum⁹ medicamēta:vnde nobis vulnera feceramus. Ante oīa in diebus ieiuniorū quod solebam⁹ ꝓrandere:pauperib⁹ erogemus:ne forte aliq̄s sibi sumptuosas cenas:t exquisitis sapoꝛibus epulas studeat ꝓparare:t coꝛpori suo magis cōmutasse q̄ subtraxisse ciboꝝ abundātiam videat. Nihil ꝑdest tota die longū durisse ieiunū:si postea ciboꝝ suauitate vel nimietate anima obruat. Illico mens repleta coꝛpescit:t irrigata coꝛporis nostri terra:spinas libidinū germinabit. Sit g̃ tēperatus cibus:et nunq̄ nimium vēter replet⁹. Et plus semp de cibo cordis q̄ de cibo coꝛporis cogitem⁹:q; intus in hoīe interioꝛe facti sum⁹ ad imaginē dei:in carne autē de limo terre sum⁹ formati. Et videte fratres si iustū est vt caro nr̄a de terra facta iterdū bis in die capiat cibū:et aīa in q̄ imago dei est vix post plures dies accipiat dei verbū:cū tū expediat nobis:vt ampli⁹ dei imaginē in nobis q̄s nostrā carnē honoꝛare debeam⁹. Qui enī de sola carne cogitant:bestijs et pecoꝛib⁹ similes sunt:et qui ita agūt:tā in se dei imaginē ꝓtriuerūt. Caro ergo velut ancilla gubernek:et aīa tanq̄ dña legitima reficiak. Nam si aliter factū fuerit:si nō agnoscim⁹ nos ad imaginem dei factos:et plus de carne q̄s de aīa cogitam⁹:timeo ne nos spiritussanct⁹ p prophetā arguat dicēs. Et homo cū in honoꝛe esset nō intellexit:cōparat⁹ est iumētis insipientibus/t similis fact⁹ est illis. Lectiones diuinas et in ecclesia sicut consuestis audite:et in domib⁹ vestris relegite. Si aliq̄s ita fuerit occupat⁹:vt ante refectionē scripture diuine nō possit insistere:non eū pigeat in cōuiuiolo suo aliq̄d de diuinis scripturis relegere:vt quō caro pascik cibo:sic reficiak aīa dei verbo:vt totus homo.i.et exteriꝰ et interiꝰ:de sancto t salubri cōuiuio satiatus exurgat. Nā si sola caro reficik:et aīa dei verbo nō pascik:ancilla satiak:et dña fame toꝝquek. Et b̃ q̄s sit iniustū:sanctitas vestra nō potest ignoꝛare. Et ideo sicut iā dixi:lectiones diuinas illo desiderio legere et audire debetis:vt de ipsis in domib⁹ vestris:et alibi vbicūq; fueritis etiā loqui t alios docere possitis:vt verbū dei velut mūda animalia cogitatione assiduaruminātes vtilē succum.i. spiritalē sensum et vobis sumere et alijs deo auxiliāte ꝓpinare possitis:vt in vobis impleak illud q̄ scriptū est. Et calix tuus inebriās q̄s preclar⁹ est. Implētes illud q̄ beatus ap̄l⁹ hoꝛtat et admonet dicēs. Siue māducatis et bibitis: siue aliud q̄d facitis:oīa ad dei gloriā facite. Si infirmitas nō ꝓhibet:quotidie ieiunate:ad vigilias alacri t feruēti deuotione cōsurgite:ppter illud q̄ scriptū est. De nocte vigilat spūs me⁹ ad te deus. Et iterū. Ad te oꝛabo dīe mane:et exaudies voce meā. Et iterū. Media nocte surgebam ad cōfitendū nomini tuo dīe. Ad quā rem etiā dīs et saluatoꝝ noster in euāgelio hoꝛtat et admonet dicens. Vigilate t oꝛate:ne intretis in tentatiōnē: q̄ ipse ꝓstare dignet:cui est honoꝝ t iperiū cū patre t spūsancto in secula scl̄oꝝ. Amē.

Jo.xij. Luce.vj. Mat.v. D Pō.xl viij. E Pō.xxij. j.Coꝛ.x. Pō.v. pō.cxviij.

¶ Item de Jeiunio alius sermo fact⁹ ad fratres in heremo:q̄ habek inter sermones ad eosdē.ser. xxiij.et.xxiiij.et.xxv.fo.x.col.iiij.

¶ Item eodē die Homelia de eo q̄ scriptū est in euangelio fm Mattheū. Cū ieiunatis:nolite tē.que habetur libꝛo scōo de sermone domini in monte.ca.xiij.

¶ Feria q̄nta post dn̄icam in Quinq̄gesima de penitētia:parūq; esse dicit peccatoꝛē penitere nisi penitentiam egerit. Sermo.j.

Diui Augustini De Tempore.

Ser.lvij. A

SEpe aduertim⁹ dilectissimi fratres nonnullos ex vobis cōmunionē ecclesiasticā declinare: et ꝺ intelligo fieri ex cōscientia grauiū atq; ingentiū peccatoꝝ. Vnde admoneo vos dilectissimi: qꝺ prauū est hoc in salubri cōsilio duplicat: qꝛ hoīes ista facientes: et delictoꝝ sarcinā cumulāt: ꝛ mun⁹ eccle salut⁹ amittūt. Hoc est enī reatū ꝺgregare: et remediū deuitare. Ergo vos dilectissimi fres hortor atq; cōmoneo: vt si quis ex vobis cōsci⁹ criminū suoꝝ indignū se cōmunione ecclesiastica putat: dignum se esse faciat. Dicitis. quō aliq̄s dignū se facere possit? Quō nisi vt errores pristinos relinq̄t et penitētiā petat: vt q̄ † id est cō- criminū suoꝝ sorde pollut⁹ est: ex homologesis † satisfactiōe mūdet. Nec illud seruet vt in extremo vite sue tēpore tūc pe- fessionis nitentiā petat: qñ iā agere nō possit. Inutilis est enī dilectissimi ista psuasio. Parū est peccatorē penitere: nisi penitentiam pegerit. Ad emēdāda enim crimina vox penitētis sola nō sufficit. Nā in satisfactione ingentiū peccatoꝝ nō verba tm̄: sed opera querūtur. Dak quidē etiā in extremis penitentia: qꝛ nō potest denegari: sed auctores tū esse nō possum⁹ q; qui sic petierit mereatur absolui. Quō enī agit penitentiam lapsus? Quō agit penitētiā in extremis vite finib⁹? stitut⁹? Quō penitētiā agere possit: q̄ nulla iā ꝓ se opera satisfactionis operari potest? Et ideo penitētia q̄ ab infirmo petit: infirma est. Penitētia q̄ a morīēte tū petit: timeo ne ipsa moriat. Et ideo dilectissimi quicūq; iuenire vult misericordiā dei: san⁹ agat pniam in ꝺ seculo: vt san⁹ esse valeat in futuro.

¶ Eodem die De penitētia. Sermo. ij. In quo quid sit penitētia: quādo etiam sit penitendū specialiter declarat.

Ser.lviij. A

ROgo vos fratres km̄i: vt si forte aliq̄s ex vobis vt se habet humana fragilitas calliditate diaboli superatus: et capitalib⁹ criminib⁹ inuolut⁹: sm q̄ ꝟ j. Cor.vj. apl's ait. Templū dei in se violando destruxerit: de dei misericordia nō desperet: sed cito de malo iniq̄tatis sue cōsurgat: ne cōsuetudine peccādi in ipsis se ruinis suis sepeliat. Non enī qui peccauerit: sed q̄ in peccatis pseuerauerit: odibilis ꝛ abominabilis deo erit. Nā vt de indulgētia diuina nemo diffidat: dñs nos ꝓ ꝓphetā velut pater pissim⁹ cō- Ezechiel' xxxiij. solat dicēs. Nolo mortē pctōris: sed vt cōuertat et viuat. Et illud. Impietas ipij nō nocebit ei: in quacūq; die cōuersus Ezechiel. xviij. fuerit ab ipietate sua. Sed ista tā magna misericordia tūc nobis prodest: si nō tardam⁹ cōuerti ad dñm: nec crimīa criminib⁹ supaddim⁹. Denīq; etiā in ipsis vulneri⁹ / vel fractur⁹ B corpoꝝ: infirmitates cognoscere possum⁹ animaꝝ. Si enīq; alicui pes frangat aut man⁹: cū labore solet ad pristinū officium reuocari. Si ꝛo secūdo et tertio ꝛ adhuc frequētius in in eodē loco mēbra ipsa frāgant: potest intelligere charitas vestra cū quātis doloꝛib⁹ vulnera ipsa curāda sunt: ꝛ tm̄ post longas ꝛ multas tribulatiōes vix erit anteq̄ ad pristinū statum mēbra ipsa valeāt reuocari. Similis ratio in aiārū fracturis / seu vulneri⁹ esse credēda est. Si semel aliq̄s vl'sc̄o peccauerit: et sine aliq̄ dissimulatione ad penitētie medicamenta cōfugerit: pristinā incolumitatē sine aliqua mora / et fortsitan sine aliq̄ fetitate recipiet. Si ꝛo peccatis peccata ceperint addi: et animaꝝ vulnera magis tegēdo / vel defendendo putrescere: q̄ cōfitendo ꝛ penitēdo curari: timēdū est Rom̄.ij. ne in illo impleat illud qꝺ apl's dixit. An ignoras quia benignitas dei ad penitentiā te adducit? Tu aut⁹ scōm duriciā cordis tui et cor ꝓnitēs thesaurizas tibi irā in die ire ꝛ re- L uelationis iusti iudicij dei. Sed forte cogitat aliq̄s tam grauia se admisisse peccata: vt iā dei misericordiā ꝓmereri nō possit. Absit hoc a sensibus oīm peccatoꝝ. O homo quicūq; illā peccatoꝝ multitudinē attēdis: cur et oīpotentiā celestis medici nō attendis? Cū enī deus velit misereri quia bonus est: et possit q̄ oīmpotēs est: ipse cōtra se diuine pietatis tanuam claudit: q̄ deū sibi misereri aut nō velle / aut non posse credit: eūq; aut bonū / aut oīmpotentē esse diffidit. Memo q̄ nec post centū peccata: nec post mille crimina de misericordia diuina desperet. Sic tū non desperet: vt sine vlla mora deū sibi reꝓpitiari festinet: ne forte si cōsuetudinē peccan- ij Reg.xj. et.xij. di fecerit: etiā si velit de diaboli laqueis liberari non possit. Dauid enī qui et rex et ꝓpheta diuino munere fieri meruit: post tantā gratiā ita ꝓcuētus est: vt nō solū adulteriū cōmitteret: sed etiā homicidiū ꝓpetraret: nec tū se ad hoc reseruauit vt in senectute sua ad penitētie medicamēta confugeret: sed statim cilicio, pstratus: cōspersus cinere cū ingēti rugitu et gemitu penitentiā agens: ipleuit illud qō ipse in psalmis Pō.vj. dixerat. Lauabo p singulas noctes lectū meum: lachrymis Pō.cj. meis stratū meū rigabo. Et iterū. Cinerē sicut panē mandu cabā: et potū meū cū fletu miscebā. Et qꝛ penitētiam agere mortifera securitate nō distulit: cito in se dei miserationē ita reuocauit: vt nō solū regnū nō amitteret: sed etiā sanctis spūs donū recipere mereret. Sed forte est aliq̄s q̄ dicat. Ego in D militia posit⁹ sum: vxorē habeo: ꝛ ideo penitētiā agere quomodo possum? Quasi nos q̄ penitentiā suadem⁹ hoc dicamus: vt vnusq̄sq; magis sibi capillos studeat auferre: ꝛ non pctā dimittere: et vestimenta potius euellat q̄ mores. Qui hac dissimulatione decipere se magis q̄ excusare conat: attendat: qꝛ regem dauid nec honor regni: nec dignitas vesti- ij Regū. menti ad penitentiā agendā potuit impedire. Achab quoq; xij. rex sacrilegus: de quo scriptura dicit: q̄ nō fuerit alⁱ talis q̄ iij.Regū. venūdat⁹ sit vt faceret malū cōtra dñm: postea q̄ depraua- xxj. tus ab vxore. Jezabel abominabilis deo fact⁹ est: interfecto et lapidato naboth iezrahelita: cū vineā ei⁹ vellet inuadere castigat⁹ a sancto helia: scissis vestibus cilicio indut⁹ est: et inclinato capite penitentiā egit. Pro quare statim ꝓmo dei ad heliā factus est dicēs. Nōne vidisti humiliatū achab co vbi ꝑ. ram me? Quia (inq̄t) humiliat⁹ est mei causa: nō inducā in dieb⁹ ei⁹ malū. Cōsiderate fratres: quia et ipse quālibet sacrilegus: nō reseruauit vt post lōga tēpora penitētiā ageret sed statim sacrificiū cōtriti ꝛ humiliati cordis deo offerre nō distulit. Qui vtiq; si postea in illa humilitate quā ceperat p- E durasset: nūq̄ ab illo dei misericordia discessisset. Manasses iiij. Regū quoq; rex sicut in scripturis legim⁹: tam sacrilegus et ipijssi- xxj. mus fuit: sicut de illo scriptū est: vt totā hierusalem oīm iniq̄tate repleuerit: et tamen post hec in captiuitatē ductus ꝛ in carcerē missus: cū grandi humilitate penitētiam agens: ita ij. Paral. gratiā dei obtinuit vt mereret inter dei amicos postmodū xxxvj. numerari. Meretrix quoq; illa que pedes dñi lachrymis la- Luce. vij. uit et capillis suis extersit: vbi celestē medicū venisse cognouit: vltro se ingessit in domū vbi rogata nō fuerat: et q̄ prius frontosa erat ad perditionē: postea frontosior facta est ad salutem: ꝛ ideo audire meruit qō ei oīa fuerint pcta dimissa. Nec ipsa se ad hoc reseruauit vt in fine vite sue penitentiam ageret: sed dū adhuc peccare poterat: sic deo inspirante voluit peccata deserere: vt illam de adulteriis suis non necessitas subtraheret sed volūtas. Multos adhuc in scripturis diuinis poteram⁹ inuenire: qui post infinita crimina penitentiam agētes in se dei misericordiā ꝓuocauerint: et nō solum ad prioꝛē sed etiā ad meliorē statū redierint. Sed quia longum est ire p̄ singulos: isti quattuor quos nominauim⁹ satis abūdeq̄ sufficiūt: vt agnoscam⁹ qō dñs noster qui et dauid post tam graue pctm̄ indulsit: et achab sacrilego rege pepercit: et manassen post innumerabilia peccata penitentiā agentem ꝛ iter amicos suos reputauit: et meretrici que lachrymis pedes rigauerat / et capillis suis terserat totū indulsit. Qui enī istis tantis ac talib⁹ peccatoꝝ⁹ veniā dedit: parat⁹ est et nobis si in ꝛitate cōuertimur non solū peccata dimittere: sed etiā eternā beatitudinem dare. Nec q̄ cogitātes fratres F charissimi: q̄tum possum⁹ cū dei adiutorio laborem⁹: ne nobis aliqua crimina vel capitalia peccata surrepāt. Si ꝛo in hoc malo fuerit aliq̄s diabolica calliditate ꝓstrat⁹: priusq̄ crimina ipsa p cōsuetudinē cōualescant: remediū sibi in die necessitatis acq̄rat: et cū ingenti rugitu et gemitu deuꝫ sibi reconciliari cōtendat. Nec erubescat penitentiā agere: q̄ non erubuit penitēda cōmittere: sed cito in se bonis operibus cōtendat dei imaginē reparare: vt inter filios mereaꝫ agnosci a patre: ne ab illa eterna beatitudine exclusus: et a conuiuio Mat.xxij. nuptiali ꝓfectus: ligatis manib⁹ ꝛ pedib⁹ ꝓiciatur in tenebras exteriores: vbi est fletus ꝛ stridor dentium: sed magis medicamētis penitētie humilitatis vel cōpunctionis ad sanitatē pristinā reuocatus: et bonoꝝ opeꝝ margaritis ornatus audire mereaꝫ. Euge serue bone et fidelis: intra in gaudium domini tui. Amen. Mat.xxv.

¶ Item in eadē feria Homelia de eo qō scriptū

Annotatō nūeralis ordinis sermonuz hui⁹ opis

est in euāgelio ſm Mattheū. Cū oratis: non eritis sicut hypocrite tristes ꝛc. que habeꝯ libro. ij. de sermone dñi in monte. ca. iiij. et. v.

¶ Item in eadē feria alia Homelia de eo qđ scriptum est in euāgelio ſm Mattheū. Cū introisset iesus capharnaum ꝛc. que habetur inter sermones de Verbis dñi. ser. vj. fo. xxxvij. col. iij

¶ Feria. vj. post dñicam in q̄nquagesima: de eo qđ scriptū est in euangelio ſm Mattheū. Audistis quia dictū est. Diliges primū tuū ꝛc. Sermo. j. In quo dicit q̄ nemo se excusare potest q̄n habeat dilectionē: et q̄ inimicus diligendus est non vt inimicus sed vt homo.

Ser. lix. A

Gradum esse aliquē in phariseoꝝ iustitia q̄ ad legem pertinet: hinc itelligitur q̄ multi hoīes eos etiā a quib⁹ diligūtur oderūt: sicut luxurioſi filij parētes coercitores luxurie ſue. Accēdit ergo alt quem gradū qui ꝓmū diligit: q̄uis adhuc oderit ūimicū: eius aūt ꝑuerto q̄ venit legē ꝑplere nō ſoluere: ꝑficiet beniuo lentiā et benignitatē cū eā vſq; ad inimici dilectionē ꝑdurerit. Nā ille gradus q̄uis nōnullis sit tā paruus: est tñ vt cum publicanis possit esse cōmunis. Nec quod in lege dictū est. Oderis inimicū tuū: vox iubētis iusto est accipiēda: sed permittētis infirmo. Sic aut̄ diligēdus est ūmic⁹: nō inq̄ntum inimic⁹: sed inq̄ntum hō est: vt ei hoc velis ꝓuenire qđ tibi: id est vt ad regnū coꝛrect⁹/ reuocatusq; ꝓuenat. Proxim⁹ est aut̄ oīs hō. Omnes ꝓximi sum⁹ cōditione terrene natiuitatis ꝛ mortalitatis: ꝛ etiā spe celestis hereditatis: q̄ nescimus q̄s quid futur⁹ sit: qñ aut iude⁹/ aut heretic⁹/ aut paganus: forte enī ꝑ misericordiā dei cōuertek ad deū: et iter sctos ꝓmū locū habere merebik. Qđ in lege dñs nō inimicos: ſz inimicū ꝓcepit odiri: vt q̄ spiritales erāt in lege solum diabolū odio haberēt: cui⁹ odiū xp̄s nō venit soluere: sed adimplere. Ego aut̄ dico vobis. Diligite ūimicos vestros: bñfacite illis q̄ oderūt vos. Multi p̄cepta dei: sua ībecillitate nō sanctoꝝ viriḃ⁹: estimātes: putant esse ipossibilia q̄ precepta sūt: et dicūt sufficere xp̄tutib⁹ nō odisse inimicos: ceterū diligere plus p̄cepi q̄z humana natura patiak. Sciēdū est ergo xp̄m nō ipossibilia p̄cipere: sed pfecta q̄ dauid fecit in saul et absalon. Stephan⁹ quoq; martyr ꝓ inimicis sel apidātibus deꝓcat⁹ est: ꝛ paul⁹ anathema esse cupit ꝓ psecutoꝛib⁹ suis. Hec aūt iesus ꝛ docuit ꝛ fecit dicēs. Pater ignosce illis In reliq̄s operib⁹ bonis interdū potest aliq̄s qualēcūq; excusationē p̄tēdere: habēda ꝛo dilectione null⁹ se poterit excusare. Potest mihi aliq̄s dicere: nō possum ieiunare: nūq̄d potest dicere: nō possum amare? Potest dicere ꝓpter infirmitatē coꝛporis mei non possum a vino ꝛ carnib⁹ abstinere: nunq̄d potest dicere: nō possū diligere? Potest aliq̄s dicere ꝛginitatē nō possum ꝑuare: potest dicere nō posse res totas vēdere et pauperib⁹ erogare? Nūquid pōt dicere: nō possū diligere inimicos? Nō enī ibi aut pedes laborant currēdo: aut aures audiēdo: aut man⁹ operādo lassānt: vt nos p ipsā excusationē labozare conemur. Nō nobis dicit. Ite ad oriē tem ꝛ q̄rite charitatē: nauigate ad occidentē: et inuenietſ dilectionē. Int⁹ in coꝛde nr̄o est: vbi redire iubemur dicēte ꝓpheta. Redite ꝑuaricatoꝛes ad coꝛ. Nō enī in lōginquis regionib⁹ inuenit⁹ qđ a nobis petit. Et oꝛate ꝓ psequētib⁹ ꝛ calūmnātib⁹ vos. Quid aliud ꝓ inimicis oꝛandū est: nisi hoc qđ ait ap̄l's. Ut det illis de⁹ penitētiā et resipiscāt a diaboli laqueis a q̄ capti tenenk. Sed hic merito mouet: quō huic precepto dñi nō sic aduersum: qđ ꝛ in ꝓphetis inueniuntur multe ipꝛecationes aduersus ūmicos: q̄ maledictiones putank: sicut est illud. Fiat mēsa eoꝝ coꝛā ipsis in laqueū: ꝛ cetera q̄ ibi dicūtur. Et iohānes ap̄l's ait. Qui scit fratrē suū peccare pctm̄ nō ad mortē: petat et dabit⁹ ei vita peccāti nō ad mortē. Est pctm̄ ad mortē: nō ꝓ illo dico vt roget q̄s. Ubi primo videndū: q̄ ꝓphete ꝓ ipꝛecatione qđ esset futuꝝ ceciderūt: nō optātis voto sed spū ꝓuidentis: q̄ maxime solēt figura ipꝛecantis futura ꝓdicere: sicut figura ꝓteriti tp̄is: ea que vēturа erant sepe cecinerūt. Deinde in ap̄l's verbis intelligendū esse quosdā fratres ꝓ quib⁹ nō oꝛare nobis p̄cipit: cū dñs etiā ꝓ psecutoꝛib⁹ nr̄is nos oꝛare iubeat. Que soluti questio nō pōt: nisi fateamur esse aliqua peccata in fratrib⁹ inimicoꝝ psecutiōe grauioꝛa. Fratres aut̄ ꝛ christianos significari: multis diuinarū scripturarū documētis ꝓbari pōt. Peccatū ergo fratris ad mortē puto esse: cū post agnitionē dei ꝓ gratiā dñi nr̄i iesu xp̄i quisq; oppugnat fraternitatē: ꝛ aduersus ipam gratiā qua recōciliat⁹ est deo: inuidētie facib⁹ agitak. Peccatū aūt nō ad mortē est: si quisq; non amoꝛe ad fratrē alienauerit: sed officia fraternitati debita: per infirmitatē aliquā animi nō exhibuerit. Qua ꝓpter et dñs in cruce ait: Pater ignosce illis: q̄ nesciunt q̄d faciunt. Lu. xxiij. Mōdū em̄ gr̄a spūssancti ꝓticipes facti: societatē sctē fraternitatis inierāt. Et beat⁹ stephanus in actib⁹ ap̄lorū oꝛat ꝓ eis a quib⁹ lapidak: q̄ nondū christo crediderāt: neq; aduersus illā cōmunē gratiā dimicabāt. Apostolus ꝛopaulus ꝓptere a credo nō oꝛat ꝓ alexādro: q̄ frater erat ꝛ ad mortē: id est q̄ in fraternitatē inuidentia oppugnando peccauerat. Pro his aūt qui nō obꝛuperāt amoꝛē: sed timoꝛe subcubuerant oꝛat vt eis ignoscak. Sic em̄ dixit: Alexāder erari⁹ mul ta mala mihi ostēdit: reddet illi deus ſm opa illius quē ꝛ tu deuita. Valde em̄ restitit sermonib⁹ nr̄is: Deinde subiūgit ꝓ quib⁹ oꝛat ita dicēs: In prima mea defensiōe nemo mihi affuit: sed oēs me dereliquerūt: non illis imputek. Et nota q̄ ap̄lus nō ait reddat: sed reddet illi de⁹ ſm opa eius: qđ verbū ꝓnūciantis est: nō imꝛecātis: sicut de illa hypocrisi iudeoꝝ est dictū: cui euersionē imunere cernebat: Percutiet te deus paries dealbate. Querik aūt quō huic precepto quo nobis iubek. Oꝛate ꝓ psequētib⁹ et calūniātibus vos: illud nō est cōtrariū: qđ in Apocalypsi legik: martyres oꝛare deū vt vindicētur? Sed hoc quēpiam mouere nō oportet Quis em̄ audeat affirmare cū illi sancti cādidati se vindicare petiuerūt: vtrū cōtra ipsos hoīes an cōtra regnū peccati petierint? Nā ipsa est sincera ꝛ plena iusticie ꝛ misericordie vindicta martyrū: vt euertak regnū peccati: quo regnāte tāta perpessi sunt. Ad cui⁹ euersionē nititur ap̄lus dicēs. Nō ergo regnet peccatū in vestro mortali coꝛpoꝛe. Destruik aut̄ ꝛ euertk peccati regnū: ꝓtim coꝛrectiōe hoīm vt caro spūi subijciak: parti⁹ deꝓrauatione pseuerātiū in pctō: vt ita oꝛdinenk vt iustis cū xp̄o regnātib⁹ molesti esse nō possint. Quis ergo cōuicit sctōs: nō talē suā vindictā a dño esse deꝓcatos? Qz aut̄ cōsequēter positū est. Ut sitis filij patr̄ſ vr̄i q̄ in celis est: ex illa regula intelligendū est: q̄ iohānes dicit. Dedit eis potestatē filios dei fieri. Uni⁹ enī naturaliter filij dei q̄ nescit oīno peccare nos potestate accepta efficimur filij: inq̄ntum ea q̄ ab illo p̄cipiūtur ꝑplemus. Cū ap̄lica disciplina adoptionē appellat: q̄ in eternā hereditatē vocamur: vt coheredes xp̄i esse possim⁹. Filij g̃ efficimur regeneratiōe ſpiritali vt adoptemur regnū in dei: nō tanq̄ aliem: sed tāq̄ ab illo facti et cōditi. Itaq; nō ait facite ista q̄ estis filij: sed facite vt sitis filij patr̄ſ vr̄i. Nos aūt cū patimur inimicos hoc clamare debem⁹. Pater ignosce illis. Frenetici enī sunt: a ꝛro spū possidenk: vt nos psequātur: et maioꝛē psecutionē a diabolo patiūtur. Qui solē suū oriri facit sup bonos et malos: ꝛ pluit sup iustos ꝛ iiustos. Scriptū est. Qui ek timētib⁹ vobis nomen dñi sol iustitie: vt etiā pluuiā accipias irrigationē doctrine ꝛitatis: q̄ ꝛ bonis ꝛ malis apparuit: bonis ꝛ malis euāgelizat⁹ est xp̄s. Siue istū solē mauis accipere nō solū hoīm: sed etiā pecoꝛ coꝛpis oculis ꝓtū: et istā pluuiā qua fruct⁹ gignūtur q̄ ad refectionē coꝛporis dati sūt: qđ ꝓbabili⁹ itelligi existimo: vt ille sol spiritalis nō oꝛak nisi bonis ꝛ sanctis: q̄ hoc ipsum est qđ plāgūt inimici in illo libro q̄ sapiētia salomonis ꝛscribik. Et sol nō oꝛt⁹ est nobis: et illa spiritalis pluuia non irriget nisi bonos: q̄ malos significabat vinea eē q̄ dictū est. Mādabo nubib⁹ meis ne pluāt sup eaz imbrē. Si enī diligitis eos q̄ vos diligunt: quā mercedē habebitis? Filios ꝛ parētes amat latro: amat ꝛ leo: amat ꝛ draco: amāt ꝛ vrſi: amāt et lupi. Si enī amātes nō diligim⁹ filios vel parētes: peioꝛes leonib⁹/ vrſ'supradictis bestijs sum⁹ Si vero amantibus vicem reddim⁹: adhuc nihil ab istis bestijs distare videmur. Nonne et publicani ḃ faciūt? Publicani sunt qui sectank lucra et exigūt vectigalia per negationes/ et fraudes/ ꝛ furta/ sceleraq; / et piuria. Et si salutaueritis fratres vestros tm̄ q̄d ampli⁹ facitſ? Nōne ꝛ ethnici ḃ faciūt? Ethnici ex greco in latinū inter ꝓtank gētiles. Ethnos

Ser. lix. B

j. Regum xxiij. ij. Regum xvij. Act. vij. Roꝛn. xx. Lu. xxiij.

Esa. xlvj. Mat. v.

ij. Tim. ij. C

pſ. lxviij. j. Joh. v.

Lu. xxiij. Act. vij. Mat. v. Apo. vj. Roꝛn. vj. Mat. v. Joh. j. Roꝛn. viij Lu. xxiij. E Mat. v. Malachie iiij. Sapie. v. Esaie. v. Mat. v. vbi ḡ.

enī grece gens dicit. Si ergo (inq̄t) etiā pctores publicani ethnici erga dilectores suos natura duce nouūt esse bñfici: quāto magis vos quib⁹ vt grad⁹ pfessionis eximior: ita cura necesse est sit veritatis vberior: latiori sinu dilectionis amplecti debetis et nō amātes? Nā diligere inimicos deus pcipit. Et petulātes humanarū mentiū mot⁹ publice charitatis frāgit affectu: nō solū irā ab vltione depellēs: sed etiā in amorē mitigans iniuriosi: q; gentiū est amātes amare: et cōmune est diligere diligētes. Plus diligēdi sunt īimici q̄ amici. Qui enī inimici sūt corpori aduersant et aīe pparant eterna pmia: q; qui carnalia nra t terrena rapiūt: celestia nobis et spiritalia cōgregant. Nōne magis diligēd⁹ est q̄ odiendus: q nobis dat eternas opes? Amici vero carnis nre nobis suauia suadere ptendūt q̄ aīe nre preparāt eternā mortē

Estote ḡ vos pfecti sicut pr vester celestis pfect⁹ est. Quis autē hec facit: nisi plene pfecteq; misericors? Quo vno cōsilio miseria deuitat: opitulāte illo q̄ ait. Misericordiā magis volo q̄ sacrificiū. Perfectio nāq; misericordie q̄ plurimū aīe laborāti cōsulit: vltra dilectionē inimicor⁹ porrigi nō potest. Ideoq; sic⁹ cludit: Estote vos pfecti: sicut t pater vester pfectus est. Ita tū vt de⁹ intelligat pfect⁹ tāq; de⁹: t aīa pfecta tanq; aīa. Attēdite ne iusticiā vestrā faciatis cora hominib⁹ vt videamini ab eis: alioq̄n mercedē non habebitis apud patrē vestrū q̄ in celis est. Cauete (inq̄t) iusticiā vr̄am facere cora hoībus. i. hoc animo iuste viuere et ibi p̄stituere bonū vestrū vt vos videāt hoīes. Aliq̄ mercedē nō habebitis apud patrē vestrū q̄ in celis est: nō si ab hoībus videamini: sed si pptrea iuste viuatis vt ab hoībus videamini. Nā et ap̄l⁹ dicit. Si adhuc hoībus placerē xp̄i seru⁹ non essem: cū alio loco dicat. Sicut t ego oībus p oīa placeo. Dēm curam rerū p̄sentiū āmouet et attētos tñ esse in spe futuri iubet: neq; sectari vel hoīm fauorē ostētatione bonitatis / vel iactantiā religionis oīonis publice copia: sed intra p̄scientiā fidei fructū boni operis cōtinēdū: q; hūana laudis cōsectatio eā tantū quā ab hoībus expectat mercedē sit recepturā. Justitia nō aliud est q̄ nō peccare: nō peccare aūt legis precepta seruare. Preceptorū autē obseruatio duplici genere cōtinet: vt nihil eor̄ q̄ phibētur facias: t oīa q̄ iubent implere cōtendas. Hoc est enī qđ psalmista dicit. Recede a malo t fac bonū. Si a malo recesseris: et nō feceris bonū: trāsgressores legis: q̄ nō tñ in malorū actuū abominatione: sed in bonorū pfectione complet. Neq; hoc solū tibi p̄cipit vt vestitū suis nō spolies indumēt⁹: sed vt spoliatos operias tuis. Cū ergo facis elemosynā: noli tuba canere ante te: sicut hypocrite faciūt in synagogis t vicis vt honorificētur ab hominib⁹ Hypocrita greco sermone sil̄ator interpretat: q̄ dū int⁹ mal⁹ sit: bonū se palā ostēdit. Hypo enī fallsum: crisin vo iudiciū sonat. Nomen autē hypocrite translatū est a specie eor̄ q̄ spectaculis tecta facie incedūt: distinguentes vultū ceruleo: nigreq; colore et ceteris pigmētis: habētes simulachra oris: linthea gipsata et vario colore distincta: nōnunq; colla t manus creta perūgētes: vt ad pfone colorē puenirēt: et populū dū in ludis agerent fallerēt modo in specie viri: modo in forma femine t reliqs p̄stigijs. Que species argumēti trāslata est in his q̄ falso incedūt vultu: t simulāt qđ nō sunt. Sed hypocriseor̄ maculā nō habere: aut paucorum / aut nullor⁹ est. Nā quicūq; vult se videri: qđ nō est: hypocrita est. Qui tuba canit faciēs elemosynā: hypocrita est. Qui in synagogis et in platearū angulis orat vt videat ab hoībus: hypocrita est Qui ieunās demolit faciē: vt vētris inanitatē demōstret in vultu: et hic hypocrita est. Et q̄bus oībus itelligit hypocritas esse: q̄ faciūt quodlibet vt ab hoībus glorificent. Mihi videt et ille hypocrita esse q̄ dicit fratri suo. Dimitte vt tollam festucā de oculo tuo, pter gloriā hoc facere: vt ipe esse iust⁹ videat. Unde ei a dño dicit. Hypocrita eijce pri⁹ trabem de oculo tuo. Nō itaq; vtus: sed causa vtutis apud deū mercedē habet. Et si a recta semita paululū deuiaueris: nō interest vtrū ad dexterā vadas an ad sinistrā: cū verū iter nō amiseris. Signāter autē dicit. Receperūt mercedē suā: hoc est nō dei sed suā. Laudati enī sunt ab hoībus: quorū causa exercuere vtutes. Te autē faciente elemosynā: nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera. In dextera intelligit amor dei: in sinistra vanitas vel cupiditas mundi. Si humana laude dederis elemosynā: totū est sinistra. Si vo, p remissione peccatorū: totum dextera facit. Quid est ergo. Nesciat sinistra q̄d faciat dextera: nisi qđ facit dei amor nō corrūpat inanitas vel cupiditas mūdi? Nā si hoc aliqs fm litterā impleri posse credit q̄d faciet? Si enī man⁹ dextera doluerit: nunq̄d de sinistra elemosynā dare nō debet? In superiorib⁹. Cauete (inq̄t) ne iustitiā vestrā faciatis cora hoībus: vbi iustitiā gñaliter noīauit: deinde particulariter exequit. Est etenim pars aliq̄ iustitie opus qđ p elemosynā fit: et ideo connectit dicēdo. Cū ergo facis elemosynam: nolt tuba canere ante te Ad hoc respicit qđ superi⁹ ait. Cauete facere iustitiā vestrā cora hoībus vt scz videamini ab eis. Qđ autē sequit. Amen dico vobis: perceperūt mercedē suā: ad illud respicit qđ supra posuit. Alioq̄n mercedē nō habebitis apud patrē vestrū qui in celis est. Deinde sequit. Te autē faciēte elemosynam Cū dicit. Te autē: quid aliud dicit: q̄ non quō illi? Quid ḡ mihi iubet. Te igit (inq̄t) faciēte elemosynā: nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua. Ergo illi sic faciūt vt sciat sinistra eorū q̄d faciat dextera. Qđ igit in illis culpatū est: hoc tu facere vetaris. In eis autē hoc culpatū est qđ ita faciūt vt laudes hoīm querāt. Quapropter nihil cōsequētius sinistra videt significare q̄ ipam delectationē laudis. Dextera autē significat intentionē implēdi p̄cepta diuīa. Nesciat ḡ sinistra q̄d faciat dextera. i. nō se misceat cōsciētie tue laudis humane appetitio: cū in elemosyna faciēda diuinū preceptū ptendis iplere: vt sit elemosyna tua in absco. Quid est in absco: nisi in ipsa bona cōsciētia q̄ oculis humanis demonstrari nō potest nec vbis aperiri? Multi foras faciūt elemosynam et int⁹ nō faciūt: qui vel ambitione / vel alicui⁹ pitis rei gra misericordes volūt videri. Et pater tu⁹ q̄ videt in absconso reddet tibi. Rectissime oīno et verissime. Si enī premiū abeo expectas q̄ cōsciētie inspector est: sufficiat tibi ad pmerēdū deū ipsa cōsciētia. Et cū oratis nō eritis sicut hypocrite qui amāt in synagogis t in angulis platearū stantes orare: vt videātur ab hoīb⁹. Neq; hic ab hoībus videri nefas est: sed ideo hec agere vt videaris t fruct⁹ in eis expectet placēdi hoībus. Platee ppetue aclatiores ciuitatū vie sūt iuxta ppietatē lingue grece a latitudine noīate. Platon enī latū dicit. Amen dico vobis pceperūt mercedē suā. Et hic ostendit dñs id se phibere vt ea merces appetat qua gaudēt stulti cū laudant ab hoībus. Tu aūt cū oraberis: itra in cubiculū et clauso ostio ora patrē in absco. Cubiculū qđ noīat nō occultā domū oñdit: sed cordis nr̄i secretū. Hinc psalmista dicit. Que dicitis in cordib⁹ vr̄is: t in cubilib⁹ vr̄is cōpūgimini. Et claudētes ostia: orate (inq̄t) ad patrē vestrū in absco dito. Parū est intrare in cubicula si ostiū pateat i portunis: per qđ ostiū ea q̄ foris sunt ip̄robe se imergūt / t iteriora nra aperiūt. Foris autē dicim⁹ esse oīa tpalia et visibilia: que p ostiū. i. carnalē sensum in cogitationes nras penetrāt: et turbe vanor⁹ fantasmatū oratib⁹ obstrepūt. Claudēdū est ergo ostiū. i. carnali sensui resistendū: vt oro spiritalis dirigat ad patrē q̄ sit in itimo cordis vbi orat p̄ i absco. Qui vovult oronē suā volare ad deū: faciat illi duas alas. i. elemosynā t teiunū et ascēdat celeriter et exaudiet. Et p̄ tu⁹ q̄ videt in absconso reddet tibi. Et hoc tali clausula terminandū fuit. Non enī monet nūc vt oremus sed quomodo oremus: neq; vt superius vt elemosynā faciamus: sed quo animo faciamus: qm̄ de corde mundando p̄cipit quod non mundat nisi simplex intētio: in eterna vitā solo et puro amore sapientie.

¶ In eadē feria: de eo qđ scriptū est in euangelio fm Mattheū. Nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua t̄c. Sermo. ij. In quo q̄d manus sit dextera / quidue sinistra succincte declarat.

Euangelica lectio fratres kr̄i q̄ nobis modo recitata est: videt mihi q; fm litterā nō possit intelligi etideo deo auxiliāte reg̃ram⁹ q̄liter ad ei⁹ spiritalem sensum puenire possimus. Sic enī ait dñs. Attendite ne iustitiā vestrā faciatis cora hoībus: vt videamini ab eis. Et iterū. Cū facis elemosynam nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua: vt sit elemosyna tua in absconso. Quō hoc fm lr̄am accipere possum⁹? cū ipse dñs iterū dicat. Sic luceat lux vra cora hoībus vt videāt vra bona opera: et glorificēt patrē vestrū q̄ in celis est? Quō hic dicit. Nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua: cū alibi dicat. Sic luceat lux

Annotatõ nõeralis oẽdnis sermonuz hui⁹ opis.

vestra coꝝ hoib⁹ vt videãt opera vr̃a bona: ⁊ diligẽter attẽdite fres: et intellectũ diuine scripture hũiliter ⁊ sapiẽter rẽ rite. Nõ enĩ sibi ipse dñs in euãgelica lectione ꝓtrarius esse potest. Nã qz elemosynã et occulte fieri ipse dixit/et publice ipse admonuit vt sibi ꝑcepta ei⁹ nõ videãtur esse ꝓtraria: intellectũ sobriũ q̃rit. Qui enĩ ideo facit elemosynã vt ab hominib⁹ laudari desideret: etiã si occulte fecerit: publice facit qz laudẽ ab hoĩbus q̃rit. Qui vero elemosynã ꝑ solo amore dei facit: vt ad opus bonũ illũ reliqui imitenť: et nõ ipse sed dñs collaudeť: etiã si publice faciat elemosynã absq̃ ꝺ̃ facit qz ꝑ elemosynã illa nõ hoc qꝺ̃ videť: sed qꝺ̃ nõ videť desiderat: nec ab hoĩbus laudẽ sed mercedẽ a deo optat accipere.

B

Mat.vj.

Hoc etiã et de ieiunio debem⁹ accipere. Cũ enĩ ipse dñs dicat. Vnge caput tuũ ⁊ faciẽ tuã lauа ne videar⁊ ieunãs hoĩbus. Ergo ꝫ xp̃i ꝑcepta facim⁹ q̃ publice ieiunũ indicim⁹: et videre toto populo parik cũ ipso ieiuniam⁹? Et in ꝺ sensu oportet⁊ intelligi vt nemo ꝑ laude hũana sed ꝑ ꝓpcio⁹ indulgẽtia/vel ꝑ mifficordia diuina ieiunet: et vnuscuiusq̃ interroget cõsciẽtiã suã: ⁊ si ꝑ solo deo facit elemosynã securꝰ ⁊ publice faciat: vt q̃cunq; viderint imitenť. Nã et illud qꝺ̃ dicit dñs.

C

Mat.vj.

Nesciat sinistra tua qꝺ faciat dextera tua: ad ꝺ qꝺ̃ supra diximus ꝓtinere cognoscik. In dextera enĩ intelligik amor dei: in sinistra vanitas vel cupiditas mundi. Si ꝑ laude hũana dederis elemosynã: totũ sinistra facit: dextera oĩno nihil facit. Si x̃o ꝑ remissione pcto⁹ et amore vite eterne elemosynã dederis: totum dextera facit. Quid est g̃. Nesciat sinistra tua qꝺ faciat dextera tua: nisi qꝺ facit amor dei: nõ coꝝpat aut perdat vanitas vel cupiditas mũdi? Nã si ꝺ aliqs fm litterã ipleri posse credit: qꝺ faciet si ei man⁹ dextera doluerit? Nunq̃d de sinistra elemosynã dare nõ potest? Aut si vult captiuũ redimere: quõ aut sacculũ soluere/aut archã aperire poterit: si sinistrã manũ dextere sue nõ iũxerit? Aut si peregrinũ optat recipere ⁊ fm ꝓceptũ dñi sãctoꝝ pedes abluere: nõ video quõ hoc nesciẽte sinistra manu possit ipleri. Ad

D

Mat.vj.

hoc pertinet etiã illud qꝺ̃ dixit. Cũ oratis nolite in angulis platearũ orare: sed itra (inq̃t) in cubiculũ tuũ: ⁊ clauso ostio ora patrẽ tuũ in absc̃dito. Ecce ipsi bene agnoscitis: qz nõ hoc semp fm lr̃am poterit adipleri. Nã et nosipsi ⁊ totus populus nõ solũ in cubiculis nr̃is oram⁹: sed etiã publice ad ecclesiã cõuenim⁹: et simul cũ oĩ populo genua flectim⁹. Et nũquid hec faciẽtes ꝓceptis xp̃i cõtrarij sum⁹? q̃ dixit: vt in cubiculis clauso ostio orare debeam⁹? Nõ ita est. Vñ etiã ⁊ iste sensus superior sentẽtie cõuenies est. Qualiter g̃ ꝺ intelligi debeat attẽde. Si qñ oras deũ et hoc ab illo petis qꝺ̃ videť: publice et apto ostio oras: qz ꝺ a deo vis accipere qꝺ̃ videť. Si x̃o ꝑ indulgẽtia pcto⁹ et ꝑ vita eterna voluer⁊ supplicare: etiã si publice oraueri⁊ clauso ostio oras: qz nõ petis

ij.Cor.iiij

qꝺ̃ videť: sed qꝺ̃ nõ videť. Que enĩ videnť tpalia sunt: q̃ autẽ nõ videnť eterna sũt. Si tpalia q̃ris: sicut tã diri publice et aperto ostio oras: si eẽna q̃ris: secreta est ofotua: qz non q̃ videtur: sed q̃ nõ videtur optas accipere. Qui g̃ illa q̃ nõ videtur in vitate q̃sierit: et illa q̃ videnť deo remunerãte ꝓpiet:

E

Mat.vj.

qz nõ mẽtiť qui dixit. Querite primũ regnũ dei ⁊ iustitiã eius et hec oĩa adijciẽtur vobis. Nec ꝺ sic dicim⁹ fres vt ꝓrebus tpalib⁹ deũ nõ oremꝰ. i. ꝑ sanitate coꝝpoꝝ: aut ꝑ pacẽ tẽpoꝝ: aut ꝑ abũdãtia fructuũ debem⁹? ⁊ ista a deo petere: sed secũdo ⁊ tertio loco: vt ꝑmas partes in oĩ intẽtione nr̃e ofonis amoꝝ aĩe et desiderio vite eẽne obtineat. Oremꝰ g̃ ꝑ coꝝpoꝝ: sed sine vlla cõpatione amoli⁹ ꝑ aĩa supplicemus. Et ideo k̃ri quotiẽs vobis ista euãgelica lectio legiť: oꝺ̃ne q̃ supra suggessim⁹ intellectũ ei⁹ debetis accipere: vt siue in elemosynis/siue in ieiunijs/seu in ofonib⁹/siue in dextera/vel in sinistra hoc seruare studeam⁹: vt q̃cq̃d agim⁹ nõ ꝑ vanitate/vl̃ cupiditate seculi: ſz ꝑ amoze eẽne bt̃itudinis faciam⁹. Qꝺ̃ ipe p̃stare dignek q̃ cũ p̃re ⁊ spũsctõ viuit ⁊ regnat

Eodẽ die. Sermo.iij. In quo dicit q̃ amare amãtes se cõmune est et naturale: diligẽtes autẽ tñ bonos aut diligẽtes se arguũtur: vt vero diligam⁹ inimicos xp̃s nobis exemplũ prebuit.

Ser.lxj. A

Scio ⁊ credo charitatẽ vestrã sapiẽter intelligere: nõ esse sine causa q̃ vos de vera ⁊ ꝑfecta charitate tã frequẽter admoneo. Hoc enĩ ideo facio: qz ad oĩm pctoꝝ vulnera nullũ medicamẽtũ tã salubre et tã efficax esse cognosco. Addik ⁊ hoc qꝺ̃ cũ tã magnum sit vere ⁊ ꝑfecte charitatis remediũ: null⁹ tñ inueniť q̃ eã cũ dei adiutorio nõ possit habere. In reliqs operib⁹ bonis interdũ potest aliqs qualẽcũq; excusationẽ ꝑ: etẽdere: in habẽda x̃o dilectione null⁹ se poterit excusare. Potest mihi dicere aliquis: nõ possũ ieiunare: nũquid põt dicere: nõ possũ amare? Potest dicere ꝓpter infirmitatẽ coꝝporis mei non possum a vino vel a carnib⁹ abstinere: nũquid põt dicere: non possum diligere? Potest quisq̃ dicere se x̃ginitatẽ nõ posse seruare. Potest dicere nõ posse res totas vẽdere ac pauperib⁹ erogare: nũquid põt dicere: nõ possũ inimicos meos diligere: et eis q̃ in me peccauerunt indulgere? Nemo se circũueniat fres charissimi: qz de⁹ neminẽ fallit. Cũ enĩ multa sint q̃ ꝑpter fragilitatẽ hũanã coꝝpaliter ipleri nõ possum⁹: charitatẽ tñ in corde nr̃o deo inspirãte si in vitate voluerim⁹ sine aliqua dubitatiõe habere poterim⁹. Multa enĩ sunt que de horreo: canabo vel cellario aliquoties ꝓferre non possum⁹: de thesauro x̃o coꝝdis nimis fedũ et turpe est si aliquã excusationẽ ꝓtẽdere videmur. Nõ enim ibi aut pedes laborãt currẽdo: aut oculi videndo: aures audiẽdo: aut man⁹ operando lassank: vt nos ꝑ ipam fatigationẽ excusare conemur. Nõ nobis dicik. Ite ad orientẽ ⁊ querite charitatẽ: naugate ad occidentẽ et inuenietis dilectionẽ. Intus in corde nr̃o est vñ nos ira cũdia excludere solet: ⁊ redire iubemur: dicẽte ꝓphe-

Esa.xlvj.

ta. Redite ꝓuaricatores ad coꝝ. Non enĩ sicut tã dixit: in longinq̃s regionib⁹ inuenik: qꝺ̃ a nobis dñs petit: intus ad coꝝ nostrum nos mittit. In nobis em̃ ponit qꝺ̃ requirit: vbi tota charitas ꝓfecto in animi bonitate vel volũtate cõsistit: de

Luce.ij.

qua volũtate angeli pastoꝝ⁹ clamauerũt. Pax in terra hominib⁹ bone volũtatis. Et ideo qz nll'a nobis ante tribunal xp̃i excusatio poterit esse: cũ dei adiutorio totis virib⁹ laborem⁹ vt in animis nr̃is plus ꝓualeat bonitas q̃m malicia: ꝑ patiẽtia q̃m ira cũdia: plus benignitas q̃m inuidia: plus humilitas q̃m ſupbia. Et vt totũ breui sermone cõcludã: sic totum coꝝ nostrũ obtineat charitatis dulcedo: vt in nobis locũ habere nõ possit odij amaritudo. Sed dicit aliqs: nulla ratiõe

B

possum⁹ inimicos meos diligere. In oĩbus scripturis de⁹ tibi dicit: qz potes. Tu ecõtrario respõdes: nõ posse. Considera nũc vtrũ tibi an deo debeat credi? Et ideo qz x̃itas mentiri nõ potest: iã vanas excusatiões suas relinquat humana fragilitas: qz nec ꝓssibile aliqꝺ potuit imperare: qz iustus est. Nec dãnatur⁹ est hoiem ꝑ eo qꝺ̃ nõ potuit vitare q̃ pius est Quid tergiuersamur in cassum? Nemo enĩ q̃tum possum⁹ meli⁹ nouit q̃m q̃ nobis ipm posse donauit. Tot viri: tot mulieres: clerici: pueri: tãte et tã delicate puelle flãmas et ignes et bestias eq̃nimiter pertulerũt: et nos stultoꝝ hoĩm cõuitia dicim⁹ tolerare nõ posse: q̃ nobis malorũ hoĩm neq̃tia inferũtur: si possum⁹? etiã vsq; ad mortẽ illoꝝ nr̃as iniurias vindicamus. Unde nescio q̃ fronte/vel qua cõsciẽtia cũ oĩbus sanctis in eterna beatitudine partẽ habere desideram⁹? quorũ exẽpla sequi in reb⁹ minimis nõ acquiescimus. Sed sunt

L

aliqui qui testimonio diuine scripture ira cũdie sue estimãt suffragari. Dicũt enĩ. Amat anima mea amãtẽ se. Et dũ auctoritatẽ diuinã male intelligũt: de medicamẽtis sibi vulnera faciũt. Qualiter autẽ hoc ⁊ debeat ⁊ possit itelligi: attendat charitas vestra. Amat (inq̃t) aĩa mea amantẽ se. Licet et de oĩbus littera sentiri ⁊ debeat ⁊ possit: tñ certius de deo intelligendũ est: qz null⁹ nos melius q̃m ipse diligit. Nã si boni tantũmodo amãdi sunt: qꝺ̃ dicem⁹ de deo nr̃o de quo scriptum est. Sic de⁹ dilexit mundũ vt filiũ suũ vnicum daret:

Joh.iij.

Quid enĩ boni fecerat mũdus vt illũ sic dilexerit de⁹? Oẽs enĩ hoĩes nõ solũ malos sed etiã ipios et originali pctõ mortuos in aĩa xp̃s inuenit. Et tñ etiã cum tales essem⁹ dilexit nos ⁊ tradidit semetipsum ꝓ nobis: ⁊ ꝓ hoc amauit etiã non

Rom.v.

amãtes: sicut et paul⁹ apl's dicit. Christ⁹ ꝑ ipis mortu⁹ est ac sic ꝑ ineffabili pietate vniuerso humano generi hoc exẽplum dedit dicẽs. Discite a me qz mitis sum et humilis coꝝ-

Mat.xj.

de. Qm̃ et beat⁹ petrus apl's in epistola sua similiter ꝓpiit dicẽs. Christ⁹ (inq̃t) passus est ꝓ nobis relinquẽs vobis ex

j.Petri.ij.

emplũ vt seq̃mini vestigia ei⁹. Qꝺ̃ exemplũ dñi secuturi sumus Nũquid vt mortuos suscitem⁹? Nũquid vt supra mare pedibus ambulemus? Non vtiq; sed vt sim⁹ mites et humiles coꝝde: ⁊ nõ solũ amicos: sed etiã inimicos toto aĩo diligam⁹. Et seq̃mini vestigia ei⁹. Dixit ꝺ etiã beat⁹ euãgelista

D

Diui Augustini De Tempore.

j. Joh. ij. Johannes. Qui dicit se in christo manere: debet quō et ille ambulauit: et ipse ābulare. Quō enī xps in cruce fixus erat: Lu. xxiij. et tū per vīā charitatis currebat dicēs. Pater ignosce illis quia nesciūt quid faciūt. Et nos ergo cū patimur ab inimicis hoc clamare debemus: qz nesciūt quid faciūt. Frenetici enī sunt et a cōtrario spū possidenk: vt z nos psequank: maiorem psecutionē a diabolo patiūtur: et ideo magis vt liberētur q̄z damnētur orare debem⁹. Sic fecit beat⁹ Stephan⁹ q̄ Act. vij. glorioſissime prim⁹ xp̄i vestigia est secutus. Cū enīz duris saxorū imbrib⁹ cederek: stans orauit p inimicis suis: et posti tis in terra genib⁹ totis virib⁹ clamauit et dixit. Dñe ne statuas illis hoc peccatū. Si ergo putam⁹ nos nō posse imitari dūm nostrū: imitemur talē cōseruū nostrū. Imitemur q̄ppe beatū Jacobū qui cū a iudeis lapidarek: flexis genibus p Wat. v. impijs psecutorib⁹ supplicauit. Dñs quoq; in euangelio vt inimicos diligere debeam⁹ nō dedit cōsiliū sed p̄ceptum Aliud est cōsiliū: aliud p̄ceptū. Cōsiliū datur vt ẏginitas ꝓseruek: vt a vino et a carnib⁹ abstineak: vt vēdank oīa z pauperibus erogētur. Pceptū vero dak vt iustitia custodiak: vt oīs homo diuertat a malo et faciat bonū. Denīq; de virWat. xix. ginitate dicit. Qui potest capere capiat. De iustitia vero nō Wat. iij. dicit. Qui potest facere faciat: sed oīs arbor q̄ nō facit fructum bonū excidet/et inīgnē mittet. Cōsiliū qui libēter audierit et fecerit: maiorē habebit glorīā. Pceptum qui nō impleuerit: nisi penitētia subuenerit euadere penā nō poterit. Sic enī p̄cepit dñs. Diligite inimicos vestros: benefaWat. v. cite his q̄ oderūt vos. Et orate p psecutorib⁹ vestris et maledicētibus vobis. Et si ḡras: quā mercedē accipies? Audi ℰ q̄ sequit. Vt sitis filij patris vestri. Aduertite qz si inimicos nō diligim⁹: filij dei esse nō possum⁹. Et qua fronte dicim⁹ Wat. vj. in oſone. Pater noster q̄ es in celis: sanctificek nomē tuum? Aut qua cōscientia dicere poterimus. Dimitte nobis debita nostra: sicut et nos dimittimus? Sed dicit aliquis. Ego audiā scripturā dicentē. Amat anima mea amātē se. Amas amātes tefilios et parētes: amat z latro: amat z draco: amāt et lupi: amant et vrsi. Si enim amātes nō diligam⁹: si filios vel parētes despicim⁹: peiores leonib⁹ et supradictis bestiWat. v. is existere videmur. Sic et ipse dñs dicit. Si enīz diligitis eos q̄ vos diligūt: quā mercedē habebitis? Nōne z publicani hoc faciūt? Et si salutaueritis fratres vestros tm̄: q̄d amplius facitis? Nōne et ethnici hoc faciunt? Qui ergo solos amicos diligūt: sicut et ipsi videtis: adhucī hac parte publicanis et gētibus et bestijs similes sunt. Vt ergo superiores sim⁹ et gentib⁹ et bestijs etiā inimicos z aduersarios diligaMatthei mus. Et timeam⁹ illud q̄ dñs in euāgelio dicit. Seruema xviij. dome debitū dimisi tibi q̄m rogasti me: nōne oportuit et te misereri cōseruo tuo: sicut et ego tui misertus sum? Et quid postea. Tradidit eū tortorib⁹ donec redderet vniuersū debitum. Sic (inq̄t dñs) pater me⁹ celestis faciet vobis: si nō dimiseritis vnusquisq; fratri suo de cordib⁹ vestr⁹. Et iterū Joh. xiij. ipse dñs ait. In hoc cognoscent oēs q̄z mei discipuli estis: si Jacobi. ij. vos inuicē diligatis. Et iterū. Qui vniuersam legē cōpleuit offendat autē in vno fact⁹ est oīm reus. Quid est hoc vnum: Joh. xiij. nisi q̄ supra dixim⁹. Mandatū nouū do vobis vt vos inuicē diligatis? Quid inq̄t est hoc vnū: nisi illud q̄ apl's dicit. Gal. v. Oīs lex in vno sermone cōplek. Diliges primū tuū sicut ℱ teipsum? Sed ne forte aliq̄s dicat: locū hūc nō sic debere intelligi. Audiat de hoc mādato iterū apl'm sublimi voce claj. Cor. xiij. mantē. Et si tradidero corpus meū vt ardeat: charitatē autem nō habeam: nihil mihi pdest. Ipsa est vera et germana charitas: q̄ non solū vsq; ad amicos: sed etiā vsq; ad ipsos pWat. v. uenit inimicos. Sicut dñs noster tantā arca gen⁹ humanū cognoscit habere charitatē: vt nō solū supra bonos sed etiā supra malos pluuiā dare: et solē suū quotidie oriri cōcedat. Etiā illud ante oīa cū grādi reuerētia et timore recolere z retinere debem⁹: q̄d dñs in euāgelio dixit. Si dimiseritis (inq̄t) hoībus peccata eorū: dimittet et vobis pater vester Wat. vj. celestis peccata vestra. Si non dimiseritis: nec pater vester celestis dimittet debita vestra. In potestate nostra positum est qualiter in die iudicij iudicemur. Unde nescio q̄ fronte indulgentiā peccatorū suor; ante tribunal xp̄i obtinere poterit: q̄ deo p̄cipiēte inimicis suis veniā dare nō acq̄escit. Roñ. xij. Apostolus etiā predicat dicēs. Nemini malū p malo reddētes. Benedicite psequēnt⁹ vos: benedicite z nolite maledicere. Et iterū. Noli vinci a malo: sed vince in bono malum. vbi. ℊ. Et iterū. Nō reddētes maledictū p maledicto: sed ecōtra- j. Pet. iij. rio bñdicētes. Beat⁹ quoq; euāgelista Johānes qui supra Joh. xiij. pectus dñi in cena recubuit: in epistola sua ita nos admonet dicens. Qui odit fratrē suū homicida est. Et scitis qz omis j. Joh. iij. homicida nō habet in se vītā eternā. Et itez. Qui dicit se in j. Joh. ij. lumine manere et fratrem suū odit: in tenebris est: et in tenebris ambulat: et nescit quo vadat: quia tenebre obcecauerūt oculos ei⁹. Hoc loco fratrē oēm hominē debem⁹ accipere. Dicit etiā ipse beat⁹ Johānes. Si q̄s dixerit: diligo deū: et j. Joh. iiij. fratrē suū odit: mēdax est. Qui enī nō diligit fratrē suū quē videt: deū quē nō videt quomodo potest diligere? Sed etiā 6 si iubetis sufficiūt ista. Sunt enī innumerabilia tā in nouo q̄ in veteri testamēto: q̄ causam de q̄ loquimur validissimis testimonijs cōfirmare longū est: et nūc oīa charitatis vestre aurib⁹ nō intimētur. Mā in sanctis animab⁹ etiā parua pro magnis accipiūtur: qz et reuera cui pauca nō sufficiūt: magna nō ꝑsunt: plura ꝑdesse nihil poterūt. Vos autē fratres Gal. v. charissimi cōsiderātes: qz oīs lex vno sermone implek in nobis. i. diliges primū tuū sicut teipsum: nō solum amicos sed etiā inimicos diligite: qz quicūq; hoc iplere nolunt: reliqua illius opera bona ꝑdesse nō poterūt. Et ideo ita omnib⁹ inimicis vestris dimittite vt cū secura ꝓscientia possitis in oratione dicere. Dimitte nobis debita nostra: sicut et nos di- Wat. vj. mittimus debitoribus nostris.

¶ Item eodē die alius sermo q̄ habek inter sermones de Verbis dñi. ij. fo. xxxv. col. iiij.

¶ Item eodē die alius sermo de Epistola dici: qui habek in libro Quinquaginta homeliarum homelia. vij. fo. cxv. col. j. z xviij. fo. cxx. col. j.

¶ Sabbato post dñicā in quinquagesima. Sermo. j. In quo dicit q̄ elemosyna sine ieiunio sufficit nō valenti ieiunare: sed ieiuniū sine elemosyna omnino nullum est bonum.

Rogo vos fratres charissimi z admoneo: vt in isto Ser. lxij. legitimo ac sacratissimo tēpore exceptis dūcis A dieb⁹ nullus prādere p̄sumat: nisi forte ille quē ieiunare infirmitas nō pmittit: qz alijs dieb⁹ ieiunare remediū est aut p̄miū: in quadragesima nō ieiunare pctm̄ est. Alio tēpore q̄ ieiunat accipiet indulgentiā: in q̄ dragesima q̄ nō ieiunat sentiet penā: et tamen q̄ ieiunare nō p̄ualet: secreti⁹ sibi soli: aut si est ali⁹ infirm⁹ cū ipso in domo sua p̄eparet q̄ accipiat: z illos q̄ ieiunare p̄ualent ad prādiū nō inuitet: qz si hoc fecerit: nō solū deus sed etiā homines possunt intelligere illū nō ꝑ infirmitate nō posse: sed pro gula ieiunare nō velle. Sufficiat illi q̄ ipse ieiunare nō p̄ualet: et magis cū gemitu et suspirio z animi dolore mādUcet: ꝑ eo q̄ alijs ieiunātibus ille abstinere nō potest. Q̄ opus est vnicuiq; infirmo: secreti⁹ aut sibi soli/aut cū alio fideliter infirmo faciat ꝑparari: qz nō ei oportet vt aliquē sanū roget ad prandiū: ne sibi etiā de alteri⁹ gula augeat peccatum Pro eo tñ q̄ nō potest ieiunare: ampli⁹ debet erogare pau- B peribus: vt pctā q̄ nō potest ieiunando curare: possit in elemosynis dando redimere. Bonum est ieiunare fratres: sed meli⁹ est elemosynā dare. Si alīq̄s vtrūq; potest: duo sūt bona. Si vero nō potest: melius est elemosynā dare. Si possibilitas nō fuerat ieiunādi: elemosyna sufficit sibi sine ieiunio: ieiuniū vero sine elemosyna oīnuo non sufficit. Ergo si aliquis ieiunare nō potest: elemosyna sine ieiunio bonū est. Si vero p̄ualet ieiuniū cū elemosyna: duplex bonū est Jeiuniū vero sine elemosyna nullū bonū est: nisi forte ita sit aliquis pauper: vt nō habeat oīno q̄ tribuat. Ille ergo qui nō C habuerit vnde tribuat: sufficit volūtas bona ꝑ m illud quod scriptū est. Gloria in excelsis deo: et in terra pax hoībus bo- Luce. ij. ne volūtatis. Sed q̄s erit qui se possit excusare: cū etiā pro Wat. x. calice aque frigide mercedē se dñs redditurū ꝑmiserit? Et quare frigide dixit? Ne forte se posset aliq̄s paup de lignorū penuria excusare: aut certe dicere se vascu'ū vbi aquā calefaceret nō habere Denīq; et p̄ beatū ꝑphetā fratres charissimi dñs ita hortak et admonet elemosynā fieri: vt prope nullus pauper sit q̄ se valeat excusare. Sic enīz ait. Hoc est Esa. lviij.

Annotatio ieiuniū qō elegi dicit dñs. Frāge esurienti panē tuuz. Mō di-
numeralis ritvt integrū daret cū forte paup ille aliū nō haberet: sz fran
ordinis ser ge inqt: hoc est dicere. Etiā si tāta pauptas tibi est vt nō da-
monū hu beas nisi vnū panē: ex ipo tñ franget paupi tribue. Et egenū
ius operis inqt ac sine tecto iduc in domū tuaz. Si aliqs ita paup est vt
nō habeat vnde tribuat paupi cibū: vel in vno angulo dom⁹
D sue pegrino pparet lectulū. Quid nos ad hec dicturi sumus
fratres: vel quā excusationē hñe poterim⁹: qui amplas ꝛ spa
cioſas dom⁹ habētes: vix aliqñ dignamur excipe pegrinuz:
ignorātes immo nō credētes qō in oīb⁹ pegrinis xp̄s excipi
Mat.xxv. tur: sicut ipse dicit: Hospes fui ꝛ suscepistis me: et q̄diu vni
ex minimis istis feciſtis: mihi feciſtis. ¶ Laboriosuz ꝛ fastidio
sum nobis est in paupib⁹ recipe xp̄m in patriā nostrā: timeo
ne nobis ille vicē reddat in celo ꝛ nō nos recipiat in beatitu-
dinē suā. Cōtemnum⁹ illū in mūdo: timeo ne nos ille iterū cō
tēnat in celo ſm illud qō ipse dixit: Esurivi ꝛ nō dedistis mi
hi māducare: hospes fui: ꝛ nō accepistis me. Et q̄diu nō fe-
ciſtis vni ex minimis istis: nec mihi feciſtis. Et qō post hec
fratres sequit: auertat deus a nobis. Hoc em̄ postea addidit
dicens. Discedite a me maledicti in ignē eternū: qui parat⁹
est diabolo ꝛ angelis ei⁹. Hec ergo fratres nō transitorie nec
solis corpis audiam⁹ aurib⁹: sed fideliter audiētes etiam vt
alij teneāt ꝛ impleāt verbo pariter ꝛ exemplo doceamus: pre
stāte dño nr̄o iesu xp̄o: qui cum patre ꝛ spiritusancto viuit et
regnat in secula seculorum: Amen.

¶ Eodem die de necessitate ieiunij cum mititate ꝛ largitate. Sermo. ij.

Ser.lxiij. A
Lok.iij. POstolica dilectissimi doctrina nos admonet: vt
deponētes veterē hoiem cū actibus suis: de die in
die sancta q̄uersatione renouemur. Si em̄ templū
dei sum⁹: ꝛ mentiū nostraꝝ spiritussanctus habita
j.Cor.vj. tor est dicente ap̄lo. Vos em̄ estis templū dei viui: multa no
bis vigilantia laborandū est: vt cordis nr̄i receptaculū tāto
hospite nō sit indignū. Et sicut in domib⁹ manufact⁹ lauda-
bili diligētia, puidendū est vt si qđ aut infusione imbriū aut
turbine, pcellarū: vel ipa fuerit antiquitate corruptū: cita in
integrū cura restituat: ita iugi oportet sollicitudine pcaueri
ne quid in nr̄is animis incōpositū: ne quid inueniaꝰ immun
dū. Quis edificiū nostrū sine ope sui nō subsistat artifex:
nec fabrica nr̄a posſit esse incolumis nisi ei, ptectio prefuerit
cōditoris: tū qz rationabiles lapides sum⁹ ꝛ viua materies:
sic nos auctoris nr̄i exterruit man⁹: vt cū opifice suo etiā is
qui reparaꝰ opereꝰ. Gratie dei igit obedientia se hūana non
subtrahat: nec ab illo bono sine q̄ non pōt bona esse deficiat:
aut si qđ sibi impossibile aut arduū in mādatoꝝ effectib⁹ ex
perit: nō in se remaneat: sed ad adiuuātē recurrat: q̄ ideo pce
ptū dat vt excitet desiderū: ꝛ prestet auxiliū dicēte pphēta
Pō.liiij. B Jacta cogitatū tuū in dño: ꝛ ipe te enutriet. An forte quisq̄
tā insolēter superbit: ꝛ ita se illesuz: ita imaculatū esse p̄sumit
vt nullius iā renouatiōis indigeat? Falli prorsus ista psua-
sione: ꝛ nimia vanitate veteraſcit: q̄ inter temptatiōes istius
vite ab omni se vulnere credit imunē. Plena sunt oīa picu-
lis: plena laqueis: incitant cupiditates: insidiaꝰ illecebre:
blādiunꝰ lucra: dāna deterrēt. Amare sunt obloquētium lin-
gue: nec semp veracia sunt ora laudātū. Inde seuit odium:
hinc decipit mēdax officiū: vt facili⁹ sit vitare discordē quā
declinare fallacē. In ipsis aūt virtutib⁹ obtinēdis tā dubi⁹
modus est: ꝛ tam incerta discretio est: vt si quisq̄ inter bono-
rū malorūq̄ cōfinia subtilissimi discriminis poterit seruare
mēsuras: difficile sit vt bene sibi cē sciam, pbitatē obtrectan
tiū lingua non mordeat: ꝛ in quorum euadat opprobria: cui
amica est iusticia. Jam cū ad ipsas rerū temporalitū varie-
tates cogitatio hūana cōuertit: quāte se opponūt caligines:
quanti prauarū opinionū oboriuntur errores: vt de obiectu
cōtrariorū sumaꝰ materia querelarū. Nam licet omniū fide
C liū corda nō dubitēt nullis mūdi huius partib⁹: nullisq̄ tē-
porib⁹, puidētia abesse diuina: nec de stellaꝝ ptāte que nul-
Pō.cxliij la est seculariū negociorꝝ pēdere, puect⁹ sz equissimor clemē
tissimo sūmi regis arbitrio cūcta dispon: qm̄ sicut scriptū ē:
Vniuerse vie dñi mia ꝛ veritas: tū cuz quedam nō fm̄ desi-
deria nostra, pcedunt: et sub humani erroꝛe iudicij superior
est plerūq̄ iniqt causa q̄ iusti: vicinū nimis atq̄ contiguū
est vt etiā magnos animos ista concutiant: ꝛ in aliqō illicite
causatiōis murmur impellāt. Siquidē istis varietatib⁹ etiā
excellentissim⁹ pphēta dauid vsq̄ ad periculū se turbatum
profiteaꝰ ꝛ dicat: Mei aūt pene moti sunt pedes: pene effusi Pō.lxxiij.
sunt gressus mei: qz zelaui in peccatorib⁹: pacē peccatorū vi
dens. Unde qz paucorū est tam solida fortitudo: vt nulla in
equitatū perturbatione quatianꝰ: ꝛ multos fideliū nō aduersa
tantū sed etiā secūda corrumpāt: sanandis vulneribus⁹ quib⁹
humana infirmitas sauciaꝰ diligēs est adhibenda curatio.
Ideo em̄ de piculis quib⁹ mūdus hic plenus est quedā breui-
iter percurrit: vt dicēte scriptura: Quis gloriabit castū se ha puer.xx.
bere cor: aut mūdum se esse a peccato? Omnes sibi intelligāt
delictorū indulgētiā ꝛ reparatiōis necessariā esse medicinā
Quando aūt dilectissimi ad remedia diuina aptius recur- D
rimus q̄ cū ipsa nobis sacramēta redemptionis nostre tem-
porū lege reserant? Que vt dignius celebrem⁹ saluberrime
nos quadraginta dierū ieiunio pparemus. Nō em̄ hi tantū
qui per mortis christi resurrectionisq̄ mysteriū in nouā vitā
baptismo sunt regenerāte venturi: sed etiā omnes populi re-
natorū vtiliter et necessitarie presidiū sibi huius sanctifica-
tionis assumūt: illi vt que nondū habēt accipiāt: isti vt acce- 1.Cor.x.
pta custodiāt: dicēte ap̄lo: Qui stat videat ne cadat. Nemo
tanta est firmitate suffultus vt de stabilitate sua debeat esse
securus. Utramur igit dilectissimi saluberrimi tpis venera-
bilibus institutis: ꝛ sollicitiori cura cordis nostri speculater
gamus. Quātūlibet em̄ caste ꝛ sobrie mortalis hec vita duci
tur: quodā tñ puluere terrene cōuersationis aspergit: ꝛ nitor
mentiū ad dei imaginē conditarū nō ita fumo totius vanita
tis alienus est: vt nulla possit sorde fuscari: ꝛ nō semp indige-
at expoliri. Quod si etiā cautissimis animis necessariuz est: E
quāto illis ampli⁹ est expetēdum: qui tota forte anni spacia
aut securi⁹ aut negligētius transierūt? Quos charitate debi
ta cōmonemus: vt nō ideo sibimet blandiaꝰ: qz nobis cōsci
entie singulorūz patere nō pōt: cū oculos dei simul vniuersa
cernētis non abdita locorū: non parietū septa secludant: nec
solū et acta et cogitata: verū ꝛ agēda et cogitāda sint cogni-
ta. Ista vera sciētia summi iudicis: iste est tremēdus aspect⁹
cui peruiū est oīne solidū: ꝛ apertū omne secretū: cui obscura
clarēt: muta respondēt: silentiū cōfitet: ꝛ sine voce mens lo-
quiꝰ. Nemo patientiā bonitatis dei de peccatoꝝ suorū im-
punitate cōtemnat: nec ideo illū est timet nō offensum: qz nec
duz est exptus iratū. Non sunt longe mortalis vite inducie:
nec diuturna est licētia insipiētiū voluptatū in eternarū do
lorē trāsitura penarū: si dum iusticia suspēdit: penitētie me-
dicina nō q̄riꝰ. Cōfugiam⁹ ergo ad p̄sentē vbiq̄ misericor- F
diā dei: ꝛ vt sanctū pascha dñi digna obseruātia celebretur:
cūctoꝝ se fideliū corda sctificēt. Witescat seuicia: mālueſcat
iracundia: remittāt sibi oēs culpas inuicē suas: nec exactor
sit vindicte q̄ petitor est venie. Dicētes enim. Dimitte nobis Matth.vj
dñe debita nr̄a sicut ꝛ nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̄is: duris
simis nos vinculis alligam⁹: nisi qō p̄fitemur impleamus
Unde si oratiōibus hui⁹ sacratissimū pactū nō tota sui con
ditiōe seruatū est: nūc saltē p̄scientiā suā vnusq̄sq̄ cognoscat
ꝛ alienis ignoscēdo delicti: abolitionē suorū obtineat pctōr
Dicēte nāq̄ dño: Si dimiseritis hoib⁹ pctā eorū: dimittet et Ubi.ij.
vobis p̄r vester qui in celis est. Nō lōge est ab vno quoq̄ qō
poscit: cū de benignitate supplicī sentētia pēdeat iudicātis:
qui humanarū precū misericors ꝛ iust⁹ auditor equitati sue
de nostra lenitate p̄scribit: vt nō haberet in eos ius seueritā-
tis: quos nō inuenisset cupidos vltionis. Clemētes aūt ꝛ mi G
tes animos: etiā largitas decet. Nihil em̄ digni⁹ est q̄ vt ho-
mo sui auctoris sit imitator: ꝛ ſm modū proprie facultat⁹ di
uini sit opis executor. Nā cuz alunt esurientes. vestiunt nudi.
fouent infirmi: nonne auxiliū dñi man⁹ explet ministri: ꝛ be-
nignitas serui mun⁹ est dñi? Qui cuz ad affect⁹ misericordie
sue adiutore nō egeat: ita suaz omnipotentiā tēperauit: vt la
borib⁹ hoim per hoies subueniret. Et merito deo gratie re-
ferunt de pietatis officijs: cui⁹ opa videnꝰ in famulis. Pro
pter quod ipse dñs discipulis suis ait: Sic luceat lumē vrm Matth.v.
coram hominib⁹ vt videāt opera vestra bona: ꝛ magnificent
patrem vestrum qui in celis est: p xp̄m dñm nostrū: Amen.

¶ Item eodē die Homelia de eo quod scriptum
est in euangelio ſm Mattheū: Et dimissa turba
ascendit in montē solus orare ꝛc. que habetur in

L

ter sermões de Verbis dñi. xiij. ℣. xiiij. fo. xliij. col. iiij.

¶ Dominica ꝑma in quadragesima: De mysterio ieiunij quadragesimalis: fructu et modo.

Sermo. j.

Ser. lxiiij A

OMne vite nostre tēpus: stadiuz quoddā debemus putare virtutū ℣ ad celestē brauiū tota virtute contēdere. Sed hoc ꝑcipue in quadragesime diebus implendū est: qui abstinētia ac ieiunijs dedicati: tm̄ nobis ad virtutē animi cōferūt: quantuz ℣ de corpe volupatē decerpūt. Est aūt legitim⁹ numerus iste ieiunij ℣ qui ī exo. xxxiiij sanctis celebrat exemplis. Moyses legē accepturus a deo q̄ draginta dies ac noctes absq; cibo potuq; transegit: ℣ ad su- iij. Re. xix scipiendā dñi voluntatē ieiun⁹ ꝑparat⁹ est. Helias post q̄- draginta dierū ieiuna curru igneo ad supna celoruz de hoc Mat. iiij. mundo translat⁹ est. Ipse quoq; dñs ac saluator noster q̄dra- ginta dieb⁹ ieiunans de diaboli tētationib⁹ triumphauit: vt ad predicationē euāgelij tam victor accederet. Merito vero etiā nos hūc dierū numeruz custodire debemus ieiunijs quē per talia exempla legim⁹ consecratū. Celebremus ergo hos dies cū omni alacritate mētis ℣ gaudio ℣ eos omnibus ℣ epulis ℣ corpalib⁹ delitijs ꝓferam⁹. In his em̄ precipue diebus ad implendā dñi voluntatē accendimur: q̄s maxime per abstinentiā voluptas carnis extinguit. Tunc em̄ ad dñm et ad eius futura promissa tota mēs purior facilēda festinat cū nulla crapula: nulla cibi ac pot⁹ satietate crassat. Unde ℣ sal- Luce. xxj. uator in euāgelio dixit. Attendite itaq; vobis ne grauent⁹ corda vestra in crapula ℣ ebrietate ℣ in cogitationib⁹ secularib⁹ ℣ supueniat in vos dies illa repentina: tanq; laque⁹ em̄ supue- niet vniuerso mūdo: ℣ nemo effugiet. Sz ℣ illa est in quadra- gesime dieb⁹ grandis vtilitas q̄ etiā dum alicuius abstinemus: magis ac magis admonemur illicita vitare. Qui enim abstinem⁹ nos a carnibus quibus alijs diebus vti licet. Qui nos abstinem⁹ a vino quo moderate vti licet. Qui ergo ista vitam⁹ q̄ aliq̄n licent: in primis peccata fugiamus: que oīno nunq; licent. Itaq; volum⁹ bene ieiunare a cibis: ante omia ieiunem⁹: ℣ a vitijs. Quid em̄ ꝓdest vacuare corp⁹ ab escis ℣ animā replere pctis? Quid em̄ ꝓdest pallidū esse ieiunijs si odio ℣ inuidia liuescas? Quid em̄ prodest vinū nō bibere ℣ iracūdie veneno inebriari? Quid ꝓdest abstinere a carnibus ad edendū creatis: ℣ malignis obtrectationib⁹ fratruz mēbra lacerare? Quid prodest si abstineam⁹ ab his que aliquādo licent: ℣ faciam⁹ illa que nunq; licent? Deus em̄ illos honorat ℣ diligit qui illicita fugiūt. Sic ergo vt dixi ieiune a cibis: multomagis ieiunemus a vitijs: vt sanctorum moꝝ vbertate saturemur: vt ℣ in futuro mereamur ipsoꝝ ope- rum retributiōe satiari: Sicut in euāgelio legimus: Beati q̄ Matth. v. D esuriūt ℣ sitiunt iusticiā: q̄m ipsi saturabunt. Illā em̄ compē- sationē magis eligere debem⁹ vt cibis quib⁹ nos abstinem⁹ eos pauperib⁹ ac debilib⁹ largiamur: sm̄ illud q̄ scriptum est. Beati qui contenti sunt esurire vt alibi refician⁹. Sacrificium deo acceptū est mun⁹ quādo indigēs saturat: quādo nudus vestit: quādo ira nō perficit: ℣ iracūdie tempꝰ nō reseruatur Roma. xij quādo malū ꝓ malo nō reddit. Tūc grata sunt deo nostro ieiunia: si illi qui necessitate ieiunant reficiant⁹ a nobis. Tūc Mat. xxv. illam dñi sententiā audire merebimur. Amē dico vobis: q̄- diu fecistis vni ex minimis istis: mihi fecistis. Obtemperauit mū dñm ad hedomādā hoiz auaricia: qui sibi dari dicit: q̄d vel minimo paupi donatū fuerit. Vobis autez fratres pstet dñi misericordia: vt ei ieiunijs ℣ elemosynis in bonis operi- bus seruiatis: vt ad eternā ℣ verā vitā vos ꝑducat: ipse qui vi- uit ℣ regnat in secula seculoruz: Amen.

¶ In eadem dominica de ieiunio et eius effectibus. Sermo. ij.

Ser. lxv. A

ADest nobis venerabile ℣ medicinale tempus qua- dragesime charissimi ꝑ quod ieiunātes peccatoꝝ nostroruz vulnera curare debem⁹. Quantū sit ergo bonū ieiunij: breui sermone exemplis additis dis- Exodi. xxiiij. seramus. Moyses prim⁹ quadraginta dieb⁹ ac noctib⁹ cū ie- iunasset: legē dñi accipere meruit: per quā pplis imperaret: Impetrauerūt vni⁹ hois ieiunia: quod toti⁹ ppli saturitas desperauerat. Aduertam⁹ ergo quāta sit inter ieiuniū ℣ satu- ritatē distantia inter ventrē vacuū ℣ pulmones epulis estuā- tes. Moyses ergo q̄ ieiunauit dñm vidit: pplus q̄ māducauit ℣ bibit idola fabricat⁹ est. Sz quid de moyse ℣ israelitica Exodi. multitudine loquar? Princeps ille humani generis adā q̄- xxxij. diu ieiunauit seruās mandatū: in paradiso fuit. Ubi vero co- Gen. iij. medit: electus est de paradiso. Et qui in paradiso dei virgo fuerat: eiect⁹ de paradiso cognouit vxorē. Semp em̄ iuncta Gen. iiij. est saturitati lasciuia. Uicina sibi sunt vēter et genitalia: ℣ p xxxv. dist. mēbroꝝ ordine ordo vitioꝝ intelligit. Eiecit ergo nos de venter. paradiso cibus: reducat esuries: reducat ieiuniū. Diximus xliiij. dist. ergo q̄d sanct⁹ Moyses meruit ieiunando: deinde ℣ cunctos cū autē. videam⁹. Sancto helie ieiunāti etiā elemēta famulata sunt. B Hic deniq; trib⁹ annis ℣ sex mēsib⁹ celuz clausit: Ad cui⁹ vo iij. re. xvij. cē etiā sup⁹ ernū descēdit incendiū. Et cū eum iezabel regina Jacobi. v. vellet occidere: ℣ fessus sub arboze frondosa iaceret in solitu- iiij. Reg. j. dine: angel⁹ ad eū mittit ℣ dicit ei: Surge paululuz panis et iij. Re. xix aque. Uidete quāta sit dei clemētia erga ieiunātes charissi- mi. Nō sufficiebat: q̄ angelū ad ieiunantez dñs miserat qui eum vt cibū sumeret iuberet: sz etiā precepit: vt longi⁹ fugiat psequentē. Ait ergo: Surge paululū panis ℣ aque. Quadra- ginta em̄ dierū ieiunio prectur⁹ erat per desertū vsq; ad mon- tem sina. Mundū em̄ dñs qui celū ℣ terrā fecerat: cui⁹ ois est creatura: nō potuit in heremo p angelū prandiuz mittere: si cut danieli ilacū leonū per abachuc misit? Sz sciebat de⁹ ꝑ- phetā suū tētantē diabolū aliter supare nō posse: in ieiunijs erudit⁹ insidiantis inimici tētamenta repelleret. Daniel q̄z Daniel. ix. ille futurorū gnar⁹: ℣ aduent⁹ dñi conscius: ℣ euersionis hie et. x. rusalē manifestissim⁹ ꝓdicator: ideo vir desideriorum appella tus est: q̄ panē desideriū nō comedit: ℣ potū ocupiscētie non bibit: q̄ magis xp̄m q̄z epulas desiderabat. Johānes quoq; C ꝑcursoꝝ dñi locust⁹ in heremo ℣ aggresti melle nutrit: nō ani- Mat. iij. malium carnib⁹ nō volucrū suauitatib⁹ pascit⁹. Poterat vtiq; iuxta ioz: danē posit⁹ piscium sibi exhibere delicias: Sz pen- tentiā ꝓdicatur⁹ rigorē ieiunij exēplo suo magis debuit ℣ fa ctis ostēdere q̄ voce. Jn euāgelio q̄z cū quidā demōe plen⁹ Mat. xvij. dño fuisset oblat⁹: quē apostoli curare nequerant: interrogā tes audiūt a dño istiusmodi gen⁹ nō posse ejci nisi oratio- bus ℣ ieiunijs. Uidete ergo charissimi quāta sit ieiuniorum virt⁹: vt id facere ieiunia valeant: q̄s apli nequiuerāt. Omit D to cetera: sed vnusquisq; cōsideret quanta sit inter ieiuniuꝫ saturitatē distātia: inter ventrē vacuuz ℣ refertū. inter ruben tem faciē ℣ ora pallētia: inter os ieiunū ℣ labia crapula disso luta: inter oppressuz epulis ℣ inedie tenuitate vigilantē. Nō di De cō. di. co ebdomadas: nō duplicata: nō multiplicata ieiunia: sz vel v. nō dico. singulos dies absq; ciborū nimietate trāseam⁹. Cessent lauta cibꝝ: vina vel carnes: nō q̄ creaturā dei iudicem⁹ esse damnandā: sed qui toto anno nobis virtim⁹ saltē vel paucos dies viuam⁹ ℣ dño. Sz ieiunia nostra vt plena sint ℣ suffarta: mise- ricordie pinguedine saginent: dem⁹ esuriētib⁹ prandiū no- strū. Nec putes ieiunia sola sufficere ad sanāda vulnera pec- catoꝝ: i medicamēto elemosyne recreent. Jeiunū ergo tuū te castiget: sed letificet alterum: ℣ ita fructuose erūt angustie tue: si alteri latitudinez prestēt. Sic ieiuna vt in alio mandu- cante prandisse te gaudeas. Hilarē em̄ datorē diligit deus. ij. Cor. ix. Nam māducante paupere de bonis tuis: prādet christ⁹ qui se in paupere esurire testat.

¶ In eadem dominica De confessione peccatorum. Sermo. iij.

Ser. lxvj. A

EXortatur nos sepi⁹ sancta scriptura ad medicamē- ta fugere ꝓfessionis: nō q̄ de⁹ indigeat cōfessione nostra cui omia prestolant⁹ que cogitam⁹: loq̄mur aut agim⁹: sed nos aliter salui fieri nō possum⁹: ni- si ꝓfiteamur penitētes q̄s inique gessim⁹ negligētes. Qui se ipsum accusat in pctis suis: hunc diabol⁹ nō habet iteruz ac cusare in die iudicij: si tū ꝓfitens penitendo deleat que fecit: nec iterū renouet que egit. Confitemini: dicit Jacob⁹ ap̄lus Jacobi. v. alterutrū pcta vestra: ℣ orate pro inuicē vt saluemini. Jteruz beat⁹ ap̄ls. Ore aūt confessio fit ad salutē. Sz ℣ salomō de cō- Roma. x. fessiōe pctoꝝ dicit: Qui abscōdit scelera sua nō dirigēt: Qui pu. xxviij. aūt cōfessus fuerit ℣ relīqrit ea: misericordiā consequēt. Va gnū est salutis medicamentū nō iterare que impie gessimus nec priorū cicatrices vulnerū resauciare. Sicut aūt dicit Jo- hannes euāgelista: Si cōfiteamur peccata nr̄a: fidelis ē de⁹ j. Johan. j.

Annotatio q iustus vt remittat nobis pcta nra: q emũdet nos ab oĩi iniquitate. Silr q Psalmista ait: Dixi cõfitebor aduersum me iniusticiã meã dño: q tu remisisti impietatẽ peccati mei. Alii uẽs confiteã pctor q fecit: qz nõ est fructuosa confessio apud inferos: nec penitẽtia ad salutẽ pficiens. Ecce nũc tps salutis: Ecce nũc tps acceptabile deo. Tps est nũc remissionis penitẽtib⁹: sed tps erit post mortẽ vindicationis negligentibus cõfiteri scelera sua. Oẽs em impij amarã habẽt in tormẽtis penitentiã: sed nõ proficit eis ad remissionẽ: ſz cõscientia torquet ad augmẽtũ penarũ quas patiunt. Potuerũt em sibi per confessionẽ pcauere tormẽtor imanitatẽ q neglexerũt ita sicut foris flãmis: ita int⁹ cõscientia ppria torquent. Quõ potest medic⁹ vuln⁹ sanare qũ egrot⁹ oĩdere erubescit? Dẽ confessionẽ nostrã desiderat vt iustã habeat ognoscẽdi causam. Qui pcta sua occultat q erubescit salubriter cõfiteri: deũ quẽ iudicẽ habebit: habebit q vltorẽ. Optime se iudicet homo in hac vita ne iudicet a deo dãnatione perpetua. Duplicem habere debet fletũ in penitẽtia omiss peccator. Siue qz per negligentiã bonũ nõ fecit: seu per audaciã malũ ppetrauit. Qđ em oportuit nõ gessit: q qđ nõ oportuit egit. Cõfessio iustificat: cõfessio venią pctis donat: omnis spes venie in cõfessione cõsistit. Cõfessio opus est misericordie: salus egroti vnicũ est virib⁹ nostris medicamentũ cum penitẽtia. Cuius ipse saluator in euãgelio virtutẽ ostẽdit dicens: Penitentiã agite: appropinquabit em regnũ celorũ. Et iohannes baptista: Facite fruct⁹ dignos penitẽtie. Fructus dignus est penitẽtie: transacta flere peccata: q eadẽ iterũ nõ agere: sicut scriptũ est. Ne adijcias peccatũ sup peccatũ. Lauamini: dicit dñs per Esaiam pphetã: q mundi estote. Lauate itaq; mundus est qui q preteritaplãgit: q iterũ nõ admittit. Lauat q nõ est mund⁹ qui plãgit qđ gessit nec deserit: ſz post lachrymas flenda becq fleuerat repetit. De his beat⁹ petrus terribiliter ait. Canis reuersus ad vomitũ suũ. Fili peccasti: dicit scriptura sancta: ne adijcias iterũ: sed de pristinis depcare vt dimittant tibi. Penitẽtia vera nõ annorum numero censet: sed amaritudine animi. Vnde beat⁹ petrus: mox a dño indulgẽtiam recepit: qz amarissime fleuit trine negationis culpam. Penitẽtia q̃uis sit exigui tpis si intima cordis amaritudine agit: nõ despicit apud iudicẽ iustũ deũ: qui cordis secreta considerat. Non em longitudinẽ temporis tantũ requirit deus: quantũ affectũ sinceritatis penitẽtis pensat. Qui enim in xpm tota mẽte confidit: etiã si multis cõmoriat peccatis: fides sua viuet in eternum. Sicut ipse dñs in euãgelio dicit: Ego sum resurrectio q vita. Qui credit in me etiã si mortuus fuerit viuet: Et oĩs qui viuit q credit in me nõ morietᵏ in eternũ: De morte aĩe dixit: que ppter pctorum egritudines euenit illi. Dẽ⁹ in natura misericors est: parat⁹ est saluare pmisericordiã quos nõ inuenit saluare per iusticiã. Qui vult oẽs hoĩes saluos fieri: q neminẽ perire. Qui p prophetã ait: In quacunq; die conuersus fuerit pctor: vita viuet q nõ morietᵏ. Quis quisq; sit pctor q impi⁹: si ad penitentiã cõuertat: consequi per misericordiã veniam nõ dubitet. In hoc seculo penitentiã facientib⁹ dei misericordia subuenit: In futuro autẽ penitentia nõ proficit: sed rationẽ nostrorũ operũ reddituri sum⁹. In hac vita tantũ penitẽtie patet libertas: post mortẽ nulla correctionis est licentia.

Mat.iiij. Mat.iij. Eccĩ.v. Esaie.j. ij.Pe.ij. Eccĩ.xxj. Mat.xxvj Johã.xj. j.Timo.ij Ezech. xxxiij.

¶ Feria secũda post primãdñicã in quadragesima: De extremo iudicio cogitando. Sermo.j.

Ser.lxviij. A

ROgo vos fratres charissimi q cum grandi humilitate admoneo: vt mihi nullus ex vobis succẽseat: aut forte incongruũ me supfluũq; iudicet: quare vobis tam frequenter tremendũ q vtiliter expauescendũ diẽ iudicij insinuare cõtendo. Si quis em est cui forte in hac parte displiceã: consideret periculũ meum: q audiat dñm per prophetã sacerdoti terribiliter cõminantẽ: Si non annũciaueris iniquo iniquitatẽ suã: sanguinẽ eius de manu tua requirã. Et iterũ: Clama inçt ne cesses: quasi tuba exalta vocẽ tuã: q annũcia pplo meo scelera eor. Sz forte aliquis B dicit: Quare nobis tam dura assidue pdicank? Qz meli⁹ est hic paruã amaritudinẽ sustinere: q postea ad eternã dulcedinẽ puenire: q̃ hic habere falsũ gaudiũ: q illic sustinere sine fine suppliciũ. Audite fratres nõ me sed dñm in euãgelio dicentẽ: Beati qui lugẽt: qm ipsi consolabunt: Et ve vobis qui ridetis nunc: qz lugebitis q flebitis. Et hoc attẽdite fratres: qz oẽs carnales medici quotiẽs ad eos qui in corpe egrotare vident veniũt: oĩa que eis delectabilia esse videbant abscindũt: q qđ dulce est ad integrũ interdicũt. Aliquotiẽs etiã frigidũ accipe nõ pmittũt: interdũ q amarissimas potiones bibere cogunt: q asperrimis ferramẽtis eor vulnera frequẽter incidunt. Hoc ergo qđ pro sanitate corpor carnales medici faciũt pro animarũ salute spiritales medici exercere contendũt. Hec ego cogitãs fratres charissimi q tam pro mea q̃ p vestra salute rationẽ me redditurũ esse ante tribunal eterni iudicis nõ ignorãs: eligo aspera quidẽ: ſz salubria vobis medicamẽta ingerere: vt vobiscũ postea in angelor consortio p petua merear incolumitate gaudere. Et hec quidẽ non ideo C suggero qđ vos admonitiones nostras senserim nõ libenter accipere: ſz qz me necesse est q pro vra q pro mea salute freq̃ntius pdicare: studeo vros animos q ad timendũ iudiciũ: et ad desiderandũ premiũ excitare: vt exceptoria sancti pectoris vestri ad recondẽdaz spiritalẽ vindemiã sicut semp fecistis: auxiliante dño fideliter pparetis. Quotiẽs vobis durũ aliquid predicam⁹: nõ hoc ideo dicim⁹ qđ a vobis tale aliqđ fieri suspicemur: sed ideo iterũ illa que nõ facit⁹ denũciam⁹: vt illa in quib⁹ forte puenti fueritis: sanare possimus. Solet em fieri: vt dũ maiora timenk: minora celeri⁹ caueank. Quõ em tiriaca bibik ne corporibus possint preualere venena: hoc austera predicatione gerik: vnde animar pparenk antidota. D Certũ est frẽs charissimi: q si semp beneficia dei nostri q̃ nobis nullis pcedẽtibus meritis nostris collata sunt assidue cogitam⁹: peccata nostra nobis aut nõ dominãk: aut si forte surrepserint cito p penitentiã corrigunk. Quis em vel mẽte concipe: nõ dicã verbis possit exponere: quãta circa nos sint dei nostri beneficia? Fecit em nos cũ nõ essemus: reparauit nos postea cũ perissem⁹. Mortẽ suscepit: pciosio nos sanguine liberauit ad infernа descẽdit: de faucib⁹ nos eterne mortis eripuit: celorũ nobis etiã premia pmisit. Hec oĩa fratres dilectissimi pio q benigno animo cogitãtes: quantũ possum⁹ cuz ipsi⁹ adiutorio beneficijs suis vicẽ repẽdere festinem⁹. Nõ reddam⁹ mala pro bonis: sed quãtum possum⁹ voluntati illius obtẽperare fideliter studeam⁹: totis viribus innitẽtes vt precepta ipsi⁹ magis nobis pariãt de sequacitate remediũ q̃ de transgressione iudiciũ. Mã quid faciem⁹ charissimi in E illo metuẽdo iudicij die: cũ tremẽte mũdo dñs pcinẽtib⁹ angelorũ buccinis in illo matestatis sue throno circũdat⁹ celestis milicie luce pfulserit: ibiq; de terre gremio q antiquo puluere suscitato humano genere: astãte testimonio pscientie singulorũ: positis in conspectu pctorũ penis iustorũq; pmijs: rationẽ vite ceperit postulare: q plus iã iust⁹ q̃ misericordie ueritate iudic⁹ cõtempte misericordie reos ceperit accusare q dicere? Ego te o homo de limo manib⁹ meis feci: ego terrenis artub⁹ infudi spm: ego tibi imaginẽ nostrã similitudinẽ q̃ cõferre dignat⁹ sum: ego te inter paradisi delitias collocaui: tu vitalia mãdata cõtemnẽs: deceptorẽ sequi q̃ deum maluisti? Cũ expulsus de paradiso iure peccati mortis vinculis teneberis: virginalẽ vterũ sine dispẽdio virginitat⁹ pariendus introiui: in pspio exposit⁹ q pannis obuolut⁹ iacui infantie cõtumelias humanosq; dolores quib⁹ tibi similis fierem ad hoc scilicet vt te mihi similẽ facerẽ pertuli: irridentiũ palmas q sputa suscepi: acetũ cum felle bibi: flagellis cesus: veprib⁹ coronatus: cruci affixus: vulnere perfossus: vt tu eripereris morti: animã in tormẽtis dimisi? En clauozuz vestigia quibus affixus pepẽdi: En pfossum vulneribus latus. Suscepi dolores tuos: vt tibi gloriã darẽ: Suscepi mortẽ tuã: vt ineternũ viueres. Cõditus iacui in sepulchro: vt tu regnares in celo. Cur qđ pro te ptuli perdidisti? Cur ingrate redẽptionis tue munera renuisti? Nõ te ego de morte meaq̃ ro: redde mihi vitã tuã pro qua meã dedi. Redde mihi vitaz tuã: quã vulneribus pctor indesinẽter occidis. Cur habitaculũ qđ mihi in te sacrauerã luxurie sordib⁹ polluisti? Cur corpus meũ illecebrarũ turpitudine maculasti? Cur me grauiore criminũ tuor cruce q̃ illa in qua quondã pepẽderã affixisti? Grauior em apud me peccatorũ tuorũ crux est in qua inuitus pendeo: q̃ illa in qua tui misert⁹ mortẽ tuã occisur⁹ ascẽdi. Cũ essem impassibilis pro te pati dignat⁹ sum: sed tu despexisti in hoie deũ: in infirmo salutẽ: in via reditũ: in iudice veniam: in cruce vitã: in supplicijs medicinã. Et quia post oĩa

Luce.vj.

Matth. v.

F mala tua ad medicamẽta penitentie ꝓfugere noluisti: ab auditu malo nõ mereberis liberari. Qui tũc erit stridor dentiũ cũ sanctorũ multitudine ad dexterã regis ꝛ ad gloriam segregata: peccati populus in profundo tartari sine vlla miseratiõis ac venie spe demersus: excludi se tenebris suis a beata Ps. lxviij sanctorum luce viderit: ꝛ in ꝓfundi sinũ sine fine descẽdens vrgẽte os suũ puteo: eterna supplicia ꝛ ppetuã mortẽ nõ moritur? aspexerit? Frustra aũt a paupere quẽ in hac vita despexit misericordiã postulabit: frustra extremũ lazari digitum Luce. xvj. quo ardens refrigerek ardentib? labijs rogabit apponi. Qꝫ vellet miser cũ pauperũ gloriã videre ꝗ duris quondã pauptatis subiacuisse laboribꝰ: ꝛ in illa vita que cũ vita moreren mala portasse: ne ad illa eterna mererek supplicia peruenire.

G Vt ergo hec tam dura ꝛ tã terribilia ante illud tribunal eterni iudicis audire nõ mereamur: dũ adhuc licet ꝛ cũ dei adiutorio in ptãte nostra est considerem? cõsciẽtias nostras: et si aliqua crimina vel pctã capitalia necdũ elemosynis ꝛ oratio nibus purgata nobis adhuc dñari cognoscim?: portũ penitẽtie deuictis peccatoꝝ fluctib? xpo iuuãte festinem? intrare Et si quid in nauicula aĩe nostre multis tẽpestatib? peccatorũ aut ꝓsupbiã fractũ: aut per auariciam ruptũ: aut per luxuriam resolutũ esse cognoscim?: cõponere vel reparare bonis operib? festinem?. Studeam? iugiter vitiorũ exhaurire sentinam. Nõ eñ nocent pctã ꝓteterita: si nõ placent ꝓsentia. Sicut eñ nulli iustorũ sufficit iustitia sua si nõ perseuerauerit vsqꝫ in finẽ: ita nulli peccatoꝝ nocere poterit iniquitas sua si anteqꝫ de corpe isto discedat: ad elemosynarũ remedia vel B ad penitẽtie medicamẽta cõfugerit. Sed qz qñ vel qua hora de hoc seculo rapiamur scire nõ possum?: sine vlla dilatione vel mora de sinistra fugere festinem? ad dexterã. Nõ sanctiti: nõ etati credendũ est. Non in remediũ salutis sue sp tardã dus est: qui vite sue semp incert? est: qz qui nos securos fecit Eze. xviij. dicẽdo: Peccatoꝝ in qua die conuersus fuerit: oñes iniquitates illi? obliuioni tradunk: ipse nos etiã cautos esse voluit Eccl. v. dicens. Nolite tardare conuerti ad dñm: nec differat? de die in diẽ. Sed forte qñ generaliter oñs ad penitentiam ꝓuocamus: aliquis intra se cogitet dicẽs: Ego iuuenis homo yxorẽ habens: quõ possum aut capillos minuere: aut habitũ religionis assumere? Nec nos hoc dicim? fratres charissimi: nõ hoc ꝓdicam? vt iuuenes qui coniugia habere videtur habitũ magis qꝫ mores habeãt ꝓmutare. Quid eñ homini yxorez habenti nocet: si mores ꝓditos voluerit ad opa bona vel honesta ꝓuertere: si pctoꝝ suorum vulnera elemosynis: ieuniis ꝛ orationib? ad sanitatẽ pristinã studeat reuocare? Vera eñ conuersio sine vestimentoꝝ cõmutatione sufficit sibi. Vestimẽta vero religiosa sine bonis operib? nõ solum remediũ habere nõ poterũt: sed etiã iustũ dei iudiciũ sustinebunt Conuertamur ergo ad meliora: dum in nostra sint potestate remedia. Nic extinguam? mortẽ moriẽdo peccatis: hic vitã vite meritis acquiram?: prestãte dño nro iesu xpo: cui est honor ꝛ imperiũ cũ patre ꝛ spiritu sancto in secula seculoꝝ: amẽ

Feria tertia post primã dñicam in quadragesima: de beato Abraham. Sermo. j. In quo exponitur quomodo abrahã credidit deo ꝛ reputatus est illi ad iustitiam.

Sermo lxviij. A Gen. xv. CRedidit abraam deo: ꝛ deputatum est illi ad iusticiã. Ecce sine ope iustificat ex fide: ꝛ quicũq illi legali posset obseruatione cõferri: totũ credulitas sola donauit. Ipse sibi fuerat lex qui legẽ nõ acceperat: naturatiũ quicquid legis fuerat obseruabat. Abrahã pater noster radicẽ fidei nominisq christiani habebat: qui cuz ex ꝓprietate genuina ad incerta atqꝫ peregrina iuberek exire: tota deuotione cõpleuit. Cui in re tam dura nulla dubitatio fuit: sed sentẽtiaz dei tanqꝫ q optare viderek accepit. Gen. xij. Exi inquit dñs de terra tua: ꝛ de cognatiõe tua: ꝛ veni in terram B quã monstrauero tibi. Nouũ probationis genus: habẽti ꝓpria exilia indicere peregrina: ingerere laborẽ itineris quiescenti: impare penuriã possidenti ꝛ tantarũ facultatũ dño: ne cessitatẽ imponere pegrinãti. Libenter tũ fides accepit: cequid arduũ videbat incredulis. Cui nõ est magis dulce ꝓ priũ tugurioꝝ qꝫ palacia peregria: ꝛ voluptaria casa qꝫ digesta pretoria? Leue cuiqꝫ nõ est dimittere ꝓpria ꝛ sectari aliena ĩ certa: dimittere quod scias: querere quod ignoras. Quis eñ ꝓpria sine dolore deseruit: aut sine lachrymis dereliq? Cui nõ est durũ illos cõscios natalitiũ parietes: dulcia illa limina atq amabilẽ larẽ: quẽ ꝛ parentũ memoria: ꝛ ipsi? infantie rudimẽta cõmendãt: vbi cunabula illa nouiz mox orientis hominis famulabant: vbi secura alludẽs infantia inter lucis ꝓmordia aut pueriles anni simplicitate felices quos sibi iter lasciuos atqꝫ ipsius etatis lusus vernaculo genuina sola necessitas exhibebat? Inter hec ergo tam blãda: tam dulcia: q oi fuerãt difficultate relinquẽda: Exi ait de terra tua. Quis hoc sine fidei virib? libẽter audiret? Leuius ꝓbarek: si vel nomẽ loci quo perrexisset audiret. Proficiscit: pergit socia: C scilicet credulitate: coniuge comite it securꝰ: it fretꝰ: promissum sibi fidei laborib? exactur? plus sperãs de incerto qꝫ fuerat securus de ꝓprio. Jt ergo p desertas solitudies: p inuias sedes: p nature secreta: vbi hois vestigiũ necdũ rudis terra cognouerat: ꝛ inter illa omia que dei impio dereliq̃rat: nõ turiũ: nõ casam: sed inter ipsa campoꝝ silescentiũ formidolosa secreta hospes tantũmodo celi terreqꝫ nullũ suffugiuz quo diuerteret inueniebat. Excepit tũ abrahã peregrinum querens arboz humana: que venientẽ abrahaz atqꝫ estiuo sole decoctũ amenitatis sue vmbraculo refoueret: cui? siluescẽt? nemoris comata luxuries in estiuũ temp? diẽ ꝛ vrentis solis vapozeros radios ramorũ frequẽtia suspẽdebat: vt quicquid iniuria tpis irrogabat: omne auferret ꝛ ramorũ ꝛ foliorũ dẽsitas. Jngredit ergo lucũ arboris abraham: sub qua cõstruitur qualecũqꝫ suffugiũ: angustũ quidẽ homini: sed sufficies maiestati. Dignũ tamẽ deo palatiũ fides deuota pingebat: ĩ quo fuisset maiestas supna ꝓsura. Cũ ergo illic posit? curiD sis oculis celũ intẽtaret: ecce subito in triũ virorum persona maiestas incorpozea descẽdit: Accurrit ꝓperat: manus supplices tendit: ꝛ transeuntiuz genua osculat. Dñe ait si inueni Gen. xviij gratiã coram te: ne transieris puerũ tuũ. Videris abrahaz tribus occurrit ꝛ vnũ adorat. Trina vnitas: ꝛ vna trinitas. Sumatur aqua: lauenk pedes vestri ꝛ refrigerate sub arboze ista ꝛ afferã panẽ ꝛ mãducabitis: ꝛ postea transibitis ĩ viã vestrã Et dixerũt ei. Facz vt dixisti. Seruat semp in bonis tenorem sui ꝓfecta iustitia: offert pegrinis hospitiũ q nõ habet tectuz et cum sit omni domicilio viduat?: domiciliuz quale necessitas ꝓcurabat exhibuit transeuntib?. Et licet illa minoza fuerint q offerebãtur: locoꝝ angustijs magnitudinẽ dederat fides: q contẽni nõ meruit a deo. Diuertunt ad arboris hospitiũ: qõ abrahaz deo iã fecerat dignũ. Jnterea conspergik si milago: fiunt engrisie: mactak ꝛ vitulus. Et si illis diuinitas nõ eguit: iustitia tñ qõ optabat impẽdit. Ecce ad humanaz mẽsaz celestis sublimitas recũbebat: cibus capik: pransitak ꝛ cõtubernali colloquio inter hoiem ꝛ deũ familiaria verba miscenk. Et qz apud deũ infructuosa hospitalitas esse nõ poE tuit: statim ꝓcium mercedis accepit. Dak filiꝰ seni: dak posteritas desperãti: accepit senect? qõ mime potuit habere iuuetus. Ad hoc inqt temp? veniã: ꝛ erit sare filius. Cũqꝫ seni- Gen. xviij les annis ꝛ emortua sare viscera hoc posse fieri denegarẽt: deditti diuine ꝓmissioni credulitas fidẽ. Patrẽ inquit multarũ gentiũ posui te. Repletus est bonis: qz qõ ei ꝓmisit impleuit. Ecce in ipso vite margine senectut? nondũ ꝓlat? legibusqꝫ recitatis: asserim? abraham q fuerat religiosus: ꝛ qui fuerat in cultura iustior: fuerit in credulitate ꝓbatior. Ecce eñ senex ille marit?: qui cũ adhuc vnũ nõ habebat: in vno tñ de? innumerabiles ꝓmittebat. Ecce exhaustis viscerib? dixit deus ad abraham: Suspice in celum ꝛ numera stellas: si c Gen. xv. erit semẽ tuũ. Et credidit abrahã deo: ꝛ deputatuz est illi ad F iusticiã. Defecerũt sare venire muliebria: qz iam lassa defece- Gen. xviij rant mẽbra. Totũ cozp? sulcak in rugas: fit parata frõtez exhausta senectute. Deficiẽte sanguine ĩ venis tristis senectus delassak: sed diuino iudicio etatis seruoz accendik. Meliozẽ facit diuina ꝓmissio matrẽ: quã etas nõ fecerat generare. Accepit genitriz nomẽ qñ ei sterilitas tpis subtraxerat: Longe deficiẽtib? mẽbris isaac ocipik: subito inanes ac marcescentes vene rediuiuo sanguine ferbuerũt: ꝛ emortua seni viscera calefacto sanguine vapozata vsqꝫ ad partũ inquilinus sũt calozib? animata. Juuenilis etas inealuit: ꝛ calefacto sanguie vapozauit. Fit anus feta fit senex grauida: crescit vẽter per dies singulos: ꝛ cõualescẽte partu tumescẽtis vteri capax sinus extendik. Fit sarcina ꝛ desideraꝰ affectꝰ ex visceribus lassis: onus nimiũ exoptata posteritas. Poztabat vterũ gra

Annotatio ue m talis mater: que inanis ambulare vix posset. Sed quia numeralis credulitatis fuerant q̄ acceperat: defecta viscera fides valtordinis ser dioz animabat. Marcide mamme quas in vacuos folles sub monū huducti suci detrimēta lassauerāt: lactei fontis vbertate tendū ius operis tur. Fit mater in pectoze: fit mater in partu: fit inquā mater q̄ auita fuerat per etatē. Dedit fides vetustis nouoz̄ viscerib⁹ ignes. Sic isaac credulitate nascit: vt eozum fides in progenie enarret in secula: Amen.

¶ Feria quarta post primam dominicaz in quadragesima: de Jeiunio: cata clysmo et arca Noe: Sermo. j.

Ser.lxix. A

DOs sancte quadragesime dies fratres charissimi debem⁹ omni cū veneratione suscipere: nec longiorem numerū hui⁹ tpis fastidire: q̄z quanto plures dies sūt ieunij: tanto maioz ē causa remedij. Quāto proliroz abstinētie cursus: tanto redēptio copiosioz ē salutis. Quāto austerioz cura vulnerū: tanto medicina est salubrioz pctōz. De⁹ em̄ qui est nostrarū medic⁹ aīarū: pgruens tps instituit: q̄t iustis satis sit ad adorandū: t peccatorib⁹ sufficiat ad rogandū. Illi requiē postulātes: hi veniā depcā tes. Cōgruēs em̄ tps est quadragesime nec breue est ad exorandū: nec longū est ad pmerendū. Quadraginta em̄ dieruz ieuniis: queuis iniquitas pctoris exorari pōt: t quātauis seueritas iudicis mitigari. Illi longū t fastidiosuz forte sit tēpus: q̄ nec orat de culpa: nec sperat de venia. Desperatio em̄ nec cōfiteri de scelere: nec indulgentiā nouit sperare de iudi
B ce. Sanct⁹ igit t salutaris quadragesime cursus est: quo adducit ad misericoz: diā pctoz per penitentiā: iust⁹ ad requiem
Dis em̄ dieb⁹ solito amplius t diuinitas miserek t delinquēs
tia deprecak t iustitia, pmerek. Patent em̄ oīa: t celi ad īdul
gentiā: t peccatoz ad cōfitendū: t lingua ad postulandū. Sa
Gen.vij. lutaris inquā t mysticus est quadragenari⁹ numer⁹. Mā pri
mū cum mūdi facie iniquitas hoīm possideret: tot dierū curriculo de⁹ effusis de celo imbrib⁹: vniuersam terraz diluuio supfudit. Vides ergo iā illo tpe mysteriū in figura dispositū Mā sicut tūc quadraginta dieb⁹ pluit ad purgandū mundū ita t nūc quadraginta dieb⁹ miserek ad hoīem purificanduz q̄q̄ t illius tpis diluuiū misericordia dicenda est: quo iniq̄tas oppressa est: t iustitia cōseruata. Pro misericordia enīz factū ē: vt t iusti euaderēt: t iniqui ampli⁹ nō peccarēt. Pro misericordia planevidim⁹ illud fuisse diluuium: quo veluti baptismo quodā totius est mundi facies innouata: scilz vt q̄ perditoz hoīm scelere fozdebat ad crimina beati Noe habitatione flozeret ad gratiā: t qui iniq̄tatis erat purgatoz̄ium tūc: modo fieret domiciliū sanctitatis. Diluuiuz inquā illud hui⁹ nostri fuit sil'itudo baptismatis. Hoc em̄ tunc gestū est quod nūc agit: hoc est vt exuberātib⁹ aquarū fontib⁹ pericli tarenk vitia: iusticia sola regnaret: mergerenk in pfundū peccata: sanctitas vicina celo portarek. Modo em̄ sicut dixi hoc
C qō nūc agik in eccl'ia xp̄i: sicut Noe archa submersis omīb⁹ vitijs pctoz: ita baptismat⁹ fonte celo vicina portak eccl'ia: t deletis oīm superstitionib⁹ idolorū: fides regnat in terris: que
de saluatoris archa, pcedit. Sanctū ergo t sacratuz quadragesime temp⁹ est: qō statim ab initio cepit inter iustos t iniustos discernere: bonos a malis quodaz iudicio separari. Qō quidē similiter fieri etiam in hac nostra quadragesime observatione pspicim⁹. Mā p hos quadraginta dies separank mali a bonis: hoc est luxuriosus a casto: a ieiuno intemperās a xp̄iano gentilis. Separak inquaz mal⁹ a bono: hoc est pctoz a iusto: diabol⁹ a sancto: hereticus a fideli. Relictis em̄ his omnib⁹ ad similitudinē diluuij tanq̄ in naufragio seculi: sola ad instar arce illi⁹ in altū cū suis xtutib⁹ eleuak eccl'ia. Mā
D t nos t si pctōres: ad imitationē sancti Noe annunciam⁹ vobis mundi futurū esse excidiū: t illos tantūmō dicim⁹ periculis euasuros: quos triplex archa inter se gremio religiōis incluserit. Triplex em̄ archa est eccl'ia: que trinitatis ptinet
Gen.vj. sacramentū. Mā cū dicit scriptura: Bicameratā t tricameratā eā fuisse: vtiq̄ demōstrat tripliciter diuinitat⁹ illā gr̄az eē distinctaz. Annūciam⁹ igit sicut noe mundi futurū esse naufragiū: t ad hāc domū confugere oēs hoies admonem⁹. Et sicut noe filios suos in archa recepit: ita t nos filios nostros optem⁹ in ista archa suscipe. Quisq̄ em̄ in hac domo vult habitare nobiscuz: noster est fili⁹. Sed dicit aliq̄s: sancti noe p-

dicationis voce in scripturis minime esse descriptam. Audi igit Noe t si tacebat voce: opere loquebak: silebat lingua: fabricatiōe clamabat. Mā vtiq̄ cū operarek op⁹ nouum t nulli aliq̄n pptū: admonebat cūctos nouis piculis: noua tabernacula pparari. Loquebak ergo ope: t dicebat illud euāgelicū dñi dictū: Si mihi nō credit⁹: opib⁹ credite: t credēdo picu- Johan.x.
lū euadere poterit⁹: prestāte dño nostro iesu xp̄o qui viuit et regnat cū patre t spūsancto in secula seculoz̄um: Amen.

¶ Jtē eodem die de Jeiunio ali⁹ sermo fact⁹ ad fratres in heremo: q̄ inter sermones ad eosdem habetur. xxv. fo. xj. col. ij.

¶ Jtem eodē die Homelia de euangelio dicī: q̄ habetur de questionibus euangelioz̄ libro. j. capi. vij. et. ix

¶ Feria quinta post primā dominicam in quadragesima: de tribus viris qui beato Abrae apparuerunt. Sermo. j.

Ser.lxx. A

ERequēter admonui charitatē vestrā frēs dilectissimi: vt his lectionib⁹ que dieb⁹ istis in ecclesia recitank: non hoc tantuz attēdere debeam⁹ qō ex littera sonare cognoscim⁹: sy remoto velamine littere viuificantē spīrū fideliter requiram⁹. Sic em̄ dicit apostolus. Littera occidit: spūs aūt viuificat. Denīq̄ infelices iu- ij.Cor.iij.
dei t plus infelices heretici: dū soluz littere aspiciūt sonū: q̄si j.Retrac.
coz⁹ sine anima: ita sine viuificāte spū mortui remāserunt. xiij.
Nos audiam⁹ ap'lm dicentē. Q̄z hec oīa in figura ꝓtingebāt j.Cor.x.
illis scripta sunt aūt ꝓpter nos. Videam⁹ ergo quid sit quod B
mō cū diuina lectio legeret audiuimus. Ejus est inq̄t deus Gen.xviij
abrahe cū sederet ad ostiū tabernaculi sui ad ilicē mābre. Ecce inquit tres viri astiterūt sup eū: t exijt in occursuz ei⁹. Attēdite frēs t videte qualiter de⁹ apparuit abrahe: t qualiter
apparuit loth. Ad abrahaz tres veniūt t stant sup eū: ad loth Gen.xix.
duo veniūt t sedēt in platea. Videte fratres: si nō dispēsatione sanctispūs ꝓ meritis res gerunt. Et em̄ loth longe inferioz erat abrahā. Nisi em̄ inferioz fuisset: a beato abrahaz separari nō meruisset: nec ei sodomoz habitatio placuisset. Veniūt ergo ad abrahā tres viri in meridie venert ad loth duo t vespere veniūt. Nō em̄ sustinebat meridiane luc⁹ magnitudinē loth: abrahā ho poterat plenū fulgoz̄ē luc⁹ excipe. Hūc C
videam⁹ q̄liter abrahā: t qualiter loth susceperūt venientes
Presumpsit abrahā t occurrit obuiā eis: t cū occurrisset: festinat ad tabernaculū: t dicit ad vxorē suā: Festina inq̄t t cō Gen.xviij
sperge tres mēsuras similaginis: t fac subcinericios panes: qō grece engriphias dicik: occultos videlz t absc̄ditos dicans panes. Ipse aut̄ abrahā ad armentum cucurrit: t accepit vitulū. Qualē vituluz? Forte qui potuit prim⁹ occurrere nō ita est: sz vitulū bonū t tenerū. Tulit ergo vituluz: t dedit puero. Puer inq̄t festina facere eū. Videte frēs: attēdite q̄z feruēti animo hospites debeatis excipe. Ecce ipe abrahaz currit: vxor festinat: puer accelerat. Null⁹ est piger in domo sapiētis. Ecce eē lia sunt abrahe t sare hospitalitatis officia. Loth vero excepit quidē: sed duos tm̄ t nō integrā trinitatē nec in meridie: sed ad vesp̄e. Et q̄d eis apposuit? Coxit inq̄t azyma: t comederūt. Et q̄z merit⁹ multo iferioz erat abra Gen.xix.
hā: nec vitulū saginatū habuit: nec in trib⁹ mēsuris similagi nis mysteriū trinitat⁹ agnouit: Attamē q̄z vel hoc qō potuit benigno aio obtulit: de pditione sodomoz liberari ꝓmeruit Attēdite fratres q̄z etiā t loth dū hospites nō repellit: angelos excipe meruit. Ecce hospitalē domū angeli ingrediū tur clause hospitib⁹ dom⁹ flāmis sulphureis cōcremank. Ule D
nerūt ergo tres viri ad abrahā: t steterūt sup eū. Hoc ipm vi dete: quare sit q̄ sup eū veniūt: nō cōtra eū. Subiecerat se volūtati dei: t ideo sup eū stare dicit de⁹. Astiterūt inq̄t sup eū nō ꝓtra eū ad repellendū: sz sup eū ad ꝓtegēdū. Tres viros
suscepit: trib⁹ mēsuris panes apponit. Quare hoc fratres: nisi q̄z mysteriū trinitat⁹ intelligit? Apponit t vitulū: qui vitulus nō est dur⁹ sed tener. Et q̄d tā tenerū: q̄d tā bonū: q̄s est ille qui se ꝓ nobis hūiliauit vsq̄ ad mortē? Ipe est ille vitul⁹ Luce.xv.
saginat⁹ quē ꝓ recepto penitēte filio iugulat pater. Sic em̄ Johā.iij
dilexit de⁹ mundū: vt filiū suū vnigenitū daret. Trib⁹ ergo Gen.xviij
occurrit abrahā t vnū adorat. In eo aūt q̄ tres vidit: sicut iā

dictũ est: trinitatis mysteriũ intellexit. Q aũt quasi vnũ ad
orauit: in trib⁹ psonis vnũ deũ esse cognouit. Ad vnũ loquit
dicẽs: Declina ad puerũ tuũ. Adest etiã q̃si ad hoies loquẽs
E Accipiã inq̃t aquaz: ⁊ lauent pedes vr̃i. Discite frẽs a beato
abrahã: hospites libẽtes excipere: pedes eoꝝ cũ humilitate
⁊ pietate abluere. Lauate inq̃t sanctoꝝ pegrinantiuꝫ pedes:
ne forte in illis remaneat puluis: quẽ ad iudiciũ vr̃m possint
Matth.x. de pedib⁹ vr̃is excutere. Sic em̃ in euãgelio dixit. Qui nõ su
sceperit vos: exeũtes excutite puluerẽ de pedib⁹ vr̃is: Amẽ
dico vobis: tolerabiliꝰ erit terre sodomoꝝ in die iudicij: q̃m
illi ciuitati. Hoc ergo p̃uidebat in spũ abraham: ⁊ ideo vole
bat p̃uenire ⁊ lauare pedes: ne q̃d forte puluer̃ resideret: qõ
ad testimoniũ incredulitat̃ excussum posset in die iudicij re
seruari. Propterea ergo dicit sapiẽs abrahã: Accipiã aquã:
⁊ lauent pedes vestri. Diligẽter hec audite fratres q̃ hospita
litatẽ exercere nõ vultis: q̃ hospitẽ velut hostẽ excipitis: Ec
ce beat⁹ abrahã dũ hoies feruẽter excipere: ipm deuꝫ susci
pere hospitalitat̃ p̃ replatione p̃meruit. Hoc etiã in euange
Mat.xxv. lio xp̃s cõfirmauit dicẽs: Hospes fui: ⁊ suscepistis me. Nolí
te ergo negligere pegrinos: ne forte quẽ nõ excepistis ipe sit
F xp̃s. Ubi tñ factũ sit hoc? Ad ilicẽ mãbre: qõ in latina lingua
interp̃tat visio: siue p̃spicacia. Videt qualis sit loc⁹ in quo
dñs potest habere cõuiuiũ? Delectauit em̃ eũ visioꝝ p̃spica
cia abrahe. Erat em̃ mund⁹ corde: vt posset deũ videre. In
tali ergo loco ⁊ in tali corde: potest dominꝰ habere cõuiuiuꝫ
De ista visione dñs in euãgelio locut⁹ est ad iudeos dicens:
Johã.viij Abraham exultauit vt videret diẽ meũ: vidit ⁊ gauisus est.
Diẽ inq̃t meũ vidit: q̃ mysteriũ trinitat̃ agnouit. Vidit pa
trẽ diẽ: filiũ diẽ: spm̃sanctũ diẽ: ⁊ in his trib⁹ vnũ diẽ: sicut ⁊
pater deꝰ ⁊ filꝰ deꝰ ⁊ spũsanctꝰ deus: ⁊ hi tres vnus deꝰ. Nã
⁊ sigillati singule queq̃ psone plenus deus: ⁊ tote tres simul
vnus deꝰ. Nã ⁊ illis trib⁹ mẽsuris similaginis: p̃pter vnita
tẽ substãtie nõ cõgrue pater ⁊ filꝰ ⁊ spũsanctꝰ intelligit. Qõ
tñ ⁊ alio mõ põt accipi: vt sarã intelligam⁹ eccl̃iam: tres mẽ
suras similaginis fidẽ: spem ⁊ charitatẽ. In his em̃ trib⁹ vir
tutib⁹: vniuerse fructus p̃tinent eccl̃ie. Qui hec tria in se me
G ruerit habere: securꝰ põt ad cõuiuiũ coꝛdis sui totã trinitatẽ
Gen.xviij excipere. Post hec dixit dñs ad abrahã: Clamoꝛ sodomoꝝ
⁊ gomoꝛre ascẽdit ad me: descẽdi ergo vt videre: si sermo qui
venit ad me opere cõpleat: an nõ est ita vt sciam. Hec scriptu
re sũt verba videam⁹ q̃d in his intelligi dignũ sit. Descẽdi in
quit vt viderẽ. Q̃n ad abraham resp̃sa redd̃unt: nõ dicit de
scendere de⁹ sed supra tp̃m astare: nũc aut̃ qꝛ pctoꝝ causa
agit: descẽdere dr̃ de⁹. Vide ne ascensionẽ ⁊ descensionez lo
calẽ sentias. Indignũ est hoc de incoꝛpea ⁊ vbiq̃ tota sentire
substãtia. Sz descẽdere dr̃ deꝰ: q̃si curã hũane fragilitat̃ ha
beat dignat. Qõ specialiꝰ de dño ac saluatoꝛe nr̃o sentire de-
Philip.ij bem⁹: qui semetip̃m exinaniuit: serui formã accipiẽs. Sed
Gen.xviij videam⁹ quid est qõ dicit: Descẽdi vt viderẽ: vtrũ sermo qui
H ad me p̃uenit ope cõplet⁹ sit: an nõ est ita vt sciã. Solẽt enim
nos hinc impugnare pagani: ⁊ maxie imũdissimi manichei
dicentes. Ecce nesciebat deꝰ legis: quid ageret in sodomis.
Nos em̃ sano intellectu respõdemus ⁊ dicimus: quod aliter
ij.Ti.ij. dicitur de⁹ nosse iustos aliter nouerit peccatoꝛes. Denicp̃ de
Mat.vij. iustis quid dicit? Nouit dominus qui sunt eius. De pctoꝝ
j.Cor.xiij bus quid dicitur? Discedite a me omẽs qui opamini iniqui
tatem: q̃ nõ noui vos. Et iterũ paul⁹ apl̃s: Si q̃s est dñi: in
telligit q̃ dico: qui aũt ignoꝛat ignoꝛabit. Quid est ergo: Ne
scio? Nõ noui vos: nõ vos agnosco i regula mea: nõ in vobis
recognosco imaginẽ meã. Cognoscit i vobis iusticia mea q̃
puniat: ⁊ nõ cognoscit mia q̃ coꝛoneť: ac sic quoꝝ act⁹ indi
gni deo sunt: indigni etiã noticia dei dicunt̃. Descẽdi q̃ vt vi
deã: nõ vt ego q̃d agũt sciã: sed vt ipos scientia mea dignos
efficiã: si quos ipsoꝝ inueniã iustos: si quos inueniã peniten
tes: si quos tales q̃s debeã scire. Denicp̃ qꝛ nullus qui penite
ret: nullus qui conuerteret inuẽtus est p̃ter loth: ipe sol⁹ cogno
scit: ipse sol⁹ de incẽdio liberat. Nos vero fratres dem⁹ ope
rã: ⁊ tales essecũ dei adiutoꝛio laboꝛem⁹ vt digni habeamur
noticia dei: vt nos ⁊ agnoscere dignetur ⁊ scire: p̃stãte dño
nostro iesu xp̃o.

¶ Jtẽ eodẽ die alius sermo factus ad fratres in here
mo: q̃ inter sermones ad eosdem habek. xlvj. fo.
xxj. col. iiij.

¶ Jtẽ eodẽ die Homelia de eo qõ scriptuꝫ est in
euãgelio fm Johannẽ: Dicebat ihesus ad eos qui
crediderunt ex iudeis ⁊c. q̃ habek in expositione
doctoꝛis. Tractatu. xlj. fo. clxxxviij. col. j.

¶ Jtẽ eodẽ die alia Homelia de eodẽ: que habe
tur iter fmões de Xbis dñi. xlviij. fo. lxij. col. iij

¶ Feria sexta post p̃mã dñicam in q̃dragesimã
De imolatione Jsaac. Ser. j. In quo dicit quõ
Jsaac in eo typũ christi habuit.

Lectio illa fratres charissimi in qua beat⁹ abrahaꝫ Ser.lxxj.
isaac filiũ suũ in holocaustũ legit obtulisse: ideo in A
oꝛdine suo dieb⁹ quadragesime nõ recitat: qꝛ sicut
ipsi nostis: in vigilijs pasche p̃pter sacramentum
dñice passionis reseruat. Et qꝛ tũc nõ est in spacio: vt de ipa
possit aliq̃d dici: nũc si iubeť: expositionẽ ei fz qõ eã patres
nostri inspirante dño tractauerũt: charitatis vestre auribus
quantũ possum⁹ breuiter intimem⁹. Dixit ergo dñs ad abra Gen.xxij.
ham. Tolle filiũ tuũ quẽ diligis isaac: ⁊ offeres eũ mihi in ho
locaustũ sup vnũ montiũ quẽ mõstrauero tibi. At ille surgẽs
strauit asinã: ⁊ tulit secũ duos pueros ⁊ isaac filiũ suuꝫ: ⁊ pue
nit ad locũ quẽ ei ostenderat dñs: die tertia. Abrahã em̃ quãdo B
isaac filiũ suũ obtulit typũ habuit dei p̃is: Jsaac vero typũ
gessit dñi saluatoꝛis. Qõ aũt ad locũ imolatiõis die tertia p
uenit: mysteriũ trinitatis intelligit. Nã qõ dies tertius insa
cramẽto vel mysterio accipi debeat trinitatis: frequenter in
voluminib⁹ sacris inuenit: sicut in Exodo. Qui inq̃t triũ die Exo.v.
rũ ibim⁹ in desertũ. Et iterũ qñ ad montẽ hyna ventum est: di
ctũ est pplo. Sanctificamini ⁊ estote parati in diẽ tertiũ. Et Exo.xix.
iosue transitur⁹ iordanẽ: vt in die tertia pplus paratꝰ sit ad- Josue.j.
monuit. Et dñs die tertio resurrexit. Hoc ideo diximus: qꝇ Matth.
brũs abrahã die tertio venit ad locũ: quez ei ostẽderat dñs: xxviij.
Duo pueri quos cũ asina abrahã remanere iussit: typum ha
buerũt populi iudeoꝝ: qui p̃ eo qõ in xp̃o nõ erãt creditu
ri: iõ ad locũ vbi imolandꝰ erat: ascẽdere vel p̃uenire nõ pote
rãt. Asina illa significauit synagogã: aries vero ille qui inter
spinas comꝫ tenebať: ⁊ ipe typũ dñi habuisse videť. Nam Matth.
⁊ xp̃s q̃si comꝫ inter spinas herebat: qñ ad crucẽ coꝛnua cla xxvij.
uoꝝ p̃fixione pẽdebat. Q̃ aũt isaac ipe sibi ad imolandũ li C
gna detulit: ⁊ in hoc xp̃m dñs figurauit: qui ad locũ passiõis
crucẽ suã ipe portauit. De quo mysterio multo ante dictũ fue- Esa.ix.
rat p̃ pphetã: Et erit inq̃t p̃incipat⁹ ei⁹ sup humerũ eius.
Tũc em̃ xp̃s p̃incipatũ sup humeꝝ ei⁹ habuit: qñ crucẽ suam
admirabili hũilitate portauit. Nõ incõgrue crux xp̃i signifi
cat p̃incipatũ: Nã p ipaz ⁊ diabol⁹ vincit: ⁊ tot⁹ mũd⁹ ad xp̃i
noticiã vel gr̃az reuocat. Denicp̃ sicut paul⁹ dicit: cũ de passio
ne dñi loqueret: Fact⁹ inq̃t obediẽs p̃ri vsq̃ ad mortẽ: mortẽ Phil.ij.
aũt crucis: p̃pter q̃ ⁊ deꝰ illũ exaltauit: ⁊ donauit illi nomen
q̃ est sup oẽ nomẽ. Hoc iõ diximus frẽs: vt agnosceret chari- Esa.ix.
tas vr̃a q̃ p̃incipatꝰ xp̃i de quo scriptũ est. Et erit p̃incipat⁹
sup humeꝝ ei⁹: nõ sit aliud nisi crux eius: ⁊ ideo lectio ipa in
pascha legit q̃si isaac ver⁹: cui⁹ typum gerebat filꝰ abrahe, p
gñe humano patibulo crucis affigit: Legit etiã in ipa lectio- D
ne q̃ vemẽs beatꝰ abrahã cũ filio suo: viderit locũ a longe: et
dixerit ad pueros: Sedete hic cũ asina: ego ⁊ puer p̃fiscemur Gen.xxij.
⁊ cũ adoꝛauerim⁹: reuertemur ad vos. Quare puer⁹ q̃ si
gurã habuerũt iudeoꝝ dr̃. Sedete hic cũ asina? Nõne asinã
illã sedere fecit frẽs charissimi? Sz iõ dr̃: Sedete cum asina
q̃: iudeoꝝ pplꝰ q̃ in xp̃z creditur⁹ nõ erat: stare nõ poterat: fz
vt debilis ⁊ velut pctoꝛ lãguid⁹ q̃ baculũ crucis desperarat: i
terrã casur⁹ erat. Dixit q̃ abrahã beat⁹: Sedete hic cũ asina
ego ⁊ puer p̃fiscemur ⁊ cũ adoꝛauerim⁹ reuertemur ad vos
Quid ẽ qõ dicis beate abrahã? Ad imolandũ filiũ vadis: ⁊ di
cis cũ filio reuerter̃? Si eũ in holocaustũ obtulerꝫ vtiq̃ tecũ
redire nõ poterit. Potuit trũdere beat⁹ abrahã. Verum dico
⁊ offero filiũ: ⁊ cũ filio reuertar ad vos. Tãta est fides mea:
vt credã qõ ille qui mihi eũ de matr̃ sterilis vtero dignat⁹ ẽ
dare: possit etiã eũ mortuũ suscitare: ⁊ iõ vez dico: qꝛ cũ ado-
rauerim⁹ reuertemur ad vos. Q̃ aũt aries occisus ẽ: ⁊ isaac B
nõ occisus: ideo factũ est: qꝛ isaac figura ⁊ veritas nõ erat
in p̃po designatũ est qõ postea in xp̃o completum est. Videte
deũ cũ hominib⁹ magna pietate certantẽ. Abrahã mortalez
filiũ nõ morituꝝ obtulit deo: ⁊ de⁹ imortalẽ filiuꝫ p hoibus

Annotatio traditi tmoztī. Pōt tñ te debtō isaac: ꝛ de illo ariete etiā sic ī-
numeralis telligi: vt ī btō isaac significata sit diuūtas: in ariete humani
ordinis ser tas xpi: et qz passiōe nō diuūtas crucifixa credit: iō nō isaac
monū hu- sz aries īmolat. Dei em̄ fili⁹ vel vnigenit⁹ offert: ꝛ xgis pmo
ius operis genit⁹ īmolat. Audite aliud sacramētū frēs charissimi. Hie-
ronym⁹ pſbyter scripsit ab antiqs ꝛ seniorib⁹ iudeis se certis
sime cognouisse: qz ibi īmolat⁹ sit isaac: vbi postea xps cruci
fixus est. Deniqz ab eo loco vñ beat⁹ abzahā iussus est pficis-
sci: tertio die ad locū vbi xps crucifix⁹ est puenit. Et iam hoc
antiquoꝝ relatione refert: qz ꝛ adaz primꝰ homo in ipso loco
vbi crux fixa est: fuerit aliqñ sepult⁹: ꝛ ideo caluarie locuz di
ctū esse: qz caput humani gñis: ibi dicit esse sepultū. Et vere
fratres nō incongrue credit: qz ibi erect⁹ sit medic⁹: vbi iace
bat egrot⁹. Et dignuz erat vt vbi occideret humana ſpbia:
ibi se inclinaret diuina mia. Et sanguis ille pciosus etiā coz-
poraliter puluerē antiq peccatoris dñi dignaꝰ stillādo contī-
gere: redemisse credaꝰ. Hec em̄ frēs charissimi fm̄ qđ potui-
mus: diuersis scripturaꝝ voluminib⁹: pro anime nře pfectu
collegim⁹: ꝛ charitat⁹ cōtemplatione suggessim⁹. Vos vero
auxiliāte dño: dū freqnti⁹ scripturas diuinas relegitis: si di
ligēter attēditis: credo qz etiā meliozē expositionē inuenire
possit⁹. Rogo vos frēs: vt qcūqz aut filiū aut nāculū suū ba-
ptizari desideraꝰ: iā nūc eum eccl'ie offerre nō differaꝰ: qz nō
est iustū vt res q̄ tam magna tā pclara credit: negligēter aut
tardi⁹ qz expedit requiraꝰ. Timeo em̄ ne alique mulieres iō
tardi⁹ famulos suos offerant: qz cū ipsis ad vigilias venire
dissimulāt. Certissime em̄ credim⁹ qđ q̄ statim incipiēte qua
dragesima: eos qui baptizādi sūt offerre voluerint: ꝛ cū ipis
ad vigilias feliciter venerīt: ꝛ filij eoꝝ legitimo ordine acci
piēt baptismi sacramentū: ꝛ ipsi acquirēt indulgentiā pctō-
rum: prestante domino nostro iesu christo ꝛc̄.

¶ In eadē feria de tēptatione Abzahe a deo. Ser
mo. ij. In quo dicit qz abzahā non dubitauit cre-
dere qñ ei fili⁹ promittebat ideo non trepidauit
quando exigebatur offerre.

Ser.lxxij. A

VEtustissima pietas pfis nſt abzahe reddita est nobis
in memoriā p recentē lectionē: ꝛ est quidē ita mira
bile vt nullū coz arbitrandū sit tam obliuiosuz vt in
de aliqñ elabi possit: Verūtñ nescio quō quotiēscū
qz legit⁹: quasi tūc fiat ita afficit mētes audientiū: Magna fi-
des: magna pietas: nō solū in deū: sz etiā in ipm̄ vnicū filium
cui nihil mali credidit esse pater: quicqđ de illo iusserat qui
creauit. Pater em̄ filij sui poterat abzaham fm̄ operationē
carnis: nō aūt creatoꝝ ꝛ conditoꝝ fm̄ opationem maiestatis?
Gal.iiij. Et quidē sicut dicit apostol⁹: Nō fm̄ carnez natus est isaac
abzahe sed ex pmissiōe: nō qz cū carne nō erat opat⁹: sz qz de
summa eū desperatiōe susceperat. Et nisi adesset pmittens
deus nihil iā senex de viscerib⁹ anicule cōiugis sperare au-
debat posteritatis. Sed credidit nasciturū: et nō plāgit mo-
riturū. Eius dextera eligit ad sacrificiū vt mozerek: cui⁹ coz
erectū est ad fidē vt nasceret. Nō trepidauit abzahā credere
qñ pmittebat: nō trepidauit offerre qñ exigebat: nec fuit re-
B ligio credētis cōtraria deuotioni obtemperātis. Hoc dico:
nō qz sibi dixit abzahā: Deus mihi locut⁹ est qñ pmisit filiū
Genē.xxj. Credidi qđ mihi daturus esset de⁹ posteritatē. Et qualē po
steritatē? Ut diceret mihi: In isaac vocabit tibi semē. Et ne
forte sic vocaret mihi semē in Isaac vt ante me me⁹ fili⁹ mo
reret: In semīe tuo inqt benedicent oēs gētes. Ipe ergo mi
hi loquēs pmisit filiū: ꝛ ipse exigit vt occidā? Non fecit sibi
questionē quasi de extraneis ꝛ sibi aduersitatib⁹ verbis dei p
mittētis filiū nasciturū: ꝛ postea dicētis. Occide mihi filium
tuū: sed erat in corde ei⁹ semp fides incōcussa ꝛ nullo mō defi
ij. Retrac. xxij. ciens. Cogitauit em̄ abzahā deū q̄ dedit vt ille de senib⁹ na-
sceret q̄ nō erat: posse etiā de morte repare. Ampli⁹ em̄ est qđ
iā fecerat de⁹: cū q̄ nō erat post tantā desperationē videbat si
bi datū filiū: Et si humanā infirmitatē cōsulas: impossibile.
Adiecit itaqz aīz ad fidē: nō credidit aliqđ ipossibile eē crea
toꝝ: q̄ quēadmodū crediderat: filiuz suscepit. Credidit post
ea iubēti deo: iā ī se suscepto filio, pbauerat deū. Credidit su-
sceptur⁹ filiū: credidit occisur⁹. Ubiqz fidelis: nusqz crudelis
Dino pduxit filiū ad locū victime: armauit etiā dexterā cul-
tro. Attēdis qs feriat: ꝛ quē feriat: attēde qs iubeat: Pi⁹ er-
go abzahā obtēperādo. Quid de⁹ in iubēdo? Nōne forte ifir
mis (nō dicā sacrilegis) animis ipe displiceat q̄ iubeat? Sz
si placet q̄ obtēperabat: quō displicet q̄ iubebat? Qz si abza-
hā bene fecit obtēperando: multomeli⁹ ꝛ longe meli⁹ incōpa
bili mō de⁹ in iubēdo. Fortasse sacramentū querit. Nō enim C
frustra hoc de⁹ iuberet: aut carnaliter accipiēdum est: qđ le-
ctū fortasse nōnullozū min⁹ intelligentiū cozda cōmouit. Tē
tauit inqt de⁹ abzahā. Sic ergo ignar⁹ est de⁹ rerū: sic nesci⁹ Genē.xxij.
cozdis humani: vt tēptando hoīez inueniat? Absit: Sz vt ipe
homo se inueniat. Primo itaqz frēs, pter illos q̄ aduersant
legis veteris scripture sancte: qz nōnulli nō itelligentes citi⁹
volunt exagitare qđ nō intelligūt: q̄ agere vt intelligāt: ꝛ nō
fiūt hūiles inq̄sitores: sed supbi calūniatores. Propter hos
ergo qui euāgeliū volūt accipe ꝛ legē veterē respuere: putā-
tes in via dei posse se esse: ꝛ recte vno pede ambulare: qñ non
sūt scribe eruditi in regno dei qui, pferūt de thesauro suo no- Mat.xiij.
ua ꝛ vetera: Propter hos ergo tales ne qui forte hic lateant
aut ꝛ si hic nō sunt: habeāt qui assunt q̄d talibus rñdeant: bre
uiter solueda est ista questio. Dicim⁹ talib⁹: Euangeliū acci
pitis: legē nō accipitis. Nos aūt dicim⁹ eundum esse euāgelij
misericordissimū largitoꝝ: qui extitit etiā legis terribilis la-
tor. Lege em̄ terruit: euāgelio cōuersos sanauit: q̄s vt puerte
ret lege terruerat. Imperator dedit legē: ꝛ multa cōmissa sunt
extra legē. Lex quam dedit imperator: non nouerat nisi punire
peccātes. Restabat ergo vt ad soluēda delicta eoꝝ ipe cū in-
dulgētia veniret qui legē pmiserat. Sz q̄d dicit puer suz coz D
qz dicit se accipe euāgeliū: legē vo respuere? Quare respuit?
Quia scriptū est inqt: Tētauit de⁹ abzahā. Ego deū colaz q̄
tētat. Christū cole: quē habes in euāgelio. Ipe reuocat te ad
intelligendā legē. Sz qz nō trāsierūt ad xp̄z: in suo fantasma
te remāserūt. Nō em̄ colūt xp̄m q̄lis pdicaꝰ ex euāgelio: sed
qualē ipsi sibi finxerūt. Propter ea sup velamen stultitie sue
naturalis: addūt alterū velamē puerse opinionis. Et qñ per
duplex velamē poterit videri qđ lucet in euāgelio? Displicet
tibi tentās de⁹: displiceat tibi tētans xp̄s. Sz cū placuerit ti
bi tentās xp̄s: placeat tibi tentās de⁹. Et xp̄us em̄ filius dei
de⁹: ꝛ cuz pre xp̄s vn⁹ deus. Ubi igit legim⁹ tentantē xp̄m?
Euāgeliū loqtur. Ait em̄ philippo: Habētes panes: date il- Johan. vj
lis māducare. Et sequit euāgelista: Hoc aūt dicebat tentās
eū. Ipe em̄ sciebat q̄d esset factur⁹. Refer nūc aīm ad deum
tētantē abzaham. Hoc em̄ dicebat ꝛ de⁹ tētans abzahā. Ipe
em̄ sciebat q̄d esset factur⁹. Agnoscit tētatoꝝ de⁹: agnoscit tē
tatoꝝ xp̄s: coꝝrigat tētatoꝝ heretic⁹. Nō em̄ sic tētat heretic⁹
quō tētat de⁹. De⁹ em̄ tētat vt aperiat homini: Heretic⁹ tētat
vt deū sibi claudat. Ergo nouerit charitas vra tēptationē dei E
nō id agere vt ipe aliqđ cognoscat qđ ante nesciebat: sz vt il-
lo tentāte: id est interrogāte: qđ est in hoīe occultū, pdat. Nō
em̄ sibi hō ita not⁹ est vt creatoꝝ. Nec sic eger sibi not⁹ est vt
medico. Egrotat hō: ipse patit: medic⁹ nō patit: ꝛ ab illo qui
nō patit expectat audire qđ patit. Ideo ī psalmo clamat hō
Ab occultis meis mūda me dñe: q̄ sūt in homīe occulta ipsi Ps̄.xviij.
homini in quo sunt ꝛ nō, pcedūt: neqz aperiunt neqz inueniū
tur nisi in tēptatiōib⁹. Si de⁹ cessat tētare: magister cessat do-
cere. Sz de⁹ tētat vt doceat: diabol⁹ tētat vt decipiat. Cui tñ F
nisi ille qui tentat dederit locū: inanis ꝛ irridēdus repellit.
Jō apl's: Neqz detis ait locū diabolo. Dant aūt locuz hoīes
diabolo ex cupiscētijs suis. Nō em̄ videt diabolū homīes Ephe.iiij.
cū quo pugnāt: sz facile hūt remediū. Se ipos interi⁹ vincāt:
ꝛ de illo foris triūphant. Quare hoc dixim⁹? Qz nescit se hō
nisi in tentatione discat se. Cum autem didicerit se: nō se ne-
gligat si enim se negligebat latentem non se negligat notum
sibi. Quid ergo dicimus fratres? Et si sciebat se abzaham:
nos nō nouerat⁹ abzahā? Aut sibi aut certe nobis, pdend⁹
erat. Sibi: vt sciret vnde gratias ageret. Nobis: vt scirem⁹
vel q̄d a dño despcaret: vel q̄d in hoīe imitaremur. Quid er-
go nos docet abzaham? Ut breuiter dicaz: vt deo nō ꝓponaꝰ
m⁹ qđ dat de⁹: interim ad litterā rerū gestarū anteqz tractet
latebra sacramēti: id est q̄d lateat in hoc mysterio quo iussus
est abzahā occidere vnicū filiuz. Ergo nec illud quod tibi, p
magno prestat de⁹: ꝓponas illi qui pstitit. Et cū volueritti-
bi subtrahere nō tibi vilescat: qz gratis amād⁹ est de⁹. Quod
em̄ dulci⁹ a deo premiū: q̄ ipse deus? Ergo impleta abzahā G
deuotionis obedientia audita deo: Nunc cognoui qñ tu ti- Genē.xxij.
mes deū. Sō ita intelligitur: eo qđ abzahā fecerit deus vt si
bi innotesceret: sicut qñ loqtur ppheta. Christianis loquor

vel proficientib⁹ in schola dei: nō sunt rudia nec noua que dico: sed vestre sanctitati nobiscū visitatissima ⁊ manifestissima
Quādo prophetā loquit: quid dicit? Dixit de⁹: Plane dicimus. Dicim⁹ etiā: Dixit pphēta. Et vtrūq; recte dicimus: ⁊
vtrūq; in auctoritate inuenim⁹. Et apostoli sic intellexerūt
pphētas vt dicerēt: Dixit deus. Et alio loco: Dixit Esaias
Vtrūq; verū est: qz vtrūq; inuenim⁹ in scriptur⁊. Soluat mi
hi xp̄ian⁹ q̄stionē quā modo proposui: ⁊ soluat sibi q̄ō paulo
ante pposui. Quomō? Qz q̄ō homo dicit de dono dei: de⁹ di
Matth̄.x. cit: ſm illud: Non em̄ vos est⁊ qui loquimini: ⁊ cetera. Et itē
rū. Ecce ego paul⁹ loquor vobis. Et iterꝝ. Christ⁹ qui in me
ij.Cor.xiij loquit. Ergo istā regulā fratres transferte ad illud q̄ō aliq̄n
tortuosum videbat: ⁊ rectū erit. Illū ergo oēs intueamur: vt
ij Cor.viij esurientes aīas nostras ipse pascat: qui esuriuit ꝓpter nos: q̄
paup fact⁹ est cum diues esset: vt ipsi⁹ pauptate nos ditare:
Pſ̄.cliij. mur. Oportune ad eū pauloante cantauim⁹. Omīa a te expectant vt des illis escam in tpe oportuno. Si oīa: oēs. Si oēs
et nos. Nō ergo si quid boni in sermone daturi sum⁹ nos dabimus: sed ille a quo oēs accepim⁹: qz oēs ad eū expectam⁹
Temp⁹ est det. Sed faciamus q̄ō dixit vt det: id est expecte
mus ad eū. Ip̄m corde intueamur: qz sicut oculi corpis⁹ au
res ad nos: ita oculi cordis ⁊ aures ad illū. Patēti aure cor-
Ho dis audite sacramentū magnū. Oia quidē sacramenta diuinarū scripturarū vtiq; magna atq; diuīa sūt. Sūt tñ insignio
ra magisq; p̄cipua q̄ max⁊ie intētos nos desiderant: ⁊ que pre
ceteris lapsos edificant: satiant esurientes: qui non ita satient
vt fastidiāt: sed sit satietas fastidio: Pellēs inopiaz: nō assu
mens ꝓtemptū. Quē nō moueat iussus immolari vnic⁹ filius
ei a quo ꝓmissus est. Et maxime res ita gesta vt audiuimus
intētos aīos facit ad querēdū exponi sacramentū. Ante oīa
tñ fratres hoc in noīe dñi ⁊ admonem⁹ quātū possum⁹: ⁊ pre-
cipim⁹ vt q̄n auditis exponi sacramentū scripture narrantis
que gesta sunt: p⁊ illud q̄ō lectū est credatis sic gestum quō
lectū est: ne subtracto fundamēto rei geste quasi in aere ḡratis edificare. Abrahā pater noster homo erat illis tēporib⁹
Genē.xv.et fidelis: credēs deo: iustificat⁹ ex fide: sicut scriptura dicit et
Gal.iij. vet⁹ ⁊ noua. Suscepit filiū de sara vroze iā i senectute vtriusq;
Genē.xxj. cōstitutis: ex magna despatione: sed ſm hoiem. Quid aūt de
deo desperandū: cui difficile nihil est? Qui sic facit magna:
quomō parua. Sic suscitat mortuos: quō creat viuos. Si pic-
tor eadē arte facit murē qua elephantē: diuersa opa: ſz ars
pſ̄.cxlviij. vna: quātomagis de⁹: qui dixit: ⁊ facta sunt: mādauit ⁊ creata sunt? Quid difficile facit qui verbo facit? Qua facilitate
creauit angelos vltra celos: ea facilitate luminaria in celis:
ea facilitate pisces i mari: ea facilitate arbores ⁊ animalia in
terra: ea facilitate magna qua parua. Cui ergo cuncta facili-
mant facere de nihilo: mirandū est qz dedit senib⁹ filium?
Tales ergo illos viros vel illos hoies habebat de⁹: ⁊ illo tē-
pore tales fecerat p̄cones filio vēturo: vt nō solū in his q̄ dicebant: ſz etiā in his q̄ faciebāt: vel in his que accidebāt xp̄s
querak: xp̄s inueniak. Quicq̄d scriptura dicit de abrahā ⁊ fa
Gal.iiij. ctū est: ⁊ pphetia est: sicut apl's quodā loco dicit: Scriptum
est q̄ abrahā duos filios habuit: vnū de ancilla: alterū de li-
J bera. Que sūt in allegoria. Hec ergo sunt duo testamēta. Jā
Genē.xxj. impudenter dicim⁹: qz isaac ⁊ nat⁹ est abrahe: ⁊ aliq̄d signifi
cauit: sicut ⁊ īmolare filiū iussus obtempat deo: pducit ad lo
Genē.xxij. cū: venit triduo: dimittit duos seruos suos cū iumēto: pergit ipse quo de⁹ p̄ceperat: leuat lignū in altare: leuat filiū sup
lignū. Anteqū veniat fili⁹ ad locū sacrificij: portat lignū quo
leuādus est. Deinde cū iam pene ferirek: sonat vox vt parcak
⁊ nō tamē sine sacrificio: ⁊ sine sanguine fuso recedik. Appa-
ret aries in vepre inherēs comib⁹: īmolak: peragik sacrificiū
Vbi.ſ. Peracto sacrificio: dicit ad abrahā. Facio semē tuum sicut
stellas celi: ⁊ harenam maris: Et obtinebit semen tuum ciui
tates aduersariorū: Et benedicenk in semine tuo oēs gentes
terre: eo q̄ exaudisti vocē meā. Vide ergo quādo factū est: ⁊
quādo cōmemoratio sit facti ipsius: Quādo dicit ille aries:
Pſ̄.xxj. Foderūt man⁹ meas ⁊ pedes meos: ⁊ cetera. Quādo pactuz
est illud in psalmo sacrificiū: tunc in ipso psalmo dictum est:
Cōmemorabunk ⁊ conuertenk ad dñm vniuersi fines terre.
Et adorabunt in ꝓspectu ei⁹ vniuerse pſ̄te gentiū. Qm̄ ipsi⁹
est regnum: ⁊ ipse dñabik gentiū. Si cōmemorabunk dictum
est: p̄signatū est aliquādo quod fieri iam videmus. Vide a
mus ergo quomodo impletū sit: ⁊ vnde impletum: quo p̄rece

dente sacrificio impletū quod dictum est abrahe: In semine Genē.xxij.
tuo benedicenk omnes gentes. Felices omnes gētes: que illud non audierunt: ⁊ nunc legentes crediderunt: quod credidit ille qui audiuit: Credidit em̄ abraham deo: ⁊ reputatum Jacobi.ij.
est illi ad iusticiam: ⁊ amic⁹ dei appellatus est. Quod credidit deo: int⁹ in corde: in sola fide est. Qz aut̄ īmolandum duxit filium: q⁹ intrepidus dexteram armauit: q⁹ iam feriret nisi voce teneret: magna fides est vtiq; ⁊ magnum opus: ⁊ ip̄m opus laudauit deus vt diceret: Nm̄ exaudisti vocem meam
Quare ergo apostolus paul⁹ ait: Arbitramur iustificari ho- Ro.iij.
minem per fidem sine opibus legis. Et alio loco dicit: Et fi- Gal.v.
des que per dilectionem operatur. Per quam adipisci credimus salutem eternam: Amen.

¶ Item eodez die alius sermo factus ad fratres in heremo: qui inter sermones ad eosdem habek. xl.fo.xviij.col.iiij.

¶ Item eodē die Homelia de eo quod scriptuz est in euangelio ſm Johannez: Erat dies festus iudeorum: Et ascendit iesus hierosolymam ⁊c̄. que habetur in expositione doctoris: Tractatu xvij.fo.clxj.col.j.

¶ Sabbato post primā dominicam in quadragesima: De Abrahām ⁊ immolatione Jsaac.

Sermo.j.

Ser.lxxiij A

FOuum p̄cepti genus est homini legē sceleris dare: ⁊ religiosum habere si impiū voluerit ꝓpetrare Abrahām si parricidium fecerit: iust⁹ est. Si nō fecerit: indeuot⁹ est. Quid sit ergo q̄ō nunq̄ deuz nisi pietate placam⁹? Cupit sibi vota offerri: non crudeliter coli. Ecce inter pietatē patris et deuotionē dei: filiū est quidez scelus occidere: sed deum scelestī⁹ nō audire. In angusto posita est pfecta iusticia. Parricidiū iuberis vt facias: tuis te manibus orbatur⁹? Quid hoc est? Imperat parricidiū: qui B
prohibet homicidiū. Jubek inquit filium victimare: solatiū Genē.xxij.
paterne senectutis: ⁊ vnicum pignus posteritatis. Qui quanto serior: tanto dulcior: quāto solus aut vnicus tanto charior dilectus. In vtroq; senes: creande prolis desperatio retinebat: vtpote posset temp⁹ quod natura fraudauerat: etas in sene patre: sterilitas in anicula matre. Jaz em̄ sara act⁹ sue vulue pdiderat: ⁊ senē patrem vtis generādi lassauerat: qz fructū sterilis nō habebat. Ecce subito frigens vulua materna non instinctu libidinis: sed fomite virtutis incaluit: rediuiuoque cessu floze iuuentutis. Merētis iam art⁹ corpozis viruerūt marcida mēbra: ⁊ annose etatis tabe pallentia: puericie ruboze viruerūt: ⁊ in succido tepore veteraſcēs iam corp⁹ non tanq̄ concubitus sed promissio vegetabat. Canis iam toga tū caput albebat: ⁊ rugas suas vulua in ventre tendebat. Tumebat vter⁹ grauide: tremebat gressus in poplice. Destabat onustū vterū: que corpus iam nō regebat incuruuz. Nouissimis annis fetaz fessa mulier q̄ nō nouerat in iuuētute cōcipe
discit in senectute lactare. Discite piugati vacare effectū se- Hiere.j.
minis vbi nō fuerit munus auctoris: ipso dicente: Priusq; C
te formarē in vtero noui te. Accipe inquit filiū tuū: ⁊ offer mi
hi illum in vnum de mōtib⁹ quem demōstrauero tibi. Senex Genē.xxij.
pater ⁊ vnici mater: nouī parentes et veteres genitores: ad tam acerbum nō mouenk imperium. Hilaris accingebatur: qui nec timorem facinoris formidauit: nec implere quod iussus est degener animus dubitauit. Spes illa futura tot gentium paterna manu iubetur occidi. Deuotus pater eo voto suscepit parricidium quo fuscepera⁊ filium: nec refert vtrum impendat aut perdat: dum quoquo modo q̄ō acceperat reddat. O domine pissime quem scis patri dilectuz: quid imperas victimandum? Nunc nuper senem sterilem fecundasti: ⁊ tam cito quod donaueras repetisti? Ubi est quod senibus pstitisti? Ergo iratus potes ledere: sicut propitius imperas orbitatem? Absit a nobis ista incredulitas. Deus pro nobis filium suuz iussit occidi: non nostros mactari. Jdeo iubetur filium occidere: vt manifestetur mundo qui iam notus fuerat deo. Nam quomodo innocentis desiderat sanguinem: qui reum damnat pro sanguine? Demonstrare cunctis hominibus deuotionem voluit: qui parricidium vt fieret im-

D perauit. Paret ilico imperijs: ꝓceptis obtemperat: pergit percussor paratus: immo filius cū patre ꝓficiscitur moriturus: atq; vtinam tunc modo moriturus: nō insuper et patris gladio obiturus. Venerunt ergo ad locū quem dixerat dei ambo pariter: aram cōstruunt sacerdotes: ligna are imponit filiū alligauit: et extento gladio: angelus ne percutias puerū exclamauit: oculis respice ⁊ vide arietē in vepre. Videte fratres Abraham patriētia fortem: deuotione constantē: non cum aliq̄ fera luctantē: sed cū natura pugnātem. Deuotio docebat: pcute. Pietas clamabat: parce. Illa reuocabat: ista prouocabat. Filius tūc moriturus iacebat: erigit dexteram feriturus: et locum quo libens percutiebat aucupat. Parce inquit abrahā. Qui iusserat vt feriret: modo vociferatur vt parceret. Sciebat enim probatū patrem: et in deuotione feruentem gladiū temperare: et filiū non perimere: sed nec cremare. Parce inq̄t deuote pater: parricida sine crimine parce. Tuum sacrificiuꝫ quod paraueras intēdi: ego q̄ iusserā vt obtulisses accepi. In voto probaui: quod in facto renui. Acceptaui votum: nec repuli sacrificiū. Laudo fidē: nec reprobo pietatem: nec tibi patior inferri orbitatem. Perfecta sunt omnia: ⁊ salua sunt vniuersa. Vincitur innocens hostia: ne offerentis deuotio putaret seminus aliquid exhibere: si impatientia doloris victima calcitraret. Ecce spiritali presagio meum preuenisti consiliū. Quod enim paraui pro toto mundo: tu tam deliberasti in filio tuo. Q̄ in vnigenito meo disposui: tu in tuo vnico perfecisti. Vnde benedicentur in te omnes gentes. Amen.

¶Item eodem die alius sermo: qui habetur inter sermōes de x̄bis apl̄i. xxvij. fo. xciiij. col. ij.

¶Item eodē die Homelia de eo quod scriptuꝫ
Mat.xv. est in euāgelio ſm Mattheum. Et post dies sex assumpsit Jesus petrū et iacobum. ⁊c. que habetur de questionibus euangeliorū. li. j. ca. xviij.

¶Dominica secunda In quadragesima de eo quod scriptum est in euangelio ſm Mattheum. Egressus Jesus de Benezareth secessit in partes tyri et sydonis. ⁊c. Sermo. j. In quo dicit q̄ ecclesiam sibi ex gentibus deus desponsauit repudiata synagoga prefiguratum fuit.

Sermo lxxiiij. A Chananea ista mulier que heri nobis lectione euāgelica cōmendata ē: ꝑbet nobis būilitatis exēplū et pietatis viā: ab humilitate in alta surgere ostendit. Erat aūt sicuti paret nō de populo israel vnde patriarche: vnde ꝓphete: vnde parentes dñi nostri iesu x̄pi ſm carnē: vnde ipsa virgo maria que peperit x̄pm. Mō ergo
Mat.xv. ex isto populo erat hec mulier: sed erat ex gētibus. Mā sicut audiuimus secessit dñs in partes tyri et sidonis: ⁊ inde mulier chananea de finibus illis egressa ē. Petebat beneficiuꝫ instantissime curande filie sue: que male a demonio vexabat Tyrus ⁊ sidon non erant ciuitates populi israel sed gentiuꝫ
B q̄uis vicine illi populo. Clamabat ergo auida impetrandi beneficij fortiterq̄ pulsabat: ⁊ dissimulabat ab eo: nō vt mia negaret: sed vt desideriū accenderet: nec solū vt desiderium accenderet: sed sicut ante dixi: vt būilitas cōmendaret. Clamabat ergo dño non audiēte: sed q̄ facturus erat in silentio disponēte. Discipuli rogauerunt p illa dñm: et dixerunt. Dimitte illā: q; clamat post nos. Et ille. Nō sum missus: nisi ad oues que perierūt domus israel. Hic verborum istoꝝ oritur questio: vnde nos ad ouile christi de gentibus venim⁹: si nō est missus nisi ad oues que perierunt dom⁹ israel. Quid sibi vult huius secreti tam alta dispēsatio: vt cum domin⁹ sciret quare venerit: vtiq; vt ecclesiam haberet in oībus gentibus nō se missum dixerit nisi ad oues que perierunt dom⁹ israel. Intelligimus ergo presentiam corporis sui: natiuitatē suā: exhibitionem miraculorum virtutemq; resurrectionis ī illo populo eum ostendere debuisse: ita fuisse dispositum: sic admittio cōmēdatum: hoc predictum: hoc impletum: q; x̄ps iesus ad gentē iudeorum venire debuit videlicēt: occidēd⁹: et lucrādus eos inde quos ante prescuit. Non enim dānata illa plebs est: sed vētilata. Ibi erat palee multitudo: ibi granorum occulta dignitas. Ibi quod incenderetur: ibi vſi horreum repleretur. Maꝫ vnde apostoli nisi inde? Vnde petr⁹? Vnde ceteri? Vnde ipse paulus: primo saulus? Hoc ē ꝑmo superbus: postea humilis. Nam quādo saulus: a saule nomē C
dertuatum erat. Saul aūtem rex superbus: in regno aūt̄ duid humilem persequebatur. Quādo ergo saulus qui postea paulus: tunc vtiq; superbus: tunc persecutor innocentū: tūc vastator ecclesie. Acceperat enī litteras veluti zelo synago- Act.ix.
ge ardens et insequens x̄pianum nomen: a sacerdotibus: vt exhiberet q̄scunq; inuenisset christianos ad luēdas supplicia Cum pergit: cū anhelat cedes: cū sitit sanguinez: celesti x̄pi voce prostratus est persecutor: erectus ē predicator. Impletur in illo quod scriptum est ī prophēta. Ego percutiā: ⁊ ego Deu.xxxij
sanabo. Hoc enim percutit deus quod se in homine extollit aduersus deum. Non est impius medicus que tumorē ferit: qui putredinem secat aut vrit. Dolorem ingerit: sed vt perducat ad sanitatez. Molestus est: sed nisi esset: vtilis nō esset Prostrauit ergo christ⁹ vna voce saulum: erexit Paulum: hoc est prostrauit superbum: erexit humilem. Nam que fuit ratio mutandi sibi nominis: vt cum saulus antea vocaretur postea se Paulum dici vellet: nisi quia sauli nomē in se agnouit cū persequeretur fuisse superbie? Elegit ergo humile nomen vt paulus: hoc est minimus vocaretur. Paulum enim minimum est. Paulum: nihil aliud est q̄ minimū vel paruū De quo nomine tam glorians humilitatemq; cōmēdans. Ego inquit sum minimus apostolorū. Unde ergo vnde iste j.Cor.xv.
nisi ex populo iudeorum? Inde illi apostoli: inde Paulus: D
inde quos commendat idem paulus: qui viderint dominuꝫ post resurrectionem. Dicit enim eum visum ferme a quingē Ubi.ē.
tis fratribus simul: ex quibus plures manēt vsq; adhuc: quidam autem dormierūt. Ex illo autem populo etiam illi qui Act.ij.
cum petrus loqueretur commendās passionem: resurrectionem: diuinitatem christi: accepto spiritu sancto quando illi omnes in quos venit spiritus sanctus linguis omnium gētiū sunt locuti: cōpuncti spiritu qui audiebāt ex populo iudeoꝝ quesierūt consiliū salutis sue: intelligētes se reos sanguinis x̄pi: quod eū ipsi crucifixerūt: ipsi occiderunt: in cuius noīe occisi a se viderēt tanta miracula fieri: viderēt spūscti psentiā. Querētes q̄ cōsiliū: respōsum accepert. Agite penitētiā Ubi.ē.
et baptizetur vnusquisq; vestrū in noīe dñi nr̄i iesu x̄pi: ⁊ dimittent vobis peccata vr̄a. Quis desperet sibi donāda pctā quando crimen occisi christi reis donabatur? Cōuersi sunt ex ipso populo iudeorum. Conuersi sunt: baptizati sunt. Ad De pse.dī.
mensam domini accesserunt: et sanguinem quē seuientes fu- ij.tūc eis.
derunt: credentes bibert. Quemadmodū autem sint cōuersi q̄ plane atq; perfecte indicant actus apostolor. Nam oīa q̄ Act.iiij
possidebant vendiderunt atq; precia rerū suarum ad pedes apostolorū posuerunt. Et distribuebat vnicuiq; sicut opus E
cuiq; erat. Et nemo dicebat aliquid ꝓpriū: sed erāt illis oīa Mat.xv.
ꝑmunia. Et erat illis sicut scriptū est: aīa vna: ⁊ cor vnum in deū. Ecce oues de q̄bus dixit. Non sum missus nisi ad oues Lu.xxiij.
q̄ perierunt domus israel. Illis enim exhibuit presentiā suā p illis inse seuientib⁹ crucifixus orabat dicens. Pater ignosce illis q; nesciūt quid faciunt. Intelligebat medicus frenēticos mente perdita medicū occidentes: ⁊ occidēdo medicū nescientes sibi medicamentū facientes. De dño enim occiso omnes nos curati sumus: illius sanguine redēpti: pane illi⁹ corporis a fame liberati. Hanc presentiam x̄ps iudeis exhibuit. Hoc ergo ait. Nō sum missus nisi ad oues que perierūt domus israel: vt illis presentiam sui corporis exhiberet: nō in oues quas habebat in gentibus cōtemneret et preteriret. Ad gentes enim ipse non venit: sed discipulos misit. Et illic impletum est quod ꝓpheta dixit. Populus quē nō cognoui Pſ.xvij.
seruiuit mihi. Audite q̄ alta: q̄ euidēs: q̄ expressa ꝓphēta Populus quem non cognoui: id est cui presentiam meā non exhibui: seruiuit mihi. Quomodo? Sequit. In auditu auris obaudiuit mihi. Hoc est non videndo: sed audiēdo crediderunt. Ideo gentiū maior laus. Illi enim viderūt ⁊ occiderunt: gentes audierunt ⁊ crediderūt. Ad gētes aūt vocādas Pſ.cv.
⁊ cōgregandas: vt impleretur quod modo cantauimus. Cōgrega nos de gentibus vt confiteamur nomini tuo: et gloriemur in laude tua. Ille Paulus apostolus missus est minimus: ille factus magnus: non per se: sed per eum quem persequebatur. Missus est ad gentes: ex latrone pastor: ex lupo Act.ix.
ouis. Missus est ad gētes ille apostolus minim⁹: ⁊ multū la j.Cor.xv.

borauit in gentibus: ⁊ p eū gentes crediderunt. Testes sunt
Luce. viij. eius epistole. Habes hoc i euāgelio sacratissime figuratum.
Filia archisynagogi quedā defuncta erat: pater ei⁹ rogabat
dñm vt iret ad eā: egram reliquerat: et in periculo cōstitutā.
Ibat dñs ad visitādā ⁊ sanādā egrā: interea mortua nūciata
est: ⁊ dictū est pri puelle. Mortua ē: noli vexare magistrum.
Dñs aūt q̄sciebat se posse mortuos suscitare: non abstulit spē
Ubi. ℣. desperato: et ait patri. Noli timere: tm̄ crede. Pergebat ad
puellam: atq; in itinere inter turbas quō potuit coartauit se
quedā mulier q̄ fluxū sanguinis patiebatur et diuturno illo
languore in medicos frustra oīa q̄ habebat impēderat. Ubi
fimbriā vestimēti eius tetigit: sanata ē. Et dñs. Quis me te-
tigit? Admirantes discipuli qui nesciebāt quid esset factum:
⁊ videbāt eū a turbis cōpressum: ⁊ de vna que leuiter tetigerat
fuisse sollicitū: respōderunt. Turba te premit: ⁊ dicis: q̄s me
tetigit? Et ille. Tetigit me aliq̄s. Nam iste premūt: illa teti-
☞ git. Corpus ergo xp̄i multi molestē premūt: pauci salubriter
tangūt. Tetigit me inquit aliq̄s. Ego enī sensi de me ⁊ virtutē
exijsse. At vbi vidit illa nō se latuisse: puoluta ē ad pedes ei⁹
G ⁊ cōfessa ē quid eēt factū. Post hec perrexit: peruenitq; quo
tēdebat: ⁊ puellam filiā archisynagogi inuentā mortuam su-
scitauit. Factum quidē est: ⁊ ita vt narrat impletū: sed tamē
etiam ipa q̄ a dño facta sunt aliq̄d significātia erant: q̄si ℣ba
si dici pōt visibilia ⁊ aliq̄d significantia. Qō maxīe apparet
in eo qō p̄eter tp̄s poma quesiuit in arbore: ⁊ q̄ non inuenit
arborī maledicens aridā fecit. Hoc factū nisi figuratū acci-
piatur stultū inuenitur: primo quesisse poma i illa arbore q̄
tp̄s non erat vt essent in vlla arbore: deinde si pomor̄ iā tp̄s
esset: non habere poma q̄ culpa arboris esset? Sed q̄ significa
cabat querere se nō solū folia: sed etiam fructū: id est nō solū
verba sed ⁊ facta hoīm: arefaciendo vbi sola folia inuenit: si-
gnificauit eorū penā qui loqui bona possunt: facere bona no-
lunt. Sic ergo ⁊ hic. Nam vtiq; mysterij est. Prescius oīm
dicit. Quis me tetigit: fit imperito similis creator: ⁊ interro-
gat non solū qui hoc sciebat: sed etiā q̄ cetera presciebat. Alt-
quid est vtiq; quod nobis significāte mysterio loquitur xp̄s
H Filia illa archisinagogi significabat pp̄lm iudeor̄ ⁊ mortuo
rum: ppter quem venerat christ⁹: qui dixit. Nō sum missus
nisi ad oues que perierunt domus israel. Illa vero mulier q̄
fluxum sanguinis patiebatur: ecclesiā figurat ex gentib⁹: ad
quam xp̄s per presentiā corporis non erat missus. Ad illam
ibat: illius salutē intendebat. Hec intercurrit tangit fimbriā
q̄si nescientis: id est sanat tanq̄ absente. Dicit ille. Quis me
Ps̄. xvij. tetigit: q̄si diceret. Non noui hunc populū. Populus quem
Luce. viij nō cognoui seruiuit mihi. Tetigit me aliq̄s. Ego enim sensi
℣tutē de me exisse: id est euangelij missum totū orbē imple-
uisse. Agitur aūt fimbria exigua pars vestimēti ⁊ extrema
Fac vestē xp̄i pauluz. Quasi fimbria ibi ap̄s paulus erat: h̄
est extremus et minimus. Nam vtiq; de se dicit. Ego sum
j. Cor. xv. minimus apostolor̄. Nam post oēs vocatus ē: post oēs cre-
Mat. xv. didit: plus oībus sanauit. Nō erat missus dñs: nisi ad oues
Ps̄. xvij. q̄ perierāt domus israel. Sed quia ⁊ populus quē nō cogno-
uerat seruitur⁹ erat: i obauditu auris obauditur⁹ erat. Nec
Joban. x. de illo tacuit ibi p̄stituturus. Ait enī quodā loco idē dñs. Ha-
beo alias oues q̄ nō sunt de hoc ouili: oportz me ⁊ has adduce-
re: vt sit vnus grex ⁊ vnus pastor. Inde mulier ista erat: iō
Mat. xv. nō cōtemnebat sed differebatur. Nō sum inq̄t missus nisi ad
I oues q̄ perierūt domus israel. Et illa clamādo instabat: per-
seuerabat: pulsabat: tāq̄ iam audisset. Pete et accipe: q̄re et
Mat. vij. inuenies: pulsa et aperiet tibi. Insistit: pulsauit. Nam ⁊ dñs
q̄si dixit hec ℣ba. Petite ⁊ accipietis: querite et inuenietis:
pulsate ⁊ aperiet vobis. Supra dixerat. Nolite sanctū dare
canib⁹: nec proieceritis margaritas vestras ante porcos: ne
forte cōculcent eas pedib⁹ suis: ⁊ canes cōuersi dirumpant
vos: id est post ostemptū margarit⁹ vestrarū etiam molesti
sint vobis. Nolite ergo illis ꝓicere q̄ contemnunt. Et vñ di
scernimus: tanq̄ responderent: qui sint porci: qui sint canes
hoc in ista muliere demonstratū est. Nam illi multeri instāti
respondit hoc. Non est bonū tollere panē filiorū ⁊ mittere ca
nibus. Canes: vna es ex gentib⁹: idola adoras. Quid aūt
Mat. xv. tam familiare canibus q̄ lapides lingere? Non est ergo bo-
num panem filiorum tollere et mittere canib⁹. Illa si recede
ret post hec ℣ba: canis accesserat: canis abscesserat. Sz pul-
sando: homo factus est ex cane. Institit enim petendo: et ex
ipso veluti conuitio humilitatem ostendit: misericordiā im
petrauit. Nec enim cōmota est aut succēsuit q̄ canis appel- R
lata fuerit: petens beneficium: rogans misericordiā: sed ait.
Ita dñe. Dixi me canem: plane canis sum. Agnosco nomen
meū. Et veritas loquitur: sed non ideo non a beneficio repel
lenda sum. Prorsus canis: sed ⁊ canes edūt de micis que ca-
dunt de mensa dominorū suorum. Modicū quoddā exiguū
beneficiū desidero: non mēsam inuado sed micas quero. Vi
dete quemadmodū humilitas cōmendata est. Canem illam
dñs dixerat. Non dixit: non sum: sed dixit: sum Et dominus
cōtinuo quia se agnouit canē. O mulier magna est fides tua: Ubi. ℣.
fiat tibi sicut petisti. Tu te cognouisti canem: ego te iā agno-
sco hoīem. O mulier magna est fides tua. Petisti: quesisti:
pulsasti. Accipe: inueni: aperiatur tibi. Videte fratres quē- L
admodum in hac multere que chananea erat: id ē̄ de genti
bus veniebat: et typum hoc est figurā ecclesie gerebat: ma-
xime hūilitas cōmendata est. Et enim gens iudea vt ab euā
geliō pelleret superbia inflata ē q̄ legē accipere meruisset
q̄ de ipsa gente patriarche ꝓfessi sunt: prophete extiterunt:
moyses dei seruus miracula magna q̄ audiuimus in psalmo
in egypto fecerit: per mare rubrū aquis recedentib⁹ populū
duxerit: legem acceperit: quaz ipsi populo dederit. Erat vt
extolleretur gens iudea: et p ipsam superbiā factū est vt xp̄o
nollet hūiliari auctor humilitatis: repressor tumoris: me-
dico deo: qui ppter hoc cū deus esset homo fact⁹ est: vt se hō
hominem cognosceret. Magna medicina. Hec medicina si
superbiam non curat: quid eā curet nescio. Deus est et fit hō.
Seposuit diuinitatē: id est quodammodo sequestrat: hoc est
occultat quod suuz erat: quod apparet acceperat. Fit ille hō
cum sit deus: et non se agnoscit homo hoīem: id est nō se mo
talem agnoscit: non se agnoscit fragilē: nō se agnoscit egrotū
vt q̄rat vel egrotus medicū: sed quod est periculosius sanus
sibi videtur. Ergo ꝓpter hoc ille populus nō accessit: id ē M
ꝓpter superbiam. Et dicti sunt ex arbore olee: hoc ē de illo
populo a patriarchis creato: fracti rami naturales: id est iu-
dei merito steriles spū superbie: et in illa olea insertus ē olea
ster. Oleaster populus ex gentibus. Sic dicit apostolus q̄ Roma. xj.
oleaster insert⁹ sit in olea: rami aūt naturales fracti sint. Illi
fracti ppter superbiā: insertus oleaster ppter humilitatem.
Hanc humilitatē ostendit mulier dicēs. Ita dñe: canis sum
micas desidero. In hac humilitate etiam centurio ille pla-
cuit: qui cū desideraret puerū suum a domino curari: et dñs
diceret. Ego veniā et curabo eū. Respōdit ille. Domine: nō Mat. viij.
sum dignus vt sub tectū meū intres: sed tantū dic verbo ⁊ sa
nabitur puer meus. Non sum dignus qui sub tectum meum
intres. Tecto nō recipiebat: corde recipiebat. Quāto humi
lior: tāto capacior: tanto plenior. Colles enī aquā repellunt:
valles implebūtur. Quid deinde: quid ad hoc dñs postea q̄
dixit. Non sum dignus q̄ sub tectū meū intres: ad eos qui se
quebantur? Amen dico vobis: non inueni tantā fidē i israel.
id ē in illo populo ad quē veni nō inueni tantā fidem. Tantā
q̄d est? Tam magnā. Unde magnā? De minimo: id ē de hu-
militate grandē. Non inueni tantā fidem similē grano sina-
pis: quanto minutior tanto feruētior. Inserebat ergo dñs
oleastrū in oliua. Tunc hoc faciebat q̄si dicebat. Amen dico
vobis: non inueni tantā fidem in israel. Denicq; vide qō seq̄t. R
Ideo dico vobis: quia nō inueni tantam fidē in israel: id est
tātam cum fide hūilitatem. Ideo dico vobis: quia multi ab Mat. viij.
oriente ⁊ occidente venīūt: et recumbent cū abrahā ⁊ ysaac:
⁊ iacob in regno celor̄. Recumbēt inquit requiescent. Non
enim debem⁹ illic carnales epulas cogitare: aut aliq̄d tale i
illo cōcupiscere: vt nō vitia mutem⁹ virtutibus: sz vitia sub-
damus. Aliud est enim desiderare regnū celor̄ ꝓpter sapiē-
tiam et vitam eternam: aliud ꝓpter felicitatem terrenam:
quasi illic habeamus eam opulentiorem atq; maiorem. Si
diuitem te in illo regno futurū putas: cupiditatē non amputas
sed mutas: et tū dives eris: et nō nisi illic dives eris. Nā
hic indigentia tua colligit plurima. Quare multum habent
diuites? Quia multum indigent. Maior indigentia: quasi ☞
maiores comparat facultates. Illic ipsa indigentia morie-
tur. Tunc vere dives eris: quando nullius indigens eris.
Non tu dives: et angelus pauper: qui non habet iumen-
ta: et redas et familias. Quare? Quia non indiget. Quia
quanto fortior: tanto minus indiguus. Ergo ibi diuitie

O et vere diuitie. Epulas terre huius non ibi cogites. Epule enim terre huius medicamenta quotidiana sunt: egritudini cuidam nre cum qua nascimur necessaria sunt. Egritudinē istam sentit quisq; cū hora reficiendi transierit. Vis videre quāta egritudo sit ista: vt tanq; acuta febris septem diebus nocet? Me te sanū putes. Sanitas: immortalitas erit: nā hec longa egritudo est: q; quotidianis medicamētis fulcis morbum tuū. Sanus tibi esse videris? Detrahe medicamenta: t vide quid potes. Nam ex quo nascimur: necesse ē vt moriamur. Morbus hic necesse est vt ad mortem perducat. Certe medici qñ egros inspiciunt hoc dicūt. Verbi gratia: hydropicus est iste: morit̄. Hic morbus non pōt curari. Elephātuosus est: nec morbus iste curari potest. Ptisicus est: quis hoc curat? Necesse est vt pereat: necesse ē vt moriatur. Ecce iam dixit medicus ptisicus est non potest nisi moriatur: t tñ aliquando et hydropicus non inde morit̄: et elephantuosus nō inde morit̄: t ptisicus non inde morit̄: et tamē necesse est vt quisquis natus fuerit inde moriatur. Morik inde non potest aliter. Hoc t medicus t imperitus pronūciat: sz t si tardius morit̄: nunquid ideo non morit̄? Quādo ergo vera sanitas: nisi quando vera immortalitas? Si ergo vera immortalitas: nulla corruptio: nulla defectio: q̄d illic alimētis opus erit? Ergo cū audis. Recumbēt cū abrahā t ysaac t iacob in regno celorū: id est inseruntur in oliua. Huius enī olive radices sunt: abraham / ysaac / t iacob. Filij autē regni hoc est iudei increduli: ibūt in tenebras exteriores. Precidētur rami naturales: vt inseratur oleaster. Sed vnde rami naturales precidi meruerūt: nisi superbia? Vnde oleaster inseri: nisi humilitate. Vnde t ista mulier dixit. Ita dñe: nam et canes edunt de micis q̄ cadunt de mensa dñorum suorum Et inde audit. O mulier: magna ē fides tua. Sic t ille centurio. Non sum dign? vt sub tectū meum intres. Amē dico vobis: non inueni tantam fidē in israel. Discamus vt teneamus būilitatē Si nondū habemus discamus. Si habemus non amittamus. Si nondū habemus: habeamus vt inseramur: Si iam habemus teneamus ne precidamur.

Mat.xv.

Mat. viij.

P

¶Item de eodē alia Homelia: que habetur de questionibus euangeliorum. li. j. ca. xviij.

¶Feria secōda post secundam dominicam in qua dragesima de puero Abraam qui missus est ad Rebeccā. Sermo. j. In quo dicit q̄ Abraham erat pphetie spiritu plen? et nouit de semine suo christum nasciturum ideo non per carnale femur sed per deū viuum iuramentum exigebat.

Ser. lxxv. A Gen. xxiiij

Mat.h.j. B Ge. xxiiij.

Paduante cū diuina lectio legeretur: audiuim? q̄ beatus abrahā vocauerit puerū suū: et dixerit ei. Pone manū tuā sub femur meū: vt adiurem te p deū celi et terre: vt nō accipias vxorē filio meo de filiabus regiōis huius. Et q̄ille obediēs posuerit manū sub femore t iurauerit ei. Hec enī oia fratres q̄ in testamēto veteri recitant: si tm̄ fm litterā voluerim? accipere: aut paruū aut nullū lucrū aīe cōsequemur. Quid enī nobis pdest q̄ ad ecclesiā ad audiendū dei x̄bū fideliter ꝓuenim?: si nobis dicatur q̄ abrahā miserit puerū suū: vt de regiōe lōginqua adduceret vxorē filio suo: cū t in istis regionib? hoc frequēter videam? fieri? Nos vero fratres sequētes btm̄ ap̄lm paulū: credam? q̄ oia q̄ scripta sunt: iudeis i figura cōtingebāt: nobis aūt i veritate cōpleta sunt. Dixit q̄ abrahā ad puerū suū. Mitte manū tuā sub femur meum: t iura p deum celi t terre Quid est b̄ fratres? Sic dixit btūs abrahā. Mitte manū tuā sub femur meū: tāq; diceret: mitte manū tuā ad altare: aut diceret: mitte manū tuā ad archā testamēti: aut extende manū ad tēplū dei: t iura mihi. Femur tāgebat: t p deū celi et terre iurabat Nō enī errabat btūs abrahā q̄ hoc fieri imperabat sz q̄ pphetie spū replet?: nouerat de seie suo x̄pm celi et terre dñm nasciturū. Ideo q̄ñ seruus suus femur illi? cōtingebat: non p carnale mēbra: sz p deū viuū t verū iuramēta p̄stabat: q̄ abrahā genuit ysaac: ysaac genuit iacob: iacob genuit iudam: de cui? semine x̄ps dñs nat? ē. Et stetit iuxta fōtem: et dixit i corde suo. Dñe deus dñi mei: si feci sti miam cum dño meo: ecce sto ad puteū: t puella q̄ venerit haurire aquā: si ei dixero. Da mihi bibere: t illa reſpōderit mihi. Et tu bibe: et camelis tuis hauriā aquā: ipsa est quam preparasti dño meo ysaac. Necdū puer in corde suo x̄ba ꝓpleuerat: t ecce apparuit rebecca habēs hydriā in scapula. Et dixit ad eam puer Da mihi bibere. At illa cito deposuit hydriam t dixit. Et tu bibe dñe: t camelis tuis hauriā aquā. Et cū interrogasset cius esset filia: reſpōdit ei: q̄ filia esset batuelis et sozo: laban. Et incuruauit se hō t adozauit deū: eo q̄ agnouerat: q̄ ipse essent parētes dñi sui abrahe: t ptulit in aures ad ornādam faciē suā: t armillas posuit i manib? eius. At illa vadēs nunciauit parētibus suis. Qui exeuntes būdixerūt deū: et cum gaudio et honore suscepērūt puerū abrahe. At ille locutus ē ad eos de rebecca: vt eā darent dño suo ysaac. Illi aūt dixer̄t Clamemus puelle: t queram? illius volūtatē. Cūq; vocata esset dixer̄t ad eā. Vis ire cū hoc isto. At illa reſpōdēs dixit Vadā. Nunc fratres charissimi: quantū possum?: breuiter quid ista significēt: videamus. Beatus abrahā q̄ puerū dirigebat vt acciperet vxorē filio suo: typū habebat dei patris sicut t q̄ñ eū in holocausto obtulit: dei p̄ris imaginē figurabat: puer aūt eius: verbū pphetic̄ū designabat. Misit ergo abrahā puerū suū in regionē longinquam: vt inde acciperet vxorē filio suo: quia miserat de? p̄f pphetic̄ū verbū per vniuersam terrā vt quereret ecclesiā catholicā: sponsam vnigeniti suo. Et quomō p puerū abrahe beato ysaac sponsa adducitur: ita p verbū pphetic̄ū: ecclesia gentiū ad verū spōsum x̄pm de longinquis regionibus inuitatur. Vbi tū inuenitur sponsa illa: q̄ x̄po socianda erat? Vbi nisi ad aquā? Verū est charissimi. Nisi ecclesia ad aquā baptismi veniſſet: x̄po socia tā nō esset. Rebecca ergo abrahe puerū inuenit ad puteum et ecclesia inuenit x̄pm ad baptismi sacramentum. Quid tū post hec factū est? Protulit puer inaures aureas: t dextralia aurea: et dedit ea rebecce. In illis inaurib? aureis significabantur verba diuina: in illis armillis aureis: opa sancta q̄ in manibus opa designant. Videamus quomō hec dederit x̄ps ecclesie. Puer ergo obtulit inaures aureas ad ornādam faciē rebecce: et x̄ps verba diuina margaritis omībus preciosiora dedit ecclesie. Et armillas posuit in manib? rebecce: t x̄ps dedit opa sancta in manus ecclesie. Cōsiderate fratres charissimi: t gaudete t deo gratias agite: quia q̄ in illis figuratū est: in nobis x̄po donante impletū est. Et quō rebecca nec inaures habere potuit: nec armillas in manib?: nisi ysaac per seruum suū trāsmitteret: ita et ecclesia nec x̄ba diuina in auribus: nec opa sancta habere potuisset i manib? nisi hec illi x̄ps p suam gratiam et per suos ap̄los cōtulisset. Q̄z aūt interrogata puella a parētibus: vtrū vellet ire cum puero. Reſpōdit. Vado. Aperte hoc in ecclesia videm? impleri. Vbi interrogat volūtas rebecce: hic requiritur voluntas ecclesie. Rebecce b̄z. Vis ire cū hoc isto. Et rñdet: vado. Ecclesie b̄z. Credis i x̄pm Et rñdet: credo. Rebeccā nō ducerek ad ysaac nisi diceret volo: nec eccl̄a x̄po tūgeretur nisi diceret credo. Accepit q̄ puer rebeccā t exhibuit ysaac. Videam? tū vbi eū inuenerit. Inuenit eū ad puteū iuramēti Videte fratres. Puer ysaac rebeccā ad puteū inuenit: t iterum ipsum ysaac rebecca ad puteū inuenit. Verum est. Nec christus eccl̄am nec eccl̄a x̄pm inuenit: nisi ad baptismi sacramentū. Exierat q̄ (sicut dicit scriptura) btūs ysaac ad vesperū in agrū ad meditādū. Ager ille mūdi figurā habebat. Exierat ysaac i agrū: q̄z x̄ps venturus erat i mūdū Ysaac ad vesperū diei: x̄ps i fine mūdi. Ysaac q̄ ad meditādū in agrū pcessit: q̄z x̄ps i mūdū pugnaturꝰ cōtra diabolū venit vt eū viceret iuste dū ab eo occideret iniuste: vt mortē do mortem destrueret: t resurgēdo vitam credentib? donaret. Et quō ysaac coꝑaliter rebecca: sic x̄po spiritaliter iungerek eccl̄a accipiēs in pñ» pciosam arrā sanguinē spōsi sui: acceptura dotē postmodū regni sui. Quā rē btūs petr? ap̄s cui dēk annūciat dicēs. Nō ei in cꝛtredēpti estis auro t argēto sz pciosō sanguine tanq; agni immaculati. Accepit q̄ ysaac rebeccā et intromisit eā in tabernaculū mr̄is sue: accepit x̄ps eccl̄iam t eā i loco ꝓsituit synagoge. Per infidelitatē enī synagoga a deo separata t mortua ē: t p fidē eccl̄ia x̄po ꝓiucta t viuificata ē Accepit q̄ ysaac rebeccā t intm̄ dilexit vt doloꝛē q̄ ex morte mr̄is acciderat tēperet. Mors enī sare infidelitatē significat synagoge. Morik q̄ sara t i loco ei? rebecca ducit: synagoga repudiak vt introducak eccl̄ia. Accepit q̄ ysaac rebeccā t intātū dilexit vt tristiciā q̄ de matris morte acciderat tē

Wat.xv.

Wat. viij.

j. Cor. x.

Gen. xxiiij.

L

M

N

j. Petri. j. F

peraret: accepit xps ecclesiam et intantū dilexit vt dolorem qui de perditiõe matris synagoge acciderat amore ecclesie mitigaret. Nam sicut infidelitas synagoge xpo tristiciã fecit: ita illi fides ecclesie leticiã generauit. Et quomõ p maliciam synagoge vnam gentẽ iudeorum nec ipsam tamen totã perdidit: ita totum mundũ per fidem ecclesie xps dominus
G acquisiuit. Et quia de nobis fratres charissimi spõsam sibi spiritalẽ xps dñs preparauit: quam etiã sicut dixi sanguine precioso redemit: ita ipso adiuuãte vnusquisq; beneficia i se munere diuino collata nõ solum custodiat sed etiã augere cõtendat: vt nihil in eum aut per luxuriam sordidũ: aut per superbiam turpidũ: aut per iracundiã combustum: aut per auariciam obscurũ: aut per inuidiam vipereo veneno percussuz
Pſ̃. xliiij. appareat: quia iustũ est vt spõsus ille speciosus forma pre filijs hoĩm: nihil i nobis de supradictis peccatis inueniat qõ oculos sue maiestatis offendat: cui est honor t imperium cũ patre et spiritu sancto in secula seculorum. Amen.

¶ Item eodem die: Homelia de eo qõ scriptum
Johã. viij est in euangelio fm Johannẽ. Ego vado t queritis me. tc̃. que habetur in expositiõe doctoris Tractatu. xxxviij. fo. clxxv. col. iij.

¶ Feria tertia post scõam dñicã i quadragesima De elemosynis faciendis. Sermo. j.

Sermo lxxvj. A

SI homo piscam sui originem noscat: aut dignitatem i se cumulatam intelligat: aut iudiciũ destinatum sollicito timore perpẽdat: inueniet qđ primo protoplastus amiserit: quid postmodum xpi mia contulerit: quid futuro iudicio destinauit: vt hec primo solli
Eccĩ. xxix cita cura pertractans primordia recenseat: presentia teneat: futura sollicito timore pertimescat. Claude inquit sapientia elemosynam i sinu pauperis: et ipsa pro te orabit. Facile enĩ curatur vulneribus peccatorũ q̃ necessitatem curauerit pauperũ: t miam accipiet q̃ primo pietatis nõ denegat officia. Deniq; qui dare precipitur: gaudeat q nõ ea sorte natus sit vt indigeat. Sufficit ad gloriã damnis: q alterius miseria in paupere locuples donando existat: q mia fenerat deum: q pascat in paupere xpm: q per alterius inopiam peccatorum
Luce. xvj. accipiet indulgentiã. Obiurgantis dñi vox est. Si in alieno mãmona fideles nõ fuistis: qõ vestrũ est quis dabit vobis? Talem enim se exhibere quis pauperi debet: qualẽ sibi aliũ
B exhiberi vellet si pauper ipse fuisset. Ceterum dispẽdiũ magnum est: si deũ de dei dono promereri nolueris: aut cum tibi dñs ad ℔ dederit vt dispenses: eius delegata nõ fues. Semp enim sua dñs tibi dispensanda interim cõmendauit: de re sua pauperibus te dare precepit? Cui dantis iussa contemnis: cur pactum destituis? Cur dominum iubentem dare non audis. Facile enim poteritpecuniam acceptã amittere q̃ qõ
Luce. vj. accepit in lucrũ noluerit erogare. Estote misericordes sicut et pater vester celestis misertus est vestri. Similitudinẽ patris: actus indicẽt sobolis. Similitudo operis: similitudinẽ indicet generis. Actus nomen cõfirmet: vt nomẽ gen̄ demõstret. Quod cõtulit pater filius seruet: vt t filio pater ꝓmissa premia representet. Patrimonium quod habes: si operaris tuũ est: si cessas alienũ est. Pecunia q̃ seruatur: casibus fuit
Que i mia reseruatur premiũ futurum acq̃rit. Quid vereris
pu. xxviij xpo cõmittere: quod a latronib̄ vix poteris reseruare? Qui dat indt pauperi nõ egebit. Diuidis patrimoniũ tuũ heredi et xps est indignus de tuo aliquid tecũ tollere: aliqua tecum in futura secula deportare. Quid heredi fuas: quo si vtatur ignoras? Quid substantiã cumulas: quam fortassis ingrato relinquis? Forsitan illi prestabis: quicquid mie causa de ei̯ portione detraxeris. Quare fac primo qõ iubetur: vt possis accipere quod promittitur. Non potest vsuras accipere: qui dominum noluerit fenerare. Qui dat iuquit pauperib̄: deũ fenerat. Nec enim potest diuina ꝓmissa percipere: qui precepta celestia noluerit obseruare.

¶ Item eodem die alius sermo de eodẽ qui habetur in libro Quinquaginta Homeliarũ. xviij. fo. cxx. col. j. et. xlvij. fo. cxxxiij. col. iiij.

¶ Item eodem die Homelia de eo quod scriptũ est in euangelio fm Mattheum. Locutus est ie-
sus ad turbas et ad discipulos suos dicens. Su Mat. xxiij
per cathedram Moysi. tc̃. que inserta est in sermone de verbis domini. xlix. littera. D. t sequẽtibus. fo. lxiij. col. iij.

¶ Feria quarta post scõam dñicã in quadragesima. De causa ieiunij: loco actẽpore. Sermo. j.

SI bene retinet fraternitas vra: pdicauim̄: q̃ sanctam quadragesimam abstinendo ipe dñs consecrarit: et tot dierũ t noctiũ curriculo cibũ oĩno nõ
A capiẽs: vnũ ac solidũ ieiunij tps effecerit. Totto-
tum non obseruare sacrilegiũ est: ex parte aũt violare pctm̃ ẽ Hoc enim fecit causa salutis nr̃e: vt rem vtilem non solũ doceret verbis sed etiã exẽplis instrueret: vt eiusdez vestigijs quibus ad fidem gradimur: ad abstinentiã gradiamur. Sz videamus q̃ causa extiterit vt ieiuna sibi saluator indiceret et ipse primus bonus hũani generis medicus ieiunaret. Bonus enĩ medicus poculũ quod egro daturus ẽ ipe prius gustat: vt periniam artis sue ante ipse in se demõstret: vt experimentũ eger accipiẽs securus sit de poculo: securior de salute Deinde quo loco hoc ipm tps ieiunij ꝓcurarit. Dicit enim
B euãgelista abstinuisse dñm quadraginta dieb̄ t noctibus in Mat. iiij.
deserto. Arbitror itaq; causam hãc eẽ ieiunij: vt q̃ pm̄ adã Gen. iij.
in paradiso cõstitutus p intemperãtiã gule gloriã immortalitatis amiserat: eandem immortalitatẽ scõs adam xps per abstinẽtiã repararet. Et quia cõtra mandatũ dei gustãs de interdicta arbore pctm̃ mortis inciderat: nunc fm mandatũ dñi ieiunãs vite iusticiã mereretur. Hoc enim egit saluator vt eisdẽ vestigijs quibus admissa fuerant delicta purgẽtur: hoc est q̃ hõ manducando deliq̃rat: corrigat abstinẽdo: vel q̃ epulando mulier ẽ cognouerat: nũc eandẽ ieiunãdo despiciat. Adã enim euam nõ nisi intẽperãtia ꝓuocãte cognouit. Diu aũt mãsit i illis tẽperata parcitas: mãsit t impolluta ℣ginitas. Et q̃diu ieiunauerũt ab interdictis epulis: tãdiu t a pudẽdis ieiunauerũt pctis. Fames enim amica ℣ginitatis ẽ: inimica lasciue: saturitas vero castitatẽ prodit: nutrit illecebrã. Igitur sicut dixi: hoc egit dñs: vt his preiudicijs quib̄ hõ obnoxius pctis fuerat liber a rek. Propterea nãq; p oĩa fm similitudinẽ ade nasci voluit vt fm similitudinem ade p oĩa hoĩs pctã dissolueret. Adã enĩ de tra ℣gine nat̯ ẽ: t xps de maria ℣gie ꝓcreat̯ Illi̯ maknũ solũ necdũ rastris scissũ fuerat: isti̯ maternũ secretũnũq; ꝓcuiscẽtu violatũ. Adã dei manib̄ plasmak de limo: xps dei spũ formak i vtero Jgik ozik deo pfe: vterq; ℣gine vtik mfe: vterq; siẽ euãgelista dic̃. filius dei ẽ: sed adã creatura ẽ: dei filius xps vera substãtia. C
Hoc ergo agit dñs sicut adam scõs: vt qõ prior hõ mãducãdo p diderat: hic alter ieiunãdo recipiat: a clegẽ in paradiso abstinentie datã in deserto custodiat. Sciebat enĩ preceptũ dei nõ vni̯ loci legẽ esse: sed mũdi. Nõ enĩ interest diuinitatis mãdatũ: vtrũ domi an i agro custodias cũ vbiq; sit q̃ precepit. Jn deserto itaq; saluator implet mãdatum dei: vt ibi adã seruare et errantẽ: vbi fuerat de paradisi possessione ꝓiectus. Adã enĩ expulsus de paradiso: inculti mũdi deserta sustinuit. Jn deserto ergo primũ hõi sal̯ refundit: vbi desunt epule: vbi desunt delitie: vbi qõ est oĩm mala; causa deest et mulier. Poterat enĩ adã inter illas paradisi delitias inconcussus stare: si eua ibidẽ cũ diabolicis insidijs nõ fuisset. Cõuenies q̃ est desertũ saluti: vbi nõ est eua q̃ persuadeat: nõ est
Gen. iij. mulier q̃ blandiat. Videte rẽ mirã. Jn paradiso cũ adã dia
bolus decertat: in deserto cũ xpo diabol̯ dimicat. Vbiq; in Mat. iiij.
fidiatur hõi: vbiq; cõgredit. Sed vbi mulier ẽ inuenit vicit:
vbi mulier ẽ nõ inuenerit vict̯ abscedit. Formam igit dedit D
nobis de̯ in hoc facto: vt ieiunio r̃p̃e tanq; deserto habitãtes abstineam̯ epulis voluptatũ: mulier nec cõtugak nobis eua: ne nos a casta obseruatiõe illecebrosa pfuasione subuertat. Jn deserto enĩ quodãmodo videk habitare: q̃ quadragesime tpe ieiunus t castus ẽ. Deserto plane quodã ipo corpis xpiani cũ nõ replek cubis: nõ poculis irrigak: iz arẽtis iter deserti inq; est corpus nr̃m: cũ p dies aliq; abstinẽtia marcescit carnis species: colore neglecto r̃ ꝓpturerũ toti̯ hoĩs spẽs inculta sordescit. Tũc xps dñs habitat desertũ pectoris nr̃i cũ trã nr̃az fame qualidã ac siti aridã eẽ repererit fm qõ ait
Pſ̃. lxij. ppha dauid. Sicut terra deserta t inuia t inaquosa: sicĩ san

cto apparui tibi. Aliter enim in sancto ei apparere nō possumus: nisi terra corporis nostri fuerit deserta mundanis delitijs: inuia inimicis cōcupiscētijs: et inaquosa libidinosis cōcupiscētijs ⁊ illecebris. Tunc habitās saluator hoc desertum corporis nostri oēs ibi diabolicas factiones exuperat: et secretū a securum a cogitationibus seculi esse suū facit habitaculum: vt deinceps nos intra nosmetipsos velut i solitudine constituti non nisi celū respiciamus ⁊ terrā: hoc est non cogitemus aliū nisi celestis regni dūm et terrene resurrectionis actorem: prestāte ipso domino nostro iesu christo qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

¶ In eadē feria de ꝯceptu Rebecce. Sermo. ij.

Sermo lxxviij. A

Si expositionem sanctarū scripturarum eo ordine et illo eloquio quo a sanctis patrib⁹ sunt exposite: charitatis vestre auribus voluerimus intimare: non nisi ad paucos scholasticos cib⁹ doctrine poterit peruenire: reliqua vero populi multitudo ieiuna remanebit. Et ideo rogo humiliter vt contente sint erudite aures verba rustica equanimiter sustinere: dūmodo tot⁹ grex dñi simplici et (vt ita dixerim) pedestri sermōe pabulū spirituale possit accipere. Et q̄ imperiti et simplices adscholasticorū altitudinem nō possunt ascēdere: eruditi se dignent ad illor ignorantiam inclinare: quia quod simplicibus victū fuerit: scholastici intelligere possunt: quod autē eruditis fuerit predicatum: simplices omnino capere nō valebunt. Lectio nobis de beato ysaac et sancta rebecca: et paruulis q̄ in ei⁹ vtero collidebantur recitata est. Q̄ aūt beatus ysaac typum habuerit domini saluatoris pene nulli habet incognitū. Ysaac ergo xp̄m dominum: beata autem rebecca ecclesiā figurauit Que cum multo tempore ad exemplū ipsius ecclesie sterilis permaneret: beato ysaac orāte et domino donante: concepit: sed collidebantur paruuli in vtero eius. Quorum molestiaz non sustinens dixit. Si sic mihi futurum erat: q̄d necesse fuit concipere? Et ait illi dominus. Due gētes in vtero tuo sunt: et duo populi de ventre tuo diuidētur: populusq̄ populū superabit: et maior seruiet minori. Hec oia fratres charissimi: (sicut dicit apostolus) in figura cōtingebāt illis: scripta sunt autem ꝓpter nos. Cōcepit ergo corporaliter de beato ysaac rebecca: quia cōceptura erat spiritaliter de xp̄o ecclesia. Sz sicut duo paruuli in vtero rebecce collidebantur: sic i vtero ecclesie duo sibi populi iugiter aduersantur. Si enim aut soli mali: aut soli boni essent: vnus popul⁹ esset. Quia vero in ecclesia et boni inueniunt et mali: tanq̄m in ventre spiritalis rebecce duo populi collidūtur: humiles scilicet ⁊ superbi: casti et adulteri: mansueti ⁊ iracundi: benigni et inuidi: misericordes et cupidi. Boni enim lucrari volūt malos: mali vero extinguere cupiūt bonos. Bonor desideriū est: vt q̄ mali sunt corrigātur: malorum studiū est: vt qui boni sunt cōsumātur. Unum est genus piorum: aliud impiorū. Genus piorum ad celū erigitur per humilitatē: genus impiorum ad infernum demergitur p elationē. Omnes enim qui i ecclesia catholica terrena sapiunt: terrā diligunt: terram concupiscunt: et oēm spem suā in terrā constituunt: ad esau pertinēt. Qui cūq̄ ideo deo seruire optat vt honorib⁹ crescat: ⁊ lucra terrena ꝑcipiat et ipse ad esau: id est ad terrenā felicitatem pertinere cognoscitur. In esau enim carnales intelligunt: i iacob vero spirituales. Isti enim duo populi: sicut beatus apostol⁹ euidēter assignat: dū carnales demonstrat: ⁊ spirituales insinuat. Sic enim ait. Manifesta sunt opa carnis: que sunt fornicatio: immūdicia: luxuria: idolorū seruitus: veneficia: inimicitie: cōtentiones: emulationes: ire: rixe: dissentiones: secte: inuidie ebrietates: comessationes. Et cce fructus populi pertinentis ad esau. Qui autem sunt fructus qui pertinent ad iacob: id est apl's in consequentibus adiungit dicēs. Fructus aut̄ spūs est charitas: gaudium: pax: lōganimitas: fides: bonitas: benignitas: modestia: cōtinentia. Ecce opera spiritalia ad beatum iacob: id est piorū populū pertinēt ia. Quod aūt dictū ē Populus populū superabit: et maior seruiet minori: ſm litteram in esau vel in iacob non videmus impletū. Non enim corporaliter beato iacob esau seruisse cōmemorat scriptura. Quō ergo hoc oporteat intelligi: aut q̄liter maior popul⁹ minori seruiat: spiritaliter debem⁹ intelligere. Nisi enim fieret nō hoc sancta scriptura cōmemoraret. Quō ergo ppl's maior seruiat minori: hoc qui diligēter attendit: in xp̄ianis vel i iudeis agnoscit. Maior enim ⁊ senior populus iudeorū iunior id est populo christiano seruire probatur: dum p totū mūdū libros diuine legis ad instructionem oīm gentiū portare cognoscitur. Ideo enim per oēm terram iudei dispersi sunt: vt cum aliquem paganū ad fidem xp̄i volumus inuitare: et ab omnibus prophetis ipsum xp̄m esse annunciatum testamur et ille resistens dixerit a nobis por⁹ q̄s a spūsanctol⁹ libros diuine legis esse conscriptos: nos habemus vñ eū redarguere certa ratione possum⁹: dicētes ei. Si de meis libris tibi dubitatio nascitur: ecce iudeorū libros vtiq̄ inimicorū nostrorum: quos certū est si ego cōscribere vellem mutare nō potui ipsos relege: ⁊ cū in ipsis hoc quod in meis libris inueneris noli esse incredulus sed fidelis. Hoc ordine maior populus minori seruire cognoscitur: dum etiam per illorum libros ad credendum in xp̄o gentiū populus inuitatur. Sed ⁊ alio mō populus maior seruiet minori. Quo inq̄s ordine? Illo vtiq̄ quo mali seruiūt bonis: non vtiq̄ obsequendo: sed psequēdo Quomodo ergo mali seruiūt bonis? Quomodo psecutores martyribus. Quomodo lime vel mallei auro. Quomō molę seruiūt tritico. Quomodo pambus coquēdis formalia vt illi coquantur: illi cōsumantur. Quomodo inq̄m mali seruiūt bonis? Quomō in fornace aurifices palea seruit auro: vbi sine dubio palea cōsumitur: aurū probatur. Non ergo gloriētur nec se extollant mali: quando bonis aliquas tribulationes inferunt: q̄ cū illos persequuntur in corpore: se occidere probantur in mente. Ut ad virū bonū perueniat hominis mali aduersitas: iam illius aīam putrefacit iniq̄tas. Qui q̄ malo aio virum bonum iracundie furore succensus conatur incendere: vtrū ille possit exuri adhuc dubiū est. Q̄ aūt iste tā ardeat dubium nō est: quia forte ille vir bonus spiritali succo ⁊ sancti spūs refrigerio plenus: apposito psecutionis igne nō ardet: ille vero qui eū conatur exurere: sine dubio nō potest non ardere. De vno ergo semine isaac ⁊ esau nascit et Jacob sicut de vno baptismo dñi saluatoris et de ecclesie vtero creatur populus christianus: qui tamen p morū diuersitate sicut esau et iacob in duas partes diuiditur: cū ex fructibus operum vna pars cognoscitur carnalis: alia spiritalis. Ideo autem dixit. Maior seruiet minori: quia semper maior ē numerus malorum q̄m bonorum. Et sicut illi duo paruuli i vtero rebecce: ita et isti populi in ventre ecclesie vsq̄ in die iudicij colliduntur: dum sicut iam supra diximus: humilibus aduersantur superbi: dum castos adulteri persequuntur: dū quorum infinitus est numer⁹ ebrioſi sobrios insectantur: dū benignos inuidi emulantur: dum elemosynarios raptores: dum pacificos extinguere cupiunt iracūdi: dum eos qui celestia sapiunt ad terram retrahere luxuriosi conantur. Unde rogo fratres vt quicunq̄ in his malis se sentit obnoxiū: duz tempus est cum dei adiutorio studeat transferri ad dexterā: ⁊ relictis vitiorum sordibus ad virtutum ornamenta redire festinet: vnde in die iudicij ab auditu malo liberari: et illam vocem desiderabilem mereamur audire. Euge serue bone: intra i gaudium domini tui. Attentius tamen rogo et admoneo fratres: vt ad vigilias matutin⁹ surgere studeatis: ad tertiam: ad sextam: ad nonam feliciter veniatis: castitatez ante omnia per totam quadragesimam vsq̄ ad finem paschę cum proprijs vxoribus custodite. Quod pransuri eratis: pauperibus erogate. Pacem ipsi habete: et quos vi discordes agnoueritis ad concordiam reuocate. Peregrinos excipite: nec vos pigeat eor⁹ pedes abluere. Non erubescat exercere christianus: quod implere dignatus est christus. Cum bona voluntate pauperibus ſm vires vestras elemosynas erogate. Hilarem enim ꝓpatorem diligit deus. Impedimenta mūdi si ad integrum non potestis abscidere: vel ex parte aliqua tēperate: vel lectioni vel orationi posſitis insistere: vt in sancta exceptoria pectoris vestri spiritale vinum: id est verbum dei abundantius reponentes: repudiatis omnibus criminibus atq̄ peccatis: cū libera et sincera conscientia deo seruire possitis. Et cum sancta solemnitas paschalis aduenerit: charitatem non solum cū bonis sed etiam cum malis fideliter acfeliciter retinentes: cum gaudio et exultatione mundo corde et casto corpore ad altare dñi possitis accedere: et corp⁹ ac sanguinem eius vnusquisq̄ vestrū nō ad iudiciū sibi aie sue mereat accipere: prestante eodem dño nostro iesu xp̄o cui est honor et imperiū cū patre et spiritu sancto in secula seculoꝝ. Amē.

Ubi.ꝫ. xvj. de Ciuitate dei ca. xxv. j. Cor. x. B

Gal. v.

Ubi.ꝫ.

C Gen. xxv.

D

E

Mat. xxv. F

ij. Cor. ix.

j. Cor. xj.

Item eodem die Homelia de eo qđ scriptū ē in euangelio fm Matthēum. Ascendens Jesus hierosolymam assumpsit duodecim discipulos suos secreto. ⁊c. que habetur de questionibus euāgeliorum. li. j. ca. xxix.

Feria quinta post scām dominicam in quadragesima: De scala Jacob. Sermo. j.

Sermo lxxix. A

Cum diuina lectio legeretur fratres charissimi: audiuimus q̄ supplicante sancta rebecca: ysaac vocauerit filiū suū iacob et dixerit ei: vt pergeret in mesopotamiā syrie ⁊ inde sibi vxorē acciperet: et qđ ille hūiliter obediēs pri abierit: et in ipso itinere venerit ad quēdam locū: ⁊ supposuerit lapidē capiti suo atq; dormierit ⁊ viderit in sōnis scalā vsq; ad celos pertingentē: et angelos dei ascendētes ⁊ descēdentes per eam: dīm aūt incumbentē scale ⁊ dicētem sibi. Jacob iacob noli timere: ego sum tecum ⁊ ego ero socius itineris tui. Beatus enī ysaac fratres charissimi: qñ filium suū dirigebat in mesopotamiā: dei pris typū prefigurabat. Jacob vero xp̄m dīm designabat. Btūs ergo ysaac neglectis mulieribus regionis i q̄ habitabat: mittebat filium suū vt in regiōe longinqua sibi vxorē acciperet: quia deus pater missurus erat vnigenitū suū: qui repudiata synagoga: de gētibus sibi ecclesiam sociaret. Hoc tūc in veritate cōpletum est: qñ iudeis apostoli dixerunt. Vobis quidē p̄mum oportebat loqui verbū dei: ⁊ q̄ vos indignos iudicastis eterne vite: ecce conuertimur ad gētes. De beato iacob nō legim⁹ q̄ cū equis aut asinis aut camelis abierit: sed hoc tm̄ legimus q̄ bsculū in manu portauerit. Sic enim ip̄e dū supplicaret dño dixit. Dñe inquit minor sum oībus miserationibus tuis: cū baculo meo trāsiui iordanē istum: ⁊ ecce cū duabus turmis regredior. Jacob ergo ad accipiendam vxorem exhibuit baculū: et xp̄s ad redimendā ecclesiam detulit crucis lignū. Jacob dormiens posuit lapidē sub capite suo: ⁊ vidit scalam pertingentem ad celū: et dīm incumbentem scale.

B

Ecce fratres: quāta sint in hoc loco mysteria. Jacob typū gerebat dñi saluatoris: ⁊ lapis quē supposuit capiti suo: nihilominꝰ xp̄m dīm figurabat. Quare lapis ad caput xp̄m significet: audi apostolū. Quia caput viri xp̄s. Deniq; vnxit btūs iacob lapidem ip̄m. Attendite vnctū: ⁊ intelligitis christum Christus ab vnctione: id est a chrismate vnctus interpretat. Sed si iacob dīm in terra dormiēs figurabat: quid ē quod in celo dīs scale innixus incūbebat? Quomodo xp̄s dīs ⁊ in cacumen scale in celo: et in beato iacob esse videbatur in terra? Q̄ aūt ⁊ in celo sit xp̄s et in terra: audi ipsum xp̄m dicētem Nemo ascēdit in celū nisi q̄ de celo descēdit: filius hois q̄ est in celo. Aduertite q̄ et ipse dīs et in celo ⁊ in terra se eē dixit Christū dīm fratres charissimi caput esse ecclesie confitemur Si caput ē ecclesie fm caput in celo est: fm corpus in terra. Deniq; cū beatus paulus apl's persequeretur ecclesiaꝫ: xp̄s de celo clamauit. Saule saule quid me psequeris? Nō dixit quid persequeris suos meos: nec hoc dixit: quid psequeris mēbra mea: sed hoc dixit: quid me persequeris? Jā q̄si pede calcato ligua clamat. Calcastime: cū vtiq; lingua calcari nō posset: sed per concordiam charitatis caput p mēbris oībus clamat. Jacob ergo dormiebat: et dīm in cacumen scale videbat incūbere. Quid est in scala incūbere: nisi in ligno pendere. Considerate fratres quis in ligno crucis pendēs p iudeis orauerit: et agnoscetis quis ad iacob scale incūbens de celo clamauerit. Sed quare hoc in itinere factū est anteq̄ iacob vxorē acciperet? Quia ⁊ verꝰ iacob dīs nr̄ prius i scala id est in cruce occubuit ⁊ postea sibi ecclesiā sociauit: dans ei in presenti arras sanguinis sui: daturus dotem postmodum sui regni. Q̄ aūt et iacob dormiens: et dīs scale incumbēs xp̄m figurauit: attendite ⁊ videte rei huius altitudinē. Cum enim saluator nr̄ de nathanael loquēs beatū iacob nominasset dicēs. Ecce israelita in quo dolus nō est: in psequentibus dixit. Amodo videbitis celos apertos: ⁊ angelos dei ascendentes ⁊ descendentes ad filiū hois. Quod iacob p figuram in somnis viderat: ꝟ de se dīs in euangelijs predicabat. Videbitis inquit celos apertos: et angelos dei ascendentes et descendentes ad filium hois. Si ad filiū angeli descēdebāt: quia i terris erat: quomodo hi ipsi angeli ascēdebāt ad filiū hominis: nisi quia et in celis erat? Ac sic et in iacob ipse dormiebat: et de celo ad iacob ipse clamabat. Hec omnia fratres (si erat apl's clamat) in figura cōtigebāt illis: scripta sunt aūt ꝓpter nos in quos fines seculorū deuenit. Quomodo tamen fratres angeli dei ad filium hois in celū ascendāt: et ad ip̄m filium in terrā descēdāt: diligēter attendite. Q̄ñ enim predicatores dei de scripturis sanctis alta ⁊ pfunda q̄nō nisi a p̄fectis intelliguntur annunciant: ascendunt ad filium hominis Q̄ñ vero illa predicant q̄ ad corrigendos mores pertinēt: et q̄ ois populus intelligere possit: descēdunt ad filiū hominis Sic et apl's dicit. Sapientiā loquimur inter pfectos: sapientiam non huius seculi sed archanam absconditā: quā predestinauit deus ante secula in gloriam nostrā. Ista q̄ñ dicebat apl's: sine dubio ascendebat ad filiū hominis. Q̄ñ aūt dicebat Fugite fornicationem: q̄ñ dicebat. Nolite inebriari vino in q̄ est luxuria: q̄ñ denunciabat. Radix oīm malorū ē cupiditas in his verbis tāq̄ angelus dei descēdebat ad filiū hominis. Q̄ñ autem dicebat. Que sursum sunt sapite non q̄ super terrā ascēdebat. Cū vero dicebat. Sobrii estote et nolite peccare: et reliqua q̄ ad corrigēdos mores pertinent predicabat: lac doctrine ministrans tanq̄ nutrix paruulis descēdebat: quia illa loquebatur q̄ etiam imperiti capere possent. Hoc ordine ⁊ ascenditur ⁊ descenditur ad filiū hominis: cum ⁊ perfectis cibus solidus tribuitur: ⁊ doctrine lac etiā non negat. Sed ⁊ beatus Johānes ascendebat: quando dicebat. In p̄ncipio erat verbū: et verbum erat apud deum et deus erat verbum Satis in altū ascendebat: quādo ista dicebat. Sed q̄ angeli dei non solum ascendunt sed etiam descendūt: inclinās se ad paruulos dixit. Verbū caro factum est et habitauit in nobis. Ut hec que superius suggessimus: sanctis cordibus vestris possint tenacius inherere: breuiter que dicta sunt repetem⁹. Beatus ysaac (sicut diximus) mittens filiū suū: typum dei patris habuit. Jacob qui missus est: christum dominum designauit. Lapis quem ad caput habuit et oleo vnxit: et ipse significauit dominum saluatorem. Scala vsq; ad celos attingens: crucis figuram habuit. Dominus innixus scale: christus crucifixus ostenditur. Angeli ascendentes et descendētes per eam: apostoli et apostolici viri et omnes doctores ecclesiarum intelliguntur. Ascendentes: quādo perfectis perfecta predicant. Descendentes: quando paruulis et imperitis simplicia que intelligere possint insinuāt. Nos vero fratres quia omnia que in veteri testamento figurata sunt: in nouo testamento videmus esse completa: quātas possum⁹ deo gratias referamus: qui nobis nullis precedentibus meritis tāta prestare dignatus est: totis viribus cum ipsius adiutorio laborantes: vt hec tanta et talia beneficia non nobis iudicium pariant sed profectum. Quinimmo ita spiritaliter studeamus viuere: et bonis operibus semper insistere: vt cum nos castos: sobrios misericordes: et pios iudicij dies inuenerit: non cum impijs et peccatoribus puniamur: sed cum iustis et deum timentibus peruenire ad eternam beatitudinē mereamur: prestante domino nostro. ⁊c.

Item eodē die Homelie de eo quod scriptū ē in euangelio fm Lucā. Homo quidā erat diues et induebatur purpura et bysso. ⁊c. que habētur inter sermones de verbis dñi. xxiiij. ⁊ xxv. fo. l. col. iiij. ⁊ fo. lj. col. j. Et de questionibus euāgeliorū. li. ij. ca. xxxviij. Et i libro Quinquaginta Homeliarum. vij. littera. L. ⁊ sequentibus. fo. cxv. col. j.

Item alie Homelie de eo quod scriptum ē in euangelio fm Johānem. Non possum ego a me ipso facere quicq̄. ⁊c. que habentur in expositione doctoris. tract. xix. fo. clxiij. col. iiij. Et inter sermones de Verbis dñi. xliij. fo. lix. col. iij. et xlv. fo. lxj. col. j.

Feria sexta post scām dominicam in quadragesima. De iacob et Laban. Sermo. j. In quo declarat q̄d iacob duas vxores duxisse significat

Sermo lxxx. A

FRequenter charitati vestre suggessimus fratres dilectissimi: beatū Jacob typū habuisse et figurā dñi saluatoris. Deniq; quomodo xps vēturꝰ erat in mūdū vt iungeretur ecclesie: ita in beato iacob hoc prefiguratū est: quando in regionem longinquā peregrinatus est vt cōiugiū sortiretur. Abijt ergo sicut audistis beatus iacob in mesopotamiā ad accipiendā vxorē. Et cum venisset ad quendam puteū: vidit rachel vementē cum ouibus patris sui. Et cū agnouisset consobrinam suā esse: ad aquato grege osculatus est eā. Si diligenter audistis fratres: potestis agnoscere nō fuisse sine causa: q̄ sancti patriarche matrimonia ad puteos aut fontes inuenīūt. Si hoc semel tantum modo euenisset: poterat aliquis dicere non ꝓ aliqua significatione factū esse: sed casu potius accidisse. Cū vero et beata rebecca que iungēda erat ysaac ad puteū inuenitur: t rachel quam accepturus erat iacob ad puteū agnoscitur: nihilominus et sephora que moysi iuncta est ad puteū reperitur: sine dubio aliqua in his sacramēta debemus agnoscere. Et quia toti tres isti patriarche typum dñi saluatoris pferebāt: ideo ad fontes vel ad puteos inueniunt matrimonia: quia christus ad aquā baptismi inuēturus erat ecclesiam. Deniq; veniens iacob ad puteū: ꝓius gregē rachel ad aquauit: et postea osculatꝰ est eam. Verū est fratres charissimi: nisi ꝓius per aquam baptismi xpianus populꝰ a malis oibus abluat pacem xpi habere non meretur. Nunq̄d beatus iacob videns consobrinam suā non eam potuit obsculari ꝓiusq; aquā gregibus daret? Potuit sine dubio: sed mysterium gerebatur. Oportebat enim vt per gratiā baptismi ab omni iniq̄tate vel discordia liberaretur ecclesia: t sic pacem cū deo habere meretur. Q̄ aūt in illa peregrinatione duas vxores accepit iacob: duos populos figurabat: iudeorū et gentū. Nam in aduentu xpi: non paruꝰ nūerus etiam de iudeorū populo in eū legit credidisse. Sic enim in apl̄orum actibus continetur q̄ crediderunt vna die tria milia. Item alia die quinq̄ milia item postea multa milia. Q̄ aūt duo populi in xpm crediderint: etiam ipe dñs in euāgelio confirmat vbi ait. Habeo et alias oues q̄ non sunt ex hoc ouili: t illas oportet me adducere: vt fiat vnus grex t vnus pastor. Due ergo ille mulieres: id ē: lia et rachel q̄ beato iacob fuerant iuncte: istos duos pplos figurauerūt. Lia iudeorū: rachel gentū. Istis duobꝰ pplis velut duobus parietibꝰ: tanq̄ lapis angularis iunctꝰ ē xps. In ipso enī se osculati sunt: t in ipo eternā pacē inuenire meruerūt: sicut apl̄s dicit. Ipe est pax nr̄a qui fecit vtraq; vnū. Quomodo fecit vtraq; vnū? Utiq; duos greges iungēdo: t duos parietes sibi inuicē copulādo. Deniq; videte quid postea psecutus ē. Dicit enim scriptura: q̄ post hec dies factꝰ fuerit beatus iacob. Sicut enim sctūs iacob creuit ac ditatꝰ est: t cū infinita substantia ad patriā reuersus ē: ita et verus iacob dñs nr̄ iesus xps veniēs in hunc mundū: et istas duas sibi plebes: id est gētiū t iudeorū cōsocians: innumerabiles ex eis filios spiritaliter genuit et creauit: ac ditatus ē nimis. Deniq; audi ipm dicētem. Data est mihi oīs potestas ī celo et in terra. Hā expoliato diabolo reuersus ad patrē magnas secū diuitias reportauit: sm quod psalmista de eo multo añ predixerat. Ascendēs in altū: captiuā duxit captiuitatē. Recuertente aūt iacob ad patriam suā: p̄secutus est eū laban cuz socijs suis: t scrutatus oēm substantiam eius: nihil de rebus suis inuenit. Et q̄ de suo nihil inuenit: tenere eū oīno nō potuit. Laban hic typū diaboli habuisse non incongrue vr: q̄ et idolis fuiebat et beato iacob qui typū dñi pferebat aduersarius erat. Persecutus ē ergo iacob: nihil apud eū de rebꝰ suis inuenit. Audi hoc t verū iacob in euangelio dicentem. Ecce venit princeps huius mūdi: t in me nihil inuenit. Cōcedat nobis diuina mia: vt etiam in nobis nihil de suis operibus nr̄ aduersariꝰ recognoscat. Si enī de suo nihil inuenerit: tenere nos vl̄ reuocare ab eterna vita nō poterit. Et ideo fratres charissimi diligēter aspiciamꝰ arcellas cōsciētie nr̄e perscrutemur latibula cordis nr̄i: t si nihil ibi q̄ ad diabolū pertinet inuenimus: gaudeam⁹ t deo gratias referamus: et q̄tū possumus cū ipsius adiutorio studeamus vt ianue cordis nr̄i semp aperiātur xpo: t vsq; ad finē claudant diabolo. Si vero aliq̄d de operibus vel calliditate diaboli in animis nr̄is latitare cognoscimꝰ: velut venenū mortiferū euomere vel expuere festinemꝰ: vt cū nobis insidiari voluerit: t nihil quod ad se pertinet potuerit inuenire ꝓfusus abscedat: t nos cum ppheta gr̄as agētes clamemus ad dñz. Liberasti nos ex affligētibus nos: et eos q̄ nos oderūt cōfudisti. Lia ergo (sicut supra diximus) significat illā plebē q̄ de iudeis iūcta est xpo. Rachel vero ecclesie: id est oīm gentū typum gessit t ideo lia nō est furata idola pr̄is sui sed rachel: q̄ post aduētū xpi non vsq; quaq; synagoga idolis fuisse cognoscit: sicut de ecclesia gentiū manifestissime cōprobatur: t ꝓptereā nō apud liam: id est synagogā: sed apud rachel q̄ typum gentiū pferebat: idola laban legimus latuisse. Quod autem venit iacob ad iordanē: t transmissis oībus rebus ipe solus remānsit t luctabatur cū viro vsq; dum veniret auroza: iacob in illa colluctatione iudeorū populū figurauit: angelus qui cū illo luctabatur: typum saluatoris dñi pferebat. Luctat iacob cum angelo: q̄ populus iudeorū luctatur us erat cum christo Vincebat iacob angelū: quia iudeorū populus xpm vsq; ad mortē persecuturus erat. Et q̄ nō totus populus iudeorum infidelis extitit xpo: sicut iā supra diximꝰ: sed nō parua multitudo in noīe eius legitur credidisse: ideo angelus tetigit femur iacob t claudicare cepit. Pes enī ille in q̄ claudicabat iudeos q̄ in xpm nō crediderūt figurabat. Ille vero q̄ sanus remansit: illoꝝ typū gessit qui xpm dñm receperunt. Deniq; diligēter attēdite: q̄ iacob in illa colluctatione et vincebat t bñdictionē petebat. Cū enim dixisset angelus. Dimitte me. Respōdit iacob. Non dimittā nisi bñdixeris mihi. In eo quod vincebat iacob: iudeos p̄secuturos xpm significabat: in eo quod bñdictionē petebat: illū populū figurabat qui in xpm dñm crediturus erat. Deniq; q̄d ei dixit angelꝰ? Si cōtra dñm fortis fuisti: quātomagis cōtra hoīes p̄eualebis? Hoc tūc impletū ē: q̄n populꝰ iudeorū xpm dñm crucifixit. Dimitte me inquit angelus: iam ascēdit auroza. Hoc iam resurrectionē dñi figurauit: quia dñs sicut optime nostis ante lucē legit resurrexisse a mortuis. Quod autē iacob typū dñi figurauit: etiā hinc cognoscimꝰ: q̄ orās deū vt eum de manu esau fratris sui eriperet. Dñe inquit minor sum cunctis misericordiis tuis: in baculo meo trāsiui iordanē: t ecce cū duabus turmis regredior. Verū est fratres charissimi. Baculo crucis xps apprehendit mundū: et cū duabus turmis: id est cū duobus populis ad patrē redijt cuz triumpho. Hec ergo fratres charissimi frequētius cogitate: et velut mūda animalia spiritaliter ruminātes vtilē t necessariū cibū vr̄is animis p̄uidete: illū vtiq; cibū de q̄ dñs ait. Operamini nō cibū q̄ perit: sed q̄ permanet in vitā eternā. Ad quē vos dñs per suam pietatem perducat: cui est honor et imperium cum patre et sancto spiritu in secula seculorum. Amen.

Sermo lxxxj. A

¶Eodē die de somnio Joseph. Sermo. ij. In quo dicit Jacob typū dei patris gerere: t multa q̄ figurant de vēditiōe ioseph t somnio declarat

SOtiēs vobis fratres charissimi: lectiones de testamēto veteri recitant: sicut frequēter admonui: non hoc solū debetis attēdere q̄ sonat ī verbo: sz q̄ intelligitur et sapit in spū. Sic t apl̄s cōmonet nos dicēs. Littera occidit: spūs aūt viuificat. Hec enī omia q̄ in veteri testamēto leguntur (sicut dicit apl̄s) in figura cōtingebāt illis: scripta sunt aūt ꝓpter nos. Cū enim populus xpianꝰ fideliter ad ecclesiā venit: q̄d ei ꝓdest q̄ audit qualit sctī patriarch e aut vxores acceperit aut filios ꝓcreauerint nisi q̄ hec facta sint: aut q̄d res ipe figurauerit spiritali sensu perspexerit? Ecce audiuimꝰ q̄ btūs iacob genuerit filiū: t vocauerit nomē ei ioseph: t eū plusq̄ reliquos filios suos dilexerit. Hoc loco btūs iacob figurā habuit dei pr̄is: sctūs quoq; ioseph typū gessit dñi saluatoris. Diligebat ergo iacob filiū suū: q̄ deꝰ pr̄ diligit vnicū suū: sicī ipe dixit. Hic ē filiꝰ meꝰ dilectꝰ. Jacob misit filiū suū vt de fribꝰ suis sollicitudinē gereret: t deꝰ pr̄ misit vnigenitū suū: vt genꝰ hūanū pctis lāguidū visitaret. Joseph dū fratres suos quereret: errabat in heremo: et xps genus hūanū requirebat q̄ errabat ī mūdo: quodāmodo quasi t ipse errabat q̄ errātes req̄rebat. Joseph enī fratres suos q̄rebat in sichimis. Sichima interpretatur hūer. Semp enī pctores dorsū magis q̄ faciē ponūt ī facie iusti. Humeri enī retro sunt. Sicut enī fratres ioseph inuidia percussi fraterne dilectiōis dorsum magis q̄ facies offerebāt: ita et infelices iudei veniēte ad eos salutꝰ auctore

B

B

Ubi.s.

Act.ij.

Joban.x.

Eph.ij.

Ubi.s.

C

Matth. xxviij.

Ps.lxvij.

Joh.xiij.

D

Gen.xxxj.

Gen.xxxij

E

Johā.xx.

Gen.xxxij

B

Ge.xxxvij

Matth.xij

Ge.xxxvij

inuidere poti⁹ q̃ diligere maluerũt. De talibus ꝺ̄r ī psalmo.
Ps̃.lxviij Obscurentur oculi eoꝝ ne videãt: ⁊ dorsum illorũ semper in-
Geñ.xxxvij. curua. Inuenit g̃ ioseph fratres suos in dothaim. Dothaim interpretatur defectio. Vere in grandi defectione erãt: q̃ de
C patricidio cogitabant. Videntes ergo ioseph fratres sui: de morte illius tractauerũt: sic̃ videtes iudei uerũ ioseph dñm
Mat.xxvj xp̃m: vt eũ crucifigerẽt vno oĉ cõsilio statuerũt. Joseph exspoliauerũt fratres sui tunica polymita ⁊ talari: ⁊ iudei xp̃m
p morte crucis exspoliauerũt tunica corpali. Joseph exutus tunica mittit in cisternã: id est in lacũ: ⁊ xp̃s exspoliat⁹ carne
Geñ.xxxvij. hũana descẽdit i infernũ. Joseph postea q̃ de cisterna leuat hismahelitis: id ẽ gentib⁹ vendit: ⁊ xp̃s postea q̃ de inferno
regredit ab oĩbus gentibus fidei ꝓmercio cõparat. Joseph
Mat.xxvj p consiliũ iude triginta argẽteis distrahit: ⁊ xp̃s p cõsilium iude scariothis eodẽ nũero venũdat. Qz aũt ī diuersis trãs-
lationibus non eq̃li precio ioseph scribit venundatus: hz alij dixerũt viginti argẽteis: alij triginta: ꝺ spiritaliter significauit: q̃ xp̃s non eq̃liter ab oĩbus credẽdus vel diligẽd⁹ esset.
Deniq; etiã nunc in ecclesia: alij eũ plus diligũt: alij minus. Ipsi enim plus valet xp̃s: qui eũ maiori charitate dilexerit
Joseph descẽdit ī egyptũ: et xp̃s in mundũ. Joseph a penuria frumenti saluat egyptũ: ⁊ xp̃s a fame ꝑbi dei liberat mũdũ. Nisi enĩ ioseph fratres sui vẽdidissent: defecerat egypt⁹
Fratres verũ est: nisi xp̃m iudei crucifixissent: pierat mũd⁹
D Videamus tũ fratres charissimi vñ in beato ioseph fratres
Sapiẽ.ij. sui tam crudeliter seuierũt. Vnde: nisi inuidie veneno: q̃ mors intrauit in orbẽ terrarũ? Deniq; audi scripturã dicẽtẽ.
Ge.xxxvij Inuidebãt ei fratres sui: et non poterãt ei loqui quicq̃ pacificum. Vidit enim beatus ioseph somnium: quasi stantem se in agro cũ fratribus suis: ⁊ manipulos alligantẽ: ⁊ fratrũ manipulos adorare manipulum suũ. Hoc in illo ioseph tũc impletum est: qñ eum in egypto adorauerũt fratres sui. Et non incongrue coacti sunt steriles manipuli fructuosum manipulum adorare: p quem de famis periculo liberãdi erãt. Vidit etiã aliud somniũ: q̃ solet luna ⁊ vndecim stelle adorarẽt eũ:
C Cui respondit pater suus. Nunq̃d ego et mater tua ⁊ fratres
E tui adorabim⁹ te super terrã? Hoc in illo ioseph impleri non potuit: quia iam mater ipsius de hac luce migrauerat: in nostro vero ioseph: id est dño iesu xp̃o: somni illius sacramẽta cõpleta sunt. Sol enĩ et luna ⁊ vndecim stelle eũ adorauerũt
q̃ post resurrectionem sancta maria q̃si luna: ⁊ beat⁹ ioseph
velut sol: cũ vndeci stellis: id est btis apl̃is: incuruati et pro-
ps̃.cxlviij. strati sunt ante eũ: ⁊ impleta est ꝓphetia q̃ dixerat. Laudate eũ sol et luna: laudate eũ oĉs stelle ⁊ lumẽ. Nam in tantũ i illo ioseph impleta non est somnij huius interpretatio: vt mater ipsius ante multos annos legatur fuisse defuncta: q̃ prefata somnia ille vidisset. Et reuera: quõ fratribus ipsius põt convenire: q̃ eũ q̃si stelle adorare possent: quos inuidie nox obscuros et tenebrosos effecerat? Jam enim claritatem stella⁹ pdiderãt: q̃ in se lumen charitatis extinxerant. Merito ergo hoc in dño saluatore nr̃o verius credim⁹ fuisse cõpletũ: quẽ sicut iam ante dixi: et beatũ ioseph et beatã mariã: cũ vndecim apl̃is frequẽtius legim⁹ adorasse. Nam q̃d apl̃i: lumen
Matth.v. stellarũ habuerint: ipe dñs in euãgelio dixit. Vos estis lux
Mat.xiij. mũdi. Et iterũ de ipsis ac suis similibus. Tũc iusti inḋt fulgebunt sicut sol in regno p̃ris eorũ. Joseph interpretat augmentatio siue ampliatio. Qz in illo ioseph ampliationem nõ habuit nisi sola egyptus: ī nr̃o vero ioseph augmẽtũ habere
Geñ.xlij. vniuersus meruit mũd⁹. Ille ioseph erogauit tritic̃ũ: noster
Ps̃.cxviij. erogare dignatus est ꝟbũ. In oẽm terrã exiuit sonus apl̃oꝝ
F ⁊ in fines orbis terre ꝟba eorũ. Nos ergo fratres dilectissimi q̃ nullis precedẽtib⁹ meritis tanta bona p̃r̃iam veri ioseph dñi nr̃i iesu xp̃i psecuti sumus: ad quos nõ vmbra veteris testamenti: qz ipa veritas venit: quantũ possumus cũ dei gr̃a laborem⁹: vt qõ nobis cõtulit iudicat⁹: intergrũ inueniat iudicaturus. Qui tibi tñ cõtulit: scit quãtũ reposcat. Et quidem ille cũ venerit redditurus ẽ qõ ꝓmisit: qz req̃siturus est qõ redemit: et quod dedit in primo aduẽtu exacturus est in scõo.
Memo ergo christo dño nr̃o reddat mala ꝓ bonis. Quis enĩ est q̃ ita impie agit: nisi ille qui accepit vitã ⁊ restituit morte
Morte enĩ restituit: qui se p̃m male viuẽdo interficit? Quis est qui reddit mala ꝓ bonis? Ille qui cũ deberet dare ꝓpria rapit aliena: q̃ pro charitate reddit odiũ: inuidiã ꝓ benignitate: ꝓ humilitate superbiã: pro castitate luxuriam. Quis ẽ
qui xp̃o reddit mala pro bonis? Ille qui cũ deberet lectioni insistere: ⁊ ad ecclesiã currere: elegit potius ad tabulam ludere spectacula furiosa vl̃ cruẽta vel turpia frequẽtare. Et cui oportebat peccata sua orãdo: legendo: elemosynas faciẽdo ꝓsumere: studet potius augere ⁊ amplius cumulare. Quis ẽ qui reddit mala ꝓ bonis? Qui pro luce tenebras: ꝓ benignitate maliciam: pro sobrietate ebrietatẽ: ꝓ elemosynis rapacitatẽ: ꝓ iustitia iniquitatẽ restituit. Qui ergo hec mala adiuuante dño non admisit: quantum põt munera in se diuina custodiat. Qui vero his malis se sentit obnoxiũ: et intelligit obuolutũ: cito ad penitẽtie medicamenta recurrat: et anteq̃ anima illa tenebrosa de corpe mortis sue discedat: elemosynis: ieiunijs et orationibus: remediũ sibi in die necessitatis acquirat. Sic ergo agamus fratres: vt ante tribunal christi: et qui boni sunt coronã: et qui negligentes sunt veniam cõsequãtur: vt illos omet vita integra: istos valeat excusare correcta: prestãte domino nostro iesu christo: cui est honor ⁊ imperium in secula seculorum. Amen.

C Jtẽ eodẽ die Homelie de eo quod scriptũ est ī euangelio ꝟm Matthẽũ. Homo erat paterfamilias qui plantauit vineam. ⁊c. que habẽtur inter sermones de verbis dñi. lix. fo. lxviij. col. ij. Et de questionibus euangeliorũ. li. j. ca. xxxij. Et li. ij. ca. xxxviij.

C Sabbato post scdam dñicã in quadragesima De eo q̃ ioseph latuit patrẽ ī egypto. Sermo. j.

IN beato iacobo fratres charissimi ⁊ ī sctõ filio ei⁹ ioseph: q̃ diligẽter attẽdit: rẽ nimis admirabilem deũ fecisse cognouit. Primũ non credo fuisse sine causa: q̃ dñs q̃se toties dignat⁹ fuerat ostendere
btõ iacob: p tot annos noluit ei indicare q̃ ioseph filius eius viueret: sz pmisit eũ lõga afflictione ꝓsumi. Si hoc quisquã sine certa ⁊ euidẽti rõne factũ ee credit: vel b̃ ꝓsideret: q̃ nec filius ei⁹ ioseph in tã ꝓmo posit⁹ pmissus sit ad patrẽ suũ mittere: vt ei nũciaret q̃ nõ solũ viueret: sz etiã in grandi honore floreret. Ab illo enĩ loco vbi erat btũs iacob vsq̃ in egyptũ: vix erãt trecẽta miliaria: Vnde frequẽtissime ⁊ ex egypto in locis illis vbi iacob erat: plurimi ꝑpabãt: et ex illo loco ad egyptũ infinite multitudines assidue cõfluebãt. Sz forte aliq̃s dicit: q̃ btũs ioseph paruulus exierit a patre suo ⁊ ideo recordari eũ nõ potuisset. Nõ ita ẽ fratres charissimi: Puer enim erat sexdecim annoꝝ: ⁊ nulla rõne parẽtes suos poterat obliuisci. Nam ⁊ intãtũ eos oblit⁹ nõ erat vt fratres suos vbi primũ vidit agnosceret. Sz dicit aliq̃s: q̃ licentiam aut potẽtiam nõ habuerit mittẽdi ad patrẽ suũ. Etiã si ꝺ q̃si verisimile videatur: postea q̃ de carcere deductus ẽ: et dñs factus ẽ in omni terra egypti: p illos septẽ annos fertilitatis ⁊ illos duos q̃ trãsacti sunt tpe inopie anteq̃ fratres sui ad eũ descẽderẽt. Per istos nouẽ annos in trecẽtis miliarijs: sine
B vlla dubitatiõe potuit mittere ad patrẽ suũ. Sed occulto iudicio hoc dñs fieri nõ pmisit: intantũ vt nec tũc se manifesta Geñ.xlij. ret fratribus suis: q̃si ad emendũ triticũ venerãt: quinimmo durissime eis loquẽs: ⁊ fratrem illorũ in vinculis tenens: ad patrem suum eos cũ grandi dolore redire iussit. Attẽdite ad Geñ.xliij. huc ad aliud maius miraculũ: et videte quomõ btũs ioseph qui patrem suũ nouerat ꝓ se intolerabilem amaritudinẽ sustinere: q̃si paruũ esset quod ante pertulerat: adhuc et benia-
min ei fecit auferri: quo facto vtiq; nouerat eũ multiplicem passurũ esse dolorẽ. Hec enim oĩa sine spũssancti dispẽsatiõe facta fuisse nõ credo. Deus enim cuius iudicia plerũq; sunt occulta: nũq̃ tũ iniusta: qui beato iacob noluit indicare filiũ suum viuere: ille etiam sanctũ ioseph non permisit vt p̃ri suo gloziam suã nunciaret: quinimmo adhuc simeon in vinculis tenendo: beniamin auferendo: ipsi⁹ patris sui angustias cumulauit. Hec aũt fratres charissimi: si fideliter attẽdamus:
C cum grandi mia dñm fecisse cognoscimus. Ab initio enim mũdi hoc deus in sanctis suis exercuit: quod in beato iacob cum grãdi pietate cõpleuit. Sed quare sit hoc factũ: diligẽter attendite. Quis enĩ serui et amici dei capitalia crimina vitauerint: et multa opa bona fecerint: tũ sine minutis pctis eos fuisse non credimus: qz non mentitur ille qui dixit. Non Jobã.xv. est immunis a peccato: nec infans cui⁹ est vni⁹ diei vita sup

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ huj⁹ opis.

terrã. Et beat⁹ Johãnes euangelista qui vtiq; meritis non erat inferior sancto iacob: clamat⁊ dicit. Si dixerim⁹ q; peccatũ nõ habem⁹: ipsi nos decipim⁹: et veritas in nobis non est. Et illud qõ alibi scriptũ est. Justus septies cadit⁊ resurgit. Quia ergo sicut iã dictũ est: sine istis minutis peccatis iacob esse nõ potuit: volẽs de⁹ ipsa parua peccata in hoc seculo tribulationis igne cõsumere: implet in eo qõ ipse p spũm sanctũ dixit. Vasa figuli ꝓbat fornax: et hoies iustos tẽtatio tribulationis. Et illud. Flagellat de⁹ oẽm filiũ quẽ recipit. Et illud. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnũ dei. Ut ergo sanctũ iacob deus noster velut aurum purgatũ in futuro iudicio ꝓsentaret: prius ab illo oẽs maculas peccatoꝝ abstersit: vt in eo ignis ille arbiter qõ exureret inuenire nõ posset. Qõ etiã in ipso beato ioseph factũ esse cognoscim⁹. Cũ enĩ sicut dixit scriptura. Dñs esset cũ eo: et gratiã ei apud dñm suũ et apud principẽ carceris dedisset: preuẽtus tũc est vt ab hoĩe auriliũ postularet: dicens magistro pincernarũ. Memẽto mei cũ tibi bene fuerit: ⁊ supplica pharaom: vt me eijciat de isto carcere. Et q; nondũ scriptũ erat. Bonũ est sperare in dño q; sperare in hoĩe: cũ in oĩb⁹ dei gratiã meruisset: surreptũ est illi vt ab hoĩe auriliũ peteret. Pro qua re additi sunt duo anni: quib⁹ adhuc teneretur in carcere: tanq; diceret ei de⁹. Ego tibi ostendo vt magis a me q; ab hoĩe debeas auriliũ postulare. Sine vlla enĩ dubitatione credendũ est q; p castigatione scti ioseph nõ permisit de⁹ magistrũ pincernarũ vt in mẽte haberet qõ ei sanct⁹ ioseph qñ de carcere dimissus est supplicauerat. Et q; etiaz et ipse ioseph q̃uis sanct⁹ tũc sine pcto esse nõ poterat: ideo tanto tẽpore fuit in carcere clausus: vt in eo implerek qõ scriptum est. Ego quos amo arguo: et quos diligo castigo. Si diligẽter attendim⁹ fratres charissimi qõ erga beatũ iacob deũ fecisse credim⁹: hoc etiã ioseph circa fratres suos exercuisse cognoscim⁹: qui vtiq; tã sanct⁹ fuit vt eos odio haberẽ nõ potuisset. Vnde credendũ est q; ideo eos tantis tribulationib⁹ fatigauerit: vt illos ad cõfessionẽ criminis ꝛ et ad medicamẽtũ penitẽtie ꝓuocaret. Deniq; cum ingẽti dolore dixerũt se merito pati illa: q; peccassent i fratrẽ suũ vidẽtes angustiã ei⁹. Et q; sciebat beat⁹ ioseph q; fratrib⁹ suis pariciditj crimen sine grandi penitẽtia indulgeri nõ posset: ⁊ semel ꝛ et secũdo ꝛ et tertio illos medicabili tribulatione tanq; spiritali igne decoxit: non vt se vindicaret: sed vt illos corrigeret: et de tã graui crimine liberaret. Deniq; priusq; peccatũ suũ cõfiterenk: ⁊ crimen qõ admiserãt mutuo inter se castigatione cõsumerẽt: nec agnoscendum eis se dedit: nec pacis osculũ eis indulsit. Cũ vo illos ꝓ peccato qõ in ipso admiserant humiliter videret afflictos: deosculat⁹ est singulos: ⁊ p singulos fleuit: et pauentiũ colla pio oculoꝝ rore pfundens: odiũ fratrũ charitatis lachrymis abluebat. Qõ ergo de⁹ in beato iacob fecit: ⁊ qõ ioseph erga fratres exercuit: hoc etiã et nos in illis q̃ in nobis peccauerint debem⁹ iplere: et nõ ipsos sed peccata eoꝝ studeam⁹ odire: et ita velim⁹ fm culpe merita durissima castigatione corripere: vt eos studeam⁹ in veritate diligere. Hec si facim⁹ fratres charissimi: iplek in nobis illud qõ scriptũ est. Jnuicẽ onera vestra portate: et sic adimplebitis legẽ xpi. Ad extremũ vt totũ qõ dixi breuiser mone concludã: taliter indulgeam⁹ eis q̃ in nobis peccauerint: q̃liter volum⁹ vt nobis indulgeat de⁹ quotiẽs i illo pecam⁹. Hec si facimus: securi possum⁹ dicere. Dimitte nobis debita nra: sicut ⁊ nos dimittim⁹ debitoꝛib⁹ nostris. Adhuc nos delectabat cũ charitate vestra de beato ioseph aliq̃d loqui: sed ꝓpter pauperes q; ad opera sua festinant: melius est ꝟ vt nobis in die crastina reseruem⁹. Et ideo cõuersi ad dñm misericordiã ipsi⁹ deprecemur vt desiderijs audiẽdi verbũ dei qõ in nobis placat⁹ cõtulit ꝛ et augere semp et cõseruare dignek: q; cũ patre ⁊ spũsctõ viuit ⁊ regnat in scla sclorꝝ. Amen.

Luce.xv.

¶Item eodẽ die Homelie de eo qõ scriptuz est in euãgelio fm Lucã. Homo quidã habuit duos filios. et dixit adolescẽtior ex illis. Pater da mihi portionẽ substãtie ꝛc. que habenk inter sermones de Verbis dñi. xxxiiij. fo. liiij. col. iiij. Et de questionib⁹ euãgeliorũ libro. ij. ca. xxxiij Et inter sermones ad fratres in heremo. xxvij. fo. xij. col. ij.

¶Dñica tertia in q̃dragesima de Joseph et dña sua. Sermo. j. In quo dicit q; adulterij tela prima sunt oculorũ: secũda vero verborum.

Sermo. lxxxiij. A

Genes. xxxix.

B

C

D

E

F

Gen. xlv.

Mat. vj.

Beatus ioseph sanct⁹ et fidelis dñi famul⁹ tribulationib⁹ magis iust⁹ oñdit: q̃ ꝓmo inuidia fratruz hismahelitis in seruũ addict⁹: ab eisq; vendit⁹ a q̃b⁹ se viderat adorãdũ: deide egyptio dño traditus: semp tñ ingenui animi tenuit dignitatẽ: docuitq; exemplo suo ⁊ suos ⁊ liberos in peccãdonõ cõditione coeq̃les eẽ sed mẽte. Cũ esset decorus ⁊ speciosus facie: pulchritudinẽ vult⁹ sui nõ ad aliena diriuauit iuriã: sed ad suã gr̃am cõseruauit: ꝟ se pulchriorẽ iudicãs: si nõ dispẽdio castitatis sed cultu pudoris speciosioꝝ ꝓbarek: ⁊ illũ esse verũ decorẽ q; nõ alienos oculos caperet: nec mẽtes fragiles vulneraret. Crimen enĩ dñe sue fuit q̃ male vidit: nõ beati ioseph q̃ male videri nõ voluit. Nec in eo qui visus est culpa est: q; nõ erat in potestate fuit vt nõ videret a dña. Marit⁹ debuit cauere vxoris oculos. Discãt tũc ⁊ viri cauere oculos feminaꝝ: cũ et amank et q̃ nolũt amari. Deniq; adamatus est ioseph: qui amãtẽ ꝓpẽrserat. Et dñi excusauit eũ scriptura dicẽs. Jmmisit oculos vxoꝝ dñi ei⁹ in ioseph: ꝟ est nõ iste se ostẽtauit: nec illa cepit incautũ: sed illa retbia sua immisit ⁊ indagine sua capta est. Catenas suas sparsit: et in suis vinculis colligata est. Dixit aũt illi. Dormi mecũ. Prima adulterij oculoꝝ tela sunt: secũda ꝟboꝝ. Sed q; nõ capik oculis: põt ꝟbis resistere. Excusak qõ ingressus est: ꝓdicak qõ elapsus est. Nec pl⁹ fecit p vestimẽta corporis q̃ animi castimoniã. Reliquit tãq; nõ sua q̃ adultera manib⁹ detinebat: ⁊ aliena iudicauit q̃tactu ipudice potuerãt cõprehẽdi. Magn⁹ plane vir q; vẽditus fuit tũc nescuit: ingenuã adamatus nõ redamauit: rogat⁹ nõ acq̃euit: apprehẽsus aufugit. Concupiscik adolescens a dña: sed ad cõcupiscẽtiã ꝓuocat⁹ et rogat⁹ refugit: vna hac in re blãdicijs supplicat: q̃ in ceterꝭ iperabat. Amabat illũ: an pori⁹ se? Ego puto: q; nec illũ: nec se. Si illũ amabat: q̃re volebat pdere? Si se amabat: q̃re q̃rebat pire? Ecce ꝓbaui: q; nõ amabat: veneno libidinis ardebat: nõ flãma charitatis lucebat. Sed ille nouerat videre: qõ illa nõ nouerat. Pulchrior erat int⁹ ioseph q̃ foris. Pulchrior in luce cordis q̃ in facie corporis. Ubi illi⁹ femine oculus non penetrabat: ibi ipse sua pulchritudine fruebak. Jntuẽs q̃ interiorẽ pulchritudinẽ castitatis in speculo ꝛ sciẽtie sue: q̃ illã maculari: q̃ violari feminea tentatiõe ꝓmitteret? Qõ q̃ videbat in se: et tu vis videre inte pulchritudinẽ pudicitie interiorẽ spũs talẽ? Si habes ad illã qualescũq; oculos: exempli gr̃a tibi aliq̃d ꝓponam ipam vis in cõiuge tua. Molo te qõ odisse in aliena: qõ amas in tua. Quid enĩ debes amare in cõiuge tua? Utiq; castitatẽ. Hanc odisti in aliena. Serua q̃ in cõiuge aliena qõ seruare cupis in tua: q; ⁊ in vxore castitatẽ pot⁹ diligis q̃ carnẽ. Sed forte existimas te amatorẽ eẽ carnis vxoris tue ⁊ nõ castitatis. Sordida q̃dẽ cogitatio: misera ⁊ voluptuosa: ſz nõ te dimitto sine exẽplo. Tu putas q; carnẽ amas vxoris tue: ego enĩ dico q; castitatẽ pl⁹ amas. Deniq; hãc plus amas in filia tua. Quis enĩ hoĩm q; nõ filias suas castiget: ⁊ nõ castas esse velit? Nũquid ⁊ tibi carnem amas? Nũquid ꝓcupiscis corpus pulchrũ: vbi exhorrescis incestũ? Si q̃ amatorẽ te castitatis ꝓuincis: q̃ te offendisti vt eã nõ ames in te? Qõ ames in filia tua: ama hoc et in vxore aliena: q; et filia tua vxoꝝ erit aliena. Ama q̃ ⁊ in te castitatem. Mã si amas vxorẽ alienã: nõ ꝓtinuo habebis: castitatẽ si amaueris: mox habebis. Blãda castitas et sctã: in cubiculo cordis tui suauis est. Eius amplexus nõ habet amaritudinẽ: cõuersatio illi⁹ in nullo tibi in domo cõsciẽtie cõtradicit. Ama q̃ ⁊ inte ⁊ in alijs castitatẽ: et imitaberis beatum ioseph q̃ nolũit impudice muliẽri accubitu illicito consentire. Repulit ꝓcupiscẽtiã alienã: aplex⁹ est pudicitiã suã. Amator dei dilectissimi mulieris amore nõ vincik. Castũ animũ incitans adolescẽtia nõ permouit: nec diligẽtis auctoritas. Mirati est castitatẽ: aspicite nũc benignitatẽ. Ille ꝓ odio reddit charitatẽ: ⁊ cũ videret ffes suos: imo ĩmicos ex fratrib⁹: cũq; ab eis agnosci vellet: dilectionis affectũ pio doloꝛe testatus est ad eos. Osculabak singulos et per singulos flebat: et irriguis fletib⁹ pauentiũ colla perfudit. Odiũ fra-

Gen. xlv.

trum charitatꝭ lachrymis abluebat. Cõstat viuo patre atq; mortuo q; germano semp amore dilexit: nec recordak illũ in quo ad necem fuerat delectus in lacũ: nõ cogitauit addictã ꝓcio germanitatẽ: sed ꝑ malis bona restituẽs: iã tũc necdũ data aplica ꝓcepta cõpleuit. Ergo beat⁹ ioseph cogitãs ꝺe charitatis dulcedinem: venenũ inuidie quo fratres suos nouerat fuisse ꝓcussos: deo auxiliãte studuit de corde suo repelere. Et reuera fratres ꝗd infelici viro ꝓstat inuidia quẽ in secretis cõsciẽtie ꝗbusdã vngulis liuor ipse discerpit: ꝛ alienam felicitatẽ tormẽtũ illi facit? Quã ingẽ mercedẽ ex odio suo recipiet: nisi horribilis aĩe tenebras ꝛ cõfuse mẽtis horrorem: ꝙ vultu semp animoq; merẽte voto quo vult alij nocere se cruciat: quẽ seuissimis exagitatũ stimulis ab oñi cõsilio ac mẽte sobrietate deturbat? Et ideo obseruem⁹ fratres vitij hui⁹ icursum: ne forte participes opis diaboli inueniamur: ꝛ pari cũ illo sentẽtia cõdẽnemur: sicut scriptũ est. Inuidia diaboli: mors intrauit in orbẽ terrarũ. Imitãtur autẽ eũ qui sũt ex pte ei⁹. Dõ malũ ledit parũ aliquid etiã eos in quos intendit: grauiꝰ tñ ꝛ pniciosius eos ꝑcutit affligit. Sicut enĩ erugo ferrũ: ita inuidia illa ipam aĩaz in q̃ est interimit ꝛ cõsumit. Et sicut aiunt viperas dilacerato ꝛ diruptoꝰ illo ipso materno vtero in quo cõcepte sũt nasci: ita ꝛ inuidie natura illã ipam aĩam a qua cõcepta est et cõsumit ꝛpdit. Qualis hec aĩe tinea est? Que cogitationũ tabes pectoris? Quãta rubigo zelare in hoĩe domũ dei: et in malo opprobrio bona aliena cõuertere: aliorũ gloriã facere penã suã: velut quosdã pectori suo admouere carnifices: cogitationibus ꝛ sensib⁹ suis adhibere tortores: ꝙ se ipi testimonis cruciatib⁹ laceret? Nõ cibꝰ talib⁹ letus: nõ potus põt esse iocũdus Suspirak semp ꝛ ingemiscik ac doleꝭ: die⁹ ac noctib⁹ pect⁹ obsessum sine intermissione laniak. Et q̃tum ille cui inuidet successu meliore ꝓfecerit: tñ inuid⁹ in maius incendiũ liuoris ignib⁹ exardescit. Pallor in facie: tremor in labijs: stridor in dentib⁹. Quisq; ille est quẽ in zelo suo ꝓsequi inuid⁹ subterfugere eũ forsitan poterit ꝛ vitare: inuid⁹ vo fugere nõ valebit. Vbicũq; fuerit aduersari⁹ suus: secũ est hostis in pectore semp ꝯclusus. Denicꝭ dñs in euãgelio cũ eũ discipuli interrogarẽt ꝙs inter illos maior esset respõdit. Quisquis fuerit (inq̃t) minim⁹ in oĩbus his: hic erit magn⁹. Quo verbo: oẽm causaz et materiã mordacis inuidie eruit ꝛ abscidit Christiano q̃ populo zelare nõ licet. Cõtra inuidiam: redde humilitatẽ. Audi beatũ Johãnẽ apl̃m in epla sua dicẽtem. Qui odit fratrẽ suũ homicida est. Et iterũ. Qui dicit se in luce esse et fratrẽ suũ odit in tenebris est / et in tenebris ambulat: ꝛ nescit quo vadat. Dexcẽdit enĩ in gehennã ignarus: ꝛ ceciꝰ ꝺcipitak in penã. Recedit ipse scz a xp̃i lumine monẽtis ꝛ dicẽtis. Ego sum lux mũdi: et q̃ credit in me non ambulat intenebris sed habebit lumen vite. Nos vo deo auxiliante venena inuidie fugiẽtes: nõ solũ cũ bonis sed etiã erga malos charitatis dulcedinẽ habeam⁹. Sit in manib⁹ diuina lectio: in sensib⁹ dñica cogitatio: oratio iugis oñino nõ cesset et salutaris operatio ꝑsueret: vt quotiens ad tentandũ nos accesserit inimic⁹: semp nos bonis operib⁹ inueniat occupatos. Cõsideret ergo vnusquisq; conscientiã suã: et si se videt de ꝓsperitate ꝓximi sui inuidie veneno ꝓcussum: euellat de pectore suo spinas et tribulos: vt in eo semen dñi quasi in fertili agro multiplicata segete luminis concipiak: vt amaritudo inuidie xp̃i dulcedine leniak. Amet eos et quos ante oderat: et de melioꝛ semp ꝓfectib⁹ gratulek. Non deroget sacerdotib⁹: nec ꝓpositos suos venenatis dentib⁹ laceret: faciat se illis adunata dilectione participẽ. Dimittit ei q̃ ꝛ ipse dimiserit: accipienk sacrificia sua: cũ ꝛ ipse pacificus ad deũ accesserit. Cogitet vnusquisq; paradisi delitias: regno celesti discat adherere: ad qõ nisi cõcordes et vnanimes spũ admittũtur. Cogitem⁹ ã fres qõ filij dei hi soli possint vocari: q̃ sunt pacifici: ꝼm qõ scriptũ est. In hoc cognoscẽt oñes q; mei discipuli estis: si dilectionẽ habueritis ad inuicem. Ad qõ vos pius dñs bonus operib⁹ sua ꝓtectione ꝓducat: cui ẽ honoꝛ ꝛ iperiũ cũ patre ꝛ spũsancto in secula seculoꝝ. Amen.

Exo.j. ¶ In eadẽ dñica: de eo qõ scriptũ est. Mortuus est ioseph ꝛ filij israel creuerũt ꝛc. Sermo. ij. In quo figuraliter ostendik cur post passionem christi creuerit fides.

Adiuim⁹ in lectione q̃ lecta est fratres dilectissimi: q; mortuo Joseph filij israel creuerũt: et multiplicati sunt nimis: et q̃si herba germinauerunt. Quid est ꝺ fratres charissimi? Donec viueret ioseph nõ referũtur creuisse filij israel: nec q; multiplicati sunt nimis: sed postea q̃ mortu⁹ est sic germinasse dicunk: cũ vtiq; sub patrocinio vl defensione ioseph magis debuerãt crescere et multiplicari. Sed hec ffres charissimi in illo ioseph figurata sunt: in nro autẽ ioseph: id dño xp̃o in veritate cõpleta sunt. Prius enĩ q̃ moꝛerek: id est q̃ crucifigeretur ioseph noster: pauci in eũ crediderũt: postq; vero mortu⁹ est ꝛ resurrexit: in vniuerso mũdo multiplicati sunt et creuerũt israelite. i. populi xp̃iani. Sic et ipse dñs in euangelio dixit. Nisi granũ frumẽti cadens in terra mortuũ fuerit: ipsum solũ manet. Si autẽ mortuũ fuerit: multũ fructũ affert. Postea enĩ q̃ passione ꝓciosum granũ frumẽti mortuũ est et sepultũ: per vniuersum mũdũ de vno illo grano messis ecclesie pullulauit. Non enĩ sicut antea in iudea tantũ not⁹ est de⁹: nec solum in israel nomen ei⁹ colik: sed a solis ortu vsq; ad occasum nomen illi⁹ collaudak. Interea mortu⁹ est ioseph: ꝛ surrexit nouus rex in egypto q̃ ignorabat ioseph: et alloquik gentem suã: vt ꝑsequerenk filios israel. Dũ rex ille viueret q̃ nouerat ioseph nõ referũtur afflicti fuisse filij israel: nec in luto et latere fatigati: nec masculi eoꝝ necati / ꝛ femine viuificate: sed postea q̃ surrexit rex ille q̃ non nouerat ioseph: oĩa illa gesta referũtur. Hec enĩ fratres scõm qõ dicit apl's: In figura cõtingebant populo iudeoꝝ: scripta sũt autem ꝓpter nos. Qõ in illis carnaliter figurabak: in nobis spiritaliter adumplek. Et nos ergo si diligẽter attẽdim⁹: intus in nobis in hoĩe interiore hec fieri frequẽter agnoscimus. Anima enĩ nra aut a legitimo rege regik: aut a tyrãno vastak. Si enĩ deo adiuuãte pie viuim⁹: si de charitate: de misericordia: et de patiẽtia atq; penitẽtia: ceteris q̃ his similib⁹ cogitam⁹: licet adhuc in egypto: id est in carne simus: tñ a xp̃o rege gubernamur: et ipse regit nos in luto et latere sed nõ ꝓsumit: nec nos curis terrenis vel nimijs sollicitudinib⁹ atterit ꝛ affligit. Si vero anima nra ceperit declinare a deo: et ea q̃ sunt turpia ꝛ inhonesta sectari: tũc prudẽtia carnis q̃ inimica est deo: repudiato rege xp̃o: subdit infelicia colla tyrãno. Qõ cum fuerit factum: alloquik gentẽ suã: id est corporis voluptates et vitiorũ ducib⁹ ad cõsiliũ cõuocatis initur deliberatio aduersus filios israel. i. aduersus cogitationes sanctas ꝛ acceptabiles deo quomodo circũueniank: quõ opprimãtur vt luto et lateribus affligãtur: vt masculos interficiant / et feminas reseruent. In masculis intelligik sensus rõnabilis: in femnis cõcupiscẽtia carnis. Mult ergo diabol⁹ in nobis viros occidere / ꝛ feminas reseruare: id est sensum in nobis rationabilem ac deũ videntẽ extinguere: et q̃ ad cõcupiscentiã carnis pertinent reseruari. Non nobis hec ad hystoriã tñ scripta sunt: nec putandũ est diuinos libros egyptioꝝ gesta narrare: sed que scripta sunt: sicut apl's ait. Ad nostrã doctrinã ꝛ cõmonitionẽ scripta sunt: vt tu q̃ hec audis et gratiã baptismi iã cõsecutus es: ꝛ annumerat⁹ es inter filios israel: ꝛ suscepisti in te regẽ xp̃m: si post hoc declinare volueris et ꝓcupiditate opera seculi agere: actus terre ꝛ luti: id est luxuriosa explere ministeria: agnoscas et intelligas q; surrexit in te rex alius qui nescit ioseph. Rex egypti ipse te cogit ad opera sua: non iustitie sed iniquitati seruire. Ipse faciet laterẽ sibi operari et lutũ. Ipse te sub ꝓpositis magistris: ꝛ cõpulsoꝝ ad opera terrena et luxuriosa plagis et verberib⁹ aget. Ipse est qui te facit discurrere per seculũ: maris ac terre elemẽtis ꝓcupiditate turbari. Ipse est rex egypti qui te foꝝ pulsare litib⁹ facit: et ꝓ eo exiguo terre cespite ꝓpinquos iurgijs fatigare. Ipse est q̃ te ꝑsuadet luxuria castitati insidiari: decipere innocentiã: in domũ tuã que sũt feda: foꝛis q̃ sunt crudelia: intra ꝓscientiã q̃ sunt flagitiosa cõmittere. Si ergo tales videris esse actus tuos: scito te regi egypti militare. i. non christi sed diaboli spũ agi. Nos fratres charissimi q; ante aduentũ dñi saluatoꝛis dom⁹ diaboli fuim⁹: et ꝙ gratiã xp̃i de potestate ipsius liberari meruimus: q̃tum possum⁹ ipso deo adiuuante laborare debem⁹: ne a nobis malis actibus nostris offensus xp̃s absedat: et diabolus illo recedente succedat: ne forte cor nostrũ vero lumine effocato tenebrosa nox occupet: ne in nobis impleatur illud qõ in euãgelio scriptum est.

Annotatō nūeralis ordinis sermonū huius opis.

E

Cum exierit spūs īmūdus ab homine: vadit per loca arida querēs requiē et nō inuenit. Post hec dicit. Reuertar in domum meā vnde exiui. Et cū venerit: inuenit eā scopis mundatā: et adducit secū septem alios spiritus nequiores se: et ingressi habitāt ibi: et erūt nouissima hois illius peiora prioribus. Hoc enī charissimi de xp̄iano etiā baptizato intelligendū est. Per gratiā enī baptismi vacuatur quisq; oīm malis: postea vero cū dei adiutorio laborare debet vt īplea tur omnibus bonis. Nā si aliquem liberū a malis vacuūq; a bonis īuenerit inimic⁹: adducit secū alios spūs nequiores se: et erūt nouissima hominis illi⁹ peiora prioꝛib⁹. Et ideo vnde expulsa est luxuria: introducat castitas. Vnde eradicata est auaricia: plantet elemosyna. Vnde malicia vel inuidia expellit: charitas dñetur. Et quia veniēs dñs noster alligauit fortē. i. diabolū: et vasa ei⁹. i. nos de potestate ei⁹ eripuit: q̄tum possum⁹ ipso auxiliante studeam⁹: vt illi a quo saluati sum⁹ toto coꝛde et toto animo vsq; ad vite nostre terminū seruiamus. Et q; expulso diabolo domum sibi de nobis vbi reqeſceret/et vasa in quib⁹ habitaret facere dignatus est xp̄s: in domo sua nō patiat iniuriā: nihil libi ihonestū nihil soꝛdidū: nihil deprehendat obscurū: sed ita domicilium coꝛdis nr̄i fide plenū et vacuū malis oīmbus semp inueniat: vt nos nō solū frequētus visitare: sed etiā habitare in nobis dignet: qui cū p̄re et spūsc̄to viuit et regnat i secla scl̄oꝛ: Amē.

Luce.xj.

¶ Itē eodē die Homelie de eo qō scriptuz est in euāgelio p̄m Lucā. Erat iesus eiiciēs demoniū et illud erat mutū ⁊c̄. que habenk de questionib⁹ euangeliorū. libro. j. ca. v. Et libro. iij. ca. xvij. Et iter p̄mones de Verbis dñi. xj. fo. xl. col. iij.

Exo.v.

¶ Feria secūda post tertiam dñicam in q̄dragesima De paleis egyptioꝛū. Sermo. j. In quo dicit q̄ baptismus omnia pcā delet velut mare rubꝛum egyptios.

Sermo. lxxxv. A

Dauid

Quāuis frēs charissimi oīm tempe verbū dei cum grandi desiderio nos opoꝛteat fideliter semp audire: inistis tamē diebus specialiter lectioni diuine insistere: et de salute aīe nostre debem⁹ attenti⁹ cogitare: q; per totū anni spaciū xp̄ianoꝛū populus multis vitioꝛū fluctib⁹ calliditate diaboli insecrat: qui appꝛopinquante paschali solēnitate: maioꝛe īpetu cōtra fideles quosq; se pꝛeparare cōsueuit: et grauioꝛib⁹ stimulis coꝛda nr̄a cōpungere vel inquietare cōtendit. Sicut enī in diebus istis ad similitudinē diaboli et angeloꝛ ei⁹ pharao et egyptioꝛū popul⁹ persequebat filios israel: et luto eos ac lateꝛib⁹ affligētes ad amaritudinē perducebāt: ita et hoc tēpoꝛe imminēte paschali solēnitate: q; veros israelitas q̄ baptizandi sunt dolet diabolus de suo exercitu vl̄ possessione discedere: grauioꝛes cō sueuit tribulationes īmittere: maioꝛa scādala cōcitare. Sed nos si moysen sequimur: id est si legē libenter audim⁹: retroꝛspicere vel desiderare egyptū nolum⁹: pharaone submerso per sacramentū baptismi: velut p trāsitū maris rubꝛi de ei⁹ potestate vel seruitio liberamur. Certissimū est fratres kñi: quia quō tūc egyptij filios israel multis tribulationibus ad amaritudinē pducebant: sicut iam diximus et in hoc tēpoꝛe diabol⁹ et angeli ei⁹ fideles christianos et bonis opib⁹ dedi

Exo.j.

B

tos īpugnare vel inquietare nō cessant. Hoc tū scitote frēs: quia diabol⁹ nō psequit nisi bonos. Malos enī: luxuriosos cupidos/et supbos psequi diabolus nō cōsueuit. Amici enī sunt sui: et semp volūtates illi⁹ facūt. Et in tātū eos nō psequ tur: vt etiā p illos alios psequat. Malos enī hoīes diabol⁹ quasi malleos vel flagella habere cōsueuit. Deniq; nō persequit bonos: nisi p malos. Habet ergo deus ministros suos: habet et diabol⁹ adiutoꝛes suos. De⁹ enī per hoīes bonos ranq̄ p ministros suos agit oīm qō bonū est: diabolus vero per hoīes malos velut p satellites suos exercet oīm qō malum est. Diabol⁹ per maloꝛū auariciā vestitos expoliat: de⁹ per hoīes bonos vestit nudos: Diabolus p ipios et supbos etiā et eos qui pacē habere videtur ad scandala vel lites instigat: deus p pios et humiles discoꝛdes quoq; pacificat. Et quia lōgum est ire per singula: vt p certo agnoscat et intelligat charitas vestra: quia sicut omne qō bonū est per bonos homines agit de⁹: ita omne qō est crudele et impiū: per malos hoīes cōsueuit exercere diabolus. Deniq; p̄siderate fratres et coꝛpoꝛalib⁹ etiā oculis videbitis: quō popul⁹ diaboli psequit populū xp̄i: dū adulteri psequūtur castos: insectā tur sobꝛios ebꝛiosi: humilib⁹ insidiantur superbi: benignos inuidi: largos cupidi: et eos q̄ mansuetudinē vel patientiam retinēt affligere nō desinūt tracūdi. Et ió p̄sideret vnusq;sq; cōscientiam suam: et si se videt et in cogitatione/et in opere semp qō bonū est diligere: et qō honestū est iugiter exercere ministrū se dei esse cognoscat et gaudeat. Qui vero seipsum interrogās viderit q̄ malū est nō solū cogitare sed etiā dicere vel exercere: adiutoꝛē diaboli se esse intelligat simul et dicat: et dū adhuc peccatrix ania in coꝛpoꝛe suo tenek inclusa: cuꝛ dei adiutoꝛio de potestate diaboli se conek eruere. Remoue circūueniat fratres charissimi. Vnusquisq; cui⁹ opera et voluptates exercet in isto seculo: cū ipso erit postmodū in futuro. Ac sic oīs homo aut cum christo regnaturus est aut cū diabolo in inferni supplicio cruciādus. Et ideo dum tēpus est et in nostra potestate cōsistim⁹: cum dei adiutoꝛio vnusquisq; q̄ se malis operib⁹ in sinistra esse cognoscit: pusq; ab hac luce discedat: ad dexterā transire cōtendat nō ad sinistram: ne audiat. Discedite a me maledicti in ignē eternum: sed ad dexterā vt inter agnos audire mereak. Venite benedicti pcipite regnū. Ut hec oīa cū dei adiutoꝛio possim⁹ implere: attētius de dādis elemosynis cogitem⁹. Qualiter autem de sinistra transeak ad dexterā: euidēs et manifesta ratio demonstrat. Qui fuit ebꝛiosus sit sobꝛius: sit patiens qui fuerat tracundus. Qui solebat res alienas rapere: incipiat etiā ꝓprias pauperibus erogare. Qui solebat maledicere: benedicat. Qui solebat periurare: etiā a iuramēto abstineat Qui consueuerat detrahere: semp qō bonū est loqui studeat Qui erat supbus: sit humilis. Et hoc coꝛdine semp cōtrarijs studeam⁹ sanare cōtraria: vt destructis vitijs: virtutes festi nemus instruere. Et hoc coꝛdine qui sunt in sinistra: transire conētur ad dexterā: vt ante tribunal eterni iudicis quicūq; talis esse voluerit audire mereatur. Euge serue bone et fidelis: intra in gaudiū dñi tui: ad qō vos dñs pducere dignek: cui est honoꝛ cū patre et spūsc̄to in secula seculoꝛum. Amen.

Mat.xxv.

vbi ℣.

¶ Item eodē die Sermones de Epistola et euāgelio eiusdē diei: habentur infra dñica sexta post octauas festi Trinitatis. Et inter sermones ad fratres in heremo. ser. xxxij. fo. xv. col. j.

¶ Feria tertia post tertiā dñicā in q̄dragesima: De natiuitate Moysi et rubo. Sermo. j.

Sermo. lxxxvj. A

Exo.ij.

IN lectione diuina frēs charissimi: que nobis recitata est audiuim⁹: q⁹ postea q̄ sanct⁹ moyses natus est ꝓpter metū pharaonis missus sit in fiscellā scirpeā et piectus in carectū fluminis. Si diligenter attēdim⁹ fratres charissimi: sicut beatū isaac et iacob et ioseph: ita moysen typū xp̄i ptulisse cognoscim⁹. Deniq; cōsiderate diligētius: et videbitis quāta in illo sint figurata mysteria. Moyses a muliere iudea nascit: et pharaonis filie adoptat. Filia enī pharaonis ecclesiam figurauit: q̄ exierat de domo patris sui: et veniebat vt lauarek ad aquā. Pharao in diaboli typū accipit: filia ei⁹ sicut diximus ecclesia intelligit. Q; autē pater ei⁹ diabolus antea fuerit: dñs in euāgelio iudeos increpans ait. Vos (inq̄t) ex patre diabolo estis. Patrem q̄ diabolū habuim⁹ nō ex eo nascendo: sed nequitias illi⁹ imitādo. Exierat ergo filia pharaonis de domo patris sui: que q̄uis impiū habuerit patrē: attamen ei dicit ꝓphetā. Audi filia et vide: et obliuiscere populū tuū et domū patris tui. Qui dicit. Audi filia: pater est. Et ille qui admonet obliuiscēdus: pater nihilomin⁹ nominat. Ac sic deus pater admonet vt diabolus patrē debeat derelinquere. Hec ergo est ecclesia q̄ exijt de domo patris sui diaboli: et ad aquam. i. ad aquam baptismi festinauit: vt lauarek a peccatis q̄ in domo patris sui cōtraxerat. Deniq; statim viscera misericoꝛdie accipere meruit: et collegit moysen a parētibus suis piectum in flumine. Moyses ergo a matre sua pjicitur: et a pharaonis filia inuenit atq; colligit: et christ⁹ dñs a synagoga de q̄ natus est repudiatur: et ab ecclesia inuenitur atq; suscipitur.

Joh. viij.

Psa. xliiij

B

Postq; autē creuit moyses: abijt in regionem longinquā: et

Exodi. ij.

accepit ethyopissam vxorē. Agnoscite fratres ꝟ non paruū esse mysteriū. Ethyopissa illa ex gentibus erat: quā beatus moyses duxit vxorē: qz et xp̄s ex gentib⁹ sibi sociatur⁹ erat ecclesiā. Moyses derelicta populū suū in lōginquis regionibus et ethyopisse cōiungit: et xp̄s derelicto populo iudeoꝝ de extremis regionib⁹ ecclesie sociat: illi vtiqz q̄ dicit in psalmis. A finib⁹ terre ad te clamaui. Audi ex p̄sona ecclesie: in canticis cāticoꝝ. Ait ecclesia. Nigra sum et formosa. Quid est. Nigra sum et formosa: nisi nigra per naturā: formosa per gratiā? Nigra originali pctō: formosa baptismi sacrāmēto? Dū ergo pasceret moyses oues soceri sui in deserto: apparuit ei dn̄s in rubo: et dixit moyses. Vadam et videbo ḡre rubus ardet: et nō cōsumit. Et appropinquāti dixit dn̄s. Ne appropinques huc: sed solue corrigiā calciamēti tui: q̄ locus in q̄ stas terra sancta est. Rubus ille genus est spinarū. Ardebat enī et nō p̄sumebat. In rubo significata est synagoga iudeorū. Multo enī tēpore in eis feruoꝝ et flāma sanctⁱ spūs fuit: et tñ ita ꝓtra dei gratiā rebelles semp spiritui sctō restiterūt: vt eoꝝ peccata vel sacrilegia igne sanctⁱ spūs cōsumi nō possent. Dixit autē dn̄s ad moysen. Veni et mittam te in egyptū Et respōdens moyses dixit. Dne nō sum erudit⁹: et tardus sum ad loquēdum. Et ait illi dn̄s. Ego aperiam os tuū: et instruam te q̄ oportet te loqui. Beati sunt quoꝝ os dn̄s aperit vt loquant. Omnib⁹ enī q̄ ꝓ veritate: ꝓ iustitia: ꝓ castitate: ꝓ humilitate: ꝓ misericordia loquūtur: sine vlla dubitatione os illoꝝ nō aperit nisi dn̄s. Sicut ecōtrario q̄ de luxuria: de auaricia: de superbia: de rapinis: de scurrilitate / vel neq̄tia assidue loquūtur: quis illoꝝ os aperiat nō opus est dicere: potest hoc vnusq̄sq; sine vlla difficultate cognoscere. Et ideo fres charissimi auxiliāte dn̄o bona iugiter cogitemus: vt os nostrum nō crudelis aduersari⁹ sed de⁹ pius aperiat.

Ex abūdantia enī cordis os loquit. Vnusquisq; nostrū cui⁹ p̄sentiā susceperit in corde: ipsi⁹ verba ꝓferre cōsuescit ex ore. Nostrū aūt cor aperiat christo / et claudat diabolo: vt in nobis impleat illud qđ de dn̄o / et populo sancto scriptū est. Et habitabo (inqt) in eis: et inambulabo. Et iterū. Ego et pater veniem⁹: et mansionē apud eū faciem⁹. Qui semp qđ iustū est loquit et de⁹ in illo habitat et ipse in deo. Dixit ergo dn̄s ad moysen. Quid est (inqt) qđ in manu gestas? Et ille ait. Virga. Proijce (inqt) eam in terrā. Quā cū p̄iecisset: versa est in serpētē: ita vt fugeret moyses. Virga illa fratres charissimi crucis mysteriū ꝓferebat. Sicut enī per virgam egyptus decē plagis percutit: ita et p crucem totus mūdus humiliat et vincit. Et sicut pharao et popul⁹ ei⁹ p virge sacramentū affligit vt ad seruiendū deo dimittat populū iudeorū: ita diabolus et angeli ei⁹ p crucis mysteriū fatigant et munt vt a dei seruitio reuocare nō possint populū xp̄ianum. Qz autē misit moyses manū suā in sinū suū et ptulit eā leprosam: et iterum misit et protulit sanam et carni reliquę simile: nō ociose debemus accipere. In manu illa typus synagoge vel ecclesie gerebat. Sicut prior fuit popul⁹ iudeorum: posterior gentiū: ita ante fuit synagoga q̄ ecclesia. Sz quia ecclesia eligit / et synagoga repudiat: ideo in p̄mis manus moysi leprosa efficit: et postea carni reliquę similis redditur: ac sic synagoga ꝓpter infidelitatē leprosa reliquitur: ecclesia q̄si manus sana ad oē opus apta p̄eeligit. Leuauit q̄ moyses sephorā vxorē suā: et veniebat in egyptū. Et astitit dn̄s cōtra eū: et volebat occidere eū. Forsitan in hoc loco possum⁹ intelligere eq̄ displicuerit deo: q̄re moyses tanta mirabilia factur⁹: vxoris impedimētū secū ducere vellet in egyptū. Vnde dat intelligi q̄ ex illo loco remiserit vxorē suam ad socerū suū. Nā intantū sine illa descēdit in egyptū vt postea iā in heremo cōstituto moysi ipsam vxorē suā (sic legim⁹) iethro cognat⁹ suus adduxerit. Qz autē virga prōiecta in terrā versa est in serpētem: qđ significet videamus. Serpens ꝓ sapiētia reputat: sicut dn̄s in euāgelio. Estote (inquit) prudentes sicut serpentes. Virgā crucē dixim⁹ figurasse. Crux ergo que infidelib⁹ stultitia esse credit: sicut dicit apls: Gentibus stultitia: postea q̄ in terrā missa esse. i. ad passionē dn̄i p̄parata: versa est in serpentē: hoc est in sapientiā. Et in tantā sapientiā que oēm mundi istius sapientiam deuoraret. Denīq; omes serpentes quos magi incantationib⁹ suis fecerāt deglutiuit. Per virgā ergo egyptus flagellatur: et per crucē mūdus vincitur: et diabolus superat.

Oremus ergo fratres charissimi vt et nobis christus dn̄s ꝓ sua pietate cōcedat mūdi huius cōcupiscentiā vincere: et de diabolo et angelis eius ante tribunal suū felicē victoriā reportare: cui honor est et ip̄erium in secula seculorū. Amen.

In eadem feria: De decem plagis egyptiorū: Sermo. ij.

Moyses ad egyptū veniens fratres charissimi: defert et virgā: qua castigat et verberat egyptū decē plagis. Moyses: lex intelligitur que data est huic mūdo vt cū decem plagis: id est decē mandatis q̄ in decalogo cōtinētur corripiat et emēdet. Qz autē lex moyses intelligi possit: dn̄s in euāgelio dixit. Habent moysen et pphetas: id est legē et pphetas. Virga vero per quā egypt⁹ subijcitur et pharao superat: crucis christi imaginē p̄fere bat: per quā mūdus hic vincitur: et p̄inceps hui⁹ mundi cū p̄incipatib⁹ et potestatib⁹ triūphat. Qz autē virga ꝓ vicit et fit draco vel serpens et deuorat egyptiorū serpētes. Serpens ꝓ sapiētia ponit: sicut scriptū est. Estote prudentes sicut serpētes. Iccirco ꝟga moysi: id est crux christi postea q̄ ad terras descendit: id est postea q̄ ad credulitatē et fidē hominū venit: cōuersa est in sapientiā: et in tantā sapiētiam que oēm egyptiorū: id est hui⁹ mundi sapientiā deuoraret. Qđ vero aque fluminis vertūtur in sanguinē: satis cōuenienter aptat: vt fluuius cui hebreorū paruulos crudeli nece tradiderant: auctorib⁹ sceleris poculū sanguinis redderet: et cruorē polluti gurgitis quem parricidali cede maculauerant: potādo sentirent. Secūda vero plaga in qua inducunt rane: indicari figuraliter arbitror carmina poetarū: q̄ inani quadā et inflata modulatione velut ranarū soni et cantib⁹ similes mūdo huic deceptionis fabulas intulerūt. Ad nihil enī animal illud vtile est: nisi qđ sonū vocis improbis et importunis clamorib⁹ reddit. Post hoc cynifes ꝓducuntur. Hoc animal pennis quidē suspendit per aera volitans: sed adeo subtile est et minutū vt oculi visum nisi acute cernētis eludat. Corpus tñ cū insederit acerbissimo terebrat stimulo ita vt quē volātem q̄s viderenon valet: sentiat stimulantem. Hoc ergo animalis gen⁹ dignissime arti philosophie vel hereticorū calliditati poterit cōparari: que minutis et subtilibus verborū stimulis animas terebrat: et tāta calliditate circūuenit vt decept⁹ quisq; nec videat nec intelligat vnde decipitur. Quarto quoq; in loco cynomia: id est musca canina inducit: que cynicorū secte merito cōparatur: q̄ ad reliquas deceptionis sue improbitates: etiā voluptatē et libidinem summū p̄dicant bonū. Quoniā igit per hec singula prius deceptus est mūdus: aduenies sermo et lex dei huiuscemodi eū correptionib⁹ arguit: vt ex qualitate penarū qualitates ꝓprij agnoscat errorīs. Quinto in loco animalium nece vel pecudū egyptus verberat. Vecordia in hoc arguit stulticiaq; mortaliū: qui tanq̄ irrationabilia pecora cultū et vocabulū dei imposuerūt figuris: non solū hominū sed et pecorū. Vnde iusto iudicio factū est: vt in quib⁹ cultū credebāt inesse diuinū: in his viderēt miseranda supplicia. Vulnera post hec et vesice cū feruore sexto in verbere ꝓducūtur: et videtur mihi q̄ in vlcerib⁹ arguatur dolosa et p̄rulēta malicia: in vesicis tumens et inflata superbia: in feruore ire ac furoris insania. Mucusq; per errorū suorū figuras mundo supplicia tēperantur. Post hec vero verbera veniunt de superni voces et tonitrua: et grando et ignis discurrens in grandine. Videte tēperamentū diuine correptionis. Non cū silentio verberat: sed dat voces et doctrinā celitus mittit: per quā possit culpam suā mūdus castigatus agnoscere. Dat et grandinē: per quā tenera adhuc vastētur nascentia vitiorū. Dat et ignem sciens esse spinas et tribulos peccatorū quos debeat ignis ille depascere. De quo dicit dn̄s. Ignem veni mittere in terrā. Per hunc enī incentiua voluptatis et libidinis cōsumūtur. Qz autē locustarū octauo in loco fit mentio: puto per hoc genus plage aut detrahentis / aut semper a se discordantis humani generis incōstantiam designari. Locusta enim cum regem nō habeat: sicut scriptura dicit. Una acie ordinatū ducit exercitū. Homines vero cū rationabiles a deo facti sint: neq; semetipsos regere potuerunt: neq; dei regis patiēter moderamina pertulerūt. Nona plaga tenebre sunt: vt mentis eorū cecitas arguat: vt intelligant di-

Psā.lx. Cant.j.

Exo.iij.

Luce.vj.

Leui.xvj. ij.Cor.vj. Joh.xiiij.

Exo.iiij.

vbi.ꝫ.

Exo.iiij.

Exo.xviij Exo.iiij.

Mat.x.

j.Cor.j.

Exo.vij.

Sermo. lxxxvij. A

Exo.vij.

Luce.xvj.

Exo.vij.

Mat.x.

B

Exo.vij.

Exo.viij.

vbi.ꝫ.

C xiiij. de ciuitate dei. ca.xx.

Exo.ix.

vbi.ꝫ.

Exo.ix.

Luce. xij.

Exo.x.

Prouerb. xxx.

E Exo.x.

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ huiꝰ opis.

Exo.xij.

Recapitulando.

Exo.vij.

Exo.viij.

vbi ꝫ.

Exo.viij.

Exo.ix.

vbi ꝫ.

Exo.ix.

Exo.x.

Gal.v.

Exo.x.

Exo.xij.

uine dispẽsationis et,uidentie obscurissimas esse rationes. Posuit enĩ deus:sicut psalmista dicit. Tenebras latibulũ suũ. Que superbi audacter ⁊ temere perscrutari cupientes: et alia ex alijs asserentes:in crassas et palpabiles errorũ de uoluti sunt tenebras. Ad vltimũ: ꝓmogenitꝰ inferꝝ interitus. Primogenita egyptiorũ non incõgrue principatus et potestates mũdi huius:id est diabolus et angeli eiꝰ intelligũtur:quos in aduentu suo christꝰ destruxisse dicit:id est captiuos duxisse:et triũphasse in ligno crucis sue. Possumꝰ primogenita egyptiorũ accipere etiã oẽs hereticoꝝ auctores:et inuẽtores falsarũ que in hoc mũdo sunt religionũ:qs christi veritas cũ suis extinguit auctoribꝰ. Et vt hec que dicta sunt:tenacius vestre memorie inhereãt:⁊ ea velut mũda ãalia:in ore cordis reuoluere:⁊ spiritaliter ruminare possitis:breuiter recapitulationẽ facimꝰ. Qz eñ in prima plaga aque cõuertunꝫ in sanguinẽ:significantur doctrine philosophorũ:que paruulos sensu decipiũt. Qz vero in secũda plaga:multitudo ranarũ:intelligunꝫ in eis carmina poetarũ: q̃ nullis vnq̃ prodesse potuerunt. In tertia plaga cynifes:id est muscę minutissime ꝓducunꝫ: grauissimo stimulo corpa cõpũgẽtes: ⁊ in eis philosophie artis astutia:et infeliciũ hereticorũ venena vel cõmenta subtilissima designant. Quarta plaga:musca canina inducit:et cynicorũ doctrine merito comparat:qui inter reliqua mala libidinẽ summũ ꝓdicãt bonũ. Quinto loco animalia occiduntur:et significat in hoc vecordia vel stulticia hominũ. Sexto loco vlcera:pustule et vesice cũ feruore mittũtur. In vlceribꝰ arguit dolosa ⁊ purulenta malicia:in vesicis tumens ⁊ inflata supbia: in feruore ire ac furoris insana. Postea xo septimo loco:tonitrua et voces de celo mittũtur simul et grando vel ignis. In vocibus et tonitruis agnoscit doctrina celestis:in grãdine disciplina quã accipiũt peccatores:in igne gratia sanctispiritus per quã libidinũ voluptates et peccatorũ tribuli cõsumunt. Octaua plaga:locuste introducũtur. Animal dẽte noxiũ: et significatur in eis superbia hominũ malignorũ:qui se inuicem falsis testimonijs/⁊ ꝓditionibus psequũtur. De quibꝰ apostolꝰ dicit. Si inuicem mordetis ⁊ comeditis: videte ne ab inuicem cõsumamini. Nona plaga:renebre inducũtur:p quas cecitas mẽtis vel cordis arguitur. Decima plaga:primogenita percutiũtur:in quibꝰ aut spiritales nequitie:aut originalia peccata intelligi possunt:que veniẽte christo per mysteriũ crucis et gratiam baptismi deleri vel extingui manifestissime cõprobãtur. Hec ergo fratres charissimi: que illo tẽpore per figuras ⁊ imagines legimus facta: gaudeamꝰ et gratias deo agamus:qz in nobis per eius misericordiã et sentimꝰ et videmus esse completa:regnante dño nostro iesu christo:cui est honor et imperiũ cum patre et spiritusancto: per omnia secula seculorum. Amen.

¶ Item eodẽ die Homelie de eo qõ scriptuꝫ est in euãgelio ſm Mattheum. Si peccauerit in te frater tuus ⁊c. q̃ habẽtur inter sermones de Verbis dñi.ser.xv.et.xvj.fo.xliij.col.iij. Et de q̃stionibus euangeliorũ.libro.ij.ca.vj.

Matthei xviij.

¶ Feria quarta post tertiã dñicam in q̃dragesima. De eo qõ scriptũ est. Indurauit dominꝰ cor Pharaonis. Sermo.j. In quo de obdurationeprincipaliter intendit: cur etiam quosdã parcẽdo:quosdã flagellando obduret.

Exo.ix.

Sermo. lxxxviij.

A

Exo.iiij. et.vij.

Quotiẽs lectio illa recitatur fratres charissimi: in qua frequẽter audimꝰ cor pharaonis dñm indurasse:nõ solum laicis sed etiã aliquibꝰ clericis solet scrupulũ generare. Dicũt enim aliqui inter se. Cur enĩ iniquitas illa pharaoni imputat:cũ dñs cor illius obdurasse referatur? Et quia de hac re immũdissimi manichei sacrilego furore scripturã veteris testamenti reprehendere solent. Rogo vos fratres charissimi diligẽter attendite:quia et si nõ q̃tum debemus:certe vel q̃tum possumꝰ breuiter volumus charitati vestre suggerere qualiter obdurationem illã debeatis accipere. Primo hoc fideliter ⁊ firmiter credat dilectio vestra:quia q̃nq̃ prius deus deserit hominem:nisi prius ab hoĩe deseratur. Cũ enim et semel/et secũdo/⁊ tertio vnusquisq̃ grauia peccata ꝓmiserit: expectat tamen illũ deus:sicut per ꝓphetam dicit. Et cõuertatur et viuat. Cũ vero in peccatis suis ceperit permanere: de multitudine peccatorũ nascitur desperatio:ex desperatione obduratio generat. Dũ homines negligentes in primis despiciunt peccata sua quia parua sunt:crescẽtibus minutis peccatis addũtur etiã crimina:et cumulum faciũt et demergũt. Quod cũ factũ fuerit:impletur hoc qõ scriptum est. Peccator cũ venerit in profundũ malorꝝ cõtemnit. De talibꝰ ⁊ apostolus dicit. Ignoras qz patiẽtia dei ad penitentiã te adducit? Tu autẽ scõm duriciã cordis tui et cor impenitens: thesaurizas tibi iram in die ire. Et de tali obdurationeetiã alibi legimus. Equus indomitus euadit durus: et filiꝰ remissus euadit preceps. Et iterũ de corrigẽdo filio scriptura loquit. Unde ait. Tunde latera filij tui dũ infans est: ne induret et nõ cõsentiat tibi. Ista enĩ testimonia scripturarũ ideo charitati vestre insinuare volui: vt intelligatis qz et obduratio nõ dei potentia ꝓpellente perficit:sed dei remissione vel indulgentia generat:ac sic pharaonem nõ diuina potentia: sed diuina patientia credẽda est obdurasse. Deniq̃ quotiẽs eum dei plaga percussit:afflictꝰ penituit. At vbi ei remissio diuina indulgentiã dedit:iterũ se in superbiã elatus erexit. Hoc ergo diffinitissime credite fratres ⁊ hoc intelligite:qz quotiẽs dñs dixit. Ego indurabo cor pharaonis:nõ aliud intelligi voluit;nisi ego (inqt) suspendo plagas meas et flagella:vnde eũ per indulgentiam meã ꝓtrãsire obdurari permitto. Sed forte aliquis dicat. Quare illum deus parcẽdo indurari fecerit:et quare flagella remouerit? Hoc loco secundus ego respõdeo. Ideo deus totiẽs flagella remouit:quia pharao ꝓtrgenti cumulo peccatorũ suorũ non tanq̃ filius ad emendationẽ meruit corripi:sed tanq̃ hostis permissus est indurari. Tante enĩ illius iniquitates ꝓcesserũt:⁊ deũ totiens sacrilego ausu cõtempserũt:vt in illo implerẽt quod de talibus spiritussanctꝰ dixit. In laboze hominũ nõ sunt:et cũ hominibus non flagellabunt. Ideo tenuit eos superbia: operti sunt iniq̃tate et impietate sua. Prodijt quasi ex adipe iniquitas eorũ. Ecce qualiter obdurat:q̃ ad correctionẽ castigari a dño nõ meretur. De illis autẽ quos indurari deus misericordia nõ ꝓmittit:scriptũ est. Flagellat deus oẽm filium quem recipit. Et iterũ. Ego quos amo:arguo et castigo. Et iterũ. Quẽ enim diligit dñs corripit. De hac obduratione ꝓpter. ne etiã ꝓpheta ex persona populi ad dñm clamat dicens. Indurasti cor nostrũ ne timerem te. Qõ vtiq̃ nõ est aliud: nisi deseruisti cor nostrũ:ne cõuerteremur ad te. Quam rem multis ꝓcedentibꝰ sacrilegijs in populo iudeorũ impletã esse cognouimꝰ. Nemo ergo cũ paganis aut manicheis dei iustitiã reprehẽdere aut culpare ꝓsumat:ſz certissime credat q̃ pharaonem nõ dei violentia:sed ꝓpria iniquitas ⁊ indomabilis superbia cõtra dei ꝓcepta totiẽs fecerit obdurari. Quid est autẽ qõ dixit. Ego indurabo cor eius: nisi cũ abfuerit gratia mea:obduret illũ neq̃tia sua? Et vt hoc euidentius possit agnosci:aliquã similitudinẽ de rebus visibilibus charitati vestre ꝓponim. Sicut enĩ quotiẽs nimio frigore aqua cõstringit:solis calore superueniente resoluit: et discedente eodem sole iterũ obdurat:ita animorũ peccatorum frigore refrigescit charitas multorũ: et velut glacies obdurãtur:et cum eis iterũ calor diuine misericordie superuenerit resoluũtur. Ille vtiq̃ calor de quo scriptũ est. Nec est qui se abscondat a calore eius. Qõ etiam erga pharaonẽ impletum esse cognoscimus:a quo quotiẽs flagella remota sunt:cõtra deũ se obduratus erexit:quotiens vero afflictus est humiliter supplicauit. Quare autẽ deus noster nõ oẽs ita misericorditer flagellat:vt nullum cõtra se obdurari permittat? Aut illorũ iniquitati qui obdurari merenꝫ asscribendum est:aut ad inscrutabilia dei iudicia referendũ:que plerũq̃ sunt occulta nunq̃ tamen iniusta. Nobis ergo sufficiat pie ⁊ humiliter credere illud quod apostolus dixit. Nunq̃d iniquitas apud deũ? Absit. Et illud qõ in cantico consueuimus psallere. Deus fidelis in quo nõ est iniquitas. Unde sicut iam superiꝰ suggessi de pharaone:hoc sine aliqua dubitatione credamus:qꝝ eum non tam dei potentia q̃ dei patientia fecerit obdurari. Quã rem etiam ipso ꝓfitente euidenter agnoscimus. Sic enim ipse cũ castigaretur iustitia compellente,pfessus est. Dñs iustus:ego autẽ et populus meus

Ezechiel. xxxiij.

Prouerb. xviij.

Rom.ij.

Eccl.xxx.

vbi ꝫ.

C

Deb.xij.

Apo.iij.

puerb.iij.

Esa. lxiij.

D

Exo.iiij. et.vij.

Matthei xxiiij.

Psã.xviij

E

Rom.ix.

Deutero. xxxij.

Exo.ix.

F impij. Qua ergo cōscientia christianus deū iniustū esse conqueritur? Nam et intātum nō eum deus irreuocabiliter obdurauit vt post decem plagas populū dei non solū dimitteret: sed etiā exire cōpelleret. Qz enīz decem plagis pcussus fecisse legit: post primā castigationē implere potuisse cognoscitur. Quā rem etiā circa vernaculos nostros exercere consueuimus: quos nimis delicate aut satis remisse nutrimus: vel quibus frequēter peccātibus indulgemus. Cum enī petimus de ipsa remissione reddūtur: solem? ex his exprobrantes dicere. Ego te talem feci: ego tibi parcendo proteruiam tuā negligētiāqz nutriui. Et hec nō dicimus q̄ ex volūtate nostra in tantā sint superbiā deuoluti: sed quia magis debonitate vel indulgētia nostra fuerint obdurati. Ita et de? de pharaone fecisse dinoscitur: dū ab illo p ineffabili bonitate plagas suspendit: ille obdurato corde contra deū superbus

G erigit. Ego vobis fratres charissimi hec suggerendo quasi indicula quedam directa et obscura insinuare curaui. Vos vero si pio et fideli animo sicut cōsuestis scripture diuine sacramēta percipitis: dño donante plenius q̄d rei veritas habeat cognoscitis. Nos vero fratres charissimi qui in veritate agnoscimus: q̄ ex multitudine peccator desperatio nascitur: et ex desperatione obduratio generat: sm illud qō supra

Prouerb. xviij. dictū est. Peccator cū venerit in pfundū malorū cōtemnit: quotiēs nobis aliqua peccata surrepserit: sine vlla mora medicamentū elemosyne vel penitentie festinem? animar nostrarū vulneribus pudere. Vtiliter enī malagma vel fibula calidis adhuc vulneribus apponit: et cito ad sanitatē vulnus reducit: qō putrescere longa abusione nō sinit. Et ideo quotiēscunqz delinquit: peccata nostra iudices nos sentiāt non patronos: accusatores suos et nō defensores esse cognoscant: sm illud qō scriptū est. Iniquitatē meā ego agnosco:

Psalm. l. et peccatū meū cōtra me est semp. Tu agnosce: et de? ignoscit. Nā quo pacto deus dignet ignoscere: qō in se homo dedignatur agnoscere? Quomodo enī si aliq̄ plaga / aut aliq̄ vulnus in corpore nostro supuenerit: sine aliqua mora medicamēta requirim?: et medicamenta apponere festinam?: ita et in anime vulnerib? exercere debemus: ne forte si plus de corporib? qz de anime salute solliciti sumus: in iusto iudicio ancillā domine preferētes: increpationē ppheticam merea

pō. xlviij. mur excipere. Homo (inqt) cū in honore esset nō intellexit: cōparatus est iumētis insipientib?: et similis factus est illis Hoc enī nobis oportet vt plus de anime q̄ de corporis incolumitate cogitem?: et imaginē dei ita in nobis studeam? excolere: vt ante tribunal eterni iudicis sine cōfusione venire possimus: qui viuit et regnat in secula seculor. Amen.

¶ In eadez feria de Pharaone. Sermo. ij. In quo dicit q̄ egyptij maritimos fluctus ingressi aqua vindicte puniuntur.

Sermo. lxxxix. A Exo. xiiij. EGyptiorū turme iter maritimos fluctus alienum iter ingresse aqua vindice pumūtur: vt illos in dītionem reuocarēt: qui deū habebāt specialiter defensorez. Quos in mediū marini aluei sinū desperata traxit audacia: inanis furor ire ampliꝰ puocabat insania: cōfundētibus / et in naturā suā aquis redeūtib? vndis grauiter eos p diuersa mor litus excepit: et isepultos bestiarum pastibus arena seruauit. Elegerat deus moysen q̄ pharaonem ?tutib? inuitaret: signis et magnalib? admoneret: vindicta terreret: et territū seueritate cōpesceret. Sed dicis Quō posset liberari admonit?: q̄ iam dei sentētia trahebat?

Exo. xiiij. et. vij. Obdurabo (inqt) cor pharaonis. Sententiam ptulit quā se facturū pmiserat: nō quā tam fecisse mōstrabat. Obdurabo inqt: nō obduro. Aliud est facere: aliud est cō iā fecisse pmittit: nec tū implet: vt metu territi corrigātur. Cōsumi hebreos pcepit luto: latere: palcis denegatis: vt tandem afflicti si

B Exo. j. t. v bellū ?tingeret egyptijs: nō valerēt resistere ciuitati. Lepā tur g machine vsq ad celū: turres eminent: t aptissime construunt fabricā: nō qō deessent edificia ciuitati: sed populū perire q̄rebat: q̄ diuino fauore pollebat. Auget populus dū

Exo. j. oppzimit: t dū putat minui quotidie crescit. Plus insequit q̄si posset vincere: q̄s diuīa maiestas pdixerat esse victores Inter hec pcepit vocari obstetrices: imperat vt hebreaz si nati essent masculi necarētur: t sexus iferior fuaret. O pdiga furoris audacia. Necdū natis pena mādat: et ante pzincipium vite periculū ?citat. Cohibe nefarie hō insaniā tuā. Quos necdū vides inseq̄ris. Quid tā scelesti?? nōdū natos occidis. Seruet ordinē feritas tua: nascant ante q̄s punias Prestāt tū partū ministre: noluerunt exercere ad pnicie q̄ Exo. j. didicerāt ad salutē: facilius hebreas mulieres q̄s egyptias parere dicētes: nec illis obstetricū misteria fūt necessaria: q̄bus de? puenit ad aias liberādas. O magnū hūanitatis ingeniū: t piū / p salute mendaciū. Tātū timuerūt obstetrices deū: vt pcepta regis cōtemnerēt: t mulierū sacraria cōseruarent. Sed incredul? pharao in alterū se nocēdi aditū vertit: C vt q̄ occulte antea tētauerat in populis palā faceret: omnē hebreā masculinā plē iussit occidi. Q̄ vbi ad aures matrū rumor aduenit: pulsatū est planctib? celū: t cū ab ipsis vberibus auulsa / ples raperet ad mortē: succedebat dolor vincēs parturiētis dolorē. Nulla tū mater ifelicior fuerat nisi q̄ fecūdior erat. Optabāt tū oēs steriles esse q̄z fecūde parerent. Quid ipie isanis: q̄d crudeliter seuis? Licet plurimis insontium mortes acerbas inferas: t aīas miseror crudeliter cremes: tibi necis auget t pene non detrahit meritū. Cū enim passim paruulorū corpuscula deiceren in flumine: moysen man? excepit hūana: quē p toti? vindicte causa q̄rebāt. Nā Exo. ij. cū pharaonis filia viridanti in ripa tremula posceret fluēti lauacra: iuenit in loculo quē pa? nō posset nutrire supplicio. Ad quē educandū in nutricē mater adducit: ad alendū occasio cōiunxit affectū: quē regis diuiserat metus. Nouū miraculi gen? fecit mi?i cordie filia parricide. Nā dū paruulum fuat ignara: patrē decipit incauta. Dignū malicie ei? sceleris erat: vt filie / puisione piret: q̄ genitrices indurerat partu rire. Cōpetens pcessit diuina vindicta: vt suis affectib? puniret: et moyses / p alijs exuēdis exueret. A fluctib? deniqz mystica lingua moyses nomen accepit: et pharaonis necem quā pparauerat in noīe: in flumine maris inuenit. Hi coperāte ẏga p medios fluct? ac si puluerulētos exhibet gressus imperio suspēsam in altitudine montiū erigit vndam: vt dei plebē redderet saluā. Audistis nefariā / crudelissimāqz vocē D durissimi pharaonis: masculos in amnem pijcite: feminas Exo. j. viuificate. Jubet hostis in flumen paruulos pijci: iubet innocētes crudeli morte necari. Nō phibet nasci: dū natos decernit occidi. Quos enī necdū viuere natura cōcesserat: eos sentētia iā sustinet ad penā. O noua et inaudita crudelitas. Ante iudiciū celebrat: q̄z reus ipse dānet. Ante sentētia proferat: q̄ obnoxius sentētie demōstret. Vtiqz reor mos est vt reat? sui sentētiā expectare soleāt. Nec enī reus pōtā dānari: q̄ ei? culpa ceperit manifestari. Hi vero nec ret nati / nec reat? sui sentētie merito mācipati. Masculebant enī nō vt vite salutis pciperēt fructū: sed vt esset quos crudelitas seculo faceret luctū. Nō pcipis: q̄ō factū deberes vlcisci. Nō natorū pietas: nō parentū dolor te flectit: q̄ inter infantiū mortē parentūqz dolorē: seuitie tue expleri sententiā gaudes. O parētum vota crudelia: letitia luctib? imutata. Ad facin? pfuit: quicqd in eor felicitate, pcessit. Gaudebat letissim? hostis: inter madētes oīm fletus. Quāte perierūt dolentiū preces: quāte i cassum effuse sūt lachryme: quāti gemit? vlulatusqz multorū: cū parētes manib? natos exponi viderēt: q̄ simule nihilomin? mox facturi fuissent? Suos iā casus in alijs alij cernebāt: alij cōtinētes filios suos cū iā celare nō possent exponebāt: alij mox editos exposuerūt: ne quāto retinerēt tardius: tāto emitterēt crudeli?. Quāti / p filijs optauerūt mori: quāti sniam ptēnere voluerūt tyrānī? Satiem? (inqt) eū: et nfo meroze ei? seuitiā repleam?. Percutit egyptius pmogeniti affectu: vt ex sese cognoscerēt quātus dolor sit filiorū q̄ necauerūt filios hebreor. Percutit inqz egypt? pri- Exo. xij. mogenitor affectu: oriturqz funest? clamor. Dignitas nullū excusabat: nec aliū cōditio opprimebat. Nō seru? ad obsequiū: nō dñs ad iperiū. Non regē honor excusabat: nec inopē necessitas alienabat. Stabāt hebrei vindicta dñante illesi: quos nō tantū / ppria salus letos reddiderat: sed? hostiū plagaletiores effecerat. Exeunt leti: eunt securi dño ptegente inuicti. Tūc penitet pharao q̄ viuat: t eu a fisse eū tāta eius E sceleranō sustinebāt. vt q̄ in tāris plagis nullā emēdauerat culpā: q̄ fuerat cōpetēs exq̄rebat. Jūgit curr?: exercitū pre- Exo. xiiij. parat: aciē dirigit: nemo relinquit q̄ saluari mereat. Jnclūdūtur pseq̄tib? egyptijs hebrei inter mare t hostes: inter vndas et gladios. Hinc mare spumat: inde arma corusc ant.

Annotatō nūeralis ordinis sermonū hui⁹ opis.

Hinc aquarū: inde armorū strepitus. Sic operari de⁹ suis assueuit: vt vbi defecit humanū cōsiliū: illic intercedat diuinum adiutoriū. Quib⁹ visis populus territ⁹ formidabat cū cōspiceret rapidos cursus influere litoribus mare: voluente eqra flamine collisa laxare: mox vniuersi exclamabāt ad ducem hebreū. Dū pharaonis dominio carere volum⁹: discrimen (inquiūt) inuenim⁹: et cū volūtarie seruire nolum⁹: ad periculū peruenim⁹. Exhibes mala quib⁹ adhuc vsq; pmittis: necte interit⁹ nr̄i auctorē intelligis: dū tantis malis obnoxiū nō agnoscis. Quib⁹ moyses sanctissim⁹ ait. Ne formidetis viri: estote fide armati: credite verbū qō sentietis futurum. Credite victoriā vestrā iā pperare: et gentis furentis interitū. Non cōsentiētib⁹ ventis aquarū volumina īperfectis cursib⁹ refrenātur: ne hostes vestros ante pumāt q̄s iubētur. Statim diuino iussu virge ictu rumpit mare: et diuisis vndis cāpos quos natura nō nouerat exhibuit. Hianti⁹ vndis freti: archana et maris secreta declarat vnda. Erigitur in cumulū pelag⁹: r muror⁹ instar suspēsos exhibet fluctus. Fit litus vbi fuerat pelag⁹: r limite recto via porrigit: vbi popul⁹ dñi mirabiliter graderet. His nāq; visis popul⁹ dñi pter se cūcta gesta cognouit: et iussu diuino itrepidus introiuit. Ambulabat (inq̄t) secur⁹ dño pugnāte inuict⁹: sequit pharaonis exercit⁹ aquarū supplicio peritur⁹. Putabat illic posse se pugnare vbi solus cū suis fuerat periturus. Sic itaq; dñs locut⁹ est moysi. Hūc aduenit egypti interit⁹ Quos enī disperdere volui: supplicio hoc abolere disposui. Ad pristinū statū redeat maris qō fuerat: vt saluē iustis: interitū operet iniustis. Confestim iussu diuino impetu facto egyptij rapiūtur: et ruina aquarū oppressi fluctu voluēte in litore pijciūtur: ante mortui egyptij q̄s incolumes peruenirent hebrei. Hec vindicta debebatur vt citius periret: q̄ consequi denegauit salutem.

Wat.xv.

¶ Item eodē die Homelia de eo qō scriptuz est in euāgelio fm Matthēū. Accesserūt ad iesū ab hierosolymis scribe et pharisei dicētes. Quare discipuli r̄c. que habetur de questionibus euangeliorum. libro. j. ca. xvij. et. xix.

¶ Feria quinta post tertiā dñicam in quadragesima. De via trium dierum. Sermo. j.

Ser.xc. A

Exo.v.

Osee.vj.

Exo.xiij. B

Joh.xiiij.

C

Exo.xiiij.

Gal.iiij.

IN lectionib⁹ diuinis q̄ nobis pteritis dieb⁹ recitate sunt: audiuim⁹ dñm pcepisse moysi: vt viā trium dierū pgeret in desertū: et cū oīm populo sacrificaret dño. Videam⁹ fratres dilectissimi qd sit illud qō dixit moyses: Viā triū dierū ibimus in desertū: vt sacrificem⁹ dño deo nr̄o. Hec quidē volebat moyses sed ꝓtradicebat pharao: r nō volebat filios israel a se lōge discedere Nō volebat pnceps hui⁹ mūdi exercitū dñi triū dierū sacrameta cognoscere: illa vtiq; sacra de quib⁹ ppheta dixit. Viuificabit nos post duos dies: i die tertio suscitabit nos. Pzma dies passio dñi saluatoris est. Secūda qua descēdit in infernū. Tertia aūt resurrectionis est dies. Et ideo in die tertia de⁹ antecedebat eos p diē in colūna nubis: p noctē aūt in colūna ignis: ducēsq; popul⁹ p mare rubrū. Tres enī dies nō incōgrue possum⁹ dicere: patrē et filū r spūsctū: qz et pater dies est: r filj⁹ dies est: et spūssanct⁹ dies est: et hi tres vn⁹ dies. Viā triū dierū: qz exit⁹ de egypto recte intelligit ille q̄ dixit. Ego sum via r vita et vita: qz nemo venit ad patrem nisi p ipsum. Ipse est via pquā popul⁹ q̄ deo cōiungit de egypto. i. de idolorū obseruatione educit p mare rubrum xp̄i sanguine rubicūdū: r quodāmodo iā tūc in mysterio cōsecratū tanq̄ p baptismi sacrametū pharaone submerso: populus dei eripit. Et vere ita fit fres. Qū in salutari lauacro tertio xp̄iani mergūtur: tūc egyptij. i. originalia peccata vel actualia crimina q̄si in rubro mari sepeliūtur: et filijs israel pterāseūtib⁹ ad dei seruitiū: sola pattūtur pctā naufragiū. Et ne aliq̄s dubitet et putet nō oīa pctā sopiri p baptismū: agnoscat et intelligat: qz quō nullus remansit egyptiorū: sic nihil remanet penit⁹ pctōr. Sed anteq̄s mare rubrū trāsiretur: clamauit moyses ad dñm. Quō clamat: qz nulla ei⁹ vox audit? Et tū dicit ad eū de⁹. Quid clamas ad me? Vellem scire quomodo sancti sine voce clamēt ad deū. Apls docet. Quia dedit de⁹ spūm filij sui in cordibus nr̄is: clamātem abba pater. Et alibi. Ipse spūs interpellat p nobis gemitibus inenarrabilib⁹. Et iter. Qui autē scrutat corda: scit qd desideret spūs: qz scōm deū postulat p sanctis. Sic ergo inspirāte spūsancto: apud deū p silentiū sanctor⁹ clamor audit Post hec iubet moyses virga pcutere mare. In virga mysteriū sctē crucis agnoscite. Et verū est fres. Attēdite eni et videte q̄ nisi x̄ga sup⁹a mare eleuet: popul⁹ dei de pharaonis potestate nō tollitur. Sic est fratres kr̄i. Si sancta crux eleuata nō esset: christian⁹ popul⁹ in eternū periret. Eleuata x̄o virga. i. cruce erecta: cedit mare: cedūt r fluct⁹ eius: h est vincit mūdus et mūdi isti⁹ potestates. Cogit ergo fluct⁹ in cumulū: r vnda in semetipsa repressa curuat. Soliditatē recipit liquor: r solū mar⁹ aresc̄it in puluerē. Bonitatē creatoris intellige. Si volūtati ei⁹ obtēperas: si legē ipsi⁹ seruaueris: ipsa tibi elemēta etiā cōtra sui naturā seruire cōpellit. Orem⁹ q̄ fratres dilectissimi: vt dñs noster qō de egyptijs fecit in mari rubro: faciat in corde r in corporeno: vt detnobis virtutē et adiutoriū spūssancti: vt in nobilipsis spiritales egyptios possim⁹ extinguere. Extinguit nāq; spiritalē egyptiū: q̄ nō agit opera tenebrarū. Extinguit egyptiū: qui nō carnaliter sed spiritaliter viuit. Extinguit egyptiū: q̄ cogitationes sordidas r īpuras vel depellit ex corde: vel oīno nō recipit: sicut et apls dicit. Assumentes scutū fidei: in quo possum⁹ oīa tela maligni ignita extinguere. Hoc q̄ modo possum⁹ etiā hodie egyptios videre mortuos et iacētes ad litus: submergi q̄drigas eorū et equos. Possum⁹ etiā pharaonē videre submergi: si tāta fide viuam⁹: vt de⁹ pacis cōterat satanā sub pedib⁹ nr̄is velociter. Via etiā triū dier⁹: potest intelligi bñ cogitare: bñ loqui: bñ operari. Et reuera qui h agit et tota animi x̄tute custodit: nō in nocte sed in die ambulat: nec filj⁹ tenebrarū sed filj⁹ lucis efficit: r implet in illo illud qō apls dicit. Fuistis aliq̄n tenebre: nunc autē lux in dño: vt filij lucis ambulate. Qū fuimus tenebre fratres? Vtiq; qñ vias noctis ambulauim⁹. i. qñ malū cogitauim⁹: malū dixim⁹: malū etiā operati sum⁹. Postea x̄o veniētes ad r̄pm: p ipsi⁹ gratiā relinquam⁹ opera tenebrarū: et bene cogitādo: bene loquēdo: bene operādo viā lucis currere festinem⁹. Iste ergo sunt tres vie per quas puenit ad celū: sicut et ille tres alie sunt p quas amatores mūdi pueniunt in infernū: h est malū cogitare: malū dicere: malū facere. Ista est lata et spaciosa via que ducit ad pditionez. Et per istas vias diues purpurat⁹ descēdit in infernū: per illas x̄o alias lazarus ad abrahe puenire meruit sinū. Istas tres vias obsidet inimic⁹: sicut de pharaonis exercitu legim⁹. Electos ascensores ternos stantes demersit in mare rubrū. Qui sunt isti electi ascēsores? Electi vtiq; a diabolo ad luxuriam: ad malicia: ad oīm malorum caput superbiā. Et hi ergo terni stātes: istas tres obsident vias: vt ille aut hominē ad opera mala subuertat: aut ille sermonē malū eliciat: aut ille cogitationē iniquā extorqueat. Sed felix est q̄ totas tres istas vias deo adiuuāte deuitans: per totū triduū de pharaonis societate discedit: ita vt nullū illi diem subtrahat inimic⁹: nec splendorē fidei eius vertat in noctē. Et ideo fratres: faciamus illud qō scriptū est. Omni custodia serua cor tuū. Cōsideremus cū dei adiutorio: et custodiam⁹ corda simul et cōscientias nostras: et si est quisq̄s in nobis cui cogitationē mala inimicus eliciat: quātū potest laboret vt vel in sermone nō peccet: vt si ei diabolus vnū diem rapuit et cōuertit in noctem: vel scōm diē in illo obtinere non possit. Si vero r hoc subtilitate callidissima potuerit obtinere vt malum et corde cogitem⁹ et ore loquamur: si iam duos dies perdidim⁹: vel vnū diem cū dei adiutorio conseruem⁹: ne etiā nos vsq; ad opera mala possit nequitia inimici subuertere. Si vero et h factum est: non tamen de misericordia desperemus: sed cito per penitētiā de luto fecis pedes anime nostre excutere festinemus. Non enī vult dñs mortem peccatoris: sed vt conuertatur et viuat. Sic tamen cōuertamur: ne iterū retro respiciamus: neq; opera mala que fecimus faciamus: nec reuertamur quasi canis ad vomitū: sed ad preciosam r desidrabilem patriā tendentes: per viam bonorū operum peruenīamus ad regnum: regnāte domino nr̄o iesu christo: qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

Rom.viij D

Ephe.vj. E

Rom.xvj. E

Wat.vij. Luce.xvj. Exo.xliij. F

Iuerb.iiij puerb.iiij

Ezechiel. xxxiij. Prouerb. xxvj.

¶ Eodem die: de amara aq̄ et māna. Sermo. ij.

Ser.xcj. A

IN lectione que nobis ad missas legenda est: fratres charissimi auditurī sumus: q̄ filij israel post
Exo.xv. transitum maris rubri venerūt ad mara: id est ad aquā amarā: et non poterat populus bibere aquā eo q̄ esset amara. ℙro qua re dñs beato moysi oñdit lignū et misit illud in aquā: et facta est dulcis. Mirū admodū est vt lignū ostenderet moysi q̄ mitteret in aquā: et faceret eaz dulcem: quasi non potuisset sine ligno aquā dulcem efficere deus: aut moyses nesciebat lignū vt deus illi ostēderet. Sz videndū est: quid decoris in his interior habeat sensus. Rubrum enī mare: sacramētū baptismi significauit. Aqua amara: legis litterā signficauit. Deniq; lex si scōm litteram suscipiatur: satis amara est. Quomodo non esset amara q̄ occidit
ij.Cor.iij. dicēte apostolo. Littera occidit? Quid enī tam amarū q̄m vt
Esa. xvij. puer octaua die circūcisionis vulnus accipiat: et rigorē ferri tenera patiat infantia? Amarus satis et peramarū est hu-
j.Cor.x. iusmodi poculū legis: intantū vt populus dei non ille qui in moyse baptizatus est in mari: et in nube: sed christianus populus q̄ in spiritu et aqua baptizatus est nō possit bibere de ista aqua: sed ne gustare quidē de circūcisionis amaritudine potest: nec hostiarū ferre cruorē valet: nec sabbati obser-
B uantiā custodire. Si vero ostendat deus lignū quod mittat in hanc amaritudinē vt dulcis fiat aqua legis: potest de illa bibere christian⁹. Q̄d est istud lignū q̄d dñs ostendit? Salo-
pueř.iiij. mon demōstrat cū de sapientia dicit. Quia lignū vite est oībus amplectētibus eā. Si ergo lignū sapiētie christi missus fuerit in lege: et ostēderit nobis q̄nō spiritaliter intelligi debeat circūcisio: quomodo sabbata: quomodo lex observata sit: tūc efficit aqua amara dulcis: et amaritudo legis cōuertitur in dulcedinē intelligētie spiritalis: et tūc pōt bibere po-
E o.xv. pulus dei. Vt ergo possit bibi aqua amara: oñdit de⁹ lignū quod mittat in eā: vt qui ex ea biberit non moriat: nec amaritudinē sentiat. Vnde cōstat q̄ si q̄s sine ligno vite: id est sine mysterio crucis: sine fide christi: sine intelligētia spiritali bibere voluerit de legis littera: per amaritudinē moriat. Hec
ij.Cor.iij. sciens paulus apls dicebat: quia littera occidit: ō est aperte dicere: quia aqua amara occidit si non per spiritū in dulcedinem cōuertet. Lignū q̄ in aquā mittit: vt in dulcedinē ꝑmutet. Verū est fratres. Tūc amaritudo ab aqua tollit: q̄n cru-
C cis lignū baptismi sacramēto cōiungit. Et illud aduertite
Exo.xvj. fres: q̄ iudeorū sabbato deus manna nūq̄ oīno pluerit: nec meruerūt iudei vt eorū sabbato gratia illis de celo descēderet. In nostra autē dñica die nō solū semp venit manna sed etiam ab ipso die venīdi initium fuit. Semper ergo nobis dñs pluit manna de celo. Celestia nāq; sunt eloquia ista que nobis dicta sunt: et ideo nos q̄ tale mana suscipim⁹: semp nobis manna dat de celo. Vnde infelices iudei dolēdi t lugendi sunt: quia māna sicut patres ipsorū nō merētur accipere: illi nunq̄ manna mānducant. Non enī possunt manducare illud q̄d est minutum: sicut semen coriandri et cādidum sicut pruina. Nihil enī in verbo dei minutū: nihil subtile: nihil infelices iudei sentiūt spiritale: sed totū pingue: totū crassum
Esa.xxix. Incrassatū est enī cor populi huius. Sed et interrogatio no-
Mat.xiij. minis: ō idem sonat. Manna enī interpretat q̄d est hoc. Vide si non ipsa nominis ꝛtus ad discendū te ꝓuocat: vt cū audieris legē dei recitari in ecclesia: semper interroges et dicas doctorib⁹ quid est hoc. Hoc enim est q̄d indicat māna: Tu ergo si vis manducare manna: si cupis suscipere verbū dei: scito illud minutū esse et valde subtile sicut semē coriandri. Habet enī in se aliq̄d oleris quo nutriri t recreari possit
Exo.xvj. Rom.xiiij infirm⁹: quia qui infirm⁹ est olera mānducet. Habet aliq̄d rigoris: et ideo vt pruina est. Candoris autē et dulcedinis habet plurimū. Quid enim candidius: quid splēdidius eruditione doctrine? Quid dulcius: q̄d ve suauius eloquijs dñi:
pš.cxviij. D que dulcia sunt super mel et fauū? Sed quid est q̄d dicit: vt in die sexto duplū colligatur in repositionē quātum sufficiat etiā sabbato? Hoc scōm nostrā intelligentiam nō ociosi/ nec securi preterire debem⁹: sed per elemosynas recondere quātum sufficiat et in futuro die. Si quid enī hic boni operis acquiras: si q̄d iustitie: misericordie t pietatis recōdas:
Gal.vj. hoc tibi in futuro seculo erit cibus. Deniq; hoc t apostolus admonet dicēs. Que enim seminauerit homo: hec et metet. Quid ergo agim⁹ nos qui magis illud recondere volumus q̄ corrūpatur: nō quod permaneat et perduret in crastinū: id est in futuro seculo? Diuites auari et cupidi hec recondunt que in hoc seculo: immo cū seculo corrumpātur. Qui autem bona opera recōdunt: illa permanēt vsq; in crastinū. Deniq; scriptum est: q̄ qui infideles fuerūt: seruauerunt (inquit) de Exo. xvj.
manna: et ebullierūt ex eo vermes et cōputruit. Illud autez q̄ ꝓ die sabbati reponebat nō est corruptū: neq; vermes ebullierunt in eo: sed permansit integrum. Et tu ergo si propter presentem vitā tantūmodo et ꝓpter amorem seculi the saurizes: cōtinuo vermes ebulliunt. Deniq; audi de peccatoribus et his qui presens seculum diligūt q̄d prophetа dicat. Vermes (inquit) eorū non morietur. Isti sunt vermes Esa.lxvj.
quos generat auaricia: isti sunt vermes quos generat diuitiarum ceca cupiditas his qui habent pecunias: et videtes j.Joh.iij.
in necessitate fratres suos claudūt ab eis viscera sua. ℙropterea et apostolus dicit. Diuitibus autē seculi huius ꝓcipe nō superbe sapere: neq; sperare in incerto diuitiarū: sed j.Tim.vj
diuites sint in operibus bonis: facile tribuant: cōmunicent et thesaurizent sibi verā vitam. Sed dicit aliquis. Si manna verbū dei esse dicis: quomodo vermes facit? Verum est E
fratres. Nō aliūde fiunt vermes in nobis: nisi ex verbo dei. Sic enim ait. Nisi venissem et locutus eis fuissem: peccatū Joh.xv.
non haberēt. ℙost susceptum autē verbum dei qui peccat: efficitur ei ipm verbum vermis: qui eius semp cōscientiam fodiat t arcana pectoris rodat. Nunc ergo festinemus celeste mānа suscipere. Istud enī manna ꝓout vult quisq; talem saporē sapit. Audi enī et dñm dicentem his qui accedūt ad se. Fiat tibi scōm fidem tuā. Et tu ergo si verbū dei q̄ in ec Mat.ix.
clesia predicat tota fide/et tota deuotione suscipias: fiet tibi ipsum verbū quodcunq; desideras. Verbi gratia. Si tribularis: cōsolatur te dicēs. Cor cōtritum et humiliatū de⁹ non pš.l.
despiciet. Si letaris, pspere: cumulat tibi gaudia dicēs. Letamini in dño t exultate iusti. Si iracūdus es: mitigat te dicens. Dñs sanat omes languores tuos. Si paupertate cōsu- pš.xxxj. pš.cij.
meris: consolatur te dicens. Dñs erigit de terra inopē: et de pš.cxij.
stercore erigit pauperē. Sic ergo māna verbi dei reddit in ore tuo saporē quēcunq; volueris. Hoc tamen si quis infideliter suscipiat et nō comedat sed absc̄dat: putas ne eousq; deducendū est verbū dei vt etiam vermis fieri putetur? Nō te turbet auditus. Audi prophetam ex persona dñi dicentem.
Ego autē sum vermis et non homo. Sicut enim ipse est qui pš.xxj.
fit alijs in ruinam: alijs autem in resurrectionē: ita t ipse est Luce.ij.
qui nunc in manna fidelibus quidē dulcedo mellis: infidelibus autem vermis efficit. Et ideo fratres charissimi q̄tum F
possumus cū dei adiutorio in lectioni diuine studeamus insistere: vt legē dei spiritaliter mereamur agnoscere: vt nobis verbum dei nō efficiatur vermis qui nostras cōscientias iuditer arguat et affligat: sed illud impleat in nobis q̄d scriptum est. Q̄ dulcia faucibus meis eloquia tua dñe: super pš.cxviij.
mel et fauum ori meo. Quā gratiam orem⁹ vt nobis de⁹ ꝓ sua pietate prestare dignetur: cui est honor et imperiū cū patre et spiritu sancto in secula seculorum. Amen.

¶ Item eodē die Homelia de eo q̄d scriptū est in euāgelio ꝑm Johānē. Operamini nō cibū q̄ perit. tē. que habet in expositione doctoris. tractatu xxiiij. fo. clxxij. col. ij. Joh.vj.

¶ Fer. vj. post. iij. do. i. xl. de eo q̄d scriptū ē in euangelio ꝑm Johannē. Venit iesus in ciuitatē samarie que dicitur sichar tē. Et de nō differēdo baptismo. Sermo. j. Joh.iiij.

IN lectione euāgelij infirmitatē humani generis Ser.xcij.
suscepisse dñm iesum xp̄m plenissime nobis sctūs A
euāgelista mōstrauit. Si quidē cū dixisset venisse Joh.iiij.
dñm in ciuitatē samarie q̄ dicit sichar: iuxta predium q̄d dedit iacob ioseph filio suo: in quo ꝑdio erat fons iacob: addidit. Jesus (inq̄t) fatigatus ex itinere sedebat sic supra puteū. Venit dñs noster iesus xp̄s ad predium q̄d sanctus iacob ioseph filio suo dereliquerat: q̄d prediū non tam ioseph q̄m xp̄o arbitror derelictuz. Cuius figurā sanctus ioseph patriarcha portauit: quē vere sol adorat et luna et oēs stelle benedicūt. Ad hoc prediū ideo venit dñs vt samaritani qui hereditatē sibi patriarche israel vendicare cupiebāt: agnoscerent possessorē suū: et cōuerterētur ad xp̄m qui legi-

Annotatō nūer alis ordinis sermonuz huiꝰ opis.

timus patriarche heres est factus. Jesus (inqt) fatigatꝰ ex itinere sedebat sic supra puteū. Videte diuersitatē mysterij Inter apostolos exultabat in spiritu in monte positus: non solum confortabat eos: verumetiam gloriam his propriam demonstrabat / in samaria cōstitutus fatigatus ex itinere sedebat supra puteum. Nunquid dei virtus poterat fatigari? Non vtiqz sed fatigabatur qꝫ fidelem populum inuenire nō poterat. Tunc ergo fatigatur christus: quādo nullam virtutem in suo populo recognoscit. Hodieqꝫ fatigat eum inobedientia nostra / fatigat eum infirmitas nostra. Infirmi enim sumus quando non ea que fortia sunt atqꝫ perpetua: sed temporalia ꝛ caduca sectamur. Bene ait. Sedebat supra puteū: non requiescebat: quoniam in samaritanis non poterat requiescere. Et hora inquit erat quasi sexta. Sexta die deus de limo terre hominem figurauit: sexta hora venit samariam visitare: vt si in eum samaritani crederent: ipse in his ꝛciperet requiescere: vt verum illud quietis sabbatuz celebraret. Sedebat ergo dominus supra puteum: et venit samaritana mulier haurire aquā. Magnū mysterium. Venit mulier ad puteum: et fontem que non sperauit inuenit. Dicit ad eam dominus. Da mihi bibere. Bonus dominus vltro se offert non querēti: vt cōpleat illud ꝓpheticū. Palā, apparui nō querētibꝰ me: inuētus sum ab his q̄ non interrogauerūt nomē meū. Petit bibere datur⁹: sedit supra puteū: vt nō i altitudine ḡram⁹ aquā: sz de eo fonte q̄ supra oēs aquas est salutaria nobis pocula hauriam⁹. Quis ē fons nisi dñs noster iesus xp̄s qui dicit. Apud te ē fons vite: et in lumine tuo videbim⁹ lumen? Bonus fons qui nos de huius vite refrigerauit incēdio: et inundatione sua ariditatem nostri pectoris temperauit. Unde ꝛ mulieri dicitur. Si scires donum dei / et quis est qui dicit tibi / da mihi bibere: tu forsitan petisses ab eo: ꝛ dedisset tibi aquā viuam. Non omnes sciunt donum dei: quia non omnes desiderant aquā viuam. Si enim desiderarent: nunqz circa se baptismi sacramēta differrent. Ipsi igitur de se pronunciant: et vite sue testimonium perdunt: qui ideo volunt tardius baptizari vt flagitia ꝛ scelera multa committāt. Moli differre o hō remedia salutis tue / quoniam nescis quādo a te anima tua repetat. Denqz samaritana ignara mysterij dicebat. Domine neqz hauritoriū habes et puteus est altus. Ante aduentum domini ꝛ puteus altus erat: et sine hauritorio aquam sibi vnusquisqz haurire nō poterat. Venit dominus fons viuus vt phariseoꝝ corda dilueret: sitim extingueret / pectora satiaret / non querens hauritorium sed vltro se infundens mentibus singulorum. Et addidit. Omnis qui bibit ex hac aqua quā ego dabo ei non sitiet in eternum: sed fiet in eo fons aque saliētis in vitam eternam. Unum baptisma docet qui post ingressum eterni fontis ꝛ celestis poculi sacramentum: vnumquēqz nostrum sitire non patitur. Et ideo nos quibus tanta beneficia nullis precedentibꝰ meritis prestitit diuina misericordia / quantū possumus cum ipsius adiutorio laboremus: vt tāte pietatis gratia non nobis iudiciū pariat sed profectum. Quod ipse prestare dignetur / cui ē honor et gloria in secula seculorum. Amen.

Exo.xvij.

¶Eodem die de Raphidin et de petra percussa et Amalech. In quo et nomē raphidin interpretatur et cetera. Sermo.ij.

Ser.xciij. A ij.Tim.iij

OMnes inqt apostolus qui volūt pie viuere in christo: persecutionem patiūtur: et ab hostibus impugnantur. Et ideo agens quisqz iter vite huius: auxiliante christo indesinenter debet esse armatus: et stare semper in castris. Si ergo et tu semp vigilare voluer is vt te cognoscas in domini castris militare: obserua illud

ij.Tim.ij. quod idem apostolus dicit. Nemo militans deo: implicat se negocijs secularibus: vt ei placeat cui se probauit. Qui si ita militas vt a rebus secularibus liber sis: ꝛ in castris dei agas semper excubias: vt dicatur de te illud qd̄ paulo superi⁹ au-

Exo.xvij. diuimus: quia per verbū domini exeas de deserto sin: et venias in raphidin. Sin interpretatur tentatio: raphidin vero sanitas iudicij. Qui bene exit de tentatione: ꝛ quem tentatio probabilem reddit: ipse venit ad sanitatem iudicij. Saluus erit et sanitas cū eo erit: qui in tentatione vite presentis nunqz contra deum murmurās minime fuerit vulneratus / sicut

Apoca.ij. in Apocalipsi legim⁹. Qui vicerit dabo ei edere de ligno vite qd̄ est i paradiso. Venit ergo ad sanitatē iudicij: qui bene causam alterius audiēs disponit sermones suos in iudicio: et munera super innocētem non accipit. Quid ergo in consequentibus scriptura cōmemorat. Sitiuit inquit tibi populus aquā: et murmurauit contra moysen. Cum enim diuisset. Sitiuit populus / quid opus fuit vt adderet aquas? Sic eēm habet antiqua trāslatio. Quare hoc addidit: nisi aquam sitiuit qui debuit sitire iusticiam? Beati enim qui esuriunt et sitiūt iusticiaz. Et iterum. Sitiuit aīa mea ad deum viuū. Multe enim sunt sites. Sitiunt iusti: sitiunt et peccatores. Illi iusticiam: illi luxuriam. Justi sitiunt deū / peccatores sitiunt aurum. Sitiuit ergo populus aquam: qui debuit sitire iusticiā Dixit ergo ad moysen dominꝰ. Tolle virgam et percute petram: vt educat populo aquam. Ecce est petra: ꝛ habet aquā Sed hec petra nisi percussa fuerit aquas omnino non habet percussa vero fontes producit et flumina / sicut in euangelio legimus. Qui credit in me flumina de ventre eius fluēt aque viue. Percussus enī christus in cruce / noui testamenti fontes eduxit. Necesse enim erat vt ille percuteretur. Nisi enīz ille percussus fuisset: et de sacro eius latere sanguis et aqua manasset / vniuersus mundus sitim verbi dei patiēs interisset. Percussit ergo moyses virga bis silicē. Quid est hoc fratres? Nec hoc puro esse sine mysterio. Quid est hoc q̄ non semel sed bis virga percussa est petra? Ideo secūda vice petra percutitur: quia duo ligna in crucis patibulo erigūtur: quia in vno ligno sacras manus expandit / in alio vero a capite vsqz ad pedes immaculatum corpus extēdit. Bibit ergo de petra populus: et statim bellū iniit contra amalech. Videte fratres: quia postea q̄ quisqz de petra biberit: id ē christi sacramenta susceperit: necesse est illi ad pugnam procedere. Tādiu enim aliquis diabolum contra se pugnantem non sentiet: q̄diu opera illius exercere voluerit. Qui vero illum reliquerit et de petra bibens christum sequi elegerit / necesse est vt illū patiatur infestum / cui iusto iudicio voluit preponere christum. Quisqz ergo christo coniungitur / non ad delitias / non ad voluptates sed ad prelium preparetur: qz omnes qui volunt pie viuere in christo: persecutionē patiuntur. Et iteruz. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū dei. Inierunt ergo bellū filij israel: et moyses vocat iesum et dicit ad eum. Elige tibi viros et pugna contra amalech. Usqz ad hunc locū beati huiꝰ nominis mētio: id est iesus nusqz facta est. Hic primū vocabuli huius splēdor obfulsit. Moyses vocat iesum / ex inuocat christū. Elige inquit tibi viros potentes. Non poterat moyses eligere viros potētes. Jesus solus est qui pōt viros potētes eligere. Ipse vtiqz q̄ dixit apostolis suis. Non vos me elegistis: sed ego elegi vos. Ipse est qui domū fortis intrauit: ꝛ vasa eiꝰ diripuit. Moyses autē ascēdit in verticē collis. Et factuz est cū eleuaret manꝰ suas moyses: vincebat israel. Aduertite fratres. Moyses manus quid ē leuat: non tū extendit. Cui ḡ seruabat vt manꝰ extēderet nisi dño nostro iesu xp̄o: q̄ extēsus in cruce vniuersū orbē cōplexurꝰ brachia pietatis expādit? Moyses ḡ leuauit manus: ꝛ licet nō expādit: tū ipsa eleuatiōe mysteriū crucis ostēdit. Videte fratres iā tunc p sacramentū crucis supatas esse aduersarias gētes. Et nos frēs dilectissimi si adiuuāte dño manus erigim⁹: diabolū supamus. In manibꝰ opa debem⁹ accipere. Si ḡ talia sunt opa tua vt illa possis in altū in ꝛspectu dñi leuare / potes etiā ꝛ tu in teipso aduersarios tuos extinguere. Quis bñ manꝰ leuat / nisi qui p elemosynā i celo iugiter thesaurizat? Quis ḡ bene manꝰ leuat: nisi q̄ assidue victum ac vestitū pauperibus subministrat? Quis bñ manꝰ leuat? Ille vtiqz qui ipletillud apli. Eleuātes inqt puras manus sine ira ꝛ disceptatiōe. Quia ḡ q̄tidie nobis et vobis pugna imminet ꝓtra aduersarias ptātes / si volumꝰ vincere: manus nr̄e. i. actus nr̄i et cōuersatio nr̄a nō sit in terris: sed sicut apli dicit: sup terrā ambulātes ꝓuersationē habeam⁹ in celo. Scriptū est tū: qz sic vitulꝰ ablingit i cāpis herbā viridē: ita ppli israel ablinget ppl'm amalech sup terrā. Per qō indicari videtur: qz populus dei nō tantū manu ꝛ armis q̄ voce pugnabat ꝛ lingua: id est oratiōe ad deū fundebat. Ergo et tu si vis vincere: audi apl'm dicentē. Orationi insistētes: ꝛ vigilātes in ea. Hec est xp̄iani pugna gl'iosissima: nō in suis viribꝰ presumere: sed semp dei auxiliū implorare / cui est honor ꝛ imperiū cū patre ꝛ spiritu sancto i secula seculoꝝ. Amē.

Pū.cxj.
Pū.xiiij.
B
Exo.xvij.
Mat.v.
Pū.xlj.
Joh.vij.
Joh.xix.
Exo.xvij.
L
vbi ꝑ.
D
Exo.xvij.
Joh.xv.
Mat.xij.
Exo.xvij.
j.Tim.ij.
Phil.iij.
Col.iiij.

Diui Augustini De Tempore.

Item eodē die Homelie de eodem de quo supra in euangelio ſm Johannem /que habētur in expoſitiōe doctoris tract. xv. fo. clviij. col. j. Et in libro. lxxxiij. queſtionū /queſtione. lxiij.

Joh. iiij.

Sabbato poſt tertiā dominicā in quadrageſima. Sermo habitus ad mēſam ſancti Cypriani de eo qō ſcriptum eſt in pſalmo. Erudimini qui iudicatis terrā Et quid ſit iudicare terrā dat intelligere. ac de muliere adultera. Primus.

Pō. ij.

Sermo. xciij. A j. Cor. ix.

Erudimini oēs qui iudicatis terrā. Terram iudicare eſt corpus dānare. Audiamus apoſtolū iudicantem terram. Non ſic pugno inq̄t tanq̄ aerē cedens: ſz caſtigo corpus meū ⁊ in ſeruitutē redigo: ne forte aliis prēdicās ipſe reprobus efficiar. Audi ergo terram iudicantē terram: ⁊ iudica terrā /ne ſis terra. Si eī terram iudicaueris: celū eris: et in te factā glorīā domini enarrabis. Celi enim enarrant glorīā dei. Si autem terrā non iudicaueris: terra eris. Si autez terra fueris: ad eū pertinebis cui dictū eſt. Terram māducabis. Audiāt ergo iudices terre. Corpus caſtigent: libidines frenēt: ament ſapientiā: vincant concupiſcentiā. Et vt hoc faciāt eruditiāk. Hec eſt autē ſumma eruditionis. Seruite dño in timore: et exultate ei cū tremore. Exulta ei non tibi. Ei a quo es qō es: ⁊ q̄ homo es: et q̄ iuſtus es. Si autē putaueris q̄ ab illo quidē homo es: a te autez iuſtus es /non ſeruis dño in timore: nec exultas ei in tremore: ſed tibi in pſumptione. Et quid tibi fiet niſi qō ſequtur? Ne qñ iraſcatur dñs: ⁊ pereatis (inq̄t) de via iuſta. Non enim ait. Ne quādo iraſcatur dñs: et nō intretis in viā iuſtā: ſed pereatis de via iuſta. Jam enim videris tibi iuſtus nō rapiendo alienū: non adulterando /nō homicidiū faciendo: nō falſum teſtimoniū aduerſus proximū dicendo: patrez et matrem honorando: vnū deum colendo: idolis et demonijs nō ſeruiēdo. De hac via peribis: ſi tibi iſta a teipſo eſſe putaueris. Jnfideles eī non intrant in viā iuſtam. Superbi pereūt de via iuſta. Quid enī ait? Erudimini q̄ iudicatis terrā. Et ne forte vires ⁊ potentiā: q̄ iudicatis terrā: vobis tribuatis: a vobiſipſis eā vobis ēe credatis /nolite ſic. Seruite dño in timore: exultate nō vobis in pſumptione ſed ei in tremore. Ne qñ iraſcat dominꝰ et pereatis de via iuſta: cū exarſerit cito ira eius. Quid ergo faciēduz eſt ne pereamꝰ de via iuſta? Beati oēs qui cōfidūt in eo. Si beati q̄ cōfidūt in eo: miſeri qui cōfidūt in ſe. Maledictꝰ enim oīs hō qui ſpem ſuā ponit in hoīe. Ergo nec in te: q̄ et tu hō es. Si eī ſpem tuā poſueris in alto hoīe: ſz ordinate humilis eris. Si autē ſpem tuā poſueris in te: piculoſe ſupbis. Quid aūt interest? Utrūq̄ perniciosum. Nihil hoz̄ eligendū: ſz ordinate humilis nō leuak: periculoſe ſupbus p̄cipitak. Deniq̄ vt nouerit ſanctitas veſtra ꝓpter iſtū ſenſū redarguendū ⁊ cōſumendū qō in ſe d̄ſq̄ cōfidit: diuturna eē iſta verba. Seruite dño in timore: ⁊ exultate ei cū tremore. Apl̄m audite hec ipſa verba dicentē: ⁊ ſententiā cur dicta ſint explanātez. Ecce apl̄i verba ſunt. Cū timore ⁊ tremore veſtrā ipſoz̄ ſalutē operamini. Quare ergo cū timore ⁊ tremore meā ſalutē operoz: cū ſit i poteſtate mea operari ſalutē meā? Vis audire quare cū timore ⁊ tremore? Deus eſt eī qui operak in vobis: ideo cū timore et tremore. Quia qō impetrat humilis: amittit ſupbus. Si ergo deꝰ eſt qui operak in vobis: ād̄re dictū eſt: veſtrā ipſoz̄ ſalutē operamini? Quia ſic deꝰ in nos operak vt et nos opemur. Adiutor meus eſto. Deſignat eē operatorē: qui ſuocat adiutorē. Sed volūtas inq̄t mea bona eſt. Fateor tua. Sed ⁊ ipſa a q̄ data: a quo excitata? Noli me: ipm apoſtolū interroga. Deus eſt eī inq̄t qui opak in vobis ⁊ velle ⁊ operari ꝓ bona volūtate. Quid eſt ergo qō tibi arrogabas? Quid eſt qō ſuperbus ibas ⁊ peribas? Redi ad coꝛ tuū: inueni te malū: et vt ſis bonus: inuoca bonum. Non enim in te placet deo: niſi quod habes ex deo. Qō autē habes ex te: diſplicet deo. Si bona tua cogites: q̄d habes qō non accepiſti? Si autē accepiſti: q̄d gloriaris quaſi nō acceperis? Solus eſt ille qui nō nouit niſi dare. Nō habet datorez: quia nō habet meliorē. Quo tu ſi inferior es: immo quia inferior es: gratulare quia ad eius imaginē factus es: vt in illo inuenīaris qui in te periſti. Non enim potuiſti in te niſi pdere te: nec ſcis inuenire te niſi ille qui fecit te quera te. Alloquamur tamē et eos qui ſm iſtam viſibilē et popularem intelligentiam iudicant terrā. Judicant enim terram reges /duces /principes /iudices. Unuſquiſq̄ ꝓ munere qō accepit in terra: iudicat terram. Quid eſt autē quod dicitur. Judicat terram: niſi iudicat homines qui ſunt in terra? Nā ſi terram ꝓprie non accipias niſi quā calcas: agricolis ergo dictum eſt: qui iudicatis terrā. Porro autem ſi reges iudicant terram et qui ſub regibus poteſtatem accipiūt a regibus: erudiātur et ipſi: quia terra iudicat terrā. Et timere debet eum qui eſt in celo terra iudicans terram. Parem quippe ſuum iudicat: homo hominē: mortalis mortalē: peccator peccatorem. Si enim ꝓcedat in medīū dominica illa ſentētia. Qui ſine peccato eſt: ꝓior in illam lapidem mittat: nōne omnis iudicans terram terremotum patitur? Euangelicuz capitulum recolamus. Phariſei tentātes dominum: adduxerunt ante eum mulierē in adulterio deprehenſam. De quo peccato pena fuerat lege definita: lege ſcilicet data per moyſem famulum dei. Hac ergo complexione doloſa ⁊ fraudulēta ad dominum phariſei acceſſerūt vt ſi uideret lapidari mulierem diffamatam: perderet māſuetudinem. Si autē qō lex iuſſerat prohibere: peccaſſe teneretur in lege. Sicut autem interrogantes de tributo ceſari reddendo: ore ſuo cepit vicisſim interrogans cuius eſſet ꝓlatus nūmus: cuius haberet imaginem et ſuperſcriptionez. Reſpondentes enim ipſi qui interrogauerunt: in nummo eſſe imaginem ceſaris. Reſpondit eis ſm os ipſoz̄. Reddite ceſari que ceſaris ſunt: et deo que dei ſunt: vt admoneret ſic reddendā deo in homine imaginem dei. Quē admoduz in nummo imago ſua redditur ceſari: ita et in iſta adultera interrogatores interrogauit: ⁊ ideo iudices iudicauit. Non prohibeo inq̄t lapidari: quā lapidari lex iuſſit: ſed quero a quibus. Non enim reſiſto: ſed legis miniſtrū requiro. Deniq̄ audite. Lapidare vultis ſm legē. Qui ſine peccato eſt /ꝓior in illam lapidez mittat. Quando autem hec audiuit: digito ſcribebat in terra: vt erudiret terram. Quādo autem hoc dixit phariſeis: leuauit oculos ſuos et inſpexit terrā: et fecit eam tremere. Proinde cum hoc dixiſſet: iterum cepit ſcribere in terra. At illi compuncti et tremefacti /vnus poſt alterū diſceſſerunt. O terremotū: vbi ſic terra mota eſt vt etiā mutaret locū. Illis ergo diſcedentibꝰ: remanſit peccatrix ⁊ ſaluator. Remanſit egrota et medicus. Remanſit miſera et miſericordia. Et aſpiciens mulierē dixit. Nemo te cōdēnauit? Et illa. Nemo domine. Sed tū adhuc ſollicita erat. Peccatores eni dānare non auſi ſunt. Nō auſi ſunt lapidare peccatrices: qui ſeipſos intuentes ſimiles inuenerūt. Sed adhuc mulier erat in magno periculo: quia et ille iudex remanſerat qui erat ſine peccato. Nemo inquit te dānauit? At illa. Nemo domine. Sed nec tunc ſecura ſum. Cui ſollicitudini tacite dominus voce reſpōdit. Nec ego te condēnabo. Illos a vindicta repreſſit conſciētia: me ad ſubueniendum inclinat miſericordia. Hec attēdite ⁊ erudimini omnes qui iudicatis terrā. Omnes ſcilicet: quia etiam ſic intelligendū eſt de quib⁹ apoſtolus dicit. Omnis aīa poteſtatib⁹ ſublimioꝛib⁹ ſubdita ſit. Non eſt enī poteſtas niſi a deo Que aūt ſunt: a deo ordinata ſunt. Qui reſiſtit poteſtati: dei ordinatiōi reſiſtit. Principes enī nō ſūt timori bono operi: ſed malo. Vis autē non timere poteſtatē? Bonū fac et habebis laudē ex illa. Et ſi non ab illa: tamē ex illa. Aut enī iuſte agis: ⁊ iuſta poteſtas laudabit te. Aut iuſte agētem etiā ſi potestas iniuſta dānet te: deus iuſtus coronabit te. Ac per hoc tu iuſticiam tene: tu bene viue. Et ſi dānet ſiue abſoluat: habebis laudem ex illa. Beatus ille cuiꝰ hic ſanguis fuſus eſt. Nonne ex illa poteſtate anteq̄z et viſus eſt iudicari: laudem inuenit? Confeſſionem ꝓmiſit /in fide permanſit. Mortez non timuit /ſanguinē fudit: diabolum vicit. Ut ergo nō ſitis inique poteſtatis quicunq̄ homines vultis habere in poteſtate: erudimini ne puerſe iudicetis: et ante omnia pereatis q̄ quēq̄ carne perdatis. Judex eſſe vis /nō potes meritis: vel pecunia /nondum reprehendo. Fortaſſe enī prodeſſe cupis rebus humanis: ⁊ emis vt prōſis: vt ſeruias iuſticie non parcis pecunie. Pri⁹ ꝓpter te eſto iudex inte. Pri⁹ iudica te de te: vt de penetrali cōſciētie ſecurꝰ pcedas ad alterꝰ. In teipm redi: te attēde: te diſcute: te audi. Ibi te volo pbare in tegrū iudicē: vbi nō q̄ris poteſtatē. Procedere vis cū poteſtate: vt alter tibi dicat d̄ altero qō tu neſcis: pri⁹ inꝰ iudica.

Jo. viij.

De verbis dñi. Ser. xlvij. b. Mat. xxij.

Leuit. xx.

Joh. viij. E

Rom. xiij. F

G

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ hui⁹opis.

Nihil tibi dete dixit conscientia tua? Si nolis negare vtiq; dixit. Nolo audire quid dixerit. Tu iudica q audisti. Dixit tibi de te quid feceris/quid acceperis/qđ peccaueris. Vellem scire qualem sentẽtiam ptulisti. Si bene audisti: si recte audisti/si in audiendo iust⁹ fuisti: si tue mentis tribunal sedisti/si teipsum ante teipsum in eculeo cordis suspendisti: si graues tortores adhibuisti/si timores bene audisti/si sic audisti et proculdubio penitẽdo peccatũ punisti. Ecce t discussisti et audisti et punisti: ettamen tibi pepercisti. Sic audi et proximũ tuum/si eruditaris sicut admonuit psalm⁹. Erudimini qui iudicatis terrã. Sic audi proximũ tuum: quomodo audis t te. Peccata persequeris/non peccantẽ. Et si forte quisq; durus est ad corrigenda peccata auersus a timore dei: hocipsum ẽo persequeris: hocipsum corrigere conaberis. hoc perdere et tollere laborabis vt seruet homo peccato

xxiij.q.iiij duo. dãnato. Duo enĩ nomina sunt hõ et peccator. Hominẽ deus fecit: peccatorẽ seipse homo fecit. Pereat qõ fecit homo: liberetur qõ fecit deus. Moli ergo vsq; ad mortẽ: ne cum perseueris peccatũ perdas hominem. Moli vsq; ad mortẽ: vt sit quem peniteat/homo non necet vt sit qui emendetur. Hanc incordẽ retinẽs hõ inter homines dilectionẽ: esto undex terre: et ama non currere sed diligere. Si superbis/supbi in peccata: non in hominẽ. In illud seui qõ tibi displicet et in tenõ ineum qui factus est sicut tu. De vna officina existis: vnũ artificem habuistis: vnus limus est vestra materies. Quid perdis non amando quẽ iudicas? Quoniã iusticiam perdis nõ amando quẽ iudicas. Adhibeantur pene/non recuso/nõ interdico: sed animo amãtis/animo diligẽtis/animo corrigẽtis. Non enim filiũ tuum non erudis? Et prius agis vt si fieri potest pudore t liberalitate eruditur t erubescat patrẽ offendere non tanq; seuerũ iudicem timeat. Gaudes ad talẽ filium. Sed si fuerit forte ista contẽnens: adhibebis et verbera. Incutis penã/ingeris dolorem: sed queris salutẽ. Multi amore/multi timore correcti sunt: sed per tremorem timoris ad amorem peruenerũt. Erudimini qui iudicatis terrã.

Pſã.ij. Diligite et iudicate. Non enĩ sic querit innocẽtia: vt pereat

Sapiẽ.iij. disciplina. Scriptum est. Disciplinam qui abiicit infelix est Bene potest addi ad istam sententiã. Sicut disciplinam qui abiicit ifelix est: sic disciplinã qui negat crudelis est. Ausus sum aliquid dicere fratres mei qõ vobis aliquãto plenio⁹ exponere ipsi⁹ rei obscuritate cõpellor. Repeto qõ dixi: Disciplinam qui abiicit infelix est. Hoc est manifestus. Disciplinã qui non dat crudelis est. Teneo prorsus/teneo et ostendo feriendo pium: parcendo crudelẽ. Exemplum ante oculos pono. Vbi iuenio feriendo piũ? Non eo ad alios: ad patrẽ et filium eo. Pater quãdo ferit amat: t nõ vult puer cedi. Contẽnit voluntatẽ: consulit ad vtilitatem. Quare? Quia pater est: quia hereditatẽ parat: q; successorẽ nutrit. Ecce feriẽdo pi⁹ est pater: feriendo miserior est. Da mihi hominẽ parcẽdo crudelez. Non recedo a ꝓpositis: eos ipsos ante oculos pono. Sed si puer imperitus t indisciplinatus sic viuat vt pereat: et pater dissimulet: pater parcat: pater perditũ filium disciplineasperitate offendere timeat: nonne parcendo crudelis

Pſã.ij. est? Erudimini ergo qui iudicatis terram: et bene iudicãdo non a terra premiũ: sed ab illo spectate qui fecit celũ et terrã.

Eodem die. De decem in lege preceptis/t de decem plagis. Sermo. ij.

Ser.xcv. A

HOn est sine causa: fratres dilectissimi: q; preceptorum legis dei numerus cũ numero plagarũ quib⁹ egyptus pcutit exequari videt. Mã sicut decẽ precepta sunt legis quib⁹ ad cultũ dei populus admonetur: ita decẽ plage legunt: quib⁹ supbia egyptior affligit. Cõsideremꝰ ergo cur t ibi decẽ ꝑcepta: t hic decẽ plage memorentꝰ. Ideo sine dubio: q; in illis erãt vulnera/in istis medicamẽta. Et opus erat vt periculosis plagarũ decẽ vulneri

Exo.xx. bus decẽ ꝑceptorũ medicamina subueniret. Primũ est preExo.vij. ceptũ in lege de vno deo. Mõ erũt inq̃t tibi dij alij ꝓter me. Prima plaga egyptior: aqua cõuersa in sanguinẽ. Cõpara primũ preceptũ prime plage: deũ vnũ ex q̃ sunt oĩa: in silitudinẽ aque ex aqua generant oĩa. Ad quã autẽ rem ptinet sanguis/nisi ad carnẽ mortalẽ? Quid ẽ g aq̃ uersio i sanguinẽ

Rom.j. nisi q; illi q̃ i dũm credere noluerũt: sicut dicit Apls. Obscuratum est insipiẽs cor eorum: dicentes se esse sapiẽtes: stulti facti sunt. Aqua enim in sanguinem vertitur: quia sensus egyptiorũ obscurus t tenebrosus efficitur. Et iusto dei iudicio factum est: vt de illo fluuio sanguinẽ biberent: in quo hebreorum paruulos necare cõsueuerant. Secundũ preceptũ. Nõ B

Exo.xx. accipies nomen domini dei tui inuanum. Qui enim accepit nomen domini dei sui inuanum: non mũdabitur. Nomen enĩ domini iesu christi: veritas est. Ipse enĩ dixit. Ego sum

Joh.xiiij. veritas. Et quia veritas mundat/vanitas inquinat: videamus huic secundo precepto contrariã plagam: ranarũ abun

Exo.viij. dantiam. In ranis heretici intelliguntur atq; philosophi. Philosophi enĩ vel heretici q; in christo omnia falsa esse dicunt/rane sunt clamãtes in paludib⁹ lumosis. Per superbiã et inanem contẽtionem strepitum vocis habere possunt/doctrinam vere sapiẽtie insinuare nõ possunt. Qui enĩ christiane veritati contradicũt: et in sua vanitate decepti: decipiũt: rane sunt tediũ afferentes auribus non cibum mentib⁹. Ter C

Exo.xx. tium preceptum est. Memento inquit vt diem sabbati sanctifices. In isto tertio ꝑcepto insinuatur quedã vacationis indicio: requies cordis: tranquillitas mentis quã facit bona cõscientia. Ibi enim est sanctificatio: q; ibi est spiritus dei. De

Esa.lxvj. nicq; videte vacationem/hoc est quietem. Super quẽ inquit dominus requiescam: nisi super humilẽ et quietum et tremẽtem verba mea? Spiritale enim sabbatũ non obseruant/nisi illi qui se ita temperate operib⁹ terrenis accõmodant: vt tamen lectioni et orationi: et si non semper certe vel frequenter

j.Tim.iiij insistant: fm apostolũ. Attende lectioni diuine doctrine. Et

j.Thes.v. iterum. Sine intermissione orate. Qui enim tales sunt/quotidie spiritaliter sabbatum colunt. Qui vero inquieti sunt et iugiter terrenis actibus implicantur: de quibus scriptũ est. Impedimenta mundi fecerunt eos miseros: id est requiem habere non possunt. Attendite tertiam plagã: huic tertio preExo.viij. cepto contrariam. Cynifes nati sunt in terra egypti de limo: muscę minutissime/inquietissime/inordinate volãtes: in oculos irruentes/non permittentes hominẽ quiescere: dum abigũtur iterum irruunt: dum expulse fuerint iterum redeunt. Quales iste sunt muscę/tales sunt homines inquieti/qui sabbatum spiritaliter obseruare: id est bonis operibus studere t lectioni vel orationi insistere nolũt. Et quomodo corpus humanum ab istis muscis affligitur: ita cor illorũ diuersis cogitationibus inquietatur t compungitur. Tenete preceptũ D

Exo.xx. cauete plagam. Quartum preceptũ est. Honora patrẽ tuum et matrem tuam. Huic contraria quarta plaga egyptiorum

Exo.viij. cynomia: id est musca canina. Hebreum enim vocabulum est. Qui enĩ parentes honorare dissimulat/muscã hunc canina: id est diaboli nequicia spiritaliter affligit t cruciat. Caninũ est enĩ parentes non agnoscere. Nihil tam caninum: cq; cum illi qui genuerunt non agnoscũtur. Quintum preceptum est

Exo.xx. Non mechaberis. Quinta plaga mortui pecoris. Omnis enĩ qui aut vxore proprĩa ĩtemperate (excepto filiorum desiderio) vtitur: aut certe (qđ est crimẽ grauissimũ) qui vxorem aut filie aliene aut ancille vel sue vel alterius insidiatur et nõ revocatur penitendo victus cupiditate bestiarum/tanq; amisso homine erit pecus: non quasi conuersus in naturam pecoris: sed in humana forma habẽs similitudinem pecoris/qui non vult audire dicentem dominũ. Nolite fieri sicut equus

Pſã.xxxj. et mulus: in quibus non est intellectus. Et illud. Homo cum

Pſã.xlviij. in honore esset non intellexit/comparatus est iumentis insipientibus et similis factus est illis. Sed si pecus esse non times: vt mori sicut pecus time. Sextum preceptum. Non oE

Exo.xx. cides. Sexta plaga pustule in corpore et vesice bullientes et

Exo.ix. scaturientes incendia vulnerum de fauilla fornacis. Tales sunt homicidales. Ardẽt ira: quia per iram homicidij frater nitas perijt. Ardent homines iracũdia/ardent t gratia. Mã et qui vult subuenire feruet: qui vult occidere feruet. Iste precepto: ille morbo. Iste bonis operib⁹: ille isanios vlceribꝰ. Si possemꝰ videre aĩas homicidarũ: sine dubio plus plangeremus q; putrescẽtia corpa vlceratorũ. Sequit ꝑceptũ se-

Exo.xx. ptimũ. Non furaberis. Et plaga septima grãdo in fructib⁹.

Exo.ix. Nõ per furtũ ꝓtra dei ꝑceptũ subducis de celo perdes. Memo enĩ habet iniustũ lucrũ sine iusto dãno. Qui furat (verbi gratia) acq̃ret vestẽ: sed celesti iudicio perdet fidez. Vbi lucrum: ibi dãnum. Visibiliter lucrũ: inuisibiliter dãnũ. Lucrum sua cecitate: dãnum de domini nube. Ergo qui suo malo desiderio forinsecus furant: iusto dei iudicio intrinsecus

Exo.xx. grandinātur. Octauum preceptum. Falsum testimoniū non
Exo.x. dices. Octaua plaga locusta animal dēte nocium. Quid enī
vult falsus testis nisi mordēdo nocere: et consumere mentiē-
do? Et ideo nos admonet apostol⁹: ne nos falsis criminib⁹
Gal.v. appetamus. Si inquit mordetis et comeditis inuicem: vide
F te ne ab inuicē consumamini. Nonū preceptum. Non cōcu-
Exo.xx. pisces proximi tui. Nona plaga densē tenebre. Si enī
Exo.x. peccatum est proximam excepto causa filiorū agnosce-
re/putas quale peccatū est alienā appetere? Vere densē sunt
tenebre. Nihil enīz sic dolet in corde patientis: quomodo si
proximi illi⁹ appetatur. Et qui hoc facit alteri: nihil tale voluis-
set pati. Alia mala solēt homines patiēter excipere. Hoc au-
tem nescio vtrum inueniri poterit qui patiēter ferat. O qz dē
sas tenebras patiuntur: qui talia faciūt et talia concupiscūt.
Vere excitātur furore horribili. Furor enim indomitus est
Exo.xx. proximā alienā commaculare velle atq; polluere. Decimū pre
ceptum. Non concupisces vllam rem proximi tui: nō pecus/
non ouem/non bouem/non aliquid omnino. Huic mandato
Exo.xiij. plaga decima cōtraria est: mors primogenitorū. Primoge-
nita cordis nostri fides est. Nemo enim bene operatur nisi fi
Heb.xj. des precesserit: sicut dicit apostolus. Sine fide impossibile est
placere deo. Omnia opa tua bona filij tui sunt spiritales: sed
inter istos tibi primogenita ē fides. Quisquis rem alienā oc
culte concupiscit: internā fidem perdit. Erit enī primum si-
ne dubio simulator obsequens nō charitate sed fraude: velu-
ti amans eum a quo se cupit fieri heredē. Amare se dicit eum
quē mori desiderat: et vt in re eius se videat possessorē: optat
G vt proprium non relinquat heredē. Hec fratres comparatio
et quodāmodo contrarietas decem preceptor: et decem pla
garū cautos nos faciat: vt habeam⁹ securi res nostras in pre
ceptis dei. Res inq̄ nostras iteriores in archa cōscientie no
stre repositas. Ipsi sunt thesauri nostri q̄s nobis nec fur nec
Mat.vj. latro nec vicinus malus poterit aliquādo auferre: vbi nec ti-
nea nec rubigo est metuenda. Iste sunt enim vere diuitie: id
bona conscientia/iusticia/misericordia/castitas/sobrietas.
Qui talibus rebus plenus est: diues erit etiam si de naufra-
gio nudus exierit. Si diligēter hec attenditis: et q̄ mala sunt
fugere: et que bona sunt voluerit is auxiliāte domino exerce-
re: erit⁹ populus dei: et de iniqua egyptior⁹ seruitute: id est
spiritalium nequitiarū persecutione liberati: ad terrā repro-
missionis poteritis feliciter peruenire: prestante dño nostro
iesu christo: cui est gloria et imperiū cum patre et spiritu san
cto in secula seculorum. Amen.

¶ Item eodem die sermo de iudicibus/qui ha-
betur iter sermones ad fratres in heremo. xxxv.
folio. xvj. col. j.

¶ Item eodē die Homelie de eo qō scriptum est
Joh.viij. in euāgelio sm Johannē. Perrexit iesus in mōtem olueti ꝛc. que habent in expositione doctо-
ris. Trac. xxxiij. fo. clxxx. col. iiij. Et inter ser-
mones de Verbis domini. xlvij. fo. lxij. col. j.

¶ Dominica quarta in quadragesima De decē
chordis: et decē preceptis. Sermo. j. In quo ex-
ponit illud dauiticū misericors et miserator do-
minus longanimis et cetera.

Sermo. xcvj. A Ca. j. Ps. cij. Dominus et deus noster misericors et miserator: lōganimis et multuz misericors et verax: qz largiter prerogat misericordiā in presenti seculo: tam seue-re minatur iudiciū in futuro seculo. Verba que di xi scripta sunt: et diuinis auctoritatibus cōtinētur: q⁹ miseri-cors et miserator dominus/lōganimis et multū misericors et verax. Multū delectat omnes peccatores et amatores bu-
De verbis dñi. Ser. xlvij. ius seculi: q⁹ misericors et miserator dom⁹: q⁹ longanimis et multū misericors. Sed si amas tā multa initia: time ibi et vltimū quod ait. Et verax. Si enim nihil aliud diceret nisi Misericors et miserator dñs: longanimis et multum miseri cors: quasi iam cōuerteres te ad securitatē et impunitatē et ad licentiā peccatorū: faceres qō velles: vtereris seculo: vel quantū tibi permitteret vel quantū tibi libido iussisset. Et si quis te bñ admonēdo obiurgaret atq; terreret vt cohiberes te ab immoderato fluxu eundo post cōcupiscentias tuas: et deserendo deū tuum: inter medias voces obiurgātis obsiste res impudēti quidez fronte: veluti audita diuina auctorita-te legeres de libro dñico. Quid me terres de deo nro? Ille misericors ē et miserator: et multū misericors. Me talia ho-mines dicerēt: vnū verbum addidit in fine: qō ait. Et verax: et excussit leticiā male presumentiū: et induxit timorem do-lentium. Gaudeam⁹ ad misericordiā domini: sed timeamus iudicium dñi. Parcit: sed non tacet. Tacet: sed non semp ta-cebit. Audi dum non tacet in verbo: ne non tibi vacet audire dum non tacebit in iudicio. Modo enī licet tibi causam tuā componere. Antevltimū iudicium dei tui compone causam tuam. Non est vñ presumas cuz ille venerit/nec falsos testes adduces quib⁹ ille fallatur/nec patronū fraudulentis circū-uentionib⁹ et linguosis artibus adhibebis: nec ambies ali-quo modo vt iudicē possis corrumpere. Quid ergo ages con tra talez iudicem: quē nec fallere nec corrūpere poteris? Et tamē est qō agas. Tunc enī ipse erit iudex cause tue: qui mo-do est testis vite tue. Clamauimus et laudauimus: cōpona-mus causam nostrā. Qui testis est operuz nostrorum: ipse te-stis est vocum istarū. Non sint inanes: conuertātur ad gemi-tum. Tempus est concordandi cū aduersario tuo cito. Tam longanimis est deus vt dendo vniqua et nō puniēdo: vt tamē cito sit futurum iudiciū. Vere quippe humane vite prolixū est: qō deo breue est. Sed et ipsi seculo et humano generi qō longe videtur quid consolatur? Nunqd si totius generis hu-mani vltimus dies longe est: vniuscuiusq; dies vltimus lon-ge est? Hoc dico. Ex adam multi anni euoluti sunt/multi an ni fluxerūt et deinceps fluent: non quidē tam multi: sed tamē vsq; in finē seculi transibunt anni/sicut et illi transierūt. Lō-gum videtur qō restat: q̄q̄ non erit tantuz quantū transactū est: et tamen ex transacto preterito tempore/sperandus est fi-nis reliqui temporis. Fuit tunc quidem dies qui diceret ho diernus: ex illo vsq; ad hunc hodiernuz. Nonne quicqd fuit futurum preteritū factum est? Tale habetur ac si non fuerit. Sic erit quicquid restat extremum. Sed sit et hoc longū: sit prolixū quantū putaueris quantū dixeris: quantū cogitaue ris: quantū tibi nō formatscriptura sed fingit cogitatio: quā tum vis diem iudicij prolonga/nunquid vltimuz diem tuū: id est vite tue quo exiturus es de hoc corpe productur⁹ es in longum? Sit tibi senectus certa si potest. Cui autē potest? Nonne ex quo homo incipit viuere iam potest et mori? Pos sibilitatem mortis initiū vite facit. Jn hac terra et in genere humano ille solus mori nondū potest/qui nondum cepit vi-uere. Jncertus ergo dies tanq̄ quotidianus sperandus est. Si autez tanq̄ quotidianus est incertus dies/componatur cum aduersario dum est tecum in via. Via enīz vocatur hec vita: per quā omnes transeūt: et non recedit iste aduersarius. Quis est autē iste aduersari⁹? Aduersari⁹ iste non est diabo-lus. Nam nunq̄ te hortaretur scriptura vt cum diabolo con-cordares. Est alius ergo aduersarius quem sibi homo facit aduersarium. Nam ille si aduersarius esset: tecum in via nō esset. Ad hoc enim tecum est in via: vt concordet tecum. Scit enim quia nisi in via secum concordaueris/iam tradet te iu-dici: iudex autē ministro: minister in carcerem. Eloquia ista euāgelica sunt. Recordantur nobiscum/vel qui legerūt/vel qui audierunt. Ergo quis est aduersari⁹? Sermo dei aduer sarius tuus est. Quare aduersarius tuus est? Quia cōtraria iubet que tu facis. Dicit tibi. Vnus est deus tuus: vnuz deū cole. Tu vis dimisso vno deo tuo tanq̄ legitimo viro anime: fornicari per multa demonia. Et quod est grauius/non qua si aperte deserens et repudians sicut apostate faciūt: sed tan q̄ manens in domo viri tui admittis adulteros: id est tanq̄ christian⁹ non dimittis ecclesiā: cōsulis mathematicos: aut aruspices/aut augures/aut maleficos/q̄si de viri domo non recedēs adultera anima: et manēs in ei⁹ coniugio fornicaris. Dicitur tibi. Me accipias in vanū nomen dei tui. Me existi-mes creaturaz esse christum: quia pro te suscepit creaturam: et tu contēnis eum qui est equalis patri: et vnus cum patre. Dicitur tibi vt spiritaliter obserues sabbatum/non quomo-do iudei obseruant sabbatum carnali ocio. Vacare enim vo lunt ad nugas atq; luxurias suas. Melius enī faceret iude⁹ in agro suo aliquid vtile q̄q̄ in theatro seditiosus existeret. Et melius femine eoruz die sabbati lanā facerent q̄q̄ tota die in neomenijs suis ipudice saltarēt. Tibi aūt dicit vt obserues

Jn li. I. ho-mel. ij. a

B Ca. ij.

Jn li. I. ho-mel. xxviij c.

C Ca. iij.

Exo.xx.

vbi ꝛ.

Annotatō nūeralis ordinis sermonuz hui⁹ opis.

Quisquis autem propter illam quietem futuram agit quicquid potest: cuius laboriosuz videatur quod agit: tamē si ad fidem promisse quietis id referat / nondum quidem sabbatū habet in re: sed habet in spe. Tu autem ad hoc vis requiescere vt labores: cum ad hoc debeas laborare vt requiescas. Di

Exo.xx. citur tibi. Honora patrem tuum t matrē tuam. Contumeliā irrogas parētibus: quā non vis pati a filijs tuis. Dicit tibi. Non occides / tu autem occidere vis inimicū tuum. Et ideo forte non facis: quia times iudicem hominem / non quia cogitas deum. Ignoras quia ille testis est cogitationuz? Illo

xxxij.q.vj Non mechaberis: ad est nō ibis ad aliquā aliam preter vxorem tuam / tu autem exigis hoc ab vxore et non vis reddere

no mechaberis. hoc vxori. Et cum debeas in virtute precedere vxorem: qñ castitas virtus est: tu sub vno impetu libidinis cadis: et vis vxorem tuam victricem esse: tu victus tacens. Et cum tu caput sis vxoris tue: precedit te ad deum: cuius caput es. Vis domum tuam capite deorsum pendere? Caput enim mulie-

Ephe.v. ris est vir. Vbi autē melius viuit mulier qꝫ vir: capite deorsum pēdet domus. Si caput est vir: melius debet viuere vir: et precedere in oibus bonis factis vxorem suam: vt illa imitetur virum t sequatur caput suum. Quomodo caput ecclesie christus est: et hoc ubetur ecclesie vt sequatur caput suum: t vt per vestigia ambulet capitis sui: sic vnuscuiusqꝫ domus habet caput virum: et tanqꝫ corpus feminam. Quo caput duc it: illuc debet seq̄ corpus. Quare ergo vult caput ire: quo nō vult vt corpus sequatur? Quare vult ire vir quo non vult vt

D sequatur vxor? Hec iubendo sermo dei aduersarius est. Ho-

La.iiij. lunt enim homines facere qō vult sermo dei. Vt quid dicam: quia aduersarius est sermo dei quoniā iubet? Timeo ne ego ipse aduersarius sim quibusdam: quia hec loquor. Sed quid ad me pertinet? Fortem me faciat qui terret vt loquar: vt nō timeam querelas hominum. Nam qui nolunt castitatem seruare vxoribus suis et abundant: tales nolunt me ista dicere. Sed velint nolint dicturus sum. Si enim vos non exhortor vt dum aduersario concordetis: ego cū illo in lite remanebo. Qui vobis iubet vt faciatis: ipse nobis iubet vt loquamur. Si non faciendo quod iubet vt faciatis: aduersarij ei⁹ estis: non dicendo qō iubet vt dicamus: aduersarij eius remanebi-

E mus. Nunquid in ceteris que supra dixi multis immoratus

La.v. sum? Hoc enim presumimus de charitate vestra: quia vnum deum colitis / hoc presumim⁹ de fide catholica que in vobis est: quia filium dei equalem patri creditis: nec in vanum accipitis nomē domini dei vestri: vt putetis creaturam esse fi-

Rom.viij lium dei: quoniam omnis creatura vanitati subiecta est: sed creditis eum equalez patri esse: deum de deo: verbum apud

Joh.j. deum: verbum deum per quod facta sunt omnia: lumē de lumine coeternuz illi qui genuit: vnum cum illo qui genuit. Et hoc verbum creditis assumpsisse creaturam de virgine maria: assumpsisse mortalitatem: t passum fuisse pro nobis. Ea legimus t credimus vt saluemur / nec in eo immoratus sum: vt quicqd facitis pro spe futura faciatis. Noui enim omniū christianorum mentes de futuro seculo cogitare. Qui enī de futuro seculo nō cogitat / nec propterea christianus est: vt id quod in fine deus promittit accipiat / nondum christian⁹ est.

Exo.xx. Hec in eo immoratus sum: vbi dicit sermo dei. Honora patrem tuum et matrem tuam. Multi enim honorant parētes: et raro inuenimus parentes conquerētes de improbitate filiozum: cuius non desint. Sed tamen cū raro fit: tam breuiter monendum fuit. Hec in eo vbi dictum est: Non occides: immorari volui. Non enim credo bicturbam esse homicidarū.

F Illud vero malum late serpens plus occupauit: t in eo vehe-

La.vj. mentius irritatur aduersarius ille: qui ideo clamat vt sit aliquando amicus. Querele quotidiane sunt quāꝫ ipse femine nec iā audent conqueri de viris suis. Ira inuadēs omnia cō suetudo pro lege obseruatur vt iam et mulieribus forte persuasum sit licere hoc viris / nō licere mulieribus. Solent enī audire adductas eē mulieres ad forum que forte cum seruis inuente sunt: adductum virum ad forum qui inuentus est cū ancilla sua nunc audierūt: cum sit par peccatum. In peccato pari innocentiorem facit videri virū: non diuina veritas: sed humana peruersitas. Et si forte hodie acriorē quisqꝫ passus fuerit vxorem suam / et liberius murmurantem / cui iam videbatur quia licebat viro: et audiuit in ecclesia: quia non licet viro. Si ergo passus fuerit vxorem suam liberi⁹ iam vt dixi murmurantem et dicentem sibi / non licet quod facis: si mul audiuimus: christiani sumus: qō a me exigis: redde mihi. Fidem tibi debeo: fidez mihi debes / fidem christo ambo debemus. Et si me fallis: eū non fallis cuius sumus / non fallis eum qui nos emit. Hec atqꝫ huiusmodi audiens ille que non solet: dum non vult in se fieri san⁹: in me fit insanus. Irascitur: maledicit. Forte assis etiaz dicat. Quomodo factum est vt huc ille veniret: aut vxor mea ipso die in ecclesiam procederet. Et hoc credo q̄ in cogitatione sua dicat. Nam libere erumpere in vocem non audet / nec ante solam vxorem suaz. Fortassis enim si sic eruperit et hoc dixerit: potest illa respōdere et dicere. Quare maledic[s]: cui pauloante acclamabas? Certe coniuges sumus: cū lingua tua discordas mecum cōcorditer quomodo viuere poteris? Nos fratres pericula vestra inuemur / non voluntates vestras attendimus. Nam et medicus si voluntatem egri attendat: nunqꝫ illum curat. Qō non est faciendum / non fiat: qō prohibet deus non fiat. Qui deo credit ab ipso audit qō dicimus. Certe melius erat quibusdam nolentibus corrigi vt vel huc non veniremus: si ista dicturi eramus: vel quia iam venimus non ea diceremus.

G Nudius tertiano die memini me dixisse sanctitati vestre qz

La.vij. si citharedi essemus: aut huiusmodi aliquid populariter exhibentes pro studijs nugacitatis vestre: que iam quesumus vt relinquatis / tenuisse⁊is nos vt darem⁹ vobis diem t quisquis pro modulo suo conferret nobis mercedem. Quare amb ularemus delectati vanis canticis: nulli rei profuturis ad tempus dulcib⁹: in posterum amaris? Talibus etenim turpitudinibus cantionum animi humani illecti eneruantur et decidunt a virtute: defluentes in turpitudinē: et propter ipsas turpitudines postea sentiunt dolores: et cū magna amaritudine digerunt qō cum dulcedine tēporali biberunt. Melius ergo nos amara vobis cantam⁹ ad tempus: que postea dulcescant in vobis. Nec mercedem aliquam exigimus nisi vt faciatis que dicimus. Immo nō faciatis si dicimus nos. Si autem omnibus ille dicit qui neminem timet: et per quē fit in nomine ipsius et in gloria misericordie ipsius: vt t nos neminem timeamus: omnes audiuimus / omnes faciamus / omnes cum nostro aduersario concordemus. Putate me citharedū esse: quid vobis possum amplius canere? Ecce psalterium fero: decem chordas habet: hoc vos pauloante cātastis anteqꝫ inciperem loqui: chorus meus vos fuistis. Non-

Pſ.xxxij ne vos pauloante cantastis. Deus canticum nouum cātabo tibi: in psalterio decem chordarum psallam tibi? Ipsas autē decem chordas modo percutio. Quare amara est vox psalterij dei. Psallam tibi in psalterio decem chordarum? Nō vo-

H bis hoc canto quod vos non faciatis. Decalogus enim legis

La.viij. decem precepta habet / que decē precepta sunt sic distributa vt tria pertineant ad deum: septem pertineant ad homines. Tria ad deum que iam dixi. Vnus est deus noster: ei nullaz similitudinem debemus facere: t non fornicari post deū qui vnus est: qui deus et christus filius dei vnum est cum patre. Et ideo non debet a nobis accipi in vanū vt putemus eū factum: id est creaturaz aliquam: cum per ipsum facta sint omnia. Quia vero ipse vnus deus pater et filius et spiritus sanctus: in spiritu sancto hoc est in dono dei: requies nobis sempiterna promittitur. Inde modo pignus accepim⁹. Sic enī

ij.Cor.j. dicit apostolus. Qui dedit nobis pignus spiritus. Si pign⁹ accipimus vt incipiamus in domino et in deo nostro esse trā

et.v. quilli vt simus in deo nostro mites: simus in deo patientes: erimus etiam in illo vnde pignus accipimus in eternū quieti: quod erit sabbatum sabbatorū: propter ipsam requiē pertinentem ad donum spiritus sancti. Tertium itaqꝫ preceptū

Exo.xx. de sabbato qō dixim⁹: quod carnaliter iudei celebrant: nos spiritaliter agnoscamus. Nam quia spirit⁹ sanctus septiformis dicit: propterea septimū diem sanctificauit deus: quando fecit omnia opera sua: sicut in Genesi scriptum legimus.

Geñ.ij. Non ibi habes nominatam sanctificationez nisi illo die vbi dicitur. Deus requieuit ab omnib⁹ operibus suis. Non enim fatigatus erat deus vt diceret. Requieuit deus ab operib⁹

Geñ.j. suis: sed in illo verbo tibi laborāti requiem promisit. Et quia fecit oīa bona valde: et sic dicit. Requieuit deus: intelligas etiam te post bona opera requieturū et sine fine requieturū.

Am omnia superiora que dicta sunt: id est dies superiores habent vesperā: septimus iste dies non habet vesperam: vbi deus sanctificauit requiē. Tantum dictū est. Factum est mane: vt inciperet ipse dies. Non dictū est. Factum est vespere: vt finiretur dies: sed dictū est. Factus est mane vt fieret dies sine fine. Sic incipit ergo requies nostra quasi mane: sed nō finitur: quia in eternum viuemus. Ad hanc spem quicquid facimus: si facim⁹: sabbatus obseruam⁹. Ipsa est tertia chorda huius decalogi: id est psalterij decachordi. In tribus enī chordis ad deū pertinent p̄cepta. Si diceretur nobis. Diliges dominū deum tuum ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua: et ex tota mente tua: ⁊ de p̄ximo nostro nihil diceretur: nō esset decachordum: sed trichordum. Quia vero addidit dominus. Et diliges p̄ximū tuum tanq̄ teipsum: et cōtexuit dicens. In his duobus mandatis tota lex pendet ⁊ prophete. Tota lex in duobus p̄ceptis est: dilectione dei: ⁊ dilectione p̄ximi. Ad duo itaq̄ p̄cepta: id est ad dilectionē dei et p̄ximi pertinet decalogus. Ad p̄imum p̄ceptum tres chordē pertinent: quia deus trinitas / ad alterum vero p̄ceptum: id est ad dilectionē p̄ximi septē chordē: quomodo viuatur inter homines. Nā ipse numerus septenarius tanq̄ septem chordarum incipit ab honore parentum. Honora patrem tuum et matrē tuam. Ad parētes enim suos homo aperit oculos: ⁊ hec vita ab eorum amicitia sumit exordiū. Quisquis autem suis parentibus non defert honorē: quibus parcere poterit? Et dicit apostolus. Honora patrem tuum ⁊ matrem tuam: qō est p̄imū mandatum. Quomodo p̄imū quādo quartum mandatū est: nisi quia in septenario numero est p̄imum? Ad dilectionem p̄ximi p̄imū est in secūda tabula. Nam ideo due tabule legis date sunt. Deus enim famulo suo. Moysi in monte duas tabulas dedit. In quibus duab⁹ tabulis lapideis conscripta erant decem p̄cepta legis: qō est psalterium decem chordarū. Tria in vna tabula ad deum pertinētia: septem in altera tabula ad p̄ximū. In altera ergo tabula p̄imum est. Honora patrem tuum et matrē tuam. Secundū. Non mechaberis. Tertiū. Non occides. Quartum. Non furaberis. Quintū. Non falsum testimonium dices. Sextum. Non concupisces vxorem p̄ximi tui. Septimum. Non concupisces rem p̄ximi tui. Hec iungamus illis tribus ad dilectionem dei pertinētibus / si in psalterio decem chordarum volumus cantare canticū nouum. Attendat enim charitas vestra vt dicam vel qō deus suggesserit. Accepit legem populus iudeorum. Istam in decalogo non obseruauit. Et quicunq̄ obtēperabāt: timore obtemperabāt pene / non amore iusticie / portabant psalteriū: non cantabant. Cantanti enim voluptas: timenti onus est. Ideo vetus homo aut non facit / aut timore facit / non amore sanctitatis / nō delectatione castitatis / temperantie: charitatis: sed timore. Vetus enim homo est: et vetus homo vetus canticum cantare potest: non nouum. Vt autem cantet canticū nouum: fit nouus homo. Quomodo autē possit esse nouus homo: audi nō me sed apostolum dicentem. Exuite vos veterem hominē: et induite nouum. Et ne quis putaret / cum dixit. Exuite vos veterem hominem: et induite nouum: aliquid deponendum esse et aliquid accipiendum: cum de mutando p̄ciperet homine: subiecit et ait. Quapropter deponentes mendaciū loquimini veritatem. Hoc est qō ait. Exuite veterem hominē et induite nouum / hoc dixit: mutate mores. Seculū diligebatis: deum diligite. Iugatoria iniquitatis: temporales voluptates diligebatis: p̄ximū diligite. Si dilectione facit⁹: nouum canticum cantatis. Si timore facitis: facitis tamen: portatis quidem psalterium: sed nondum cantatis. Si autez nec facitis: p̄oiicitis ipsum psalterium. Melius est tamen portare q̄ p̄oicere. Sed rursus melius est cū voluptate cātare q̄ cum onere portare. Nec peruenit ad canticum nouū: nisi iam cum voluptate cantans. Nam qui portat cum timore / adhuc in vetustate est. Et quid est fratres qō dico? attendite. Non concordauit cū aduersario suo: qui cum timore ad hucfacit. Timet enī ne veniat deus et dānet illum. Nam nōdum delectat castitas / nōdum illum delectat iusticia: sed iudicium dei formidās a factis temperat. Nondū concupiscētiam ipsam dānat que seuit in eo. Nonduz illum delectat qō bonum est: nondum ibi habet suauitatem vt cantet canticum nouum: sed de vetustate penas timet. Nondum concordauit cum aduersario. Tales enim homines plerunq̄ supplantantur tali cogitatione: vt dicant sibi. Si fieri posset / non nobis miseretur deus. Non talia per prophetas suos diceret q̄ homines deterrent: sed veniret et daret omnibus indulgentiā: ignosceret omnibus / postea veniret neminez mitteret in gehennam. Iam quia iniquus est: iniquū vult esse deum. Vult te deus facere similem sui: et tu conaris deum facere similez tui. Placeat tibi ergo deus qualis est: non qualem illum esse vis. Peruersus enim es: ⁊ talem vis esse deum qualis es: nō qualis est. Si autem placeat tibi qualis est / corrigeris: et diriges in eam regulam cor tuuz a qua nunc alienus distortus es. Placeat ergo tibi de⁹ qualis est: non qualē illum esse vis. Ama qualis est. Non te ipse amat qualis es: sed odit te qualis es. Ideo tui miseretur: quia odit te qualis es: vt faciat te qualis nondū es. Faciat te diri qualis nondum es. Nam illud tibi non p̄mittit: quia faciet te qualis es. Nam eris qualis est: sed qūēdam modum: id est imitator dei velut imago: sed non qualis imago est filius. Nam etiam imagines in hominibus diuerse sunt. Filius hominis habet imaginē patris sui: et hoc est qō pater ei⁹: quia homo est sicut pater ei⁹. In speculo autem imago tua non hoc est qō tu. Aliter enim est imago tua in filio: aliter in speculo In filio est imago tua f̄m equalitatē substantie: in speculo autem q̄ longe est a substantia: et tamen est quedam imago tua: q̄uis non talis qualis in filio tuo f̄m substantiā. Sic in creatura non hoc est imago dei quod est in filio: qui hoc est qō pater: id est de⁹ verbuz dei per quod facta sunt oīa. Recipe ergo similitudinem dei quā per mala facta amisisti. Sicut enim imago in nūmo imperatoris aliter est: et aliter i filio. Nam imago et imago est: sed aliter impressa est in nūmo: aliter habetur in filio / aliter in solido aureo imago imperatoris. Sic et tu nūm⁹ dei es ex hoc melior: quia cum intellectu et cum quadam vita nummus dei es: vt scias etiam cuius imaginem geras: ⁊ ad cui⁹ imaginem factus sis. Nam nummus nescit se habere imaginem imperatoris. Ergo vt dicere ceperam odit te deus qualis es: sed amat te talem qualē te esse vult: et ideo ille te vt mutetis hortatur. Concorda cum illo: et incipe primo bene velle: et odisse te qualis es / hoc sit tibi initiū concordie cum sermone dei: vt incipias primo tu odisse te q̄lis es. Cum ceperis et tu odisse te talem qualis es / sicut te talem odit deus: incipis iam ipsum diligere deum qualis est. Egrum attendite. Eger egrotantem se odit qualis est. Inde incipit concordare cum medico: quia et medicus odit eū qualis est. Nā ideo vult sanum esse: quia odit eum febrientem: et est medicus febris persecutor: vt sit hominis liberator. Sic auaricia: sic libido / sic odium / concupiscentia / luxuria / sic nugacitas spectaculorum febres sunt anime tue / debes illas odisse cū medico tuo: ita cōcordas cum medico: niteris cum medico: ⁊ libenter audis quod iubet medicus: libēter facis qō iubet medicus: et proficiente iam sanitate: incipiunt etiam iam delectare p̄cepta. Q̄ onerosus est cibus egris quando reficiūtur: ⁊ peiorem horam reputant egri refectionis sue q̄ sue accessionis: ⁊ tamen cogunt se concordantes cum medico: ⁊ q̄uis inuiti et obluctantes vincunt se vt aliq̄d accipiant. Quāta auiditate sani maiora p̄cepturi sūt: vnde egri minora vix accipiunt. Sed vñ hoc factuz est? Quia oderant febrem suā: et cum medico concordauerunt: et simul persequebantur febrem medicus et egrot⁹. Cum ergo et nos talia dicimus: nō odimus nisi febres vestras: immo in nobis ipsis sermo dei febres nostras odit: cū quo concordare debetis. Nam nos qd sumus nisi liberandi vobiscum / sanandi vobiscum? Modo non me intuamini: sed sermonē dei. Nolite irasci medicamēto vestro: non inueni enim aliud qua trāsirem. Veni ergo ad quintam chordam homo. Qui tango psalteriū decem chordarum / nūquid p̄termissurus eram quintam? Immo assidue percussurus. In illa enim video iacere pene totum gen⁹ humanum: in illa video plus laborare. Ipsam percutiendo quid dico? Nolite mechari post vxores vestras: quia nō vultis vt mechentur post vos vxores vestre. Nolite ire vos: quo eas sequi nō vultis. Sine causa vos excusare conamini quādo dicitis. Nunquid eo ad vxorem alienam? ad ancillā meā eo. Vis vt dicat vxor tua tibi. Nunquid eo ad virum alienū? ad seruū meū eo. Dicis: non est vxor aliena ad quā vado. Nū quid vis dicatur tibi / non est vir alienus ad quem vado? Ab-

Ia.ix. Mat.xxiij. Exo.xx. Epbe. vj. Exo.xx. Ia.x. Ephe.iiij Ia.xj. Joh.j. Ia.xij. Ia.xiij. Exo.xx.

Annotatō nūeralis ordinis sermonuz huiꝰ opis.

sit vt dicat hoc illa. Meliꝰ enī dolet te q̄ imitek te. Illa enim casta et sancta femina ꝛ vere christiana que dolet fornicātem virum: et non dolet propter carnem sed propter charitatem. Non ideo vult vt non facias: qz et ipsa nō facit: sed quia tibi non expedit. Nam si propter ea nō facit vt tu non facias: si feceris faciet. Si autē deo illud debeat / si christo illud debeat quod tu exigis: et ideo reddet qz iubet iste: et si fornicak vir: castitatē femina illa deo exhibet. Christus enī loquik in cordibus bonarū feminarum: loquik intus vbi non audit vir: qz nec dignus est si talis est. Loquik ergo ille interius ꝛ dicit: et filiam suā consolatur huiusmodi verbis. De iniurijs viri tui torqueris: qō tibi enī fecit dole: sed ipsum noli imitari vt male facias: sed ipse te imitek in bono. Nā in eo q̄ male facit noli eum putare caput tuū: sed time me deū tuum. Nā si ꝛ in eo q̄ male facit caput est: et secuturū est corpus caput suū: eunt ambo per p̄ceps. Et autē non sequak malum caput suum: teneat se ad caput ecclesie christū: huic debens castitatē suam: huic deferēs honorē suum. Absens sit vir: p̄sens sit vir: nō

Mat.v. peccat illa: qz nunq̄ est absens cui debet vt nō peccet. Hec ergo fratres mei facite: vt possitis concordare cuz aduersario. Hec amara sūt que dico: aut si amara sunt curāt. Potio ista si amara est accipiak: quia in periculo sunt viscera: amara bibatur. Melius ē modica amaritudo ifaucibꝰ: q̄ eternū torO mentū in viscerib⁹. Mutate ergo vos. Quicūq̄ non facieba-

Ca.xiij. tis hoc bonū castitatis: iā facite. Molite dicere / nō pōt fieri. Fedum est O fratres mei: turpe est: vt vir dicat nō posse fieri qō facit femina. Scelus est vt vir dicat nō possum. Qō pōt

Gen.iij. femina: vir nō potest? Quid enī? Illa carnē non portat? Prior a serpēte decepta est. Caste vxores vestre ostēdunt vobis fieri posse qō non vultis facere: et dicitis fieri nō posse. Sed forte dicis ideo illā facilꝰ facere posse: qz multa illi custodia est: legis p̄ceptū / diligētia maritalis / terror etiā legum publicaz. Est etiā verecundie ꝛ pudoris illius magnū munimentum. Multe custodie faciūt feminā castiorez: virum ca-

De verbis dñi. Ser. xlvj.b. stum faciat ipsa virilitas. Nam ideo mulieri maior custodia quia maior infirmitas. Illa erubescit viro: tu non erubescis christo. Tu liberior qz fortior: quia facile vincis: iō tibi commissus es. Super illā et diligentia viri: ꝛ terror legum: ꝛ consuetudo morū: et verecundia maior ꝛ reliqua: super te tantuz deus. Inuenis enī facile pares viros quibꝰ non timeas erubescere: qz facūt id multi. Et tanta est puersitas generis humani: vt aliquādo metuendū sit ne castus erubescat iter impudicos. Ideo non cesso tāgere istam quintā chordā ꝓpter ipsam peruersam consuetudinē et labem totius vt diri generis humani. Si quis iter vos faciat homicidiuz (qō auertat deus) pellere eū vultis de patria / et cōtinuo si fieri potest excludere. Si quis faciat furtū: odistis illum / nec videre vultſ. Si quis dicat falsum testimoniuz / abominamini / nec vobis homo videk. Si quis concupiscat alienas res: raptor ꝛ iniustus deputak. Si quis volutak cum ancillis suis: amak: blande accipitur: conuertunk vulnera in ioca. Si quis autem existat qui dicat se castū / non facere adulteriū / notum autem sit q̄ non faciat: erubescit accedere ad illos nō sui simules: ne insultent / ne irrideant / ne dicāt non esse virū. Ad hoc delapsa ē humana peruersitas vt vir habeak a libidine victus: ꝛ vir nō habeatur victor libidinis. Triūphantes exultant ꝛ non sunt viri / iacent prostrati ꝛ viri sunt? Si spectabas in amphitheatro sic expectabas vt ille tibi videret fortior qui iaceret sub bestia q̄ qui perimeret bestiā. Sed qz dissimulatis a pugna interiore ꝛ delectāt vos pugne exteriores: iō non vultis per-

Ps. cxliij P tinere ad canticū nouū: vbi dicitur. Qui docet manus meas ad prelium / et digitos meos ad bellū. Est enī bellum qō se-

Ca.xv. cum agit homo dimicās contra cupiscētias malas: frenās auariciam: elidēs superbiam / suffocans ambitionem / trucidans libidinem. Has pugnas facis in occulto: ꝛ non vincerſ in aperto. Ad hoc docentur manus vestre ad prelium: et digiti vestri ad bellū. Nō est hoc in spectaculis vestris. In illis spectaculis non idem est venator qō citharista: aliud agit venator / aliud citharista. In spectaculo dei vnum est. Tange easdem decez chordas ꝛ feras occides / vtrūq̄ simul facis. Tāgis primam chordā qua colitur vnus deꝰ: cecidit bestia superstitionis. Tāgis secōam qua nō accipis nomē domini dei tui in vanū: cecidit bestia errozis nefandarū heresum que id pauerunt. Tangis tertiaz chordā vbi pro spe future quietis facis q̄ quid facis: interficik crudeliorez ceteris bestijs amor seculi huiꝰ. Propter enim amorē seculi huius laborant homines in omnibꝰ negocijs. Tu autē in omnibus bonis operibus tuis labora / non propter amorē seculi huiꝰ: sed ꝓpter requē sempiternā quam promittit deus. Vide quō virunq̄ simul facis: et chordas tāgis ꝛ bestias occidis: id est ꝛ citharista es et venator. Non vos delectāt talia spectacula vbi nō promeremur oculos editoris sed oculos redēptoris. Honora patrem tuū et matrem tuā: tangis quartā chordam vt honorem parentibꝰ deferas: cecidit bestia impietatis. Nō mechaberis / tāgis quintā chordā: cecidit bestia libidinis. Nō occides: tangis sextam chordaz: cecidit bestia crudelitatis. Non furtum facies: tangis septimā chordam / cecidit bestia rapacitatis. Non falsum testimoniū dices: tangis octauam chordam / cecidit bestia falsitatis. Non cōcupisces vxorem proximi tui: tāgis nonam chordā: cecidit bestia adulterine cogitationis. Aliud enī est nō facere aliquid tale preter vxorem: aliud non appetere alienā vxorem. Ideo duo precepta sunt. Non mechaberis: et non cōcupisces vxorē proximi tui. Non concupisces rem proximi tui: tangis decimā chordaz: cecidit bestia cupiditatis. Ita cadentibꝰ omnibus bestijs: securus et innocēs in dei dilectione ꝛ humana societate versaris. Tangēs chordas decē quot bestias occidis? Nā multe bestie sunt sub istis capitibus. In singulis chordis nō singulas bestias: sed greges interficis bestiarū. Sic ergo canta cum nouum cū amore non cum timore cantabis. Noli dicere tibi quando forte aliquid luxurianter vis agere. Vxorez

O Ca.xvj. non habeo: facere possum qō volo / non enim post vxorē meā pecco. Jam nosti p̄ciū tuum: iam nosti quo accedas: quid manduces: quid bibas: immo quē māduces: quē bibas. Abstine te a fornicationibus. Me forte mihi dicas / ad fornicez vado: ad meretricem pergo: ad prostitutam eo: nec illud p̄ceptum violo quo dictum est. Non mechaberis: quia vxorē nondum habeo: nec post illam aliquid facio. Nec illud p̄ceptum violo quo dictum est. Non concupisces vxorem proximi tui: quia ad publicā vado: in qō p̄ceptum incurro? Nō inuenimus chordam quā tangamus / non inuenimꝰ chordā quo neruo ligemus fugitiuū istum? Non fugiet / habet vnde ligetur: sed amet et non erit ligamentū: sed ornamentū. Non enim ligamentum sed ornamentū in ipsis decem chordis inuenimus. Decem enim p̄cepta ad duo illa referūtur: sicuti audiuimus vt diligamus deū et proximū: et duo illa ad vnū illud. Unum est autē. Quod tibi fieri non vis alij ne feceris. Ibi continētur decem: ibi continentur duo. Sed dicis. Furtum si faciā id facio qō pati nolo. Si occidam id facio qō ab altero pati nolo. Si parētibus meis honorē non deferam qō volo vt deferatur mihi a filijs: id facio qō pati nolo. Si simmechus et aliquid tale moliar: id facio qō pati nolo. Nam si interrogek a me dico. Nolo vt vxor mea aliquid tale faciat. Si concupisco vxorez proximi mei: nolo quisq̄ concupiscat meam: id facio qō pati nolo. Cum vero ad meretricez eo: cui facio qō pati nolo? Respondek tibi: quod grauiꝰ est ipsi deo. Intelligat sanctitas vestra. Et enim qō fieri tibi nō vis: alij Mat.vij. ne fecerſ. Ad duo p̄cepta pertinet. Quō pertinet ad duo precepta: si homini non feceris qō pati non vis ab hoc? Ad proximi p̄ceptum pertinet: ad dilectionē proximi: ad septem chordas. Si autem qō non vis pati ab homine: ipsi deo vis facere? Quid est h̄ non facis alteri qō pati non vis? Charior factus est tibi homo q̄ deus? Ergo quomodo facio inq̄s ipsi deo? Corrumpis teipsum. Et vnde iniuriam facio deo: qz corrumpo meipsum? Unde tibi facit iniuriā qui voluerit forte lapidare tuā tabulam pictam: in qua tabula imago tua est in domo tua inaniter posita ad vanum honorē tuum: nec sentiens nec loquens nec videns? Si quis illaz lapidet: nonne in te facit contumeliā? Cum vero imaginem dei qō es tu corrūpis in te per fornicationes et per diffluentias libidinis: attēdis quia ad nullius vxorem accessisti: attēdis quia post vxorem tuam nihil feciſti: quia vxorem non habes: et non attendis per libidines illicitas fornicationis cuius imaginē violasti. Postremo deus qui scit quid tibi vtile sit: qui vere non sic suos seruos gubernat ad vtilitatez illorum / non ad suam. Non enī indiget seruis q̄ſi ad adutoriū: sed tu indiges dñi auxilio. Ipse ē dñs q̄ scit q̄d tibi sit vtile: vxorē cōcessit nihil amplius / hoc iussit: h̄ precepit: ne p illicitas voluptates cor-

ruat templū eius qđ esse cepisti. Mundđ hoc ego dico? Apo-
1. Cor.iij. stolum audite. Nescitis q templū dei estis: et spiritꝰ dei ha-
bitat in vobis? Si quis templū dei corruperit: corrūpet illū
deus. Videtis quō minatur. Non vis corrūpi domū tuam:
quare corrūpis domū dei? Certe nō facis alicui qđ pati non
vis. Non est ergo qua equadaf. Tenetur ille q̄ se teneri nō pu-
tabat. Omnia eñ peccata hominū aut ad corruptelā ptinent
flagitioꝝ/aut ad facinoꝛa nocēdi: q̄ deo nocer inō potest
in facinoꝛibꝰ: in flagitijs eū offendis: in corruptelis illuz of-
R fendis: in te illi facis iniuriā. Facis enī iniuriā gratie ipsi⁹:
Ca.xvij. domo ipsius. Seruū si haberes velles vt seruiret tibi seruus
tuus. Seruis tu meliori dño deo. Seruū tuū non tu fecisti: t
te et seruū tuum ille fecit. Dis vt tibi seruiat cū quo fact⁹es:
et non vis seruire ei a quo factus es? Ergo cū vis vt seruiat
tibi seruꝰ tuus homo: t tu non vis seruire dño deo: facis deo
pō. xxxij. qđ tu pati nō vis. Ergo illud vnū ꝓceptum cōtinet duo: il-
la duo ꝓtinent decē/illa decem cōtinēt omnia. Cantate ergo
in psalterio decē chordaꝝ canticum nouū. Et autē cantetis
canticū nouū: estote homines noui. Diligite iusticiaz: habet
pulchritudinez suam. Ideo nō vultis illā videre: quia aliud
amatis. Mā si aliud non amaretis: eā vtiq̄ videretis. Quare
illam videris quādo illam exigitis? Illā exigis q̄re laudas
fidē quādo illā exigis de seruo tuo? Dē pulchra res ē fides:
sed tunc pulchra est quādo de seruo exigit: tunc videtur quā-
do ab altero expenk: quādo dete exigitur nō videf. Aurū vi
des: fidē nō vides? Sicut lucet aurū ad oculos corporis: sic
lucet fides ad oculos cordis. Aperis ad illam oculos cordis:
quādo vis vt exhibeat illā tibi seruus tuus. Si tibi illā exhi-
buerit/laudas seruū tuū: et ꝓdicas eū t dicis. Ꝑclarum
seruū habeo: magnū seruum habeo: fidelē seruū habeo. Dō
laudas in seruo nō exhibes domino: et eo sceleratius: q̄ vis
vt meliorē tu habeas seruū q̄ te deus. Jubet deꝰ seruo tuo vt
bonus sit erga te: quomodo iubet vxori tue: vt t si tu mecha-
beris nō mechef? Si ciubet seruo tuo vt t si tu nō seruis deo:
seruiat tibi. Sed hoc totū vide: vt ad monitionē tuaz valeat:
non ad perniciē tuam. Et teni seruus ille q̄ tibi seruit indigno
digne: id est q̄ indigno tibi bñ seruit t fideliter seruit t pure te
diligit: deo debet nō tibi. Justum est ergo t tu attēdas: quia
sub domino es ad quē et ille attēdit vt seruiat tibi. Imple er-
go qđ dictum est. Dō tibi fieri nō vis: alij ne feceris. Sed ip-
sum alij cū dicis: vtrūq̄ attende et ꝓximū t deū. Canta in
Mat.v. psalterio decē chordarū: canta canticū nouum. Cōcorda cū
fermone dei cū est tecū in via: concorda cū aduersario tuo cito:
ne cum discordia venias ante iudicē. Si facis qđ audis: con
cordasti cū eo: si autem nō facis rixaris cū eo: t nondū com-
S posuisti quousq̄ facias. Et autē concordetis: abstinete vos
Ca.xviij. detestabilibꝰ corruptelis: et a detestabilibꝰ inquisitionib⁹
a mathematicis: ab aruspicibus: a sortilegijs: ab augurib⁹ a
sacrilegijs: abstinete vos quantū potestis a nugatoꝝijs spe-
ctaculis. Si que delectatiōes seculi surrepūt in anima: exer-
cete vos in misericordia: exercete vos in elemosynis: in ieiu
nijs: in orationib⁹. Dis enī purgank quotidiana peccata: que
nō possunt nisi surripere in aīam ꝓpter fragilitatē humanā.
Noli illa contēnere: quia minoꝛa sunt: sed time q̄ plura sunt.
Attēdite fratres mei minuta sunt: nō sunt magna. Mō est bē-
stia sicut leo: vt vno morsu guttur frangat: sed bestie plerūq̄
minute multe necāt. Si ꝓcijciak quisq̄ in loco pulicib⁹ ple-
num: nunqđ nō morītur ibi? Non sunt quidē bestie maiores:
sed infirma est natura humana q̄ etiaz a minutissimis bestijs
interimi potest. Sic t modica peccata attēditis: quia modi-
ca sunt/cauete q̄ plura sunt. Dē minutissima sunt grana are-
ne/si amplius in nauim mittant: mergūt illam vt pereat. Dē
minute sūt gutte pluuie: nōne flumina iplēt t dom⁹ deiciūt?
Ergo ista nolite contēnere. Sed dicturi estis. Et quis pōt si
ne istis? Me hoc diceres: q̄ habere nemo potest: deꝰ miseri-
cors videns nostram fragilitatē posuit contra remedia. Que
sunt remedia? Elemosynarū/ieiuniorꝝ t orationū. Ipsa sunt
tria. Et autē verū dicas in oratione: pfecte implēde sunt ele-
mosyne. Que sūt pfecte elemosyne? Vt ex eo qđ tibi abūdat
T des ei qui nō habet: t q̄ te ledit aliqs ignoscas illi. Sz ne pu-
Ca.xix. tetis fratres: q̄ faciendā sunt quotidie adulteria: t elemosy-
nis quotidianis mūdāda sunt. Ad illa scelera maioza nō suf-
ficiunt quotidiane elemosyne vt ea mundēt. Aliud ē vbi mu-
tes vitā: aliud est vbi toleres vitā. Illa mutanda est. Si me-
chus eras: noli esse mechus. Si fornicatoꝛ eras: noli fornica
ri. Si homicida: noli homicida esse. Si ibas ad mathemati-
cos et ad ceteras pestes sacrilegas: iam desine. Arbitraris
hec nisi fieri desināt: quotidianis elemosynis posse mūdari?
Illa dico quotidiana peccata: q̄ aut per linguā facile cōmit-
tuntur: vt est verbū durum: aut cū labif aliquis in risum imo
deratum/aut in huiusmodi nugas quotidianas. In ipsis cō
cessis peccata sunt. Cū ipsa vxore si excedif cōcumbēdi mo-
dus ꝓcreādis liberis debit⁹: iam peccatuz est. Ad hoc eñ
ducif vxoꝛ: nā id etiā tabule indicāt/vbi scribif liberoꝝ ꝓc-
creandoꝝ causa. Quādo tu vti vxore amplius q̄ necessitas
ꝓcreandoꝝ liberoꝝ cogit volueris: iā peccatū est. Et ipsa
talia peccata quotidiane elemosyne mundāt. In ipsis alimē
tis que vtiq̄ cōcessa sunt: si forte excedis modū et ampli⁹ ac-
cipis q̄ necesse ē: peccas Quotidiana sunt ista q̄ dico: sed ta-
men peccata sunt t nō leuia: q̄ plura. Quia vero quotidiana
et plurima: timēda est ruina multitudinis: t si nō magnitudi
nis. Talia peccata dimittim⁹ fratres q̄tidianis elemosynis
posse mūdari. Sed facite elemosynas et nolite cessare. Attē-
dite vitam vestrā quotidianā ipsis peccatis scaturientē: mi-
nutis ipsis dico. Et cū facis elemosynā non superbe facias: Ca.xx.
nec sic oꝛes quēadmoduz ille phariseus. Sed tamē quid ibi
dixit? Jeiuno bis in sabbato/decimas do omniuz quecunq̄ Lu.xviij.
possideo: t nondū fusus erat sanguis domini. Tantū ꝓ no-
bis ꝓciū accepimus: t saltem nec tantū erogamus quantū
phariseus. Et habes alio loco aperte dicentē dominū. Nisi Mat.v.
abūdauerit iusticia vestra plusq̄ scribarum t phariseoꝝ/nō
intrabitis in regnuz celoꝝ. Ergo illi dant decimas: tu si cen-
tesimā dederis aliquid magnuz te fecisse gloriaris. Attēdis
enī quid alius nō faciat/nō quid te iubeat facere deus. Me-
tiris te de cōparatione peioꝝ: nō de iussione meliorꝝ. Mō
quia ille mbil facit: ideo tu magnū aliquid facis: sed q̄ gau-
detur ad quedā minima opa vestra: q̄ tanta est sterilitas vē
a vt ad modica gaudeak. Quasi securi vobis blādimini de mi
nimis elemosynarū gramis: t aceruos obliuiscimini peccato
rum. Ꝓtoruisti forte nescio quid paruū: qđ alius aut nō ha-
buit/aut nō ꝓtulit cū haberet: Noli attendere post te quis
non faciat: sed qđ te iubeat deus facere. Postremo quare in
istis affectionibꝰ secularibus nō vobis sufficiunt quos ꝓces-
sistis: sed vultis esse diuites: equales ditioꝝ vobis? Non
attēditis q̄tos pauperiozes transcēditis? Vincere vultꝫ di-
tiozes. Sed in elemosynis habek modus. Dic dicit: iā quo-
usq̄ facio: t illic nō dicitur: quātis diuitibus ditioꝛ sum. Nō
attendūtur egestates innumerabiliū mendicoꝝum: nō respi-
ciuntur posteriozes multitudines paupeꝝ: sed paucitas ꝓ
cedentium diuitū ante oculos ponif. Cur in opere bono non
attendif ille. Zacheus: qui dimidiū rerum suarū dedit pau- Luce.xix.
peribus? Sed optare cogimur vt attendak saltem ille pha-
riseus: qui omniū que possidebat decimas dabat. Noli parce- Lu.xviij.
re thesauris caducis et vanis. Noli sub imagine pietatis au X
gere pecuniā. Filijs meis seruo. Magna excusatio: filijs me Ca.xxj.
is seruo. Videamus. Seruat tibi pater tuus: seruas tu filijs
tuis: filij tui/filijs suis. Et sic p omnes: t nullus facturus est In li.l.ho-
ꝓcepta dei. Quare nō illi potius impēdis: qui omnia fecit mel. xviij
ex nihilo? Qui fecit te: ipse te pascit ex bis q̄ fecit: ipse pascit b.
et filios tuos. Neq̄ enī melius ꝓmittis filio tuo patrimoniū
tuum: q̄ creatoꝛi tuo. Et mētiunk quidē homines. Mala est
auaricia. Palliare se volūt noīe pietatis t dealbare: vt qua-
si ꝓpter filios videank seruare homines qđ ꝓpter auari-
ciam seruant. Mā vt noueritis quia sic plerūq̄ contingit. Di
citur de quodā. Quare non facit elemosynā? Q̄ seruat filijs
suis. Cōtingit vt amittat vnū. Si ꝓpter filios seruabat: mit-
tat post illum partē suam. Quare illam tenet in sacculo: t illū
relinquit ab animo? Redde illi qđ suū est: redde qđ illi serua
bas. Mortuus est ināt: sed ad dominū ꝓcessit: pars ipsius
pauperibus debef. Illi debef ad quē ꝓcxit. Christo debef.
Ad illum enī perrexit: t ille dixit. Qui vnt ex minimis meis Mat.xxv.
dederit/mihi dedit. Et qui ex minimis meis non dederit:
mihi non dedit. Sed quid dicis? Seruo fratrib⁹ ipsius. Si
viueret ille/nō erat cum suis fratrib⁹ diuisur⁹. Dides mor-
tua. Mortuꝰ est enī filius tuus. Quicquid dicas/mortuo de
bes qđ viuo seruabas. Mortuꝰ est filiꝰ meus: sed tamē partē
filij mei seruo fratrib⁹ ipsius. Si credis quia mortuus est: si
ꝓ illo christus mortuꝰ non est: mortuꝰ est ipse. Si autē in te

Annotatio fides est: viuit filius tuus. Viuit prorsus: non decessit: sz pre numeralis cessit. Qua fronte vēturus es ad filiū tuum qui precessit cui ordinis ser monū hu ius operis bis thesauros in celo. Si ergo ille thesaurus melius ē custoditus in celo: nunqd tunc mittendus est filio qñ si missus fuerit non peribit? Tenebitur hic vbi pōt perire: nō mittit illuc vbi xps est custos. Certe ea q̄ hic tenes t nō vis mittere post filium tuū: quibus cōmendas actoribus tuis cōmēdas illi? partē qui precessit: et xpo non cōmendas ad quem precessit? An idoneus ē tibi pcurator tuus: minus idoneus xps? Videtis fratres: quia mendacium est qđ dicunt homines: filijs meis seruo. Mendacium est fratres mei: mendaciū ē. Auari sunt hoies. Vel sic certe cogātur cōfiteri quod nolūt: cū erubescunt tacere qđ sunt. Fundant: vomāt in cōfessione qđ portant. Pectus premitur crapula iniqtatis: euomat eā confessio sz nō canino more redeat ad vomitū. Estote xpiani. Valde parum ē vocari xpianus. Quanta donatis hystrionib?: cpta donatis venatoribus: cpta turpibus psonis. Donatis enim eis qui vos occidūt. Per ipas enim exhibitiones voluptatū interficiunt aīas vras: et insanitis quis plus donet. Si insaniretis quis plus seruet: nō essetis ferēdi. Quis plus fuet in sanire auaricie est. Quis plus donet insanire prosusionis est Nec auarum te de?: nec pfusum te vult. Collocare te vult q̄ habes nō proijcere. Certatis quis vincat in petius: nō datis operam qui sit melior: atq; vtinam nō daretis: quis sit peior Et dicitis. Christiani sumus. Ad fauorē ppli proijcitis res vestras: et cōtra iussa xpi tenetis res vestras. Ecce nō iubet xps. Rogat xps: eget xps. Esuriuit dicit xps: t nō dedistis mihi māducare. Egere voluit ppter te: vt haberes vbi seminares terrena q̄ dedit: t meteres vitā eternam. Nolite pigri esse t male securi. Mozes emēdate: peccata redimite. Et cū hec feceritis: deo gras agite: a q̄ accepistis bene viuere. Et nō insultetis his qui nōdū bene viuunt: sed eos ipos moribꝰ vestris adhortamini. Hec faciendo habetis perfectā cpctum in hac vita pōt iusticiam: cōseruantes vos in bonis operib? in orationib?: in ieiunijs: in elemosynis ppter minuta pcta: et abstinēdo vos ab illis magnis peccatis: concordatis cum aduersario: et securi dicitis in oone. Dimitte nobis debita nra: sicut et nos dimittimus debitoribus nris. Habetis enī quod quotidie vobis dimittatur: q̄ habetis quod quotidie dimittatis Sic ambulando securi in via nō timebitis latrocinia diaboli: quia xps viam et stratā magnam seipm fecit qui perducit ad patriam: vbi ois securitas: omis quies: vbi et ipsa opera mie cessabunt: quia nulla erit ibi indigētia miserorum. Erit ergo illud sabbatum sabbatorum: vt quod hic desideramus: ibi inueniamus.

Ca.xxij

Mat.xxv.

Matth. vj

¶Eodēdie. De filijs israel. Sermo. ij. In quo loquitur de decem plagis egyptiorum et earum mysterijs.

Ser. xcvij A

Exo. xxxij.

HEc dicit dñs Moysi. Sine vt faciāte in gētē magnam. Grave est discutere psonam qui in infidelitatez cadit: dū maius quod accepit perdit. Quis iudeorum inexolubiles nodos nescit. Quis perfidiam t audaciā non deponit? Legūt elogia sua: qđ in preuaricatiōe parentū nō defuisset vindicta. Irata seueritas promittur: et cōtumacia non emendat. Clemētia leuius irascitur q̄ citius miserek. Ipsi? erit iudiciū: t pbare dignū: t delinquētibus indulsisse pctm. Quid dico? De? illos horruit: aut amauit? Absit. Si horruit pctores ptēpsit. Sz amauit: ideo frequēter indulsit. Reuertimini inquit ad me: t reuertar ad vos. Eorū quidē sunt scelera aut rea lingua: aut conscientia criminosa. Vos inqt de pre diabolo estis. Nō potest differri vindicta: vltio nō pcrastinabit. Tāta enī sunt crimina vsurpatione cōcepta vt nō parcāt generi: cū rei videanē auctori. Clamauerūt inqt ad dñm cū tribularent: mittitur dux q̄ populū israeliticū redderet liberatū. Parant egyptijs digne t innumerabiles plage ignominie: ad vindictā cynifes pcessērūt: vineas bruchus absumpsit: fructifera ligna locusta vastauit: terrore ex grādine: vlcera: tumult?: voces flammas: addicta pecora: armenta pstrata: aq̄s in sanguinē mutatas: pstratas ranas: pisces occisos: preduranturelementa nullo rigore: siccanē fluenta t rei miraculo curuata: et t muro suspēditur vnda: insuetū iter mirantur fluctus: miratur t populū Quid incredule populenocte desperas? Signū tibi erit colūna: quā xps illuminat. Securus iter qđ arripis vade: antecedet te xps. Et quia prosequitur xps fiducia non terror debet esse: securus ad pmissa pueniesatq; vtinā nō rebelles Apertū intrāt mare egyptij quos circūfusi fluct? festināter ruētes perdūt. Medij maris arena vngulā sensit: mare cursus sustinuit equitē. Sed hec vindicta debebatur vt citi? periret: q̄ consequi denegauit salutē. Quid dubitas de hoste? Tute iam pcede: mortuū videbis: pbabis defunctū: cui aī fueras seruus. In heremū exīt: nec cōtumelia differt. Murmurāt: petūt cepas t pepones: merito insulsi t quos non gre sales cōdūt: vilem expetūt cibū. Cepas ait: vt extorquerent eis lachryme ex delicto collecte. Non aquā i fluuijs natura degenerat: pmunē liquorē amaritudo trist auerat: lignū mittitur: dulcedo reparat. Petra percussa sitiētib? potū pbuit virga: nec veternosa eis dissuta fūt vestimēta: aruo sterili nō defuit māna. Pulmentariū poscīt desiderijs oia conferunt Saporē sensit quisq; quē voluit i ore dū māducauit. Petūt sibi qđ colerēt: atq; vtinā simpliciter postulassent. Sz plebs q̄ dotales tabulas lege mariti pceperat: de corruptela disponit: t de adulterio cogitat. Quid te infidelis vis iungere consortio digno? Mater tua displicuit repudiata plibellū repudij pnunciāte Esaia: nec summo charismatee digna: cum execrabilib? factis videaris ingrata. Non fuies inquit deo alieno. Aurū igni apponit: t ingrati infaustū scelus expetūt adorāt imaginē quā succēsus eiecerat ignis. Vbi est qđ mādatum ē. Audi israel: dñs deus tuus vnus ē? Vitulus tuus vbi erat: cū tibi xps in mari itinera pparabat: mare aperuit: sitiētib? potū prebuit: fessos ieiunio reparauit? Luxuriosa gētilitas: post saturiē lusum querit. Sedit inqt pplus manducare t bibere: t surrexerūt ludere. Atq; vtinā xbis fuissent dicta: nō factis fuissent admissa. Ecce iam pr abrahā trāsferk in gentē magnā. Ecce qđ criminis admittit pmitiuus: quid gre merek scōs. Vendidisti mihi primatus tuos: delicto factus fuulus fratri tuo. Radix qđē me aliena portat: sz noua gra meum caput impinguat. Ducēse g̃ dñs ingrato populo prebebat: exercitū xpi p inaccessa loca t deuia deserta terrarū nō turbauit iter ignotū. Igit exorit impugnāte diabolo pphana tētatio: fit repēte populus diuinis bñficijs ingrat? mēs ei? a vitate defecit: deseruit vite largitorē: t secutus ē mortis auctorē. Vū simulacra colentiū ceca stulticia: immo non ferēda demētia: mortali manu formatū vitulum putare diuinum? Acerbior indignitas rerū est: vt pecoris sit figura terrori: t cū deus aīalia oia hōi subiecerit: ipe se i famulatū pecudū spōse deiecerit. Adeo formak vitulus stultor collationibus inauratus: et quē nullus naturalis motus quacūq; flectebat: eū demētia pfidoz subiugata ceruice portabat: t cuius aures null? penetrabat audit?: vel aliqua commotio sensibilis agitabat: has incassū demētis ppli oro stultra pulsabat: t cui visum modulantib? palpebris vitali motu artificis phātasia nō dederat: nec genitrix natura cōtulerat: eū videntes ingrati deo supplices adorabāt. Precedebat in heremo populū carēs spū vitulus figurat?: vt tali duce demens populus vteret: qlis fuerat t ipe delictis effect?. Et ne tanti mali sine vindicta i posteros manaret exēplū: statim vindicatur i reos. Dum enī malis modus imponit: frāgit licētia pctor. Frequenter enim plagis disciplina corrigit: si nihil pficiāt hortamēta iustor. A damnabilib? factis hoies vindicta ppescit: quos in bonis operib? bñficia dei retinere nō possunt. Si enim nō inter primos peccātiū lapsus cōsuleret sed in futurū suspēderet vltionis occursum diuina censura: pculdubio scelestor oim latius pcessisset audacia. Deniqs si vis tuorū pficere disciplinā: exerce cūrā. Vbi dei future vindicte sollicitudo versak: illic aut nō peccak: aut tardius delinquit. Censura enī interdū qđā suscipitur supplicium: vt multi corrigank in paucis: ne postmodū ira commotus incipiat grassari p multos. Risus frequens corrūpit morez: relaxat quoq; neruos rigoris astrictos: seuerus aūt vultus custos ē discipline. Si enim delinquentibus frequenter indulges: peccator non proficit ad salutem.

Exo. vij. t viij.

B

Exo. xxiiij.

Exo. xvj.

Nume. xj.

Exo. xvij.

Exo. xvj.

exo. xxxij.

Esa. l.

Exo. xx.

exo. xxxij.

Deut. vj.

exo. xxxij.

Gen. xv.

D

E

¶In eadē dñica Homelia de eo qđ scriptum est in euāgelio fm Johannē. Abijt ihesus trās mare

Johan. vj.

galilee quod ẽ tyberiadis. ꝛc. que habetur in expositione doctoris. trac. xxiiij. fo. clxxj. col. iij.

¶ Feria scõa post quartam dñicã: de Thuribulis. Sermo. j. In quo plane ostẽdit cur hereses esse deus permittit: et quis hereticus dicatur.

Sermo xcviij. A Mũe. xvj.

Modo fratres dilectissimi cũ diuina lectio legeret: audiuim⁹ dixisse dñm ad moysen: vt thuribula in quibus superbi illi ac rebelles incensum obtulerãt cõflaret: et productа in laminas altari affigeret: vt essent in testimoniũ rebelliũ et superbor̃. Thuribula inquit dñs q̃ sanctificata sunt ĩ mortibus peccatorũ: facito ea laminas ductiles et circũda ex ejs altare: q⁹ oblata sunt coꝝ dño et sanctificata sunt. Hoc ergo per hanc figurã videtur ostẽdi q⁹ thuribula ista q̃ scriptura nominat erea: imaginem teneãt scripture diuine. ¶ Cui scripture heretici ignẽ alienũ imponẽtes: sensum videlicet p errorem ꝛ intelligentiã alienã a deo ꝛ veritati contrariã introducẽtes: incensum dño nõ suaue sed execrabile offerũt. Ista ergo thuribula erea: id ẽ hereticorũ voces: si adhibeamus ad altare dei vbi diuin⁹ ignis ẽ: vbi vera fidei predicatio: melius ipsa veritas ex falsorum cõparatione fulgebit. Si enĩ verbi gr̃a dicã: ponã dicta arrianor̃ vel manicheorũ: aut alterius cuiuslibet hereticorum: ꝛ hec sermonib⁹ ẏstatis ac scriptur arũ diuinar̃ testimonijs velut diuim altaris igne cõfutem: nõne euidẽtior eorũ ex ipsa cõparatione apparebit impietas? Mã si doctrina ecclesiastica simpler esset ꝛ nullis extrinsecus hereticorũ dogmatũ assertionibus cingeretur: nõ poterat tam clara et tam examinata videri fides nr̃a. Sed idcirco doctrinã catholicã cõtradicẽtium obsidet impugnatio: vt fides nr̃a nõ ocio torpescat: sed

j. Cor. xj. multis exercitationib⁹ elimet. ¶ Propter h̃ deniq; ꝛ apl̃s dicebat. Oportet aũt ꝛ hereses eẽ vt p̃bati quiq; manifesti fiãt inter vos. Hoc ẽ dicere. Oportet hereticorũ thuribulis altare circũdari: vt certa ꝛ manifesta oĩb⁹ fiat fidelitũ atq; infidelium differẽtia. ¶ Cũ enim fides catholica velut aurũ ceperit fulgere: ꝛ predicatio eius vt argẽtũ igne p̃batũ intuẽtibus

B resplẽduerit: tunc maiore cũ turpitudine: ꝛ dedecore hereticorum voces obscuri eraměti vilitate sordebũt. Hec autẽ diximus de thuribulis eorũ q̃ cõdẽnati sunt: q̃ altari iubentur affigi: q⁹ ex p̃paratiõe impiorũ isti clariores appareãt: simĩ vt ꝛ posteris darẽt exẽplũ: ne quis p̃sumptione supbi spũs non sibi a deo datũ munus pontificatus inuaderet: sed vt illi credat quẽ non ambitio hũana: non fauor corrupt⁹ asciuerit nec munerũ oblatio. p̃phana surrogauerit: ſz meritor̃ cõscia ⁊ dei voluntas assumpserit. Quod ergo pertulẽrt superbi illi iure q̃ dño non iubente sibi sacerdotiũ vendicabãt: hoc patiuntur quicũq; se aut ad episcopatus: aut ad p̃sbyteratus: vel diaconatus officiũ vel muneribus aut adulationib⁹ im-

¶ pudẽter conant ingerere. Quomodo cõbusti sunt illi ĩ corpe
Mũe. xvj. sic isti exurenť in corde. Hortatur ergo moyses pontificẽ magnum vt offerat incẽsum ĩ castris: ꝛ exoret p̃ populo. Jã enĩ inḋt vastari popul⁹ cepit. Jnspũ videbat moyses q̃ gerebãt Abijt ergo aaron vt offerret incẽsum p̃ populo: ꝛ stetit inter viuos ꝛ mortuos: ꝛ mitigat⁹ est furor dei. Si intellexisti historie ordinẽ: ꝛ oculis (vt ita dicã) cernere potuisti stantẽ pontificẽ mediũ inter viuos ꝛ mortuos: ascẽde nũc ad ẋbi hui⁹ celsiora fastigia: ꝛ vide quõ verus pontifex iesus xp̃s assumpto thuribulo carnis hũane: et suppositio igne altaris: aĩma sine dubio illa magnifica cũ q̃ natus ẽ in carne: adiecto etiã incensu qui ẽ spũs immaculatus medius inter viuos ꝛ mor-

Heb. ij. tuos stetit: ꝛ morte non p̃misit vltra grassari: ſz sic apl̃s dixit destruxit cũ q̃ habebat mortis imperiũ: id ẽ diabolũ: vt q̃ in ip̃m pontificẽ xp̃m credit: iam nõ moriat ſz viuat in eternum Hoc fuit ergo mysteriũ: q⁹ postea futurũ iã tũc angelus ille qui populũ vastabat exp̃auit. Agnoscebat enĩ figuraz thuribuli ꝛ ignis ꝛ incensi: et q̃lis offerẽda esset deo hostia ab eo q̃ medius mortuor̃ viuorũq; cõstituẽdus erat p̃euidebat: et illos tũc imago p̃figurata saluauit: ad nos aũt salutis veri-

D tas ipa puenit. Neq; enĩ indumẽta pontificũ purpura aclana byssoq; ꝛ texta erubuisset angel⁹ ille vastator: ſz ista q̃ futura erãt indumẽta dñi ꝛ saluatoris nr̃i singularis ꝛ magni pontificis intellexit: ꝛ his cessit q̃b⁹ vtiq; vniuersa creatura inferior erat. Jduto aũt q⁹ nõ solũ primo aduẽtu dñi ꝛ saluatoris nr̃i forma ipa cõpleta sit: ſz eadẽ fortasse seruabit et ĩ secũdo

De tẽpore.

Veniet iterum filius hoĩs: et cũ venerit sine dubio inueniet quosdã mortuos: quosdã viuentes. Hoc loco nõ incongrue mortui intelligũtur illi q̃ nimietate scelerũ in pctis suis mortui cõprobant: viuẽtes aũt illi qui in opibus vite p̃maserint Veruntamẽ vtrolibet modo stabit etiã in futuro magnus h̃ pontifex ꝛ saluator nr̃ medius viuorũ ꝛ mortuor̃. Sed et tũc forte medius viuorũ ꝛ mortuor̃ stare dicẽdus est: cũ statuet Mat. xxv. quidẽ oues a dextris: hedos aũt a sinistris: ꝛ dicet his qui a dextris erũt. Venite b̃dicti p̃ris mei p̃cipite regnũ q⁹ vob̃ paratũ est ab origine mundi. His aũt q̃ a sinistris sunt dicet. Jte ĩ ignẽ eternũ operarij iniq̃tatis: quẽ p̃parauit p̃ me⁹ diabolo ꝛ angelis eius: q̃m non nouit vos. Et sunt vtiq; mortui q̃ in ignem mittũtur eternũ. Sunt aũt viui illi q̃ mittũtur ad regnũ. Ad q⁹ regnũ vos pius dñs p̃ducere p̃ suã pietate dignet: cui est honor ꝛ imperiũ cum patre ꝛ sancto spiritu in secula seculorum. Amen.

¶ Eodem die. De virga Aarõ: et quod christi typum habuit. Sermo. ij.

Ser. xcix. A Au. xvij. j. Cor. iiij.

Omnis princeps tribus populi habet ẋgã. Nõ enĩ põt quis regere populũ: nisi habeat ẋgã. Unde ꝛ paulus apl̃s q⁹ princeps erat ppli: idcirco dicebat Quid vultis? Jn ẋga veniã ad vos: an ĩ charitate et spũ mansuetudinis? Oẽs ergo principes tribuũ habeant necesse ẽ virgas suas: sed vnus ẽ solus: sicut scriptura dicit: verus põtifex cuius ille aarõ sacerdos p̃ferebat figuram. Huius ergo virga germinauit. Sicut enĩz ẋga aarõ germinauit in populo iudeorũ: ita crux xp̃i floruit ĩ populo gentiũ Verũ q̃m (vt sepe ostẽdimus) verus põtifex xp̃s ẽ: ipse sol⁹ est cuius virga crucis non solũ germinauit ſz ꝛ floruit: ꝛ oẽs credentiũ populorũ fructus exhibuit. Quis aũt iste ẽ fruct⁹ B quẽ attulit? Amygdalas inḋt. Amygdale fratres: nuces sunt Qui fructus p̃mo quidẽ in dumẽto amarus ẽ: sequẽti munit actegit: tercio sumẽtẽ pascit ac nutrit. Talis g̃ est in ecclesia xp̃i doctrina legis ac p̃phetarũ. Prima littere facies satis amara ẽ: q̃ quidẽ circũcisionẽ carnis p̃cipit: q̃ de sacrificijs mãdat: ꝛ cetera que per occidentẽ litterã designant. Hec oĩa tanq̃ amarã nucis corticem p̃ojce. Scõo in loco ad munimenta tecta peruenies: ĩ quo vel moralis doctrina vel ratio cõtinentie designat. Que necessaria quidẽ sunt ad custodiaz eorũ que seruanť intrinsecus: frangẽda tñ q̃nq; et sine dubio dissoluẽda sunt: vt si ẋbi causa dicam⁹: abstinẽtia ciborum ꝛ castigatio corporis donec sumus in corpe isto corruptibili ꝛ passibili sine dubio necessaria ẽ: cũ aũt supueniẽte morte cõfractũ fuerit ꝛ resolutũ: ꝛ resurrectiõis tpe incorruptibile ex corruptibili redditũ: atq; ex aĩali spiritale: nõ iã labore afflictionis nec abstinẽtie castigatione: sed q̃litate sui nulla iam corpi corruptela dñabit. Sic ergo et nũc durior testa nucis velut necessaria abstinẽtie ratio videt: ꝛ postmodũ nõ queręda. Tertio aũt loco: recõditũ velut in nuce inuenies secretũ mysterior̃ sapiẽtie ꝛ sciẽtie dei sensum: q̃ nutrianť ꝛ pascanť aĩe sancte: nõ solũm p̃senti vita: ſz etiã in futura. Jp̃e enim est põtificalis fructus: de q̃ p̃mittitur his q̃ esuriũt ꝛ sitiunt Matth. v iusticiã: q⁹ ipsi saturabunť. Hoc igiť mõ in oĩbus scripturis C tripler hui⁹ sacramẽti rõ percurrit. Sic ẽ sapiẽtia monet: vt puer. xxij. describamus eã nobis ĩ corde tripliciter: ad respõdẽdũ inḋt verbũ veritatis his q̃ p̃posuerũt nobis. Nam q⁹ sacramẽtũ Mu. xvij. sacerdotale est ẋga nucis: idcirco arbitror etiã hieremiaz q̃ Hiere. j. erat vn⁹ ex sacerdotib⁹ ex anathot vidisse ẋgã nuceã: ꝛ p̃phetasse de ea illa q̃ scripta sũt: vel de ẋga nucea: vel de lebete siue olla succẽsa: q̃si ostẽderit p hec in ẋga nucea esse vitã: et in lebete succẽsa eẽ mortẽ. Vita enĩ et mors ponit⁹ in facie Hiere. xxj nr̃am: et vita quidẽ xp̃s in sacramentũ nucis: mors aũt diabolus ĩ figura lebetis succẽse. Si q̃ peccaueris: portionẽ tuã pones cũ olla succẽsa. Si aũt iuste egeris: efficiẽť portio tua in ẋgã nuceã cũ magno põtifice. Sed et in cãticis canticorũ Cant. vj. sponsa ꝺz descẽdisse in hortũ nucis: vbi etiã pariter cũ nucib⁹ sacerdotaliũ quodãmodo pomor̃ copiam p̃scribiť inuenisse Diligẽter attẽdite fratres: q⁹ vnũ p̃misit de⁹ futurũ in ẋga D ſz plura dedit. Verũ est fres. Cõsuetudinis sue rẽ fecit dñs nr̃. Semp enĩ maiora tribuit q̃ p̃mittit. Et erit inḋt hõ quẽ- Mu. xvij cunq; elegero: ẋga ei⁹ germinabit: hoc ẽ solũ q⁹ p̃misit de⁹ vt ẋga ei⁹ quẽ eligeret germinet. Ubi vero ad rem venit: vt q⁹ p̃missum ẽ ostendat impletũ: non vnũ illud q⁹ p̃missum

Annotatio fuerat effectũ ꝺr:sed vide quanta addank. Ait enĩ scriptura numeralis Ecce germinauit ẏga aaron in domo leui. Hoc ẽ vnũ illud ordinis ser monũ huius operis ꝺr. Et ꝑdurit frondes:ꝛ ꝑtulit flores:ꝛ germinauit nuces. Cũ ergo de solo germie fuisset repromissum: vide quãta largitur deus:vt non solũ germen ꝑdurerit:sed et frodes:ꝛ nõ solum frodes:sed ꝛ flores:ꝛ nõ solũ flores sed et fructꝰ. Quid igit est qꝺ ex his colligi ꝛ cõtẽplari possit videamꝰ. Primũ oĩm resurrectionis ex mortuis sacramentum in his euidẽter agnoscimus. Virga enim arida germinat:cũ corpꝰ extinctũ ceperit reuiuiscere. Que sũt aũt quattuor ista: que resurgẽt corpi ꝓestabũtur? Et seminatũ i corruptionẽ: surgat i incorruptione. Et seminatum in infirmitatẽ:surgat i virtute. Seminatum i ignominiã:surgat in gloria. Et seminatũ corpus aiale:resurgat corpꝰ spiritale. Ista sũt quattuor:qꝫ ẏga arida corpis nr̃i in resurrectiõe germinabit. Sed redeamus ad ea qꝫ de virga dicere ceperam. Possumus adhuc sic intellige re eorũ qꝫ de virga germinauerat differẽtias. Omnis qui in xpo credit:primo moritur:et post hocrenascit. Et est etiã in figura q virga arida postmodũ germinat. Est ergo primum germẽ:prima hoĩs in xpo cõfessio. Sed ofrondescit: vbi renatus donũ gr̃e dei sanctificationẽqꝫ susceperit. Inde affert flores:vbi ꝓficere ceperit:ꝛ morũ suauitate deodorari ac fragrãtiã mie ꝛbenignitatis effundere. Ad vltimũ quoqꝫ affert etiã fructus iusticie:qbus non solũ ipse viuat:sꝫ et alijs vitã prebeat. Cũ aũt ad ꝓfectũ venerit:ꝛ ꝑtulerit ex se ẏbũ fidei verbũ scientie dei:ꝛ per doctrinã suã alios lucrifecerit. Hoc est attulisse fructus quibus alij nutriantur. Sic ergo singuli quiqꝫ credentiũ de virga aaron qꝫ xps est germinank. Quorũ quattuor iste differentie in alijs scripture locis velut etates quattuor designãtur:quas Johes apls i epistola sua distinctione mystica cõprehendit. Ait enim. Scripsi vobis pueri: scripsi vobis adolescẽtes: scripsi vobis iuuenes: scripsi vob patres. In quibus vtiqꝫ nõ corporales etates: sed spiritaliũ ꝓfectuum differẽtias ponit. Sic etiã i hoc sacerdotalis ẏge germen obseruabimus designari. Habẽtur ergo oĩa hec nõ tam i virga aaron qꝫ in ea virga qꝫ exijt de radice iesse: ꝛ flos de radice eiꝰ ascendit:supra quẽ requiescit spũs dei. In quo nec hoc ipm videtur otiosum:qꝺ exire dicitur virga:et flos ascẽdere. Quis enim vnus sit xps:singulis tñ diuersus effi citur: ꝓut indiget is qui operak. Qui ergo segnior ẽ ꝛ negligentior:ꝓ disciplina xpi eos efficik virga:ꝛ in virga nõ ascendere ꝺr̃ sed exire. Exeundũ namqꝫ ẽ ei qꝫ inutilis et ignauus est de eo statu in quo nõrecte cõsistit:trãseundũ ad aliũ statũ tanqꝫ virge cõpulsione:id est seueritate doctrine rigiditatis admonitu. Qui vero iustus ẽ:qꝛ iustus sicut palma florebit: in hoc ascendere dicitur xps. Sic ergo qui verberibus indiget: exit ad eũ virga. Qui aũt ꝓficit ad iusticiã: ascẽdit ei i florẽ. Ascendit aũt q̃lqꝫ afferat fructus spũs:qꝫ sunt charitas: pax patientia: et relique virtutes in christo iesu domino nostro.

¶ Item eodẽ die Homelia de eo qꝺ scriptum est in euãgelio fm Johannem. Prope erat pascha iudeorũ et ascẽdit iesus hierosolymã. ꝛc̃. qꝫ habetur in expositiõe doctoris. trac. x. fol. cl. col. iiij.

¶ Feria tertia post quartã dñicam in quadragesima. De explozatozibus ꝛ de botro. Sermo. j.

Sermo.c. A Rũe.xiij.

Odo cũ diuina lectio legerek: audiuimꝰ qꝛ ꝺns ille quo missi sunt duodecim explozatozes ad considerandã terrã repromissionis: duo ex illis vuã mire magnitudinis i phalãga detulerit ad filios israel. Duo isti fratres dilectissimi: multis modis intelligi possunt Nam et duo testamẽta nõ incõgrue significasse creduntur:ꝛ duo ꝓcepta quibus diligik deus ꝛ ꝓximus. Possunt etiã in hist̃oria et allegoria intelligi. Qꝛ aũt duũ testamentorum typũ habuerint: hinc euidenter agnoscimꝰ: qꝛ quõ in medio duorũ illorũ vua exhibita legitur:ita in medio duũ testamẽtorum xps dñs euidenter agnoscitur: fm illud quod scriptũ est. In medio duũ animaliũ cognoscẽris:id ẽ in medio noui vel veteris testamenti. Qꝛ aũt dixit. In medio:non sic intelligendũ est:qꝛ xps inter nouum ꝛ vetus testamentũ sic fuerit medius vt nec in nouo nec in veteri cõtineret. Hanc ita ẽ fratres charissimi. Sed quod ait. In medio duũ aialiũ cognoscẽris: hoc sentiendũ est qꝺ sit in medio veteris testamenti: et in medio noui: id intus in interiori et spirituali intellectu: non in littera q̃ non solũ iudeos sed etiã hereticos oẽs consueuit occidere: sed in spũ qui omnes xpianos spiritaliter intelligẽtes viuificat. Hoc est ergo in medio duũ aialiũ cognoscẽris in interiore sensu noui siue veteris testamẽti. Exhibita est q̃ vua a duob. Isti aũt duo qui vuam de terra repromissiõis afferre meruerũt (sicut iam diximus) possunt intelligi etiaꝫ duo ꝓcepta dilectiõis: id est diliges deũ ꝛ diliges ꝓximũ. Deniqꝫ considerate fratres: quia sicut illi duo pendentẽ vuã attulerũt: ita et de istis duobus: id ẽ dilectione dei et ꝓximi ꝺr̃. In his duobus ꝓceptis tota lex pẽdet ꝛ ꝓphe. Sic enĩ vna illa xpm deũ figurauit: ita et terra repromissionis i qua natus ẽ sancte marie videtur imaginẽ ꝓtetulisse. In ipa enĩ impletũ est illud qꝺ scriptũ est. Veritas de terra orta ẽ. Quõ autem beata maria nõ fuit terra repromissionis: q̃ per ꝓphetam multo ante ꝓmissa ẽ? Nam p beatũ Esaiam ꝺns eã ante multa annorũ spacia repromisit. Sic enĩ ait. Ecce virgo i vtero cõcipiet ꝛ pariet filiũ. Exhibita est enĩ vua de terra repromissionis. Ipa est enim de q̃ legimus. Suxerunt mel de petra: et oleũ de firma petra. Et de ipsa scriptum est. Petra autem erat xps. Et illud. Cum adiperem̃ũ: ꝛ sanguine vue. Et iterũ. Lauabit in vino stolã suã: ꝛ amictũ suũ in sanguine vue. Nec inq̃ vua in ligno suspensa duoꝝ defertur obsequio: q̃ nobis vtiqꝫ (sicut iam dictũ est) duum testamentorũ repzesentantur oraculis: q̃ in ligno crucis pependit: cuius vinũ in ꝓcium nr̃m passiõis expressione ꝓfluxit. Sed operepzecium est archana sacramentorum aperiri effectibus rerum. Hanc vuã duo deferũt inserto vecte pendentẽ. Possunt isti duo etiam xpianum vel iudaicũ populũ figurare. Isti ergo sunt duo: id est synagoge vel ecclesie populi. Et qꝛ ꝓior fuit iudeorũ popul? ꝓcedit iudeus: sequitur xpianus. Salutẽ suam hic ante conspectũ suũ gerit: ille post dorsum. Hic obsequium ꝓfert: ille contẽptũ. Ideo ꝛ de iudeis ꝓphetatak. Obscurenk oculi eorũne videãt: ꝛ dorsũ illoꝝ semp incurua. Incedũt duo sub sacro fasce ordine suo. Hic semp videt: ille semp relinquit. Judeus aũt ꝓximũ se estimat: sed absentat. Christianus ergo ꝓsenti munere fruik: iudeus solo onere ꝓgrauak. Quia xps sicut credẽti salus: ita onus est nõ credenti. Judeis enim ille specialiter annunciatus: de quibus dictũ est. In sua venit:ꝛ sui eũ non receperũt. Factus est eis lapis offensionis ꝛ petra scãdali. Et quẽ israel nõ cognouit: gentiũ fides recepit. Et ideo post sequik iste: sed spem suam sub oculis habẽs antecedit ꝛ ꝓficit: ille ꝓior graditur sꝫ deserit ꝛ recedit. Portat quidẽ xpm in lege iudeꝰ: sed a gratia quam in mysterijs portat auersus ẽ: quia quẽ ꝓdicatiõem suscepit electus: corde perdit incredulus: et quem vnus aspernatur i lege: alter miratur in corpe. Unde amborũ dñs et redẽptor nr̃ ab hoc adorante gestak: ab illo se auersante suspenditur. Ac sic impletũ est in iudeis. Posuerũt ad me dorsa: et non facies suas. Et qꝛ xpm dñm quem ꝓior populꝰ iudeoꝝ ꝛ post dorsum relikt ꝛ crucifixit: nos postea venientes adorare et portare meruimꝰ: fm illõ qꝺ apls ait. Glorificate ꝛ portate deũ in corpe vestro: quantũ possumꝰ cũ ipsi? adiutorio laborem? ne a ceruicibꝰ nr̃is tam sanctã sarcinã malis operibus deponam?. Sarcina enĩ xpi: leuare ꝺsueuit nõ ꝓmere Sic et ipe in euãgelio dixit. Jugũ meum suaue ẽ: ꝛ onꝰ meũ leue. Si enĩ iugũ xpi subdita et hũili ceruice suscipim?: magis nos portat q̃ a nobis portek. Sicut enĩ iugũ seculi semp premit: ita iugũ xpi leuare cõsueuit. Et qꝛ ois hõ aut christũ portando erigik: aut iugũ seculi sustinẽdo ad inferiora deprimitur: attendat unusquisqꝫ cõscientiã suã: ꝛ si se sanctis cogitationibus ꝛ bonis operibus iugũ xpi portare cognouerit: gaudeat ꝛ deo gr̃as agat: ꝛ cũ grãdi sollicitudine vel timore pseuerare cõtẽdat. Qui vero luxuriosis cogitationibꝰ ꝛ malis operibꝰ durissimo mũdi huius iugo se nimiũ grauari cognoscit: oratiõnibus: ieiunijs vel elemosynis ꝓiciat iugũ diaboli: vt mereak excipere iugũ xpi: et de oĩbus malis actibꝰ suis cũ ꝓpha fideliter dicat. Dirũpamus vincula eoꝝ ꝛ ꝓiciamus a nobis iugũ ipsoꝝ. Tũc enim de illa spiritali vua de q̃ nobis vinũ leticie ꝓtẽlũ crucis expressit: cũ secura conscientia bibere poterimꝰ: si nos nec luxuria sordidauerit: nec iracundia cõbusserit: nec inflauerit supbia: nec auaricia obscurauerit: nec inuidia vipereo veneno ꝑcusserit. Oĩa enim

Abacu.iij.

E

j.Cor.xv.

F

Esaie.xj.

Pſ.xcj.

Gal.v.

B

j.Johã.iij.

G

Pſ.lxviij

C

j.Cor.x.

Deu.xxxij

Deu.xxxij

Gen.xlix.

Esaie.vij.

Deu. xxxij

j.Cor.x.

Johã.j.

Roma. ix.

D

j.Cor.vj.

Matth.xj.

E

Pſ.ij.

ista de corde suo debet expellere: qui ad altare desiderat vel optat accedere. Et quia spiritalis vindemia: id est paschalis solennitas imminet: in qua festiuitate botrus ille de quo superius diximus per iniuriam vel pondera crucis expressus e de tanta ac tali vna accepturi calicē salutaris et vinū leticie bibituri: exceptoria cordis vel pectoris nri cū grādi nitore ac diligētia: ieiuniis: vigiliis: oratiomb⁹: elemosynis: & precipue castitatis nitore mundemus. Contra nullum hominē odiū in corde seruātes: & nō solum amicos sed etiā inimicos & aduersarios diligētes: cūsecura cōscientia in ore dñica Matth. vj dicam⁹. Dimitte nobis debita nostra: sicut & nos dimittim⁹ debitoribus nris: precstāte dño nostro ihesu xpo cui ē honor et imperium cum patre & spiritusancto in secula seculoꝝ. Amē.

¶ Eodem die. De serpēte eneo. Sermo. ij. In quo dicit vnde moys dicat vndeq; nomē accepit

Ser.cj. A

AD lectione q̄ nobis recitata est fratres charissimi: audiuim⁹ q̄ eo tpe quo propter superbiā iudeoꝝ et murmurationem eorū contra dñm a serpentib⁹ regulis: id est basiliscis i deserto popul⁹ vastabat Mūe. xxj. preceperit dñs moysi vt serpentem eneū faceret: cūq; i ligno suspenderet: quem percussi respicientes ab interitu sanarent. Serpēs iste fratres dilectissimi: licet ō satis mirū ē videat tñ figurauit incarnationē dñi. Durum forte alicui videri poterat ista significatio: nisi hoc ipse dñs i euāgelio suo dixisset Johā. iij. Sic enim ait. Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto: ita exaltari oportet filium hois. Suspēsus est ḡ tunc serpēs eneus in conto: quia xps suspendēdus erat in ligno. Tūc enī quicunq; fuisset a serpente percussus: serpentē eneū respiciebat & sanabat: nunc vero hūanū genus qđ aspiritali serpente diabolo percussum fuerat: xpm credendo respicit et sanatur Quicunq; percussus serpētē illū eneum non vidisset: morie-batur. Ita est fratres: nisi quisq; i xpm crediderit crucifixū: diaboli veneno premit. Tunc enī vnusquisq; respiciebat serpētem mortuum: vt posset euadere viuum. Mūc vero q̄ vult B diaboli vitare venenum: xpm respiciat crucifixum. Et quia mors a morsu nomē accepit: & generi hūano morsus antiqui serpētis acciderat: et mors nisi a morte superari non poterat ideo mortem xps sustinuit: vt iniusta mors iustam vinceret mortem: & liberaret reos iuste dum p eis occidebat iniuste. Geñ. xiij. Quicqđ enim diabolus in adā exercuerat: q̄si iuste videbat egisse in hoīe: quise vnius arboris delectatione vendiderat In adā ergo q̄si in ꝓprio seruo iure sibi dño dñiūm vēdicauit: in passione aūt xpi in quo peccati maculam non inuenit: iniuste mala oīa ꝓpetrauit. Sic et ipe dñs in euāgelio dixit Joh. xiiij. Ecce venit ꝓnceps hui⁹ mūdi: & in me nihil inuenit. Quid Pē. lxviij est nihil inuenit? Nullum oīno pctm̄. Et in psalmis. Que nō rapui inq̄t tunc exoluebam. Quod ergo iuste debebat adam xps iniuste morte suscipiendo persoluit. Ille expādit manū ad pomoꝝ dulcedinē: iste ad crucis amaritudinē. Ille arborem necis: iste salutis ostendit. Ille se cōtra deū erexit & cecidit: xps se hūiliauit vt oēs erigeret. Adam morte vniuersis intulit: et xps vitā oībus reparauit. Respiciebat ergo vnusquisq; ad serpentem eneū: & a venenatis serpētibus sanabat. Mūe. xxj Serpēs eneus in ligno positus venena viuoꝝ serpētiū superauit: et xps in cruce suspēsus & mortuus antiqua diaboli venena restrinxit: et omēs qui ab eo percussi fuerant liberauit. C Quare tñ serpēs ille nō de auro: non de argēto sz de eramēto fuerit factus videam⁹? Hoc mihi videt q̄ duas significationes habere posset. Vnam ꝓpter diuturnitatē: qz vasa enea durare diutius solent. Aliam ꝓpter vocis claritatē: nā inter oīa metalla vasa erea maiorē tynnitū reddere & lōgi⁹ sonare solēt. Doctrina non in vna tm̄ gēte iudeoꝝ innotescere: sed p vniuersum mundū claro salutifere predicationis sono poterat peruenire: ideo serpens ille eneus efficit: vt doctrina xpi in vniuersomūdo clarius predicet: ſm illud quod de aplis Pš. xviij. scriptū est. In oēm terrā exiuit sonus eoꝝ: et in fines orbis terre verba eoꝝ. Et tñ fratres etiā ſm medicoꝝ carnalium disciplinā quibus de morte serpētis cōtra viuoꝝ serpentū venena salubria ꝓparantur antidota: non est incongruum vt mortuū debeat serpentē intendere: qui a viuoꝝ serpentiū venenis desiderat liberari. Hec ergo oīa ideo diximus: vt quoscunq; serpētis: id ē diaboli & angeloꝝ eius venena percusserint: ad xpm qui in similitudine illius enei serpentis in ligno suspensus est fideliter aspiciāt: vt cū beato paulo apl'o dicere possint. Mihi aut̄ absit gloriari nisi in cruce dñi nri Gal. vj. ihesu xpi: p quem mihi mūdus crucifixus ē & ego mundo. Et D quia de beate crucis mysterio diuctius loqui et dulce ē et salubre: reliquas eius significationes breuiter si iubetis charitatis vestre auribus intimam⁹. Quid enī dulcius: qđ suauius vel cogitari vel dici pōt q̄ sancte crucis mysteriuz: per quā non solū ab inferis reuocari: sed etiā in celos eleuari meruimus. Quia sine vlla dubitatione vbi caput nostrum xpm ascēdisse credim⁹: mēbra illius secutura esse ꝓfidim⁹. Ligni crucis etiam vmbra vel figure: i veteri quoq; testamēto plurimū valuerūt. Nullū moyses signū sine ligni sacramēto peregit. Et enim signa & ꝓdigia i egypto faceret virgā accepit Exo. iiij. a dño: et ad signa queq; diuinitus audiebat et dicebatur ei. Eleua virgā tuā. Non vtiq; de⁹ virge auxilio indigebat: sz erigebat vt scire possimus quantū esset illud futuri ligni mysteriū: cuius fuerat vmbra figuratū virge illius sacramentū Forte si rubū mare diuidendū ē: iubet moyses eleuare ҳgā Exo. xiiij. & mare cognoscēs vēturi ligni figurā: mox iter populo pādit insuetū. Si ad aquā my:rhe amarā venit: nisi lignū in se su- Exo. xv. sceperit nō dulcescit. Que res erat indicio: amaritudinē gentium p lignū crucis in vsum dulcedinis q̄q; esse vertēdam. Si aūt non habet aquā populus vnde bibat: petra ligno percutitur: & dat p gram qđ nō habuerat p naturā. Si amalech Exo. xvij. Vbi. ō. seuus hostis occurrit: iesus fili⁹ naue virgā tenere manu iubetur: et moyses brachia sua i modū crucis extēdere: ac sic p figuram crucis vincit in superabilis inimic⁹. Sz nec belise⁹ E ligni huius mystici virtutē penitus ignorauit: q̄ securim de iiij. Re. vj. manubrio in gurgitē lapsam misso in flumine ligno de ꝓfundo euocauit: significans vtiq; dura corda & ferreas hominū ceruices de ꝓfundo emersas errore: & ligno crucis esse i posterum subiugandas O crux cuius tātus actalis decerpitur fruct⁹. Fructus aūt crucis: glorie est resurrectio. Hic fruct⁹ ligni huius: vere plantatus ē secus decursus aquaꝝ. Semp Pš. j. eni cruci baptisma iungit. Dedit hoc lignū fructū in tpe suo dedit fructū interim dñi resurrectiōe: dabit & cū apparuerit de celis ille q̄ visus ē sup terrā: cū ꝓcedente ipo crucis signo iam fulgido venerit de supnis: tūc resurgent corpa sepultoꝝ tūc exultabūt sancti in gloria: tūc i suis cubilib⁹ letabūtur q̄ Pš. cxlix. nūc de sui regis ac dñi cruce nō cōfundunt: ſs poti⁹ gloriant

¶ Itē eodem die Homelia de eo quod scriptum est ſm Johannē. Jam die festo mediante: ascēdit Johā. vij. iesus in templū et docebat. tē. que habetur in exꝓsitiōe doctoris. tract. xxix. fo. clxxvij. col. iij.

¶ Feria quarta post quartam dñicam i quadragesima. De eo q̄ senioꝝ populus in deserto mortuus est: et iunioꝝ in terrā repromissionis ingressus est. Sermo. j.

Ser.cij. A

SCire et intelligere debem⁹ fratres dilectissimi: qz senioꝝ populus iudeoꝝ q̄ ꝓpter incredulitatē iudeoꝝ in deserto mortuus ē: significauit ꝓiorem Ru. xiiij. populū iudeoꝝ: paruuli vero eoꝝ: id ē iuniores populus figurauit populū gentiū. Sic enī senioꝝ populo mortuo: iuniores terrā repromissiōis accepit: ita reprobato iudeorum populo: iuniores populus xpianoꝝ grām diuine benedictionis obtinuit. Tñ fratres charissimi nō transitorie vel negligēter: sed cū ingenti tremore cōsiderandum ē: qz de exercētis milib⁹ duo tm̄ terrā repromissionis ingressi sunt. Hoc ḡ Ru. xiiij. audiant: q̄ ita dñs misericordē esse volunt: vt iustū esse non credant. Si enim diligēter attēdimus fratres charissimi: et erga illa sexcenta milia q̄ in heremo mortua fuerāt deus nr̄ misericors fuit: et circa illos duos q̄ terrā repromissionis intrarūt iust⁹ apparuit. Quō nō fuit misericors: qui eos p quadraginta annos reseruauit et expectauit ad penitentiam: et non solū cōuerti noluerūt: sed etiā frequēti rebellione cōtra dñm murmurantes: ad peccatoꝝ suoꝝ cumulū grauiorem semp sarcinam addiderūt? Quomō nō est misericors: q̄ nos tanto tpe expectat vt corrigamur? Nunq̄d tam prolixa mia pōt deo auferre iusticiā? Quāto enī diutius expectat: tanto grauius vindicat. Qñ enim plixis tpibus peccam⁹: & nihil mali a dño sustinem⁹: patiētia est nō negligētia. Non ille potentiam ꝓdidit: sed nos ad penitentiā reseruauit. Ergo etiā

Annotatio illis q̄ in heremo mortui sunt miserico:s fuit: quos tanta longanimitate sustinuit: ⁊ in illis duob⁹ ꝓmissa cōpleuit: quos ordinis seruandi merito in terrā repromissionis induxit. Sz dicit aliqs monū bus operis B Ubi. ꝛ. potuissent: q: deus diffinitam illis dederat sententiā dicens Non intrabitis terram ꝑ qua iurauī patribus vestris: sed in solitudine iacebūt cadauera vra. Non ita est fratres charissimi. Atq; vtinā tam cito peccato:ho resurgat ad penitentiā q̄ cito etiā deus diffinitam vult mutare sententiā. Audi ipm dñm per ꝓphetam spē maximam hūano generi ꝓmittētem Hier. xxvj Repente inquit loquar ad gentē: vt ꝑ pctis suis faciam eis malū: et si ꝓ iniquitatibus suis egerit penitentiam: et ego penitentiam agā sup malo quod cogitaui q̄ facerē eis: ⁊ nō faciam. Videte fratres quanta sit circa nos pietas dei nr̄i: ⁊ agnoscite vtrū velit negare miam: qui de cōuersione nostra suā dixerat mutare sententiā. Cōuertamur ergo fratres charissimi: nec emēdationē nostram ad extremū vite nr̄e tēpus Eccī. v. differre velimus: ſz audiamus ꝓphetā dicētē. Nolite tarde ꝓue. xxvij cōuerti ad dñm: nec differatis de die i diē: quia nescitis que superuētura pariat dies. O homo quare differs de die i diē: C forte hodie habitur⁹ vltimū diem? Semp ergo fratres charissimi cū ingēti timore atq; tremore ad memoriā reuocem⁹ q̄ tanta sit apud dñm nostrū iusticia: vt sicut iā sup:a dictū ē de sexcētis milib⁹ duo tm̄ terrā repromissionis intrauerint. Hec si hūili et contrito corde assidue cogitare volumus: salubre:z nobis metū incutiētes: medicamēta nobis de alienis vulneribus facimus: ⁊ aliorū mor:s ꝓficit ad nostrā salutem. Iterum atq; iterū rogo:s vos fratres ⁊ admoneo vt istā seueritatem ⁊ iustū iudicium dei quo senio:s ille populus ꝑ pctō murmurationis in deserto cōsumpt⁹ est: cū grādi semp metu ⁊ sollicitudine cogitemus: et sic amemus dei miam: vt tamē iusticiā timeam⁹. Parcit modo et tacet: sed nō semp tacebit Modo enim ꝓ ineffabili pietate sua non solū nos admonet: sz etiā rogat vt nos a peccatis mortiferis reuocem⁹. Audiamus illum dū rogat: ne nos postea nō audiat ille dū iudicat. Eccī. xxx. Audiamus eum ꝓphetā dicentem. Fili inquit miserere aie tue placēs deo. Quid ad hec respondebit hūana fragilitas? De⁹ te rogat vt tui miserearis: ⁊ nō vis. Causa:z tuā apō te agit: et a te non pōt impetrare. Et quō te audit ille i die iudicij supplicātē: cū tu eū ꝓ teipso nolueris audire rogātē? D Quis enī non expauescat ⁊ metuat fratres charissimi: q̄ ꝓ quadraginta dierū spacio: annis quadraginta populus iudeorū penam recipere meruit i heremo? Si enim ꝓ vnius diei culpa vnius anni spacium recōpensandū est pena: nos q̄ tanta quotidie peccata cōmittimus: si elemosynarū vel penitentie nō subuenerint medicamēta: timeo ne nobis non inferantur ꝑ alia sed eterna supplicia. Et q: calidis vulneribus solēt medicamēta celerius subuenire: quotiēscunq; peccauerimus nō expectemus mortifera securitate vulnera ipa putrescere: nec iterū vulnera vulneribus augeam⁹: sed cōtinuo ad spiritalē medicū recurrētes salutē recipere festinem⁹. Et ideo quō q̄ī i corpe vulnus accipim⁹: si statim medicamēta requirim⁹: cito sanitatē recipere poterimus: ita si mozā fecerit: necesse ē vt tardius ad sanitatē plaga ipa redeat: aut aliq̄ feda cicatrix in corpe nr̄o remaneat. Si hec in corpe facim⁹ quantomagis in aie vulneribus adhibere debemus: vbi ad Geñ. j. imaginē ⁊ similitudinē dei facti sumus? Si tantam curā impēdimus corpori q̄ volimus nolimus ī puluerē redigēdū est: quantam sollicitudinē et curā erga salutē aie debem⁹ apponere: vt sic dicit ap̄l's: sine macula vel ruga mereamur aī Ephe. v. tribunal eterni iudicis apparere? Me forte si multis pctōrū vulneribus lacerati et vitioꝝ pannis sordētib⁹ inuoluti ad illud nuptiale cōuiuiū venerim⁹: dicatur nobis illud q̄ ipe War. xxij. spōsus celestis in euāgelio dixit. Amice quō huc intrasti: nō habēs vestem nuptialem? Auertat a nobis de⁹ illud q̄ sequē Cū enim hec peccato:s ille audiēs obmutesceret: dixit pater E familias. Ligate illi manus ⁊ pedes ⁊ proijcite in tenebras exterio:es: ibi erit fletꝰ ⁊ stridor dentiū. Ecce q̄lem sentētiā accepturi sunt qui maiorē de corpe q̄m de aīa sollicitudinē gerunt: et plus cogitant q̄liter caro sua paruissimo tpe viuat in oculis hoīm: q̄m quō aīa sua ornata bonis operibus ad beatitudinē vel similitudinē quem at angelo:. Hec ergo fratres charissimi: sicut superius supplicaui: si attentius voluerim⁹ cogitare: remedia nobis in die necessitatis acquirim⁹: vt cū dies iudicij venerit: nō cum impijs et pctōribus puniamur sed cū iustis et deū timētibus ad eterna ꝓmia feliciter veniamus: auxiliāte dño nostro iesu christo: cui est honor ⁊ imperium cum patre et sancto spiritu i secula seculorum. Amē.

¶ Item eodē die Homelie de eo quod scriptum est in euangelio fm Johannem. Preteriens iesus vidit hoiez cecū a natiuitate. que habētur in expositiōe doctoris. tract. xliij. fo. cxcj. col. iij. Et in libro Quinquaginta homeliarū. xlij. fo. cxxxij. col. j. Joh. ix.

¶ Feria quita post quartam dñicam in quadragesima: De Balaam ⁊ Balach. Sermo. j.

Lectio q̄ nobis hodie recitata ē fratres charissimi dicit: q: ꝓfecti filij israel collocauerūt castra ad occidentē moab iuxtā iordanē cōtra hiericō: ⁊ vidit balach filiꝰ sephor: ⁊ reliqua oīa q̄ de balaam ⁊ asina scribit hystoria plena negocijs. Interior:ho intellect⁹ multū negocioſio:z esse pōt: vel ipas tm̄ hystorie explanari facit sentētias: deo tm̄ donante breuiter q̄ possumus enarram⁹. Hic balaam famosissimus erat ī arte magica: et ī carminib⁹ noxijs ꝓpotēs. Non enī habebat potestatē vel a se ꝓba ad bñdicēdū: ſz habebat ad maledicēdū. Demones enī ad maledicēdū inuitant: non ad bñdicēdū: et ideo q̄si expertus in talibus: opinioni erat oībus q̄ erāt in oriente. Misi enī experimenta plurima ꝓcessissent: q: frequēter maledictis hostē vertisset armatū: nō vtiq; ꝓsumpsisset rex ⁊ posse fieri sermonib⁹: q̄ ferro ⁊ acie vix posset impleri. Certus g̃ balach de ⁊ frequēter expertus: omissis oīb⁹ instrumētis et auxilijs bellicis: mittit ad eū legatos dicēs. Veni nunc maledic populū hūc q: fortio:z hic ē q̄ nos: si forte possimus aliquos pcutere ex eis: et eijcere eos de terra. Et addidit. Scio inq̄t q̄ quos bñdixeris: bñdicti erūt: ⁊ quos maledixeris maledicti erūt. Ego nō credo: q: sciret q̄ quibus bñdixerit bñdicti sint: ſz videt mihi adulādi gra hec dicere: vt tantē ei⁹ efferēs ⁊ extollens: ꝓptio:ē reddat ad facin⁹. Sz tū venīt ad balaam legati. Venerūt enī inq̄t seniores moab ⁊ seniores ma- Ubi. ꝛ. dian: ⁊ diuinacula ī manib⁹ eoꝝ. Igit balaā diuinaculis acceptis: cū solerēt demones ad se venire: fugatis q̄dem vidit adesse dñm. Venit g̃ ipe dñs ad balaā: non q̄ dign⁹ esset ad B quē venisset de⁹: ſz vt fugarent illi q̄ ad maledicēdū ⁊ ad malefaciēdū adesse cōsueuerūt. Et dixit de⁹ ab balaā. Nō eas cū eis neq; maledicas populū. Est enī bñdict⁹. Deus ire balaam atq; inuocare demones ad maledicēdū ꝓhibet: si tm̄ a cupiditate cessasset. Sz q: ꝑsistit i desiderio pecunie: indulgēs de⁹ arbitrij volūtatē rursus ire pmisit. Ascēdit g̃ asinā balaā: occurrit ei angel⁹ q̄ excubabat ꝓ israel: de q̄ scriptū ē dicēte dño ad moysen. Angel⁹ me⁹ ibit tecū. Pertēdēs aūt exo. xxxij. tre cōpunīt in via: cōterit ab asina. Sz magus demones videbat: asinā tm̄ angelū videt: nō q: digna esset videre angelū sic nec loqui digna erat: ſz vt cōfutaret balaā: vt ait scriptura in quodā loco. Mutū aīal hūana voce respōdēs argueret ꝓ- ij. Pet. ij. phete demētā. Dic asina: id ē ecclesia pri⁹ portabat balaā: nūc aūt xp̄m ex q̄ soluta ē a discipulis: et a quib⁹ innexa erat vinculis relaxata vt filiꝰ dei sederet sup eā: ⁊ ī pa ingrederet sanctā ciuitatē hierusalē: sic scriptū ē. Mat. xxj. Nolite fili⁹ siō: ecce rex tu⁹ venit tibi mitis: ⁊ sedet sup subiugalē: id ē asinā. Johā. xij. Asinā: credētes sine dubio ex iudeis dicit: ⁊ pullū nouellu:z eos ꝓfecto q̄ sunt ex gētib⁹ credētes i xp̄m. Balaā ꝟ qui interpretat popul⁹ van⁹: videt mihi habere ꝓsonā scribarū et pharisęoꝝ iudaici populi. Balach ꝟo q̄ exclusio vel deuoratio interpretat: ī ipe habere ꝓsonā intelligēdus ē vnius alicuius mūdi hui⁹ cōtrarie ptātis: q̄ excludere ⁊ deuorare cupiat israel. Primū g̃ oīm de ipo balaā recram⁹: cur i scripturis nūc vituperabilis ē: nūc laudabilis ponit. Nā vituperabilis ē cū edificat aras ⁊ victimas imponit demonijs et apparatu magico poscit diuina cōsulta. Culpabilis ē: cū ꝓsiliū pessimū dat vt popul⁹ decipiat ꝑ mulieres maditantas: et cultū idoloꝝ. Rursꝰ laudabil' ē: cū ꝟbū dñi ponit i ore ei⁹: cū spūs dei fit sup eū: cū de xp̄o ꝓphetat: cū iudeis ⁊ gētib⁹ de aduētu xp̄i mysteria futura ꝓnūciat: cū ꝑ maledictionibus bñdictionē populo largit: ⁊ nomē israel sup visibilē gloriam mysticis excolit eloquijs. Hec fratres charissimi pauca de D

plurimis ꝓtpe vobis dicta sufficiāt: sz oīa in corde diligentissime retinete: r corda vestra semp ad spiritalia agnoscēda ꝓuertite: vt qz oīm ꝓphetiā tam p euāgeliū nobis dñs reuelauit: ad illud gaudiū ꝓuenire mereamur: qđ pie r iuste viuētibus dñs reꝓmisit. Ipso adiuuante qui viuit et regnat cū patre et spiritusancto in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Jtē eodē die Homelie de eo qđ scriptuz est in
Johan.v. euāgelio fm Johannē. Pater meus vsqz modo operatur r ego operoꝝ. tē. q̄ habētur i expositione doctoris. tract. xvij. fo. clxj. col. j. Et in libro Quiquaginta Homeliarū. xxij. fo. cxxj. col. iij

¶ Feria sexta post quartā dñicā in q̄dragesima:
Johan.xj. De suscitatiōe Lazari: quod inter alia miracula maxime et ꝓprium declarat. Sermo. j.

Ser.ciiij. A
Multis quidē signis ac ✠tutibus dñs ac saluator nr xps iesus diuinitatis sue potentiā declarauit: sed maxime in lazari morte: vt in ꝓsenti lectione audiuit dilecta vra: ostēdēs se eē de q̄ scriptum erat
Pſ.xlv. Dñs ✠tutū nobiscū: susceptor nr de⁹ iacob. Quas tū ✠tutes dñs ac saluator nr duplici genere opatus ē: r corꝑaliter r spiritaliter: id ē visibiliter r inuisibiliter: vt p visibile opus: inuisibilē ✠tutē ostenderet. Superius cecū a natiuitate lumīe
Johan.ix. oculoꝝ illumiauit visibili ope: vt inuisibili illa ✠tute cecitatē iudeoꝝ cognitionis sue lucē illustraret. In pñti ✠o lectiōe
Johan.xj. lazaro mortuo vitā donauit vt incredula corda iudeoꝝ de morte pcti suscitaret i vitā. Deniq̄ multi iudeoꝝ ꝓpter lazarum xp̄o dño crediderūt. Cognouerūt enī in resurrectione lazari manifestā filij dei potētiā: qz morti ptāte ꝓpria imperare nō
Act.ix.et xx. est ꝑ ciuiōis hūane: sz diuine nature. Legim⁹ quidē r apl̄os mortuos suscitasse: sz illi vt suscitarēt dñm orauerūt. Suscitauerunt aūt nō sua ✠tute: nec sua ptāte: sz inuocato noīe xp̄i q̄
B mortī ac vite dñaf: filī⁹ aūt dei lazarū ✠tute ꝓpria suscitauit
Johan.xj. Deniq̄ vt ait dñs. Lazare exi foras: statim ille egressus de monumento est: neq̄ mors tenere poterat: quē vita vocabat. In narib⁹ humoꝝ sepulture erat. Lazarus viu⁹ astabat. Nō expectauit mors iteratā vocē saluatoꝝ audire: qz ✠tutē vite ferre nō poterat: sz ad vnā vocē dñi mors r corpus lazari de monumēto r aīam dimisit de inferno: r totus lazarus de monumēto viuus ꝓcessit: q̄ totus ibi nō fuerat. Tardius q̄s de somno suscitat q̄m lazar⁹ de morte Humor corꝑis adhuc erat in narib⁹ iudeoꝝ: r lazar⁹ viu⁹ astabat. Sz iā caput lectiōis ipsius videam⁹. Ait g̃ dñs ad discipulos suos: vt audiuit in
C pñti lectione dilectio vra. Amic⁹ inq̄t nr lazar⁹ dormit: sz vado vt a somne suscitē eū. Bñ dixit dñs: amic⁹ nr lazar⁹ dormit: qz vere de morte velut de somno erat surrecturꝰ. Sed discipuli ignorātes cur ꝺ dñs dixisset: aūt ad illū. Dñe si dormit san⁹ erit. Tūc rūdēs ait illis manifeste. Lazar⁹ mortu⁹ est: sz gaudeo ꝓpter vos vt credatis: qz nō ibi erā. Sz si gaudere se dicit ꝺ dñs ꝓpter discipulos de lazari morte: q̄d est q̄ postea flesse referꝝ in lazari morte? Sz aduertam⁹ rōnē gaudij r lachrymarū. Gaudebat dñs ꝓpter discipulos: flebat ꝓpter iudeos. Propter discipulos gaudebat: qz p resurrectionē lazari cōfirmari habebat fides ipsoꝝ in xp̄o. Propter iudeoꝝ flebat incredulitatē: qz nec resurgente lazaro xp̄o dño fuerant credituri. Aut forte idcirco fleuit dñs: vt lachrymis
Mat.xxvj suis mūdi pctā deleret. Si petr⁹ potuit lachrymarū suarum fusione ꝓpria pcta abstergere: cur nō credimus lachrymis dñi mūdi pctā deleta fuisse? Deniq̄ post lachrymas domini multi ex populo iudeoꝝ crediderūt. Vicit ex parte incredulitatē iudeoꝝ dñice pietatis affect⁹: r discedēs mētes eoꝝ molliuit ꝓma fusio lachrymaꝝ. Et idcirco forte vtriusq̄ de
Pſ.cxxv. dño in pñti lectiōe referꝝ: q̄ r gauisus sit r fleuit: qz q̄ sciat in lachrymis (vt scriptū est) in gaudio metet. Lachryme g̃ dñi gaudia mūdi fūt: qz idcirco ille lachrymas fudit: vt nos gaudia mererem̄. Sz redeam⁹ ad ordinē. Ait g̃ ad discipulos
D suos. Amicus inq̄t nr lazarus mortuus ē: sz gaudeo ꝓpter vos vt sciatis q̄ nō erā ibi. Aduertam⁹ et ꝺ mysteriū: quō non se
Johan.xj. illic dñs fuisse dicit. Cū enī dicit manifeste. Lazar⁹ mortu⁹ est: pñtem se illic fuisse euidēter ostēdit. Neq̄ enim ꝺ dicere dñs potuisset: nullo sibi nūciāte nisi pñs fuisset. Quō enī in loco vbi lazarus mortuus ē pñs nō erat dñs: q̄ oīa loca totī⁹ mūdi diuina ptāte circūuenit. Sz hic quoq̄ dñs ac saluator nr sacramentū in se carnis ac diuinitatis ostendit. Non erat ibi fm carnē: hic erat fm diuinitatē: qz deus vbiq̄ ē. Cum g̃ E
venisset dñs ad mariā et martham sororē lazari: videns turbaz iudeoꝝ ait. Vbi posuistis eū? Nunq̄d nesciebat dñs vbi positus esset lazarus: q̄ absens mortuū lazarū ꝓnunciauerat: r q̄ diuinitatis sue maiestate vbiq̄ erat? Sed ꝺ dñs ex veteri
Geñ.iij consuetudine fecit. Nam r ad adā similiter ait. Vbi es adā? Nō qz nesciret vbi esset adā: sz idcirco interrogauit: vt pctm̄ suū adā ore ꝓprio ꝓfiterēt: vt posset pcti venia ꝓmereri. Interrogat r cayn. Vbi ē frater tuus abel. Et ille dixit. Nescio
Geñ.iiij. Non qz nesciret vbi esset abel: idcirco interrogaret cayn: sed cū ille negaret parricidiū ei⁹ argueret q̄ in fratre ꝓmiserat Deniq̄ adā qz interroganti dño cōfessus est pctm̄ q̄ ꝓmisit venie reddit⁹ ē: cayn qz negauit parricidiū q̄ cōmisit ekna pena dānatus ē. Sicut hic cū dicit dñs Vbi posuistis eū: nō idcirco interrogat qz nesciret vbi positus esset lazarus: sz vt turba iudeoꝝ ad monumētū lazari sequerentur: vt videntes diuinā xp̄i potentiā in lazari resurrectione: ip̄i aduersus se testes existerēt: si tāte virtuti nō crederēt. Dixerat enim illis superius dñs. Si mihi nō creditis: vel opibus credite: r co-
Johan.x. F gnoscite qz p̄r in me ē: r ego in illo. Deinde cū venisset ad monumentū: ait ad circūstantes iudeos. Tollite hinc lapidem.
Johan.xj. Quid dicim⁹? Nunq̄d lapide dñs a monumēto ꝓcepto remouere nō poterat: q̄ inferni claustra ꝓpria ✠tute remouit? Sed q̄ ab hoībus fieri poterat hoīes facere ꝑcepit: q̄ aūt diuine ✠tutis erat: sua potētia demōstrauit. Lapidem enī a monumēto reuocare hūane ✠tutis ē: aīaz vero ab inferno reuocare: solius diuine potētie ē. Verū facile si voluisset solatussione ꝺbi remouere a monumēto lapidē potuisset: q̄ ꝺbo mūdū creauit. Cū ergo remouissent lapidē a monumēto: ait
G magna voce. Lazare veni foras: ostendēs se eē de q̄ scriptuz erat. Vox dñi in virtute: vox dñi in magnificētia. Et iterū. pſ.xxviij.
Ecce dabit ✠tuti sue vocē virtutis. Virtutis plane r magnifice vox ista ē: q̄ statim lazarū de morte ad vitā reuocauit Pſ.lxvij. et ante aīa corꝑi reddita ē q̄m sonū vocis miserat. Licet alibi esset corpus: alibi aīa: tū vox ista dñi statim et aīam corꝑi reddidit: et corpus aie repsentauit. Deterrita enī mors est audita voce tāte virtutis. Nec mirū sane si ad vnā vocē dñi resurgere lazarus potuit: qñ omēs q̄ in monumentis sunt ad vnam vocē solā resurrecturos in euāgelio ipe declarauit dicendo. Venit hora qñ oēs q̄ in monumētis sunt audiēt vocē
Joh.v. filij dei: r resurgēt. Vñ sine dubio tūc mors audita voce dñi oēs mortuos a se potuisset dimittere: nisi ꝓprie vocatum lazarū cognouisset. Vt ait ergo dñs. Lazare exi foras: statim
H Johan.xj. ille exiuit ligatis manib⁹ r pedib⁹: et facies ei⁹ sudario erat cooperta. Quid et hic dicem⁹? Nunq̄d dñs i lazaro sepulture vincula rūpere nō poterat q̄ mortis vincula diruperat? Sz hic dñs ac saluator nr duplicē ✠tutē i lazaro sue operatiōis ostēdit: vt vel sic incredulitati iudeoꝝ fidē credulitatis infunderet Non enim minoris admirationis est lazarū ligatū pedibus ambulare potuisse q̄m a mortuis resurrexisse.

¶ Eodē die q̄ iusto dei iudicio filij israel terram reꝓmissiōis receperūt: et cur nō sit recuperata per moysen sed per iesum naue. Sermo. ij.

Ser.cv. A
Jam lectionib⁹ q̄ nobis recitate sunt fratres charissimi: audiuim⁹ q̄ mortuo moyse: iesus susceperit
Josue.j. ꝓncipatū: r trāsito iordane expulsis vel interfectis gētib⁹ chananeis: terras eoꝝ filijs israel tradiderit possidēdas. Quotiēs lectiōes iste fratres charissimi de testamēto veteri recitant: solēt pagani: r vel maxime immundissimi manichei: ore sacrilego blasphemare et dicere: qz iniusticie dei fuit: vt filios israel p violentiā de terra egypti tolleret: r postea expulsis chananeoꝝ gētib⁹: terras eoꝝ eis tradiderit possidēdas. Vñ ne forte simplices quosq̄ vel imperitos ista murmuratio ꝓphana decipiat: q̄tū possum breuiter deo auxiliāte sctitati vre demōstrare cupio: ab antiquis patribus traditā veritissimā rōnē: r ostēdere qz deus nr nō solū misericors sz r iustus ē: et iudiciael⁹ plerūq̄ sunt occulta: nūq̄ tū iniusta. Tradūt maiores nri: q̄ qñ filij noe oēs
B terrā inter se inuicē diuiserī: terra ista q̄ ꝺ chananeoꝝ: in
Geñ.x. diuisiōe orbis semori filio noe: id ē sem / in possessionē obuenerit: r eā tpe nō paruo possederit. Postea vero increscētes populi chananei: de illo vtriq̄ filio q̄ a ꝑe fuerat maledictus Geñ.ix.

Annotatio venerūt ad loca illa: ꝛ p violentiā expulsis fratribus suis: id numeralis est filijs sem: terrā eorū more barbarico possederūt. Et quia ordinis ser beatus abrahā: de genere sem legit fuisse: filij ei⁹: id est ppli monū hu- israelite: nō alienā terrā tradēte dño ꝓsuaser̄t: sz suā ꝓpriam ius operis quam p violentiā pres eox perdiderāt receperunt. Et quia chananei (excepto illo pctō: q possessionē alienā inuaserāt) multa nefanda ꝛ inaudita crimina cōmittebant: intātū vt qñ Gen. xv. dñs sodomā ꝛ gomoram subuertebat: dixisse legat. Mecdū enim cōpletesunt iniquitates amoreorū: ꝛ expectabat dñs: vt aut cōuerterent ꝛ agerēt penitentiā: aut certe si conuerti nollent: crimina criminib⁹ cumulātes: ꝛ peccādi mensuram implētes: iustissimā dei sententiā sustinerēt. Quia ergo eos dupliciter inuenit reos diuina censura: p eo q et terras alienas inuaserāt: ꝛ poste a scelera et crimina inaudita cōmiserāt iusto iudicio puniunt: et israelitico populo antiquorū patrū L possessio reformak. Et quidē ſm litterā: sicut ī scripturis sanctorū scriptū inuenimus: charitati vſerusticoꝛ simplici sermone quē toti intelligere possent: insinuāda credidimus: vt habeatis qō respōdere possitis pditis ꝛ sacrileg⁹ manicheis quia sicut iam dictū est: filij israel antiquox parentū suorum terrā recipiūt non alienā q̄si p iniusticiā tollunt. Et hec q̄dē ſm litterā: iusto dei iudicio gesta referunt: sed q̄ (sicut dicit j. Cor. x. apl's) oīa ī figura ꝓtingebāt illis: scripta sunt aūt ꝓpter nos in quos fines seculorū deuenerūt. Quid etiā spiritaliter ista significēt: si diligēter sicut deo inspirāte cōsuestis attēditis: D rone euidētissima cognoscetis. Terra repromissionis quaz totiēs de⁹ dicit lacte ꝛ melle manantē: nos fuim⁹ anteq̄ peccaret adā: qñ in nobis nihil aliud erat q̄ quod mia cōtulerat conditoris. Postq̄ aūt in adam oēs mortui sunt: et iterū omēs eunt in condēnatione per transgressionē primi hoīs: terram repromissionis chananei ceperāt possidere. Volūtas enim dñi possessionē coꝛdis nr̄i: non vitijs sed ✠tutib⁹ naturaliter deputauerat. Que post preuaricationē ade insolescentibus vitijs tanq̄ populis chananeis a ꝓpria regione: id est ab intellectu vel mente rationabili virtutes sancte depulse sunt: ꝛ vitia remāserūt. Cū ✠tutibus rursum si p dei grām possessio aienfe recepta fuerit: nō tā alienas occupasse terras q̄ ꝓprias videbimur recepisse. Cū enim auxiliāte dño: a populo virtutibus cōtra se dimicātibus: vitia fuerint superata: locū quem sibi in coꝛde nr̄o cōcupiscētie vel fornicationis spirit⁹ retētabat: deinceps castitas occupabit: quem furoꝛ cepit: sapientia possidebit: quem tristicia mortē operās inuaserat: salutaris ꝛ plena gaudij leticia obtinebit: quē desidie tepoꝛ vel negligētie vastabat: hūlitas honestabit: quē cupiditas obscurum fecerat: mia ad claritatem pristinā reuocabit: quē in uidia veneno suo pcusserat: benigna simplicitas adornabit. Ita singulis vitijs expulsis: eorū loca: id ē affectus: ✠tutes ecōtrario possidebūt. Ipse tū virtutes: filij israel: id ē aie videntis deū nō immerito nuncupant: ꝛ cū vniuersas deo auxiliante coꝛdis sui expulerint passiones: nō tam alienas possessiones quasisse q̄ ꝓprias terras recuperasse credende sunt. E Et illō aduertite fratres: qō specialiter ad donū gre ptinere cognoscit. Nō enī lege nature: nec p legē littere: qz nō p moysen: id ē p legē veteris testamēti: isz iesum successorē moysi terra repromissionis israelitico populo reformak. Sic enī et Heb. vij. apl's ait. Nihil inq̄d ad pfectū adduxit lex. Nō ergo p legis litterā: sed p euangelicā grām: gētes crudeles ꝛ pessime: id ē originalia pctā vel actualia crimina: de terra repromissiōis: id ē de xp̄ianoꝛū coꝛdib⁹ iesu duce potuerūt effugari: sic ipe Matth. xij in euāgelio dicit. Nemo pōt domū fortis intrare ꝛ vasa eius Joh̄ā. xvj. diripere: nisi prius alligauerit fortē. Et iterū. Confidite: qz ego vici mundū. Sicut enī vet⁹ adā cōsentiēdo diabolo nos de terra repromissionis exclusit. Ita ecōtrario nouus adam Jesue. iiij. xp̄s resistēdo diabolo ad antiquā patriā reuocauit. Et ꝺ fratres attēdite: qz terra repromissiōis nō recipit: nisi prius regnante iesu ioꝛdanis fluuius trāseat. Ita ē fratres: qz ad spiritalē terrā repromissionis: id cōscietiā purā: nō nisi p sacramentū baptismi peruenit. Deniq̄ p ꝑm fluuiū iesus israeliticū populū trāsire fecit. Hec enī q̄ vob suggessimus fratres F Apoca. iij. charissimi velut mūda a ālia spiritaliter ruminate. Scriptū Ecc. xxvij itaq̄ ē. Quos deus amat: arguit ꝛ castigat. Et vasa figuli p: bat formax: et hoīes iustos tentatio tribulationis. Quotiens dño dispensante tribulari ꝓmittimur: vel aliq̄s aduersitates cōtra iusticiā sustinem⁹: patiēter ꝛ eq̄nimiter auxiliāte dño sufferamus: propter illud q̄ ap̄l's ait. Non sunt cōdigne pas Ro. viij. siones hui⁹ tp̄is: ad futurā gloriā q̄ reuelabitur ī nobis. Cū j. Cor. xj. tribulamur a dño corripimur: vt non cū hoc mūdo dānemur Magis timere debemus si aut nullas aut paruas tribulationes in hoc seculo patimur: quia si deus flagellat oēm filium quem recipit: sine dubio quē non flagellat nō recipit. Si pro terrenis bonis tanto laboꝛes ꝛ tam grauia pericula homies equo aīo patiuntur: quare p fide et thesauro eterno sum⁹ pigri? Quare sumus timidi pro illis diuitijs: quas nec naufragia nobis possunt auferre? Justus enī naufragus euadit dies ꝛ nudus. G His diuitijs plenus erat sanctus iob. Nihil in Job. j. domo remāserat: oīa vno ictu perierūt quibus opulēt⁹ pauloante videbat: subito mēdic⁹ in stercoꝛe sedet: a capite vsq̄ ad pedes vermib⁹ scatēs. Quid ista miseria miseri⁹? Quid interioꝛe felicitate felici⁹? Perdiderat oīa illa que dederat deus: sed habebat ipsum q̄ oīa dederat deū. Aud⁹ inq̄t exiui de vtero matris mee: nudus reuertar iterrā. Dñs dedit: dñs abstulit: sicut dño placuit ita factū ē: sit nomen dñi bñdictū in secula. Certe paup est: certe nihil habet. Si nihil remansit de quo thesauro iste gēme laudis dei proferunk? Postea tē tatoꝛ ad carnē accessit: oībus sublatis tentatricē vxoꝛem reliquit. Euā dimisit: isz adā ille nō fuit. Et ibi q̄lis inuentus ē quō respondit vxoꝛi blasphemiā suggerēti? Locuta es inq̄t Job. ij. quasi vna ex insipiētib⁹ mulierib⁹. Si bona suscepimus de manu dñi: mala quare nō sustineamus? O virū putrē et integrum. O fedū et pulchrū. O vulneratū et sanū. O in stercoꝛe sedentē: et in celo regnantē. Si amamus imitemur: vt imitemur laboꝛemus. Adiuuat certantē: qui certamē indixit. Nō te sic expectat de⁹ in agone certantem vt ppl's aurigā. Clamare enim nouit: adiuuare non nouit? Coꝛone venā parare pōt: vires subministrare nō pōt? Hoc enī nō de⁹. Et forte dū spectat: plus laboꝛat sedēdo q̄ ille luctādo. Deus q̄ spectat certatoꝛes suos: adiuuat eos inuocantes. Nam vox athlete ipsius est ī psalmo. Si dicebā motus ē pes me⁹: mia tua dñe Ps̄. xciij. adiuuabat me. Nō ergo pigri fratres mei queram⁹: petam⁹ et pulsemus. Qui querit inuenit: qui petit accipit: ꝛ pulsanti Luce. xj. aperietur: p̄stante dño nostro iesu christo: cui est honoꝛ et imperium cū patre et spiritusancto in secula seculoꝛū. Amē.

¶ Item eodē die Homelie de eo qō scriptū est in euāgelio ſm Johannē. Erat quidam languens Johan. xj. Lazarus. ꝛc̄. q̄ habētur in expositione doctoris Tract. xlviij. fo. cxcvij. col. ij. Et inter sermōes de Verbis dñi. xliij. fo. lx. col. iij. et lij. fo. lxv col. iij. Et in libro. lxxxiij. q̄stionū: q̄stione. lxv.

¶ Sabbato post quartā dñicā ī quadragesima: de eo qō Jesus p̄cepit populo vt parati essent Josue. j. ad trāseundum iordanem. Et de Raab meretrice: Et subuersione Hierico. Sermo. j. Josue. vj.

SIcut frequenter charitati vre suggessim⁹ fratres Ser. cvj. charissimi: moyses nō solū typū xp̄i sz etiā figurā A legis intelligik habuisse. Deniq̄s in mōte vbi dñs Mat. xvij. trāsfigurat⁹ ē: moyses ꝛ helyas loq̄bant cū eo. Et in illis duob⁹ lex ꝛ ꝓphetia significatur. Mortuo q̄ moyse iesus suscepit imperiū: ꝛ cessante lege dñs nr̄ ver⁹ iesus tot⁹ mūdi obtinuit principatū. Jesus q̄ ille q̄ typū dñi ꝑferebat: veniēs ad ioꝛdanē dixit ad populū. Parate vobis cibos ad diē tertiū. Diem tertiū fratres charissimi: trinitatis agnoscimus ēe mysterū. Quos q̄ cibos ꝓparare debem⁹: vt ad diē tertiū veniam⁹? Videk mihiq̄ cab⁹ iste fides itelligi debeat In xp̄ianis enī fides ē p quā ī trinitatē credik: ꝛ ad sacramē- tū baptismi puenik. Quod ergo tūc iesus ille dixit ppl'o suo: hoc nunc ꝛ ver⁹ iesus p ministros suos dicit populo xp̄iano Quid ē enī aliud dicere. Parate vobis cibos ad diē tertiū Josue. j. nisi trinitatis susciptе sacramētū? Post hec ioꝛdane trāsito B q̄si baptismi ꝓpleto mysterio: popul⁹ israel terrā repromissio Josue. iij. nis ingredik. Verū ē fratres charissimi. Nisi q̄s p baptismi sacramētū trāsierit: terrā vere repromissionis: id ē eternā beatitudinē nō videbit. Mittit tū iesus duos exploratoꝛes ad Josue. ij. ciuitatē hierico: ꝛ suscipiunk a meretrice. Jesus duos mittit exploratoꝛes: qz verus iesus datur⁹ erat duo p̄cepta dilectionis. Quia et reuera q̄d nobis aliud q̄s mittit ver⁹ iesus

nisi vt diligam⁹ deũ: diligamus ⁊ primũ: Dixit ergo iesus. Preparate vobis cibos: ⁊ estote parati ad diem tertiũ. Sic enim tũc preparatis cibis die tertio vẽtũ est ad iordanẽ fluuium: ita ⁊ nunc in ecclesia catholica assumptis spiritalibus cibis fidei: spei ⁊ charitatis: peruenik ad trinitatis mysteriũ ⁊ ad baptismi sacramentũ. Tulit aũt iesus duodecĩ lapides: C
Josue. iiij et posuit in iordane. Ex ipo iordane tulit alios duodecim: ⁊ fixit i loca castroꝝ. Illi duodecim q̃ missi sunt in iordane: videntur mihi typũ habuisse patriarcharũ. Illi vero q̃ leuati sunt de iordane: figurã habuisse apostoloꝝ. Post mortẽ enim moysi sepultis patriarchis: apli surrexerũt. Sic ⁊ in psalmo
Pſ. xliij. legimus. Pro patribus inquit tuis nati sunt tibi filij: constitues eos principes sup oẽm terrã. Sic sepultis patriarchis apli nascunk: quõ sepulto seniore populo: iunior popul⁹ iesu duce i terrã repromissiõis inducik. Senior ille popul⁹ typũ habuit iudeorũ: iunior vero figurã habuit gẽtiũ. Ille populus senior trãsito mari rubro sepelik in heremo: iunior ẽo populus ad ꝟ transijt iordanẽ fluuiũ vt acciperet regnũ. Verũ est fratres. Nemo btitudinẽ regni celestis accipiet: nisi p⁹ baptismi sacramenta trãsierit. Nam de illo seniore nõ amplius q̃ duo meruerũt terrã repromissiõis intrare: ⁊ in ipis duob⁹ aliqd figuratũ esse cognoscim⁹. Sicut enĩ supra dictũ est: duo sunt pcepta dilectionis: q̃ xpianũ populũ inuitãt vt vitã eternã accipiãt. Ita illi duo fuerũt q̃ iudeoꝝ populo cõsilium dabãt: q̃ si in deum crederẽt: feliciter terrã repromissionis introirẽt. Post hec ad ciuitatẽ hierico vẽtũ ẽ: ⁊ muri
D
Josue. vj. ei⁹ ad clamoꝛ populorũ ⁊ sono tubarũ vsq̃ ad fundamenta deiecti sunt. Hierico fratres typũ habuit mũdi hui⁹. Sicut enĩ tũc canentib⁹ tubis muri illi ceciderũt: ita ⁊ nũc oportet vt ciuitas mũdi: id ẽ supbia cũ suis turrib⁹: auaricia scz inuidia atq̃ luxuria simul cũ populis: id ẽ oĩb⁹ cõcupiscẽtijs malis: assidua sacerdotũ predicatione destruak atq̃ dispereat. Non ergo oportet vt sacerdotes i ecclesia taceãt: sed audiãt
Esa. lviij. dñm dicentẽ. Clama ne cesses: q̃si tuba exalta vocẽ tuã: ⁊ annuncia populo meo scelera eoꝝ. Clamare q̃ iubemur: ⁊ vehemẽter clamare. Reparcas inq̃t: id ẽ pctõris inq̃trati ne tacẽdo pereas: et dũ verecũdie ei⁹ cõsulis nõ cõsulas sanitati: ne vulnera illi⁹ q̃ clamãdo resecare poteras: reticẽdo in peius enutrias. Clamare q̃ iubemur: ⁊ ne q̃s senõ audisse dicat aut quẽq̃ vox lateat sacerdotis: vehemẽter clamare. Et ne forte hoc ipz nõ sufficeret: addidit dicẽs. Sicut tuba exalta vocẽ tuã. Scitis q̃ tuba nõ tã oblectationis eẽ soleat q̃ terroris:
E nõ tã delectationẽ pferre: q̃ inferre formidinẽ. Tuba itaq̃ pctõribus necessaria ẽ: q̃ nõ solũ aures eorũ penetret: sz ⁊ coꝛ cõcutiat: nec delectet cãtu: sz castiget auditu: ⁊ strenuos q̃sq̃ hortek in bonis: ⁊ remissos terreat p delictis. Nam sicut in prelio tuba formidolosi militis mẽtẽ deijcit: ⁊ aim fortis accẽdit: ita ⁊ sacerdotalis tuba mentẽ pctõris hũiliat: animos viri sicti corroborat. Nec parcit voci: vt parcat saluti: et vno eodẽq̃ sono isti ad hortationẽ dat quẽ admodũ sit fortior ad vincendũ: illi terroꝛe incutit quẽ admodũ sit tardior ad peccãdũ. Nec enĩ cõsuetudo tube ẽ: vt delinquẽtũ opa dissipet
Josue. vj. et sctõrũ facta cõfirmet. Denĩq̃ sacerdotalib⁹ tubis hierico muri q̃ intra se cõtinebãt pctõrũ populũ coꝛruerũt. Nõ illos pulsauit aries: nõ expugnauit machina: sz q̃ murũ est sacerdotalis son⁹ aut tube terroꝛ euertit. Muri q̃ aduersus ferruꝫ inexpugnabiles extitterãt: sacra tubaꝝ voce collisi sũt. Quis enim nõ stupeat in illo facto saxa sono dirupta: fundamenta clangoꝛe esse quassata: ⁊ ita vniuersa collapsa: vt cũ victoꝛes nihil manu lederẽt: apõ aduersarios nihil stabile remaneret Sed q̃uis muros illos nemo contingeret: expugnabãtur tñ forinsecus sono iustorũ: intrinsecus habitacula pctõrũ. Sic enĩ equo dei iudicio ⁊ iustis aperuerũt viã: ⁊ defensionẽ perfidis negauerũt. Sed hec oĩa in figura facta esse nõ dubiũ ẽ.
F Nam sacerdotales illi⁹ tpis tubas q̃d aliud pfigurasse credim⁹ q̃ huius tpis sacerdotũ predicatiões: p q̃s non cessant pctõrib⁹ terribili sono austerũ iudicũ nũciare: triste gehẽne interitũ pdicare: et quodã cõmunitionis strepitu aures delinquẽtũ ꝟberare? Sicut enĩ tũc tubarũ clãgoꝛ destructis cementoꝛũ muris ad populi interioꝛa puenit: ita nũc pdicatio sacerdotũ destructis prauis cogitationib⁹ ad aĩe nuda pertrãsit. Et sicut sacre vocis son⁹ cõtumacẽ populũ destruxit et captiuauit: ita et nũc sacerdotalis pdicatio populũ peccatoꝛem subiugat. Septem q̃ dieb⁹ (sicut scriptura dicit) murꝰ hierico sacerdotalib⁹ tubis circũdati ceciderũt. Unde nos j. Coꝛ. ij.
spiritalibus spiritalia cõparãtes: dicimus q̃ hoc septenario nũero nũcq̃ sacerdotes dei non tã vna ciuitas destruit: q̃ totius mũdi iniq̃tas dissipak. Nam sicut i singularis vrbis nũcupatione vniuersi mũdi habit⁹ figurak: ita septẽ dierũ circuloꝝ tot⁹ mũdi spacia distiguunk p q̃ sacerdotaliũ pdicatio num tube ipsi seculo excidiũ annũciant et iudiciũ cõminank sicut scriptũ est. Cũ mundus peribit et oĩa q̃ in mundo sunt j. Johã. ij.
Qui aũt facit voluntatem dei manet in eternum: sicut ⁊ xps in eternum manet. Cui est honoꝛ et gloria cum patre et spiritusancto in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Itẽ eodẽ die Homelia de eo qõ scriptum est i euãgelio fm Jo. Ego sũ lux mũdi. ⁊c. q̃ habek in Johã. viij
expositiõe doctoꝛ. tra. xxxiiij. fo. clxxxj. col. iij.

¶ Dñica i passione dñi. De Sãsone. Sermo. j.
In quo dicit q̃ in christo fuit fortitudo dei: et infirmitas humana ostenditur figuraliter.

In lectione ista q̃ nob recitata ẽ fratres charissimi Ser. cvij
multa ⁊ nimia obscura diuina mysteria cõtinẽtur A
Que q̃ non possunt breuiter explicari: hac sola ex causa psalmos matutinos tẽperi⁹ voluim⁹ cõsummare: ne vos sermo plixioꝛ fatigaret. Et q̃ boꝛa cõsuetudinaria de ecclesia exituri estis: ea q̃ dicẽda sũt fm vram cõsuetudinẽ cũ silẽtio ⁊ quiete attẽto aĩo audite. Samson fratres Judi. xiiij
dilectissimi q̃lẽ fortitudinẽ habuerit de gra dei nõ de natura pprua iã audistis. Nam si fortis esset nat⁹: cũ ei capillus diminueret: fortitudo non adimeret. Et vbi erat illa potẽtissima fortitudo: nisi in eo q̃ scriptura dixit. Incedebat cum illo spũs dñi? Ad dñi spm̃ ptinebat illa fortitudo. In samson vas erat: in spũ plenitudo erat. Vas impleri ⁊ exinaniri põt Videamus q̃ allophylis q̃lẽ parabolã samson ꝓposuit. Demãducãte inq̃t exiuit cib⁹: ⁊ de forte ẽ egressa dulcedo ꝓpodita ẽ hec pabola: delata ẽ ad amicos: soluta ẽ: victus ẽ samson. Nic si iust⁹ ẽ latet valde: ⁊ in pfundo ẽ viri hui⁹ iusticia Nã ⁊ q̃ legik: vict⁹ blãditijs muliebrib⁹: ⁊ q̃ ad meretricẽ intrauerit: videte hui⁹ meritũ vacillare min⁹ intelligẽtibus secreta ✠ritatis. Recram⁹ fratres charissimi q̃d significauerit vict⁹: q̃d figurauerit ✠tus: q̃d significauerit cedẽs blãditijs muliebrib⁹: q̃d significauerit pdẽs secretũ parabole: q̃d significauerit intrãs ad meretricẽ: q̃d significauerit vulpes Judic. xv.
capiẽs: ⁊ p caudas vulpiũ q̃b⁹ igne alligauit inimicoꝝ fructus incẽdẽs. Quos q̃dẽ fruct⁹ de cõpẽdio incẽdere potuit si nõ in vulpib⁹ mysteriũ cogitaret. Munq̃d stipula arida ardere nõ potuit: nisi igne p eã vulpes traxissent. Intelligam⁹ ergo fratres charissimi grãdia hic latere mysteria q̃ viderat Samson fratres dilectissimi xpm significabat. Veruz mihi B
dicere video: sz cõtinuo occurrit cogitantib⁹. Et xps vicek blanditijs muliebrib⁹? Et xps quõ intelligik ad meretrices intrare potuisse? Deinde et xps capite nudak: capillo radik: ✠tute spoliak: alligak: excecak: illudik. Euigila fides: attẽde q̃d sit xps: nõ solũ q̃d fecerit: sed etiã quid passus ẽ christus. Quid fecit. Opatus ẽ vt fortis: passus ẽ vt infirm⁹. In vno intelligo vtrũq̃: video fortitudinẽ filij dei: video infirmitatem filij hois. Accedit ⁊ aliud: q̃ xps totus quõ eũ scriptura Ephe. v.
cõmendat: ⁊ caput ⁊ coꝛpus ẽ. Sicut ecclesie caput est xps: ita xpi coꝛpus ecclesia ẽ. Habet ergo ecclesia i se fortes: habet infirmos. Habet iustos: habet ⁊ iniustos. Modo enĩ coꝛpus xpi q̃ iustis area ẽ: postea hoꝛreũ erit. Cũ cũ area ẽ: nõ
Mat. xiij. recusat paleas sustinere. Cũ tps aduenerit reponet triticum C
⁊ a paleis segregabit. Quedã ergo fecit sãson ex psona capitis quedã ex psona coꝛpis: totũ tñ ex psona xpi. In eo enĩ q̃ virtutes ⁊ mirabilia opatus ẽ samson: caput ecclesie xps signi cabat: in eo aũt q̃ prudẽter fecit: illoꝝ q̃ i eccl̃ia iuste viuunt: imaginẽ gessit. Ubi forte pũct⁹ ẽ: ⁊ caute egit: eos q̃ i eccl̃ia pctõres sũt figurauit. Meretrix quã samsõi ꝓtugiũ sumit ecclesia ẽ: q̃ añ agnitionẽ vni⁹ dei cũ idolis fornicata fuit: quã postea sibi xps adiũxit. Postq̃ ab eo illũiata fidẽ suscepit: etiã ꝟ meruit vt p eũ salut⁹ sacramẽta coglceret: ⁊ ab eodẽ reuelarẽt ei mysteria celestiũ secretoꝝ. Nã q̃stio ipa q̃ cõtinet.
De edente exiuit cib⁹: ⁊ de forte ẽ egressa dulcedo: q̃d aliud significat q̃ xpm a mortuis resurgentem? De edẽte vtiq̃: id Johã. vj.
est de morte que cuncta deuoꝛat atq̃ consumit: exiuit cibus

ille qui dixit:Ego sum panis viuus qui de celo descēdi:quē humana exarcerbauit iniquitas:eiq; aceti ⁊ fellis amaritudinē ꝓpinauit:atq; ab eo plebs gentiū vite dulcedinē ꝑuersa suscepit:ac sic de mortui leonis ore:id est de christi morte qui accubans dormiuit vt leo:apum:id est christianorū ꝓ
Judi.xiiij cessit examen. Qđ aut̄ dicit:Nō inuenisseris ꝓpositionez meā:nisi arassetis in vitula mea:hec vitula:id est ecc̄la reuelata sibi a viro suo secreta fidei mysteria trinitatis: resurrectionis:iudicij pariter ⁊ regni:in fines terre ap̄lorū ⁊ sanctorū doctrinat predicatione vulgauit:⁊ intelligentib⁹ atq; cognoscētib⁹ eterne vite premia repromisit. Sequit aūt:Iratus est samson q; duxit sodalis eius vxorez ei⁹. Sodalis iste
D oim hereticoꝝ figurā gessit. Magnū secretū est fratres mei Mā hereticī qui ecc̄lam diuiserūt:vxorē dñi sui ducere ⁊ abducere voluerūt. Dee ecc̄la em̄ de euāgelijs exierūt:qui impietatis adulterio ecclesiā:id est xp̄i coꝝ in partē suam conauit inuadere. Ūñ fidelis ille seru⁹ ⁊ amicus dñice sponse lo-
ij.Cor.xj quit. Despondi em̄ vos vni viro virginē castā exhibere xp̄o.
Judic.xv. Videam⁹ mysterium:iste samson q̄d fecerit offensus. Cepit em̄ vulpes.i.adulterātes sodales. de quib⁹ dicit in cāticoꝝ:Capite nobis vulpes paruulas exterminātes vineas
Cant.ij. Quid est capite? Id est cōp̄ehēdite:cōuincite:cōfutate:ne exterminent ecc̄lastice vinee. Quid est aliud vulpes capere nisi hereticos diuine legis auctoritate reuincere:⁊ sanctarū scripturarū testimonijs velut quibusdā vinculis alligare atq; cōstringere? Vulpes capit:ligatis caudis ignez apponit. Quid sibi volūt caude vulpiuꝝ colligate? Caude vulpiū q̄d sunt:nisi posteriora hereticorum: qui prima habent magna ⁊ blāda ⁊ deceptoria opa:posteriora ligata:id est dānata:et ignē in fine trahēt.ia:vt eorū fruct⁹ ⁊ acta cōsumant:qui suis
E seductionib⁹ acq̄escunt? Q; aūt intrauit ad meretricē:si sine
Judic.xvj causa fecit quicūq; fecit:immūdus est. Si nō ita intrauit vt cōcuberet:mysterij causa fortassis intrauit. Sz ꝓcubuisse nō legim⁹. Sequit: Inimici vero expectabāt ad portas ciuitatis vt cōp̄ehenderēt eū cum de meretrice ad quā intrauerat fuisset egressus. Ille aūt dormiebat. Videte quēadmodum nō scriptū est: q; mixt⁹ est meretrici:sed scriptuꝝ: q; dormiebat. Vbi surrexit inq̄t media nocte exiit:abstulit portas ciuitatis ipsi⁹ cū seris:⁊ easdē portas in cacumine mōtis posuit Ab allophylis teneri nō potuit:portas ciuitatis quibus ad
xuer.xxx. meretricē intrauit abstulit:⁊ in mōtē leuauit. Quid est hoc? Infernū ⁊ amorem multeris: vtrūq; scriptura cōiungit. Inferni ignē tenebat dom⁹ meretricis. Ꝓ infer⁹ ponit dom⁹
☞ meretricis. Recte ꝓ inferis ponit:q; neminē repellit: oēs intrantē ad se trahit. Agnoscim⁹ hoc loco redēptoris nostri
Matth. opera. Postq̄ synagoga ad quā venerat a se ꝑ diabolū separata est:postea q̄ eum decaluauit:id est in loco caluarie crucifixit:ad inferna descendit:⁊ inimici custodiebāt locū dormiētis:id est sepulchrū:⁊ capere volebāt quē videre nō poterant
F Ille aūt dormiebat ibi. Hoc ideo dixit:q; vere mortu⁹ erat Et qđ dictum est:Media nocte surrexit:hoc significauit: q; in secreto surrexit. Aperte em̄ passus est:solis aūt discipulis ⁊ certis quibusq; resurrexisse manifest⁹ est. Ergo q; intrauit oēs viderūt:q; surrexit pauci cognouerūt:tenuerunt⁊ palpauerūt. Tollit tñ portas ciuitatis:id est aufert portas inferni Quid est portas inferni tollere:nisi mortis imperiū remouere? Recipiebat em̄:nō remittebat. Quid aut̄ fecit dñs iesus
Act.j. xp̄s? Ablatis portis mortis:ascēdit in cacumē montis. Mo-
Judic.xvj uim⁹ eū ⁊ resurrexisse:⁊ in celos ascendisse. Quid est aut̄ q; ⁊ in capillis virtutē habebat? Et hoc fratres diligēter aduertite. Virtutē nō habuit in manu:nō in pede:nō in pectore:nō in ipo capite:sz in capillis:in crinib⁹. Quid sunt capilli:quid come? Et nos videm⁹:⁊ interrogat⁹ apostol⁹ respondet no-
j.Cor.xj. bis:Coma velamētū est. Et in velamēto xp̄s habebat virtutē:qñ vmbre veteris legis eū tegebāt. Coma ḡ samson i velamēto erat:q; i xp̄o aliud videbat:⁊ aliud intelligebat. q̄d sibi aūt vult q; pditū ē secretū:⁊ decaluat⁹ ē samson:nēpta ē lex⁊ passus ē xp̄s? Christū em̄ nō occiderēt:si legē nō cōtempsissent.
Joh.xviij Mā nouerāt ⁊ ipsi q; eis xp̄m nō licebat occidere. Dicebant iudici: Nobis nō licet occidere aliquē. Decaluat⁹ est samson reuelata sunt cōdensa:remotū est velamētuꝝ:⁊ xp̄us qui latebat apparuit. Capilli aūt rediuiui caput iterū vestierunt:q;
G iudei nec resurgentē xp̄m agnoscere voluerūt. Fuit quidē in molēdino:fuit cecat⁹:fuit in domo carcer⁹. Domus carcer⁹ vel molendinū labor est hui⁹ seculi. Excecatio aūt samson illos indicat:qui infidelitate cecati xp̄m nec virtutes operantē nec ascendentē ad celestia cognouerūt. Cecitas ergo samson quā intulerūt:cecitatē iudeorū significabat. Christ⁹ aūt a iudeis ⁊ cōp̄ehensus est⁊ occisus. Adduxerūt ergo eū inmici vt illuderēt ei. Jam hic imaginē crucis attēdite. Expās sas em̄ man⁹ ad duas colūnas ḡsi ad duo ligna crucis extēdit sz aduersarios suos iterēpt⁹ oppressit:⁊ ulti⁹ passio interfectio facta ē pleḡntiū. Et ió scriptura ꝯcludit. Plures mortu⁹ occidit:q̄z viu⁹ occideret. Mā ꝑ mysteriū in dño nr̄o iesu xp̄o impletū est: Redēptionē nr̄am quā ipe viuēs mīme celebrauerat:mortu⁹ ꝓsūmauit. Cui ē honor ⁊ glia in scl̄a scl̄oꝝ: Āmē.

¶ Item in eadē dominica Homelia de eo quod scriptū est in euangelio ſm Johannez: Quis arguet me de pctō tē. que habeť in expositione doctoris. Tracta. xlij. fo. clxxxix. col. ij. Johā. viij

¶ Feria secunda post dominicā passionis domini: de Gedeon cuius hystoria moraliter exponit Quidq; Tau littera significet exponit. Ser.j.

IN Odierna die audiuimus fratres q; cū sub arbore querc⁹ Gedeon filius Joas triticeā messem vir- Ser.cviij. A
ga cederet angelo ꝓmittēte audire meruit:q; ipe Judic. vj.
a potestate inimicoꝝ in libertatē dei populū vindicaret. Nec mirū si electo ad gratiā:cū sub vmbra iam tunc sancte crucis ⁊ venerabilis sapiēcie p̄destinato incarnatiōis future mysterio cōstitut⁹ Feracis segetis sensibilia de latibulis frumēta ꝓduceret:electionēq; sanctorū a purgamēt⁹ inanis palee seḡstraret:qui tanq̄ virga veritatis exercitati:superflua veteris hois cū actib⁹ ei⁹ deponētes:quasi in torcularī ita in ecc̄la congregank. Ecclesia em̄ torcular est fontis eterni in qua celestis vit⁹ fruct⁹ exundat. Gedeon vero cū audisset B
q; per eū dñs plebē suā a multitudine hostiū liberaret: obtulit in sacrificio hedū capraꝝ:cui⁹ carnē ſm p̄cepta angeli et azyma supra petrā posuit ⁊ in eā ius ꝓfudit. Que simul virge cacumine quā gerebat angelus dei cōtigit:⁊ de petra ignis erupit:atq; ita sacrificiū qđ offerebak assumptū est. Per qđ indiciū declaratū videť:q; petra illa typū habuerit co:portis xp̄i:q; scriptū est:Bibebāt aūt de spirituali ꝯsequente eos pe- j.Cor.x.
tra:petra aūt erat xp̄s. Qđ vtiq; nō ad diuinitatē ei⁹ sz ad carnē relatū est:q̄ sitientiū corda populoꝝ penni riuo sui sanguinis inundauit. Jā tū cigit in mysterio declaratuꝫ est:q; dñs iesus in carne sua totī⁹ mūdi pctā crucifixus aboleret:nec solū delicta factoꝝ:sz etiā cupiditates animorū. Caro em̄ hedi ad culpā facti referť:ius ad ullecebras cupiditatū: sicut scr̄i-
ptū ē. Qz ꝯcupiuit ppl⁹ cupiditatē pessimā ⁊ dixerūt:Quis Nume. xj.
nobis dabit carnē? Q; igit extēdit angel⁹ virgā ⁊ tetigit pe- Judic. vj.
trā:de q̄ exiuit ignis:ostendit q; caro dñi repleta spū diuino: pctā oīa humane ꝯditionis exureret. Ait dñs aut:Ignē venit mittere in terrā. Aduertit igit vir doct⁹ ⁊ plagus futuroꝝ Luce. xij.
C
supna mysteria:⁊ ideo ſm oracula occidit vitulum a pre suo idolis deputatū:⁊ septennē aliū imolauit deo. Quo facto manifestissime declarauit:post aduentū dñi oīa abolēda eē gētilitat⁹ sacrificia:solūq; sacrificiū deo dñice passionis ꝑ religione ppli deferendū. Et ten̄ vitul⁹ ille erat in typo xp̄i. Se- Esa. xj.
ptē aūt annoꝝ erat:q; in xp̄o septē spiritaliū plenitudo virtutū:vt Esaias dixit:habitabat. Huc vitulū abrahā obtulit Gen. xviij
qñ die dñi vidit⁊ gauisus est. Hic est qui nunc in hedi typo: Johā. viij
nūc in ouis:nūc in vituli offerebak: Sed q̄ sacrificiū ꝑ delict⁹ sit:ouis q̄ volūtaria hostia:vitul⁹ q̄ imaculata sit victima. Preuidit ergo mysteriuꝫ sanct⁹ Gedeon. Deniq; elegit D
trecētos viros ad plīū:vt oīder⁊ non in numero multitudi- Judic. vj.
nis:sz in sacramēto crucis mūduꝫ ab incursu grauiū hostiū liberandū. Trecēti em̄ in greca.⁊ tau sīlitudinē crucis oīdunt Et sz fort⁹ esset⁊ fidens:plenitudo adhuc de dño future victorie documēta ārebat dicēs: Si saluas i manu mea isr̄ quēadmodū locut⁹ es dñe:ecce ego pono lanā vell⁹ i area:⁊ si ros factus fuerit sup vell⁹ ⁊ sup oēz terrā siccitas:cognoscā q; i manu mea sz ꝓmissa tua ppl⁹ liberab. Et ita factū est. Sz adiecit poste a vt rursus ros p̄oflueret per totam terrā:⁊ siccitas esset in vellere:⁊ ita completum est. Ros enim⁊ in vellere fides E
erat in iudea:q; sicut ros verba dei descendūt. Unde ⁊ moy- Deu. xxxij
ses ait: Expectetur sicut pluuia eloquium meum: et sicut

ros verba mea. Ergo qñ totus orbis infructuoso estu gentilis superstitionis arebat: tunc erat ros ille celestis visitationis
Matth.xv in vellere: id est in iudea. Postea vero q̃ oues q̃ perierãt domus israel: vnde puto figurã iudaici velleris adumbratam: oues inquã ille fontẽ aque viue negauerũt: ros fidei exaruit in pectoribꝰ iudeorũ: meatusq̃ suos fons ille diuinus in corda gentiũ deriuauit. Inde est q̃nũc fidei roze torꝰ orbis bumescit: at vero iudei pphetas suos ꝛ consiliarios pdiderunt
Esaie.v. Mecmirũ si pfidie subeũt siccitatẽ: quos dñs deus pphetici imbris vbertate priuauit dicens. Mãdabo nubibꝰ ne pluãt sup vineam istã. Est em̃ ppheticenubis pluuia salutaris: si-
Ps.lxxj. cut dauid dixit: Descẽdet sicut pluuia in vellus: ꝛ sicut stillicidia stillãtia super terrã. Mãc nobis scripture diuine totꝰ mũdi pluuiã pollicebant: que spiritu diuini roris rigaret orbẽ sub dñi saluatoris aduẽtu. Venit ergo iaz ros: venit pluuia: venit dñs stillicidia secũ celestia deferens: ꝛ ideo iã nos bibim̃ qui ante sitiebam̃: ꝛ diuinũ illũ spiritu haustu interiore potam̃. Hoc ergo prꝛeuidit sanctꝰ Gedeon: q̃ verum ꝛ spiritalẽ rorẽ etiã gentes nationesq̃ erant fidei pceptione bibiture. Nec tũc ociose Gedeon vellus nec in cãpo posuit nec
Matth.ix. in prato: sed posuit in area vbi messis est tritici. Messis autẽ multa operarij vero pauci: eo q̃ p fidem dñi in eccl̃ia futura esset messis fecũda virtutũ. Nec illud ociosuz est q̃ exiccauit vellus iudaicuz: ꝛ rorem eius misit in peluim vt repleret aq̃: nõ tamen ipse ex eo rore pedes lauit: Alij debebak tanti prꝛogatiua mysterij. Expectabak xp̃s: qui sordes olim solus posset abluere. Nõ erat tantꝰ gedeon: qui hoc sibi mysteriũ vendicaret. Non em̃ gedeon sed filius bois venit nõ ministrari:
Matth.x. F sed ministrare. Aliquotiens ea que dicunk: rogo vos fratres vt nõ moleste accipiatis: qꝛ ꝓpter tardiores quosq̃ꝛ simplices breuiter replicam̃. Qui em̃ litterati et docti sunt: deo prꝛpitio sine labore intelligũt que dicunk: reliq̃s vero idiotis at q̃s simplicibꝰ nisi breuis recapitulatio facta fuerit: timeo ne ex his que dicunk parũ capere possint. Gedeon fratres dile-
Recapitulatio. ctissimi typũ gessit dñi saluatoris. Et q: trecẽti fm̃ grecũ cõputũ crucẽ faciũt: ita tunc Gedeon in trecentis viris iudeorũ populũ de crudelissimis gentibꝰ eripuit: quõ postea xp̃s per mysteriũ crucis totũ genꝰ humanũ de potestate diabolꝰ liberauit. Torcular em̃ vbi messez terebat ꝓpter assiduas tribulationes eccl̃ie typuz gessit. Messis q̃ cedebak xp̃ianũ populũ significauit: quẽ aduentes xp̃s virga discipline vel baculo crucis sue: a paleis: id est a pctis omnibꝰ separauit. Mã ꝛ angelꝰ ille qui venit ad eũ: ꝛ ipse in typũ dñi saluatoris accipik. Arborẽ sub qua stetit ꝛ virgã quã tenuit: crucem significasse manifestuz est. Petra illa sup quã gedeon obtulit holo
j.Cor.x. causti: xp̃s erat. Sic em̃ ait apl̃s. Petra aũt erat xp̃us. Deus ille qui oblatꝰ est: humanũ genꝰ pctis obnoxiũ designauit. Et angelꝰ virga sua tetigit petrã ꝛ exiit ignis: cõsumpsit hedũ illum: crux tetigit xp̃m: ꝛ de petra q̃ erat xp̃s ignis exijt charitatis: qui humani generis pctã ꝙsumpsit. De ipso enim
Luce.xij. verus gedeon xp̃s in euãgelio dixit: Ignem veni mittere in terrã: ꝛ q̃d volo nisi vt accendak? Taurꝰ vero quẽ occidit: et ipse dñm figurabat: qui ꝓ redẽptione generis humani oblatꝰ est. Et aũt septẽ annorũ erat: septẽplicẽ gratiã spiritussancti
G que in xp̃o venit significasse videk. Vellus q̃ in area posuit ꝛ rogauit dñm vt in solo vellere esset ros: ꝛ in omni terra siccitas: ꝛ factũ est ita: ꝛ iterũ rogauit vt vellus remaneret siccum ꝛ in tota area esset ros: vellus significauit pplz iudeoꝝ: area aũt in toto mũdo pplm̃ oim̃ gentiũ. Et q: primo tpe ros verbi dei in sola iudea fuit: ꝛ totus mund̃ in siccitate remãserat ideo primũ ros in vellere venit ꝛ area sicca fuit: postea xp̃o q̃ iudei xp̃m dñm occiderũt: per passionis iniuriaz expressum est vellus: ꝛ remãsit iudeorũ pplz aridus ꝛ siccus: ꝛ in totam aream: id est vniuersuz mundũ ad omes gentes: nõ solũ ros: sed etiã pluuia verbi dei ꝛ apl̃oꝝ flumina puenerũt. Deni q̃ in vniuersa terra quasi area roze gr̃e pseuerante in nobis spiritalis irrigak ecclia: ꝛ infelix synagoga ab omni humoze
H vel pluuia diuini verbi sicca remãsit ꝛ arida. Ut hec ergo spiritalis pluuia ꝛ ros diuine gratie pseueret in nobis: oĩa que pdicank salubriter cogitãdo: nobis inuicẽ colloquẽdo velut munda animalia: ruminem̃: vt vtilẽ succuz vnde anima nr̃a in eternũ possit viuere habere possim̃: ꝛ talibus delitijs sa-
ps.cxviij. tiati cuz ꝓpheta dicere mereamur: Et dulcia faucibꝰ meis eloquia tua dñe. Sed tũc in nobis dulcedo verbi dei poterit pmanere: si hoc etiã alijs plenaꝛ pfecta charitate frequentiꝰ referendo voluerim̃ ingerere: vt nõ solũ de nostra sz etiaz de aliorũ salute lucra nobis spiritalia possim̃ quidere: auxiliãte nobis dño nostro iesu xp̃o: cui est honoꝛ ꝛ imperium cũ patre ꝛ spũsancto in secula seculorum: Amen.

¶ Item eodem die Homelia de eo qꝛ scriptum est in euãgelio fm̃ Johannẽ: Miserũt principes ꝛ pharisei ꝛc̃. que habek in expositione doctoris Tracta.xxxj.fo.clxxix.col.j. Johã. viij.

¶ Feria tertia post dñicam passionis: de illo versu psalmi. Sicut deficit fumus deficiãt ꝛc̃. Sermo.j. In quo dicit q̃ qñ nos flagellamur siue cũ alij flagellantur admonemur vt corrigamur. Ps.lxviij.

Adiuimus ꝛ cõtremuim̃ quod in voce psalmi est pphetatũ. Aut em̃. Sicut deficit fumꝰ deficiãt: sicut fluit cera a facie ignis: sic pereant pctores a facie dei. Nõ dubit o fratres charissimi q̃ oĩm vestꝝ corda ꝓcussa sint: nec cuiusq̃ conscietia sub his verbis intrepida steterit. Quis em̃ gloriabik castũ se habere cor: aut quis gloriabik mundũ se esse a pctis? Ac p hoc cũ scriptura dicit: Sicut fluit cera a facie ignis. sic pereant pctores a facie dei: quis nõ cõtremiscat: quis nõ pauibund? exiliat? Quid ergo faciam̃: aut que spes nobis est? Neq̃ em̃ frustra hec cantantur. Aut vero cũ hec dicit, pphetaoptat ea hoibꝰ: ac nõ potiꝰ ventura prꝛeuidet? In verbis quidẽ figura optãt, apparet sz intelligik prꝛsciẽtia nũciantis. Sicut em̃ quedã in scriptura pphetarũ tanq̃ in prꝛeritũ facta narrank cũ futura pdicantur: ita quedã tanq̃ voto dicunk optantis. Sz qui recte intelligũt qꝛ audiũt: visionẽ prꝛenũciantis agnoscũt. Longe aũt ante natiuitatẽ dñice incarnationis: isti psalmi dicti atq̃ cõscripti sunt. Nõ ante deũ xp̃m: sed ante natuz ex virgine maria xp̃m. Mã, pfecto pater abrahã longe ante dauid regez cuius rpe hi psalmi cantati sunt fuit. Dñs autẽ dixit: Ante abrã ego suz. Ipe est em̃ verbũ dei pqꝛ facta sũt oĩa: sz ipe implẽs pphetas: in carne se esse vẽturũ prꝛeos pdixit. Ad ei aũt incarnationẽ ptinet passio. Neq̃ em̃ potuit pati illa q̃ in euãgelio scripta sunt nisi in carne mortali ꝛ passibili quã gerebat. Et ibi vtiq̃ legik: quẽ admoduz dño crucifixo bi q̃ crucifixerũt eũ vestimẽta eiꝰ diuiserunt sibi: ꝛ cũ inuenissent in eis tunicã desup textã: noluerũt eã conscindere: sz sorte sup eã miserunt: vt ad quẽ pueniret integra perueniret: qua significabak charitas: q̃ diuidi nõ põt. Nec ergo cũ in euãgelio iam facta narrank longe ante multos annos in psalmo cũ futura pnunciarenk: tanq̃ gesta ꝛ transacta narrata sũt. Foderũt inq̃t manus meas ꝛ pedes meos: ꝛ dinumeraverunt omnia ossa mea. Ipsi vero cõsiderauerũt ꝛ inspexerunt me: diuiserũt sibi vestimenta me: ꝛ sup vestẽ meã miserũt sortem. Qia tanq̃ prꝛterita dicunk ꝛ futura pdicank. Sicut ergo in xp̃o prꝛteriti tpis futura facta significank: sic in figura optãtis prꝛnũciãtis mẽs intelligenda est. Sic ꝛ de iuda dñi traditore tanq̃ optat ei ppheta: qꝛ venturũ esse prꝛedicit: Et de ipis iudeis: Fiat inq̃t mensa eoꝝ in laqueũ: ꝛ in venationẽ ꝛ in scandalũ. Qꝛ de his prꝛdictũ esse sine dubitatione exponit: sicut de iuda que subeadẽ figura prꝛenunciata sunt apostolus petrus cõmemorat. Mec sine causa ꝛ que futura sunt tanq̃ transacta dicunk. Deo em̃ sic certa sunt: vt iaz prꝛo factis habeank: ꝛ tanq̃ optans videtur dicere, pphetaquod certũ prꝛeuidet esse venturũ: nihil aliud quantuz mihi videtur ostendens: nisi nobis nõ debere displicere cognitã sententiã dei quã firam immobilẽq̃ cõstituit. Et ideo in actibꝰ apostolorũ: cum quidã, pphetanomine Agabus prꝛediceret apostolũ paulum in hierosolyma a iudeis multa esse passurum ꝛ vsq̃ ad vincula puenturum: cum hoc audito fratres reuocare ꝛ retinere vellent ne illuc pgeret quid facitis inquit cõturbantes cor meũ? Ego em̃ nõ solum alligari sed etiam mori parat? sum prꝛo nomie dñi nostri iesu christi. Atq̃ ita cum videret fratres immobilẽ viri ad omia pferenda constantiam dixerũt: Fiat domini volũtas. Nunquid ergo qꝛ dixerũt: Fiat voluntas dei: optauerunt apostolo vt talia pateret: ac nõ potiꝰ mentẽ suã sublimi ꝛ diuino statuto deuotissime subdiderũt? Sicꝛ, pphetacuz dicit: Sicut fluit cera a facie ignis: sic pereãt peccatores a facie dei: videt hoc certissime peccatoribꝰ iminere: ꝛ placet ei qꝛ deꝰ statuit Ps.lxviij. A B C

ne deo ipse displiceat. Quid ergo facim⁹ fratres: nisi vt duꝫ tempus est vitam mutem⁹: ꝛ facta nostra si qua sunt corrigamus? Vt quod sine vlla dubitatiõe venturũ est peccatorib⁹: nos nõ inueniat sup quos veniat: nõ q̄ nõ erim⁹: sed vt nõ tales inueniat q̄lib⁹ vẽturũ eẽ p̄dictũ est. Propterea se iudex vẽturũ minat vt nõ iueniat quos puniat cũ venerit. Propterea illud cantãt pphete vt corrigamur: Si damnare vellet taceret. Memo volẽs ferire: dicit: obserua. Totũ fratres q̃ audiuim⁹ pscripturas: vox est dei dicẽtis: Obserua. Et totum q̃ patimur tribulatiões in hac vita: flagellũ dei est corrigere volentis ne damnet in fine. Quasi dura sunt: molesta sunt: horrẽt q̃ narrant. Que quisq̄ grauia valde patiꝫ in hac vita in cõpatione aũt eterni ignis non parua sed nulla sunt. Siue ergo nos flagellemur: siue cuꝫ alij flagellant: admonemur a dño. Oĩa ista fratres que in hac vita infligunt a dño: admonitiones sunt ꝛ stimuli correctionis nostre. Veniet aũt ignis
E Mat.xxv. eternus de quo dicet illis qui ad sinistrã pstituẽdi sunt: Ite in ignẽ eternũ qui parat⁹ est diabolo ꝛ angelis ei⁹. Tũc actu risuri sunt quidẽ penitentiã. Nã scriptũ est in libro quodã sapien
Sapiẽ.v. tie: Dicent intra se penitentiã agẽtes: ꝛ pre angustia spũs gemẽtes: Quid nobis pfuit supbia: ꝛ quid diuitiarum iactãtia cõtulit nobis? Transierũt oĩa illa tanq̄ vmbra. Erit em̃ ibi penitentia: sed infructuosa. Erit ibi penitẽtia sed dolorẽ habens medicinã nõ habens. Tũc est fructuosa penitẽtia quãdo correctio libera: peniteat te ad vocẽ scripture. Nã ad vocem p̄sentis iudicis: sine causa penitebit te. Tunc iam illa sentẽtia m̃ dictur⁹ est: Et nõ erit q̃ reprehẽdas q̃ sententiã dictur⁹ est. Nõ em̃ tacuit ante nã m. Nõ em̃ te distulit nisi vt
Lu.xxiij. corrigeres te: q̃ quidẽ latrom in cruce pendẽti se mutare p̄misit. Tũc em̃ latro pendẽs cum dño credidit in xp̃m: q̃ de illo discipuli titubauerũt. Cõtempserũt iudei mortuos suscitantẽ: nõ ꝓtempsit latro secuꝫ in cruce pendentẽ. Nõ est ergo q̃ in fine dicat dño: Nõ me p̄misisti bene viuere: aut dilationẽ correctionis nõ mihi dedisti aut nõ ostẽdisti q̃d appeterẽ quid vitarẽ. Videte q̄ non tacet: videte q̄ differt: videte q̄ blandit: hortat: minat. Cõstituit verbũ suũ in sublimitate: p totũ mundũ recitat vniuerso humano generi. Nõ est qui taꝫ dicat: Nescim⁹: nõ audiui. Implet quod dictũ est in psalmo:
Pš.xviij. Nec est qui se abscondat a caloꝛe ei⁹. Modo ergo caloꝛ ei⁹ in verbo eius est. Mutare mõ a caloꝛe eius: ꝛ non deflues sicut
F cera ab igne eius. Nã illud frẽs mei ventuꝫ est aliq̄n q̃ mõ rident impij: q̃ modo cõtẽnunt derisores: q̃ putãt falso cãtari aliq̄n venturũ est. Si nõ venerũt tanta quanta p̄dicta sunt: desperem⁹ ꝛ illud aliq̄n venturũ. Si aũt omĩa que de ecclesia futura prenũciata sũt: iam videm⁹ exhibita ꝛ cecoꝛuꝫ etiã oculos feriunt: quid dubitam⁹ etiã illa vẽtura? Q̃n dicebak ecclia xp̃i futura per totũ orbẽ terrarũ: dicebak a paucis ꝛ ridebak a multis. Modo iam impletũ est q̃ tanto ante predictũ est: Diffusa est ecclesia per totũ orbẽ terraruꝫ. Ante mi-
Gen.xlj.et xxij. lia annoꝛũ promissum est abrahe: In semine tuo benedicent omẽs gẽtes. Venit xp̃s ex semine abrahe: benedicte sunt in christo iam oẽs gentes. Predicta sunt scismata: ꝛ hereses futura: videm⁹ illa. Predicte sũt persecutiones: facte sunt a regib⁹ colentib⁹ idola. Pro ipsis idolis aduersus nomen xp̃i repleta ẽ terra martyrib⁹. Sparsũ est semẽ sanguis: surrexit seges ecclie. Nec frustra orauit ecclesia p inimicis suis. Crediderũt ꝛ qui psequebant. Predictuꝫ est etiam q̄ ipsa idola euertenda essent p nomẽ xp̃i. Nam ꝛ hoc inuenim⁹ in scripturis: Ante paucos annos xp̃iani illa legebãt ꝛ nõ videbãt: adhuc futura illa expectabãt: ꝛ sic abierũt: nõ illa viderũt: sꝫ tñ credẽtes quod futura essent cũ fide abierũt ad dñm. Xp̃is tẽporib⁹ etiã ipsa cernunt. Oĩa que ante predicta sunt de ecclesia: videm⁹ impleta. Sol⁹ dies iudicij nõ est ventur⁹? Ipse solus prenunciat ꝛ nõ venit? Sꝫ adeo sum⁹ duri ꝛ lapidei cordis: vt legamus scripturas: ꝛ videam⁹ oĩa prorsus ad litterã euenisse que scripta sunt: ꝛ de his que remanent desperemus? Quantũ est em̃ q̃ remanet: ad ea que iã nobis exhibita videm⁹? Tam plura de⁹ ostendit ꝛ dereliquo nos fraudatur⁹ est? Veniet iudiciũ reddituruꝫ pro meritis. Bonis bona
G malis mala. Boni simus ꝛ securi iudicẽ expectem⁹. Fratres mei maxime nũc dicentẽ me audite: Volo tecuꝫ computare preterita. Ab hodierna die te muta: cras te alteruꝫ inueniat. Nos aũt puer sitate nostra sic volum⁹ deũ esse misericordem vt nõ sit iustus. Alij rursus quasi presidentes de iusticia sua: sic volũt iustũ vt nolunt misericordẽ. Vtrũq̄ se exhibet de⁹: vtrũq̄ prestat: nec misericordia eius p̄scribit iusticie: nec iusticia eius aufert misericordiaꝫ. Misericors est: ꝛ iust⁹ est. Vnde misericordeꝫ p̄obam⁹? Parcit mõ peccatorib⁹: dat venia confitẽtibus. Vnde p̄bam⁹ quia iustus est? Q̃ vẽturus est dies iudicij q̃ modo differt: nõ aufert. Et cuꝫ venerit redditur⁹ est p̄ meritis. An hoc vultis vt reddat auersis q̃ reddet cõuersis? Fratres: iustũ videt vobis vt ibi ponat iudas vbi posit⁹ est petrus? Et ipse ibi poneret si se conuertisset. Sꝫ de venia desperans: potiꝰ sibi collũ ligauit q̃ regẽ cle Matth. xxvij.
mentiã supplicaret. Itaq̄ fratres sicut dicere ceperã: nõ est vnde rep̄hendam⁹ deũ. Quid cõtra illũ dicam⁹: nõ erit cuꝫ venerit iudicare. Cogitet vnusquisq̄ pctã sua: ꝛ mõ illa emẽdet cuꝫ tps est. Sit fructuosus dolor: nõ sit sterilis penitudo
D Tanq̄ hoc dicit de⁹: Ecce indicaui sententiã: sed nondũ p̄tuli. Predixi nõ fiet. Quid times q̄ dixi Si mutaueris: mutabo. Nã scriptũ est: q̄ pemteat deũ. Hunq̃d quõ hoiem sic penitet deum? Nã dictũ est: Si pemtuerit vos de pctis vestris: De pe.di.j nouit.
penitebit ꝛ me de omnib⁹ malis que factur⁹ erã vobis. Nũ- Gen.vj.
quid quasi errantẽ penitet deuꝫ? Sed penitẽtia dicit in deo mutatio sententie. Nõ est iniqua: sed iusta. Quare iusta? Mutat⁹ est reus: mutauit iudex sententiã. Moliterreri. Sententia mutata est nõ iusticia. Justicia integra manet: q̄ mutato debet parcere qui iustus est. Quõ ptinaci nõ parcit: sic mutato parcit. Ipse rex est indulgẽtiarũ: qui dator est legis. Misit legẽ: venit cũ indulgentia. Reuꝫ te fecerat lex: absoluit te qui dedit legẽ. Immo nõ absoluit. Naꝫ absoluere est innocentẽ iudicare. Donat potiꝰ pctã cõuerso. Omẽs em̃ sumus rei qui pctis suis inuoluti sumus. Memo se opter absolu. Oẽs veniaꝫ depcemur. Venia vero dat mutato. Et erimus securi cũ audierim⁹: Sicut fluit cera a facie ignis: sic pereant pctores a Pš.lxviij.
facie dei. Certe fratres mõ pereũt pctores ꝛ nõ pereunt pctores. Si incipiant iuste viuere pibunt vtiq̄ pctores: sꝫ nõ peribunt hoies. Nõ pctõr: duo noĩa sunt: homo vnum nomẽ est: ꝛ xxiij.q.iiij
pctõr vnũ nomẽ est. In his duob⁹ noĩbus intelligim⁹ q̄ vnũ duo.
hoꝛũ deus fecit: alterũ hoꝛũ homo fecit. Hominẽ em̃ deus fecit: pctores se ipe homo fecit. Quid ergo cõtremiscis? Q̃n tibi dicit deus: Pereat pctores a facie mea: hoc tibi dicit deus? Pereat ire te qõ tu fecisti: ꝛ seruo qõ ego feci. Et modo ardet ignis in caloꝛe verbi: res est in feruoꝛe spiritus sancti: sicut diximus iã dudum: q̄ scriptũ est in alio psalmo: Nec est qui se Pš.xviij.
abscondat a caloꝛe ei⁹. Spũs aũt sanctũ esse caloꝛẽ dicit apostolus: Spũ feruẽtes. Ergo prop facie dei: tibi pone interim Roma.xij
scripturã dei. Liq̃sce ab illa: peniteat te cũ audis hec de peccatis tuis. Cũ aũt te peniteat: ꝛ cũ teip̃z excrucias sub caloꝛe verbi: cũ etiã Lachryme currũt: nõne cere tabescẽt ꝛ tanq̄
in lachrymas currenti similis inueniris? Nõ ergo fac q̃ in posterũ timeas: ꝛ nõ habebis q̃ in posterũ timeas. Tm̃ nõ sicut fum⁹ deficiat. Nã vtrũq̄ ibi habes posituꝫ: forte nõ sine causa: q̄ est etiã distãtia pctoꝝ. In ipso vno verbo: vtrũq̄ posuit psalm⁹: Sicut deficit fum⁹ deficiat: ꝛ sicut fluit cera a facie ignis: sic pereat pctores a facie dei. Qui sunt qui sicut fumus deficiũt? Qui sunt nisi supbi: nõ ꝓfitẽtes pctã sua sed defendentes? Quare fumo cõparati sunt? Q̃ fum⁹ erigit se: extollit se tanq̄ in celũ: sed quãto fit supioꝛ: tanto facili⁹ euanescit ꝛ disperit. Rursus cõsiderate q̃ dixi: Solidioꝛ est fum⁹ igni prim⁹: ꝛ terre prim⁹. Nondũ sic euanuit: nondũ sic est dispsus in vẽtos. Q̃n aũt attenuat ꝛ euanescit ꝛ disperit: q̃n se multũ extulerit. Q̃ ergo supbus sic se erigit cõtra deuꝫ: quõ fum⁹ cõtra celũ: restat vt ita deficiat ꝛ tanq̄ in ventos sue vanitatis elatione dissipat⁹ intereat quẽadmodum disperit fumus elatus: tumẽda non solida magnitudine inflat⁹. Sic est em̃ fumus. Videsmagnã molẽ: habes quasi q̃ videas: ꝛ nõ habes quod teneas. Talẽ ergo penã fratres ante omnia detestamini: nec defendatis peccata vestra. Et si adhuc facti: nolite defendere. Subdite vos deo: ꝛ sic tundite pectora vestra: vt ꝛ ipsa que remanserunt non fiant. Conamini nõ facere: ꝛ si fieri potest nulla facite: si autẽ fieri non potest vt nulla faciatis: maneat tũ illa pia cõfessio: Erit em̃ respectus misericordie ipsius: vt te conante omĩa perimere ꝛ quantũ adiuuerit perimente: de reliquis que tibi restant in itinere in vento ꝛ in conatu cõprehẽso facile ignoscat: Tm̃ p̄ficere affecta non deficere. Si non te inuenit dies vltimus victorem: inueniat vel pugnantẽ: non captum ꝛ addictum. Est aũt misericors

cordia abundantissima & larga ei⁹ benivolentia: qui nos sanguine filij sui redemit: cū ꝓpter pcta nostra nihil essemus.

L Gen.j. Nā ipse aliquid magnū fecit: cum hoiez ad imaginē & similitudinē suā creauit. Sz q̄nos nihil fieri voluim⁹ peccādo: et traducē mortalitatis de parētib⁹ duxim⁹: & massa pcti: massa ire factus sum⁹: placuit tamē illi p miam suaz redimere nos tanto ꝓcio: dedit ꝓ nobis sanguinē vnici sui innocēter nati: innocēter viuētis: innocēter mortui. Qui nos tāto ꝓcio redemit: nō vult perire quos emit. Nō emit quos pdat: sz emit q̄s viuificet. Si pcta nostra supant nos: pcū suū nō ꝓtenit. Dē⁹ ꝓcium magnū dedit: nec tū nobis tm̄ de ipsius misericordia blādiamur: si nō fuerim⁹ conati aduersus pcta nostra: nec si aliq̄ maxime capitalia fecerim⁹ sperem⁹ ita futurā esse misericordiā vt ei ꝓiungak iniquitas. Nunquid em̄ & eos q̄ nihil egerūt quēadmodū corrected viuerēt: sz in ptinacia & duricia animi pmāserunt: accusauerūt etiā deū defendēdo pcta sua ibi ꝓstituturꝰ ē vbi ꝓstituit sanctos apl'os: ꝓphetas: patriarchas & fideles suos bene de se meritos: sibi seruiētes: ambulātes in castitate: modestia: hūilitate: elemosynas facientes: ignoscētes q̄b a quoq̄ ppessi sunt? Talis est em̄ via iustoruz talis ē via sanctoꝝ tenētiū deū p̄em: tenentiū eccl'iaz matrē nec illū parentē: nec istaz offendētes: sz in amore virtusq̄ parētis viuētes: & ad hereditatē eternā ꝓperātes: nō leso patre

W nō lesa matre: dak vnicuiq̄ hereditas. Q̄ duo parentes nos genuerūt ad mortē: duo parētes nos genuerūt ad vitā. Parētes qui nos genuerūt ad mortē: adā est & eua. Parētes qui nos genuerūt ad vitā: xp̄s est & eccl'ia. Et p̄r meus qui me genuit ad mortē adā mihi fuit: & mater mea eua mihi fuit. Nati sum⁹ fm̄ istā, pgenie carnis ex munere quidē dei: q̄ & istud mun⁹ nō est alteri⁹ sz dei: & tū fratres quō nati sum⁹? Certe vt moriamur. Predecessores genuerūt sibi successores: Nunq̄d genuerūt sibi cuz quib⁹ hic semp viuāt? Sz tanq̄ decessuri: qui illis succederēt genuerunt sibi. Dē⁹ aūt pater & mater ecclesia: nō ad hoc genērāt. Generāt aūt ad vitā eternā: q̄ & ipi eterni sunt. Et habem⁹ hereditatē ꝓmissam a xp̄o vitā eter-

Johan.j. nā: fm̄ q̄d verbū caro factū est: & habitauit in nobis. Nutrit⁹ creuit: passus: mortu⁹ & resuscitat⁹ accepit hereditatē regnū celorū. In ipo hoie accepit resurrectionē & vitā eternam: In ipo hoie accepit: in verbo aūt nō accepit: q̄ incōmutabiliter manet ab eterno in eternū. Q̄ ergo accepit resurrectionē & vitam eternā: caro illa que resurrexit & viuificata ascēdit in celū: hoc nobis ꝓmi ssuz est. Ipsam hereditatē expectam⁹: vitā eternā. Adhuc em̄ nō totū corpus accepit: q̄ caput in celo est mēbra adhuc in terra sunt. Nec caput solū accepturuz est hereditatē: & corpus relinquek. Totus xp̄s acceptur⁹ est hereditatē. Tot⁹ fm̄ hoiem: id est caput & corp⁹. Mēbra ergo christi sum⁹: sperem⁹ hereditatē: q̄ cū ista oia trāsierūt: hoc bonū accepturi sum⁹ q̄b nō trāsibit: & hoc malū euasuri quod nō trāsibit: eterna sūt em̄ vtraq̄. Nō em̄ aliquid nō eternū ꝓmisit suis: & aliq̄d tpale minat⁹ est impijs. Quō vitā: beatitudinē: regnū: hereditatē sempiternā sine fine, pmisit sanctis: sic ignē eternuz minat⁹ est impijs. Si quod promisit nō amamus: saltem quod minatus est timeamus.

¶ Item eodē die Homelia de eo q̄d scriptuz est

Johā. vij. in euāgelio fm̄ Johannez: Ambulabat iesus in Galileam &c. que habek in expositione doctoris Tracta. xxviij. fo. clxxvj. col. iij.

¶ Feria quarta post dñicaz passionis: de illo ver

Pſ̄. ix. su psalmi: Tibi derelictus est paup⁹ &c. Sermo. j. In quo dicit q̄ i diuitijs nihil sic tignēdū est quō supbia: q̄ vermis diuitiarum superbia.

Ser. cx. Pſ̄. ix. A ¶ Antauim⁹ dño & dixim⁹: Tibi derelict⁹ est paup pupillo tu eris adiutor. Queram⁹ pauperē: quera mus pupillū. Nec mirū sit q̄d admoneo vt quera mus quos sic abūdare cernim⁹ & sentimus. Nōne paupib⁹ plena oia: Nōne pupillis plena sūt oia? Et tñ inter oia quero pupillu. Ac p̄i ostēdendū est charitati vestre: id q̄d putam⁹ nō hoc esse q̄d querim⁹. Qui em̄ dicunk paupes & sunt: in quos a deo mādate elemosyne fiūt: de quib⁹ fatemur

Eccl. xxix scriptū: Include elemosynā in corde paupis: & ipa orabit ꝓ te dñm. Abundat quidē hoc gen⁹ hoim: sz alti⁹ intelligēdus

Matth. v. est iste paup de quo dictū est: Beati paupes spū q̄m ipsoruz est regnū celorū. Sūt paupes nō habētes pecuniaz: victum quotidianū vix inuenientes: alienis opib⁹ miseri cordia sicidentes vt etiā mendicare nō erubescāt: Si de his dictū est. Tibi derelict⁹ est paup: nos quid facim⁹ qui hoc nō sumus? Pſ̄. ix. Ergo nos qui xp̄iani sum⁹: nō sum⁹ deo derelicti? Et q̄ alia nobis spes est: si nō sum⁹ illi derelicti: qui nos nō dereliquit? Discite ergo eē paupes & deo relinq̄ o cōpaupes mei. Diues B est: superbus est. Nā et in diuitijs istis q̄ vulgo appellank diuitie: quib⁹ est cōtraria vulgaris ista pauptas: in diuitijs ergo istis nihil est sic cauendū q̄s supbie morb⁹. Qui em̄ nō habet pecuniā: nō habet amplissimas facultates: nō habet vñ se extollat. Si ergo qui nō hz vnde se extollat: nō laudak ꝓ eo q̄ nō se extollit. Qui habet laudetur si se nō extollit. Quid ergo laudo humilem pauperem? Vnde superbiat non habet. Quis autem ferat & inopem & supbum? Lauda diuitem humilem: lauda diuitē pauperē. Tales vult apl's paulus: qui scribēs ad Timotheū dicit: Precipe diuitib⁹ huius seculi j. Ti. vj. nō supbe sape. Noui quid dicā. Hoc illis ꝓcipe. Habēt diuitias intrinsecus supbiaz pſuadētes: habēt diuitias in quib⁹ laborent esse humiles. Da mihi zacheū habentē magnas di- Luce. xix. uitias: principē publicanoꝝ: cōfessorē pctoꝝ: statura bre-

uē: animo breuiorē: ascendentē lignū: vt transeuntē videret qui ꝓ illo pēdebat in ligno. Da mihi dicentē: Dimidiuz rerū mearū do paupib⁹. Sz multū diues es o zachee: multum diues es. Ecce dimidiū dabis: Dimidiuz q̄re reseruab? Q̄ si cui aliq̄d abstulı: quadruplū reddo. Sz ait mihi quisq̄ mē C dicus: debilitate fessus: pānis obsitus: fame languid⁹: rñdit mihi & dixit: Mihi debek regnū celorū: ego em̄ similis sum Luce. xvj. illi lazaro qui iacebat vlcerosus ante diuitis domū: cuius canes lingebāt vlcera: & querebat de micis q̄ cadebāt de mensa diuitis: Ego illi similis sum inq̄t. Nostrū gen⁹ est: cui debetur regnū celorū: nō illi generi q̄ induunk purpura & bysso: et epulank quotidie splēdide. Talis em̄ erat ille ante cuius domū iacebat paup vlcerosus. Et videte exitū ambozū. Contigit em̄ mori inopē illū: & auferri ab angelis in sinum abrahe. Mortu⁹ est diues: & sepult⁹ est. Nam paup forte nec sepult⁹. Et q̄d postea? Cū apud inferos diues ille in tormentis esset leuauit oculos suos: vidit pauperē q̄ cōtēpserat in abrahe gremio quiescētē. Desiderauit guttā: a quo ille micā. Et q̄m dilexit opulentiā: nō inuenit misericordiā. Voluit subueniri fratrib⁹ suis: semp vecors: sero misericors. Nihil omino q̄b postulauit: accepit. Discernam⁹ ergo inq̄t mihi paupes & D diuites. Quid me ad alia intelligēda exhortaris? Aperti sūt paupes: aperti sūt diuites. Audi ergo me de hoc q̄d ꝓposuisti dñe paup. Cū illū sanctū vlcerosum te esse dicis: timeo ne superbiēdo nō sis q̄d dicis: Noli ꝓtenere diuites misericordes: diuites humiles. Et vt citi⁹ dicā quod pauloante dixi: Diuites pauperes noli ꝓtenere o paup. Esto & tu paup: pauper: id est humilis. Si em̄ diues fact⁹ est humilis: q̄ tomagz paup debet esse humilis? Pauper non habet vnde inflek: diues habet cū quo luctek. Audi ergo me: Esto ver⁹ paup: esto pius: esto humilis. Nam si de ipsa pannosa & vlcerosa pauptate gloriaris: q̄ talis fuit ille q̄ ante domū diuitis inops iacebat: attēdis q̄ paup fuit: & aliud nō attēdis. Quid inq̄t attendo? Lege scripturas: & inuenies q̄d dico. Lazarus paup fuit: in cui⁹ sinum leuat⁹ est diues fuit. Cōtigit inq̄t mori inopez illū: & auferri ab angelis. Quo? In sinū abrahe: id est in secretū vbi erat abrahā. Nolite em̄ carnaliter intelligere: q̄d velut in sinuz tunice abrahe leuatus sit pauper: Sinus erat: quia secretū erat. Vnde dicit: Redde vicinis nostris in sinū pſ̄. lxxviij eorum: id est in secreta eorum? Quid est redde in sinum eoz? Torque conscientiam eorum. Lege: aut si legere non potes: audi cum legit & vide abrahā opulentissimum fuisse in terra Gen. xiij. auro: argento: familia: pecore: possessione: & tamē diues iste pauper fuit: q̄ humilis fuit. Humilis aūt fuit: Credidit a- Gen. xv. braham deo: & deputatū est illi ad iusticiaz. Justificatus est gratia dei non propria pſumptione. Fidelis erat: bene operabak. Filium iussus est immolare: nec̄ cunctatus est ei of- Gen. xxij. ferre quod acceperat a quo acceperat. Probatus est deo: cōstitut⁹ est exemplū fidei. Jā deo not⁹ erat: sz nobis mō strād⁹ erat. Nō est inflat⁹ quasi in opib⁹ bonis suis: q̄ paup erat dives iste. Et vt scias q̄ nō & inflat⁹ tanq̄ in bonis opib⁹ suis. Sciebat em̄ q̄ q̄cquid habebat: a deo habebat: & nō in semet ipso: sed in dño gloriabak. Audi paulū apl'm. Si em̄ abrahā Roma. iiij

E ex operib⁹ iustificat⁹ est: habet gloriā sed nō ad deū. Videtis: qz cū abundēt pauperes: recte querim⁹ pauperē. Inuriba querim⁹ z vix inuenim⁹. Occurrit mihi pauper z ḡro pauperē. Interim tu manū porrige paupi quē inuenis. Ex corde queris quē quer⁹? Tu dicis paup sum sicut lazar⁹: diues iste me⁹ humilis nō dicit diues sum sicut abrahā. Ergo tu te extollis: ille se humiliat. Quid inflaris z non imitaris? Ego inquit pauper leuor in sinū abrahe: Nō vides: qz diues susceptor est pauper⁹? Si em̄ supbis ptra eos qui hūt pecuniā: negas eos ad regnū celorū ptinere: cuz in eis fortasse inueniat humilitas que in te nō inuenit. Nō times ne tibi cū mortuus fueris dicat abrahā: Recede a me: qz blasphemasti me? Admoneam⁹ ergo diuites nros qđ apl's admonuit. Nō superbe sapere: neq; sperare in incerto diuitiarū. Admonitus sum⁹. Diuitie ille quas putatis plenas esse delitiarū: pleniores sūt periculorū. Paup erat: z securior dormiebat. Sic nāq; ali⁹ accedebat ad durā terrā: cū ad lectū inargentatū. Attēdite curas diuitū: z cōpate securitati pauperum. Sed audiat diues iste vt nō supbe sapiat: neq; speret in incerto diuitiarū. Utat mūdo tanq; nō vtens. Sciat se viaz ambulare: z in has diuitias tanq; in stabulo intrasse. Reficiat viator est: reficiat se z transeat. Nō secum tollit qđ in stabulo inuenit. Alius viator erit: z ipse habebit: sed non auferet. Dēs hic relicturi sunt: qđ hic acquisierūt. Aud⁹ inq; t xij de vtero matris mee: nudus reuertar in terrā. Audi alū pauperē: Nihil intulim⁹ in hūc mundū: sed nec auferre aliqđ possum⁹. Victū z tegumentuz habētes his contēti simus. Nā qui volunt diuites fieri: incidunt in tentationem z desideria multa stulta z noxia: q; mergunt hoīes in interitū et pditionē. Radix est omniū malorū suaritia: quā quidā appetētes a fide perrauerūt: z inseruerunt se doloribus multis. Qui sunt isti qui a fide perrauerūt z inseruerūt se doloribus multis? Qui volūt diuites fieri. Modo respōdeat mihi ille pannosus. Videam⁹ si nō vult diues fieri: videam⁹: interrogem⁹ eum si nō vult diues fieri. Respōdeat: nō mentiat. Audiat linguam: sed interrogo conscientiaz Dicat si nō vult fieri: si aūt vult: iam incidit in tentationē z desideria multa: stulta z noxia. Nō em̄ opes: sed desideria. Nō Qz vult diues fieri. Quid inde? Desideria multa stulta z noxia: que mergūt hoīes in interitū z pditionē. Videsne vbi sis? Quid mihi ostētas nullas facultates: cū ergo vincaz tantas cupiditates? Ecce iā cōpara duos. Iste diues est: ille pauper Sz iste diues est: iā est: non vult fieri: iste diues est: aut de parentib⁹ aut de donis z hereditatib⁹. Ponam⁹: faciam⁹. Diues est etiā de iniquitatib⁹: iaz nō vult addere: imposuit modū: fixit limitē cupiditati: iaz cor de militat pietati. Diues in quis. Respōdeo: Diues est. Itez tu accusator respōdes z dicis: De iniquitate diues est. Quid si facit amicos de māmona iniquitatis? Dñs nouerat qđ dicebat. Utiq; nō errabat: qñ pcipiebat: Facite vobis amicos de māmona iniquitatis vt z ipsi recipiant vos in tabernacula eterna. Quid si hoc facit iste diues? Jā finit cupiditatē: exercet pietatez. Tu nihil habes: Sz diues vis fieri: incides in tentationez. Sz forte inde fact⁹ es pauperrim⁹ z egentissimus: qz nescio quid habebas paternū qđ te sustētaret: z calūnia aliqua ꝑ petitoris abstulit Gen⁹ audio: tpa accusas. Qđ genus si possis facis. An nō videm⁹: an nō quotidianis exemplis plena sunt oīa? Veri gemebat qz pdebat sua: hodie pergēs ad maiorez rapit aliena.

B Inuenim⁹ verū pauperē: inuenim⁹ piū: humilē: non de se fidentē: pauperē virū: membrū pauperis: qui ꝓpter nos pauper fact⁹ est cū diues esset. Vide diuitē nostruz: q; ꝓpter nos pauper factus est cū diues esset. Vide illū diuitē. Omia per ipm facta sunt z sine ipso factū est nihil. Plus est auruz facere cū habere. Diues es auro: argēto: pecore: familia: fundis: fructib⁹: tibi ista creare nō potuisti. Vide illū diuitē: Omia per ipm facta sunt. Vide illū pauperē: Verbū caro factū est z habitauit in nobis. Quis digne cogitat diuitias ei⁹? Quō faciat qui nō fit: quō creet nō creat⁹: formet: nō format⁹: mutabilia manēs: temporalia sempitern⁹? Quis digne cogitat diuitias eius? Paupertatē cogitemus: ne forte paupes vel ipam capiam⁹. Cōcipit vtero virginali: includit visceribus matris. O pauptas. In angusto diuersorio nascit: inuolut⁹ infantilib⁹ tegumentis in presepio ponit. Fit cibaria iumētis pauperib⁹: deinde celi z terre dñs. Creator angelorum: oīm visibiliū z invisibiliū effector z cōditor: fugit: vagit: nutrit: crescit: tolerat etatē: occultat maiestatez. Postea tenet cōtemnit: flagellat: illudit: cōspuit: colaphizat: spinis coronat: ligno suspendit: lācea pforat. O paupertas. Ecce caput pauperū quos redro: cui⁹ paupis mēbrū inuenim⁹ virū pauperē. Breuiter ḡram⁹ pupillū: qz in paupe redrendo fatigati sum⁹: Dñe iesu: pupillū quero. Fatigat⁹ ḡro cito respondet vt inuenīa. Ne vobis dicat⁹ inquit patrē in terra. Inuentus est pupill⁹ iste. Oret pupill⁹ iste. Audiam⁹ eū z imitemur eū Que ei⁹ est oratio? Dñs pater me⁹ z mat mea dereliquerūt me: dñs aūt assumpsit me. Si ergo beati pauperes spū qm ipsor⁹ est regnū celorū: nbi derelictus est paup. Si pater me⁹ z mater mea dereliquerunt me: dñs aūt assumpsit me: pupillo tu eris adiutor.

¶ Item eodē die Homelia de eo qđ scriptuz est in euangelio fm Johannez: Facta sunt encenia in hierosolymis tē. que habet in expositione doctoris. Tracta. xlviij. fo. cxcvj. col. ij.

¶ Feria quinta post dñicā passionis: De aduersitate temporali. Sermo. j.

Quotiens frēs charissimi aliq̄ aduersitates veniūt quotiens aut hostilitas aut siccitas aut mortalitas iusto dei iudicio nobis fuerit irrogata: nō ei⁹ iniusticie: sed nris hoc pctis iputare debem⁹. Qz sicut dicit apl's: Nō iniqu⁹ est deus qui infert iram. Multor em̄ malis moribus atq; clamoribus exagitat⁹ est mūdus. Et vt hoc oēs intelligere possint: apertius charitati vestre insinuo sic sunt boni z mali: quō si duo vasa sint plena: z vnuz habeat putredinē: z aliud aromata pciosa cū vno vētilabro ventilata. Illud vas vbi fuerit aromata odorē desiderabilē: aliud aūt fetorē intolerabilē reddit. Ita simul boni atq; mali inditi secrete quidē turbati: sz alto dei iudicio sepati. Quotiens aliq̄ tribulatio in mundū venerit q̄ boni sūt velut sancta vasa gratias agūt deo qui eos castigare dignat. Illi vero q̄ sūt supbi luxuriosi: cupidi: blasphemāt z murmurāt ptra deū dicētes Ode⁹ quid tāti mali fecim⁹ vt talia patiamur. Vñ sepe fit vt infelices isti amore hui⁹ vite obligati: nec istā tenere possint z illā sempiternā de q̄ fugiet dolor gemitus amittāt. Et qđ pei⁹ est nec ista mala ꝑsentia possunt euadere: sed ad illa que eterna mala sunt eorū crimia eos faciūt puenire. Non insultans sz gemēs z dolēs hec dico. Ecce sicut in eo q̄ supbo z rebelli spū emēdare se noluerit: implet illud qđ scriptuz ē. Qui in sordib⁹ est sordescat adhuc. Just⁹ aūt iustior a faciet: z sanctus sanctior a. Nō em̄ spes bonorū in isto est mundo posita. Spes em̄ que videt: aut apl's: nō est spes: Qm̄ ipsa spes mūdana q̄ videt in amaritudie vera est. Amarā em̄ potionē mūdus suis dilectorib⁹ ꝓpinat. O infelicitas generis humani Amar⁹ est mund⁹ z diligit: putas si dulcis eēt qualiter amarek? Clos alloquit veritas dilectores mūdi: vbi est qđ amastis: vbi est qđ pro magno tenebatis: vbi est qđ dimittere nolebat⁹: vbi sunt tot regiones: vbi tante splendidissime ciuitates. Lugēdo pot⁹ ista dicta sūt q̄ insultādo. Magno affectu ista deputar ek si tm̄o audirēt. At cū oculos nros dira calamitas z obsidionis pcusserit: z nūc tpe mortalitatis affligat mortuor hoiz sepeliēdis coꝛib⁹: vir illi q̄ remāere videbāt occurrerēt. Cōsiderātes ētilla mala q̄ iusto dei iudicio illata sūt: qñ tote puicie i captiuitatē ducte sūt: sustinuim⁹: matres familias abductas: pregnātes abscissas: nutrices auulsis e manib⁹ paruulis atq; in vias pectis: nec viuos ipsos filios retinere: nec mortuos pmiserūt sepelire. Cruciat⁹ magnus z dolor: timor z horror tot oꝛes coꝛdis pariter insistebāt: maxime cū a talib⁹ feminis hoc impia barbarica exigebat potētia: vt q̄ se sciebat multor mācipiorū fuisse dñaz: barbaro rū se subito sine vllo precio lugeret ancillā. Sic impletuz est in nobis illud qđ dictū est ꝑ ꝓphetā dauid: Vendidisti populū tuū sine precio: z nō fuit multitudo in cōmutationibus eorū. Dura a delicatis z anobilib⁹ mulierib⁹ seruitia sine vlla miseratione hūanitatis a barbar⁹ exacta sū. Strepit⁹ clamor⁹ huī⁹ in auri⁹ nostris vrget: dū talia audim⁹ atq; videm⁹. Nunq̄d ferree sunt carnes hoīm: etiā si seru⁹ ferreus in aliquib⁹ inueniat? Quis ista audiēs videsq; nō doleat? Vñ cū ꝓpheta dicere possumus: Quis dabit capiti meo aquaz aut oculis meis fontē lachrymarū: z plorabo die ac nocte in-

Matth. xxvij.

J

Pſ. xxvj. Matth. v. Pſ. ix.

Joban. x.

Ser. cxj. A

Roma. iij. B

Apoc. xxij

Ro. viij. C

Pſ. xlviij.

Iere. ix.

terfectos filie ppli mei? Nō solū mortē corporū: verū etiam
aīaz. Christianis loquimur: multos cognouim⁹ in ista vasta
tione sine sacramēto baptismi ex ipa vita fuisse ereptos atq;
Roma. ix. inter vasa ire relictos. Quis luct⁹ idoneo: q̄s planctus celsi
or unenirī pōt: qñ sic exarsit ira omnipotentis vt repelleret
Ro. viij. etiā tabernaculū suū in quo habitauit in hominib⁹? Et ille
etiā qui vnico filio suo nō pepcit: sed p nobis oīb⁹ tradi-
dit illū: nec preciū tāti sanguinis attēderit: nulli eccle: nul-
D li clero: nulle sacrate virgini: nulli parcere ciuitati. Mos ꝟo
fratres charissimi quib⁹ dñs nō pro nostris meritis parcere
sed adhuc ad penitentiā reseruare dignat: nō sine grandi ti-
more debem⁹ cōsiderare q̄ hec oīb⁹ nobis ꝓbent exem
pla. Et ideo illorū mors ꝓficiat ad nostrā salutē: eorū tribu
latio sit nra coreptio. De aliox plagis faciam⁹ medicamē-
ta vulnerib⁹ nostris. Et semp timeam⁹ q̄ dñs in euangelio
Luce. xiij. dixit: Putatis q̄ hi galilei pre oībus pctōres fuerint q̄m ta
lia passi sunt: Nō dico vobis sed nisi penitētiā egeritis oēs
similiter peribitis. Et ideo q̄ solebat eē luxuriosus sit cast⁹
qui supbus sit humilis: q̄ erat inuid⁹ sit benign⁹: qui p fraū-
des vel calūnias solebat res alienas rapere: incipiat de suis
largiores elemosynas dare. Mimis delicatū est q̄ a nobis
requirit dñs noster frēs charissimi: nō dixit nobis ieiunate pl⁹
q̄ potestis: r plusq̄ vires vestre sufferunt vigilate. Non no-
bis dicit: a vino vel a carnib⁹ abstinete. Nō a nobis ista req̄
runt: sed hoc dignat iniungere q̄ oēs hoies possunt cū ipsi-
us gr̄a sine grādi labore cōplere. Sed q̄ pessimū est: multi
Mat. xj sunt q̄ durissimū r amarissimū auaricie iugū cū multis labo-
ribus volūt ferre: r dulce iugū xp̄i r onus ei⁹ leue: dissimu-
lant hūeris suis imponere: Malūt cum multis peccatis sub
sarcina grauī succūbere q̄ iugū xp̄i q̄ eos pōt in celū eleua
re suscipere. Vos vero fratres nobiscū sapiēter r fideliter co-
gitātes dirū patis a ceruicib⁹ vestris durū r asperū auaricie
iugū: r iugū xp̄i suauissimū vris humeris ꝑponētes: fm apo
Phil. iij. stolū: conuersationē vestrā leuātes in celum: vt cū xp̄o appa
Col. iij. ruerit vita vestra tunc vos cū ipso appareatis in gloria: q̄
ipe prestabit in tē.

¶ Itē eodē die: Homelia de eo q̄ scriptū est in
Luce. vij. euāgelio fm Lucā: Rogabat iesum quidā phari seus tē. que habetur in libro Quinquaginta homeliarum. xxiij. fo. cxxj. col. iiij.

¶ Feria sexta post dominicā passionis: De stu-
dio sapientie et meditatiōe legis dei: Sermo. j.

Ser. cxij. A
Oportet frēs charissimi vt mūdo corde r casto cor-
pore sapientiā diuinā discere diligatis: r intelligere appetat⁹: q̄ ipsa cognitio dei se fideliter q̄rentibus r instāter meditātib⁹ tribuit. Cognitione aūt dei nihil melius est: q̄ nihil beatius est: r ipsa vera beatitudo ē.
Joh. xvij. Under saluator ad patrez ait: Hec est aūt vita eterna: vt co-
gnoscāt te vnū verū deū: r quē misisti iesuz xp̄m. Hui⁹ ergo
j. Cor. iij. sapiētie noticia q̄liter adipiscat audite. Primo oīz q̄rendū
est homini q̄ sit vera sciētia: veraq̄ sapiētia: q̄ sapiētia hui⁹
seculi stultitia est apud deū. Sciētia vera est a diaboli seruiti-
tio q̄ sunt pctā recedere: r sapiētia pfecta est deū colere fm
mādatorū illi⁹ veritatē: q̄ in his duob⁹ vita beata acquirit:
pō. xxxiij. sicut psalmista ait: Diuerte a malo r fac bonū. Nec etiaz suffi
cit cuiq̄ mala nō facere nisi etiā bona faciat: nec bona facere
nisi etiā mala omittat. Dis ergo q̄ sic sapiens est: p culdubio
beat⁹ erit in eternū. Beata siquidē vita est: cognitio diuini-
tatis. Cognitio diuinitat⁹: virt⁹ boni opis est: virt⁹ boni ope
B ris: fruct⁹ est eterne beatitudinis. Adhuc ergo bonum habe-
mus solatiū diuinarū lectionē scripturarū: q̄ sacrarū lectio
scripturarū diuine est p cognitio nō parua beatitudinis. In
his em̄ quasi in quodā speculo homo se ipm ꝓsiderare pōt q̄-
lis sit: vel quo tēdat. Lectio assidua purificat oīa: timorē in-
cutit gehēne: ad gaudia supna cor instigat legētis. Qui vult
cū deo sp esse: frequēter ds orare r legere: Nā cū oram⁹ ipi cū
deo loquimur: cū vero legim⁹: de⁹ nobiscū loquit. Heminū
ꝓfert donū lectio sanctarū scripturarū: siue q̄ intellectū mē-
tis erudit: seu q̄ a mūdi vanitatib⁹ abstractū hoiem ad amo
rē dei pducit. Labor honest⁹ est lectionis: r multū ad emun-
dationē animi ꝓficit. Sicut em̄ ex carnalib⁹ escis alitur ca-
ro: ita ex diuinis eloquijs iterior hō nutrit⁹ pascit: sicut psal

mista ait: Quā dulcia faucib⁹ meis eloquia tua dñe: sup mel r pō. cxviij.
fauum ori meo. Sed ille beatissim⁹ est qui diuinas scripturas
vertit in opa. Oēs plane scripture sancte ad nostrā salutē scri C
pte sunt: vt pficiamus in eis in veritat⁹ agnitionē. Sepi⁹ ce-
cus offendit q̄ vidēs: sic ignorās legē dei sepi⁹ ignoranter pec
cat q̄ ille q̄ scit. Sicut cecus sine ductore: sic hō sine doctore
viā rectā vix gradit. Et ideo frēs charissimi quicūq; ex vo-
bis lectiones sacras legere r intelligere possint: in his studiū
impendāt: vt ea frequēter meditatione vtant. Qui vero sen
sum locutionis sacre ex lectione nō possint pcipere: attenti⁹ au
diant interpretantē: vt recipiāt saltē inde edificationē. Cū ꝟo
magisterio celesti instructi q̄d faciendū: q̄d vitandū sit di
lectissimi accipiatis: nō sit mora in faciendo: q̄ int⁹ sapiat⁹ i
telligēdo: q̄ vt beat⁹ paul⁹ apl's ait: Nō auditores legis iu- Roma. ij.
sti sunt apud deū: sed factores leg⁹. Et ipsa veritas ait: Ser- Luce. xij.
uus qui scit volūtatē dñi sui r nō facit: vapulabit mult⁹. Itē
alibi scriptū est: Sciēti bonū r nō facienti: pctm̄ est illi. Itaq; Jaco. iiij.
omni diligētia studete vt cognoscatis volūtatē dei. Post q̄
aūt cognoueritis voluntatē ei⁹: summo nisu ꝓtendite: vt hāc
faciatis implētes mādata illi⁹: r instāter deposcite vt in hoc
pseuerātes pueniatis ad pmissa illius. Ad q̄ nos adiuuare
dignet ipe qui p suaz bonitatē nos vocauerat: r p suaz gr̄am
liberauerat: quicq; bene certātib⁹ celestia regna pmiserat ie-
sus christus dominus noster: qui viuit r regnat cum deo pa-
tre r spūsancto: per oīa secula seculorum: Amen.

¶ Itē eodē die Homelia de eo q̄ scriptuz est in
euāgelio fm Johannē: Collegerūt pontifices r Joh. xj.
pharisei ꝓsiliū aduersus iesū tē. q̄ habeķ i exposi
tiōe doctoris. Tractatu. xlix. fo. cxcvij. col. j.

¶ Sabbato post dominicam passionis: De vi-
ta mortali et immortali: Sermo. j.

Dixit dñs cuidā adolescēti: Si vis venire ad vitaz Ser. cxiij.
seruā mādata. Nō dixit: Si vis venire ad vitam A
eternā: ꝫ si vis venire ad vitā: eā diffinies vitaz q̄ Mat. xix.
fuerit eterna vita. Hui⁹ ergo vite amorē nos pmi-
tus cōmendem⁹. Eterā em̄ amaķ r qualiscūq; vita ista: r ipsaz q̄
lēcunq; erūnosaz: miserā finire hoies timēt r pauescūt. Hinc
videndū est: hinc ꝓsiderādū est quēadmodū amāda sit eter-
na vita: q̄ sic amaķ misera ista: r q̄nq; finiēda vita: ꝓsidera-
te frātres q̄tuz amāda sit vita vbi nunq̄ fines vitaz. Amas
ergo istā vitā: vbi tm̄ laboras: curris: satagis: anhelas: r vix
enumerank que necessaria sūt in misera vita: seminare: arare
nouellare: nauigare: molere: coq̄re: texere: r post hec oīa fini
re habes vitā. Ecce q̄ pater⁹ in misera ista quā dilig⁹ vita: et
putas te semp victurū r nunq̄ moriturū. Tēpla saxea: mar-
morea: ferro plūboq; consolidata tā cadunt: r hōse nunq̄ pu
tat morturū? Discite ergo fratres q̄rere eternā vitā: vbi ista
nō tolerabitis: ꝫ in eternū cū deo regnabitis. Qui em̄ vult vi B
tam: sicut dicit ꝓpheta: Diligat videre dies bonos. Nam in pō. xxxiij.
dieb⁹ malis mors poti⁹ optak q̄ vita. Nonne audiuim⁹ r vi
dim⁹ hoies in aliquib⁹ tribulatiōib⁹ r angustijs: ꝓflictatio
nib⁹ r egritudinib⁹ dū sunt ꝓstituti r videt se laborare: nihil
aliud dicere: De⁹ mitte nobi mortem: accelara dies meos?
Et q̄n venit egritudo: currik: adducunk medici: solidi r mu-
nera ꝓmittunk. Dicit tibi ipsa mors: Ecce assum quā paulo
ante a dño petebas: quid mihi mō fugere vis? Inuent⁹ te fal
sator r misere vite amator. De his aūt dieb⁹ quos agimus
apl's ait: Redimētes tps q̄m dies mali sūt. Nō ergo sunt ma
li dies quos agim⁹ in corruptela hui⁹ carnis in tanta vel sub Ephe. v.
tanta sarcina corruptibilis corpis: inter tantas tētationes: i
ter tātas difficultates: vbi falsa volūtas: nulla securitas gau
dij: timor torquēs: cupiditas auida: tristicia arida? Ecce q̄
malos dies r nemo vult finire ipsos dies malos: multūq; hic
rogāt hoies deum vt diu viuāt. Quid est aūt diu viuere: nisi
diu torqueri? Quid ē aliud diu viuere q̄ malos dies malis
dieb⁹ addere? Et cū crescūt pueri: q̄si accedūt illis dies: r ne
scīūt q̄ minuūt: r ipa ē falsa ꝓputatio. Crescētib⁹ ei decedūt
dies poti⁹ q̄ accedūt. Cōstituit alicui hoi nato ꝟbi gr̄a: octo
gīta annos: d̄cquid viuit de sūma minuit: r inepti hoies gtu C
lant plurimis natalicijs: tā suis q̄ filiorū suorum. O virum
prudētē si tibi vinū minuak in cuppa tristar⁹ dies ꝓdist gau
des? Mali ergo sunt dies: et eo peiores: quia diligunk. Sic

blandik hic mundꝰ vt nemo velit finire erũnosam vitã. Vera em̃ vita vel beata hec: cum resurgim⁹ ꝛ cum xpo regnabim⁹. Mã ꝛ impij resurrecturi sunt: sed in ignẽ ituri. Vita itaq; nõ est nisi beata. Et beata vita ee nõ põt nisi eterna vbi sũt dies boni: nec multi: sz vnus. Ex cõsuetudine huiꝰ vite appellati sunt dies. Dies ille nescit ortus: nescit occasum: Illi diei non succedit crastinꝰ: qz eũ nõ precedit hesternus. Hũc diem vel hos dies et hãc vitã ꝛ verã vitam in promissis habem⁹. Alicuius ergo opis merces est. Si em̃ mercedez amam⁹: in ope non deficiamus: ꝛ in eternum cũ xpo regnabimus.

Joh. xvij.

¶ Itẽ eodẽ die Homelia de eo quod scriptũ est in euangelio ſm Johannẽ: Subleuatꝭ iesus oculis in celũ dixit: ꝓpater venit hora ꝛc̃. que habek in expositione doctoris: tractatu. ciiij. fo. ccxxiij col. iij.

¶ Dominica in ramis palmarũ de passione dñi. Sermo. j.

Ser. cxiiij A

ADmonet vos fratres charissimi ad solẽnitatẽ dñice passionis: ipse in quo eã nec muta elemẽta tacuerunt. Celebret eã lux fidei linguis hoim quã cõclamauerũt etiã silẽtia tenebrarũ. Hodie dñs noster in statera crucis pciũ nostre salutis appẽdit: ꝛ vna morte vniuersũ mundũ sicut oĩm ꝯditor: ita oĩum reparator absoluit. Indubitãter em̃ credam⁹ qꝛ totũ mundũ redemit: qui plus dedit qm̃ totus mundus valeret. Meritũ enim redẽpte mercedis dignitas insignis pcij supgressa est. Inter redẽptũ ꝛ redimentem dispensatio fuit: compensatio non fuit. Qui ergo non habebat peccata ꝓpria: digne deleuit aliena. Solꝰ hic pia victima pro oĩbus cecidit: vt oẽs leuaret. Et qz debitus solꝰ nõ habuit: recte fenꝰ mũe pro debitoribꝰ erogauit. Perpẽde inter hec qui talẽ pro nobis dedit pecuniã: quales a nobis sit exactur⁹ vsurã. In hac itaq; die fides ꝓphetice annũciationis impleta est: ita dicẽtis: Corpus meũ dedi pcutientibus ꝛ genas meas vellẽtibꝰ: faciem meã nõ auerti a fedita te sputorũ. Suscepit mala nostra: vt tribueret bona sua. Hic intelligam⁹ quantũ hominẽ diligere dignat⁹ sit ante culpaz quẽ sic diligit post ruinã. Agnosce homo quantuz valeas: et quantũ debeas: ꝛ dum tantã redẽptionis tue pspicis dignitatẽ: ipse tibi indicto peccãdi pudorẽ. Ecce pro impio pietas flagellat: pro stulto sapiẽtia illudit: pro mẽdace veritas necat. Dãnat iustitia pro im quo: mia afficit, p crudeli. Pro misero replet sinceritas aceto: inebriat felle dulcedo. Addicit innocẽtia p reo: mozit vita p mortuo. Expauit scelꝰ boiz natura rerũ: ꝛ quẽ creatura rebellis nõ agnouit: eũ mũdi dominũ tremẽs terra testat: ꝛ celi regẽ solfugiens cõtexit. Clamide coccinea induit: qz sanguine martyꝝ suoꝝ ecclesie corpus ornat. Corona spinea capiti ei⁹ imponit: qz pũctio pctõrũ nostroꝝ quoꝝ remissione redẽptoris gloria struit: aridis tribulis cõparat. Studeam⁹ nunc e diuerso: vt mẽbroꝝ vita capitis sit corona. Oũ vero sitire se in cruce posit⁹ dicit: fidez incredule gentis ꝛcupiscit. Sz ecõtra acetum malicie porrigũt: qz vinũ sapiẽtie qm̃ a deo acceperãt peccãdo corruperãt. Veluz tẽpli scindit: qz synagoga honore nudat. Obseruatio antiqua dissoluit: ecclesie vnitas ꝑmonstrat. Monumenta sperunt: qz mortis iura iure supant. Laxata sede tartarea a dño rerũ ꝓfunde noctis claustra reseranꝭ: ꝛ quẽ boies nõ recipiũt: inferi deũ esse cognoscũt. Oz aũt triginta argenteos iudas vẽditor ꝓphan⁹ refudit: indicabat nihil sibi xpi preciũ, pfuturũ: sz salutis bũficiũ scelere suo alijs ꝓferendũ. Videam⁹ quid hoc refuso precio emptũ esse eloquia diuia testãtur. Emerũt ingt ex eo agrũ figuli in sepulturã pegrinorum. Figulus xps est: ager xpi eccl'ia: acquisitio pegrinoꝝ populus gentiuz. Supest charissimi vt agri hui⁹ quotidiani atq; ꝓperui studeam⁹ eẽ cultores: seminem⁹ in eo frugẽ bone conscientie: vt cũ temp⁹ messis. a cõsummationis ꝛ dies reddẽdere rationis aduenerit: cũ securitate ꝛ exultatione bonoꝝ operũ manipulos reportem⁹: ꝛ post cõtritionẽ ieiuniorũ ꝑsentis q̃ dragesime laudabiliũ actuũ candore vestiti ꝛ indumẽto castitatis ornati: ad festa futura ꝓcedam⁹: ꝛ pascha illud eternum piorũ inserti concilijs celebremus: ꝓstante dño nostro iesu christo qui cum patre ꝛ spiritu sancto viuit ꝛ regnat in secula seculorum: Amen.

Esa. l.

B

Matth. xxvij.

C

¶ In eadẽ dñica: De traditiõe symboli ac expositione partiũ ꝯtentarũ in eodẽ: Sermo. ij.

SYmbolũ qs̃ vobis tradituri sum⁹ fratres charissimi ꝓprehensio est fidei infe atq; pfectio. Simplex ꝓpter: plenũ: vt simplicitas ꝓsulat audiẽtiũ rusticitati: brevitas memorie: plenitudo doctrine. Oũ em̃ grece symbolũ dicit: latine collatio noiak. Collatio itaq; deo: qz collata in vnũ tot⁹ catholice legis fides symboli colligit brevitate. Cui⁹ textũ vobis modo deo annuẽte dicem⁹ ꝓPetrus dixit: Credo in deũ patrẽ omnipotentẽ. Johannes dixit: Creatorẽ celi ꝛ terre. Jacobus dixit: Credo ꝛ in iesuz xp̃m filiũ eius vnicũ dñm nostrũ. Andreas dixit: Qui cõceptus est de spiritusancto: nat⁹ ex maria virgine. ꝓPhilippus ait ꝓPassus sub põtio pylato: crucifixus: mortuꝰ ꝛ sepultus. Thomas ait: Descẽdit ad iferna: tertia die resurrexit a mortuis. Bartholome⁹ dixit: Ascẽdit ad celos sedet ad dexterã dei patris oipotẽtis. Matthe⁹ dixit. Inde venturꝰ iudicare vivos ꝛ mortuos. Jacobus alphei: Credo ꝛ in spm̃sanctũ sanctã ecclesiã catholicã. Simõ zelotes: Sanctorũ cõmunionẽ remissionẽ pctoꝝ. Judas iacobi: Carnis resurrectionẽ. Matthias ꝓpleuit: Vitã eternã amẽ: Audite ergo fratres charissimi redẽptoris nostri vocẽ p ꝓphetã dicentes: Venite filij audite me: timorem dñi docebo vos. Filios vocat: quos in gremio ecclesie collocat. Nec em̃ põt mater vocari: nisi filios ꝑcreauerit. Ergo charissimi ad penne p̃miũ vos inuitari' cognoscite: qui fideliter cũ dei adiutorio laua crũ aque vitalis accepistis vel q̃ expetitis: vt cũ ad sacrũ fontẽ vel verã penitẽtiã pueneritis: p spm̃sanctũ salutarꝭ ꝛ celestis vos vnda pfundat. Jõq; charissimi hui⁹ mysterij sacramentũ sicut fide cõcepim⁹ ꝛ corde credim⁹: pfectis vocib⁹ declarem⁹. Credo in deũ patrẽ oipotẽtẽ: ꝛ reliqua sicut supza. Ergo dilectissimi hec verba nõ humana sed dñi sunt celestia sacramenta: que in vꝝis cordib⁹ ipsi⁹ mia pstante resideãt: vt gram dñi incorruptã: ꝛ imaculatã vsq; ad finẽ pcipiatis. Repetim⁹ adhuc charissimi symbolũ: vt cũ mysterio cõueniat trinitatis. Credo in deũ. Credendũ nobis est fratres charissimi in deũ patrem: ita ꝛ in iesum xp̃m filiũ eius. Pater sine filio credi nõ põt: qz licet distincta sit in eis psonarũ ꝓprietas: tñ vna est ꝛ indiscreta maiestas. Sicut totũ ergo potuit semp pater: ita totũ põt semp filiꝰ. Qui cõcepꝰ est de spũsancto: natꝰ ex maria ꝟgine. Sacramẽtũ hic suscepti corpis demõstrat: vt quẽ ante secula pater genuit: in fine iam seculi maria ꝟgo spũsancto inspirãte ꝯcepit. Et iõ de ipa dñi matre angelus gabriel dicit: Spũsanctꝰ supueniet in te: ꝛ virtꝰ altissimi obũbrabit tibi. Ad excipiendũ em̃ dñice maiestatis aduentuz: necesse fuit vt humane infirmitati diuinũ adesset auxiliuz. Sancta em̃ maria vt virgo peperit: ita ꝟgo ꝯcepit. Qualiter hec aut quõ salua ꝟginali integritate pfecta sit: credere magꝭ q̃m enarrare possum⁹. Fidei in his plurimum licet: sermoni parum.

Luce. j.

D

Passus ergo sub põtio pylato: crucifixus: mortuꝰ ꝛ sepultꝰ. Descendit ad inferna: tertia die resurrexit a mortuis. Ascendit ad celos sedet ad dexterã dei patris. Sedere ad dexterã patris dicit: nõ vt dicaꝭ maiorꝭ vt ostendat eẽ̃lis. Hec ꝯa testimonio sũt dñice passionis: vt dñm iesum xp̃m sicut vere passũ ꝛ vere mortuũ: sic vere resurrexisse et triũphasse credamus. In quo nobis xps dñs reliquit exemplũ: vt sicut eũ nõ dubitamus natuz ꝛ mortuũ ꝛ resurrexisse ꝛ viuere: ita nos q̃z sicut natos ꝛ mortuos esse nouim⁹: sic post mortẽ resurrecturos ꝛ in eternũ esse victuros ꝓnoscamus. Sequit: Inde venturus iudicare vivos ꝛ mortuos. Credo ꝛ in spm̃sanctũ. Utiqz vt equalis credulitas dei patris ꝛ filij ꝛ spũsancti equalẽ oñderet potestatẽ. Credo sanctã eccl'iam catholicã. Bene symbolũ eccl'iam catholicã noiauit ꝛ sanctã: qz multe ecclesie hereticorũ sunt: sz que nõ est catholica nec sancta dici põt. Seq̃tur: Sanctoꝝ cõmunionẽ. Credẽtes ergo sanctã eccl'iam catholicã sanctorũ habẽtes cõmunionẽ: qz vbi est fides sancta ibi est ꝛ sancta cõmunio: credere vos quoq; in corpe resurrectionẽ ꝛ remissionẽ pctoꝝ oportet. Omne sacramentũ baptismi in hoc ꝓstat: vt resurrectionẽ corpoꝝ ꝛ remissionẽ pctoꝝ nob⁹ a deo ꝓstãda credam⁹. Supest vt cui⁹ auditꝭ passionẽ auditꝭ ascẽsionẽ: auditis iudiciũ: q̃tidie expectet⁹ aduẽtũ.

¶ In eadẽ dñica: Ad cõpetẽtes: ꝛ qui ac quare dicank dilucide ostendit. Sermo. iij.

Ser. cxvj. A

ODie fratres charissimi specialiter ad ꝓpetentes humilitat̄ nostre sermo dirigit. Et q̄uis omibus etiā fidelibus baptizatis admonitio nostra cōueniat: t vnusq̄sq; qui de anime sue salute sollicitudinē gerit vnde ꝓficere possit: creditmus q; in ista humili suggestione nostra reperiat: peculiariter tamē eos qui nūc baptismi sacramenta desiderant volum⁹ admonere. Primū ergo cōpetentes isti quare hoc noīe vocent agnoscant. Competētes dicunt simul petentes: quō consedētes nihil est aliud nisi simul sedētes: t colloquētes nihil aliud ē: nisi simul loquētes: ꝓcurrētes sine dubio nō intelligunt: nisi simul currētes: ita t cōpetentes nō possunt aliud intelligi nisi simul petētes. Ecce iam quare hoc nomē competētes habeant: didicerūt. Nūc vero isti qui simul petunt: debēt scire q̄d petūt. Quid ergo petūt qui baptismū sacramēta desiderāt? Quid vtiq; nisi vt qui erant vasa diaboli mereant effici vasa xp̄i? Totus in B nobis spiritaliter implet ministerijs angelorum. Ideo rogo vos t cōmoneo oēs competētes: t cōtestor simul t annuncio vt cū dei adiutorio in istis dieb⁹ vsq; ad pascha: diligēter ꝓscrutamini ꝓsciētias vras: ne forte sit vel vnus hō cōtra quē odium in corde teneatis. Si em̄ ille qui baptizandus est iracundiā vel odiū in corde reseruat: nescio si in eo gratia diuina ꝓficiat. Dicturus est em̄: Dimitte nobis debita nra: sicut t nos dimittim⁹ debitorib⁹ nostris. Et si hoc in eo futurum est q̄ ipe orat: quid superest nisi quomō ipe dimiserit: sic ei iusticia diuina dimittat? Scom illud q̄ dns ipse dixit: Date t dabit vobis: Dimittite: t dimittet vobis. Ac sic qui nō dimiserit: ipe ꝓtra se ianuā diuine misericordie claudit: dicendo. Dimitte nobis debita nostra: sicut t nos dimittim⁹. Primo ergo hoc specialit̄ ꝓpetentes attendāt: ne vllū hoīem odio habeāt. Scdo interrogēt ꝓsciētias suas: t si alicui (vt euenire solet) fecerūt iniuriā: cito veniā petāt. Tertio si aut ꝓ furtum aut ꝓ falsum testimoniū aut ꝓ aliquā calliditatem: aut ꝓ statheras dolosas vel mēsuras duplices cuicunq; aliq̄d abstulerūt si fm exemplū Zachei nō possunt in quadruplū: vel simplo restituāt. Nā nescio qua fronte gratiam diuine mie se credit posse accipere: qui res alienas quas male abstulit dissimulat C refōmare. Sed forte hoc etiā oportet cōpetentib⁹ obseruare: vt si agnoscunt se psuadēte diabolo furtū: homicidiū: aut adulteriū cōmisisse: aut si aliqua mulier cōpetens potiones diabolicas aliq̄s ad abortum accepit: t filios suos adhuc in vtero positos aut etiā natos occidit: q̄ satis graue pctm̄ est: ꝓ oibus his cū gemitu t cōpunctione dei miam querant: t ad baptismi sacramēta ꝓ penitentiam mundati ꝓueniant. Et hoc ante oīa quicunq; se has culpas habere vidēt: obseruēt vt castitatē t ante baptismū custodiāt: t post baptismum nō paulatim se a voluptate custodiāt. Venenum inuidie fugiāt: ne imitatores diaboli esse videant: de quo scriptū est: Inuidia diaboli mors intrauit in orbē terrarū: imitant autē eum qui sunt ex parte illi⁹. Superbiā etiam per quā ipe diabol⁹ cecidit vitare cōtendāt: q̄ xp̄s quē sequi desiderant: mitis fuit t humilis corde. Et satis timendū est illud q̄ scriptū est. Deus superbis resistit: humilib⁹ aūt dat gram. Mendaciū etiam de ore suo nō ꝓferāt: ꝓpter illud q̄ scriptum est: Perdes oēs qui loquunt mendaciū. Et iterum. Os q̄ mentit: occidit aiam. Nec solū a periurio sed etiā a iuramēto abstineāt: q̄ nō mentitur qui dixit: Vir multū iurans implebit iniquitate: t nō discedet de domo illius plaga. Vinū vero t istis dieb⁹ parum accipiant: t cū dies pasche venerit: cū grandi se cautela a crapula vel ebrietate custodiant: ne forte q̄d ꝓ sacramentum baptismi mundatū vel illuminatū fuit: si crapula surrepserit p̄ temperantiā obscurem. Et ideo etiā si aliquis eos per inimicā amicitiā ad bibendū cogere voluerit: oīno refugiāt t nūq; penit⁹ acq̄escāt: sed q̄d decet t expedit xp̄ianis in cibo vel in potu ꝓcipiāt. Et q; oēs cōpetētes vter⁹ matris eccl̄ie xp̄o inspirante ꝓcepit: nihil iniustū aut inhoneslū exerceant: ne forte male agēdo viscera materna cōcutiāt: t ante legitimū partum velut abortuz eos mater sancta ꝓiciat: q̄ magis oēs cōpetētes benigni sint: humiles: māsueti: sobrij: vt ad saluteris baptismi sacramentū ordine legitimo cōueniētes: de hedis ꝓuertant ad agnos: de sinistra trāsferant ad dexterā: cū illis qui ad dexterā erūt: illā desiderabilē vocē feliciter auditur

Matth. vj

Luce. vj.

Luce. xix.

Sapiē. ij.

Matth. xj.

Jaco. iiij.

Ps̄. v.

Sapiē. j.

Eccl̄i. xxiij D

Mat. xxv. Venite bñdicti patris mei: ꝓcipite regnū q̄ vobis paratum est ab origine mūdi. Si fm ꝓsuetudinē suam charitas vestra diligenter attēdat: agnoscere potestis admonitionē nr̄am: licet ad cōpetentes dicta sit: posse tū oīb⁹ baptizatis fidelib⁹ conuenire. Et ideo nos qui iā ante multa tpa in xp̄o renati sumus: istis qui baptizandi sunt exemplū sancte ꝓuersationis in omīb⁹ ꝓbeamus: vt si nos imitari voluerint: nō ꝓ latam et spatiosam viā trahank ad mortē: sed p artā t angustam peruenire mereank ad vitā. Et ideo nō solū exemplis sz etiā verbis eos ad omne opus bonū admonere debetis: ꝓcipue tū q̄ filios aut filias excipe religioso amore desiderant: t anteq̄ baptizent: t posteaq̄ baptizati fuerint de castitate: de humilitate: de sobrietate vel pace eos admonere vel docere nō desināt: t agnoscāt se fideiussores esse ipsorū. Pro ipsis em̄ respondēt: q̄ abrenunciēt diaboli pompis t opib⁹ eius. Et iō tam illi q̄ excipiūt q̄m qui excipiunk: id est tā patres q̄m filij pactum q̄d cum xp̄o in baptismi sacramēto conscribūt custodire contendāt: nec vnq̄m aliq̄d de diaboli pōpis vel mūdi isti⁹ luxuriosis oblectationib⁹ cōcupiscāt: vt deo adiuuante illi qui filios suscipiūt si caste aut iuste vixerit: t illi qui excipiūtur si eos imitari voluerint sicut credim⁹ pariter ad ꝓmia eterna pueruenīant: ꝓstante dño nostro ihesu xp̄o qui cū patre t spiritusancto viuit t regnat in secula seculorum: Amen.

Matth. xj. Mat. xxv.

¶ Item in eadem dñica de eodem alius sermo: qui habet in libro Quinquaginta Homeliarum xlix. folio. cxxxiij. col. iij.

¶ Item in eadē dominica alius sermo de primo versu psalmi vicesimiprimi: Deus deus me⁹ respice in me. qui sumitur ex expositione doctoris.

De eodem etiā psalmo tractat in libro de gratia no. testa. ad honoratum. ca. ij. t sequentibus.

¶ Feria secūda post dñicam palmarū: De passione dñi t Juda traditore. Sermo. j.

Ser. cxvij A

SUscepit dns tristiciā nostrā vt nobis largiret leticiam suā. Et vestigijs nostris descēdit vsq; ad mortis erumnā vt nos suis vestigijs reuocaret ad vitā. Percutiā inq̄t pastorem et dispgent oues gregis. Tristis erat: q̄ nos paruulos relinq̄bat. Alia tristis erat nō ꝓ sua passione: sz ꝓ nra dispsione. Proditorē osculo libēter susceperit: nō q̄ de⁹ dei fili⁹ mortē timebat: sz q̄ nec malos ꝓ se perire volebat. Juda osculo filiū hois tradis? Fugebat̄ disciplina virtutis: t discipulus factus es cōsilij inimicitatis. Officio sanguinē fundis: ꝓ pignore amoris vulnerib⁹ infigis: pacis argumēto mortē imittis: seru⁹ dñm tradis: discipul⁹ magistruz ꝓdis. Et licet multa sunt vulnera amici q̄m volūtaria oscula inimici. Signo dato: ab his qui cū fustib⁹ venerāt detinetur Jnijcit man⁹ turba: nectunk vincula: detinek iusticia t tradi tur ab iniusticia. Percussit ergo petr⁹ auriculā pueri principis Quare petr⁹? Quia ipe accepit regni celorum claues: t soluēdi ligādiq̄ ipe adept⁹ est ptātē. Abscissa est pueri auricula male audiētis: aure interiore xp̄m male itelligētis: q̄ passus nō est se ꝓphetā estimari: sed dei filiū docuit fideli cōfessione signari. Limum suū agnoscit cooperatorē: t caro suam sequit̄ opera tricē. Jubere potuit: opari maluit q̄ e limo terre corpis mēbra formauit: q̄ hostes suos nō passus ē vulnerari. Illi iusto mortē inferebāt: ꝓsecutor⁹ vulnera iste sanabat. Petr⁹ sequebak a longe. Neq̄ em̄ negare potuisset: si xp̄o dño adhesisset Ter me inq̄t negabis. In domo p̄incipis sacerdotū ignis ardebat: vbi petr⁹ occultus sedebat. Frigus erat vbi xp̄s non erat. Petrus ab ancilla ꝓditus negat. Vallē petrū dñm negasse q̄m iudā dñm vendidisse. Interrogat⁹ petr⁹: Et tu inq̄t C ex illis es q̄ cū galileo erāt. Nō em̄ erat q; in p̄ncipio erat homine negauit: hoim ꝓsortiū refutauit. Nō em̄ hois erat apostol⁹: q̄ fuerat xp̄i discipl's. ergo fleuit amare: maluit ipe suū accusare pctm̄: vt iustificaret fatēdo q̄m guarek negādo. Lachrymas lego: satisfactiōez nō lego. petr⁹ negauit i nocte: sz cōfitek in die. Habebat lachrymas petr⁹ quas ꝓfundebat affectu: nē habebat ꝓdito: flet⁹ quib⁹ culpā ablueret: vt dū reus suo iudicio dānak: spontaneū facin⁹ expiek. Peccauit inq̄t: q̄ tradiderim sanguinē iustū. Et iudei: Quid ad nos? Tu videris. Pertinacib⁹ studijs funestā sibi vēdicāt sanguinis auctionē: cum refunderet venditor sacrilegij quantitatem. Preciū sanguinis a iudeor⁹ gazophilatio separat: t

Mat. xxvj

Zach. xiij

Mat. xxvj

p10. xxvij. B

Mat. xxvj

Annotatō nēralis ordinis sermonū hui' opis.

ager figuli christi pecunia cōparatur: locus humādis peregrinorum reliquijs prophetie testimoniū adimpletur: ⁊ surgentis ecclesie mysterium reuelatur. Ergo precio sanguinis emitur mundus. Venit enim vt saluetur mundus. Non enim cognouit mūdus eum qui fuerat in mundo mūdus. Accusatur: et tacet. Bene tacet qui defensione nō eget. Ambiant defendi: qui timēt vinci. Non vt reus excusat se tacēdo: sed despicit falsidicos refellendo. Manus quidē pilatus lauit: sed facta probauit. Vtor verberatur in nocte / admonet virū in die. Veritas fatigat: et a seruo dominus iudicat. Coronam de spinis annexā compūgentes caput ei' coronant: ⁊ illudētes adorant. Et rex salutatur: vt victor coronat: et quasi de' et dominus adorat. Pulchre crucē ascendit / iudicio victor assistit. Talis ergo ascēdit qui seculū vincere parat. Posuerunt titulū scriptum. Hic ē iesus rex iudeor. Vermis in cruce: scarabeus in cruce. Bonus vermis q̄ hesit ligno: bon' scarabeus q̄ clamauit e ligno. Quid clamauit? Restatuas illis hoc peccatū. Illis vtiq; petebat venam a quib' accipiebat iniurias. Hodie iquit mecū eris in paradiso. Hec mirū si cōuerso culpam ignoscebat / qui insultātibus venā relaxabat. Potauerūt eum aceto. Bene ad cōsummāda oia corruptio sinceritatis hauritur. Itaq; acetū bibitur: vinū cum felle nō bibitur. Sinceritati nō debuit amaritudo miscere: quia pro nobis dominū sine peccato decuit crucifigi. Pater inq̄t: in manus tuas cōmendo spiritum meū. Bene tradidit qui non amisit. Spiritus patri cōmendatur vt peccatorū vincula resoluantur. Sol occidit sacrilegis vt spectaculū obūbraret funestis. Funduntur petre et iudeorū corda durant. Elementa fugiunt: terra concutit. Iudeus arguit / miles custodit / monumenta reserant: et iudeorū perfidia denudatur. Discipuli vigilāt: ⁊ fletibus oculos mestos somn' inuidus caprat. Iudei quid curiosi estis: vbi caro crucifixa remānsit? In flāmis cum tribus pueris apparuit: qui postea paruulus dignatus est nasci. Stabāt tamē mulieres hec videtes: stabat ⁊ mater domini suo filio testimoniū perhibente. Joseph et Nichodemus christū sepelunt / vnus iustus / alter in q̄ dolus nō erat. Nam si apli sepelirent: dicerēt non sepultū: quem iudei nunciauerant raptū. Nichodemus nocte venit propter metū iudeorum. Simplicitas em̄ querit / non ambitio desideratur. Quō iustus latebras periculi timeret: q̄ corpus nō timuit sepelire? Ideo occulte postulauit vt corpus celaret / nō vt periculum p̄caueret. Mulieres delonge stabāt que diligēter locum seruabant. Serus innotat: deuotio calet. Et cū discipuli fatigarētur: solet ñ ab angelo ne timeant admonētur. Noli me inquit tangere / nondū enim ascendi ad patrē meum. Nō dum tibi ascendi q̄ viuentem cū mortuis queris. Quare primum mulieri? Per mulierē mors antea est nūciata: p mulierem vita hoibus reparat. Mulier quid plorас? Mulier christus videbat: sed hortulanū putabat. Deus est qui adoratur: homo ē qui tenebat. Non renuit tangi a femina: quia nō omnes possunt christum tangere resurgentem quem tetigerant in corpore commemorantem.

Lu.xxiij.

Daū.iij. Luce.ij.

Joh.xix.

Matthei xxvij.

Joh.xx.

¶ In eadem feria de passione domini et Susanna. Sermo.iij.

Sermo. cxviij. A

Matthei xxvij.

Ps.l.

B Matthei xxvij.

Horsitā miruz videtur nobis fratres cur dñs apud p̄sidem pilatū a principib' sacerdotū accuset / nec aliquē iam eoruz responsione cōuincat: cū vtiq; ingratā accusationē non nisi repellere solet subsecuta defensio. Mirū inq̄t sit fratres q̄ arguat saluator et taceat. Taciturnitas em̄ negat q̄ objicitur: cū non vult respōdere quod querit. Accusationē suam dñs tacendo nō firmat: sed despicit nō repellēdo. Bene em̄ tacet: qui defensionē non desperat. Ambiat defendi q̄ metuit superari. Festinet loqui: qui timet vinci. Christ' autē cum cōdemnat exuperat: cū iudicatur vincit: sicut ait ꝓpheta. Vt iustificeris i sermonib' tuis et vincas cū iudicaris. Quid ergo opus erat ei loq̄ ante iudiciū / cui ipsuz iudiciū erat plena victoria? Vicit ergo cū iudicatur xp̄s: q̄ sic innocēs approbat. Si ñ ait pilat'. Innocēs ego sum a sanguine hui' iusti. Melior est igit causa q̄ nō defendit ⁊ ꝓbatur: plenior iusticia q̄ nō verbis astruit: sz veritate fulcit. Taceat lingua necesse ē: vbi ipsa vitas sibi adest. Taceat lingua in bono negocio: q̄ ⁊ in malis causis obticere cōsuevit. Nolo sic defēdi iusticiā / sicut solet iūctas excusari. Quod vincit xp̄s: nō rationis est sed virtutis. Sciuit em̄ saluator qui est sapiētia quomodo tacēdo vinceret: quō non respondēdo superaret: atq; ideo causam suā maluit cōprobare q̄ dicere. Ad vincendū fortasse metus eū cogeret ne salutem prodoret nisi q̄ ipsa erat tota cā victorie. Suā enim salutez prodidit vt salutē omniū lucraretur. Jn se vinci maluit vt victor esset in cūctis. Sed q̄d de deo xp̄o loquar? Susanna mulier inimicos suos tacuit ⁊ vicit. Non em̄ apud danielē in sermone tuito est sed in sancta femina tacēte lingua ꝓ ea castitas loquit. Castitas em̄ susanne affuit i iudicio: q̄ eue defuit in paradiso. Ibi em̄ pudori eius cōsuluit / hic saluti. Ibi ne macularet pudicitia: hic ne innocētia dānaret. Castitas enī susanne ⁊ p̄sbyteros impudicos cōuicit i paradiso: ⁊ in iudicio falsos accusatores obtinuit: hisq; victrix reos facit testimonij / quos reos facit adulterij: atq; tandez iudicē meret castitas danielē puez iuniorem: necdū pubescētis etatis. Multū igit de deo pudicitia ꝓsequit: cum iudicē virginē promerek. Secura enī est de victoria castitas: cui ē iudicatura virginitas. Pudicitie autē causas: nisi vir pudicus audire non debuit. Tale em̄ arbitrū meretur castimonia: apud quē nō periclitet verecundia. Cognito igit daniel susanne negocio: cū eam falsis accusationib' vellet plebs iperita dānare: ait idē Mundus ego sum a sanguine hui'. Quo dicto / peccātis populi reuocauit errorē. Hac q̄ voce circa susannā daniel vtit: qua circa dominū vsus ē pilat'. Ait em̄ pilatus. Mund' ego sum a sanguine hui' iusti. Eadē igitur sentētia absoluit pudicitia / qua est ⁊ absoluta iusticia. Sed daniel meli' q̄s pilatus. Ille em̄ pudicū sanguinē nec condēnat ⁊ liberat: hic aūt iusti sanguinē cōfitetur ⁊ tradit. Quid em̄ profuit testimoniū perhibuisse innocētie: ⁊ velut reū addixisse nequicie: nisi q̄ graui' peccatū est vnum eundēq; et pronūciare iustū et tradere criminosis? Ipse enī iniq̄tatis sue testis est: qui ore absoluit ⁊ corde condēnat. Lauerit licet man' pilatus: tñ sua facta non diluit. Quis abstergere se putauerit iusti sanguinē de suis mēbris: eodē tamē sanguine mēs eius tenek infecta. Ipse em̄ occidit christuz qui eū tradidit occidendū. Juder enī bonus et constans: ne sanguinē innocētis adderet / nec iniudicie cedere debuit / nec timere. Daniel ergo mel' q̄s pilatus. Ille peccantis populi reuocauit errorē: hic autem furētis synagoge sacrilegium confirmauit.

Daū.xiij.

Daū.xiij.

Matthei xxvij.

B

¶ In eadez feria de Symbolo. Sermo. iij. In quo symbolū exponit. dicitq; verbū nō in carnē versum sed verbū manens carnē accepisse.

Ser.cxix. A

Symbolū est breuiter cōplexa regula fidei: vt mentem instruat nec oneret memoriā / paucis verbis dicatur vñ multū acquirak. Credo in deū patrē omnipotentē. Vide q̄s cito dicit: et quantū valet. Deus est: ⁊ pater est. Deus potestate / pater bonitate. O felices sumus q̄ dominū nostrū patrem inuenim'. Credamus ergo in eum / ⁊ oia nobis de ipsi' misericordia ꝓmittam'. Quia oīpotens est: ideo in deū patrem oīpotentē credim'. Memo dicat / nō mihi potest dimittere peccata. Quō non pōt omnipotens? Sed dicis. Ego multū peccaui. Et ego dico: sz ille omnipotens est. Et tu. Ego talia peccata cōmisi / vñ liberari et mūdari nō possum. Respōdeo. Sed ille oīpotēs est. Videte quid ei cantetis in psalmo. Benedic inq̄t aia mea dño: ⁊ noli obliuisci oēs retributiones ei'. Qui ꝓpiti' fit oibus iniq̄tatib' tuis: q̄ sanat oēs languores tuos. Ad h̄ nobis ē ei' oīpotētia necessaria. Nā vniuerse creature ad h̄ erat necessaria vt crearek. Oipotens ē ad faciēda maiora ⁊ minora. Oipotēs ē ad celestia ⁊ terrestria. Oipotens est ad faciēda īmortalia et mortalia. Oipotēs ē ad faciēda spiritalia ⁊ corpalia. Oipotens est ad faciēda visibilia ⁊ inuisibilia: magn' in magnis: nec paru' in minimis. Postremo oīpotēs est ad faciēda oia que facere voluerit. Nā ego dico quāta nō possit. Nō potest mori / nō pōt peccare: nō pōt mētiri / nō pōt falli. Tāta nō potest: q̄ si posset / nō esset oīpotēs. Credue q̄ in eū ⁊ cōfitemini. Corde enī credit ad iusticiā: ore aūt confessio fit ad salutē. Rom.x. Ideo cū crediderit is oportet vt cōfiteamini. Qui symbolum redditis: accipite mō q̄d teneatis: ⁊ postea reddat: ⁊ nunq̄ obliuiscamini. Post h̄ q̄d? Et in iesum xp̄m. Credo dicis in deū patrē oīpotentē: et in iesum xp̄m filiū ei' vnicū dñm nostrū. Si filiū vnicū: ergo p̄ri equalē. Si filiū vnicū: q̄ eiusdē substātie cui' est pater. Si filiuz vnicū: ergo eius oīpotentie

B

cuius est pater. Si filiū vnicum: ergo patri coeternū. Hoc in se et apud se et apud patrē. Propter nos quid? Ad nos q̄d?
Lu.j.c.ij. Qui cōcept⁹ est de spiritu sancto / nat⁹ ex virgine maria. Ec ce ē̄ venit. Quis Ad quos. Per virginē mariā / in qua opat⁹ est spirit⁹ sanctus / non hō maritus: qui fecūdauit castā ꝛ ser uauit intactā. Sic ergo carne idutus est dñs christus: sic factus est hō qui fecit hominē: assumēdo q̄ hō nō erat / nō perdē
Joh.j. do q̄ erat. Verbū enim caro factū est: ꝛ habitauit in nobis. Non verbū in carnem versum est: sed verbū manēs carne ac cepta. Inuisibilis semp: factus est visibilis quādo voluit et habitauit in nobis. Quid est in nobis? In hominib⁹. Factus vnus ex hominū numero / vnus ꝛ vnicus. Vnicus patri. No bis quid? Et nobis vnicus saluator. Nemo em̄ preter ipsum saluator noster: et nobis vnicus redēptor. Nemo enī⁹ preter ipsum redēptor noster / nō auro / nō argēto: sed sanguine suo. Ergo ipsa vbi empti sum⁹ eius cōmertia videamus. Cū enī dictū esset in symbolo. Qui cōceptus est de spiritu sancto: na
C tus ex virgine maria: iā q̄d pro nobis passus est sequit. Sub pontio pilato crucifixus mortu⁹ ꝛ sepultus. Quia filius dei vnicus domin⁹ non crucifixus / filius dei vnicus dñs noster nō sepultus est. Hō crucifixus est: hō sepult⁹ est: deus nō est mutatus: de⁹ non est occisus: ꝛ tamē ℔ hominē occisus. Si
j.Cor.ij. enim cognouissent: ait apl's: nunq̄ dominū glorie crucifixis sent. Et dominū glorie ostēdit: et crucifixum cōfessus est: q̄ si quis enā tuā tunicā illesa carne tua cōscindat / tibi facit in turiam / nec sic clamas pro veste tua vt dicas / cōscidisti tuni cam meā: sed conscidisti me / fila de me fecisti. Loqueris ista integer: et verū dicis: et de carne tua nihil detractū qui lesit. Sic et domin⁹ christus crucifixus est: dñs est: vnicus patri est: saluator noster est: dñs glorie est: tamē crucifixus est: ſ in carne: ꝛ sepultus in sola carne. Mā vbi sepult⁹ est: ꝛ quādo se pultus est / tūc ibi nec anima fuit. Sola caro in sepulchro ia cebat: et tamē confiteris iesum christū filium eius vnicū do minū nostrū. Qui cōceptus est de spiritu sancto: nat⁹ ex vir gine maria. Qui iesus x̄p̄s vnicus fili⁹ dei dñs noster sub pō tio pilato crucifixus. Qui iesus christus vnicus dei fili⁹ do minus noster ꝛ sepultus. Qui iesus x̄p̄s vnicus dei fili⁹ dñs noster: sola caro iacet: ꝛ tu dicis. Domin⁹ noster. Dico: plane
Phil.ij. dico: quia vestē intuebor et vestitū adorō. Caro illa illi⁹ vestimentum fuit: q̄ cum in forma dei esset nō rapinā arbitratus est esse se equalē deo: sed semetipsum exinaniuit formā serui accipiēs / non formā dei amittens. In similitudine hominū factus ꝛ habitu inuētus vt homo. Non contēnam⁹ sola car
D nem: quādo iacuit: tūc nos emit. Quare nos emit? Quia non
Matthei xxvij. semper iacuit. Tertia enī die resurrexit a mortuis. Hoc sequitur in symbolo. Cū confessi fuerim⁹ eius passionē cōfitemur et resurrectionē. In passione quid egit: Docuit q̄d tolerem⁹ In resurrectione q̄d egit? Ostēdit quid sperem⁹. Hic opus: ibi merces. Opus in passione: merces in resurrectione. Nec quia resurrexit a mortuis hic remāsit. Sed q̄d sequit. Ascen dit in celum. Et modo vbi est? Sedet ad dexterā patris. In telige dexterā: ne quaras ibi sinistram. Dextera dei dicitur eterna felicitas. Dextera dei dicit ineffabilis / estimabilis / incōprehēsibilis beatitudo atq̄ prosperitas. Hec est dextera dei. Vbi sedet. Quid est ubi sedet? Vbi habitat. Sedes enī dicuntur vbi quisq̄ habitat. Non enī quando illū vidit Stephanus sanct⁹: mentiebatur qui dicebat. Sedet ad dexterā
Act.vij. patris? Quomodo enī dicit Stephan⁹. Ecce ego video celum apertū et filium hois stantem ad dexterā dei. Quia ille vidit stantē: mētiebat forte qui dicebat tūc. Sedet ad dexte ram patris? Sedet q̄ dictum est: manet: habitat. Quō? Quo modo tu. Quo statu? Quis dicet? Dicamus q̄ docuit / dica mus q̄ nouimus. Quid? Inde vēturus iudicaturus viuos et mortuos. Cōfiteamur saluatorē / ne timeam⁹ iudicē. Qui enim modo in eū credit ꝛ precepta ei⁹ facit ꝛ diligit eū: nō ti mebit quādo veniet iudicare viuos ꝛ mortuos / nō solum nō timebit: sed vt veniat optabit. Quid enī nobis felicius q̄ venit quē desideram⁹? Q̄ venit quem amam⁹? Sed time amus q̄ iudex noster erit: q̄ modo ē aduocat⁹ noster: ipse tūc
j.Joh.j. erit iudex noster. Audi Johannē. Si dixerimus q̄ peccatū nō habemus: nosipsos seducim⁹ ꝛ veritas i nobis nō est. Si autē cōfessi fuerim⁹ peccata nra: dixit: fidelis ē ꝛ iustus qui
j.Joh.ij. dimittat nobis peccata: ꝛ mūdet nos ab omni iniq̄tate. Hec scripsi vobis vt nō peccetis. Et si q̄s peccauerit: aduocatum habemus apud patrē iesum christū iustū: et ipse est exoratio peccatorū nostrorum. Si haberes causam apud aliquē iudi cē agendā: et instrueres aduocatū: esses suscept⁹ ab aduoca to: ageret causam tuā sicut posset: et si nō illā finisset: et audi res illū iudicio venturus: quantū gauderes q̄ ipse potuit eē iudex tuus: q̄ fuit pauloante aduocat⁹ tuus? Et modo ipse pro nobis orat / ipse pro nobis interpellat. Aduocatū enī ha bemus ꝛ iudicē timeamus. Immo q̄ aduocatū premisim⁹: securi iudicē venturū speremus. Transitū est in symbolo q̄ E
pertinet ad iesum christū filium dei vnicum dominū nostrū. Sequit. Et in spiritū sanctū: vt cōpleatur trinitas / pater et filius ꝛ spiritus sanct⁹. Sed de filio multa sunt dicta: q̄ fili⁹ suscepit hominē: filius verbum caro factū est: non pater / non spiritus sanct⁹: sed carnē filij tota trinitas fecit. Inseparabi lia enī sunt opera trinitatis. Sic ergo accipite spiritū sanctū vt non credatis minorē esse q̄ filium: et minorē esse q̄ patrē. Pater em̄ et filius et spirit⁹ sanctus tota trinitas vnus de⁹. Nihil ibi distat: nihil varium: nihil defectiuū: nihil alteri con trarium: equale semp: inuisibile et incōmutabile pater ꝛ filius et spiritus sanctus. Liberet nos trinitas a multitudine pec catorum. Jam q̄d sequit ad nos pertinet. In sanctā ecclesiā. F
sancta ecclesia nos sumus: sed nō sic dixit: nos: quasi ecce qui hic sum⁹ / qui me modo audistis. Quotquot hic sum⁹ deo p̄ pitio x̄p̄iam fideles i hac ecclesia: id est in ista ciuitate: quot quot sunt in ista regione: quotquot sunt in ista ꝓuincia: quot quot sūt ꝛ trās mare: q̄tquot sunt ī toto orbe terrarū: qm̄ a so- Pſa.xlix.
lis ortu vsq̄ ad occasum laudat nomē dñi. Sic se habet eccle sia catholica mater nr̄a vera: vera illi⁹ ipsius cōiunx: Honore mus eā q̄ tanti dñi matrona est. Et q̄d dicā? Magna est spō so ꝛ singularis dignatio: meretricē iuenit: ℣ginē fecit. Quia meretrix fuit nō debet negare: ne obluiscatur misericordiā liberantis. Quō non erat meretrix: quādo post idola ꝛ demo nia fornicabat? Fornicatio cordis in oibus fuit. In paucis carne: in oibus corde. Et venit et virginē fecit. Ecclesiā virginem fecit. In fide virgo est. In carne paucas habet virgi nes sanctimoniales. In fide oēs virgines debet hr̄e et femi nas ꝛ viros. Ibi enī debet esse castitas ꝛ puritas ꝛ sanctitas. Mā vultis nosse q̄ virgo sit? Apostolū paulū audite / amicū sponsi audite zelante spōso nō sibi. Aptaui vos uiq̄ vni viro. j.Cor.xj.
Ecclesie dicebat. Et cui ecclesie? Quocūq; litteræ ille pueni re potuerūt. Aptaui vos vni viro virginē castā exhibere chri sto. Timeo autē dixit: ne sicut serpens euam decepit astutia Geñ.iij.
sua. Serpēs ille nūquid corporaliter cōcubuit cū eua? Et tñ virginitatē cordis ei⁹ extinxit. Hoc timeo dicit: ne corrum pant mētes vestre a castitate q̄ est in x̄p̄o. Virgo est ḡ eccles: virgo est: virgo sit. Caueat seductorē ne iuenīat corruptorē. Virgo ē ecclesia. Dictur⁹ es mihi forte. Si virgo est: quō pa rit filios? Aut si nō parit filios: quō dedimus noīa nostra vt de ei⁹ visceribꝰ nasceremur? Respōdeo. Et virgo est ꝛ parit. Mariā imitat⁹ que dominū peperit. Nunq̄d nō virgo sancta maria ꝛ peperit ꝛ virgo permāsit? Sic ꝛ eccl'ia et parit ꝛ virgo est. Et si cōsideres x̄p̄m parit: q̄ mēbra eius sunt q̄ bapti zantur. Vos estis inquit apl's corpus christi ꝛ mēbra. Si er- j.Cor.xij.
go mēbra christi parit / marie simillima est. In remissionem G
peccator. Nec in ecclesia si nō esset: nulla spes esset remissio peccatorū. Si in ecclesia non esset: nulla future vite ꝛ libera tionis eterne spes eēt. Gratias agimus deo: qui ecclesie sue dedit h̄ donum. Ecce vēturi estis ad fontē sanctū: diluemini baptismo salutari lauacro regenerationis. Renouamini: eri tis sine vllo peccato: ascēdētes de illo lauacro: noīa q̄ vos pec cata psequebant: ubi delebunt. Egiptios insequētib⁹ israelī- Exo.xiiij.
tas simlia erant vestra peccata psequētib⁹: sed vsq̄ ad mare rubrū. Quid ē vsq̄ ad mare rubrū? Vsq̄ ad fontē christi cru ce ꝛ sanguine consecratū. Qō enī rubrū est rubet. Non vides quō rubeat pars x̄p̄i: interroga oculos fidei. Si crucē vides: Joh.xix.
attēde ꝛ cruorē. Si vides q̄ pendet: attēde q̄ fudit. Lācea perforatū est latus christi: ꝛ manauit precium nostrū. Ideo si gno x̄p̄i signat⁹ baptism⁹: id est aq̄ vbi tingimini: ꝛ q̄i in ma tri rubri trāsitis. Peccata vestra: hostes vestri sunt. Sequū tur: sed vsq̄ ad mare. Cū vos itraueritis euadens: illa dele buntur. Quō euadētib⁹ per siccū israelitis: aqua cooperuit egyptos. Et quid dixit scriptura? Vnus ex eis nō remāsit. Peccasti multa / peccasti pauca / peccasti magna / peccasti parua: q̄ est min⁹ ex eis nō remāsit. Sed q̄m viuituri sum⁹

Annotatō nēralis ordinis sermonū huiꝰ opis.

in isto seculo vbi quis nō viuit sine peccato: tō remissio peccatorū non est in sola ablutione sacri baptismatis: sed etiā in oratiōe dñica ⁊ qtidiana: quā post octo dies accepturi estis. In illa inuenieris ḡsi quotidianū baptismū vestruꝫ: vt agatis deo gratias ꝙ donauit hoc munus ecclesie sue: qō cōfitemur in symbolo. Et cū dixerimus. Sanctā ecclesiā: adiūgamus. Remissionē peccatorū. Post hec. Carnis resurrectionem. Iste iā finis est. Sed finis sine fine erit resurrectio carnis. Sz erit postea nulla mors carnis: nulle angustie carnis: nulla fames ⁊ sitis carnis: nulle afflictiones carnis: nulla senectus ⁊ lassitudo carnis. Noli ergo horrere carnis resurrectionē. Bona erꝰ vide: mala obliuiscere. Prorsus quicquid querelarū est carnaliū modo: tūc ibi non erit. Et erimꝰ equales angelis dei. Vnā cū angelis sanctꝭ ciuitatē habebimus: a dño possidebimur: hereditas eiꝰ erimus: ⁊ ipse hereditas nostra erit: qm̄ ipsi dicimus modo. Dñe pars hereditatis mee. Et de nobis dictū ē filio ipsi. Postula a me ⁊ dabo tibi gētes hereditatē tuā. Possidebimꝰ et possidebimur: tenebimus et tenebimur. Quid dicā? Colimur ⁊ colimꝰ. Sed colimus vt deū: colimur vt ager. Et sciatis qz colimur: dñs audite. Ego sum vitis vera: vos estis sarmenta: pater meus agricola. Si agricola dicit: agrum colit. Quē agrum? Colit nos. Et agricola terre huiꝰ visibilis arare potest: fodere potest: plātare potest: rigare si aquā iuenerit potest: nūquid potest incrementū dare: germē educere in terrā radicem figere: in auras ꝓmouere: robur addere ramis: fructibꝰ onerare: folijs onestare? Nūquid agricola potest? Agricola tamē noster deus pater omnia ista potest in nobis. Quare? Qz credimus in deum patrez omni potentē. Ergo tenete quod ⁊ ꝓposuimus vobis: ⁊ quomodo deus dare dignatus est exposuimꝰ.

Matthei xxij. Pš. xv. Pš. ij. Joh. xv.

¶ Itē eodem die alius sermo de eodem, qui habetur in libro. Quinquaginta Homeliarū. xlij. folio. cxxxj. col. j.

¶ Itez eodē die Homelia de eo qō scriptū est in euāgelio sm Johannē. Ante sex dies pasche venit Iesus Bethaniā ⁊c. que habet in expositione doctoris trac. l. fo. cxcix. col. iij.

Joh. xij.

¶ Feria tertia post dominicā Palmarū. De reparatiōe generis humani. Sermo. j. In quo determinat cur xp̄s ꝓ nobis mori voluit.

Ser. cxx. A ij. Cor. v.

QRequēter audiuimus fratres dilectissimi beatū Paulū apostolum dicentē. Deus erat in xpo: mūdum recōciliās sibi: id est diuinitas opabatur in corpore. Apparebat ī fragilitate humanitas: ⁊ in virtute matestas. Ad hoc itaqꝫ nobiscū vixit in carne vt ꝓferret exēpla iusticie. Ad hoc ꝓ nobis mortē subijt: vt cōferret munera salutis eterne. Hominē ad hoc iduit vt erudiret: ad hoc tradidit vt redimeret: ad hoc resumpsit vt ī deum sumeret. Vitā ad hoc deposuit vt donaret / mortē ad hoc suscepit vt vinceret: cui tamē mortis ꝓsumptū dominū reddit: et quasi seruꝰ quidē succubuit: sed quasi dñs imperauit. Siquidem nec animā inferni porta: nec corpus tenere potuit sepultura: ꝙ per illud triduū nequaqꝫ carnē mortali corruptione violabat: qz in iferno sub eadē mora regnū mortis aīa destruebat. Quid retribuemus dño ꝓ muneribꝰ tante dignitatis? De plenitudine celesti ꝓ nobis in facturā se suā factor exinaniuit: figulis in figmētū suum trāsijt: et rex celi homini militauit. Militauit viri. Crux em̄ pugnantē indicat: resurrectio triūphantē. Quis tantā possit narrare pietatē? Assumo celo ei egressio: et vsqꝫ ad inferni ꝓfunda discensio. In vna eadēqꝫ ꝓsona qꝫ bene manifestant humana pariter et diuina. Nā sedē tartari penetratur hoiem se cōfessus est dum descēderet: deū se ꝓdidit dū rediret. Ut redimeret ipsos: sicut aut sermo diuinꝰ: vt redumeret inqꝫ inter iquos reputatus est: inter duos qs dextra leuaqꝫ legimꝰ pepēdisse. Seipsum cōfusioni ⁊ opprobrio crucis tradidit: vt latronē glorificaret. Sed si bñ respicimꝰ / nō illi soli hoc prestitū esse deprehendimꝰ. Nā dū tantū reū benigne relaxat / dū tāto debitori refundit īmanis debiti cautionē: humano generi ꝓscripsit securitatē: vt cōsolatio ac spes fieret totius populi absolutionis desperati: et priuatū donū in publicū cresceret bñficiū.

B Ps. xviij

Esa. liij. Luce. xxij et xxiij.

Quare indubitāter credendū est: vt qō latroni illi ad cōmendationē fidei sue venerat: etiā causa spei nostre ⁊ vtilitatis accesserit. Immēsa enī dei nostri bonitas libēter tribuit: ꝙ etiā generaliter ꝓfutura ꝓnoscit. Et ideo iuxta fiduciā tante clementie / si quis nostrū crimina sua ꝓbabuli cōuersatione dānauerit: et christū toto corde crediderit / etiā cū latrone in semetipso ingressum padisi aperuisse se nouerit. Quantū autez sit in spe salutis humane magnitudo fidei: ⁊ altitudo diuitiarum misericordie dei: ⁊ patiētie magnitudo ostendit: cū hominē inscelerib⁹ inuolutū / pena misit ad innocētiā: ⁊ offensa perduxit ad gloriā. Quē saluti culpa ꝓdiderat: perditio iuenit: cruciatus absoluit: dānatio ꝓsecrauit. Sed nō sine causa tantū meruit. Videamus quo tpe fidelis apparuit. Ecce inter signa atqꝫ ꝟtutes attestātibus miraculis ⁊ ac clamātib⁹: aliquotiēs in discipulis mēs iā robusta titubauit: et nūc xp̄i supplicijs quodāmodo cōtradicētib⁹ in latrone fides nouella cōualuit. Sub ipso passionis tpe ab ancilla interrogatus vnus ex discipulis beatꝰ petrus / peculiariꝰ xp̄o cognitꝰ: ita respōdit. Non noui hominē istū. Et iste qui ante nō nouerat exclamat. Memento mei dñe cū veneris in regnū tuum. Et singularꝭ et ḡ stupēda deuotio. Sub illo tpe credidit reus / ꝙ negauit electꝰ. Laudabili ꝙ hoc itaqꝫ in latrone ac magnificētius fuit qō hominē addictū et inter extrema deficientē supplicia deū credidit / ḡ si inter virtutū opera credidisset. Nō itaqꝫ sine causa tantū meruit. Aduertam⁹ pleniꝰ quot tpe dominū confitet. Feruebat ī pietas persequētiū: exultabat impietas blasphemantiū / cōtritio / liuores ⁊ vulnera solū xp̄m hominē demōstrabāt. Sacrarū manuū in ligno crucis extēsio ⁊ reuerēda cōfixio / que condēnabat ade ⁊ eue manꝰ ad interdictū ligni cibū ī gemiscēda seculi trāsgressiōe porrectas. Hec inqꝫ cōfixio per oīa infirmitatē hois asserebat. Illi sep latus lācee tremēda percussio quātū ostēdebat hoiez / tantū abscōdebat deū. Aplis post diuina miracula desperātib⁹: solus hic nō acquiescit scādalo crucis ⁊ mortis. Solꝰ hic testis est maiestatis / qui socꝰ ꝓbat doloris. Et ideo adhuc in latrocinijs positꝰ: inuisibilē deū angelicis iā oculis videt. Illuminarat credo nascentē fidē lateri iā credētis in xp̄m ꝓpius corpe admota diuinitas / ꝙ se largius sub momento illo ꝓperagēda redēptione ifuderat. Videamus autē qualis fuerit ipsa depcatio ꝓfitētis. Memēto (inqt) mei dñe cū veneris in regnū tuū. Non dixit: si deꝰ es de presenti supplicio eripe me: sed magis qz vere deus es: de futuro iudicio libera me. Et cito eum repleuit sancti spiritꝰ eruditio: ꝙ quā futuri examinis diē cogitās: ⁊ si itolerabile ꝓbat esse qō sentit: gra uius tamē intelligit esse qō meruit. Predicat seculis iudicē regēqꝫ seculoꝝ nondū vocatꝰ etiā electꝰ / nondū famulus etiā amicus / nondū discipulus etiā magister atqꝫ ex latrone confessor: qz ⁊ si pena ceperat in latrone: nouo genere cōsummat in martyre. Memēto inqt mei dñe. De ligno crucis clamat: sed iā tēpora retributionis cogitat. Videamꝰ quid inter ista respōdeat dīues ⁊ larga dei bonitas / ꝙ sicut excedit vota: ita gratiā adūgit ad merita. Hodie inqt: tanqꝫ si diceret. Quid me inqt o fidelissime comes et vnicus tāti testis triūphi: qd me tātopere exorāduꝫ putas: vt die iudicij mei meminerim tui? Quid me ad presentē retributionē paratū in tpa tā lōga dissimulas? Quid i futura secula fidē in te perfectā fatigas? Hodie mecū eris in padiso. Ergo tanqꝫ hereditaria ⁊ pater na sedes: ꝙ expulso adā: ꝙ expulsis duobꝰ clausa est: innumeris populis te ītroeūte reserabit. Ingredere illuc primꝰ: sed ingressu felicioze qꝫ primꝰ. Intra padisum: nequaqꝫ vltra cū adā visurus infernū. Nullū illic cibū letalē: nullā iam legez: nullā arborē pertimescas. Ego tibi illic ero victꝰ ⁊ vita: ⁊ ne forte verearis ne tibi aliqs hostis in illo beato nemore: ne antiquꝰ ille latro īsidiet: possessio tibi illic mei introducēte firmabit. Recedat ḡ infidelitas ꝙ deū: hoiem nō recognoscit. Nā sicut diabolus est ꝙ de padiso expulit: ita deus est ꝙ reducit. Hec charissimi per oēz gestoꝝ ordinē: deū sub hoie agnoscamus operātē. Positꝰ in patibulo verꝰ arbiter ī medio dānatorū / negātē repulit: suscepit ꝓfitentē. Huc deputat regno: illum relinqt inferno. Per hec ḡ credam⁹ in maiestate iudicaturū: quē iā in cruce ⁊ misericordiā videm⁹ exercere et iudiciū. Credam⁹ inqꝫ deū: vel ex sola virtute patiētie: qui dū ab hoie crucis neci traditꝰ sic quoqꝫ homini gloriā pollicet: ꝙ ullas ipsas iurias ⁊ plagas in corpꝰ suū cōuertit in pciū nrm.

Matthei xxvj. Lu. xxiij.

D

Lu. xxiij. Esa. liij.

E

Sed ꝛ ipsa totius mūdi irrationabilis creatura: motib⁹ suis deum loquit. Nam i media passione dñi saluatoris: celestia et terrena turbant: lux cū nocte miscetur: elemēta quatiūtur: et ab antiqs mynisterijs effugātur. Aperte rerū natura perspicitur cōmoueri: velut in vindictā auctoris sui velit armari. Terra ipsa cōcussa a fundamētis suis quasi q̄ crucem dñi vix sustineat, tanq̄ ad scelus, pprium contremiscit. Dies refugo lumine quō potest sumit lamentū: ꝛ fusco tristium tenebrarum habitu more lugētis induit: et vt tota celi facies dominice natiuitatis gloriā noua luce testatur: ita crucis iniuriam nouis tenebris detestat. Et que duricia cordis humani? Vle eis q̄ inter ista nō credūt: quādoquidē creatura irrationabilis q̄ respicere nō potest credulitatis affectū: dat tamē deo cōfessionis obsequiū: ꝛ cū p̄ro solo hoie christus moꝛtuꝰ sit: perhibet ei tū etiam pars illa mūdi testimoniū diuinitatis ad quā non puenerūt beneficia passionis. Que cū ita sint
F charissimi: agnoscat hō quantū valeat: ꝛ quantū illū deo obnoxium faciat natura vel gra. Agnoscat hō quantū ab illo expectet deꝰ: ꝛ quē tanta dignatione habuit charū: q̄s velit esse in cōuersatione p̄ciosum. Agnoscat hō quantū valeat ꝛ quātum debeat: ꝛ dū p̄reciū suum cogitat: vilis sibi esse desinat: et potiꝰ vicē muneris saluatoꝛ ex ipso bono suo: id est de cōseruata salute restituat. Custodiamꝰ ergo sollicite qō tāti sui cruoris cōmertio xp̄s redemit. Reus itaq̄ erit nō parui p̄reij: sed sanguinis xp̄i, q̄ violat et cōmaculat aīam christi sanguine ꝛ passione mundatā blasphemꝰ, homicida, castitatis proditoꝛ. Hec tria capitaliter occidūt. Cōtestamur charitati vestre causas eternoꝝ maloꝝ. Blasphemus, homicida: proditoꝛ castitatis sue: expugnatoꝛ aliene: id est qui legitimi cubilis iura transgredit: qui extra coniugē suā p̄ mortiferos errat ampleꝝ: reus erit eterne moꝛtis: q̄ vilē i se habuit sanj.Coꝛ.vj. guinē redēptoꝛis. Et q̄ clamat apls. Neq̄ rapaces neq̄ adulteri regnū dei possidebūt: abstineamꝰ manꝰ ab alienis: oculos ab aliena femina caueamꝰ: ne coꝛpoꝛi illi q̄ de nō christus assumpsit, iuriā faciamꝰ i nostro coꝛpe. Caueamꝰ ita peccatis ꝛ criminibus vitā p̄odere: vt ad nos nō respiciat, pPs.ix. phetia illa terribilis. Non est timoꝛ deꝰ in cōspectu eius: polluuntur vie eiꝰ in omni tpe: auferūtur iudicia tua a facie eiꝰ. Irremediabile periculū est: si aliquē vitijs et cupiditatibꝰ frena laxare vt se rationē deo nō meminerit redditurū. Puto q̄ magna sit iā peccati pena, metū ac memoriā futuri perdidisse iudicij. Nō nobis ita dulcia sint paupeꝝ spolia: post modū nimis amaricatura. Nihilominꝰ sicut dictuꝝ est: refugiamus carnis aliene abominānda cōtagia, vitemꝰ obscena inimice voluptatis incēdia. Hec qui agit charissimi: de stipula ac ligmis imq̄tatū perpetuos sibi succēdit ignes: ꝛ nunq̄ extinguēdos cōcinnat vapoꝛes. Nō tanti ē vita si ad h̄ viuat homo vt in paucis huiꝰ vite annis cōsummāde eternas
G et sub breui fine ꝓgreget sibi penas sine fine māsuras. Sz ne forte charissimi aliquē nimis securuꝝ faciat aut remissum tā noua felicitas credulitatis: ne forte dicat aliqs in coꝛde suo. Non mevsq̄ adeo cōturbet ꝛ crucietrea cōscientia: nō mevsq̄ adeo cōtristet culpabilis vita: video sub momēto, video sub exiguo spacio latroni crimia sua donata: ꝛ mihi resoluta mē
Lu.xxiij. te cōcipiunt. Primū cōsiderandū in latrone illo: nō solū credulitatis cōpendiū: sed deuotio: sed tēporis illi? sub quo hec agebant occasio: quo iustoꝝ legit titubasse pfectio. Deinde ante mihi fidē latronis ostēde: et tūc tibi latronis beatitudinem pollicere. Immittit diabolꝰ securitatē vt iferat pditionem: neq̄ dinumerari possint: quātos hec inanis spei vmbra deceperit. Deterreāt quelo nos ab hac psuasiōe: innumerabiles populi sub tali securitate nudi ꝛ vacui bonis: ꝛ malis pleni ex hac luce p̄cepti. Quotidie expauescēda trāsitꝰ nostri et cōmigrationis icerta: q̄ et modo vl inspērata vel subita sunt: et in eternū remedijs caritura sunt. Preueniēdus est dies: q̄ preuenire consueuit. Ipse se seducit: ꝛ de moꝛte sua ludit qui hoc cogitat, pōt mihi extremi tēporis idulgētia subuenire. Non est hoc. Primū: q̄ periculosissima ē inv̄tumū diē p̄missa securitas. Deinde stultissimū est vt cā que de necessitatibꝰ agit eternis: iuuitatibꝰ vite deficiētis cōmittat extremis. Odibile ē apud deū: quādo homo sub fiducia penitētie in senectutē reseruate liberiꝰ peccat. Credite charissimi difficile ē vt callida dissimulatio oꝛdināde cōsummationis obtinere digna sit facultatē. Apud illū coꝛdis iterp̄retē: ars nō admittetur ad salutē. Ille autē de quo locuti sumꝰ beatus la
B tro beatus inq̄t nō iam iuxta viā insidias tēdens: sed viā ipsam in christo tenēs: ac vite p̄dā subito rapiēs, imutato ge nere: et noua spolia de moꝛte, pria reportās, ille nec saluris tēpoꝛa sciens distulit, nec remedia status sui in momēta vltima ifelici fraude posuit, nec redēptionis sue spem in desperationis nouissimū reseruauit: nec religionem ante nec xp̄m sciuit. Qō si scisset: fuisset foꝛsitā inter apl̄os nō postremꝰ in numero: q̄ p̄ioꝝ est factꝰ in regno. Ergo etiā ex hoc in extremo placuit deo: qꝛ ad ꝓsequendā fidē: non fuit extrema hoꝛa illa sed p̄ma. Opus est g̃ vt sibi hō quotidiano actu, p̄ideat: et, p̄curet consummationē: opus ē vt tota vita nr̄a talis sit in cōuersatione: vt liberi mereamur esse in fine. Incessabiliter diem trāsitus nostri ꝛ tēpus iudicij cogitātes, nos quoq̄ cū latrone iugiter p̄roclamemus. Memento mei domine cum Lu.xxiij. veneris in regnum tuum.

¶ In eadē feria de passione dñi. Sermo. ij. In quo dicit q̄ iudas cū videret publicari suam cōscientiam adhuc mittebat manū ad buccellam.

OMnes inquit dñs iesus scandalū patiemini i hac nocte. Discipuli terrenꝝ tali auditu: et iudā nō terret tāti sceleris cogitatus. Cōsulite apli dominū: B interrogate discipuli magistrū. Qui mecū inquit Matthei mittit manū in parapside: ipse traditurꝰ est me. O indurata xxvj. frontē talia de se audire: ꝛ adhuc delectat accumbere Videt publicari suā cōscientiā: ꝛ adhuc manū porrigit ad buccellā Numq̄d ego sum rabbi? O iuda cui dicis: nūquid ego sū rabbi? iā dic ego sum. Nō est obliuio nesciētis: sz pietas miserātis. Tu iuda quē possedit cupiditas: oīa i te nouit diuinitas sed ve tibi in quo semel periit humanitas. Oēs inq̄t scādaluz patiemini in hac nocte. Et petrus. Et si oēs scādalizati fuerint i te: ego tamē non scādalizaboꝛ. Ceperūt altercari medicus et egroꝝ. Ille sine egritudine se esse putabat: ille futurā accessionē videbat. Cui dñs ait. Paululū sequestremur: do nec rei exitū cōproberꝰ. Et iudas. Quē osculatꝰ fuero ipse est: tenete eum. O signū sacrilegū: o placitū fugiēduz: vbi ab osculo incipit bellū: et per pacis indiciū pacis rūpitur sacramentū. Venerūt ad hoꝛtū qui iā antea pderant padisum: B querētes dominū iesum xp̄m. Egrediūtur querentes q̄ ante p̄ueneranꝝ venientes. Stat iesus et dicit. Jesum querimꝰ. Joh. xviij Aspicit eos ipse saluatoꝛ: q̄s p̄cedebat iudas tenebrosus ducatoꝛ. Ducatū p̄rebebat ꝛ magistrū nō videbat, non q̄ iesus mutabilis erat. Erat q̄ erat. Lucē in tenebris q̄rebant: sed Joh.j. lucē tenebre non cōp̄henderūt. Sed audiamꝰ vocē lucis: quid dicit tenebris venientib⁹ cū laternis. Quē queritis? Illi dixerunt. Jesum. Respōdit iesus. Ego sum. Audita voce Joh. xviij abierūt, pstrati in faciē cecitatis. Sed quia lucet lux intenebris, excitat elisos a moꝛtuis. Iterū dicit eis. Quē queritis? Jesum inquiūt. Et ait illis. Ego sum. O insensati iudei: iter rogastis ꝛ cecidistis: leuati estis: et ingrati estis. Qua vos cōcutiemini cōminatione vl terꝛoꝛe: qui ad solā cecidistis simplicē vocē? Dic israel. Veneristi tenere me: q̄ ego defendi te a perseq̄tibꝰ te? Utinā teneres me: ꝛ nō perderes te. In aqs Exo.xiiij. parietes ꝓstruxi, faculā colūne micātis erexi: egyptios cecitate pcussi, tota nocte, p te pugnaui. Factū ē mane: ꝛ trāsisti columis mare. Vale me q̄ritis: iō cecidistis. Ecce q̄liter cadunt: qui male dominū querūt. Tenek interea dñs ad sacer- C dotuz p̄incipē pducēdus: ꝛ cū discipuli laberenꝝ, petrus, p Joh. xviij missoꝝ egregiꝰ cepit ambulare lōginquiꝰ: peruenit ad p̄ncipis domū: et q̄ petrū frigus vrgebat: calefaciendꝰ sollicitus assistebat. Ecce ille q̄ nihil ifirmitatis se putabat h̄re: paulatim cepit ad xba medici puenire. Negat territꝰ xp̄m: q̄ se, pmiserat aīam, p eo positurū. Prostrauit eū anicula decrepita: quasi grauis febricula. Pressit eū lethargicꝰ somnꝰ: ꝛ cepit eū p̄eco ipiger matutinꝰ. Audit gallū cātantē: ꝛ vidit se discipulus dominū offendisse. Sub ancilla cepit pōderevergi atq̄ demergi. Nō erat q̄ adiuuaret nisi de iteriozibꝰ p̄etoziꝫ petrū dñs respexisset. Cū nox media declinatuz subito teneret incursum: gallus cātauit: ꝛ nocte naufragus respirauit. Contū inuenit fidei liberalē quoulq̄ ꝑpellereꝝ nauē: vt in medio scopuloꝝ portū q̄reret lachrimaꝝ. Elidit nauim coꝛdis sui sine mercib⁹ nudā, flere cepit amare, q̄ dominū suū cepit amare. Jesus pelagonauigatoꝛē terrebat: ꝛ petrus de

Annotatō nūeralis ordinis sermonū hui⁹ opis.

gubernatore securitatē sperabat. Domine inquit petrus vbi me dimisisti? Lumen tuū video: te adhuc nō video. Lauisti pedes meos: terisisti lintheo tuo: lumīe tuo aperi oculos meos. Quādo possum videre te: nisi respexeris me? Ita pmansit in amaritudine lachrymaꝝ quousq; dñs de portis eruperet inferorū. Petrus lachrymas fudit p̄fessionis: t iudas

D Matthei xxvj.

osculuz porrigit falsitatis. Orate inq̄t discipulis: ne intretis in tentationē. Inquieta nox in fugā cōpulit piscatores. Pastor tenet: et petrus turbat. Ipse pastor tristis erat: aīa eius turbatur: diuinitas incōcussa latet. Orat semel: orat et iterū: tertio q; precatur. Tanq̄ aquila tegebat nidū suum velamēto pennaꝝ: t sollicit⁹ cū orat ad pullos reuertebat: ppter q̄s tristiciā patiebat. Obtulerunt iudei triginta argēteos. Ille tali precio debet cōparari: cui non pōt aliq̄d estimari. Bene synagoga triginta stateres argēti pensasti: dū dei filiū suspēdisti. Abijt ergo iudas: t laqueo se suspēdit. Vide iudas sententiā diuine maiestat⁹: que te puniri noluit manib⁹ alienis.

Matthei xxvij.

Pendes in laqueo: et argentū iacet in tēplo. Nullus gratulatur de tali cōmertio: q; sacrilegū pronūciat preciū. Non licet mitti in corbonā: quoniā precium sanguinis est. Ecce iudeorum īprobitas condēnat admissum: t nō condēnat sacrilegiuz. Si tollere nō licet preciū: cur īplere festinas homicidiuz? Aut preciū innocētis sanguinis in corbonā nō licebat mittere / iām innocentez licebat occidere? Emerūt inq̄t agrū in sepulturā peregrinor. Inuenit tandē mēs ceca remediū.

E

Ad requiē peregrinorū: saluatoris deputāt preciū. Licet nō agnoscant: implet tamē mysteri⁹ sacramentū. Interrogauit pilatus iesum. Tu es rex iudeor? Et iesus. Tu dixisti. Quid ait vulgo. Quē vultis dimittam vobis: barrabam an iesum? Vulgus clamat: crucifigat. O inordinata nequicia iudicātis. Pronūciat innocentē: et eligēdi tribuit facultatē. Multa en̄ sum passa p̄ iusto isto hac nocte: ei⁹ mulier mandat. In natiuitate mundi / vxor ducit virū ad mortē: in passione christi vxor / uocat ad salutē. Illic serpentis subtilitas precipitat / hic terror angelicus reuocat: vt inde inciperet venia: vñ videtur prorupisse peccata. Aqua man⁹ lauat dicēs. Innocēs sum a sanguine hui⁹ iusti. Illuminat per aque mysteriū iudicis sensus: et īpm pronūciat iustuz vt populū faceret reū. Magnū tibi delicti vendicas principatū. Ecce iudex saluatoris se amore excusat: t traditor se cū iudeis ppria voce cōdemnat. Omnia sunt elemēta permota: celū non est quietuz: cum caput dominicū colaphis verberat. Non curia celestis celo contēta permānsit: quia in cōmotione fuerūt. Celi luminaria conturbant: t de stationib⁹ suis stelle sulphuree cadūt in lapsum. Ligni cuspide rumpit golgata / resonāt mallei secureq; cedētes: scindunt montis sacrati petre: ille solus petrus q̄ fuerat super petrā tanq̄ in mollē tenuēq; arenā soluebat ex petra. Latro veniā petijt / deitate largiēte pcepit. Ille sui memisse rogauit: saluator ī padiso secū venisse pmisit.

¶ In eadez feria. Sermo. iij. In quo dicit q; q; mozi pro nobis christus voluit nemo recompensare potest.

Ser.cxxij A

OIlectissimi fratres: dñs noster iesus xp̄s nobis salutem exhibuit: diuine vero nature nihil minuit. Gratias ergo agam⁹ pietati ei⁹: qui infirmitati nostre de hoie suo vitale cōpesuit medicamētū. Magnificemus eū: q; nullus diuine virtutis dū nobis subuenit fecerat detrimentū. Vere pius: vere saluator: qui intantū dilexerit opus suū: qui intantū reputauerit seruū suū: id est humanū genus vniuersum: vt culpā eius suo verbere expiaret: vulnera ei⁹ suo liuore sanaret. Deniq; ille peccat: h̄ vapulat. Ille puarica / iste crucifigit. Quis hoc existimet: t q̄s cogitet? Quis cōpenset dūm pro seruis mori dignatū? Et hoc p quib⁹? P̄ro sceleratis: p impijs. Quid tibi dñe retribuet op⁹ tuū bonū a te factū: ppria volūtate puersū: s tua miseratiōe reparatū? Quid ab eo p̄tātis bñficijs expetis? Nūq̄d aliq̄d ei⁹ eges / aut ab eo q̄b ei nō dediſti req̄res? An forte imo h̄ q̄ris vt aptū facias cui miserear⁹: vt dignū p̄stituas quē imortalitat⁹ tue participē reddas: vt facias bonū quē cozones in

B

eternū? Sz q̄d a nobis vt h̄ retribueres accepisti? Nihil certe: an aliq̄d? Indulgeat dñs terre misere: si quippiā terra et cinis p̄sumpserit dicere. Nō repudiat insipientē sed respiciat cōfitentē. Dicat terra dño suo: dicat hō factori suo. Nēpe accepisti aliquid ex me: q̄ non habuisti in te. Volens en̄ subuenire terre: sed excedere nolēs modū iusticie: mortalē mortē tua redimere cogitabas: s vñ mori posses ex te nihilominus nō habebas. Tu oīpotēs: ego egēs. Tu īmortalis: ego mortalis. Accepisti ex me egestatē puluer⁹: sumpsisti de me mortē carnis. Fudisti pro me precium redēptionis. O p̄ciosū precium perditor. Dicāt nūc qui redēpti sunt a dño: quos liberauit de manu hostis. Cōfitemini dño q̄m bonus: q̄m in seculum misericordia ei⁹. Dicat ei terra redēpta / terra irrigata / redēpta sanguine: irrigata baptismate. Magna iniq̄tas mea: sed maior est redēptio tua. Audiat ergo vocē dñi mei humani generis aduersari⁹: et nihil iā sibi applaudat elat⁹: q; pro tori⁹ mundi facinore in cruce pepēdit dñs noster iesus xp̄s.

Ps̄. cvj. C Matthei xxvij.

Nunc inq̄t iudiciū est mūdi / nūc princeps hui⁹ mūdi mittet foras. Et ego cū exaltat⁹ fuero a terra: oīa trahā ad meip̄m. O q̄s bene te tuo impetu diabole pcussisti. Crudelitas tua tibi extitit: nobis attulit cōmodū. Dum nulli parcis: teip̄m tādem iterimis. Per vni⁹ delictū omnes captiuasti: p vni⁹ iusticiā oēs nihilomin⁹ amisisti. Si illū qui tibi cōsenserat inuasisti: istū in quo nihil iueneras cur īdebite occidisti? Effudisti inorū sanguinē: redde dānatā progeniē. Tu certe ille es qui tibi diuinitatis similitudinē arrogabas elat⁹ / nūc ab homine diuino / pstrueris superatus. Et quid mirū si te vtpote creaturā suaz virt⁹ diuina vicisset? Sed hoc est magnū atq; mirificū vt de puluere assumeret: vñ tuam nequiciā prosterneret atq; pterēret: vt q̄ supra sydera supbus erigebaris: nūc a carne superaris. Ille igit⁹ sanguis quē effudisti te vicit me redemit. Deniq; illū bibo: et venem tui pniciē saluat⁹ vltra nō timeo. Preualuisti in padiso: sed victus es de patibulo. Quid mihi circūiectam padiso igneā rhompheā opponis? Ecce exaltati crucifixi profluēs vnda restinxit versatilē flāmā. Jam iā patet humano generi padisus: inq̄ latronē p̄fitētem reduxit dñs iesus christ⁹. O q̄s grande mysteriū. Paradisus q̄ clausus fuerat puaricatori: iā reserak latrom. An forte t in hoc latrone totū hoiem: vel illū etiā primū generis humani parentē aduertere cōuenit? Si en̄ is qui alijs inficiendo intulerat mortē latronis accepit nomē / quāto magis qui ipsam mortē quenō erat peccādo inuenit: latronis nō imerito crimē incurrit? Christ⁹ autē ait latrom. Hodie inq̄t mecū eris in padiso. Cui aliquādo charissimi tarda videak esse cōuersio: cū latronis iā pēdētis: iā morientis nō fuerit repudiata cōfessio? Ampla dñi miseratio: obliuiscētis iniusti crimē: suscipientis penitētis fidē: p̄ scelere dānatū faciētis electū: mortis debitorē reddētis eternitat⁹ vite participē. Sz plane hui⁹ latronis extrema quidē sed nō minima fides: qui domin̄ tunc nō suscitantē mortuos: sed morientē p̄ pctōr⁹ prope modū agnoscere et cōfiteri pmeruit. Sol⁹ deniq; petrus passionis timore pterrit⁹: quasi hominē denegat: latro crucifixuz adorat. Sed petrū dñs corexit respiciēdo: latronem ꝛ beatificauit in gloria assumēdo. O latronē laudabilem / mirabilē / imitabilē / feuientē gladio: violētū celo: rapinis inhiantē: fide feruentē. Sed hec mutatio dextere excelsi est: vt versam vicē redderet diabolo xp̄s: videlicet vt quēadmodū diabol⁹ primū de prauādo hoiem abstulerat de padiso / sic xp̄s latronē cōfitentē eruret de iferno. Ille pmentē de iterdicto ligno decepit: iste pēdentē de penali ligno redemit. Et ten̄ fratres assumam⁹ et nos vocē latronis hui⁹ si nō volum⁹ esse latrones. Dicam⁹ et nos. Memētō nr̄i dñe cū veneris in regnū tuū. Hanc ergo p̄fessionē illi⁹ sancti latronis fratres charissimi quā decātando / ptulim⁹ et respōdendo / p̄pria voce fecim⁹: deuotione certissima / pferam⁹: et sic dicamus vt audiamur: sic cōfiteamur vt saluemur. Fide ergo dicam⁹: corde clamem⁹. Ipse aūt dñs noster iesus xp̄s audiet profecto vocē nostri clamoris / si itegrā deuotionē approbauerit mentis. Ipse educat nos ad arborē vite q̄ eruit nos de lacu miserie. Ipse aperiat nobis ianuas padisi: qui cōfregit portas inferni. Ipse populū suū eruat a flagello: q̄ se p̄tineri pmisit ante pontiū p̄lidē pilatū. Ipse in regnū suū pducat confitētes: qui pati dignat⁹ est p̄ impijs innocēs: vt sit nomen domini benedictū in secula seculorū. Amen.

¶ In eadē feria. De expositiōe Symboli. Sermo. iiij. In quo dicit q; mors christi nostra est liberatio passio vero christi nostra vita.

Sermo. cxxiij. A

OPortet attendere fratres charissimi quãta dei pietas sit erga humanũ genus. Omni potẽs de⁹ creator et cõditor angelorũ ꝛ hominũ: omnis creature visibilis ꝛ inuisibilis patrẽ se voluit vocari ab homine ꝛ pro filijs habere quos fecit ex limo terre. Si ergo credis deo: demonẽ relinque / si deũ sequi volueris / quicq̃d deo nõ placeat deuitare ꝓcura. Gaude ꝛ exulta: q̃ vnum eundẽq; deũ habes et patrẽ / ipsum cole / ipsum dilige: ipsi⁹ fac voluntatẽ. Nihil de idolorũ cultu vel superstitionib⁹ paganor cogites: q̃ de⁹ est omnipotẽs qui oĩa q̃ tibi ꝓmittit potẽs est reddere. Et in iesum xp̃m filiũ eius vnicũ dominũ nostrum.

Deũ.ij.

Nisi enim eundẽ dei filium: eundẽq; christũ filium hoĩs tota mente absq; vlla hesitatione crediderit⁹ atq; confitearis: nec patrẽ tibi ꝓderit cõfiteri. Crede ergo filiũ dei vnigenitũ ab ingenito deo patre: vitã a vita: verũ deũ de vero deo: coeternum ꝛ coessentialẽ: cooĩpotentẽ et coequalẽ per oĩa patri: ꝛ ad eterna cũ eo et cũ oĩbus sanctis ei⁹ gaudia mereberis pervenire. Qui cõcept⁹ est de spiritu sancto: nat⁹ ex maria virgine. Cũ spiritũ sanctum ministratorẽ tãte natiuitatis audieris: nullaten⁹ dubites virginẽ potuisse concipere. Cum nõ credis eum in vtero incorrupte virginis potuisse hominẽ figurare: quẽ credere debes hoiem fecisse de limo terre? Nec dubites mariã virginẽ mansisse post partũ: q̃ qualiter ℔ factum sit nõ human⁹ sermo neq; sensus potest cõprehẽdere: qm̃ deus pater voluit filiũ suum coequalẽ sibi per oĩa in nullo q̃ dissimilem humanã ꝓ hoĩbus suscipere carnẽ: vt oĩbus sibi credẽtibus eiusq; obsequẽtib⁹ voluntati eternã vitã largiret ꝛ gloriam: vt hominẽ ad imaginẽ dei factũ ꝛ per inuidiã deceptũ diaboli atq; a regno expulsum eterno: per vnicũ filiũ suũ carnem assumẽdo ꝛ humanã naturã suscipiẽdo eruret a diabolo ꝛ regno restitueret eterno.

Lu.j.et.ij. B

Matthei xxvij.

Qui passus est sub põtio pilato: crucifixus: mortu⁹: et sepult⁹. Qui ꝓpter te humane carnis: accepit corruptionẽ: ipse ꝓ tua redẽptione ꝛ salute in hũanitate quã accepit crucis pertulit passionẽ: q̃ passio illi⁹ nostra est vita: mors illi⁹ est liberatio nostra. Tertia die resurrexit a mortuis. Si te triduana dñi sepultura ꝓturbet: resurrectio gloriosa ꝓfirmet. Quicq̃d enim infirmitatis audis in xp̃o: nostre hoc necessitatis: nostre redẽptionis est cã: quicq̃d gloríe: ei⁹ est, ꝓpter potestatis. Qui ideo mortu⁹ est vt nos reuiuificaret: nõ resurrexit vt nos ad vitã resuscitaret eternã. Ascẽdit ad celuz sedet ad dexterã dei patris omnipotẽtis. Si tibi magnũ et preciosuz videt q̃ ꝓ te fili⁹ dei pepẽdit in cruce: illudq; sublime q̃ ascẽdit ĩ celũ: illud te multo magis stupere oportet q̃ ꝓ te mortu⁹ est et sepult⁹. Quia ad hoc descẽdit vt ea que humane displicẽt infirmitati ꝓ tua salute sufferret: et te ad eternã et ad celestẽ gloriam secũ perduceret. Inde venturus ẽ iudicare viuos ꝛ mortuos. Ipse q̃ ab iniq̃s ꝛ impijs iudicat⁹ est ad mortẽ: ipse oĩs bonos ꝛ iustos iudicatur⁹ est ad gloriã: omnesq; ipios detrusurus ad penã. Et in spiritu sanctũ. Sicut credidisti deũ patrẽ oĩpotentẽ et filiũ eius vnigenitum: pari fide ꝛ veneratione crede spiritũ sanctum vnũ deũ esse patri filioq; coequalẽ in oĩbus: in nulloq; dissimilẽ. Sanctã ecclesiam catholicã: sanctorũ cõmunionẽ: remissionem peccatorũ: In qua omnis q̃ renat⁹ fuerit ex aqua et spiritu sancto eternã omniũ percipiet ĩdulgentiã peccator: extra quã omnes iniqui et impij ad supplicia deputanẽ eterna. Carnis resurrectionẽ ꝛ vitã eternã. Quod in xp̃i gloriosa resurrectione audisti cõpletuz / hoc in te oĩno in futuro iudicio crede eẽ ꝓplendũ. Et carnis tue resurrectio te reparet ĩ eternum. Nisi enim crediderit⁹ reparãdũ te esse post mortẽ: ad premium vite eterne puenire nõ poteris. Si aũt crediderĩ eternis gaudijs inseraris. Per xp̃m dominũ nostrum viuentez et regnantem cum patre et spiritu sancto nunc et semper: ꝛ in omnes eternitates seculorum seculi. Amen.

Matthei xxvij. C

Luj.et.ij. B

Matthei xxvj. C

Mar.xvj.

ij.Tim. iiij. D

Joh.iij.

ℭ Feria quarta post dñicã Palmar. De passione domini. Sermo. j. In quo dicit q̃ timor petri ostendit quid homo sine gratia dei possit.

Sermo. cxxiij. Matthei xxvj. A

IN lectione euãgelica q̃ nobis hesterno die recitata est fratres charissimi audiuim⁹ dominũ dixisse discipulis suis. Oĩs vos scãdalũ patiemini ĩ hac nocte, ꝓpter me. Cui beat⁹ petrus ait: Etiã si oĩs scãdalizati fuerint, ego nunq̃ scãdalizabor. Sed dñs inspector cordis respõdit ꝛ dixit. Amẽ dico tibi anteq̃ gallus cantet ter me negabis. Ille autẽ dixit Etiã si me mori oporuerit ꝓ te: nõ te negabo. Videte fratres charissimi verus ꝛ celestis medicus venã cordis inspexerat: et qua hora tentationis põdus vel infidelitatis frigus venturũ esset prędixerat. Medicus p̃dicabat ꝛ egrot⁹ negabat. Sed vbi ad horã ventum est: falsum fuit q̃ ꝓmiserat hõ: et verũ apparuit q̃ prędixerat de⁹. Quid enim hõ sine dei gr̃a possit / timor beati petri apl̃i euidenter ostẽdit. Per solum em̃ liberũ arbitriũ non addito etiã dei adiutorio ꝓmiserat se ꝓ dño moriturũ. Sz quid est hõ sine gr̃a dei: nisi q̃ fuit petrus cũ negaret xp̃m: ꝛ nisi q̃ ait ꝓpheta. Omnis caro fenũ? Et ideo beatũ petrum paululũ dñs subdeseruit: vt in illo totũ humanũ gen⁹ posset agnoscere: nihil se sine dei gratia ꝑualere: ꝛ vt ecclie rectori futuro ignoscẽdi peccãtib⁹ quedã regula poneret. Credẽde enim erãt petro apl̃o claues ecclesie: imo credite sunt ei claues regni celorũ. Credẽda quoq; ei erat populor innumera multitudo q̃ esset ꝓ sue nature vitijs / passionib⁹ / culpis inuoluta atq; peccatis. Denicq; sic ad eũ saluator dicit. Tibi in quit dedi claues regni celorũ. Deinde sequit dicẽs. Quecunq; liganeris super terrã erũt ligata ꝛ in celo: videlicet vt in claubus fidelis ianitor / insentẽtijs esset clemẽtissim⁹ dispẽsator. Erat em̃ reuera hic petrus paulo durior et seuerus: sicut eius austeritatẽ trũcata ob christi iuriã serui ꝓncipis sacerdotum declarat auricula. Dic igit tã durus tanq; seuerus si dono nõ peccandi a dño fuisset indept⁹: que venia cõmissis populis donarek? Sed idcirco diuine ꝓuidentie secretũ ita temperauit atq; ꝓmisit vt ꝓm⁹ ipse laberek ac rueret in peccatum: quo erga peccãtes duriorẽ sententiã ꝓpriꝰ casus itui tu tẽperaret. Quantũ igit diuini muneris erga salutẽ hoĩm: quantũ cure quantũq; sollicitudinis ipendak aduertite. Totius corporis morbũ in ipso capite curat eccle: ꝛ in ipsa vertice componit membror omniũ sanitatẽ: in ipsa cõfessionis christi crepidine / in ipso ĩmobilis fidei fundamẽto / in petro scilicet illo q̃ dixerat. Etiã si me oporteat mori tecũ nõ te negabo. Hic est petrus q̃ tã una reuelatione ꝓior omniũ veritatem meruit cõfiteri dicẽs. Tu es xp̃s fili⁹ dei. Hic tãtus talis venit ad illã noctẽ in qua dñs tradebat: ꝛ cũ se calefaceret ad ꝓtunas accessit ad eum puellar dicit ei. Et tu hesterno die cũ hoĩe hoc eras. At ille mox respõdit. Nescio hominem istũ. Quid agis o petre future rector eccle: q̃d loqueris? Intuere q̃d sis interrogat⁹: vl̃ quid interrogãti respõderis. Hor tua repẽte mutata est. Hoc ẽ omne illud q̃ cito: sz nõ cauto sermone ꝓmiseras: Hoc est totũ q̃ etiã oĩbus negantib⁹ te vsq; ad mortẽ pseuerare iurasti? Mondũ fidez tuã aliqs tentauit atq; discussit / nondũ te ob xp̃i negationez aduersari⁹ traxit ad publicũ / mõdũ es apud reges et pñides ꝓpter nomẽ ei⁹ exhibit⁹: nõ tibi flagella / mõdũ sunt admota tormẽta. Quis porro ẽ qui te interrogat: q̃ tã cito negasti? Mõ est seru⁹ / mõluber / mõ phariseus / mõ scriba / mõ sacerdos / nõ miles / mõ centurio / mõ speculator: nullus postremo eorũ q̃ auctoritate sua posset formidinẽ incutere cõfitẽti. Mulier te simplici voce interrogat: ꝛ forsitan nec ꝓditura ꝓfessum. Nec vero tantũ mulier sed puella: ꝛ nõ solũ puella sed ostiaria: vile ꝓculdubio abiectumq; mãcipiũ. Ores stupẽda. Puella accedẽs fidẽ petri discussit: ꝛ mirũ si soliditatẽ petri nõ turbo / non imber: sed rozis leuissima gutta trãsfixit. Petrus labia puelle nõ sustulit: sed vbi locuta est: ille turbat. Processit sermo puelle: et ĩmobilis colũna cõcussa ẽ. Et erũtamẽ instabat illa interrogãs ꝛ dicebat. Et tu hesterno cũ hoĩe ℔ eras? Petrus aũt eo magis oppressus formidine / hoiem se scire negauit. Quẽ respiciẽs xp̃s suor fecit recordari sermonũ. At ille intelligẽs factũ: cõuersus ad penitẽtiam amarissime fleuit. Agnouit em̃ sibi vt homini peccati irrepsisse pniciẽ: q̃ totũ hacten⁹ vt memini diuinit⁹ ꝓcuratuz est. Videte ergo frẽs charissimi quẽadmodũ exigue culpe ꝓmittit subiacere tãt⁹ apl̃s: vt emẽdat⁹ elationis vitio atq; correct⁹: integro vestitur moderationis ꝛ clemẽtie idumẽto. Jam em̃ erudit⁹ es ꝛ edoct⁹ in petro: quẽadmodũ eũ dñs tui causa patik circũscribi delicto: quẽadmodũ illũ fidei pietatisq; signifex: et generis humani colũna ꝓmiserit metu domnãte quassari: vt populor doctorib⁹ et magistris eẽt exẽplũ: a deo sibi nõ peccãdi gratiã minime cõdonatã: sicut dicit apl̃s paulus. Cõsiderans te ne ꝛ tu tenteris: cũ forte q̃s fuerit in eccl̃a delicto ꝓuent⁹: nõ statim abijciat: nõ cõdẽnet: sed cõpatiak ac lugeat;

Matthei xxvj. B

Mar.xvj. C

Joh.xviij D

Annectā nūcialis ordinis sermonū huiꝰ opis.

consoletur et reuocet:cōmodet iacenti affectū: porrigat manum:erigat lapsuꝫ /spem ei diuine clemētie reprōmittēs sub qua etiā seruire exēplo tantoꝝ compꝛobat magistrorū. Nec aūt nos(vt supꝛa memoꝛauimꝰ)nō iustos culpādo:sꝫ peccatoꝛes ad ſpem erigēdo pꝛotulimus:et primo quidē virtutes eius extulimus:vt et iustis formam cautele:ꝛ peccatoꝛibus salutis monstraremus exemplum.

Ser.cxxv A

¶In eadē feria/de expositiōe Symboli.ser.ij.

CRedimus in vnū deū patrē omnipotentē:ꝛ in vnū genitum filiū eiꝰ iesum xp̄m deū et dominū saluatoꝛem:et in spiritū sanctū deū. Non tres deos:sed patrē et filiuꝫ et spiritū sanctum vnū deū colimꝰ ꝛ cōfitemur. Nō sic vnū deū quasi solitariū / nec eū denicq; qui ipse sibi pater sit ipse ꝛ filiꝰ. Sed patrē verū qui genuit filiuꝫ verū:id est deū ex deo:lumē de lumine: deū verū de deo vo: omnipotētē de oīpotēte / vitā ex vita /perfectū ex pfecto /totum a toto /plenū a pleno. Nō creatū sed genitū /nō ex nihilo sed ex patre: vniꝰ substātie cū pre:qō grece dicit:homousiō. Spiritū vero sanctū deū nō ingenitū:neq; genitū /nō creatū neq; factū:sed de patre ꝓcedentē ꝛ filio:patris et filij spiritū semp in patre ꝛ filio coeternū et coequalē ꝛ cooperatoꝛē confitemur et veneramur. Ideoq; in nōe patris ꝛ filij ꝛ spiritus sancti vnū cōfitemur deū: qꝛ deꝰ nomē est potestatis nō ꝓpꝛietatꝭ. Pꝛopꝛiū nomē est patri pater:et ꝓpꝛiū nomē est filio filiꝰ:et ꝓpꝛiū est spiritui sancto spūs sanctꝰ. Hanc trinitatem vnū deū credimꝰ. Et vnū esse deū patrē:et ex vno patre filiū qui est vniꝰ cū patre nature vniusq; substātie:ꝛ vniꝰ potestatis. Pater filiū genuit /nō volūtate /nō necessitate sꝫ natura. Filius vltimo tpe per quē oīa facta sunt: q̄ in celis ꝛ q̄ in terra: visibilia et inuisibilia ad nos saluandos et adimplēdas scripturas venit a pre:qui nunq; desiit esse cū patre: quē credimus ꝓceptū de spiritu sancto ꝛ natū de virgine maria: verbum carnē factū:nō demutatū:sed deū pmanentē: hoiem natum nō putatiue sed vere. Nō aerīū sed coꝛpoꝛeū:nō phantasticū sed carneū:ossa:sanguinē:sensum ꝛ aīam habentē:ℬ est perfectū hoiem: verū hominē:ꝛ verū deū intelligimꝰ: vt verum deū verū hominē fuisse nullo modo ambigamꝰ. Nō enī amisit qō erat: sed cepit eē quod nō erat: vt pfectꝰ sit in suis: et verus sit in nr̄is. Nā qui deꝰ erat hō factꝰ est:et qui hō natus est operatur vt deus:ꝛ qui operatur vt deꝰ vt homo moriatur:et qui vt homo moꝛitur: surgit vt deus. Qui deuicto mortis imperio:cū ea carne qua natꝰ ꝛ passus ꝛ moꝛtuꝰ fuerat resurrexit. Ascendit ad patrē sedetq; ad dexteram eiꝰ in gloria quā semp habuit habetq;. In eiꝰ morte et sanguine credimꝰ nos emūdatos:ꝛ ab eo resuscitādos die nouissima i hac carne in qua nūc viuimꝰ et quā habemus ꝓsecuturos nos aut vitam eternā pro ꝓmo boni meriti /aut penas ꝓ peccatis eterni supplicij. Hec retinete: huic fidei aīas vestras subiugate: a christo dño ꝓmia consecuturi regni celoꝝ. Amē.

B

Col.j.

Lu.j.ꝛ.iij.

Joh.j.

War.xvj.

¶In eadē feria. De oratione dominica quā exponit. Sermo.iij.

Sermo. cxxvj. A

SOlonia domino gubernāte iam estis in regia ꝓstituti:et ꝓpe est dies quo ad celestis regis veluti cōsistoriū veniatis:moneo vos charissimi vt precez legitimā patri ꝛ deo offerēdam ante discatis. Nā quia stupida mēs hominū et ignara celestiū /nec scire nec inuenire poterat quēadmoduꝫ deū digne pꝛecarek: ipse verus dominus ꝛ magister ostēdit et docuit. Per se quidē sanctos apl̄os:ꝓ illos autē nos quō debeamꝰ oꝛare. Sic inq̄t oꝛabitꝭ

Wat.vj.

Pater noster q̄ es in celis. Sanctificek nomē tuū. Aduenīat regnū tuum. Fiat volūtas tua ꝛc̄. O vere celestis oratio:q̄ tota est oratio. Nā si singula verba pꝛout sunt latiꝰ tractare voluerimꝰ:dies anteq; sermo deficiet. Attamē bꝛeuiter percurramus. Dicimꝰ. Pater noster qui es in celis. Sic incipiēdo bonitatē dei ꝛ gratiā ꝓtestamur. Nā quādo nos terrestres et miseri et ibeculles et iutiles serui auderemꝰ vultū leuātes ad celū dicere. Pater noster:nisi ipse ꝓ suū nobis vnigenitū hanc fiduciā pꝛestitisset? Sicut scriptū est. Quotquot eū receperūt dedit illis potestatē filios dei fieri:his qui credūt in nōe eius. Accepta igit potestate patrē vocamus deū:qꝛ per fidē spiritū adoptiōis accipimꝰ:vt nos factos dei filios gratulemur. Deinde dicimꝰ. Sanctificek nomen tuū. Hoc actio gratiarū est:veluti si dicak. Sanctū sit et bñdictū nomē tuū.

De verbis dñi. Ser. cxviij.a. In li.l.homel.xlij.a. Joh.j.

Rom.viij

B

Decet ergo gratias agere qui gratiā meruerūt. Aduenīat regnum tuū. Non vtiq; vt incipiat ille regnare cuius regnū est omniū seculoꝝ:sed hoc optamꝰ vt finē nostris faciat malis: et ventēs de celo nos assumat in regnū. Hoc enī dicto admonemur vbi vitā nostrā ꝛ substantiā ꝛ regnū sperare debeamꝰ. Similiter dicimus. Fiat volūtas tua sicut in celo ꝛ in terra. Quis enīꝫ obstat deo:quo minꝰ fiat volūtas eiꝰ vbiq;? Sed hoc oꝛamus: vt sicut in celo sit volūtas dei vbi nullus offendit:ita virtutē nostris animis tribuat: vt eiꝰ volūtatez nos q̄ sumus ī terra facere ꝛ implere possimꝰ. Vel certe cū dicimꝰ. Fiat volūtas tua:docemur semp ad dei nō ad nostrā respicere voluntatez: qꝛ in nostra volūtate aliquotiēs cōtraria sunt: in dñi autē volūtate vita est semp ꝛ bonitas. Cōsequenter iā post celestia etiaꝫ terrestria postulamꝰ:sed tñ necessaria. Nā dicimꝰ. Panē nostrū quotidianū da nobis hodie. O sapientia vera et diuina pꝛouidētia:q̄ docuit et panē solū petere:et hodie noīare. Hoc enī dicto:ꝛ auiditas cū auaricia tollitur: et humane vite insinuat incertū:ꝓm illud. Nolite solliciti eē in crastinū. Vere em̄ inc̄ueniens esset eū in multos annos ꝛ tempoꝛa vel certe in alū diem necessaria postulare:cui forte sub nocte eēt vita finiēda. Sic em̄ ꝛ ille auaritissimꝰ dixerat ad aīam suam. Habes multa bona ī annos multos /epulare:audiuit a dño. Stulte: hac nocte repetūt aīam tuā:que ꝑparasti cuiꝰ erūt? Cōpetēter ergo oꝛamꝰ panē nostrū quotidianū hodie nobis dari:qꝛ crastin̄ dies q̄d pariat ignoꝛamꝰ. Dicimꝰ deinde. Dimitte nobis debita nostra. Debita fratres pctā intelligunt. Nā debitum cōtrahīt quotiēscunq; delinquit. Nō debitū quādoq; solui in gehēna necesse est. Et qꝛ humane fragilitati nō deest quotidie vñ delinquat: iō petimꝰ vt debita nobis dūsumus in coꝛpe dimittant:ne vsq; ad nouissimū q̄drantē desudem̄. Bene aūt adiūgit. Dimitte nobis debita nr̄a: sicut ꝛ nos dimittimꝰ debitoꝛibꝰ nostris. Videsꝫ charissime quāta nos cōditione diuinꝰ sermo pstringat. Dimitte q̄ vt dimittat tibi. Habes aliquē debitoꝛē q̄ in te peccauit / q̄ forte iniuriā fecit / dimitte illi rogāti /indulge poscēti /parce penitēti / nedū denegas pietatē fratri:tibi claudas indulgentiā. Jā vero vtilissimo fine oꝛo sacra cōplek: oꝛādo ne inducas nos in tēptationē ꝛ malū. Dicimus em̄. Ne inducas nos in tēptationē: sed libera nos a malo. Inducit deꝰ in tēptationē hoiem /cū tentari pmittit vt ꝓbet /nō vt perimat. Tēptat autē nō quasi mētiū nesci? hūanarum:sed vt suos fideles faciat in seculo manifestos:sicut scriptū est. Vasa figuli ꝓbat fornax / hoīes autē iustos tentatio tribulationis. Sic abꝛaā tentauit ī filio ꝛ honoꝛauit: sic Job dādo in tēptationes varias ꝓbauit:sic sctōs apl̄os:sic beatissimos martyres ꝓ ignē quoq; ꝛ gladios coꝛonauit. Exq̄ paret a deo tēptationes hmōi ꝓuenire: ꝛ diabolum nihil sine dei pmissione valere. Ergo deꝰ solus adoꝛād est:q̄ pōt educere pe tēptatione. Educit vero cū liberat a malo. A malo aūt liberat: quādo sup id qō possumꝰ nō nos pmittit tēptari. Habetis frēs ostēsum:ꝛ quē debeatis oꝛare:ꝛ cui gr̄as agere:et cuiꝰ cupere regnū vel expectare volūtatē. Deinde ꝓtra tēptationes ꝛ malū cuiꝰ sit auxiliū pstolandū. Ecce ī paucis oīa: et in bꝛeuitate cōpleta sunt. Quia ergo non difficile discitur: immo facile retinet:omnes hoꝛtoꝛ tam viros q̄ feminas discite retinere:vt cū fueritis gratiam domini quā cupitis consecuti:inter omnes sanctos hanc pꝛecem oꝛe consono pꝛoferre possitis:ꝛ coꝛde mūdo diligere: vt christus sedens ad dexterā patris in oꝛe vestro verba sua videns ꝛ in coꝛde vestro sua ꝓcepta:ꝛ hic vos custodiat:ꝛ futuro euo dignos efficiat. Ipsi gloria in secula seculoꝝ. Amen.

C

Ser.cxxvj A

Joh.xiij.

¶Feria quinta In cena domini/de eo quod scriptum est in euangelio ꝓm Johannem. Surgit a cena ꝛ ponit vestimēta sua ꝛc̄. Sermo.j. In quo dicit vereri eos qui ob superbiam per se vel suos verentur lauare pedes sanctoꝝ vel peregrinoꝝ. cum christū ꝓius lauisse pedes discipuloꝝ suoꝝ viderint.

HOdie fratres charissimi audiuimus euangelistaz dicētem. Quia cum surrexisset a cena domin̄: posuit vestimenta sua et ꝓcinxit se linthēo: et cepit lauare pedes discipuloꝝ. Quid nos dilectissimi

in hoc loco dicturi sumus? Quã excusationem prætẽdere poterimus: qui dedignamur impendere peregrinis: qõ ille dignatus est impendere seruis suis? Sed sunt forte aliqui viri potentes et nobiles /sunt aliã delicate matrone que dedignãtur se inclinare vsq; ad vestigia sanctorũ in hoc mũdo peregrinantium: hospitũ pedes non solum ipsi non dedignantur abluere: sed nec suorum quidẽ cuiq; vt pro se faciant imperare. Erubescunt forsitã nobiles delicatis manib⁹ viri vel mulieres christiane in hoc mũdo sanctorũ ꝓtrectare vestigia: q; hoc natalium prerogatiua non patitur. Mala nobilitas: q̃ se per superbiaz apud deũ reddit ignobilem. Erubescũt ergo nobiles et potentes sanctis et peregrinis abluere pedes in hõ seculo: sed si se nõ correxerint / plus habẽt erubescere et dolere cum ab illorum cõsortio separati fuerint in futuro. Tũc sine vllo penitẽtie remedio affligenk: cum illos quos despexerant propter humilitatẽ viderint accipere regnũ: se propter superbiam meruisse supplicũ. Timeam⁹ ergo fratres illud quod beatus petrus apostolus timuit quãdo audiuit dominum dicentem. Si non lauero te: nõ habebis partem mecũ. Et dum petrus recusat /negat illi christus regnum nisi accepisset obsequiũ /ne forte et nos si sanctorum pedes dedignamur abluere: partẽ cum illis nõ mereamur habere. Inclinemus nos potius ad sanctorũ vel peregrinorum vestigia: quia cum hoc sancta humilitate cõplemus: illorum quidẽ pedes manibus nostris tangim⁹: sed animarũ nostraz sordes ꝛ maculas per fidẽ et humilitatẽ abluimus: ꝛ non solũ minuta sed
B etiam capitalia peccata purgamus. Gaudete ergo dilectissimi et exultate in dño: qui nobis ĩ hac die salutifere cõsolationis mysteria cõsecrauit. Vñ autez cõmendauit domin⁹ corpus ꝛ sanguinẽ suum? Vnde nisi de humilitate sua? Nisi eñ esset humilis /nec mãducaret /nec biberetur. Respice altitudinem ipsius. In principio erat verbũ. Ecce qualis est cib⁹
Joh.j. sempiternus. Sed manducãt angeli / mãducant superne virtutes /manducãt celestes spirit⁹. Mãducant ꝛ saginank: et integrum manet qõ eos satiat ꝛ letificat. Quis autẽ homo posset ad illum cibũ ascendere? Quia ergo ad illum panẽ homo non poterat ascẽdere: dignatus est panis ipse descendere ad hominẽ. Et hoc cũ ineffabili pietate factum est: quia oportebat vt mensa illa angelorũ lactesceret: et ad paruulos puenire. Sic ergo fecit sapiẽtia dei: sic nos per carnis assumptionem pauit pane celesti. Quia verbũ caro factũ ẽ et habitauit in nobis. Vnde ergo humilitatẽ: quia panem angelorũ manducauit homo: id est verbũ illud vnde pascuntur angeli sem-
C piternũ qõ est equale patri manducauit: hõ. Et ideo fratres charissimi: quia nos domin⁹ noster patientia docuit: pena liberauit: morte redemit: speremus semper in dño: ꝛ nihil sine eius voluntate et adiutorio presumam⁹. Nostis eni quid te-
Watthei. mere beatus petrus promiserit christo. Et si oẽs inquit scãdalizati fuerint in te: ego nunq; scãdalizabor. Dñs qui nouerat fragilitatez humanã: et sciebat nõ esse in promissione sed
xxvj. in cõsummatione virtutẽ. Amẽ inquit dico tibi q; in hac nocte anteq; gallus cãtet ter me negabis. Dicit ei beat⁹ petrus Etiã si me mori oportuerit tecũ /non te negabo. Videte fratres responsionẽ discipuli: et itelligite dilectionis esse qõ dixit. Sed quia per solum sui amoris studium nõ addito etiaz adiutorio domini voluit esse promissum /stare nõ potuit per
vbi ꝫ. hominẽ: qõ sub diuinitate pẽdebat. Fuit quidẽ in volũtate:
Joh.xv. sed nõ fuit in virtute /sicut ipse dñs dicit. Spiritus prõptus est: caro autẽ infirma. Et iterũ. Sine me nihil potestis facere. Vsq; ad mortem promisit: ꝛ in timore negauit. Habuerat confessionẽ mirabilẽ /si habuisset in cõsummatione virtutẽ.
D Vnde dilectissimi fratres rogo ꝛ admoneo vos: vt vnusq;q; recurrat ad testẽ idoneum: id est cõscientiam suã: et si ibi aliqua vulnera inuenerit peccatorũ / confugiat ad remediũ lachrymarũ. Peniteat se fecisse qõ fecit / incipiat vigilantissimo corde preterita curare: psentia vitare: futura prospicere: et deo auxiliante oĩa mala repellere: q; ẽdiu quis in hoc seculo viuere possit ignorat /nec licet euadere nisi pnie pcurrẽte. Illud ante omnia dilectissimi fratres qõ specialiter pertinet ad fideles: pia fide et tota animi deuotione cogitate. Accessuri ad altare dñi dei nostri ispicite vniuersa latibula cordis vestri /ne forte sint ibi aliqua peccata que nondũ curata
j.Cor.xj. sint elemosynis atq; ieiunijs: et timete illud apli. Qui manducauerit corpus domini ꝛ biberit sanguinez eius indigne: reus erit corporis et sanguinis dñi. Probet autem seipsum homo: et sic de corpore illo edat ꝛ de calice bibat. Nullus ex vobis contra vllum hominẽ odium reseruet in corde suo: vt securi possitis dicere. Dimitte nobis debita nra: sicut et nos dimittim⁹ debitoribus nostris. Castitatez autẽ ante omnia custodite: gulam refrenate /ebrietatez fugite /pauperib⁹ ꝫm
E qõ vires suppetũt elemosynas date. Et ꝫ ante oĩa rogo fratres charissimi: vt gaudiũ quod nobis hucusq; de vestra deuotione fecistis /in die crastina: id est in passione domini cõpleatis. Non enim qui ceperit sed qui perseuerauerit vsq; in
Mat.x. finez: hic saluus erit. Et ideo sic agere debetis: ne per vnius diei negligentiam perdatis: qõ per totam quadragesimã ac quisistis. Sic est enĩ tota quadragesima abstinere /orare vel psallere: et in passione domini: id est in parasceue de ecclesia se subtrahere: quomodo si aliquis cum grãdi labore studeat terram colere: et messem non mereak accipere. Et ideo rogo vos vt nullus se de ecclesia subtrahat / nisi forte quẽ aut corporis infirmitas / aut grandis et publica necessitas tenuerit occupatũ. Ipse enim in paschali solẽnitate legitimũ gaudiũ poterit celebrare: q̃ in passione dñi se noluit de eccle puentu subtrahere. Qui me in hac suggestione libẽter audierit /fido q̃ illi de⁹ et in ꝫ seculo ꝛ in futuro gloriosa ꝑmia recõpensabit: q̃ cũ patre et spũ sctõ viuit ꝛ regnat in sckã scl'oꝝ. Amen

¶ Eodem die de Juda scarioth. Sermo. ij. In quo dicit q; sanguis christi preciũ sit vite.

REtinet sanctitas vestra fratres nos vobis hoc pro-
Sermo. cxxviij. Matthei xxvij. A
rima dñica ꝑdicasse: q; iudas scarioth ꝓpria sententia cõdẽnatus: ad phariseos dominici sanguinis mercedẽ reportaret: et actus penitẽtia refudit venditionis preciũ: sed cõscientie sue nõ resoluerit scelus. Denicq; post redditũ precũ laqueo se suspendit: vt qui se mulctauerat pecunia /mulctaret ꝛ vita. Intelligẽs eñ quãtũ sceleris admiserit: nõ sufficit ei sacrilegij carere mercede: nisi careret ꝛ salute. Dignũ enĩ se morte iudicat: q; xp̃m vitã omniũ tradidisset. Seueriss⁹ igit iudas sui iudex: vel in vlciscẽdo ꝓfitek: quẽ negauerat in tradẽdo. Restituit ergo pecuniã phariseis: sed nec phariseis eã libẽter accipiũt. Dicũt eñ illicitũ sibi eẽ in suis eã hr̃e thesauris. Vnde igit quãta vis dñice sit pecunie quã ide iudas reijcit: hĩc phariseis ĩ loculos nõ recludũt. Justi eñ sanguis ꝑciũ ptimescit ũqtas possidere: cõsiliũ tñ ineũt pharisei: vt ex ea ager figuli ꝓparek: ĩ q̃ pegrinoꝝ corpa colloceñ. Qõq̃dẽ puidẽtia dei fctm puto: vt ꝑciũ
B saluator⁹ ñ pctõrib⁹ ſuptũ ꝑbeat: ſz pegrinis requiẽ subminis tret: nõ sacrileg⁹ ſit ad luxũ: sed defunct⁹ ſit ad sepulchrũ: vtiq; exide xp̃s ꝛ viuos sanguis passiõe redimat: ꝛ mortuos ꝑciosa possessiõe suscipiat ¶Precio q̃ dñici sanguis ager figuli cõpak. Legim⁹ ĩ scriptur⁹ q; tot⁹ gener⁹ hũani sal⁹ redẽpta
j. Petri.j. sit sanguie saluator⁹: sicut ait apl's petrus. Hoc sciẽtes q; nõ corruptibilib⁹ auro vl' argẽto redẽpti est⁹ de vana vr̃a ꝓuersatiõe patrtraditiõis: ſz ꝑciosa sanguie q̃si agni ĩmaculati et incõtaminati ihesu xp̃i. Igit si ꝑciũ vite nr̃e sanguis ẽ dñi. Vnde q̃ q; illo nõ tã redẽpta sit agri terrena fragilitas: q̃ to-
Joh.iij. ti⁹ mũdi icolumitas sempiterna. Ait nãq; euãgelista. Nõ eñ venit xp̃s vt iudicet mũdũ: ſz vt saluet mũd⁹ p ip̃m. Vide in q̃ ne pecũia illa nõ tã ꝓpati sit agri parua portio: q̃ toti⁹ mũ
Ps.ij. di copiosa possessio: sic ait dauid ꝓpha ¶Postula a me et dabo tibi gẽtes hereditatẽ tuã: ꝛ possessionẽ tuã terinos r̃e. Ager
C ergo iste mũd⁹ ꝫ tot⁹ ẽ: in q̃ nos dispsi ꝛ disseminati dño fructuz boni opis germinam⁹. Sz si forta sse q̃ras a me: si ager mũd⁹ ẽ: q̃snã sit figul⁹ q̃ mũdi possit hr̃e dñatuz? Misi fallor: ipe ẽ figul⁹: q; vascula corpis nr̃i fecẽ ex limo: de q; dicẽs ꝓtura.
Gen.ij. Et fecit de⁹ hoiez de limo terre. Ipe ẽ figul⁹ q; carniũ nr̃arũ cenosũ lutũ vapore sui spũs aiauit: ꝛ materiã fluidã atq; terrenã igneo calore decoxit. Ipse inq̃ ẽ figul⁹ qui nos p man⁹ suas fosauit ad vitaz: p xp̃m suũ reformauit ad gloriã: sic ait
ij.Cor.iij. apl's. Ad eãdẽ imaginẽ reformamur de glia ad gl'iam. ſ. vt q̃ a priore factura ꝓpriis vitijs corruim⁹: in scõa natiuitate figuli hui⁹ makia repemur: ꝫ est q; p ade trãſgressionẽ in mortẽ cecidim⁹: p saluator⁹ gr̃am denuo resurgam⁹. Ipe plane ẽ figul⁹: de q̃ dicit beat⁹ apl's. Rom.ix. Nũq̃d dicit figmẽtũ ei q̃ se finxit: q̃re me fecisti sic? Et iterꝝ. Nũq̃d nõ hz ptãtẽ figul⁹ luti ex eadẽ massa facere aliũ q̃dẽ vas ĩ honorẽ: aliud ꝫo ĩ ꝓtumeliã? Ex eodẽ eñ luto corpis nr̃i deus tñ ꝑmerit⁹ singulos alios custodit ad regnũ: alios reseruat ad penã. Juste itaq; figuli

ager xpi sanguine empt⁹ est: pegrinis inq̃s q̃ erãt sine domor
pria: r his q̃ toto orbe exules iactabãtur reges xpi sanguine
puidet. Et q̃b⁹ nõ est in mũdo possessio: his in xpo fit sepul-
D tura. Istos autẽ peregrinos quos esse dicim⁹: nisi deuotissi
mos christianos: q̃ renũciantes seculo: r nihil possidẽtes in
mũdo: in xpi sanguine requiescũt. Christian⁹ enĩ q̃ mũdum
nõ possidet: hic: totũ possidet saluatorẽ. Ideo autẽ peregri-
nis xpi sepultura ꝓmittit: vt q̃ se a carnalibus vitijs tanq̃
peregrinũ r alienũ custodierit: is xpi requiẽ mereat. Sepul
tura enĩ xpi q̃d est aliud nisi reqes christiani? Nos g̃ pere-
grini in hoc mũdo sum⁹: et tanq̃ hospites in hac luce versa-
ij.Cor.v. mur: sicut ait ap̃ls dicens. Et enĩ dũ sum⁹ in corpore pegri-
Rom.vj. namur a dño. Peregrini inq̃s sum⁹: et nob saluatoris empta
est sepultura. Cõsepulti enĩ sum⁹: sicut ait ap̃ls. Cũ illo per
baptismũ in mortẽ. Baptism⁹ igit xpi nobis est sepultura:
in quo peccatis morimur: criminib⁹ sepelimur: et veter⁊ ho
minis cõscientia resoluta in alterã natiuitatẽ redituia ãfan-
tia reparamur. Baptism⁹ inq̃s saluatoris nobis est sepultu-
ra: q̃ ibi perdidim⁹ q̃s ante vixim⁹: r ibi denuo accipimus
vt viuam⁹. Magna igit sepulture hui⁹ est gratia: in qua no
bis et vtilis mors inferk: et vtilior cõdonak. Magna inq̃s se-
pulture hui⁹ gr̃a: q̃ r purificat pctõrẽ: r viuificat mortẽtem.

¶ Eodẽ die: De fide recta. Ser.iij. In q̃ dic̃ car
nẽ verã nõ fantasticã xp̃z assũpsisse cũ aia rõnali.

Sermo. cxxix. A
CRedimus in vnũ deũ patrẽ et filiũ et spũsctm: vi
sibiliũ et inuisibiliũ factorẽ: per quez creata sunt
oĩa in celo et in terra. Hunc vnũ deũ: et hãc vnã
esse diuinã nominis trinitatẽ: patrẽ nõ esse filium
sed habere filiũ q̃ pater nõ sit: filiũ nõ esse patrẽ: sed filiũ dei
esse natũ: sctm quoq̃ paraclytũ esse q̃ nec pater sit ipse nec fi-
lius: sed a patre filioq̃z ꝓcedat. Est ergo ingenit⁹ pater: ge-
nitus fili⁹: nõ genit⁹ paraclyt⁹: sed a patre et filio ꝓcedens.
Mat.iij. Pater est cui⁹ vox hec est audita de celis. Hic est fili⁹ me⁹
Joh.xvj. dilectus: in quo mihi bene cõplacui. Hic fili⁹ est q̃ ait. Ego
vbi ꝫ. a patre exiui et veni in hunc mundũ. Paraclyt⁹ est ipse de
quo filius ait. Misi abiero ad patrẽ paraclytus nõ veniet ad
vos. Hãc esse trinitatẽ psonis distinctã: indifferentẽ. Pre-
ter illã nullã diuinã esse naturã vel angeli / vel spũs / vel vir-
tutis alicui⁹ q̃ deus esse credak. Hũc igit filiũ dei deũ natũ
a patre: et esse ꝓncipiũ. Patrẽq̃z illũ sanctificasse in vtero
marie virginis: atq̃z ex ea vnũ hoiem sine viri semine gene-
ratũ: Id est suscepisse dñm nostrũ iesum xp̃m nõ imaginari-
um corpus: aut forma sola cõpositũ: sed solidũ. Atq̃z hunc r
esurisse / et sitisse / r doluisse / r fleuisse / et oĩa corporis exer
Matthei xxvij. et xxviij. citia sensisse. Postremo crucifixũ: mortuũ: et sepultũ. Ter-
tia die resurrexisse: cõuersatũ post modũ cũ discipulis. Qui-
bus sctm paraclytũ misit dũ ad celos ascẽdisset. Hunc filiũ
hominis nũc vocari. Resurrectionẽ verã humane credim⁹
carnis. Aiam hominis nõ diuinã esse substãtiam vel dei pa-
B tris: sed creaturã diuina volũtate ꝓplasmam. Si q̃s g̃ dixerit
atq̃z crediderit a deo oĩpotẽte mundũ hũc factũ nõ fuisse:
atq̃z ei⁹ oĩa istrumẽta: anathema sit. Si q̃s dixerit atq̃z cre-
diderit deũ patrẽ eũdẽ filiũ eẽ vel paraclytũ: anathema sit
Si q̃s dixerit atq̃z crediderit deũ filiũ eũdẽ esse patrẽ vl̃ pa
raclytũ: anathema sit. Si quis dixerit atq̃z crediderit para
clytũ spũm eẽ patrẽ seu r filiũ: anathema sit. Si q̃s dixerit at-
q̃z crediderit hoiem iesum xp̃m a filio dei assumptũ nõ fuis-
se: anathema sit. Si q̃s dixerit atq̃z crediderit filiũ dei deũ
passuz fuisse: anathema sit. Si quis dixerit atq̃z crediderit
hoiem iesum xp̃m hoiem ꝑssibilẽ fuisse: anathema sit. Si
q̃s dixerit atq̃z crediderit alterũ deũ esse ꝓisce legis / alte-
rum euãgeliorz: anathema sit. Si q̃s dixerit atq̃z crediderit
ab altero deo mundũ fuisse factuz q̃z ab illo de q̃ scriptũ est.
Gen̄.j. In ꝓncipio fecit de⁹ celũ r terrã: qui solus ver⁹ de⁹ est: ana-
thema sit. Si q̃s dixerit atq̃z crediderit corpora hũana non
resurrectura post mortẽ: anathema sit. Si quis dixerit atq̃z
crediderit aiam humanã dei portionẽ / vel dei esse substãtiã
anathema sit. Si q̃s alĩq̃s scripturas ꝓter eas q̃s catholica
eccl̃a recepit: vel auctoritatẽ habendas esse crediderit: vel
C fuerit venerat⁹: anathema sit. Si q̃s nõ dixerit semp patrẽ:
semp filiũ / et semp spũsctm esse: anathema sit. Si q̃s nõ di-
xerit filiũ natũ eẽ de ꝓpr̃e. i. de substãtia patna: anathema sit
Si q̃s nõ dixerit x̃bũ dei filiũ dei esse r deũ patrẽ ei⁹: r oĩa
posse: r oĩa nosse: r patri eq̃lẽ: anathema sit. Si q̃s dixerit q̃
in carne cõstitut⁹ fili⁹ dei cũ esset in tra in celis cũ patre non
erat: anathema sit. Si q̃s dixerit q̃ passione crucis dolorẽ
sentiebat fili⁹ dei de⁹ r non caro cũ aĩa quã induerat forma Phil.ij.
fui quã sibi acceperat: sic̃ ait scriptura: anathema sit. Si q̃s
nõ dixerit q̃ in carne quã assumpsit sedet in dextera patr⁊ ĩ
q̃ vẽtur⁹ est iudicare viuos r mortuos: anathema sit. Si q̃s D
nõ dixerit spũm sctm de ꝓpr̃e esse x̃e ac ꝓprie sic̃ fili⁹ de diuia
substãtia: et deũ verũ: anathema sit. Si q̃s dixerit spũsctm
factura aut p filiũ factũ: anathema sit. Si q̃s nõ dixerit oĩa
p filiũ et spũsctm patrẽ fecisse. i. visibilia et inuisibilia: ana-
thema sit. Si q̃s nõ dixerit patr⁊ r filij et spũscti vnã diuini
tatẽ: parẽ maiestatẽ: potẽtiã: vnã gl̃iã: dñationẽ: vnũ regnũ
atq̃z vnã volũtatẽ: anathema sit. Si q̃s tres psonas nõ dixe
rit veras patr⁊ r filij r spũscti eq̃les: semp viuentes: oĩa cõti
nẽtes visibilia r inuisibilia: oĩa potẽtes: oĩa iudicãtes: oĩa vi
uificãtes: oĩa faciẽtes: oĩa q̃ saluãda sunt saluãtes: anathe-
ma sit. Si q̃s nõ dixerit ador̃ãdũ spũsctm ab oĩ creatura sic̃
filiũ r patrẽ: anathema sit. Si q̃s de ꝓpr̃e r filio bũ senserit: de
spũ autẽ sctõ nõ recte habuerit: heretic⁹ est. Hr̃oẽs hereti-
ci de filio dei r spũsctõ male sentiẽtes: in pfidia iudeorz r gẽ
tiliũ iueniunk. Hr̃i si q̃s patiak deũ patrẽ / r deũ filiũ / r deũ
spũsctm deos dici r nõ deũ ꝓpter diuinitatẽ et potẽtiã vnã
quã credim⁹ esse et scim⁹ patris r filij r spũscti: anathema
sit. Si q̃s subtrahẽs aut filiũ aut spũsctm: ita solũ existimet
esse deũ patrẽ dici aut credi vnum deum: anathema sit.

¶ Jtez in eadẽ feria: Homelia de eo q̃s scriptũ
est in euãgelio ſm Johannẽ. Ante diẽ festum pa Joh.xiij.
sche sciens iesus r̃. que habetur in exposition
doctoris. tractatu. lv. fo. ccxiij. col. j.

¶ Jtem eodẽ die alius sermo de Psalmo sexa-
gesimotertio. Exaudi de⁹ oratiõnẽ meã r̃. qui Ps̃.lxiij.
sumpt⁹ est de expositiõe doctoris eiusdẽ psalmi.

¶ Jtem eodẽ die ali⁹ ſmo fact⁹ ad ffres i heremo
c̃ iter ſmones ad eosdẽ habetur. xxviij. fo. xij.

¶ Fer. vj. in parascene: de cruce r latrone. ser. j.
In q̃ dicit q̃ crux xp̃i ferie sũt r nũdine spirituales

Parascenes.

HOdierna die dñs noster fratres pepẽdit in cruce: Sermo.
et nos epulamur vt discatis q̃m crux christi ferie cxxx.
sunt et nũdine spirituales. Antea nãq̃z crux nomen B
cõdẽnationis erat: nunc x̃o facta est res honoris.
Prius in dãnatione maledicti stabat: nũc in occasione salu-
tis erecta est. Hec enĩ crux innumerabiliũ nobis bonorũ ex-
titit causa. Hec nos de erroribus liberauit: hec nos sedẽtes in
tenebris illuminauit: hec nos ex diabolo expugnatore recõ-
ciliauit deo: et ex alienatis restituit in domesticos. Delõgin
quis proximos fecit: de peregrinis reddidit ciues. Hec est
inimicitiarũ interẽptio: pacis firmamentũ: et oĩm nobis bo
norũ thesaur⁹. Propter hãc iam nõ erram⁹ in solitudinib⁹:
viã enĩ veritatis agnouim⁹: nec iã extra regnũ sum⁹: ianuã
enĩ regis intrauim⁹. Jã ignitas diaboli sagittas non time-
mus. Fõtem enĩ vite quo extinguerenk inuenim⁹. Propter
hãc iam in viduitate nõ sum⁹: spõsum enĩ recepim⁹. Nõ ex-
paueſcim⁹ lupũ: q̃ bonũ pastorẽ inuenim⁹. Ego enim sum Joh.x.
(ait) pastor bon⁹. Propter hãc nõ formidam⁹ tyrãnũ: regi
enĩ adherem⁹. Propter hanc diẽ festum agim⁹: crucis me-
moriã celebrãtes. Jta et magister gentiũ docet ꝓpter crucẽ B
annua festa cõstitui. Epulemur (inq̃t) nõ in fermẽto veteri: j.Cor.v.
neq̃z in fermẽto malicie et nequicie: sed in azymis sinceritа-
tis r x̃itatis. Deinde causam agẽde solẽnitatis adijcies ait
Oĩs pascha nostrũ ꝓ nobis imolat⁹ est xp̃s. Vbi autẽ sacri-
ficiũ: ibi et interẽptio pctorz: ibi recõciliatio dei fiet. Oxle Ps̃.cxvij
ticie et salutis: in tabernaculis iustorũ. Sed et oĩs terra le
tetur: pascha nostrũ ꝓ nobis imolatus est xp̃s. Et vbi imo-
latus est? Dicito: in altitudine crucis. Nouũ est altare sacri-
ficij hui⁹: qm̃ et imolatio noua et admirabilis. Ipse enim et
hostia erat r sacerdos. Hostia quidẽ ſm carnẽ: sacerdos x̃o
ſm spũm. Jdem ipse et offerebat q̃dẽ se ſm spiritũ: offerebak
x̃o ſm carnẽ. Audi igit nunc quõ vtraq̃z hec manifestauerit
paul⁹. Oĩs (inq̃t) sacerdos q̃ ex hoĩb⁹ accipit: p hoĩb⁹ osti- Heb.v.
tuet: vñ necessariũ est: vt r ipse habeat q̃s offerat. Ecce ipse

Heb.ix. offerebat seipsum. Alibi dictus est. Qm̃ dñs semel oblat⁹ est
p oblatione sui: deinceps vt multoꝝ auferat pcta. Secũdo
C vero sine peccato videbit his: q̃ expectãt eũ in salutẽ. Ecce
istic oblatus est: ibi seipsum obtulit. Vidisti quõ simul et ho
stia et sacerdos fact⁹ est: et altare erat crux. Et cui⁹ rei cau
Esa.liij. sa nõ in tẽplo offert hec hostia: sz extra ciuitatẽ et extra mu
Lu.xxij. ros: vt illud adimpleret qđ scriptũ est. Qm̃ iter iniquos de
Heb.xiij. putat⁹ est. Cui⁹ igit rei causa in altitudine crucis īmolat: et
nõ sub tegmine edificij? Ob hoc scz vt aeris naturã munda
ret: ꝓpterea non in altari: nec tecto superpositio: sed sub celo.
Aer enī purgabat: cũ in altitudine īmolaretur ouis. Terra
enã purgabat: q̃ stillabat sanguis dñi sup eã. Jdeo non sub
tegmine neq; in tẽplo iudeoꝝ: vt nõ subtraherent sacrificiũ
salutare iudei. Neq; existimes ꝓ illa tantũmodo gẽte hanc
hostiã offerri. Ꝓpterea enī extra ciuitatẽ et extra muros
vt intelligas qm̃ cõmunis est hostia ꝓ genere humano obla
ta: et ideo ꝯmunis est purificatio: nõ ex altqua parte quẽad
D modũ fuerat in iudeis. Nã iudeis ideo ꝑcepit deus relin
Deut.xij. quere vniuersam terrã: vt in vno loco offerre sacrificia et vo
ta reddere: qm̃ īmũda erat tunc vniuersa terra fumo ararũ et
midore bustoꝝ: ceteroꝝq; coinquinatoꝝ: eoꝝq; de ꝓphanis
gentiliũ sacrilegijs inferebãtur sup eã. Nobis vero iã quõ
christ⁹ aduenies vniuersam terrã expiauit: om̃is locus ora
toriũ factũ est. Et iccirco beat⁹ paul⁹ hortat et ꝑcipit sine
1.Tim.ij. intermissione orare vbiq; dicẽs. Volo orare viros in om̃i lo
co leuãtes man⁹ sanctas. Videsne quõ mũdat⁹ est orbis terra
rum. Et ideo vbiq; sanctas man⁹ leuare possumus: qm̃ vni
uersa terra sanctificata est: vt sanctior sit q̃ illa q̃ in interio
ribus tẽpli veteris erãt sancta sanctoꝝ. Jbi nãq; irrationabi
le aſal ouis offerebat: hic autẽ spiritalis oblata est. Et q̃to
maior est oblatio: tãto et eminẽtior sanctificatio: iccirco festi
E uitas epulatiõis est crux christi. Vis discere et aliud crucis
beneficiũ? Paradisum ante quinq; milia vel amplius fere an
nos clausum: hodie nobis aperuit. Jn hac enī die et in hac
hora latronẽ introducẽs christ⁹: duplex beneficiũ operatus
est: vnũ quidẽ q̃ paradisum aperuit: aliud vero q̃ latronẽ
introduxit. Hodie reddidit nobis patriã principalẽ: hodie
reduxit nos in ciuitatẽ paternã: et eternã domuꝫ redonauit
Lu.xxiij. cõmuni hoim nature. Hodie mecũ eris in paradiso. Quid
dicis? Crucifixus es: et clauis cõfixus: et paradisum ꝑmit
tis? Jta (inq̃t) vt in ipsa cruce virtutẽ meam agnoscas: qm̃
res hec tristitie videbat: vt nõ in crucis lignũ attendas: sed
virtutẽ eius q̃ crucifixus est discas. Jn cruce hoc miraculũ
operat⁹ est: vnde maxime potentiã suã declarat omipotẽs.
Non mortuũ resuscitãs: nõ marı et vẽtis imperãs: nõ demo
nes eyciẽs sed crucifixus et cõputus in facie: clauisq; cõfix⁹
cũ iniurias et maledicta susciperet: derisus atq; cõtemptus
malignã illã atq; longo scelerũ vsu obduratã latronis mentẽ
immutare ꝑsuasit: vt ex vtroq; virtutẽ ei⁹ inspicias. Jn eo
dem enī tẽpore passionis crucifixus vniuersam creaturam
turbauit: et saxa dirupit: duriorẽ vero lapidib⁹ aĩam attra
xit pariter et honorauit dicẽs. Hodie mecũ eris in paradi
Lu.xxiij. so. Et certe cherubin custodiunt paradisum: sed hic etiã cheru
Gen.iij. bin dñs est. Flãmea rhombhea obuoluit: sed ipse et flamme
F et gehẽne / et vite / et mortis potestatẽ habet. Et quidẽ nemo
regũ aliqñ passus est latronẽ hostem: aut quẽq; aliũ eiusdem
nature cõseruũ secũ assumens ita in ciuitatẽ introducere. sz
xps hoc fecit q̃ mortis et diaboli victor: et sacratissimam in
gredies patriã secũ latronẽ introducit: nõ conculcans para
disum isti⁹ pietatis opere sed honorãs: neq; cõfundẽs latro
nis introitu sed illustrãs. Honor nãq; paradisi est: talẽ dñm
habere q̃tiã latronẽ dignũ facere posset paradisi delitia
rũ. Et teni cũ publicanos et meretrices introduceret in regnũ
celoꝝ: nõ cõfudit sed extulit regnum celoꝝ: neq; deiecit sed
poti⁹ honorauit paradisum. Honor enī vt dixi est paradisi
talem habere dñm: qui et latronẽ dignũ facere possit delitiis
et possessione paradisi. Talis est enī dñi regnũ celoꝝ: vt
et meretrices et publicanos ita ꝓbabiles reddat: vt digni
appareãt gratia et gloria q̃ ille est. Quẽadmodũ enim me
dicũ tũc maxime admiramur: cũ videri⁹ eũ difficiles ho
minũ valitudines curantẽ: mortisq; pericula medendi arte
vincentem: ita et christũ admirari iustũ est: qñ insanabilia
vulnera in coꝝpoꝝ⁹ et mẽtibus curat: qñ publicanũ et me
tricem ad tantã sanitatẽ perducit: vt etiam celo dignos
ostendat. Et quid tali dignũ quiete egerat latro: vt post cru G
cem quã meruerat: repente paradiso dign⁹ iudicaret? Vis
breuiter dicam virtutẽ fidei ei⁹? Quãdo petrus negauit de
orsum: tũc ille cõfessus est sursum. Et hec nõ vt accusans be
atissimum petrũ locut⁹ sum: qđ absit: sed latronis magnani
mitatẽ ostẽdere volẽs. Nã ille discipul⁹ minas abiecte puel
lenõ sustinuit: latro vero multitudinẽ toti⁹ populi vidẽs cir
cũstantẽ: et clamantẽ insanas blasphemias et opprobria atq;
maledicta iaculantẽ: nõ attendit illis: nõ cogitauit visibilẽ
abiectionẽ ei⁹ qui crucifigebat: sed oculis fidei hec cuncta
trãscurrẽs: et vt abiecta et leuia ꝓ itatis ꝑfectã ꝑpendẽs
et relinquẽs: cognouit dñm celi: et ait dicẽs. Memento mei Lu.xxiij.
dñe in regno tuo. Me q̃ breui cõmemoratione dimittam⁹ la
tronem istũ: neq; cõfundamur doctorẽ accipere: quẽ dñs nr̃
non erubuit ꝓximũ in paradisum introducere. Me inq; eru
bescam⁹ magistrũ habere hominẽ: qui ante oẽm generis hu
mani naturã meruit dign⁹ haberi regno celoꝝ. Sed singu- H
la intẽtius disquiram⁹ vt virtutẽ crucis agnoscamus. Non Mat.iiij.
dixit ad eũ dñs quẽadmodũ ad petrũ. Veni post me: faciaꝫ
te piscatorem hominum. Nec dixit ad eũ quẽadmodũ ad
duodecim discipulos. Qm̃ sedebitis super duodecim thro- Mat.xix.
nos: iudicãtes duodecim trib⁹ israel: sed ne qualecunq; ver
bum dignat⁹ ei dicere: nullũ miraculũ ostẽdit: nõ mortuum
resuscitatũ: nõ demonẽ expulsum: nõ mare obediens: nõ de
niq; aliquid aut de regno celoꝝ et locut⁹: aut de gehẽna cõ
minatus est: et ꝓximo im latro cõfessus est eũ: et hoc alio ex
probrante fecit. Jmmoperat ei et ille alius latro. Audisti la
tronẽ et latronẽ: ambos in cruce: ambos cõuersatione latro
num: ambos ex eadẽ malignitate venientes: sed iã nõ ambo
in hisdem mẽtibus et meritis sunt cõstituti. Nam alius qui
dem regnũ adipiscebat: alius vero in gehennã mittebatur.
Jta et pridie in discipulis simle discrimen fuit. Nam et iu
das quidẽ discipulus fuit vt illi vndecim: sed illi quidẽ dice
bant dño. Ubi vis parem⁹ tibi pascha mãducare: iste vero
se ad tradendũ dominũ ꝓparabat et dicebat. Quid vultis
mihi dare: et ego vobis eũ tradã? Et illi quidẽ ad ministeri
um diuinũ sepꝛeparabãt: hic autẽ ad tradẽdum festinabat.
Jta et in hoc loco latro et latro: sed vn⁹ quidẽ ꝑoperabat:
alius adorabat. Alius blasphemabat: alius laudabat: et blas I
phemantẽ coꝛripiebat dicẽs. Nec times dñm tuũ? Vidisti
fidẽ latronis: vidisti liberã voluntatem in cruce. Audisti
philosophiã in tribulatione: et reuerentiã diuini timoris in
supplicio. Quoniãquidẽ in semetipso erat et clauis cõfixus:
nõ saucium intellectũ / neq; cõfixum sensum habebat. Quis
nõ admireꝛet et cõpungat? Non solũ enī qđ in ipso erat: sed et
ea q̃ circa seipsum erãt relinquẽs: de altero curã gerebat in
cruce: doctor effect⁹: et coꝛripiẽs et dicẽs. Nec times dñm
tuũ? Noli (inq̃t) attẽdere iudicio huic qđ deorsum est: ali⁹
iudex inuisibilis est. Me ergo cõsideres: q̃ deorsum a iudi
ce mortali cõdemnat⁹ est: nõ enī talia sunt superna iudicia.
Hic autẽ in terreno iudicio: et iusti cõdemnabunt: et iniusti
effugiũt: et rei dimittũtur: et innocẽtes puniũtur. Volentes
nãq; et nolẽtes multũ errant q̃ iudicãt. Jgnorãtes enī iusti
tiam seducũtur: vel certe scientes per auariciã coꝛrũpuntur
vt sanguinẽ innocẽtem vendant. Jn supernis veroꝝ nihil tale
Judex enī iustus est: et iudiciũ eius tanq; lumen ꝑdit non
habens tenebras / neq; ignorãtiam. Vt ergo nõ diceret: qm̃
damnat⁹ deorsum in terris: et abiudicatus est pene: ꝑdurit
eũ ad iudiciũ supernũ: cõmemoꝛauit tribunalillud horribi
le tm̃ nõ dicens sibi. Respice te et nõ portabis sententiã dã
nationis eterne: nec stabis in sorte iudicũ coꝛruptoꝝ: respi
ciens ad salutẽ futurã in supernis iudiciũ. Vidisti philoso- K
phiam latronis: vidisti intellectũ et doctrinã: subito in ictu
oculi de cruce in celũ transiluit: ita iam ex abũdantia rece
pte iustitie ꝓximũ illum vel socium quõdam suũ arguẽs vt
diceret ei. Nontimes (inq̃t) qm̃ in ipso iudicio sumus: id est
in eadẽ cõdemnatione? Nõne (inq̃t) et tu in ipsa cruce es?
Quãobrem in quo sociũ increpas pene: teipsum ꝓ illo reum
statues? Quẽadmodũ enī is q̃ in pctis est: si alios audeat ac
cusare: seipm̃ añ illos accusat: ita et is q̃ in erũna positus est
si alios eã sui oblit⁹ exꝛobrat: sibi añ illos dicit opꝛobriũ:
qm̃ inquit in ipso iudicio sumus. Quis agis o latro? Satis
facere incipiẽs: socium tibi dñm feciſti? Non (inq̃t) emẽdo
bãc de me opinionẽ in subseq̃ntib⁹. Nã ne estimes q̃ ꝑpter

damnationis cõsortium criminis quoq; cõsortẽ fecerit dñm
subtexuit emẽdationẽ dicẽs. Et nos quidẽ iuste: digna q̃
patimur his q̃ cõmisim⁹. Vidisti ꝓfessionẽ perfectã: vidisti
Esa.xliij. quomodo in cruce se exuit a peccatis. Dic (inq̃t) tu iust̃ates
tuas ꝓ nos vt iustificeris. Nemo cõpulit: nemo vim fecit: sed
ipse se diuulgauit: ipse cõdẽnauit dicẽs. Et nos quidẽ iuste
digna factis recipim⁹: hic autẽ nihil mali gessit. Memento
mei dñe in regno tuo. Nõ est ausus ante dicere: memẽto mei
deus: q̃s ꝑ cõfessionẽ inq̃tatis ꝓterite sarcinã pct̃oꝝ depo
neret. Vides quãta res sit cõfessio. Cõfessus est et paradisũ
aperuit: cõfessus est tãte fiducie robur accepit vt de latroci
nio regnũ depositoꝝ deposceret: cõsideras quãtoꝝ bonoꝝ nobis cau
sa sit crux. Dicito mihi latro regnũ petens: q̃d in eo tale vi
des ex quo petis? Dic mihi: nã qõ in conspicuo est: clauos et
crucẽ cernis. Sed hec inquit crux: ipsa regni insigne est: ꝛ ꝑ
pter eã iesum regem appello: q; video crucifixũ. Opus eni⁹
regis est vitã suã ꝑ his quib⁹ regnat opponere. Vnde et ait
Joh.x. Quia pastor bon⁹ aiam suã ponit ꝓ ouib⁹. Igit̃ et rex bon⁹
Lu.xxiij. aiam suã ponit ꝓ his quoꝝ princeps est. Q̃m igit̃ aiam suã
posuit: ideo eũ regem cognosco: et dñm appello. Memento
mei (inq̃t) dñe in regno tuo. Cõsideras ti quõ regni insigne
sit crux: qõ si aliũde vis dicere: hoc ipsum: nõ reliquit eũ so
lum sup terrã: sed attraxit in celo. Vnde hoc ipsum scire po
tes: q; pariter cũ ipso veniet in secũdo et glorioso ei⁹ aduen
tu: vt discas quõ vera et magnifica est crux. Vnde et glorio
sam eã dixit: in ea gloriãte apl'o. Sed videam⁹ quõ cũ cruce
Matthei xxiiij. veniet. Necessariũ est enĩ et hoc ipsum ostẽdere. Si dixerint
inquit ecce in ꝓptuarijs est xp̃s: ecce in solitudine est: noli
te credere de secũda ꝑsentia sue glorie dicẽs: ꝓpter pseudo
christos: ꝛ ꝓpter falsos ꝓphetas: ꝓpter anticristũ: ne ali
quis erroꝛe preuẽtus in falsos incidat christos: q̃m xp̃i sal
uatoꝛis aduentũ ꝓuenient antichrist⁹. Ideo sollicite ꝓcauen
dum est: ne q̃s pastoꝛẽ querẽs lupũ inueniat. Ob hoc ꝓdico
tibi: vnde dinoscas veri pastoꝛis aduentũ. Nã q; ꝓim⁹ ad
uẽtus ei⁹ latẽter fact⁹ est: ne estimes q̃m secũdus aduẽt⁹ ei⁹
talis erit: hoc dedit signũ. Hec enĩ fuit volũtas ei⁹ vt ꝓim⁹
Matthei xxiiij. aduẽtus latẽter fieret et q̃reret q̃ perierat. Secũdus ꝯo ad
uentus: nõ ita simpliciter: ait. Quẽadmodum (inq̃t) fulgur
exiens aboriẽte apparet in occidẽte: ita erit aduẽt⁹ filij ho
minis. Subito ooĩbus apparebit: nec erit indigẽs quis q̃s iter
rogare: siue hic: siue illic est xp̃s. Quẽadmodũ enĩ cũ fulgur
emicuerit: nõ egẽ⁹ inq̃rere si facta sit coꝛuscatio: ita cũ re
uelatio ꝑsentie ei⁹ effulserit nõ indigebim⁹ interrogare an
W venerit christ⁹. Sed q̃ querit: si cũ cruce veniet: nec enĩ ꝓ
ybi ꝫ. misse expositionis oblit⁹ sum. Audi igit̃ subsequẽtia. Tunc
(inq̃t) q̃m vẽturus est: sol obscurabit̃: et luna nõ dabit lumen
suum. Tãta enĩ erit eminẽtia splẽdoꝛis in christo: vt etiã cla
rissima celi luminaria ꝓ fulgoꝛe luminis diuini absc̃dan
tur. Tũc stelle cadent: q̃m apparuerit signũ filij hominis in
celo. Cõsideras ti quãta ✠tus sit signũ: doces t crucis. Sol ob
scurabit̃: luna nõ dabit lumen suũ. Crux vero fulgebit: et ob
scurabit luminaria celi: delapsisq; fyderib⁹ sola radiabit: vt
discas q̃m crux: et luna lucidioꝛ: et sole erit ꝑclarioꝛ: quoꝝ
splendoꝛẽ diuini luminis illustrata fulgoꝛe superabit. Quẽ
admodũ enĩ ingrediẽte rege in ciuitatẽ: exercit⁹ anteced it:
ꝓferẽs humeris signa atq; vexilla regalia: et ambitu ꝓ
parationis armisone annũciat regis introitũ: ita dño descẽ
dente e celis ꝓcedet exercit⁹ angeloꝝ: q̃ signũ illud. i. trium
phale vexillũ sublimibus humeris ꝓferentes diuinũ regis
Matthei xxiiij. celestis ingressum: terrestriũ mẽtib⁹ nunciabũt. Tũc (inq̃t)
cõmouebunt ✠tutes celoꝝ. De angelis dicit. Tremoꝛ enĩ
illos apprehẽdet et timoꝛ magn⁹. Cui⁹ igitur rei causa dic
mihi? Quia tũc tã terribile erit iudiciũ illud vt etiã ab ange
lis timeat. Omnis enĩ natura generis humani incipiet iudi
cari: et astare terribili iudici. Quãobrem q̃ tũc angeli cõtre
miscent: ꝛ vnde tremoꝛ apprehẽdet eos? Nõ enim illi habẽt
iudicari. Sed quẽadmodũ ꝓncipe iudicãte: nõ solũ rei sed
et officia q̃ nihil sibi cõscia sunt: timoꝛe ꝛ tremoꝛe cõprehen
dũtur ꝓpter iudicis terroꝛẽ: ita et tũc cũ gen⁹ humanũ iudi
cabit etiã celestes ministri pauebũt: et terribili apparatu de
☞ M iudicis intuẽtis hoꝛrẽda formidine ꝓtremiscẽt. Sed quare
crux apparebit tũc: et quã ob causam in ei⁹ ꝓlatu dñs adue
niet: ratio ꝑspicua est: vt agnoscãt cõsilio inq̃tat⁹ sue q̃ dñm
maiestatis crucifixerũt. Per hoc enĩ signũ impudẽs iudeo
rum redarguit impietas: et quõ ꝓpter hoc ipsum habẽs cru
cem veniet: audi ipm in euãgelio ꝓtestantẽ. Quia tũc plan- Matthei.
gent oẽs tribus terre videtes accusatoꝛẽ suũ. i. ipsam crucẽ: xxiiij.
et ipso arguẽte cognoscẽt pct̃m suũ sero: et frustra fatebunt
impiã cecitatẽ. Quid autẽ miraris si crucẽ afferens veniet:
vbi et ipsa vulnera ostẽdet? Tũc videbũt (inq̃t) in quẽ com Zach.xij.
punxerũt. Quẽadmodũ enĩ in thoma fecit: volens incredu- Joh.xix.
litatẽ discipuli coarguere erroꝛẽq; coꝛrigere ꝑ multoꝝ fide:
et ingerẽs ostẽdit illa signa clauoꝝ: et ipsa de clauis vulne
ra et dixit. Mitte manũ tuã: et vide q̃m spũs ossa et carnẽ nõ Joh.xx.
habet quẽadmodũ me videtis habere: tũc ostẽdet vulnera Lu.xxiiij.
et crucẽ manifestabit: q̃m ipse est q̃ crucifixus est. Nõ solum O
autẽ de cruce: sed de ✠bis ipsis que in cruce habuit: imẽsam
pietatẽ ei⁹ possum⁹ cõsiderare. Nã cũ adhuc in cruce confi
xus esset dicebat. Pater dimitte illis peccatũ: nõ enĩ sciunt Lu.xxiij.
quid faciũt. Et crucifixus ꝑ illis q̃ crucifixerant oꝛabat: et
quidẽ illi e diuerso dicebãt. Si filius dei es: descẽde de cru
ce. Sed ꝓpter hoc nõ descendit de cruce: q̃m filius dei est.
Propter hoc enĩ venit vt crucifigeretur ꝓ nobis. Descẽde
(inquiũt) de cruce: et credim⁹ in te. Hec ✠ba sunt t occasio
nis et incredulitatis. Nã plus fecit q̃s si de cruce descendis
set. Multũ enĩ matus fuit lapide ad monumẽtũ appositoꝛe
surgere q̃s de cruce descendere. Lazarũ etiã quatriduanũ ꝑ Joh.xj.
funere fetidũ de sepulchꝛo resuscitasse magis fuit q̃s de cru
ce descẽdere. Et illi quidem dicebãt. Si filius dei es: salua
temet ipsum. Hec autẽ oĩa faciebãt: et ip̃s ꝓperabãt ei pari
ter. Dimitte (inq̃t) illis pct̃m. Vtiq; dimisit si vellent peni
tere. Si enĩ nõ dimisisset illis peccatũ: non vtiq; statim post Actuũ.ij.
assumptionem ei⁹ tria milia et q̃nq; milia credidissent. Q̃m et.iiij.
(inq̃t) multa milia iudeoꝝ crediderũt. Audi q̃d dicit pau- Act.xxj.
lo apl'o. Vides inquit frater: quot milia sunt iudeoꝝ q̃ cre P
diderũt? Imitatoꝛes ergo dñi esse debem⁹? ꝛ ꝑ inimicis oꝛa- Lu.xxiij.
re exemplo ipsi⁹? q̃ cũ esset crucifixus ꝑ crucifigẽtib⁹ se pa
trem postulabat vt dimitteret illis pct̃m. Et quõ (inq̃s) pos
sum dñm imitari? Si volueritis: poteritis. Si enĩ impossi- Mat.xj.
bile erat imitari eũ: quõ dicebat. Discite a me q̃m mitis sum
et hũilis coꝛde? Nã si impossibile esset imitari eũ nunq̃ pau
lus dixisset. Imitatoꝛes mei estote sicut et ego christi. Oꝛ si j.Coꝛ.iiij.
dñm imitari nõ vis: imitare seruũ ei⁹ stephanũ: quẽ ꝛ apl'm
dico: nã ille dñm imitat⁹ est. Et quẽadmodũ xp̃s inter cru
cifigẽtes se relinquẽs crucẽ: relinquẽs ꝓpriã ꝓsecutionẽ: ꝑ
crucifigẽtib⁹ se deꝑcabat patrẽ: ita et ꝑ uus ei⁹ inter lapidã
tes se suscipiẽs iacula saxoꝝ et doloꝛes q̃ ex ipsis fiebãt di
cebat. Dñe: ne statuas illis peccatuꝫ hoc. Audisti quõ scõm Act.vij.
dñm locut⁹ est seru⁹? Ille ait. Pater dimitte illis peccatuꝫ: Lu.xxiij.
nesciũt enĩ q̃d faciũt. At iste dicit. Dñe: ne statuas illis hoc
pct̃m. Et vt discas q̃m cũ oĩ sollicitudine oꝛauit. Posit⁹ Actuũ.vij
(inq̃t) genib⁹ oꝛabat dicẽs. Dñe: ne statuas illis hoc pecca
tum: qui viuis et regnas in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Eodẽ die: De expositione Symboli ad cõpe
tẽtes. Sermo. ij. In q̃ q̃d sit symbolũ declarat.

Sermo. cxxxj. A

Volo vos fres charissimi vt nobis reserãtib⁹ ex
positionẽ symboli attẽtius audiatis. Que doctri
na symboli virtus est sacramẽti: illuminatio aĩe:
plenitudo credentiũ: in eo q̃ docet aut discitur ꝛ
vnitas trinitatis: et trinitas distincta personis: et opulẽtia
creatoris: ꝛ redẽptio passionis. Hoc nexus ifidelitatis ab
soluit: hoc vite ianua pandit: hoc gloria ꝓfessionis ostendit
Symbolũ dilectissimi breue est verbis: sed magnũ est sacra
mẽtis. Paruũ ostendẽs i minutione latitudinis: sed totum
cõtinens cõpendio breuitatis. Et riguũ est vt memoriã non
obruat sed diffusum vt intelligẽtiã supcedat: cõfirmãs oẽs
ꝓfectione credendi: desiderio cõfitẽdi: fiducia resurgendi.
Digne g̃r attẽtiores ꝛ frequẽtiores: ꝛ pratiõe tẽporis ipsi⁹
puriores ad audiendũ symbolũ conuenistis. Quicq̃d enim
ꝓfiguratũ est in patriarchis: quicq̃d nũciatũ est in scriptu
ris: quicquid predictũ est in ꝓphetis vel de deo ingenito:
vel ex deo dei vnigenito: vel de spiritusancto: cuius latenter
ostensum sit: vel de suscipiendi hois sacramẽto: vel de mor
te dñi et resurrectionis q; mysterio: totũ b breuiter iuxta oꝛacu
lũ ꝓphetici symbolũ in se ꝯtinet cõfitẽdo. Tenendo q̃ fres
kñi collationẽ fidei ꝛ gr̃am: ꝑfessionis mysteriũ mẽoꝛie cõ
modatũ: tã ad isti⁹ symboli ꝑfessionis sacr̃m textũq; venia
mus. Qõ in hũc modũ incipit. Credo in deũ patrẽ oĩpotẽtẽ B

creatorē celi et terre:et in iesum xp̄m filiū eius vnicū dominum nostrū:q̄ cōceptus est de spiritusancto:natus ex maria ✠gine:passus sub pontio pilato:crucifixus/mortu⁹/ꝛ sepultus. Descendit ad inferna:tertia die resurrexit a mortuis. Ascēdit ad celos:sedet ad dexterā dei patris om̄ipotentis: inde ventur⁹ iudicare viuos et mortuos. Credo in spm̄sanctum:sctām ecclesiā catholicā:sanctoꝝ ꝯmunionē:remissionem pctoꝝ:hui⁹ carnis resurrectionē:vitā eternā amen. Repetēdus est nobis dilectissimi sermo symboli hui⁹:qualiter ea q̄ dicim⁹ vestris sensib⁹ melius inseram⁹. Credo in deū patrem omnipotentē:creatorē celi et terre. Tertia igit vice repetit:vt ad relīq̄ capienda fideli cursu ꝓuenire possimus. Et q̄ lex fidei nostre in trinitate cōsistit:vtiplse numerus repetitionis cū signo veniat trinitat⁹:tertia vice ordo symboli recēsendus est. Imp̄imis dilectissimi q̄lis sermo sit in capite symboli diligēter aduertite:et quali p̄incipio inchoet̄ sollicitius ꝓtractate. Ergo in p̄mo habet Credo. Videq̄ dñs noster nō nos iubet discutere diuina iudicia sed credere:nec rationē reḡrere:sed fidē simpliciter ꝛ īmobiliter exhibere. In deū patrē. Aduertite q̄ cū dei patris nomen in confessione cōiungit:ostēdit q̄ nō ante de⁹ esse ceperit et postea pater:ꝫ sine vllo initio et de⁹ semp et pater est. Quia q̄ semp fuit pater:semp habuit filiū cui pater est. Om̄ipotentē vero ideo dicit:q̄ om̄ipotēs est:cuiq̄ nihil īpossibile est:q̄ celū: terrā:mare:homines:atq̄ om̄ia aīalia et reptilia nō aliquo operis actu sed solo verbi creauit īperio. Et ideo nō nobis veniat in cogitationē quō hoc aut illud potuit fieri:q̄ oīpotentē p̄cipimur ꝓfiteri. Creatorē celi et terre. Hoc ait quod superi⁹ dixi:quia oīa sola verbi potestate p̄ficit. Credo et in iesum xp̄m filiū ei⁹. Aduertite q̄ quō in patrē:sic et in filiū credendū sit. Et q̄ cū patre equalis est maiestate:tantū ipsi quātum et patri honoris nos debere nouim⁹ ꝛ seruitutis obsequiū. Jesum xp̄m. Jesus saluator interp̄tat:christ⁹ vero a chrismate dicit:q̄ sicut antiqui reges a sacerdotibus oleo sacro p̄fundebātur:sic dñs noster iesus christ⁹ spūssancti infusione replet⁹ est. Qui cōceptus est de spūsancto. Non poterat aliūde ꝫ de deo cōcipere:q̄ deū meruit p̄creare. Natus ex maria ✠gine. Non potuit nō talē habere conceptū:q̄ virgo erat p̄māsura post partū. Passus sub pontio pilato. Iste pilat⁹ iudex erat in illo tēpore ab īperatore positus in iudea:sub quo dñs passus est:cui⁹ mētio ad tēporis significationē:nō ad p̄sone illius p̄tinet dignitatē. Crucifixus est et sepult⁹. Crucē illā in qua ille crucifix⁹ est in corpore:nos gestam⁹ in fronte. Sepult⁹ est. Sicut in ✠itate natus:ita in veritate mortu⁹ et sepult⁹. Tertia die resurrexit. Triduane sepulture mora euidēter ostendit:q̄ dū corpus in sepulchro iacuit:aīa illa de īfernis triūphauit. Ascēdit ad celos:id est cōditionē nature nostre quā de hoīe matre natus assumpsit sup celos in dexterā dei patris collocauit. Inde vēturꝰ iudicare viuos et mortuos. In ipso corpore vēturus est ad iudicium:in quo ascēdit ad celū. Christianos iudicat et pagānos:iustos ꝛ peccatores:fideles et īpios. Credo et in spīrtū sanctū. Aduertite q̄ sicut in patrē:ita ꝛ in filiū et in spm̄sctm̄ sit credendū. Nam q̄ vel in vnā de trinitate p̄sonā non crediderit:in duab⁹ illi credidisse non ꝓderit. Sanctam ecclesiā catholicā. Sciendū est q̄ ecclesiā credere nō tamen in ecclesiam credere debeam⁹:q̄ ecclesia nō est deus:sed dom⁹ dei est. Catholicā dicit toto orbe diffusam:q̄ diuersoꝝ hereticorū ecclesie ideo catholice nō dicūtur:q̄ ꝓ loca atq̄ ꝓ suas qualsq̄ ꝓuincias cōtinent:hec vero a solis ortu vsq̄ ad occasum vni⁹ fidei splēdore diffundit. Sanctoꝝ cōmunionē. i. cū illis sanctis q̄ in hac quā susc̄epim⁹ fide defuncti sunt:societate et spei cōmunione teneamur. Remissionē peccatorū Oportet enī vt post remissionē q̄ nobis p̄stat munere redēptoris in baptismo:plene credulitatis teneam⁹ affectū. Carnis hui⁹ resurrectionē. Carnē quā in hac vita sub mortali cōditione portam⁹:resurrecturā esse īmortalē ac rationalem reditura ꝓ anime cōsortio credam⁹. Vitā eternam. Absq̄ vlla dubitatione fatemur vos vitā eternā ꝓsecuturos si hec q̄ vobis exponim⁹ sacramēta fideliter teneatis:ac bonis actib⁹ cōseruetis. Hunc breuē sermonē de vniuerso symbolo vobis debitū reddidi. Q̄ symbolū cū audieritis:totū istum sermonē nostrū breuiter collectum recognoscetis:nec vt eadē verba teneatis vllo modo scribere debetis:sed audiēdo ꝓdiscere:ꝛ memoria semp tenere atq̄ recolere. Quicquid enī in symbolo audistis iam:diuinis scripturaꝝ sanctarum litteris cōtinet. Cōmemoratio fit p̄missionis dei: vbi p̄ ꝓphetā p̄nūciās testamentū nouū dixit. Hoc est testamētum q̄ ordinabo eis post dues illos dicit dñs:dās legē meā in mente eorū:et in corde eorū scribam ea. Huius rei significande causa:audiendo symbolū nō in tabulis vel in vlla materia:sed in cordibus scribit. Prestabit ille qui vos vocauit ad suū regnū vt eius gratia regeneratis vobis etiaꝫ spiritu sancto scribat in cordib⁹ vestris:vt q̄ creditis diligatis:et fides in vobis per dilectionē operet:ac sic dño deo largitori bonorū oīm placeatis:nō seruiliter timēdo penā:sed liberaliter amādo iustitiā. Hoc ergo symbolū q̄ vobis per scripturas et sermones ecclesiasticos insinuatū est:sub hac breui forma fidelibus confitendū ꝛ ꝓfitendum est.

¶ Sabbato in vigilia pasche:De Joseph q̄ corpus dñi petijt a Pilato ꝛc̄. Sermo. j.

DEracta passione dñi nostri iesu christi et resurrectione in qua fidei nostre omnis summa consistit: emergit quidā ioseph olim quidē amator et discipulus dñi:et q̄ ꝓ ratione p̄cio defuncto exequias occultas ꝓpendat:q̄ ꝛ noti miseri cordiā furor p̄sēntiū ꝓhibebat. Q̄ factū ita iohannes euangelista narrauit. Rogauit (inq̄t) pilatū ioseph occulte ꝓpter metū iudeorū: et petiuit corpus iesu:et p̄misit pilatus. Cū in aīo religioso metus cū deuotione certaret:excogitat statim q̄ et fidei satisfaceret et timori:et occulte postulās vt et humo māderet occisū: et declinaret infamiā iudeorū. Judex vero eūdē seruās aīm mortuo quē impēdit auditō:nā quē coactus dederat pene: libens tradit sepulture. Postq̄ vero corpus iesu humatuꝫ est:statim potēstiam suā repetit:qua venerat reditura maiestas. Nam cui⁹ natiuitas hominis ostēderat filiū: mors ꝓdidit deū. Cū enī maria magdalene venisset ad monumētū quā memorē saluatoris amissi fida deuotio i lachrymas cōpellebat:videns reuolutū a foribus lapidē:cū nō inuenisset in sepulchro dñm:cepit acrius dolere q̄ perdiderit ꝛ defūctum. Mox autē ad petrū ei⁹ discipulū peruolat:quē ꝓmeriti qualitate vel fidei:maior de eius obitu cura tangebat. Nūciat inane sepulchrū:querit corpus ablatū. Petrus ꝛo resurrectionis filij dei et ante crucē cōscius quā prediderat ipse passurus:sub tali nūcio nō fleuit aut doluit:sed mortem suū in diuinis virtutib⁹ seruās:ꝓperat experiri q̄ credidit Ad sepulchrū itaq̄ dñi celeri cursu festinat:letior redituꝰ si nō inuenīret quē querebat. Beat⁹ autē euāgelista et ex cōsequēti⁹ ꝓbat potentiā resurgētis. Venit (inq̄t) simon petrus et introiuit in monumentū. Et cū nō inuenisset dñm:vidit linthea mina posita et sudariū q̄ fuerat sup caput eius. Nā manifestius de⁹ perlatur⁹ quē viuificauerat in celum: et mortē vacuat ꝛ sepulchrū. Nā linthea mine quo funus tegebat expositio:reliq̄t terre exuuias:vitali tā corpore inducta maiestas. Petrus igit videns resurrectionē quā dei fili⁹ p̄nūciauerat impletā:q̄ sollicitus venerat:secur⁹ abscessit. Maria tū resurrectionis ignara nō cessat lachrymas fundere:nesciēs hāc esse dñici corporis gloriā quā putabat iniuriam. Cui⁹ inanes merores angel⁹ magis ꝓhibet ꝫ cōsolat: vt euāgelista testat. Maria (inq̄t) quid ploras? cū vacuato mumēto nō dāno funeris:sed merito resurgētis iesu xp̄i corpus virt⁹ sibi nō facin⁹ vēdicasset? Culpat eodem tēpore a maria lachrymas fundi quo debuit gloriari. Quid ploras: aut quē queris? Angel⁹ instruit nesciente sano cōsilio:ne viuentē ḡreret in sepulchro. Que mulier q̄ reuixisse quem flebat nec corrupta cognouit: a supfluis postmodū lachrymis reuocat:vocib⁹ resurgētis similib⁹. Etenī iesus maria verbis alloquit. Mulier (inq̄t) quid ploras: aut quem queris? Hoc est dicere:mei ā viuēte ꝓ quo mortuo lachrymas fundis:aut me p̄sente quē ḡris? At illa iesum secūdo appellata cognoscēs:diuine maiestatis operante potentia viuū inuenit:quē querebat occisum iesum christum dñm nostrum:cui semper in patre gloria in secula seculorum. Amen.

¶ Eodē die:De sepulchro domini. Sermo. ij.

Lucē.j.

Lucē.ij. Matthei xxvij.

Mar. xvj. Act.j.

D

B

C

In quo dicit q̄ natiuitatū christi vna ex vtero altera ex sepulchro fuit.

Sermo. cxxxiij. A Joh. xix.

VIdeamus fratres de dñi corpore postea q̄ de cruce deponit q̄d gerat. Accepit illud Joseph ab arimathia vir iustus: sicut ait euāgelista: et in nouo suo sepeliuit monumēto: in quo nondū quisq̄ positus fuerat. Beatū ergo corpus dñi nostri iesu xpi: q̄s cum nascit ex vtero v̄ginis gignit: cū recedit iusti tumulo cōmēdat. Beatū plane corpus q̄s v̄ginitas peperit: et iustitia custodiuit. Custodiuit enī illud ioseph tumulo incorruptū: sicut seruauit illud marie vterus illibatū. Sicut eñ pollutiōe ibi nō tangit: sic mortis corruptiōe nō ledit. Vbiq̄ btō corpori defert sanctas: vbiq̄ virginitas. Nouus illud venter cōcepit: nouus tumulus cōclusit. Dñica ergo et virgo vulua et virgo est sepultura: Quin potī? quam sepulturā vuluā dixerim: est eñ sīlitudo nō parua. Sicut eñ dñs de matris vulua viu? exiuit: ita et de ioseph sepultura viuus surrexit: Et sicut de vtero tūc ad p̄dicādū natus est: ita q̄ nūc ad euāgelizandū renatus est de sepulchro: Nisi q̄ gloriosior est ista q̄s illa natiuitas. Illa eñ corpus mortale genuit: hec edidit immortale. Post illā natiuitatē ad inferos descēdit: post hanc remeat ad celos. Religiosior est plane ista q̄s illa natiuitas. Illa eñ corp? mortale genuit totius mūdi dñm nouē mēsibus in vtero clausum tenuit: hec aūt triduo tantū tumuli gremio custodiuit. Illa cūctorū spē tardius ꝓtulit: hec omniū
B salutē citius suscitauit. Forasse q̄s dicat de priori dñice natiuitatis p̄dicatiōe: in qua p̄dicauim? nō minorē esse gloriā q̄ō tumul? Joseph suscitauerit dñm q̄s ex eū sctē marie vterus ꝓcreauit: Que cōparatio ventris et tumuli: cū ex intimis visceribus illa ediderit filiū: hic aūt solūmodo locū p̄stiterit sepulture? At ego dico: nō miorē ioseph affectū fuisse q̄s marie. Siquidē illa vtero dñm: hic corde cōcepit. Illa saluatori mēbrorū suorū secretū p̄stitit: hic secretū sui cordis nō negauit. Illa dñm pānis inuoluit cū natus est: hic lintheis cū recessit. Illa punxit beatū corpus oleo: hic aromatib? bonorauit. Cōuenīt ergo sibi obsequia: cōuenit et affect?: Inde necesse est etiā meritū cōuenire: nisi q̄ maria ad obsequiū angel? admonuit: ioseph aūt iusticia sola psuasit. Jgit ioseph
C in suo sepulchro posuit dñm. Legim? i ꝓpheta. Sepulchrū
Ps. v. et xiij. patēs est guttur eorū. Si ergo sepulchrū patēs est guttur hominum: vide ne forte ſm hanc similitudinē dñm ioseph non tam in terrena posuerit sepultura q̄s in monumēto sui cordis collocauerit: et custodiendū illū susceperit: non tā memoria fragili moriturorū q̄s memoria sancta virtutū. Hec enī v̄tutum fidelis est mēoria: q̄ intra se cōtinens xpm: ledi eū hereticorū corruptione nō patit. De qua mēoria in sacramentis
j. Cor. xj. dñs dicit. Quotiēscūq; feceritis hec: in memoriā mei facietis donec veniā. Quotiēscūq; enī xpm loq̄mur: totiēs eū sanctorū memorie cōmēdamus. Sepulchrū ergo patens: guttur hoim recte plane dicit ꝓpheta. Sepulchrū enim xpi patens est euāgelistarū beatū guttur: p q̄s illud eterno litterarū thesauro cōdiderūt. Patēs aūt sepulchrū ideo dicit: q̄ q̄ vult ad xpi uenire mysteriū: non ingredit ad illud nisi per euāgelice scripture secretū. In litterarū enī secreto q̄si quodā nouo vasculo cōmēdatus est dñs. Quisq; igit illū videre desiderat: ibi et passionis ei? sacramentū inueniet: et resurrectionis gloriā recognoscet. Patēs ḡ guttur sanctor est. Et
ij. Cor. vj. apl's ad Corinthios ait. Os nostrū patet ad vos o corinthij inuitās eos vt p̄dicationis sue apertā ianuā: ingrediamur xpi secreta mysteria. In hac igit pectoris memoria colloca
Luce. ix. tur dñs a ioseph: vt in iustitie sede reqescat: et habeat filius
D hoīs vbi caput reclinet. Videamus igitur quare saluator in aliena sepultura ponat: ac suā nō habeat sepulturā. Ideo in aliena sepultura ponit: q̄ p̄ aliorū morieb̄at salute. Mors enī ista nō illi accidit: sed nobis, pficit. Mors ista nō illi illata est: sed nobis delata. Ut q̄d ergo ei, ppria sepultura: qui in se mortē, ppriā nō habebat? Et q̄d illi tumul? in terris: cui? sedes manebat in celis? Ut q̄d illi sepultura: q̄ tridui tantus tēporis spacio non tā in sepulchro mortuus iacuit: q̄s veluti in lecto cōquieuit? Ipsa enī tēporis breuitas declarat potī? somnū fuisse q̄s mortē. Sepulchrū aūt mortis est habitaculum. Necessariū ergo nō erat mortis habitaculū xpo q̄ vita est: nec opus habebat semp viuens habitaculo defunctorū.

Recte aūt hanc vitā nos in nostro sepulchro condimus: vt viuificet mortē nostrā: vt cū ipso a mortuis resurgam?. Eñ E
et illa maria magdalene q̄ dñm inter ceteros defūctos in sepulchro requirebat arguit: et dicit illi. Quid q̄ris viuētem Lu. xxiiij.
cū mortuis? Hoc est q̄d queris in tumulo: quem adorare debes in celo? Quid queris apud inferos: quē rediisse iā cōstat ad superos? Quē illa adhuc nō intelligens nec cognoscens: respōdit illi. Dñe: si tu sustulisti eū: dicito mihi: vbi posuisti eū et ego eū tollam. Estimabat enī eum sicut dicit scriptura hortolanū esse. Sācta ergo et simplex femina xpm requirit a christo: ac deuotione mētis ꝓphetat et nescit. Ait enī dño de semetipso. Si tu sustulisti eū: dicito mihi. Recte interro- Joh. xx.
gat: si tu sustulisti eum. Ipse enī tulit corpus suū: q̄ illud protulit de sepulchro. Ipse tulit corpus: q̄ illud iacens et dormiens sua aspiratione collegit. Ipse tulit corpus suū: q̄ illud diuinitatis virtute gestās portauit ad celos. Atq; ideo mulier sapiēter interrogat et requirit: Si tu sustulisti eū: dicito mihi vbi posuisti eū: hoc est si illud auferēs de sepulchro ad paradisum trāstulisti. Audierat enī illū dicentem latroni. Hodie mecū eris in paradiso. Aut certe si de inferno in patris Lu. xxiij.
dexterā collocasti: sicut ait apl's. Que sursum sunt q̄rite: vbi Col. iij.
xps est in dextera dei sedēs. Beat? ergo q̄ ita querit christū dñm: vt credat eū et in paradiso cōstitutū et in celestib? collocatū. Nam qui eū in inferno requirit aut in tumulo: dicit ei. Quid queris viuentem cum mortuis?

¶ Item eodem die alius sermo de eodē de quo supra: qui habet in libro Quinquaginta Homeliarum: Homelia. xxxvj. fo. cxxviij. col. iij.

¶ Eodem die de eo quod scriptū est in Genesi: Gen. j.
In principio creauit deus celū et terrā ꝛc. Sermo. iij. In quo creatorem vnum vniuersitatis ostendit: firmamentiq; nomine quid intelligat.

QUlta sunt et magna venerāda pasche mysteria q̄ Sermo.
diuinis libris sunt cōsecrata: et in antiqs iudeorū cxxxiiij.
archiuis fuerant reseruata: quoꝝ admirabilis ra A
tio et mira: fides pura: religio sincera veluti quodam velamine tecta suā sanctitatem in abditis oculebant: et priſci antistites adumbrata cernebant: et sacrificia cruenta munerib? offerebāt. Hāc artifex nō terrenis coloribꝰ sed celestib? virtutib? clypeo deuotionis auro coruscāte depinxit et animū tenaciter diligēs in ipso templo humani corporis dedicauit: integris et acerrimis sensib? officia distribuit: et amorē in ei? corde cōclusit. Et cū ille clarus rector astrorū: poli gentor: dux diei: luminis iperator: interiector germinis: autūni tēperies: anni cursum: et quatriptita tēporū spacia cōpleuerit: diei huius solemnitatē nos docuit celebrare. Quāta nobis bona dñice passionis admirabiles triūphi cōtulerint: mortali et humana voce nec p̄dicare, nec memoriter valeo numerare. Ex illo itaq; beneficiorū aceruo q̄ celestis munificētia humano generi largita est: vnū granū fidei q̄ in se cōtinet multiplicē viteq; rationem in gremio sapiētie collocabo: vt in ipso prudentie sulco coalescat diuini sermonis imbre satum: magnaq; et admirāda ex modica prebeat stirpe: et orationis opacitate exuberātia prestet. In princi- B
pio (inq̄t) fecit de? celū et terrā. Exclusit oīm infeliciū erro- Gen. j.
res: vnū imperatorē deū patrē ostendit: vnū cōditorē vniuersitatis filium indicauit. Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucē q̄ bona est: nō q̄ deus lucē ante nō nosset quā non nisi visam laudaret: cū sit lux solus oīm ipe: sicut euāgelista testat. Ego sum lux mūdi. Et apl's. Qui habitat lucē inac- Joh. viij.
cessibilē: quā nemo hoīm vidit nec videre potest. Hanc lu- j. Tim. vj.
cem dixit in seculo: q̄ bona est scōm hoīem: nō scōm deum. Deus enī nō tantā hanc lucē tribuit quā poterat ipse largiri sed quātū mortalis oculus capere potuit. Nec q̄ vniuersum orbē illuminat tribueret splendorē: nisi quem mortalitas capere aut sustinere vtiq; posset. Terra erat inuisibilis et in- Gen. j.
composita. Sed terra inuisibilis esse non poterat. Cui ergo inuisibilis erat? Si angelis: vbi tanta moles absconditi poterat? Si hominibus: adhuc homo non erat. Deus q̄ppe fun- Psalm.
dauit terram super aquas: et medietatem aquarum super cxxxv.
celos imposuit: et medietatem abyssis demersit: et in maria congregauit: et sic terra apparuit. Et dixit deus. Fiat

firmamentū inter aquā et aquā. Et vocauit deus firmamentū celū. Videtis quia aquā sup firmamentū celi ipositi: et p separationē aquarū arida terra apparuit: et recedētib⁹ aq̄s visibilē significauit. Q̄ autē inuisibilis et incōposita: necdum fuerat ordinata: necdū diuersis fructib⁹ plena. Tenebre (inq̄t) erāt sup abyssos: et spūs dei ferebat super aquas Si enī faculam in tenebris iferas: cōtinuo illuminank vniuersa: q̄to magis vbi de⁹ erat: tenebre esse nō poterāt? Hic spūs quid ēres est dei: nō tū ipse de⁹ intelligek esse. Nam et si spūs dicik: nō ois spūs de⁹ est. Sic enī spūs dei dictus est quō et angelus dei: hoc est res dei: nō tū ipse de⁹ q̄ spūs dei. Hic ḡ spūs q̄ superferebak aquas seminari⁹ est ammāde cōditionis. Vnde et aque ⁊ terre mox iussu dei emerserūt: q̄ nec aqua nec terra viueret aut aliq̄d generaret: nisi hoc dei spiritus animaret. Vnde et terra fruges: et aqua pduxit pisces. Duos autē spūs esse: vnū dei: alterū huius mūdi apls dicit. Nos iam nō habem⁹ spm̄ hui⁹ mūdi: sed spm̄ q̄ ex deo est: vt ostēderet aliū esse spm̄ dei q̄ de⁹ est: alterū spm̄ hui⁹ mūdi q̄ animantur vniuersa. Amos pphēta dicit. Qui solidat tonitruū: et cōdidit spm̄: eū vtiq̄ qui de⁹ dicit nō poterat generatus. Fecit ḡ in pncipio celū et terrā. Celū spm̄: terrā carnē: h̄ est hoiem spiritalē. In pncipio: hoc est in xp̄o. Interrogauerūt eū iudei. Quē te dicis? Respōdit. Pncipiū: qui ⁊ loquor vobis. Terra (inq̄t) inuisibilis et incōposita. Quia carnē hois xp̄s assumere dispōnebat: incōposita dicebak. Cōposita necdū erat: q̄ necdū gabrielis angeli annunciatione cōposita: necdū assumptione dñi visibilis facta: necdū ꝓtutum frugib⁹ plena. Diuisio aquarū: iudeox populoꝝ ⁊ christianoꝝ: sicut apocalypsis. Aquas q̄s vidisti populi sunt et nationes. Cū aquas dicit sup celos ipositas: christianū populū nunciat. Tertia die germinat terra herbā pabuli scōm suū genus: et oīne lignū faciēs fructū. Cū igit̄ terrā germinare iubet: in ecclesia catholicumini sūt q̄si herbe. Cū credūt: velut in culmo se erigūt. Fideles quoq̄ in spice maturi accrescunt: vnde ⁊ sanctoꝝ grana: in horreis celestib⁹ recōduntur Lignū enī fructiferū: diuersa sunt genera sanctoꝝ. Quas arbores nec turbines cupiditatū possunt euertere: nec cardētis libidinis flāme exurere. Fiat (inquit) luminare maius in inchoatione diei: ⁊ luminare min⁹ in inchoatione noctis. Sol xp̄s est. Luna ecclesia in orbe cōpleta: solis claritate quotidie illustrata. Stelle quoq̄ lucētes: sanctoꝝ sunt milia: id est apostoli: patriarche: martyres: virgines: sacerdotes: cūcti iusti pariter ⁊ fideles virtutū suarū flāma radiātes. Quinta die fetus suos pisces et aues facrū est vt pducerēt. In cōparatione piscū sanctos dicim⁹ q̄ in aqua baptismatis viuunt Ideo pisces benedictionē primo cōsequi meruerūt: q̄ fideles in sacramento baptismatis benedici potuerūt. Sexta vo die fecit deus homunez ad imaginē et similitudinem suam.

¶ Eodem die: De expositione orationis dñice post redditū symbolū. Sermo. iiij. In quo dicit q̄ sub patre celesti sint oēs fratres: dñs: seruus: imperator: et miles: diues: et pauper.

Sermo. cxxxv. A Rom. x.

Reddidistis q̄ creditis: audistis q̄ oretis: quō inuocare nō possetis in quē non credidistis: apostolo dicente: Quomodo inuocabūt in quē nō crediderūt? Ideo ꝓtius symbolū didicistis: vbi est regula fidei vestre breuis ⁊ grandis. Breuis numero verboꝝ grandis pondere sententiarū. Oratio aūt quā hodie accepistis tenendā: et ad octo dies reddendā sicut audistis cū euāgeliū legeret: ab ipso dño dicta est discipulis ipsi⁹: ⁊ ab ipis puenit ad nos: q̄m in omnē terrā exiuit sonus eoꝝ. Ergo nolite inherere terrenis qui patrē inuenistis in celis. Dicturi eñ estis: Pater noster q̄ es in celis. Ad magnū genus ptinere cepistis. Sub isto patre fratres sunt dñs ⁊ seru⁹: sub isto patre fratres sunt imperator ⁊ miles: sub isto patre fratres sunt diues ⁊ pauper. Oēs xp̄iani fideles diuersos in terra habēt patres: alij nobiles: alij ignobiles: vnū vero patrē inuocāt qui est in celis. Si ibi est pater noster: ibi nobis ꝓparak hereditas. Talis est autē iste pater: cū quo possideam⁹ q̄ donat. Dat enī hereditatē: sed nō moriēs illā nobis dereliquit. Nō enī ipse discedit: sed ille pmanet vt nos accedamus. Quia ḡ audiuim⁹ a quo petam⁹: sciam⁹ et q̄d petamus: ne forte talē patrē mala petendo offendam⁹. Quid ergo nos docuit dñs iesus petere a patre q̄ est in celis? Sanctificek nomen tuum. Quale beneficiū est cū petim⁹ a deo: vt sanctificetur nomen dei. Semp sctm̄ est. Quare ḡ petim⁹ vt sanctificetur: nisi vt nos p ipm̄ sanctificemur? Q̄d ḡ semp sanctū est: vt in nobis sanctificek oram⁹. Sanctificak in nobis nomen dei: q̄ baptizamini. Et q̄d hoc orabitis cū baptizati fueritis: nisi vt q̄d accipitis pseueret in vobis? Sequik alia petitio. Adueniat regnū tuū. Siue petam⁹: siue nō petam⁹: venturū est regnū dei. Quare ḡ petimus: nisi vt veniat et nobis q̄d venturū est oībus sanctis: vt ⁊ nos de⁹ in numero sanctoꝝ suoꝝ habeat: quib⁹ vēturū est regnū ei⁹? Dicim⁹ tertia petitione. Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. Quid est hoc? Vt quō tibi seruiūt angeli in celo: et nos tibi seruiamus in terra. Angeli ipsi⁹ sancti obediūt illi: nō illū offendūt: faciūt iussa amādo eū. Hoc ergo oram⁹: vt ⁊ nos ꝓceptū dei charitate faciam⁹ Iterū verba ista ⁊ aliter intelligūtur. Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra. Celū in nobis aīa est: terra in nobis corpus est. Quid est ḡ: fiat voluntas tua? Sicut ⁊ nos audiuim⁹ pcepta tua: sic nobis cōsentiat caro nr̄a: nedū cōtendūt caro ⁊ spirit⁹: ꝓcepta dei min⁹ implere possim⁹. Sequik in oratione. Panē nostrū quotidianū da nobis hodie. Siue exhibitionem corpoꝝ necessariā petam⁹ a patre: in pane significātes quicq̄d nobis est necessariū: siue quotidianū panē illū intelligam⁹ quē accepturi estis de altari: petim⁹ bene vt det nobis eū. Quid ē enī qd oram⁹: nisi ne male aliq̄d admittam⁹ vnde a tali pane separemur? Et verbū dei qd quotidie ꝑdicak panis est. Nō enī qz nō est panis vētr⁹: ideo nō est panis mētis? Cū aūt ista vita trāsierit: nec panē illū querim⁹ quē querit fames: nec sacramētum altaris habem⁹ accipere: qz ibi erim⁹ cū xp̄o: cui⁹ corpus accepim⁹: nec ꝛba ista nobis dici habēt q̄ dicim⁹ vobis: nec codex legēdus est qñ ipm videbim⁹ qd est verbū dei: p qd facta sunt oīa: quo pascuntur angeli: quo illuminātur angeli: quo sapiētes fiūt angeli: nō quērētes ꝛba locutionis amfractuose: sed bibētes vnicū verbum: et inde ipleti ructant laudes: et nō deficiūt in laudib⁹. Beati enī: ait psalm⁹: q̄ habitāt in domo tua: in secula seculorū laudabūt te. Ergo in hac vita petim⁹ qd sequik. Dimitte nobis debita nr̄a sicut et nos dimittim⁹ debitoribus nostris. In baptismo oīa debita: id est pctā prorsus dimittuntur nobis. Sed q̄ nemo hic potest viuere sine peccato: et si nō magno crimine vnde separetur ab illo pane: tū nemo potest sine peccatis esse in hac terra: et nō possum⁹ accipere nisi vnum baptismū: semel in oīne accipim⁹: vnde quotidie lauemur vt nobis peccata nr̄a quotidie dimittātur: sed si faciam⁹ qd sequik. Sicut ⁊ nos dimittim⁹ debitoribus nostris. Itaq̄ fratres mei moneo vos in dei gratia filios meos: et sub illo patre fratres meos moneo vos: vt q̄s aliquis offendit ⁊ peccat in vos: et venit et cōfitetur et petit a vobis venīā vt ignoscatis illi: et cōtinuo ex corde dimittatis: ne vobis a deo venīā veniētem ꝓhibeatis. Si enī non dimittitis vos: nec ille dimittet vobis. Ergo et hoc in ista vita petim⁹: quia et hic possunt dimitti vbi possunt haberi peccata. In illa autem vita nō dimittūtur: quia nec habētur. Deinde petim⁹: dicentes. Ne nos inducas in tēptationē: sed libera nos a malo. Et hoc in ista vita nobis necessariū est petere: ne inferamur in tentationē: quia hic sunt tēptationes: et liberemur a malo: q̄ hic est malū. Ac per hoc oēs iste petitiones septē: tres ad vitā eternam pertinēt: quattuor ad vitā ꝓsentē. Sanctificetur nomen tuū: semper erit. Adueniat regnū tuum: hoc regnum semp erit. Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra: semper erit. Panem nostrū quotidianū da nobis hodie: non semp erit. Dimitte nobis debita nostra: nō semper erit. Ne nos inducas in tentationē: sed libera nos a malo: non semper erit. Sed vbi est tentatio et vbi est malū: ibi necessariū est vt petamus. Vnde deus omnipotens ita a nobis orandus est: vt quicquid humana fragilitas cauere et vitare non ꝓualet: hoc ille ꝓpitius nobis cōferre dignetur iesus christus dominus noster qui viuit et regnat cum patre et spiritu sancto in secula seculoꝝ. Amen.

Psā. xviij. Mat. vj. De verbis dñi. Ser. xxviij. a. In li. i. homel. xlij. a.

B Mat. vj. C Gen. j. Lor. ij. D Joh. vi ij. Apo. xvij. Gen. j. B C D E Mat. vj.

¶ Item eodē die alij sermones de eodē de quo supra: q̄ habētur in libro Quinquaginta Homeliarū. xlij. fo. cxxxj. col. j. Et de verbis domini. xxviij. fo. lij. col. j.

¶In die sancto Pasche: de eo qđ scriptū est in psalmo. Hec est dies quā fecit dñs rē. Sermo.j.

Sermo. cxxxvj. A

Non queo fratres charissimi qđ mente concipio ore pferre: et cordis mei letitiam lingua nō explicat. Hoc autē nō solū ego patior qđ cupio narrare que sentio: sed etiā vos mecū patimini plus exultātes in cōscientia qđ in eloquio pferētes. Videt mihi hec dies ceteris diebus esse lucidior: sol mūdo clarior illuxisse: astra quoq; oīa vel elemēta letari: rē q̄ patiēte dño, ppter um lumē retraxerant rnoluerūt creatorē suū aspicere crucifixū: ecce nunc victorē illū et ab inferis resurgentē nouoclaritatis sue venerātur obsequio. ¶Credit celū: credit terra: et sagena q̄ totum mūdū piscata est: iudeos tenere nō potuit. Hec est dies quā fecit dñs: exultem⁹ rletemur in ea. Quō maria ꝛgo mater dñi inter cēs mulieres p̄ncipatū tenet: ita et iter ceteros dies hec oīm dierū mater est. Rem nouā dico: sed q̄ scripturarū vocib⁹ cōprobat. Hec dies vna de septē: et extra septē est. Hec dies q̄ appellat octaua. Vnde rin q̄busdā psalmor titulis supscribit, octaua. Hec est in q̄ synagoga finit: et ecclesia nascit. Hec est in qui⁹ numero octo animе seruate sunt in archanoe. Et qđ mihi necesse est infinita replicare? Dies me deficiet: si voluero omne diei isti⁹ exponere sacramentū Hoc tātū dico q̄ vniuersa sabbati gra et antiq̄ illa festiuitas populi iudeor⁹ diei isti⁹ solēnitate mutata est. Illi in sabbatonō faciebāt opus seruile: nos in die dñica; h̄ est in die resurrectionis opus ꝓprie nō facim⁹: qr pctis rvitijs nō seruimus. Qui enī fac pctm: seru⁹ est pcti. Illi de domib⁹ suis nō egrediebant: et nos de domo xp̄i nō egredimur. Sum⁹ enī in eccl'ia Illi nō accēdebāt igne ī die sabbati: nos ecōtrario accēdam⁹ in nobis igne spūssancti: et oīne vitiū excoq̄mus pctōr. De quo igne dñs ait. Ignē veni mittere in terrā: r qđ voloni si vt ardeat? Desiderat dñs istū igne ardere in nobis fm aplm. Spiritū sctū feruere: vt non refrigescat charitas dei. Illi p die sabbati nō ambulāt in itinere: p dideruīt enī eū qui dixit. Ego sum via. Nos autē dicim⁹. Beati imaculati in via: q̄ ambulāt in lege dñi. Et iterū. Viā vitatis elegi: et viā iustificationū tuar̄ doce me. Illi de spinis dñm coronauerūt: nos aūt si fuerim⁹ lapides p̄cios: nostrū dñm coronabim⁹. Caput ī patrū seculi isti⁹ ornāt diademata: nos ideo in capite nr̄i regis ponimur vt ornemur a capite. Illi nō receperūt xp̄m: r suscepturi sunt antichristū: nos recepim⁹ humilē filiū dei vt habeam⁹ postea triūphātē. Et ad extremū nr̄ hyreus ante dñm imolāt in altari: illor hyreus antichristus cōsput⁹ r maledictus pjcit in solitudinē. Noster latro cū dño ingressus est paradisum: illorū latro: homicida atq̄ blasphem⁹ mortē in suo pctō. Illis barrabas latro dimittit nobis xp̄s occidit. Pro q̄bus vniuersis ffes kñi cōsona pariter voce cantem⁹. Hec est dies quā fecit dñs: exultem⁹ rletemur in ea. Ignē eā illā rhomphēa r paradisi ianuā quā null⁹ potuit effringere: hodie xp̄s cū latrone reserauit. Hodie dixit xp̄s ad angelos. Aperite mihi portas iustitie: ingressus ī eas cōfitebor dño. Que cū semel aperta est: nūq̄ credētibus claudit. Ex eo tpe q̄ passus est dñs vsq̄ ad p̄ntem diez: hec porta clausa est r reserata. Clausa est pctōrib⁹ r incredulis: reserata est iustis et credētib⁹. Per hāc ingressus est petr⁹: per hāc ingressus est r paul⁹: p hāc cōes scti martyres intrauerūt: p hāc q̄tidie de toto mūdo iustorū aīe ingrediūtur. Due enī sunt porte: porta paradisi: r porta ecclie. Per portā ecclie intram⁹ in portā paradisi. Ita q̄ debem⁹ viuere ne ejiciamur de domo illa: et electi foras a bestijs deuorem ur: q̄s in alio loco ꝓpheta formidās cōmemorans ait. Me tradas bestijs aīam cōfitentē tibi. Ecce nūc dñs stans in paradisi ianua loquitur ad nos qui sumus in domo ipsius cōgregati et dicit. Hec est porta domini: iusti intrabunt per eam.

¶In eodem festo: De descēsu christi ad inferos Sermo.ij.

Sermo. cxxxvij. A

De passionē vel resurrectionē dñi et saluatoris nostri ffes dilectissimi licet oīa veteris testamenti volumina multo añ ꝓdixerit: tñ etiā pos dauid, ꝓphete spūssanct⁹ euidēter oñdit dicēs. Deus vltionū dñs: de⁹ vltionū libere egit. Sol⁹ eternī ipse libere egit: q̄ nobis hodie ostendit qđ egerit. Libere enī egit: de quo multo antea fuerat ꝓphetatū. Qr fact⁹ est sicut hō sine adiutorio inter mortuos liber. Vultis tñ audire qđ egerit? Audite qđ fecerit. Nulla necessitate sz ꝓpria volūtate in ligno se suspēdi pmisit: clauis corpus suū pforari nō renuit: aīam ponendo mortē sustinuit: carnē in sepulchro posuit: et comitāte secum aīa ad inferna descēdit. Per hāc electi q̄busq̄ in tranquillitatis sinu tñ apud iferni claustra tenebātur: ad paradisi amena reducti sunt. Qđ ātē passionē dixit: in resurrectione sua dñs ipleuit. Si exaltat⁹ fuero (inq̄t) a terra: oīa trabam ad me. Oīa etenī traxit q̄ de electis suis apud inferos nullū reliq̄t. Oīa abstulit: vtiq̄ electa. Neq̄ enī infideles quosq̄ r p̄ro suis criminib⁹ eternis supplicijs deditos ad veniā dñs resurgēdo repauit: sed illos ex iferni claustris rapuit: q̄s suos in fide r actib⁹ recognouit. Vnde recte etiā p Osee dicit Ero mors tua o mors: ero morsus tuus inferne. Jd nāq̄ qđ occidim⁹: agim⁹ vt pemt⁹ nō sit. Ex eo autē qđ mordemus partē abstrahim⁹: partēq̄ reliquim⁹. Quia g̃ in electis suis fundit⁹ occidit mortē: mors mortis extitit. Qr ꝛo ex iferno partē abstulit r partē reliq̄t: nō occidit fundit⁹: sed momordit infernū. Aut ergo. Ero mors tua o mors. Ac si apte dicat Quia in electis meis te fundit⁹ perimo. Ero morsus tu⁹ inferne: qr subtiatis meis te in pte trāsfigo. Tūc etenim dñs nr̄ iesus xp̄s illū tenebrarū et mortis p̄ncipē colligauit: legiones illi⁹ pturbauit: portarū inferni vectes ferreos cōfregit: oēs iustos q̄ originali pctō astricti tenebant absoluit: captiuos ī libertatē pristinā revocauit: pctōr tenebris obcecatos splēdida luce pfudit. Ecce audistis q̄ defensor nr̄ vltionis dñs libere egisse describit. Postq̄ enī exaltat⁹, i. a iudeis in cruce suspēsus est: vt hec breuiter cūcta pstringā: mox vt spiritū reddidit: vnitas sue diuinitati aīa ad inferor⁹ pfunda descēdit. Tūc tenebrarū terminū q̄si q̄dā depdator splendid⁹ ac terribilis attigisset: aspicētes eū ipie ac tartarice legiones: territe actremētes inq̄rere ceperūt dicētes. Quis nam est iste fribilis r niueo splēdore coruscus? Hunc⁹ nr̄ talē excepit tartar⁹: nūq̄ in nostrā cauernā talem euomuit mūd⁹. Jnuasor iste nō debitor: exactor est nō pctōr. Judicē videmus nō supplicē. Venit iubere nō succūbere: eripere nō manere. Vbi tā tanitores nr̄i dormierunt: cū iste bellator: claustra vexabat? Hic si reus esset tā potēs non esset. Si eū aliq̄ pctā fuscarēt: nūq̄ nr̄a tartara suo dissiparet fulgore. Si deus: vt qđ venit? Si hō: qđ psumpsit? Si de⁹: qđ insepulchro facit? Si hō: q̄re pctōres soluit? Nūquid cū actore nr̄o fed⁹ cōposuit: aut forte cōgressus r ipm vicit: et sic ad nr̄a regna ascēdit? Certe mortu⁹ erat: certe illusus erat. Pr̄eliator nr̄ nesciuit: quā hic stragē ꝓcuraret iferno crux illa: fallēs gaudia nr̄a: parturiēs dāna nr̄a. Per lignū ditati sum⁹: p lignū euertimur. Perit potestas illa: semper populis formidat⁹. Null⁹ hic viuus itrauit: nemo carnifices terruit: nūq̄ huic cenolēto loco⁹ nigra semp caligine cecato iocūdū lumen apparuit. Aut forte sol de mūdo migrauit? Sz nec celū nubes astraq̄ apparēt: r tñ infern⁹ lucet. Defendere cōtra ipsū custodiam carceris nr̄i nō valem⁹. Male itrauim⁹: lumē obtenebrare nequim⁹: insup r de nr̄o iteritu formidam⁹. Tñ est iste tā splēdid⁹: tā fort⁹: tā pclar⁹: tāq̄ terribil⁹? Mūd⁹ ille q̄ nob subdit⁹ fuit: semp nr̄is vsib⁹ mort⁹ tributa psoluit: nūq̄ nob talē misit: nūq̄ talia iferꝰ mūera destinauit. Quis g̃ iste est q̄ sic itrepid⁹ nr̄os fines igredit: r tñ solū nr̄a supplicia nō verek: insup et alios de vinculis nr̄is absoluit? An forte ipse est ille de quo p̄rinceps noster pauloante dicebat: q̄ per eī mortē tot⁹ mūdi acciperet potestatē? Sed si iste est: in contrariū est nostri pliatoris versa sentētia: et dū sibi vincere visus est: ipse potius vict⁹ atq̄ pstrat⁹ est. O p̄rinceps noster: hic ne est ille de cui⁹ tibi semp futura morte plaudebas? Ip se ne est in cui⁹ cruce oēm mundū tibi subiugādū esse credebas? Ipse ne est in cui⁹ exitu nobis tāta spolia ꝓmittebas? Quid est qđ egisti? Quid est qđ facere voluisti? Ecce iā totas tibi tenebras suo splēdore fugauit: et oēs tuos carceres fregit: captiuos eiecit: ligatos soluit: luctus eorū in gaudiū cōmutauit. Ecce ipsi q̄ sub nr̄is solebāt suspirare tormētis: insultāt nob de ꝓceptione salut⁹: r nō solū tā nihil verenk: insup r minank. Nūq̄ hic tra supbi erant mortui: nec aliq̄n sic potuerūt leti eē captiui. Et qđ huc istū adducere voluisti: q̄ venīte oēs sūt letic̄ie restituti q̄ añ fuerāt desperati? Null⁹ hic iā solutus eorū mugit⁹ auditur: nullus relonat gemitus.

Psalm. lxxxvij.

Marci. xxvij. B

Joh. xij.

Osee. xiij. C

Pś. xciij. D

E

Factum est autē captiuis redēptionis cōmertium. Oppinceps noster: illas tuas diuitias quas p̄mū acquisieras per paradisi amissionē: nūc perdidisti per crucē. Perit oīs letitia tua: in luctū cōuersa sunt gaudia tua. Dū tu xp̄m suspēdis in ligno: ignoras quāta dāna sustineas in inferno. Preuidere nō poteras: quia euersorē regni tui in mortē sine reatu aliquo perducebas? Attenderes causam: requireres culpam. In quo nihil mali cognoueras: quare eū ad nostrā patriam p̄ducebas? Liberū huc adduxisti: et tot obnoxios p̄didisti. Post istas crudeliū ministrorū infernalium voces: sine aliqua mora ad imperiū dñi et saluatoris nostri omnes ferrei cōfracti sunt vectes. Et ecce subito innumerabiles sanctorū populi q̄ tenebātur in morte captiui: saluatoris sui genibus aduoluti: lachrymabili eū voce cū obsecratione deposcūt dicentes: Aduenisti redemptor mūdi: aduenisti quē desiderantes quotidie sperabamus. Aduenisti quē nobis venturū lex nūciauerat et p̄phete. Aduenisti donās in carne vitiis indulgentiā peccatorib⁹ mūdi: solue defunctos inferni. Veniſti post longas lachrimas: eripe solus q̄ passus es p̄ro nobis. Celi cōditor: ad inferos intrare dignatus es. Te em̄ nostra vocabāt suspiria: te larga requirebāt lamenta: Vnde spes desperatis: vnde cōsolatio in tormētis? In aduētu tuo cathena nostra cecidit: nor effugit. Vita venīte mors mortitur: nec tortor instat: nec percussor. Damnati vota capiunt: creator imperat nō inuasor. In tyranno cathena innectit: et tortor noster pena torquet. Solue redemptor mundi: defunctos captiuos inferni. Descendisti p̄ nobis ad inferos: noli nobis deesse cū fueris reuersurus ad superos. Posuisti titulum glorie in seculo: pone signū victorie in inferno. Nec mora postq̄ audita est postulatio atq̄ allegatio innumerabiliū captiuorū: statim a dñi iussu omnes antiqui iusti iura potestatis accipiūt: atq̄ in suos tortores ipsi p̄otinus tormenta cōuertunt: humili supplicatione cū ineffabili gaudio clamātes dño atq̄ dicentes: Ascende dñe iesu spoliato inferno: et auctore mortis suis vinculis irretito: redde iam letitiā mūdo. Jocundent in ascensu tuo fideles tui: aspicientes cicatrices corporis tui. Fecit hoc xp̄s sicut iam superius dictū est: Facta p̄reda in inferno: viuus exiit de sepulchro. Ipse se sua potentia suscitauit: et iterū se immaculata carne vestiuit. Discipulis suis apparuit vt dubitationem auferret incredulis. Clauorū vulnera demōstrauit: vt nullā suspitionē relinqueret manicheis. Manifeste māducauit t bibit: postea vero in ꝓspectu multor apparuit. Per nubem celos ascēdit: in sede suam carnē ad patris dexterā vnde nunq̄ verbū dei discesserat collocauit. Exultēt ergo populi christiani: p̄ro quibus sanguis effusus est christi. Jocūdemur in domino: qui resurrectionē carnis solenniter celebram⁹ in christo. Omnis pertotum mundū catholica gratulet ecclesia: q̄ christus dominus t de sua diuinitate nihil minuit: et hominē quē creauerat liberauit. Vnde exultātes voce humili supplicem⁹: vt p̄ quibus ista pertulit cū venit in mundū: liberatos nos de manu inferi attollere secum dignetur in celum: cui est gloria in secula seculorum: Amen.

¶ In eodē festo: de Resurrectione. Sermo. iij.

Gaudete fratres charissimi: q̄ redemptionis nostre p̄reciū persolutum est. Nō modica quātitate conitamus: p̄ro quib⁹ ipe factus est p̄reciū qui redemit. Christus em̄ dñs et saluator ideo natus est vt doceret: ideo mortuus est vt sanaret. Crux fuit mortifera christo: sed salutifera christiano. Surrexit saluator charissimi cunctis diuinitatis sue manifestus indicijs. Mā secute sunt eū stelle post vterū: gloria post sepulchrū. Regressum custodit angelus: qui nūciauerat nasciturū. Reddunt inferna victorē et superna suscipiunt triumphantē. Sustulit errorez natus: a morte calcauit occisus. Reuocauit ab inferis quē creauit: in cuius cruce p̄reciū nostrū pependit et regnū. Redit in lucē creatura cū dño. Lumen em̄ ex lumine suscipere meruisti: q̄b cum christus oculos clauderet p̄didisti. Proiciant superi tenebras: quas saluator inferis denegauit. Cō gaudeant hic elemēta que planxerant: quia xp̄s de sua maiestate nihil p̄didit: et hominē quē fecerat liberauit. Judei tamen perfidi monumēti lapidē signauerūt: vt non haberet xp̄s egressum. Sed sicut eum mūdus nō capit: nec sepultura custodit. Tenet ibi: sed vbiq̄ regnat. Difficile surgeret: si non ante q̄ resurgeret regnaret. Nam quomō de sepulchro exire nō posset: qui ex incorruptis matris visceribus salua virginitate p̄cessit? Fefellit custodes: exiluit de sepulchro: apparuit discipulis ianuis nō apertis. Inde clausus exiit: huc exclusus intrauit. Immēse maiestat⁹ arcanū: fecit etiā in morte ministeriū. Crucifixus redit ab inferis et triūphat Infer manum tuā thoma lateri saluatoris: tange vulnera q̄ nostra peccata fecerūt. Scrutare vnde sanguis effluxit: vt nobis sanitatis poculū p̄opinaret. Intuere thoma p̄reciū nostrū: signa clauorū diligenter attende: et in ipsis vulneribus medicamentū vel thesaurum humani generis recognosce. Nisi hoc ligno figerek: ligni illius p̄uaricatio minime tollerek. Sed ideo se ille percuti voluit: ne nos diutius peccata percuteret. Innocentem tradidit: vt reum absolueret. Quis tantā digne possit eloqui pietatē? Innocens affligit: vt noxius liberaret. Ut redimak seruus: occidit filius. Vtitur pij et fortissimi regis officio: dū cicatrices quas p̄ salute populi sui excepit: ostendit. Aspicite pharisei vacuū monumētum: et ipietatis vestre cognoscite sacrilegiū. Clauos quos fixeratis agnoscim⁹: et quē occidistis adoramus Videte quē cōpunxistis. Poterat fixuras clauorū dñs resurrectione sua cōponere: sed ideo reseruit vt qui hoc sacrilegiū cōmiserant videāt et ꝓfundant. O crudelissimi pharisei: impios vos videtis et perfidos. Vni mors data est vt omnib⁹ tolleret. Sed christ⁹ dñs quādo mortē suscepit: ita corruptionem nō sensit: quomodo q̄n natus est integritatē marie virginitas nō amisit. ¶ Properate discipuli: et accepta potestate per oīes gentes excurrite. Renascātur in spiritu: qui nascūtur in carne. Salutare lauacrū diluat: quicq̄d p̄uaricatio sordidauit. Baptizētur oīes gentes in noīe patris et filij et spiritussancti: vt impleak illud q̄d scriptū est. Misi quis renatus fuerit ex aq̄ t spiritusancto: nō potest intrare in regnum dei. Nos vero charissimi qui nullis p̄cedētib⁹ meritis de inferni carcere et de tenebris eterne noctis meruimus liberari: ita sobrie: caste: ac pie viuere studeam⁹: vt stolam baptismi sine aliq̄ luxurie macula integrā illibatam q̄ seruantes: ad eterni sponsi thalamū et ad illud celeste ac nuptiale cōuiuium charitate splēdidi: bonor margaritis operum ornati feliciter veniam⁹: ipso adiuuante qui cū patre t spūsancto viuit et gloriat de⁹. Per oīa sc̄la sc̄or. Amen.

Luce. ij.

Joh. xx.

Matthei xxviij.

Joh. iij.

¶ In eodem festo: de Resurrectione corporum contra gentiles. Sermo. iiij.

Per hos dies sicut recolit charitas vestra fratres solenniter legūtur euāgelice lectiones ad resurrectionē dñi pertinētes. Oīes enī euāgeliste quatuor: nec̄ de passione dñi: nec̄ de resurrectiōe tacere potuerūt. Nā quia multa fecit dñs iesus: non oēs oīa cōscripserūt: sed alius ista: alius illa: summatū cōcordia veritatis. Multa etiā cōmemorat Johānes euangelista facta esse a dño iesu christo q̄a a nullo aliorū cōscripta sunt. Tanta facta sunt: quāta tūc fieri debuerūt. Tanta scripta sūt quāta nūc legi debuerūt. Vt autē ostēdātur euāgeliste oīes quatuor in eo q̄b simul oīes dicunt et nō p̄etermittūt: id est de passione vel de resurrectiōe christi nō iter se diuisse cōtraria valde operosus est labor. Nōnulli enī putauerūt eos inter se esse cōtrarios: cū essent cōtrarij anime sue. Et ideo data est opera ab eis q̄ potuerūt adiuuante dño vt ostenderent inter se non esse cōtrarij. Sed sicut dixi si hoc vobis ostendā et in populo velim ista tractare: multitudo audiētium p̄ius obruitur tedio q̄m reuelet scientia veritatis. Sed scio fidem vestram: id est fidē huius totius multitudinis: et eorū qui hodie hic non sunt: et tamen fideles sunt. Noui fidē eorū sic esse certam de veritate euangelistarū vt expositione mea nō indigeant. Qui nouit quomodo ista defendat: doctior est nō fidelior. Habet fidem: habet facultatē defendēdi fidem. Alius non habet facultatē et copiam et doctrinā defendēdi fidem sed habet ipam fidē. Ille autē qui nouit defendere fidē: tui bantib⁹ est necessarius nō credentibus. In defensione enim fidei curātur vulnera dubitationis vel infidelitatis. Qui ergo defendit fidē: bonus est medicus. Sed in te nō est infidelitatis morbus. Quādo ille nouit curare q̄d non habes. Nouit ille ponere medicamentū: sed in te nō est vitium. Nō est sanis opus medicus: sed male habētibus. Tamen q̄ possunt

Sermo. cxxxviij. A

B

Matthei xxvij.

Sermo cxxxix. A

ij. Retrac. xvj.

Mat. ix.

Annotatio expediti⁹ dici pro tpe:⁊ cõmodi⁹ audiri:subticere vobis nõ numeralis est ꝓsilij. De ipsa resurrectione dñi cuius in seipo dñs premi ordinis ser sit exemplũ vt scirem⁹ qđ etiã in corpib⁹ nostris in fine secu monũ hu li sperare debeam⁹: multi multa disputãt:aliq fideliter: aliq ius operis infideliter. Qui fideliter disputãt:scire volũt diligenti⁹ quid

B respõdeant infidelib⁹. Qui aũt infideliter disputãt:argumẽ tant ꝓtra animas suas:disputãtes cõtra potẽtiam oĩpotentꝭ dicẽtes: Vnde fieri põt vt mortuus resurgat? Dico ego: De⁹ est qui facit: ⁊ tu dicis fieri nõ põt. Non dico: Da mihi xp̃ianuꝫ: da mihi iudeũ:sed da mihi paganũ multoꝝ idolorũ cultorẽ:demonũ seruũ:qui nõ dicat deũ esse omnipotentez. Negare xp̃z põt:negare oĩpotentẽ deũ nõ põt: Quẽ tu q̃ credis? q̃si pagano loq̃r. Quẽ tu credis deũ oĩpotentẽ:ipm ego dico mortuoꝝ suscitatorẽ. Si dixer⁹: Nõ põt fieri:derogas oĩpotẽti. Si aũt credis illũ oĩpotentẽ:nõne q̃re respuis ista dicẽtẽ?

C Si dicerem⁹ carnẽ resurrecturã: vt esuriat ⁊ sitiat: vt egroter vt laboret: vt corruptionib⁹ subijciat:merito credere nõ deberes. Habet em̃ mõ caro ista has necessitates vel calamitates. Et hoc vnde? Causa pctm̃ est. In quo peccauim⁹:⁊ oẽs ad corruptionẽ nati sum⁹. Malorũ oĩm nostrũ causa pctm̃ ẽ Nõ em̃ sine causa homines mala ista patiunt. Just⁹ est deus omnipotẽs est de⁹ nullo mõ ista pateremur si nõ mereremur Sz cum essem⁹ in penis:ad aquas venim⁹ de pctis. Domin⁹ noster iesus xp̃s voluit eẽ in penis nostris sine pctis suis:sustinẽdo sine culpa penã:⁊ culpã soluit⁊ penam. Culpaz soluit peccata donãdo:penã soluit a mortuis resurgẽdo: Hoc ꝓmisit:⁊ nos in spe ambulare voluit:pseuerem⁹ ⁊ ad rem pueniemus. Caro resurget incorruptibilis:caro resurget sine vitio: sine deformitate:sine onere ac pondere. Quam nũc tibi facit tormentũ:postea tibi erit ornamentũ. Ergo si bonũ est habere corp⁹ incorruptibile:quare hoc facturũ deũ volumus de-

D sperare? Philosophi seculi hui⁹ qui magni fuerũt ⁊ docti ⁊ ceteris meliores:animã humanã imortalẽ esse senserũt. Nec solũ senserũt:sed quãtis potuerũt argumẽtationib⁹ defenderũt:⁊ ipas defensiones cõscriptas posteris reliquerũt. Sũt libri:legunt. Ideo istos philosophos dixi alijs fuisse meliores in cõpatione peiorum:q⁹ fuerũt philosophi qui dicerent homini cũ mortuus fuerit:nullã vitã postea remanere. Talibus illi vtiq; ꝓponẽdi sunt. Et in quo illi meliores erãt q̃uis in multis a veritate deuiãtes:tamen in quo erant istis supiores:veritati fuerant ꝓpinquãtes. Hi ergo q̃ senserũt atq; dixerũt animas humanas imortales:de malis hoĩm:de erumnis erroribusq; mortaliũ quesierũt causas quantũ hoies potuerũt:⁊ dixerũt sicut potuerũt ꝑcessisse nescio que in alia vita pctã:quoꝝ peccatorũ merito ista corpa velut carcere aĩe mererent. Deinde quesituꝫ est ab eis q⁹ postea cum fuerit hõ mortuus q̃d erit:in hoc ꝓtriuerũt ingenia sua⁊ laborauerunt quantũ ingenia potuerũt reddere hoibus rationẽ vel sibi vl alijs: Et dixerũt aĩas hominũ male viuentiũ imundas pessimis moribꝰ:cũ exierint de corpib⁹ rursus cõtinuo reuolui ad alia corpa:⁊ penas hic luere quas videm⁹:eas vero aĩas que bene vixerũt:cum exirent de corpib⁹:ire ad supna celoꝝ reqescere ibi in stellis ⁊ luminib⁹ istis ꝫspicuis vel quibuscũ q̃ celestib⁹ abditisq; secretis:obliuisci oĩum ꝑteritorũ maloꝝ. Et rursus delectari:redire ad corpa ⁊ venire iterꝫ ad ista patienda. Hoc ergo interesse voluerũt inter aĩas pctõꝝ animas iustorũ:q⁹ pctõꝝ animas de ꝓximo statim cuꝫ exierint de corpib⁹:dicunt reuolui ad altera corpa:iustoruꝫ aũt aĩas diu esse in requie nõ tñ semp sed rursus delectari corporib⁹ ⁊ de summis celis post tantã iusticiam ad ista mala facere ruinã. Hoc dixerunt valde magni philosophi mundi hui⁹:de q̃

E j.Cor.j. bus dicit scriptura nr̃a. Stultã fecit de⁹ sapientiã hui⁹ mun
j.Cor.iij. di. Si sapientiã:q̃ stomagis stulticiã? Si sapiẽtia mũdi stul-
ticia est apud deũ:stulticia mũdi q̃ lõge est a deo? Est tamẽ
j.Cor.j. quedã stulticia mundi hui⁹: que puenit ad deum. De qua dicit apostol⁹. Q̃m in sapientia dei nõ cognouit mũdus ꝑ sapiẽtiã deum:placuit deo per stulticiã ꝓdicationis saluos facere credẽtes. Et dicit: Judei signa petũt:⁊ greci sapiẽtiã querunt: Nos aũt p̃dicam⁹ xp̃m crucifixũ:iudeis quidẽ scandalũ:gentib⁹ stulticiã: ipsis aũt vocatꝭ iudeis ⁊ grecis xp̃z dei virtutẽ ⁊ dei sapiẽtiã. Venit dñs xp̃s sapiẽtia dei: Celuꝫ tonat: rane taceant. Quod dixit veritas: verũ ẽ. Nõ dixit imalo quidẽ esse genus humanũ causa peccati: manifestũ est. Sz qui crediderint in mediatorez qui cõstitut⁹ est medius inter deum ⁊ homines:inter deũ iustũ ⁊ hoies iniustos medi⁹ homo iustus:humanitatẽ habens de imo:iusticiaz de summo: ⁊ ideo medi⁹ hinc vnũ ⁊ vnum inde:q⁹ si vtrũq; inde ibi esset si vtrũq; hinc nobiscũ iaceret:medi⁹ nõ esset. Qui ergo credi derit in mediatorẽ:⁊ fideliter ac bene vixerit:exit quidez de corpore ⁊ erit in requie:postea vero recipiet corp⁹ nõ ad tormentũ:sed ad ornamentũ ⁊ viuet cum deo in eternũ. Non est qđ eum delectet vt redeat:q⁹ secũ habet corp⁹. Ergo charissimi qui ꝓposui vobis hodie quid dicãt etiã philosophi mũdi huius:quoꝝ deus sapientiã tanq̃ verã stulticiã reprobauit:crastino adiuuãte dño exponere poterimus.

¶ Item in eodẽ festo alius sermo de Resurrectione dominica ⁊ cantatione Alleluia:qui habet in libro Quinquaginta homeliarum. xvj. fol. cxix. col.j.

¶ Feria secunda pasche: de eo quod scriptuꝫ est in euangelio ſm Lucam: Duo ex discipulis iesu Lu.xxiiij. tbant ⁊c. Sermo.j.

DEsterno die: id est nocte lecta est ex euangelio re- Ser.cxl.
surrectio saluatoris. Lecta est autẽ ex euãgelio ꝙz A
Matthei. Hodie vero sicut audistis ꝓnũciare le- Matth.
ctorez: recitata est nobis dñi resurrectio: sicut Lu xxviij.
cas euãgelista cõscribit. Qđ sepe admonẽdi estis ⁊ memori- Lu.xxiiij.
ter tenere debetis. Nõ vos debet mouere qđ ali⁹ euãgelista dicit si quid ali⁹ ꝓtermittit:q⁹ ille qui ꝓtermittit qđ alius dicit:dicit aliq̃d quod ille ꝓtermiserit: Aliqua vero singuli dicũt alij tres nõ dicũt:aliqua duo dicunt alij nõ dicũt: aliq̃ tres dicunt ⁊ vnus nõ dicit. Auctoritas aũt tanta est euangelij sanctꝰ: vt q⁹ in eis loquebat spũs vn⁹: verũ sit etiã qđ dixerit vnus. Hoc ergo qđ mõ audistis:q⁹ dñs iesus postea q̃ resurrexit a mortuis:inuenit duos in via ex discipulis suis colloquẽtes inuicẽ de his q̃ contigerãt:⁊ dixit illis: Qui sũt ser- Ubi.ꝫ.
mones isti quos loquimini vobiscũ:⁊ cetera: solus dicit Lucas euãgelista. Breuiter hoc attigit Marcus: Q⁹ apparuit War.xvj.
duob⁹ in via:ꝫ quid illi dixerint dño: vel qđ eis dixerit dñs B
ꝓtermisit. Quid ergo ista lectio ꝓtulit nobis? Magnũ aliq̃d si intelligam⁹. Apparuit iesus: videbat oculis ⁊ nõ agnoscebatur. Magister ambulabat cũ illis in via: vt nondũ illi ambulabãt in via. Inuenit em̃ eos exorbitasse de via. Q̃i em̃ cũ illis fuerat ante passionẽ: omnia ꝓdixerat passurũ se fuisse War.xx.
moriturũ: tertia die resurrecturũ. Hĩa ꝓdixerat: sed sermo illius illorũ obliuio fuit: sicut ꝓturbati sunt q̃i eũ viderũt in ligno pendentẽ. Nos inquiũt sperabam⁹ q⁹ ipe erat redẽptu Lu.xxiiij.
rus israel. O discipuli sperabatis: ergo iam nõ speratis? Ecce xp̃s viuit: spes mortua est in vobis. Ꝓtinus viuit christ⁹ Mortua discipulorũ corda inuenit. quorũ oculis apparuit: ⁊ nõ apparuit: ⁊ videbat ⁊ abscõdebat. Nã si nõ videbat: q̃ nõ illũ ĩterrogãtẽ audiebãt: ĩterrogãti rñdebãt? In via cũ illis tãq̃ comes ãbulabat: ⁊ ipse dux erat. Utiq; videbãt: sed non agnoscebant. Tenebank oculi eorũ: sicut audiuim⁹: ne cum agnoscerent. Eia fratres: vbi voluit dñs agnosci? In fractio C
ne panis. Securi sum⁹: panẽ frangim⁹:⁊ dñz agnoscim⁹. Ho luit agnosci nisi ibi ꝓpter nos: qui nõ eũ visuri eram⁹ in carne:⁊ tñ mãducaturi ei⁹ carnẽ. Quisquis ergo fidelis es: quisquis nõ inaniter xp̃ianus vocaris: quisquis ecclesiã nõ sine causa ingrederis: quisquis verbũ dei cũ timore ⁊ spe audis: consolat te fractio panis: absentia dñi nõ est absens. Habeto fidẽ ⁊ tecũ est quem non vides. Illi q̃i cum eis dñs loquebat nec fidẽ habebant: q⁹ eũ resurrexisse non credebãt: nec resurgere posse sperabãt. Perdiderãt fidẽ: perdiderãt spem: ambulabant mortui cũ viuente: ambulabãt cum ipsa vita. Cum illis ambulabat vita: sed in eor corib⁹ nondũ erat vita. Tu vero si vis habere vitã: fac qđ fecerunt vt agnoscas dñm: hospitio susceperũt. Similis em̃ erat dñs tanq̃ in longinqua pgent: illi vero tenuerũt eum. Postea q̃ venerũt ad locũ quo tendebant dixerũt: Jam hic nobiscũ mane: declinauit in ve- Lu.xxiiij.
speram dies. Tene hospitem: si vis agnoscere saluatorẽ. Nõ tuleratinfidelitas: reddidit hospitalitas. Domin⁹ ergo prę- D
sentauit seipm in fractione panis. Discite vbi dominũ quera tis: discite vbi habeatis: discite vbi agnoscatis q̃si mãducatis. Norunt em̃ fideles aliquid qđ melꝰ intelligunt in ista lectione q̃ illi nõ nouerũt. Dñs his cognitus est:⁊ postea q̃ co

P

gnitus est nusq̃ apparuit ab eis. Affuit corpore dũ tenebat fide. Ideo em̃ dñs noster absentauit se corpe ab omni ecclesia ꝛ ascendit in celũ vt fides edificet. Si em̃ nõ nosti nisi qđ vides: vbi est fides? Si aũt credis ꝛ qđ non vides: cuz videris gaudebis. Edificat fides: qz reddit species: veniet qđ videmus. Veniet fratres veniet: vide quõte inueniat. Mã veniet quod dicũt hoies: vbi est: quãdo est: quõ est: qñ erit: quando venturũ est. Certus esto veniet: nõ soluz veniet: sed ꝛ si nolis veniet. Ue qui nõ crediderũt: ꝛ magnũ gaudiũ eis qui crediderunt. Gaudebũt fideles: cõfundent infideles. Fideles dicturi sunt: Gratias tibi dñe: vera audiuim⁹: vera credidim⁹ vera speravim⁹: vera cernimus. Infideles aũt dicturi sunt Ubi est qđ nõ credebam⁹: vbi est qđ illa que legebant mendacia putabamus? Ita fiet: vt confusionẽ reddat supplicium
Mat.xxv. Jbũt em̃ illi in combustionẽ eternã: iusti aũt in vitã eternã.

Eodem die: de resurrectione. Sermo.ij. In quo dicit qđ mortis pater peccatuz est qz si nunq̃ peccaretur nemo moreretur.

Ser.clxij. A
Lu.xxiiij.
RE surrectio dñi nr̃i iesu xpi ex more legit his diebus ex oibus libris sancti euãgelij. In hac lectiõe animaduertimus quõ discipulos suos prima mẽbra sua hereditates latenti suo obiurgauit dñs iesus: qz quẽ dolebãt occisuz fuisse: nõ credebãt viuũ esse patres fidei nondũ fideles magistri: vt crederet tot⁹ orbis terrarũ qđ predicaturi fuerãt: ꝛ propter quod fuerãt moriturí: nondũ credebant. Quẽ viderant mortuos suscitasse non credebãt resurrexisse. Merito ergo obiurgabant: ostendebant sibi vt innotescerent sibi qui esset per seipsos: quid futuri essent per illum.
Mat.xxvj Sic etiã petr⁹ demõstratus est sibi qñ deuz iminente passione p̃sumpsit: ꝛ veniente ipsa passione titubauit. Uidit se in se doluit se in se: fleuit se in se: conuersus est ad eũ qui fecerat se
B Ecce isti nondũ credebant: qualis illius dignatio qui nobis dedit credere qđ nondũ videm⁹: nõ credim⁹ verbis eorũ: illi nõ credebãt oculis. Resurrectio aũt dñi nostri iesu xpi noua vita ꝛ vita est credentiũ in iesum: ꝛ hoc sacramẽtũ est passionis ꝛ resurrectionis eius: qđ valde nosse et agere debetis. Nõ em̃ sine causa vita venit ad mortẽ. Nõ sine causa fons vite vsi bibit: bibit hũc calicẽ qui ei nõ debebat. Non em̃ xpo debebat mori. Uñ venerit mors: originẽ ipsi⁹ ꝛam⁹. Pax mort⁹ pctm̃ est. Si em̃ nunq̃ peccaret: nemo moreret. Legem dei: hoc est preceptũ dei cũ conditione homo primus accepit: vt si seruaret viueret: si corrũperet moreret. Non sese credendo moriturũ fuisse quod dixerat qui legẽ dederat: inde mors: inde labor: inde miseria: unde etiã post mortẽ prima mors secũ d̃ est: post mortẽ tẽporalẽ: mors sempiterna. Huic ergo traditioni mortis obnoxius: his legib⁹ inferni obstrictus nascitur omnis homo: sed ꝓpter illuz hoiem deus homo fact⁹ est. ne periret homo. Nõ em̃ legib⁹ obstrict⁹ venit: ideo dicit in
Pś.lxxxvij. psalmo: Inter mortuos liber. Quẽ sine concupiscẽtia virgo concepit: quẽ virgo peperit ꝛ virgo permansit: qui vixit sine culpa: qui est mortuus ꝓpter culpã nõ suam. Mas mortu⁹ est ꝓpter nostrã. Pena culpe mortis dñs iesus xps mori venit: peccare nõ venit: cõmunicãdo nobiscuz sine culpa penã ꝛ culpam: soluit ꝛ penã. Pena quã soluit que nobis debebat post istã vitam. Ergo crucifixus est: vt in cruce ostẽderet veteris
Roma.iiij hois nostri occasuz. Et resurrexit: vt in vita sua ostẽderet nostre vite nouitatẽ: Sic em̃ docuit doctrina apostolica. Tradit⁹ inq̃t est ꝓpter pctã nostra: ꝛ resurrexit ꝓpter iustificationẽ nostrã. Huius rei signũ circũcisio data erat patribus: vt
C octaua die circũcideret⁹ omis mascul⁹. Circũcisio fiebat ex
Gen.xvij. cutellis petrinis: qz petra erat xps. In ista circũcisiõe signi
Josue.v. ficabat expoliatio carnalis vite octauo die p̃ christi resurrec-
j.Cor.x. tionẽ. Septim⁹ em̃ dies ebdomadis sabbato cõplet. Sabbato domin⁹ iacuit in sepulchro: octauo aũt die resurgendo nos innouauit. Nos ergo octauo die resurgendo circũcidit:
Col.iij. nos in ipso spe viuim⁹. Audiam⁹ ap̃lm dicentẽ: Si cõresurrexistis cuz christo. Qñ resurgem⁹ qui nondum mortui sum⁹? Quid est ergo qđ voluit dicere apostol⁹: Si cõresurrexistis cum xpo? Nunquid ille resurrexit: misi pri⁹ mortuus fuisset? Uiuentib⁹ loquebat: nondũ morientib⁹ iam resurgentibus. Quid sibi vult? Uidete quid dicat: Si resurrexistis cũ christo: que sursum sunt querite vbi christus est in dextera dei sedens: que sursum sunt sapite: nõ que supra terrã. Mortui em̃ estis. Ipse dicit: Nõ ego: sed tamẽ verũ dicit. Et ideo dico ꝛ ego: Credidi ꝓpter qđ locutus sum. Si bene viuim⁹ mortui fuim⁹ ꝛ resurrexim⁹. Qui aũt nondũ mortuus est: nec resurrexit: male adhuc viuit. Et si male viuit: nõ viuit. Moriatur ne moriak. Quid est moriak ne moriak? Mutek ne damnek. Si
Col.iij. resurrexistis cum xpo: verba repeto ap̃li: que sursuz sunt q̃rite vbi xps est in dextera dei sedẽs: que sursum sunt sapite: nõ que super terram. Mortui em̃ estis: ꝛ vita vestra abscondita est cuz xpo in deo. Cuz em̃ christ⁹ apparuerit vita nostra: tũc ꝛ nos cũ illo apparebim⁹ in gloria. Hec sunt verba ap̃li. Et qui nondũ mortu⁹ est: dico vt moriak. Et qui adhuc male viuit dico vt mutek. Si em̃ male viuebat: ꝛ iam male nõ viuit: resurrexit. Sed qđ est bene viuere? Que sursuz sunt sapere: nõ que sup terrã. Ediu terra es: in terrã ibis. Ediu lingis ter
Gen.iij ram: Amãdo terrã lingis vtiq̃ terrã: ꝛ efficieris ei⁹ inimic⁹ de quo dicit psalmista. Et inimici eius terrã lingent. Quid
Pś.lxxj. erratis filij hoim̃: Quid estis filij dei? Filij hominũ vsq̃quo
Pś.iiij. graui corde: vt quid diligitis vanitatẽ ꝛ queritis mẽdacium? Quod mendaciũ q̃ritis? Mundũ. Beati esse vultis: scio. Da
D mihi hominẽ latronẽ: sceleratũ: fornicatorẽ: maleficũ: sacrilegũ: oibus vitijs inquinatũ: oibus flagitijs seu facinoribus obrutũ qui nõ velit beatã vitam viuere. Scio omẽs vultis beate viuere: sed vnde homo beate viuat: hoc nõ vultis querere. Queris aurũ: qz putas te de auro beatũ futurũ: sed aurum te nõ facit beatũ Quare queris mendacium? Quare vis esse in isto seculo sublimat⁹? Qz honore hoim̃ pompa seculi putas te beatũ futurũ: sed põpa seculi nõ te facit beatũ. Quare queris mendaciũ. Et quicqđ hic aliud queris cũ secularíter queris: cum amãdo terrã queris: ꝓptere a q̃ris vt sis beatus. Sz nulla res terrena te faciet beatum. Quare nõ cessas querẽdo mẽdaciũ? Unde ergo eris beat⁹? Filij hoium vsq̃quo
Pś.iiij. graui corde? Nõ vultis esse graui corde: qui terreno mẽdacio oneratis cor vestrũ? Quousq̃ fuerũt graui corde hoies? Anteq̃ veniret xps: anteq̃ resurgeret xps: fuerunt hoies graui corde. Quousq̃ graui corde: vt qđ diligitis vanitatẽ ꝛ queritis mendaciũ? Uolẽtes beati esse: eas res queritis vnde miseri sitis. Fallit vos qđ queritis: mendaciũ est qđ queritis. Beatus vis esse? Ostẽdo tibi si vis. Unde habes beatus esse? Se
E quik ibi: Usq̃quo graui corde: vt quid diligitis vanitatem ꝛ queritis mendaciũ? Scitote. Quid? Qm̃ dñs magnificauit sctm̃ suũ. Uenit xps ad miserias nostras: eſuriuit: sitiuit: fatigat⁹ est: dormiuit: mira fecit: mala passus est: flagellat⁹ est: spinis coronat⁹ est: sputis illit⁹: alapis cesus: ligno fixus est lancea vulnerat⁹ est: in sepulchro posit⁹: sed tertia die resurrexit: Fimto labore mortua morte. Ecce ibi oculũ habete in eius resurrectione: qz ita magnificauit sanctũ suuz vt resuscitaret eũ a mortuis: ꝛ daret ei honorẽ in celo sedenti ad dexteram suã. Ostẽdit tibi quid debeas sapere si vis beat⁹ eẽ. Hic em̃ beat⁹ esse nõ potes: qz nemo hic beat⁹ esse potest. Bonaz rem queris: sed terra ista nõ est regio ei⁹ quã queris. Quid q̃ris? Beatã vitã. Sed nõ est hic. Aurũ si quereres in illo loco vbi nõ est: ille qui nouit: qz nõ est ibi: nonne diceret tibi: quid fodis: quid terram sollicitas? Fossam facis qua descendas: nõ vbi aliqđ inuenias: quid es respũsurus admonẽti te? Aurũ quero. Et ille: Nõ tibi dico: Nihil est qđ queris: sed nõ est
F ibi qđ queris. Sic et tu quãdo dicis: Beat⁹ esse volo: bonã rez queris: sed non est hic. Si habuit illud hic christ⁹: habebis et tu in regione mort⁹ tue. Quid ille inuenit hic attẽde: venies de alia regione: ꝛ quid inuenit nisi qđ hic abundat? Mandu cauit tecũ: quod abũdat in cella miserie tue. Acetũ hic bibit: fel hic habuit. Ecce quid in cella tua inuenit. Sz ad magnã mensam suã te inuitauit: mensaz celi: mensam angelorũz: vbi ipe panis est. Descendens ergo ꝛ ista mala inuenies in cella tua: ꝛ nõ dedignat⁹ est talẽ mensam tuã: ꝓmisit suam. Et qđ nobis dicit: Credite credite vos vẽturos ad bona mẽse mee quãdo nõ sum dedignatus mala mẽse vestre. Malũ tuum rulit: ꝛ bonũ suum dabit. Uitã suã ꝓmisit nobis. Sz incredibili⁹ est quod fecit. Mortẽ suam prerogauit nobis: tanq̃ diceret: Ad vitã meã vos inuito: vbi nemo moritꝛ: vbi nemo deficit. Ecce ad quod vos inuito: Ad regionẽ angelor: ad amicitiaz patris ꝛ sanctiſpũs: ad cenã sempiternã: ad fraternitatem meã: postremo ad meipm. Ad vitam meã vos inuito: nõ vultis credere: qz dabo vobis vitã meam. Tenete pign⁹ mortem meã. Modo ergo cum in ista morte corruptibili viuim⁹

Annotatio mozũ mutatione cuz christo moziamur: a morte iusticie cum numeralis christo viuamus: beatã vitam nõ accepturi nisi cũ ad illũ veordinis ser nerimus qui venit ad nos: ꝛ cuz illo esse ceperimus qui mozmonũ hu- tuus est ꝓo nobis.

ius operis

¶ Eodem die: Sermo. iij. In quo dicit q̃ resurrectio christi quantum credulis contulit gaudiũ tantum incredulis interitum poztauit ꝛ luctum.

Ser. cxliij. A

SAlutis humane fratres charissimi ꝛ mũdi reditua libertas nõ modica taxatiõe requirit sz xpi sanguine tempak. Sed quantũ venerabilis diei huiꝰ officiũ credẽtib⁹ cõtulit gaudiũ: tm̃ incredulis interitũ poztauit ꝛ luctũ. Confert leticiã xpianis ex fide: ingerit penã iudeis desperãtibus ex cruce. Illis iniuria filij dei eternã ꝓtulit mortẽ: nobis ad perpetuã ꝓficit salutẽ. Quis rogo diuine pietatis excessus est: vel quanta amoris amplitudo monstrak? Ad hoc deꝰ ꝓpter hoiem perditũ de celo voluit descendere: nõ vt honoze in mundo accipere videret: sed vt suspenderek in cruce. Et dũ voluit deceptũ laqueis mortis eximere: ipam subire nõ dedignaꝰ est mortẽ. Et qualẽ mortẽ? Que detestabilioz omni morte extitisset. Hoc aplus asse-

Phil. xx. ruerat dicẽs: Humiliauit inq̃t se vsq̃ ad mortẽ: mortẽ autez

Ps. cxvij crucis. Unde post mortẽ victrix resurrectio parak. Dicam⁹ fratres: Hec est dies quã fecit dñs: gaudeamus ꝛ epulemur in ea: hoc est pascha quod colim⁹: in hoc peregrinamur: hoc pteritũ redit: hoc volut in futurum.

¶ Eodem die sermo: de Resurrectione cozpoꝝ ꝓtra infidelis: In quo exponit etiã illud. j. Coz iij. Sapientia mundi stultitia est apud deum.

Sermo. iiij.

Ser. cxliij A

DRopria fides est xpianoꝝ: resurrectio mortuoꝝ. Hanc in seipso: id est resurrectionẽ mortuoꝝ caput nostrũ xps ostẽdit. Et exemplũ fidei nobis pstitit: vt hoc sperẽt mẽbra in se qõ pcessit in capite Hesterno die vobis insinuauim⁹ sapiẽtes gentiũ quos philosophos dicũt ipsos qui in eis excellẽtissimi fuerunt scrutatos fuisse naturã: ꝛ de operib⁹ artificẽ cognouisse: ꝓphetam nõ audierũt: legẽ dei nõ acceperũt: sed eis deꝰ quodãmodo silens ipsis mũdi opib⁹ loquebak: ꝛ ad eos ad querendũ artificem rerũ: mũdi species inuitabat. Nec potuerũt in animuz inducere: celũ et terrã sine auctoze cõstare. De his beaꝰ pau-

Roma. j. lus aplus ita loquit: Reuelak inquit ira dei de celo sup omnẽ impietatẽ. Quid est sup omnẽ? Non solum super iudeos qui dei legẽ acceperũt ꝛ legis datoꝛem offenderũt: verũetiam sup impietatẽ gentium reuelak ira dei de celo. Et ne quisq̃ diceret: q̃re cũ ipsi legẽ nõ acceperũt? Secutꝰ adiunxit: Et in iusticiã eoꝝ qui veritatẽ dei in iniquitate detinent: Jam tu responde: Quã veritatẽ? Nõ em̃ acceperũt legẽ: Nõ em̃ audierunt ꝓphetã. Audi quã veritatẽ: Qm̃ qõ notum est inq̃t deus: manifestũ est in illis. Unde manifestũ: Adhuc audi: Deꝰ em̃ illis manifestauit. Si adhuc quers: quõ manifestauit quib⁹ legem nõ dedit? Audi quõ: Invisibilia em̃ eius a cõstitutione mundi p ea que facta sunt intellecta conspiciunk. Invisibilia em̃ eius: hoc est invisibilia dei a cõstitutione mundi: id est ex quo cõstituit mundũ p ea q̃ facta sunt intellecta cõspiciunk: illa per hec intellecta conspiciunk. Sempiterna q̃z: verba aplꝰ dico: ipsa attexo: Sempiterna q̃z virtus eiꝰ ꝛ diuinitas subaudis: intellecta conspiciunk vt sint inexcusabiles. Quare inexcusabiles? Quia cognoscẽtes deum nõ sicut deũ glorificauerũt aut gratias egerũt. Non dicit nescientes deũ: sz cognoscẽtes: Un cognoscẽtes? Ex his q̃ fecit. Interroga pulchritudinẽ terre: interroga pulchritudinẽ marꝭ: Interroga pulchritudinẽ dilatati ꝛ diffusi aerꝭ: Interroga pulchritudinẽ celi: Interroga ordinẽ syderũ: Introga solẽ fulgore suo diẽ clarificãtẽ: Interroga lunã fulgore suo seq̃ntꝭ noctꝭ tenebras tẽperantẽ: Interroga aialia que mouenk in aquis: in terris que volant in aere latẽtes aias: pspicua cozpa: visibilia regẽda: invisibiles regẽtes: Interroga ista: Respondẽt tibi oia: Ecce vide pulchra sumꝰ: pulchritudo eoꝝ: pfessio eoꝝ est.

B Ista pulchra mutabilia q̃s fecit nisi incõmutabilis pulcher in seipso? Denicq̃ homies vt possent intelligere ꝛ cognoscere deum vniuersi mũdi creatorẽ: in ipso hoie interrogauerunt hec duo: cozpus ꝛ animã: hoc interrogabãt quod ꝛ ipsi gesta bant: videbant cozpus: animã nõ videbãt. Sed cozpꝰ nisi de anima nõ videbant. Uidebant em̃ per oculũ: sed intus erat q̃ per fenestras aspiciebat. Denicq̃ discedente habitatoze iacet domꝰ. Discedẽte qui regebat: cadit quod regebak. Et qm̃ cadit: cadauer vocak? Nonne ibi oculi integri? Et si pateant nihil vident. Aures assunt: sed migrauit auditoꝛ. Lingue organum manet: sed absscessit musicus qui mouebat. Interrogauerũt ergo ista duo: cozpꝰ quod videk. ꝛ animã que nõ videk: ꝛ iuenerũt melius esse illud q̃ nõ videk q̃ illud quod videtur maiozẽ esse aiam latẽtẽ: deteriozẽ carnẽ apparẽtẽ. Uiderũt ista: intuiti sunt: discusserũt vtrũq̃: ꝛ inuenerũt vtrũq̃ mutabile in ipso homine. Murabile cozpꝰ per etates: p corruptiones: per alimẽta: p refectiones: p defectiones: p vitã: p mortẽ Transierũt ad animã quã vtiq̃ cõprehenderãt meliozẽ ꝛ inuisibilẽ mirabank: ꝛ inuenerũt ipam mutabilẽ: modo velle modo nolle: modo scire: modo nescire: mõ meminisse: modo obliuisci: modo timere: modo audire: modo ire in sapientiaz modo in stulticiã deficere. Uiderunt ꝛ ipaz mutabilẽ: trãsierunt ꝛ ipsam. Quesierũt em̃ aliq̃ immutabile. Sic ergo per

¶ uenerũt ad cognoscendũ deũ qui fecit per ista q̃ fecit: Sz nõ sicut deũ honoꝛauerũt aut gratias egerunt: vt ipe dicit apostolus: Sed euanuerũt in cogitatiõib⁹ suis: ꝛ obscuratũ est Roma. j. insipiens coꝛ eoꝝ: dicentes se esse sapientes: stulti facti sunt. Et quo peruenerũt? Et ĩmutauerũt inquit gloriam incoꝛruptibilis dei: in similitudinez imaginis coꝛruptibilis homis Idola dicit. Et parũ erat facere idolũ ad speciem hominis: ꝛ ad sui opis similitudinẽ addicere artificẽ: parũ fuit hoc. sz insup quid? Et volucrũ ꝛ quadrupliz ꝛ serpẽtiũ. Oia quippe

Roma. j. ista quasi mura animalia ꝛ irrationabilia illi quasi magni sapientes deos sibi fecerũt. Reprehendebã quãdo adoꝛabas imaginẽ hois: quid tibi faciã quãdo adoꝛas imaginẽ canis imaginẽ colubꝛi: imaginem crocodilli? Peruenerũt vsq̃ ad ista. Quantũ querẽtes in supna euecti sunt: tantũ cadẽtes in ima demersi sunt. Alti⁹ em̃ mergit quod de alto cadit. Ui ergo sicut hodie vos commonui quesierũt q̃ postea. i. q̃ post hanc vitã sit futuruz. Quesierũt sicut hoies: sed q̃ inuenirẽt cũ hoies eẽnt: doctrinã dei nõ habuerũt: ꝓphetas nõ audierũt: nõ potuerũt inuenire: suspicati sunt. Retuli heri vobis suspitiones illoꝛũ. Exeunt anime male inquiũt: ꝛ quia ĩmunde D sunt: cõtinuo in alta coꝛpa reuoluunk. Exeunt aie sapiẽtium atq̃ iustoꝛ: ꝛ q̃ bene vixerũt: volant ad celũ. Age bene: bene inueniſti illis locũ: volãtes ad celũ peruenerũt. Et quid ibi? Ibi erũt inquiũt: ꝛ requiescẽt cũ dijs. Sedes coꝛerũt stelle. Nõ malũ habitaculũ illis inueniſtis: vel ibi illas dimittite: nolite illas deiscere. Sz inquiũt: Post tempa longa facta penitus obliuione veterũ miseriarum incipiũt velle reuerti ad coꝛpa: ꝛ delectabit eas venire: Et rursus veniũt ad ista patiẽda: ad ista tolerãda: ad obliuiscendũ deũ: ad blasphemandũ deũ: ad sequẽdas coꝛporis voluptates: ad pugnas ꝓtra libidines. Ueniũt ad istas miserias: vnde ꝛ quo? Dic mihi quare? Qꝛ obliuiscunk? Obliuiscunk ꝛ delectationez carnis: hoc solũ mali sui meminerunt vnde ruerũt. Ueniunt. Quare? Qꝛ delectat eos rursus in coꝛpib⁹ habitare. Unde delectat eos: nisi per memoriã: qꝛ ibi aliq̃ habitauerũt? Dele totã memoriã ꝛ forte residuã facies sapientiã. Nihil remaneat q̃ reuocet. Et horruit quidã auctoꝛ ipsoꝛũ cui demõstrabak vel qui inducebat apud inferos demonstrantẽ patrẽ filio suo. Nostꝭ em̃ ꝓpte oẽs hec: atq̃ vtinã pauci nosceretis. Sed pauci nostis in libris: multi in theatris: qꝛ eneas descẽdit ad inferos ꝛ ostendit illi pater suus animas romanoꝝ magnoꝝ vẽturas in coꝛpa. expauit ipe eneas ꝛ ait: O pater an ne aliquas ad ce Virg. ene. lũ hinc ire puandũ est: Sublimes animas iterũq̃ ad tarda vj. reuerti coꝛpa. Sentiendũ ne est inquit q̃ eant ad celũ ꝛ itez redeant? Quelucis miseris tã dira cupido. Melius filiꝰ intelligebat q̃s pater exponebat. Reprehẽdit cupiditatez aiarum rursus in coꝛpoꝛa redire volentiũ. Dixit diram cupiditatez: dixit eas miseras: nec erubuit eas. Ad hoc philosophi E perduxistis: vt purgenk anime: peruenãt ad summã mundiciã: ꝛ per ipam mundiciã obliuiscank omnia: ꝛ p obliuiones miseriaꝝ redeant ad miserias coꝛporũ. Dicite obsecro: nõne etiã hec si vera essent inquã que sine dubio falsa qꝛ feda sunt nonne melius nescirenk? An forte dicturꝰ es mihi: nõ eris sapiens si ista nescieris. Et q̃d illa sciam: possum ne esse mõ meliozq̃ tunc ero in celo? Si in celo q̃ ero meliozꝛ pfectioz

obliuiscar oĩa que hic vidici: ⁊ hec ibi melior nesciturus sum? Sine modo illa nescire. In celo habitantẽ dicis omnia obliuiscentẽ: sine in terra esse hoc oĩm nescientẽ. Deinde rogo te an sciant se iste aĩe in celo passuras esse rursus hui⁹ vite miserias: an nesciunt? Elige qđ volueris. Si sciũt se passuras eẽ tãtas miserias quo fũt btẽ miserias suas futuras cogitãtes? Quõ sunt beate vbi sunt sine securitate? Sed video quid eligas: Dicturus es: nesciũt. Laudas ergo ibi hanc ignorãtiã quã me nũc habere nõ simis: docẽdo me in terra: quid me nesciturũ dicis in celo? Nesciunt inquis. Si nesciũt ⁊ se non putant passuras errando sunt beate. Qui enĩ passure putãt se nõ passuras: quod falsum putare: quid est aliud q̃ errare? Erunt ergo erroze felices: erũt beate nõ eternitate sed falsitate. Liberet nos veritas vt beati vere esse possim⁹: qm̃ nõ vacat ser-
Johã. viij mo redẽptoris nostri. Si vos filius liberauerit: tũc vere liberi eritis. Ipse enĩ dixit: Si mãseritis in verbo meo: vere discipuli mei eritis: ⁊ cognoscetis veritatẽ ⁊ veritas liberabit vos
F Deinde audite aliud peius: aliud dolendũ vel poti⁹ irridendum: hic sapiens: hic philosoph⁹: hoc est in terra: verbi gra: pythagoras: plato: porphyrius⁹: ⁊ nescio quis alius ipsoꝝ. Quare philosopharis? Propter inquit beatã vitaꝫ. Qm̃ habebis istã beatam vitã? Cũ hoc corp⁹ inquit reliquero in terra: mõ ergo misera vita geritur: ſz spes est beate vite: ibi beata vita geritur: sed spes est misere vite. Ergo si spes nostre infelicitas est felix: ⁊ felicitas infelix: abijciam⁹ hec: ⁊ vel rideamus qz falsa sunt: vel doleam⁹ qz magna existimant. Sũt enĩ ista fratres mei magna: magnorũ delyramenta doctorũ. Quãto melius tenem⁹ magnorũ sacramẽta doctoꝝ? Amore corporũ dicũt redire aĩas purgatas mũdatas sapiẽtes: purgatas aĩas amore corporuꝫ redire ad corpa. Ergo anima purgata si sic
G amat: nõne amor iste magne sunt sordes? Sed corp⁹ est oĩe fugiendũ: magn⁹ eorũ porphyrius⁹ philosoph⁹: fidei xp̃iane
j. Retrac. xxij. de Ciuitate dei Ta. xxvj. acerrim⁹ inimicus: qz iam xp̃ianis typus fuit: sed tamẽ ab ipsis delyramẽtis erubescẽdo: a xp̃ianis ex aliqua parte corrept⁹: dixit. Corpus est oĩe fugiendum: Omne dixit: quasi omne corp⁹ vinculũ erumnosuꝫ sit aĩe. Et prorsus si corpus quale cũq; est fugiendũ: nõ est vt laudes eius corp⁹ ⁊ dicas:
Sapiẽ. ix. Quõ deo docẽte fides nostra laudat corp⁹: qre corpus quod mõ habem⁹ q̃uis habeamus hinc de pctõ penaꝫ: ⁊ corp⁹ qđ corrumpit aggrauat animã: tũ habet corp⁹ istud speciẽ suaꝫ dispositionẽ mẽbrorũ: distinctionẽ sensuũ: erectã staturaꝫ: et cetera que bene cõsiderãtes stupent: Verũtamẽ illud oĩno in corruptibile: oĩno imortale: omnino ad mouẽdũ agiles facile erit. Sz ait porphyrius: Sine causa mihi laudas corpus. Qualecunq; corp⁹: si vult esse beata anima: corpus est oẽ fugiendũ. Hoc dicunt philosophi: sed errant: sed delyrãt. Cito
H probo: nolo diuti⁹ disputare: libros vestros lego: qz illa que predicata sunt: debẽt habere subditũ. Duo enĩ sunt inuicẽ sibi cõnexa: p̃dicata ⁊ subdita. Supat oĩa de⁹: huic cũcta sunt subdita. Et aĩa si habet aliquẽ honorẽ apud deũ debet habere aliquid subditũ. Sed nolo hinc diutius disputare: libros vestros lego: mundũ istũ animal dicitis: id est celũ ⁊ terram: maria: oĩa que sunt ingentia corpora: ⁊ imensa vsq; quaq; elementa. Totũ hoc vniuersum corp⁹ qđ ex his elemẽtis omnibus constat dicitis esse animal magnũ: id est habere animaꝫ suã: sz sensus corporis nõ habere: qz extrinsec⁹ nihil est quod sentiri possit: habere tamẽ intellectũ: herere deo: ⁊ ipam animã mundi vocari iouẽ vel vocari hecatẽ: id est quasi animã vniuersalẽ mundũ regentẽ: ⁊ vnum quoddã animal facientẽ
I Eundẽq; mundũ eternũ esse dicitis supfuturũ finẽ nõ habiturũ. Si ergo eter⁹ est mũdus: ⁊ sine fine manet mundus: ⁊ animal est mund⁹: anima ista semp tenet in mundo: certe corpus est omne fugiendũ. Quid est quod dicebas: Corpus est omne fugiendum? Ego dico beatas animas incorruptibilia corpora semp habituras. Tu qui dicis: corpus oĩe fugiendum: occide mundũ. Tu dic: vt fugiã de carne mea: fugiat Iuppiter tuus de celo ⁊ terra. Qđq; inuenim⁹ eundẽ platonẽ magistrũ istorũ oĩm in libro quodã suo quẽ scripsit de cõstitutione mundi: inducere deũ factorẽ deorũ: facientẽ scilicet deos celestes: stellas omnes: solẽ ⁊ lunã. Dicit ergo deũ opificeꝫ deorũ celestiũ: dicit ipsas stellas habere aĩas intellectuales que intelligũt deũ ⁊ corpa visibilia que cernunt. Dico vt intelligatis: Sol iste qui videt: nõ videret nisi corpus esset. Docveruꝫ est. Stella vlla vel luna nõ videret nisi corp⁹ esset verum dicit. Ideo dicit ⁊ apl's: Et corpa celestia: ⁊ corpa terrestria. Et sequit: Alia glia celestiũ: aliaꝫ terrestriũ. Et rursus dicens de gloria celestiũ corporũ apl's adiũxit ⁊ ait: Alia gloria solis: alia gloria lune: alia gloria stellarũ. Stella enĩ a stella differt in gloria: sic ⁊ resurrectio mortuoꝝ. Videtis qz pmissa est sanctorũ corporib⁹ claritas: ⁊ diuersa species claritatis qz diuersa sũt merita charitatũ. Sed illi qui dicũt stelle iste quas videtis corpa sunt quidẽ: sed habẽt suas aĩas intellectuales ⁊ sunt dij iterũ de corpib⁹ qz corpa: verũ dicunt
K Sed vtrũ habeant aĩas suas: vt qđ discutio mõ veniam⁹ ad rem. Inducit deus a platone ipo alloqui deos quos fecit de corporali ⁊ incorporali substantia: atq; inter cetera dicere illis. Qm̃ estis orti imortales esse ⁊ indissolubiles nõ potestis Jamad istã vocẽ illi intremiscere poterãt. Quare? Qz imortales esse cupiebãt ⁊ mori nolebãt. Ergo vt eis auferret timorem: secutus adiunxit atq; ait: Mõ tamen dissoluemini: neq; vos vlla mortis fata perimẽt: nec erunt valẽtiora q̃ consiliũ meũ: quod maius est vinculũ ad ppetuitatẽ vestrã q̃ illa quibus colligati estis. Ecce de⁹ securitatẽ dat dijs a se factis: Securitatẽ illis dat imortalitatis: Securitatẽ illis dat q nõ relinquãt globos corporũ suorũ. Certe corpus est omne fugiẽdũ. Quantũ existimo responsum est illis: sicut intelligere potestis: sicut ⁊ nos loqui possum⁹: quantũ hora sermonis pmittit: quantũ capacitas vestra sinit: respõsuꝫ est eis. Jam vero quod ⁊ ipsi dicãt de resurrectione corporũ quasi acute: ⁊ non eis sicut arbitrant etiã nos respondere possum⁹: multũ est vt hodie vobis dicã. Sed qz semel pmisi vobis: per istos dies istam de resurrectione carnis questionẽ esse versandã: ad ea que restant adiuuante domino: ⁊ aures ⁊ corda in crastinuꝫ preparate.

¶ Feria tertia Pasche: Sermo. j. In quo determinat cur Magdalena prima resurrectiõis fuit nuncia. Insup q̃ christũ in corde hospitare plus debemus q̃ in domo.

Sermo cxliiij. A Matth. xxviij. Mar. xvj. Lu. xxiiij. Roma. xij

RE surrectio dñi nostri iesu xp̃i: hodie recitata est: sed de alterõ libro euãgelij qui est fm Lucã. Primo em̃ lecta est fm Matthẽũ: hesterna aũt die fm Marcũ: hodie fm Lucã. Sic habet ordo euãgelistarũ. Sicut em̃ passio ipsius ex omnib⁹ euãgelistis pscripta est: sic dies isti septẽ vel octo durãt spaciũ: vt fm oẽs euãgelistas resurrectio recitet. Passio aũt qz vno die legit: nõ solet legi nisi fm Matthẽũ. Volueram aliqñ vt p̃ singulos annos fm oẽs euãgelistas etiã passio legeret: factũ est: nõ audierunt hoĩes qđ psueuerũt ⁊ turbati sunt. Qui aũt amat lras nõ vult semp esse idiota: oĩa nouit: ⁊ oĩa diligẽter inqrit. Sed sicut cuiq; a deo parata est mensura fidei: sic cõfq; pficit. Nũc attẽdam⁹ quod hodie cũ legerek audiuim⁹. Qaz quod heri cõmendaui charitati vestre exp̃essim⁹: hodie audierim⁹ in fidelitatẽ discipulorũ: vt intelligam⁹ quantũ eius beneficio nobis p̃stitũ est. Si credam⁹ qđ nos audiuimus: vocauit eos: instruxit eos: vixit cũ eis in terra: fecit ante oculos eorũ tanta mirabilia vsq; ad mortuos suscitãdos. Mortuos resuscitauit: carnẽ suaꝫ nõ credebat resuscitare. Venerunt mulieres ad monumentũ: corp⁹ in monumẽto nõ inuenerũt: resurrexisse dñm ab angelis audierũt: femine viris nũciauerunt. Et quid scriptũ est: qđ audistis? Visa sũt ista ante oculos eorum quasi delyramenta. Magna infidelitas cõditionis humane. Qm̃ locuta est eua quod dixerat serpẽs: audita est: cito mulieri creditũ est: feminis vera dicentib⁹ vt viueret xp̃s minus creditũ est. Mõ hoc est quod egit dñs iesus xp̃s: vt pri⁹ illud sexus femine⁹ nũciaret. Qz ergo per sexũ femineũ ceciB Lu. xxiiij. Genũ. iij. dit homo: per sexũ femineũ reparat⁹ est homo: qz vir go xp̃s peperit: femina resurrexisse nũciabat: per feminã mors: per feminaꝫ vita. Sed nõ crediderunt discipuli quod dixerãt femine: delyrare putauerũt: quãdo veritatẽ nunciabãt. Ecce alibi: Duo ambulabant in via ⁊ loquebant secum de his que acciderant in hierusalẽ: de iniquitate iudeorũ: de morte christi: ambulabant fabulantes: ⁊ quasi mortuũ dolentes: resurrexisse nescientes. Apparuit ⁊ ipsis: factus est tertius viator: miscuit cũ eis amica colloquia: oculi eorũ tenebant ne agnoscerent eum. Oportebat em̃ vt melius cor instrueret. Cognitio differt: queritab eis quid inter se loquerent: ⁊ qđ ipse nesciebat illi faterent. Et q̃ audistis: mirari cepẽrunt: qz de re C

Annotatio clara ⁊ tam manifesta velut a nesciente inter rogabant: Tu solus inquit peregrin⁹ es in hierusalem: ⁊ nescis que ibi gesta ordinis ser sunt? At ille dixit: Que? De iesu nazareno qui fuit ppheta potens factis ⁊ dictis. O discipuli: ppheta erat xps dñs ppheta monū huius operis tarum: iudici nomē p̄comis imponit: ad alienigenarū verba deuenerāt. Quid est qđ dixi? Recolite q̄ qñ ipse iesus ait discipulis suis: Quē dicunt hoies esse filiū hoīs? Wat.xvj. Respōderūt opiniones alienas: Alij dixerūt q̄ helias es: alij q̄ iohānes baptista: alij q̄ hieremyas: aut vnus ex ppheti⁹. Verba ista alienorū erant: non discipulorū. Ecce ad ista verba discipuli venerūt. Nūc ergo vos quē me esse dicitis? Respōdistis mihi opiniones alienas: fidē vestrā volo audire. Tunc petrus vnus p̄o oībus: Tu es christus filius dei viui. Nō quicūq; vnus ex ppheti⁹: sed fili⁹ dei viui: adimpletor ppheta ⁊ creator angelo⁹. Tu es christ⁹ fili⁹ dei viui. Audiuit qđ decuit eū audire ex hac voce ⁊ tali voce. Beat⁹ es simon bariona: q̄ nō tibi reuelauit caro ⁊ sanguis: sz pater me⁹ qui in celis est. Et ego dico tibi: Tu es petr⁹ ⁊ sup hanc petrā edificabo ecclesiā meā: ⁊ porte inferi nō p̄ualebunt aduersus eas. Tibi dabo claues regni celorū: ⁊ quecūq; solueris sup terrā: soluta erunt ⁊ in celo: ⁊ quecunq; ligaueris sup terrā ligata erūt ⁊ in celo. Fides hoc meruit audire: nō homo. Maz ipse homo qđ Pō.cxv. erat nisi quod ait psalmista: Dis homo mendax? Deniq; cōtinuo post hec verba denūciauit eis passionē suam ⁊ mortē. Expauit petrus ⁊ ait: Absit a te dñe: nō fiet istud. Tūc dīs: Wat.xvj. Redi post me sathanas. Petrus sathanas: vbi sunt illa verba: Beatus es simon bariona? Nunquid beatus sathanas? Beatus de deo: sathanas de hoīe: Deniq; ipse domin⁹ exposuit quare illū dixerit sathanā. Nō em̄ sapis que dei sunt: sed que sunt hoīs. Vnde tūc beat⁹? Qz nō tibi reuelauit caro et sanguis: sed pater me⁹ qui est in celis. Vnde postea sathanas Non sapis que dei sunt: que qñ sapueras beatus eras: sed sapis que hoīs sunt. Ecce quō alternabat anima discipulorū q̄si ex ortu ⁊ occasu: mō stabat: mō iacebat: mō illuminabat: mō tenebrabat: qz de deo illumiabat: de suo tenebrabat. Unpō. xxxiij. illuminabat? Accedite ad eū ⁊ illuminamini. Unde tenebraIoh̄ā. viij batur? Qui loquit mendaciū de suo loquit. Filiū dei eū dixerat ⁊ timebat ne moz̄erek cū filiⁿ dei esset. Nisi ille venisset vt Joban.j. moz̄erek: nos vnde viuerem⁹? Unde nos habem⁹ vitā: inde ille habuit mortē. Jp̄m euangeliū attende: In p̄ncipio erat verbū: ⁊ verbū erat apud deū: ⁊ deus erat verbū. Quere ibi mortem? Ubi? Unde? Quomodo? Erat verbū: verbū apud deū: deus verbū. Si inuenis ibi carnē ⁊ sanguinem: inuenis mortē: ergo ille verbū. Unde illi mors? A nobis hominibus in terra positis mortalib⁹: corruptibilib⁹: peccatorib⁹. Uñ vita? Non erat illi vnde haberet mortē: nō eramus nos vnde haberem⁹ vitā: Accepit ille mortē de nostro: vt daret nobis vitā de suo. Quō ille mortē de nostro? Uerbū caro factū est ⁊ habitauit in nobis. Accepit hīc a nobis qđ offerret p̄o nobis Uita aūt vnde nobis? Et vita erat lux hoīm. Ipse nobis vita: nos illi mors. Sed qualis mors? Dignatione nō cōditiōe Joh̄ā.x. q̄ dignat⁹ est: q̄ voluit: q̄ misert⁹ est: Potestatē habeo ponēdi aiam meā: ⁊ iterū sumēdi eam. Hec petr⁹ nesciebat: qñ audita morte dñi expauit. Sz ecce iā dixerat dīs moriturū se: ⁊ resurrecturū tertia die: Factū est qđ p̄dicabat: ⁊ nō credebant qđ audierant. Ecce iam triduum est ex quo ista facta Lu.xxiiij. sunt: ⁊ nos putabam⁹ q̄ ipse erat redēptur⁹ israel. Sperabatis: iā desperat⁹: de spe cecidistis: leuat vos qui vobiscū ambulat. Discipuli erant: ip̄m audierāt magistrū: nouerāt ip̄m ab illo instructi erant ⁊ nō potuerūt imitari ⁊ habere fidez latronis pendētis in cruce. Sed forte aliqui vestrū nescīt qđ dixi de latrone: nō audiēdo passionē ip̄m omnes euāgelistas Lu.xxiij. Iste em̄ euāgelista Lucas narrauit qđ dico: q̄ duo latrones crucifixi sunt cū xp̄o: dixit⁹ hoc Matthe⁹: Sed vnus eor⁹ latronū qui insultauit dño: ⁊ alter eorū qui credidit xp̄m: Matthē. Matheus nō dixit: Lucas dixit Recolamus fidē latronis quaz xxvij. nō inuenit christus post resurrectionē in discipulis suis. Pēdebat in cruce christ⁹: pēdebat ⁊ latro. In medio ille: illi alterib⁹. Insultat vnus: credit alter: iudicat medi⁹ ille. Ille em̄ qui insultabat hoc dixit: Si filius dei es libera te. Et ali⁹ ad illū: Tu nō times deum. Si nos p̄opter facta nostra meritoLu.xxiij. patimur: ip̄e quid fecit? Et cōuersus ad eū: Memēto inquit mei dñe dum veneris in regnū tuū. Magna fides: huic fideiquid addi possit ignoro. Titubauerūt qui viderūt xp̄m mortuos suscitantē: credidit ille quē videbat secū in ligno pendētē. Qñ illi titubauerūt: tunc ille credidit. Qualē fructuz christus de arido ligno p̄cepit? Quid em̄ dīs dixerat: Amē dico tibi hodie mecū eris in paradiso. Tu differs te: ego agnosco te. Quando hoc speraret latro: adduct⁹ de latrocinio ad iudicem: a iudice ad crucē: de cruce ad paradisum. Deinde ipse attendens merita sua nō dixit: Memento mei vt liberes me hodie: sed cū veneris in regnū tuum: tunc memor⁹ mei esto: si mihi tormēta debenk: vel quouscz veneris in regnū tuuz. Et ille: non sic inuasisti regnū celorum: vim fecisti: credidisti: rapuisti: hodie mecū eris in paradiso. Nō te differo. Tante fidei hodie reddo qđ debeo. Latro dicit: Memento mei dñe cuz veneris in regnū tuū: Nō soluz credebat resurrectionē: sz etiā regnaturū: Pendenti crucifixo cruenti ligno horrenti: cum veneris inqt in regnū tuū: ⁊ illi: nos sperabam⁹. Ubi latro inuenit: discipulus p̄didit. Deinde iaz charissimi magnū sacramētū: quod cognouim⁹: audite. Ambulabat cū illis: su Lu.xxiiij. scipit hospitio: panē frangit ⁊ cognoscit. Et nos nō dicamus q̄: xp̄m nō cognouim⁹. Nouim⁹ si credim⁹. Uerū est: Nouimus si credim⁹: habem⁹ si credimus. Habebant illi xp̄m cō uiuio: nos int⁹ in animo: Plus est xp̄m habere in corde q̄z in domo. Cor em̄ nostrū interius nobis est q̄z sit domus nostra. Jam vero vbi debet eū fidelis agnoscere? Agnosc⁹ it qui fidelis est: qui aūt catheczminus est ignorat: Sed tanuā contra eum nemo claudat: vt nouerit. Hesterna die admonui charitatē vestraz: quia resurrectio christi est in nobis si bene viuamus. Si vita nr̄a mala moziak: ⁊ quotidie noua, pficiat. Abū dant hic penitentes. Qñ illis imponit manus: fit ordo lōgissimus. Orate penitētes: ⁊ eunt orare penitētes. Quomō penitet qđ fit: si penitet nō fiat. Si aūt fit: non nomē erat: crimē manet. Aliqui ipsi sibi penitētie locū petierunt: aliqui excōmunicati a nobis in penitētie locū redacti sūt: nolsit inde surgere: quasi electus sit loc⁹ penitentiū. Qui debet esse loc⁹ humilitatis: sit locus humilitat⁹. Uobis dico qui vocamini penitentes ⁊ nō estis. Uobis dico. Quid vobis dicaz? Laudo vos: in hoc nō laudo: sed gemo ⁊ plango. Et quid faciā frēs imutate vitam in meli⁹. Murate qz finis incertus est. Omis homo cū casu suo ambulat. Quid differtis bene viuere: cum putatis qz longa erit vita? Longā vitā putatis: ⁊ mortē subita neā nō timetis. Sed ecce longa sit: Et quero vn̄ penitentē: ⁊ nō inuenio. Qñ meli⁹ bona longa q̄z mala vita erit? Longam cenā malā ferre nemo: longā vitam malā oēs habere vo sunt. Utiq; si grande qđ viuim⁹ bonū sit ip̄m grande. Quid em̄ vis mali dic mihi in omnib⁹ actib⁹ tuis: cogitationibus cupiditatib⁹? ? In terrā nō vis segetem malā: nō vis vtiq; malam sed bonā arborem: equū: seruuz: bonū amicū: bonū filiū vxorem bonā. Et quid hec magna cōmemorē: quādo nō vis vestē malam habere: sed bonā: caligam postremo ipsam non vis nisi bonā? Aut da mihi aliqđ te velle quod maluz est: nec te velle aliquid bonū. Puto villā malam nō vis: sed bonā: solam animā malā vis? Quid te offendisti? Quid de te tuipse male meruisti? Inter bona tua non vis esse malū nisi te soluz Puto: qz dico quod soleo: ⁊ facitis quod soletis. Ego corazdeo excutio vestimenta mea. Timeo ne mihi imputet⁹ qz non dico: officiū meū impleo: fructuz vestrū quero: de bonis opibus vestris gaudium habere volo: non pecuniam. Non enim qui bene viuit diuitez me facit: ⁊ tamen diuitie mee non nisi spes vestra est: in christo gaudium meū: solatiuz meū: ⁊ respiramentū periculorū in his tentationib⁹ nullum est nisi bona vita vestra. Obsecro vos fratres si obliti estis vestri: miseremini tamen mei.

¶ Eodem die: de resurrectione domini: Sermo ij. In quo dicit q̄ resurrectioni christi nemo credat nisi quod de se credi voluit christus.

De resurrectione dñi quod sequebatur in euāgelio Ser.cxlv. fm Lucam: hodie terminatū est: vbi audiuimus A apparuisse dominū in medio discipulorū suorum discrepantiū ⁊ non credentium. Tam vero inopinatum fuit ⁊ incredibile: vt nec videntes viderent. Uidebāt enim viuū quē planxerant mortuū: videbāt in medio sui stātem quem doluerant in cruce pendentē. Uidebant ergo: q̄ suis oculis nō credebāt: vt verum viderent: falsum putabāt. Estimabāt sicut audistis se spūm videre. Quod postea credi- Lu.xxiiij.

derunt de christo pessimi heretici: primus hoc crediderunt tu
bãtes apostoli. Sũt em̃ hodie qui nõ credũt carnẽ habuis-
se xp̃m: qz t partũ virginis destruũt t nolũt eum natum ex fe
Johan.j. mina credere. Et verbum caro factũ est: Prorsus a sua fide vel
potius a sua infidelitate: totã istã dispensationẽ salutis nr̃e:
q factus est hõ pro inueniendo hoĩe qui deus fecerat hoĩem
totũ hoc qõ christus in remissionẽ peccatorũ nostrorum verum
Col.ij. nõ falsum sanguinem fudit: t de vero suo sanguine chirogra
phum pctõrũ nostrorum deleuit: hoc totũ heretici damnabiles
euacuare conant: totũ hoc manichei nõ credũt. Ecce loquit
t euãgeliũ: Stabat dñs inter discipulos suos: nondũ credẽ-
tes q resurrexerat. Videbãt eum t putabant se spm̃ videre.
Si nihil mali est credere christũ fuisse nõ carnẽ: si nihil mali
est: dimittant in ista opinione discipuli. Attendite vt intelli-
gatis qõ volo dicere. Dei aũt donet vt dicã: vt sic dicã: quõ
B vos audire expedit. Ecce hoc iẽz repeto. Aliqñ ipsi detesta
biles carnẽ detestãtes: t fm carnẽ viuẽtes: aliqñ hoc dicunt
t sic decipiũt. Qui melius credũt de christo: illi qui dicũt q
carnẽ habuit: an nos qui dicimus: deꝰ erat spũs: t oculis ho
minũ nõ corꝑ sed deus apparebat? Quid est meli⁹: caro an
spiritus? Quid responsuri sum⁹: nisi spm̃ carne esse melioꝛẽ?
Si ergo dicis: Cõfiteris q spũs melior est qm̃ caro. Meli⁹er
go de spiritu sentio: qui eũ spm̃ fuisse dico: non carnẽ. O infe
lix error. Quare ergo spm̃ t carnẽ dico fuisse xp̃m? Tu dicis
spm̃: Ego spm̃ t carnẽ. Nõ tu meli⁹ dicis: sz minus dicis. Au
di ergo totũ quod dico ego: id est catholica fides: t qõ dicit
fundatissima fides t serenissima veritas. Tu qui dicis spm̃
tm̃ fuisse xp̃m: quod est spiritus noster: id est anima nostra:
hoc dicis tantũ fuisse xp̃z. Audi quid dicas: Dico qõ dicas
Erat ipse spũs ex ea natura t substantia vnde noster est spi
ritus. Quãtomin⁹ dicas: attẽde. Erat ibi verbum: Tu dicis
humanus spirit⁹ sol⁹. Ego dico: verbũ spũs corꝑ deꝰ t hõ
Si duo nolo dicere isto vtor compẽdio: Deꝰ t homo: t verus
deus t verus hõ. Sz de ipso hoĩe si queris a me. Duo iterum
dico: Anima humana: caro humana. Tu homo es ꝓpter ani
mã t carnẽ: ille xp̃s ꝓpter deũ t hominẽ. Ecce qõ dico. Sed
tu meli⁹ te dicere putas: qz dicis: spũs erat: spũs apparebat
spũs videbatur: spũs in hoĩe ꝓuersabat. Hoc dicis: hoc dixi
hoc putabãt t discipuli. Si nihil malũ dicis: si bonum est qõ
dicis: bonũ erat quod discipuli putabant: Si dñs eos dimit
tit vt sic putẽt: dimittẽdus es t tu. Hoc em̃ credebant qõ t tu
Lu xxiiij. si bonũ est qõ tu credis: bonũ erat qõ illi credebãt. Sed non
erat bonum: Ait illis dñs: Quid turbati estis: t cogitatiões
ascendũt in corꝺ vestrũ? Cogitatiões iste terrene sunt. Si em̃
celestes essent descenderẽt in corꝺ: nõ ascenderẽt. Quare enim
dicit nobis: Sursum corꝺ vestrũ: nisi vt terrene cogitationes
nõ ante se inueniant corꝺ nostrũ quod sui sum posueram⁹? Er-
C go qd turbati estis: t cogitationes ascẽdũt in corꝺ vestrũ? Vi
dete manus meas t pedes meos: palpate t videte. Parũ est
vobis attẽdere: Man⁹ mittite: si parũ est attẽdite. Nec suffi
ciat attẽdere: palpate: Nec tangere solũ dixit: sed palpate et
cõtrectate. Probent sibi man⁹ vestre si mẽtiunt oculi vestri
palpate t videte: oculos t manus habete. Quid palpate: t qd
videte: qz spũs carnẽ t ossa nõ habet sicut me videtis habe-
re. Errabas cũ discipulis: Corrigere cũ discipulis. Humanum
est: concedo. Putatis spm̃ xp̃m: hoc t petrus: hoc t ceteri qui spm̃ putauerũt se videre: sed in isto errore nõ remãse-
runt: vt scias prorsus hoc fuisse in corꝺib⁹ eoꝝ: medicus non
dimisit: accessit: medicamentũ adhibuit: vulnera in corꝺib⁹
videbat: t vnde vulnera corꝺiũ curaret in corꝑe cicatrices fe
rebat. Si ergo credam⁹: scio qz creditꝫ sic: sz ne forte in agro
isto dñi sit herba mala: etiã cos alloquor quos nõ video. Ne-
mo credat de christo: nisi qõ de se credi voluit christ⁹: Vtiq̃
nobis expedit vt credam⁹ quod credi de se voluit: qui nos re
demit: qui salutẽ nostrã que fuit: qui ꝓ nobis sanguinẽ suũ
fudit: qui ꝓ nobis qõ nobis nõ debebat: attulit: hoc crede-
mus qõ xp̃s est filius deꝰ: verbum deꝰ. Quid est verbum deꝰ?
D De verbis dñi Ser. xxxviij.c. Quod dicere nõ potest verbũ hoĩs: hoc est verbũ deꝰ. Quer
a me: quid sit verbũ deꝰ? Si tibi vellẽ dicere quid sit verbum
hominis: nõ explico: fatigor: hesito: succũbo: nõ possum ex
plicare vim verbi humani. Ecce anteq̃ dicam vobis: qõ vo
lo dicere iam verbũ est in corde meo: nondũ a me dictũ est: t
apud me ẽ: Dicit a me t peruenit ad te t nõ recedit a me: In
tẽditis vt audiatis verbũ a me: mẽtes vestras pasco cum lo-

quor. Diuiderit⁹ inter vos cibũ si afferrem vẽtrib⁹: nec tot⁹
peruenire⁹ ad singulos. Sed quãto plures estis: tanto in plu
ra frusta quod ponerẽ diuideretis: t tanto min⁹ quisq̃ acci-
peret: quãto maior esset multitudo accipientiũ. Modo autẽ
cibum attuli mẽtib⁹: Dico accipite: sumite t comedite. Acce
pistis: comedistis: et nõ diuisistis. Quicquid loquor: t oĩb⁹
totũ est: t singulis totũ est. Ecce quõ nõ potest satis explica-
ri quantã vim habet hoĩs verbum: t dicitis mihi: quid est ver
bũ dei? Verbũ dei pascit angelorũ tot milia. Mente em̃ pa-
scunt: mente replent. Implet angelos: implet mundum: iplet
virginis vtẽrum: nec ibi spaciat: nec hic angustat. Quid est ver
bũ dei? Ipse breuiter de se dicit: sz magnũ est qõ dicit: Ego Johã.x.
t pater vnũ sum⁹. Nolo murmures verba appẽde. Quid q̃ ?
Plura verba de vno verbo nõ sufficiũt explicãdo verbũ. Er
go qõ nõ potest explicari verbũ: caro factũ est t habitauit in Johan.j.
nobis. Suscepit totũ quasi plenũ hoĩem: animã t corꝑ ho E
minis. Et si aliqd scrupulosi⁹ vis: animã t carnẽ habet t pe
cus. Cũ dico animã humanã t carnẽ humanã: totã aiam hu
manã accepit. Fuerũt em̃ qui hinc heresim facerẽt t dicerẽt
q anima xp̃i nõ habuit mentẽ: nõ habuit intellectum: nec ha
buit rationẽ: sed verbũ dei illi fuit ꝓ mente t ꝓ intellectu
t ꝓ ratione. Nolo sic credas. Totũ redemit qui totũ crea-
uit: totũ suscepit: totũ liberauit verbum. Ubi mens hoĩs t in-
tellectus: ibi anima viuificans carnem. Caro vera t integra
erat ibi: peccatum solum nõ erat ibi.

¶ Eodem die de eo quod scriptũ est in euãgelio fm Marcum: Post hec autẽ duobus ex his am bulantibus apparuit in alia effigie rc̃. Dicitq̃ eucharistiã ibi percepturam vbi t vita eterna. Mar.xvj.

Sermo.iiij.

Hodierno die iam ecce tertio audiuim⁹ ex euãge- Ser.clvj.
lio dñi nostri resurrectionẽ: quẽadmodũ mevobis A
locutum esse meminist⁹: qm̃ hoc moris est: vt fm
omnes euãgelistas resurrectio dñi recitet. Marci
euãgeliũ est: quod mõ cũ legeret audiuim⁹. Marcus autem
meruit istã dispensationẽ: cũ in numero illorũ duodecim nõ
fuisset: quẽadmodũ t Lucas. Nam cũ sint quattuor euange
liste: Matthe⁹: Johãnes: Marcus t Lucas: duo sunt ex il
lis duodecim aplis: id est Matthe⁹ t Johãnes. Sed illoꝝ
prẽcessio in fecunda nõ fuit: vt cõsequẽtes comites nõ habe-
rent. Marcus t Lucas aplorum nõ pares: sz suppares fuerũt
Ideo iam voluit spũssanctus etiã ex his qui inter duodecim
non fuerunt eligere ad euãgelium ꝓscribendum duos: ne pu
tarek gratia euãgelisandi vsq̃ ad apostolos pueniss⁹: t in il-
lis fontem gr̃e defeciss⁹. Cũ em̃ dicat dñs de spiritu suo: t de Johã. iiij.
verbo suo qõ si quis ꝓceperit digneq̃ habuerit: fiet in eo fons
aque salientis in vitam eternã: fons vtiq̃ manãdo se indicat
nõ remanãdo. Per apostolos puenit gratia ad alios: t missi
sunt euangelizare: qm̃ qui vocauit primos: ipse vocauit se-
cundos: ipse vocauit etiam vsq̃ ad nouissimum⁹ temꝑ corꝑus
vnigeniti sui: id est ecclam toto orbe diffusam. Quid ergo au B
diuim⁹ marcũ dicentẽ? Et apparuerit dom⁹ in via duob⁹
sicut dixit lucas: cuius euangeliũ heri audiuimus. Appa- Mar.xvj.
ruit inquit duobus in alia effigie. Lucas autem hoc ipsum
alijs verbis dixit: sed ab eade sententia nõ deuiauit. Lucas
em̃ quid dixit? Tenebant oculi eorum: ne eum agnoscerent. Lu.xxiiij.
Marcus quid dixit? Apparuit eis in alia effigie. Qõ ille di-
xit: Tenebant oculi eorũ ne eum agnoscerent: hoc iste dixit
In alia effigie. Alia em̃ effigies visa est: retẽtis oculis nõ ap
parẽtis. Quid ergo fratres: qm̃ lucas dixit: quod credo vos
de lectione hesterna recẽtissime meminisse: qõ cũ benedictũ
frangeret panẽ: aperti sunt oculi eorum? Ergo clausis ocu-
lis in via cũ illo comitabant: t poterant scire vbi gressus po-
nerent: si clausos oculos haberẽt? Aperti sunt ergo ad cogni-
tionem: nõ ad visionẽ. Dom⁹ itaq̃ noster iesus christ⁹: an-
te panis fractionẽ ignotus loquit cum hominibus: in panis
fractione cognoscit: qz ibi percipit vbi vita eterna percipit.
Hospitio suscipit: qui domũ parat in celo. Ait em̃ fm euãge- C
listam iohannẽ: Multe mãsiones sunt apud patrẽ meũ: alio Joh. xiiij.
quin dicerem vobis: ibo parare vobis locũ. Sed si ierot pa
rauero: iterũ veniens assumam vos. Hospes in terra esse vo
luit dom⁹ celi: peregrinus in mundo: per quez fact⁹ est mũ
dus. Hospes esse dignat⁹ est: vt tu haberes suscipiẽdo bene-

Annotatio dictionē:nō q; ille indigebat:cū hospes intrabat. Helias sanctus numeralis ctū fames tpe p cozuū dñs pascebat:t quē psequebant boies ordinis ser ei seruiebant aues. Afferebat seruo dei cozuus mane panes monū humanorum ad vesperā carnes. Nō indigebat ergo ille quem deus minister operis stris auib⁹ pascebat:t tñ q̄ us helias nō indigeret:mittit ad viduam sareptanā:t dicit ei:Vade:illa vidua pascet te. Decreverat ei de⁹:vt ad viduam mitteret? Sed si deus seruo suo sine humano ministerio semp preberet panē:vidua vnde haberet mercedē? Mittit ergo non indigens ad indigentē:nō esuriens ad esurientē:t dicit ad eam: Vade t affer mihi pusillum vt manducē. Illa modicum habebat qō consumptura erat:t moriendo defectura. Respondit:quantuz haberet: pphete intimauit:t ait illi ,ppheta:Vade pri⁹ affer mihi. Illa nō dubitauit sed obtulit. Obtulit refectionē:sed meruit benedictionē. Benedixit sanctus helias hydriā farine:capsacem olei. Illud in domo repositū erat p̄sumēdū:t illud oleū in palo pendebat finiēdū. Accessit benedictio:t vasa illa thesauri facti sūt. Lagūcula olei facta est fons olei:farina paruа

D vberrimas segetes supauit. Si helias nō indigebat xp̄s idigebat? Jō frēs mei admonet nos scp̄tura sctā:q; plerūq; seruos suos quos potest pascere de⁹:ideo facit indigētes:vt inueniat operantes. Nemo supbiat:q; dat pauperi:christ⁹ paupfuit. Nemo supbiat:q; hospitē suscipit:xp̄s hospes fuit. Melior est suscept⁹ q̄ suscipiens:dignior accipiēs q̄ tradēs. Qui accipiebat cuncta possidebat:qui dabat ab illo cui dabat acceperat quod dabat. Nemo ergo superbiat fratres mei quādo dat pauperi:non dicat in animo suo:Ego do:ille accepit. Ego suscipio:ille indiget tecto. Forte quē suscipis iust⁹ est: ille indiget pane:tu veritate. Ille tecto:tu celo. Ille indiget pecunia:tu iustitia. Fenerator esto:eroga q̄ recipias:noli timere:ne te feneratorez iudicet deus. Prorsus esto fenerator:sed de⁹ tibi dicit:Quid vis? Fenerari vis. Quid est fenerari? Vin⁹ dare t plus accipere. Ecce mihi da:ego accipio minus:t do plus. Quē queris cui des:vnde crescat pecunia tua:Hominē queris:quando accipit gaudet:quādo reddit plorat. Et accipiat precak:ne reddat calumniak. Da quidē t homini:t noli te auertere ab eo qui mutuū petit. Sz tu dedisti:nō plorat cui dedisti:t si hoc prsuz q̄ datur⁹ est:vel quod accipit exigit:forte ad manū nondū habet:pertulisti petentē:expecta habentē:cū habuerit reddet tibi. Sz auar⁹ es:dicit tibi de⁹: Me cōueni:ego filiū diuitez:pauperē p̄pter te

E ij.Cor.viij feci. Propter nos em̄ paup factus est cū dives esset. Aurum queris:ille fecit. Familiā queris:ille fecit. Pecora quer[:ille fecit. Possessiones q̄ris:ille fecit. Argentuz queris:ille fecit. Quid queris tm̄ que fecit? Ipsuz accipe qui fecit:cogita

Johan.j. quēadmodū te dilexit. Oīa per ip̄m facta sunt:t sine ipso factū est nihil. Oīa per ip̄m:t ipse inter omnia. Qui fecit hoiez factus est homo:fact⁹ est q̄ fecit:ne periret q̄ fecit. Qui fecit oīa:fact⁹ est inter oīa. Attende diuitias:Quid dit⁹ eo p quē facta sunt oīa? Et tñ ille cum dives esset:mortalē carnez

Luce.ij. accepit in vtero virginis. Infans natus est:pannis infantilibus inuolut⁹ est:in p̄sepio positus est:patiēter expectauit etates:patiēter tpa ptulit:per quē facta sūt tempora. Surit: vagiuit:infans apparuit. Sed iacebat et regnabat:a matre nutriebat:t ab angelis nunciabat:t stella fulgēte declarabatur. Tales diuitie:talis paupras:diuitie vt crearer is:pauF tas vt restitueremur. Quod ille ergo paup susceptus est hospitio q̄si paup:dignatio fuit suscipient[:nō miseria egent[. Forte dicis tibi:O beati qui meruerūt xp̄m suscipe. Si ego tunc

Lu.xxiiij. fuissez:O si vn⁹ fuissem de duobus illis quos inuenit in via. Tuesto in via:nō deerit hospes christ⁹. Putas em̄ iaz nō tibi licere suscipere xp̄m? Unde inquis licet? Jam resurgens manifestat⁹ ē discipulis suis:ascēdit in celū:ibi est ad dexteram patris:nō est ventur⁹ nisi in vltimo seculo ad iudicandū

Wat.xxv. vivos t mortuos. Et tur⁹ est aūt in claritate:nō in infirmitate:datur⁹ regnū:nō quesitur⁹ hospiciū. Quādo dabit regnū excidit tibi quod dictur⁹ est:Cum vm ex minimis meis fecistis:mihi fecistis? Ille dives:egens est vsq; in finem seculi.

Act.ix. Eget prorsus:nō in capite sed in membris suis:vbi dolebat quando dixit:Saule saule quid me persequeris? Obsequamur ergo christo. Nobiscum est in suis:nobiscuz est in nobis

Matth. xxviij. nec frustra dixit:Ecce ego vobiscuz sum vsq; ad consummationē seculi. Nec faciendo agnoscimus christū in bonis opibus:nō corpore sed corde:non oculis carnis sed oculis fidei.

Quia vidisti:credidisti:ait cuidā discipulo suo incredulo:q̄ Johā.xx. dixerat: Nō credo nisi tetigero:Veni tange:t noli esse incredulus:Tetigit t clamauit:Dñs meus t deus me⁹. Quia vidisti credidisti:ipsa est tota fides tua:q; credis quod vides: laudo eos qui nō vident t credunt:q; cū viderit gaudebunt.

¶Eodē die:de Resurrectione corpoz̄ contra gentiles:In quo introducit quomodo homines credere solent quod vident:quod vero nō vident difficulter credere. Sermo.iiij.

Sermo cxlvij. A

Jebus his sanctis resurrectionē dñi dedicatis q̄z ruz donante ipso possumus de carnis resurrectione tractem⁹. Hec em̄ fides est nostra:hoc donuz in dñi nostri iesu xp̄i nobis carne p̄missuz est:t i ipso p̄cessit exemplū. Voluit em̄ nobis q̄ p̄mittere in fine nō solū p̄nūciare:sed etiā demonstrare. Illi quidē qui tūc fuerunt cum illū viderēt:t cum expauescerent:t spm̄ se videre crederent:soliditatē corpis tenuerūt. Locut⁹ est em̄ nō solum verbis ad aures eoz̄:sed etiā specie ad oculos eoz̄:parūq; erat se p̄bere cernendū:nisi etiā offerret ptractandū atq; palpādum. Ait em̄: Quid turbati estis t cogitationes ascendūt in

Lu.xxiiij. corvestrū? Putauerūt em̄ se spm̄ videre. Quid turbati estis inquit t cogitationes ascendūt in cor vestrum? Videte manus meas t pedes meos: Palpate t videte:q; spirit⁹ ossa et carnē nō habet sicut me videtis habere. Contra istā euidentiā disputabāt hoies. Quid em̄ aliud facerent hoies qui eā q̄

B sunt hoium sapiūt:q̄ sic disputare de deo cōtra deum? Ille em̄ de⁹ est:isti hoies sunt. Sz deus nouit cogitationes hoīm

Psā.xciij. q̄m vane sunt. In homine carnali tota regula intelligendi est cōsuetudo cernēdi. Quod solent videre credūt:quod nō solēt nō credūt. Preter cōsuetudinē facit deus miracula:q; deus est. Maiora quidē miracula sūt tot quotidie hoies nasci qui non erant:q̄ paucos resurrexisse qui erant:t tamē ista miracula nō p̄sideratione comprehēsa sunt:sed assiduitate viluerunt. Resurrexit christ⁹:absoluta est res. Corpus erat:caro

Matth. xxvij. erat:pependit in cruce:emisit animā:posita est caro in sepulchro. Exhibuit illaz viuam:qui viuebat in illa:Quare miramur? Quare nō credim⁹? Deus est qui fecit. Cōsidera auctorē:t tolle dubitationē. Querūt ergo hoies vt̄z corruptio ista corporis quā sentiunt in carne sua:futura sit in resurrectione mortuoz? Dicim⁹ nō futurā. Respōdēt nobis:Si corruptio nō erit:quare māducabik? Aut si nō māducabik :quare post resurrectionē dñs māducauit? Nō euāgeliū cuz legerek audium⁹?:q; cū exhiberet se viuū oculis manibusq; discipulorūsuoz̄:parum illi visuz est ad demonstrandā euidentiā corporalē:sed addidit:Habetis hic aliq̄d q̄ manducek? Et ob

Lu.xxiiij. tulerūt ei partem piscis assi t fauū mellis:manducauit t reliquias dedit eis. Dicik em̄ nobis:Si corruptio corpis nō resurget:quare māducauit dñs xp̄s? Legistis q; māducauit: nunquid legistis:q; esuriuit? Q̄ māducauit iesus:potestatis fuit:nō egestatis. Si desideraret māducare:egeret. Rursus si māducare nō posset:min⁹ valeret. Nunq̄d et angeli q̄ſ

Gen. xviij Tobie.xij susceptiſunt hospitio a patrib⁹ nostris nō māducauerūt:t tñ corruptibiles nō fuerunt? Rursus dicunt: Resurgent vitia q̄ erant in corpe humano cū quib⁹ morik homo? Respondem⁹ Nō resurgent vitia:Et dicik nobis:Quare ergo dñs cuz suorum vulnerū ci catricib⁹ resurrexit? Quid adhuc dicim⁹:nisi q;t hoc potestatis fuit nō necessitat[. Sic resurgere voluit sic voluit quibusdā dubitantib⁹ exhibere in illa carne cicatrices vulneris:vt sanaret vulnus incredulitatis. Adhuc disputāt⁹ quer ūt a nobis: Paruuli qui moriunk:paruuli resurrecturi sunt an etas erit plena reuiuiscentiū quoz̄ erat parua

C morientiū? Hoc quidē in scripturis definitū nō inuenimus Incorruptibilia corpa t imortalia resurrectura ,p̄missa sunt Sed si parua etas reddik: si statura pusilla reuocak:nunq̄d t propterea infirmitas reuocak? Si parui erunt:nunquid iacebunt t ambulare nō poterūt? Credibilius tamen accipik t probabili⁹ t rationabili⁹ plenas etates resurrecturas:vt reddatur munere q̄ accessurū erat tempore. Nec em̄ redditurі sumus senectā resurrecturā anhelam t curuā. Postremo corre

D ptionē tolle:t quod vis adde. Sed inquis: Quō erit terrenū corpus in celo? Philosophi em̄ gentiū illi valde magni:quorum vobis iam vel insanas certe vel humanas sententias intimaui:quesierūt quippe ista nō spiritu dei sed p̄iectura coz:

dis humani. Hinc maxime faciũt questionẽ: tractant subtiliter de momẽtis ponderũ ꝛ ordine elementorum: ꝛ dicunt q etiã videm⁹ mundũ sic esse dispositum: vt ima sit terra tanq̃ in fundo ei⁹: secunda aqua supfundat terre: tertiꝰ aer veniat quartꝰ ether cuncta cooperiat: Illud elementũ supernuz qđ ether appellant: ignẽ dicũt esse liquidum ꝛ purũ: inde sydera esse formata: ibi nihil posse terrenũ: qm̃ ordo ponderũ nõ admittit. Si dicam⁹ eis nostra corpa in terra esse noua victura ꝛ in celo nõ futura: audaciter ꝛ temere immo infideliter dicimus. Credere em̃ debem⁹ talia corpa nos habituros: vt vbi velim⁹ quando voluerim⁹ ibi simus. Maz si respondem⁹ absoluendã de ordie ponderũ questionẽ: in terra nos esse victu
E ros: de ipso corpe dñi nobis est questio cũ quo ascendit in celum. Audistis qđ de euãgelio modo recens sonuit in auribꝰ
War. xvj. nostris: qz eleuatis manibꝰ suis benedixit eis: ꝛ factuz est vt benediceret eis: recessit ab eis: ꝛ ferebat in celũ christus dñs Qui ferebat in celuz? Dñs xps. Qui dñs christus? Quid em̃ separatur⁹ es hoiem a deo: ꝛ factur⁹ es aliã personã dei: aliã hois: vt iam non sit trinitas sed quaterm̃tas? Quõ tu hõ aia es ꝛ corpus? Et sicut anima ꝛ corpꝰ vnus est homo: ita deus ꝛ homo vnus est christꝰ. Sed verbuz nõ recessit a patre: ꝛ ad nos venit: ꝛ patrẽ nõ deseruit: ꝛ in vtero carnem accepit: ꝛ mũdum rexit. Quid ergo leuatũ est in celũ: nisi qđ sumptũ est de terra? Id est caro illa: corpus illud: de quo loquens ad discipulos ait: Palpate ꝛ videte: qꝛ spũs ossa ꝛ carnẽ non habet sicut me videtis habere. Credamus hoc fratres: ꝛ si argumenta philosophorũ difficile soluim⁹: illud qđ demõstratum est in dño sine difficultate fidei teneam⁹. Illi garriant: nos credamus. Sed nõ potest inquiũt esse terrenum corpus in celo.
Lu. xxiiij.
Quid si hoc velit de⁹? Responde contra deũ ꝛ dic: nõ potest deus. Nonne ꝛ tu quicunq̃ pagan⁹: dicis omnipotentẽ deũ?
xxij. de Ciuitate dei. ca. xxvj. Nonne in libro platonis qđ hesterno die declaraui: legit dixisse deus non factus duos a se factos: Qm̃ estis orti: immortales quidẽ esse: indissolubiles nõ potestis: nõ tñ dissoluemini: neq̃ vlla vos mortis fata periment: nec erũt valentiora q̃ consiliũ meũ: quod maius est vinculũ ad perpetuitatẽ vraz q̃ illa quib⁹ estis colligati? Totũ ad voluntatẽ suaz redegit deus: qui potest ꝛ quod impossibile est. Nam quid est aliud: nõ potestis esse imortales: ꝛ vt nõ moriamini ego facio: nisi ꝛ quod fieri nõ potest ego facio? Volo tamẽ aliquid etiaz de
F diuersitate disputare. Rogo dic mihi: Terra terra ẽ: Aqua aqua est: Aer aer est: Ether est celũ: Et ignis ille liquidꝰ celum est. Quattuor nẽpe ista grauida quasi construxerũt ꝛ edificauerũt mundũ: hoc est ex his quattuor edificat⁹ est mundus. Quod in imo sit: terra est. Qđ desup: aqua. Quod super aquã: aer est. Qđ sup aerem: celũ est: ether est. Quod corpora solida que tenent atq̃ tractant: nõ humida dico que labunt ꝛ fluunt: corpora dico. Tractabilia vnde sunt: Terre deputãda sunt: an aque: an aeri: an etheri? Responsurus es. Terre. Terrenũ ergo corpꝰ est lignũ? Plane terrenuz. In terra nascit: in terra alitur: in terra crescit. Tractabile est nõ fluxibile. Redi mecũ ad illũ ordinẽ ponderꝫ. Terra est in fundamẽto. Ordinẽ sequere. Quid sup terrã? Aqua. Quare lignũ natat sup aquam? Terrenũ est corpꝰ. Si reuoces ad illum ordinẽ ponderũ: sub aqua esse debuit nõ supra. Inuenim⁹ in terra ꝛ lignũ aquam mediã: subter terrã aquã: ꝛ super aquã iterꝫ terram: quandoquidẽ lignũ terra est. Perdidisti illũ ordinẽ tene fidẽ. Ergo terrena corpa inuenta sunt sup elementuz qđ secundũ est in ordine elementorũ qm̃ natãt ligna neq̃ mergũtur. Attẽde aliud qđ plus mirer⁹. Corpa ipsa grauissima tñ terrena mox vt dimissa fuerint sup aquã: cõtinuo demerguntur: ꝛ ad ima profunda pueniunt: sicut est fermũ: postremo sicut est plumbuz. Quid em̃ plumbo graui? Accedit tñ manꝰ artificis ad plumbũ: facit inde aliquod vas concauũ: ꝛ natat plumbũ super aquaz. Ergo ne nõ de⁹ dabit corpi meo: quod
G dat artifex plumbo? Deinde aquã ipam vbi ponitis? Redite ad ordinẽ elementorũ. Certe respondebitis: q aqua sit super terram. Quare ergo anteq̃ in terrã currat: pendent in nubibus flumina? Reuoca nũc cõsiderationẽ tuã ꝛ cogitationẽ ad ea que dicturus sum: si dño adiuuãte explicare potuero. Quid facilius mouet: quid velocius agitat: grauiꝰ corpꝰ an leuius? Quis nõ respõdeat leuꝰ? Leuiora em̃ corpa facilꝰ mouent: velocius aguntꝫ grauiora difficilius atq̃ tardius. Certe regulam fixisti: certe considerasti: ꝛ circũspectis oibꝰ respondisti: qz facilꝰ mouent ꝛ agunt velocius corpa leuiora q̃ grauiora. Ita est dicis. Responde ergo mihi: Quare leuissima aranea tarde se mouet: ꝛ grauis equus velociter curit? De ipis hoibus loquar: maiꝰ corpꝰ hois grauius est: breuius corpꝰ qđ minus habet põderis leuiꝰ est. Ita vo est: sed alius portet. Si aũt ipse homo corpꝰ suũ portat: validus curit: macer languore vix ambulat. Appende macrũ ꝛ robustũ hoiem: illũ languore vix paucas libellas appendentẽ: illũ salubritate corpis multa pondera in carne sua gerente. Tẽpta tu ambos tollere: grauis est validus: leuis est maciens. Recedat portator: appareat ambulator: ipos dimitte sibi: ferãt corpa sua: video validũ robustũq̃ currentẽ. Si hoc valet sanitas: imortalitas qđ valebit? Dabit ergo de⁹ mirã facilitatẽ
H mirã leuitatez. Nõ sine causa illa corpa spiritalia nuncupata sunt: nõ ideo dicta sunt spiritalia: qz erunt spũs nõ corpa. Nã ista que mõ habem⁹ dicunt aialia corpa: ꝛ tñ aie non sunt sed corpora: sic illa spiritalia dicunt: ꝛ tñ nõ sunt spũs: nisi qz ad nutum spũs seruiẽt. Nihil tibi cõtradicit ex te: nihil in te rebellat aduersus te: nõ ibi erit qđ apls gemit: Caro ꝯcupiscit adGal. v.
uersus spm̃: spũs aduersus carnẽ: nõ ibi erit: Video aliã legẽ Roma. vij
in mẽbris meis repugnantẽ legi mentꝭ mee. Hec bella ibi nõ erunt: pax tibi erit: pax pfecta ibi erit. Vbi volueris eris: ꝛ a deo nõ recedes. Vbi voluerꝭ eris: ꝛ quocũq̃ ieris deũ tuũ habebis. De quo beat⁹ eris: semp cũ illo eris. Nemo ergo fallat: nemo argumentet: nemo sua suspitiõe delyret. Quid nob
I promisit de⁹? Venturũ esse certissime teneam⁹. Qñ videbat xps fratres mei: qñ spũs putabat: vt se corpꝰ esse psuaderet: nõ solũ prebebat oculis videndũ: sed etiã manibus cõtrectãdũ. Quiꝰ ad exhibendã fidei veritatẽ in corpe: dignatꝰ est etiã nõ necessitate ꝛ potestate cibum sumere. Tñ adhuc illis
Lu. xxiiij. pre gaudio trepidãtib⁹: firmamentũ cordis adhibuit de sanctis scripturꝭ: ꝛ ait illis: Hec sunt verba q̃ locutꝰ suz ad vos cũ adhuc esez vobiscũ: qm̃ necesse est impleri oia q̃ scripta sunt in lege moysi: pphetꝭ ꝛ psalmis de me. Tũc aperuit illis sensuz: sicut euãgeliũ loquit qđ mõ lectũ est: vt intelligerent scripturas: ꝛ dixit eis: Qz sic scriptũ ẽ: ꝛ sic oportebat xpm patiꝛ resurgere a mortuis tertia die: ꝛ predicare in noie eius penitẽtiaz in remissionẽ pctoꝝ poẽs gentes: incipientib⁹ ab hierosolymis. Illud nõ vidim⁹: sed hoc videm⁹. Qñ ista ꝓmittebant nondũ videbant. Apls xpm psentẽ videbãt: ꝛ toto orbe terraꝝ diffusam ecclam nõ videbãt. Videbãt caput: ꝛ de corpe credebãt: habem⁹ vices nras: habem⁹ gram dispensationis ꝛ distributiõis nre ad credendũ certissimis documentꝭ: ꝛ panobis in vna fide sunt distributa. Illi videbãt caput ꝛ credebant de corpore: nos videmus corpus credam⁹ de capite.

¶ Feria quarta Pasche: de eo qđ scriptuz est in euãgelio ſm Johannẽ: Manifestauit se iterũ iesus ad mare tyberiadis ꝛc. Quod quodcq̃ euangelij verbũ significet declarat. Sermo. j.

Sermo cxlviij. A Thodie lectio recitata est de his q̃ facta sũt post resurrectionẽ dñi: ſm euãgelistã iohãnẽ. Audiuit nobiscũ charitas vra dñm iesum xpm ad mare tyberiadis ostẽdisse se discipulis suis: Et qui eos tã
Johã. xxj. fecerat piscatores hoiz: inuenit eos adhuc piscatores piscũ. Per totã noctẽ nihil ceperũt: viso aũt dño ⁊ eo iubẽte: rhetia mittẽtes ceperũt quantuz numerũ audistis. Vnũq̃ hoc dñs iuberet: nisi aliquid significare vellet: qđ nobis nosse expediret. Quid ergo pro magno potuit ad iesuz xpm ptinere: si pisces capenk: aut si nõ capenk? Sz illa piscatio: significatio nostra erat. Recolam⁹ q̃ vobiscũ duas istas piscationes discipulos factas esse iubẽte dño iesu xpo: vnã ante passionẽ: alterã post resurrectionẽ. In his ergo duab⁹ piscationib⁹ tota figurak ecclia: ꝛ qualis erit in resurrectione mortuorũ. Nõ hz em̃ sine numero multos bonos ꝛ malos: post resurrectionẽ aũt habebit certo numero solos bonos. Recordami ergo pmã piscationẽ: vbi videam⁹ ecclaz q̃lis est isto tpe
Luce. v. Dñs iesus inuenit discipulos suos piscantes: qñ primuz eos vocauit vt seq̃renk eum. Tũc tota nocte nihil ceperũt: Eo aũt viso audierũt ab illo: mittite rhetia. Dñe iquiũt p totã noctẽ nihil cepim⁹: hz ecce i verbo tuo mittim⁹. Miseſt: iubẽte oipotẽte. qđ potuit aliud fieri: nisi qđ ille voluisset? Sz tñ eodem ipo facto: aliqđ nobꝫ vt diri qđ nosse expediat significare dignat⁹ ẽ. Missa sũt rhetia: adhuc dñs nodũ erat passus: nodũ

resurrexerat: missa sunt rhetia: ceperūt tm̄ piscīū vt duo nauigia implerēt: ⁊ ipa rhetia eadē piscīū multitudine scinderent

Marci.j. Luce.v. Tūc illis dixit. Venite ⁊ faciā vos piscatores hoīm. Acceperūt ab illo rhetia ybi dei: miserūt i mūdū tāc̄ i mare ꝓfūdū: ceperūt quādā multitudinē xp̄ianorum cernim⁹ ⁊ miramur Duo aūt illa nauigia: duos populos significabāt: iudeorū ⁊ gentiū: synagoge et ecclesie: circūcisionis ⁊ ꝓputij. Illoꝝ enim duorū nauigiorū tanc̄ duoꝝ parietū de diuerso venientium: lapis angularis est xp̄s. Sed q̄d audiuimus? Ibi ꝓmebātur nauigia ꝓ multitudine: sic fit modo: multi xp̄iani q̄ male viuunt ecclesiā ꝓmūt. Parū est q: ꝓmūt: ⁊ rhetia dirūpunt. Nā si nō essent rhetia scissa: scismata nō essent commissa. Trāseamus ḡ ab ista piscatione quā toleramus: et ad illā veniam⁹. Ardēter optamus: ⁊ fideliter exoptam⁹. Ecce dn̄s mortuus est: sed resurrexit: apparuit ad mare discipulis suis: iubet eos rhetia mittere: Non quomodo cūc̄ intendite

Johā.xxj. Nam in ꝓma piscatiōe non illis dixit. Mittite rhetia i dexteram aut sinistrā. Me soli mali vel soli boni significarent si diceret: in dexterā: ideo nō dixit: vel in sinistrā: q: ꝓmixti erāt capiēdi boni cū malis. Jam mō post resurrectionē q̄lis erit ecclesia audite: discernite: gaudete: sperate: comprehendite. Mittite inq̄t rhetia i dexteram partē. Jam dexteri capiunt nulli mali timeant. Scitis enim q̄ dixit sese paratū eē oues a dexteris: dicturū. Accipite regnū. Ecce vñ mittit rhetia? In dexterā partē miserūt: ceperūt: certus ē nūerus: nemo ē ibi super nūerū. Modo aūt quātī super numerū accedūt ad altare: q̄ in ppl'o dei videtur: et i libro vite non scribunt. Ibi ergo certus nūerus ē. De quib⁹? piscibus ⁊ vos esse affectate: non audiēdo tm̄ ⁊ laudando: sed intelligēdo ⁊ bene viuendo

Mat.xxij. Mittunt ergo rhetia: capiunt pisces magni. Quis est enī ibi tūc paru⁹: qñ erūt eḡles angelis dei? Capiuntur ergo pisces

Johā.xxj. magni: centū quinquaginta ⁊ tres. Dicet mihi aliq̄s. Et tot erūt sancti? Absit a nobis: vt tātam paucitatē esse sc̄tōrū ⁊ in illo regno futurorū etiā de sola ista eccl'a suspicemur. Cert⁹

Apoc.xiiij nūerus erit: ſz milia multū erūt de ppl'o israelitico. Johānes sc̄tus in Apocalypsi de solo ppl'o israel duodecies duodena milia dicit futuros: qui se cū mulierib⁹ nō coinquinauerunt: ⁊gines enī permanserūt. At vero de ceteris gentibus venire dicit cū stolis albis tāta milia hoīm: q̄ nūerare nemo potest. Aliq̄ ergo signū vult iste nūerus: ⁊ annuersaria solēnitate sermōis huius cōmemorare vobis debeo: q̄ oī anno soletis audire. Centū quinquagita ⁊ tres pisces: nūerus ē significās milia multitudinū sanctorū atq̄ fideliū. Quare ergo ist⁹ nūero tot milia q̄ futura sunt in regno celoꝝ: dn̄s significare dignatus

E est? Audite quare. Scitis legem datā esse ꝑ moysen ppl'o dei et in ipsa lege ꝓcipuū cōmemorari decalogū: id ē decē ꝑce

Exo.xx. pta legis. Quorū est vnū ꝓceptū de colendo vno deo: scōm ꝓceptū de obseruatiōe sabbati q̄ xp̄iani spiritaliter obseruant: iudei carnaliter violāt. Ista tria ꝑcepta ad deū ptinēt.

Mat.xxij. reliqua septē ad hoīes: ꝓpter duo illa ꝓncipalia. Diliges dn̄m deū tuū i toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex tota mēte tua: ⁊ diliges ꝓximū tuū tanc̄ teip̄m. In his duobus mandatis tota lex pēdet ⁊ pphe. Quia ergo duo sunt ista ꝑcepta in illo decalogo: tria ptinēt ad dilectionē dei: ⁊ septē ad dilectionē ꝓximi. Que sunt septē pertinētia ad hoīem? Honora patrē tuū ⁊ matrē: nō mechaberis: nō occides: nō furaberis: nō falsum testimoniū dices: nō ꝓcupisces vxorē ꝓximi tui nō ꝓcupisces rē ꝓximi tui. Hec decē ꝑcepta nemo implet viribus suis: nisi adiuuet gr̄a dei. Si q̄legē nemo implet viribus suis: nisi de⁹ adiuuet spū suo: iā recolite quēadmodum spūsc̄tus septenario nūero commendat: (sicuti sc̄tus ppha

Esa.xj. dicit) implendū hoīem spū dei: sapiētie ⁊ intellect⁹: cōsilij et fortitudinis: sciētie ⁊ pietatis: spū timoris dei. Iste septem operatiōes cōmendāt septenario nūero spm̄sc̄m: q̄ q̄si descē

Eccl.j. dēs ad nos: incipit a sapiētia: finit ad timorē. Nos aūt ascendētes incipimus a timore: ꝓficimur i sapiētia. Initiū enī sapiētie timor dn̄i. Si q̄ spū op⁹ ē vt lex posset impleri: accedāt septē ad decē: fit nūerus decē ⁊ septē. Si ꝓputes ab vno vsq̄ ad decē ⁊ septē: fiūt cētū quinq̄ginta et tres. Nō opus est oīa annūerate: apō vos nūerate: sic cōputate: vnū ⁊ duo ⁊ tria et quattuor sunt decē. Quō decē sunt vnū ⁊ duo ⁊ tria et q̄ttuor: sic adde ceteros nūeros vsq̄ ad decē ⁊ septē: ⁊ inuenis nūerū sacratum fidelium atq̄ sc̄tōrū in celestibus cū dn̄o futurorū.

¶ Eodē die. Sermo. ij. In quo ꝓcipaliter declarat quid christi interrogatio: cuic̄ petrus tertio si amet interrogetur.

Sermo cxlix. A

Modie terminatum est de his q̄ narrat Johes: quō apparuerit dn̄s post resurrectionē discipulis suis Cōpellauit ergo apl'm petrū illum ꝓsumptorez et negatorē cū loqueret: ⁊ iā viuus mortē deuicta ⁊ dicebat. Simō iohis (Sic ei appellabat petr⁹) Amas me Johā.xxj. Respōdebat ille q̄ō erat in corde ipsi⁹. Si petr⁹ respōdebat q̄ō in corde habebat: dn̄s q̄re querebat q̄ corda videbat? De nic̄ ipe etiā petrus mirabat: ⁊ cū quodā tedio audiebat querentem quē nouerat oīa scientē. Semel dictū est. Amas me. Respōsum ē. Diligo te tu scis. Et ite ꝓx. Amas me. Dñe tu oīa nosti: tu scis q: diligo te. Et tertio. Amas me. Cōtristatus ē petrus. Quid cōtristaris petre? Quia respōdes amorē: oblitus tuū timorē. Sine interroget: interroget te dn̄s: medicus est q̄ te interrogat: ad sanitatē ptinet q̄ō interrogat. Molli tedio affici. Expecta: implek nūerus dilectionis vt deleat numerū negatiōis: vbic̄ tū idē i ipō ternario nūero interrogationis sue dn̄s iesus respōdēti amorē cōmendat agnos suos ⁊ dicit. Pasce oues meas: tanc̄ diceret. Quid retribues: q: diligis me: dilectionē ostēde i ouib⁹? Quid mihi ꝓstas q: diligis me: q̄ ego tibi ꝓstiti vt me diligeres? Si dilectionē tuaz erga me habes: vbi ostēdas habes vbi exerceas: pasce agnos meos. Quatenus aūt essent pascēde agni dn̄ici oues: B tanto ꝓtio cōparate: quāta essent dilectione pascēde: in cōsequentibus demōstrauit. Postc̄ enī petrus impleto legitimo nūero trine respōsionis: pfessus est se esse dn̄i dilectorē: cōmēdatis sibi ouib⁹ eius: audit de sua futura passiōe. Hic demōstrauit dn̄s sic diligēdas oues suas ab eis q̄b⁹ eas cōmēdat vt parati sint mori ꝓ eis. Sic idē iohes i epl'a sua ait.

j. Johā. iij Sicut ꝓ nobis xp̄s aīam suā posuit: sic ⁊ nos debem⁹ ꝓ fratribus aīas ponere. Respōderat q̄ dño petrus p superbam quādā ꝓsumptionē: q̄ ei dixerat. Aiam meā ꝓ te ponam. Johā.xiij. Mōdū vires acceperat q̄b⁹ impleret ꝓmissum. Modo iā vt possit hoc implere: charitate implet. Ideo dicit. Amas me. Et respōdet. Amo: q: hoc nō implet nisi charitas. Quid est ergo petre? Qñ negasti q̄d timuisti? Totū q̄ timuisti ibi erat mori. Et iuus tecū loquit quē mortuū vidisti: noli iaz timere mortē: i illo vita ē quā timebas. Impēdit in cruce: confixus est clauis: spm̄ reddidit: lancea ꝓcussus ē: in sepulchro posit⁹ Hoc timuisti qñ negasti: ne ꝺ patereris timuisti: mortē timēdo vitā negasti. Modo intellige. Qñ timuisti mori tūc mortuus es. Mortuus ē enim negādo: ſz surrexit plorādo. Quid C deīde ait illi? Seḡre me: sciēs eius maturitatē. Si enī memi Johā. xxj. nistis: immo meminerūt q̄ legerāt. Dixit petr⁹. Seḡr te quocunc̄ ieris. Et dn̄s ad illū. Nō potes me seq̄ mō: seḡris aūt Johā.xiij. postea. Mō inq̄t nō potes: ꝓmittis: ſz ego video vires tuas Ego venā corāis inspicio: ⁊ q̄ verū est ego roto renūcio. Nō potes me mō seq̄: seḡris aūt postea: ſz ista renūciatio nō ē desperatio: Adiunxit ⁊ aut seḡris aūt postea. Eris san⁹ ⁊ seḡris me iā. Qz vidit q̄d agak i corde ipsi⁹? ⁊ vidit q̄ donū vederit dilectiōis aīe ipsi⁹? Dicit ei. Seḡre me. Ego cte dixerā. Nō potes mō: ego mō dico: seḡre me. Respexit petr⁹ ad discipu- Johā.xxj. lū quē diligebat iel': id ē ad ihm iohem q̄ euāgeliū ꝺ scripsit et ait dño. Dñe iste q̄d? Scio q: diligis eū: quō ego sequor et ipe nō sequik? Ait dn̄s. Sic eū volo manere donec veniā: tu me seḡre. Ipe xo euāgelista: ipe q̄ scribit de q̄ dictū ē ꝺ. Sic eū volo manere donec veniā: secut⁹ adiūxit verba sua i euangelio et ait: natam fuisse famā inter fratres ꝓpter hoc verbum: quia discipulus ille non esset moriturus. Et vt tolleret istam opinionem adiunxit. Non aūt dixit eū non esse moriturum: sed tantū dixit. Sic eū volo manere donec veniā: tu me sequere. Hāc ergo opinionem qua putabatur Johānes non esse moriturus: abstulit ipse Johannes verbis suis consequentibus: ne hoc credatur: et ait. Non hoc dixit dom̄in⁹: sed hoc dixit. Quare autem hoc dixerit: Johannes nō exponit: sed nobis reliquit: ꝓpter quod pulsamus si forte aperiatur nobis. Quantum mihi dominus donare dignat: quātum mihi videtur. Et idetur autem et melius melioribus: sic puto istā solui q̄stionē duob⁹ modis: aut de passiōe petri di- D xit dn̄s q̄b⁹ dixit: aut de euāgelio iohis q̄ō ē de passiōe: vt ꝺ: seḡre me: sic patere ꝓ me: patere q̄b⁹ ego. Crucifix⁹ ē enī xp̄s crucifixus est ⁊ petr⁹. Expertus ē clauos: expertus est crucia

Johā.xxj. tus. Johannes aūt nihil horū exptus ē: hoc est. Sic eū volo manere: sine vulnere: sine cruciatu: dormiat et expectet me: tu me sequere. Patere quod ego: sanguinē fudi p te: funde p me. Uno ergo isto modo exponi pōt qō dictū est. Sic eu volo manere donec veniā: tu me sequere. Volo vt ipe patiat tu patere. Scōm aūt euāgelium Johānis: hoc modo videt intelligi: qō petrus scripsit de dño: scripserūt et alij: sz scripta eorū magis circa hūanitatē dñi videtur occupata. Dñs enī xps et deus ē et hō? Quid ē hō? Aīa et caro. Quid aūt xps ē? Uerbū: aīa et caro. Sed qualis aīa? Nam et pecora habent aīas. Uerbū: rationalis aīa et caro: hoc totum xps. Sz de diuinitate in litteris petri non aliud. Jn euangelio aūt Johis multū memini. Jn principio erat verbū. Ipse dixit. Trāscēdit nubes: et transcendit sydera: transcēdit et angelos: trāscēdit oēm creaturam: peruenit ad verbū p quod facta sunt oīa.

Johā.j. Jn principio erat verbū: et verbum erat apud deum: et deus erat verbū: hoc erat in principio apud deū: oīa p ipsum facta sunt. Quis videt: quis cogitat: quis digne suscipiat: quis digne pronunciet? Tunc hunc qui bene intelligit quando xps venerit. Sic eū volo manere donec veniam: expsui sicut potui: potest ipse melius in cordibus vestris.

¶ Item eodē die Homelia de eo qō scriptuz est Johā.xxj. in euāgelio fm Johannē. Manifestauit se iterū iesus ad mare Tyberiadis. et cē. que habetur i expositiōe doctoris. trac. cxxij. fo. ccxxxiiij. col. j.

¶ Feria quita Pasche. Sermo. j. Jn quo dicit q resurrectio xpi in veteri lege multipliciter prefigurata fuit.

Ser.cl. A Exo.xij. Fa Gnusille legalis cui immolatione antiquus hebreorum populus egyptie seruitutis iugū abiecit quō multi modis sacramētis veriozē sancte ecclie hostiā in figura sui cōtineat: tūc potissimū ipa rei veritate pbatū est: qñ paschan fm immolatus est xps: q sicut

j.Cor.v. ouis ad occisionē ductus ē: et sicut agnus coram tondēte se sine

Esa.liij. voce: sic nō aperuit os suū. Jste ē agnus q in altari crucis hostia viua deo pī p nobis in odorē suauitatis oblat: trāsitū nobis de regione vmbre mortis ad terrā repromissionis patefecit. Jste ē inquā qui simul victima et sacerdos: oēm veteris sacerdotij: sacrificij vmbrā clara luce reuelāda figuris et enigmatib? finē impsuit: nouo aūt ecclesie populo nouum

Mat.ix. sacerdotiū et nouū sacrificiū initiauit: vt videlicet nouū vinū

Johā.xij. in vtres nouos mitteret. Nō si granū frumēti cadēs in terrā et mortuū tā mirabiliter oīa innouauit: multomagis in seipo reuiuuū cū fructu multiplicato resurgēs cuncta fecūdauit: et nō solū spiritalibus rationabilis terre incrementis: sed et ipis quoq terrenis seminibus hoc tpe ampliorē prouētum dedit. Unde modo in germina erūpentis terre tota hilarior facies variosuorū fructuū ornatu oēm hactenus qsi mortuā rerū naturam resurgēti suo dñoēresuscitat: vbi arborum et herbarū grata venustas: diuerso qdē germinū munere pari

B tū gestu leticie: singulari huic solēnitati festiua occurrit. De celi aūt nūc vsq quodāmodo tristi: tādē vero leta facie quid dicā: q aliquandiu iam densa caligine nubiū adoperta aeris

Pſ.lxxxiij. huius spaciū oē turbauit? Et ecce repēte qsi iustitia de celo in terrā pspiciēte mira serenitas mūdo arridet: et i vnā leticiā celi et terre votacōcurrunt: vt deū et hoīem xpm cōmuni exultatione excipiāt: q cōmunē vtrisq pacē afferre venerat: et mediū parietē macerie soluēs: fecit vtraq vnū. Hīc astrorum oīm fomes: splēdoz ille solaris suā frontē admodū rugatā iam iamq expurgat: et qsi rex cōspicuus in diademate capitis sui: in die despōsationis sue: et i die leticie cordis sui ceteris stellis velut comitib? suis largioza lumis sui dona impēdit. Luna enī ab ipo ortus sui die semp in quodā sui dispēdio posita: ad paschalia gaudia plene se lumine parat. Et vt cuncta breuiter pstringam: sicut oē qō in rebus subsistit diuina dispēsatione hoīs imperio seruit: sic de salute hūana oib? vna exultatio incūbit. Cū igit p hoīe oīs creatura tantis indicijs sua gaudia mōstret: cōsequēs est vt ab hoībus ipis testimonia tali leticie non desint. Prefigurata ē i protoplasto

¶ Gen.ij. adā xpi resurrectio: q sicut ille post sopozē surgēs: euā de latere suo fabricatā agnouit: ita xps a morte resurgens ex vul-

Gen.ix. nere lateris sui edificauit ecclesiā Hoc quoq vir agricola cū plantasset vineā: et inebriatus vino obdormisset: et discoopt? iacere in tabernaculo suo: expergefactus a somno filio suo verecundiam suā non celanti maledictū ppetue fruitutis imponens: xpm significauit: q vineā suā fecit ecclesiā: cui? amore poculo passiōis inebriatus: et assumpte carnis tegmine nudatus a mortuis resurrexit: sicut ipse ait in cāticis. Expoliaui Cant.v. me tunica mea: quō induar illa. Jonas vero qliter et ipe in se dñi morte et resurrectionē expressit: euāgelic? fmo aperte declarat. Quia igitur fratres oīs creatura quodā charitatis D officio nre saluti cōgaudet: nrm est ex h nobis i vsum viuēdi aliqd trahere: ne cōmunis oīm leticia ius suū in nobis amittat: quos cause totius summa i capite spectat: et primū qdem velut oues pascue dñi in ara cordis igne charitat? assati: nos Roma.xij metipsos offeramus hostiam viuentē: sanctā: deo placentē: et azymis ptinētie: mortificata iam habētes mēbra nra q sunt Col.iij. sup terrā: id est fornicationē: immundiciā: et cetera vitiorum ergastula declinem?: et i statione virtutū sedē nobis aptem?: mortuis quoq opib? abrenūciantes: fructū optimū vt terra bona afferamus: exēploq bone arboris in oīm bonitate et iustitia fructificemus. Me vero et claritas solis nre desit cōuersationi. Luceat lux nra coram hoībus vt videāt opa nra bona Matth.v. et glorificent patrē nrm q in celis est. Si igit ita agentes vltimus nos dies inuenerit: erit nobis quandoq in pmio: ipsa quoq corporū resurrectio: vbicuq xps apparuerit vita nra: Col.iij. tunc et nos apparebimus cum ipso in gloria: q viuit et regnat deus per omnia secula seculorum. Amen.

¶ Eodem die. Sermo. ij. Jn quo tria tēpora declarat: videlicet ante legem: sub lege: et sub gratia

Ser.clj. A Sic se habet fratres charissimi. Sic se habet miseria nre cōditionis et dei miseratio: vt tps mestitie tps leticie pcedat: id est vt pri? sit tps mestitie: posterius tps leticie. Prius sit tps laboris: posteri? quietis: prius sit tps calamitatis: posteri? felicitatis. Sic se habet miserie nre cōditionis vt diximus et diuina miseratio. Tps ei mestitie laboris miserie pcānra nob repererī. Tps vero leticie qetis felicitatis: nō venit de meritis nris: sed de gra saluatoris. Aliud meremur: aliud speramus. Meremur mala: speram? bona. Hoc facit mia ei? q creauit nos. Sz tpe miserie nre et sicut scriptura loquit: dieb? natiuitatis nostre nosse debem? vñ debeat cē ipa tristicia. Tristicia enī sic est: quō stercus. Stercus nō loco suo positū immūdicia ē. Stercus nō loco suo positū: immundā facit domū: loco suo positū fertilē facit agrū. Videte stercoris locū aba agricola ,puisum Ait ap̄ls. Et qs est q me letificet: nisi q cōtristat ex me? Et ij.Cor.ij. alio loco. Tristicia inqt fm deū penitētia in salutē impenitē ij.Cor.vij. dā operat. Qui fm deū tristis ē: i penitētia tristis ē de pctis suis. Tristicia de iniqtate ppriā iusticiā parturit. Pri? tibi displiceat qō es vt possis esse qō nō es. Que fm deū ē inquit tristicia: penitētia in salutē impenitēdā operat. Penitentia inqt in salutē. Qualē salutē? Impenitēdā. Quid ē impenitēdam? Cuius te oīno penitere nō possit. Habuim? enim vitā cui? nos debuim? penitere: habuim? vitā penitēdā: sed non possum? puenire ad vitā impenitēdā nisi p male vite penitētiā. Nūq d fratres (vt dicere ceperā) i massa tritici purgata B inuenies sterc?? Tñ ad illū nitorē: ad illā speciē et pulchritudinē p sterc? puenit: reipublice feditas via fuit. Merito etiā dñs dicit i euāgelio de qdā arbore infructuosa. Jā ecce trie Luce.xiij. niū ē q venio ad eā: et fructū i ea nō inuenio: pcidā illā: ne mihi agrū impediat. Intercedit colon?. Intercedit iam securi imminēte infructuosis radicib?: et pene feriēte: intercedit colon?: quō intercessit deo moyses. Intercedit colonus et dicit Dñe dimitte illā et h anno. Circūfodio ei et adhibeo cophinū stercoris: si feceritfructū bñ: si q minus: pcides eā. Arbor ista gen? ē hūanū. Uisitauit istā arborē dñs tpe patriarcharū: qsi pmo anno. Uisitauit eā tpe legis et pphetarū: qsi scdo anno. Ecce i euāgelio terti? annus illuxit. Jam qsi pcidi debuit: sz inspellat misericors misericordē. Qui enī se volebat exhibere misericordē: ip̄e sibi opposuit inscessorē. Dimittat inqt h anno: circūfodiat ei fossa: lignū ē hūilitatis: adhibeat cophin? stercoris: si forte det fructū: imo q dat fructū: ex pte non dat fructū: veniet domin? eius et diuidet eam. Quid est diuidet? Quia sunt boni et sunt mali. Modo aūt in vno cetu tanq in vno corpore sunt cōstituti. Ergo fratres mei vt dixi

Stercoris locus opportuni⁹ dat fructū: importunius autem
C locū facit immundū. Nescio quis tristis est? Inueni nescio
quem tristē. Stercus video: locū quero: dic amice vnde tri-
stis es? Perdidi inquit pecuniā. Locus immūdus: fructus
ij. Cor. vij. nullus: audiat aplm. Tristicia mūdi mortē operat. Nō solū
fructus nullus: sed magna pnicies. Sic ⁊ de ceteris reb⁹ ad
gaudia secularia pertinētibus: quas res longū est enūerare.
Video aliū tristantē: gementem flentē. Multū stercoris vi-
deo: ⁊ ibi locū quero. Et cum viderem tristē flentem: inspexi
et orantem. Orans nescio quid mihi bone significationis in-
gessit. Sed adhuc locū quero. Quid enī si iste orans: gemēs
magno fletu mortē roget inimicis suis? Etiā sic iam plorat:
iam rogat: iam orat: locus immūdus: fructus nullus. Plus
Pſ. cvliij. est quod inuenimus in scripturis. Rogat vt moriat inimic⁹
ipsius: incidit in maledictionē iude. Oratio eius fiat in pctm.
Inspexi aliū rursus gementē: flentem: orantē: stercus agnosco
locum quero. Intendi aūt orationi eius: ⁊ audito dicentem.
Pſ. xl. Ego dixi dñe miserere mei: sana aiam meā q⁹ peccaui tibi.
Gemit peccatū. Agnosco agrū: expecto fructū. Deo gratias
Bono loco est stercus: nō ibi vacat: fructū parturit. Hoc est
vere tēpus fructuose mestice: vt cōditionē mortalitatis nre.
abundantiam tētationū: surreptiones peccatorū: aduersita-
tes cupiditatū: rixas cōcupiscentiarū contra bonas cogita-
tiones semper permultarū doleamus: hinc tristes simus.
D Hoc tēpus miserie nre ⁊ gemitus nri: quadraginta dies illi
significāt ante paschā. Letitia vero q̄ posterior erit: quietis
felicitatis: vite eterne: regni sine fine: qō nōdū est: his dieb⁹
quinquagita quib⁹ diebus deo laudes dicunt: significatur.
Significantur enim nobis tpa: vnum ante resurrectionē dñi
alterū post resurrectionē dñi. Unū ī quo sumus: alterum in
quo nos futuros esse speramus. Tempus merorīs qō signi-
ficant dies quadragesime: et significamus ⁊ habemus. Tē-
pus aūt letitie et quietis ⁊ regni qō significāt dies isti: signi
ficamus p alleluya: sed nondum habemus laudes: sed nūc su
spiramus ad alleluya. Quid ē alleluya? Laudate deū. Sed
nondū habem⁹ laudes in ecclesia frequentantur laudes dei
post resurrectionē: quia nobis erit perpetua laus post resur-
rectionē nostrā. Dñi passio tempus nostrū significat in q̄nūc
Matth. flemus. Flagella: vincula: contumelie: sputa: spinea corona:
xxvij. vinum fellitū: in spōgia acetū: insultationes: opprobria: po-
stremo ipsa crux: in ligno mēbra sacra pendētia: q̄d nobis si-
gnificāt nisi tps quod agim⁹: tps merorīs: tps mortalitatis
tēpus tētationis? Ideo fedū tēpus: fedītas ista stercoris
sit in agro: non in domo. Meror sit de pctīs nō de cupiditati
bus fraudatis. Fedū tps: ſz si bene vtak: fidele tps. Quid fe-
tidi⁹ agro stercorato? Pulchrior fuit ager anteq̄ cophinū
stercoris haberet: productus est ager ad feditatē vt veniret ad
vbertatē fidei. Ergo feditas huius tpis signū est: sed nobis
sit ista feditas tps fertilitatis. Videamus ergo cū pphā q̄d
Esa. liij. dicat. Vidimus eū. Qualem? Non habentē speciē neq̄ de-
Pſ. xxj. corem. Quare? Alium prophetā interroga. Dinumerauerūt
oia ossa mea. Dinumerata sunt ossa pendētis. Feda species.
crucifixi species: sed ista feditas pulchritudinem parturit:
Pſ. xliiij. quā pulchritudinē? Resurrectiōis. Quia speciosus forma
E pre filijs hoim. Laudemus ergo fratres dñm: q⁹ ei⁹ fidelia
pmissa retinemus: nondū accepimus. Parū putatis: quia
pmissorem tenemus: vt iam debitorē exigam⁹? Promissor
deus debitor factus est bonitate sua: nō prerogantia nostra.
Quid ei debemus vt eū debitorē teneamus? An forte q̄ō au
Pſ. cxv. distis ī psalmo. Quid retribuā dño. Primo q̄ dicit. Quid
retribuam dño: verba sunt debitoris: non debitum exigētis
Prerogatū est illi. Quid retribuā dño Quid ē: q̄d retribuā
Repēdam. Pro qua re? Pro oibus q̄ retribuit mihi. Quid
retribuit mihi? Primo nihil erā ⁊ fecit me: perierā quesiuit
me: q̄rēs inuenit me: captiuum redemit me: emptū liberauit
me: de seruo fratrem fecit me. Quid retribuā dño? Nō habes
q̄d retribuas. Q̄n ab illo totū expectas: q̄d habes retribuere
Sz expecta. Nescio quid vult dicere. Cur querit? Quid tri-
buam dño pro oibus q̄ retribuit mihi? Circūspiciēs vndiq̄
quid retribuat: q̄si inuenit. Quid inuenit? Calicem salutaris
accipiam. Retribuere cogitabas: adhuc accipere querebas
Unde rogo? Si adhuc accipere queris: adhuc debitor eris
q̄n retributor. Si ergo semp debitor eris: q̄n retribues? Nō
inuenis q̄ō retribuas: nisi quod dederis non habebis Unde
q̄n dicebas. Quid retribuā: ad illud pertinet q̄ō dixisti. Dis
homo mēdax. Qui enī voluerit dicere: quia retribuet aliq̄d
deo: mēdax est (Dia ab illo sperāda sunt: a nobis ipis preter
illū nihil nisi forte pctm) et mendaciū de suo loquitur. Vere
plene de suo abundat hō: mendaciū oīno habet ⁊ thesaurū
mēdaciorum: cor suū mentiatur q̄tū pōt non deficit: fingat
quicq̄d pōt: mentiatur quicq̄d pōt. Quare? Quia q̄ō grauis
hz: dese hz: nō illō emit. Q̄n venit ad veritatē: si verax vult eē:
nō erit de suo: mēdax petrus de suo. Ubi mēdax? Premisit
nobis dñs passionē: ⁊ dicit. Absit ate: nō fiat illō. Dis hō mē Pſ. cxv.
dax. Unde mēdax? Ipm dñm audi. Nō sapis q̄ dei sūt: ſz q̄ Mat. xvj.
sunt hoīs. Verax aūt petrus. Quando? Tu es xp̄s fili⁹ dei
viui. Unde ista veritas homini mēdaci? Ecce hō dicit. Tu
es xp̄s filius dei viui. Unde ista veritas hōi mēdaci? Ecce
hō dicit. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui. Quis dicit? Petr⁹. Quid
erat petr⁹? Hō q̄ dixit verū. Certe ois hō mēdax. Ecce: ecce
lingua ei⁹: ecce lingua de lingua eius. Quō ois hō mendax?
Audi: q⁹ ois hō mēdax: q⁹ de suo. Ergo vnde petrus verax?
Audi ipam veritatē. Beatus es simō bariona. Unde btūs?
De suo? Absit: q⁹ tibi nō reuelauit caro ⁊ sanguis: sed pr̄ me⁹
q̄ in celis ē. Laudemus q̄ dñm fratres charissimi: laudem⁹ G
deū: dicamus alleluya. Significemus istis diebus die sine
fine. Significemus locum immortalitatis: tempus immor-
talitatis. Festinem⁹ ad domū eternā. Beati qui habitāt in Pſ. lxxxiij.
domo tua: ī secula seculorū laudabūt te. Lex dicit: scriptura
dicit: veritas dicit. Venturi sumus ad domū dei q̄ est ī celis
Ibi non quinquaginta diebus deū laudabimus: sed quēad
modū scriptū est. In secula seculorū. Videbim⁹: amabimus
laudabimus. Nec quod videbimus deficiet: nec qō amabi-
mus peribit: nec qō laudabimus tacebit. Sempiternū totus
erit: sine fine erit. Laudemus: laudem⁹: sed nō solis vocib⁹:
laudemus ⁊ moribus: laudet lingua: laudet vita: sed habeat
charitatem infinitā cum vita tesum xp̄m dñm nr̄m. qui. tc̄.

¶ Itē eodē die: Homelia de eo q⁹ scriptum est in
euāgelio fm iohānē. Maria stabat ad monumē Johā. xx.
tū. tc̄. q̄ habet ī expositiōe do. trac. cxxj. col. ij.

¶ Feria sexta Pasche. Ser. j. In quo dicit cur
Magdalena xp̄m tāgere prohibebat que antea
eum tetigerat.

NArrationem resurrectiōis dñi nr̄i iesu xp̄i fm euā- Ser. clij.
gelistam iohannē hodie lectā scitis: ⁊ cōmendauerām vobis fm oēs quattuor euāgelistas istis die- A
bus resurrectionē dñi recitari. De his ergo q̄ audistis illud tñ solet moueri: q̄re dixerit dñs iesus mulieri que- Johā. xx.
renti corpus eius: et eum tā viuū agnoscēti. Noli me tāgere
nōdum enim ascendi ad patrē meum. Dixi autē vobis ⁊ me-
miniſſe debetis: non oia oēs dicere: sed dict⁹ ab alijs que ab
alijs pretermissa sunt: nō tñ ita vt inter se repugnare credēdi
essent: sed absit cōtentio: et assit pietas intelligētis. Nā sicut
legitur apud euangelistam matthēū: postea q̄ resurrexit oc- Matth.
currit duabus mulieribus: in quibus ⁊ ista erat. Et dixit eis. xxviij.
Auete. Ille aūt accesserunt ⁊ tenuerunt pedes eius: ⁊ adora
uerunt eū. Et vtiq̄ ad patrē nōdum ascēderat. Quō huic dr.
Noli me tangere. Nondū enim ascēdi ad patrē meum? Sic
enim verba ista vident sonare: q̄si tunc eū posset tāgere Ma-
ria: q̄n ascēdisset in celū. Si in terra positū nō tāgit: in celo se
dentē quis mortaliū pōt tangere? Sed ille tactus: fidē signi
ficat. Tangit xp̄m: qui credit in xp̄m. Nam ⁊ illa mulier que Luce. viij
fluxum sanguinis patiebat: apōs ei pam ait. Si tetigero fim-
briā vestimēti ei⁹: salua ero. Fide tetigit: ⁊ sanitas subsecuta
est: quā presumpsit. Denicq̄ vt nos sciam⁹ q̄d sit vere tāgere:
dñs cōtinuo dixit discipulis suis. Quis me tetigit. Et dixe-
rūt discipuli. Turbe te cōprimunt: ⁊ dicis q̄s me tetigit? Et
ille. Tetigit me aliq̄s. Quasi diceret. Turba pmit: fides me
tangit. Videtur ergo ista maria cui dixit dñs. Noli me tan- B
gere: nondū enī ascendi ad patrē meū: ecclesie gestare psonā Johā. xx.
q̄ tūc ī xp̄m credidit: cū ascēdisset ad pr̄em. Ecce vos inro-
go: q̄n credidistis: inrogo ecclesiam toto orbe terrar diffusā
cui⁹ psona erat ī vna fea: ⁊ vna voce mihi rūdet. Tūc credi-
dit cū ies⁹ ascēdisset ad patrē Quid ē tūc credidi: nisi tūc teti
gi? Multi carnales xp̄m tm̄ hoiem putauer̄t: diuinitatē ī
illo latētē nō intellexer̄t: ⁊ ió bñ nō tetiger̄t: q̄ bñ credidер̄t.

Vis bñ tãgere? Intellige xp̃m vbi ẽ p̃fi coetern⁹: et tetigisti. Si aũt hoiem putas et nihil amplius putas: tibi nondũ ascẽdit ad patrẽ. Adhibuit ergo dñs ihesus speciẽ corpis hois sensibus: ad cõfirmandam carnis resurrectionẽ. Nihil nos docere voluit ostendẽdo se viuũ in corpe post resurrectionẽ suã nisi vt credak a nob resurrectio mortuorũ: donec veniat dñs et illuminet abscõdita tenebrarũ. Quid est hoc? Audi qđ sequit. Et manifestabit cogitatiões cordis. Cor videre dei ẽ: hoim aũt nõ est: nisi de his q̃ manifesta sunt iudicare. Modo ergo cogitationes nr̃e nobis ipsis singulis quibusq; in luce sunt: qz nouimus eas: sed p̃ximis nr̃is itenebrꝛis sunt: qz non vident eas. Ibi qđ nosti te cogitare: et alter sciturus ẽ. Quid times? Modo vis abscõdere: mõ times publicare cogitatiões tuas. Forte enim aliqđ mali aliqñ cogitas: forte aliqđ turpe: forte aliqđ vanũ. Nihil ibi nisi bonũ: nihil ibi nisi honestuz: nihil ibi nisi verũ: nihil ibi nisi purũ: nihil ibi nisi sinceruz. Oñi ibi fueris: qđ cogitabis? Quõ vis videri mõ faciẽtuã: si tũc voles videri cõscientiã tuã? Nã et ipa agnitio charissimi: nõne oim nostrũ erit? Ibi erit inuicẽ agnitio. Sic videbũt oẽs et multo excellẽtius: quõ hic solent videre pp̃he. Diuine videbunt: qñ de deo pleni erũt: nec qđ offendat erit: nec qđ lateat cognitoꝛẽ. Erunt ergo ibi mẽbꝛa integra: etiã q̃ hic pudẽda: ibi tñ pudẽda nõ erunt. Non ibi erit sollicitũ integritaz dec⁹ vbi nõ erit libidinis dedecus. Ecce etiã hic vbi oim nr̃orum operũ necessitas mater ẽ: q̃ necessitas tũc non erit: tũ inuenimus aliqua que deus posuit in corporib⁹ ad nullos vsus: sed ad solũ dec⁹. Nulla ibi erit corruptio: nulla deformis prauitas: nulla erũnosa necessitas: sed interminate eternitatis pulchꝛa ꝟitas: summa felicitas. Sed dicis mihi. Quid acturus sum? Nulla actio tibi videtur stare: videre: amare: laudare? Ecce dies sunt sancti: q̃ post resurrectionẽ dñi celebrant: significant futurã vitã post resurrectionẽ nostrã. Sicut enim quadragesime dies ante pascha significauerunt laboriosam vitã in hac erũna mortali: sic isti dies leti significãt futuram vitã vbi erimus sine fine cũ dño regnaturi. Vita q̃ significat quadragesima ante pascha modo habek: vita q̃ significatur quinquaginta dieb⁹ post resurrectionẽ non habek. Iz sperak et sperãdo amak. Et in isto amore de⁹ q̃ promisit ista laudatur: et ipse laudes alleluya sunt. Quid est enĩ alleluya? Verbũ est hebꝛeũ. Alleluya laudate dñm: Alleluya laudate deũ. Ponamus et inuicẽ nos excitemus ad laudãdũ deũ: nec nõ cordibus melius q̃ cythara cordis dicimus laudes. Deo canamus alleluya: et cũ cantauerim⁹: ppter infirmitatẽ recedim⁹ vt corpare ficiam⁹. Quare reficim⁹ nisi qz deficim⁹? Deide tãta est infirmitas carnis: tanta huis vite molestia: vt q̃libet magnã res veniat i fastidio. Quõ desideram⁹ istos dies ad annũ venturos cũ mõ abierũt: et quãta auiditate ad illos venimus p tẽpoꝛis interuallũ? Si dicerek nobis fine cessatiõe dicite alleluya: excusarem⁹. Quare excusarem⁹? Qz lassi nõ possum⁹: qz ad ipm bonũ fastidio fatigaremur: vbi nullus ẽ defectus: nulla fastidia. State: laudate q̃ stat⁹ in domo dñi in atrijs domus dei nr̃i. Quid queris: quid ibi facturus sis? Beati ait q̃ habitãt in domo tua: in secula scl̃oꝛ laudabũt te.

Eodẽ die. Sermo. ij. In quo quid significet q̃ noe vineam plantans inebriatur: et experrect⁹ minoꝛi filio maledicit: declarat.

Sacramentũ dilectissimi dñice resurrectionis diuina voluit p̃uidẽtia varijs figuris rerũ et pp̃harũ oꝛaculis aliquotiẽs p̃signari: quaten⁹ poẽs seculi labẽtis et ates oĩs sct̃oꝛ spes ad illũ tẽderet solũ q̃ est expectatio oim gentiũ. Vnde illud qđ in ip̃o mũdi nascẽtis exordio mater oĩm viuẽtiũ eua de costa viri dormiẽtis ẽ pducta: matrẽ credẽtiũ ecclesiã exlatere xp̃i in cruce morie tis mõstrat exortã: sicut in actu euigilãtis ade figura est dñi resurgẽtis a morte. Vnde dicit ap̃s. Factus ẽ p̃imus hõ in aiam viuentẽ: scdus hõ in spm̃ viuificantem. Noe vero qui in ope arce et ipso suo nõe requiem dei in sctis significat: in eo vel maxime redẽptoris nr̃i figurã repsentat: qđ cũ esset agricola vineã plãtauit: et vini poculo ebriat⁹: in suo tabernaculo est denudat⁹. Que res ad illũ p̃prie spectat: q̃ calice passiõis adeo fact⁹ ẽ ebri⁹: vt ipotegmine corpis nudaret ad tps: et statim in resurrectiõe euigilãs: illis daret bñdictionẽ qui in mysterio venerank ei⁹ passionẽ: irrisoꝛibus aũt suis dignam maledictionẽ. De quo calice dicit psalmista. Calix meus inebrians: q̃ p̃claꝛus ẽ. Et in euangelio dñs. Calicẽ quẽ dedit mihi pater: nõ bibã illũ? Virga quoq; moysi in terrã pro iecta et in draconẽ cõuersa: cũ teneretur q̃ caudã rediit iterũ in virgã: quia illa potestas diuine maiestatis de celo descendẽs ad terrã p̃ nobis voluit esse mortalis: sed post peractam carnis assumpte dispẽsationẽ: recepit se ad paterne dextere sedẽ. De iona quẽ absoꝛptũ piscis euomuit ille sum in aridam euidentẽ habemus ipsius dñi sententiã: q̃ sicut ille fuerit in vẽtre ceti tribus diebus et tribus noctib⁹: ita foret hois fili⁹ in coꝛde terre. Extant et alia q̃ plurima de hac solemnitate solennitatũ sancta p̃conia: quib⁹ oibus astipulatur et ipsa tẽpoꝛum ratio q̃ paschalem terminũ vernali dedicauit equinoctio: expectato dũtaxat sequente p̃imi mẽsis plenilunio: vt sicut ab inferioꝛibus sol in altũ p̃ficiẽs: primo nũc adequat longitudine noctes: luna eã p̃ diurna sue lucis incremẽta videtur esse plenissima: ita resurgẽs ab inferis sol iusticie ecclesiam eatenus in tenebꝛis cõstitutã suo illustraret lumine. Hec sunt sacrosancta huius diei paschalia gaudia: hec sckis oibus desiderata et p̃dicata solẽnia: q̃ nos semp aõ venerari semp ope p̃ modulo nr̃o iustũ est imitari: sicut dicit apostol⁹ ioh̃es. Qui dicit se in xp̃o manere: debet sicut ille ambulauit et ipse ambulare. Et ille quidẽ p̃ nobis ad tp̃s crucifixus est: nos quotidie crucẽ tollere et ip̃m sequi oportet. Mortem ille ad hoꝛã gustauit: nos semp debemus mortificare mẽbꝛa nr̃a q̃ sunt super terrã: fornicationẽ: immundiciã: et cetera. Resurrexit ille a mortuis: resurgere nos iubemur a vitijs: dicente ap̃lo. Surge q̃ dormis et exurge a mortuis: et illuminabit te xp̃s. Quod si modo carnem nostrã p̃ xp̃o cũ vitijs et cõcupiscentijs crucifixerim⁹ cõplantati etiã similitudini mortis eius mortificatione vitioꝛũ fuerimus: cum xp̃s apparuerit vita nostra: tunc et nos apparebimus cum ipso in gloria: qui cũ p̃fe et spũsancto viuit et regnat in secula seculoꝛum. Amen.

Eodem die. Sermo. iij. In quo declarat quibus p̃riuilegijs decoꝛetur dominica dies.

Deus mie et iusticie hodie iesurrexit a mortuis p potẽtiam p̃fis: vt paulus ait. Qui suscitauit eum a mortuis. Et pp̃ha. Inter mortuos liber ẽ. Jn q̃ et nos oẽs post resurgem⁹ et viuem⁹. Qz ni p̃sti tit nobis ducatũ ad regnũ suũ: iubemur et nos p̃parare viã viam dño: hoc ẽ humilitatẽ: dilectionẽ dei et p̃simi: iusticiã bonitatẽ: integritatẽ: patientiã: charitatẽ: pudẽtiã: pietatẽ et innocentiã. Hec oia p̃cepit nobis dñs per semetip̃m exẽplis q̃ per agnũ significak. Queritur ergo: q̃re agnus iste nõ die sed ad vesperã immolek? Hec causa manifesta ẽ. Dñs enĩ nr̃ ac saluato⁹ in cõsummatione seculoꝛũ passus est: vt ioh̃es ait. Filioli mei nouissima hoꝛa ẽ. Hodie fides ecclesie cõfirmata est in xp̃o: et in semine abrahe oẽs gẽtes benedicuntur ac saluato⁹ mũdi innotuit: et plena supnis ciuib⁹ et hominib⁹ leticiã cõtulit: cũ viuũ se post passionẽ suã p̃buit iuxta promissum suũ. Bene quoq; dñicus sermo ac resurrectio dñi cõiungũtur. Venerabilis ẽ hec dies: q̃ dñicus dies: et dies p̃imus atq; p̃fect⁹ ẽ: et dies clarus: in q̃ visa est p̃ma lux. Jn quo transgressi sunt filij israel mare rubrũ siccis pedib⁹: et in quo pluit mãna filijs israel in deserto: et quo dñs baptizatus ẽ in iordane. Quo vinũ de aq̃ in chana galilee factũ est. Quo bñdixit dñs quinq; panes quibus satiauit quinq; milia hoim: Jn q̃ resurrexit dñs a morte. Quo intrauit dñs i domos clausas vbi erãt discipuli congregati, ppter metũ iudeoꝛũ. Jn quo spũsanctus descẽdit in apostolos. Et i quo speramus dñm nr̃m ihesum xp̃m ad iudiciũ vẽturũ. Jn q̃ die oĩs creatura reformabik in melius: vt sol et luna septuplũ lumẽ accipiãt: et scti hoies vitã eternã, ppter merita bone obediẽtie recipiẽt a deo.

Sabbato post diem sanctũ pasche. Sermo. j Jn quo demonstrat quomodo nõ ascẽderit xp̃s illi qui nil amplius q̃ hominem credit.

Et hodie resurrectio dñi recitata est de sãcto euãgelio. Lectum est enim euangelium sm̃ Johãnẽ: Audiuimus q̃ in alijs libꝛis euangelij non audieramus. Oibus quidem communis est p̃dicatio veritatis: et de fonte vno oẽs biberunt. Sed in p̃dicatione euãgelij: sicut sepe cõmoui charitatẽ vestram: alia omnes: alia tres: alia duo: alia singuli posuerunt. Modo ergo qđ au

diuimus fm Johannem euangeliū: quia maria vidit dñm et dixit ad eā dñs. Noli me tangere: nondū enim ascendi ad patrem: solus euāgelista Johannes cōmemorat. Hinc ergo
Johā.xx. loquēdum est sanctitati vestre. Visis enim lintheaminibus in sepulchro: dñm nō resurrexisse crediderant: sed ablatū esse Ipse iohannes scripm enim dicit quē diligebat iesus: cū audisset denunciantibus mulieribus et dicentibus. Tulerunt dñm meum de monumēto: cucurrit cum petro: et attendit in monumentum: vidit sola lintheamina: et credidit non qr resurrexerat: hoc sequentia verba testātur. Sic enim scriptum est qō modo audiuimus. Attendit: vidit et credidit: nōdum enī sciebat scripturas: qr oportebat eū a mortuis resurgere. Ergo q̄ credidit qō fidei nō erat hoc credidit: credidit: sed falsum credidit. Apparuit ei postea dñs: fugauit falsum: in-
B seruit verū. Cū illud quod solet mouere lectorem r auditorē nō incurie sum neq; negligētē: quo sit dictū. Noli me tāgere nondum enim ascendi ad patrē. Hic videam⁹ quid dño ipso adiuuante dictū sit. Mouet enī hoc quidē. Noli tāgere: nōdum enī ascendi ad patrē. Qñ enim ascēdit ad patrē? Sicut
Act.j. indicant Actus apostolorū: quadragesimo die post resurrectionem suā: quem diem in noīe ipsius celebraturi sum⁹: tūc ascendit ad patrē: tunc eū discipuli q̄ manibus tetigerūt oculis deduxerūt. Tunc sonuit angelica vox. Viri galilei: quid statis aspicientes in celū? hic iesus qui assumptus ē a vobis: sic veniet quō eum vidistis euntē in celum. Si ergo tūc ascēdit ad patrē: quid dicim⁹ fratres mei? Maria nō poterat eū tangere in terra stantē: r potest attāgere in celo sedentem. Si hic nō poterat: quāto minus poterat ibi? Quid ē ergo. Noli me tāgere: non enim ascendi ad patrē? Sic enim sonant ꝟba tanq̄ diceret: tunc me tange cū ascēdero: anteq̄ ascendā noli me tangere. O dñe hic es et non tango: cū ascenderis tangā? Deinde si anteq̄ ad patrē ascēderet tactum horrebat būanū quomodo se discipulis non solum videndū: sed etiā cōtrectā-
Lu.xxiiij. dum prebuit quando dixit. Quid cogitatis in cordib⁹ vris? Videte manꝰ meas r pedes meos: palpate r videte: qr spūs carnē nō habet sicut me videtis habere. Incredulus etiam ille discipulus thomas tetigit latus perfossatū r exclamauit. Dñs meus et deus meus. An forte aliquis insipiens dixerit anteq̄ ad patrē ascēderet: viri eū poterant tāgere: mulieres aūt non poterāt nisi cū ad patrem ascēderet. Absurda est ista
C cogitatio: et puersa sentētia. Prosus qō audiuit maria: audiat ecclesia. Hoc oēs audiant: deū intelligāt: omēs faciant.
Johā.xx. Quid ergo est. Noli me tāgere: nōdū enim ascēdi ad patrē? Quod me vides hoiem solū putas: patri equalē esse adhuc nescis: noli me tangere talem: noli in hoiem solū credere: sed ꝟbū equale genitori intellige. Quid ergo ē: Noli me tāgere Noli credere. Quid noli credere? Qr ꝺ solum sum qō vides. Ascendam ad patrē: r tūc tange. Tibi ascendo: qñ intellexeris equalē. Qñ me putas minorē: nondū ascendo tibi. Tāgere aūt credere esse puto: qr facile possum⁹ intelligere de illa
Lu.viij. muliere q̄ tetigit fimbriam vestimenti xpi: et salua facta est. Recordamini euangelii. Dñs iesus xp̄s ibat ad vltā dam archisynagogi filiā: que primo nunciata fuit infirma: postea mortua. Ille pergente: ecce mulier de transuerso venit que fluxum sanguinis patiebat p duodecim annos: r in medicis frustra curantibus et nō sanantibus oīa sua cōsumpserat: dixitq̄ ī corde suo. Si tetigero fimbriam vestimēti eius: salua ero. Hoc ipsum dicere iam tāgere fuit. Denicq̄ audi sentētiā: cū salua facta esset fm fidem suā: ait dñs iesus xp̄s. Tetigit me aliquis: Et discipuli. Turbe te cōprimunt: r dicis: quis me tetigit? Et ille. Tetigit me aliquis: nam ego scio virtutē exisse de me. Gratia precessit vt illa sanaret: nō vt ille minueretur. Dicūt ergo discipuli. Premunt te turbe: et tu vnū aut vnam sensisti. Et ille. Tetigit me aliqs: ille premūt: ista tetigit. Quid ē ille premūt: ista tetigit? Judei affligūt: ecclesia
D credidit. Scōm hunc ergo intellectum qñ videmus mulierem tetigisse quod ē credidisse: fm hoc ergo dictū est ad mariam. Noli me tangere: ascēdam et tange. Tūc enim tāge qñ
Joban.j. cognoueris. In principio erat verbū: et verbū erat apud deū r deus erat verbū. Verbū quidem caro factū est: verbū incōtaminatum: immaculatū: immutabile manet integrum. Sed quia tu hoiem solū vides: verbum non vides: noli credas incarne et relinquas verbum: totus christus tibi appareat: qr equalis est patri in verbo. Noli ergo inquit modo tangere:

scio quia nondum vides quid sim. Ecclesia ergo cuius figuram maria gerebat: audiat quod audiuit maria. Tāgamus oēs si credamus: iam ascēdit ad patrem: sedet ad dexteram patris. Cōfitetur hoc hodie vniuersa ecclesia. Ascendit ī celum: sedet ad dexteram patris. Hoc audiunt qui baptizātur hoc credūt anteq̄ baptizentur. Quando ergo credūt: maria tangit xp̄m. Intellectus obscurus r sanus: incredulis clausus: fide pulsanti est apertus. Ipse ergo dñs iesus xp̄s: r ibi est: et nobiscū est: et cū patre est: et in nobis est: et ab illo nō recedit: et nos non deserit: et orare docet vt magister: r cum patre exaudit vt filius.

¶Eodem die. Sermo.ij. In quo dicit q̄ homo qui per propriam culpam seruitutem incurrerat non violentia sed mia fuit redimendus.

Ser.clvj. A

IGne fratres charissimi pijs studijs exultem⁹ ī xp̄o sub presenti solēnitate: in qua nobis inferorū dñs diues spolijs redditus ē: ī qua rediit celsitudo de, pfundis: lux de tenebris: vita de mortuis. Ecce quantū pro salute ouium perditarū benigna pij pastoris sollicitudo discurrit. Sub vno eodemq̄ tpe et hominem vsq̄ ad paradisum reuocare dignatur: et mortē vsq̄ ad infera persequitur: gloriosius captiuandam in regno suo: et magnificentius in suis sedibus triūphandā. Ad descēsum itaq̄ celestis dñi pfundum inferi panditur: peregrinū sibi lumē inferri nox eterna miratur. Expauit ergo nox subito nō suum mortuum: immo expauit mortem suā. Aderat enim ille q̄ dudum per pphetā suū dixerat. O mors ero mors tua: ero mor-
Osee.xiij. sus tuus inferne. Et ideo non solū in eo inuenire non potuit quod teneret: sed eos quos antea retinebat reuocari ad superos se nolēte cōsperit: et quē debitorē suū putabat: exactorē potius experta ē. Et quē qsi captiuū inferni vinculis astringendū ee credebat: qsi liberatorē cū recepta captiuitate redire mirata ē: ac sic quē descēsione hoiez iudicaverat: deum regressione cognouit. Potuerat quidem dñs noster fratres
B charissimi hostem būani generis sola maiestate prosternere sine incarnationis hūilitate: sine certamine passionis: sz hō qui p propria trāsgressionis crimine tenebat obnoxius: qui p culpam suā incurrerat seruitutē: non violētia liberādus fuit sed mia redimēdus. Et qr deus eq̄tas r iustitia est: ipse sibi lex est. Et quia homo iudicij r iuris sui arbiter ī pre ditus volūtate: q̄ volūtarius ruerat: iniustū erat vt erigeret inuitus. Equius r salubrius fuit vt qui p superbiā a diabolo pstabat fuerat ad mortē: a deo p hūilitatē solidaret ad vitā. Justo ergo ordine qui per calliditatē maliuoli serpentis nō impulsus sed seduct⁹ fuerat ad pditionē: rursum p sapientiā beniuoli redēptoris nō cōpellitur: sed ducit ad salutē. Et q̄ cū sua volūtate corruisse videbat: cū sua rursus volūtate repararetur vt esset virtuti acremunerationi locus. Non enim p̄ripit eū p violētiā suā: sed potius p iustitiā r beniuolētiā solidat r erut ad vitā: quia benignitas prouocantis etiā meritū desiderat acquiescētis: r dignantissimi medici studium infirmi requirit assensum. Cuius ineffabilē ad eruēdos nos
C dignationē: etiā presens euangelij lectio declarauit. Ait enī sicut audistis. Cū esset sero die illo vna sabbatorū: venit iesus
Johā.xx. ianuis clausis: r stetit ī medio discipulorū suorū. Quid mirū si dñs ad discipulos glorificatū corpus claustris stupentib⁹ intromisit: q̄ ille so materni pudoris signaculo: ianuā mundi
Luce.ij. hui⁹ intrauit? Cuius ortū nature nescīt: non dubites si potētiā exercere videas triūphantē: quē tam stupenda pspicis egisse nascētē. Quid hic respōdebūt iudei sepulto dño descē-
Matth. dētes r signāte lapidē cū custodib⁹? Que cū ita sint: quō eū
xxvij. repellere potuit obiect⁹ repagulū: quē nō coercuerat pondus sepulchri? Immo quō eū obserata domus excludere potuit quē includere mortis porta nō potuit? Quid mirū si substantiam corporis nr̄i p clausa ostia trāsmisit: cui etiā penetralia supernorū r solis angelis familiare secretū patere cōsueuit? Cū ergo dixissent alij discipuli: vidim⁹ dñm: rūdit thomas
D r dixit eis. Nisi videro in q̄t in manib⁹ eius fixurā clauorū: r
Johā.xx. et mittā digitū meū in locū clauorū: et mittā manum meam in latus ei⁹ nō credā. O bona ignorātia q̄ eruditi ignaros ī struxit incredulos. O bona infidelitas: que seculorū fidei militauit. Nisi videro in q̄t in manib⁹ eius fixurā clauorū. Vox ista inquirentis ē: non negātis. Dū hoc dicit doceri

voluit: cōfirmari desiderauit: ⁊ ideo ad eū dñs ita ait. Infer digitū tuū huc ⁊ vide manus meas: ⁊ affer manū tuā ⁊ mitte in latus meū. Dum benignū prebet veritas moderata respōsum: in apl̄o suo nō dubitatiōis vitiū sz sollicitudinis instruxit affectū. Quia ergo illo in tpe tanti mysterij nouitas versabatur: merito curiose pscrutatiōis nō est: sed vtilitas exclusa accedit: quod in his apl̄i verbis mūdi vtilitas agit. Unius interrogatio: vniuersitatis est instructio. Ostendit ergo manus et latus. Necessariū enī erat vt manifestarū presens expressio cicatricū crucifixi corpis faceret fidē: quia splendor noue lucis pristinā obduxerat veritatē: ⁊ cognitionē quodā modo claritas obscurauerat. Visis ergo cicatricib⁹: respondit thomas et dixit. Dñs meus et deus me⁹. Nouo gñe vestigia vulnerū diuinitati phibent testimoniū: quia templū erat dei indumētū corpis vulnerati. Duas hoc loco in xp̄o mirare substantias. Fixuram perspicit corpis: ⁊ deū predicat manifestatis. Ubi sunt q̄ dicūt aīas nouis in quibus antea non vixerunt corporib⁹ induēdas? Ecce in resurrectionis auctore hoc ipz videor resurrexisse qō cecidit: ⁊ ideo mortui dormire dicūtur: iuxta pphetā. Nunquid q̄ dormit nō adijciet vt resurgat? Quare mortē somno assimulauit? Quia i vno eodēq; hoīe. Nunq̄d alter ē qui in somno resoluitur: alter vero qui in eiusdem somni stupore ad vigilandi officia suscitatur? Non vtiq; sed ipa absq; dubio mēbra euigilasse credēda sunt: que dormitionis stupore laxata sunt. Ita mors corpis qō in puluere cōfectura susceperit: idē ipm discussa restituit: nec rude sed redituū vas cognatus spūs recognoscit. Et propterea mysteriū resurrectionis etiā de minimis exponēs: ita apl̄us loquit: resurrectionem grano tritici cōparās. Et enim tu qō seminas nō viuificatur: nisi pri⁹ moriat. Si q̄ vt moris est fruges botri sulcis agricola fenerāte credunt: nunq̄d aliud ē qō sepelit in semina: aliud qō virescit i germina? Sz singula queq; corpa nō de nihilo sz sui origine pducunt: ⁊ recētia de veterib⁹ innouantur. Cū aūt de resurrectione loquerē apl̄s dicēs: Quod seminas nō viuificat: nisi prius moriat: videsq; moris qō susceperit: hoc refūdit? Et vnicuiq; inq̄t seminū ppriū corpus. Non vtiq; a genere suo alienū: sz nature sue' p priū: et de materie sue q̄litate reparatū. Reuocabitur ergo ī cōtubernū pristinū aīe et corpis vnitas: et nullis vnq̄ sc̄is dissociāda germanitas. Nostrū est gr̄a auctoris ⁊ redēptoris inniti: vt ad illoz̄ numerū pertinere videamur: de q̄bus apl̄s dicit. Simul rapiemur obuiā xp̄o in aera ⁊ in nubibus et sic semper cum dño erimus. Dignum enim esse iudicauit: vt germana corporis animeq; substantia cum christo simul regnet in celis: que christo seruiuit in terris.

¶ Jtē eodem die Homelie de eo qō scriptū est in euāgelio sm Johannē. Una sabbati maria magdalene venit mane. ⁊c. que habetur in exposītione doctoris. tract. cxx. fo. ccxxxij. col. iiij.

¶ Jtē eodē die alius sermo de epistola: q̄ habet in libro quinq̄gita homeliarū. xx. fo. cxx. col. iij

¶ Dñica i octauis pasche: ad cōpetētes. Ser. j.

In quo dicit q̄ nihil pdest corp⁹ a cibis euacuare: et animam vitijs replere.

Dschalis solēnitas hodierna festiuitate cōcludit: ⁊ ideo hodie neophitorū habitus cōmutat: ita ⁊ ti vt cādor q̄ de habitu deponit: semp ī corde teneat

In q̄ quidē primū nobis agendū est: vt q̄ pascha les dies sunt: id est indulgētie ac remissiōis: ita a nobis sanctorū dierū festiuitas agat: vt relaxatiōe cor⁹ puritas nō obfuscet: sz potī⁹ abstinētes ab oī lusu: ebrietate: lasciuia: demus operā sobrie remissiōi ac sctē sinceritati: vt q̄cq̄d modo corpali abstinentia nō acq̄rim⁹: mētiū puritate q̄ramus. Ad oēs quidē pertinet fm̄o: quos cura nr̄a pplectit: veruntū hodie terminata sacrāmētor solēnitate: vos alloq̄mur nouella germina sctitatis: regenerata ex aq̄ ⁊ spūsctō: germē piū: examen nouellū. Flos nr̄i honoris ⁊ fructꝰ laboris: gaudiū et corona mea: oēs q̄ statis in dño. Apl̄icis ✠bis vos alloquor. Ecce nox precessit: dies aūt appropinq̄bit. Abijcite opa tenebrarū ⁊ induite vos arma lucis: sicut ī die honeste ambulemus. Nō in cōmessationibus ⁊ ebrietatib⁹: nō in cubilib⁹ ⁊ impudicitijs: non in cōtentione ⁊ emulatione: sz induimini dñm iesum xp̄m. Habem⁹ inq̄t certiorē pphetic̄ sermonē: cui bñ facitis: intēdentes tanq̄ lucerne ī obscuro loco: donec dies lucescat: ⁊ luciferoriat in cordibus vestris. Sint g̃ lūbi vestri accincti ⁊ lucerne ardētes: ⁊ vos similes hoībus expectantib⁹ dñm suū qñ reuertatur a nuptijs. Ecce dies adueniūt in quibus dñs dicit. Pusillū inq̄t ⁊ nō videbitis me: et iterū pusillū ⁊ videbitis me. Hec ē hora de q̄ dixit. Vos tristes eritis: sc̄i m aūt gaudebit: id ē vita ista tētationib⁹ plena in q̄ peregrinamur ab eo. Sed iterū inq̄t videbo vos: ⁊ gaudebit cor vestrū: ⁊ gaudiū vestrū nemo tollet a vobis. Cuius spei tā gratū ⁊ tam gratuitū etiā pignus sc̄m̄ spūs accepim⁹: q̄ in cordibus nr̄is inenarrabiles gemitus operat sctōrū desideriorū. Cōcepim⁹ enī sicut ait Esaias: parturiuim⁹ spūm salutis. Et mulier cū parturit: ait dñs: tristicia ē illi q⁹ venit dies ei⁹: sed cū peperit fit gaudiū: qm̄ natus ē hō ī sc̄lo. Hoc est gaudiū qō nemo aufert a nobis: q̄ in eterne vite lucem ex hac fidei cōceptione transfundimur. Tunc g̃ ieiunem⁹ ⁊ orem⁹: cū dies parturitiōis ē. Doctotū corpus xp̄i toto orbe diffusū: id ē tota hec agit ecclia: ⁊ illa vnitas q̄ dicit ī psalmo A finibus terre ad te clamaui: dū anxiarer cor meū. Unde iā nobis elucet: cur q̄dragesima instituta sit bui⁹ būiliationis solēnitas. Qui enī a finib⁹ terre clamat cū anxiaret cor eius: a quattuor orbis terre partib⁹ clamat: q̄s frequēter etiā scriptura cōmemorat: oriēte et occiduo: aq̄lone ⁊ meridie. Per hoc totū ille decalogus legis iā nō p litterā tm̄ mō metuēd⁹: sed p gr̄am charitatis implēdus indict⁹ est. Uñ quater multiplicat̄ decē: videm⁹ q̄draginta cōpleri. Sz adhuc i labore tētationis cū venia delictor̄. Quis enī pfecte implet. Nō cōcupisces? Unde ieiunandū et orandū est: a bono tū ope non cessādū. Cū laboris merces illa reddit̄ i fine: q̄ denarij nūeri nuncupak. Sicut aūt ternari⁹ a trib⁹: q̄ternarius a quattuor ita denarius a decē nomē accepit. Qui cōiunctus ē quadragenario tanq̄ merces laboris reddit. Quinq̄genarij nūeri figura tpe illi⁹ gaudij significat: qō nemo auferet a nob. Cui⁹ in hac vita nōdū pfectionē habem⁹: sz tū post solēnitatē dñi ce passionis a die resurrectiōis ei⁹ p dies quinq̄ginta q̄bus ieiunia relaxam⁹: B in dñicis laudib⁹ psonāte alleluya celebramus. Nunc itaq; in psona xp̄i vt nō possit deamur a fatha na: exhortor vos dilectissimi vt quotidianis ⁊ largioribus elemosynis: frequētioribus oīonibus dñm ppitiemur. Hūc tps est vt vnusq̄sq; abstineat se nō tm̄ ab illicitis: sz etiā a q̄busdā licitis: et oīonibus atq; ieiunijs vacet. Quis ⁊ p totū annū certis diebus hoc facere debeat: ⁊ q̄to crebrius: tanto vtiq; meli⁹: qz et q̄ cōcessa immoderate appetit: eū q̄ cōcessit offendit. Oīo quippe spiritalis res ē: et ideo tāto ē acceptior: q̄sto magis sue nature implet affectum. Tātomagis aūt spiritali opefundit: q̄tomagis anim⁹ q̄ eā fūdit a carnali voluptate suspēdit. Quadraginta dies ieiunauit moyses legis administrator: q̄dragita belyas pphet̄a: excellētissimus: q̄dragita ipse dñs: testimoniū habēs a lege ⁊ pphis. Baptism⁹ ille preponit. Johes enī baptizauit xp̄m: cū se xp̄o profiteretur minorē. Christus aūt baptizauit xp̄ianū: q̄se ostēdit et hoīe esse maiorē: sicut circūcisione carnis: q̄uis eam et xp̄s accepit et nemo xp̄ianus accepit. Melius est sacramentū resurrectionis xp̄i: qō ad expoliandā carnalē hanc veterē q̄ vitam corde circunciderek xp̄ianus: vt audiat apostolū dicētē. Sicut xp̄s surrexit a mortuis per gloriam pr̄is: sic et nos in nouitate vite ambulem⁹: sicut ipm vetus pascha qō agni occisione celebrare preceptū est: nō ideo q̄ hoccū discipulis celebrauit xp̄s: iam meli⁹ est pascha nr̄m qō immolatus ē xp̄s Pertinuit enī ad prebendū nobis humilitatis ⁊ deuotiōis exemplū: vt illa etiā sacramēta veniēs suscipere dignaretur quib⁹ venturus ipe prenunciabat: vt hinc ostenderet quāta religione nos oporteat accipere hec sacramēta: q̄bus iam venisse nunciak. Non ergo q⁹ xp̄s post acceptū baptismū continuo ieiunauit tanq̄ regulam obseruationis dedisse credendus est: vt post ipsius christi baptismum acceptum cōtinuo ieiunare necesse esset: sz plane illo exēplo docuit ieiunādū eē qñ forte acriore luctamine cū tētatore confligit. Ob hoc enī ⁊ xp̄s q̄ sic hō dignat⁹ ē nasci: nō respuit sic hō tētari: vt xp̄ianus magisterio eius instructus: non possit a tentatione superari. Siue ergo continuo post baptismum: siue quolibet interuallo temporis interposito quādo simile prelij tentationis infertur bōi ieiunandū est: vt et caro impleat de castiga-

tione militiam:et aīa impetret de hūilitate victoriā. In illo ergo dñico exēplo illius causa ieiunij non iordanis tinctio:
F sed diaboli tēratio fuit. Cur aūt nos ante solēnitatē pas̄ois dñi ieiunem⁹:r illa ieiuniorū relaxatio quinquagesimo die perficiatur:hec ratio ē. Omis qui recte ieiunat:aut animam suā in gemitu oronis et castigatione corporis huīli r ex fide non ficta affligit:aut ab illecebra carnis inopia aliqua spiritali veritatis r sapiētie delectatiōe suspēsa:ad famē sitimq; sitiendā descēdit. Interrogātib⁹ pharisei⁹ cur discipuli ei⁹ non ieiunarēt. Mam de illo ꝓmo qō habet aīe humiliationē.
Matth.ix. Non possunt ināt lugere filij spōsi q̄diu cū eis spōsus est:sz veniet hora qū auferet ab eis spōsum r tūc ieiunabūt. De illo
Ubi.s. aūt altero qō habet epulas mētis ita ꝯsequenter locutus est. Nemo assuet pānū nouū vestimēto veteri:ne maior scissura fiat:neq; mittūt vinū nouū in vtres veteres ne rumpantur:r vinū effundat:sed vinū nouū in vtres nouos mittūt:r ambo conseruabunt. Proinde qz tā sponsus ablatus ē:vtiq; nobis
Ps.xliiij. filijs illius pulchra spōsi lugēdū est. Speciosus enim forma ꝑe filijs hoīm:cuius diffusa gra in labijs ei⁹. Inter manus
Esa.liij. psequentū non habuit speciē neq; decorē:r ablata ē de terra vita ei⁹. Et recte lugemus:si flagram⁹ desiderio ei⁹. Beati quib⁹ eū licuit ante passionē tūc habere psentē:inkrogare sicut vellēt:audire sicut audire deberēt. Illos dies cōcupie runt videre patres ante aduentū eius neq; viderūt:qz i alia dispēsatione fuerāt ordinati:p quos vēturus annūciaretur:
Mat. xiij. nō qb⁹ veniēs audirēt. De his enī aplis loquit dicēs. Multi iusti et pphe voluerūt videre q̄ videtis r nō viderūt:r audire q̄ auditis r nō audierūt. In nobis aūt illud impletū est qō idē ipe dicit. Veniēt dies qñ desiderabitis videre vnum de dieb⁹ istis:r nō poteritis. Qui scī desiderij flamma vrit
Ps.xlj. quis hoc nō lugeat:quis nō laboret i gemitu suo:quis nō dicat
G mihi quotidie:vbi ē deus tu⁹? Credimus quippe eū iam sedentē ad dexterā pris:sed tñ q̄diu sum⁹ in corpe peregrinamur
ij.Cor.v. ab eo:nec de eo dubitantib⁹ vel negātib⁹ et dicētibus:
Philip.j. vbi ē deus tu⁹:valem⁹ ostēdere. Merito apls ei⁹ cōcupisce bat dissolui r esse cū illo:manere aūt in carne nō sibi optimū dicebat sed necessariū ꝓpter nos:vbi cogitationes mortaliū
Sapiē.ix. timide r incerte puidentie nre:qñ deprimit terrena inhabi-
Job.vij. tatio sensum multa cogitātē:inde tēratio est vita hūana sup
j.Petri.v. terrā:et in hac nocte seculi circuit sicut leo q̄rēs quē deuoret
Apoca.v. Non leo de tribu iuda rex nr̄ sed leo diabolus aduersari⁹ nr̄.
Apoca.vj. Ille enī quattuor aīaliū de Apocalypsi iohīs figurā i se vno exprimēs:natus vt hō:operatur vt leo:immolatus vt vitul⁹
Ps.xvij. volauit vt aq̄la. Volauit sup pēnas vēto⁹:r posuit tenebras
Ps.ciij. latibulū suū. Posuit tenebras r facta ē nox:i qua ptranseūt oēs bestie silue. Catuli leonū rugiētes:tēratores videlicet p
j.Petri.v. quos diabolus querit quē deuoret. Non q̄dē habētes ptātē nīsi i eos quos receperint:qz r in psalmo ipso ita sequit Que rentes a deo escā sibi. In tam periculosa r tērationib⁹ plena huius seculi nocte:quis nō timeat? quis nō medullis oībus cōtremiscat:ne dignus iudicet q̄ deuorandus dimittatur in
H fauces tam crudelis inimici? Unde r ieiunandū r orandū ē et tāto pot⁹:tanto instātius:quanto ꝓpinquius r ipa dñice resurrectiōis solēnitate passionisq; celebritate anniuersaria quodāmō nob eiusdē noctis memoria resculpit ne obliuiōe deleat:r nos nō corpe sed spū dormiētes ille rugiēs deuora-
Lu.xxij. tor inueniat. Mā et ipsa dñica passio q̄d nobis aliud i capite nr̄o iesu xp̄o:q̄z ipam vite huius tentationē maxime cōmendauit? Unde aduemēte iam mortis sue tpe petro dixit. Postulauit sathanas vexare vos sicut triticū:et ego rogaui pro te:ne deficiat fides tua. Unde r tu confirma fratres tuos. Et plane cōfortauit nos p apl'm. Unde cū his duob⁹ in mōte se ostēdit. Nos aūt qz tam longū ieiunū ꝓpetrare nō possum⁹ vt p tot dies r noctes nihil alimentor⁹ sicut illi accipiamus:
I saltē q̄tū possumus faciam⁹:exceptis diebus p quos certis decausis mos ecclesie phibet ieiunare. Dño deo nr̄o vt quotidiano vel crebro ieiunio placeamus. Sed nunq̄d sicut a cibo et potu abstinētia:p tot dies non pōt esse cōtinua? Quandoquidem tps humiliāde aīe quantū potui maxime cōmēdauit:tñ ꝓpter hoīm errores qui p vaniloquas seductiōes r prauas cōsuetudines nobis molestā pro vobis curā inferre non cessant:tacere non possumus. Sunt quidā obseruatores
quadragesime delitiosi pot⁹ q̄z religiosi:exquirētes nouas suauitates magis q̄z veteres cōcupiscētias castigantes:qui pciosis copiosisq; apparatib⁹ fructuū diuersorū quorum libet varietates r saporēs superare cōtendunt. Vasa in quibus cocte sunt carnes tanq̄z immūda formidāt:et i carne sua ventris et gutturis luxuriam non formidāt. Jeiunant nō vt solitam temperando minuant edacitatē:sed vt immoderatā differendo augeāt auiditatē. Nam vbi tps reficiendi aduenerit:optimis mēsis tanq̄z pecora prosepib⁹ irruūt:vētresq; distendūt:artificiosis et peregrinis cōdimentorū diuersitatibus tantū capiunt manducando:quantū digerere nō sufficiunt ieiunando. Sunt etiam qui vinū ita nō bibūt:vt aliorum exprossione pomorū aliosq; sibi liquores nō salutis cā:sed tocunditatis exquirāt:tanq̄z nō sit quadragesima pie humiliationis obseruatio:sed noue voluptatis occasio. Quātū j.Timo. v.
enim honesti⁹ esset:vt qui ꝓpter infirmitatē stomachi aquā potare nō poterat:vino vsitato et modico sustentarē. Quid aūt absurdius q̄z tpe quo caro artius est castiganda:tantam suauitatem carni procuret:vt ipa faucium cōcupiscētia nol
let quadragesimam preterire? Quid incōueniētius q̄z dieb⁹ humilitatis qū parum victus omnibus imitandū est ita viuere vt si toto tpe sic viuat:vix possint victū patrimonia sustinere? Cauete ista dilectissimi:cogitate q̄d scriptū ē. Post Ecc. xviij
cōcupiscentias tuas nō eas. Quod saluberrimū preceptum si omni tpe obseruandū est:quanto amplius his diebus qñ ita turpe ē:si cupiditas nr̄a ad vsitatas relaxetur illecebras
K vt merito culpek qui nō restrixerit vsitatas? Precipue sane pauperū memētote:vt qō vobis parci⁹ viuēdo subtrahitis:
in celesti thesauro reponatis. Accipiat esuriēs xp̄s qō ieiunans minus accepit xp̄ianus. Castigatio volētis:fiat sustentatio nō habēt⁹. Copiose volūtat⁹ inopia:fiat necessaria inopis. Copiosa sit etiā i aīo placabili et hūili misericors ignoscendi facultas. Petat veniā:q̄ fecit iniuriā. Det veniam:q̄ accepit iniuriā:vt nō possideamur a sathana:cui⁹ triūphus est dissentio xp̄iano p̄. Et hec enī magni lucri elemosyna est:
debitū relaxare cōseruo:vt tibi relaxet a dño. Utrūq; op⁹ bonū celestis magister discipulis ꝓmēdauit dicēs. Dimittite r Luce.vj.
dimittet vob:date r dabit vobis. Memētote fui illi⁹ cui oē Matth.
debitū dñs eius qō donauerat replicauit:qz cōseruo sibi de- xviij.
benti cētū denarios mīam nō repēdit:quā de talento p̄ decē milib⁹ q̄ debebat accepit. In hoc gñe opis boni nulla est ex
cusatio:vbi sola volūtas tota facultas ē. Potest quisq; dere. Stomach⁹ doleat ieiunare nō possum. Pōt etiā dicere
Volo dare paupi:sz vnde nō habeo:aut tm̄ habeo vt timeaz egere si dedero. Q̄q̄z in his operib⁹ excusationes pleriqz sibi hoies falsas faciūt:quas veras inuenīūt:veruntū quis eq̄dē dicat:ideo nō ignoui venīā petenti:qz me valitudo impediuit:aut qz man⁹ q̄ porrigere nō fuit? Dimitte vt dimit- Luce.vj.
tatur tibi. Cordis hoc opus ē:mullū vel carnis sue membrū in adiutoriū aīe assumik vt hoc impleat qō rogak. Volūtate agik:volūtate pficik. Facsecurus:nihil in corpe dolebis:nihil in domo minus habebis. Jam vero fratres videte quid malū sit vt penitētī fratri nō ignoscat:cui p̄ceptū ē vt inimicum adhuc diligat. Que cū ita sint:r cū scriptū sit. Sol non Ephe.iiij
occidat super iracundiam vestrā:considerate fratres vtrum xp̄ianus sit dicend⁹:qui aut his diebus inimicitias nō vult finire:quas nunq̄z debuit exercere.

¶ Eadem dñica. Sermo.ij. In q̄ dicit q̄ xp̄o resuscitato cū māducasse fuit ptātis nō necessitatis

Quantū dño donāte possum⁹ de carnis resurrectio Ser.clviij
ne tractem⁹. Hec ē enī fides nr̄a:hoc donū in dñi A
nr̄i iesu xp̄i nobis carne ꝓmissum ē:r ipo p̄cessit exēplū. Voluit enī nobis q̄ ꝓmisit i fine nō solū pnūciare:sz etiā demōstrare. Illi q̄dē q̄ tūc fuerūt cū illū viderēt:r cū expauescerēt:r spm̄ se videre crederēt:soliditatez corpis tenuerūt. Locut⁹ est enī nō solū vbis ad aures eor:sz etiā specie ad oculos eor. Parūq; erat se phere cernēdū:nisi etiā offerret ptractādū atq; palpādū. Aut ei. Quid turbati Lu. xxiiij.
estis:r cogitationes ascēdūt i corda vra? Putauerūt enī se spm̄ videre. Quid turbati estis inq̄t:r cogitationes ascēdūt in cor vr̄m? Videte manus meas r pedes meos:palpate r videte:qz spūs carnē r ossa nō hz sic me vides hre. Cōtra istam B
euidētiā disputabāt hoies. Quid ei aliū facerēt hoies qz ea q̄ sūt hoiz sapiūt q̄z sic disputare de deo z deū. Ille enī de ē

Ps. xciij. isti homines sunt. Sed dñs nouit cogitationes hominū: qm̃ vane sunt. In homine carnali tota regula est intelligendi: cō suetudo cernēdi. Quod solent videre credunt: qō non solent non credūt. Preter consuetudinē facit deus mirabilia: quia deus est. Maiora quidem mirabilia sunt: tot quotidie hoies nasci qui non erant: q̃ paucos resurrexisse qui erāt. Et tamē ista mirabilia nō consideratione cōprehensa sunt: sed assiduitate viluerūt. Resurrexit xp̃s: absoluta res est. Corpus erat: caro erat: pepēdit in cruce: emisit aiam: positus i sepulchro: exhibuit illam viuam: qui viuebat in illa. Quare miramur? Quare nō credim? Deus est qui fecit. Considera auctorem et tolle dubitationem. Querūt ergo homies: vtrū corruptio ista corporis quā sentūt in carne sua futura sit in resurrectione mortuor̄. Dicimus non futuram. Respondent nobis. Si corruption on erit: quare manducabitur? Aut si non manducabitur: q̃re post resurrectionē dominus māducauit? Modo cum euangeliū legeretur audiuimus: quia cum exhiberet se viuū oculis manibusq; discipulorū suorū: parū illi visum est Lu. xxiiij. ad demōstrandam euidentiā corporalē: sed addidit. Habetis hic aliquid quod manducetur? Et obtulerūt ei partē piscis assi: t fauum mellis. Manducauit: t reliquias dedit eis. Dicitur enī nobis. Si corruptio corporis nō resurgit: quare manducauit dñs xp̃s? Legitis quia manducauit: nunqd legitis quia esuriuit? Quod manducauit ie sus: potestatis fuit nō egestatis. Si desideraret māducare egeret: rursus si mā- Gen. xviij ducare nō posset: minus valeret. Nunquid t angeli qñ suscepti sunt hospitio a patribus nr̄is nō māducauerūt? Et tamē corruptibiles non fuerunt. Rursus dicūt. Resurgunt vitia? Et respōdetur a nobis. Non. Quare ergo inquiūt dñs cum suorum vulnerū cicatricibus resurrexerit? Quis adhuc dicimus: nisi quia et hoc potestatis fuit non necessitatis. Sic resurgere voluit: vt quibusdam dubitantibus exhiberet in illa carne cicatrices vulneris: et sanaret vulnus incredulitatis.

¶ Eadem dñica. Sermo. iij. In quo dicit q̃ cū miracula audimus seruare nos fidem non rationem inquirere.

Ser. clx. A Lectio euāgelica fratres charissimi q̃ nup auribus nr̄is insonuit continet magnū miraculum. Cuius vbiq; sit dñs: ipsius miraculū cōtinet beneficium Joh. xx. in quo accepert discipuli spīm̃ sanctum. Miraculū est quod dñs noster ie sus xp̃s in carne vera intrauerit ad discipulos per ostia clausa. Requiris a me forsitan rationem: et argumētum requiris. Si vera inquies caro fuerat que resurrexit: quō ipa clausis ianuis ad discipulos introiuit? Ita ne vero inquies cuiuspiā capit auditus: q̃ nō obseruat op?: et intrare quisq̃ limen in corpe potuit? Redde mihi inq̃t rationem. O hō si rationem a me poscis: nō erit mirabile. Exē Wat. xiiij plum queritur: nō erit singulare. Credis nempe dñz christū super aquas maris firmis gressib? ambulasse? Credis vtiq; Dicis igit mihi. Si potia clausa xp̃s intrauit: vbi ē corpis pōdus. Recedant pauli sper modus t pōdus. Ille hec fecit cui nihil impossibile est: xp̃s q̃ carnē suā potuit de sepulchro pducere: non potuit clausis ianuis ad discipulos introire? Qñ audis miraculū: serua fidem: non inquirat animus rōnē B Hinc est q̄ t thomas discipulus titubauit nec credidit: sed eum dñs postea cōfirmauit. Dixerāt enī t cōdiscipuli eius. Joh. xx. Vidimus dñm. Ille aūt: nisi videro inquit i manibus eius fixurā clauorū: t mittā digitū meum in latus ei? non credā. Sciebat enī clauis i cruce cōfixū: sciebat lācea latus pcussū Hec signa querebat: ideo nō credebat. Man? ḡrebat: et lat? et dū curiosus existit in vulnere: mortē incurrerat in fide. O Johan. xj. beate ap̄le: ante oculos tuos xp̃s lazarum potuit suscitare: t ipe non poterat de sepulchro surgere? Queris loca clauorū: t obtitus es miracula tāta signor̄? Nonne ante oculos tuos cecos illuminauit: paralyticos sanauit: leprosos mūdauit? Sic pdidisti i triduo memoriā magistri: vt potētie nō credes xp̃i. Moris xp̃i i carne: vita tua deberet ē in fide. Vidisti quidem pcutientē lancea: sz diuinā non penetrauit potentiā Joh. xx. Ecce iter̄ venit dñs: ne periret discipul?: t dicit thome. Infer digitū tuū huc: t vide man? meas: t affer manū tuā t mitte in latus meū: t noli esse incredulus sz fidelis. Opietas saluatoris q̃ non dedignat locū ostēdere cicatricis. Rūdit thomas t dixit. Dñs me? et deus me?. Modo ē dñs t de? tuus: quia voluit vt videres: ne in incredulitate aiam perdideres Merito ad eū dñs sic loquit. Quia vidisti me credidisti: bti qui non viderūt t crediderunt. Ecce discipulus trepidauit: ecce ecclesia q̄ non vidit credidit. Beatum meritū nostrū fratres: si in ecclesia catholica teneatur acceptū. Hic accipitur merces: vbi vera tenet et cognoscit fides. Hāc igit ecclesiam xp̃s sua resurrectione cōstituit: in hac eterna pmia collocauit. Credite fratres: ille speret requiem q̃ nō discesserit a radice: cui est honor et gloria in secula seculorum. Amen.

¶ Eadem dñica. Sermo. iiij. In quo nos dicit desinere mirari si deum cogitamus.

Ser. clx. A Dum diuit charitas vra cū sctm̃ euāgeliū legeretur: dñm et saluatorē nr̄m ie sum xp̃m post resurrectionem suā clausis ostijs introisse ad discipl?os suos: Joh. xx. Magnū miraculū: sz mirari desinis: si deū cogitaueris. Mirū enī esset si solus hō hoc fecisset. Refer ad omnipotentiā: nō ad phantasiā. Ostijs clausis intrauit. Respō deo tibi vt scias q: vera caro fuerat: cicatrices tāgendo mōstrauit. Sed sicut nō est inḡs nature corporalis per ianuam clausam intrare: sic non ē nature corpalis sup fluctus maris ambulare. Intrauit p clausa ostia: respōde mihi: da mihi solliditatē carnis. Ambulauit sup aḡs maris: da mihi t tu pon- Wat. xiiij dus carnis. Quis nosse hoc oīpotētie fuisse? Et petro dedit. Qui q̄ voluit dedit: q̄ p̄priū erat sibi seruauit. Ille enī viuens p clausas ianuas intrauit: q̄ nascendo integritatē mr̄is Luce. ij. non violauit. Ergo fratres admirati credam?: credētes obaudiam?: obaudiētes sperem? p̄missa: si facim? iussa: q: vt faciamus iussa: ipse adiuuat a quo speram? p̄missa. Hodie B octaue dicunt infantiū: reuelanda sunt capita eorū: q̄ ē indicii libertatis. Habet enī libertatē ista spiritalis natiuitas: p̄pter aūt carnis natiuitas seruitutem. Due sunt vtiq; hoīs natiuitates: nasci t renasci. Nascimur ad laborē: renascimur ad quietē. Nascimur ad miserias: renascimur ad eternā felicitatē. Nā illi pueri: infātes: paruuli: lactētes: maternis vberib? inherētes: t q̄tū i eos gre referāt nescientes: vt ipi videtis q: infantes vocant: t ipi habēt octauas hodie. Et isti senes: iuuenes adolescētuli: oēs infantes. Una quippe illo: uz infantia ptinet ad vetustatē: altera ad nouitatē. Nā quos vt dets recētes a partu: veteres nascunt. Vter? hō nr̄ dictus ē adā ex q̄ nascimur: nou? hō xp̃s p quē renascimur. Isti g̃ t noui fūt: t renati sunt ad aliā vitā: t ē illis si dici pōt q̄ nascūt C noua vetustas. Ecce miscent hodie fidelibus infantes nr̄i: t tā q̄ de nido volāt. Necesse ē g̃ vt parturientes eos alloq̄mur sic enī recolit ffres mei. Hyrūdinū vel domesticorū passerū pullos q̄ volare de nido ceperint: matres cū strepitu circūuolant: t vocib? pijs testant pericula filiorū. Scimus ergo multos q̄ appellant fideles male viuere: et gre quā accepert moribus suis nō cōuenire: laudare deū lingua: blasphemare vita. Scimus aūt alios inter istos multos tanq̄ inter multā et abundantē paleā velut grana gemētes in tritura: sed spe horrei se collocātes. Duo ista gña hoīm scimus esse in eccl'ia Areā dñicā ecclesiā nouimus: vētilationē in die iudicij speramus: massam frumēti in resurrectiōe desideram?: horreū in vita eterna sumere cupim?. Ibi nulla palea erit: sicut i gehenna nullū granū erit. Nunc ergo fratres mei cū sciamus duo ista genera hoīm esse in ecclesia: piorū et impiorū: bonorū t malor̄: timentiū t cōtemnētiū: q̄bus cōiungantur isti nescim?. Qd aūt velim? t ipi sciūt: vtrū de illis vota nra cōpleant: hūana ignorātia sollicitudine fatigāt aliq̄n et falsis suspitionib? agitat. Ex his discitur in hac terra: vbi sine tētatione nō viuit. Admoneo ergo vos sancta germina: admo D neo vos nouelle in agro dñico plāte: ne de vobis dicat q̄ de vinea dom? israel dictū est. Expectaui vt faceret vuas: fecit Esaie. v. aūt spinas. Botrū in vobis inueniat: q̄ botr? p vobis calcatus ē. Tua ferte: bñ viuite. Fructus enī spūs ē: (sicut dicit Gal. v. ap̄ls) charitas: gaudiū: pax: longanimitas: benignitas: bonitas: mānsuetudo: fides: continētia: castitas. Quādo ad nos venerit agricola noster cuius nos operarij sumus: ille qui intus dat incrementū: nam nos foris secus plantare nouimus t rigare: sed ait apostolus. Neq; qui plantat est aliquid: neq; j. Cor. iij. qui rigat: sed deus qui incremētū dat. Qui modo videt quomodo audiatis: q̄ modo inspicit quomodo timeatis: aut tā continere inciptatis: cum ad vos ille agricola venerit: uue-

Annotatō nēralis ordinis sermonū hui⁹ opis.

niat in vobis qđ dixit apl's. Gaudiū meū ⁊ corona mea: oēs q̄ statis in dño. Fratres: filij dulcissimi: filij charissimi: imitamini bonos: cauete malos. Scio enī q̄ vēturi sunt ad vos hoies mali: et psuasuri vobis violentiā: et dicturi sunt vob̄ Quare? Mōne ⁊ nos sum⁹ fidelissimi? Scio: unde doleo: ide timeo. Jā tu si dixeris cōstanter frater nec tevellē facere qđ facis: sed si te nō possum ducere in bonū meū: vel noli me trahere ad malū tuū. Moribus istis vt fieri solet caput dolebit. Dicitur⁹ est tibi vicin⁹ tuus aut vicina. Est hic incātator: est hic remediator et nescio vbi mathematic⁹. Tu dicis. Christian⁹ sum: nō licet mihi. Et si ille dixerit tibi: quare? Mōne ego xp̄ian⁹ sum? Tu dicitur⁹ es. Sed ego fidelis sum. Et ille tibi. Et ego baptizat⁹ sum. Fiunt angeli diaboli: mēbra xp̄i Qui p̄m possidet inimic⁹: trahere q̄rit et aliū. Inueniat vos paratos: q̄ ista vobis p̄parauit. Ideo loquor: ideo cōtestor: ideo nō taceo: ideo vestimēta mea excutio: ideo in tribunali dei mei excusatū me habeo. Dicā deo meo. Dñe nō tacui:

Mat.xxv. dñe talētū qđ mihi dediſti nō absc̄di: sed erogaui. Hoc poterit mihi dicere. Serue nequā: tu dares: ego exigerē. Ecce dñe dedi: tu exige. Et si forte vos vet⁹ titillauerit consuetudo: habetis quē iterpelletis. Maior est adiutor q̄ oppugna-

Mat.vj. F tor. Ideo gemitis: ideo orat⁹: ideo dicitis. Ne nos inferas in tentationē. Obseruate illud etiā fratres mei qđ supra dicitis. Dimitte nobis debita nr̄a: vt faciat⁹ qđ sequit. Sicut et nos dimittim⁹ debitorib⁹ nostris. Elemosynā facis: elemosynā accipis. Ignoscis: ignoscet tibi. Erogas: erogabit tibi. Deū audi dicentē. Dimittite: et dimittet vobis. Date: et dabit vobis. In mēte habete pauperes. Omnib⁹ dico. Facite elemosynas fres mei: facite ⁊ nō perdetis. Deū credite. Non solū dico vobis: nō pditis qđ facitis cū pauperib⁹: sed plane dico vobis: hoc solū nō pditis: cetera pditis. Ecce videam⁹ si exhilaratis pauperes hodie: horrea ipsorum vos

Eccl.xxix estis: vt det vobis de⁹ vnde detis: et dimittat qđ forte peccatis. Includite elemosynā in cordib⁹ pauperū: ⁊ ipa p̄ vobis exorabit dñm: cui est honor et gloria in secula sec̄or. Amen.

¶ Eadē dñica. Sermo. v. In quo dicit q̄ illud qđ thomas sibi gessit cunctis profecit.

Ser.clxj. A

REtinet sanctitas vestra fres superiorē tractatum in quo scripsim⁹ sc̄m Thomā ap̄lm ad cōfirmādam fidē oīum post resurrectionē dñici corporis mēbra palpasse: et ad repellēdam ambiguitatem vniuersorū vulnerū ei⁹ cicatrices scrutari voluisse. Nō enī p̄pter se tm̄ hoc operat⁹ est beat⁹ apl's: sed qđ sibi gessit: cūctis p̄ficit. Cū suā enī exercuit sollicitudinē: fidē oīm cōfirmauit. Quis enī ex hoc dubitet redisse a mortuis saluatorē: cui⁹ post inferos p̄sentiā agnoscat ocul⁹: attrectet man⁹: digitus pscrutet? Quis igit⁹ modice fidei homo: q̄ quis imbecillis ingenij xp̄ian⁹: nunq̄s sollicitudinē suā inq̄sitioni thome ecp̄arare potuisset. Nunq̄s enī post agnitionē ac p̄uersationē loquela ausus esset petere: vt etiā tactu xp̄m pscrutare tur in xp̄o: et in ipso hoie quē cerneret hois corpus inq̄reret et resurrectionē ei⁹ nō tā mirabiliū gloria crederet q̄ passionis iniuria cōprobaret. Thomas g̃ cū esset sc̄us fidelis et iustus: hec oia sollicite req̄siuit: nō q̄ ipse aliq̄d dubitaret: sed vt oēm suspitionē incredulitatis excluderet. Nā suffecerat illi ad fidē p̄priā vidisse quē nouerat: sed nobis operat⁹ est: vt tāgeret quē videbat: vt si forte dicerem⁹ deluſos esse oculos: nō possem⁹ dicere man⁹ illius fuisse frustratas. In re-

B surrectionis enī⁹ manifestatione de aspectu ambigi potest: de tactu nō potest dubitari. Cōstat enī xp̄itatis ipsi⁹ testimonio redisse ab inferis saluatorē. Quis nō spem suam in xp̄o collocet? Quis nō fidē suā ponat in dño: vt dū illū illum credit ab inferis: ipse resurgat a mortuis? Dicit beatus ap̄l's.

j.Cor.xv. Si enī mortui nō resurgūt: neq̄ xp̄s resurrexit. Q⁹ g̃ surrexit xp̄s: suscitabunt et mortui: q⁹ resurrexit dñs: ⁊ seruuli re

Col'j. uiuiscent. Ipse enī est sicut ait ap̄l's: primogenit⁹ ex mortuis. Sicut enī est apud superos idē primogenit⁹ in multis fratrib⁹: ita ⁊ ab inferis est p̄mogenit⁹ ex defunctis. Primogenitus aūt dr̄ q̄s ex eo qđ secuturis alijs primus gignit. Primogenit⁹ g̃ xp̄s vocat ex mortuis: qđ primū illū ex inferni tenebris in lucē resurrectionis part⁹ ediderit. Part⁹ enī dicendus est: vbi p̄mutatione quadā aīa tartari legib⁹ moritur: vt redituo corporis vsui renascat. Natiuitas enim resurrectionis apud superos mors quedā inferorū est. Vnde ipsa mors mortē quodāmodo patit: dū et inuite defunctor⁹ multitudo subtrahit. Nā sic beatus ap̄l's dicit. Nouissima autē j.Cor.xv. inimica destruet mors. Et iterū. Absorpta est mors in victoria. Cū g̃ absumit mors in victoria: defectionis quadaz sue internitione destruit. Defectionē autē patit cū potestas ei⁹ cūctis resurgēt⁹ vacuat. Videam⁹ aūt qđ sit qđ ait. Mortem in victoria esse cōsumptā. Cōsumpta est plane mors in victoria sua: dū xp̄m inferni legib⁹ subiiciēs: ipsa se cū eum vincit obtriuit. In eo enī in quo illū quē se superasse credebat possedit: ab eo victa est cū resurrexit. Totam g̃ fidē no- C stram in resurrectionis gl'ia collocare debemus: et in futura magis vita sperare de dño. Sic enī⁹ ait sanctus ap̄l's. Si in vbi ſ. hac vita tm̄ in xp̄o speram⁹: miserabiliores sum⁹ oibus hoibus. Miser g̃ est q̄ in hac tm̄ vita sperat in dño. Miser plane est: q⁹ cito spes ei⁹ subducit: dū cito hec breuis vita finitur. Nā spes illi⁹ caduca efficit: dū tpali trāsitu dulcedinis ei⁹ voluptas elabit. De tali enī spe dicit ap̄l's. Spes aūt q̄ vide Rom. viij tur non est spes. In futura igit⁹ vita sperem⁹ in dño: que solida est atq̄ perpetua: vt non miserabiliores cunctis hominibus: sed meliores esse possimus.

¶ Eadē dñica de Resurrectione. Sermo. vj. In quo declarat quomodo veritas mentiri non potest: alias veritas non esset.

CErtissima est fiducia xp̄ianorū diuinit⁹ p̄missa: Ser. clxij. resurrectio mortuor⁹. Hāc enī ⁊itas ipsa p̄misit. A Veritas enī mētiri nō pōt. Alioq̄n ⁊itas nō est: si mētiri potest. Vera est igit⁹ de resurrectione corporū p̄missa ⁊itas: q⁹ ⁊itas q̄ mētiri non nouit: totū necesse est vt impleat qđ p̄misit. Hāc enī resurrectionē corporū: vt futurā certissime nouerimus: ipse dñs nobis in suo corpore dignat⁹ est demōstrare. Resurrexit xp̄s vt resurrecturū se nō dubitet xp̄ian⁹. Qđ enī p̄cessit in capite: sequet⁹ in corpore.

Nosse enī debemus dilectissimi fres: duas esse mortes: et B duas esse resurrectiones. Dicit⁹ enī mors p̄ma: dicit⁹ ⁊ secūda. Prior⁹ p̄me mortis due sūt partes. Vna q̄ peccatrix aīa per culpā discessit a creatore suo. Altera qua iudicante deo: exclusa est p pēnā de corpore suo. Mors aūt secūda: ipa est corporis ⁊ aīe punitio sempitna. Per mortē ⁊o secūdā aīa soli⁹ mali hois in eternū cū corpore suo cruciatur. Vtraq̄ g̃ mors oēm hoiez tenebat obstrictū: q⁹ nature trāsgressio vnū quēq̄ pctis ppagat obnoxiū. Venit aūt dei fili⁹ imortalis et iust⁹ vt morerē⁊ p nobis: in q̄ carne q⁹ nullum potuit hr̄e pctm̄: sine reatu ptulit pcti supplicū. Secūdam itaq̄ p̄me mortis partē. i. soli⁹ corporis mortē: dei fili⁹ p nobis accepit: per quā a nobis ⁊ dñationē pcti / et pēnā eē punitionis exclusit. Hoc g̃ xp̄s in suis fidelib⁹ mirifice operat: vt hic eos p̄mo in aīa resuscitet: donās fidē vt recte credāt: tribuēs charitatē vt bonis operib⁹ libēter insistāt. In nouissimo ⁊o die ad b eis corpora resuscitare dignabit: vt eis eternā beatitudinē largiat. Resuscitati g̃ in aīa p fidē dilectissimi fra- C tres: cū iustitia viuam⁹ vt etiā corpe ad eternā letitiā resurgam⁹. Discedam⁹ ab operib⁹ malis q̄ mortificāt aīam: etiā dū viuit corpus: vt in eternis bonis et aīa nr̄a mereat⁹ esse et corpus. Seruem⁹ p̄me resurrectiōis mun⁹: q̄ nobis p fidē largit⁹ est xp̄s: vt cū resurrexerimus corpore: mereamur cū xp̄o saluatore sine fine regnare. Tūc abs⁊orbebit mors in vi- j.Cor.xv. ctoria. Tūc dabitur fidelib⁹ vera vita: veraq̄ leticia. Tūc de⁹ p meritis fidei atq̄ bonor⁹ operū dabit suis fidelib⁹ regnū celor⁹. Qui viuit ⁊ regt cū p̄re ⁊ spūsctō in vnitate de⁹ ⁊c.

¶ Eadē dñica. Sermo. vij. In quo dicit q⁹ resurrectio xp̄i defunctis est vita: peccatoribus venia: et sanctis gloria.

PAscha xp̄i dilectissimi regnū est celi: sal⁹ mūdi: vi- Ser. clxiij ta credentiū: occasus iferni: gl'ia supnor⁹: resurrec- A tio mortuorū: testimoniū resurrectionis diuine: p̄ciū redēptionis hūane: cognitio mortis abolite. Que festiuitas dei sacrata mysterio ⁊ cognita sacrāmēto: ⁊itatē dñice resurrectionis p angelos indicat: p ap̄los manifestat: p corda credentiū bona multiplicat. Hic igit⁹ est dies Ps. cxvij dilectissimi quē fecit dñs: vt audistis celsior cūct⁹: lucidior vniuersis: in quo dñs resurrexit: in quo sibi nouā plebem vt

ipsi videtis regenerationis spū cōquisiuit: in quo singulorū mentes gaudio ꝛ exultatione pfudit. Hic ḡ dies resurrectionis xpi: defunctis vita: pctōrib⁹ venia: sanctis est glia. Si q̄dem opatione vtutis eleuat de imis: suscitat de terrenis: collocat in excelsis: cōsūmat iustos: firmat dubios: dānat incredulos. Ad hoc enīz dñs hodie resurrexit: vt imaginē nobis future resurrectionis oñderet. Et ideo hodie vt vitali lauacro resurgēs dei popul⁹ ad instar resurrectionis ecclesiā nostram splēdore niuei cādoris illuminet: grās agere deo nro debem⁹: q̄ dū sancti pasche solennitatē colim⁹: future resurrectionis speciē iā videm⁹: resurrecturū esse humanū genꝰ i seculi cōsūmatione post mortē: nūc resurgit in baptismo: suscitādus est tūc dei popul⁹ post sopore: nūc suscitat post infidelitatē: liberādus est tūc a mortali cōditione: nunc liberat ab ignorātie cecitate: renascitur⁹ est ad eternitatē: nūc nascitur ad salutē. Oēs enim q̄ olim in xpo baptizati assumere nō possūt candidā vestē: cōuersationē saltē cādidā nō relinq̄nt. Solet sub nigro habitu aīa satis pura latitare: nec multū interest: si qs nō habet candidā vestē. Talis latro fuit ille q̄ in euāgelio crucifixus cum saluatore clamasse dicit. Memēto mei dñe dū veneris in regnū tuū. Attēdite ḡ charissimi ꝛ videte: q̄d fidelis obtinet: q̄d mereꝝ? Regnum saluatoris latro poscit in cruce: ꝛ dū pene multitudinē patit: ad pmia eterna perducit. Imitamini ḡ ei⁹ deuotionē: imitamini amare regnum xpi: q̄ō poscit latro moriēdo: vos desiderate bene viuendo. Illi⁹ credulitati paradisus aperit: et nostre spei eternorū mōstrat firmitas premioꝝ. Letemur ḡ et exultem⁹ in hac die: in qua dñs resurgēs intulit pacē: intulit salutē. Hoc itaq̄ admoneo fratres dilectissimi: vt quotiēs paschalis solēnitas venit: quicūq̄ viri: quecūq̄ mulieres de sacro fonte filios spiritaliter exceperūt: cognoscant se ꝑ ipsis fideiussores apud deū extitisse: et ideo semp illis sollicitudinez vere charitatis ipendāt: et admoneāt vt castitatē custodiāt: ⁊ginitatē vsq̄ ad nuptias seruent: a maledicto vl̄ piurio linguā refrenēt: cātica turpia vel luxuriosa ex ore nō ꝑferant: nō superbiant: nō inuideāt: ira cūdiā vel odiū in corde nō teneāt: auguria nō obseruent: philacteria ꝛ characteres diabolicos nec sibi /nec suis aliq̄s suspendāt: incātatores velut mīstros diaboli fugiāt: fidē catholicā teneāt: ad ecclesiam frequēti⁹ currant: cōtempta ⁊bositate lectiones diuinas attentis auri⁹ audiāt: peregrinos accipiāt: ꝛ scōm q̄ ipsis ī baptismo dictū est: hospitū pedes lauent: pacē ꝛ ipsi teneāt: discordes ad cōcordiā reuocare cōtendāt: sacerdotib⁹ et parentib⁹ honorē amore vere charitatis ipendāt. Hec ḡ oīa ꝛ his similia si filios ꝛ filias vestras admonere cōtēditis: cū ipsis ad eternā beatitudinē feliciter puenietis. Nemo se circūueniat fratres charissimi: null⁹ hō sibi solūmodo viuat. Et sicut freq̄nter suggessi: quātoscūq̄ aliq̄s exēplo sancte vite edificauerit: cū tātis et ꝑ tātis mercedē beate vite retributionis accipiet. Et quātiscūq̄ exemplū male cōuersationis etiā si non eū illi sequātur: ꝑ huerit: ꝑ tātis se malis rationē nouerit redditurū. Et ideo sicut iā supra suggessi: neophitis nostris auxiliante dño exemplū bone cōuersationis q̄tum possumus debem⁹ ostēdere: vt nō ꝑ illoꝝ destructione penā recipere: sed potius ꝑ edificatione ad indulgentiā peccatorū mereamur peruenire: ꝓstante dño nostro iesu christo.

Lu. xxiij.

De pse. di. iiij. vos añ

¶ Eadē dñica: ad baptizatos vt bonos nō malos in ecclesia imitent: declarat etiam cur gratia dicatur gratia. Sermo. viij.

Sermo. clxiiij. A

HOdierna die q̄ baptizati sunt in xpo ꝛ regenerati alloq̄mur eos ꝛ vos in eis ꝛ ipsos in vobis. Ecce facti estis mēbra xpi. Si cogitetis q̄d facti estis: oīa vestra ossa dicēt. Dīe quis similis tibi. Nō enī digne cogitari potest illa dignatio dei. Defecit oīs sermo sensusq̄ human⁹ venisse vobis gratuitā gratiam nullis meritis ꝓcedēt⁹. Ideo et gratia dicit: q̄ gratis dat. Quā gratiā? Vt sitis mēbra xpi filij dei: vt sitis fratres vnici. Si ille vnicus: vnde vos fratres: nisi q̄ vnicus natura: vos gratia fratres facti? Quia ergo mēbra xpi facti estis: admoneo vos: timeo de vobis: nō tantū a paganis: nō a iudeis: nō ab hereticis: q̄tum a malis catholicis. Eligite vobis de populo dei quos imitemini. Nam si turbā imitari volueritis: iter paucos angustā viam ambulātes nō eritis. Abstinete vos a fornicatiōe: a rapinis: a fraudib⁹: a piurijs: ab illicitis reb⁹ a iurgijs. Ebrietas repellat a vobis. Adulterium sic timete quomodo mortē: mortē nō que aīam soluit a corpore: sed vbi aīa semp ardebit cū corpore. Fratres. Fratres mei: filij mei filie mee: sorores mee: scio agere diabolum partes suas: nec ꝺescere loqui in cordib⁹ eorū quos obligatos suis vinculis tenet. Scio fornicatorib⁹: adulteris q̄ cōtenti nō sūt cōiuge sua: dicere diabolū in cordib⁹ eoꝝ: nō sūt magna carnis pctā. Cōtra hāc diaboli suffurrationē debem⁹ habere xpi incarnationē. Hoc est vnde xpianos decipit inimic⁹ p carnis illecebras: cū eis facit leue q̄ graue est: leue q̄ asperū est: dulce q̄ amarū est. Sed q̄d ꝓdest q̄ sathanas facit leue: q̄ christus oñdit graue? Nūquid nouū aliq̄d facit diabol⁹ dicere xpianis fidelibus: nihil graue est q̄ facis in carne tua peccans? Nunquid in spū facile delet carnis pctm: facile a deo venia dat? Quid facit magnū? Artificiū suū facit: q̄ ꝛ in paradiso dixit. Māducate ꝛ eritis sicut dij: nequaq̄ moriemini. Deꝰ dixerat. Qua die māducaueritis: morte morieminī. Monet inimic⁹ ꝛ ait. Nō morieminī: sed aperiētur oculi vri et eritis sicut dij. Dimissa est iussio dei: et audita est ꝓsuasio diaboli. Tūc inuēta est vera iussio dei: et falsa deceptio diaboli. Nūquid ꝑfuit obsecro vos: q̄ dixit mulier. Serpens deduxit me? Nunq̄d valuit excusatio? Si valuit excusatio: quare secuta est damnatio? Ideo vobis dico frēs mei: filij mei q̄ habetis vrores: vt nihil aliud nouerītis: et q̄ nō habetis et ducere vultis: integri vos ad eas seruate: sīc integras vultis inuenire. Vos q̄ cōtinentiā deo vouistis: nolite retro spicere. Ecce dico vobis: ecce clamo vobis: ego me absoluo Erogatorē me posuit deꝰ: nō exactorem: ſz tn̄ vbi possum⁹: vbi dat locus: nō cesso: vbi scim⁹: corripim⁹: obiurgamus: anathematizam⁹: excōmunicam⁹: ettn̄ nō corrigim⁹. Quare? Quia neq̄ ꝓlātat: aliq̄d est: neq̄ ꝓrigat: sed q̄ incrementū dat deꝰ. Modo q̄ loquor: q̄ moneo: q̄d opus est nisi exaudiat me deꝰ ꝑ vobis: ꝺ est in cordib⁹ vestris? Breuiter dico et vobis cōmēdo: et fideles terreo: et vos edifico. Membra xpi estis: nolite me: sed apl̄m audite. Tollens (inq̄t) mēbra xpi: faciā mēbra meretricis? Sed dicit aliq̄s. Meretrix nō est quā habeo: cōcubina mea est. O sancte episcope: meretricem fecisti cōcubinā meā. Nūquid ego dixi. Apl̄s clamat: ꝛ ego incurri calūniā? Ego volo te esse sanū: q̄re in me furis sicut insan⁹? Habes vrorē q̄ hoc dicis. Habeo iquis. Bene: velis nolis illa q̄ ꝓter vrorē tecū dormit: meretrix est. Ecce vade et dic ei q̄ iniuriā tibi fecit episcop⁹. Habes vrorē legitimā tuā: ꝛ alia tecū dormit: quecūq̄ est illa: iā dixi: meretrix est. Sed seruat tibi vror tua fidē: nec nouit aliū nisi te solū: et nō disposuit se nosse alterū. Cū ḡ illa sit casta: tu q̄re fornicaris? Si illa te vnum: q̄re tu duas? Sed dicis: ancilla mea cōcubina mea est. Nūquid ad vrorē aliena vado? Nūquid ad meretricē vado publicā? An nō licet mihi facere in domo mea q̄ volo? Dico tibi. Non licet. In gehennā vadūt qui hoc faciūt: in sempiternū ignē ardebunt. Vel hic liceat mihi loqui ꝛ dicere. Corrigāt se qui tales sunt dū viuūt: ne postea velint et nō possint: q̄ subito venit mors et nō est qui corrigat: sed vt in ignem mittat. Nam q̄n veniat illa nouissima hora nescitur ꝛ dicit: corrigo. Quādo corrigis: q̄n mutaris? Cras inquis. Ecce quotiēs dicis: cras /cras: factus es cornus. Ecce dico tibi cuⁱz facis vocē cornuinā: occurrit tibi ruina. Mā ille cornus cuⁱ⁹ vocē imitaris: exijt de archa ꝛ nō redijt. Tu autē frater redi in ecclesiā quā tunc illa archa significabat. Sed vos me audite. O baptizati audite me: per sanguinē xpi qui estis renati. Obsecro vos per nomen quod sup vos inuocatū est: per illud altare ad q̄ō accessistis: ꝑ sacramēta que accepistis: per iudiciū futurū viuoꝝ ꝛ mortuorum. Obsecro vos: obstringo vos per nomen iesu xpi: vt nō imitemini eos quos infideles esse cognoscitis: sed illius sacramentum maneat in vobis qui de ligno descēdere noluit: sed voluit de sepulchro resurgere. Amen.

B

B

C

D

j. Cor. vj.

Esa. viij.

¶ Item in eadem dñica: Homelia de eo q̄ scriptum est in euāgelio ſm Johannē. Cū sero esset die illa vna sabbatoꝝ ⁊c. que habet in expositione doctoris. tractatu. cxxj. fo. ccxxxiij. col. ij.

Joh. xx.

¶ Dñica prima post octauas pasche De pasto-

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ hui⁹ opis. Ser.clxv.

ribus. Sermo.j. In quo dicit q̃ illi sunt pastores noie tñ qui noie pastoris gaudent: officium autem implere nolunt. Dicitq̃ prelatos ad duo obligari scz pro se/et subiectis.

A Ca.j.

Spes tota nostra q̃ in xpo:et q̃ omis vera et salutis gloria nostra ipse est:nõ nũc dicit dicit primum charitas vestra. Estis enĩ in ei⁹ grege:q̃ intendit r pascit israel. Sed qm̃ sunt pastores q̃ pastorum nomine gaudere volũt:pastoris autẽ officiũ implere nolũt. Quid ad eos ꝓpheta dicat: Sicut lectũ audiuim⁹:recensea mus. Audite vos cũ intẽtione:audiam⁹ nos cũ tremore. Et factũ est ad me ẽbũ dñi dicẽs. Fili hominis: ꝓphetiza sup pastores israel. Hanc lectionẽ cũ legerek audiuimus. Hinc cũ vestre sanctitati aliq̃d loqui decreuerim⁹:adiuuabit ipe vt vera dicam⁹. Si nos nostra dicam⁹:pastores erim⁹: pascentes nõ oues sed nos. Si autẽ illi⁹ sunt q̃ dicim⁹:per quelibet ipse nos pascet. Hoc dicit dñs deus. Ve pastorib⁹ israel q̃ pascũt se solos. Nũquid oues pascunt pastores. i. non se pascũt pastores sed oues? Hec prima causa est quare arguã tur pastores isti:q: seipsos pascũt nõ oues. Qui sunt qui seipsos pascũt? De quib⁹ dicit apl's. Omẽs enĩ q̃ sua sunt q̃runt: non que iesu xpi. Nã enĩ quos in loco isto de quo periculosa ratio reddit:dñs si nõ dignitatẽ suã:si nõ meritũ nostrũ constituit:habem⁹ duo quidã plane distinguẽda. Vnũ q̃ xpiani sum⁹. Alterũ q̃ prepositi sum⁹. Illud q̃ xpiani sum⁹ propter nos est. Q̃ autẽ prepositi sum⁹ ꝓpter vos est. In eo q̃ christiani sum⁹ attendit vtilitas nostra. In eo q̃ prepositi: nõ nisi vestra. Sunt autẽ multi xpiani et nõ prepositi:q̃ perueniũt ad deũ facilioꝛe fortasse itinere: et tanto expeditius ambulãtes:quãto minoꝛe sarcinã portant. Nos aũt excepto q̃ xpiani sum⁹:vnde rationẽ reddim⁹ deo de vita nostra:sumus etiã prepositi:vnde rationẽ reddim⁹ deo de dispẽsatione nostra. Ad hoc istã difficultatẽ ꝓponim⁹: vt cõpatientes nobis:ozetis ꝓ nobis. Venit enĩ dies quo cuncta adducũtur in iudiciũ. Et ille dies si seculo longe est: vnicuiq̃ hominũ vite sue vltim⁹ prope est. Tamen vtriq̃ latere de⁹ voluit:et qñ veniat finis seculi:et qñ sit in vnoquoq̃ hoie hui⁹ vite finis. Vtis nõ timere diẽ occultũ:qñ venerit inueniat te paratũ. Cũ ergo prepositi ad hoc sint vt eis quib⁹ presint cõsulant:in eo q̃ presunt nõ vtilitatẽ suã attendant:sed eoꝝ q̃ ministrant. Q̃ si q̃s ita prepositꝰ est:vt in eo q̃ prepositꝰ est gaudeat:et honoꝛẽ suũ querat:et cõmoda sua sola respiciat se pascit nõ oues dei. Videte quẽadmodũ vos securos fecerit deus. Qualescũq̃ sunt q̃ nobis presunt:qualescũq̃ nos sumus nobis. Securitatẽ dedit q̃ pascit israel. Nam deus nõ deserit oues suas:et mali pastores penas debitas luent: et oues ꝓmissa percipiẽt. Videam⁹ ergo q̃d loquat pastorib⁹ seipsos pascẽtib⁹:non oues:sermo dñi nemini palpãs. Lac cõsumitis:et lana vos tegitis:et q̃ crassum est interficitis: et oues meas nõ pascitis. Q̃ infirmatũ est nõ cõfortastis:r q̃ egrotat non coꝛroboꝛastis:et q̃ cõtribulatũ est non colligastis:et q̃ errabat nõ reuocastis:et q̃ perijt nõ inq̃sistis: et q̃ forte fuit cõfecistis. Et dispersę sũt oues mee:eo q̃ nõ sit pastoꝛ. Dicũtur enim pastoꝛes pascẽtes semetipsos non oues:q̃ diligũt:qui negligũt. Quid ẽ diligũt? Lac cõsumitis:et lanis vos tegitis. Apostol⁹ dicit. Quis plantat vineã: et de fructu ei⁹ nõ sumit? Quis pascit gregẽ:et de lacte gregis nõ sumit? Inuenim⁹ ergo esse lac gregis quicq̃d a plebe dei tribuit ꝓpositis ad sustẽtãdũ victũ temporalẽ. Inde enĩ loquebat apl's cũ hec diceret q̃ cõmemoraui. Et q̃ apl's q̃q̃ eligeret manib⁹ suis laboꝛare:et nec ipsum lac q̃reret ab ouib⁹:tñ lactis potestatẽ percipiẽdi habere se dixit:r sic dominũ exposuisse:vt q̃ euangeliũ annũciant:de euangelio viuant. Et dicit alios coapostolos suos vsos fuisse hac potestate:nõ vsurpata sed data. Plus ille fecit vt nec q̃ debeba tur acciperet. Ipse ergo donauit et debitum: sed alius non exegit indebitũ. Ille plus fecit. Fortassis enĩ ipsum significabat:q̃ egrum cũ adduceret ad stabulariũ dixit. Si q̃d amplius erogaueris:in redeundo reddam tibi. De his ergo q̃ nõ indigent lacte gregis:q̃d plura dicamus? Miseꝛicoꝛdiores sunt:vel potius ipsi miseꝛicoꝛdie officiũ largius impendunt. Possunt enĩ:et q̃ possunt faciũt. Laudentur hi:necq̃ dãnentur illi. Nam et ipse apl's q̃ hoc nõ querebat:fructuosas tamen oues esse cupiebat:nõ steriles sine lactis vbertate. Itaq̃ cũ esset quodã tẽpoꝛe in magna indigentia victus in cõfessione veritatis:missum est illi a fratrib⁹ vnde necessitati et indigẽtie ministraret. Respondit autẽ illis: gratias agẽs et dixit. Bene fecistis cõmunicare necessitatib⁹ meis. Ego enĩ didici in quib⁹ sum sufficiẽs esse. Scio et abũdare: et penuriã pati. Omnia possum in eo q̃ me confoꝛtat. Verũtamen vos bene fecistis vsibus meis mittere. Sed vt ostenderet in eo q̃ illi benefecere:q̃ non ipse quereret:ne inter illos esset q̃ seipsos pascãt nõ oues:nõ tam sue gaudet subuentum necessitati:q̃ illoꝝ gaudebat fecũditati. Quid ergo ibi q̃rebat? Nõ requiro (inq̃t) datũ:sed requiro fructum. Nõ ergo (inq̃t) vt explear:sed ne vos inanes remaneatis. Qui ẽ non possunt facere q̃ paulus:vt in manib⁹ suis transigant: accipiant de lacte ouiũ:sustentẽt suã necessitatẽ:nõ hoc sibi queꝛant tanq̃ cõmodũ suũ:vt ex necessitate sue pecunie videantur annũciare euãgeliũ:sed hoibus illuminãdis prebeãt lucem verbi veritatis. Sint enĩ tanq̃ lucerne:sicut dictus est. Sint lũbi vestri precincti:et lucerne ardẽtes. Et nemo accẽdit lucernã:et ponit eam sub modio:sed sup cãdelabꝛũ:vt luceat oibus q̃ in domo sunt:sic luceat lumen vestrũ coꝛã hoibus vt videãt bona opera vestra et glorificẽt patrẽ vestrũ q̃ in celis est. Si ergo tibi lucerna accenderek in domo: nonne adijceres oleũ ne extingueretur? Pozro si lucerna accepto oleo nõ luceret:nõ erat plane digna q̃ in candelabꝛo poneret sed q̃ cõtinuo frangeret. Vnde enĩ vuik:necessitatis est accipere:charitatis est prebere. Nõ tãq̃ venale sit euãgelium vt istud sit preciũm ei⁹ qõ sumũt qui annũciant vnde viuãt. Si enĩ sic vendũt:magnam rem vili precio vẽdũt. Accipiãt sustentationẽ necessitatis a populo:mercedẽ dispensationis a dño. Non enĩ est idoneus popul⁹ reddere mercedẽ illis q̃ sibi in charitate euangeliũ seruiunt:nõ expectent illi mercedem nisi vnde et isti salutẽ. Quid ergo isti increpãtur: vnde arguãtur:qui cũ lac sumerẽt:et lanis se tegerent:oues negligebãt? Sua ergo tantũ que q̃rebant non q̃ iesu xpi. Sed qm̃ dixim⁹ q̃d sit lac sumere:queram⁹ q̃d sit lanis se tegere. Qui prebet lac:victũ prebet:qui prebet lanã honoꝛẽ prebet. Ista sunt duo q̃ a populis querũt:q̃ semetipsos pascunt non oues. Cõmodũ supplendę necessitatis:et fauoꝛ honoris et laudis Et enĩ vestimentũ ꝓpterea bene intelligit in honoꝛe:q̃ nuditatem tegit. Etenim vnusquisq̃ homo infirm⁹:et quid est quisquis vobis ꝓest:nisi q̃ vos estis? Carnẽ portãs moꝛtalis est:mãducat:doꝛmit:surgit:natus est:moꝛitur⁹ est. Si ergo cogitatis q̃d sit:et ipse homo est:tu tñ honoꝛando eum velut angelũ cõtegis quod infirmũ est. Huiusmodi indumẽtum acceperat a bona dei plebe. Idem paulus cum diceret. Sicut angelũ dei suscepistis me:testimoniũ vobis phibeo: q̃ si fieri posset oculos vestros eruissetis:et dedissetis mihi Sed cũ tãtus honoꝛ exhibitus esset:nunq̃d ꝓpter ipsum honoꝛem sibi exhibitũ:ne forte cũ argueret negarek:et minus ipse apostolus laudarek pepercit errãtib⁹? Nam si hec feciss̃et:esset inter illos q̃ seipsos pascunt:non oues:diceret apud seipsum. Quid ad me pertinet? Quisq̃ qõ velit agat: victus meus saluus erit:et lac et lana satis est mihi: eat quisq̃ quo potest. Ergo integra tibi sunt omnia:sic eat quisq̃ quo potest: nolo te prepositũ facere:vnũ te cõstituo de ipsa plebe. Si patitur vnũ membrũ cõpatiũtur omnia membra. Proinde ipse apostol⁹ cũ eos cõmemoꝛat q̃les fuerint erga illũ. Me quasi oblitus eoꝝ honoꝛificẽtia videret:et testimoniũ perhibet: sicut angelũ dei susceperũt eũ:r q̃ si fieri posset oculos suos vellent eruere et illi dare. Et tũ accedit ad ouem lãguidam: ad ouem putridã:secare vulnus:nõ parcere putredini. Ergo inimic⁹ factus sum vobis verũ predicans? Ecce et accepit de lacte ouiũ:sicut pauloante memoꝛauim⁹:et indumentum ex lanis ouium:sed tamen oues nõ neglexit. Non enim sua querebat:sed q̃ iesu christi. Absit ergo vt dicamus vobis Viuite vt vultis:securi estote:deus neminem perdit:tantũ modo fidẽ christianã tenete. Nõ perdet ille quod redemit: nõ perdet ꝓ quibus sanguinẽ suũ fudit. Et si spectaculis voluerit is oblectare animos vestros:ite. Quid malũ est? Et festa ista que celebrant per vniuersas ciuitates in letitia cõiuuantium et publicis mensis seipsos vt putant iocũdantiuꝝ: reuera magis pereũtium: ite celebrate: magna est dei miseꝛicoꝛdia:que totũ ignoscat. Coꝛonate roſis vos anteq̃ marcescant.

A Ca.j.

B Ca.ij.

Ezechiel' xxxiiij.

Phil.ij.

Eccs.xij.

C Ca.iij.

Ezechiel' xxxiiij.

j.Coꝛ.ix.

Luce.x.

Phil'.iiij. Ca.iiij. Sapie.ij.

cescant:in domo dei vestri qñ volueritis cõuiuamini:implemini cibo et vino cũ vestris. Ad hoc enī data est ista creatura vt perfruamini. Non enī impijs et paganis eā dedit de⁹: sed vobis eā dedit. Hec si dixerim⁹:forte cōgregabim⁹ turbas ampliores. Et si sunt quidā qui nos sentiāt hoc dicētes nō recte sapere:paucos ostēdim⁹. Ō si fecerim⁹:nō verba dei:nō ꝟba xpi dicētes:sed nostra:et sum⁹ pastores nosmetipsos pascētes nō oues. Cū autē dixissem q̄ diligant isti pastores:dicā et que negligāt. Vitia enī ouiū late patent. Crasse oues perpauce sunt. i. solide in cibo veritatis: vtentes pascuis bene de munere dei. Sed mali illi pastores nō parcūt talibus. Parū est q̄ illas languētes /et infirmas /ꝛ errātes / et perditas nō curāt:sed istas fortes et pingues necant cōtū in ipsis est. Ille viuēt de misericordia dei: tamen cōtum ad pastores malos attinet occidūt male viuendo:malū exēplū prebēdo. An frustra dictū est seruo dei eminēti in membris summi pastoris. Circa omnes teipsum bonorū operū prebe exemplū:et forma esto fidelis? Attendit enī ouis etiā fortis plerūq; prepositū suū male viuētem:si declinet oculos a regulis dñi:ꝛ intēdat in hoiem:incipit dicere in corde suo. Si prepositꝰ meus sic viuit:ego qd sum qui non faciā qō ille facit? Si fortē ergo occidit ouem:iaz de ceteris qd faciet: qui illud qō non ipse fortificauerat:sed forte aut robustū iuenerat male viuēdo interficit? Dico charitati vestre ꝛ si viuunt oues:et fortes sunt oues in verbo dñi:et tenent istud qō audierūt a dño suo. Que dicūt:facite:que autē faciunt: facere nolite:tamen q̄ in ꝓspectu dñi male viuit:cōtum in illo est eū a quo attēdit̄ occidit. Non sibi ḡ blandiat:quia ille nō est mortuus:sed homicida est:quōcū lasciuus homo intēdit in mulierē ad cōcupiscendū eam. Ecce illa casta est:ꝛ mechus est iste. Dñi enī vera et aperta est sentētia. Quisquis viderit mulierē ad concupiscendū eam:iā mechatus est eā in corde suo. Nō peruenit ad illius cubiculū:et interioze iam suo cubili voluatur. Sic oīs q̄ male viuit in cōspectu eorū qbus prepositꝰ est:cōtum in ipso est occidit et fortes oues. Qui ḡ imitat prepositū malū mozitur:q̄ non imitat viuit:tū cōtum ad illos pertinet ambos occidit. Et qō crassum est interficiētis:et oues meas nō pascētis. Jam audistis q̄ diligant:audite qui negligāt. Ō infirmū est non cōfortastis: et qō tabuit nō corroborastis:et qō cōtribulatū est:id est cōfractū nō colligastis:et qō errabat non reuocastis:et qō perijt non inquisistis:et qō forte fuit cōfecistis:id est interfecistis et occidistis. Infirmū quippe animū gerit ouis:qñ tentationes sibi profuturas nō credit. Pastor enī negligens:qñ sic credit talis infirmus:nō illi dicit. Fili accede ad seruitutē dei: sta in iustitia et timore:ꝛ prepara aiam tuā ad tentationē. Qui autem hoc loquit:cōfortat infirmū:et ex infirmo facit firmum vt nō eū crediderit prospera huius seculi sperare. Si autē doctus fuerit sperare ꝓspera seculi:ipsa ꝓsperitate corrūpit. Superuenētibus autē aduersitatib⁹ fauciat: aut fortassis extinguit. Non ḡ eū edificat sup petrā q̄ sic edificat:sed sup arenā. Petra autē xps est. Christi autē passiones imitande sunt:nō christiano delitie cōquirende. Cōfortat infirmꝰ cui ei dicit. Spera quidē tentationes hui⁹ seculi:sed ab oīb⁹ eruet te dñs:si ab illo nō recedet retro cor tuū. Nam ad confortādū cor tuū venit ille pati:venit ille mori:venit ille sputis luniri:venit spinis coronari:venit opprobria audire:venit postremo ligno cōfigi. Oīa hec ille ꝓ te:tu nihil ꝓ illo sed ꝓ te. Quales autē sunt q̄ timent eos ledere quib⁹ loquūtur:nō solum nō preparāt ad iminentes tentationes:sed etiā promittūt felicitatē huius seculi:quā deus ipsi seculo non promisit. Ille predicit labores vsq; in finē venturos ipsi seculo:et tu vis ab istis laboꝛib⁹ exceptū esse christianū: quia q̄ xpianus est aliqd plus passurus est in seculo. Et enī ait apl's Oīes q̄ pie volunt in xpo viuere:psecutionē patientur. Tu dicis si volueris in xpo pie viuere:abūdabunt tibi omia bona::et si filios nō habes:suscipies et nutries omnes. Memo tibi mozit:hec enī est edificatio tua. Attende qd facias:vbi ponas:super arenā est qō cōstituis:venturus est imber: influxurus est fluuius:flaturus est ventus:et impinguent in domum istā:et cadet:et fiet ruina ei⁹ magna. Leua de arena et pone supra petrā:in xpo sit quē vis esse xpianū. Attende ad passiones xpi. Attende ad illū sine vllo peccato:qui non rapuit exoluentem. Attende scripturā dicentē. Flagellat autē omnem filiū quē recipit. Et para te flagellari: aut certe non quē recipis. Flagellat autē oēm (inqt) filiū quem recipit Et tu forte exceptus a passione flagello⁹:exceptus a numero filioꝝ. Jta ne inquies:flagellat oēm filium vt vincū? Et vnicus ille de patris substantia natus: eqlis patri in forma dei:verbū:per quē facta sunt oīa:nō habebat vbi flagellaretur:ad hoc carne indutus est vt sine flagello nō esset. Qui ergo flagellat vnicū sine peccato: nūquid relinquit adoptiuum cū peccato? In adoptionē vocatos nos esse:apostolus dicit. Adoptionē filioꝝ accepim⁹:vt essem⁹ vni coheredes essemus etiam hereditas. Postula a me et dabo tibi gentes hereditatē tuā. Exemplū nobis ꝓposuit in passionib⁹ suis. Sed ne futuris tentationib⁹ deficiat infirm⁹:nec falsa spe decipiēdus:nec errore frangend⁹ sit:dicit ei. Prepara aiam tuā ad tentationē. Sed forte incipit labi: ꝓtremiscere:nolle accedere:habes aliquid. Fidelis de⁹ qui nō vos sinit tentari supra q̄ ferre potestis. Illud autē promittere et predicare futuras passiones:infirmū confirmare est. Timenti autē nimiū et ex hoc deterrito cū polliceris misericordiā dei:nō quia tentationes deerunt:sed q̄ nō pmittit tentari supra q̄ potestis ferre:fractū colligare est. Sunt enī q̄ cuz audierint venturas tribulationes:armant se magis:et quasi potū suū sicut paruā sibi eam putant fidelium medicinā. Sed querent martyris gloriā. Sunt alij q̄ auditis futuris ꝛ necessario venientibus tentationib⁹:quas ꝓprie oportet venire christiano:q̄s nemo sentit nisi qui voluerit esse vere xpianus. Jmmi nētibus ergo sibi aliquib⁹:frangit et claudicat:affer cōsolationis alligamentū:alliga qō fractū est. Dic ne timeas: non deerit in tentationib⁹ ille in quē credidisti. Fidelis de⁹ qui nō sinit te tentari supra q̄ potes ferre. Non hoc a me audis Apostol⁹ dicit:qui etiā dicit. An vultis experimentū ei⁹ ac cipere qui in me loquit christ⁹? Hoc ergo cuz audis ab ipso christo:audis et ab illo pastore q̄ pascit israel. Illi enī dictū est. Potabis eos in lachrymis in mēsura. Ō enim ait apostolus. Non sinit tentari vos supra quā potestis ferre. Hoc ait ꝓpheta. In mensura tamū. Tu noli dimittere corrigentē:adhortantē:trementē:et cōsolātem:et sanātem. Ō infirmum est (inqt) non cōfortastis:pastoꝛib⁹ malis dicit: pastoribus falsis:pastoꝛib⁹ sua querētibus:nō que iesu xpi: ex cō modo lactis ꝛ lane gaudētibus:oues oīno nō curantib⁹. Et qō male habuit nō corroborastis:aut infirmū. i. nō firmum. Nā dicūtur infirm etiā egrotantes:sed iter infirmū ꝛ egrotum. i. male habentē:hoc mihi videt interesse. Et enī ista fratres que distinguere vtcūq; conamur:forte ꝛ nos possumus maioze diligētia melius distinguere:et alius peritioꝛ vel lumine corporis plenioꝛ::interim ne fraudemini cōtum ad verba attinet scripture qō sentio loquoꝛ. Infirmo ne accidat tētatio et eū frangat:timendū est. Languēs autē iam cupiditate aliqua egrotat:cupiditate aliqua impedit ab intranda via dei:a subeūdo iugo xpi. Attēdite illos hoīes volētes bñ viuere:iam statuētes bene viuere:et min⁹ idoneos mala pati sicut parati sunt bona facere. Pertinet autē ad xpianā firmitatē nō solū operari q̄ bona sunt:sed et tolerare q̄ mala sūt Qui ḡ videnꝫ ferueꝛe in operib⁹ bonis:sed iminētes passiones tolerare nolle:aut nō posse:infirmi sunt. Qui ꝟo aliq̄ cupiditate mala amatoꝛes mūdi ab ipsis bonis operib⁹ reuocant:languidi ꝛ egroti iacent:qppe in ipso lāguoꝛe tāq; sine vllis viribꝰ nihil boni possunt operari. Talis in aīa paralyticus ille fuit quē cū dño inferre nō possent qui eū portabāt: tectū aperuerūt et depsuerūt. i. tanq; si in aia ꝺ velis facere vt tectū aperias:et deponas ad dñm aīam paralyticā: dissolutā oībus mēbris:et vacantē ab omni opere bono: grauatā vtiq; peccatis suis:et languentē morbo cupiditatis sue. Si ergo dissoluta sunt mēbra oīa:et est paralysis interioꝛ:vt p̄uenias ad medicū. (Forte enī latet medicus: ꝺ est iste ver⁹ intellect⁹ in scripturis occultus) est aperire tectū ꝛ deponere paralyticū. Ō qui nō faciūt:et facere negligūt: audistis que audiant. Ō male habuit nō corroborastis: et qō cōtribulatū est nō colligastis:iā hinc dixim⁹. Fract⁹ enī erat terroꝛe tentationis. Accidit aliqd vnde qō fractuz est colligek cōsolatione illa. Fidelis de⁹ q̄ non vos sinit tentari supra q̄ potestis ferre:sed faciet cū tentatione etiā exitū vt possitis sustinere. Et qō errabat nō reuocastis. Ecce vnde inter hereticos periclitamur. Et qō errabat nō reuocastis: et quod

E Ca.v.

Titum.ij.

Mat.xxiij

Mat.v

Ezechiel xxxiij. Ca.vj.

Eccī.ij.

Mat.vij. j.Cor.x.

Matthei. xxvij.

ij.Tim.iij

ps.lxviij. Heb.xij.

Joh.j.

Gal.iiij. Ps.ij.

Eccī.ij. j.Cor.x.

vbi s.

ij.Cor.xiij Ps.lxxix

G Ca.vij. Phil.ij.

Marci.ij.

Ezechiel xxxiiij. Ca.viij.

Annotatõ nẽeralis ordinis sermonũ hui⁹ opis.

perijt nõ inquisistis. Hinc inter man⁹ latronũ: et dentes luporum furentiũ vtcũq; versamur. Et p̃ his periculis q̃ris vt oretis oram⁹. Et cõtumaces oues q: q̃runt errantes: alienas sese a nobis dicũt: errore suo et pditione sua dicũt: quid vos vultis? q̃d vos q̃ritis? q̃si non ipsa causa sit vt q̃rere eos velim⁹. Et q̃re querim⁹? Quia errãt et pereũt. Si in errore (inq̃t) sum: si in interitu: q̃d me vis? q̃d me q̃ris? Quid in errore es? Reuocare volo: q: peristi: iuenire volo. Sic volo errare: sic volo perire. Sic vis errare: sic vis pire: q̃sto meli⁹ ego nolo. Prorsus audeo dicere. Importunus sum. Audio eni dicentẽ ap̃lm. Predica ẏbũ: insta oportune importune.

ij. Tim. iiij.

Quib⁹ oportune? quib⁹ iportune? Oportune vtiq; volẽtib⁹ iportune nolẽtib⁹. Prorsus iportun⁹ audeo dicere: tu vis errare: tu vis perire: ego nolo. Nõ vult postremo ille qui me

Ezechiel' xxxiij.

terret. Si voluero: vide q̃d dicat: vide q̃d ĩcrepet. Nõ errabat nõ reuocastis: et q̃ perijt non inq̃sistis. Te magis time

ij. Cor. v.

bo q̃ ip̃m? Oportet nos oẽs exhiberi ante tribunal xp̃i. Nõ te timeo: non eni potes euertere tribunal xp̃i. Reuocabo errantẽ: req̃rã pditũ. Et si me lanient inq̃rentẽ vepres siluarũ p oĩa angusta me coartabo: oẽs sepes excutiã q̃tũ mihi viri um dño terrẽs donat: oĩa peragrabo: reuocabo errantẽ: req̃rã pereuntẽ: timeo negligẽtẽ: etiã q̃ forte est occidã. Vide

Ezechiel' xxxiiij.

eni q̃ sequi⁹. Et q̃ forte fuit cõfecistis. Si neglexero errãtem atq; pereũtẽ: r eũ q̃ fortis est delectauit errare atq; perire. Cupio lucra exteriora: sed timeo plus dãna iteriora. Si indifferẽtẽ habuero errorẽ tuũ: attẽdit q̃ fortis est: putat ire in heresim q̃s aliq̃d cõmode secl'o reluxerit vnde imitẽ: istatim mihi dicit fortis ille peritur⁹? cũ te pditũ nõ req̃ro: r via hac de⁹ est: q̃d iteresť: hoĩes inter se litigãtes ꝺ fecerũt: vbi cũq; colẽd⁹ est de⁹. Si forte illi dixerit aliq̃s donatista: non tibi do filiã meã nisi fueris de parte mea. Ille opus est vt at tẽdat r dicat: si nihil mali eẽt esse de parte eor: nõ ọtra illos dicerẽt tãta pastores nr̃i: p illo⁹ errore satagerẽt. Si g̃ cessemus et taceam⁹? ọtraria locutur⁹ est: vtiq; si malũ esset eẽ in parte donati loq̃renť ọtra: redarguerẽt eos: satagerẽt lucrari illos: si errãt reuocarẽt illos. Nõ frustra g̃ cũ tã dixisset superius. Nõ crassum est iterfecistis. Ipsa est eni repetita sententia: nisi ex his q̃ supra dixit nata esset. Nõ errabat nõ reuocastis: et q̃ perijt nõ req̃sistis: r ꝺ faciẽdo q̃ forte est interfecistis. Proinde audi q̃d sequi⁹ de ista negligẽtia maloꝝ:

J Ca. ix. Ezechiel' xxxiij.

imo falsoꝝ pastoꝝ. Et cũ dispersę sunt oues mee: eo q̃ non sit pastor: et facte sũt in comesturã oĩb⁹ bestijs agri. Furant lupi insidiãtes: rapiũt leones fremẽtes: cũ oues non hẽrent pastori. Nã pñs est pastor: sed male agẽtib⁹ nõ est pastor: et inhẽrẽt pastorib⁹ nõ pastorib⁹: seipsos nõ oues pascẽtibus: et letalis error cõsequi⁹. Et unt in bestias depẽdantes se: et de eoꝝ morte saĩari cupiẽtes. Tales eni sunt oẽs q̃ gaudẽt de erroribus alienis: bestie sunt paste morsib⁹ dispersarũ. Et dispersę sunt: et errauerũt oues mee in oẽm montem: et in oẽm collem altũ. Vltã mõtib⁹ et collib⁹: tumor terren⁹ et superbia seculi exultat. Superbia donati fecit sibi partẽ subsequẽtẽ cũ parmenian⁹ illi⁹ firmauit errorẽ. Ille mons est: ille collis est. Sic oĩs cuiuslibet auctor erroris terrena elatiõe intumescens: ꝓmittit ouib⁹ requiẽ: bona pascua: r aliq̃ inueniunt ibi oues pascua de pluuia dei: nõ de duricia mõtis. Habẽt eni et ipsi scripturas: habẽt sacramẽta: nõ sunt ista montiũ: sed cũ inueniũtur in mõtib⁹: male remanent in montib⁹. Errando eni in mõtib⁹ et in collib⁹ deserẽdo gregẽ: deserũt vnitatẽ: deserit vnitas cohortes ℨ leones r lupos. Inde g̃ reuocet de⁹ ipse. Reuocet modo: audietis ip̃m reuocantẽ. Errauerũt (inq̃t) oues mee in oẽm montẽ: et in oẽm collẽ altũ: ꝺ

Pſ. cxx.

est in oẽm tumorẽ terre. Sũt eni et mõtes boni. Leuaui oculos meos in mõtes vnde veniet auxiliũ mihi. Et vide: q: nõ tibi a mõtib⁹ spes est. Auxiliũ (inq̃t) meũ a dño: q̃ fecit celũ et terrã. Noli putare iniuriã facere te mõtib⁹ sctis: q̃ dixeris. Auxiliũ meũ nõ in montib⁹: ꝛ a dño q̃ fecit celũ et terrã. Ipsi montes hec tibi clamãt. Audio in vobis sacm fieri: vt

j. Cor. j.

vnusq̃sq; vestrũ dicat. Ego sum pauli: ego apollo: ego cephe: ego autẽ xp̃i. Leua oculos in illũ montem: remaneas. Audi eni q̃d sequa⁹. Nũquid paul⁹ crucifixus est p vobis? Ergo postea q̃s leuaueris oculos in montes: vnde venit auxilium tibi. i. in auctorẽ scripturarũ diuinarũ. Attẽde oĩb⁹ medullis

Pſ. lxxxij. Pſ. cxx.

suis: oĩb⁹ ossib⁹ clamantẽ. Dñe q̃s sicut tibi: vt securꝰ sine vlla iniuria mõtũ dicas. Auxiliũ meũ a dño q̃ fecit celũ r terrã

Non solũ tũc tibi nõ succẽsere mõtes: sed tũc amabunt: tunc magis fauebũt. Si in ipsis spem tuã posuerꝰ: ọtristabuntur Angel⁹ multa diuina r mira ostẽdẽs hoĩ ab hoĩe adorabať: tanq̃ leuãtẽ oculos in mõtẽ: aut ille se reuocãs ad dñm. Noli Apo. xxij. inq̃t facere: illũ adora. Nã ego cõseruus tu⁹ sum r fratrũ tuorũ. In oẽm mõtẽ: et in oẽm collẽ: et in oẽm faciẽ terre lucent Ipsi amãt: ipi diligũt: volũt mori vt absc̃dak vita ipsoꝝ in xp̃o sup oẽm faciẽ terre r dilectionẽ terrenoꝝ. Et q: errantes oues sunt sup oẽm faciẽ terre: sed tñ heretici p totã faciẽ terre: alij hic: alij ibi: nusq̃ tñ desunt: ipsi nõ nouerunt. Alia secta in africa: alia heresis in oriente: alia in egypto: alia in mesopotamia. Verbi gr̃a. Diuersis locis sunt diuerse: sed vna mater supbia oẽs genuit: sicut vna mater nr̃a catholica oẽs xp̃ianos fideles toto orbe diffusos. Nõ g̃ mirũ si superbia parit dissensionẽ: charitas vnionẽ: tñ ipsa catholica mr̃ et ipse pastor in ea vbiq; q̃rit errãtes: ꝓfortat ifirmos: curat languidos: alligat cõfractos: alios ab istis: alios ab illis nõ se inuicẽ sciẽtib⁹. Sed tñ illa oẽs nouit: q: cũ oĩbus fusa est. Verbi gr̃a. Est in africa pars donati. Eunomiam nõ sũt in africa: sed cũ parte donati est hic catholica. Sunt in oriente eunomiani: ibi aũt nõ est pars donati: sed ibi est catholica. Illa sic est tãq̃ vitis crescẽdo vbiq; diffusa: illic sunt tanq̃ sarmẽta inutilia agricole falce precisa merito sterilitatis sue vt v. tis putaret: nõ amputaret. Sarmẽta g̃ illa vbi precisa sunt: ibi remãserũt. Vitis aũt crescẽs in oĩa: et sarmenta sua nouit: q̃ in illa mãserũt: r iuxta se q̃ de illa p̃cisa sunt. Inde tñ

Rom. xj.

reuocat errãtes: q: r de ramis fractis dicit ap̃ls. Potẽs est eni de⁹ iterũ inserere illos: siue dicas oues errãtes a grege: siue dicas ligna p̃cisa de vite: nec ad reuocandas oues: nec rursus inserẽda ligna min⁹ idone⁹ est de⁹: q: ille sũmus pastor: ille ver⁹ agricola: et in oẽm faciẽ terre dispersę sũt: r nõ sunt q̃ req̃reret: sed in malis illis pastorib⁹ nõ fuit hõ q̃ req̃reret. Propterea pastores audite ẏbũ dñi. Viuo ego dicit R dñs de⁹. Videte vnde cepit: tãq̃ iuratio est dei testificatio Ca. x. vite. Viuo ego dicit dñs: mortui sũt pastores: sed secure sũt oues. Viuit dñs. Viuo ego dicit dñs de⁹: q: autẽ pastores mortui sunt q̃rẽtes nõ q̃ iesu xp̃i. Erũt g̃ et inuenienť pastores: nõ q̃ sua sunt q̃rẽtes sed iesu xp̃i. Erũt plane r inuenienť plane: nec deerũt: nec defuerũt. Videam⁹ g̃ q̃d dicat dñs q̃ se dicit viuere. Vtrũ dicat ablaturũ se oues a pastoribus malis pascẽtib⁹ seipsos nõ oues: et daturũ se eas pastoribus bonis pascẽtib⁹ oues nõ se. Viuo ego dicit dñs de⁹: q: p eo q̃ Ezechiel facte sunt oues mee in comesturã oĩb⁹ bestijs cãpi: eo q̃ nõ xxxiiij. esset pastor. Rursus pastorẽ dicit et pauloante: r nũc nõ ait sed ex eo q̃nõ sint pastores. Quib⁹ eni talib⁹ male errãtib⁹ male pereũtib⁹ nõ est pastor: et si pñs est pastor: et si pñs sit pastor: q: et cũ pñs sit lux. Et nõ q̃sierũt pastores oues meas: r pauerũt pastores seipsos: oues aũt meas nõ pauerũt: Propter istud pastores: audite ẏbũ dñi. Hec dicit dñs de⁹ Ecce ego sup pastores: et inquirã oues meas de manib⁹ eorũ. Inq̃ret morte eoꝝ. Dicit eni alio modo p eũdẽ pphetam Fili hoĩs speculatorẽ dedi te domui israel: et audies ex ore Ezech. iij. meo ſmones: r p̃mõstrabis eis ex me in eo cũ dixero pctõri et. xxxiij. Morte morieris: r nõ fuerit locut⁹ vt caueat ip̃ius a via sua ille facinorosus in suo facinore morieť: sanguinẽ aũt eius de manu tua req̃rã. Tu aũt si p̃nũciaueris facinoroso viã ei⁹ vt auertať ab ea: r nõ fuerit auersus a via sua: ille in facinore suo morieť: tu aĩam tuã liberabis. Quid est ffres. Videť q̃ sit tacere periculosum: Morť ille et recte morieť in ip̃ietate sua: r pctõ suo morieť. Negligẽtia eni ei⁹ occidit eũ. Nam pastor⁹ẽ inueniet viuẽtẽ: q: ait. Viuo ego dicit dñs de⁹: sed cũ fuerit negligẽs nõ admonẽte illo q̃ ad hoc est ꝓpositus et speculator vt admoneat: r ille iuste morieť: r iste iuste dãnabť. Si aũt dixeris (inq̃t) ip̃io: morte morieris: cui ego fuero gladiũ cõminat⁹? et ille neglexerit vitare iminẽtem gladiũ: et venerit gladi⁹ et iterfecerit eũ: ille in pctõ suo morieť: tu aũt aĩam tuã liberasti. Propter hoc ad nos quidẽ pertinet nõ tacere. Ad vos aũt et si nõ taceam⁹: de scripturis sanctis L ẏba pastoris audite. Videam⁹ ergo: q: sic ꝓpositurã: vtruꝫ Ca. xj. auferat oues a pastoribus malis. Hoc enim dicit dñs. Ecce Ezechiel' ego ipse sup pastores: et inquirã oues meas de manib⁹ eoꝝ xxxiiij. et suertã ab eis vt nõ pascãt oues meas: nec pascãt amplius Matthei pastores semetipsos. Que dicũt facite: q̃ faciũt facere nolite: tanq̃ diceret: mea dicũt: sua faciũt. Si diceret: facite se-

curi qđ faciũt: ipsos dãnabo male viuẽtes: vobis aũt parcã qui secuti estis p̃positos vestros. Si hoc diceret: deberat malis pastoribus pascẽtibus nõ oues: sed se. Sed qm̃ terret nõ solũ cecum ducentẽ sed cecum sequẽtẽ. Neq; enĩ ait. Cadit in foueã ducens: et nõ cadit sequẽs: sed cecus cecum ducens ambo in foueã cadũt. Admonuit oues et ait. Que faciunt facere nolite. Cũ enĩ nõ faciatis q̃ faciũt mali pastores: non vos ipsi pascũt. Cũ autẽ facitis q̃ dicũt: ego vos pasco. Mea dicũt enĩ t nõ faciũt. Securi (inquiũt) sequmur episcopos nostros. Dicũt hoc sepe heretici qñ vitate manifestissima cõuincũtur: nõne oues sum⁹? Illi de nobis reddẽt rationem: reddẽt plane mala de morte nostra: de morte ei⁹ mali: gna reddit malus pastor mala rationẽ. Nunquid ideo viuit ouis: qz designat pellis ipsi⁹? Increpatur pastor qz neglexit ouem errantẽ: t ꝓptere a in fauces lupi irruit vt deuorarek. Quid illi, pdest: qz affert pellem signatã? Paterfamilias vitam ei⁹ inq̃rit. Sed ecce malus pastor aũtulit pellem: reddat de pelle rationẽ: vere mentitur⁹ est. Ut debuit desup q̃ postea iudicat: cui verba: ille facta numerat: cogitationes inspicit. Reddat pastor mal⁹ rationez pellis ouis mortue. Clamaui et verba tua et sequi noluit: dedi operã vt a grege nõ aberraret: et nõ obtẽperauit: plane si hoc dicat: t verũ dicat. Nouit autẽ ille vtrũ verũ dicat: reddat bonã rationẽ de oue mala. Si autẽ inspicit de⁹ qz neglexit errantẽ: qz nõ q̃siuit pereũtẽ Quid, pdest q̃ inuenit pellẽ quã referret: ipam reuocaret ne pellem mortue demõstraret. Si g̃ nõ bonã rationẽ reddit: qz non q̃siuit errantẽ: qualẽ facit q̃ fecit errantẽ? Hoc est qđ dico. Si in catholica cõstitut⁹ episcopus nõ bonã rationẽ reddit de oue: si nõ quesierit errantẽ de grege dei: qualẽ rõnem redditur⁹ est hereticꝰ? q̃ non solũ nõ reuocabit ab errore: sed etiã cõpulit in errorem? Sed videam⁹ vt dixi: quomodo re uocet de⁹ oues a pastoribus malis. Jam cõmemoraui. Que dicũt facite: que autẽ faciũt facere nolite. Et nõ ipsi vos pascunt sed de⁹: quia velint nolint pastores vt perueniãt ad lac et lanam: verba dei dicturi sunt. Qui predicas nõ furãdum furaris: dicit Apl's ad eos q̃ bona dicũt: et mala faciunt. Tu audi predicantẽ ne fureris: quia fieri nõ potest de spinis legere vuam. Et rursus dixisti mihi: q̃ quecũq; que dicũt facite: que autẽ faciũt facere nolite. Quomodo vis de spinis me colligere vuam verbi? Cui respõdebik. Non est illa vua spinarũ: sed aliq̃ increscẽs sarmentũ ip̃licat se in sepe: t pendet vua inter densa spinarũ: sed nõ surgit de radice spinarũ. Tu si esurieris et aliud nõ habes vnde sumas: caute manũ mitte ne lacereris a spinis. i. ne facta imiteris malorũ: t lege vuam inter spinas pendẽtem: sed de vite nascentẽ. Attende venter et botri alimentũ: spinis seruak ignis tormẽtoꝝ. Extraham (inq̃t) oues meas de manib⁹ eorũ: t nõ erũt eis adhuc in cibũ. Docet in psalmo dicik. Nõne cognoscent oẽs q̃ operantur iniquitatẽ: qui deuorant populũ meũ vt cibũ panis? Et nõ erũteis adhuc in cibum. Qm̃ hec dicit dñs deus. Ecce ego ipse abstuli a malis pastorib⁹ oues: monendo vt dixi: ne qđ faciũt mali pastores faciant incaute negligẽtes oues Et q̃d ait: cui dat qđ illis abstulit: forte boms pastoribus? Non hoc sequek. Et q̃d dicem⁹ fratres: nonne sunt pastores bont? Nõne alio loco scriptura ꝓ dicik. Et cõstituam eis pastores scõm cor meũ: et pascẽt eas de disciplina? Quomodo ergo oues q̃s malis pastoribꝰ tollit: non dat bonis: sed tanq̃ oĩno nusq̃ remãserint boni. Dicit. Ego pascam? Petro dixerat. Pasce oues meas. Quid ergo faciem⁹? cũ petro commẽdant oues? Non ibi dixit dñs. Ego pascam oues meas: non tu. Sed petre amas: pasce oues meas: an forte q; modo non inuenik petrus? Jam enĩ assumpt⁹ est in requiẽ apostolorũ et martyrũ: nõ est cui dicat securus dñs ouium. Pasce oues meas: et quodãmodo quasi necessitate descẽdit ad officiũ pascendi oues suas: nõ habens quibus cõmẽdet nec tñ deserens. Hoc enĩ videk sequi. Hoc enĩ dicit dñs de⁹. Ecce egoipse: cui dicebam⁹. Qui pascis israel intende: q̃ deducis tanq̃ ouem Joseph populũ in egypto cõstitutũ. Jam diffusus in gẽtibus israel: ipse est ioseph. Nostis enĩ qz migrauit ioseph in egyptũ: vẽdẽtibus fratrib⁹. Factũ est: vẽdiderũt christũ iudei sine causa: et inter apostolos ipse iudas venditor fuit. Cepit esse christ⁹ in gentibus: ibi honoratus est: ibi creuit popul⁹ eius: non eũ deserit pastor ei⁹. Excita (inq̃t) potentiã tuã et veni: vt saluos facias nos. Plane facit et faciet: Ait enĩ. Ecce egoipse inquiram oues meas: et visitabo eas sicut visitat pastor gregem suũ. Non curauerũt mali pastores. Non enĩ suo sanguine redimerũt. Sicut visitat (inquit) pastor gregẽ suũ in die. In qua enĩ die? Cũ fuerit nimbus et nubis: id est in pluuia et nebula. Pluuia t nebula error seculi hui⁹: caligo magna surgẽs de cupiditate hominũ et nebula cõterens terrã. Et difficile est vt nõ errẽt oues ex ista nebula: sed pastor nõ deserit eas: inq̃rit eas: penetrat nebulam oculis acutissimis: nõ impedik caligine nubiũ: videt vndiq; errãtẽ reuocat: tm̃ fiat qđ in euãgelio. Que sũt oues mee: audiũt vocẽ meã: et sequunk me. In medio ouiũ dispersarũ: sic inquiram oues meas: et educã eas ab oñi loco quo dispersę sunt. Illic in die nubis et nimbi q̃ difficile est eas inuenire. Tunc ego inuentã: crassa nebula est: pinguis nimbus est. Oculos enĩ eius nihil latet. Et educã eas de gẽtib⁹ et colligam eas de regionib⁹: et inducã eas in terrã earũ: et pascam eas sup montes earũ. Cõstituit montes israel: auctores scripturaꝝ diuinarũ. Ibi pascite vt secure pascatis: q̃c: quid inde audieritis: hoc vobis bene sapiat: quicq̃d extra est: respuite ne erretis in nebula. Audite vocẽ pastoris. Colligite vos ad montes scripture sancte. Ibi sũt delitie cordis vestri: ibi nihil venenosum: nihil alienum: vberrima pascua est: vos tm̃ sane venite: sane pascimini. In mõtibus israel et in riuis jet in omni habitatione terre. Ā montib⁹ enim quos ostẽdim⁹: manauerũt riui predicationis euãgeltce: cum in oẽm terrã exiuit sonus eorũ. Et facta est ois habitatio terre ad pascẽdas oues leta atq; fecũda. In pascuis bonis pascam eas: t in mõtib⁹ isr'l erunt stabula. Erũt illic: hoc est vbi requiescãt: vbi discãt. Verũ est: manifestũ est: non fallimur. In gloria dei requiescent tanq̃ in stabulis et dormient: hoc est: requiescent in deliciis bonis: t in pascua pingui pascent super montes israel. Jã dixi: mõtes isr'l: montes bonos quo leuam⁹ oculos: vt inde nobis veniat auxiliũ nostrũ a dño q̃ fecit celũ et terram. Jdeo ne vel in mõtibus boms esset spes nostra: cũ dixisset. Pascam oues meas super montes israel. Rursus ne tu spem poneres in mõtib⁹: subiecit statim. Ego pascam oues meas. Leuaui oculos tuos in montes: vnde veniet auxiliũ tibi. Sed attende dicentẽ. Ego pascam. Auxilium enĩ tuũ a deo: qui fecit celũ et terrã. Ego requiescere faciam eas dicit dñs deus. Sed vt requiescere faciat: primo curauit: posterius dicit: hic est dñs deus. Primo q̃ perierat requirã: q̃ errauit reuocabo: et q̃ imminutũ est colligabo: et q̃ exanime est cõfortabo: et q̃ pingue est custodiam Q̃ nõ faciebant mali pastores seipsos pascẽtes non oues. Nõ ait dñs. Cõstituam alios bonos pastores q̃ faciant hoc: sed ego (iquit) pascam oues meas: nulli cõmittam. Securi vos fratres: secure vos oues. Nobis videk timẽdum: quasi dem pastor bon⁹ claudit sic. Et pascam eas cũ iudicio. Vide quia solus pascit cũ iudicio. Quis enĩ homo iudicat de hoĩe? Temerarijs iudicijs plena sunt oĩa. De quo desperauimus subito cõuertk et fit optim⁹. De quo multũ p̃sumpsimus: subito deficit t fit pessim⁹. Nec timor noster certus est: nec amor noster certus est. Quid sit hodie quisq; homo: vir nouit ipse homo: tamen vtcunq; ipse q̃ hodie quid aut oues: nec aut ipse pascit. Ergo cũ iudicio dispertientis propria, ppria: hec istis: illa illis: debita eis q̃bus debetur hoc aut illud. Nouit enĩ q̃d agat: cũ iudicio pascit: quos iudicatus redemit. Pascit ergo ipse cũ iudicio. Jn ppheta enim hieremia ait. Clamauit quidem perdix: cõgregauit que nõ peperit: faciens diuitias suas nõ cũ iudicio. Pascit iste pastor cũ iudicio. Quare ille sine iudicio? Quia cõgregauit q̃ non peperit. Quare iste cũ iudicio? Quia fouet qđ peperit. De pastore tñ bono loquit. Pastores boni aut non sunt: aut latent. Si enĩ nõ sunt: quid agim⁹? Si latent: q̃d de eis tacetur? Perdix quidẽ illa a quibusdã maiorib⁹: t ante nos scripturas tractãtibus diabolus intellect⁹ est: cõgregans q̃ nõ peperit. Non enĩ ille creator: sed deceptor est: faciens diuitias suas nõ cũ iudicio. Non enĩ ad eũ pertinet q̃ isto aut illo modo erret: oñes errantes vult quibuslibet errorib⁹: q̃s diuerse sunt hereses: q̃s diuersi errores. Ille enĩ in omnibus vult errare homĩes. Non dicit diabolus donatiste sint: non sint arriani: siue illic sit, siue istic: ad eũ pertinet cõgregantem sine iudicio. Jdola inquit ad orem: me⁹ est: iudeozũ superstitione remaneat: meus est: deserta vnitate in illã vel in illã

Mat. xv.
Mat. xxiij
Rom. ij.
Mat. vij.
Mat. xxiij
Ca. xij.
Ezechiel xxxiij.
Ps. xcij.
Hiere. iij.
Joh. xxj.
Ps. lxxix
Genes. xxxvij
Mat. xxvj
Ca. xiij.
Joh. x.
Ezechiel xxxiij.
Ps. xviij.
Ezechiel. xxxiij.
Ps. cxx.
Ezechiel. xxxiij.
Ca. xiiij.
Hieremie xvij.

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ hui⁹ opis.

heresim pergat:meus est.Cõgregat ergo sine iudicio faciens diuitias suas.Sed q̃d faciens sequak in dimidio dier eius:derelinquet eas:et in nouissimis suis erit insipiens. Venit ille cõgregans oues suas in dimidio dierũ ei⁹:pus̃ sperabat:ante q̃ putabat derelinquet eas:et erit insipiens in nouissimis eius.Quare in ꝓmis suis sapiẽs erat:vt in nouissimis suis sit insipiẽs?Audite fratres:dicik aliq̃n in scripturis sapiẽtia ꝑ stulticia abusione verbi:nõ ꝑpietate. Vñ enĩ

j.Cor.j. dicik:Vbi sapiẽs:vbi scriba:vbi cõquisitor hui⁹ seculi?Mõne stulticiã fecit de⁹ sapiẽtiã hui⁹ mũdi?Et iste perdix:id ẽ draco:id est tã̃ semp sapiẽs erat:t nõ adã per euã decepit? Vtrũ dicere putas est bonũ cõsilũ dare existimatus est cõtra deũ creditus est.Qs̃ nõ dicik sapiẽtia abusiue ꝟbi et in malo ꝟsuetudine quidẽ scripturarũ vestrarũ:Mã quẽadmodũ loquũtur auctores mũdi:q̃d ad nos:habes in eodẽ libro

Gen.iij. Erat ibi serpẽs sapientior oĩbus bestijs:astutus t acut⁹ ad decipiẽdũ agnoscik:nõ postea ei credik.Et dicit ei:Renũciam⁹ tibi:sufficiat q̃ incautos ꝓmo decepisti.Ergo ita erit

Hiere. xvij. in nouissimis suis insipiẽs:qui ꝓgregauit q̃ nõ peperit:t fecit diuitias suas nõ cũ iudicio:pascit ꝫ illũ redẽptor noster cũ iudicio.Et existat alicꝫs hereticus:t si nõ frater diaboli:certe adiutor t filius.t ipsum dixerim pdicẽ ꝓtẽtiosum aial:hoc est ala vt aucupes norunt ẽt ꝓtẽdẽdi studio capik Cõtẽdũt isti ꝫ veritatẽ:t ꝓtẽdere ex quo se diuisere modo dicũt:cõtẽdere volumus:q̃ tã capti sunt nolo ꝓtẽdere.O capte aliq̃ tu eras qui primis tẽporibus seditiõis tue traditores arguebas:innocẽtes dãnabas:iudicio iperatoris: iudicio eꝑorũ nõ ꝑsentiebas victus:totiẽs appellabas apũ ipsum:in patrẽ studiosissime litigabas:ꝓgregabas q̃ nõ periisti.Vbi est nũc ceruix tua:vbi lingua tua:vbi fili⁹ tu⁹ Certe in nouissimis tuis factus es insipiẽs:pauisti sine iudicio.Mõ enĩ verũ vis vel de errore tuo:vel de veritate iudicare:pascit ꝫ christus cũ iudicio:discernit oues suas ab

Joh.x. ouib⁹ nõ suis.Que sunt oues mee inquit:audiũt vocẽ meã

℘ La.xv. t sequũtur me.Hac inuento omnes pastores bonos in vno

De verbis dñi. Ser. l.b. pastore.Mõ enĩ vere pastores boni desunt:sed in vno sunt multi sunt:qui diuisi sunt.Hic vn⁹ predicak:q̃ vnitas commendak.Recꝫ enĩ vere modo ideo tacẽtur pastores t dicik pastor:q̃ nõ inuenit dñs cui cõmẽdet oues suas:Tũc aũt ideo cõmẽdauit:q̃ petrũ inuenit:imo ꝟo t ĩ ipso petro vnitatẽ cõmẽdauit.Multi erãt apostoli:t vni dicitur:Pasce

Joh.xxj. oues meas.Absit vt desint modo boni pastores:absita nobis vt desint:absit a misericordia ipsius vt nõ eos gignat atq̃ ꝓstituat:Vtiq̃ si sunt bone oues:sunt t boni pastores. Nã de bonis ouibus fiunt boni pastores:sed oẽs boni pa-

Joh.x.ij. storesin vno sunt.Vnũ illi pascunt.Christ⁹ pascit.Non enĩ vocẽ suam dicũt amisi sponsi:sed gaudio gaudent,ꝓpter vocem sponsi.Jdeo ergo ipse pasceret cum ipsi pascent.Et dicit Ego pasco:q̃ in illis vox ipsius:in illis charitas ipsi⁹.Nã et ipsum petrũ cui cõmendanit oues suas:quasi alter alteri vnũ secũ facere volebat:et sic ei oues cõmẽdaret vt esset ille caput:ille figurã corporis portaret:id est ecclesie.Et tanq̃ sponsus et sponsa essent duo in carne vna. Prounde vt oues cõmendaret:quid illi prius dicit:ne illi tanq̃ alteri cõmendaret?Petre amas me.Et respõdit.Amo.Et iterũ.Amas me.Et respondit.Amo.Et tertio.Amas me.Et respondit. Amo:cõfirmat charitatẽ vt consolidet vnitatem.Ipse ergo pascat vnus in bis:et bi in vno:et tacetur de pastoribꝫ.Sed

j.Cor.j. non tacetur de illis ouibus.Gloriãtur pastores:sed q̃ gloriantur in domino gloriẽtur:hoc est in christo pascere:et cum christo pascere:ꝓter christũ nõ pascere:nec̃ vota impia pastor tanq̃ ista futura mala tẽpora ꝓpheta prediceret:dixit Ego pasco:non habeo cui cõmendem:etiã cum ipse petrus

Joh.x. erat:et cũ adhuc ipsi apostoli erant in hac carne et in hac vita:tũc ait ille vn⁹ in quo vero oĩes vnũ.Habeo alias oues:

℘ La.xvj. que nõ sunt de hoc ouili:oportet me et has adducere:vt vn⁹ sit grex:et vnus sit pastor.Sint ergo oĩes in pastore vno:et audiant vocem pastoris vnam:quã audiant oues:t sequantur pastorẽ suum:non illũ aut illum:sed vnũ.Et omẽs in illo

j.Cor.j. vnã vocem dicant:diuersas voces nõ habeãt.Obsecro vos fratres vt id ipsum dicatis oĩes:et nõ sint in vobis scismata Hanc vocem liquatã ab oĩ scismate:purgatam ab oĩ he-

Joh.x. resi audiant oues:et sequãtur pastorem suum dicẽtem.Que sunt oues mee:meã vocem audiũt et sequũtur me.Nam vis nosse heretice quã nõ habes vocem pastoris:t periculose te sequak ouis:tectũ indumẽto ouiũ et intus lupũ rapacem:au-

Mat.vij. diat vocem tuã.Vt ideamus an christi ecclesiam querit infirma ouis a grege aberrans:nesciens vbi sit grex:querit quo se aggreget:quo intret edem:vocem audiam⁹ an christi sit. Audiamus vtrũ agni sit an perdicis.Quis dei gregem suũ querit:puta quem de oriente venisse in africam:querit gregem suũ:incurrit in te:in basilicam tuã intrare vult:cõmoueris ignota facie:vel tu vel minister tuus stans vel sedens ad ostium:interrogat quem querentẽ gregẽ suum:immo gregẽ dei cum grege suo intrare vult:ibi eũ esse putat.Queris paganus sit an christian⁹?Respõdit.Christian⁹.Quis est enĩ dei.Queris ne forte catheccuminus sit et irruat in sacramentis?Respondit.Fidelis.Queris cui⁹ cõmunionis sit?Respondit.Catholicus:christian⁹.Si fidelẽ catholicũ reprobas:teneris:ita vero ꝓpicere ꝓbra:a te reprobatus christo ꝓbatur.Etunam et illi qui sunt apud te cognoscant te:et in

Hiere. xvij. dimidio dierũ derelinquẽt te.Quidã fratres nostri hesterno die ierunt ad basilicam eorũ:et si ad malos fratres:tamen ad fratres.Attendite fratres mei quid iter sit inter fiduciã veritatis et timorem falsitatis.Quãdo aliquos eorũ in hoc populo agnoscitis:quomodo gaudet⁹:quia in vobis ille est qui querit quod perierat?Suggeretur aliquando nobis vt vos audiat et discedat:audiet et irridebit:audiat et irrideat.Aliquando sapiet:aliquando cognoscet:aliquãdo relinquik populo suo:remanet in corde suo.Renũciat errori suo: gratias agit deo suo.Illi autem quid?Qui estis?Christiani sumus.Non:sed exploratores.Et illi.Catholici sumus: conati sunt iniuriare meliori cõsilio.Penitet eos:atq̃ vtinam sic peniteat:et ibi remanere penituit eos qui ingressi sunt iniuriare:tamen quos protecerunt christianos:fideles: catholicos:quos tenuerũt nolo dicere:quos protecerunt video:quos tenuerunt christi dicant.Dicant ergo vocẽ suam: videamus an christi sit vox:an pastoris sit vox quã sequank oues:siue per bonũ sit vox ista:sine per malũ hominẽ:vtrũ sit vox attendam⁹.Querit infirmus ecclesiam.Tu quid di-

℟ La.xvij. ces?Partis donati estis.Ecclesia.Ego vocem pastoris inquiro:lege mihi hoc de ꝓpheta:lege mihi de psalmo:recita mihi de Esaia:de lege:de euangelio recita:recita de apostolo.Inde ego recito ecclesiam toto orbe diffusam:et dñm dicentem.Que sunt oues mee:vocem meã audiunt et sequunk

Joh.x. Lu.xxiiij me.Que est vox pastoris?Et predicaturi in nomine ei⁹ penitentiã et remissionem peccatorũ:per oĩes gentes incipientibus ab hierusalẽ.Ecce vox pastoris:agnoscis eam et sequeris si ouis es.Sed illi codices tradiderunt:ac illi thus idolis posuerũt.Et ille.Quid ad me de illo et illo?Si fecerunt:nõ sunt pastores.Tu vocem pastoris edicito:quia nec de illis vocẽ pastoris annũcias:tu accusas:nõ euangeliũ tu accusas:non ꝓphetam:nõ apostolũ.De illo credo:alijs non credo.Sed acta ꝓfers:acta ꝓfero.Credamus tuis:crede et tu meis.Non credo tuis:noli credere meis.Auferantur charte humane:sonent voces diuine.Ede mihi vnã scriptura vocem ꝓ parte donati.Audi innumerabiles ꝓ orbe terrarum:quis eas enumerat?Quis eas terminat?Tamen vt pauca cõmemoremus:legem attende:primũ dei testamentum.Jn semine tuo benedicẽtur oĩes gẽtes.Et in psalmo. Gen. xxij.

Ps̃. ij. Postula a me et dabo tibi gentes hereditatẽ tuam:t possessionem tuam terminos terre.Cõmemorabũtur et cõuertentur ad dñm vniuersi fines terre.Et adorabunt eũ in conspectu eius vniuerse patrie gentiũ.Quoniã ipsius est regnũ et

Ps̃. xxj. ipse dominabik gentiũ.Cantate dño canticũ nouum:cantate dño omnis terra.Et adorabunt eũ oĩes reges terre:oẽs

Ps̃. xcv. Ps̃. lxxj. gentes seruiẽt illi.Quis enumerare sufficiat?Prope omis pagina nihil aliud sonat q̃ xp̃i ecclesiã toto orbe diffusam. Sine aliquo dubio periturã fuisse dicunt.Peritura predicta est tot testimonijs mansura.Nec vna vox ista per legem: per ꝓphetas:per cantica:pastoris est.Necenim illi verum diccre sine verbo dei potuere q̃ est christ⁹.Audi vocem verbi:miratus fidem Cẽturionis.Amen (inquit) dico vobis:

Mat. viij. non inueni tantam fidẽ in israel.Propterea dico vobis:q̃ multi ab oriente et occidente venient.Ecce ecclesia christi: ecce grex xp̃i.Tu vide si vis esse?Non enĩ te latet grex qui vbiq̃ est:nõ habebis quid respondeas iudicio tuo:quẽ non vis esse pastorem tuũ:nõ habebis inq̃ quid respondeas iu-

dicio tuo. Nescisti: non vidisti: non audisti. Quid est quod non
Pō. xcvij scisti? Nec est q̄ se abscondat a calore eius. Quid est qō non
Esaie. lij. vidisti? Viderūt oēs fines terre salutare dei nostri. Quid
Pō. xviij est qō non audisti? In oēm terram exiuit sonus eorū: ⁊ in fi-
nes orbis terre verba eor. Sed recte nobis. Quare vox xp̄i
vox pastoris: quā oues audiant et sequantur? Non inuenti-
tis q̄d dicatis: vocem pastoris nō habetis. Audite et sequi-
S mini. Dimittite vocē lupi: sequimini vocē pastoris. Dam⁹
Ca. xviij. inquit audiamus. Damus ⁊ nos vocem pastoris. Audiam⁹
In canticis (inquit) canticor: loquit sponsa ad sponsum:
ecclesia ad xp̄m. Mouimus cantica canticorū: sancta canti-
ca: amatoria cātica: sancti amoris: sancte charitatis: sancte
dulcedinis. Plane volo inde audire vocē pastoris: vocem
dulcissimi sponsi ecclesie. Si aliq̄d habes: audiam⁹. Spon-
Canti. j. sa (inquit) dicit ad spōsum. Annūcia mihi quē dilexit aīa
mea: vbi pascis: vbi cubas. Et ille (inquit) respōdit: in me-
ridie. Manifesta tibi testionia proferebā quēadmodū inter
Pō. ij. Pō. xxj. pretareris. Postula a me et dabo tibi gentes hereditatem
tuā: et possessionem tuā terminos terre. Cōmonorabūtur ⁊
cōuertent ad dōm vniuersi fines terre. Quid est quod mihi
de canticis canticorū pfers: qō forte nō intelligētibus nota sunt:
paucis pulsantib⁹ aperiuntur. Tenebo te: accipe aperta: vt
merito tibi pandātur absc̄dita. Quomodo eris penetrator
obscurorū: cōtemptor manifestorū? Ecce tamen vt possum⁹
fratres hec verba discutiamus. Aderit deus vt videatis ibi
sanum itellectū. Primo qō ab oībus imperitis facillime iu
dicatur: verba ipsa male distinguūt: nūc audietis: nunc pro
T babitis. Et enī sic se habet textus ipse lectionis. Sponsa loq̄
Ca. xix. tur ad sponsum Annuncia mihi quē dilexit anima mea: vbi
Canti. j. pascis: vbi cubas. Quid sponsa sponso dicat? Quid ecclesia
xp̄o dicat? Nec nos dubitam⁹: nec illi: sed oīa verba sponse.
Audi verbū. Quare qō adhuc sponse est: vis habuere iā spō
so? Audi oīa que dicit sponsa: et tūc respondebit sponsus.
Audi euidētius hanc distinctionem quā dicturus sum: non
inuenies aliquid plus. Annūcia mihi quem dilexit anima:
vbi pascis: vbi cubas in meridie? Ipsa adhuc dicit. Vbi pa
scis: vbi cubas in meridie? Et inde q̄ adhuc ipsa dicit. Se-
quitur enī. Ne forte fiam sicut operta sup greges sodalium
tuorū. Puto oēs peritos imperitosq̄ discernere gen⁹ ma-
sculinū ⁊ femininū. Operta quero cuius generis sit? Ab oī
hoīe quero: masculini est aut feminini. Annūcia (inq̄t) mihi
quē dilexit anima mea: quē cū dicit: masculū alloquit: spon-
sum alloquit. Quia vere femina virū alloquit: cōsequentia
verba indicāt. Annūcia mihi vbi pascis: vbi cubas in meri-
die ne forte fiam sicut operta sup greges sodalium tuorum.
Hucusq̄ verba sponse. Jam incipiūt verba sponsi de mani-
festo. Nisi cognoueris temetipsam. Agnosce viriliter femi-
na: te ipsam (inq̄t) nō cognoueris. Audi reliqua. Opulenta
inter mulieres: nisi cognoueris temetipsam. Opulchra iter
mulieres exi tu in vestigijs gregū: et pasce hedos tuos in ta
bernaculis pastorū: nō in tabernaculo pastoris. Vide quo-
modo cōminetur sponsus: vide q̄s in periculo q̄uis ille dul-
cis abstulit de medio blandimēta: q̄s blande illa. Annuncia
mihi quē dilexit anima mea: vbi pascis: vbi cubas in meri-
die? Veniet enī dies medius quādo ad vmbraculū concur-
rant pastores: et forte latebit me vbi pascis: et vbi cubas in
meridie: ⁊ volo mihi annūcies ne fiam operta: id est sicut oc
culta et non cognita. Ego enī manifesta sum: sed ne sicut oc-
culta et sicut celata incidā super greges sodaliū tuorū. Oēs
enim hereticī a christo exierūt: oēs qui facti sunt pastores
mali: habentes greges suos sub nomine christi: illius soda-
les fuerunt: illius cōuiuiū accipere. Sodales enim dicūtur
tanq̄ vnius cōuiuij. Latina enī lingua sic dicti sunt quasi si
mul edales: eo q̄ simul edant. Audi illum in psalmo arguen
Pō. lviij. tem sodales malos: id est vnius cōuiuij. Si inimicus male-
dixisset mihi: absc̄dissem me vtiq̄ ab eo: ⁊ si sup me magna
locutus fuisset: tu vero vnanimis et notus meus qui simul
mecū dulces capiebas cibos. Ergo multi sodales ingrati
mense dīuice exierūt foras: mali sodales fecerūt sibi mensas
suas et exierunt. Et si putas quia meridies africa est: q̄s
possem obtinere magis mūdi meridiem esse partes egypti:
et illas exustas sole regiones vbi pluuia nō apparet: q̄ ipsa
est meridies vbi feruet medius dies. Vbi autem heremus
plena milibus seruorū dei? Unde si ad meridiem locorū ve
limus aduertere: quarenō ibi pascat magis ille: ⁊ ille requi-
escat: quādo ante p̄dictū est. Aberrauerunt deserta heremi? Pō. cvj.
Sed ecce p̄sentio: africa sit meridies. Dic sunt sodales mei.
Ecclesia transmarina in aliquorū suor nauigante: in africa
sollicita ne erret: inuocat sponsum suū: et dicit ei. Abundare
audio hereticos in africa: abundare audio rebaptizatores
in africa. Esse autē ibi vos min⁹ audio: et illud audio: ⁊ hoc
audio: sed qui sunt tui a te volo audire. Annūcia mihi quem Canti. j.
dilexit aīa mea: vbi pascis: vbi cubas in meridie. Audio du
as partes esse. Una donati: altera vniuerso tuo coherentem
Tu mihi dic quo eam: ne forte velut operta. i. ignota super
greges sodaliū tuorū: incurrā in greges hereticor: conātes
ponere lapidē sup lapidē q̄ destruat: ne irruā in rebaptizato
res. Annuncia mihi. Et ille q̄ cōmendat vnitatē pastoris in
hac lectione dixit. Ego pascam. Pastores autē reprobat: q̄ Ezechiel
multi esse voluerūt: vnitatē amiserūt: seueriissime nō blande xxxiij.
respōdentis: sed p magnitudine periculi. Nisi cognoueris Canti. j.
(inq̄t) temetipsam o pulchra inter mulieres. Pulchra es in
ter mulieres: ⁊ agnosce. Ubi te agnosces? In toto orbe ter-
rarū. Si enī pulchra vnitas est ibi: vbi diuisio feditas: non
pulchritudo. Nisi cognouer⁊ temetipsam. In me credidisti
agnosce te. In me quō credidisti? Quomodo ⁊ illi mali soda
les cōsentiūt verbū carnē factum: natū ex virgine: crucifixū: Joh. j.
resurrexisse: ascēdisse in celos. Si talē me credidisti: talem⁊
illi sonant. Cognosce te: et me in celo: te in toto orbe. Utrum
quēlibet ex ecclesia tāq̄ ecclesiam christ⁹ alloquit? Nā quō
ecclesia querit? Ecclesia ſm ipsos loquitur? Annūcia mihi
quē dilexit aīa mea: vbi pascis: vbi cubas. Quid queris ec-
clesia? Et ille tanq̄ ostēdēs ecclesiā dicit. In meridie: sicut
illi volūt. Respōde ātmihi: quō ecclesia q̄rat ecclesiā. Annū
cia mihi quē dilexit aīa mea? Que loquit ecclesia? Quid si-
bi voluit annunciari: vbi pascis: vbi cubas in meridie. i. vbi
sit ecclesia loquit: et interrogat vbi sit ecclesia? Et respōdet
ille vt putant in meridie. Si in sola meridie est: vt dicunt in
africa: et querit quō ipsa interrogat vbi ipsa sit: an vero por-
tio ecclesie trāsmarine bene interrogat de meridie ne ille er-
ret. Et alloquit vnūquodq̄ membrorū ecclesie sue christus
tanq̄ suā ecclesiā: et dicit: Nisi cognoueris te o pulchra in-
ter mulieres exi. Exire hereticorū est. Aut cognosce te: aut
exi. Aut si te nō cognoueris exitura quo: in vestigijs gregū
sequēdo malos greges: ne forte putes q̄ obesse q̄ris si exis:
audi quid sequit. Exi tuis vestigijs gregū: et pasce hedos
tuos iā non oues. Nostis fratres: vbi erūt hedi? Ad sinistrā Mat. xxv.
erūt oēs qui exierūt ab ecclesia. Manentib⁹ Petro: pasce Joh. xxj.
oues meas: exeūtib⁹ heretico pasce hedos tuos. Est (inqui T
unt) ⁊ aliud testimoniū nihilomin⁹ p̄tra te. Dic vt audiam⁹ Ca. xx.
Erit sic cōtra te: quō hoc qō putabis p te. Si meridiem (in
quiunt) interp̄taris egyptū. Multis q̄dē modis interp̄eta
mur meridiē: et egyptū possum⁹ ad locū mūdi: et ipsam afri
cam sic intelligā. Audi quid itelligam p meridiē. Intelligo
feruorē spiritaliū: flagrantē igne charitatis: splendētē lumi
ne ueritatis. Nā dicit in quodā psalmo. Dexterā tuā notā fac pō. lxxxix.
mihi: ⁊ eruditos corde in sapiētia. Ipsi sūt in meridie. Un-
de dicit a p̄pheta. Et tenebre tue sicut meridies erūt. Mul Esa. lviij.
tis modis possumus intelligere meridiem: sed p̄sius africā
intelligo: accipio a te aliquid forte melius q̄s saperē misi a te
cōmemorarer. Africa sit meridies. Timet ecclesia transma-
rina incidere in rebaptizatores: timet incidere tanq̄ igno-
rata in greges sodalium: querit a sponso suo vt annūciet illi
vbi pascit: vbi cubat in meridie. In alijs pascit: in alijs non
pascit: in alijs cubat: in alijs nō cubat: audiat consiliū: veni-
at ad catholicā ecclesiā: nō incurrat in greges sodalium: nō
pascat hedos suos. Sed dic aliud qō te dicebas esse dicturū
Prophete inq̄t ait. De⁹ ab africo veniet. Alterū christū in Abacbuc.
africa nasci: ⁊ ire per mūdū heretici annūciāt. Rogo q̄d est. iij.
Ab africo de⁹ veniet? Si diceretis. De⁹ in africa remansit:
vtiq̄ turpiter diceretis. Hūc autē etiā ab africa veniet dici
tis xp̄s. Ubi nat⁹ xp̄s: vbi sit passus: vbi in celū ascenderit:
vnde discipulos miserit: vbi eos spūsancto repleuerit: vbi p
totū mundū euāgelizare iusserit: et obtemperarint ei: adim
plet orbis terrarū euangelio: et tu dicis. Deus ab africa ve-
niet. Ergo tu mihi (inq̄t) expone: q̄d est: deus ab africo ve-
niet. Dic totū: ⁊ fortassis itelliges: de⁹ ab africo vēiet: ⁊ san-

ctus de mõte vmbroso. Tu mihi expone: si tã ab africo: quõ de mõte vmbroso? De numidia nata ẽ pars donati: ipsi missi sunt primi in dissensionẽ et tumultũ et scandalũ querentes ingens vulnus. Numidie miserũt: sedẽs Tigisitan' misit. Vbi sit tigisi notũ est: qui missi sunt clerici extra cõgregaue runt: ab ecclesia ad clericos carthaginis accedere voluerũt: visitatores posuerũt: a lucella susceptι sunt: auctor tot' hui' mali numida hereticus fuit in numidia: vnde ventũ est huc cum tãto malo viscariuz vix inuenik: cũ cupsonib' habitant. Quõ mons vmbrosus numidia? Dic mihi ergo: noli bucusq; recitare. De' ab africo. Exigo sententiã: t sanctus de mõte vmbroso. Sed ostẽde mihi partẽ donati a numidia de mõte vmbroso venire. Inuenis nuda oĩa: pingues quidẽ cãpos sed frumẽtario /nõ oliueti fertiles /nõ ceteris nemoribꝫ amenos. Vñ ergo mons vmbrosus in numidie partibus? Vnde hoc scandalũ? Tu mihi inquis. Ergo expone quid ẽ. Deus a libano veniet: et sanct' de monte vmbroso? Vide facile exponã. Primo illud audi qđ ait dñs. Oportebat christũ pati et resurgere tertio die: et predicari in noĩe eius penitentiã et remissionẽ peccatoꝝ per oẽs gentes /incipiẽtib' ab hierlm. Vide vtiq; se in sanctis suis ad alias gentes venturũ predixit esse. Lege diuisionẽ terre filiorũ israel in oĩbus tribꝫ: in libro iesu naue vbi aperte dictũ ẽ. Hieb' ab africo veniet: que est hierusalẽ. Lege /quere /inuenies. Vtinã cũ inueneris: credas: vtinã animo sitatez deponas. Hiebus ab africo que est hierusalẽ: t dominus incipiẽtibus ab hierusalẽ: hoc est: deus ab africo veniet. Quõ ergo a monte vmbroso: euangelium tã lege: de monte olueti christus ascẽdit in celũ. Sequere t qđ lucidius? Audisti de monte vmbroso: legẽ recitamus: euangeliũ recitam'. Audisti incipiẽtibus ab hierusalem: audisti per oẽs gentes. Per eũ prophetaz legre verba illa que contẽpsisti. Deus ab africo veniet: et sanct' de mõte vmbroso. Cooperiet montẽ vmbra eius: t gloria eius plena est terra. Per oẽs ergo gẽtes incipientib' ab hierusalẽ: de' ab africo veniet: t sanct' de monte vmbroso t condẽso: id est a monte olueti vbi ascendit in celuz: vnde misit discipulos suos: vbi etiã ascensurus ait. Non enĩ vestrum est scire tempora que pater posuit in sua potestate. Sed accipietis virtutem ex alto: et eritis mihi testes in hierusalẽ et in iudea t samaria et vsq; in totam terrã. Ergo deo veniẽte christo: et nomen ei' t predicatio euãgelij eius ab hierusalẽ: id est ab africo et mõte vmbroso: id est a monte olueti per oẽs gẽtes diffamatũ est euangeliũ. Operuit mõtes vmbra ei': id est refrigerium eius /protectio eius /et laude eius plena est terra. Cãtate ergo cũ tota terra canticũ nouũ: non canticũ vetus cum angelo terre. Dicunt et aliud. Cyreneus inqt quidã simõ angariatus est vt tolleret crucẽ: legim': sed quid te adiuuet volo scire. Cyreneus inqt afer est /quare ipse angariat' est qui crucẽ tolleret? Vbi sit cyrene ne forte nescis libya est: pentapolis est: cõtigua est africe: ad orientẽ magis pertinet vel in distributione prouinciarũ. Imperatorẽ cognosce: iperatoz orientalis mittit ad iudicẽ ad cyrenem. Breuiter respõdebo: vbi ẽ pars donati nõ inuenik cyrenẽ: vbi est cyrene non inuenitur pars donati. Manifesta veritas cõuincit errorez: Det mihi cyrenẽ vbi est pars donati: det mihi partẽ donati vbi ẽ cyrene. Manifestũ est enĩ fratres in pẽtapoli ecclesiã esse catholicã: partem ibi donati nõ esse: sed securi irrideam? flendos: t fleam? irridẽdos. Quid dicis /meritũ cyrenẽsis hui' magnum cõmemoras qz tulit crucẽ dñi: t afrũ dicim': orientalis est. Lybia enĩ duob' modis dicit: vel ista qđ pprie africa est: vl' illa orientalis pars q̃ cõtigua est africe: et oĩno collimitanea. Sed afer fuit cyrenẽsis /beatũ putas q' angariat' crucẽ tulerit: quãto melius forte diceret qs ĩ arimathia remã sisse ecclesiã xpi: qz ioseph ille dives ab arimathia bis ante oculos regnũ dei /nõ angariat' /nõ coact' venit ad crucẽ domini: de ligno deposuit: obsecut' est funeri: in sepulchro cõdidit: laudat' est ĩ euãgelio. Quivo de arimathia fuit iste pi' tñ exhibẽs obsequiũ corpi dñi: i arimathia remãsit eccliaz Aut si magis vos delectat angariat' i. q̃ cogit tollere crucez. Recte q̃ faciũt iperatores catholici: q̃ vos cogũt ad vnitatẽ.

¶ Item in eadem dñica. Homelia de eo qõ scriptum est in euãgelio sm Johannẽ. Ego sum pastor bonus tc. que habetur in expositione doctoris. tractatu. xlviij. fo. cxcv. col. ij. pauca tre- sequatj de eodem

¶ Dominica secunda post octauas pasche. De pace et vnitate. Sermo. j.

Hegim' in euãgelio fratres charissimi q' saluator et domin' noster cũ appropiquaret passioni: t trãsituz suũ de hoc mũdo ad patrẽ discipulis ĩsinuaret: inter alia verba q̃ ob sui cõmemorationẽ dilectis comitib' suis impẽderat: maxime pacis bonũ et vnitatis quasi speciale munus illis cõmẽdauit dicẽs. Pacẽ meã do vobis: pacez meã relinquo vobis. Ac si diceret. In pace vos dimisi /in pace vos inuenia. Proficiscẽs voluit dare: q̃ desiderabat rediens in oĩbus inuenire. Hanc suis hereditatem dedit: dona oĩa sue pollicitationis t premia: in pacis cõuersatione pmisit. Atq; ideo fratres si heredes christi eẽ voluerimus: in ei' pace esse t manere debem'. Pacẽ nobis sicut audistis xps dedit: cõcordes atq; vnanimes esse pcepit: dilectionis t charitatis federa incorrupta atq; inuiolata mãdauit. Cuius pacis ornamẽta mirabiliter alio ostẽdit loco dicẽs. Beati pacifici: qm̃ filij dei vocabunk. Et si filius dei incipit vocari qui pacificus esse tã cepit /non vult filius dei dici qui pacẽ noluerit amplecti. Negat deũ sibi patrem: qui pacific' esse contẽnit. Pacificos ergo eẽ oportet dei filios: concordes mites: sermone simplices: affectione cõcordes: fideliter sibi vnanimitatis nexibus coherẽtes. Sed hec pax cum bonis et dei pcepta seruãtibus custodiẽda est: non cũ iniqs et sceleratis: qui pacez inter se habent in peccatis suis. Pax christi ad salutez sempiternã proficit: pax que in diabolo est ad perpetuã venit perditionẽ. Pax cũ bonis: t bellũ cum vitijs semp habenda est: mala siquidẽ impioruz hominũ odio habẽda sunt. Nam hoies ipsi q̃uis mali sint: amãdi sunt: q̃ creatura dei sunt. Pax vero que in bonis est: concordia fratrum t charitatẽ copulat. primoꝝ. Pax spiritũ specialiter dei. pmerek. Pax dilectionis mater ẽ. Pax indiciũ est sanctitatis: de qua dñs per prophetã ait. Pacẽ et veritatẽ diligite. Pax plebis sanitas /gloria sacerdotis: t patrie leticia: et terror hostiũ siue visibilium siue inuisibiliũ. Omnib' viribus pax est custodiẽda fratres: quia semper in dño manet qui in pace sancta manet: et cũ sanctis dei societatez habet. Sacerdos est in pace populũ admonere quid debeat agere. Populi est ĩ humilitate audire q̃ monet sacerdos. Quicqd nõlicet pastoris est. prohibere ne fiat. Plebis est audire ne faciat: atq; vnitatis vinculũ oẽs debent prelati simul t subditi in fide et dilectione per oĩa seruare: quia sine pace non suscipitur sacerdotis oratio: nec plebis oblatio. Si ergo volum' velociter a deo exaudiri: et gratãter munera nostra ab eo accipi: debem' vtiq; in pace cõuersari. De qua nos ipsa xpi' as instruere dignata ẽ. Si offers inqt munꝰ tuũ ad altare: et ibi recordat' fueris: q: frater tu' habet aliqd aduersũ te: relinq̃ ibi munus tuũ ante altare: t vade pri' recõciliari fratri tuo: et tũc veniẽs offeres munus tuũ. Quia q̃ vnitatẽ nram t cõcordiã de' desiderat: ostẽdit ipse saluator ĩ euãgelio: ad patrem ita loquẽs. Pater inqt sancte serua eos in noĩe tuo q̃s dedisti mihi: vt sint vnũ sicut et nos. Vñ et apls fideles hortatur dicens. Obsecro vos fratres: vt idipm sapiatis: t vnũ dicatis oẽs. Et itẽ. Non sit inqt inter vos zelus et cõtentio. Dis amaritudo t ira et indignatio t clamor t blasphemia tollatur a vobis cũ omni malicia. Itẽ alibi ait. Sustinẽtes inuicem ĩ charitate: solliciti fuare vnitatẽ spũs ĩ vinculo pacis. Vnũ corp' t vn' spũs: sicut vocati estis ĩ vna spe vocatiõis vre. Hec itaq; vnanimitas sub apls oli fuit. Sic nouus credẽtiũ ppls dñi mãdata custodiẽs /charitatẽ suam tenuit: probat scriptura q̃ dicit. Turba aũt eoꝝ q̃ crediderãt: vna aia t mẽte agebãt. Et iterũ. Et erãt perseuerãtes oẽs vnanimes in oratione: cũ mulierib' et maria q̃ fuerat mater iesu: t fratribus ei'. Et iõ efficacib' precib' orabãt: iõ ipetrare cũ fiducia poterãt qcũq; de dei mia postulabãt. Jn nobis vero sic vnanimitas diminuta ẽ: vt t largitas opatiõis ĩfractasit. Domos tũc venũdabãt: t thesauros sibi ĩ celo reponẽtes: distribuẽda ĩ vsus idigẽtiũ pcia apls offerebãt. At nũc de pri monio nec decimas dam'. Et cũ vẽdere iubeat dñs: emim' poti' t augem'. Sic ĩ nob emarcuit vigor fidei: sic credẽtiũ robor elãguit. Et idcirco dñs tpa nra respiciẽs: in euãgelio suo dicẽs ait. Fili' hois cũ venerit /putas inueniet fidẽ in ter-

Sermo. clxvj. A

Joh. xiiij.

Wat.v.

B

Zacharie viij.

C

Wat.v.

J.oh. xvij

j.Cor.j.

j.Cor.iij.

Ephe. iiij vbi ẽ.

D

Actuũ.ij. Actuum.j.

Joh.x.

Ca.xxj.

Lu.xxiiij.

Josue. xviij.

Actuũ.j.

vbi ẽ.

ps.lxxix. Ps.xcv.

Ca.xxij.

Wat.bei. xxvij.

Lu.xviij.

ra: Eidem⁹ fieri qđ ille predixit: in dei timore / in lege iustitie / in dilectione / in opere fides est. Nemo futurorū metum cogitat. Die et iram dñi: et incredulis venturā supplicia: et statura perfidis eterna tormēta nemo consideret: que metueret conscientia nostra si crederet: qr nō credit oīno nō metuit. Si
E autē crederet et caueret: si caueret et euaderet. Excitem⁹ nos quantū possum⁹ dilectissimi fratres: et somno inertie veteris abrupto ad obseruāda et gerenda dñi precepta vigilemus.
Luce.xij. Simus tales quales nos esse ipse precepit dicēs. Sint lūbi vestri precincti et lucerne ardētes: et vos similes hoībus expectantib⁹ dominū suum qñ reuertat a nuptijs: vt cū venerit et pulsauerit aperiāt ei. Et beati serui illi: qs aduenies dñs
Mat.v. inuenerit vigilātes. Accinctos nos esse oportet: ne cū expeditionis dies venerit: ipeditos et iplicatos apprehēdat. Luceat in bonis operib⁹ nostrū lumē et fulgeat: vt ipsum lumē nos ad lucem claritatis eterne de hac seculi nocte perducat: quo cum christo qui est vere pacis auctor: et cū sanctis angelis ei⁹ eterna pace et perpetua felicitate fruamur: prestāte domino nostro iesu christo qui cū patre et spiritu sancto viuit et regnat deus per omnia secula seculorum. Amen.

¶ Itē in eadē dñica. Homelia de eo qđ scriptū
Joh.xvj. est in euāgelio fm Johannē. Modicū et iam videbitis me ꝛc. que habet in expositione doctoris Ibidem.

¶ Dñica tertia post octauas Pasche: de pace. Sermo.j.

Sermo. clxvij. A Joh.xviij. VOr domini est fratres charissimi. Pacez meā do vobis: pacē meam relinquo vobis. De pace dicturi prius que pacis sint cōmoda videam⁹. Est pax serenitas mētis: tranquillitas aīe: simplicitas cordis: amoris vinculū: cōsortium charitatis. Hec est q̄ simultates tollit / bella cōpescit / cōprimit iras / supbos calcat / humiles eleuat / discordes sedat / inimicos cōcordat. Iunctis est placita: nō querit alienū: nihil deputat suum. Docet amare que odisse nō nouit. Nescit extolli: nescit inflari. Hanc ergo qui accipit teneat / qui pdidit reparet / qui amisit exōrat / qm̄ qui ī eadē non fuerit inuētus: abdicat a patre: exheredatur a filio: mutilomin⁹ a spiritu sancto alien⁹ efficit. Restant enī munus oblatū: qui date legis contēpserit bonū: nec poterit ad hereditatē domini puenire q̄ testamentū noluerit obseruare. Nō potest cōcordiā habere cū christo: q̄ discors voluerit esse cū christiano. Cōtumacia ergo est: crimē est qđ iubetur contenere: qđ precipit nolle fieri: qđ imperat declinare. Quid tibi cōmune cuz discordia christiane? Quid simultates amas: q̄ auctori placere nō possunt? Quid exerces inimicitias? Qui eas primus inuenit? Inimitio nāq; inimicitias in ptoplastum dū serpēs exerit: interficit: dum homini inuidet ipse prosternit: dū adā cupit decipere: ipse primū
Gen.iij. jugulat. Quare aut pfi charitatē amplectere christiane: aut discordie auctori de silitudine operū parē te ipsi⁹ cognosce.

¶ Eadē dñica. De dilectiōe inimicoz. Ser.ij.

Sermo. clxviij. A IN diuinis voluminib⁹ fratres charissimi: ita dispensauit spirit⁹ sanct⁹ vt et sanis ornamēta et egrotis spiritalia medicamēta deesse nō possint. Quā rem ego dño donante cognoscēs: vnde animaz remedia possitis accipere: spiritalia antidota studui puidere. Collegi q̄ quantū potui paucos de amenissimis scripturarū montib⁹ flores: vnde sicut iā dictuz est: et egrotis medicamēta cōficerē: et de thesauro celesti pretiosissimas margaritas a peccatoz corruptione liberis ornamēta componerē. Primū medicamentū est aīe egrotāti plena et perfecta dilectio per quā possit nō solū amicos sz etiā inimicos diligere. Quā rem qualiter fidelis christianus credere: tenere et obseruare debeat: de veteri ac nouo testamēto: prout potuimus vnicū ac singulare remediū animarū pro amore inimicoz̄: pauca capitula excerpsimus: q̄ vnusquisq; si nō discutiēdo sed credendo susceperit: et peccatoz suozum indulgentiā accipiet:
B et ad eternā beatitudinē deo auxiliante puenet. In primis
Gene. xxviij. cōsiderādū est quāta beato Jacob fuerit charitas vt odiētem se fratrē suum maluit in longinquis regionib⁹ fugere q̄ vicē odij repensare: quē sicut vitare sciuit ita odisse nescivit. Et reuersus multis muneribus vt eū sibi placatū faceret honorauit. Deinde attendendū est q̄ benigna fuerit etiaz erga inimicos antiquoz sanctoz charitas. Hā beat⁹ Ioseph: pro parricidij crimine impijs et inimicis fratribus suis nō odij amaritudinē: sed charitat⁹ dulcedinē repēdit. Osculabat Gen.xlv. eni singulos: et per singulos flebat: quib⁹ non solū nihil mali repēdit sed oīa bona retribuens tā viuo q̄ mortuo patre germano semper amore dilexit. Beat⁹ quoq; moyses cū frequēter eū populus rebellis non solū contenere sed etiā lapidare vellet: diuine charitat⁹ memor: ita pro illis dño supplicabat vt clamaret et diceret. Si non dimiseris peccatū populi tui Exodi. dele me de libro tuo quē scripsisti. In ipso eni veteri testamēto legim⁹ scriptū. Itinera eoz̄ qui iniuriā retinēt malefacti xxxij. in mortē. Et iterū. Ne memor inq̄t sis iniurie primi tui. Et Leuit.xix iterū. Si videris asinū inimici tui iacentē in luto / nō pretеribis nisi prius alleues eū. Quo loco diligēter vnusq̄sq; con- Exodi. sideret: q̄ si asinū inimici non licet in luto dimitti: quāto magis hō ad imaginē dei fact⁹ nō debet odio haberi nec negligi. Beatus quoq; iob ita verā et perfectā charitatē etiam cū inimicis fideliter retinebat: vt gaudēs et libera cōsciētia ad deū diceret. Si gauisus sum ad ruinā inimici mei: et exulta- Job.xxxj. ui in eo q̄ inuenisset eum malū: vl̄ si ī corde dixi: bñ? Beatus C quoq; dauid licet virtutib⁹ multis fuerit exornat⁹: nulla tñ cum actio familiari⁹ deo ꝛiūxit q̄ dilectio inimicoz suoz. Cui cū inimic⁹ suus ī faciē maledixeret: maluit tñ parcere et ij.Re.xvj. dei iudicio reseruare: q̄ sue iracūdie satisfacere. Et intantū nō fuit simulata nec vl̄ falsa dilectio sua: vt ipsos etiā aduersarios suos fleret: et in illis q̄ eos occidere psumpserāt vindi- ij.Regū.j. caret. Ideo secur⁹ in psalmo dicebat illud qđ oēs hoīes sat⁹ attentoz trem̄ēti aīo dicere debēt. Si reddidi inq̄t retribuē- Pō.vij. tib⁹ mihi mala: decidā merito ab inimicis meis ianis. Persequat inimicus animā meā et cōprehēdat: et cōculcet in terra vitam meā: et gloriā meā in puluerē deducat. Ecce q̄li maledicto seipsum condēnat: q̄ de inimicis diligēdis dei precepta cōtēnens odiū in corde seruare nō metuit. Vñ cōsiderādum est qua fronte vel qua cōscientia versiculū istum ex ore suo pferre poterit qui inimicis suis mala p malis retribuit. Per salomonē quoq; spirit⁹ sanctus clamat et dicit. Cū ceci- Prouerb. derit īimicus tuus: ne gaudeas: ne forte videat de⁹ et displi- xxiiij. ceat illi: et auertat tracūdiā suā ab eo. Et vtiq; cū ab illo auertit: ad illū dirigat qui de īimici ruina gaudebat. Scōm illud. Qui in ruina letat alteri⁹ / nō erit ipunitus. Itē ibi. Ho- puer. xvij mo homini reseruat irā: et a deo querit medelā? Et in hoīez Eccli. similē sibi non habet misericordiā. Ipse cū caro sit reseruat xxviij. irā et ppitiationē querit a deo: q̄s exorabit p delictis ipsi⁹?
Dicit quidē in veteri testamēto. Diliges primū tuū et odio Leuit.xix habebis inimicū tuuz. Sed q̄ sano ītellectu scripture diuine Mat.v. sensum agnoscere cupit: sententiā istā hoc modo itelligit: vt diligat omnē hoīez primū suū: odio habeat diabolū īimicū suum. Quod etiā in vno hoīe malo impleri pōt. In ipso enīz vno qui malus est et primū habes ī inimicū. Nam q̄ hō est prox̄im⁹ tuus est: q̄ malus est: nō solū tuus sed etiā suus inimicus est. Dilige ergo in eo carnē et animā / hoc est primuz tuū quē de⁹ fecit: et odio habe malicitā quā ipo ꝛsentiēte diabolus intromisit. Quod cū sancto et pio aīo feceris / vices celestis medici agis odio habēs morbū et diligēs egrotū. Itē D per salomonē loquit⁹ spūs sanctus. Si esurierit īimicus tuus puer. xxv ciba illū: si sitit potū da illi / hoc eī faciens: carbones ignis Rom.xij. cōgeres sup caput ei⁹. Hoc q̄ loco cū grādi diligētia obseruandū est: ne forte dū eum bñ nō intelligim⁹: de medicamentis nobis vulnera faciam⁹. Solēt eī nōnulli hoc pceptū ēst ad satiandū furorē suū assumere. Dicūt enī apud se. Ecce ci bo inimicū meū vt ardeat in eternū. Auertat de⁹ hmōi intelligētiam ab animis nr̄is. Qualiter q̄ accipi debeat loc⁹ iste: sancti et antiq̄ pres reuelāte spū sctō diffinierūt. Si esurierit inimic⁹ tu⁹: ciba illū ꝛc. Ō enī inq̄t faciēs carbones ignis cōgeres sup caput ei⁹. Caput in hoīe sensus rōnalis itelligit. Qui sens⁹ cū a feruore charitat⁹ recedēs fact⁹ fuerit frigid⁹. Vñ scriptū ē. Quia abūdauit iniq̄tas refrigescet charitas mul- Matthei. toz: necesse ē vt qđ obest saluti ꝛiū sapiat: vt cui deberet eē xxiiij. amic⁹: īimic⁹ existat. Ad sanādū q̄ talē freneticū: hoīes sctōs et charitatis igne succēsos hortat spūs sanct⁹ dicēs. Carbones ignis congeres sup caput ei⁹? Cū enī īimico tuo pio aīo frequēti⁹ bñ feceri⁹ qualibet sit ipi⁹ crudelis: barbar⁹ et cruēt⁹ tñ tādē aliqñ erubescet et dolet et penitere incipit qđ amisit Hā

cum penitentiā ceperit agere: sensus rationalis / ꝫ est caput ipsius icipit charitatis igne succēdi: ⁊ q̄ prius q̄si frigid⁹ et freneticus cōtra te cōsueuerat iracūdiam retinere: spūali calore de tua bonitate succensus incipit toto corde diligere. Ecce quō sancti patres hūc scripture locū intelligēdū eē dixerūt. Nā absit a sensu catholico vt eo aīo q̄sqū bonū aliq̄d inimico suo conek ipēdere: vt eū, p hoc bñficio velit eterno incēdio ꝓcremari. Sī cū grādi cautela de pace fidei ꝓsiderādū est: ⁊ timēdū ne sēq̄mur litterā occidētē: sed magis spūm viuifcantē diligam⁹. Et illud frēs charissimi cū grandi tremore cōsiderare debem⁹ qō in psalmo terribiliter spūs sanct⁹ dixit. Cū enī illā celestē hierl'm: id est cōgregationē oīm sctōr que cū xpo est regnatura ad laudādū dñm, puocaret: cū dixisset. Lauda hierl'm dñm: addidit. Qui posuit fines tuos pacē. Ergo vt ipsi videt⁹ hierl'm illa celestis muros de pace cōstructos hz. Qui enī talez pacē et talē charitatē hz: vt oēs hoies diligat: ⁊ p bonis ozet vt meliozes fiant: p malis supplicat vt cito se corrigāt: de q̄ pte voluerit ītrare illi ⁊ celestis hierl'm portas aptas merebit inuenire. Qui aūt nō vult hāre talē charitatē qualē ⁊ xps ꝓcepit ⁊ apl's docuit: ex omni pte hierl'm portas clausas inuenīet. Et q̄ oleū charitat⁹ hāre noluit: clausis ianuis spōsi cū illis fatuis v̄ginib⁹ illā metuēdā audiet vocē. Amē dico vobis: nescio vos vñ sitis. Quō em̄ illis q̄nq̄ v̄ginib⁹ q̄ charitat⁹ oleū habuerūt: illa celest⁹ hierusalē apiet ianuas suas vt intrēt ī gaudiū dñi sui: sic illis ecōtrario q̄ sine charitate veniūt claudet: ⁊ eīna a se sepatiōe repellet: ⁊ iplebit illud qō in psalmo dr: de hierl'm. Qm̄ inq̄t cōfortauit seras portar⁹ tuar⁹. Clausis portis ⁊ cōfirmat⁹ seris nunq̄ exiet amic⁹: nūq̄ ītrare poterit īimicus: q̄ sicut iust⁹ nūq̄ erit exitur⁹ a gl'ia: ita ⁊ pctōr nūq̄ poterit liberari a pena. Et tō si volum⁹ vt ab istis malis nos dignek dīna pietas liberare: feliciter ad illā celestē hierl'm mereamur ītrare: to tis viribus laborem⁹ vt ī nob ipleak illud qō apl's dixit. Quis nos sepabit a charitate xpi? Tribulatio? an angustia: an p̄secutio: an fames: an nuditas: an piculū: an gladi⁹? Et illud Cert⁹ sum em̄ q̄ neq̄ mors: neq̄ vita: neq̄ angeli: neq̄ pncipatus: neq̄ ptātes: neq̄ altitudo: neq̄ ꝓfundū: neq̄ instāntia neq̄ futura: neq̄ creatura alīq̄ poterit nos separe a charitate dei: q̄ est in xpo iesu dño nr̄o. Ecce sīc audist⁹: beatū apl'm et apl'icos viros: tāta ac tā terribilia a charitate dei separe nō poterāt. Ūnimis dolēdū ē: q̄ cū illi a charitate dei nec tormēt⁹ poterāt separi: nos iterdū octosis fabulis sepamur: et nōnunq̄ obpuissimū cōuitiū et cuiuscūq̄ miseri hoīs detractionē: ita derelinquim⁹ charitatē: vt nō solū cū eo mult⁹ dieb⁹ sed etiā mēsib⁹ forta ssis ⁊ annis nec loq̄ nec ad ꝓuiuū peruenire velim⁹. Et nō attēdim⁹ q̄ dū nos inuicē odio habem⁹: ita muros ciuitat⁹ hierl'm cōtra nos claudim⁹ vt nullus nobis adit⁹ remaneat p quē intrare possim⁹. Et q̄ cuitas illa habitatorē deum habet: dicēte Johāne euāgelista. De⁹ charitas ē: q̄ charitate hāre noluerit: q̄ fronte vl q̄ ꝓscītia ad dñm q̄ ē charitas ꝑsumit accedere? Hec oīa frēs charissimi dū vobis pīna pietate frequēter īsinuo: absoluo apō deū ꝓscīētiā meā. Et q̄ nullus vnq̄ erit q̄ se in xitate valeat excusare q̄ verā pacē ⁊ verā charitatē tenere nō possit: totis viribus misericordiā dei depcemur: vt nob illā charitatē sine qua null⁹ vnq̄ deū videbit īsinuare ⁊ donare dignek: vt nullus nec tormētis nec dānis ac p̄secutionib⁹ ab illi⁹ dilectiōe vel dulcedine sepek. Si iubetis iā nō est op⁹ vt plīrion vos sermone diuti⁹ fatigem⁹. Et tō iā ista q̄ ad ꝑsens dicta sunt vīe charitati sufficiant: dū hec deo placito q̄ accepistis sanctis cogitationib⁹ velut mūda aīalia assidue ruminatis: ⁊ q̄liter ea cū dei adiutorio possit⁹ adīplere ī vr̄is animis diffinit⁹: ea q̄ sequūt de amore īimicor⁹ / aut die crastino / aut certe die dñico absq̄ aliq̄ lassitudine corporis opportun⁹ audiet⁹.

Joh.xvj. **Ite in eccl'ē dñica. Homelia de eo qō scriptū est in euāgelio fm Johānē. Vado ad eū q̄ me misit ⁊c. q̄ habek ī expositiōe doctor⁹. tract. xciiij. fo. ccxviij. col. j. Et inter sermones de Verbis domini. lxj. fo. lxix. col. iiij.**

Ser.clxix A Wat.v **Dñica ī Rogatiōib⁹: de pace. Ser. j.** Elices pacifici: q̄m filij dei vocabūtur. Meritus christiane v̄tut⁹ vilescit in cūct⁹ si vnitatē nō hz pacis / nec quenit ad vocabulū filij mīsi p nomē pacifici. Pax est que expoliat hominem seruitute: dat nomē ingenuū: mutat cū ꝺditione psonā: ex famulo libez: filiū facit ex suo: deū patrē vocat ⁊ cōmutat seruū ī filiū: amicū facit deo: patrē reddit ex dño. Sic sic facit: q̄ nō vult ptre qō facit Felices pacifici: q̄m filij dei vocabunk. En fili⁹ dei esse incipit: q̄ pacificus eē cepit. Nō vult fili⁹ dici: q̄ pacific⁹ noluerit īueniri. Negat sibi patrē deū q̄ heres pac⁹ eē nequit. Seuerū sensur⁹ est deū: quē clemētē blādūq̄ dedignat⁹ ē patrē. Felices pacifici: q̄m filij dei vocabūk. Gaudeam⁹ ꝫ noīe q̄si filij ⁊ heredes dei coheredes aūt xpi. Quāta ē hui⁹ pacis retributio: hereditatē possidere cū xpo substantiā p̄ris hāre cū filio: celeste regnū ꝑticipari cū dño: ⁊ ī ꝓsortiū ꝑpetuitat⁹ admitti cū dño? Que sit hec p̄rauitas mox inuidere meliorib⁹ atq̄ insozdiozib⁹ inherere: adoptari victoriā p̄dere / ac nolle hereditatē regnoz celestiū possidere? Et tenī filiū se dei et coheredē denegat xpi: q̄ recusauerit patris regimīe gubernari. Pax concordia fratrū: sicut scriptū est. In tribus placuit spiritui meo q̄ sunt probata cora deo ⁊ hoīb⁹. Cōcordia fratrū: et amor primorū: et vir ⁊ mulier cōsentiētes sibi. Cō cordia ergo fratrū: volūtas dei est: iocūditas christi: perfectio sanctitat⁹: iusticie regula: materia doctrine: morū custodia atq̄ in reb⁹ oībus laudabilis disciplina. Pax suffragiū p̄cū ē: supplicationū facilis atq̄ ipetrabilis: q̄ desideriorum omnū compotēs est plenitudo: sicut scriptū est in apl'o Pax quentionis amabilē deo facit in fratrib⁹: q̄ charitatis indicat testimoniuz. Pax ergo dilectionis mater est: cōcordie vinculū ac pure mentis indiciū manifestū: q̄ sibi exigit de deo qō velit: quicq̄d voluerit petat: et quicq̄d voluerit sumat. Pax p̄ceptis regalib⁹ cōseruāda est: dño christo dicente. Pacē meā do vobis: pacē meā relinq̄ vobis. Qui discipulus xpi est: christi p̄cepta seruat. Seruare mādatuz: est pacē in oībus custodire. Nā diuidere vnitatez / nō est magistrum sequi: sed ei⁹ mandatū calcare. Sequt em̄ xpm: est habere pacē: et nō sequi qō pacis ē: hoc est: hoc hāre in magistro ex parte qō diligas: et ex pte qō dānes. Illud est amare doctorem: doctoris mādata in oībus custodire: dicētis. Pacē meā do vobis / pacē meā relinquo vobis. Licet fratres īpace, ptrahere moras: delectat hoc dixisse frequēter: ⁊ iterū atq̄ iterū p̄conari. Pacē meā do vobis: pacē meā dimitto vob Jn pace vos dimitto: ī pace vos dimisi: in pace vos īueniā. Proficiscēs voluit dare: qō desiderabat redīēs in oībus inuenire. Cōsultuz voluit esse cui dederat: q̄ vsq̄ ad regressum suum seruare qō p̄esiterat īperabat. Quid ergo facturus ē hō: cū venerit de⁹ et quesītū nō inuenerit qō donauit? Qua excusatione vsurus: qui pacē seruare nō potuit? Pacē meā do vobis: pacem meā dimitto vobis. Jn pace vos dimisi: in pace vos inueniā. Regale mandatū seruate: diuina vox est: Jnuemā qō dimisi. Plātare pacē: radicit⁹ dei est: euellere penit⁹ inimici. Amor fratris ex deo est: odiū ex diabolo cōstat. Propter qō dānanda sunt odia: q̄ scriptū est. Qui oderit fratrē suū homicida est. Cohibeam⁹ iram: q̄ scriptū est. Qui iracit fratri suo: reus erit iudicio. Amāda est pax et diligenda cōcordia. Ista sunt que generāt charitatē: et scitis fm apostoluz: q̄ de⁹ charitas est. Sine deo est: qui nō habet charitatē. Patern⁹ affectus nō potest non amare qō docet. Pax plebis gloria sacerdotis: ⁊ parentū leticia: pfecta charitas filiorū. Sacerdotis est: qō debet admonere. Plebis ē audire qō admonet. Quicquid nō licet / pastoris est, phibere ne fiat. Gregis est audire vt faciat. Utraq̄ cōueniāt: ⁊ vniuersa saluata sunt. Nec deus inuenit in plebe qō puniat: nec sacerdos potest habere qō doleat. Seruem⁹ mādata que vite sunt: teneat⁹ ꝓfunde pacis nexibus colligata fraternitas: et salutari vinculo charitat⁹: mutua se dilectione cōfrīgat: quia dilectio magnanimum facit. Suauis est dilectio / non zelatur / non emulatur. Dilectio non est falsiloqua / nō inflatur: nihil dedecoris admittit: nō querit que sua sunt / non exacerbat: non cogitat malū: nō gaudet in īmusticia: cōgaudet autem veritati. Oīa credit / oīa sperat / oīa sustinet. Dilectio ergo oīb⁹ votis ac desideriꝫ amplectēda est: q̄ tot bona potest hāre: quot p̄mia. Custodiēda oībus viris⁹ pax est: q̄m deus semp in pace ē. Nō habeat locū quo obrepat inimicus ne ī tritici segetē valeat zizania seminare: ⁊ securo iā rustico spe lōgi labor⁹ eluius spectat⁹: in ipsa messis maturitate subducat. Aut vinū vetustate suaui⁹: in acriori subito ꝓfidia de-

B Ecc.i.xxv.

C Joh.xiiij.

D

j.Joh.iiij.

Wat.v.

j.Joh.iiij.

E

j.Cor.xiij.

mutatū in effuse fecis se pmixtione cōiūgat. Aut iter dulcia mella: fellis venena amaritudo suffundat. Aut inter vernātes floribꝰ cāpos ac pratorꝫ varietate geminatos: tribulorꝫ iter iectione aīas grati odoris occidat. Procul cōtentiones: procul lites et odia: procul maledicta mutank: et qꝫ laqueꝰ mortis est lingua: susurro ac bilinguis pareat aīe sue ne insuppliciū suuꝫ vincula sibi mortis adducat. Amate pacē: et tranq̄lla sunt omnia: vt et vos premia et nobis gaudia reseruetis: vt electa dei pacis vnitate fundata perfecta et teneat disciplinā: per iesum xp̄m dominū nostrū: cui est gloria in secula seculorū. Amen.

¶ Eadē dñica. De dilectiōe inimicorū. Ser. ij.

Sermo. clxx. A

ATtendite fratres mei ad charitatē quā sic laudat scriptura diuina vt nihil ei coequet. ¶Cum nos moneat deꝰ vt nos inuicē diligamꝰ: nūq̄d hoc tm̄ monet vt diligas diligentē te? Hec ē mutua dilectio: hoc nō sufficit deo. Peruenire em̄ voluit vsq̄ ad inimicos diligēdos dicēs. Diligite inimicos vestros: bñfacite eis q̄ oderunt vos: et orate p eis qui vos psequūtur: vt sitis filij patris vestri q̄ in celis est: q̄ solē suū oriri facit sup bonos et malos: q̄ pluit sup iustos et iniustos. Quid dicis. Diligis inimicū tuū? Respōdebis forte p infirmitatē / nō possum. Sed pficere age vt possis: maxie q̄ oraturus es iudicē: quē fallere nemo pōt qui exaudiri est cām tuā. Interpella q̄ būc iudicē: vbi null⁹ tabellari⁹ cōturbat: nullus officialis remouet: nullus emik aduocatꝰ: q̄ possit p te preces effundere: aut ꝟba dicere q̄ nō dicisti. Sed ipse filiꝰ dei vnicus eq̄lis pris: sedēs ad dexteraꝫ patris: illi⁹ assessor: tuus iudex ē: docuit te pauca ꝟba q̄ quis idiota pōt tenere et dicere: et in eis cōstituit tibi cām tuā: docuit te ius celeste quō preceris. Sꝫ forsitā respōdebis. Per quē peto: p me: an per aliū? Qui te docuit orare: ipse p te allegat preces: qui tu reus eras. Gaude q̄ ille erit tūc iudex tuus: qui modo aduocatꝰ tuus est. Ideo q̄ orat⁹ es: actur⁹ es causam tuā: paucis verbis vēturus ad illa ꝟba. Dimitte nobis debita nr̄a: sicut et nos dimittim⁹ debitoribꝰ nr̄is. Dicit enī tibi deꝰ. Quid mihi das: vt ego dimittā tibi debita tua? Quale munꝰ offers: quale sacrificiū cōscientie tue ponis altaribus meis? Cōtinuo docuit te: quid petas: et q̄d offeras. Petis. Dimitte nob debita nr̄a. Et tu offers. Quid? Sicut et nos dimittim⁹ debitoribꝰ nostris. Debitor es ei q̄ falli nō potest. Habes et tu debitorē. Dicit tibi deꝰ. Tu debitor mee es: ille debitor tuus: ꝟ facio q̄ tibi debitor i meo: q̄ tu fecerꝫ debitori tuo. Inde offers mihi munꝰ: vñ peperceris debitori tuo. Rogas me p misericordia tua / noli esse piger in misericordia. Attēde quid scriptura dicit. Misericordiā volo magis q̄ sacrificiū. Noli offerre sacrificiū sine misericordia: q̄ non remittunk tibi peccata tua nisi offeras cū misericordia. Sed forte dicis. Nō habeo peccata. Quantū vis cautus sis frater: tamē in carne viuēs in seculo: agis iter pressuras et angustias: et inter innumerabilia tentamēta versaris / nō poteris esse sine peccato. Certe dicit tibi deꝰ. Securus esto de peccato: noli dimittere si nō habes q̄ ego tibi dimittā: sed magis exige si nihil debes. Si autē debitor es: magis gratulare te habere debitorē / in quo facias q̄ fiat i te. Audi me: et discute te: q̄ vel de paucis / deest qui possint veraciter orare: oronem dñicam veraciter dicere. Dñe dimitte mihi: sicut et ego dimitto. Non fallaciter / nō ficte ex corde vero fac: vt et in te verū fiat. Si enim qui te lesit: q̄ in te peccauit: petit a te venīā: et ignoscis: nam potes securus dicere. Dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribꝰ nostris. Nā si resistis rogāti / contēneris et tu cū rogaueris. Clausisti cōtra pulsantē: clausum inuenies cū pulsaueris. Nā si aperueris viscera indulgētie rogāti te: aperiet et tibi deꝰ cū rogaueris eum.

B De verbis dñi. Ser. xv.b.

Wat. v.

Wat. vj.

Osee. vj. Wat. ix.

¶ Modo enī illos alloq̄r q̄ petūt veniā a fratribꝰ suis xp̄i anis: et nō accipiūt. Ecce tu si cōcesseris: securus orabis. Ille ꝟo si te rogauerit: et si nō concesseris quō securus eris? Quisq̄s enim es q̄ peccasti: et venīā nō meruisti: noli timere: iter pella deū ipsius et tuū: debita em̄ sunt. Cunq̄ poterit debita exigere seruꝰ: q̄ donauerit dñs? Si forte non te rogauerit q̄ in te peccauit / si veniā non deprecak: si peccauerit insup adhuc et irascik: tu quid facies? Dimittis an nō dimittis? Ecce nō dimisisti. Quare? Quia nō rogauit. Si propterea nō dimisisti quia nō rogauit: noli tibi tubare in dominicā orationē: securꝰ illaz dic. Non tibi pectus pcutias: q̄ nō roganti nō dimisisti. Ergo ille qui nō rogauit remāsit. Exigit prorsus: exigit ab illo. Verūtamē in te sit perfecta charitas / roga pro nō rogāte: q̄ rogas pro multū periclitāte. Hic iā attēde magistrū et dominū tuum: nō in cathedra sedentē: sed in ligno pēdentē: circūspectis vndiq̄ turbis inimicorꝫ et dicentē. Pater ignosce illis q̄ nesciūt quid faciūt. Vide magistrū: audi imitatorem. Nūquid tūc domin⁹ xp̄s pro rogātibꝰ rogauit et nō potius p insultātibus et interficientibꝰ? Nūquid deseruit meditus officiū suum: q̄ freneticus seuiebat? Dic em̄. Ignosce illis: q̄ nesciunt quid faciūt. Saluatorē occidūt: q̄ salutē non querūt. Econtra et tu forsitā dicturus es. Et quādo ego hoc possum quod domin⁹ potuit? Quare hoc dicis? Attende vbi hoc facit: attēde q̄ in cruce hoc fecit / nō in celo. Semp enim deus in celo cū patre: in cruce autē pro te hō vbi se imitandū prebuit oībus. Pro te enī misit ipsam vocē: vt ab oībus audirek. Nā potuit pro illis orare in silentio: sed tu nō haberes exemplū. Sed si multū est ad te dñs: nō sit ad te multū seruꝰ. Nō potes imitari dñm tuū cū penderet in cruce: Stephanū seruū eiꝰ cū lapidarek attēde. Primū ait tanq̄ seruꝰ ad dñm Dñe iesu accipe spīm meum: et post hec genu flexo ait: Dñe ne statuas illis hoc pctm̄: et cū hoc dixisset obdormiuit i requie dilectiōis. Pace piguissimā inuenit: q̄ pace inimicis optauit. Nunq̄d et ipse tūc pro rogantibꝰ rogauit: et nō prosequentibꝰ: pro lapidantibꝰ et interficientibꝰ? Habes exemplū: discе: vide quō pro se stans orauit: et pro illis genu flexit. Putamus fratres q̄ plus eos diligit q̄s seipsum? Pro se vero stās tanq̄ iustus facile exaudiebat. Nā pro iniquis genu figēdū erat. Ostēdite ergo dilectionē vsq̄ ad inimicos veniā rogantes. Ergo fratres, pter securitatē dñice orōis: rogātibꝰ et corde dimittite: vt et dominꝰ vobis vestra peccata dimittat in hoc mortali corpe et futuro vsq̄ in secula seculorū. Amen.

Wat. v.

Wat. vj.

¶ Item in eadē dominica alius sermo De pace: qui habetur iter sermones ad fratres in heremo. ij. fo. iij. col. iij.

¶ Item in eadez dñica alius sermo De dilectione inimicorū / qui habetur in libro Quinquaginta Homeliarū. vj. fo cxiij. col. iij.

¶ Item in eadez dñica. Homelia de eo qđ scriptū est in euāgelio sm̄ iohānē. Amē amē dico vobis Si q̄d petieritis tē. q̄ habek in expositione doctoris. tractatu. cij. fo. ccxij. col. iiij. Joh. xvj.

¶ Feria secūda in rogationibꝰ: de eo qđ scriptū est i euāgelio sm̄ lucā. Quis vestrū habebit amicum tē. Sermo. j. In quo dicit q̄ orare oēs inuitat qui oībus paratus est tribuere pietatē. Luce. xj.

Sermo. clxxj. A

SAluis dñs et mitis frēs charissimi hz ianuā pietatis: nec repellit ide pulsantes: hz culpat pon⁹ negligētes. Nec em̄ aliq̄d petik qđ nō habeat: vt cū nō dederit erubescat. Diues ēt pi⁹: affluēs et benignꝰ dat et nō iproperat. Immo tūc thesauri dom⁹ eiꝰ tristiciā patiunk: q̄n dēsūt delectabilia fastidia petitionū. Ipse dñs dic. Q̄sq̄ mō nihil petistis. Petite et accipiet⁹: pulsate et aperiet vobis. Ego sū ostiū et ianua. Quare trepidat pulsādo man⁹ vra: et dormitat i mēdicitate sciētia vra? Ego sū ianua vite. Nō horresco sordidū pulsatorē: nō pauperē repudio petitorem: tm̄ nemo suam negligat paupertatē. Pulsate et aperiek. Stant angeli ad ianuā vt introducāt non vt repellant: vt fugerāt non vt terreant. Nulla est pōpa in ianua mea. Ego sum ianua: qui sustinui crucis ignominiā. Quare timeant petentes egentiam: cū nulli aliquando denegauit misericordiaz? Quis sperauit in domino et confusus est? Si pulsant qui desiderant castitatez: dat eis continuo gratiam et sanctitatē: et dicit eis. Nolite ambulare polluti / nolite incedere maculosi. Sancti estote q̄ ego sanct⁹ sum. Si accedat pupillus parua manu pulsare ianuā paternā: nūciant eū angeli dño. Pupillus pulsat: defensionis pietatē expectat. Respondet illi dñe. Tibi em̄ derelict⁹ est paup: pupillo tu eris adiutor. Respondet illi q̄ dies est: misericordia plen⁹: qui miseris pater est. Ego sum iudex viduarū: et pater orphanorꝫ. Nemo ledat q̄s ego suscipio / nemo expoliet q̄s ego defendo. Et q̄ accesserit ad ipsaz ianuā q̄uis diuidāt vocē disparis precis: tm̄ ab vno Luce. xvj. Joh. x. Luce. xj. Joh. xx. Pō. ix.

diuit⁹ patrifamilias domo oēs accipiūt pietatē. Hoc amat ianus saluatoris: vt pulsatoris⁹ semp abūdet oportunis⁹ importunis. Propterea ipse dñs videt ianuā suam a petitorū voce: a pulsantiū clamore silere: īuitat oēs ad orationē: oīb⁹ parat⁹ tribuere pietatē. Petite: & si nō acceperit⁹ adhuc petite: & pseuerate pulsare. Nolite deficere: q̄ non necat de⁹ fame animā iusti. Qui tamē voluerit esse dulciter humilis & de
B mign⁹: secur⁹ tanq̄ in turissimo portu cōsistit. Opponit q̄ parabolā cuiusdā hois cui⁹ hospes īprouisus aduenit: et hospes hospitē excepit. Passus ē verecūdiā: abijt ꝯtinuo ad domū diuitis magnā. Nō sine sacramēto tres petit panes: q̄ vnus
Gen.xviij hospes erat ḡra pietatis: sed substātia trinitat⁹. Nōne vnus hospes erat in trib⁹ qui venit ad patrē abrahā? Hospes & amicus: pāsor: et māsor: & oīa illi in trinitate sunt exhibita hūanitatis obsequia: q̄ trinitat⁹ gloria refulget. Trinū attulit vitulum pater: tres mēsuras similaginis cōsperſit futura mat: paritura filiū, p quo pater mactaret agnū: et ipsa corpus xp̄i in trinitate iā fecerat sacramētum. Ita & iste amicus veniēte hospite pgit ad domū diuit⁹: & triū panū allegat necessitatē. Pulsat & nullus respōdet de tantorū⁹ q̄ oēs tenuerat somnus. Nō angeli /nō archāgeli /nō pphete /nō ministri. Et ille pulsat: q̄uis nemo respōdeat. Q̄nq̄ pater familias ad importunitatē pulsantis respōdit illi de interioribus⁹ sacris: de thoro quietis: q̄d pulsas sine tpe: qui piger fuisti cuz tpe? Dies fuit & in lumīe nō ambulasti. Mor supuenit: & pulsare cepisti. Excusat tēpus q̄ improbus q̄rit affect⁹. Jā pueri quieſcūt et nō ē dignū vt ꝑpke te iuuriā patiank. Anteq̄ venires diuti⁹
C vigilauerūt: modo prō tpe quieuerūt: nō est q̄ possit tibi dare responsum. Et ille. Dñe a te peto: ad te pulso: īmo te pulso:
Luce.xj. tu es ianua /tu surge /da mihi misericordiā q̄ nō es dedignatus de luto limi formare viscera mea. Ministerio nō idiges:
Joh.x. quia oīa potes. Sed si pueri tui dormiūt /tu nō dormis q̄ cu-
Gen.xj. stodis israel. Gratis peto /sub gratia mēdico: nō sub lege prēsumo. Sed si lex & pphete vsq̄ ad iohannē: sed tua ḡra nō habet finē. Quo euenerūt pueri tui: pphete tui: et ego noui. Sz
Apoca.j. tu dñe qui es initiū & finis: prim⁹ et nouissim⁹ /noli ad me tediare nouissima hora noctis petētem q̄ nocte media captiuā duxisti captiuitatē. Quid faciet paterfamilias tāti pseueratoris voce cōstrict⁹? Nō excitat pphetā /nō īmittit angelū /
Ps̄.cxx. nō archangelū: ipse surgit & dabit illi quātū desiderat. Bene
Mat.xj. pertinax ille petitor & nocturn⁹ mēdicator ad hospitē, ppriū repedauit: dimes fact⁹ refecit: nec hospes ab hospite irrefectus discessit. Quis ē iste hospes rogo vos frēs q̄ in nocte venit: & imparatū hospitē inuenit: īmo ideo nocte venit hospes in ppetua & deficiente pauptate? In nocte venit hospes: ḡra in summa ignorātia /in magna egēcia: īmittit tristiciā: q̄ñ di-
Ps̄.cxvij cit nocturn⁹ petitor. In tribulatione īuocaui dominū: et ex-
ps̄.xxxiij audiuit me in latitudine. Et iterū. Multe tribulatiōes iustorum: et de oīb⁹ his liberauit eos dñs: q̄ñ prim⁹ est. Ideo hospes supuenit improuisus subito: cuz quispiā tedio afficik pressura. Supuenit illi orādi desiderijs /flendi arripiēs votum. Illa hora hospes venit ḡra vt cōpungat cōscientiā: ne in sua morīak egēcia. Sed eat & petat ad diuitē: nō suis meritis sed meritis hospitis veniētis: & accipiat tres panes: vt in patre & filio et sancto spiritu possit & ipse pascere ceteros indigētes. Qui cūq̄ boni cogitauerit hōsubito corde pcussus: sciat
D quia hospes ille venit de celo: et bene venit q̄ nocte venit. In
Joh.xx. tribulatione subuenit: nō ingerēs tediū sed affectū. Et q̄ dominus xp̄s ad discipulos suos clausis ostijs in tribulatione
Apoca.iij. venit /nō sperat⁹ sed optat⁹: salutauit in pace: & hospes hospites suos refecit i pace. Nōne est iste hospes q̄ dicit. Ecce sto et pulso: si q̄s aperuerit mihi: intrabo et cenabo cū illo: ego & pater me⁹? Q̄ bona dom⁹: vbi pater & fili⁹ ingredik hospes amicus: qui & spirit⁹ sanctus. Ipse ibi exhibet in domo pauperis: in hospitio puritatis diuersa pulmentaria: propter cenam dominicā. Que sunt: ista pulmētaria? Gaudiū longanimitas: cōtinētia: fides: castitas. Tantūmodo nō pigeat hospitez suscipere dominū: ipse secū portat dulcedines delitiarum: vt pascat ibi lētes exercitus angelor. Cū illo hospite pax est et iocūditas: qui venit ad hospitē suum nō torgre sed pascere /nō expoliare sed vestire: nō pcutere sz sanare. Jpm hospitē semp apertis cordis nr̄i ianuis suscipiam⁹: et nunq̄ nobis dominetur tyrannus inimicus: et in omnibus christo donante eius mandata seruemus.

¶ Item eadē feria. Homelia de eōdē de q̄ supra: q̄ habek inter sermones de Verbis dñi.xxix.fo. lij.col.iij. Et libro. ij. de questionib⁹ euāgeliorum.ca.xxj.et.xxij.

¶ Jtē eadē feria alius sermo de Epistola dici /q̄ habek in libro. Quinquaginta homeliaruz.xij. fo.cxvij.col.ij.et. xlvj.et.xlvij.fo. cxxxiij.col. iij. Et ad fratres in heremo. xxx. fo.xiiij.col.j.

¶ Feria tertia in Rogationibus. Sermo.j. In quo nos ad ieiunandū specialiter hortat non solum corporaliter sed et spiritaliter.

Sermo. clxxij. A

Somodo ieiunioruz tēpus est fratres charissimi: de ieiunio cū scītate vestra tractādū est: vt sciatis quēadmodū ieiunetis. Jeiunia eñ christianorum spiritaliter pot⁹ q̄ carnaliter obseruāda sūt. Vñ a peccatis nr̄is p̄ncipaliter ieiunem⁹: ne ieiunia vr̄a sicut iudeorū ieiunia a dño respuātur. Quale est eñ vt a cibis quos dñs creauit nescio q̄s ipostor abstineat: & pctōrū sagina pingescat? Nō tale ieiuniū ego elegi dicit dñs. Nam si flectas
Esa.lviij. inq̄t vt circulū ceruicē tuā: ciliciū autez et cinerē substernas: nec sic vocabis inq̄t ieiuniū acceptū. Sed quid? Solue inq̄t omnē nodū iniq̄tatis: & obstinationē malor. Dimitte conflictos in requiē: & omnē cōuentionē dissipa. Pax est eñ ieiuniū abstinere tantūmodo a pctis nisi addam⁹ & bona. Frange esurienti inq̄t panē tuū: & egenū sine tecto induc in domū vbi ℈.
tuā. Si vider⁹ nudū vesti. Porro aūt ieiunijs vr̄is etiā illud oportet accedere: q̄ dñs in euāgelio p̄cipit. Cū ieiunat⁹ in-
Mat.vj. quit: nolite fieri sicut hypocrite tristes. Exterminant eñ facies suas vt appareāt hoīb⁹ ieiunātes. Amē dico vobis: recepērūt mercedē suā. Vos autē cū ieiunat⁹ vngite capita vr̄a: ne appeareat⁹ hoīb⁹ ieiunātes: & pater vester q̄ videt in abscōso: reddet vobis in palā. Quare frēs nō puidet scītas vestra aliter ieiunia acceptari nō posse /nisi cōtigerit legaliter ieiunare? Scām apli dictū: frēs me q̄dez hec eadē vobis dicere
Phil.iij. nō piget: vobis aūt turissimū. Sz dñs in euāgelio. Ois inq̄t B
Mat.xiij. scriba doct⁹ in regno celor: similis est hoī p̄rifamilias: q̄ pfert de thesauro suo noua & vetera. Et q̄ sciat scītas vr̄a frēs: nō solū noua dicēda: sz & vetera repetēda: legim⁹ spiritū sanctū per Esaiā ꝑpetā taliter pfectos increpātē. Neomenias vr̄as &
Esaie.j. sabbatū & dies magn⁹ nō sit i eo dicit dñs. Jeiuniū ē q̄d probat altissim⁹: non solū intermissa corpis refectio: verūetiā a malis actib⁹ facta discessio. Jtaq̄ si neq̄ mēs tua grauek ope pressa peccatis: neq̄ anim⁹ tuus vitior illecebris delectek: digna deo exoluisti ieiunia. Cetez si corp⁹ tuū ieiunia lōga cōsumpserit atq̄ illi subtraxer⁹ cibū cū nō detrahis vitia in malis pseueras: magis horres q̄ placeas deo. Tūc erūt deo accepta ieiunia /si operib⁹ sctis fuerit expiata sciētia. Cur enim corpus fame discutias: cui turpiter peccādo blādiris? Principaliter ḡ anim⁹ ieiunet a malis: & sic corp⁹ subeat exercēdo ieiunia. Nā cū sit ieiuniū aīe hūiliatio: q̄le est hūiliari cibor augeri peccato? Qui igit corpi suo ieiuna deuot⁹ indicit: p̄ncipaliter renūciet vitiis. Cupiditatū fomites cōprimat: frāgat ipet⁹ mētis: libidines vincat: faces auaricie ardētes extinguat: lanusq̄ vim dilectiōis extēdat: atq̄ in alimētis pauperū abrupti apparat⁹ stipēdia largiak. Sia eñ corporis nefanda pctā animi ✠ trute calcenk: vt & aīa scītate corporis adiuuek. Tūc enim et ipetrari poterit q̄d optak: si casto corpe aīoq̄ deuoto ad officia sanctitat⁹ iplenda p curā observationis q̄sq̄ accedat. Hec sunt q̄ diuinā cōmouēt pietatē: q̄ ad ipetrandā p̄cib⁹ scītatē semp aditū faciūt. Cetez si ca-
D put substernas atq̄ cineres desup spargas /si deniq̄ collū tuum velut circulū torq̄as: atq̄ ad exorandā clementiā dei largos flet⁹ effundas: nihil p̄ficis. Cōmouere eñ diuinā nō poteris pietatē: q̄ circa primos tuos debitā neglexisti charitatē. Scriptū ē eñ. Nō tale ieiuniū ego elegi: dicit dñs. Nec si
Esa.lviij. flectas vt circulū ceruicē tuā: ciliciū aūt & cinerē substernas: nec sic vocabo inq̄t ieiuniuz acceptabile. Sz q̄d? Solue inq̄t omnē nodū iniq̄tat⁹ et obstinationē malor. Dimitte q̄ssatos in requiē: et omnē iniquā cōuentionē dissipa. Frange esurienti panē tuum: & egenos sine tecto induc in domū tuam. Si videris nudū vesti: et domesticos semīs tui ne despicias. Tūc

erũpet tẽporaneũ lumen tuũ: ⁊ vestimenta tua cito orient: et
preibit ante te iusticia: et claritas dei circũdabit te. Tũc in-
uocabis et dñs exaudiet: dũ adhuc loqueris dicet. Ecce as-
sum. Hec sunt em̃ quibus hõ ⁊ refect⁹ cibo frequẽter ipetrat
quod exoptat: et ieunãs maiora pmia cõsequit sanctitat⁹.
E Tale ieiunũ delectat christũ. Tali deniq; delectat cuncti-
potens: quẽ ad ieiunandũ non imaniũ delictorũ frequẽs re-
atus ipellit: ad quẽ non deniq; adipiscende glorie tẽporalis
vel cumulãdi patrimonij cupiditas inanis ascẽdit: sed vr̃get
semp religionis affect⁹ et deuota sinceritas. Quã cũ fuerint
comitata plena pietatis officia / quãtũ ille valebit / tantũ ille
proficiet. Taliter agẽdo merebit ſtatum psentẽ dominũ p
pitiũq; sentire. Imple ergo miserationis officia: ⁊ sanctifica
sti ieiunia. Sagina pauper̃ viscera: et aĩa tua muneribꝰ sanc-
tratis pinguescit. Vestit nudus: et tua peccata cõtecta sunt.
Peregrinũ hospitio tuo contende suscipere: vt et te deus in
celorũ regna suscipiat. Per omnia secula seculorum. Amen.

Wat.vij. ¶ Item in eadẽ feria. Homelia de eo qõ scriptũ
est in euangelio ſm Mattheũ. Nolite sanctũ da-
re canibus ⁊ cẽ. que habetur in libro. j. de sermo-
ne domini in mõte ca. xxiij. ⁊ sequẽtibus. Et in-
ter sermones de Verbis dñi. v. fo. xxxvj. col. iiij

¶ In vigilia Ascẽsionis dñi. Sermo. j. In quo
dicit q̃ in dieb⁹ rogationũ qui se ab ecclia subtra
hit ⁊ nõ sibi medicamẽta procurat peccator̃ suo
rum: vulnera diligit.

Sermo. cixxiij. A SCire debemus ⁊ intelligere fratres charissimi: qr
dies cõpunctionis et penitẽtie celebram⁹: et ideo
nõ nos oportet nimio risu vel in aliq̃ minus cauto
et cõgruo cachinno dissolui / timẽtes illud qõ dñs
Luce.vj. in euãgelio dixit. Ve vobis q̃ rideritis: qr lugebitis et flebit⁹.
puer.xuij Et illud qõ alibi scriptũ est. Extrema gaudij luct⁹ occupat.
Nec aliquib⁹ durũ esse videat: qõ magis ad tristiciã vel plã
ctum q̃ ad leticiã vos puocare videmur. Si em̃ diligẽter at
tenditis fratres: in oĩbus scripturis hoc dñs hortat ⁊ admo-
net: vt sic in hoc seculo debeam⁹ esse solliciti: vt in futuro pos
Pã.cxxv. simus eẽ securi: sicut ait psalmista. Qui semĩnãt in lachrymis:
Wat.v. in gaudio metẽt. Et in euãgelio. Beati q̃ lugẽt: qm̃ ipsi cõso
Wat.vij. labunt. Quia arta ⁊ angusta via est q̃ ducit ad vitã: lata ⁊ spa
ciosa q̃ trahit ad mortẽ. Melius est nobis post paucas angu
stias ad eternã beatitudinẽ puenire: q̃ post breuẽ leticiã ad
Luce.xvj. inferni pfunda descẽdere. Cũ totis viribꝰ elaborare debe-
mus: vt penã purpurati diuitis possim⁹ euadere: ⁊ ad beati
tudinẽ pauper̃ lazari puenire. Quid enĩ illi, pfuit supbia di-
uiti: q̃ hic paruo tpe luxuriosus pascebat delitijs suis: ⁊ nũc
sine vllo termino iferni flãmã pascit medullis suis? Melꝰ ẽ
ergo vt vos paruo tpe ad salubrẽ tristiciã, puocem⁹: ⁊ postea
vobiscũ ad eternã leticiam puenire mereamur q̃ si vobis ad
B tẽpus falsam dulcedinẽ velim⁹ igerere: ⁊ postea vobiscũ per-
petuã amaritudinẽ sentire. Et licet omni tpe fratres charis-
simi vobis oporteat dei misericordiã corpe contrito ⁊ corde
cõpuncto reqrere: et ab illo idulgentiã peccatorũ fideliter po
stulare / nũc tamẽ ppter iminentẽ peccatis nr̃is debitã ⁊ gra
uissimã seueritatẽ / cũ ungẽti rugitu vel gemitu assiduis oro-
nibus ⁊ largitorib⁹ elemosynis debem⁹ dei misericordiã im
plorare: vt ipse nobis misericordiã ⁊ bñdictionẽ aquã p̃ cele-
stium tribuat / pacẽ reddere dignet: peccatorũ indulgentiã
dare ⁊ pspera dignet pro sua pietate cõcedere. In his precã
pue dieb⁹ ociosis fabulis finẽ conemur ipon̄re: et quãtũ vi-
res suppetũt orare studeamus ⁊ psallere. Et si pacẽ tẽporũ
desideram⁹ accipere / nõ dissimilemus pacẽ cum primis cu
stodire. Si em̃ in ira tate vis vt vincat diabolus inimicus tu⁹:
cito tibi recõciliet̃ prim⁹ tuus. Cõtra nullũ hoiem deseuiat
ira tua: ⁊ cito a te indignatio diuina cessabit: ſm illã pmissio
Wat.vj. nem dñi ⁊ saluatoris. Si inquit dimiseritis hoibus peccata
eorum dimittet ⁊ vobis pater vester celestis peccata vestra.
C Nullus sibi de industria aliq̃s occupationes inquirat: p q̃s
se de ecclesie cõuentu subducat. Sine dubio peccatorũ suorũ
vulnera diligit: qui in istis tribus diebus ieiunãdo: orando
et psallẽdo medicamẽta sibi spiritalia nõ requrit. Abundãt
et nimiũ abundant negligẽtie: quas per totũ anni spaciũ cõ-
gregauimus: ⁊ ideo vel in istis tribus dieb⁹ quod ad nitorẽ
vel purgationẽ anime pertinet agere studeam⁹. Nolite vos
de ecclesie cõuentu subtrahere: qr non tã longo spacio fatiga
mur: vt hoc sustinere nõ valeamus. Sicut qui in istis sex ho-
ris de cõuentu ecclesie nõ subducit se: magnũ remediuꝫ ani-
me sue nosc̃itur̃ p̃uidere: ita econtrario qui aut p cupiditatẽ
aut pro alia qualibet min⁹ necessaria occupatione adesse no-
luerint / inde sibi faciunt crudelia vulnera: vñ habere potue-
rant medicamẽta salubria: et inde se grauãt vñ subleuare po
tuerant. Sed credo de dei misericordia qõ ita vobis inspira
re dignabit: vt non negligẽtiã peccatorũ acqrere: sed magis
per cõpunctionẽ ieiunãdo / orãdo / psallẽdo ⁊ elemosynas fa-
ciendo ad remediũ possitis idulgẽtie peruenire: pstãte dño
nostro iesu xpo: cui ẽ honor ⁊ gloria in secula seculorũ. Amen.

¶ Itẽ in eadẽ vigiliã. Homelia de eo qõ scriptũ
est in euangelio ſm Johãnẽ. Subleuatis iesus Joh. xvij.
oculis ⁊ cẽ. que habetur in expositione doctorũ.
tract. ciiij. fo. ccxxiij. col. iij.

¶ In festo Ascẽsionis dñi. Sermo. j. In quo de
clarat quõ xpi ascẽsio nostra est glorificatio.

GLorificatio domini nostri iesu christi resurgẽdo Sermo.
et ascendẽdo completa est. Resurrectionẽ ipsius cixxiij.
pasche dñico celebrauim⁹. Ascensionẽ hodie ce- A
lebramus. Festus nobis dies vterq̃. Ideo em̃ re
surrexit vt nobis exemplũ resurrectionis ostẽderet. Et ideo Actuũ. j.
ascendit: vt nos desuper protegeret. Habem⁹ ergo dominũ
et saluatorẽ nostrum iesum christũ prius pendentẽ in ligno:
nunc sedentẽ in celo. Precium nostrum dedit cũ pẽderet in li- Matthei
gno / collegit qõ emit cũ esset in celo. Cũ enĩ omnes college xxvij.
rit quos vtiq; per tpa collegit / in fine temporis veniet: et quõ
scriptũ est. De⁹ manifestus veniet / nõ quẽadmodũ primũ Ps. xlix.
venit occult⁹: sed sicut dictũ est: manifest⁹. Occultũ em̃ opor
tebat eũ venire vt iudicaret: manifest⁹ autẽ veniet vt iudicet.
Si em̃ prius manifestus venisset: iudicare manifestũ qs au- j. Cor. xj.
deret? Quãdoquidẽ dicit apl's paulus. Si em̃ cognouissent B
nunq̃ dominũ glorie crucifixissent. Sed si ille nõ occideret:
mors nõ moreret. Tropheo suo diabolus vict⁹ est. Exulta-
uit em̃ diabolus qñ hoiem primũ seducẽdo deiecit in mortẽ
Seducẽdo primũ hoiem occidit / occidẽdo nouissimũ p̃mũ
de laqueis pdidit. Facta est ergo victoria dñi nr̃i iesu xpi cũ
resurrexit ⁊ ascẽdit in celũ: ⁊ impletũ est qõ auditis cũ. Apo
calypsis legerek. Vicit leo de tribu iuda. Ipse leo dict⁹ est: Apo. v.
ipse agn⁹ occisus est. Leo, ppter fortitudinẽ: agn⁹, ppter in-
nocentiã. Leo qr inuict⁹: agn⁹ qr mãsuetus. Et ipse agn⁹ oc
cisus morte sua vicit leonẽ q̃ circuit querẽs quẽ deuoret. Di-
ctus ẽ em̃ diabolus leo: feritate nõ virtute. Apl's q̃ppe ait pe j. Petri. v
trus: Vigilare vos oportet aduersus tẽtationes: qr aduersa
rius inq̃t vester diabol⁹ circuit: q̃rẽs quẽ deuoret. Sed quõ
circuit dixit. Sicut leo rugiẽs circuit querens quẽ deuoret.
Quis nõ incurreret in dẽtes leonis hui⁹? nisi vicisset leo de tri
bu iuda? Cõtra leonẽ leo: cõtra lupũ agn⁹. Exultauit diabo-
lus qñ mortu⁹ est xps: ⁊ ipsa morte xpi ẽ diabolus vict⁹: tan
q̃ in muscapula escã accepit. Gaudebat ad mortẽ: quasi ppo
sit⁹ morti. A quo gaudebat: ide illi tẽsus est. Muscipula dia-
boli crux dñi: esca q̃ caperek mors dñi. Et ecce surrexit dñs
noster iesus xps. Vbi ẽ mors q̃ pepẽdit in ligno? Vbi est in-
sultatio iudeor̃? Vbi ẽ typus ⁊ supbia: caput ante crucẽ agi-
tãtiũ ⁊ dicẽtiũ. Si fili⁹ dei est descẽdat de cruce? Ecce plus Matthei.
fecit q̃ illi insultãdo exigebãt. Plus em̃ ẽ de sepulchro resur- xxvij.
gere: q̃ de ligno descẽdere. Jã vero quãta gloria ẽ qõ ascen- C
dit in celũ: qõ sedet ad dexterã pr̃is: sed h̃ oculis nõ videm⁹ Actuũ. j.
quia nec pẽdentẽ in ligno vidim⁹. Totũ h̃ fide tenem⁹: ocu- Mar. xvj.
lis cordis ituemur. Hodie em̃ sicut audistis frẽs: dñs iesus
christus ascẽdit i celũ: ascẽdat cũ illo ⁊ cor nostrũ. Audiam⁹
apostolũ dicẽtẽ. Si cõsurrexistis cũ xpo q̃ sursum sunt q̃rite: Col. iij.
vbi xps est in dextera dei sedẽs. Que sursum sunt sapite nõ q̃
sup terrã. Sicut em̃ ille ascẽdit nec recessit a nobis: sic ⁊ nos
cũ illo ibi iã sum⁹: q̃uis nõdũ in corpe nr̃o factũ sit qõd, pmit
titur nobis. Ille iã exaltat⁹ est sup celos. Neq; enĩ ppterea
nob desperãda ẽ pfecta ⁊ angelica habitatio: qr dixit. Nemo Joh. iij.
ascẽdit i celũ nisi q̃ descẽdit de celo fili⁹ hois q̃ est in celo: sed
hoc dictũ est, ppter vnitatẽ q̃ caput nr̃m ẽ: et nos corpus ei⁹.

Cum ascendit in celuz: nos ab illo nō separamur. Qui de celo descēdit: nō nobis iuidet celū: sed quo dāmodo clamat. Mea membra estote si ascēdere vultis in celū. In hoc ergo ipsi interim roboremur: in hoc votis oībus estuemur. Hoc meditemur in terris: quod cōputamur in celis. Tūc exuituri carnē mortalitatis: nūc exuamus animi vetustatez. Facile corpus leuabit in alta celox: si non premat spiritū sarcina peccatox.

¶ In codē festo. Sermo. ij. In quo dicit q; ascēdere cū christo nullum vitiū potest ⁊ cetera.

Sermo. clxxv A

SAluator noster dilectissimi fratres ascēdit in celū Non ergo turbemur in terra. Ibi sit mēs: et hī erit requies. Ascendam⁹ cum xpō interim corde: cum dies eius ꝓmissus aduenerit: sequemur et corpe. Scire tamē debemus fratres: q; cum christo nō ascendit superbia /nō auaricia /nō luxuria /nullum vitiū nostrum ascendit cū medico nostro. Et iō si post medicū desideram⁹ ascendere: debemus vitia vel peccata deponere. Omnes em̄ quasi quibusdā compedib⁹ nos premūt: et peccatorū nos retib⁹ ligare contēdunt: ⁊ ideo cū dei adiutorio fm̄ qō ait psalmista.

Pſ̄. ij. Pſ̄. cxv. B

Dirūpamus vincula eorū: vt securi possim⁹ dicere dño. Dirupisti vincula mea: tibi sacrificabo hostiā laudis. Resurrectio dñi spes nostra est: ascēsio domini glorificatio nostra est Ascensionis hodie solēnia celebram⁹. Si ergo recte: si fideliter: si deuote: si sancte: si pie ascēsionē dñi celebram⁹: ascēdamus cū illo: ⁊ sursuz corda habeam⁹. Ascendētes autē nō extollamur /nec de nostris quasi de ꝓpriis meritis ꝓsumam⁹. Sursum aūt corda hr̄e debemus ad dominū. Sursum enim cor ad dominū /non superbia vocat. Sursum autē cor ad dñm refugium vocat. Videte fratres magnū miraculū. Altus est de⁹: erigis te: ⁊ fugit a te. Humilias te: ⁊ descēdit ad te. Quare hoc? Qz excelsus ē ⁊ humilia respicit: ⁊ alta de lōge cognoscit.

Pſalm̄. cxxxvij.

Hūilia de ꝓmo respicit vt attollat: alta. ⁊. supba de longe cognoscit vt deprimat. Resurrexit em̄ christ⁹ vt spem nobis daret: q; surgit hō qui mozit: ne mozēdo desperarem⁹: ⁊ vitā nostrā in morte finitā putarem⁹ /securos nos fecit. Solliciti em̄ eramus de ipsa aīa: ⁊ ille nobis resurgēdo de carnis

C

resurrectione fiduciā dedit. Crede ergo vt mūderis. Prius te oportet credere: vt postea ꝓ fidem deū merearis aspicere.

Wat.v.

Deum enim videre vis /audi ipsum. Beati mūdo corde: qm̄ ipsi deū videbūt. Prius ergo cogita de corde mūdando: q̄c quid ibi vides qō displicet deo: tolle. Venire ad te vult de⁹:

Joh.xiiij.

audi ipm̄ dicētē. Ego ⁊ pater veniem⁹: et mānsionē apud eū faciem⁹. Ecce quid ꝓmittit de⁹? Si ego qualiscūq; fragilis hō venturū me ad domū tuā ꝓmitterē /sine dubio mūdares eam: supflua ꝓiojceres: que erāt necessaria ꝓparares. Deus ad cor tuū venire vult: ⁊ piger es ei domū mundare? Omnia vitia inimica sunt deo: et iō ipso auxiliāte ꝓiojce illa: si vis excipere deū. Non em̄ amat deus habitare cuz auaricia immunda: sordida et insatiabili /cui infideles hoīes seruire nolunt: et deū videre cupiunt. Et tu ergo mūda cor tuū. Si potes id age: id operare: vt xp̄s mūdet vbi maneat. Roga: sup

Jaco. iiij. j. Petri. v

plica: humiliare. Audi scripturā dicentē. De⁹ supbis resistit. Esto humilis: vt in te requiescat de⁹. Idē ipse christus tibi est via ⁊ patria. Scōm hominē via: fm̄ deū patria. Si fideliter curris: ꝓ ipsum vadis: ⁊ ad ipm̄ puenies. Eternā tibi eterna via assumpsit qō non erat /nō amisit quod erat. Ipsius ergo misericordiā deprecemur: vt nobis fidē rectam ⁊ intellectum sibi placitū ad exercēda opa bona cōcedat. Quod ipse prestare dignet⁹ qui viuit ⁊ regnat ꝑ oīa secula seculoz. Amē.

¶ In codē festo. Sermo. iij. In quo dicit q; xp̄i ascensio fidei catholice fuit confirmatio.

Sermo. clxxvj A

OMnia charissimi que dñs ihesus christ⁹ in hoc mūdo sub fragilitate nr̄a miracula edidit: nobis ꝓficiunt: qui dū humanā ꝓditionē sydera sup⁹ importauit: credētib⁹ celū patere posse mōstrauit: et dū victoz mortis in celestia eleuauit: victoz ib⁹ quo sequank⁹ ostēdit. Ascensio ergo dñi catholice fidei cōfirmatio fuit: vt securi in posterū crederem⁹ miraculi illius donū: cuius iā in presenti percepissemus effectū: et fidelis quisq; cū iam tāta perceperit: ꝑ ea que cognoscit ꝓstita /discat sperare ꝓmissa: ac dei sui ꝓteritam ꝓsentēq; bonitatē quasi futurozū teneat

B

cautionē. Super excelsa ergo celi terrenuz corpus imponit: ossa intra sepulchri angustias pauloante cōclusa angelozum cetibus inferūtur: in gremium īmortalitatis mortalis natura transfunditur: ⁊ ideo sacra aplice lectionis testatur historia. Cū hec dixisset inquit videntibus illis eleuatus est. Dum audis eleuatū: agnosce militie celestis obsequiū. Unde hodierna festiuitas hoīs nobis ⁊ dei sacramēta manifestauit. Subvna eadēq; persona in eo qui eleuat diuinā potentiā: in eo autem qui eleuat humanā cognosce substantiam. Jdeoq; omnimodis detestanda sunt venena orientalis erroris /q̄ impia nouitate ꝓsumit asserere filiū dei ac filium hoīs vnius esse nature. In alterutra enim parte vel qui solū hominē fuisse dixerit: negabit cōditoris gloriā: vel qui solum deū /negabit misericordiā redemptoris. Quo genere nō facile arrian⁹ euangelicā poterit habere veritatē: vbi filium dei nūc equalem legimus: nunc minozē. Qui em̄ vnius nature saluatorem nostrū mortifera persuasione crediderit /solum hominē aut solum deū cogetur dicere crucifixum. Sed nō ita est. Mortē

Actuū.j.

C

eni nec solus de⁹ sentire /nec solus hō supare potuisset. Nos ergo nouerimus in christo duplicē geminaq; substantiā. De patre celestē: de matre terrenā. Quā vtraq; in vno eodēq; redemptore suis promptū est testimonijs explicare. Quasi hō dicebat: quia pater maior me est: sed idē quasi deus pronunciabat. Ego ⁊ pater vnū sum⁹. Quasi hō dicebat. Tristis est

Joh.xiiij.

aīa mea vsq; ad mortez: ſz q̄si de⁹ fiducialiter loq̄bat. Potestatem habeo ponēdi aīam meā: et potestatē habeo iterū sumēdi eam. Quasi hō in cruce pēdebat: sed quasi de⁹ regnū celeste donabat. Arriani autē cōfusa mēte distinctas substātias

Joh.x. Matthei xxvj. Joh.x.

penit⁹ non vidētes: que erāt hoīs ad deum impie retulerūt:

Lu.xxiij.

credentes q; minoz loquerer diuinitas: vbi iuncta deo hoīs demōstrabat infirmitas. Nullā itaq; facientes iter celestia et terrena rationē: dū inter deū ⁊ hominē distinguere nesciunt dei substātiam diuiserūt: ⁊ dū ad sola hoīs verba respiciūt / deū sine intellect⁹ lumine ꝓdiderūt. Nos vero vt ꝓfati sumus: dei ⁊ hoīs duplicē substantiā: sed simplicē nouerimus esse ꝓsonā. Ille etiā error valde refugiēdus est: q̄ ipie asserit

D

q; beata maria solum deum peperit: eo q; sibi saluatoz noster celestē nescio quā carnez intra viscera materna ꝓfecerit: ⁊ ita transierit ꝑ virginis vterū: quasi ꝑ corpus alienū. Sed cum dicat per ꝓphetā sermo diuin⁹. De torrēte in via bibet: propterea exaltabit caput: si nō est corpus nostrū: quō est caput nostrū: Et cū alio loco ꝓpheta cōmemorat. Paruul⁹ natus est nobis. Nō nobis nat⁹ est: si nihil sumpsit ex nobis. Si nihil de nostro suscepit: nihil nobis prestitit. Proinde charissimi si nō in nostra carne diabolum triūphauit: se exercuit /nō nobis vicit. Si nō in nostro corpe resurrexit: ꝓditioni nostre resurgēdo nihil cōtulit. Hec q̄ dicit: suscepte ⁊ assumpte carnis nō itelligit rationē: cōfundit ordinē: euacuat vtilitatē: si nō in nr̄a carne pegit medicinā. Solam ergo ex hoīe nasc̄di

Pſ̄.cix. Esa.ix.

elegit iniuriaz. Recedat a sensib⁹ nostris tā periculosa ꝓsuasio. De nostro est qō appēdit: de suo est qō donauit. Meū testoz esse qō cecidit vt meū sit qō resurrexit. Meū testoz ē qō iacuit ītra tumulū: vt meū sit quod ascēdit in celū. In illo itaq; nostri generis corpe nos xp̄i mozs viuificauit: nos resurrectio erexit: nos ascēsio cōsecrauit. In illo nostre originis corpore celestib⁹ regnis arrā nostre cōditionis ꝓposuit. Elaboremus ergo charissimi vt quēadmodū dñs in hac die nr̄o cū corpe ad supna conscēdit: ita nos post illū quō possumus spe ascēdamus ⁊ corde sequamur. Ipso affectu pariter ⁊ ꝓfectu ascēdamus post illū: ⁊ iā per vitia ac passiones nr̄as /si vtiq; vnusq̄sq; nostrū subdere eas sibi studeat: ac sup eas stare cōsuescat: ex ipsis sibi gradū cōstruit: quo possit ad supioza cōscēdere. Eleuabūt nos si fuerint ifra nos. De vitijs nr̄is scalā nobis facim⁹ /si vitia ipa calcam⁹. Nā cū bonitat⁹ auctore nō ascendit malicia /nec cū filio virginis libido atq; luxuria. Non inq̄ ascēdūt vitia post virtutū parentē: pctā post iustum /nec ifirmitates ac mozbi possunt ire post medicū. Igitur si ītrare ipsi⁹ medici regnū volum⁹: pri⁹ vulnera nr̄a curem⁹. Ordinem⁹ ⁊ custodiam⁹ in nobis statū vtriusq; substātie: ne aīaz nobiliozē vtiq; hoīs portionē tartaro pars deuoluat iferior: sed secū poti⁹ celo sanctificatū corp⁹ acq̄rat natura gliosioz: ipso adiuuāte q̄ viuit et regnat in secula seculoz.

¶ In codē festo. Sermo. iiij. In quo demōstrat quō christus ad patrē ascendit per id qō hō erat: sed mansit in patre per id qō deus erat.

Sermo. clxxvij. B

Ascensionis dñi nostri iesu christi sanct⁹ et solēnis dies hodie illuxit: exultemus et iocūdemur in eo. Christus descēdit / inferiora patuerūt. Christus ascēdit: superiora clarueruṅt. Christ⁹ in sepulchro: mentiant custodes. Christus in inferno: visitent quiescentes. Christus in celo: credāt oēs gentes. Ipse ergo debet esse auct⁹ nostri sermonis: qui ē largitor nostre salutis. Mā de quo aliquid loq̄mur vobis: nisi de illo qui modo ex euangelio loquebatur oībus nobis? Ascensurus eñ ad patrē: dicebat discipulis suis. Joh. xiiij. Hec locut⁹ sum vobis: cū adhuc essez vobiscū. Paraclitus autē spūs sanctus quē mittet pater in noīe meo: ille vos docebit omnia: ⁊ cōmonebit vos oīa quecunq; dixi. Non turbet cor vestrum neq; formidet. Audistis q̄ dixi vobis: vado ad patrē meū: q̄ pater maior me est. Ascensurū eñ se dixit ad patrem: ⁊ contristati sunt discipuli: q̄ eos corripuit forma desereret: et ait illis. Quia dixi vobis: vado ad patrē: vbi ℣. tristicia ipleuit cor vestrū. Si diligeretis me gauderetis vtiq; quia vado ad patrē: quia pater maior me est. Hoc est si diceret: nō subtraho vestris oculis istā serui formā in qua pater maior me ē: vt ab oculis carnis serui forma remota dominū spiritaliter videre possitis. Ergo et ꝓpter veram formā serui quā susceperat verum dixit. Pater maior me est: q̄ vtiq; homine maior est deus. Et ꝓpter veram formā dei in qua permanet cū patre verum dixit. Joh. x. B Ego ⁊ pater vnū sumus. Ascendit ergo ad patrē per id qō homo erat: sed māsit in patre per id quod de⁹ erat: quia in carne ad nos ꝓcessit: ⁊ a patre nō recessit. Joh. j. Matthei xxviij. Ascēdit inq; ad patrem verbū quod caro factum est vt habitaret in nobis: ⁊ suā presentiam repromisit dicēs. Ecce ego vobiscū sum omnib⁹ diebus vsq; ad consummationē seculi. Scōm formaz serui dicit de illo iohānes apl's. Ipse est verus de⁹: et vita eterna. Scōm dei formā dicit de illo apl's Phil. ij. paulus. Qui cū in forma dei esset: non rapinā arbitratus est esse se equalē deo: sed semetipsum exinaniuit formā serui accipiens. Scōm formā dei ipse de se loquit. Joh. x. Matthei. xxvj. Ego et pater vnū sum⁹: fm formā serui dicit. Tristis ē aīa mea vsq; ad mortē. Unde illa fiducia: vnde ista formido? Illa vtiq; vox ex proprietate substātie / ista vero ex ꝓticipatione infirmitat⁹ assūpte. Hec ergo charissimi prudēter intelligētes de scripturis sanctis: dū legimus discernamus: sed cum discernim⁹ ne forte asse erremus / intellectum ab ipso dño postulemus: cui ē honor et gloria in secula seculorum. Amen.

¶ In eodē festo. Sermo. v. In quo ostēdit quāto gaudio celici spirit⁹ mirantes christū ascendētem susceperunt.

Sermo. clxxviij. B Ps̄. xxij.

Ascēsionis ergo dñice inclytum ⁊ regale mysteriū q̄ christus terraz leuauit ad celū. Canit etiā totus mundus ⁊ festis agit gaudijs triūphos dñi sui: q̄ exerit a terra inopē ⁊ de stercore exaltauit pauperem: eūq; leuauit ad patrē. Quis igit illuc potest ascēdere: et aereos demones trāsire / nisi ille solus qui peccatū nō potuit habere? Crux ergo illa nō obfuit sed profuit: q̄ ⁊ nobis christus vicit: et ille in ea superari nō potuit. Non sepulchra: non inferi victricē domuere carnē: expēdit deus ꝓ homine qō decreuerat: ⁊ rapuit quem volebat. Videntes hoc presentes apostoli: et paulatim semetipsum ad supna tollentē / pectore pauidi / mēte confusi: oculis trepidi cōsequūtur: donec vltra solutam nubē serena dies exciperet: ⁊ fulgore cozusco vallatum humanis cōspectib⁹ occultaret. Cū ergo eū discipuli tā to lumine perculsi nō viderent: ⁊ curiosos oculos iubar rubidum cozuscis ictibus euitaret / cōfestim ex victorib⁹ angeli directi duo: metu et dolore prostratos apl's verbis talibus Actuū. j. consolātur. Viri galilei quid statis aspiciētes in celum. Iste iesus qui assumptus est a vobis in celū: ita veniet quēadmodum vidistis eū euntem in celū. Sic veniet inquit manifestus: quēadmodum nūc tollit super astra preclarus: ⁊ poli secreta suscipiunt quē refundār: sanctificatur diuino comitatu immēsus aer: ⁊ omnis illa volitās turba per auras xp̄o ascēdente trāstringit: pauet omne celū mutanī astra: cōcurrit cōfestim fulmineus ille militie celestis exercitus. Videt regez suum viue carnis manubias reportare / atq; hoste debellato hominē in supna cōscendere: agnoscūt in cicatricibus signa bellorū: adorāt in carne vulnera iam sanata / vbi nihil peccati macula extinxerat / nec quippiā sua virulentia grauid⁹ ille veneni draco vomuerat. Serpēs enim vestigiū in petra non figebat. Plaudūt agmina: tube sonant: letis se miscens blād⁹ modulamina chorus fundit. Ecce confestim splēdid⁹ ille senat⁹ celestis ex regnis soluit. Māq; in imis poli leta carminibus regia ampla dei reserātur: vndiq; syderei repagina celi atq; astriferi orbis archana soluta pemt⁹ cōpage patescūt. Recessit in geminā arcem diuisus aer: ⁊ lati ardua celi latera ꝓcisis marginib⁹ dependerūt. Fit vnus ibi sine celo dies et claris tutabat fulgorib⁹: ⁊ tunc alternis inter se ita resonāt obsequia leta carminib⁹. Tollite portas principes vestras ⁊ Ps̄. xxiij. C eleuamini porte eternales ⁊ introibit rex glorie. Ascendebat enim cruoris rubore pfusus a trophеis victricib⁹ laureatus. Viderunt celites cuncti speciosum vulnerib⁹ christū: spolia castris tyrānicis reportata: ⁊ admirātes fulgētia diuine virtutis vexilla / talibus cōcrepunt hymnis: deducūtq; letātes. Quis est inquiūt iste rex glorie? Et aiunt. Dñs virtutū ipse est rex glorie. Hic est ille cādidus ⁊ roseus cōpunctus a multitudine. Esa. liij. Hic est ille qui nō habuit speciē neq; decorez: infirmus in laqueo: fortis in spolio / vilis in corpusculo: armatus in prelio / fedus in morte / pulcher in resurrectione: candid⁹ ex virgine: rubicundus in cruce: fuscus in opprobrio: clarus in celo. Quando id quispiam fratres nosset vt deus lateret in carne: maiestas habitaret in corpore: ⁊ ita in mundo gereret prelium vt ipsuz corpus post sepulchra mox leuaret ad celū? Recepit igit se intra velamina diuina cū carne maiestas dicit celum portare hominē: atq; sub pedib⁹ christi famulātia ethera iacuerunt. Ecce iā porta patet quā clauserat adā: claustruz qō celo iniquitas infixerat reparatū est. Si quis se ad christum tenuerit et vnius substantie patrem et filium et spiritum sanctū confessus fuerit: celi ianuas per ipsum securus intrabit. Amen

¶ In eodem festo. Sermo. vj. In quo ostendit quō dauid prenūciauit ascensionē christi.

Sermo. clxxix. A

Quantis ornatib⁹ gaudioꝝ refulsit hodie aula celorum: Angeli eñ vota sua sperata diuti⁹ recepe-runt et hymnū dixerunt. In alleuatione portarum lux in celis splendor in tanuis: q̄ christus rursum ascendit: procedēs de thalamo suo: ascēsurus in thronō suo. Ps̄. xviij Unde sanct⁹ dauid posuit organū suum in foribus celorum: cantans canticū nouum. Oñ qui descendit / ipse est qui ascēdit super oēs celos. Letorib⁹ ergo fistulis organū tangens Ephe. iiij resultat et dicit protoferū eterni cōsulis cernens nō auro gēmisq; decorū: sed nubiū glacie candidatū. Qui ponit inquit Ps̄. ciij. nubem ascēsum suū qui ambulat super pēnas ventorum. Jam Ps̄. xc. enim super aspidē et basilis cum ambulauit: et cōculcauit leonem et draconē. Pede mortis: plausu resurrectionis. Mirabilis in oculis nostris clarificat⁹ chorus cat ascēsionis virtutibus: sedens super nubē leuem: cōpluens apl's pacis hereditate ⁊ testamētarea charitate. Joh. xiiij. Pacē inquit meā do vobis: B pacē relinquo vobis. Ad hanc melodiā sonantiū organoruz ante aulam regiā celorum inuitati sequūtur apl's benedictionis gratiā petituri: gradunt cum domino filij sponsi pignus accepturi spirit⁹ sancti. Leuans autē manus suas benedixit eos: dedit eis arram sponsalez muneris ꝑciosam / nō ex auro gēmisq; distinctā: sed charitatis ansulis cōtextā catenā: q̄ alligati sequātur eū ad spōsam agni hierusalē patriā semiternam. Domine inquiūt quare nos derelinq; ascendēs: q̄ nos elegisti in ripa precedēs? Domine quādo sum⁹ verba tua super mel et fauū eminus pcepturi: et stillātis rorātisq; gratie balsamuz de tuis labijs ac faucib⁹ libaturi? Aut instrue quo ascendis / aut ne deseras cū ascēdis: quasi scuto benignitat⁹ tue remāsimus in aperto nudati tanq; pupilli matris amplectentis pēnate velamine destituti. Quādo venies ad nos: q̄ redemisti nos? Moꝛs tua fuit peccatū nostrū: sit ascēsus tu⁹ pignus nostrū: ne inimis absorpti miseroꝛe mergamur: q̄s eleuasti de gemitib⁹ inferorum. Ascendēs ergo dñs alūnoꝝ suoꝝ tristiciā excelsa de nube suspiciēs: emittit cōsolatoꝛes meroꝛis nūcios ascēdētis ⁊ iudices reuertētis. Viri inquiunt Actuū. j. galilei quid statis aspiciētes in celū: hic iesus qui assumpt⁹ est a vobis in celū / sic veniet quēadmoduz vidistis eū euntē in celo. Sic veniet. Una erit euectio / vna leticia nubifera / vna species māsueta: sed iustis clarificat peccatoꝛib⁹ metuēda. Non vos terrebit aduētus quos consolat eius ascensus. Sic veniet: clauoꝝ vulnera illesa demonstrans ⁊ fozamunū

Annotatio cruenta monilia. Vobis filijs spōsi cū coronā celestis exhi-
numeralis bebit imperij crucē: vulnera nō mutabit: qz signū filij hōis
ordinis ser fulgebit. Accepto ergo apli ascendētis mandato desup ven-
monū hu- turo sancti spūs pignore precioso: i tēplo erāt vnanimes col-
tius operis laudantes dīm: vt vna eos inueniret corona ignea aduētan-
tium gratiarū. In tēplo ergo fratres semp vnanimes demo-
remur: et in domo dñi ambulantes cū concordia pacis eius
.pō. xxviij speremus aduentum: et in tēplo eius oēs dicamus gloriam:
vt etiam ignis gratie insidat super nos. Amen.

¶ In eodē festo. Sermo. vij. In quo demōstrat desiderium apostolorū cū xpō ascēdere cupiētiū

Sermo clxxx. A

DElectat aspicere xpm dīm portatorijs nubibus
ascēdentē cū resurgens a mortuis reuerti cepit ad
celū: vnde venerat saluare gen̄ hūanū. Qui sunt
qui expectant ascendētē: q̄ viderūt resurgentē: fu-
gierunt pendentem: et sequuntur oculis ascēdētem? Timor
in cruce: amor i nube: visus delectabilis i aere. O dulcis de-
scendentis affectus: O delectabilis euolātis aspect̄. Facit
vale et benēdicit in pace. Illi se cōmendant: et ille benēdictionis
Lu. xxiiij. gratiam relinquit. Benedicit eos extēsis manibus: z prepa-
ratis in occursum imponitur nubibus. Fimt eloquiū et iam
Pō. cxxx- repetit celū. Cādida enim subito apparuit nubis euectio pa
liij. rata i celo. Apparuit nubes: intrauit in eā: qui educit nubes
ab extremo terre: vt oblectaret oculos eorū nubis amenitas
et irrorare et eos ascēdētis de celo suauitas: ne sola desiderā-
tium inanis remanere et anxietas. Ecce in clipeo actuū apo-
stolorum pendentiū viuū picta lumina piscatorū: adest con
B solator q̄ ascēdit saluator. Mittit cōtinue duos celestes pre-
tores vt alūnos suos securos redderet metuētes: z i gaudiū
cōuerteret lachrymantes. Oportebat enim celestes mitti cō
solatores ne remanerēt trepidi piscatores. Nam et cū impe-
rator de vrbe transit ad vrbē et eius nunciaf aduentus: non
mittuntur nisi domestici pretores ac palatini: vt nūciēt pro-
uincialibus qō est regis aduētus aut reditus. Ita z domino
ascendente pretorū celestiū turba resplēduit decantantiū vt
tanq̄ puincialiū respirare facerēt a timore corda pastorum:
qñ etiā patīf ac resurgit domestici angeli destinanf vt a nube
ac pretorio monumēti resurrexisse nunciarēt dīm celi: z nūc
cū ascendit: de choro precedentiū potestatū: de multitudine
cantantiū in aere castrorū duo palatini celestis imperij viri
Act. j. guntur: vt et flebilia requiescerēt lumina piscatorū: hymnum
celestē recitāt. Piscatores viri inquiūt galilei q̄d aspicitis
in iesum euntē in celū: sic veniet quēadmodū vidistis eū eun
C tem i celū. Profectus est desiderabilis: nō veniet vobis ter-
ribilis: nubes in occursu: nubes in reditu: Vulnera portauit
ipa iterū reportabit. Crucem retulit cū triumpho: signū filij
hōis vobis parebit i celo. Sic veniet i ipso corpe: i ipa nube
in ipa veritate: vobis in amore: impijs in tremore. Bti q̄bus
vere dr. Sic veniet quēadmodū vidistis eū eūtē i celū. Nūq̄d
sic veniet oculis peccatorū? Ipsa erit veritas: sz non ipa erit
securitas. Dies erit tremēdi iudicij: descensus angelorū: re-
surrectio mortuorū. Ascendent angeli et quodā digito tube
sonātis tāgent sepulchra terre tremētis vt pignora restituāt
throno igneo iudicātis. Ascendāt angeli ad sepulchra pphe
tarū et ipōrum apl̄orū oīmq̄ sctorū: z dicēt eis. Ecce est q̄ sic
iterū redit quō ascēdit. Nos dixim⁹: qz sic veniet quō eum
vidistis euntē in celū: q̄ deduristis euntē: suscipite redeuntē
Ista allocutio non ē lingua xp septuaginta: sz parenter nubes
dicunf pluuiales vt occurrāt in rore z refrigerosa amenitate
q̄ conscientie nō cōtinēt questionē. Petam⁹ ergo a dño deo
nostro vt sicut hodie ascēsionis celebr̄amus tps et diem: ita
reuertēt̄ mereamur matutinā suscipere pietatē: vt dicam⁹
Pō. v. ei. Mane adorabo dñe: mane astabo tibi et contēplabor te.

¶ In vigilia Pētecostes: de expositione Symboli. Sermo. j. In quo ostēdit modum quo apostoli symbolum ediderunt: et quid sit fides latissime declarat.

Sermo clxxxj. A Prefatio.

NOtum est dilectissimi charitati vre q̄ milites scti
bñficia tpalia a tēpore alio⁹ dñis accepturi: pri⁹ sa-
cramētis militarib⁹ obligank: z dñis suis fidem se
seruaturos pfitēf. Quātomagis ergo eterno regi
militaturi z eterna p̄mia percepturi: debēt sacramēntis cele-
stibus obligari: z fidē per quā ei placituri sunt publice profi-
teri. Dicit enim apl̄s. Sine fide impossibile est placere deo. Heb. xi.
Hanc in cordibus nr̄is agnoscit qui scrutatur renes z corda Pō. vij.
Sed ꝓpter cōseruādā ecclie vnitatē dispēsationi hui⁹ tpis
cū fide cordis necessaria ē oris pfessio. Quia corde creditur Roma. x.
ad iusticiā: ore aūt cōfessio fit ad salutē: non tm̄ predicatorū:
sed etiā auditorū. Non enī aliter frater de fratre sentiret: nec
pax ecclie seruaret: nec alīū docere aut ab alto discere saluti
necessaria posset: nisi qō i corde habet: signis vocū tāq̄ suis
vehiculis ad corda aliorū transmitteret. Est ḡ fides z corde
seruāda et ore pmēda. Fides nāq̄ oīm bonor̄ ē fundamētū
et hūane salutis initiū. Sine hac nemo ad nūerū filiorū dei
poterit puenire: et sine ipa in seculo nec iustificatiōis cōsecūt
gram: nec in futuro vitam possidebit eternā. Et si q̄s nō am-
bulauerit p fidē non pueniet ad speciē. Hoc attēdētes sancti
apli: certā regulā fidei tradiderūt: quā fm nūerū apl̄icū duo-
decim sentētijs ꝓprehensam: symbolū vocauerūt: per quam
credētes catholicā tenerēt vnitatē: et p quam hereticam cō-
uincerēt prauitatē. Symbolū ḡ tali rōne institutū maiores B
nr̄i dixerunt. Tradūt enī q̄ post ascensionē dñi et saluatoris
nr̄i ad patrē: cū p aduentū spūscti discipuli ei⁹ inflāmati lin
guis oīm loquerent ad singulas quasq̄ nationes: vt dei xp̄bū
predicarēt ituri ac discessuri ab inuicē normā pri⁹ sibi future
predicationis i cōe statuerūt: ne localiter ab inuicē discedē-
tes: diuersum vel dissonū p̄dicarēt his q̄ ad fidē xpi inuita-
bātur. Oēs igit̄ in vnū positi et spūscto repleti breue fūt pre-
dicationis indiciū cōferēdo i vnū qō sentiebat vnusq̄sq̄ cō-
putabat: atq̄ hāc ita credētib⁹ dandā eē regulā instituerunt
Symbolū breue ē xp̄bis: sz magnū est sacramētis. Quicquid
enī prefiguratū ēi patriarchis: q̄cq̄d denūciatū i scripturis
quicq̄d predictū est in pp̄his: vel deo ingenito: vel ex deo in
deū nato: vel de spūscto: vel de suscipiēdo oī sacramento: vel
de morte dñi resurrectiōisq̄ eiusq̄ mysterio: totū breuiter B
symbolū cōtinet et cōtinendo hz z cōfitēdo. Discat ergo q̄sq̄
fidem apostolicā pfessus pora gestātium in baptismo: cum
ad annos intellectibiles venerit. Jam ad istius symboli pro
fessionis sacramentum textūq̄ qō in hunc modum incipit. C

CRedo in deum patrē omnipotentē. ꝛc. In pmis Capi. j.
dilectissimi q̄lis sermo sit i symboli capite diligē
ter attēdite. Ergo i primo hz credo. Vide q̄ dñs
nr̄ nō nos iubet discutere diuīa iudicia sz credere
nec rōnē reqrere: sz fidē simpliciter z immobiliter exhibere.
Non dicit credo deū: vel credo deo: q̄uis et hec saluti neces
saria sint. Aliud enī est credere illi: aliō credere illū: aliō cre-
dere in illū. Credere illi ē credere vera eē q̄ loquit̄. Credere
illū: credere q: ipe est deus. Credere i illū: diligere illū. Cre-
dere vera eē q̄ loquit̄: multi z mali possunt. Credūt enim esse
vera z nolunt ea facere sua: qz ad B pedū pigri sunt. Credere
aūt ipm eē deū: B et demones possunt. Credere vero in deū:
soli nouerūt q̄ diligunt illū: q̄ non solū noīe xpiani sunt: sed et
factis z vita: qz sine dilectione fides inanis ē. Cū dilectione
fides xpiani: sine dilectione fides demonis. Qui ḡ nō volūt
credere xpm: adhuc nec demones imitank. Jam credit xpm
sed odit xpm: habet ꝓfessionē fidei i timore pene: nō i amore
corone. Nā z illi puniri timebāt. Denīq̄ btūs petrus cū dño
cōfitēs diceret. Tu es xp̄s filius dei viui: eadē pene xp̄bā q̄ z Mat. xvj.
demones ꝓferre videnf ex ore: sed illor confessio qz cū odio
plata ē: xpi merito dānata ē. Illius qz ex interna dilectione
ꝓcessit: eterna btitudine remūnerata ē. Nos ḡ q̄ adoptio- Ro. viij.
nem gre filij dei sum⁹ dicēdo. Credo in deū patrē oipotentē
hoc ē sic ei credam⁹ vt ei p dilectionē adheream⁹. In deum
patrē oipotentē. Aduertite q̄ cū dei pris nomē in cōfessione
cōiungit: ostendit q̄ nō ante de⁹ eē cepit et post ea pr̄: sz sine vllo
initio z deus semp et pr̄ est. Patrē aūt cū audis: agnosce q̄
habeat filiū verac̄ genitū: quō possesso: br̄ q̄ aliq̄d possidet
z dñs qui alicui dñaf. Deus ḡ pr̄ secreti sacramēti vocabulū
est: cuius vere filius ē xp̄bū. Nec querat quō genuit filiū: qō
z angeli nesciūt: pp̄his ē incognitū. Vñ illō dictum ē. Gnia- Esa. liij.
tionē eius q̄s enarrabit? Nec a nobis discutiēdus ē deus sz
credēdus. Sz vt breuiter dicam⁹ sufficit nob scire q: genuit
lux splēdorē. Oipotētē vero ideo dicit: qz oꝑs ē: cui nihil im
possibile ē: q̄ celū et terrā: mare: hoīes: atq̄ oia alia z repti-
lia nō aliquo opis actu sed solo xp̄bo impio creauit. Et iō non
nobis veniat i cogitationē quō B aut illud potuit fieri q̄ oīpo

rentem p̃cecemur cõfiteri. Et in iesum xp̃m filiũ ei⁹ vnicum dñm nostrũ. Aduertite quõ in patrẽ: sicet in filiũ credendũ ẽ

D Capi.ij. Et q; cũ patre eq̃lis est maiestate: tm̃ ipsi quãtũ et pr̃i honoris nos debere nouimus et seruitutis obsequiũ. Jesus autẽ saluator interpretat. Jesus aũt ỽ qõ saluet populũ. Christ⁹ a chrismate ỽ: q; sicut antiqui reges oleo sacro pfundebant ita dñs nr̃ iesus xp̃s spũsct̃i infusione repletus ẽ. Unicus iõ q; nec cõparationẽ recipit cũ creaturis: nec similitudinẽ: q; oĩm rerũ summus ipe creator ẽ. Hoies aũt filij dei vocantur p gratiã: ille solus filius genitus p naturã. Ostendũt ista i eũ ture credendũ esse: qui ꝓpter hoc qõ eq̃lis pr̃i ẽ saluator nr̃ ẽ redimẽs nos: et xp̃s ẽ rex regẽs nos: et vnic⁹ dñs nr̃ spoliato

Luce.j. antiquo hoste singulari dñio suo asciscẽs nos. Qui cõceptus est despũsctõ: id ẽ cuius cõceptiõis sol⁹ auctor fuit spũsctus Sicut enim vermis calefaciẽte sole de puro limo formatur: sic spũsctõ illustrãte et sanctificãte cor̃ ẋginis: caro xp̃i de sola carne ẋginis nulla semẽtiua carnis origine operãte cõce-

Pſ̃. xxj. pta ẽ. Unde se vermi cõparãs: p psalmistã dic̃. Ego sum ver

Luce.ij. mis et non hõ: id est nõ cõceptus more hũano. Natus ex maria ẋgine. Qui veniebat inueteratã pctis hoĩm renouare naturam: nouã legẽ voluit habere nascẽdi. Unigenitus igitur dei factus ẽ hoĩs filius: vt q; creator mũdi erat: fieret t redẽptor. Quod vero maiestatis de⁹ de maria incarnatus ẽ: nõ ẽ sordidatus nascẽdo de ẋgine: qui non fuit pollutus hominẽ condẽs exp̃uluere. Deniq; sol aut ignis si lutũ tangat: qõ tetigerit purgat: t se tñ non inquinat. Nec fuit deo iniuria causa miẽ: neq; sit incredibile qõ ipe natus de ẋgine: q; adã de virgineo p̃uluere t primã mulierẽ potuit de costa formare. De⁹ filiũ suũ quẽ solũ de cor̃de suo eq̃lem sibi genitũ tanq; seipm diligebat: ipm dedit marie vt naturaliter esset vnus idemq; cõmunis filius dei t marie. Dis natura a deo creata ẽ: et de⁹ est ex maria natus. Deus oĩa creauit: t maria deũ generauit Deus q; oĩa fecit: ipe se ex maria fecit: et sic oĩa q̃fecerat refecit. Qui potuit omĩa de nihilo facere: noluit ea violata sine

E Ca.iij. maria reficere. Passus sub põtio pylato: crucifixus: mortuꝰ sepultus. Iste pylatus iudex erat in illo tpe ab imperatore positus in iudea: sub quo dñs passus ẽ. Cuius mẽtio adtpis significationẽ nõ ad psone illi⁹ pertinet dignitatẽ. Crucifix⁹ Hunc multa ꝓphe p̃dixerũt: q̃liter crucifixus i cruce in cõspectu populi maligni manibus extensis pependerit. Tñ vt breuiter dicatur: i cruce suspẽsus est: vt nos a dãnatiõe ligni vetiti dissolueret: t a morte liberaret. Sz querit q̃d sit crucis significatio: t quare dñs in patibulo se pati elegerit? Ad qõ tripartita ratio reddit. Prima vt xp̃s p reatu mũdi redemptio daret: t antiquus hostis velut hamo crucis caperet: sez vt q̃nos absorbuerat euomeret: non potẽtia vict⁹ sed iustic̃ia Scõa causa ẽ: vt secutoribus hoĩbus vite magisteriũ p̃beret. Ad hoc enim ascendit in crucẽ vt nobis passionis t resurrectionis p̃beret exemplũ. Tertia causa est suscepte crucis

j. Cor.j. vt supbia scl̃i t inflata sapiẽtia: p crucis stultã (vt putat) p̃dicationẽ: hũliata cor̃ueret: t sciret id qõ stultũ ẽ dei sapiẽtius esse hoĩbus. Sed adhuc vidẽdũ est: q̃re dñs tale genus mortis elegerit. Legimus enim in euãgelio qũ pharisei vo-

Luce.iiij. luerunt eũ p̃cipitare de mõte. At ille trãsiẽs: p mediũ illoꝝ

Jobã. viij ibat. Alibi quoq; legim⁹ q; iudei tulerũt lapides vt iacerent in eũ: ipse vero absc̃odit se: t exiuit de templo. Quare noluit dñs p̃cipitari: aut lapidari: vel etiã gladio trucari? Utiq; causam̃ fecit. Mors enim xp̃i signũ est nr̃e salutis Noluit ergo lapidari aut etiã gladio pcuti: q; videlicet nos semp nobiscũ lapides aut ferrũ ferre nõ possumus quib⁹ defendamur: elegit vero crucẽ: q̃leui motu man⁹ exponik: q; et cõtra inimici versutias munimur. Hoc enĩ signo crucis cõsecratur cor̃p⁹ dñicũ: sanctificatur fons baptismatis: initiant etiã p̃sbyteri t ceteri gradus ecclesiastici: et oĩa quecunq; sanctificant: hoc signo dñice crucis cũ inuocatione xp̃i nois

F Ca.iiij. consecrant. Nam et ipsa crux magnũ in se mysteriũ continet cui⁹ positio tũc ẽ vt superior pars celos petat: inferior terre inhereat: fixa in infernor̃ ima cõtingit: latitudo autem eius partes mũdi appetat. Qua et xp̃s p passionẽ crucis angelis pfudit in celo: quorũ nũerus q; p apostatã angelũ imminutus fuerat: ex animab⁹ fideliũ quotidie adimplek: t nobis q̃ sumus in terra: et illis q̃ propter originale pctm̃ detinebãtur apud inferos: sz t ipis q̃ in diuersis mũdi partib⁹ habitabãt Jacens vero crux quattuor mũdi partes appetit: orientẽ vi delicet t occidentẽ: aquilonẽ et meridiẽ: q; t xp̃s p passionẽ suam̃ dẽs gẽtes ad se trahit: t omĩa sibi subiugauit: iuxta qõ ipse surgẽs a mortuis dicit. Data est mihi oĩs potestas i celo Matth. et i terra. Continet etiã in hac crucis figura alti⁹ sacramẽtũ: xxviij. q; quanto est altius: tanto attendendũ diligẽtius. Intelligit De xbis nãq; in latitudine crucis dilectio p̃cipue: q̃ non tantũ vsq; ad apli. Ser. amicos: sed etiam extendẽda est vsq; ad diligẽdos inimicos vij.b. In Intelligitur quoq; in eiusdẽ longitudine lõga et perseuerãs li.l.homc. labor ũ et p̃secutionũ sustinẽtia: quã patienter ferre debet ad iij. patriã suspirãs nr̃a peregrinatio: tam p̃ dilectione p̃cipue q̃ pro exhibitione oĩm bonor̃ operũ. Figuratur simili rõne in altitudine ei⁹ eminẽtia spei: penetrãs vsq; ad interiora velammis: vbi visione pacis perfruenk q̃ h̃a ciuit⁹ babylonie multipliciter exercẽtur: donec in libertatẽ glorie filiorũ dei a seruitute corruptionis h̃ius liberenk. Attendenda est etiã crucis p̃funditas: q; p̃fundũ ẽ mysteriũ crucis: in q̃ multor̃ qui sapientes dicunk ingenia defecerũt quod h̃ ausi sunt reprehendere q̃ non potuerũt hũana rõne comprehẽdere: videlicet cur verbũ deo patri coeternũ oĩa cõtinẽs: oĩa implẽs in assumpto hoĩe totũ se concluserit: et tñ totum mundũ regere cõplere t cõtinere nõ desierit. Nulla ergo sit nobis de cruce xp̃i cõfusio: q; habemus de eius passiõe victoriã. Sicut enĩ B semp̃iternus dei filius non sibi sz nobis natus: ita immacula Capi.v. tus dei agn⁹ nõ sibi sz nobis passus ẽ. Quis aũt nõ mirificũ aduertat esse mysteriũ vbi ipse hõ p̃dicat qui deus ẽ: et vbi idẽ dñs annũciat q̃ ascribit crucifix⁹? Nec incogitata et qõ peremptus ẽ: aut imp̃ouisa res accidit q; diuinitatis sue cõsilio idcirco suscepit hoĩem vt p hoĩe posset occidi. Supplicium aũt crucis elegit: vt sublimior̃ victoriaz pararet pena deterior: et q; vniuersitatis bono patiebat: q̃si i cõspectu mũdi in altũ sublatus occũberet: simul vt q; crucifixum videbãt mirabilia cernerẽt crucifixi. Nam satis abundeq; gloriã patientis ostẽdit repẽtina solis obscuritas: tremor terrarum: saxorum diuisio: resurrectio mortuorũ. Illud aũt quãti ẽ testi Lu.xxiij. monij q; etiã pariter crucifixus latro memoriã sui i celesti regno fieri a sorte supplicij p̃cabak. Hinc ẽ charissimi q; illusiones t p̃obra q̃ ptulit xp̃s: crucem mortẽq; eius nõ suspirijs ingemiscimus: sz continuis celebram⁹ laudibus. Mortuus. Mors dñi nr̃i iesu xp̃i non fuit in aĩa: sed in sola carne: mors vero nr̃a nõ solũ in carne sz etiã in aĩa. Jn aĩa ꝓpter pctm̃: in carne ꝓpter penã pcti. Ille vero q; pctm̃ nõ fecit: nec habuit j. Petri.iij. in aĩa: nõ est mortuus nisi carne tm̃: t hoc p similitudinẽ carnis pcti quã de adã traxit. Igitur simpla ei⁹ mors pfuit duple morti nr̃e: t simpla ei⁹ resurrectio: resurrectioni anime et corporis. Resurrectio quippe eius duas mortes nr̃as soluit t duas resurrectiones nr̃as formauit. Nec immerito vno die t duabus noctib⁹ tacuit in sepulchro: q; videlicet lucem sue simple mortis: tenebris nr̃e duple mortis adiũxit Venit enĩ ad nos q̃ in morte carnis et spũs detinebamur: et suam vnam mortẽ carnis detulit: duasq; nr̃as soluit. Si enĩ ipe vtramq; suscip̃eret: a nulla nos liberaret. Sepultus ẽ: vt ad cõsolatio D nem sepultor̃ bñdictionẽ corporis ei⁹ t terra susciperet. In- Capi.vj. firma incarnati verbi cõmemorank: de q̃bus apl̃s dicit. Qõ j. Cor.j. infirmũ est dei: fortius ẽ hoĩb⁹. Natus ẽ ex ẋgine: vt nos na Luce.ij. sceremur ex ecclesie ẋginis vtero. Tẽtatus ẽ: vt a tentatiõe Mat.iiij. liberaret. Tẽtus: vt dimitteremur. Ligatus: vt nos a nodo Mat.xxvj maledictiõis absolueremur. Illusus ẽ: vt nos ab illusionib⁹ demonũ liberaret. Denũdatus ẽ: vt nos redimeret. Hũiliatus ẽ: vt nos exaltaret. Captus ẽ: vt nos a captiuitate demonum auferret. Spoliatus ẽ vt nuditas p̃mi hoĩs p quã mors ingressa est tegeretur. Spinis coronatus ẽ: vt nos liberaret a spinis pctorũ: vel potius vt mõstraret se cũ eis coronandũ illoꝝ caput t coronã ecclesie futuros: q̃ spinosi erãt amãdo vitia. Aceto ẽ potatus: vt nos inebriaret dulcedine celestis desiderij t eterni gaudij. Postremo in altare crucis sacrificatus est: vt totius mundi peccata deleret. Mortuus est: vt mortis captiuaret imperiũ. Sepultus ẽ: vt sepulture sctorũz bñdiceret: et vt nos sibi vitijs t cõcupiscẽtijs sepeliret. Hec ergo infirmitas xp̃i superauit oĩm infirmitatẽ mũdi. Descẽ- J dit ad inferna: vt adã p̃toplastũ: t patriarchas: t ꝓphetas Ca. vij. oẽsq; iustos qui p originali pctõ ibidẽ detinebank liberaret t vt de vinculis pcti absolutos de eadẽ captiuitate t inferni loco: suo sanguine redẽptos ad supernaz patriã: t ad ꝑpetue vite gaudia reuocaret. Reliqui qui supra originale peccatũ

Annotatio principalē culpam cōmiserūt (vt asserit scriptura) in penali numeralis tartaro remāserūt: sicut in psona xpi dictū est per ppheam. ozdinis ser monū huius operis

Ero mors tua o mors: id ē morte sua xps hūani generis inimicā mortē interfecit: et vitā dedit. Ero morsus tu⁹ inferne Partim momordit infernū p parte eorū q̄s liberauit: partē reliquit p parte eorū qui p principalibus criminibus i tormentis remanserūt. Tertia die resurrexit a mortuis. Si credidisti de xpo quod dedecoris ē: crede quod gloriē ē. Si credidisti qō mortis ē: credo qō vite ē. Sicut enī in passiōe mysteriū pietatis ē: ita in resurrectione operatio potestatis: vt ipse ait. Potestatem habeo ponendi aiam meā: et iterum sumendi eā. Ascendit ad celos: id est cōditionem nature nostre quam ex hoīe matre natus assumpsit: super celos in dextera dei patris collocauit. Ascēdam⁹ t nos cū xpo interim corde vt cū dies eius p̄missus aduenerit sequamur t corpe. Scire tñ debemus fratres: q̄ cum xpo non ascendit supbia: nō auricia: nō luxuria: nullum vitiū nr̄m ascēdit cū medico nostro Jdeo si post medicū desideramus ascēdere: debemus vitia vel pcta deponere. Oēs enim quasi quibusdā cōpedib⁹ nos p̄emūt et peccatorum rhetibus nos ligare contēdūt: et ideo cū dei adiutorio: fm quod ait p̄ salmista. Dirūpamus vincula eorū: vt securi possimus dicere dño. Dirupisti vincula mea: tibi sacrificabo hostiā laudis. Sedet ad dexterā dei p̄is oīpotentis. Sedere iudicantis est. Et quia redēptor nr̄ assumptus in celū: et nunc oīa iudicat: et ad extremū iudex omniū veniet: sedere describitur. Jnde venturus iudicare viuos et mortuos. Jn ipo corpe venturus est ad iudiciū: in q̄ ascēdit ad celū: xpianos iudicaturus et paganos: iustos et pctōres: fideles t impios. Omēs enī (vt ait ap̄s) astabimus ante tribunal xpi: vt referat vnusquisq̄ p̄opria corpis sui, put gessit siue bonū siue malū. Quam rem etiam dñs in euāgelio denūciat dicēs. Filius hoīs venturus est in gloria sua cū angelis suis: et tunc reddet vnicuiq̄ fm opera sua. Diligenter queso attendite fratres: et mecū pariter expauescite: quia nō dixit vt reddat vnicuiq̄ fm mīam suam: sed fm opera Hic enī est misericors: ibi iustus. Nam quod nō statim i pctōres vindicat: patientia est nō negligētia. Non ille potentiam perdidit sed nos ad penitentiā reseruauit. Unde valde timendum est ne quāto diutius spectat vt corrigamur: tāto grauius vindicet si emendari noluerimus. Scire t intelligere debem⁹ fratres charissimi: nihil esse nobis salubrius q̄ vt dānatis oīm p̄sentiū rerum voluptatibus: id potius cogitemus q̄ri mus de hoc seculo trāsituri: vel q̄ tabernaculū corporis vltimo die superueniente deposituri: t iterū illōr resurrectiōis tpe recepturi: vt cū eodē recipiam⁹ p̄out gessimus: siue bonum siue malū. Et ideo rogo fratres vt quotidie cogitemus quales erimus in die iudicij purissimis angelorū cōspectib⁹ offerēdi: t eterno iudici rationē de libris cōsciētie reddituri remotis oībus p̄obationibus. Certū est in die illa ipm ante se hoīem constituendū: et ipsam sibi vitam in corde speculo demonstrandā: et testes cōtra eā non defore aliq̄ sed intus deipsa aīa p̄ferēdos. Adijcienda erūt nō aliqua pergrina sed nimiū notate testimonia: id est opa sua. Ordinabūtur ante infelicem aiam pctā vel crimina sua: vt eam t cōuincat p̄batio: et confundat agnitio: fm illud quod scriptū est. Arguā te et statuam cōtra faciem tuā. Quicunq̄ semodo dū licet emēdare neglexerit: ante illū celestē populū primū excepturus erit de cōfusione suppliciū: et aīa q̄ modo p penitentiā cōpēdiosam transactas peccatorū suorum putredines curare dissimulat: ante illud tribunal metuendū sine vllo remedio in perpetuo tartaro manebit. Que cū ita sint: bene nobiscū ageretur: si iam nūc sic peniteremus super malis nostris quomō tunc sine vllo remedio penitebimus: si feditates t cōfusiōes nostras quemadmodū tunc visuri sumus: sic iam eas nūc videre et horrere possemus. Osi iam nūc faciē peccatricis aīe liceret oculis corporis intueri: et cōscientie nostre vultum in oculo⁹ p̄sentiam permitteremur adducere: quod si liceret: nec dici pōt quāto studio: quāto metu: vrgeremur fedata cōponere: maculata tergere: vulnerata curare Jdeoq̄ quia nō possumus oculis corporis: inspiciamus nos inquantū possumus oculis cordis: et vnusquisq̄ conscientiā suam ante conspectū interioris hoīs cōstituat: ipsi nosmet ipos castigem⁹: ipsi nobiscū ratione de quotidiana q̄uersatione faciam⁹: ipi nos accusemus quotidie iudici nostro: et dū in carne sumus: cōtra ipsam carnem auxiliante dño quotidie dimicem⁹. Qō qui fecerit: ab auditu malo liberabitur. Qui autem contēnit: quid faciet in illo metuendo iudicij die: cum tremēte mūdo dñs p̄cinentibus angelorū buccinis in illo maiestatis sue throno circūdatus celestis militie luce p̄sederit: ibiq̄ de terre gremio et antiquo puluere suscitato hūano genere: astāte testimonio cōscientie singulor⁹: positis in cōspectu pctōrum penis iustorumq̄ p̄emijs: rationē vite ceperit postulare: et plus iam iustus q̄ misericors severitate iudicis cōtēpte mie reos ceperit accusare et dicere. Ego te hō de limo manibus meis feci: ego terrenis artub⁹ infudi spm̄: ego tibi imaginē nostram similitudinēq̄ conferre dignatus sum: ego te inter paradisi delitias collocaui: tu vitalia mandata cōtemnens: deceptorē sequi q̄ deū maluisti. Cū expulsus de paradiso iure peccati mortis vinculis tenereris: ✠ginalē vterū sine dispēdio virginitatis pariēdus introiui. Jn p̄sepio expositus: t pannis obuolutus iacui: infantie cōtumelias hūanosq̄ dolores quib⁹ tibi similis fierē: ad hoc scilicet vt te mihi similem facerē ptuli: irridentiū palmas et sputa suscepi: acetū cū felle bibi: flagellis cesus: vepribus coronatus: cruci affixus: vulnere perfossus: vt tu eriperēris morti: aīam i tormētis dimisi. En clauorū vestigia quib⁹ affixus pepēdi: en p̄foffum vulneribus latus. Suscepi dolores tuos: vt tibi gloriā darē: suscepi mortem tuā vt in eternū viueres. Conditus iacui in sepulchro: vt tu regnares in celo. Cur qō p te ptuli pdidisti? Cur ingrate redēptionis tue munera renūciasti? Nō te ego de morte tua quero: redde mihi vitā tuā p̄ qua meam dedi. Redde mihi vitā tuā: quā vulneribus pctōrū indesinenter occidis. Cur habitaculū qō mihi in te sacrauerā: luxurie sordibus polluisti. Cur corp⁹ meū illecebrārū turpitudine maculasti? Cur me grauiore criminū tuorū cruce: q̄ illa in qua quondā pependerē afflixisti? Grauior enī apud me pctōrum tuorū crux ē in q̄ inuitus pendo: q̄ illa in q̄ tui miser⁹ mortē tuā occisurus ascēdi. Cū essem impassibilis p te pati dignatus sum: sed tu despexisti in hoīe deum: in infirmo salutem: t quia post oīa mala tua ad medicamēta penitentie cōfugere noluisti: ab audito malo nō mereberis liberari. Qui tūcerit stridor dētium: cū sanctorum multitudine ad dexterā regis et ad gloriā segregata: peccati popul⁹ in p̄fundo tartari sine vlla miserationis ac venie spe demersus: excludi se tenebris suis a beata sanctorū luce viderit: et in p̄fundi sinū sine fine descendēs vrgēte os suū puteo eterna supplicia et perpetuam mortem nō morituros aspexerit? Frustra aūt a paupere quē in hac vita despexit miam p̄ostulabit: frustra extremū lazari digitū q̄ ardēs refrigeretur ardentib⁹ labijs rogabit apponi Qz vellet miser cū pauperum gloriā viderit duris quondā paupertatis subiacuisse laboribus: et illa vita q̄ cū vita mozeretur mala potasse: ne ad illa eterna mererentur supplicia peruenire. Ut ergo tam dura et tā terribilia ante illud tribunal eterni iudicis nō mereamur audire: dū adhuc licet et cū dei adiutorio in potestate nr̄a est: cōsideremus cōscientias nr̄as: et si aliqua crimina vel pctā capitalia: necdum elemosynis t oīonibus purgata nobis adhuc dīari cognoscimus: portus penitētie deuictis peccatorū fluctibus xpo iuuāte festinem⁹ intrare. Et si quid in nauicula aīe nr̄e multis tempestatibus pctōrū fluctibus: aut p superbiā fractū: aut p auariciā ruptū aut p luxuriā resolutum esse cognoscim⁹: cōponere vel reparare bonis operib⁹ festinemus. Studeamus iugiter vitiorū exhaurire sentinā. Non enī nocēt pcta p̄terita: si nō placēt p̄sentia. Sicut enim nulli iustorū sufficit iusticia sua si non p̄seuerauerit vsq̄ in finē: ita nulli pctōr nocere poterit iniquitas sua si ante q̄ de corpe isto discedat ad elemosynarum remedia vel ad penitētie medicamēta p̄fugerit. Sed q̄ q̄n vel qua hora de hoc seculo rapiamur scire nō possum⁹: sine vlla dilatione vel mora de sinistra fugere festinem⁹ ad dexteram. Nō sanitati: nō etati credēdum ē. Non i remediū salutis sue semp finis tardādus ē: q̄ vite sue semp incertus ē: quia q̄nos securos facit dicēdo. Peccator in q̄ die cōuersus fuerit: oēs iniquitates illi⁹ obliuiōi tradūt: ipe nos etiā cautos ē volunt dicēs. Nolite tardare cōuerti ad dñm ne differat⁹ de die in diē Conuertamur ergo ad meliora: dū in nr̄a sint ptā remedia Hic extinguamus mortē moriendo peccatis: hic viam vite meritis acquiramus. Hec ergo fratres dilectissimi sapiēter ac fideliter cogitātes: ad penitētie remedia cōfugere festine

Wat.xxij. Joh̄.x. War.xvj. Act.j. Pō.ij. Pō.cxv. R La.viij. ij.Cor.v. Wat.xvj. Pō.xlix. L La.ix. Wat.xxv. Pō.lxviij Luce.xvj. W La.x. Ezeh.iij. et.xxxiij. Ecci.v.

mus: et p castitatem vel hūilitatē: per opera iusticie ac mie
eterna nobis apud deū cōparemus. Sed vt ad id rede amus
R vnde digressi sumus: sequitur in hoc sancto symbolo. Credo
Ca.xj. in spm̄ sanctum. Aduertite q̄ sicut in patrē: ita et in filiū: et in
spiritū sctm̄ sit credēdū. Nam q̄ vel in vnā de trinitate psonā
non crediderit: in duabus illi credidisse non pderit. Fides
nāq̄ catholica hec est: vt vnū deum in trinitate: et trinitatem
in vnitate veneremur: credamus et colamus et confiteamur.
Et in hac trinitate nihil prius aut posteri⁹: quia sicut nunq̄
pater sine filio: nec filius sine patre: sic et nunq̄ fuit pr̄ et fili⁹
sine spūsancto. Coeterna ergo est sancta trinitas: et inseparabilis vnitas: sine initio et sine fine. Nihil maius aut minus.
Equalitatem psonarum dicit: q̄ sancta trinitas equalis est:
Roma.j. et vna est deitas: aplo dicēte atq̄ docēte. Per ea q̄ facta sunt
intellecta conspiciunt: et p creaturam creatoꝛ intelligit fm
has cōparationes et alias q̄q̄ plures. Sol: candoꝛ: et caloꝛ: et
tria sunt vocabula: et tria vnū. Quod cādet hoc calet: et quod
calet hoc cādet: tria hec vocabula: res vna cognoscit. Ita pr̄
et filius et spūssanctus tres psone in deitate vnū sunt et indiuidua vnitas recte creditur. Itē de terrenis: vena: fons: fluuius: tria hec vocabula: et tria vnū in sua natura: ita triū personarū patris et filij et spiritussancti substantia et deitas vnū
est. Neq̄ patris psona neq̄ spiritussancti: sz sola filij suscepit
carnem. Et vt hoc intelligas cōparationibus vtar. Certe vt
intelligas ex creatura creatoꝛē: in aīa est et ratio. Et cum sint
vnū: aliud agit aīa: aliud ratio. Anima viuim⁹: rōne sapim⁹
Ita pateret filius et spūssanctus cū sint vna substantia: tota
trinitas operata est hoīem: quem assumpsit nō tota trinitas:
sed sola psona filij. Et licet ipse dei filius deus et homo esset:
homo tm̄ passioni subiacuit. Sicut verbi gratia: videm⁹ aꝛboꝛem splēdoꝛem solis in se habētē. Et cū incidit: videmus
q̄ ictus feriētis ferri splendoꝛē solis excipit priusq̄ ptingat
lignū: sed splēdoꝛ cū ibi sit: non pōt nec incidi nec a dolēte separari. Sic etiā diuinitas nec separari pōt nec incidi. Illud
aūt passioni subiacuit: qđ sicut lignū et ligari possit et teneri.
Igitur si cui patrē et filiū: ita et in spm̄ sctm̄ credere debem⁹
Hec est charissimi inoffensa regula xp̄itatis: vt quoꝛū vnū est
et vnū sunt: a nobis non separenk in terris. Nam sicut diuinitati nihil de creaturis eq̄ri pōt: ita oēm diuisionē et inequalitatem natura diuinitatis excludit. Scōm enim euāgelicam
Johā.xvj. veritatē: sicut filius a patre exiuit: ita et spūssanctus a patre
Johā.xv. p̄cedit: et sicut vnigenitus filius dei ē: ita et spūssanctus dei
exo.xxxiij est: et sicut pater cui vult miserek: et filius cui vult patrem re-
Matth.xj. uelat: ita etiā spūsctūs et inspirare legitur p̄out vult et dona
j.Cor.xij. celestium gratiaꝝ diuidere p̄out vult. Unde bene eiusdem
Esa.xj. spūs gra septiformis a pphā describit: q̄ nimirū et per eius
inspirationem ad requiē peruenik: et in eius plena p̄ceptione
ac visione requies vera possidek. De quo recte p̄mittitur.
Joh.xiiij. Ipse vos docebit oīa: q̄ nisi isdem spūs coꝛdi assit audiētis
ociosus est sermo doctoꝛis. Nemo docēti homini tribuat: qđ
ex oꝛe docentis intelligit: q̄ nisi intus sit q̄ doceat: doctoꝛis
lingua exterius inuacuū laboꝛat. Unde q̄ sine eo nihil boni
agere possumus: ipo opitulante tales nos reddam⁹ ad quos
O spūsctūs aduenire: et in quibus habitare dignek. Sanctam
Ca.xij. ecclesiam catholicā. Sciendū est q̄ ecclesiā credere: nō tm̄ in
ecclesiā credere debem⁹: q̄ ecclia nō deus: sz domus dei est:
Catholicā dicit toto oꝛbe diffusam: q̄ diuersoꝛū hereticoꝛū
eccle iō catholice non dicunk: quis p loca atq̄ p suas quasq̄
puicias cōtinēk. Hec vero a solis oꝛtu vsq̄ ad occasum vni⁹
fidei splēdoꝛe diffundit. Nulle sūt maioꝛes diuitie: nulli thesauri: nulli honoꝛes: nulla huius mūdi maioꝛ substātia q̄ est
catholica fides: q̄ pctoꝛes hoīes saluat: cecos illuīnat: infirmos curat: cathecuminos baptizat: fideles iustificat: penitētes reparat: iustos augmētat: martyres coꝛonat: clericos oꝛdinat: sacerdotes cōsecrat: regnis celestib⁹ pparat et i eterna
hereditate cū angelis sanctis cōmunicat. Quisq̄s ille ē et qualisq̄ ille ē: xp̄ianus nō est qui in xp̄i ecclesia non est. Sola
quippe ē p quā sacrificiū dīs libēter accipiat: sola q̄ p errantibus fiducialiter intercedat. Unde etiā de agni hostia dīs
Exo.xij. p̄cepit dicēs. In vna domo comedetis: nec efferetis de car-
xxiiij.q.j. nibus eius foras. In vna nāq̄ domo agn⁹ comedit: quia in
q̄ ex sola. vna catholica ecclesia vera hostia redēptoꝛis immolak. De
Wat.vij. cuius carnibus diuina iussio efferri foras p̄hibet: quia dari
sctīs carnibus vetat. Sola est in qua opus bonū fructuose per

agitur: vnde mercedem denarij non nisi qui intra vineam la Wat.xx.
boꝛauerāt acceperūt. Sola ē que intra se positos valida charitatis cōpage custodit. Unde et aqua diluuij arcam q̄dē ad Gen.vij.
sublimioꝛa sustulit: oēs aūt quos extra archā inuenit extinxit. Sola est in q̄ mysteria superna veraciter contemplemur.
Unde ad moysen dīs dicit. Est loc⁹ apud me: et stabis supra exo.xxxiij
petrā. Et paulo post. Tollā manū meā et videbis posteriora
mea. Quia enīz ex sola catholica ecclesia veritas cōspicitur: xxiiij.q.j.
apō se esse locū dīs p̄hibet de quo videak. In petra moyses q̄ ex sola.
ponitur vt dei speciem cōtemplek: quia nisi quis fidei soliditatē tenuerit: diuinā p̄sentiā nō agnoscit. Auelle inquit radium solis a coꝛpe: diuisionem lucis vnitas nō capit. Frāge
ramū ab aꝛboꝛe: fractus germinare nō poterit. A fōte p̄cide riuum: p̄cisus arescit. In his Cypriani verbis intelligimus lucē non capere diuisionē: nisi in sanctis regno dei p̄destinatis: qui diuidi ab eccl̄ia nullo modo possunt: et nō germinare ramū fractū salutis eterne germine accipimus. Ariditatem vero riui a fonte p̄cisi: i eo q̄ spūsancto vacuank q̄
ab vnitate separank: agnoscimus. Sanctoꝛū communionem P
id est cū illis sctis q̄ in hac quā suscepimus fide defuncti sunt Ca.xiij.
societate et spei cōmunione teneamur. Si igitur cū sanctis in
eterna vita cōmunionē habere volumus: de imitatione eoꝝ
cogitemus. Debēt enim in nobis aliq̄d recognoscere de suis
xtuīb⁹: vt p nobis dignenk dīo supplicare. Si enī toꝛmēta
q̄ sancti pertulerūt ferre nō possumus: vel cōtra malas cōcupiscētias ipsis intercedētibus repugnem⁹. Nam nec abraā
nec ysaac nec iacob occisi sunt: et tñ fidei et iusticie meritis honoꝛati inter patriarchas p̄imi esse meruerūt. Ad quoꝛū conuiuium cōgregatur: quisq̄s fidelis et iust⁹ et laudabilis inuenitur. Uñ et nos fratres charissimi etiā si nil tale ppetiamur
si nō vincula: non verbera: non carceres: nō supplicia coꝛpis
alia: nullam hoīm psecutionem ꝓpter iusticiā toleramus: societatem tñ sanctoꝛū obtinere valebimus: si castigare coꝛp⁹
nr̄m et seruituti subijcere curam⁹: si in spū hūilitatis et inaīa
cōtrita dīo supplicare assuescimus: si illatas a ꝓximo cōtumelias placida mente suscipere satagimus: si et eos qui nos
odio habēt q̄ iniurias nobis inferūt: diligere: his bñfacere:
et p̄ horum vita et salute gaudeamus exoꝛare: si cū xtute
patientie bonoꝝ quoq̄ operū fructib⁹ adoꝛnari cōtendim⁹.
Taliter eteni cōuersantib⁹ nobis: et coꝛpa nostra: iuxta apli Roma.xij
vocem: hostia viuentē: sanctā: deo placentē exhibentibus
celesti dignatiōe donabimur: vt ꝓmuni cū eis q̄ membra sua
in moꝛtem ꝓ dīo dederūt gloria remuneremur: q̄ sicut moꝛs
illoꝛū: sic et vita nr̄a p̄ciosa sit in conspectu dīi: vi ruptis q̄ Ps.cxv.
vinculis carnis et ipsi atria superne ciuitatis intrare atq̄ inter choꝛos beatoꝛū martyrū vota gratiarū redēptoꝛi nostro
reddere merebimur. Hec sunt vestigia q̄ nobis sancti quiq̄
reuertentes in patriā reliquerūt: vt illoꝛū semitis inhērētes
sequeremur ad gaudia. Cur non ꝓperamus et currimus: vt
patriam nostrā videre possimus? Magnus illic charoꝛū numerus expectat: parentū: fratrum: filioꝛū frequens nos et copiosa turba desiderat: iā de sua incolumitate secura: adhuc
de nostra salute sollicita. Ad eoꝛū cōplexū et cōspectū venire
quanta illis et nobis in cōmune leticia ē? Illic aplōꝝ gloriosus choꝛus. Illic pphetaꝝ exultantiū nūerus insignis. Ibi
martyꝝ ppls immumerabilis ob certaminū victoriā coꝛonak
Illic clarissima xp̄ginū turba letak: illic etiā cōfessoꝛum fortitudo laudak: Sed etiā illoꝛū remuneratio censek: qui p̄cepta
dīnica ꝓfuātes: ad celestes thesauros terrena patrimonia trāstulerūt. Que aūt lingua dicere: vel quis intellectus capere
sufficit illa supne ciuitatis quāta sint gaudia: angelorū choris interesse cū beatissimis spiritib⁹: glorie cōditoꝛis assistere: p̄sentem dei vultū cernere: incircūscriptū lumē videre:
nullo moꝛtis metu affici: incoꝛruptiōis ppetue munere letari? Ad hos electos dei auida cupiditate p̄operemus: vt cuz
his cito esse: et cito nos ad xp̄m cōuenire cōtingat: ad eū quē
huius itineris ducē habeamus salutis auctoꝛē: lucis p̄incipem: leticie largitoꝛē. Remissionē pctoꝛū. Credenda ē p̄ci- O
pue fratres pctoꝛū remissio: q̄ hoc vnū remediū est: quod Ca.xiiij.
hoīz gen⁹ a sentētia ppetue moꝛtis absoluat. Idcirco vnigenitus altissimi dignatus est carnē assumere: cōtētus ē cruce.
vt te q̄ crimia tua euadere nō poteras: indulgētia faceret innocentē. Ideo immaculatus occisus est agnus: vt et⁹ cruoꝛe
humani generis macula tergeret. Miroꝛ aūt quosdā sic ob-

Annotatio stinatos esse vt vandã non putent lapsis penitẽtiam: aut pe-
numeralis nitentibus existimẽt veniam denegandã: cũ scriptũ sit. We-
ozdinis ser mento vnde exciderís et age penitentiã: et fac prioza opera.
monũ hu- Vtiq; et vz: quem cõstet excidisse: et quem dñs hortat p opa
ius operis rursus exurgere: quia scriptũ ẽ. Elemosyna a morte liberat.
Tobie.iiij Et non vtiq; ab illa morte quam semel xpi sanguis extixit et
aqua nos salutaris baptismi ꝛ redemptoris nr̃i gr̃a liberauit
sed ab ea q̃ per delicta postmodũ scripsit. Mã cũ scriptuz sit.
Sapiẽ.j. Dñs mortem nõ fecit: nec letatur in perditione viuoꝝ: vtiq;
q̃ neminem vult perire: cupit pctores penitẽtiam agere: et p
penitentiã denuo ad vitã redire. Ideo ꝛ p iohel prophetam
Johel.ij. clamat et dicit. Et nunc dicit dñs deus vester. Reuertimini
ad me ex toto corde vestro: simulq; i ieiunio et fletu ꝛ plãctu:
ꝛ scindite corda vestra ꝛ non vestimẽta vestra: ꝛ reuertimini
ad dñm deum vestrum: q; misericors et pius est et pariens ꝛ
multe miserationis: et q̃ sentẽtiam flectat aduersus maliciam
Mat.vij. irrogatam. Dñs quoq; in euangelio pietatẽ dei patris osten
dens ait. Quis est ex vobis hõ quẽ si petierit filius ei⁹ panẽ
nunq̃d lapidem porriget ei? Aut si piscẽ postulauerit: nunq̃d
serpentẽ illi porrigit. Si ergo vos cum sitis mali: scitis bona
data dare filijs vr̃is: quãtomagis pater vester de celo dabit
spm̃ bonum petẽtibus eum? Cõparat hic dñs carnalẽ patrẽ:
ꝛ dei patris eternam largaq; pietatem. Quod si iste in terris
nequã pater offensus grauiter a filio peccatore et malo: si tñ
eũ postmodũ viderit reformatũ: et depositis prioris vite de
lictis: ad sobrios et bonos mores: ad innocentie disciplinam
penitentie dolore correctũ gaudet ꝛ gratulatur: ꝛ susceptum
quẽ ante perdiderat cũ voto paterne exultationis amplectit
quãtomagis vnus ille et verus pater bonus: misericors: pi⁹
immo ipsa bontas et mia et pietas: letat in penitẽtia filiorũ
suorũ. Nec iram penitẽtibus aut plãgentibus ꝛ lamẽtantib⁹
nec penam cõminatur: sed veniam magis ꝛ indulgentiã pol-
licetur? Si enim tantũ potuit diabolus vt de excelsis ✠rutũ
fastigijs in pfundũ te duceret malorũ: quãtomagis poterit
deus te ad summũ bonorũ verticẽ reuocare: ꝛ nõ solum in id
reuocare qõ fuisti: sed ꝛ beatiorem multo q̃m prius videbaris
R efficere? Tantũ ne concidas aĩo neq; spem tibi abscidas bo-
Ca.xv. norum: ne queso accidat tibi qõ impijs solet. Non enĩ pctõr
multitudo adducit in desperationẽ sed impietas. Et propte
Prue.xviij. rea salomon non dixit: quia oĩs qui venerit in pfundum ma
lorum cõtemnit: sed impius inq̃t si venerit i pfundũ malorũ
cõtemnit. Impiorũ ergo est desperare salutẽ ꝛ cõtẽnere cum
in pfundum venerint malorũ non peccatorũ. Impietas enĩ
non sinit eos ad deũ respicere: et illuc redire vñ dilapsi sunt.
Ista ergo cogitatio q̃spem cõuersiõis abscidit ab impietate
descẽdit: ꝛ sicut lapis grauissimus ceruicibus aĩe incumbẽs
semp eam deorsum in terrã cogit aspicere: ad deũ verosuum
oculos nõ sinit leuare. Sed virilis animi ẽ et preclare mẽtis
deijcere a ceruicibus aĩe sue inimicũ pondus: immo deprĩ-
mẽtem se diabolũ abijcere: et imperare aĩe sue vt canẽs ✠ba
Pz̃. cxxij. pphetica dicat ad dñm. Sicut oculi seruorũ i manib⁹ dñoꝝ
suoꝝ: et sicut oculi ancille i manibus dñe sue: ita oculi nr̃i ad
dñz deũ nostrũ donec miserea tur nr̃i. Miserere nostri domi-
ne miserere nr̃i: q; multũ repleti sumus despectione. Preclara
vere i his ✠bis ꝛ celestis philosophie doctrina ẽ. Repleti su
mus inquit despectione: hoc ẽ qõ docere nos voluit: quia ꝛ si
pctorũ nostroꝝ multitudine repleti sum⁹ despectiõe atq; op
probrijs cooperti: oculi tñ nr̃i ad dñz deũ nr̃m sint donec mi
sereat nr̃i. Nec prius ab obsecratiõe cessemus: q̃m impetrare
pctorũ veniã mereamur. Hoc enĩ vere cõstantis aĩe ẽ ꝛ perti
nacis: vt neq; aq̃ repellat de pseuerãda poscẽdi desperatiõe
impetrãdi: sz pseueret ac pslstat in obsecrationib⁹ donec mi-
sereat ei. Et ne forte arbitreris te offensam magis cõtrahere
apud deũ si cũ nõ merearis audiri importunus persistas in
precibus: recordare euãgelij parabolã: et ibi inuentes q̃ pse
uerãtes et importunos precatores dñs nõ sibi ostẽdit ingra-
Luce.xj. tos. Ait enĩ. Et si nõ dabit ei ꝓpter q̃d amicus eius ẽ: ꝓpter
improbitatẽ tñ ei⁹ surget: ꝛ dabit ei q̃tũ opus hz. Intellige
charissime g̃ q; ꝓpterea diabolus desperationẽ subijcit impe-
trãdi: vt spẽ bonitatis dei nobis abscidat: q̃ est dux itineris q̃
itur ad celũ. Sicut aũt p morte cõi philosophicũ ẽ a lachry-
mis temperare: ita in aĩe morte cõsolationẽ recipere ꝛ insipiẽs
et irreligiosum duco. Quinimmo ꝛ ignauie nos arguendos
puto si cũ lamẽtatores corporũ mortisq; cõis tã dure et tam
vehemẽter ꝟ faciãt: cũ sciãt ꝛ certi sint nihil p desse flet⁹ suos
ad vitã defuncti: nos nihil tale p aĩe lamẽtatione faciamus
q̃m restitui in statũ suũ p penitẽtiã nouerimus. Scimus enim S
plures plapsos ab itinere recto et precipitatos ab ingressu Lu.xvj.
vie anguste: ꝛ tra rursus reparatos eẽ: vt posteriorib⁹ prioza
transierint: atq; ad palmam puenerint ꝛ cozonã: nũeroq; rur
sus et choro ascripti credant esse sctorũ. Et nolo putes: q; de
his sermo mihi sit tm̃ q̃ in paucis ꝛ leuib⁹ peccauerũt: de illo
loquor q̃ oĩbus succubuit malis: q̃ immanitate scelerũ viam
sibi exclauserit regni celoꝝ: ꝛ nõ de infidelibus sz de fidelibus
fuerit: ꝛ ex his q̃ prius placuerũt deo: post hec aũt ceciderũt
vel in adulteria: vel i oẽs impudicitias q̃ (vt apl's ait) turpe Ephe.v.
est dicere. Mũq; enĩ spernit penitẽtiã si ei sincere et simplicit
offerat: suscipit: libẽter accipit: amplectit: facit oĩa q̃ten⁹ eũ
ad prioꝛẽ statũ reuocet: qõ q; est adhuc prestãti⁹ ꝛ eminẽti⁹
etiã si q̃s nõ potuerit explere oẽm satisfaciendi ordinẽ: quan
tulamcunq; tñ et q̃libet breui gestã nõ respuit penitẽtiã: susci
pit etiã ipam nec patit q̃uis exigue cõuersionis perire mer-
cedẽ. Hoc enĩ mihi videt indicare. Esaias: vbi de pp'lo iu-
deorũ quedã talia ait. Propter pctm̃ modice cõtristaui te: ꝛ Esaie.liiij
pcussi te: ꝛ auerti facie meã a te: ꝛ cõtristatus es: ꝛ ambulasti
tristis: et consolatus sum te. Hec igitur habẽtes exẽpla peni
tentie nõ pseuerem⁹ in malis: nec desperem⁹ reconciliationẽ:
sed dicam⁹. Etiã nos redeamus ad patrẽ ꝛ approximemus
deo. Nunq̃ crede mihi aduersabit ad se cõuersum. Ipse enĩ
dicit. Deus appropiãs ego sum: et nõ de⁹ de longe. Et iterũ
peundẽ ꝓphetã. Peccata inq̃t separãt inter me ꝛ vos. Si g̃ Esaie.lix.
pctã sunt q̃ nos separãt a deo: auferam⁹ mediũ istud obstacu
lum: et nihil ẽ qõ nos ꝓhibeat cõiungi deo. Propterea enĩz
creauit nos de⁹: ꝛ esse nos fecit q̃ nõ eram⁹: vt eterna i nos cõ
ferat bona: et ꝓstet regna celoꝝ. Non enĩ nos ad ꝟ fecit vt ge
henne nos tradat igniq; ppetuo. Regnum celorũ ꝓpter nos
gehẽna ꝓpk diabolũ facta ẽ. Et hec ita eẽ ex euãgelijs doceã
Ipe enĩ dñs dicet his q̃ a dextris ei⁹ erũt. Venite benedicti Mat.xxv.
pris mei: pcipite regnũ qõ vobis paratũ ẽ ab origine mũdi.
Illis aũt q̃ a sinistris ei⁹ erũt dicet. Discedite a me maledicti
in ignẽ eternũ q̃ parat⁹ ẽ diabolo ꝛ angelis ei⁹. Si g̃ gehẽna
ignis ꝓpter diabolũ: ꝓpter hoĩem aũt regnũ celorũ a consti
tutione mũdi ꝓparatũ ẽ. Tm̃ est ne nosmetipos ab ingressu
bonoꝝ: psistendo in malis ptinaciter excludam⁹. Donec enĩ
sumus in hac vita quãtacunq; nobis acciderit pctã possibile
est oĩa ablui p penitẽtiã. Cũ aũt abducti fuerim⁹ ab ꝟ seculo
tbi iam etiã si penitebit nos. Valde enĩ nos penitebit: sz nihil
erit vtilitas penitẽtie. Et hz sit stridor dẽtiũ: hz vlulat⁹ ꝛ flet⁹
hz fundamus ꝓces ꝛ innũeris obsecrationib⁹ ꝓclamem⁹: ne-
mo audiet: nemo subueniet: nec extremo q̃dẽ digito aq̃m q̃s
infundet lingue nr̃e posite i flãmis: sz audiemus illud qõ di-
ues ille audiuit ab abra. Qz chaos magnũ firmatũ ẽ inter Luce.xvj.
nos ꝛ vos: et neq; hĩc illuc transire q̃s põt: neq; unde huc. Re T
sipiscamus g̃ tãdẽ: ꝛ recordemur q̃d ꝓfuerit illis q̃ i luxuria Ca.xvij.
corpis et pũtis vite voluptatib⁹ vsq; ad diẽ vltimũ pmanse
rũt. Intuere nũc sepulchra eorũ: ꝛ vide si ẽ in eis aliq̃ iactã
tie sue vestigiũ: si aliq̃ diuitiaꝝ vl' luxurie signa cognoueris
Recẽ re nũc vbi vestes ꝛ odoramẽta pegria: vbi spectaculoꝝ
voluptas: vbi asseclarũ turbe: et cõuiuiorũ cessit opulẽtia: ri
sus: ioc⁹: et immoderata atq; ineffrenata leticia quo abijt: q̃
abscessit. Vbi illa nũc: ꝛ vbi ipi. Quis finis vtroq; z. Intue
re diligẽtius: ꝛ accede ꝓpius ad singulorũ sepulchra. Vide
cineres solos: et vermiũ feditas reliquias: et recordare hũc
corporũ esse finẽ: etiã si in delitijs et leticia: si i labore et cõti
nẽtia transegerint vitã. Nam si res oĩs oĩsq; causa vsq; ad ci
neres venirẽt ꝛ vermes: parua pẽderem⁹ hec dãna: ꝛ q̃ facile
possit excusare nature cõditio. Nũc aũt cõuerte tuos oc̃los
ab istis cinerib⁹ ꝛ sepulchris: et revoca cogitationẽ tuam ad
illud diuini iudicij tribunal horrẽdũ: qõ ardẽs fluui⁹ flam-
meis ambit fluctis: vbi fletus ꝛ stridor dẽtiũ: vbi tenebre ex Mat.xxv.
teriores: vbi ille ✠mis cõscientie q̃ nũq̃ morit: ꝛ ignis q̃ nũq̃ Esa.lxvj.
extinguet. Recordare parabolã lazari: et diuitis illi⁹ q̃ opũ Marci.ix.
tanta q; dñs: q̃ purpura indut⁹ ꝛ bysso: vnã nũc aque guttã in- Luce.xvj.
uenire nõ potuit: cũ esset i ardoris necessitate cõstitut⁹. Dic
queso te q̃d plus hz vita ista q̃ somniũ? Sicut enĩ bi q̃ in me
tallis cõstituti vel cõdemnati: vel in alia q̃libet pena positi:
cũ forte post mltũ dure vite paululũ relaxati fuerit i somniũ
et vidẽt se inter plures dapes positos: epulis copiosissimis

perfrui: vbi vero surrexerint: nihil sibi gr̃e dilectiõe somnij inuenerint resedisse: ita t diues ille q̃si somniũ habuit huius vite: vbi discessit nihil cũ illo nisi p̃teritoꝝ penitudo t p̃sentiũ pena p̃mansit. Hec recordare: t ignẽ illũ gehenne his
Ca.xviij. qui sẽper exagitant flãmis libidinis et cupiditatis oppone. Ignis hic qui in p̃senti ẽ vita absumit cuncta q̃ recipit: ille vero quos susceperit semp cruciat: et pene sue semp integros seruat. Propterea enim t inextinguibilis dr: nõ solũ q̃ ipse non extinguitur: sed q̃ nec eos quos susceperit extinguet aut perimet. Scriptura eteni dicit: quia et pctores induũt incorruptionẽ: scilicet nõ ad honorẽ vite: sed ad diuturnitatẽ supplicij p̃futuram. Huius aũt pene et ignis illius potẽtiam: nulla vox exponere: nullus poterit sermo explanare. Nihil ẽ enim in rebus corruptibilib9 q̃ cõferri possit incorruptibilibus siue bonis siue malis. Ibi quid agemus? Quid respõ-
Mat.xxv. debimus? Nihil erit nisi stridor dentiũ: nisi vlulatus t flet9 et sera penitẽtia cessantibus vndiq̃ auxilijs: et vndiq̃ inualescentibus penis. Sed solatiũ quidẽ nullũ. Null9 ibi occurret oculis nr̃is: nisi soli penarũ ministri: et facies dira toroꝝ Verũ has penas: hos cruciatus nõ solũ euadere: sed etiam eternã bt̃itudinem: si modo de malis nr̃is penitẽtiã agimus
Ca.xix. possumus acquirere. Vides quanta ẽ virtus penitẽtie? Vides quantũ meriti cõuersio reparauit? Corrumpik aũt penitẽtia: si eisdẽ quis p quibus confitek: rursus inuoluak malis
Ecci. xxxiij. Vnus enim inq̃t edificãs et ali9 destruẽs: q̃d cõsequenk nisi laborẽ. Et q̃ baptizak a mortuo: et iterũ tangit mortuũ: quid
puer.xxvj pficit in lauacro suo? Ita et hõ q̃ ieunat p pctis suis: t iterq̃ vadit t eadẽ agit: ofonẽ eius quis exaudiet? Et iterũ dicit. Qui redit a iustic̃a ad pctm̃: dñs p̃cipitat eũ i gladiũ. Et sicut canis cũ reuertitur ad vomitũ odibilis fit: ita t stultus cũ reuertitur ad pctm̃ suũ. Sed nunc quid dicamus ausculta Sepe accidit vt p penitentiã q̃s multa et magna cõmiserit: inter hec tñ bona q̃ per penitentiã correxit t pctã cõmisit. Et h̃ est q̃ maxime desperationẽ inducit aĩo: q̃ videtur hic destruxisse q̃ edificauerat: t omẽs illos labores inaniter effudisse Et hec ẽ cogitatio q̃ precipue aĩe põdus desperatiõis imponit. Sed illud rursus oportet cogitari: p q̃ pessima et inimica vite nr̃e cogitatio ista repellak: q̃ illa bona q̃ egim9 et emẽdatio illa que p penitentiã quesita ẽ nisi fuisset t velut cõtrariũ pondus põderi huic q̃ ex pctõ nobis introductũ ẽ obstruisset: nihil fuer at q̃ ĩ pfundũ malorũ nos decidere p̃hiberet. Hũc aũt sic fortis q̃dã lorica iaculũ graue et amarũ non p̃misit vsq̃ ad vitalia viscerũ penetrare: sed vim letalis teli maximã fregit. Certũ est eni: quia q̃fert secũ illu c plura opa bona: et plura opa mala: in ipsis penis h abebit aliq̃d refrigerij: qui aũt bonoꝝ operũ nihil hz: maloꝝ aũt secũ multã copiã defert q̃d eũ maneat nõ op9 ẽ dicere. Erit eni ibi sine dubio cõpensatio bonorũ malorũq̃ et velut in statera posita vtraq̃ pars. Que demerserit illa sibi corũ quo momẽtũ vergitur operariũ vẽdicabit. Si q̃ malorũ multitudo supauerit: operariũ suum ptrahit ad gehennã. Si vero maiora fuerint opa bonorũ: summa vi obsistẽt t repugnabũt malis: a tq̃ operatorem suũ ad regionẽ viuorũ ex ipo etiã gehẽne cõfinio revocabũt. Hec ergo fratres charissimi si attẽtius voluerim9 cogitare: remedia nobis ĩ diene necessitatis acquiram9? vt cũ dies iudicij venerit nõ cũ impijs t pctoꝛib9 puniamur: sz cũ iustis t deũ timẽtibus ad ẽtna p̃mia feliciter veniam9. Amẽ

¶ In eadem vigilia. De expositione orationis dominice ad Neophitos. Dicitq̃ q̃ in oratione dominica tres petitiões ad vitã eternam et quatuor ad p̃sentem pertinent. Sermo. ij.

Sermo clxxxij. A
Uo sunt charissimi q̃ p̃cipaliter attẽdere dr̃ bũa na circũspectio: t dignitatẽ sue cõditiõis: t excellẽtiã sue reformatiõis. Dignitatẽ sue cõditiõis: vt peccare timeat: excellẽtiã redẽptiõis: vt gr̃e redimẽtis ingratus nõ existat. Sola quippe volũtate redẽptoꝛ hõ de terre vilitate subleuatus ẽ: t ad dei similitudinẽ p̃uilegio rõnis sublimatus ẽ. Hãc miser hõ pdidit: cũ diabolica psuasione seduct9: a cõditoris sui instituto supbiẽdo recessit
Pš.xlviij Quem lapsũ psalmista p̃sideras: q̃si dolẽdo dicebat. Hõ cũ in honore esset nõ intellexit: cõparat9 est iumẽtis insipiẽtib9 t similis factus est illis. De summa erectione p̃cio arbitrio corruẽs: merito vltima delectiõe dãnatus ẽ: qui p se cadere potuit: sz p se reurgere nõ valuit. Hũc casum plãgere hz quotidianis lamẽtis hũana fragilitas: quatenꝰ eo redeat p quotidiana lamẽta: vnde corruit p vana oblectamẽta: t q̃ cecidit pede supbie: resurgere studeat pede obediẽtie. Hoc attẽdẽs Pš. xxxv psalmista dicebat. Non veniat mihi pes supbie: t ibi cecidерunt q̃ operank iniq̃tatẽ: expulsi sunt nec potuerũt stare. Expulsi sunt ab intima quiete: nec potuerũt stare: id ẽ p̃seuerare. sicut per eũdem psalmistã de eisdem dr̃. Quia caro sunt spũs pš. lxxviij. vadens et nõ rediẽs. Ad hãc q̃ reuersionẽ siue resurrectionẽ B necessaria fuit medicinalis gr̃a redẽptoris: q̃ sanaret hũilitate q̃ corruptũ fuerat elatione supbie. Assumpsit ergo x̃bũ dei formã fui un q̃ posset cõseruos x̃bo instruere: t ad exẽplũ vite sue morũ disciplina informare. Hũilitatẽ quippe t obedientiam x̃bo et exẽplo insinuabat: q̃n discipulis exorando dicebat. Tollite iugũ meũ sup vos: t discite a me q: mitis sũ Matth.xj. t hũilis corde. Jugũ eĩ meũ suaue ẽ: t onus meũ leue. Jugũ eni eius obediẽtie merito suaue ẽ: cui fuire ẽ regnare: et onꝰ preceptoꝛũ leue: q̃ nõ p̃medo grauat: sz adiplẽdo p gr̃am adiuuat. Jnsinuauit etiã x̃bo sobrietatẽ: vbi dixit. Non gra Luce. xxj. uẽtur corda vr̃a ĩ crapula t ebrietate. Docuit exẽplo q̃ turbã Johã. vj. se comitantẽ nõ refecit sumptuosis delitijs: sz panib9 ordeaceis. Docuit etiã intentionẽ nr̃am ad interna bona dirigẽs q̃liter esset ieiunãdũ q̃n dixit. Cũ ieiunatis nolite fieri sicut Mat.vj. hypocrite tristes. Illos notãs q̃luctuosis fordib9 rigorẽ simulãt abstinẽtie: vt videank hoib9 ieiunãtes. Qualiter etiã sit facienda elemosyna: silẽtio pterire noluit vbi dixit. Cũ fa- Vbi.s. cis elemosynã: nesciat sinistra tua q̃d faciat dexꝛa tua. Hoc documẽto insinuãs: q: elemosynã t oẽ op9 mie q̃ facim9 nõ venãdo laudes hoim: sz ppter intẽtionẽ vite eterne: q̃ p dexterã signific̃at: facere admonemur. Qualiter quoq̃ esset orã C dum: admonuit vbi ait. Tu aũt cũ orãueris intra ĩ cubiculũ id est habeto cor quietũ t ab oi tumultu exteriorũ liberum: t clauso ostio: id ẽ exclusa fantasmatũ turba: ora patrem tuum Ecce dictũ est q̃liter sit orãdũ: addit etiã q̃d sit orãdum: ita subiungẽs. Sic aũt orabitis. Pater nr̃ q̃ es in celis. t̃. Hec Mat.vj. ofo cõpẽdiosis x̃bis: id ẽ septẽ petitionib9 oẽs spẽs ofonis cõprehendit: quibus deũ interpellam9: aut p appetẽdis bonis: aut p vitãdis malis: aut p delẽdis ꝯmissis. Harũ septẽ petitionũ tres p̃ius posite ptinẽt ad eternitatẽ: quattuor sequẽtes ad vite p̃sentis necessitatẽ. Nam nois dei sanctificatio t aduentũ eius q̃ in claritate vẽturus ẽ: et cõpleta voluntate eius sicut ĩ celo t in terra: siue iustos t pctores: siue animã t corpus: siue x̃pm et eccl̃iam intelligamus: q̃uis ab humili aduẽtu x̃pi exordiũ sumãt: tñ non nisi secũl terminatione cõplebũtur. Et oĩa tria ĩ eternũ manebũt. Reliqua aũt q̃ttuor ad hanc vitã talem ptinere videnk: q: t panis quotidianus et spiritalis licet sit sempiternus: ad hoc tñ tps ptinet inq̃tũ ministrak aĩe quibusdã signis t dictis vel scriptis: t ideo panis dr̃: q: laborãdo et disserẽdo discik: et ita q̃si mãdẽdo gluti-
tur. Hunc quoq̃ pctã dimittunk nob t nos dimittim9 alijs q̃ est inter quattuor scda petitio: et nũc tẽtationes vitã nr̃am infestant: et ipa liberatio a malo ad hãc vitã ptinet: quia dei iustic̃a morte incurrimus: vnde ipsius mia liberandi sum9 Que cũ ita sint: ipaꝝ petitionum x̃ba diligẽtius ptractãda sunt: vt intellecta et maiorẽ generẽt cordis affectũ: t q̃ petik ad velociorẽ p̃ducatur effectũ. Dicamus g̃. Pater nr̃: cui nõ D timore sz amore famulamur. Non hoc populo p̃ioꝛi dictũ ẽ Mat.vj. vt patrẽ oraret: sz dñs insinuatus ẽ eis: cui nõ filiali obediebant amore: sed seruili subijciebank timore. Admonẽtur aũt hoc x̃bo diuites t nobiles: cũ x̃piani facti fuerint: q̃tenus se non extollãt aduersus pauperes t ignobiles: q̃n simul dicũt Pater nr̃: q̃ vere ac pie dicere non possunt nisi se fratres eẽ cognoscãt. Hoc noĩe t charitas excitak: q: filijs nihil chari9 debet esse q̃ p̃: et supplex affect9 cũ hoies dicũt. Pater nr̃: et quedã impetrandi p̃sumptio q̃ petik: cũ etiã ante petitionẽ tam magnũ donũ acceperimus: vt possimus dicere. Pr̃ noster. Quid eni z iã nõ det filijs petẽtib9 pater: q̃ iã hoc ip̃m dedit vt essent filij? Postremo quãta cura aĩm ei9 tãgit qui dicit Pater nr̃: vt tanto patre nõ sit indign9. Et ak g̃ popul9 noui testamẽti voce: populus nouus ad eternitatẽ vocatus. Pater nr̃. Oratio fraterna ẽ: nõ dicit: pr̃ me9 tanq̃ p̃ose tm̃ orãs: sed Pr̃ nr̃: oẽs videlicet vna ofone pplectẽs q̃ se ex̃po fratres eẽ cognoscũt. Qui habitas ĩ celis: id est in his quorũ E
Pbl.lij. cõuersatio est in celis. Et accõmodatissima ẽ ista similitudo

Ann[o] oratio vt tm̄ spiritaliter distare credak inter iustū et pctōr̄: quantū
numo[do] ralis distat corporaliter inter celū et terrā. Peccatori enī dist[at] ē.
ordin[em] is ser Terra es et in terr[am] ibis. Cuius rei significāde gr̄a cum ad
moni[tus] ā hu- orandū stam[us] ad orientē vertimur vnde celū surgit: nō ideo
ius c[re]ris q̄ ibi sit deus tanq̄ ceteris mūdi partibus relictis: sed vt ad
c moneatur animus ad excellentiora ē naturā cōsurgere: id ē ad
Matth. vj deū. Jam q̄d petendū sit. Attendamus. Sanctificet nomen
j tuū. Quod non sic petit quasi nō sit sanctū dei nomē: sz vt san
ctū habeat ab hoibus: r ita innotescat illis de[o] vt existimēt
aliquid sanctius nō esse quo magis timeant eū offendere: q̄
iustū est nomē dei sanctificare et deū timere: de quo dicitur.
Amos.ix. Dñs nomē illi. Hic timor primo gradu est inter btitudines:
Eccli.j. de quo br. Initium sapiētie timor dñi. Et alibi. Timor dñi
Ps̄. xviij. sanctus pmanēs i seculū seculi. Sequit. Adueniat regnū tuū
Matth. vj id est manifestet mūdo. Sicut p̄sens lux absens est cecis: ita
dei regnū q̄uis vbiq̄ sit: de est tñ ignorantib[us]. Vel ita: vt tu
in nobis: et nos in te: te donāte regnem[us]. Hec petitio ad pie-
tatem ptinet: q̄ est scdo gradu inter btitudines. Sic enī pie-
Matth. v. tas ē: qua beati sunt mites. Petamus vt veniat regnum dei
F in nos: id ē mitescamus r nō resistamus. Seq̄tur. Fiat volū-
Matth. vj tas tua sicut ī celo r in terra: id est sicut in angelis: ita ī hoīb[us]
et sicut in iustis: ita et in pctōribus: vel ita cōsentiat caro tue
volūtati: sicut cōsentit spūs. Hec petitio ad scientiā ptinet: q̄
tertio gradu est inter beatitudines. Nam sic sciētia est: q̄ bti
Matth. v. sunt q̄ lugēt. Orem[us] vt fiat volūtas dei sicut ī celo: ita r ī tra:
id est vt p̄sentiat caro spūi: q̄ non aliunde tm̄ dolorem habet
Gal. v. hūana miseria: quantū inde q̄ caro cōcupiscit aduersus spm̄
Roma. vij r spūs aduersus carnē: vt cū apl̄o exclamare cogamur. Infe
lix ego hō q̄s me liberabit de corpe hui[us] mortis? Sequitur
quarta petitio. Panem nostrū quotidianū da nobis hodie.
Pōt et simpliciter intelligi de corpali cibo: et spiritaliter de
pane diuini v̄bi. Si de corpali agit: nō extēdit petitionē suā
in longū iste orator: sz p̄ceptū sequitur euangelicū: vbi br.
Matth. vj Nolite cogitare de crastino. Crastin[us] enim dies: ipe cogita-
j. Tim. vj bit sibi. Sic et btūs apl̄s monet. Habentes victū et tegumē-
tum: his cōtēti sim[us]. Si vero spiritaliter accipias panē istū:
vel ipm̄ xp̄m intellige q̄ est supersubstātialis aīe panis: quia
oēm suparsubam: q̄ de seipso ait. Ego sum panis viuus q̄ de
Johā. vj. celo descēdi. Vel ipm̄ intellectū v̄bi diuini q̄ nob necessari[us]
est ad reficiēdas ruinas aīe: donec cognominak hodie. Hec
petitio ad fortitudinē ptinet: q̄ quarto loco ponik ascēdēt ib[us]
Matth. v. ad summā btitudinē. Sic enī fortitudo ē: q̄ bti fiūt q̄ esuriunt
B r sitiūt iusticiā. Orandū nobis ē vt dek nobis iste panis quo
Matth. vj tidianus: quo confortati ad illam p̄fectam saturitatē venire
possimus. Seq̄tur. Et dimitte nobis debita nr̄a. Forte pec-
cauit ī te aliquis: dimitte illi veniā a te petēti: ne dum fratri
Jacobi. ij. negas mīam: tibi claudas patris indulgentiā: dicēte Jacob
apl̄o. Judiciū enim sine mīa ei qui nō fecit mīam. P̄titio
Mat. v. hec refertur ad cōsiliū: q̄ quinto loco ponik inter grad[us] bea
Matth. vj titudinū. Sic enī cōsiliū est: quo beati sunt misericordes. Di
mittam[us] ergo debitoribus nostris debita nr̄a: r sic orem[us] vt
dimittantur nobis debita nr̄a: id ē pctā nr̄a: ꝓpter q̄ differi-
mus ab impetrāda venia nisi eā acceleret fratrū indulgētia.
Seq̄tur. Et ne nos inducas i tēptationē: id ē ne patiaris nos
induci i tēptationē. Aliud est enī tēptari sine q̄ pbatus est iust[us]
aliud in tentationē induci: id ē a tentatore induci. Hoc est q̄
orem[us] vt nō pmittat nos de[us] tēptari supra id q̄ possum[us]
j. Cor. x. sed faciat cū tēptatione ꝓuentū vt possim[us] sustinere. Petitio
hec ptinet ad intellectū: q̄ sexto loco ponik in nūero btitudinū
Mat. v. Sic enī intellectus ē: q̄ beati sūt mūdo corde: id ē q̄ purgatū
habēt oculū mētis terreno puluere. Oremus nō induci in tē-
tationē: id ē nō habere duplex cor: sz vnū r simplex appetere
Matth. vj bonū. Seq̄t. Sz libera nos a malo: non tm̄ in q̄ induci possu-
mus: sed etiā ab illo in q̄ inducti sumus: quo peracto nihil re
stabit lugendū. Huic petitiōi congruit sapiētia: q̄ septimus
Mat. v. inter beatitudines obtinet locū. Nam sic sapiēta ē: qua beati
sunt pacifici: id est q̄ ordinatis motib[us] suis cogūt oīa seruire
Ro. viij. spūi. Orandū est itaq̄ nobis vt liberemur a malo. Ipa enim
liberatio liberos nos facit: id ē filios dei: vt spū adoptionis
clamem[us]: abba pater. Amen aūt ī his petitionib[us] significat
indubitanter a dño cōferri q̄ petīt: si vltime cōditionis pa-
D ctū firmiter teneak. Hec tria remedior̄ gr̄a spiritaliter com
mēdauit nob celestis medic[us]: elemosynā videlicet r ieiuniū
et orationē: quib[us] tanq̄ medicinalib[us] antidotis possem[us] in-
ueterata mala curare: p̄sentanea pellere: et seruando salutē
futura cauere. Et congr[ue] tria sunt gr̄a curatiōis: sicut tria
p̄cedūt gr̄a corruptionis. Omne enī pctm̄ aut fit in aīa per
consensum p̄aue suggestionis ad violandū dei tēplū: aut fit
male vtendo corpe ad ledendū. primū q̄ō est facinorū: aut
fit male vtēdo corpe ad corrūpendū seipm̄: q̄ō ē flagitiosum
Facinora enī licet p corpus fiāt: q̄lia sunt homicidia: rapine
furta: non tm̄ corpus faciēt̄is afficiūt vel corrūpunt. De q̄bus j. Cor. vj.
dixit apl̄s. Sē pctm̄ quodcūq̄ fecerit hō extra corpus ē. Fla
gicia vo r p corp[us] fiūt: r corp[us] afficiūt r ifīciūt. De q̄b[us] dicit
apl̄s. Qui aūt fornicak ī corp[us] suū peccat. Merito q̄ facinora
q̄ extra corp[us] fiūt elemosyna tāq̄ exteriori purgāt medicina
qr sic facin[us] nocuit. prio: sic elemosyna q̄ extra nos r p cor-
corp[us] tū dak. pdesse dz proximo. Flagitia vo cōgrue medici
nali mundank parsimonia: qr sic caro leta trahit ad culpā: sic
afflicta reducere debet ad veniā. Si q̄ vero sunt quibus hec
medicamēta nō congruāt: vt vel elemosynā dare nō possunt:
ꝓpter nimiam paupertatē: aut ieiunare ꝓpter stomachi im-
becillitatē: habēt tertiū gen[us] medicine a quo se excusare non
poterunt: nisi q̄ morbos aīe sue sanare contempserint. Hoc q̄
medicamēto q̄ō nulli sane mēti deesse pōt studiose et pie fre-
quētemus: implentes illud apostolicū p̄ceptū. Sine inter- j. Thes. v.
missione orate. Hoc enī antidotū ita oībus morbis occurrit:
vt assiduatū morbos omēs depellat: et oīa corrupta integri-
tati restituat: p̄stante domino nostro ieſu christo: cui est ho
nor et gloria in secula seculorum. Amen.

¶ Jtē in eadē vigilia ali[us] fmo de eodē q̄ habek in
libro qui quagita homelia. xlij. fo. cxxxj. col. j.

¶ Item in eadē vigilia. Homelia de eo q̄ scr̄iptum
est in euangelio fm̄ Johannē. Si diligitis Joh. xiiij.
me mādata mea seruate: q̄ habetur in expositiōe
doctoris. Tractatu. lxxiiij. fo. ccxj. col. j.

¶ In festo Pentecostes. De missione spiritus-sancti. Sermo. j.

Sermo clxxxiij. A

Sanctitati vestre charissimi votorū iā nota dz esse festiuitas. Quid enim q̄ ratione curemus: ex ipsa annua celebritate ꝓdiscimus. Nam cū in vestigia sua iter reuoluitur transacta solēnitas: doctiores efficimur dum eā sepius celebramus. Pentecostē ergo aga-
mus hodie: hoc ē quinquagesimū diē a resurrectione dñica:
nō q̄ hac die (sicut pleriq̄ putāt) ad celos saluator ascēderit
Nā post resurrectionē cū apl̄is cōuersat[us] ē: q̄dragesima die
ad dei patris dexterā remeauit: sicut Lucas euāgelista ait
Quibus etiā exhibuit seipm̄ viuū post passionez suā: p̄bies Act. j.
q̄draginta apparēs eis. Quadraginta aūt tēporū curriculo
cōuersationē suā discipulis suis saluator exhibuit: scz vt tāto
nūero resurrectionis eius gr̄a letaremur: quāto et passionis
eius iniurias fleueramus: totidemq̄ temporū spacio eo rest
ceremur p̄sente: q̄ ieiunauimus absente. Non igitur hodie
xp̄s ascēdit ad celū: sz xp̄i spūs descēdit de celo: sic ipse dñs
p̄omittēs ait. Cū aūt ascēdero ad patrē: mittā vobis para- Johā. xvj.
clitū spm̄ v̄itatis: r ipse vos docebit oīa. Magna plane gr̄a: B
duplexq̄ gaudiū: q̄ō abeuntem xp̄m nō amisimus: r venientē
spm̄ possidemus. Nam illū retinemus fidei merito: hūc san-
ctificatiōis accessu. Cū abiero inquit ad patrē: mittā vobis
paraclitū. Credimus enī ad patrē peruenisse filiū: cū vide-
mus ad apl̄os descēdisse paraclitū. Credimus nāq̄ eum re-
gnare in celis: quē cernimus munera sancta donare in terris
sicut scr̄iptū ē ꝓ ppheta[m]. Ascendens in altū captiuā duxit Ps̄. lxvij.
captiuitatē: dedit dona hoibus. Victor vtiq̄ muneratur: vi
ctor dona largit. Vīi et saluator victor diaboli: cū post trīū-
phū discipulos q̄s liberauit a captiuitate: etiam bñdictione
ditauit. Liberauit aūt nos cū ad resurgēdū p seipm̄ tartara
nobis aperuit: ditauit nos cū ad regnādū p paraclitū nobis
celestia reseruauit. Quibusdam enī q̄si profectuum gradibus
tūc de morte ad vitā didicim[us] remeare: modo aūt de terris
ad celos docemur ascēdere: sicut scr̄iptū est. Ipse vos doce- Joh. xiiij.
bit oīa. Quid docet spūs sanctus? Vtiq̄ hoc nouit docere q̄ō C
scr̄m̄ est. Quid docet nos paraclit[us]? Illud vtiq̄ docet q̄ō di-
cit saluator. Multa habeo vobis dicere: sed nō potestis por- Johā. xvj.
tare mō. Cū venerit ille spūs veritatis ipse vos docebit oīa.
Bonus itaq̄ magister est paraclitus: q̄ dicit q̄ xp̄s dicēda

seruauit. Hoc enī docet sp̄ūsctūs: qđ dñs docēdū habere se dixit. Bonus plane magister ē qui p̄ceptorū executor ē salutaris. Necesse est igitur vt vnius sit substātie natura cum xp̄o: quem videmus vnius cū xp̄o eē doctrine. Et ideo charissimi mundemus nos ab omni inquinamēto carnis: vt spīm sanctum p̄mereri ꝛ accipere possimus. Si hunc mundū relinquimus: nos similē paraclytū sicut apl̄i: id ē spīm veritatis
Roma.ij quē mittet nobis pater accipiem⁹. Oīm non ē p̄sonarū acceptio apud deū patrē: sed p̄missa apostolorū nobis p̄ficiūt: si opera et desideria et actus gerimus quos apostoli fecerūt
Pā.xviij. Si vero legem dñi immaculatā et cōuertentē aīas implēdo mandata eius perficiamus: nosmetipsos heredes dñi et coheredes xp̄i ad hereditatē sempiternam et ad commoratiōnem angelorū cum gratia christi cōmittimus: quod ipe p̄stare dignetur: qui viuit et regnat in secula seculorum. Amē.

¶ In eodē festo: de missione sp̄ūsancti. Sermo. ij. In quo dicit q̄ spiritussanctus q̄ mittit nō ideo quasi subiectus et seruus esse credendus est.

Sermo clxxxiiij. A Discessurus ē mūdo isto ꝛ ascēsurus in celū dñs nr atq̄ saluator: fratres charissimi p̄misit apl̄is suis q̄ spīm sanctum ad eos mitteret qñ ad deū patrem ipse remeasset. Sic enim vtnūc audistis ad discipulos suos locutus est dicēs. Cū aūt venerit paraclitus quē
Joh̄.xv. ego mittam vobis spīm veritatis qui a patre p̄cedit: ille testimonium phibebit de me. Impleta ē charissimi fratres p̄missio saluatoris. Ascendit dñs iesus xp̄s: descendit spiritussanctus. Superest vt vtrūq̄ hoc impleatur i vobis: id est vt ꝛ habeatis spīm sanctum qui descēdit: ꝛ p bonā vitam christū sequamini q̄ ascēdit. Misit ergo nobis saluator spīm sanctum
Joh̄.xvj. sic discipulis suis ipe p̄misit dicens. Expedit vobis vt ego vadā. Si enī nō abiero: paraclitus nō veniet ad vos. Si aūt
B abiero: mittā eū ad vos. Quod dixit mittā eū: ne forte aliqs vestrū cogitet q̄ q̄si de inferiore dixerit mittā: vel sicut heretici dicūt: q̄ sp̄ūsanctus q̄si subiectus ac seruiēs deo: pareat imperanti. Absit a vobis ist⁹ asuspitio. In trinitate enim non minus aliq̄d aut maius: q̄ si in deo aliquid minus v̄: imp̄fecta diuinitas accusak. Vnde obsecro vos fratres charissimi: vt fide integra vnum deū in trinitate: ꝛ trinitatem in vnitate credatis: ne pedes vestrorū sensuum claudicēt: aut ocli parū videāt: aut manus aride fiant. Omnis enī qui fidē catholicā non bene sequit: pedes debiles habet. Qui veritatis lucē nō videt: oculorū caliginē patitur. Qui mīe fructum non habet manū ariditate siccak. Jd ergo agite: id elaborate: ne aliq̄ membrorū vestrorū pondo hac debilitate vitiek: ne aut gula in vos horreat: aut auaricia displiceat: aut infidelitas languēat: vt emūdati penitus ac purificati: habitaculū dei efficiamini: et sp̄ūsanctus qui descendisse in apostolos hodie legitur: in vobis semper esse dignetur: p̄stāte domino nostro iesu christo: qui viuit ꝛ regnat in secula seculorum. Amen.

Joh̄.xiiij. ¶ Item in eodem festo: de eo quod scriptū est in euāgelio fm Johānē. Si quis diligit me sermonem meū seruabit. ꝛc. q̄ habetur in expositione doctoris. Tract. lxxvj. fo. ccxj. col. iiij.

¶ Feria scōa Pentecostes: de missione spiritussancti. Sermo. j. In quo ostēdit quō sp̄ūsanctus augebat apostolis sapientiam et confirmabat constantiam.

Sermo clxxxv. A Post illam singularē insignēq̄ victoriā q̄ publicus oppugnator: mūdo ꝛ militauit ꝛ vicit: postq̄ fragilitatem cōditionis nr̄e non solū de inferis eruit: sz etiā regni sui excelsa sbuerit: i hac die iuxta xbūm suum sanctū spīritū donauit: de quo iam apl̄is suis dixerat.
Joh̄.xiiij. Et ego rogabo patrē: et aliū paraclitū dabit vob. Aliū vtiq̄ nō minorē: aliū paraclitū: id ē sibi gloriē vel nature eiusdē q̄ substātie: vt discipulorū fides veridica sponsione ad expectationē tanti muneris p̄parata: illū quē sibi a dño in locū dei p̄missum esse meminisset: verū deū esse cognosceret. Et aliū inq̄t paraclitū. Maiestat̄ intellige sociū: quē maiestati p̄spicis p̄paratū. Et ego rogabo inq̄t patrē: ꝛ aliū paraclitū dabit vobis. Ecce sb̄n sub titulo p̄missionis: distinctionē applicuit trinitatis. Pater ē q̄ indicak rogād⁹: filius ē q̄ intelligik rogaturus: sp̄ūsctūs q̄ p̄mittik a patre mittēdus. Quanta ꝛ q̄ ineffabilis pietas redēptoris? Boiem portauit ad celū: et deū misit ad terras. Quanta ē auctoris cura p̄ instauratiōe B
facture sue? Ecce iterū noua de supnis medicina mittit: ecce iterū infirmos suos p̄scipam maiestas visitare dignak. Ecce iterū hūanis diuina miscenk: id ē vicarius redēptoris: vt beneficia q̄ saluatoris dñs inchoauit: peculiari sp̄ūsancti virtute cōsummet: et qđ ille redemit: iste sanctificet: qđ ille acq̄siuit: iij
iste custodiat: ac sic vnitas deitatis per vnitatē gr̄e ac muneris approbak: vt sp̄ūsanctus de⁹ unsuba vnus: in p̄sona alij: eq̄li miseratione vnicus: equali reuerētia sit colēdus. Ergo sp̄ūsctūs in hac die ad p̄parata sibi apl̄orum suorū templa velut ymber sanctificationis illapsus ē. Non iam visitatoris subitus: sed ppetuus cōsolatoris: et cohabitatoris eterni. Nam sic de semetipso apostolis suis dixerat. Ecce ego vobiscum sum Matt.xx.
oībus diebus vsq̄ ad cōsummationē seculi: ita etiā de sp̄ūsctō xxviij.
paraclitū inquit dabit vobis pater: q̄ vobiscum sit in eternū. Affuit ergo in hac die fidelibus suis non iam p gr̄am visitationis ꝛ operationis: sed p ipam p̄sentiam maiestatis: atq̄ C
in vasa nō iā odoris balsami: sz ipa suba sacri defluxit vnguēti: ex cuius fragrātia latitudo totius orbis implerek: et apprōpinquantes ad eorū doctrinā dei fierēt capaces atq̄ participes. Sedit ergo sup singulos q̄si ignis: de q̄ saluator noster Act.ij.
testak. Ignem veni mittere in terrā. De quo dictū ē. Deus nr̄ Luce.xij.
ignis cōsumens est. Ipse itaq̄ apostolos suos viue lucis fōte Deut.iiij.
pfudit: vt ipi postmodū vniuersum mundū tanq̄ duodecim solis radij actotidem lāpades ✠itatis illuminēt: ꝛ inebriati nouo vino repleāt atq̄ irrigēt sitientia corda populorū. Inquiramus hoc loco post resurrectionē vel ascensionē dñi: q̄d adhuc adijci possit apostolorū pfectioni p participationem sp̄ūsancti. Erat quidē in eis fides: sz fiducie cōstātia decrat.
Jam quidem xp̄m p vniuersa poterāt predicare sz adhuc p xp̄o vsq̄ ad mortē certare nō poterant: vsq̄adeo vt nullus ex discipulis corōnauerit palma martyrij ante aduētū sp̄ūsancti. Preterea iam recesserat ex oculis eorū dñs iesus q̄ eos predicatione visibili os ad os loquēs corroborabat: ꝛ virtutum miraculis instruebat: et dū cū eo erant: facile credebant q̄ videbant. Fides adiuuabak aspectibus: p̄sentibus cōfirmabatur operib⁹: signis ac ✠utib⁹ pascebak. Postq̄ vero dñs Act.j.
iesus sublatus ex oculis eorū recessit in celū: non sufficiebāt attonite ac trepide eor̄ mētes: nō sufficiebāt (vt dignū erat) celestia ꝛ eterna cogitare: nec p̄ualebāt adhuc portare angusta eorū pectora diuinorū sensuū magnitudinē vt possent intelligere xp̄m: quomodo erat verbū de⁹ apud deum: sicut Joh̄.j.
eis ipse dñs adhuc in corpe cōstitutus euidēter insinuat dicens. Multa habeo vobis dicere: sed nō potestis ea portare Joh̄.xvj.
modo: cū aūt venerit sp̄us veritatis ipe vos docebit omnem veritatē. Videsq̄ post discessionē adeo āde summeq̄ virtutis discipulorū pectora dilatata sunt: ad sustinendam magnitudinem diuini luminis: et intelligētiam veritatis: De⁹ itaq̄ est qui potest post munificētiam suā accumulare gr̄am: augere sapientiā: confirmare constantiā. Videamus q̄ ante visitationē celestis cōsolatoris: q̄tū eis de magnanimitate quantum de p̄fectione defuerit. Nam p̄imū cū eū supra tu- Mat.xiiij.
mentia maris dorsa vidissent substratis fluctibus ambulātē et cum aquarum iter instabile sub diuinis solidaret vnda famula vestigijs: turbati sunt dicentes. Fantasma est: et p̄ timore clamauerūt. Post infusionem vero spiritussancti iam non dicunt quia fantasma est: sed in p̄incipio erat verbum: et Joh̄.j.
verbum erat apud deū: et deus erat verbum. Et iterū. Erat inquit lux vera: que illuminat omnem hominē venientem in Col.j.
hunc mundum. Et apostolus dicit. Quia ipse est ante omēs et omnia per ipsum constant. Vnus autem ex discipulis thomas nondum huius muneris bñdictione ditatus: cū in corpore iam glorificato: in corpore iam celesti per carnis vulnera deum quereret: ꝛ ad credendam incorruptibilem diuinitatē fixuris clauor̄ ꝛ cicatricum testimonijs indigeret. Nisi videro inq̄t in manib⁹ ei⁹ fixurā clauorū: ꝛ mittā manū meā Joh̄.xx.
in latus ei⁹ nō credā. Ali⁹ ✠o iā sctūs p̄us eruditōe repleto⁹: cō- j. Joh̄.j.
fidēter exclamat. Qđ erat ab initio: qđ audiuim⁹: qđ vidim⁹ oculis nr̄is: qđ p̄spexim⁹ ꝛ man⁹ nr̄e palpauerūt: de ✠bo vite: ꝛ annūciam⁹ vob vitā eternā: q̄ erat apud p̄rem: ꝛ apparuit nobis Et iterū alio loco paul⁹ apl̄s tāte maiestat̄ locupletat⁹ illapsu fiducialit̄ p̄testak. Et si cognouim⁹ fm carnē xp̄m: sz nūc iā non ij. Cor.v.

F uim⁹. Btūs petr⁹ dñi passiōe iā, pria: nōdū diuīa pacliti ispi
Wat.xxvj ratiōe fūdat⁹: nolēs a se xp̄z cozpalit separi: ītraditoꝛē ꝛ gla
diatozes gladiū strīgit: ꝛ vi vi estimat repellēdā. Stephan⁹
aūt plen⁹ spūsancto: iam nō in terra xp̄m requirit: sed aperto
celo vidit gloriā dei: neq; iam de vindicta cogitat: sed ꝓpse
Act.vij. cutoꝛib⁹ suis exoꝛat ꝛ supplicat: Dñe ne statuas illis hoc pec
tatū. Ante aduentuz vero spūsancti sub ipō cruc̄ dñicetpe:
Wat.xxvj alij ex discipulis effuganꝁ: alij vnius ancille voce terrentur
ꝛ metu cozda trepida penetrāre: dñz suū negare cogunꝁ: post
illustratiōē vero spūssancti ꝛ ꝑfirmatiōē: custodijs excru
Act.v. ciati: verberib⁹ afflicti: ibāt gaudētes: q; digni essent ꝓ xp̄i
Wat.xxvj noīe cōtumelijs pati. ꝛ qui ante negauerāt cū iuramēto: q; nō
nouim⁹ hoīem istū: nūc ꝓpter eū i supplicijs gloriaꝁ: ꝛ ope
rāte in se spūsancto: paꝛ putāt esse qđ ꝓ xp̄i amoꝛe patiunꝁ
Et qui ante verbis deterrebant nūc penis ꝛ cruciatib⁹ robo
raꝁ: ꝛ xp̄m dñm nō iam vocib⁹ sz moꝛib⁹ ꝓfitent: ac dilectio
Ro.viij. nis magnitudinē: sanguinis effusione testaꝁ: Et iter hec ca
lefacti ꝛ accensi mero dñice charitat⁹ exclamāt: Nō sunt ꝯdi
gne passiones hui⁹ tpis ad futurā gl̄iaz q̄ reuelabit in nobis
Ergo beati apli illo fidei igne feruētes de quo ipe dñs dicit
Luce.xij. Ignē veni mittere in terrā: ꝛ qđ volo nisi vt accendaꝁ: ab im
Act.ij. pia multitudine putabaꝁ ebrij ꝛ musto pleni. Et dicebāt ad
inuicē: q; musto pleni sūt isti. At vero nouo vino repleti erāt
q; spūsancto iā fuerāt innouati: ꝛ appebat in eis qđ ipse dñs
Wat.ix. dixerat: Nouū vinū in vtres nouos mittēduz est. Istud vero
nouū vinū nō putem⁹ solos tūc apl̄os suscepisse. Hoc musto
inflāmanꝁ: ꝛ hoc ꝑclaro poculo quotidie inebriaꝁ etiaz cozdafidelitū: ꝛ aīe ꝓuertentiū. Qđ frequēter fieri videm⁹: q; ꝑ
desiderio salutis sue parētes ꝛ patriā suā fugiūt. Exeūt nul
lo cōpellēte de terra ꝛ de cognatiōe sua: ꝛ moꝛtui huic mūdo
alios spiritaliter aiaz ꝓ inquirūt parētes: ꝛ liberi sub iugo ve
nīūt: ꝛ pauloante elati atq; sublimes humilia affectāt: supba
fastidiūt: ꝛ cupiūt esse qđ ante despexerāt: ꝛ odisse incipiūt
quod fuerāt. Presentiū hospites: futuroꝝ appetitoꝛes: eter
B nāilla patriā ꝓcepta tpaliū falsitate suspirant. Hoc itaq; mu
sto spiritales aīe inebriate: ꝛ penit⁹ cōmutate: abstinentiā de
litijs vigilias dulcib⁹ somnis: pauptatē diuitijs anteponūt
Arduū ꝓtra vitia laboꝛē iocūdissimā ꝓpūtāt voluptatē: Dul
cescūt eis vilia: ꝛ q̄ pri⁹ fuerāt ꝑciosa vilescūt. Diligūt inimi
cos suos: ꝛ benefaciūt his qui se oderūt: nō ꝙicunq; indignā
tib⁹: nō irritaꝁ in oppꝛobrijs: nō frangunꝁ in iniurijs: ꝓꝛo
sus hoꝛū nihil sentiūt, ꝑpt feruoꝛē spūssancti: ꝛ ꝓpter eternā
retributionē. Hoc spiritali mero calebant martyzes: q̄ abij
ciētes ꝛ post se iactātes oīa seculi blādimēta: ibāt ad passio
nes: obliuiscētes facultates ꝛ affectiones: patrimonia ac ma
trimonia sua: ꝛ vincētes armatā ꝓtra se paruuloꝝ pignoꝝ fle
tib⁹ pietatē: vociferātes quidē parētes: puluerē mittētes in
capita sua: ꝛ matres faciēs suas aululis crinib⁹ dilacerātes.
Sz illi hec oīa tanq̄ ebrij nō videbant: nec cognoscebāt suos
q; infuso ꝑcoꝛdijs suis spūsancto ad doloꝛes: ad supplicia tā
J q̄ ad ꝙolationes ꝛ ad ꝓmia festinabāt. Itaq; anniuersariuz
quidē diē celebram⁹ de aduētu spūssancti: sz nos ītā agam⁹
vt quotidie eū ad nos castis opib⁹ ꝛ castis pectoꝛib⁹ inuitemus. Ita em̄ puri atq; purgati sensib⁹ ꝛ cogitationib⁹ esse de
bem⁹: ita nos oporteꝫ oꝛi ꝛ coꝛdi adhibere custodiaz: vt nos
Sapiē.j. dignos ei⁹ visitatione ꝛ illuminatione faciam⁹: ꝛ videamur
liberi esse ab omni ꝺmundicia cogitationum: q; vt dixi. Per
uerse cogitationes separāt a deo. Studeam⁹ liberi esse ab oī
obtrectatione oīq; malicia: q; in maliuolā animā nō ingredi
tur sapiētia: nec habitat in coꝛpe subdito pctis. Per irā ac su
perbiā: aīe negligentiū: spūssancti custodiaꝁ ꝓtectione nudā
tur. Non ergo ꝓ huiusmodi passiones cōtristem⁹ spm̄sanctuz
sed pot⁹ eū ad fedē coꝛdis nostri per gratiā humilitatis ꝛ pa
Esa.lxvj. cis māsuetudinē euocem⁹ ac letificem⁹ euz opibus ꝛ ꝓfecti
bus nostris: q; ipe dicit: Sup quē requiescā: nisi sup humilē
ꝛ quietū: ꝛ trementē sermones meos? Si ergo ꝑmereri cupi
mus tanti visitatoꝛis ingressuz: mūdem⁹ primūm domū aīe
nostre ab indignis carnalis ꝓcupiscētie passionib⁹: a supbie
dñatiōe: a fetoꝛe iactātie: a tenebꝛis hoꝛroꝛe: de quo ipe dñs
Apoca.iij. dicit: Vtinā inquit frigidus esses aut calidus: nūc vero quia
tepidus es: incipiā te euomere ex oꝛe meo: id est ex viscerib⁹
mei intimi coꝛdis expuere. Preparemus itaq; hāc domum
quotidie ad sacri regis aduentū: eāq; diuersis ꝓbabilium
moꝛum floꝛib⁹ adoꝛnem⁹. Repleamur iocundis preciosisq;
odoꝛib⁹ castitatis: fidei ꝛ cōpunctioni s incēso: balsamo be
niuolentie: ꝛ thimiamate charitat⁹: vt amputatis vitijs ꝛ vir
tutib⁹ inſertis: destructa in nobis habitatione diaboli: mute
mur in templū dei: vt tam beat⁹ hospes nitido delectatus ho
spitio: stabilē ac ꝑpetuā in nobis faciat mansionē. Propter
hoc em̄ ad nos ille descēdit: vt nos ad illū possimus ascēdere
cui est gloria cū patre ꝛ spūsancto in secula seculoꝝ: Amen.

¶ Eodez die: de aduentu spiritussancti. Sermo ij. In quo etiaz declarat quare hij qui modo spiritum sanctum accipiunt non modo loquunꝁ linguis quomodo tunc.

Sermo clxxxvj. A

Hodierni diei solēnitas dñi dei magni ꝛ magne gr̄e que supfusa ē sup nos recoꝛdationē facit. Deo em̄z solēnitas celebraꝁ: ne qđ semel factū est: de memoria deleaꝁ. Solēnitas em̄ ab eo qđ soletin anno: no
mē accepit: Quō pennitas fluminis dicaꝁ: q; nō siccaꝁ estate sed ꝑ totū annū fluit: ideo penne: ꝑ annū: sic ꝛ solēne qđ solet i anno celebꝛari. Celebram⁹ hodie aduentuz spūssancti. Dñs em̄ spm̄sanctū ꝑ celo misit quē in terra ꝓmisit: ꝛ q; sic, ꝓmiserat de celo esse missurū: non pōt ille venire nisi ego abiero: dum aūt abiero mittā illū ad vos: Passus est: moꝛtu⁹ est: Johā.xvj resurrexit: ascēdit: restabat vt impleret qđ ꝓmisit. Hoc expe Matth. ctātes discipuli ei⁹: aīe vt scriptū est centum viginti decupla xxvij. to numero apl̄oꝝ. Duodecim em̄ elegit ꝛ centum viginti spm̄ Act.j. misit. Hoc ergo ꝓmissuz expectātes in vna domo erāt. Oꝛa
bant: q; desiderabāt: tā ipsa fide: quod ipsa oratione: ipso spe Wat.ix. ciali desiderio: vtres noui erāt: vinū nouū de celo expectaba
tur ꝛ venit. Jam em̄ fuerat magn⁹ boꝛrus ille calcat⁹ ꝛ glorifi
catus. Legim⁹ em̄ in euāgelio: Spūs em̄ nondū erat datus Johā.vij.
q; ihesus nōdū fuerat glorificat⁹. Jam quid respōdit: audisti B
magnū miraculū. Omnes qui aderāt vnā linguam didicerāt. Venit spūssanct⁹: impleti sunt: ceperūt loqui linguis varijs oīm gentiū quas nō nouerāt nec didicerāt: sed docebat illeq̄ venerat: intrauit: impleti sunt: fudit. Et tunc hoc erat signuz quicūq; aspiciebat spm̄sanctū subito implet⁹ spū linguis oīz loquebaꝁ: nō illi solū centū vigiti. Docēt nos littere ipe: postea crediderūt hoies: baptizati sūt: acceperūt spm̄sanctū: linguis oīm gentiū locuti sūt. Expauerūt qui aderāt alij admirātes: alij irridētes: ita vt dicerēt: Isti ebrij sunt musto pleni sunt. Ridebāt ꝛ aliq̄d verum dicebāt. Impleti em̄ erāt vtres nouo vino. Audistis cū euāgelū legerē: Nemo mittit vinū Matth.ix. nouū in vtres veteres: spiritalia nō capit carnalis. Carnalitas vetusta est: gratia nouitas est. Quātocunq; hō in melius fuerit inouat⁹: tanto ampli⁹ capit: qđ verus sapit. Bulliebāt musto: ꝛ musto bullientē lingue gentiū ꝓfluebāt. Nunc C modo fratres nō dak spūssanct⁹? Quisquis h̄ putat: nō est dign⁹ accipe. Dak ꝛ mō. Quare ergo nemo loquit linguis oīm gentiū: sicut loq̄bak qui tūc spūsancto implebak? Quare? Qz qđ illud significabat impletū est. Quid est illud? Qñ celebrauimus q̄dragesimā: recolite: q; cōmēdauim⁹ vobis dūm iesus xp̄m ecc̄liam suā cōmēdasse ꝛ ascēdisse. Querebāt discipuli: Act.j. Qñ erit finis seculi? Et ille: Nō est vr̄m scire tpa vel momēta que pater posuit in sua potestate. Adhuc ꝓmittebat qđ hodie cōpleuit. Accipietis virtutē spūssancti supueniēt⁹ in vos ꝛ eritis mihi testes in hierusalez: ꝛ in tota iudea ꝛ samaria: et vsq; in fines terre. Ecc̄lia tunc in vna domo erat: accepit spm̄ sanctuz: in hominib⁹ paucis erat: in linguis totus oꝛbis erat Ecce quod ꝓtendebat mō. Nā q; illa ecclesia parua: liguis omniū gentiuz loquebaꝁ: quid est q; ecclesia ista magna a solis oꝛtu vsq; ad occasum linguis omniū gentiuz loquit? Modo impletur h̄ tunc ꝓmittebat. Audiuimus: Videm⁹. Au- Ps. xliij. di filia ꝛ vide: ipsi regine dictum est: Audi filia ꝛ vide. Audi ꝓmissum: vide completū: non te fefellit deus tuus: nō te fefellit sponsus tuus: nō te fefellit qui suo sanguine te dotauit: nō te fefellit qui de feda pulchram: de immūda virginem fecit. Tu tibi ꝓmissa es: sz ꝓmissa in paucis: impleta in multis. Nemo ergo dicat: Accepi spm̄sanctū quare nō loquoꝛ linguis oīuz gentiū? Si vultis habere spiritumsanctū: iurendi te fratres mei. Spiritus noster quo viuit omnis homo: anima vocatur: spirit⁹ noster quo viuit singul⁹ quisq; hō: aīa vocaꝁ: ꝛ videtis qđ facit aīa in coꝛpe. Dia mēbꝛa vegetat: ꝑ oculos videt: ꝑ aures audit: ꝑ nares olfacit: ꝑ liguā loquit: ꝑ manus opaꝁ: ꝑ pedes ābulat: oib⁹ sil'adest mēbꝛis vt viuāt: vitā

dat oīb⁹:officia singulis. Mō audit oculus:nō videt auris nō videt lingua:nec loquit auris ⁊ oculꝰ sed thviuit:viuit auris:viuit lingua:officia diuersa sunt:vita cōmunis. Sic ē ecclesia dei:in alijs sanctis facit miracula:in alijs sanctis loq̄tur veritatē:in alijs sanctis custodit virginitatē: in alijs sanctis custodit pudicitiā cōiugalē:i alijs hoc: in alijs illud:singuli ꝓpria opank:sed pariter viuūt. Qđ aūt est anima corpis hoīs:hoc est spūssanctꝰ corpis xp̄i qđ est ecclia:hoc agit spiritussanctꝰ in tota ecclia:qđ agit ecclia in omnib⁹ membris vnius corporis. Sed videte quid caueatis:videte q̄d obseruetis:videte q̄d timeat⁹. Cōtingit vt in corpe hūano:imo de corpe aliq̄ō p̄cidak mēbrū :manus:digit⁹:pes:nunq̄d p̄cisum sequik aīa:Cum in corpe esset viuebat:p̄cisum amittit vitā. Sic ⁊ hō christianꝰ catholicꝰ est dū in corpe viuit:p̄cisus hereticꝰ factus est mēbrū amputatū:nō sequik spiritꝰ. Si ergo vult⁹ viuere de spiritusancto:tenete charitatē:amate veritatē:desiderate vnitatē:vt perueniat⁹ ad eternitatē: Amē.

¶ Itē eodem die:Homelia de eo quod scriptuz est in euangelio ſm Johannez: Sic deus dilexit mūdum ⁊c. que sumpta est de expositione doctoris. tractatu. xij. fo. clij. col. iij.

¶ Feria tertia pentecostes:De missione spūssancti:Sermo. j. In quo ostendit cur nō dabak spūs sanctus discipulis nisi glorificato christo.

Sermo clxxxvij. A

Jobā. vij.

IEsus nobis fratres grat⁹ illuxit quo sancta ecclia fideliū fulget aspectuꝰ feruet in corꝺibꝰ. Celebram⁹ quippe ist̄ū diē quo dñs iesus xp̄s resurrectiōe ascēsione glificat⁹ misit spm̄sanctū. Sic em̄ scriptū est in euāgelio cū diceret:Si quis sitit veniat ad me ⁊ bibat. Qui credit in me:flumia fluent de vētre ei⁹ aque viue. Euangelista secut⁹ exponit ⁊ ait:Hoc aūt dicebat de spū quē accepturi erāt credētes in eū. Nondū em̄ erat spūs dat⁹:q: iesus nondū fuer at glificat⁹. Restabat ergo vt clarificatio iesu cū resurrexit a mortuis ⁊ ascendit ad celos: iam darek spūssanctus ab eo missus a quo ꝓmissus:sicut ⁊ factū est. Quadragita em̄ dñs post resurrectionē dieb⁹ cū discipul⁹ uersat⁹:ascēdit in celū:⁊ die quinq̄gesimo quē hodie celebram⁹ misit spi

Act. ij. ritūsanctū:sicut scriptuz est:Fact⁹ est subito son⁹ de celo:q̄si ferret flat⁹ vehemēs:⁊ vise sūt illis lingue diuise sicut ignis: q̄ iseditsup vnūquēq̄:⁊ ceperūt linguis oīb⁹ loqui quō spūs

B dabat eis ꝓnunciare. Flat⁹ ille a carnali palea:corꝺa mūdabat. Ignis ille fenū veter⁹ ꝓcupiscētie ꝓsumebat. Lingue ille quib⁹ loq̄bank a spūsancto ipleti:p oīm gentiū lingua⁹ futurā

Gen. xj. ecclia⁹ designabāt. Sicut em̄ post diluuiuz ipietas supba hoīm turri ꝓtra dñm edificauit excelsam:qñ p ligua⁹ diuersas diuidi meruit gen⁹ humanū:vt vnaquēq̄ gēs ligua p ꝓpria loq̄ret ne ab alijs intelligeret. Sic humilis fidelius pietas ea⁹ ligua⁹ diuersitate eccl̄ie ꝓtulit vnitatē:vt qđ discordia dissipauerat:colligeret charitas:⁊ hūani gñis tanq̄ vni⁹ corpis mēbra dispsa ad vnū caput xp̄z ꝓpaginata redigeret ⁊ in sancti corpis vnitatē dilectionis igne ꝓflaret. Ab h̄ itaq̄ dono spūssancti ꝓ:sus alieni sunt: qui oderunt gratiam:qui societatē nō retinēt vnitat⁹. Licet em̄ etiā ipi hodie solennit cōgregenk:lz istas audiāt lectiōes:quib⁹ spūssanct⁹ ꝓmissus ⁊ missus est:ad iudiciū audiūt:nō ad ꝑmiū. Quid em̄ eis ꝓdest pcipe aurib⁹ qđ corꝺibꝰ resp̄uūt:⁊ ei⁹ diē celebrare cui⁹ lumē oderūt:Clos aūt frēs mei:mēbra corpis xp̄i: germina veritat⁹:filij pacis:hūc diez agite leti:celebrate securi. Hoc em̄ in vobis iplek qđ illis dieb⁹ q̄n venit spūssanct⁹ ꝑsignabatur. Sicut em̄ tūc qui spm̄sanctū pcipiebat etiā in hō liguis oībus loq̄bak:sic ⁊ nūc p oēs gentes oīb⁹ linguis ipa veritas loquik:in qua ꝓstituti spm̄sanctū habetis qui xp̄z ecclia loq̄n te omnibus linguis vobis scīsmate discidetis.

¶ Itē eodem die:Homelia de eo qđ scriptuz est in euāgelio ſm Johānez:Amen amē dico vobis qui nō intrat p ostium ⁊c. que habek in expositione doctoris. tracta. xlv. fo. cxcij. col. iiij. Et iter sermones de Verbis dñi. xlix. fo. lxiij. col. j.

Johā. x.

¶ Feria q̄rta pentecostes:de missione spūssancti Sermo. j. In quo ostendit quō hereticinon possunt habere spm̄ sanctuz:sicut mēbra p̄cisa non habent animam.

Sermo clxxxviij. A

Johā. xvj.

FRatres charissimi hodierna die anniuersaria solēnitas agit:q̄ die dñs nr̄ iesus xp̄s spm̄sanctū paclitū misit quē discipulis añ ꝑmisit. Dixerat em̄:Nō pōt ille venire nisi ego abiero. Quadragesimo ita

Act. ij. q̄ die post resurrectionē suā cui⁹ solēnitatē añ decē dies egimus:ascēdit in celū:nec īmemor pollicitatiōis sue:hodie misit spm̄sanctū:quo ipleti sūt p⁹centū vigitti:q̄ sic fuerāt congregati:eandēq̄ dñi promissionem fideliter expectabant. Scriptū est em̄:Subito de celo son⁹ fact⁹ est:q̄si ferret flat⁹ vehemēs ⁊ vise sunt illis lingue diuise sicut ignis q̄ ⁊ insedit super vnūquēq̄ illoꝝ ⁊ ceperūt linguis oībus loq̄ quō spūssanctus dabat eis ꝓnunciare. Flat⁹ ille a carnali palea corꝺa mūdabat ignis ille fenū veter⁹ ꝓcupiscētie cōsumebat. Itaq̄ ꝓpe tūc placuit spūssancti significari p̄sentiam:vt qui eū accepissent linguis oībus loq̄rent. Pri⁹ itaq̄ videam⁹ breuiter quare dixit qñ eū ꝓmisit:Nō pōt ipse venire nisi ego abiero. Re q̄ em̄ sepabilis est a filio dei spūssanct⁹:aut ipotēs erat eo p̄sente venire a quo nō pōt oīno discedere. Sed qm̄ discipulis adhuc infirmis forma serui dñs demōstrabat:in q̄ verbū caro factū est ⁊ habitauit in nobis:Lausaz ꝙ serui. i. carnē dñi

Phil. ij. etiā carnales poterāt intueri:Forma aūt dei in q̄ nō rapinaz arbitrat⁹ est esse se equalē deo:nō pōt nisi a spiritalib⁹ cogitari:ꝓptere a dixit:Non pōt ille venire nisi ego abiero:Tanq̄

Johā. xvj. diceret:q̄diu circa meā carnem occupat⁹ vester carnalis affectus:tādiu meā diuinitatē nō suscipit spiritalis vester obtutus. Dono em̄ spūssancti ꝑmiserat eos introducē dos in oēm veritatē:sicut scriptū est:Fide mūdās corꝺa eoꝝ. Beati aūt

Act. xv. mūdo corꝺe:qm̄ ipi deū videbūt. Abscessit itaq̄ corꝑalis for

Mat. v. ma dñi a corꝑalib⁹ oculis eoꝝ:vt p spm̄sanctū diuinitas dñi insinuaret corꝺibꝰ eorū. Nūc deinde videam⁹ q̄re cum hoc

B erat signū p̄sentie spūssancti:vt q̄ eū accepissent:linguis oīs loquerent. Recte em̄ etiā nūc cū dak spūssanctus:qui eū acci-

Act. ij. piūt:nō loquunt linguis oībus:quo euidēti miraculo se illo tpe demōstrabat. Hic intelligendū est frēs charissimi: hunc esse spm̄sanctū:quo charitas dei diffundit in corꝺibꝰ nr̄is:⁊

Roma. v. quo charitas eccl̄iam dei ꝙgregatura fuerat toto orbe terrārū:⁊ q̄tūc etiā vnus hō poterat vt spm̄sctm̄ accipiēs linguis oīm loqueret:nūc spūsancto ꝙgregata ipa vnitas eccl̄ie linguis oīb⁹ loquit. Proīde si q̄s dixerit alicui nostrū. Accepisti spm̄sctm̄:q̄re nō linguis oībus loq̄ris? Respondere debet:Loquor sane oībus linguis:q: in eo sum xp̄i corpe:hoc est in eccl̄ia:q̄ loquit oīb⁹ linguis. Quid em̄ tūc aliud significat de⁹ spūssancti p̄sentiā nisi eccl̄iaz suā linguis oībus locuturā? Impletū est itaq̄ qđ ꝓmiserat dñs:Nemo mittit vi

Mat. ix. nū nouū in vtres veteres:lz vinū nouū in vtres nouos mittit⁹ ⁊ vtraq̄ seruabunt. Merito ergo cū audirent⁹ liguis oībus loqui:nōnulli dicebāt:Hi musto pleni sunt. Jam em̄ facti fue-

Act. ij. rāt vtres noui sanctitat⁹ gr̄a renouatt:vt vino nouo:h̄ est spūsancto repleti:linguis oīb⁹ loq̄ndo ferueret:⁊ eccl̄iaz catholicā per oīm gentiū linguas futurā euidētissimo illo miraculo p̄signaret:Ac p̄h recte credunt heretici spm̄sctm̄ nō habere q̄ diuidunt a corpe:qđ p oēs gētes linguis oīb⁹ meruit p-

C sonare. Hūc itaq̄ diem dilectissimi sic celebrate tāq̄ mēbra vnitat⁹ corpis xp̄i. Nō em̄ frustra celebrat⁹ si hoc estis qđ celebrat⁹:illi eccl̄ie coherētes quā dñs implēs spūsancto toto mūdo crescēte cognoscit suā ⁊ agnoscit a sua:⁊ tanq̄ sponsus spōsam nō pdit ꝓpriā:q: nemo supponit alienā. Vobis enim in oīb⁹ gētib⁹ ꝓstitutis:hoc est eccl̄ie xp̄i:mēbris corpis xp̄i

Ephe. iiij. sponse xp̄i:Ap̄s dicit:Sufferentes inuicē in dilectione studentes seruare vnitatē spūs in vinculo pacis. Videte q: vbi p̄cepit vt sustineam⁹ inuicē:ibi posuit dilectionē:vbi spm̄ no minauit vnitat⁹:ibi ostēdit vinculū pacis. Hec est dom⁹ dei de viuis lapidib⁹ fabricata:in qua talē patrēfamilias delectat habitare:cui⁹ oculos ruina diuisionis nō ꝺz offendere.

¶ Item eodē die:Homelia de eo qđ scriptuz est in euangelio ſm Johannez:Nemo potest venire ad me nisi pater me⁹ qui misit me traxerit eu⁹ ⁊c. que sumpta est de expositione doctoris: tractatu xxvj. fo. clxxiiij. col. j. Et ex sermonibus de verbis domini. xlvj. fo. lxj. col. iij.

Johā. vj.

¶ In festo sancte Trinitatis quod celebrat dominica in octauis pentecostes: de sancta Trinitate: Sermo.j. In quo dicit q trinitatis disputatio periculosa est hominibus quã angeli in celo scire non possunt.

Sermo clxxxix. A

AUdio fratres q quidã inter se disputant: quõ pr̃ et filius ⁊ spũssanct⁹ ⁊ tres sunt ⁊ vnũ sũt. Videtis ex questione cũ periculosa sit disputatio. Lutũ ⁊ vas fictile de creatore disputat: ⁊ ad nature sue rationẽ nõ potest peruenire: ⁊ curiose querit scire de mysterio trinitat⁹ qõ angeli in celo scire nõ possunt. Quid em̃ dicũt angeli in celo? Quis est iste rex glorie: dñs virtutũ ipe est rex glorie? Si militer in Esaia dicit: Quis est iste qui ascẽdit de edom: cãdida vestimẽta ei⁹? Vide quid dicũt: pulchritudinẽ p̃dicãt ⁊ de natura tacẽt: Ergo ⁊ nos simpliciter dicam⁹. Vis scire naturã dei: hoc scito qõ nescias: nec in hoc cõtristeris q⁹ nescias: q⁹ ⁊ angeli nescierũt ⁊ sic̃ oẽs creature. Sz dicit aliq⁹: Quõ ergo credo qõ nescio? Quõ xp̃ian⁹ sum: qui nescio quõ sum xp̃ian⁹? Dicã simp̃r ante cẽ aliq̃ de scripturis ꝓferã. O christiane q tibi videt⁹ nihil scire: si scias hoc ip̃m qõ nescias nõne magis plus videris a ceteris scire? Gentilis hõ videt lapidẽ: ⁊ deum putat: Philosophi vidẽt celũ: ⁊ deũ putãt. Aliꝰ videt solẽ: ⁊ deũ putãt. Tu ẋo vide quantã sup istos habeas scientiã qui dicis: de⁹ lapis esse nõ põt. Sol deus esse nõ põt q⁹ alteri⁹ impio currit. Vides q⁹ in eo qõ dicis nihil te scire: magis nosti. Gẽtiles aũt in eo qõ se dicũt scire: nesciũt: q⁹ falsa sunt que nouerũt: Simlr̃ cõsidera q⁹ voceris fidelis nõ rationalis. Deniq̃ accepta baptismo hoc dicimus: Fidelis factus est: siue fact⁹ sum: credo qõ nescio: ⁊ pterea scio: q⁹ me scio nescire qõ nescio. Sed dicit aliquis. Hoc nõ est exponere: sed expositionẽ fugere. Et nos sciebamus scire qõ nesciebam⁹: tu nos dicebas scire qõ ignorabam⁹. Nonne meũ est pie ignorantiã ꝓfiteri: cũ temere mihi scientiam vendicare? In die iudicij nõ dãnor q⁹ dicã nesciui naturã creator⁹ mei: Si aũt aliq̃d temere dixero: temeritas penã hz: ignorãtia ventã ꝓmerek. Dicam⁹ aliquid de scriptur⁹ nõ rationẽ sequẽtes: sz auctoritatẽ dñi saluatoris. Ẋps em̃ dicit ascensur⁹ in celum ad apl̃os loquẽs: quib⁹ p̃dicat vt magister ⁊ dñs. Memo em̃ nouit sic de natura sua dicere quõ ipse qui de⁹ est: Nobis autẽ sufficiat scire de trinitate: qõ dñs exponere dignat⁹ ẽ. Qz ergo dicit ad apl̃os: Ite ⁊ baptizate oẽs gentes in noĩe p̃ris ⁊ filij ⁊ spũssancti: Tria noĩa audior vnũ dicit nomẽ. Nõ em̃ dixit in noĩb⁹ sed in noĩe. Tria noĩa dicit: ⁊ quõ vnuz ponit? In noĩe patr⁹ ⁊ filij ⁊ spũssancti vnũ est: sed trinitas est nomẽ qõ dicit in noĩe p̃ris dei: in noĩe filij dei: in nomĩe spũssancti dei: pater ⁊ filius ⁊ spũssanct⁹ vnũ nomẽ est diuinitatis. Sed requiris a me quõ vno nomĩe tres appellank? Nescio ⁊ libere me nescire p̃fiteor: qõ xp̃s voluit indicare hoc solũ scio: quia in hoc xp̃ian⁹ sum: q⁹ vnũ deũ in trinitate cõfiteor. Si aũt dixero vnã psonã esse patris ⁊ filij ⁊ spũssancti: fabellianus appellor: ⁊ incipio nõ esse xp̃ianus sz iude⁹: q⁹ ⁊ iude⁹ vnũ deuz dicit: ⁊ q⁹ patrẽ nescit ⁊ filiũ ⁊ spm̃sanctũ: ꝓptere a mysteriuz nõ nouit trinitatis. Ergo si sic dicim⁹ vnũ deũ vt patrem ⁊ filiũ ⁊ spm̃sanctũ excludamus a mysterio trinitat⁹: iudei efficimur. Ergo libere dico: nõ ex me sed ex sñia saluatoris: scãdalum esse q⁹ in aĩa nascit auditoris: quõ tres vnũ sint: quõ pater ⁊ fili⁹ ⁊ spũssanct⁹ nõ diuidank in diuinitate: sz in psonarũ qualitate. Quando cũq̃ psonas appello: rogo vos ne me putetis psonas hoĩm dicere: ego psonas in p̃re ⁊ filio et spũsancto nõ dico quasi psonas hoĩm: psonã patris dico q⁹ pater ẽ: ⁊ filij q⁹ fili⁹ est: ⁊ spũssancti q⁹ spũssanct⁹ est. Nõ est pater filius: nec fili⁹ pater: nec spũssanct⁹ pater aut filius. Diuidunk em̃ ꝓprietatib⁹ sed natura sociank. Videte: hoc ip̃m scandalũ: philipp⁹ quondã apl̃s sustiebat q̃ dixit ad ip̃m dominũ Dñe ostẽde nobis patrẽ. Cui respondẽs dñs ait: Philippe tanto tpe vobiscũ sum ⁊ nõ cognouist⁹ me. Qui videt me videt ⁊ patrẽ. Quid ipse pater est: ipse fili⁹: hoc impiũ est dicere: sz hoc dicit: in eo q⁹ filiũ vides intellige patrẽ. Nõ em̃ potest appellari fili⁹ nisi habuerit patrẽ. Qñ dicit pater: non dicit nisi habuerit filiũ. Multa sunt que dici p̃t: sed sufficiãt fidelib⁹ pauca de mysterio trinitatis audisse. Rogo vos: hoc maius inter nos certamẽ sit quõ aduersariũ supem⁹: quõ ieiunem⁹ quõ pctã nostra plangam⁹: quõ pro tãto scelere satisfaciam⁹ quõ elemosynis insistam⁹: quõ cogitatio nostra nõ nos captiuos in libidinẽ trabat: quõ ꝓra oẽm iniuriã patiẽtiã habeamus: quomõ fratri iniuriam facienti nõ resistam⁹: sed vincamus eũ in humilitate: quã a christo didicim⁹: qui cũ pateret nõ cõminabat. Quando venerit cogitatio⁹ ꝓposuerit q̃d est deus: ⁊ que est ratio trinitatis: nobis sufficiat credere q⁹ est: ⁊ nõ temere rationẽ querere trinitatis: sed timere ⁊ orare dñz semp debem⁹: ⁊ sibi soli scientiã nostrã in hac parte exhibeamus: vt diebus ei ac noctib⁹ laudes canam⁹: Cui sit gloria in secula seculorum: Amen.

Joh. xiiij. D

Matth. xxviij. C

1. Petri.iij.

¶ In eodez festo: de eo qõ scriptũ est: Splendor est enim lucis eterne ⁊ ymago inuisibilis dei ⁊c. Sermo.ij. In quo dicit q trinitas credi debet nõ inuestigari.

Sap̃.vij.

Ser.cxc. A

Col.j. Heb.j.

B

Esa.xl.

Joban.x.

C

j.Cor.j. Ubi.s.

Esa.liij. Mar.xiij. Ubi.s. Mar.xiij.

Luce.ix. Johã.viij. j.Cor.x. Ephe.ij.

Johan.j.

Apoca.v.

Joh.xiiij. D

Johã.xvj.

APostoli lectionẽ mecũ pariter audistis dilectissimi. Ait em̃ de dño ieſu xp̃o: Splendor est em̃ lucis eterne ⁊ ymago inuisibilis dei: eo q⁹ ymago solis lux sua sit que de eo sole ꝓcedit. Quippe cum ostet lumẽ istud diuinitatis estimari: cõprehẽdi ⁊ diffiniri nõ posse: ideo p̃moneo vt tm̃ de vnitate substãtie spiritaliter credatis: ⁊ filiũ verũ de vero patre cognoscatis. De qualitate autẽ rei querere nõ debetis: q⁹ de⁹ credi se voluit: nec examinari: q⁹ quãtus sit sciri nõ põt. Hoc em̃ ꝓphete: hoc apl̃i p̃dicauerunt: Deniq̃ p captu: ꝓ viribus: p fide nostra intueamur: deus q̃d sit: ⁊ videam⁹ an aliq̃d possit ei cõparari. Certe hoc est de⁹: q⁹ ⁊ cuz dicit nõ põt dici: cũ estimat non põt estimari: cũ cõparatur nõ põt ꝓparari: cuz diffinit ipsa diffinitione crescit: q⁹ celuz manu sua coopit: pugno oẽm mũdi ambitum claudit: quẽ totũ oĩa nesciũt: ⁊ metuẽdo sciũt. Cui⁹ nomini et virtuti famulak hic orbis: ⁊ ipsa sibi elementoz succedẽtium momẽtanea vicissitudo seruiendũ testak. Videte ergo si aliquid esse possit: cui pater ⁊ fili⁹ possit cõpari: q⁹ talis est fili⁹ q̃lis ⁊ pater. Nõ em̃ ipse cũ patre vnũ se diceret: nisi talẽ se de patre qualis est p̃sciret. Ratio quidez q̃ apud grecos logos nũcupak: inter patrẽ vel filiũ psonas vel vocabula distinguit q⁹ ⁊ ipse fili⁹ ratio dicit: que tm̃ ratio multis noĩbus appellak mõ verbũ: mõ virtus: mõ sapiẽtia: mõ dextera: mõ brachiuz mõ margarita: mõ thesaur⁹: mõ rhetia: mõ aratruz: mõ fons mõ petra: mõ lapis angularis: mõ homo: mõ agnus: mõ vitulus: mõ aquila: modo leo: mõ via: mõ veritas ⁊ vita: cũ sit de⁹ oĩa in oĩb⁹: vt p hec vocabula diuinaz dispositionum mysteria cognoscank: nõ vt ipa maiestas filij dei ꝓprie diffinita mõstret. Hoc em̃ fili⁹ dei q̃ pater est nõ aliud: id est p quem oĩa facta sũt. Mã ⁊ hoc verbũ nũcupak: q⁹ sp in p̃re: ⁊ de p̃re: ⁊ nihil pak sine eo iussit aut fecit. Virt⁹ dicit: q⁹ ꝓprie de deo est ⁊ oĩs potestas in ipo ꝓsistit. Sapiẽtia appellak: q⁹ nõ aliũ de cẽ de p̃veniẽs credẽtibus arcana celestia reuelauit. Dextera nũcupak: q⁹ eũ oĩa diuina opa pfecta sunt. Brachiuz dicit: q⁹ ab ipso oĩa ꝓtinent. Margarita appellak: vt nihil eo p̃ciosi⁹ habeak. Thesaur⁹ vr: q⁹ in ipo oẽs opes: diuitie celestiũ regnorũ recondite cognoscunk. Rhetia vr: q⁹ p ipm et in ipso de mari seculi diuersarũ gentiũ multitudo more pisciuz p baptismũ in ecclesia ꝓgregak: vbi bonorũ malorũq̃ discrimen agnoscit. Aratrũ nuncupak: q⁹ signo crucis ei⁹ dura pectora subiugank vt necessario semini ꝓparent. Fons aque viue appellak: q⁹ ex eo fidelia corda celestis aque gr̃a irrigant. Petra dicit: q⁹ credẽtib⁹ fortitudinẽ: incredulis duriciã p̃stat. Lapis angularis dicit: q⁹ vtroq̃ parietes nouit⁹ veter⁹ testamẽti: ipe vn⁹ ⁊ mediator in semetipso ꝓtinens copulauit. Agnus appellak: vt innocẽtia ⁊ passio xp̃i demõstret. Nõ dicit: q⁹ ẽm carnẽ ꝓpter nos hoĩes nasci dignat⁹ est. Vitul⁹ dicitur: quia ꝓpter nostrã salutez immolari sustinuit. Aquila dicit: q⁹ post venerabilẽ resurrectionẽ ad patr⁹ sui reuoluit sedem. Leo est dict⁹: q⁹ ipse est rex regum: qui mortẽ ac diaboluz virtutis sue potestate cõminuit. Via est: q⁹ per ip̃m ad patrez accessus est. Veritas est: q⁹ mendacũ nescit. Vita est quia dat vitã: Ipse vniuersa significat. Est ergo pater: deus imensus: eternus: incõprehensibilis: inestimabilis. Est ⁊ filius de⁹ ⁊ dñs noster tant⁹ quant⁹ est pater: sed nõ aliunde cẽ de p̃re: q⁹ ego inq̃t de p̃re exiui: ℞ ẽ lumẽ de lumine. Sz nec ex eo occasionẽ aliquã heretic⁹ capiat: cũ duo noĩa vel duas psonas. i. p̃ris ⁊ filij statuo: q̃si duos ex diuersitate ꝓfingã: nos

pfez filiū ita noiam: vt vnū deū in his psonis z in oib assignem. Porro pater z filius si due psone credunt ratione tamē z substātia vnū sunt: qz inequalitū societas meliozis offensa est: z iniuria est eius qui ver est deus si nō ver alius comparet. Deū em qui iuste cōpat: violat. Cū aūt ego patrē et filiū statuo: vnitatē generis assigno: z si illā in psonis diuido: discretionē tamen personarū rursum eadez nomina in vnitatis sui naturalis federis lege consigno.

¶ In eodez festo: De sancta Trinitate cōtra arrianos: Dicitqz orandū esse pro ecclesia vniuersali propter duo. Sermo. iij.

Ser. crcj. A Multa quidē z frequēter ausi sunt arriani heretici aduersus seruos dei qui fidē rectaz z catholicā custodiūt p adulterinā doctrinā assererent ortodoxos pequi tētauerūt. Intantū aūt nunc exurrexerunt cōtra fidem: ita vt multos ex nobis polluerint z aures nras cōmouerint vt aias laniarēt. Scelerate aūt heresis sue perfidiā tegūt: sed nō diuti bic vel facere pmissum est. Est em gubernator ecclīarū suaz dīs: qui pro oibus nobis mortē suscipiuit. Et ideo indeficiēs nobis est oratio dilectissimi fratres Primo: vt sancta dñi z catholica ecclīa dispēsationib omi-
Ephe. iiij. bus z heresib carens: vnitatē spūs in vīculo charitatis vbiqz cōseruet: quā p fidē rectam z vitā imaculatā tenere: amplecti seruare: custodire oīb inuocātib dñm: est quidē iustū preci pue episcopis q ecclesijs psunt. Scōa: vt eccle regula sctāqz patruz traditio atqz iudicia in ppetuum firma solidaqz pma-
B neāt. Est aūt patrū nostroz fides hec: Credim in deū patrē oīpotentē: cunctoz visibiliū z inuisibiliū conditorē. Credimus z in dñm iesuz xpm: per quē creata sunt oīa: verū deum vnigenitū: verū dei filiū: nō factū aut adoptiuum sz genitū: vnius cū patre substātie: qd greci dicunt homousion: atqz ita p oīa equalē deo patri: vt nec tpe: nec gradu: nec potestate eē possit inferior. Tantūqz esse pfitemur illū q est genit: quāt est ille qui genuit. Nō aūt qz dicim genitū a patre filium: diuinez ineffabili gnationi aliquod tps ascribim: sed nec patrē dicim aliqn cepisse nec filiū. Nō em possum aliter cōfiteri eternū patrē: misi cōfiteamur etiā z filiū coeternū. Ex fi-
C lio pater dicit z qui sp pater fuit: semp filiū habuit. Credim z in spm sanctū deū verū ex patre pcedentē: equalē p oīa pri z filio: natura: volūtate: potestate: eternitate: substātia. Nec est prorsus aliquis in trinitate grad: nihil qd inferi supiusqz dici possit. Ideo tota deitas sua pfectione eqlis est: vt exceptis vocabulis q ppietatē psonaz indicāt: quicqd de vna psona dicit: de trib dignissime possit itelligi. Atqz vt cōfutātes Arriū: vnam eandēqz dicim trinitatis substantiā esse: z vnū in trib psonis fatemur deū: Ita impietatē sabellij declinantes: tres psonas exp̄sas sui ppietate distinguimus: nō tpm sibi patrē: tpm filiū: tpm spm sanctū esse dicētes: sed aliā patris: aliā filij: aliā spūs sancti esse psonā. Nō em noia tm̄modo: sz etiā noim ppietates: id est psonas pfitemur. Nec pater filij aut spūs sancti psonaz aliqn excludit: nec rursus filius aut spūs sanct patrī nomē psonāqz recipit: sz pater semp pat: fili semp fili: spūs sanct semp sanct: itaqz substātia vnū sūt
D psona ac noib distinguunt. Ipm aūt dei filiū: qui absqz initio cū patre z spūs sancto est: dicim in fine seculoz pfectū natura re hoiem suscepisse ex maria semp virgine: z verbū carnē esse factū: sz assumēdo hoiem nō pmutādo deitatē. Nec vt q dam sceleratissimi opinant spm sanctū dicim p semine fuisse: sz potētia z virtute creatoris operatū. Sic aūt pfitemur in christo vnā filij esse psonā vt discam duas atqz integras esse substātias: deitatis scilicet z humanitatis que ex anima pstat z corpe: atqz vt cōdēnem fotinū: qui solū z nudū hoiem cōfitet in xpo: ita anathematiz am apollinarez et ei simules: qui dicūt dei filiū minus aliqd de humana suscepisse natura: z vt in carne vel in aīa vel in sensu assumptū hoiem his ppter qs assumpt est fuisse dissimilez: quō absqz sola pcti macula q naturalis nō est: nobis cōfitemur fuisse cōformē. Illoz quoqz execramur simliter blasphemiā: qui nouo sensu asserere conant: a tpe accepte carnis oīa q erant diuinitatis in hoie demigrasse: z rursuz q humanitatis erant in deū essetransfusa: vt qō nulla vnqz heresis ausa est dicere: vincat hac cōfusiōe vtraqz exinanita esse substātia: z deitatis scz z humanitatis: z amisso ppio statu in aliud esse mutata: vt qui tam deū pfectū in filio qz hoiem cōfitemur: nec deū vere nec hoiem temere credam. Nos aūt ita dicim susceptū a dei filio hoiem: vt de: tñ impassibilis pmaneret. Passus est eteni dei filius nō putative sed vere oīa q scriptura testat: id est esuriez: sitim: lassitudinē: dolorē: mortē: z cetera huiusmōi: sed fm illud passus ē qō pati poterat: nō fm illā substātiā que assumpsit: sed fm illam q assumpta est. Ipse em dei filius fm deitatē suā impassibilis est vt pater: incorruptibilis vt pater. Et cuius ppria psona filij: id est dei verbū suscepit passibilē hoiem: tñ ei in habitatiōe fm suā substantiā deitas verbi nihil passa est vtrotata trinitas quā impassibilē esse necesse est. Mortuus ergo ē dei filius eadē natura carnis in qua nat est z passus: in qua z resurrexit. Nō em exinanita est humanitas substātia: sed glorificata in eternū cū deitate māsura. Venturus est ad iudicandos viuos z mortuos: vt z iustos remuneret z puniat pctores. Resurrectionē carnis ita credim: vt dicam nos in eadem in qua nūc sum veritate mēbroz esse reparādos: qualesqz semel post resurrectionē fuerim effecti: in ppetuum māsuros. Vnā esse sanctoz vitā oīm: sed premia pro labore diuersa: z econtrario pro modo delictoz pctoz qz esse supplicia. Baptisma vnū tenem: qō ijsdem sacramenti verbis infantibus quibusue etiā maioz dicim esse celebrandū: hoiez si post baptismū lapsus fuerit: primo p reconciliationē: deinde p penitentiā credim posse saluari. Nouū z vet testamentū recipim in illo librorum numero quem sancte ecclesie catholice tradit auctoritas. Alias a deo dari credim: quas ab ipo factas dicim: anathematizātes eos qui aīam quasi partē dei diuine dicūt esse substātie. Eoz quoqz pdēnam errorē: qui eas ante peccasse vel in celo cōuersatas esse dicunt qz in corpora mitterent. Execramur etiā blasphemiā eoz qui dicūt: ipos sibile aliqd hoia deo esse pceptū: z mādata dei nō a singulis sed ab oibus in cmune posse seruari: vel qui primas nuptias cū manicheo: vel secūdas cū cathaphrygis damnāt. Anathematizam etiā illos qui dei filiuz necessitate carnis mentitū esse dicunt: z tunc ppter assumptū hoiez nō oīa facere potuisse que voluit. Iouiniani qz dānamus errorē: qui dicit nullaz in futuro meritoz distantiā: Nos qz eas habituros esse virtutes quas hic habere neglexim: Liberū sic confitemur arbitriū: vt dicam nos dei semp indigere auxilio: z tam illos errare qui cum manicheo dicūt hoiem pctm vitare nō posse qz illos qui cum iouiniano asserunt hoiem nō posse peccare. Vterqz em tollit arbitrij libertatē. Nos vero dicim hominē semp z peccare z nō peccare posse: vt nos liberi confiteamur esse arbitrij. Hec est fides dilectissimi fratres quā in catholica didicim ecclesia: quāqz semp tenuim z tenem: quā credimus z a nobis deinceps posse teneri.

¶ In eodem festo: De symbolo ac deitate z omnipotentia patris. Sermo. iiij.

Ostendim fratres dilectissimi vt vestra certe dilectio recordat: deū in quo vos credere pmisistis: z credit sez veruz esse deū: ita etiā verū patrē: hunc vo eundē etiā omipotentē. Hic em ordo symboli mōstrat esse. Nam licet hoc ipso qz ver deus esse probat: sine dubio omnipotēs intelligat: tamē magis hoc fidei proficit: sicut scripturis sanctis omipotentia ei asserit. Magna em credētib oritur confidentia: cū agnoscūt illū oīa posse quez credunt. Oipotentē ergo dīm ac deū nrm ipsa eius in primis opa testant q fecit hūc mundū totū de nihilo: z tota q magna est pulchritudine tanqz speciosas rerū formas: z nulla materia extāte pposuit. De ipso em dicit scriptura diuina: In principio fecit de celū z terrā. Et rursus: Omnipotēs est mare z ipe fecit illud. Quis ergo neget omipotentē esse quē tam clara cognoscit opatuz? Sed multomagis eū esse omipotentē fatebitur: cū hec ipsa qz facile operat si agnouerit: Propheta loqtur in psalmo: Ipe dixit z facta sūt ipe mādauit z creata sunt Absqz vllo labore: absqz difficultate aliqz bores pdidit: qc- et. cxlviij. qd ratio humana mirat nō labore de sz iussione reformauit. Impio ei exstiterūt oīa: q ante nō fuerāt cū ex nihilo tāta pcedunt: oipotentē loquunt auctorez. Neqz vo a deo ista sola creata sūt q videm: sz maiores potētie diuine diuitias iussibilia ei opa testant. Si quidē ab ipo create sūt oēs angelice potestates: que cuius non videant a nobis: tñ vt ex scripturis diuinis agnoscim: deo militant z ipsi seruiūt: throni: dñatio

Ser. cxcij. A

B

C

D

E

F

Pſ.ciij. nes ac virtutes oēs ꝛ spiritales substantie potestates. Qui facit angelos suos spiritꝰ ꝛ ministros suos ignem vrentem. Vñ
Danie.vij. vrentē tanti regis exercituꝫ ꝓpheta describens: Milia inq̄t
miliū ministrabāt ei: ꝛ decies milies cētena milia assistebāt
C ei. Certe si breuiter agnouerit̄is ex creatione ista visibiliū et
inuisibiliū oīpotentiā dei: nūc ꝛ eandē eius virtutē ex admi
nistratione cognoscite. Cū em̄ toto sub noe peccāte mūdo di=
Geñ.vij. luuiū induxit: cū sodomā ꝛ gomorrā pluuia ignis exurit: cuꝫ
Geñ.xix. populo suo de egyptiorū seruitute liberato siccā in mari pre=
Exo.xiiij. bet viā: quid aliud q̄s de oīpotentē testak: ꝛ seip̄m qui mare fe
cit: qui illud etiā siccauit ex a parte qua voluit? Cū vero ip̄z
populū per quadragīta annos in solitudīe cibauit: id est mā
Exo.xvj. na: ineffabilē virtutē sue diuinitatis asseruit: vt oſtēderet q̄
Deuk.viij. non in solo pane viuit homo: ſz in omni v̄bo q̄ꝫ ꝓcedit de ore
dei. Et vt innumeras virtutes de pauca cōmemorando pre
tream: oſtēdit etiā nūc oīpotentiā suā de?: cū filiū suuꝫ quē
Act.ij. fm hominē mori voluit: pro salute nostra solutis inferni legi
bus a mortuis suscitauit: vt in xpo oſtēderet se esse a quo mor
tales hoies sunt creati: qui etiā imortalē fecit ex mortuo. Ad
ip̄si? omnipotentie virtutē pertinet vt istum mundū quē ali=
esa.xxxiiij q̄n fecit ex nihilo: in fine seculoꝝ dissoluat. Vnde ꝓpheta:
Matth. Celū inquit plicabit? reuolutū vt liber: ꝛ oīa sydera cadent vt
xxiiij. folia de vite: ꝛ sicut folia cadent de ficu. Et saluator in euāge
lio: Celū ꝛ terra trāsibūt: verba aūt mea nō transibūt. Ea
Pſ.lxj. dē oīpotentia oēs hoies qui sunt mortui: quiq̄ morient in fi
nē: ad dīe iudicij suscitabit: vt ꝓpheta dicit: Reddet vnicui
q̄ iuxta opa sua. Et alios quidē in celorū regno cōsortio co
pulabit angelorū: alios vero in gehēne supplicio diabolo iū
D get. In hūc credētes deū dilectissimi fratres: omnipotentē:
iustū: se uerū: ꝛ his tū benignū qui hic seueritatē eius timen
do pctā vitauerūt. In hūc inquā credētes deū: cum oī timo
Phil.ij. re ꝛ tremore (vt ait ap̄l's) vestrā salutē opamini: ꝛ ab oīni pec
cato: ꝛ ab oīb⁹ crimnib⁹ ꝛ vitijs recedētes: ad sola opa iu
Job.xij. sticie festinate: ambulātes sicut saluator ait: in luce dū habe
tis lucē ne tenebre vos cōprehendāt. Cauete a malorū cōsor
tijs atq̄ colloquijs: ꝛ ad sola verba dei audienda fidelīū ꝑpa
rek auditus: ꝛ ad res sanctas solas loquēdas lectoruꝫ lingua
moueak: vt auditū bonū ꝛ sermonē bonū bona opa subsequā
tur. Quod dñs noster iesus xp̄s in nobis fm bone volūtatis
studiū perficere dignek: Cui est honor et gloria cum patre ꝛ
sancto spiritu in secula seculorum: Amen.

¶ In eodez festo: De domino Jesu christo q̄ ab initio sit cuꝫ patre fm deitatē qui fm hominē nobis a certo initio natus est ex virgine. Sermo. v.

Sermo cxciij. A
Luce.ij.

Dilectissimi fratres dilectissimi de deo patre in quem
credimus locuti sum?: vt q̄ ipse sit ver? deus: q̄ ve
rus pater: q̄ oīpotens diuinarū scripturarū aucto
ritate monstrak. Nūc vero iuxta ordinem symboli
transim? ad filiū. Posteaq̄ dixerimus in symbolo: Credo in
deū patrē oīpotentē. Sequit: Et in iesum xp̄z filiū ei?: Qui
nat? est ex maria virgine ꝓcept? de spūsancto. Hic iā sollici
tus auditor attēdat: vt sciat vnā filij dei eandēq̄ p̄sonā iuxta
suscepti hoīs veritatē. Hic em̄ cū dicim? credere nos in xp̄m
filiū dei: qui nat? est ex maria virgine: nō eo modo dicim? vt
in hoīem tm̄ verū nos fidem habere fateamur: sed in deū ve
rum qui suscepit hoīem verū. Vn? em̄ ꝛ idē est dñs noster ie=
sus xp̄s: qui ꝛ verbū dei est: ꝛ sine initio genit? est ex patre: ꝛ
hō ver? in fine seculoꝝ nat? ex virgine. Hemina em̄ in hoc lo
co hereses ꝓtrarijs nos nitik impugnare sentētijs. Inde apo
linaris: hic arrius qui sic in xp̄o hominē perfectū suscipit: vt
deū illū neget esse perfectū: duz ip̄m dei verbū principio ip̄i
conak includere: ꝛ eū nō creatorē sed creaturaꝫ fatek. Apolli
naris vero ita dei filiū ecōtrario perfectū credit esse deum vt
et verum hoīem timeat copulare: dum metuit ne suscipientis
dignitatē suscepti hoīs obfuscet infirmitas. Nos aūt catho
lici cōtra vtrūq̄ diuinaꝫ scripturarū auctoritate muniti: ad
uersus arrium verā ꝛ pfectā verbi diuinitatē: aduersus apol
linarē perfectā hoīs in xp̄o defendimus veritatem. Itaq̄ si
cut contra arriū supiore tractatu pfectionem deitatis in xp̄o
asseruim?: ita nunc cōtra apollinarē perfectuꝫ hoīem cōpro
babimus. Unde lucidissima ꝓ nobis est ap̄l'i auctoritas di
Gal.iiij. cētis. Misit de? filiū suū factū ex muliere. In primis dicen=
B do factū: distinguit humanā a verbi diuinitate substantiam
Johan.j. Factū em̄ vel creatū dei verbū dici oīno non potest: q̄ q̄ oīa
facta sunt: sicut beat? iohannes ait: Oīa per ip̄m facta sunt: ꝛ
sine ipso factū est nihil. Misit inquit deus filiū suū factuꝫ ex
Gal.iiij. muliere. Cū ergo dicit factū ostēdit se hic non de diuinitate
tractare. Cū aūt addidit: ex muliere: substātiam veri homis
exp̄ssit: vt hec sit natura facti hoīs: que fuit ip̄si? vnde fact?
est: id est vt ea credak esse natura xp̄i: qui est fact? ex virgine:
que fuit natura virginis ex q̄ xp̄s format? ꝛ nat? est. Inde est
Roma.j. q̄ alibi idē ap̄l's de dei filio dicit: Qui fact? est ei ex semine
dauid fm carnē. Mā ꝛ si nō intercessit semen hoīs in ꝓceptio
ne virginis: tamē quia ex carne christus formatus est que cō
stat ex semine dicitur factus ex semine. Quēadmodum ergo
fm diuinitatē vna est patris ꝛ filij natura: ita etiam iuxta hu
manitatē eadē est matris ꝛ filij: id est marie xp̄iq̄ natura: ex
vtraq̄ substātia ꝛ diuinitatis ꝛ humanitatis vn? atq̄ idē est
Roma.ix. dei fili? dñs noster iesus xp̄s: vt de? verus: ita etiā hō verus
j.Timo.ij. attestāte ap̄lo atq̄ dicente: ex quib⁹ xp̄s fm carnē: qui est su
per oīa deus benedict? in secula. Et alibi: Unus est em̄ de?:
vnus est mediator dei ꝛ hoīm: homo xp̄s iesus: Unum ergo
atq̄ eundē dñm nostrū iesum xp̄m: cū ex alijs: tū ex his apo
stolicis sentētijs ꝛ deū verū ꝓbauim? ꝛ hoīem. Qui cum
C essentiā equalē impassibilē ꝛ imortalē cū patre possideat: p
pter nostrā tū salutē passibilē atq̄ mortalem suscepit hoīem:
nō vt pmutarek in humanitē diuinitas: ſz vt diuinitati so
ciarek humanitas. Scōm ergo huius hoīs veritatē: dei fili? ad
redemptionē nostrā nat? est ex v̄gine: ꝓceptus de spūsancto.
Luce.j. Sic em̄ ad mariā in euāgelio angel? loquit: Spūssanct? sup
ueniet in te ꝛ virt? altissimi obumbrabit tibi: ꝛ propterea q̄
nascek ex te sanctū vocabit? filius dei. Et mirabilē natiuitatē
Esa.vij. olim Esaias ꝓpheta ꝓdixit. Ipse inq̄t dñs dabit vobis si
gnū: Ecce virgo in vtero ꝓcipiet ꝛ pariet filiū: ꝛ vocabit? no
mē ei? emanuel: Q̄ interp̄tat? ab euāgelista: Mobiscū deus.
Matth.j. Mā hoc quoq; ex effectu rerum dñs noster iesus xp̄s nomen
acceptat: qui assumpto nature nr̄e hoīe nobiscū esse dignat?
est: qui p̄ nobis fect? oīa: passus est oīa: esurie: sitim: lassitu
dinē: fletum: dolorē: ad extremū etiā mortē: qui a pontio pi=
Matth. lato p̄side flagellat? atq̄ crucifix?: mortu? est ꝛ sepult?. Cō
xxvij. dēnat? est em̄ iust? p̄ iniustis: ꝛ penā q̄ pctōrib⁹ debebak si
ne pctō ip̄e suscepit: vt illorū p̄ quibus punit? est ꝛ penā au
ferret ꝛ pctā deleret. Mortu? est morte ꝓbrent ac ꝑpalu: ne nos
D morte subirem? eternā. Sz vsq̄ ad hanc rerū sertē in xp̄o na=
ture humane infirmitas itelligak: Mā qui fuit passibilis vsq̄
ad mortē: ic̄ corruptiōis gl'iam ip̄e mort? imperium accepit.
Si quidē hoc tā in carne xp̄i ꝓcīū q̄ iuxta dauid ꝓphetiā
caro exanimis ꝛ vsq̄ ad tertiū dīē sepulta: tū incorrupta per
manſit. Sic em̄ ex p̄sona xp̄i legim? in psalmo dicētis ad pa
Pſ.xv. trē: Q̄m nō derelinques in inferno aīam meā: nec dabis sctm̄
Act.ij. tuū videre corruptionē. Vñ ꝛ beat? petrus: Iesum inq̄t na=
zarenū virū ap̄probatū a deo in vobis: in v̄rtutib⁹: ꝓdigijs ꝛ
signis q̄ illū fecit de? in medio vestri sicut vos scit?: hūc de
finito ꝓsilio ꝛ p̄sciētia dei traditū in manꝰ iniquorū affigen=
tes iteremistis. Quē de? suscitauit solut? doloribꝰ inferni: iu
xta q̄ impossibile erat teneri illū ab illo. Mortuus est iesus
xp̄s p̄ nobis: ꝛ die tertio resurrexit. Mā si mors q̄s ei? ꝓ no
bis facta est: quāto magꝭ ei? vita ꝓ nobis est? Qui post resur
Matth. rectionē accepta a patre oīpt̄ate: discip̄los ꝓsolat ꝛ dicit: Ec
xxviij. ce data est mihi oīs potestas in celo ꝛ in terra. Et alibi: Eun
Marc.xvj tes inq̄t in mundū vniuersuꝫ: ꝓdicate euāgelīū omni creatu
re: Qui crediderit ꝛ baptizat? fuerit salu? erit: q̄ v̄o nō credi=
E derit ꝓdēnabit. Post hec p q̄draginta dies inter discipulos
esse dignat? est: ꝛ imortalis: mortaliū tū nō est aspernat? habe
re ꝓsortiū: Utiq̄ vt docēdo ap̄los: fide ꝛ veritate cōpleret: q̄
Act.j. ad nos illoꝝ q̄s testimonio puenirēt. Cōfirmat? vero discipu
lis: eleuat? est in celū: ꝛ tā de pctis q̄m etiā de morte ad patrez
Mar.xvj. victor ascēdit: q̄ manifeste in euāgelio legim?: Et dñs qui=
dē iesus postq̄ locut? est eis: ascēdit in celuꝫ: ꝛ sedet a dexte=
ris dei. Quo sermone nō humana in deo mēbra significank:
ſz honor quo xp̄m p̄ suscepit exp̄mik. Q̄ñ illū descensuꝫ esse
credim? ad viuoꝝ mortuoſq̄ iudiciū: nō in ifirmitate quā
habuit: ſz i sublimitate quā possidet. Qui em̄ in ifirmitate ve
nit vt redimeret: in p̄tate vēturꝰ est vt iudicet. Sic em̄ legim?
Act.j. in actibus ap̄lorum: Cūq̄ intuerenk in celum euntem illum:
ecce duo viri astiterūt iuxta illos in vestib⁹ albis: quiꝛ dixe
runt: Viri galilei quid statis aspicientes in celū: hic iesus q̄

assumpt⁹ est a vobis in celū: sic veniet quēadmodū vidistis eum euntē in celū. Ad hūc ergo aduentū dñi nostri iesu xpi parati sim⁹ fratres dilectissimi: ⁊ timeam⁹ ne ille nos non tales inueniat quales voluit iuenire: qui oīa p̄ nobis est passus: vt nos inueniret tales quib⁹ nō supplicia inferret ſz p̄mia redderet sempiterna. Ad que nos dñs ac de⁹ gratia ſua adiutos dignek adducere: cui ē glia in secula seculo⁹: Amen

¶ In eodem festo: De symbolo ⁊ spiritusancto: ⁊ q̄ eiusdē sit substātie atq; deitatis cuius est pater et filius declarat. Sermo. vj.

Sermo cxciij. A

ORdinē symboli fratres dilectissimi in quo toti⁹ fidei nostre sacramēta consistunt: nos adiuuāte deo statuim⁹ absoluere. Et q̄ bene vos meminisse arbitro⁹ q̄d de patre deo sentire: q̄d etiā de filio eque deo sentire debeatis: quantū instructioni vestre: vtputa op⁹ est: sufficiēter oñdim⁹. Rūc restat vt etiā de sanctispirit⁹ deitate dicamus. Hic em̄ est ordo symboli: vt post patris ⁊ filij p̄sonā spūssancti cōfessio subsequak. Tūc em̄ p̄dest in patrē et filiū credidisse: cū etiā spm̄sanctū eadē fidei veneratione credider⁊. Hāc si quidē sancte fidei normā ipse dñs noster iesus xp̄s instruxit: ⁊ nemo nisi impi⁹ de ea fidei catholice regula dubitat quā ille dictauit: cui fides ipsa debek. Ipse ergo dñs noster iesus xp̄s: cū iam glorificatus resurrexit a mortuis: in celū ascensur⁹ ad patrē: hec sacramēta fidei discipulis: id est

Matth. xxviij.

apl̄is dereliquit. ait em̄: Euntes baptizate oēs gētes: in noīe patris ⁊ filij ⁊ spūssancti: docētes eos seruare quecūq; mādaui vobis. Rerū ipsarū docet effect⁹ vt in vna deitate p̄sonar⁹ potentiā credam⁹: ⁊ quēadmodū pater in cui⁹ noīe baptizamur de⁹ est: ita etiā spūssanctus in cui⁹ noīe baptizamur de⁹ est. De quo certe beat⁹ petr⁹ apl̄s ab solutissime ꝓnunciauit:

Act. v.

dicens ad ananiam: Cur tētauit sathanas cor tuū: mentiri te spūsancto? Et paulopost: Nō es mētit⁹ hoī sed deo. Aptissime quē spm̄sanctū dixerat: hūc postea deū noīauit. Et btūs

j. Cor. xij.

paul⁹ apl̄s: Nemo p̄t dicere dñs iesus nisi in spūsctō. Diuisiones gratiarū sunt: idē vero de⁹ qui opak oīa in oibus. Hic quoq; q̄s euidēter vas electionis: quē spm̄sanctū nouerat: eūdem esse deū dixit ac dñm operantē ex ꝓpria potestate quod

B

vult. Hic ē spūssanct⁹ in quē peccare adeo sacrilegū ē: vt nec hic nec in futuro iudicio remittak. Sic em̄ ipse dñs nr̄ iesus

Mat. xij.

xp̄s in euāgelio loquik: Quicūq; dixerit verbū ꝓtra filiū hominis: remittek illi: Qui aūt dixerit ꝓtra spm̄sanctum: nō remittek ei neq; hic neq; in futuro. Hic est spūssanct⁹ quez dñs

Joh̄. xv.

ascensur⁹ ad patrē discipulis suis reꝓmittit dicens: Cū autem venerit paraclyt⁹ quē ego mittā a patre spm̄ veritat⁊ qui a patre ꝓcedit: ipse testimoniū phibebit de me: De quo supe

Joh. xiiij.

rius ait: Paraclyt⁹ aūt spūssanct⁹ quē mittet pater in nomie meo: ipse vos docebit oīa. Ipse ergo spūssanct⁹: quem mittet pater in noīe meo: qui ex patre ꝓcedit: ostendik vnius cū patre ⁊ filio esse substātie. Et diligēter attēdite q̄ ad discipulos suos rursus idē dñs ait. Expedit vobis vt ego vadā. Nam si nō abiero: paraclyt⁹ nō veniet ad vos. Si aūt abiero: mittam eū ad vos. Hoc q̄ dicit: Mittā nō minoꝛez: q̄ absit indicat spm̄sanctū: ſz simpliciter absq; adulatione vnitatē atq; cōcor

Joh̄. xvj.

diā indicat volūtatis. Attēdite aūt q̄ dixit. Expedit vobis vt ego vadā. Nā si nō abiero: paraclytus non veniet ad vos. Quō expedit discipulis vt ab illis xp̄s ascendat ad patrez: si minor est ille qui p̄ xp̄o ad discipulos est mittēdus? Sz expedit discipulis vt ab eis xp̄s ascēdat: q⁊ equalis est patri et filio spūssanctus qui ad discipulos venturꝰ esse ꝓmittit. Qui aūt paclyt⁹ dicit spūssanctus: ꝓprietas opationis ei⁹ exꝓmit. Paraclyt⁹ em̄ grece: latine dicit ꝓsolator. Et bene ipse p̄ christo ad discipulos mittit vt eos ꝓsolet inter oēs tribu

¶

lationes quas ipsi erant ꝓfessione passuri. His ergo fratres dilectissimi diuinarū scripturarū testimonijs instructi: spm̄ sanctū deū esse equalē patri ⁊ filio tota fidei pfectione fateamur. Quis em̄ deū patrē: deū filium: deū spm̄sanctū in scripturis diuinis legim⁹: quēadmodū nō possum⁹ de patris ⁊ filij: ita nec de sanctispūs deitate dubitare. Absit aūt longe a christianis mētib⁹ pollata gentilis erroꝛis impietas: vt triuz in vna cōfessione p̄sonarum: tres deos videamur fateri. Absit hoc unq̄ ꝓcul a piorū mentibus excludak. Et nos em̄ iuxta scripture sancte auctoꝛitatē nomnū tantūmodo ac p̄sonarū distinctionē in trinitate facim⁹: deitatē vero vnā indiuisibilem cōfitemur: ipsa est in patre: ipsa in filio: ipsa in spūssancto: vna ⁊ ꝓfecta diuinitas. Nō ergo tres deos dicim⁹ qui vnā deitatē fatemur: Nō em̄ obliti sum⁹ diuinā scripturā dicentem:

Deut. vj.

Audi israel: Dñs deus tu⁹ vnus est. Et rursus: Dñs de⁹ vn⁹

Deut. iiij.

hic est in celo sursum ⁊ in terra deorsum: et nō est ali⁹ nisi ipse. Non inq̄ obliti sum⁹ vnū deū esse: quē vtiq; scriptura dicente cognouim⁹. Sz iter duos errores ⁊ maxime hereticos ad fidei veritatē dirigim⁹: vt nec cū gentilib⁹ numerū in deitate faciam⁹: nec cū iudeis mysteriū in trinitate negem⁹: ſz existere patrē: existere filiū: existere spm̄sanctū in p̄sonar⁹ ꝓprietate credētes vnitatē deitatis in trinitate veneremur: id est vt tres p̄sonas patris scilꝛz ⁊ filij ⁊ spūssancti vnū esse dicamus deum: Cui est honoꝛ ⁊ glia in secula seculoꝛū: Amen.

¶ In eodem festo De fide catholica: dicitq; quo modo christianus christum imitari debet ⁊ quid credendum sit. Sermo. vij.

Ser. cxcv. A

ROgoꝛ admoneo vos fratres charissimi vt quicūq; vult saluus esse: fidē rectā ac catholicā discat. Ita ergo oportet vnicuiq; obseruare vt credat p̄fectos filiū ⁊ spm̄sanctū. Pater de⁹: filius de⁹: spūssanctus de⁹: sed tū nō tres dij sed vn⁹. Qualis p̄ patris filius: talis spūssanct⁹. Attamē credat vnusquisq; fidelis q⁊ filius equalis ē patri fm̄ diuinitatē: ⁊ minoꝛ est patre fm̄ humanitatē carnis quā de nostro assumpsit: spūs ꝓ sanct⁹ ab vtroq; ꝓcedens Credite ergo charissimi in deū patrē omipotentē: credite et

Lu. j. et. ij.

in iesuz xp̄m filiū ei⁹ vnicū dñm nostrū: credite eū ꝓceptū ex de spiritusancto ⁊ natū ex maria ꝟgine. Que virgo ante partū semp fuit: ⁊ absq; cōtagione vl̄ macula pctī pdurauit. Cre

Matth. xxvij.

dite eū ꝓ nr̄is pctis passum sub pōtio pilato: credite cruci fixū: credite mortuū ⁊ sepultū: credite eū ad infernū descēdisse: diabolū obligasse: ⁊ aīas sanctoꝛ q̄ sub custodia detinebā

Act. j.

tur: liberasse: easq; ad celestē patriā perduxisse. Credite eum

Mar. xvj.

in celis cū carne quā de nr̄o assumpsit: ascēdisse. Creditecq; in dextera sedet p̄r⁹: credite q⁊ venturꝰ sit iudicare viuos ⁊ mortuos. Credite in spm̄sanctū: credite sanctā eccl̄iam catholicā credite sanctoꝛū cōmunionē: credite remissionē pctoꝛ: credite vitā eternā. Igit⁊ si quis vult discipul⁹ xp̄i ee: mādata sua

B

custodiat: humilitatē discat: vt ipse ait: Discite a me q⁊ mitis

Matth. xj.

sum ⁊ humilis corde. Deū corde roget. Ee multi sunt qui foris videnk se humiliare: intus aūt pleni sunt tumoꝛe superbie

Phil. ij.

Xp̄s ꝓ nobis humiliauit se: formā serui accepit: factus est obediēs vsq; ad mortē: mortē aūt crucis. Ꝓ nobis fratres

Luce. ij.

vt pctā nr̄a deleret carnē humanā assumpsit. Mat⁹ est ex ꝟgine: positꝰ i p̄sepio: pānis inuolut⁹: a iudeis reꝓbat⁹: ab ipis

Mat. xxvj

psecut⁹: ꝓhensus: flagellat⁹: sputꝛ sordidat⁹: spinis coronat⁹: clauis crucifix⁹: lācea pforat⁹: cruci appēsus. Aceto cū fel

et. xxvij.

le potat⁹: ⁊ inter iniquos reputat⁹. Ad hoc oīa charissimi totū substinuit: vt nos de faucib⁹ iferni liberaret. Ego fratres charissimi dū tanta ⁊ talia dñs ꝓ nobis sustinuit: si ad euz

Luce. ij.

volum⁹ peruenire: vestigia ei⁹ debem⁹ seq̄: exēpla sanctoꝛū imitari. Dñs in euāgelio dicit: Si q̄s vult post me venire abneget semetipm̄: ⁊ tollat crucē suā ⁊ sequak me. Et alibi dicit:

Mat. xix.

Vade vēde oīa que habes ⁊ da paupib⁹ ⁊ veni seq̄re me. Sācti martyres frēs charissimi secuti sunt vestigia illoꝝ: ⁊ calicē

Act. vij.

quē ipe bibit biberūt. Petr⁹ apl̄s ꝓ noīe xp̄i crucifix⁹ ē: paulus decollat⁹: stephan⁹ lapidat⁹: ⁊ reliqui q̄s plures ꝓ noīe

C

ipsi⁹ sic passi sūt. Ergo frēs crucifigite ⁊ mortificate mēbra

Col. iij.

vra q̄ sunt sup terrā: vt possit placere illi q̄ vos creauit. Qui fuit supb⁹: sit būilis. Qui fuit incredul⁹: sit fidelis. Qui fuit luxuriosus: sit castꝰ. Qui fuit latroꝛ: sit idoneus. Qui fuit ebrio sus: sit sobꝛ⁹. Qui fuit auar⁹ sit largꝰ. Qui fuit bilinguis: sit benloqu⁹. Qui fuit detractoꝛ aut iuidiosus sit purus ⁊ benignus. Qui aliq̄ ad eccl̄iam tarde venebat: freq̄nt⁊ ad eam

Eccl. iij.

currat. Elemosynaꝛ copia vnusquisq; se redimat: q⁊ sicut aq̄ extinguit ignē: ita elemosyna pctm̄. Decimas annis singulis de oī fructu q̄ colligit⁊ ecclesijs ⁊ paupib⁹ erogate. Jeiunū amate: vozacitatē ⁊ crapulā vini deuitate. Furiētes pascite

Mat. xxv.

sitiētes potate: nudos vestite: ⁊ q̄ positi sūt i carcere req̄rite: infirmos visitat. hospites i domos vras colligite: pedes eoꝝ lauate: litheo exkgite: oze exosculamini: ⁊ lecta ipsoꝝ ꝓpate. nō homicidiū vll⁹ faciat: nō furtū: nō adulteriū: nō piurū nō

Exo. xx.

falsū testimoniū dicat: honoꝛet p̄fez ⁊ matrē vt sit longeu⁹ sup terrā. Diligat deū pluſq; se: amet ꝓximū sicut seipm̄. Quicū

q̄ de his supradictis cōmisit: cito emēdet: cōfessionē donet: veram penitentiaz agat: ⁊ remittunt ei peccata sua. Si hec q̄ suggessi fratres implere volueritis: remissionē peccatorū ꝑ mereb̄imini: ⁊ vitam eternam.

¶ Item in eodē festo alius sermo De indiuidua trinitate ⁊ inseparabili vnitate: qui sumptus est ex sermonib⁹ de verbis apostoli. j. folio. xxxv. col. ij.

¶ Item in eodem festo alius sermo: incipiens: Exorsisti mi dilecte fili ⁊c. qui sumptus est ex libro contra felicianum.

Johā. iij. ¶ Item in eodē festo: Homelia de eo quod scriptuz est in euāgelio fm Johannē: Erat homo ex phariseis Nicodem⁹ nomine ⁊c. que sumpta est de expositione doctoris: tracta. xj. fo. clij. col. j. Et ex sermonibus de Verbis apostoli. xiiij. fo. lxxxiij. col. iiij.

Johā. xv. ¶ Item in eodez festo: alia Homelia de eo quod scriptum est in euangelio fm Johannē: Cum venerit paraclytus quē ego mittam vobis ⁊c. que sumpta est de expositione doctoris: tractatu. xcij fo. ccxvij. col. j.

¶ Dominica prima post festum sancte trinitatis De auaricia vitanda. Sermo. j.

Sermo cxcvj. A

SI deum timetis: nō dubito quin verbū ei⁹ cuz timore audiatis: ⁊ cū hilaritate faciatis: vt q̄ ꝑ mittit modo speretis: post accipiatis. Dum modo audiuim⁹ ꝑcipiētē nobis xꝑm iesuz filiū dei. Precepit nobis veritas que nō fallit. Audiam⁹: timeam⁹: cauea mus. Quid ergo precepit? Dico inq̄t vobis: abstinete ab omī auaricia. Quid est ab omni? Quare addidit: ab omni? Pōt eīm sic dicere: Cauete ab auaricia. Pertinuit ad eū vt adderet ab omni: ⁊ diceret: Cauete ab omni auaricia. Quare hoc dixerit velut occasio ipsa: vnde nat⁹ est sermo apparet in sancto euāgelio. Interpellauit eīm eū quidā cōtra fratrē suū qui totū patrimoniū abstulerat: ⁊ fratri suo partē suam nō reddebat. Et bonā ergo causam habuerit interpellator iste aduertitis. Nō eīm rapere ḡrebat aliena: sed sua a parētib⁹ sibi debita ḡrebat: ⁊ ipsa dño interpellato ⁊ iudicāte poscebat. Habebat inimicū fratrē: sed iustū iudicē inuenerat cōtra inimicum fratrē. Deberet ergo ꝑdere in tam bona causa ista occasionem? Aut quis diceret fratri ei⁹: redde partē suam fratri tuo: si christ⁹ nō diceret? Ille iudex hoc dictur⁹ erat quē forte frater diuitor ⁊ raptor ꝑmio corrumpebat? Miser ergo ⁊ paternis opib⁹ destituto⁹: tali ac tanto iudice inuēto accedit: interpellat: rogat: causaz suā breuissime expōit. Vt q̄d eīm op⁹ erat causaz ꝑtelare: q̄n ei loquebat qui cor ꝑoterat ⁊ videre? Dñe inq̄t: dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatē. Non ei dixit dñs: veniat frater tu⁹: iz nec misit vt adesset: aut cū affuisset interpellatori dixit: ꝑba q̄ dicebas. Petebat dimidiā hereditatē. Petebat i terra dimidiaz: in celo dñs offerebat totam. Plus dñs dabat q̄ ille postulabat. Dic fratri meo: vt diuidat mecū hereditatē. Causa iusta: causa breuis. Sz audiam⁹ ⁊ iudicātē ⁊ docentē. Homo ait: hō. Qui eīm ꝑ magno habes istā hereditatē: q̄d es nisi hō? Volebat illū facere aliq̄d plusq̄ ē hō. Quid pl⁹ illū volebat facere cui volebat auariciā tollere? Quid eū plus volebat facere? Dico vob: Ego dixi dij estis: ⁊ filij excelsi oēs. Ecce q̄d eū volebat facere. Inter deos nūerare: q̄ auariciā nō hūt. Nō q̄s me ꝓstituit diuisorē inter vos? Et paul⁹ apl's seruus ipsius q̄ dicebat: Obsecro vos fratres vt idipm dicatis oēs: ⁊ nō sint in vobis scismata: nolebat esse diuisor. Deniq̄ doluit eos q̄ ad ipsi⁹ nomē currebant: ⁊ xꝑm diuidebant. Unusquisq̄ vestruz dicit: Ego sum pauli: ego apollo: ego cephe: ego christi. Diuisus est christ⁹? Nunq̄d paul⁹ ꝓ vobis crucifix⁹ est: aut in nomīe pauli baptizati estis? Videte ergo q̄s mali sūt hoīes qui volūt eē diuisi. Qui noluit esse diuisor: q̄s me inq̄t cōstituit diuisorē iter vos? Petis beneficiū: audi consiliū. Ego dico vobis. Cauete ab omni cupiditate. Forte inq̄s: Tu auaruz ⁊ cupidū dicere: si quereret aliena. Ego aūt dico: Cupide ⁊ auare nō appetas nec tua: hoc est ab omni. Cauete inq̄t ab oī auaricia Magnū pond⁹. Si forte hoc pond⁹ infirmis imponik: rogek vt qui imponit vires dare dignek. Nō eīm leuiter habendum est fratres mei: q̄n dñs noster: redēptor noster: saluator nr̄: q̄ mortu⁹ est ꝓ nobis: qui sanguinē suū ꝓeciuz dedit vt redimeret nos: aduocat⁹ ⁊ iudex noster. nō est leue q̄n dicit: Cauete. Nouit ille quantū mali sit: nos nō nouimus. Illi credamus. Cauete inq̄t: Quid? Un̄? Ab omni auaricia. Meū seruo: non alienum tollo. Cauete ab omni auaricia. Non solum auarus est qui rapit aliena: sed ille auarus est qui cupide seruat sua. Sed si sic culpatur qui cupide cōseruat sua: quomodo iudicaturus est te: cum nō solum seruas tua sed etiam queris aliena? Da mihi hominem qui cum timore audiuit. Caue ab omni cupiditate: ⁊ nō mihi dicat: Ego hō pauper sum plebeius: mediocris: gregalis: q̄n me spero ante iudicē futurū: nō timeo istā tentationē: cui⁹ periculū ante oculos posuisti. Ecce dico ⁊ pauperi: q̄ timere debeat. Vocat te diues ⁊ potens: vt ꝓ illo dicas falsuz testimoniū. Quid factur⁹ es? Modo dic mihi. Habes bonū peculiū: laborasti: acquisisti: seruasti. Exigit ille: Dic ꝑ me falsuz testimoniū: ⁊ tantū ⁊ tm̄ dono tibi. Tu qui nō queris aliena: dic absit a me: non quero q̄ mihi noluit de⁹ dare: nō accipio: recede a me. Nō inq̄t vis accipe q̄ do: q̄ habes tollo. Ecce mō te ꝑba: mō te interroga. Quid me attēdis? Int⁹ attēde: int⁹ vide: intus examina ⁊ cōstituete antete: ⁊ in conspectu dei extende te: ⁊ timore tozque te: ⁊ noli te palpare. Respōde tibi: Ecce si hoc quis q̄ munek q̄d facies? Credo tibi: q̄ q̄ cū tanto labore acquisisti minime perdere vis. Minak tibi: Nisi ꝓ me falsum testimoniū dixeris tollo illud: Sz si ꝓ me falsuz testimoniū dixeris: do illud. Cauete ab omni auaricia. Oserue meus dicit tibi de⁹: quē redemi: liberū feci: quē de seruo fratrē adoptaui: quē in corpe meo mēbruz posui: audi me: Tollat q̄ acq̄sisti me tibi non tollit ne pereas. Seruas tua: Non tibi dixi: Cauete ab omni cupiditate? Ecce turbaris: ecce fluctuas. Corꝛ tuū quasi nauis tempestatib⁹ quatit. Dormit christus: Excita dormientē: ⁊ nō patieris tempestatē seuientē. Ihm excita qui nihil hic habere voluit: ⁊ totuz habes: qui vsq̄ ad crucē ꝓ te quenit: cuius nudi atq̄ pendētis ossa ab insultātib⁹ numerata sunt: ⁊ caue ab omni auaricia. Parū est auaricia pecunie: caue ab auaricia vite. Nonne dā auaricia: metuēda auaricia. Aliq̄n hō cōtemnit q̄ habet ⁊ dicit: Nō dico falsum testimoniū. Nō dico dicis mihi? Tollo q̄ habes: Tolle q̄ habeo: nō tollis q̄ int⁹ habeo. Nō eīm paup remānserat qui dicebat: Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit ita factū est: Ergo sit nomez dñi benedictū: Nudus exij de vtero matris mee: nudus reuertar in terrā. Nudus foris: int⁹ vestitus. Nudus foris a pannis ⁊ putribilib⁹ pannis int⁹ vestit⁹? Unde sacerdotes tui induank iusticia. Sed q̄d si dicat: cū cō tempseris ea que possides: quid si dicat: occido te? Respondeat illi si christū audisti: Occidis me? Melius tu carnē meā: q̄z ego p linguā falsam animā meā. Quid factur⁹ es mihi? Occisur⁹ es carnē. Exiet aīa libera in finē seculi: ⁊ ipaz quā ꝓtempsit carnē receptura. Quid ergo mihi factur⁹ es? Si aūt falsum testimoniū dixero ꝑ te de lingua mea: occido me: ⁊ nō in carne occido me. Os eīm q̄ mētit: occidit aīaz. Forte hoc nō dic⁹? Un̄ nō dic⁹? Viuere vis. Vis viuere: cū de⁹ hic limitē viuēdi ꝓstituit? Certe caue ab oī auaricia. Hucusq̄ deus voluit vt viuas quusq̄ iste ad te accesserit. Forte occisur⁹ est te vt martyrē faciat. Noli habere cupiditatē viuēdi: ⁊ non habes eternitatē moriēdi. Videt⁹ q̄ vbiq̄ auaricia illa cū pl⁹ volumus q̄ opus est facit nos peccare. Caueamus ab omni auaricia: si volumus frui eterna sapientia.

Luce. xij. B Pś. lxxxj Luce. xij. j. Cor. j. Ubi. ꝛ. Ubi. ꝛ. Johā. xij. C Wat. viij. D Job. j. Pś. cxxxj Sapiē. j.

¶ In eadē dominica: de Dauid ⁊ Jsai patre suo ⁊ de Goliad spurio. Sermo. ij.

Sermo cxcvij. A Gen. xxij. Gen. xxiij

IN scriptur⁹ diuinis fratres charissimi hec eadē q̄z ꝓsona ꝓout tps ⁊ loc⁹ fuerit: diuersaz significatiōnē habere potest. Nā beat⁹ isaac (quod optime nouit sanctitas vestra) quādo a patre oblat⁹ est: xꝑm dñm figurauit: cum vero filio suo iacob benedixit: ⁊ ad accipiendā vxorē in mesopotamiam misit: iacob typum habuit christi: ⁊ isaac dei patris imaginez gessit. Iterum beatus iacob qui typum christi habuit quando vxorez accepit: dei pa

Ge.xxxviij tris figuram gessit. Quando enim beatum ioseph plus omnibus filijs diligebat: ꝛ tunicaꝫ ei polymitam fecit: incarnationē dñi saluatoris significauit. Quomodo ergo tunc factū est fratres charissimi in beatis patriarchis: in Isaac videlicet ꝛ in Jacob: ita in Jsai ꝑe Dauid figuratuꝫ esse cognoscimus. Qñ em̄ Jsai Dauid filiuꝫ suum mittebat vt requireret fratres suos: typum dei patris habuisse videt. Jsai misit dauid vt req̄reret fratres suos: ꝛ de⁹ pater misit vnigenitū suuꝫ ex cui⁹ persona scriptū est: Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis Ad requirēdos em̄ fratres suos venerat xp̄s: qñ dicebat. Nō sum missus nisi ad oues pditas dom⁹ israel. Dixit ergo Jsai ad dauid filū suuꝫ: Accipe ephi polēte: ꝛ decē formellas casei: ꝛ vade require fratres tuos. Ephi: trū modiorum mēsura est: Et trib⁹ mensuris: mysteriū intelligik trinitatſ Bñ norat hoc mysteriū etiā ꝛ beat⁹ abraham. Denicꝙ qñ sub ilice māḃre in trib⁹ psonis sacramētū videre meruit trinitatſ: tria sata simile misceri precepit. Tria sata: tres mēsure sunt. Hāc ergo mensurā ꝛ isai dedit filio suo. In decē formellis casei: intelligik decalogus veteꝛ testamēti. Venit ergo dauid cū tribus mēsuris ꝛ decez formellis casei vt fratres suos in prelio positos visitaret: qꝛ ventur⁹ erat xp̄s cū decalogo legis ꝛ mysterio trinitatis: vt genus humanū de potestate diabol⁹ liberaret. Venēte aūt dauid: vn⁹ e fratrib⁹ increpauit eū dicēs: Quare dimisisti pauculas oues illas: ꝛ venisti ad plū? Frater iste semꝛ qui dauid typū christi gerentē per malicias increpauit: significauit ppl̄m iudeorū: qui per inuidiā christo dño qui pro salute humani gn̄is venerat detraxerūt: ꝛ multꝫ frequēter iniurijs affecerūt. Quare inḋt dimisisti oues illas ꝛ venisti ad prelū? Quasi nō tibi videt p̄ os eius saluti hoīm inuidēs diabol⁹ loqui: tanq̄ si diceret xp̄o: Quare dimisisti nonaginta ꝛ nouē oues que nō errauerūt: ꝛ venisti vt vnā req̄reres ap̄erierat: ꝛ eā de manu spiritalis golie: id est de potestate diaboli per crucſ baculū liberatā ad ouile prop̄riū reuocares? Quare inḋt dimisisti paucas oues illas? Malo quidē ꝛ supbo animo: ſz tū verū dicebat: qꝛ iesus: sicut iaꝫ dictū est: dimissurus erat nonaginta ꝛ nouē oues: vt quereret vnā: ꝛ ad ouile p̄prium: id est ad angelorū cēſortiū reuocaret. P̄ius tñ q̄ veniret dauid cū iaꝫ vnct⁹ esset a beato samuele: sicut ꝛ ipse saulī regi suggessit: ꝛ leonez ꝛ vrsum sine armis occidit. Sed ꝛ leo ꝛ vrsus ambo typū diaboli p̄referebant. Qui p eo qꝺ de outḃ⁹ dauid aliquid inuadere ausi sunt: ipsi⁹ dauid virtute sunt suffocati. Hoc totū fratres charissimi qꝺ tunc in dauid legim⁹ figuratū: in dño nostro iesu xp̄o cognoscim⁹ esse ꝑpletum. Tūc em̄ ꝛ leonē ꝛ vrsum strangulauit: qñ ad inferna descendēs: omnes de eoꝝ faucib⁹ liberauit. Denicꝙ audi ꝓphetā ex p̄sona dñi supplicantē: Erue a framea aiam meaꝫ: ꝛ de manu canis vnicā meā. Libera me ex ore leonis. Et qꝛ vrsus in manu fortitudinē habet ꝛ leo in ore: in istis duabus bestijs idē diabol⁹ figurat⁹ est. Hoc ergo ex p̄sona xp̄i dictum est: vt vnica eius ecclesia de manu. i. de potestate: vel de ore diaboli tolleret. Venit ergo dauid ꝛ inuenit iudeorū ppl̄m in valle terebinthi positū vt ꝛa allophylos dimicaret: qꝛ venturus erat verus dauid xp̄s vt de cōualle pctoꝝ siue lachrymaruꝫ humanū genus erigeret. Stabāt aūt in valle contra allophylos. In valle erant: qꝛ eos pctoꝝ pond⁹ oppr̄esserat. Stabāt em̄ ꝛ pugnare cōtra aduersarios nō audebāt. Quare nō audebant? Qꝛ dauid qui typum christi gerebat nondum venerat. Verū est fratres charissimi. Quis em̄ ꝛa diabolū pugnare poterat: antecq̄ xp̄s dñs genus humanū de potestate diaboli liberaret? Dauid em̄ interp̄retat manu fortis. Quid eo fortius fratres qui vniuersuꝫ mundū vicit: armat⁹ nō ferro sed ligno? Stabāt ergo filij isr̄l ꝛa aduersarios q̄draginta diebus. Quadraginta dies: ꝑpter quattuor tpa: ꝛ q̄ttuor partes orbis terre vitā p̄sentē significant: in qua cōtra goliad vel exercitū eius: id est cōtra diabolū ꝛ angelos eius: xp̄ianoruꝫ popul⁹ pugnare nō desinit. Nec tñ vincere posset: nisi verus dauid christus cū baculo: id est cū crucis mysterio descēdisset. Ante aduēt⁹ em̄ christi fratres charissimi solut⁹ erat diabolus: Clemens christ⁹ fecit de eo qꝺ in euāgelio dictuꝫ est: Nemo potest intrare in domū fortis ꝛ vasa ei⁹ diripere: nisi p̄ius alligauerit fortē. Venit ergo christ⁹ ꝛ alligauit diabolū. Sed dicit aliq̄s: Si alligat⁹ est: quare adhuc tantū p̄ualet? Verū est fratres charissimi: qꝛ multuꝫ p̄ualet: sed tepidis ꝛ negligētib⁹? ꝛ deū in veritate nō timētib⁹ dñat. Alligatus est em̄ tanq̄ innex⁹ canis cathenis: ꝛ neminē potest̄ mordere nisi eū qui se illi mortifera securitate p̄iunxerit. Jam videte fratres q̄ stultus est homo ille: quē canis in cathena positus mordet. Tu te illi p̄ voluntates ꝛ cupiditates seculi noli coniungere: ꝛ ille ad te non p̄sumit accedere. Latrare potest: sollicitare pōt: mordere oīno nō pōt nisi volentē. Nō em̄ cogēdo sed suadēdo nocet: nec extorq̄uet a nobis consensum sed petit. Venit ergo dauid ꝛ inuenit iudeorū populū cōtra diabolū p̄liantē: ꝛ cuꝫ nullus esset qui p̄sumeret ad singulare certamē accedere: ille qui figuraꝫ christi gerebat ꝓcessit ad p̄liū: Tulit baculū in manu sua: ꝛ exijt cōtra goliad. Et in illo quidē tunc figuratū est: quod in dño iesu xp̄o completum est. Venit em̄ verus dauid christ⁹: qui contra spiritalez goliad: id est contra diabolū pugnatur⁹ crucē suā ipse portauit. Videte fratres vbi d̄ſuid goliad p̄cusserit: In fronte vti q̄ vbi crucis signaculū nō habebat. Sicut em̄ baculꝰ crucis typum habuit: ita etiā ꝛ lapis ille de quo percussus est: xp̄m dñm figurabat. Ipse est em̄ lapis viuus: de quo scriptuꝫ est: Lapidē quē reprobauerūt edificantes: hic fact⁹ est in caput anguli. Quod aūt dauid nō habens gladiū ascendit sup goliad: ꝛ suo eum p̄prio interfecit gladio: designatū est: q⁹ in aduentu christi suo gladio diabol⁹ victus est: qui per nequitiam suaꝫ ꝛ iniustā p̄secutionē quā exercuit in christo: oīm in eum credentiū p̄didit p̄rincipatuꝫ. Quod aūt arma golie dauid posuit in tabernaculo suo: arma diaboli nos fuimus. Sic em̄ dicit ap̄lus: Sicut em̄ exhibuistis mēbra vestra arma iniquitatis peccato: ita ꝛ nunc exhibete mēbra vestra arma iusticie deo. Et iterū: Nolite inquit exhibere mēbra v̄ſa arma iniquitatſ peccato: Arma em̄ inimici nostri misit christus in tabernaculo suo: quando nos qui dom⁹ diaboli fuerāmus: per ipsi⁹ gr̄am templū dei esse meruim⁹. Nāt vicissim nos in xp̄o: ꝛ in nobis xp̄s habitare cognoscit. Qꝺ aūt christus in nobis habitat: apostol⁹ p̄bat dicens: In interiore hoīe per fidē habitare xp̄m. Qꝺ autē iterū nos habitem⁹ in christo: idez apostol⁹ designat dicens: Quotquot in christo baptizati estis: xp̄m induistis. Et domin⁹ in euāgelio ad discipulos suos: Ego in patre meo: ꝛ vos in me: ꝛ ego in vobis Quod vero nō in alio mēbro: sed in fronte percussus est: hoc significat: quod modo in nostris competentib⁹ exercet: quia quando cathecumin⁹ in fronte signāt: spiritalis goliad percutit: ꝛ diabolus effugat: Et qꝛ de cordibus nostris per gr̄am christi diabolum effugatū esse cognoscimus: pariter et sentimus: quantū possum⁹ cum ipsius adiutorio laborem⁹: ne malis operibus nostris ꝛ impijs vel luxuriosis cogitationibus iterum eū in nobis inuitare velimus: vt eo inspirante ad eterna p̄mia feliciter venire mereamur. Quod ipse p̄stare dignetur: qui cuꝫ patre ꝛ spiritusancto viuit ꝛ regnat in secula seculoꝝ: Amen.

¶ Jtez in eadem dñica alius sermo de eodē: qui habet in libro Quinquaginta Homeliarū. xxxj fo. cxxv. col. iiij.

¶ Jtem in eadē dñica: Homelia de eo quod scriptum est in euangelio ſm Lucam: Homo quidā erat diues et induebatur purpura ꝛc̄. que habet inter sermones de Verbis dñi. xxiiij. ꝛ. xxv. fo. l. ꝛ. lj. Et in libro Quinquaginta homeliaꝝ. vij fo. cxv. col. j. Et li. ij. de questionib⁹ euangeliorum. xxxviij.

¶ Dñica secunda post festuꝫ sancte Trinitatis: de plaga dei: Sermo. j.

¶ Cum regū lectio legerek: audiuim⁹ qꝛuꝫ dei plaga seuiret in populo iudeorū: angelus dñi qui pcutiebat steterit iuxta aream areuna hiebusei. Et dixit dñs ad angelū: Extē dē manū tuā sup hierusalem: vt disperdā eā. Cūq̄ extēdisset manū angel⁹: misert⁹ est dñs sup afflictionē: ꝛ ait angelo pcutiēdi ppl̄m: Sufficit nūc: cōtine manū tuā. Et cessauit plaga a pp̄lo. Areuna fratres charissimi rex erat hiebuseorū: ꝛ partē aliquā possidere videbat in hierl̄m: qꝛ licet omnes in circuitu nationes subdite fuerīt regi dauid: nō tñ p̄misit deus vt hiebusei ad integrū deleren tur. Rex ergo ille pagan⁹: ppl̄m gēnuꝫ figurabat. Aduertite

Annotatō nūer alis ordinis sermonū hui⁹ opis.

fratres: q⁹ in iudeo⁹ terra non inuētus est locus dignus vbi altare dñi ponerek: sed in terra gentiū locus eligik: vbi et angelus videk: et dñi altare construik: et sic ira oipotentis dñi mitigak. Jam tūc figurabak qō in iudeo⁹ coꝛdibus ad offerendas spiritales hostias locus dign⁹ non possit inueniri: sꝫ gentiū terra: id est christianoꝛ conscientia eligik: vbi templū dñi collocek. Quā rem apl's euidenter ostendit: dum iudeos

Act.xiij. increpat dicēs. Vobis inquit oportuit loqui primū verbum dei: sed q⁹ vos indignos iudicastis eterne vite: ecce cōuertimur ad gentes. Hoc est dicere. Quia christū repulistis ⁊ dignum locū non ꝓparastis in quo altare dñi ponerek: in terra gentiū: id est in coꝛdib⁹ populoꝛ altare dñi collocabim⁹. Et

j.Coꝛ.iij. inde est qō nobis idem apl's clamat. Templū dei sanctū est: qō estis vos. Et ideo attēdite fratres charissim: q⁹ tunc gētilis regis terra eligik: qñ populus iudeoꝛ dei plaga pcutik. Quod in passione dñi videmus esse cōpletuꝫ. Nam quando iudeoꝛū populus crucifigēs dominū reꝓbak: tunc in area

B gentiū: id est in omni terra altare dño consecrak. Angelus ergo domini in area regis gētilis steꝛit: ⁊ verus angelus: id est

ij.Regū. xxiiij. christus gentiū populū visitauit. Rex ergo ipse obtulit beato dauid areā et boues ad holocaustū: sed rex dauid accipere noluit: nisi ꝓius ꝓtiū daret. Et hoc in aduentu dñi saluatoꝛis impletū est: qui gētiū coꝛda sibi assumere noluit: nisi ꝓi⁹ ꝓ eis ꝓciosum sanguinē daret. Quid ḡ dedit? Quin

Actuū.ij. xxiiij. quaginta inq⁹ siclos argenti. In quinquagenario numero ⁊ gratia spiritꝰ sancti intelligik: et peccatoꝛū remissio designatur. Nam quinquagesimo die spūs sanctus apl's mittik. Et

Leui.xxv in veteri testamēto quinquagesim⁹ annus: remissioni ⁊ idulgentie consecrak. Dauid quidē ille argentū dedit / noster vero dauid cuius ille typū tenebat / ꝓciosum sanguinē fudit. Ergo vt areā pagani regis dauid emeret: siclos q⁹aginta obtulit: et verus dauid xp̄s vt in area gentiū altare sibi construeret: quinquagesimo die gratiā spiritꝰ sancti ⁊ peccatoꝛum idulgentiā dedit. Et ideo fratres q⁹ in nobis ⁊ de nobis templū sibi dignatus est facere: in domo sua non patiak iniuriam: q⁹ si de peccat⁹ nostris iniuriā pertulerit: cito discedit: ⁊ ve misere anime de qua ille discesserit. Sine dubio enī qui a lumine deserik: a tenebris occupatur. Jta ergo cū ipsi⁹ adiutoꝛio agere studeamus: vt tā pium dominū non solū hospitem recipere: sed etiam perpetuū habitatoꝛē habere mereamur: ꝓestāte eodē domino nostro iesu christo: cui est honoꝛ cum patre et spiritu sancto in secula seculoꝛum. Amen.

¶ In eadem dominica. De quinq⁹ heresibus. Sermo.ij. In quo q̄nq⁹ hereses demonstrat / ac hostium quinq⁹ genera.

Sermo. cxcix.

A

Ca.j.

DEbitoꝛ sum fateoꝛ non necessitate cogente: sed qō est vehemētius charitate. Ad cōpellendū non potest esse molestus exactoꝛ: quādo ad reddendū debitus est debitoꝛ. Sed vt impleā quod ꝓmisi: adiuuate me sanctis oꝛonibus vestris: vt dñs omnipotens det gratiā sermonib⁹ meis vt satisfaciā pijs mentib⁹ et auribus vestris. Si meminisse dignamini q̄ in ꝓe affuistis: q̄nq⁹ hostium genera eē dixim⁹: cōtra que expugnāda inducias postulauim⁹: vt necessaria arma ꝓparare possim⁹. Promissus

ps̄.cxxxiij. dies illuꝛit / nos quoq⁹ impigre ad certamē deo adiuuāte ꝓcessimus. Adiutoꝛiū nostrū a dño qui fecit celū et terrā. Donabit certāti victoꝛiā: qui certāti dedit audaciā. Nō nos hostium turba: nō bellantiū reuocet forma / nō quasi vitrea fulj.Re.xvij. gentia terreāt arma. Golīā magnū / robustū: armis terribilibus ingētiq⁹ turba munituꝫ dauid solus puer paru⁹ atq⁹ ierm̄is / vno lapidis ictu ꝓstrauit: totaq⁹ allophyloꝛ castra turbauit atq⁹ fugauit. Quid aūt aliō petra ꝓtra golīā missa: nisi

B christū cōtra diabolū ex semine dauid vēturū esse significauit? Aggrediamur iā: ceteroꝛū que dixim⁹ quinq⁹ gña ꝓponamus. Pagani dicūt. Quid est q⁹ nos exhoꝛretis atq⁹ abijcitis tanq⁹ multos colētes deos? Ecce ⁊ vos deū quē prediCa.ij. Pagani Judei Manichei. catis colēdū / filiū habere dicitis: et sine alteri⁹ cōmixtione seruus natū esse ꝓfingitis. Judei dicūt. Quō vnū colitis deū: quādo ⁊ hoīem quē patres nr̄i crucifixerūt: deū dicētes: hominib⁹ exhoꝛquetis vt tanq⁹ filiū dei vobiscū veneremini ⁊ colant? Manichei dicūt: fantasiā esse q⁹ dicik dñm iesum xp̄m femineo posse nasci ex vtero. Non enī dignū est inquiunt: vt tanta maiestas ꝓ sordes et squaloꝛes femine trāsisse credak. Sabelliani dicūt: id est Patripassiani: vnus est deus pater et filius: qñ qui pater ipse et filius. Nā si aliter dixerim⁹: dicemur multicole. Arriani dicūt. Alius est pater: ali⁹ est fili⁹? sed minoꝛ est fili⁹. Quō em̄ fieri potest vt genitoꝛ genit⁹ exSabellia-ni. Arriani

C tet equalis? Ecce sunt erroꝛū ꝓpositę questiones: quasi hostium cōpositę acies. Cōtra istas acies pestiferas sanctissi-

La.iij. mi fratres: assumite arma dei vt possitis resistere in die malo ⁊ in oibus pfecti stare. Accingimini lūbos in veritate: ne-

Ephe. vj. mo trepidet: nemo formidet. Est loꝛica iusticie: ē scutū fidei in quo sagitte maligno⁹ extinguank. Est galea salutis: ē gladius spiritus q̄ est verbū dei. Quisq⁹ fidelis christi militū his armis fuerit munit⁹ non cuiusq⁹ formidabit persona: nō terꝛoꝛe tēꝓris a certamine reuocabik. Et a fratres certamē in ꝓꝓtu est: feruet opus: vꝛget aduersari⁹: spicula parat: iacere tētat: nemo exꝓaueſcat. Plures sunt nobiscū q̄ cum il-

iiij.Re.vj. lis. Nobiscū est moyses ille magn⁹ amicus dei: qui vt hostē

Exo.xvij. vinceret ꝓliantē: manus ad celū extēdit: iam tūc figurā crucis ostēdit: ipse diuino ꝓperio tumētis ponti voluēti flexuo-

Exo.xiiij. sis sinib⁹ vndas: vni⁹ virge percussu traijciēdo populū aridos interim vertit in cāpos. Nobiscuꝫ est iesus post moysen dux populi israelitici fortiss⁹ ꝓeliatoꝛ cui⁹ etiā nomē indicat nomē saluatoꝛis: ipse potētia sua ⁊ diuina fiducia: diē

Josue.x. sui cursus metas ne pageret statuit: et nocti ne accederet imperauit. Ipse gētiū reges nō singillatim sed gradatim supauit: captiuauit: humiliauit ⁊ occidit. Nobiscū est dauid manu fortis: quid dicā? Seru⁹ dei / elect⁹ dei / amicus dei / pa-

Virgil. eneid.vj. rens dei / nouerat ⁊ bene nouerat nō soluꝫ. Parcere subiect⁹ sed ⁊ debellare supbos. Uerūetiam virtutes ostendere ⁊ patientiam custodire. Ipse inimicos suos cū persequerek non pernicios⁹: et cū vinceret nō extitit impius. Nobiscū sunt alij atq⁹ alij viri: qui oīa futura preuiderūt ⁊ ꝓdixerūt. Non est ergo qō nos terreat. Tantū expectate / audite ⁊ oꝛate / intentioꝛ ⁊ auctioꝛ circa me vestra sit oratio. Nō diutius imoremur: iā que ꝓpositum⁹ ꝓseqūmur. Quid dicis pagane?

D De⁹ inq⁹ si delectat⁹ est filiū: indignit cōiugio: si hoꝛruit cō-

La.iiij. iugium: solus est sine filio. Quid em̄ poterat inueniri simile deo qō cōiungerek deo vt pareret filiū deo? Deinde sic dicitis. Si habet filiū deus: iā nō vnū colitis deū. Quid agim⁹? Ab allophylo missum excepimus: q̄d remittimus? Qō libet miserim⁹ telū: licet ꝓueniat ad illū: quid ꝓdest? Quare? Qꝛ durus est: q⁹ lapideus: idola colit. Scriptū est em̄. Similes

ps̄.cxiij. illis sunt oēs q̄ facit̄ ea: ⁊ oēs qui confidūt in eis. Sanctas scripturas nō accipit. Queram⁹ ergo lapidē quo percutiak: vt pcussus quasset / quassatus cōminuak: cōminut⁹ in puluerem cōuertak / cōuersus in puluerē compluak / cōplutus seratur: sat⁹ faciat fructū / nō qui igne ꝓsumak: sed q̄ in hoꝛreo ꝛecondak. Hermes q̄ latine mercuri⁹ dicit: scripsit libꝝ q̄ lo-

E La.v. goschelios appellak: id est xp̄ū perfectū: magnū nomē libꝝ hui⁹: q⁹ magnus ē de quo script⁹ est. Quid em̄ perfecti⁹ verbo: q̄ sol est iter mortuos liber? Audiam⁹ quid loquak mer-

Psalm. curi⁹ de verbo pfecto. Dñs inquit et oīm factoꝛ deoꝛ: scōm lxxxvij. fecit dominū. Et post pauca vt ostēderet q̄d direrit repetijt et dixit. Qm̄ ergo hūc fecit primū et solū ⁊ vnū. Bon⁹ autē ei visus est ⁊ plenissim⁹ omniū bonoꝛ. Quantū plenissimus iohānes euāgelista dicat. De plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹

Joh.j. gratiā ꝓ gr̄a. Bon⁹ aūt ei visus ē: ⁊ plenissim⁹ omniū bonoꝛum. Et sequik. Letat⁹ est. Cui vel cū quo letat⁹ est? Et valde dilexit tanq⁹ vnigenitū suū quē primo factū dixit: postea vnigenitū appellauit. Jtē alio alio loco sic dixit. Fili⁹ b̄ñdicti dei atq⁹ bone volūtatis: cui⁹ nomen non pōt humano oꝛe narrari. Querebas pagane cōiugē dei? Audi mercuriū: para frōtē / excipe lapis lapidē / cade vt erigaris: frāge vt cōfirmeris: destruere vt edificeris: ictus lapidis nō cutē aperiat frōtis / nō venā rūpat sanguinis / nō faciat foueā vulneris: sed signū faciat crucis. Cōiugē dei q̄ris: abijciak ex coꝛde tuo ibi ꝓbam ꝓuidam. Cōiunx dei / bona volūtas est. Quō et pater sit de⁹? ⁊ filius de⁹? nec tū duo dij sed vnus de⁹? tecū disputare nō debeo: q⁹ nisi credider⁹ nullaten⁹ intelligere poteris. Tū filiū dei dñm fatek mercurius. Hoc lapide pcussus / lapideus desinat esse sacrilegus. Audiam⁹ quid etiā si-

F La.vj. bylla vates eoꝛūdē dicat. Aliū inq⁹ dedit deus filiū homini colēdū. Quantū apparet in his sentētijs mercurij et sibylle. Sabelli⁹ etiā iudicak. Mercuri⁹ et patrē deū dicit ⁊ filiū: ⁊ sibylla dicit aliū. Sabelli⁹ dicit nō aliū: quia eundē patrem

S

asserit quē filiuz. Optimū valde est si modo nō vnum tantū: sed etiā ad quātoscunqz missus puenire potuit: aduersarios hoc ictu percutiam⁹. Itē sibylla dicit. Ipsum tuū cognosce deum dei filiū esse. Versus iste ꝛ paganū increpat et iudeū. Alio loco filiū dei symbolū appellat: id est cōsiliū vel cōsiliarium. Et ꝓpheta dicit. Vocabit̄ nomē ei⁹ admirabilis: cōsiliarius /de⁹ fortis /pater futuri seculi. Hic arrian⁹ arguit: qui cū dicat minorē dei filiū: dicit aliquādo deū nō habuisse. Et si fuit sine filio: fuit sine cōsilio. Ecce ad quāta ꝓuocamur: sed qz deus nunqz fuit sine cōsilio: etiā contradicēte arriano: nunqz etiā pater potuit eē sine filio. Quid agis pagane. Aperi aures: noli esse sicut aspis surda: q̄ obturat aurem ne audiat vocē incātantis. Nō tibi meos auctores ꝓfero: tuus est mercuri⁹: cuius iter deos tātus honoz cultusqz a vobis allat⁹ est: vt eius noīe diem dñi vocaretis. Ipsum audi: ipse te cōuincat: ipse expugnet: vt cum te vicerit: illi cedas et mihi credas. Mercuri⁹ dixit. Dilexit de⁹ vnigenitū suum. Ipse dixit. Fili⁹ benedicti dei atqz bone volūtatis. Et ne de eius noīe tediū interrogationis sustineret: secut⁹ adiunxit. Cuius nomē non pōt humano oze narrari. Quid tu mercuri ab hoībus dicis nomē dei filij narrari non posse? Ate narrek qui nō homo: sed de⁹ ab hoībus estimeris. Loquik autez ad filium suū dicens. Est enīz quis filij inenarrabilis sermo sapientie spirit⁹ sanctus. Nōne hoc est. In ꝓncipio erat verbum? Dic hermes: sermo iste sapiētie habet matrē? Sequik de solo deo. Dñs est omniū dominante deo mortalib⁹. Et qz ab hoībus indagari nō potest: addit ꝛ dicit: super hoies est. Nomē filij dei narrare nō possum: qz non sum de⁹: dicant homines quasi hoies qō non sum: ego agnosco qō sum. Sermo sapientie de solo deo est. Nō ergo ibi pagane humanū suspiceris aut fingas fuisse coniugiū: de solo dño est: et sup hoies est. Increpat te sibylla dicēs. Ipsum tuū cognosce dominū dei filiū esse: ipm non aliū /nō martē /nō iouē /non mercuriū sed quē ꝓfitek mercuri⁹. Quid miraris christiane qꝛ talia de patre ꝛ filio dicant? Et demones credūt et cōtremiscūt. Nē pe in euāgelio trāseunte dño dicunt. Nouim⁹ qꝛ sīs fili⁹ dei: veniſti ante tēpus pdere nos. Vtinaz quō demones iudicē: sic hoies agnoscerēt saluatorē. Quid dicit iudeus? Vnus ē nobis de⁹ pater: ipsum non aliū nouimus. Illū vero quē dicitis xp̄m: patres nostri non deū sed hominē occiderūt. Nē pe hoc est qō dixi. Vtinā quō demones iudicē: sic homines agnoscerēt saluatorē. Ecce demones viderūt ꝛ tremuerunt: homines viderūt et occiderūt. Demones cōfessi sunt: hoies persecuti sunt. Que ifelicitas ꝛ quāta miseria imparē demonibus iuenri? Item hoies credūt /demones pereūt /hoies saluāt̄: demones puniunt̄. Sed hec īmutatio est de⁹tere excelsi /nō ꝓsumptio hois de suis viribꝫ confidētis. Contra istum iudeū non laboro: pugnēt contra illuz codices sui: pugnent lex et ꝓphete: et aut victus et humiliat⁹ saluabit̄: aut superbus et ptinax puniet. Dixit dñs ad moysen. Ecce ego mitto angelū meū qui ꝓcedat te: ꝛ custodiat in via et introducat in locū quē parau. Obserua eū et audi vocē eius: nec contēnendū putes. Audisti angelū /agnosce dñm. Nec contēnenduz putes. Quare? Quia nō remittet cū peccaueris: et est nomē meū in illo. Quis est ille magn⁹ cui de⁹ et potestatē suā dedit et nomē? Domin⁹ virtutū ipse est rex glorie. Et vī probam⁹ quod cū dicit angelus: debeat intelligi de⁹? In libro q̄ appellat̄ Genesis. Venerunt inqt duo angeli sodomā vespere: sedēte loth ꝓ foribꝫ ciuitatis: quos cū vidisset surrexit ꝛ iuit obuiā eis. Quid plura? Suscepit ꝛ obsecutus est eis tanqz pegrinis. Cōsuetudine hospitalitat̄ liberat⁹ est a periculo ciuitatis: et pale euasit incēdiū: et eternū cōsecut⁹ est ꝓmiū. Discite christiani: sine discretione hospites suscipere /ne forte cui domū clauseritis: cui humanitatē negaueritis ipse sit de⁹. Non ampli⁹ euagemur a ꝓposita actione. Angeli venerūt ad loth ꝛ dixerūt. Videte ꝛ aduertite: qꝛ angeli loqui dicūtur. Quid dixerūt angeli? Salua animā tuā? noli respicere post tergū. Hoc scriptū est in euangelio: qꝛ nemo ponēs manū sup aratrū et tergo respiciēs apt⁹ est regno dei. Hecqz stes i omni regione circa: terrenis nō inhereas voluptatib⁹: sed in mōte saluū te fac. Spes tua de⁹ sit: ne ꝛ tu si mul pereas cū sodomis. Dixitqz loth ad eos. Vide hominē videntē nō cecū /sicut iudeū et sabellianū. Nō lippiētē: sicut arrianū: sed oculos sanos habentē: sicut catholici christiani: et angelos vidit ꝛ dominum intellexit. Quid dixit angelis? Dixitqz loth ad eos. Dñe si inuenit seruus tuus gratiā ante te: et magnificasti misericordiā tuam quā feciſti mecū vt saluares animā meam. Magna res /cū volo indeū ferire: sicut moyses fortissim⁹ vir hastā verbi sui vibrauit: ꝛ misit vt per iudeū ad sabellianū trāsiret arrianūqz peuteret. Quid agis loth sancte? Angelos vides: non vnū sed duos: et dicis dñe. Ad vnū verbū facis: vnū ꝓcaris: et nō metuis ne alteri iniuriam facere videaris? Absit. Recedite arriani: qꝛ parū videtis. Ego video qō video /nec contēno /nec erro. Duos video: equales video. Vnū rogo /nulli iniuriā facio: qꝛ patrez et filiū non diuido. Nā vt intelligatis me nō falli cū duos tāqz vnū deprecor: videte vtrū duo an vnus respōdeant. Precibus petijt vt in modica ciuitate et ꝓxima refugiū haberet et viueret. Respōdet ei. Videam⁹ quot sunt qui respōdent. Verba libꝛ subsequunt. Dixitqz ad eū: q̄si respōsio singularis. Adhuc sequere: videamus. Ecce etiā in hoc suscepi ꝓces tuas vt nō subuertā vrbem, p qua locut⁹ es. Festina ergo et saluare ibi: qꝛ nō possum facere quicqz donec ingrediaris illuc. Vide iudee: ꝛ dici angelū et esse deum. Audis arriane duos patrē et filiū ꝓpter sabellianos: sed vnū patrē et filiū. Audi quid dictū est? Suscepi ꝓces tuas. Audis quid dicit? Non subuertā vrbez. Audis nō potero facere quicqz? Ergo iudeus angelū intelligat deū /sabellian⁹ legat duos venisse: arrianus legat vnū respōdisse: et nō contēnant: sed errorē fugiant: ne ad ignē eternū perueniāt. Sed vt pleni⁹ ostēdam⁹ dictū angelū debere intelligi deū: hui⁹ lectionis sequētia recitem⁹. Igit̄ inqt dñs pluit sup sodomā et gomorrā sulphur et ignē a dño de celo. Quid est dñs a dño: nisi filius a patre? Sicut et alio loco. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. Idē pater filio dicit. Donec ponā inimicos tuos scabellum pedū tuorū. Itē in Exodo. Apparuit moysi angelus dñi in flāma ignis de rubo: et vidit qm̄ rubus ardebat igni: rubus autē non cremabat. Et dixit moyses. Vadam ꝛ videbo hoc grāde visum quare nō cremat rubus. Cū vidisset autē dñs: quia accedit videre /vocauit eū dñs de rubo. Ecce angelus ipse domin⁹. Et sequit dicēs. Moyses moyses. Et ille dixit Quid est dñe? Ait illi dñs. Ne accesseris huc nisi soluer̄ calciamēta de pedib⁹ tuis. Locus enīz in quo stas terra sancta est. Adhuc audi q̄d dixerit ei. Ego sum de⁹ patrū tuoz: de⁹ abrahā: deus isaac: deus iacob. Et iō iudeus sic legat angelū vt intelligat deū et timeat dñm. Sabellian⁹ sic confiteat patrem vt nō neget filiū. Jesus etiā naue sicut liber dicit q̄ ei⁹ noīe ꝓscript⁹ est. Cū hostib⁹ cū dimicaret: in ipso ꝓstitut⁹ ꝓcinctu: vidit virū stantē contra se ꝛ euaginatū tenētē gladiū: perrexitqz ad eū ꝛ ait. Noster es an aduersarioz? Qui respōdit nequaqz: sed sum ꝓnceps exercit⁹ dñi: et nūc aduenī. Cecidit autē iesus ꝓnus in terrā et adorauit. Et nunc sequere iudee ducē tuū: videt: iterrogat ꝛ adorat. Visio cōmunionē habet. Videt eū et qō agnoscit ꝛ qō nō cognoscit: q̄ visio cōmunionē habet /interrogatio ignorationē /adoratio fidē: qꝛ videt hominē. Cui⁹ est hō iste? Ipse est cui⁹ cōtra inimicas gentes ꝓnūciabatur: desiderabat̄: expectabat̄ aduentus. Quis est ꝓnceps exercitus dñi? Nōne ipse est q̄ in euāgelio interrogat⁹ quis eēt. Respōdit. Principiū qui ꝛ loquor vobis? Quid turbar̄ iesu naue? Quare fremuerūt gētes et ꝓpuli meditati sunt iania: aduersus dominū ꝛ aduersus xp̄m eius? Videsne armatū /noli metuere. Nō cōtra te veniosed pte: qꝛ non sum missus nisi ad oues ꝑditas dom⁹ israel. Quid est iesus qō vides: iterrogas ꝛ adoras? Hominē video: iterrogo quē video: audio nō quē video /adoro nō qō video sed qō credo. Qꝛ fides ex auditu /auditꝰ autez per verbū christi. Quid ergo queris? Aduerte ꝛ segre. Hominē video: sed ꝓ filijs hominū est qō itelligo. Nescio q̄d mihi coruscat: et delatebris fulgidū splēdet. Vadā ad eū qui venit ad me: scrutaboꝛ qō video /hoc grāde visum qō video: et nō est hō. Immo et hō est, ꝓpter manicheū: et plus q̄ hō est, ꝓpter iudeū. Perge iesus meus /dux me⁹ perge. Quare: nisi qꝛ cū me inquiris: me accīris? Ecce venio: hominē inuent /intus nescio quid itelligo /obscurū est /nōdū video: recta est facies moysi velamine: ipedit aciem: latet veritas. Nō agnosco quid sit: opus ē interrogatiōe. Dic tu hō: noster es an aduersarioz? Si aduersarioz: et hō es: et inimicus es. Si noster es: et hō es: ꝛ saluatorez. Post me venit: sed ante me fact⁹ est. Si sal-

Esaie.ix.
Pē.lvij.
Joh.j.
Jacobi.ij.
Marci.j.
Ca.vij.
Exo.xxiij
Pē.lxxvj
Pē.xxiij
Ca.viij.
Geñ.xix.
Luce.ix.
Geñ.xix.
Ca.i.
Geñ.xix.
Pē.cix.
Exodi.iij
Ca.x.
Josue.v.
Joh.viij.
Pē.ij.
Mat.xv.
Roñ.x.
Exo.iij.
Josue.v.

Annotatō nūeralis ordinis sermonū huius opis.

uator: es: t iesus es. Interroget priorez posterior: sed tū minor maiorē: interroget deficiēs crescentē: figura interroget veritatē: vt lucescat dies t remoueant tenebre temporales. Ecce venio: scio: spiritꝰ carnē et ossa nō habet. Adhuc latet mysteriū. Interrogo virū /audio verbum: remoueo: velum: adoro deū. In eo q̄ iesus vidit nec cognoscit: furiosam gentem iudeoꝝ significabat: que si vidēs cognouisset: nunq̄ dominū glorie crucifixisset. In eo autē q̄ audiendo credidit t adorauit istū significabat populū de quo scriptum est. Populus quē nō cognouit seruiuit mihi: in obauditu auris obediuit mihi. Audi adhuc. Querebas deū genuisse filiū: audi quod dicit pater per Esaiam. Pater nunq̄d ego q̄ alios parere facio /ipse non pariā dicit dñs? Ergo ego q̄ generationes ceteris tribuo /nūquid sterilis remanebo: dicit dñs deꝰ tuus? Cui dictum est. Filiꝰ meus es tu: ego hodie genui te. Quid me stimulas arriane et rides: cū audis hodie? Apud deū nunq̄ craſtinꝰ /nunq̄ hesternus dies est: non succedētibus ac decedētibus transigit mēsis dieb⁹: nō hore mutant: non variant tēpora vel momēta vbi deꝰ est: nec termino includit /nec initio inchoat. Audiat adhuc iudeꝰ per pphetā quid adhuc dñs dicat: audiat arrianꝰ /audiant t oēs qui filium dei aut nō esse /aut esse minorē dicūt. Ego inq̄t deus et nō est alius. Et q̄d de filio dñe si tu solus es deꝰ? Audi adhuc quid festinas? In memetipo iurauī. Ubi ē iuratio: nulla est dubitatio. In memetipso iurauī. Egredietur de ore meo iustitie verbū. Ecce habes filiū /egredietur de ore meo verbū t nō reuertet. Quid est nō reuertet? Me sabellianꝰ dicat: ipse ē pater q̄ filius: egressum verbum nō reuertet: qz pater pr̄ est: filius. Sileat aliquātulū hereticoꝝ loquacitas /nullā habētes verecundiā: impleat dñi sentētiā: t filio dei aut nullus adversabit: aut q̄ aduersus extiterit: cōfundet. Egredietur inq̄t de ore meo iustitie verbū et nō reuertet: quia mihi curuabit omne genu: t per me iurabit oīs lingua deo. Et filius quid? Audi ē in dño dici. Mee sunt sūme iustitie et imperiū. Age ergo. Et q̄d postea? Ad eū venient t cōfundent oēs qui repugnāt ei. Ite nūc oēs pagani /heretici /iudei /aduersarium et repugnate filio dei. Ad eū venietis t confundemini oēs qui repugnatis ei. Nō parua de filio dei fm diuinitatē locuti sumus: t resistētibus inquātū potuimꝰ aduersarijs nō pepercimus. Nūc volo ad eiꝰ incarnationē accedere: et manicheꝰ mīstit ipzobus. Quare? Quia dei filiū nō vult dici etiā hominis filiū. Et vbi est q̄ scriptū est. Rorate celi desup et nubes pluāt iustum: aperiat̄ terra t germinet saluatorē: t iustitia oriat̄ simul: ego dñs creaui eū. Ite. Ecce paruulus natꝰ est nobis: t filiꝰ datus ē nobis: t factꝰ est principat⁹ eius sup humeros eiꝰ: et vocabit nomē eiꝰ admirabilis /cōsiliarius /deus fortis /pr̄futuri seculi: princeps pacis. Ite. Ecce virgo cōcipiet in vtero t pariet filiū: et vocabit nomē eiꝰ emanuel. Dicit alicꝰ. Cū manicheo certare dispōsueras nō cū iudeo. Cōtra manicheū nona tela sūt necessaria /nō antiqua: qz nouum nō vetus accipit testamētū. Sed mihi q̄ vtroq̄ susceptī certamē /vndiq̄ arma sūt necessaria: maxime q̄ ista noua ex veteribꝰ fabricata sunt: ergo nec illa abiicienda t ista portāda sunt. Diuersis em̄ telis diuersi cōcidunt aduersarij Ordo itaq̄ iste seruādus est: vt loquēs de euāgelio non sileā de pphetis. Sz ego inq̄t manicheꝰ: nec moysen accipio nec pphetas. Quid agis de paulo apl'o: q̄ ī exordio epistole sue ad Romanos scribēs ait. Paulus seruꝰ iesu xp̄i vocatꝰ apostolus segregatꝰ in euāgelū deī: q̄d ante p̄miserat per pphetas suos ī scripturꝭ sanctis de filio suo q̄ factꝰ est ei ex semine dauid fm carnē? Audis q̄ euāgeliū nō exhiberek nisi p prophetas antea p̄mitterek? Audis dei filiū q̄ fm diuinitatē factus est filiꝰ hoīs fm carnē? Quid est em̄ in quo pphete contrarij sunt euāgelio? Dixit em̄ pphēta. Rorate celi desup et nubes pluant iustū. Veniat angelus p̄dicet verbū: aperiat̄ terra: audiat maria /germinet saluatorē: pariat iesum. Propheta dixit. Ecce virgo in vtero cōcipiet t pariet filiū et vocabit nomē eius emanuel. Hoc etiā euāgelista cū diceret: secutus ē: t exposuit dicēs. Nobiscum deꝰ. Frustra manichee conaris aduersari pphetis. Ecce apl's dicit. De filio q̄ factꝰ est ei de semine dauid fm carnem. Q̄d pphete p̄uiderūt et p̄dixerūt /hoc apl'i viderūt t p̄dicauerūt. Quia erat: factus est. Quid erat: q̄d factꝰ est: Deꝰ erat: hō factus ē: suscepit humanitatē: nō amisit deitatē /factꝰ humilis: māsit sublimis: natus est hō: non destitit esse deꝰ: natus est paruus: latens magnꝰ: qui libēter amplectit deum natū: nō horret virginis partū. Dicit deꝰ creator hoīs: filiꝰ hominis. Quid est q̄ te p̄mouet in mea natiuitate? Non sum libidinis cōceptꝰ cupiditate. Ego matrē de qua nascerer feci. Ego viam meo itineri p̄parauī atq̄ mūdauī. Hanc quā despicis manichee: mater est mea: sed manu fabricata est mea. Si potui inq̄nari cum eā facerē: potui inq̄nari cū ex ea nascerer. Sicut trāsitu meo illi nō est corrupta virginitas: sic et mea nō est ibi maculata maiestas. Si solis radiꝰ cloacaruz sordicie desiccare nouit: inq̄nari nō nouit: quātomagis splēdor lucis eterne in quo nihil inq̄nāti occurrit quocūq̄ radiauerit mundare potest? Stulte: vnde sordes in virgine matre vbi nō est concubitus cū hoīe patre? Vbi sordes in ea q̄ nec cōcipiēdo libidinē /nec pariēdo est ppessa dolorē? Vbi sordes in domo ad quā nullus hospes accesserit? Solus ad eā dñs et fabricatoꝝ venit: vestē quā nō habebat induit eā quā sicut iuenit clausam reliquit. Sicut ille nat⁹ est solus inter mortuos liber: sic istꝰ ex q̄ natus ē mīs pudor solus ē integer. Eua iobediēs meruit penā: maria obediēdo consecuta ē gratiā. Illa gustauit, phibitū maledictū: hec credens angelo est bñdicta. Illa nobis mortē cōtulit /hec vitā nobis peperit. Quid agis manichee? Christianū p̄mis: nō xp̄m defendis. Tace ex imūda vanitas: q̄ mūda nata est diuinitas. Vellē adhuc manicheū p̄sequi: sed infestū patroꝝ arrianū: qui cōfidit in virtute sua: t in abūdantia diuitiarū suarū gloriat̄. Jam quidē cum alijs resp̄deremus: nec ipsi tacuimꝰ. Sed iā nūc seruato ipsius ordinis mō videamus q̄ spicula iaciat. Nullius terreat persona potēs: oīs caro fenū. Vides q̄tidie fenuz crescere: vides florere: q̄d expauescis? Tales fructus desertā germinet terra: agricolas nō accuso sed q̄ro. Ubi mihi estis o boni agricole? Quid agitis? Quare vacatis? Videtis q̄ malo ista plena sit terra? Hinc spine /hinc tribuli /hinc fenum surgit. Spinas ītedite t tribulos eradicate: fenū secate: noua semina spargite: nō terreat hyēs: t si abundat iniq̄tas: tū ferueat vestra charitas. Serite hyeme q̄ metatis estate. Sed q̄d dico? Ubi estis fōtes lachrymaꝝ? Quid⁹ agricolis loquoꝝ? Alij sunt mortui /alij fugati. Terra tradita ē in manu impij: tribulatio t necessitas inuenerūt nos dñe. Da nobis auxiliū de tribulatione: vt salus hoīs nō sit vana sed vera. Quid dicis arriane? Interrogāti queso respōdeas. Volo despicias paruulū: nō te grādis foꝛa iuuabit: nō magna, ptegūt arma: vnius lapidis ictu frōtē penetrat galeatū. Dic mihi q̄ q̄d tu interrogo. Credis in deū patrē oīpotētē? Credo inq̄s. Credis in filiū ei⁹ iesum xp̄m deū et dominū nostrum? Credo inq̄s. Credis deū t hominē iesum xp̄m: cōceptū de spiritu sancto: natū ex virgine maria? Credo inq̄s. Būfacis. Adhuc interrogo. Sicut pater deꝰ est: ita et filiꝰ deus ē: an alius ē pater: alius filiꝰ? Œ maxime eq̄lis est patri filius? Equalis inq̄s. Quid restat? Ecce ad oīa que interrogauī respōdit. In eo q̄ credere se dicit deū patrē t deum filiū: contrariꝰ est mecū pagano. In eo q̄ christū deum et hominē p̄ceptū de spiritu sancto natū ex virgine meria: mecū est cōtra iudeū t manicheū. In eo q̄ credit patrē t filiū: mecū est contra sabellianū. Age si mecū est in oībus: quare litigam⁹? Si vna nobis est hereditas: simul possideam⁹. Ecce q̄s bonū et q̄s iocūdū habitare frēs in vnū. Si bonū et iocūduz est habitare frēs in vnū: que est noua fabrica ante muruz? Simul ad custodiā nostre hereditatis vigilem⁹. Ecce em̄ hereditas mea p̄clara: habemus inuidos /habem⁹ inimicos. Ipsi possidere volūt: nō nobiscū sed cōtra nos. Memo sibi vsurpet aliq̄d: hereditas ista sic est nobis dimissa vt indiuisa possideat /non partib⁹ dissipet. Simul colligamus ne diuidēdo perdam⁹. Paupertas sollicitū me fecit /rogo te noli foras p̄eter te colligere: ne incipias spargere. Qui autē non colligere vult spargit: quia si oblit⁹ sum cū quo agebā: sed non sum oblit⁹: interrogo arrianum quē desidero esse catholicū christianuz. Dicit aliquis. Ad omnia que voluisti respondit in respōsionibus illi⁹ nihil inuenik aduersum. Quid ampli⁹ queris? Expecta frater: noli facile iudicare /habeo adhuc q̄ interrogē /noli cito te illi cōmittere: respōsio claret: virtus latet. Quid dixisti? Equalis est patri filiꝰ? Equalis inq̄s. Eia modo vigila /modo manifestatur q̄ latebat. Quomodo dicis equalē patri filium? Operatione an origine? Potestate an eternitate? An forte

Matt.xj. Esa.lxvj. Ps̄.ij. Esaie.xlv vbi ꝫ. Esa.xlv. Esaie.ix. Esaie.vij. Mat.j. Esa.xlv. Esa.vij. Mat.j. Esa.xlv. Ps̄.xvij. Esa.xlv. Esa.vij. Mat.j. Rom.j. Esaie.ix. Esa.xlv. Esaie.vij. Mat.j. Rom.j. Esa.xlv. Esa.vij. Mat.j. Rom.j.

O Ca.xiiij. Psalm. lxxxvij. Gen.iij. Luce.j. P Ca.xv. Esaie.xl. Matthei. xxiiij. Job.ix. Ps̄.lix. Q Ca.xvj. j.Re.xvij. Lu.j.t.ij. Psalm. cxxxij. Ps̄.xv. R Ca.xvij.

in vtroq; Absit inquis. Operatione ⁊ potestate equalis est: non eternitate: quō enim fieri potest vt genit⁹ sit equalis ingenito? O adesto in illo qui mecū quasi coheres ambulabat dolus apparuit qui latebat: mecū possidere putabat: vult diuidere sed nō permitto. Prorsus resistovt testatoris volūtati in oībus pareatur. Si quis cōtra voluntatē testatoris facere voluerit: caret hereditate: sed non silent leges sub armis. Ad hoc prorsus laboraf /ad hoc pugnatur vt seruiaf. Testamentuz profero: verba testatoris recito: si est qō diuidaf: ibi inuenio. Si non est qō diuidaf de ipso testamēto: ibi resisto.

Joh.xiiij. Audi quid habet testamentū. Pacem meā do vobis: pacez relinquo vobis. Hec est hereditas q̄ est ipse saluator. Lege

Michee.v testamentū ⁊ iuenis. Cū prophet̄a de dño loqueref ait. Ma-

Luce.ij. gnificabit vsq; ad terminos orbis terre: et erit ipse pax. Gloria in excelsis deo: et in terra pax hoibus bone volūtatis: nō diuisoribꝰ sancte vnitatis. Ipse hereditas: ipse testator: ipsum ḡris diuidere. Quid partiris vnū? Si vnū diuiseris: in-

S tegrum nihil habebis. O arriana heresis /o crudelis et īpia.

Ca.xviij. lij.Re.iij Meretrix ne vnū viuū: ne vndecūq; conceptū iamq; partuz perderet: non permisit diuidi filiū suū: ⁊ tu diuidis dominū deū tuū? Illa ⁊ si meretrix tū pia: q̄ mater: tu aūt ⁊ meretrix et īpia: nō vt mater qō paris pfocas: qō nō paris cōgregas. Quō alienum lactas: que tuū necas? Viscera tua duruerūt: illius tremuerūt. Quid dixit? Date illi pueruz: ne diuidatis eū: filius eiꝰ meus est. Sed meliꝰ apud illā gaudeo viuū: q̄ diuisum lugeā mortuū. Filiꝰ meus est inq̄t: sed pdero mater puero si vitā quā non cōfero affero / volo illiꝰ crudeles a parvulo auferre vberas: sed magis cogor iudicis timere machera. Date illi filiū meū: meus est natus: sed migret ad illā totus: apud me maneat affectꝰ. Date illi puerū: verūtamē non auferaf vita membroꝝ: non diuidaf integritas /mihi nō eripitur pietas. Quid dixit. Date illi puerū nolite diuidere eū? Ecce ego dico /totū possidete et noli diuidere hereditatē. Sine preiudicio quō habeo diuidere. Pater maior est: filiꝰ minor? Optes: o iustitia: o eq̄tas. Una pars maior est: alia minor. Non cōsentio /nō facio partē /nō diuido pacē. Si eiꝰ facta fuerit pax: iā non est pax: sed quō apud te pax illibata eē potest apud quē fides integra nō est? Quare? Quia mecū nō

T vis possidere: hereditatem nō potes obtinere. Postremo si

Cap.xix. mortuo nō parcis: sed pfidie studes: vade interpella iudicē: videam⁹ quid tibi dicturus est. Habes iudicē ordinariū: nolo mihi adducas ex diuersis ptibus alias atq; alias potestates. Nō mihi armiger sed legifer necessariꝰ est: ⁊ vbi inquisitum inuenio. Vbi autē eū inuenies? Audi pphetā dicentē.

Esaie. xxxiij. vbi ō. Dominus iudex noster: dñs legifer noster. Nec contēnendū iudicez putes: audi q̄d sequit. Dominus rex noster: dñs ipse saluabit nos. Ecce habes iudicē. Si pax est: ⁊ rex noster ante te est? Sic est in celo vt nō deserat terrā? Celū inquit ⁊ terram ego ipleo. Vbi scū sum oībus diebꝰ vsq; ad cōsummationem seculi. Vbi scū est: et cū patre est: q̄ nec patrē dimisit cū ad nos descendit: nec nos deseruit cū ad patrē ascēdit.

Hiere. xxiij. Matthei. xxviij. Luce.xij. Ipsum interpella: ipsi dic domino: dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatē. Audi respōsum diuinū: audi iudicē iustū: audi pacē: fugientē litem: quid ait? Amice quis me cōstituit iudicem aut diuisorē inter vos? Vis diuidere pacē et querē adire iudicē pacem? Judex tuus nolo esse. Ego pax sum: litigare nō noui: cōsentientibꝰ assideo: litigantes fugio. Si tu cū esses inimicus patri meo recōciliaui te per me: quō ergo a patre separabis me? Ego cū esses lōge veni vt reducerē te: Cum inter mōtes ⁊ siluas errares: quesiui te. Inter lapides et ligna inueni te: in lapidibꝰ offendebas: ipsis adherebas: quia ligna ⁊ lapides adorabas. Et ne lupo ⁊ erarūq; auido

Mat.xxvj et.xxvij. oze lamineris collegi te / humeris meis portaui te /patri meo reddidi te /laboraui /sudaui /caput meū spinis suppposui: manus meas clauis obieci: lācea latus meū aperuit: quātis nō

Joh.xix. dicā iniurijs sed ⁊ asperitatibꝰ laceratus sum: sanguinē meū fudi: aīam meam posui vt mihi piungerē te ⁊ tu diuidis me.

V Audi quid respondeak discipulo qui filium nouerat et patrē

Ca.xx. querebat. Ait philippus domino. Domine ostēde nobis pa-

Joh.xiiij. trem et sufficit nobis. Nūquid non ⁊ ipse filiū seperauit a patre? Jam te inquit nouimus: patrez tuū nō nouimus. Et q̄d vis? Ostende nobis patrem et sufficit nobis. Et dominꝰ ad eum. Si velis ⁊ tu arriane audire cum apostolo errasti: redi cum apostolo. Sit illi obiurgatio: etiam tua curatio. Quid ait dominus? Tanto tēpore inquit vobiscū sum et nō cognouistis me. Philippe ego veni patri meo te applicare: ⁊ tu noli me seperare. Quid queris quasi alterū preter me? Qui me videt: videt et patrē: tanta in nobis est vnitas: tāta similitudo: tāta charitas: ⁊ ego in patre et pater in me. Sentio sabelliane quid musitas /aut in arrianoꝰ me concludere /aut ab arriano auocare festinas: sed in noīe patris et filij ⁊ spīrit⁹ sancti: non triū sed vnius dei: cum illi respondeo te nō pretereo. Quid dixit dñs? Qui me videt: videt et patrē. Nunquid dixit. Ego sum filiꝰ et pater? Sed dixit. Ego in patre et pater in me: qui me videt: videt et patrē. Vni⁹ substātie qui dicit: et patrē discernit et filium: teq; demōstrat nec patrez habere X nec filiuz. Dic mihi arriane patrē dicis deum: ⁊ maxime q̄d La.xxj. filiuz? Ipsum quoq; deū profiteor: bene agnoscis: q̄ cū pronunciarek in carne vēturū: de ipso ꝓpheta dixit. Dicite pusillanimes /cōfortamini /nolite timere: ecce deꝰ noster vltionem adducet retributionis: deꝰ ipse venet et saluabit nos. Agnoscē eo q̄ te agnoscere dicis: ꝓphete non aduersaris. Quid ergo dicis de patre? Deus est. Quid filius? Deus est. Coeternꝰ est patri filiꝰ? Non ergo erat tēpus quādo nō erat filius fm te. Si ergo tēpus q̄ non erat filiꝰ: ergo fuit tēpus quod nō fecit filiꝰ. Si fuit tēpus q̄ non fecit filiꝰ: non oīa ꝓ ipsum facta sunt. Jā eiꝰ erat tēpus q̄ non erat filiꝰ. Si erat tps q̄ nō erat tps. Johānes euāgelista nō debuerat dicere. In principio erat verbū: sed in pncipio erat tēpus. Johannes dicit. Oīa per ipsum facta sunt. Et arrianꝰ contradicit. Dic arriane. Vñ scis q̄ erat tēpus quādo non erat filiꝰ? An forte dicturꝰ es: et iohānes vñ scit: q̄ in principio erat verbū? Joh.j. Quia sup pectus dñi discūbebat: ⁊ inde hauriebat q̄ in conuiuio xpi bibebaf: q̄ in principio erat verbū. Tamē dic mihi: q̄ñ in principio erat verbū: vl' q̄ñ iohānes sup pectus dñi discūbebat: ⁊ a verbo dñi discebat: q̄ verbū erat in principio: et verbū deus erat: arrius vbi erat? Nescio si audes dicere: ibi erat. Notū est eiꝰ et legiꝰ quo tpe natus ē: mer⁹ toq; sit dānatus. Notū est etiā quō mortuus fuerit: ideo non audes dicere de arrio: sicut de verbo ⁊ fuit ⁊ est: q̄ nec tunc fuit arriꝰ: nec modo ē. Sed vt in oībus excludaf arrianꝰ: audi q̄d per Y salomonē dicaf. Dñs fecit regiones ⁊ fines ihabitabiles sub La.xxij. celo. Cū pararet ce'um aderā illi. Et post pauca. Eram ego puer.viij. apud illū cuncta disponēs. Ego erā quando faciebat fortia fundamēta terre. Ego erā cui aggaudebat. Sed dicis de tēpore agiꝰ: vtrū fuerit filiꝰ anteq; esset tēpus? Audi ipm ꝓphetā dicentē. Ex tpe: ex tpe inquit. Quid est ex tpe? Nunquid ex quo esse tēpus cepit? Nō sic impie arriane: nō sic: sz ex tēpore anteq; fieret tēpus ibi erat. Quere iā q̄ñ non erat. In pncipio erat verbū. Weliꝰ et greci dicūt logos. Logos quippe verbū significat ⁊ rationē. Vides ergo q̄ semp erat de quo tu audes dicere: nō erat. Aut si dicis deū aliquādo sine verbo aut sine ratione fuisse: iā non filio tm̄ sed ⁊ patri aduersariꝰ eris. Ego inq̄t ex ore altissimi pdij: quis dicit vbū Eccl. et verbū: ergo verbū: ⁊ cuius erat verbū? Nō duo sed vnum xxiiij. sunt. Nō inquit: q̄ verbū posteriꝰ est eo cuius ē verbū: vnde apparet filiū esse minorē: negas itaq; filiū esse deū. Non nego inquis: ⁊ patrē deum dico ⁊ filiū deum: sed patrē maiorē: filium minorē. Vtdiu pater maior: filiꝰ minor? Dic mihi: q̄ video te calculari velle eternitatē: quot annis preceditꝰ deus pater filiū suum? Vbi diez natiuitatis filij delegisti? Filij dico: non dico filij dei et hoīs. Vbi ergo diem natiuitatis legisti? Cū quo mathematico creationis syderū constellationem quesisti atq; tractasti? Que tēpora /quas horas /q̄ momenta /quos numeros /quas minutas /momētoruz natiuitatis illius qui ea condidit collegisti? Quiescat ergo heretica nō religiosed superstitio: de christi initio deficit calculatio. Quia cū auditur: sine initio eternitas /nulla ibi querik etas. Si pater deus: ⁊ filius deꝰ. Pater maior: filius minor: iam Z non vnus deꝰ sed duo dij. Quid est ergo q̄ dicit dominꝰ per La.xxiij. prophetā. Ante me non est formatus deꝰ: et post me nō erit? Esa.xliij. Quid dicis arriane? Cui istas deputas voces? Si pris sūt: dicēdo. Ante me nō est formatus deꝰ: et post me non est aliꝰ: aut ipse pater non erit /aut filius nō erit deus. Si eni hoc diceret. Ante me nō est formatꝰ deus: nec adderet: post me non erit: liberum tibi erat hec verba patri tantūmodo applicare Cum autē sequitur et dicit. Post me nō erit: fm te vt dixit: ⁊ se patrē et filium negat deū. Item si filij sunt hec verba: pa-

Annotatō nēralis ordinis sermonū hui⁹ opis.

trem suū et deū negat ⁊ patrem. Si enī non diceret: ante sed tantuz diceret: post me non erit: posset forsitā dici filiū illud fuisse locutum. Modo autē cum dicit. Ante me nō est forma tus deus: ⁊ post me nō erit: patrē suum nec deū dicit esse nec

Pſa.ij.

patrem. Jtē si patris sunt hec verba: quis dicit: cui dicit. Filius meus es tu: ego hodie genui te? An forte (qđ absit) mēdacio arguēdus est deus? Sed si filij verba sunt: quis dicit:

Joh.v.

cui dicit. Pater meus vsqz modo operatur? An forte ⁊ iniuriosus patri iudicandus est ⁊ ingratus? Sed nūquid ingra

Pſa.ij.

to diceretur. Postula a me ⁊ dabo tibi gētes hereditatē tuā et possessionē tuam terminos terre? An forte ꝓphera: aut qđ diceret: nesciuit: aut fallere voluit: aut vt mitius aliquid de prophetis dicamus finxisse credo sibi duos cōfabulantes: id patrem dicentē: ⁊ filium patrē. Ante me non est formatus

⁊

deus: adiunxit filius dicēdo. Et post me non erit. Humana

Ca.xxiiij.

sunt que agimus: an diuina? Prochdolor: parce: parce hereticā ipietas. Cū tu deum non capias: nos quoq; ad blasphemiam puocas. Non hoc docet sancta ecclesia. Pater: pater est: filius: filius est: ⁊ ille nunqz nō fuit pater: ⁊ iste nunqz non fuit filius: ambo eterni: nec ceperunt esse: nec desierūt: quod pater loquitur filius loquit: quia verbū patris est: et qđ filiꝰ loquitur pater loquit quia pater verbi est. Ipsum verbū di-

Joh.xiiij.

cit. Verba que ego loquor a meipso nō loquor. Cōcedite quoso creatori: et in creatura si potestis capite creatorem. Ecce ignis et splēdor: duo sunt: alter ex altero / nec sine altero alter est. Jgnis pater: splendor filius. Ipse si possit dicit: qđ luceo non a meipso luceo: sed qui me misit ipse mihi dedit vt luceā

Joh.xvj.

Jgnis enī splendorē mittit: ⁊ sicut filiꝰ de patre dicit: pater mecū est: ita ⁊ splendor dicere potest: ignis mecū est. Extingue ignē: splendor nusqz parebit. Jste ergo ignis pater ⁊ splēdor filius: vnus sine cōiuge pater: alij sine matre filius. Nec diuidi alter ab altero pōt: et cū sit alter ex altero: initiū tamē alteriꝰ esse nō potest sine altero. Hoc enī posse a creatore tributuz est creature. Quid pōt ipse creator? Accedat paganꝰ: accedat sabellianꝰ: videat arrianꝰ. Videant qđ in deo videre nō possunt. Nō facio iniuriā si aliqua parte tāti creatoris

Pſalm.

cupiens ostēdere potestatē: ignis siue lucerne offerā ante illum similitudinē. Scriptuz est enim. Lucerna pedibꝰ meis

cxviij.

verbum tuū dñe: ⁊ lumen semitis meis. Et de deo dictū est.

Deuk.iiij.

Jgnis cōsumens. Accedite ergo ⁊ lucernā diligēter cōsiderate: vestrasqz fatuas tenebras remouete. Paganꝰ intueat sine cōiugio esse patrē: et si cecus nō es disce filiū: ⁊ ibi vide: inter ignē et splendorē quere mediū: si nullū est mediū: nullū est coniugiū. Noli velle scrutari mediū: ne magnū patiaris incendiū. Accedat sabellianꝰ videat duos in vnū: ignē ⁊ splēdorem. Nūquid nō recte dicere potest splēdor: ego in igne et

Joh.xiiij.

ignis in me: sicut ⁊ filius dicit. Ego in pre: ⁊ pater in me? Accedat arrianus: videat ⁊ ipse alterū ex altero: nec tamē nasci posse alterū sine altero. Nemo eorum prior: nemo posterior. Coeui sunt pater et filiꝰ: splēdor et ignis. Nec ignis sine splēdore: nec splendor sine igne. Aut certe si placet mittte manuz: diuide alterum ex altero / ostende mihi ignē sine splendore / vel splendorem sine igne. Absit: absit: ardere tantūmodo poteris: separare alterū ab altero non poteris. Sicut enī ignis et splendor alter ex altero est / nec esse alter sine altero potest. Non illis ortꝰ qui nō est: sed eternitas vna est: vna substātia. Jgnis et splēdor temporales sunt: pater autē et filius eterni sunt. Sunt dico qui patrē et filium deū dico: dualitas in prole: vnitas in deitate. Alterum facit vnus natiuitas: sed vnū ostēdit esse diuinitas. Cū dico filius: alter est. Cuz dico deꝰ: vnus est. Alius est: quia filius est. Aliud quidē non est: quia deus est. Erubescite arriani: Tunicā hominis iam iudicati

Joh.xix.

in cruce pēdentis carnifices pilati nō sunt ausi conscindere: et vos conamini charitatē dei in celo sedentis: immo deū ipsam charitatē diuidere? Sed conamini quātū potestis: vos

ꝑ

Ca.xxv.

iam in infernū ruistis: nā illam tumicā nunqz rupistis. Item

Eſa.xlv.

per prophetiā dñs dicit. Non est vltra absqz me deus. Deus iustus ⁊ saluās non est preter me. Hic sabellianꝰ exultat. Ut enim vnū eundēqz patrem ostendat ⁊ filiū: talibus se testimonijs credit muniri. Et cōtra arriani vt probēt alium esse patrem alterū filiū: alia proferūt testimonia in quib⁹ dicāt. Alter ē pater: alter est filiꝰ: alter maior: alter minor: vt pater di-

Eſaie.xlij

cat filio. Dedi te in lucē gentiū. Et filius dicat. Pater misit

Joh.viij.

me: quātū intelligo / lucē istam gentiū comprehēdere nō valent atqz ꝑspicere: vnde cecati nō mecum possunt ambulare: sed potius oberrare. Arrianus aliud: sabellianꝰ aliud. Quale belluz? Quid ad hec catholicus? Arma inquit que portāt mea sunt / mihi militāt ambo / cōtra se pugnāt: sed ꝓ me vtinam ambo deficiant: ⁊ nō alter ad alterum trāseat: sed ad me

AA

properēt: et ego aliquid vnde vtriqz percutiank ꝓferā. Tu arriane dicis maiorē esse qui mittit: minorē qui mittitur. Jn

Ca.xxvj.

terrogo te et ego: quis est maior / cui ꝓparak aliquid veniēti / an qui ꝓparat? Cui exhibek officiū an qui exhibet? Utiqz si hominū genus interroges: respōdebit illū esse maiorē cui ꝓparatur. Tu autē inde vis ꝓbare minorē filiuz: q; missus est: ⁊ ego ostendā eum qui misit ꝑcedere illum quē misit: nec vnū dico eorū maiorē: q; non audeo dicere vel minorez.

Eſa.xlv.

Eſaias prophēta dicit: Hec dicit dñs christo domino meo: cuius apprehēdi dexterā: vt subijciā ante faciē eius gentes Ecce iam filio misso quō ꝓcurso; est pater. Adhuc sequere Et dorsa regū vertam: ⁊ aperiā coram eo ianuas: ⁊ porte nō claudent. Ecce ille qui miserat ꝑcurso; factꝰ est. Quis enim: maior aut superior / ante minorē ianuas aperit: vel quō fiet nisi paululū ꝓcesserit? Audi adhuc. Et porte inq̄t nō claudentur. Quō? Ego ante te ibo. Audis q; qui miserat ⁊ comitantur ⁊ ꝑcedit: qui mittit non discedit. Jam tu discerne qui sit maior: qui potior: ego enī nullam discretionē video: ſz potius equalitatē cōspicio. Filiꝰ dicit de patre. Misit me. Pater filio dicit. Ego ante ibo. Recedit de medio discordiosa calamitas / equalitas hoc exhibet nō disparilitas. Adhucsequere vt clarius appareat quis cui dicat. Ego ante te ibo: ⁊ gloriosos terre humiliabo. Hic esto ⁊ tu pagane. Audi qđ dicat ꝓpheta. Nō mihi ego qđ volui scripsi. Codex in quo hec scripta sunt in armario iudei habek. Jnimicus meus testis meus: ab ipso quere. Aperi lege et crede. Dorsa inquit reguz

Eſa.xlv.

vertā: ⁊ gloriosos terre humiliabo. Nōne reges terre vides: qui ante ꝑsequebank christianos / nūc integros esse christianos? Nonne vides eos qđ humiliabant ecclesiā: humiles introire in ecclesiā? Nōne ipsos habere defensores: qđs ante habuit ꝑsecutores? Ego inq̄t ante te ibo et gloriosos terre hūiliabo. Portas ereas conterā: ⁊ vectes ferreos cōfringā. Et dabo tibi thesauros absc̄ditos ⁊ archana secretoꝝ: vt scias quia ego sum deꝰ: qui voco nomē meū qñ deꝰ israel. Audiat sabellianꝰ. Deus dicit: hō dicit. Audiat ⁊ arrianus. Ego de

vbi ſ.

us et nō est aliꝰ extra me. Diu est ex quo cōtra istas duas heBB

reses certādo laboro: ⁊ pene sum fatigatꝰ. Veni dñe meus ie

Ca.xxvij.

su ꝓliator fortissime: ꝓnceps exercituꝰ dñt: qui diabolū vicisti ⁊ seculū. Apprehēde arma ⁊ scutū: et exurge in adiutoriū

Pſalm.

mihi. Processurus ad ꝓliū ⁊ victurꝰ in mūdo mundū: ora

xxxiiij.

uit: nō tanqz virtutis ipotens: sed vt nobis ꝓpter qō veneratCC

humilitatis ministeriū exhiberet. Et qđ dixit? Pater clari

Joh.xvij.

fica filiū tuū. Modo arrianꝰ dicit. Videsq; minor est: ⁊ claritatē nō haberet nisi patrē petisset? Expecta hō: quid festi-

Pſ.viij.

nas: tu hominē vides: in qua forma nō solū patri: sed ⁊ angelis minor est: hō paret: deꝰ latet. Tu mihi ostēdis hoiem humilē: aperi oculos ⁊ vide deū sublimē / nō angelis minorē ſz patri coequalē. Pater inq̄t filiū tuum clarifica: ecce minorē Adhuc sequere. Ut ⁊ filiꝰ tuus clarificet te: ecce equalē. Jnuenimus filiū agnoscentē patrē atqz orantē eiqz cōiunctū nō vt putabak ingratū. Videam? quid de filio dicat ⁊ pater. Assumpsit iesus petrū iacobū ⁊ iohānē fratrē eiꝰ: euāgelij ver

Ca.xviij

ba sunt: ⁊ duxit illos in montē excelsum seorsum: ⁊ trāsfigura

Mat.xvij

tus est ante eos. Et resplēduit facies eiꝰ sicut sol: vestimēta autez eius facta sunt alba sicut nix. Ecce apparuit illis moyses ⁊ helias cum eo loquētes. Qui sunt moyses ⁊ helias: nisi lex ⁊ ꝓphete? Loquebank cum illo: q; locuti erāt de illo: ostēdebant q̄ ꝓdixerāt: manifestabant que ꝓphetauerāt. Loquebank. Putas qđ loquebank? Ut iudei cōuincerētur: pagani cōuerterenk: manichei cōfunderenk: hereticī cōprimerenk / catholici confirmarenk. Loquebak lex et gra: lenitas ⁊ asperitas / terror ⁊ mansuetudo / preceptū ⁊ adiutoriū / ferramentū ⁊ medicus: vmbra ⁊ lux / precor iudex / sentētia et misericordia. Et qđ postea? Respōdēs petrus dixit ad iesum.

vbi ſ.

Dñe bonū est nobis hic esse / si vis faciamꝰ hic tria tabernacula: tibi vnū: moysi vnū: et helie vnū. Quid dicis sancte petre? Mūdꝰ ptransit ⁊ tu secretū petis? Videstor gētes in vnū cōuenisse ⁊ tu requiē queris? Videstenebras mūdi: ⁊ tu lumen absc̄dis? Nemo accēdit lucernā et ponit eā sub modio

Mat.v.

sed sup candelabrū vt luceat oībus q̄ in domo sunt. Ista domus totus est mūdus /lucerne accēsio: verbi icarnatio: candelabrū autem crucis est lignū: lucerna in candelabro lucēs
Mat.v. christus in cruce pendēs. Nemo accēdit lucernā et ponit eā sub modio: sed sup candelabrum vt luceat oībus qui in domo sunt. Vides tu: videamus et nos. Tenebre sunt nō offendamus i paganis: nō erremus cū hereticis: luceat nobis lucerna: doceat nos verbū in carne. Videam⁹ quid dicit euāgelista: videam⁹ si admissum est cōsiliū petri. Adhuc inq̄t eo loDD
La.xxix. quente: ecce nubes lucida obūbrauit eos. Et ecce vox de nu
Mat.xvij be dicēs. Omnes audiam⁹: nemo aures claudat. Audiāt pagani irrisores: audiāt iudei persecutores: audiāt manichei fantasma somniātes: audiāt heretici erronei litigatores: audiant & maxime audiāt etiaz catholici fideles dei cultores.
Isti audiant ne seducank: illi vt puniank. Quid dicit vox de
vbi ꝫ. nube? Hic est fili⁹ meus dilect⁹ in quo mihi cōplacuit. Vbi estis q̄ aduersamini filio dei? Pater dicit. Hic est fili⁹ me⁹: et tu dicis non habet filiū deus. Tu pagane q̄d stas foras et murmuras? Intra huc in scholā dei: aperi aures cordis tui: audi vocē dñi tui & disce filiū dei. Quo fugietis iudei q̄ occidistis filiū dei? Quo fugietis: vbi vos abscōdetis? Qui mōtes: que petre sup vos casure sūt? Et si in cauernis petraruz vos abscōderit⁹: ide extrahā vos dic dñs. Sz et vos venite:
Psalm. xxxvj. intrate: filiū meū audite: despare nolite /qm̄ sunt reliqe homini pacifico. Seuistis /occidistis /sanguinez xp̄i fudistis: increduli fuistis: in piculo positi estis. Quid facere nūc habetis: nisi vt credētes baptizemini & viuat⁹? Sanguinē quē fudistis non est q̄d horreatis. Fusus ē sanguis medici: fact⁹
Psalm. xxxiij. est medicamētū freneticis. Quid dubitat⁹? Gustate & videte qm̄ suauis est dñs. Quid tu manichee: q̄diu fantasma som-
Mat.xvij niaberis? Vigila et vide: nubila tonāt. Quid tonāt? Hic est filius meus dilect⁹. Vide in terra hoīem verū: audi de celo deū verū. Vide in terra hoīs filiū: audi de celo dei esse filiū. Vltrōq; vez esse cognosce: id est deū & hoīem: filiū dei & filiū hoīs: vnū eundēq; esse deū & hominē. Agnosce hoīem: & placabis deū. Caue ne offendas in petra: ne mortis patiar⁹ ruinam: q̄ quod tu somniaris vanitas est: q̄d⁹ deus tonat vitas est. Audi tu sabelliane /audi de celo patrē / vide i terra filiū: et noli dicere idē pater q̄ fili⁹. Audi & tu arriane: & in patre et in filio noli errare: sed sequere vnitatē: & vide diuinitatē. Domine audiuim⁹: q̄d dicis de filio tuo. Hic est fili⁹ meus dilectus in q̄ mihi cōplacuit. Et quid aliud? Ipm audite. Gras tibi de⁹ eterna virt⁹: gras tibi pater oipotēs: qui & filiū tuū ostēdisti: & mihi doctorē dedisti. Recedat sabellianus: recedat arrian⁹: recedāt cetere pestes: recedat iniqua doctrina.
Doceat de⁹: nō iiqu⁹ arrian⁹ /doceat dei fili⁹ /nō aduersarij
EE La.xxx. filij. Dic dñe meus iesus /doce /discā. Quid doceā? Sabellianus dicit: ipse est pater q̄ filius. Arrian⁹ dicit: alius pr: alius filius: pater maior: filius minor: aduersak /clamat /litigat /ptra christū dimicat. Ille sanguinē fudit vt redimat: tu pecuniā spargis vt pimas. Spelūcam fabricat: illic catholicū prefocat: christianū vocat paganū: baptizato igerit baptismū: cō-
Joh.xiij. tra id q̄d scriptuz est: Qui semel lot⁹ est: nō indiget denuo lauari. Clamat hō christian⁹ sum: q̄d me dicis esse q̄d nō sum? Clamat fidelis sum: & ille dicit: accipe auruz. Quid das aut quid aufers? Das pecuniā vt auferas gratiā: das preciū vt auferas q̄d emptus sū. Quid emis ab empto? Precium meū
Act.viij. nō aurum sed sanguis xp̄i est: nō me seducis: nō me decipis: quantūcunq; mihi cōferas: nō mihi tollis precium meū. Pecunia tua tecū sit in pditione. Nā precium meū non habet estimationē. Clamat hō /fidelis sum et erufflak: clamat: in noīe patris & filij baptizat⁹ sum: & tu irritū facis. Quid q̄ christiano reseruas: in q̄ patrē et filiū & spiritum sanctū erufflas? An
j.Cor.iiij. forte nouā fidem /nouū baptisma /nouū deū de trāsmarinis partib⁹ adduxisti? Dic me⁹ sancte paule /doce diuini iuris perite: spōsi amice: hō iste mō venit: mūdum subuertit: fidei
Ephe.iiij. vnitatē scindit: trinitatē diuidit: sibi nō ꝓsentiētem rebaptizare contēdit. Quid facit? In christo iesu per euāgeliuz tuū me genuist⁹: & ipso baptizat⁹ sum. An forte est alia fides: aut aliud baptisma? Vna fides /vnū baptisma /vnus deus & pater omniū. Si ergo vna fides: imo q̄z vna fides: vnū baptisma vnus de⁹ et pater omniū: nam credidit: iā baptizat⁹ sum:
Pō. xliij. iā deū habeo patrez: quare homicidā patiorz arrianū? Subueni dñe meus iesu & accingere gladiū tuuz circa femur potentissime. Omniū potētissime egredere: occide eos in se: viuant⁹ ter desināt psequi te. Sabelliani te subtrahūt: arriani te minuūt. Tu q̄d dicis de te? Pater dixit vt te audiam⁹. Cū te audim⁹: ipm audimus: vno ictu vtrosq; pcute aduersarios. Pereāt inq̄t vaniloq: et mētis seductores: arrian⁹ et sabellian⁹. Nō ego & pater vnus sum⁹: sed ego & pater vnū sumus. Q̄d dico: vnuz: audiat arrian⁹: q̄d dico: sumus: audiat Joh.x.
sabellian⁹: nō diuidat arrian⁹ vnū: nō deleat sabellianus sumus: sed ambo veniāt & sint etiā ipsi nobiscū in vnum: sicuti Joh.xvij.
ego & pater vnū sumus. Ergo si pater & filius vnū sunt: imo q̄z indubitāter vnū sunt: nō duo sed vnus de⁹. Nō iniquū aliq̄d
Esa.xliij. ꝓpheta scribit: sed vez dixit deum dicentē. Ante me nō est format⁹ deus & post me nō erit. Docuit veritas veritatē: & gladio sic acuto omniū pemit errorem. Si adhuc heretici reluFF
La.xxxj. ctank: audiāt catholici diffinitiuā sententiā: quā sequank. Audistis patrē q̄d dixerit de filio: audistis filiū q̄d de patre dixerit vel de se. Si q̄s vobis euāgelizauerit ꝓter id q̄d accepi
Gal.j. stis: anathema sit. Dixim⁹ de patre & filio q̄d potuim⁹: & quā tum potuimus: si tñ aliq̄d digne potuim⁹. De spiritu sancto tacuim⁹: sed nō eū ꝓteriuim⁹. Quicq̄d em̄ de ꝑre filio diximus: de spiritu sancto dixim⁹. Est em̄ in illis & cū illis vn⁹ et verus de⁹: nō minor aut tert⁹ deus. Quid adhuc dicā fatigatis fatigat⁹? Qui spiritū sanctū a patre & filio eternitate et substātia vel cōione separāt: eū qui negat spiritū sanctum nō esse ꝑfis & filij: plen⁹ est spiritu īmūdo: vacu⁹ est a spiritu sancto. Ideo em̄ dicit deus charitas: q̄ partib⁹ nō diuidit j.Joh.iiij.
vnitatem: sed ineffabiliter coagulat trinitatē. Ipsa est enim trinitas vnus deus: turris fortitudinis a facie inimici: qui in se credentes custodit in secula seculorum. Amen.

¶ Item in eadez dñica. Homelie de eo q̄ scriptū est in euangelio ſm Lucā. Homo quidā fecit cenLu.xiiij.
nam magnā &c. q̄ habētur iter sermones de Verbis domini. xxxiij. fo. liij. Et li. ij. de questionibus euangeliorum. ca. xxx.

¶ Dominica tertia post festuz sancte trinitatis. De iudicio Salomonis & duabus meretricib⁹. iij.Re.iij.
Sermo. j.

Ser.cc. A itj.Re.iij.

De duabus meretricib⁹ dilectissimi fratres q̄ ad iudiciū Salomonis venerūt: vñ nobis ad vesperam lectio recitāda est: ex quib⁹ vna que erat non solū luxuriosa: sed etiā crudelis et ipia clamabat ad regē vt diuidi iuberet infantē. Munc si libēter accipitis: de ipsis quid sancti patres nr̄i exposuerūt: charitatis vestre auris cupimus itimare. Illa em̄ que clamabat: vt puer integer seruaret: ecclesie catholice typū gerebat / illa alia crudelis & impia que clamabat vt puer diuideret: arrianā here sim designabat. Catholica em̄ quasi mater pissima: oībus hereticis clamabat. Nolite christū minorē facere patre: nolite vnitatē diuidere: nolite vnū deum diuersis gradib⁹ diuidēdo veluti idola gētiū in vr̄is cordib⁹ fabricare: totū nobiscū possidete: si vultis hr̄e pacem /nolite vnitatē scindere. Non em̄ si vos totū tenueritis /nobis nihil remanet. Tāta ē illi⁹ oipotētia: vt eū oēs totuz possideāt: & singuli totū. Sed impia & crudelis heresis clamat /nō: sed diuidak. Quid ē diuidatur: nisi nō fili⁹ eq̄lis sit patri? Dū em̄ filio subtrahit eq̄ litatē: & bonū oipotentēq; denegauit patrē. De⁹ em̄ pater si potuit filiū sibi simile gignere & nolut: nō est bon⁹. Si voluit et nō potuit: nō est oipotēs. Certi estote fratres mei: q̄ huic sententie null⁹ vnq̄ arrianoz̄ poterit respōdere: sed quotiēs cōstricti fuerit verissima rōne: velut anguis lubrie⁹ ad alias quasc̄unq; q̄stiones callidas & tortuosas refugiūt. Ergo frēs B
charissimi: testamētū ꝓfero: verba testatoris refero. Si habet q̄d diuidak /vbi inuemo. Si nō habet q̄d diuidak: ex ipso testamēto illis resisto. Si felix heretice: q̄d hz testamētū audi. Pacē meā do vobis: pacē reliquo vobis. Hec ē xpianoJoh.xiiij.
rum hereditas: & q̄s est ipe testator? Lege testamētū & inuenis. Luz ꝓpheta de dño loquerek ait. Magnificabit vsq; ad Michee.v
terminos terre: & iste erit pax. Gloria in excelsis deo: & in ter Luce.ij.
ra pax hoīb⁹ bone volūtatis. Nō diuisorib⁹ sancte vnitatis: sed hoīb⁹ bone volūtat⁹. Ipse ē hereditas: ipse testator: ipm queris diuidere. Quid partiris vnū? Si vnū diuiseris: antegrū nihil habes. Arriana heresis crudelis & impia erubesce.

Annotatō nūeralis ordinis sermonū hui⁹ opis.

Judicante salomone: meretrix ne vnum viuum: ne vndecūq; conceptū ettaz natū p̄oderet: nō dimisit diuidi filiū suū: et tu diuidis deū tuum? Illa et si meretrix: tamē pia: q; mater. Tu hereſis impia: q; non mater. Ō paris p̄focas: qō non parturis cōgregas. Uiscera tua duruerūt: illi⁹ tremuerunt. Quid dicit illa: q̄ typū gerebat catholice matris? Date illi puerū: et nolite diuidere eum. Fili⁹ meus est: sed melius apud illā migret nat⁹: migret totus: tū apud me maneat maternus affect⁹. Date illi puerū: nō auferanť vota mēb̄roz illius integritas nō diuidak: ne mihi pietas auferak. Ō dicit: date illi puerū: et nolite diuidere: ecce ꝛ ego dico. Totū pos-

C side: et noli diuidere deū. Nō inq̄t: sed si vis habere pacē: di

Joh.xiiij. uide hereditatē. Sine p̄iudicio dico. Et quō habeo diuide re? Audi. Pater maioz me est: fili⁹ minoz: spiritus creatura. O partes/o iusticia/o equitas. Facio partē: q; diuido pacē. Si eñ fracta fuerit pax: iā nō est pax. Sed quō apud te pax illibata est: apud quē fides integra nō est? Uñ quia mecū vis possidere: et pacē vis diuidere: hereditatē nō vis diuidere? Postremo si moze tuo nō paci sed p̄fidie studes: vade interpella iudicē xp̄m: videam⁹ q̄d tibi dicturus est. Dic ei qō in

Luce.xij. euāgelio dictū est. Dñe dic fratri meo: vt diuidat mecū hereditatē. Sine dubio respōdet tibi. Amice: q̄s me cōstituit iudicem aut diuisorē? Uis diuidere pacē: ꝛ queris hr̄e iudicē pacē: iudex tuus nolo eē. Pax sum: cōsentiētib⁹ assideo: litigantes fugio. Si eñ oibus xp̄ianis meis per vnā volūtatez

Actuū.iiij vnū coz hr̄e cōcedo: quō inter me ꝛ patrē diuido vnitatē: qui oībus fidelib⁹ meis: vnū coz et vnū tribuo charitatē? Quid

Joh.xiiij. aut dñs philippo? Tāto tpe vobiscū sū: ꝛ nō cognouistis me. Philippe: ego veni p̄ri meo te adiūgere: tu noli me separare. Quid q̄ris q̄si alterū p̄ter me? Qui me videt: videt ꝛ patrem. Tāta ē in nobis similitudo: tāta vnitas: tāta charitas: vt ego in p̄re sim: ꝛ pater in me. Per quā vnitatez vos dñs sibi iungere et cōseruare dignek: p̄stāte eodē dño nr̄o iesu xp̄o: q̄ cū p̄re et spiritu sancto viuit ꝛ regnat in secula seculoz. Amē.

¶ In cadez dominica de Helia. Sermo. ij. In quo demonstrat q; helias typum xp̄i habuit.

Sermo. ccj. A

ij.Coz.iij. TAlectionib⁹ q̄ nobis dieb⁹ istis recitātur fratres charissimi: frequēter admonui vt nō seq̄mur litteram occidētē: ꝛ viuificantē spiritū relinq̄m⁹. Sic eñ apl's ait. Littera eñ occidit: spirit⁹ viuificat. Si eni hoc tantū vol'umus intelligere q̄ sonat in littera: aut parua aut ppe nullam edificationē de diuinis lectionib⁹ capiemus. Illa eñ oīa que recitank: typus erāt: imago futurorum. In iudeis eñ figurata/in nobis gr̄a dei donāte cōpleta sunt. Beat⁹ eni⁹ helias typū habuit dñi saluatoris. Sicut eni helias a iudeis p̄secutionē passus est: ita et verus helias dñs noster: ab ipsis iudeis reprobat⁹ est ꝛ contēpt⁹. Helias relict gentē suā: ꝛ xp̄s deseruit synagogā. Helias abijt in de-

B iij.Re.xix sertū: et xp̄s venit in mundū. Helias in deserto cozuis ministrantib⁹ pascebak: et xp̄s i deserto mūdi hui⁹ gentū fide reficik. Cozui eñ illi q̄ beato helie iubēte dño ministrabāt: gētium populū figurabāt. Propterea et de gētū eccl'ia dicik.

Canti.j. Nigra sum ꝛ formosa filia hierl'm. Uñ est ecclesia nigra ꝛ formosa? Nigra p̄ naturā/formosa p̄ gratiam. Uñ nigra? Ecce

Psalm.l. in iniq̄tatib⁹ cōceptus sum: ꝛ in delict⁹ peperit me mater mea. Uñ formosa? Aspges me hisopo ꝛ mūdabor: lauabis me ꝛ su-

Rom.vij. per niue dealbabor. Unde nigra? Apl's dicit. Uideo aliā legem i mēbris meis repugnātē legi mētis mee: ꝛ captiuū me ducentē in lege peccati. Uñ formosa? Quis me liberabit de cozpe mortis hui⁹? Gratia dei p̄ iesum xp̄m dominū nostrū. Uere ecclesia gentiū cozuis filiis erat: q̄n viuētē dominū cōtēnebat: et ante acceptā gratiā velut morticinis cadauerib⁹

C idolis ministrabat. Post hec iubek helias p̄fisci i sareptā

iij.Regū. xvij. sidonioz: vt ibi pascak a vidua. Sic eñ ad eū dñs dixit. Vade in sareptam sidonie: ego mandaui vidue: vt te pascat ibi. Quō et p̄ quē mādauit de⁹ vidue cū, ppe nullus tūc alⁱ esset propheta cuz quo de⁹ manifesti⁹ loquerek nisi beat⁹ helias? Quia licet eēnt eo tpe alīq de filijs pphetarū: ita p̄secutionē iezabel metuebāt: vt vir vel absc̄oditi euadere possent. Ego inq̄t dñs mādaui vidue. Quō mandat dñs: nisi i spirādo q̄ bonū est untus in aīa per gratiaz suā? Ac sic oīs homo qui bo-

j.Coz.j. ni alīq̄d operak: de⁹ illi loquik intus. Nemo ergo de se sed de domino gloriek. Nūquid tūc in iudea nō erant multe vidue? Et quid fuit q; nulla iudeoz̄ vidua beato helie cibū meruit ministrare: sed ad viduā gentilez mittit⁹ vt ab ipsa pascatur? Uidua eni ista ad quā propheta mittit⁹: typum ecclesie gerebat: sicut ꝛ cozui illi qui helie ministrauerāt: figurā gentium habuerūt. Uenit ergo helias ad viduā: q; christus ventur⁹ erat ad ecclesiā. Sed videamus fratres dilectissimi vbi beatus helias viduā illam inuenit. Erat eñ vt aqua se lauaret: ꝛ ligna colligeret. Quid eñ aqua et q̄d ligna significent: videamus. Satis eñ ista duo ecclesie et amica et necessaria esse cognoscim⁹: id est lignum et aquā. Deniq; sic scriptū est.

D iij.Regū. xvij.

Et erit tanq̄ lignū quod plātatū est secus decursus aquar. Pō j. Mā in ligno crucis mysteriū/in aqua ostēdit baptismatis sacramētū. Erat g̣ vt colligeret duo ligna. Sic eñ respōdit beato helie: cū ab ea cibū peteret. Dixit eñ. Uiuit dñs q: nō habeo nisi pugillū farine: et modicū olei in vase: et ecce ego exeo vt colligā duo ligna: et faciā mihi cibū ꝛ filio meo: ꝛ mā ducabimus ꝛ moriemur. Sicut g̣ supra dixi⁹: vidua illa typū habebat ecclie: fili⁹ vidue figurā gerebat populi christiani. Uenīte ergo helia: exijt vidua colligere duo ligna. Uidete fratres: q; non dixit tria: nec q̄ttuor: nec vnū tm̄modo lignū: sed duo ligna colligere voluit. Jdeo duo ligna colligebat: q; in typo helie xp̄m excipiebat. Duo ligna volebat colligere: q; crucis mysterū desiderabat agnoscere. Crux eñ dñi saluatoris duob⁹ lignis aptata ē. Jdeo duo ligna colligebat vidua illa: q; in illū qui in duob⁹ ligms pepēdit creditura erat ecclesia. Dixit g̣ vidua illa. Colligo duo ligna vt faciā cibū mihi ꝛ filio meo: ꝛ mādūcabim⁹ et moriemur. Uerū est frēs dilectissimi. Memo in xp̄m crucifixum credere merebit: nisi huic seculo mortuus. Mā quicūq; corp⁹ xp̄i digne manducare voluerit: necesse ē vt mortuus p̄teritus ꝛ viuat futurus. Uidua g̣ E illa sicut dixim⁹ ecclesiā figurabat/fili⁹ vidue typū gentilis populi p̄ferebat. Fili⁹ vidue defūct⁹ iacebat: q; ꝛ filii⁹ ecclesie: id est popul⁹ gētiū: multis pctis et criminib⁹ mortu⁹ est. Dicite helia fili⁹ vidue suscitat: veniēte xp̄o filii⁹ ecclesie: id est ppl's xp̄ian⁹ de carcere mortis reducit. Helias iclinat in oratione ꝛ viuificat vidue filiū: ꝛ xp̄s pcūbit in passione: ꝛ suscitatur ppl's xp̄ianus. Q; aūt trib⁹ vicib⁹ beat⁹ helias ad resuscitādū puerū curuat⁹ est/hoc etiā anteq̄ ego dicā: credo q̄ charitat⁹ vr̄e p̄uenit itellect⁹. Mā q; trib⁹ vicib⁹ inclinat/ mysteriū trinitat⁹ ostendit. Uidue eñ filiū: id est populū gētiū/nec solus p̄r sine filio/nec p̄r et fili⁹ sine spiritu sctō: iz tota trinitas suscitauit. Deniq; hoc etiā in sacrāmēto baptismatis demōstrat: dū tertia vice vetus hō mergit: vt nou⁹ surgere. mereak. Post hec ostēdit se beat⁹ helias regi: ꝛ ascēdit in F iij.Regū montē carmeli: ꝛ posuit caput suū iter genua sua: ꝛ orauit vt xviij. dñs daret pluuiā sup terraz. Et dixit ad puerū suū. Respice cōtra mare. Et renūciauit puer se penit⁹ nihil vidisse. Et ait illi. Uade ꝛ cōsidera septies. Septima aūt vice renūciauit ꝛ dixit. Uideo nubeculā paruulā q̄si vestigiū hois ascēdentē de mari. Et subito p̄tenebrati sūt celi: ꝛ fctā ē pluuia magna. Helias g̣ sicut dixim⁹/figurā habuit dñi saluator⁹. Helias orauit ꝛ sacrificiū obtulit: et xp̄s p̄ vniuerso mūdo se ip̄m immaculatū sacrificiū tradidit. Helias orauit i mōte carmeli: ꝛ xp̄s i mōte olīueti. Helias orauit vt pluuia i terrā veniret: et xp̄s vt cozdib⁹ hūanis gr̄a diuina descēderet. Q; aūt dixit helias ad puerū suū. Uade ꝛ cōsidera septies: septū formē scti spūs gr̄az: q̄ dāda erat eccl'ie designabat Et q; ipe dixit se vidisse nubeculā puulā ascēdētē de mari: carnē xp̄i figurabat: q̄ in mari mūdi isti⁹ nascitura erat. Ō vt ne forte alīq̄s dubitet nubē illā vestigiū hois habuisse: dixit: illi⁹ vtiq; hois q̄ dixit. Quē dicūt homines eē filiū hois? Sicut g̣ orante Mat.xvj. helia p̄ tres ānos ꝛ sex mēses pluuia de celo descēdit: ita ꝛ in aduētu saluator⁹ trib⁹ ānis ꝛ sex mēsib⁹ q̄b⁹ p̄dicare dignatus ē: pluuia ꝛ bi det totū mūdu⁹ feliciter irrigauit. Et sicut tūc in aduētu helie oēs sacerdotes idoloꝝ iterfecti sūt ꝛ deleti: ita in aduētu veri helie. i. dñi nr̄i iesu xp̄i obfuatio sacrilega paganoꝝ destructa ē. Hec breuiter charitat⁹ vr̄e sensib⁹ in- G timātes: velut pauca capitula q̄si q̄dā idicula fidei vr̄e oculis demōstram⁹: p̄ q̄ sctā desideria vr̄a ad p̄scrutāda diuina mysteria salubriter incitenť: ꝛ vt spiritale pabulū sanct⁹ aīabus vr̄is iugiter ruminādū salubri cōsilio p̄curem⁹: ne forte de memoria excidat: si iubet⁹ recapitulationē ex his q̄ dicta sūt faciam⁹ Sicut g̣ supra dixim⁹: sanctū heliā itelligite Recapitu typū habuisse dñi saluator⁹ Deniq; sic dñs postea q̄ multas latio.

virtutes exercuit: postea q̄ passus est resurrexit et ascendit
iiij. Re. ij. in celū: ita et helias post multa mirabilia q̄ per eū deus fecit
iij. Regū xix. igneo curru eleuat ad celū. Q̄z helias deseruit iudeā: signi-
iij. Regū xvij. ficauit q̄d christ⁹ reliḡrit synagogā. Cōzui q̄ helie ministra-
uerūt (sicut tā dictū est) figurā gētilis populi mōstrauerūt.
Vidua illa q̄ eū in sarepta suscepit: typū gessit ecclesie. Duo
ligna q̄ colligebat: crucis mysteriū figurabāt. Hec q̄ fratres
charissimi si sincera sicut credim⁹ benignitate suscipitis: et
puer. xxj. velut mūda aīalia assidua cogitatione in vestris cordib⁹ ru-
minatis: implebit in vobis illud q̄d scriptuz est. Thesaurus
desiderabilis requiescit in ore sapientis. Regnāte ipso dño
deo nostro iesu christo: cui est honor et imperium cū patre et
spiritu sancto in secula seculorum. Amen.

¶ Dñica quarta post festū sancte Trinitatis: de
Wat. vij. **eo q̄d scriptū est in euāgelio fm Matthēū. Nolite iudicare vt non iudicemini ⁊c. Ser. j. In quo demōstrat quō aperta mala ⁊ iudicari ⁊ argui debent: occulta autem iudicare penit⁹ nō debem⁹.**

Sermo. cciij. A Joh. vij. Zach. vij.

Audiuimus euāgelistā dicētē fratres charissimi. Nolite iudicare vt nō iudicemini. Quid est ḡ fratres cū ipse dñs in alio loco euāgelij dixerit. Nolite fm facie iudicare: sed iustū iudiciū iudicate. Et alibi dicat. Iudiciū verū iudicate ⁊ Non em̄ sibi diuina lectio cōtraria esse pōt: sed intellectū sobriū querit. In quersatione humana dilectissimi frēs sunt aliqua q̄ rōnabiliter re-
prehēdunt. Sūt ꝯ quedā q̄ nō sine pctō iudicant. Apta em̄ mala ⁊ iudicari ⁊ argui debēt. Illa vero q̄ ignoram⁹: ⁊ vtrū bono an malo aīo fiant scire nō possum⁹: iudicare penit⁹ non debem⁹. (Verbi gr̄a). Videsne hoiem frequēti⁹ ieiunātē: cōgaude ⁊ noli nimis laudare: q̄ pōt hoc ⁊ pro humana gloria fieri. Sz ⁊ noli vituperare: q̄ pōt et p deo ⁊ pro aīe remedio ieiunare. Vidisti aliū indicto publico ieiunio velle prādere cū dilectione admone. Si dixerit p stomachi lassitudine se ieiunare non posse: crede ⁊ noli iudicare: q̄ vtrūq̄ pōt fieri: vt p gulā vel luxuriā prādere velit: ⁊ pre infirmitate ieiunare nō possit. Vidisti alterū subditis suis cū seueritate disciplinam ponere: et idulgentiā tardi⁹ dare: noli iudicare crudelem: q̄ forsitā nō hoc facit morbo iracūdie: sed zelo disciplinē amore iusticie; p̄pter illud q̄d scriptū est. Zelus domus
Psalm. lxviij. tue comedit me. Forte aliḡs vicin⁹ aut amicus tu⁹ dum animū suū habet in reb⁹ satis sibi necessarijs occupatū: tardius te salutauerit / aut tardi⁹ occurrerit q̄z debuit: noli eū supbū iudicare / noli malignū credere: sz magis hoc aut p obliuionem aut p negligētiā: q̄z p despectū vel supbiā factū crede: q̄ forte ⁊ tibi hoc vt est hūana fragilitas frequēter euenit: vt in reb⁹ alijs nimis intent⁹: aliq̄d minus caute ac min⁹ sollicite fecisse videaris: et tū noluisti te p hac re malo aīo iudicari.
B In istis ḡ ⁊ in his silibus q̄ vtrū bono an malo aīo fiant scire nō possumus: melius est vt ad partē dexterā nostrū animū declinemus: q̄ tolerabili⁹ est nos in hoc pfiniri: vt eos q̄ mali sunt bonos esse credam⁹: q̄z ex cōsuetudine iudicādi etiā de bonis q̄d malū est suspicemur. De istis ḡ que sunt deo nota ⁊ nobis incognita: periculose nr̄os proximos iudicamus. De
Wat. vij. ipsis em̄ dñs dixit. Nolite iudicare: vt nō iudicemini. De illis vero q̄ aperta sunt ⁊ publica mala: iudicare ⁊ redarguere cū charitate tñ et amore ⁊ possum⁹ et debem⁹: odio habētes non hominē sed peccatū: nō vitiosum sed vitiū detestantes: morbū pot⁹ q̄z egrotū. Nā public⁹ adulter / raptor / assidue ebriosus / pditor: supbus / si iudicati vl̄ castigati nō fuerint: implebit in eis illud q̄d beatissim⁹ martyr cyprian⁹ de talibus dixit. Qui peccātē verbis adulātib⁹ palpat: peccati fomitē submistrat. Ad hanc rē ptinet frēs charissimi etiā illud
C q̄d i hac ipsa euāgelica lectiōe audiuim⁹. Quid em̄ vides festucā in oculo fratris tui: et trabē in oculo tuo nō vides? Vidisti hoiem subito irasci: noli cōtinuo iudicare: sed expecta paululū: forsitan q̄z veloci irascit: tā celeriter mitigat. Quid tñ festuca: q̄d trabes significet videamus. Subita em̄ ira cūdia festuca ē: ira ꝯ q̄ in lōgū tēpus ptrahit: dū per odiū falsis suspitionib⁹ nutrit: trabes efficit. Cito ḡ irasci ⁊ cito placari festuca ē: ira cūdiā diu i corde tenere ac seruare: trabes est. Ergo ira cūdia iueterata cōuertit ad trabē. Et qua fronte ille q̄ odiū seruat in corde illū iudicare psumit: in cui⁹ oculo nō trabē sz festucā esse cognoscit? Nā cordis oculū festuca turbat: trabes excecat. Q̄ dixi charissimi: scripturaruz debeo testimonijs approbare. Quō ira cordis oculum turbat:
Ps̄. vj. audi psalmistā dicentē. Turbat⁹ est in ira pre ira oculus me⁹ Quō aut̄ odiū oculū cordis excecat: iohānes euāgelista testat. Qui in ḡt odit fratrē suū in tenebris est: ⁊ in tenebris am-
j. Joh. ij. bulat: et nescit quo vadat: q̄m tenebre obcecauerunt oculos ei⁹. Scōm hec ḡ per subitaneā irā cordis oculus turbat: per
D odiū lumē charitatis extinguit. Ergo frēs charissimi capitula vobis quedā et indicula q̄liter hec itelligere ⁊ accipere debeatis insinuo. Nā vos deo ꝓpitio meli⁹ hec capere ⁊ obseruare potestis. Ut hec q̄ dixi tenaci⁹ vestris cordib⁹ inserantur: breuit repeto q̄d suggessi. In his em̄ reb⁹ sicut tā supra dixi piculose alios iudicam⁹: de his q̄ dubiū ē vtrū bono vl̄ malo aīo fiāt: id ē ieiunare: vigilare: elemosynas facere / avino ⁊ carnib⁹ vel abstinere vīnō abstinere: et reliq̄ his silia: q̄ et p deo et pro hūana gloria fieri possunt. Et q̄z ignoram⁹ q̄ aīo fiāt: iudicare penit⁹ nō debem⁹. Propterea hec dicit dñs
Wat. vij. Molite iudicare vt nō iudicemini. Propter apertā ꝯ iniq̄tatē dictū ē. Argue: obsecra: increpa: cū omni patientia ⁊ doctri-
ij. Tim. na. Et illud q̄d supra memorauim⁹. Justū iudiciū iudicate
iiij. Joh. vij. E Hec em̄ frēs charissimi si diligēter (sic credim⁹) cōsiderare et cū grādi sollicitudine deo donāte obseruare volum⁹ / nō de paruo pctō cū deo adiutorio liberamur. Maxīa em̄ pars generis hūani idiscreto iudicio ad reprehēdendū p̄opta ⁊ parata esse ꝓbat: cū tñ non ita se velit ab alijs iudicari quō vult alios iudicare. Propter h̄ scriptura diuina admonet dicēs.
Eccl. xj. Prius q̄z interroges: ne vituperes quēq̄: ⁊ cū interrogaueris corripe iuste. Dis hō prius se vult interrogari: ⁊ postea si re⁹ est patiēter tolerat reprehēdi. Et quicq̄d nobis oēs volum⁹ ab alijs fieri: iustū est vt h̄ in alijs studeam⁹ implere. Pri⁹ cū
Wat. vij. patientia interrogemus ⁊ solliciti simus: et cū aliq̄d certius agnouerim⁹ / tūc aut si mala sūt reprehēdere / aut si bona defensare valeam⁹ / ꝓpter illud q̄d scriptū est. Dia quecūq̄ vultis vt faciāt vobis hoies: ⁊ vos facite illis silr̄iter. Hec est em̄ lex et pphete. Et iō cōuersi ad dñm ei⁹ implorem⁹ auxiliū: vt ipse nobis ⁊ verā discretionē et pfectā charitatē pstare ꝓ sua pietate dignet: cui est gloria et imperiū cum patre et spiritu sancto in secula seculorum. Amen.

¶ In eadē dominica. De misericordia et indulgentia. Sermo. ij.

Ser. cciij. A Later oia quib⁹ hūana idiget fragilitas maxiene cessaria ē misericordia: q̄ quāto fragilior ē corrupta natura: tāto maiore indiget ꝓuidētia bificij.
Et iō frēs: q̄ sine hac vita nr̄a subsistere non pōt: discam⁹ quō in nos pmū diuinā ꝓuocemus clemētiā: vt fm multitudinē miserationū suar̄: nr̄e miserie subuenire digne
Wat. viij. tur: q̄ten⁹ in psentis vite cursu vitem⁹ nr̄e salut⁹ dānū: ⁊ in futuro iteritū possim⁹ euadere ppetuū. Ad h̄ em̄ ipetrādū dilectissimi sicut nobis scriptura sacra ostēdit: pcipuū est miseri cordie bonū: de q̄ ipse saluator ait. Beati misericordes: q̄m ipsi miam ꝓsequētur. Non pōt pctōr misericordiā a deo sperare: q̄ misericordia nō facit peccātib⁹ in se. Ergo dimittat hō tpale debitū: vt mereat recipe eternale bonū. Si aīas nr̄as cupim⁹ pctōr sordib⁹ emūdari: miam i nos peccātib⁹ nō negem⁹: vt i die retributiōis ad pmerēdā dei miaz: mie opib⁹ adiuuemur. Quō miam a deo expectat vl̄ sperat q̄ crudelis
B est i ꝓseruos suos? Sic̄ q̄s cupiat deū sibi misereri: ita misereat debitorib⁹ suis. Certissime idulgētiā spectare poterit:
Luce. vj. q̄ alijs idulgere nouit. Ad mie op⁹ optime nos i euāgelio dñs exēplo roborauit: vbi ait. Estote ḡ mifricordes: sic̄ pr̄ vester
Wat. v. celestis misericors ē. Qui solē suū oriri facit sup bonos ⁊ malos: ⁊ pluit sup iustos ⁊ iustos. Dis miā faciet locū vnicuiq̄ fm meritū opez suoz. Qui facit miam: deo offert sacrificiū
C sarīs placabile. In iudice miā ⁊ disciplina dz eē: q̄ vna sine alia h̄i ee nō poterit. Mia sola si fuerit: securitatē faciet peccādi subiect⁹. Itez si disciplina semp aderit: vertit animus delinquēt⁹ i desperationē: et iudex nō merebit a deo miam: sed hāc miam a seipso dz hō incipe. Quō i alijs ē misericors qui i seipso crudelis ē? In seipo crudelis est: q̄ sibi ppetuas pctis suis ꝓparat flāmas. Bñ misericors ē: q̄ a seipso incipit: et se diligēter custodit ne puniat cū diabolo: et sic alijs pstet
C q̄ sibi bonū ee ꝓspicit. Per idulgētiā aūt docuit nos dñs: quō possim⁹ ipetrare miam ab illo: cū i euāgelio ait. Dimittite et dimittet⁹ vobis. Itē si dimiseritis hoib⁹ peccata eoz:
Luce. vj. Wat. vj.

dimittet et vobis pater celestis peccata vestra. Si nō dimiseritis hominibus: nec pater vester celestis dimittet vobis peccata vestra. Hec quoq; vera sententia: magnā super nos misericordiā sonat his qui eā recte intelligere possunt. Ygit ex nostro iudicio iudicat nos de⁹. Quodāmodo in potestate nostra est: quomodo iudicemur a iudice. Si misericorditer iudicem⁹ in nos delinquentibus: misericorditer iudicat deus de nobis in se peccātibus. Intēdamus ergo in exemplum illi⁹: sicut doctor gentiū nos admonēs ait. Donate vobismetipsis si quis aduersus aliquē habet querelā: sicut de⁹ in xp̄o donauit vobis: ita et vos facite: ℞ est: quomodo de⁹ in christo nobis peccata donauit: sic etiā nos qui in nos peccant dimittam⁹. Item alibi idē apostol⁹ ait. Nulli malum p malo reddētes. Et alio loco. Noli vinci a malo: sed vince in bono malū. Sciendū est certissime q; vnusquisq; talē indulgentiā accepturus est a deo: qualē et ipse dederit p̄ximo suo. Cū oratio nostra p peccatis nostris ad aures oīm potētis dei cito pueniet: si delinquentiū preces in nostris auribus⁹ acceptabiles erūt. Qui clemēter peccātibus ignoscere nouit: clementiā diuine pietatis certissime accipiet. Unde et scriptum est. Qui prop⁹ est ad misericordiā: b̄ndict⁹ a domino. Sic enī remittit nobis: vt nos remiserim⁹ eis q̄ nobis quacūq; malignitate nocuerūt. Multa itaq; genera sunt miserationū: que cū facim⁹ adiuuamur vt dimittant nobis nostra peccata. Sed ea nihil est maius: qua ex corde dimittimus q̄ quisq; peccauit. Non solū enī qui dat esurienti cibum: sitienti potū: nudo vestimentū: peregrinātibus hospitiū: et cetera hutusmodi: verūetiam q̄ dat venā peccanti elemosynā dat. Et q̄ emendat verbere in quē potestas dat: vel coheret aliqua disciplina: et tñ peccatū eius q̄ ab illo lesus aut offensus est dimittit ex corde: vel orat vt ei dimittat: nō solū in eo q̄ dimittit atq; orat: verū etiā in eo q̄ corripit et aliq̄ emendatori a pena plectit: elemosynā dat: quia misericordiā p̄stat. Proinde fratres obsecro vt ante oīa misericordie operam detis: et in q̄buscūq; possitis p̄ximos vestros adiuuetis. Ad indulgēdum quoq; p̄ximis vestris delicta eorum p̄opti sitis: vt peccatorū vestrorū venā p hoc ab oīpotente iudice adipisci valeatis: et vitā eternā cū sanctis omnib⁹ in celesti regno perpetualiter habere mereamini: p̄stante dño nostro iesu christo: qui cū patre et spiritusancto viuit et regnat deus per oīa secula seculorum. Amen.

Ecclus.iij. Mat.vj. Rom.xij ybi ꝫ.. Puer.xxij. Mat.xxv. xlv.dis.c q̄ dat. iiij.Re.ij.

¶ Jn eadē dñica: De eo q̄ scriptū est de sancto Heliseo. Ascende calue tē. Sermo. iij. Jn quo ratione ostēdit cur ꝓpter iocularia ȳba infantū q̄dragintaduos pueros p vrsos fecit dilacerari:

Sermo. cciij. A iiij.Re.ij.

CUm diuinalectio legerek: audiuim⁹ q; ꝓtereūte beato heliseo: pueri irridētes: clamauerūt. Ascēde calue. Ob quā rem orante heliseo: egressi sunt duo vrsi de saltu: et lacerauerūt q̄dragintaduos pueros. Inimici dei et hostes anime sue īmūdissimi manichei: q̄ scripturā veteris testamēti non solū recipere nolunt: sed etiā rabido ore blasphemare p̄sumūt: solēt dicere. Que fuit tanta crudelitas in heliseo: vt ꝓpter iocularia verba infantū: quadragintaduos pueros fecerit lacerari? Et ideo q̄liter eorū insanie respōdendū sit: breuiter charitati vestre suggerem⁹. Tēpore illo quo beat⁹ heliseus in iudea fuit: tā ille q̄ reliqui ꝓphete: nō solū nō honorabantur ex maxima parte ppli: sed etiā irrisui et opprobrio habebātur: et velut insani atq; arrepticij credebant: untantū vt eo tpe quo btūs heliseus vnū de filijs ꝓphetar⁹ mitteret: vt iehu vngeret in regem: principes q̄ sedebāt cū iehu dixerūt. Quid ad te venit insan⁹ iste? Prophetā dñi videbāt: et eū esse arrepticium blasphemabāt. Nam illo tēpore sancti ꝓphete ita in grandi cōtemptu et opprobrio habebant: vt etiā beato heliseo qui tāta miracula faciebat (sicut supra dixim⁹) pueri indisciplinati clamarent. Ascende calue: ascende calue. Quā rem etiā parētibus suis instigātibus fecisse credēdi sunt. Manifeste pueri illi nō clamarēt: si hoc eorū parētibus displiceret. Dolens ergo beat⁹ heliseus de interitu populi: imo sanctus spiritus p beatū heliseū volēs reprimere superbiā iudeorū: fecit venire duos vrsos: et lacerauerunt q̄dragintaduos pueros: vt p cussis paruulis: maiores reciperēt disciplinā: et mores filiorum fieret disciplina parentū: et ꝓphetā quē mirabilia faci-

B iiij.Re.ix. iiij.Re.ij. iiij.Re.ij.

entem nolebāt amare: discerent vel timere. Sed ita perseuerauerūt iudei in malis suis: vt sibi de medicamētis vulnera facerēt: et inde acq̄rerent mortē: vnde poterāt obtinere salutem. Conuerterunt enī sibi lucē in tenebras: et dulcedinē in amaritudinē cōmutauerūt. Deniq; impletū est in illis quod scriptū est. Percussi filios vestros: et disciplinā nō recepist⁹. Hiere.ij. Nemo q̄ btō heliseo ore vipereo derogare p̄sumat: q̄ ℞ q̄ de pueris illis factū est: nō tā ipse ꝓpria virtute q̄ p illū spiritusanct⁹ fecisse credēdus est. Sed hoc sicut dixi: p grādi pietate et ineffabili misericordia factū est: vt q̄ deo humiliter predicātib⁹ ꝓphetis iudei nolebāt credere: vel cū seueritate vindictā irrogante metuerēt: et timētes mortē corporum: vel sic salutē requirerēt animar⁹. Quā rem non solū in veteri testamēto: sed etiā in nouo p btm̄ petrū apl̄m in anania et saphyra legim⁹ fuisse cōpletā. Quos ideo petri sententia dānauit: vt null⁹ in oblationib⁹ / vel munerib⁹ suis spiritusancto mentiri p̄sumat. Et q̄dē fratres charissimi fm̄ litterā ita credendū est: vt supra suggessim⁹: q̄ beat⁹ heliseus nō iracūdie morbo cōmotus: sed zelo dei succēsus: ad corrigendū populum iudeorū: paruulos illos p̄misit lacerari: non vt vindicaret sed potius vt illos corrigeret: tū in hoc facto etiaz passio dñi saluatoris ꝓfigurata fuisse euidēter ostēdit. Nā quomodo pueri illi indisciplinati clamauerūt beato heliseo. Ascende calue: ascēde calue: ita et insensati populi iudeor⁹: heliseo christo tēpore passionis voce sacrilega clamauerūt. Crucifige: crucifige. Quid est: ascēde calue: ascēde calue: nisi ascēde crucē in loco caluarie? Et ℞ attēdite fratres: q̄ sic sub heliseo quadragintaduo pueri lacerati sūt: ita et post quadragintaduos annos passionis dñice: venerūt duo vrsi: vespasian⁹ et titus. Et ℞ cōsiderate fratres: q̄ in solēnitate paschali facta est obsidio iudeorū: vt iusto dei iudicio ex oībus puincijs cōgregati iudei: in ipsis dieb⁹ penā sibi debitā sustinerent: in quib⁹ verū heliseū dñm et saluatorem nostrū in cruce suspēderāt. Illo enī: id est quadragesimo secūdo anno a die passiōis dñi nostri: q̄si diuina manu acti iudei: hierosolymis sicut solebāt ad celebrandū pascha cōuenerāt. Jn hystoriis legim⁹: q̄ tūc tricies cētena milia hoim̄ ex iudeis hierosolymis fuerint ꝯgregata: ex q̄b⁹ ferro et fame vndecies centena milia legunt esse ꝓsūpta: et centū milia iuuenū romā pducti sūt in triūphū. Duob⁹ enī annis obsessa est ciuitas illa: et tāta multitudo mortuorū de ciuitate ꝓiecta est: vt muris ipsa ciuitas dauera coeḡrent. Jstā q̄ vastationē figurabāt illi duo vrsi: q̄ quadragintaduos pueros ꝓpter irrisionē beati heliseī lacerasse dicunt. Et ipletū est q̄ dixerat psalm⁹. Exterminauit eā aper de silua: et singulꝰ fer⁹ depast⁹ est eā. Q: sicut dictū est: post q̄dragintaduos annos a duob⁹ vrsis: vespasiano et tito: gēs illa sacrilega q̄ merebat excepit. Et q: ifelices iudei ꝓpter supbiā repudiari et despici: ac p totū mūdū dispgi meruerūt: nos q̄b⁹ rāta bñficia pietas diuina ꝓcessit: cū oīa hūilitate fidē rectā tenētes: et vt supbia in nobis locū iuenire nō possit: charitatē integrā cū oīb⁹ hoīb⁹ cōseruātes: vsq; ad finē vite nr̄e mūdo corde et casto corpore fuire dño laborem⁹: vt post laborē bonor⁹ operū: illā desiderabilē vocē audire mereamur. Euge fue bone et fidelis: itra in gaudiū dñi tui. Q: bñ administrasti vitā tēporaneā: accipe sempiternā. Quia custodisti ꝓtiū sanguinis mei: fume cōsortiū regni mei. Ad quod regnū vos pietas diuina perducere dignet: q̄ viuit et regnat in secula seculorū. Amen.

Mat.xxv.

¶ Jtem in eadem dñica: Homelia de eo q̄ scriptum est in euangelio fm̄ Lucam. Remittite et remittet vobis tē. que habet in libro Quinquaginta homeliarum. ser. xxix. fo. cxxv. col. ij. Luce.vj.

¶ Dñica quinta: de eo quod scriptū est in euangelio fm̄ Matthēū. Si vis venire ad vitam seruа mādata tē. Sermo. j. Jn quo declarat quō q̄ mandata nō vult seruare frustra querit vitam. Mat.xix.

EVangelica lectio q̄ modo personuit in auribus⁹ vestris fratres: auditorē magis atq; factorē: q̄ exposito rē desiderat. Quid hac luce clarius. Si vis venire ad vitā seruа mandatū? Quis est qui nolit vitam: et tñ q̄ velit seruare mandatum? Si mādata seruare nō vis: quare vitā queris? Si ad opus piger es: quare ad mer-

Sermo. ccv. A Mat.xix.

cedē festinas? Dixit se ille diues adolescens seruasse mādatum. Audiuim⁹ p̄cepta maiora. Si vis pfectus esse: vnū tibi deest: vade vēde oīa que habes: et da pauperib⁹: nec perdis sed habebis thesaurū in celo: et veni sequere me. Hāc q̄d tibi ꝓdest si feceris et non sequeris me? Abscessit tū mestus sicut audistis: habebat enī multas diuitias. Dō audiuit ille audiuim⁹ et nos. Os christi euāgeliū est. In celo sedet: sed in terra loqui non cessat. Non sim⁹ surdi: nā ille clamat. Mos non sim⁹ mortui: nā ille tonat. Si maiora non vis facere: minora fac. Onus maiorū ad te multum est: vel minora prēde. Quid ad vtraq̄ piger es? Quid vtrisq̄ aduersaris? Maiora sunt. Vende oīa que habes: da pauperibus et sequere me Minora sunt. Nō homicidiū facias: nō adulteres: nō falsū testimoniū queras: nō fureris: honora patrem et matrē: diliges p̄imū tuū tanq̄ teipsū. Ista fac. Quid ad te clamo: vt vendas res tuas: cui extorquere non possum ne rapias alienas? Audisti: nō furaberis: tu rapis. Ante cōspectū tanti iudicis: iā tenō furem teneo: sed ereptorē. Parce tibi: miserere tui. Adhuc vita ista dat tibi dilationē: noli abijcere correptionē. Fuisti heri fur: noli et hodie. Jam forte t hodie fuisti: cras noli. Aliq̄n fini malū: et p mercede exige bonū. Bona habere vis: et bonus esse nō vis? Cōtraria est vita tua votis tuis. Si magnū bonū est habere villam bonā: q̄nt̄ū malū est habere aiam malā? Discessit diues cōtristatus: t ait dñs. Mat.xix. Q̄ difficile est vt q̄ diuitias habet: intret in regnū celorum Et q̄n esset difficile: similitudine ꝓposita: ostēdit iā esse difficile vt oīno sit ip̄ossibile. Omne enī impossibile difficile est: sed nō omne difficile est ip̄ossibile. Quale difficile est: similitudinē attende. Amen dico vobis: facilius est camelū p foramen acus intrare: q̄ diuitē intrare in regnū celorū. Camelū intrare p foramen acus: si diceret publicē: ip̄ossibile esset. Denicq̄ b audito cōtristati sunt discipuli et dixerunt. Si ita est: quisnā poterit saluus fieri diuitū? Pauperes audite xp̄m: populo dei loquor. Plures estis pauperes: vel vos appreh̄dite: et tamen audite. Quicūq̄ de pauptate gloriamini: cauete superbiā: ne vincāt vos humiles diuites. Cauete ip̄ietatē: ne vincāt vos pij diuites. Cauete ebrietatē: ne vincant vos sobrij diuites. Nolite de pauptate gloriari: si nō debēt illi de diuitijs gl'iari. Audiāt diuites: si tū sūt: audiāt ap̄lm. j. Tim. vj. Precipe diuitib⁹ huj⁹ mūdi: q: sunt diuites alterius seculi pauperes. Sūt diuites alterij⁹ seculi ap̄li. Sūt diuites alterius seculi q̄ dicebāt. Tanq̄ nihil habētes: et oīa possidētes De verbis ap̄li. Ser. xxij. d. Ut sciatis de q̄bus loquatur diuitib⁹: addidit. Huj⁹ mūdi. ij. Cor. vj. Audiāt q̄ ap̄lm: diuites huj⁹ mūdi. Precipe (inq̄t) diuitibus huj⁹ mūdi: nō supbe sapere. Prim⁹ vermis diuitiarū In li. l. homel. xxij. b. supbia. Mala tinea: totū rodit: t ad cinerē vsq̄ pducit. Precipe q̄ nō supbe sapere: ne forte diues dormias et paup surgas. Neq̄ sperare in incerto diuitiarū. Apostoli verba sunt: l. Tim. vj. sz i deo (inq̄t) viuo. Fur tibi tollit aurū: q̄s tollit deū? Quid habet diues si deū nō habet? Quid nō habet paup: si deū habet? Non q̄n in diuitijs sperare ait: sed in deo viuo: q̄ prestat nobis abūdāter oīa ad fruendū: cū q̄bus oibus t seipsum Si q̄n nō debēt de diuitijs sperare: nō in eis cōfidere: sed in j. Tim. vj. deo viuo: de diuitijs q̄d facturi sunt? Audi q̄d: Diuites sint in operib⁹ bonis. Quid est h̄? Expone apostole. Multi enī q̄n nolūt facere: nolūt itelligere. Expone apostole. Noli dare occasionē mali operis p obscuritatē sermonis. Dic quid dixeris? Diuites sint in operib⁹ bonis. Audiāt: intelligant: nō ꝓmittātur se excusare: sed se potius incipiāt accusare: et Ps̄. l. dicere q̄d audiuimus modo in psalmo. Quoniā peccm̄ meum ego cognosco. Dic tu: q̄d est. Diuites sint in operib⁹ bonis? Quid est. Facile tribuant? Nūquid et hoc intelligit. Facile tribuāt cōmunicent? Habes tu: nō habet alius: cōmunica vt cōmunicet tibi. Cōmunica hic: et cōmunicabis ibi. Cōmunica hic panē: et accipies ibi panē. Quē hic panē? Quē colligis cū sudore t labore: ex maledicto primi hoīs. Quē ibi panem? Qui dixit. Ego sum panis viuus q̄ de celo descēdi. Diues es hic: sed pauper es ibi. Habes aurū: sed nondū tenes Joh. vj. presentē christū. Eroga q̄d habes vt accipias q̄n nō habes. Diuites sint in opib⁹ bonis: facile tribuāt: ꝓmunicēt. Ergo pdituri sūt res suas: ꝓmunicēt dixi: nō totū dent. Teneāt sibi q̄ntū sufficit: teneāt plusq̄ sufficit. Dem⁹ide quādā partē? Mat. xxiij Quā partem? Decimā partē. Decimas dabant scribe t pharisei. Erubescam⁹ fratres. Decimas dabāt: p quib⁹ xp̄s nō dum sanguinē fuderat. Decimas dabāt scribe t pharisei: ne forte aliq̄d magnū facere te putes: q: frangis panē pauperi: et vix est millesima ista facultatū tuarū: et tū nō reprehēdo. Vel hoc fac. Sic sitio: sic esurio: vt et ad istas micas gaudeam. Sed tū q̄d dixerit vinus q̄ p nobis mortu⁹ est: non tacebo. Nisi abūdauerit iustitia vestra (inq̄t) sup scribarū t pha Mat. v. riseorū: nō intrabitis in regnum celorū. Ille nos nō palpat. Medicus est: vsq̄ ad viuū puenit. Nisi abūdauerit iustitia vestra plus q̄ scribarū t phariseorū non intrabitis in regnū celorū. Scribe et pharisei decimas dabāt. Quid est? Interrogate vosipsos. Videte q̄d faciatis: de quāto faciatis: q̄d detis: quid vobis relinquatis: q̄d misericordie impēdatis: quid luxurie reseruetis? Ergo facile tribuāt: ꝓmunicēt: thesaurizent sibi fundamentū bonū in futurū: vt apprehendant verā vitā. Admonui diuites. Audite pauperes. Vos eroga E te: vos rapere nolite. Vos tribuite facultates: vos frenate cupiditates. Audite pauperes eūdem ipsum apostolū. Est j. Tim. vj. autē quest⁹ magnus. Quest⁹ est acq̄sitio lucri. Est autē questus magn⁹ inq̄t: pietas cum sufficiētia. Cōmunem habetis cū diuitib⁹ mundū: nō cōmunē habetis cū diuitib⁹ domū: sed cōmune habetis celū: cōmunē lucē: sufficientiā querite. Dō sufficit querite: plus nolite. Cetera grauāt: nō subleuāt onerant: non honorāt. Quest⁹ magn⁹: pietas cū sufficientia. In primis pietas. Pietas est dei cultus: pietas cū sufficiētia. Nihil enī intulim⁹ in hunc mundū. Pauperib⁹ loquit: sed nec auferre aliq̄d possum⁹. Victū et tegumētū habētes: his cōtenti sim⁹. Nā qui volūt diuites fieri: q̄ volūt non qui sunt. Nam qui sunt: sint. Dō ad illos pertinet audierunt: vt diuites sint in operibus bonis. Facile tribuant: communicēt. Audierunt ipsi: vos q̄ nondum estis audite. Qui volunt diuites fieri: incidūt in tēptationem et laqueos: et desideria multa et noxia. Nō timetis? Audite q̄d sequit. Que mergūt hoīes in interitū et perditionē. Non times? Radix est oīm malorū auaricia. Auaricia est velle esse diuitē: non iā esse diuitem. Ipsa est auaricia. Mergi nō times in interitū t perditionē? Nō times radicem oīm malorū auaricia? De agro tuo stirpas radicē spinarū: et nō extirpas de corde tuo radicem malarū cupiditatū? Purgas agrū tuū vnde fructū capiat venter tuus: t nō purgas cor tuū: vbi habitet de⁹ tuus? Radix est enī oīm malorū auaricia: quā quidā sequentes: a F fide pererrauerūt t inseruerūt se doloribus multis. Audistis q̄d faciatis: audistis q̄d timeatis: audistis vnde ematur regnum celorū. Omnes in verbo dei cōcordate: et diuitē t pauperem de⁹ fecit. Scriptura loquit. Diues t pauper occurre Puer. xxij. rūt sibi. Fecit autē ambos dñs. Diues et paup occurrerunt sibi. In q̄ via nisi in ista vita? Natus est diues: nat⁹ est pauper. Occurristis vobis pariter ambulātes vitā. Tu noli premere: tu noli fraudare. Iste eget: ille habet. Fecit aūt ābos dñs. Per eū qui habet iuuat egentē: per eū qui nō habet p bat habentē. Audiuim⁹: dixim⁹: timeam⁹: caueam⁹: orem⁹ vt perueniam⁹ ad regnū: prestāte dño nostro iesu xp̄o: q̄ vi uit et regnat cū patre et spūsancto de⁹: p oīa sec'a sec'oꝝ. Amē.

¶ In eadem dominica: De heliseo. Sermo. iij. In quo declarat in quo heliseus christi typum habuit.

Sicut de beato helia dixim⁹ fratres charissimi q̄ Sermo. typū habuerit dñi saluatoris: ita et sctm heliseum ccvj. cōfidēter et secure asserim⁹: saluatoris nr̄i imagi- A nem ptulisse. Clamauit enī ad beatū heliseū: sicut in lectione diuina audistis: vidua quedā: et voce flebili supplicauit dicēs. Vir meus mortu⁹ est: et ecce creditores veni iiij. Regū. unt et volūt mihi tollere filios meos. Ille autē interrogauit iiij. eā quid haberet in domo sua. Respōdit mulier et ait. Habuit dñs: q: nō habeo nisi modicū olei q̄ vngar. Et dixit helise⁹. Pete vasa a vicinis tuis: et clauso ostio: mitte ex illo oleo in oia vasa: t cū plena fuerint: vende t redde creditorib⁹ tuis. Vidua ista fratres charissimi typū ecclesie p̄ferebat: sicut t iij. Regū. illa q̄ meruit beatū heliā excipere. Vidua q̄ ista. i. eccl'ia de- xvij. bitū graue cōtra terat nō solidorū sed peccatorū. Debitū habebat: t creditorē crudelissimū sustinebat: q: se diabolo multis peccatis obnoxiā fecerat. Sic enī t ppheta predixit. In Esaie. l. pctis vestris vēditi estis: t in scelerib⁹ vr̄is dimisi matrem vestrā. Vidua q̄ illa p tā grādi debito captiua quodāmodo

tenebaf. Captiua erat: quia redēptor nōdum venerat. Sed postea q̄ viduā istā verus redēptor xp̄s dñs visitauit ab oī
B bus debitis liberā fecit. Unde enī illa vidua liberata sit videamus. Unde: nisi de augmēto olei? Ja oleo misericordia intelligit. Ergo vidue illi ideo debitū creuerat: q̄ oleū misericordie peccādo pdiderat. Cōsiderate frēs. Defecit oleū: et debitū creuit. Creuit oleū: et perijt debitū. Creuerat cupiditas: et perijt charitas. Redit charitas: et perit iniq̄tas. Mente xp̄o heliseo xp̄o dño: vidua: hoc est ecclesia p augmentū olei. i. donū gratie et misericordie vel charitatis pinguedine: de pct̄o debito liberaf. Quid tū ei beatus heliseus dire
iiij. Regū iiij. rit: videam⁹. Pete vasa multa a vicinis et proximis tuis: et clauso ostio infunde in vasculis vicinoꝝ. Qui erāt isti vicini: nisi gētiū populi? Et licet vidua illa ecclesie typū habuerit: tñ vidua erat: et ideo vicini illi. Unde vasa petebātur populū gentiū figurabāt. Quetū vasa vacua exhibebātur: vt oleum misericordie accipere mererenf: q̄ oēs gētes anteq̄ donū gratie cōsequātur: fide et charitate et bonis operibus vacue esse, pbātur. Deniq̄ oēs q̄ ad salutare baptismū cōsequēdū ecclesie offerunf: et chrisma et oleū bñdictionis accipiūt: vt
C tam nō vasa vacua sed deo plena et templū dei esse mereanf. Considerate q̄ frātres charissimi. Quādiu vidua illa oleū in vasculo, pprio habuit: nec sibi sufficiebat, nec debitū redde repoterat. Verū est charissimi. Qui se soluz diligit: nec sibi sufficit: nec peccatorū suoꝝ debitū reddit. Cū xp̄o in alienis vasculis. i. oīm⁹ vicinis et ppinquis: et oībus oīno hominibus ceperit oleū charitatis infundere: tūc et sibi sufficere, et ab oībus se debitis poterit liberare. Et vere frātres talis est natura sancti amoris, et vere charitatis: vt erogādo crescat. Et ꝓtū in alijs plus expendit: tm̄ in se abūdātius cumulef. Cibū corporis si volueris egēti tribuere: ad p̄sens q̄ illi dederis tu habere nō poteris. Panē charitatis si dederis centū hoībus: integer manet. Si vniuersō mūdo largiri voluer is: tibi nihil deficit: imo nō solū nō deficit: sed oīm illoꝝ quib⁹ largit⁹ fueris: lucrū tibi multipliciter crescit. Verbi gratia. Unū panē charitatis habebas. Si nemini dedisses: ipsum solū haberes. Mille hoībus dedisti: mille panes acq̄sisti: q̄ tanta est possessio charitatis: vt et singulis tota sit: et oībus integra esse possit. Ergo et alijs dedisti: et tu nihil penitus pdidisti. Immo nō solū non pdidisti: sed sicut iā dixi: quicq̄d alijs a te collatū est: tu cētupliciter acquisisti. Ergo frēs charissimi: agnoscite viduam nō alio misi de oleo a suis creditoribꝰ absolutā: et intelligite ecclesiam catholicam nō alīūde misi p oleū misericordie dei de suis fuisse criminibus
D liberatā. Sed ꝫ attēdite frātres: q̄ mulier illa q̄diu habuit vasa vbi oleū infunderet: tādiu oleū creuit. Nam dixit filio suo. Affer mihi vas. Et ille respōdit. Nō habeo. Et ait scriptura: sterilisse oleū: postea q̄ vbi poneret nō inuenit. Sic dilectissimi frēs tādiu charitas augef q̄diu tribuit. Et ideo etiā ex industria debem⁹ vasa q̄rere vbi oleū possim⁹ infundere: q̄, pbauim⁹ q̄ dū alijs infundim⁹ plus habem⁹. Vasa charitatis: hoīes sunt. Si charitatis oleo volum⁹ abūdare: nō solū bonos sed etiā malos debem⁹ diligere. Bonos: quia boni sunt. Malos: vt boni fiant. Habet enī hanc xp̄uiē oleū charitatis: vt et bonos meliores faciat: et malos de peccatorū tenebris ad lucē xp̄itatis reducat. Qđ autē ait scriptura: clauso ostio vidua illa oleū in vasculis infudisse: hoc significauit vt vnusq̄sq̄ elemosynā clauso ostio faciat. i. p solo dei amore. Nō ideo vt laudef ab hoībus: sed vt apud deū inuenire gratiā mereaf. Qui enī, plaude humana elemosynā facit: aperto ostio facit: q̄ apertū oīb⁹ patet. Qui xp̄o, p sola vita eterna, et p remissione peccatorū bona opa fecerit: etiā si
publice faciat: clauso ostio facit: q̄ de illa elemosyna non ℞
querit q̄d videf: sed q̄d non videf. Laus enī humana videf:
ij. Cor. iiij. eternū p̄remiū nō videf. Sed audi q̄d dicit apl's. Que enim videnf tēporalia sunt: q̄ autē nō videnf eterna. Secur⁹ ergo vnusq̄sq̄ elemosynā faciat: tātū est vt, p illa gloriā humanā
E iiij. Regū iiij. nō req̄rat. Post hec audiuim⁹ q̄ dū beat⁹ heliseus trāsiret per Sunā quedā mulier magna susceperit eū: et dixerit ad virū suū. Animaduerto q̄ homo iste vir dei sit. Faciamus illi cenaculū: et ponam⁹ ei in eo lectū: mēsam: sellam: et cādelabrum: vt q̄n venerit maneat ibi. Et mulier illa sterilis erat: sed oāte heliseo genuit filiū. Sic et eccl'a anteq̄ xp̄s veniret sterilis fuit. Et sicut illa oāte heliseo genuit filiū: ita et ecclesia veniēte ad se xp̄o: genuit populū xp̄ianū. Sed filiꝰ mulieris illi⁹ dū heliseus absens esset: mortu⁹ est: sic et filius ecclesie: hoc est popul⁹ gentiū anteq̄ xp̄s veniret pctis mortuus erat. Descēdente de mōte heliseo filius vidue huic vite reddit: descēdente de celo xp̄o: filiꝰ ecclesie. i. popul⁹ gentium suscitaf. Sed hoc qualiter factū sit: videam⁹. Mortuo
F enī filio suo mulier illa abijt et vestigijs se sancti heliseī p̄ostrauit: beat⁹ xp̄o heliseus dedit baculū suū puero et dixit ad eū. Uade et mitte baculū meū sup faciē pueri. Si te saluta uerit homo: nō resalutes eū. Hoc loco frātres videte ne alicui surripiat impia cogitatio: et dicat q̄ augurijs beat⁹ heliseus obseruare voluerit: et ideo iusserit puero suo vt salutantē se in via nō resaluaret. Frequēter hoc in scripturis legimus: sed p celeritate est dictū: nō, p aliqua supflua et sacrilega observatione p̄ceptū. Ac si diceret. Ita velocit ambula: vt nullis fabulis in via occupari aut retardari p̄sumas. Abijt ꝫ puer et misit baculū super faciē pueri: et penit⁹ non surrexit.
Puer iste typū habuit beati moysi. Misit enī eū de⁹ cū ba- Exo. iiij.
culo in egyptū: sed bacul⁹ sine xp̄o flagellare egyptū potuit
de originali vero vel actuali peccato liberare vel resuscitare
nō potuit. Nihil enī (dicente apl'o) ad perfectū adduxit lex. Heb. vij.
Opus erat vt q̄ baculū miserat: ipse descēderet. Bacul⁹ sine
heliseo nihil valebat: q̄ crux sine xp̄o nihil poterat. Uenit G
ergo beat⁹ heliseus: et ascēdit in cenaculū: q̄ venturus erat iiij. Regū
christ⁹: et ascensur⁹ crucis patibulū. Inclinauit se heliseus iiij.
vt puerū resuscitaret: humiliauit se xp̄s vt mūdū in peccatis Matthei.
iacētem erigeret. Misit heliseus oculos sup oculos: manus xxvij.
sup man⁹. Uidete frātres ꝗtum se vir ille pfecte etatis contraxit: vt paruulo mortuo et iacēti cōgrueret. Qđ enī heliseꝰ in puero p̄figurauit: hoc in toto genere humano xp̄s impleuit. Audi apl'm dicentē. Humiliauit semetipsum fact⁹ obe- Phil. ij.
diēs vsq̄ ad mortē. Q̄ paruuli eram⁹: paruulū se fecit. Q̄ mortui iacebam⁹: pius se medic⁹ inclinauit: q̄ et reuera fratres nemo potest iacentē erigere: si se noluerit inclinare. Q̄ autē puer oscitauit septies: septiformis gratia sancti spirit⁹ ostēdit ḡ humano generi vt resuscitef in aduētu xp̄i tribuit.
De ipso spū dicit apl's. Si q̄s spm̄ xp̄i nō habet: hic nō est ei⁹ Rom. viij
Ipsum etiā spm̄ dns dedit discipulis: q̄n insufflauit et dixit
Accipite spm̄ sanctū. Os enī quod ādmodo sup os posuit: q̄n in- Joh. xx.
sufflando spm̄ dedit. Gratias ergo agam⁹ pijssimo redēptori: q̄ nos nullis p̄cedētib⁹ meritis suscitauit: et nō solum de morte ppetua eripuit: sed etiā adiuuāte gratia ipsi⁹ si bene egerim⁹ eterna p̄mia rep̄romisit: qđ ipse p̄stare dignef: q̄ cū patre et spiritu sancto viuit et regnat de⁹ in scl'a scl'oꝝ. Amen.

Dñica sexta: de Naamā Syro. Sermo. j. In quo declarat q̄d significet qđ heliseus vno tēpore seruo syro gloriam attulit, et seruo perfido penam intulit.

Sermo. ccvij. A
Cum Naaman regis syrie princeps p̄fusus lepra fuisset: et sibi vel cūctis horreret: dolebat rex syrie virū p quē plurima cōfecerat bella: gētes domue rat: et victorias perpetrarat. Tūc audit naaman iiij. Re. v.
apud israel esse, pphetā heliseū mirādis xp̄utib⁹ p̄ceditū: et stupēdis operib⁹ nominatū: p quē posset et cause periculo liberari: et pnciosa varietate tergi. Mor suū pergit ad regē: et cōmēdaticias litteras ad israelitarū regē deposcit. Cōfestim rex ad regē litteras mittit dicens. Misi ad te naaman seruū meū vt cures eū a lepra ipsius. Cū rex a rege litteras accepisset: scidit vestimēta sua dicēs. Uidete qm̄ maliciam querit iste: cū misit ad me hoiem vt curem eum. Nūquid ego de⁹? Osides. Naaman p̄inceps fideliter festinat ad deū: et rex pfidus suum dissipat vestimentū. Rex syrie credit posse fieri q̄d audierat: et rex israel non credit fieri posse q̄d noue
rat. Tūc ad heliseū cū regis cōmotio p̄ferref: mitte (iquit) B
ad me naaman syrū: vt sciat q̄ est de⁹ in israel. Adducit itaq̄
ad ostiū hoīs dei cū q̄drigis et equitib⁹. Ad quē ait. Uade
baptizare in iordane septies: et mūdaber. Quo audito naaman: cōmot⁹ dixit. Ego putabā q̄ egrederef ad me: et stans
inuocaret nomē dñi dei sui: et trāgeret locū lepre: et curaret me.
Si enī aq̄s me mūdari oportet. Nonne meliores sunt apud
nos aq̄? Tunc vn⁹ ex suis ait. Mūq̄d hoc difficile xp̄ū est q̄d
locutus est, ppheta ad te? Quare non facis q̄d dixit? Tunc

naaman reuersus et in iordane septies baptizat⁹: ascēdit in de mūdatus. Tūc mirak naaman: tūc stupet: tūc ꝓphetā cō spicit: tūc celū attēdit: mirak vno iussu affuisse virtutē: mira tur operatū dñi: mirak detersum tanti tēporis vitiū. Mirak naaman se mutatū corpore: et mēte pniciosa ab illo cōtagiū pellik: ⁊ optata sanitas reparak. Gaudet naaman: ꝓpheta le tatur: et ab vtrisq; dñs collaudak. Gaudet naaman qō opta uerat se ꝑcepisse: ⁊ qō crediderat inuenisse. Gaudet ꝓpheta in opere: letak popul⁹ in ✠tute. Gaudet iudea q̄ venientibus ꝓsentk auxilia: discūt in israel qō apud se inuenire nō pote rant. Qui curat⁹ est ꝑdicat: q̄ sentit nūciat: nemini dubiū ha betur qō in naaman mirabilia ꝓtestank. Tūc letus naaman heliseo offert munera: tūc sanitatis voto obtulit dona. Non enīz ꝓciū curationis est qō offero: nec sanitate ꝑcepta ista munere redimo sanitatē quā merui. Nec ꝑcio poterit redi mi / nec vllo munere inueniri. Mihi (inq̄t) helise⁹ qō offers nō accipio: qō ingeris vt alienū recuso. Nec enī tibi sanitatē ꝓstiti: nec pniciosum in te vitiū egoipse cognoui. Est potēs in celestib⁹ de⁹: cui⁹ imperiū seruo: officio pareo: seruituti insisto: cui soli ꝓcerādus est sensus: dicādus anim⁹: tribu endus in oībus famulat⁹. Huic enī si soli seruieris aut obse quia debita mācipaueris: anteq̄z reddas seruitia: aī melio rem mereberis medicinā. Mox naaman diuinam sibi disci plinā indicit: supstitiosa abscidit. Continuo se deū venerari testak: et detestari idolū ꝓfitek. Hūc (inq̄t) cognoui q: de⁹ colēdus est solus: nūc primū addidici quia vn⁹ venerandus est dñs. Cetez dij gentiū nec saluare poterūt: nec nocere me rētur / aut sanū quēpiam facere: q̄ se nō possunt de nō colenti bus vindicare. Tūc naaman ꝑficisck in syriā letus: tūc ad suos ꝓperat sanus. Letank oēs q̄ cū eo tristes aduenerant: gaudēt cūcti q̄ ei⁹ infirmitudinē exhorrebāt. Magnalia dei cūcti secū loquūtur: et ✠tutes ei⁹ vniuersi inuicē fabulank. Statim ꝓphete puer secū loquit dicēs. Ad naaman syro no luit quicq̄z accipere: pergā vt qō ille noluit suscipere ego su mam. Nec cessauit: pergit festināter. Quē cum puer videret cōcurrentē ⁊ dñō nūciaret: mox naaman suozū statuit curr⁹: in obuiā redit: causam exq̄rit. Ille auarus iactat mendaciū Dicit a ꝓpheta esse mandatū vt argēti aliqd mitteret: qō ad uenientib⁹ ad se ꝓphetaꝝ liberis tribuisset. Cōtinuo naamā puero duplum cū petierat dedit: qō ꝓphete ipse supplex vt acciperet exorquere nō meruit. In sequestri ergo depositō in heliseī cōspectu solito more cōsistit. Ubi (inq̄t) fuisti: vel q̄d negocij gessisti? Nusq̄z (inq̄t) discessi. Tūc ꝓpheta san ctissim⁹ ait. Nōne cor meū tecū fuit: q̄n naamā tibi in obuiā ꝓperauit? Argentū accepisti: et ei⁹ leprā sumpsisti. O meri tū heliseī. Uno tēpore duplex virt⁹ ostēdit: et gemina potē stas ꝓphete sanctissimi demōstrak. Curak naaman syrus: et lepra giezi pfundit. Seruo syro fideli gloriā attollit: ⁊ seruo perfido intulit penā. Ille de syria veniens qō desiderauit ac cepit: hic puer ꝓphete plagā sibi de pfidia sumpsit. In aqs naaman curak et gaudet: giezi vulnerak et deflet. Alius suis reddit san⁹: alius cūctis ostendit maculat⁹. De⁹ in naaman laudak: q̄ deposita lepra integer reuersus est et sanus.

xxij. de Ci uitate dei. ca. xxix.

¶ Item in eadem dñica: de eodem de quo supra alius sermo factus ad fratres in heremo: qui iter sermones ad eosdem habetur. ser. xxxij. fo. xv.

¶ In eadem dominica: De heliseo et giezi pue ro. Sermo. ij.

Sermo. ccviij. A iiij. Re. v.

Requēter charitati vestre suggessim⁹ ffres cha rissimi: beatū heliseū typū habuisse dñi saluatoris Giezi autē discipul⁹: nō incōgrue iudā traditorē vel iudeoz populū intelligit figurasse. Sicut enī giezi ideo seruiebat beato heliseo vt pecuniā posset acq̄rere ita et iudas ꝓpterea adhesrat dño saluatori vt fraudē face ret: et terrenas diuitias cōgregaret. Deniq̄z sic in euangelio scriptū est. Quia fur erat et loculos habebat: ⁊ ea q̄ mittebā tur asporabat. Nam giezi qui ꝑam magistri poterat ꝑmereri: sicut et dñs suus cōsecut⁹ fuerat beati helie: cupiditate victus meruit in eternū crudelis lepra pfundi. Judas vero ꝑ amore pecunie et apostolat⁹ ꝑam pdidit: et laqueo vitā finiuit. Ac sic intelligim⁹ omēs auaros et cupidos: intus in aīa peccati lepra esse perfusos. Naaman vero princeps militie qui leprosus erat: et suggerēte ancilla ad beatū heliseū sanā dus aduenit: populū gētiū figurauit. Puella illa q̄ captiua fuerat ꝑ de iudea ducta ⁊ suggesserat domine sue: q̄ si ad btm̄ heliseū suus dñs pergeret: sanitatē reciperet: puella inq̄z illa ꝓphetie imaginē gessit: q: licet tēpore illo in sola iudea gra ꝓphetie floruerit: tñ nō potuit fieri nisi vt etiā ad vicinas gentes beata eius noticia ꝑueniret. Audiuit q̄ naaman puellā: et venit ad heliseū. Audiuit populus gētiū ꝓphetā et venit ad xp̄m. Naaman veniēs ad heliseū sanak a lepra: ⁊ popul⁹ gentiū veniēs ad xp̄m: ab omni peccatorū lepra pur gatur. Potest tñ sicut iam dixi giezi etiā iudeorū populū fi gurare: qui eo tēpore peccati lepra ꝑcutit: quo ab ea gentiū popul⁹ liberak. Deniq̄z sic infelices iudei in passione dñi cla mauerūt. Sanguis ei⁹ sup nos ⁊ sup filios nostros. Tūc enī peccati lepra pfundi meruerūt: q̄n cōtra celestē medicū ore sacrilego clamauerūt. Tolle tolle: crucifige eū. Ergo eo tpe in illis remānsit lepra: q̄ ad gentes dñi trānsijt gratia. Deniq̄z sicut apl's Petrus ad eos locut⁹ est dicēs. Vobis (inquit) oportuit primū loqui verbū dei: sed q̄ vos indignos iudicastis eterne vite: ecce cōuertimur ad gētes. Quādo doctri na apl'oz ad gentes trānsijt: tunc in miseris iudeis peccati lepra remānsit. Quidtñ mādauerit beat⁹ helise⁹ naaman syro: videam⁹. Vade (inq̄t) et lauare septies in iordane. Qō aūt audiēs naaman vt lauarek septies in iordane: indignat⁹ est et nolebat annuere: ⁊ ab amicis suis cōsilio accepto acquie uit vt lauarek et purgat⁹ est: hoc significauit: q: popul⁹ gentium anteq̄z xp̄s crucifigeret ipsi ꝑ se ꝓphetis loquēti non credidit: sed postea ꝑdicātib⁹ apl'is ad sacramētū baptismi fideliter venit. Naaman munera obtulit beato heliseo et ille accipere noluit. Christi in hoc gratiā figuratam intellige: que ideo gra dicit: q: gratis dak. Sic enī dñs in euāgelio discipulis dixit. Infirmos curate: mortuos suscitate: demones expellite. Gratis accepistis: gratis date. Et q: oīa sacramēta et mysteria dñi nostri q̄ in iudeis erāt ꝑfigurata: in nobis videm⁹ esse cōpleta: quātas possum⁹ deo gras referam⁹: vt cū dies iudicij aduenerit: ab auditu malo liberati: illa ad nos vox desiderabilis dirigak. Uenite bñdicti ꝑcipite regnum qō vobis paratū est ab origine mūdi. Ad quod vos dñs sub sua ꝓtectione perducat: cui est honor et imperiū cū patre et spiritusancto in secula seculorum. Amen.

¶ Item in eadē dñica: Homelia de eo qō scriptū est in euāgelio scōm Mattheū. Amen dico vobis: Misi abundauerit iustitia vestra ⁊c. q̄ sumpta est ex libro. j. de sermone dñi in mōte. ca. vj. et. vij. Et ex ꝓmionib⁹ de Verbis dñi. ser. iiij. fo. xxxvj Et ex libro Quinquaginta homeliarum. ser. xl. fo. cxxx. col. ij.

¶ Dñica septima: De eo qō scriptū est in euāgelio scōm Marcum. Cū turba multa esset cū iesu nec haberēt qō māducarēt ⁊c. Sermo. j. In quo ostendit quomodo differūt miracula septem panum et quinq̄z: et quid significant.

Mat. v.

Mar. viij.

Sermo. ccix. A Mat. vij.

Ltitudine diuinitatis sue et misericordiā humanitatis multis ⁊ varijs modis in scripturis sanctis dñs noster iesus xp̄s ostēdit: quēadmodū solet in mysterijs et sacramētis: vt et petētes accipiant: et querētes inueniāt: et pulsantib⁹ aperiak. Omnia enī q̄ in hoc mūdo sub fragilitate nostra exhibuit miracula: nobis ꝑficiunt. Nō vtiq; sine causa faciebat ea dñs: vel quasi frustra et inaniter. Verbū dei est xp̄s: q̄ non solū sonis: sed etiā factis loquit hoibus. Hoc enī etiā qō hodie de sancto euāgelio lectum est: querit intellectorē: ⁊ cū fuerit intellectū: spiritale faciet gaudiū. Et in hac lectione simul ꝓsiderāda est in vno eo dēq̄ redēptore nostro diuisucta operatio diuinitatis ⁊ humanitatis: atq; oīmodis detestand⁹ error eutycetis: q̄ vnā tātū in xp̄o dogmatizare ꝓsumit opationē. In alterutra enīz pte vel q̄ solū hoiem fuisse dixerit: gloriā negabit cōditoris vel q̄ solū deū negabit mīficordiā redēptoris. Ꝛēpe q̄ sup turbam miserek dñs: ne vel inedia: vel longioris vie deficiat labore: nouerim⁹ affectū esse atq; cōpassionē humane fragilitatis. Qui autē de septē panib⁹ et paucis piscib⁹ satiauit q̄tuor milia hoīm: credim⁹ diuine opus esse ✠tutis. Attendat

ergo sanctitas vestra:q; ꝭ nobis ꝓpositū est qō cū vra charitate tractem⁹.Quid sibi velit hui⁹ rei tātum mysteriū:q; eo modo se deū discipulis demōstrasse sancta testat scriptura: quō euāgelū narrat.Ait enī euāgelista in hodierna lectiōe.

War.viij. Cū multa turba esset cū iesu:nec haberēt qō māducarēt:cōuocatis discipulis ait illis.Misereor turbe huic.Sed requiram⁹ qō ait superi⁹.In illis dieb⁹ cū turba multa esset.Superius enī accesserūt iudei ad saluatorē:accusantes discipulos ei⁹:eo q; nō lotis manib⁹ māducarent.Quos dñs redarguit:q; q̄ de corde mala ꝓcedūt:ea potius hoiem coīnāvbi ꝭ. rent.Et relictis illis venit in finib⁹ gentiū:vbi mulier chananea q̄ est mater gētiliū:p filia sua.i.ecclesia dñm deprecat

War.vij. Que tādiu postulauit donec acciperet quod petebat.

War.viij. Post hec iterū curauit mutū ⁊ surdū.Ergo in his dieb⁹ cū multitudo populi ꝯcurrisset:nec haberet qō māducarēt.Turbas enī hic oēs gētes significare creaturas intelligim⁹ ꝓ qb⁹ ipse dñs misericordia ꝓmouet:q; nō haberēt qō māducarēt. Hic spiritaliter debem⁹ intelligere:q; ideo nō habebant qō māducarēt:q; gentes legē nō habebāt.i.quīq; libros moysi: nō ꝓphetas:nō predicationē sancti iohānis:q; gētes non p legē sed per fidē venerūt ad redēptorē.Jdeo tridūo perseverant:hoc est in nativitate:in passione:in resurrectione dñi:sive in patre:et in filio:et in spūsancto.Perseverare enī pma-

War.x. nere est in cōfessione:sicut ipse dñs ait.Qui autē pseveraverit vsq; in finē:hic saluus erit.Dicit ergo dñs.

C War.viij. Nō habēt qō māducent.Quia legē nō habent:⁊ dimittere eos ieiunos nolone deficiāt in via.Et q̄ per fidē xp̄i crediderūt:per fidem xp̄i saluarent.Quidā autē ex his de longe venerūt.Longe enī erāt gētes a deo:errādo per idola.Et modo oīs q̄ peccat longe est a deo.Dicūt discipuli ei⁹.Unde istos q̄s poterit saturare panibus in solitudine?Adhuc apl'os tenebat incredulitas:donec mysteria reuelarent:nec recordabant qō fecerat de quinq; panib⁹ ⁊ duob⁹ piscibus.Et interrogauit

vbi ꝭ. eos iesus quot panes haberēt.Qui dixerūt.Septē.Et ꝓce-

⁊ War.xv pit turbe vt discūberēt sup terrā.Et accipiens panes gratias egit:et dedit discipulis suis vt apponerēt.Et pisces simiter bñdixit:⁊ posuit ante illos.Et māducauerūt et saturati sunt:⁊ sustulerūt septē sportas plenas.Erāt autē q̄ māducauerūt quasi q̄ttuor milia extra mulieres ⁊ infantes.Et virtutes quidē dñi manifestissime credim⁹ esse factas in p̄senti:

D sed q̄d latet in mysterio:ipsi⁹ gra donāte requram⁹.Jn super-

War.xiiij rioꝛ enī lectione de q̄nq; panib⁹ ⁊ duob⁹ piscib⁹ q̄nq; milia hoīm satiauit:hic septē panib⁹ saturauit q̄ttuor milia hoīm Jbi discipuli suggerūt dño dicētes.Locus desert⁹ est ⁊ hora p̄terijt:dimitte turbas vt eūtes in castella emāt sibi escas Hic penit⁹ tacēt discipuli:sed ipse dñs ꝓ eis sollicit⁹ est.Videam⁹ q̄re tacent.Quia necdū missi fuerāt p̄dicare gentib⁹

War.xv. sed potiꝰ ad oues pditas domus israel.Prioꝛ q̄ illa pabola ptinet ad iudeos:ista ꝛo ad gentes.Jbi q̄nq; panes fuerūt: hoc est q̄nq; libꝛi moysi.Hic vero septem panes:q̄ sunt septi

Esaie.xj. formis spūs dona:sicut ait sctūs Esaias ꝓpheta.Spiritus sapiētie ⁊ intellect⁹:spūs cōsilij ⁊ fortitudinis:spūs sciētie ⁊ pietatis:et replebit eū spūs timoris dñi.Jbi duodecim cophini pleni spūsancto:hic septē ecclesie sive septē candelabra aurea.Jbi duo pisces q̄ sunt duo testamēta:sive vnus liber oīm ꝓphetarū:vel sancti iohānis p̄dicatio:hic in defim

j.Coꝛ.xij. tus numer⁹ ponit:q̄ sunt dona gratia ꝛ:sicut ait apl's.Alij p spīm dat sermo sapiētie:alij sermo scientie:alij ꝓphetia:alij genera linguarū:alij interpretatio sermonū:omnia vero hec operat vn⁹ atq; idē spūs.Jbi sup fenū recūbunt:et hic sup terrā.Utrinq; vna quersatio:vna gra:vna virt⁹:vna deitas

Esaie.xl. Jbi sup fenū discumbunt:hoc est mortificata opera carnis: quia Oīs caro fenū:ait ꝓphēta.Hic sup terrā discumbūt id est opera terrena cōculcāt.Jbi q̄nq; milia refecti:q̄ numerus ptinet ad iudeos.Nā post ascensionē dñi loquēte sancto

Actuū.iiij petro:q̄nq; milia sunt baptizati.Hic autē q̄ttuor milia:hoc est de tota terra omnes gentes ā q̄ttuor cardinib⁹ celi:de septiformis sanctispūs gratia esse repletas in vitā eternā.Et

E ideo dilectissimi nos qui nō per legē:sed p fidē credimus in dño nostro iesu xp̄o:qui nō ex operib⁹:sed ipsi⁹ gratia sum⁹ redempti:qui nō ex quinq; panib⁹:id est ex q̄nq; libꝛis moysi:sed ex septiformis gratia spūssancti sum⁹ repleti:sicut bea-

Esaie.xj. tus Esaias ꝓphetauerat dicēs.Spiritꝰ sapiētie et intellectus:spūs cōsilij et fortitudinis:spūs sciētie ⁊ pietatis:⁊ replebit illū spūs timoris dñi.Jn hac ergo septiformi spūssancti gratia maneam⁹:in qua vocati sum⁹:repleti dono spiritussancti:p dñm nostrū iesum xp̄m:qui viuit et regnat in vnitate eiusdē spūssancti de⁹:per oīa secula seculoꝛū.Amen.

C Jn eadem dñica:de Heliseo et securi in gurgite lapsa.Sermo.ij.

Sermo. CUm diuina lectio legerek frēs charissimi:audiui- ccx. mus q; eunte beato heliseo cū filijs ꝓphetarū ad A iordanē fluuium:dū sibi ligna cōciderent cecidit securis in aquā.Et ille de cuius manu ciderat iiij.Re.vj clamauit ad beatū heliseū.Heu dñe mi:et ipsam mutuo susceperam.Post hec in loco vbi securis illa corruerat beat⁹ heliseus misit lignū ⁊ natauit ferrū.Heliseum fratres dilectissimi typū habuisse dñi saluatoris frequēter charitati vestre suggessim⁹.Sed et in puero q̄ erat de filijs ꝓphetarū: cui securis de manu lapsa est:nō incōgrue christ⁹ dñs intelligitur.Securis illa q̄ cecidit adam sive totū gen⁹ humanū significasse dicit.Tenebat ergo filius ꝓphetarū securim in manu sua:et dñs ac saluator noster humanū gen⁹ qō creauerat in manu potentie sue.Sed quomodo securis illa de manu ꝓphete in ꝓfundū corruit:ita et gen⁹ humanū de manu dñi oīpotentis p superbiā se excussit et cecidit:et in fluuio luxurie vel omniū peccatoꝛ gurgite se submersit.Securis illa in ꝓfundo iacebat:q; genus humanū in omniū criminū abyssum infelici ruina coꝛruerat:sicut scriptuꝛ est.Jnfixus pō.lxviij. sum in limo ꝓfundi.Et iterū.Deueni in altitudinē maris:⁊ tempestas demersit me.Fluuius enī ille vbi securis cecidit significat ꝓterfluētem et fugitiuā et in abyssum descēdentem voluptatē:vel luxuriā seculi huius.Fluuius enī a fluendo nomen accepit.Et quia oēs peccatoꝛes trāsitoꝛijs voluptatibus inhērētes fluere dicunt:ideo securis illa in fluuio et in limo iacebat oppꝛessa.Veniēs ꝛo heliseus:misit lignū B et natauit ferrū.Quid est lignū mittere et ferrū in lucem ꝓ- iiij.Re.vj ducere:nisi patibulū crucis ascēdere:et de ꝓfundo inferni humanū genus erigere:ac de omniū peccatoꝛ limo per crucis mysteriū liberare?Postq; vero natauit ferrū:misit manum ꝓpheta ⁊ recepit illud:et redijt ad vtiles vsus dñi sui. Jta et de nobis factū est dilectissimi fratres:q̄ de manu dñi supbiendo ceciderā⁹:per crucis lignū iterū ad manuꝛ vel ad potestatē dñi redire meruim⁹.Et ideo q̄ntum possumus cū ipsi⁹ adiutoꝛio laboꝛem⁹:ne iterū superbiendo de manu dñi coꝛruam⁹.Et q; nullis p̄cedentib⁹ meritis de tenebris ꝓducti sum⁹ ad lucē:de morte ad vitaꝛ reuocati:de multis erroꝛib⁹ in viā reducti:curram⁹ dū lucē habemus:nec pretereuntia salutis tēpoꝛa negligam⁹:nec nos delectet mūdi hui⁹ male dulcis ⁊ nimiū periculosa leticia:ne iterū de operibus sanctis ⁊ de iustitie via quasi de manu dñi coꝛruētes: ad luxuriosum mūdi hui⁹ fluuiū recurram⁹:et in oīm peccatoꝛū limū infelici iterū ruina mergamur:sed audiam⁹ apostolū dicentē.Si cōsurrexistis cū xp̄o:q̄ sursum sunt sapite: Col.iij. vbi xp̄s est in dextera dei sedēs:q̄ sursum sunt q̄rite.Quare dicit.Si resurrexistis:nisi quia ceciderāmus?Et alibi idē apl's.Surge q̄ dormis:et exurge a mortuis ⁊ illuminabit te Ephe.v. christ⁹.Quasi nōtibi videk ad securim in limo iacētem clamare?Surge inquit q̄ in ꝓfundo gurgite dormis:et p cruc is mysteriū illuminabit te xp̄s.Jāista oīa frēs charissimi C per baptismi sacramentū deo auxiliāte sic agere studeam⁹: vt nobis bñficia dñi nostri nō iudiciū pariant sed ꝓfectum. Et ita dulcedinē charitatis:puritatē cordis ⁊ castitatē coꝛporis teneam⁹:ne in nobis dei sacramēta patiank iniuriam. Si enī verū est:imo q; verū est q̄ dicit apl's.Quia tēplum j.Coꝛ.iij. dei sum⁹:et spūs dei habitat in nobis:quotiēs aliquod peccatū aut cogitādo:aut loquēdo:aut etiā operādo pficimus: tēplū dei destruimus:et ei q̄ in nobis habitat iniurias irrogam⁹.Et ideo si quis in se templū dei aut turpib⁹ cogitationib⁹ sordidauit:aut luxurioso sermone polluit:vel q̄buscūq; criminib⁹ forte tā vsq; ad fundamēta destruxit:dū tēp⁹ ē cū dei adiutoꝛio studeat repare ꝓdita:exigere lapsa:destructaq; cōstruere:vt cū dies iudicij aduenerit:⁊ si coꝛonā non meremur accipe vel ad pctōꝛ mereamur ī dulgētiā puenire Q̄ō aūt dixi:vel ad pctōꝛ indulgētiā:p humilitate q̄ nob⁹ satis est necessaria video⁹ suggessisse.Nā medic⁹ ille celest⁹ cōpunctis penitētib⁹ et elemosynas largitus facientib⁹:nō solū ve-

niam sed etiã corona recõpensare cõsueuit. Ego fratres charissimi et si negligẽs: tñ q̃liscũq; preco ꝛitatis a dño cõstitutus: qđ et vobis expedit audire: et me oportet dicere: si non q̃tum debeo: vel q̃tum possum suggero: clamo: admoneo. Qui cõtemnit preconẽ: timeat iudicẽ. Null⁹ ex nobis añ tribunal ꝛpi se excusare poterit nõ se fuisse admonitũ: vt oibus vitijs resisteret: et virtutib⁹ operã daret. Et q̃ vobis q̃d vitare vel fugere debeatis assidua p̃dicatione mõstratum est: sic deo auxiliãte agite: vt vobis admonitio vestra magis ad premiũ q̃s ad iudiciũ ante tribunal eterni iudicis proficiat. Quod ipse vobis cõcedere dignetur: cui est honor et gloria in secula seculorum. Amen.

¶ In eadem dñica: De fame Samarie. Sermo iij. In quo etiã ostẽdit flagella dei ideo perseuerare in populo q̃n perseuerant delicta.

Ser. ccxj. A iiij. Re. vj.

Ꝟlma a cultu dei gens iniqua discedit: horrẽda fame cõprimitur: ꝛ iusta necessitate turbat. Venit (inq̃t) filius adadezer regis syrie in samariam ꝛ obsedit eã: et facta est fames magna ita vt venum daret̃ caput asini q̃naginta siclis argenti: et q̃rta pars cabi stercoris colũbini. Cur famem o miserrime pateris? Cur inopiam teterrimã sentis? Cur tãta penuria lacerar̃is? Crescit famis quotidie pena: q̃ quotidie crescit et culpa. Perseuerãt flagella: q̃ in populo pseuerãt ꝛ delicta. Propter te enĩ hostis irruit: inimic⁹ obsedit: aduersarius tua pabula deuorauit. Tu esuris: et ille pinguescit. Tu famẽ horridã pateris: et ille de tuis pabulis suis vacat epulis. Tu asinorũ cadauera et stercora colũbarũ argẽto mercaris. Callida deinceps vita: vãna pctã: delicta compesce: ad deũ cõuertere: relinque idolũ: abominare figmẽtũ: tũc poteris hostes diuino adiutorio vincere: et celesti ꝓlio superare. Nec quisq̃ tibi poterit nocere vlteri⁹: si dãnato scelere diuinus in te germinauerit cult⁹. Proh nefas. Horrenda cadauera et colũbarũ stercora pctor populꝰ vescit: nec dei cultũ querit. Inq̃natas carnes et horrẽdas escas fames et necessitas poscit: et adhuc figmentuz hoĩm duricia colit. Pabula deneganꝫ: et illicita a peccatorib⁹ exhibẽtur. De⁹ a populo pctorenõ querit̃: et idolũ adorat̃. Mutat̃ in figmẽtũ dei cultura: mutat̃ religio: mutat̃ et esca: mutat̃ dei sancta cultura: mutanꝫ et hoĩbus pabula: iterdicta vescũtur. Ut enĩ alienũ est qđ colit̃: ita alienũ est qđ cõtra regulã esurit̃. Nec enĩ difficile est populũ famẽ posse sentire: quẽ male viuẽdo cõstat spiritaliter esurisse. Interea crescũt cum vitijs augmẽta famis: et peccata matrũ: cadauera appetũt filiorũ: et alternis vicib⁹ mulieres due suos natos deuorare disponũt. Proh dolor. In cibũ pietas vertit̃: in pabulũ suscepta soboles cõmutat̃. Ante parricidiũ gerit̃ q̃s ad funestas epulas veniat̃. Anima artub⁹ elicit̃: et matrũ viscera polluũtur. Innocens sanguis effundit̃: vt parẽtũ fames rabida saginet̃. Apud illas enĩ totũ crudele nefandũ est inq̃ insontis sanguinẽ fundere: innocẽtis carnes cõcoquere: decoctos artus auidis faucibus trãsuorare: vt natũ cõuertat in cibũ: quẽ de⁹ condidit in solatiũ. Sed postq̃ ad funestas epulas ventũ esset: altera mulier alterã exhortat̃. Recipe inq̃t: recipe miserãda mater in viscera filiũ: nuper viscerib⁹ ꝓcreatũ. Esto tui nati sepulchrum: esto ei⁹ corporis diuersoriũ. Esto ei⁹ vt ita dixerim monumentũ. Intra te paululũ comestus infans redeat: qui pre fame viuere iam iãq̃ nõ poterat. Materni sinus q̃ vitalem intra se enutrierãt: et nutritũ in luce ꝓtulerãt: particulatim sibi redditũ recognoscãt. Recipiat nũc comestũ vterus quẽ viuũ ediderat part⁹. Repetat habitaculũ mortuus: vñ nuper exierat viuus: q̃n fames vrget: necessitas cogit. Cur enĩ natos supstite moriar: et nõ magis natũ ego mater consumam? Igit̃ cũ hec mulier comestũ tã cõspiceret puerũ suũ: ab ista clade subtrahit filiũ. Negat se facturã in proprio: qđ cũ matre fecerat in alieno. Sufficit (iđt) mihi: sufficiat tuo sceleri mulier ꝓsensisse: sufficit me funestas epulas degustasse: et innocẽtis carnib⁹ mea viscera polluisse. Crudele enim tecũ participaui cõsiliũ: vt nefandũ exercerem de meo filio parricidiũ: qđ tecũ admisi expiare nõ possum: nefandũ sceleꝰ recusare nõ valeo. Esto saltẽ reuelata in meo: q̃ sic grauaris in tuo. Desine meo scelere: desine tuo grauiore cõmisso. Utinã nec tu faceres qđ fecisti: nec ego scelus admitterẽ qđ incurri: vt homicidiũ facerẽ et parricidiũ ppetrarẽ. Ex me disce q̃d feceris: q̃ et ego per te merui qđ amiserim. Quare istud nõ cogis nõ facio: qđ suades effugio: qđ ingeris phorresco. Tũc ad regẽ altera alteram ptrahit: ad iudiciũ ducit: cãm tãti sceleris publicauit: qđ enormitas facinoris publicare coegit. Tũc inq̃ sceleratũ factũ, pdidit dolor: tũc ĩmane facin⁹: pietas pfida denudauit. Ardet insana mulier: q̃ parricidiũ fecit: ardet q̃ filiũ suũ deuorauit: sed plus ardet q̃ ĩ illa clade filiũ suũ alia nõ ĩmolauit. Aut ego cũ hac inq̃t moriar: aut certe vt hec meũ: ita illi⁹ natũ inuadã. Pactũ nr̃m iustitia iniqua rex iuste cõfirma: q̃ egonunq̃ meũ natũ occidere: nisi suũ occidẽdũ amaro placito locauisset. Ergo dñe rex: aut meũ q̃ comestus est reddat: aut suũ q̃ est absc̃dit⁹, pdat. Certe vt dignũ ẽ vtraq̃ nos pari sententia pcute: ne aut ego post tñ facin⁹ viuã: aut hec sese gaudeat nõ fuisse in suũ filiũ parricidã. Quo audito rex: vestimẽta cõscidit: vultum mutauit: ꝛ cõtinuo, ppheta ad regẽ mãdauit. Hec dicit dñs. Hac hora crastina die mẽsura similaginis siclo emet̃: ꝛ due mẽsure ordei siclo in porta samarie emẽtur. Nũciat, ppheta sanctissim⁹ ad regẽ celit⁹ vbertatẽ: quã sola fides crederet: et pfidia posse fieri denegaret. Nũciat in locũ famis futurã abũdantiã similaginis: nũciat cessaturã famẽ: successuram vbertatẽ. Nũciat subito magnalia dei successura ꝛtute altissimi: et addit̃ ꝓnio sceleri pfidia hoĩs. Tũc hõ qui missus fuerat a rege ait. Nec si cataracte celi aperiant̃ possunt fieri que narrant̃. O pfidia hoĩs. Non credit, pmissam posse fieri vbertatẽ: q̃ horrendã sensera t gestatẽ. Nec cõsiderat deũ pmisisse abũdantiã: q̃ populo irrogarat penuriã. Scelestissime hõ et cur mirabilibus nõ credis? Cur farra non accipis? Cur, pmittentẽ dñm phorrescis? Crede qđ credentib⁹ dat̃: crede populo futurũ: cui⁹ te tã negaueris socium. Et q̃ bonis tãtis indign⁹ es: hec tibi videre cõcedit̃: et posse pfrui denegat̃. Igit̃ dñs hec gerũtur: auditũ fecit dñs in castris syrie: vt populo, pmissam tribueret vbertatẽ: quadrigarũ ſtrepit⁹ et currũ sonit⁹ et armatorũ tumultus inimicorũ aurib⁹ maluit resonare: vt posset iã suũ populũ liberare. Quo ſtrepitu perculsi inimici fugiũt: sine pugna terga ꝛtunt: vtensilia relinquũt: ꝛ israelite egressi ciuitatẽ castra hostiũ iuadũt depdãtes. Reuertẽtibus ꝑ ppl'o onerato: alle qui nõ crediderat cecidit lapsus: et vbertatẽ vidẽs in populo cecidit: pressus est.

¶ Dñica octaua: de eo qđ scriptũ est. Sũt qui se diuites affectant nihil habẽtes. Et sunt q̃ se humiliant cũ sint diuites. Redẽptio anime viri diuitie ei⁹: pauper aũt nõ suffert minas. Sermo. j. In quo dicit q⁹ diues magn⁹ est q̃ nõ se ideo magnum putat q̃ diues est: qui autẽ ideo se magnũ putat superbus et egenus est.

puer. xliij.

Ꝟncta scriptura q̃ modo in auribus nostris lecta est admonuit nos: imo per illã de⁹ q̃ iubet nobis loq̃ ad vos: q̃rere vobiscũ et ptractare q̃d sit: et q̃d sibi velit qđ lectũ est. Sũt qui se diuites affectãt nihil habẽtes: et sunt q̃ se humiliãt cũ sint diuites. Nõ enĩ arbitrãdũ est neq; oĩno credendũ: q⁹ de istis diuitijs quib⁹ inflãtur supbi: de visibilib⁹ istis dico atq; terrenis: curauerit scriptura sancta nos admonere vt vel eas ꝓ magno habeamus: vel non habere timeam⁹. Quid enĩ ꝓdest homini: ait alicꝫ: q̃ se diuitẽ videri affectat: cũ nihil habeat? Istũ notauit scriptura atq; rephendit. Sed nec ille valde admirãdus aut imitãdus est et ꝓ magno optandus quẽ videt in laude posuisse: si tẽporales atq; terrenas diuitias ꝛtelexeris. Et sunt (inq̃t) qui se humiliant cũ sint diuites. Ille recte displicet nobis: q̃ cũ nihil habeat se diuitẽ affectat. Quid? Iste placet nobis: qui cũ sit diues humiliat se? Forte placet: q̃ humiliat se: nõ tñ placet: q̃ diues est. Accipiam⁹ ergo et hoc. Non indecorum est nec inhonestũ: nec inutile: qđ scripture sancte nobis cõmẽdare voluerũt humiles et diuites. Nihil enĩ tã timendũ est in diuitijs q̃s supbia. Denicꝫ apls Paulus hoc admonet timotheũ. Precipe (inq̃t) diuitib⁹ hui⁹ mũdi: non sup- j. Tim. vj. be sapere. Nõ enĩ diuitias expauit: sed morbũ diuitiarum. Morbus autẽ diuitiarũ: est superbia magna. Nam grãdis anim⁹ est: q̃ inter diuitias isto morbo nõ tẽtant̃. Maior animus diuitijs suis q̃ eas vincit nõ cõcupiscendo: sed cõtem-

tiendo. Magnus est ergo diues: qui nō se ideo magnū putat
quia diues est. Qui autē ideo se magnū putat: supbus ⁊ ege-
nus est. Incarne crepat: in corde mēdicat: inflat' est nō ple-
nus. Ultres aūt duos si videas: vnū plenū: alterū inflatū: in
vtroq; eadē est magnitudo: sed nō in vtroq; eadē plenitudo
Si attendis falleris: si appēdis inuenies. Qui plen' est dif-
ficile mouet: q̄ inflatus est cito aufert. Precipe ḡ (inq̄t) di-
uitib' hui' mūdi. Nō adderet. Hui' mūdi: nisi q; sunt diui
tes et nō hui' mūdi. Qui sunt diuites nō hui' mūdi? Quo;
princeps ⁊ caput est ille: de quo dictū est. Pauper p nobis
fact' est: cū esset diues Sed si ille solus: q̄d p̄fuit? Vide q̄d
sequit. Ut illi' pauptat; vos ditaremini. Puto: q; pauptas
xp̄i nō nobis attulit pecuniā: sed iustitiā. Pauptas aūt illi'
vnde? Quia mortalis effect' est. Ergo diuitie vere īmorta-
litas. Ibi enī vera copia: vbi nulla īdigētia. Quia ḡ nos im
mortales fieri nō possem': nisi p nobis xp̄s mortalis esset ef
fectus: ideo pauper fact' est cū esset diues: et nō ait. Paup
fact' est cū diues fuisset: sed pauper fact' est cū diues esset:
paupertatē assumpsit: et diuitias nō amisit. Int' diues: fo-
ris pauper. Latens de' in diuitijs: apparēs homo in paup-
tate. Vide diuitias ei'. In p̄ncipio erat verbū: ⁊ v̄bū erat
apud deū: ⁊ de' erat verbū. Hoc erat in p̄ncipio apud deū.
Oīa p ipm facta sunt. Quid ditius eo: p quē facta sūt oīa?
Aurū habere diues potest: creare nō potest. Cū itaq; ei' iste
diuitie cōmēdate essent: vide pauptatē ei'. Et v̄bū caro fa-
ctum est: et habitauit in nobis. Hac ei' sum' pauptate dita-
ti: q; in sanguine ei' q̄ manauit de carne ei': q̄ v̄bū caro fa-
ctum est vt habitaret in nobis: cōscissus est saccus pct̄or no
strorū. Per sanguinē illū abiecimus pānos iniq̄tatis: vt in-
dueremur stola īmortalitatis. Oīes ḡ diuites: boni fideles
Memo se cōtemnat. Pauper in cella: diues in cōscientia. Di
ues q̄ppe in conscientia securior dormit in terra: q̄; diues in
purpura. Ibi nō excitat sollicitudo maligna cōpuncto cor-
de de scelere. Serua diuitias in corde tuo: quas tibi cōtulit
paupertas dñi tui. Immo ipsum adhibe tibi custodem: ne
pereat de corde q̄; dedit: seruet ipse qui dedit. Oīes ergo
diuites boni fideles: sed nō diuites hui' mūdi. Demq; diui
tias suas nec ipsi sentiūt: sentient postea. Viuit radix: sz hye
mis tēpore etiā viridis arbor: aridę similis est. Tēpore q̄p-
pe hyemis et arbor q̄ aret: et arbor que viget vtraq; nuda est
onere foliorū: vtraq; vacua onere frugum: veniet estas: ⁊ di-
scernet arbores. Illua radix folia, p̄ducit: implet fructibus
arida inanis estate: sicut hyeme remanebit. Itaq; illi horre
um p̄parat: huic securis adhibet: vt ampurata in ignē mit
tatur. Sic estas nr̄a xp̄i est aduēt': hyems nostra xp̄i occul-
tatio: estas nr̄a xp̄i reuelatio. Demq; arborū bonis et fide
libus hanc allocutionē p̄rebet ap̄ls. Mortui enī estis: et vi-
ta vestra abscōdita est cū xp̄o in deo. Certe mortui: sed mor-
tui specie: viui in radice. Attēde autē venturū tēpus estatis:
quō sequat et dicat. Cū autē christ' apparuerit vita vestra:
tūc et vos cū ipso apparebitis in gloria. Hi sunt diuites: sed
nō hui' mūdi. Nec tū et diuites mūdi cōtempti sunt. Et ip-
sos lucrat' est sua pauptate: q̄ cū diues esset: ppter nos pau
per effectus est. Nā si eos cōtempsisset: et in numero suorum
habere noluisset: nōn timotheo sicut dicebā apostol' precepis
set vt et ipse p̄ciperet. Precipe (inq̄t) diuitib' huius mūdi
nō supbe sapere. Inter hos q̄ fide sunt diuites: sunt quidam
diuites hui' mūdi. Precipe illis: q; et ipsi mēbra illi' pau
peris facti sūt. Precipe illis quid in illis timeas a diuitijs.
Nō superbe sapere: neq; sperare in incerto diuitiarū. Inde
enī supbit dives q; sperat in incerto diuitiarū. Nā si incer-
ta diuitiarū p̄ndēter attēderet: nunq; supbiret: sed semp ti-
meret. Quāto esset ditio: tāto fieret sollicitior: et fm hāc vi
tam: nō solū fm illā. Multi enī in ist' seculi pturbationib'
securiores pauperes fuerūt. Multi autē ppter suas diuiti-
as quesiti et correpti sunt. Multi se habuisse planxerunt: q̄
semp habere minime potuerūt. Multos penituit cōsiliū sui
dñi nō recepisse: qui dixit. Nolite vobis thesauros condere
in terra: vbi tinea et comestura exterminat: et vbi fures effo
diūt et furant: sed thesaurizate vobis thesaurū in celis. Nō
dico vobis vt perdatis sed vt migretis. Multi enī hoc face
re noluerūt: et nō se obedisse doluerūt: quādo non solum sua
perdiderūt: sed ppter illa et ipsi perierūt. Precipe ergo di
uitib' hui' mūdi nō superbe sapere: et fiet in eis q̄ audiui-
mus in puerbio salomonis. Sunt q̄ se humiliāt cū sint diui- puer.xii j.
tes. Et fm istas diuitias tēporales fieri potest. Sit humi-
lis: plus gaudeat q; christian' est q̄m q; diues est. Nō inflek:
nō extollāt: attēdat pauperē fratrē: nō dedignet frater pau-
peris appellari. Quātūcūq; enī diues sit: ditior est christ' q̄
fratres suos voluit esse p quib' sanguinē fudit. Tamen ne
dicerēt diuites nō se habere q̄d faciant de diuitijs suis: ad-
monuit timotheū: vt etiā eos cōsilio regeret: nō solū p̄cepto
cohiberet. Cū dixisset. Nec; sperare in incerto diuitiar; j.Tim. vj.
se spem p̄didisse arbitrarent: subiecit. Sed in deū viuū: qui
p̄stat nobis oīa abūdāter ad fruendū. Tēporalia ad vten-
dum: eterna ad fruendū. Sed de diuitijs suis q̄d faciāt? Di
uites sint (inq̄t) in operib' bonis: facile tribuāt. Hoc p̄sint
diuitie: ne sit tibi difficultas tribuēdi. Vult enī pauper ⁊ nō
potest: vult diues et potest. Facile tribuant: cōmunicēt: the-
saurizent sibi fundamentū bonū in futuro: vt apprehendant
verā vitā. Nam ista vita falsa est. Huius vite falsitate decep- ℔
tus ille in purpura et byssō: iacentē vlcerosum pauperē ātē Luce.xvj.
suā tanuā cōtemnebat. Sed ille linctus a canib': thesaurū
sibi eternū in abrahe gremio cōparabat: et si nō abūdanti fa
cultate: pia tñ ei optima volūtate. Ille autē diues q̄ sibi ma-
gnus videbat in purpura et byssō: mortu' et sepult' est in in-
ferno. Et q̄d inuenit? Eternā sitim: indeficientes flammas.
Succensit ignis purpure et byssō: ea tunica ardebat: q̄ se ex-
polire nō poterat. P̄ro epulis ariditas ei erat ⁊ desiderū
gutte de digito pauperis: sicut illi micarū de mensa diuitis
indigētia fuit. Sed illi' egestas ēteriens: hui' pena perma
nens. Hoc attēdant diuites hui' mūdi: et nō supbe sapiant. j.Tim. vj.
Facile tribuāt: cōmunicēt: thesaurizent sibi fundamētū bo-
num in futuro: vbi sunt veri diuites: sed nō hui' mūdi: vt ap
p̄hēdant verā vitā. Forte ḡ hoc admonuit scriptura diui- ℔
na vbi ait. Sunt q̄ se diuites affectant nihil habētes: ppter puer.xiij.
supbos pānosos. Si enī vir tolerat diues supbus: pauperē
superbū quis ferat? Meliores sunt ergo illi q̄ se humiliāt cū
sunt diuites. Verūtamen de alijs diuitijs se dicere scriptu-
ra testat. Secuta enī adiunxit. Redēptio anime viri diuitie vbi ꝫ.
eius: pauper autē nō suffert minas. Intelligere debem' ex
alia nescio qua pauptate pauperē: et ex alijs nescio quib'
diuitijs diuitem. Altius enī diuites i corde: diuites plen fo-
titudine: opimi pietate: abūdantes charitate: secū sunt diui
tes: interiores sunt diuites. Sunt autē q̄ se diuites affectāt
cū sint pauperes: iusti sibi vident: cū sint ipij. Diuitias q̄p-
pe illas intelligere debem': q̄n aperuit scriptura q̄d dixerit
Redēptio anime viri: diuitie ipsi'. Intellige inq̄t: quas ti-
bi diuitias cōmendē: quoniā dixi. Sūt q̄ se diuites affectāt
nihil habētes: et sunt q̄ se humiliant: cū sint diuites: illas tē-
porales ⁊ terrenas et visibiles diuitias cogitabas. Ego au
tem nō ipsas dico: sed quas dicā: cōsequēter admoneo. Re-
dēptio anime viri: diuitie ipsi' sunt. Ergo q̄ nō habent aīe
redēptionē: q; iniqui sunt et iustos se videri affectāt: q; hy-
pocrite sunt: ipsi sunt: de q̄bus ait. Sūt q̄ se diuites affectāt:
nihil habētes: iustos se volunt videri: cū in cella conscientie
non habeāt aurum iustitie. Et sunt pleni: tanto humiliores:
quāto ditiores: de quib' dictū est. Beati pauperes spiritu: Mat.v.
quoniā ipsorū est regnū celorū. Quid ergo q̄ris diuitias: q̄ J
oculis humanis et carneis blādiūtur? Lucet aurū: sed plus
lucet fides. Elige q̄d habere in corde debeas. Intus plen'
esto: vbi diuitias tuas deus videt: homo non videt. Rectū
quia homo non videt ideo debes cōtemnere quod intus ha
bes. Vis videre: quia ⁊ oculis iniquorū plus lucet fides q̄m
aurū? Quomodo laudat eccl̄a auarus domin' seruū fidelē?
Nihil illo dixit esse pretiosius: immo eū oīno p̄cium nō ha-
bere testat. Habeo seruū inq̄t: non habet p̄cium. Expectas
tu vnde? Forte bene saltat: aut optime coquus est. Nō. At-
tende interiorē laudem. Nihil inquit fidelius. Placet tibi
homo seruus tuus fidelis: et tu non vis esse deo seruus fide-
lis? Attendis: q; habes seruū: attende q; habes ⁊ dñm. Ser
uum tuū potuisti cōparare: nō creare. Dñs tuus ⁊ verbo suo
creauit te: et sanguie suo redemit te. Si viluisti tibi: recole
p̄cium: si hoc ⁊ oblitus es: lege euāgeliū: instrumentū tuum.
Fidem amas in seruo tuo: et dñs tuus nō querit eam in suo?
Redde q̄ exigis. Q̄ tibi gaudes reddi ab inferiore: red-
de superiori. Amas seruū qui fideliter custodit aurū tuū: no
li cōtemnere dominū: qui miseri corditer custodit cor tuum.

Omnes ergo habent oculos ad laudandā fidem: sed quādo
illam exigunt reddi sibi. Nam quādo ab eis exigit: claudūt
oculos: nolunt eam videre q̄s pulchra sit. Aut forte stulta in-
sania ꝓpterea nolunt reddere ne perdāt: quomodo timet q̄s
reddere pecuniā: cū reddiderit eā: nō habebit. Nō sic reddi
tur fides: ⁊ reddit ⁊ habet. Mirū dictu: immo si nō redditur
R non habet. Redēptio animę viri: diuitie ipsius. Merito illi
puer. xiij. vanissimo diuiti insultauit deus: vt admoneret nos ne talia
imitaremur. Cui regio fructuosa succedens: turbauit homi
nem copia plus q̄ inopia. Cogitauit enī apud se dicēs. Quid
faciam: quo cōgregem fructus meos? Et cū estuasset artat⁹
tādem sibi visus est cōsiliū inuenisse. Sed vanū ꝓsiliū. Hoc
Luce. xij. enim cōsilium non inuenit prudentia: sed auaricia. Destruā
(inquit) veteres apothecas miores: ⁊ nouas faciā amplio-
res: et implebo eas: ⁊ dicam animę mee. Anima: habes mul-
ta bona: satiare: iocūdare. Ait illi. Stulte in quo tibi sapiēs
videris? Stulte q̄d dixisti? Dico animę mee. Habes multa
bona: satiare. Hac nocte auferet a te anima tua: hec q̄ para-
Wat. xvj. sti cui⁹ erunt? Quid enī ꝓdest homini si totū mundū lucre
tur: animę autē sue detrimentū patiat? Ideo redemptio aīe
L viri: diuitie eius. Has ille vanus et stultus diuitias non ha
bebat. Animā quippe suā elemosynis nō redimebat: fruct⁹
perituros cōdebat. Recōdebat inq̄s perituros fructus peri
turus: nihil largiens dño ad quē fuerat exiturus. Quā fron
Wat. xxv. tem habitur⁹ erit in illo iudicio: cū audire ceperit. Esurui
et nō dedistis mihi manducare? Animā enī suā superfluis ⁊
nimijs epulis satiare cupiebat: pauperū tot inanes ventres
superbissim⁹ cōtemnebat. Nesciebat pauperū ventres apo-
thecis suis esse tutiores. Q̄s enī recōdebat in illis apothe-
cis suis: fortassis et a furib⁹ auferebat. Si autē recōderet in
pauper⁹ vētribus: in terrā quidē digerebat: sed in celo tuti⁹
W seruabat. Ergo redemptio animę viri: diuitie ipsi⁹. Et q̄
puer. xiij. sequitur. Pauper autē non suffert minas. Pauper scilicet
inanis iustitia: nō habens intus spūs plenitudinē: ornamen
ta spiritalia: supellectilē spiritalē: totūq̄ illud q̄ oculis non
videt: sed mente plus cernitur. Non habens hec intus: non
suffert minas. Quādo ei dictū fuerit ab aliquo potente: dic
hoc verbū cōtra inimicū meū: dic falsum testimoniū: vt ego
quē volo oppimā et domem: forte tentat. Nō facio: nō mihi
adduco peccatū. Tantū negat: quousq̄ diues minari incipi
at. Sed quia pauper est non suffert minas. Quid est: pauper
est? Non habet diuitias interiores quas martyres habue-
runt: qui ꝓ veritate ac fide christi oēs minas seculi cōtēpse-
runt. Nihil de corde perdiderūt: in celo quātum inuenerūt?
R Pauper ergo nō suffert minas. Non potest dicere diuiti co
gen⁹ se ad alicui⁹ iniuriā: aut falsum testimonium nō facio.
Non habet intus vnde respōdeat. Non est thesauro interio-
re solidatus et plen⁹. Non est q̄ dicat: quia nō habet vnde di
cat. Non est qui dicat. Quid mihi facturus es qui minaris?
Vt multū: ablaturus q̄ habeo. Tollis q̄ et si non tollas: dū viuo forsitan perditurus sum.
De archa interiore nihil perdo. Cum mihi minaris auferre
q̄ habeo: vere vis auferre quod intus habeo. Sed illud po
tes auferre et habere. Fidem si minando absturleris: et ego
perdo: et tu nō habebis. Non ergo facio q̄ horteris: nō cu-
ro q̄ minaris. Sed potes seutendo etiā de patria me pelle-
re. Nocuisti si illuc me expuleris: vbi deū meū inuenire nō
possum. Forte valebis etiā occidere. Ruente carnali domo
incolumis habitator abscedo: et ad illū cui seruo fidem secu-
rus exibo: et te amplius nō timebo. Vide enī quid minaris:
vt falsum testimoniū dicam: mortem minaris: sed corporis
Saꝑ j. Plus ego eū timeo qui dixit. Os q̄ mentit: occidit animā
Dis diuitijs intus plen⁹ et opimus: talia mināti vel melio-
rare respōdet. Pauper autē nō suffert minas. Simus ergo di
vites: et timeam⁹ esse pauperes. Queram⁹ ergo impleri cor
nostrū diuitijs ab illo q̄ vere diues est. Et si forte vnusq̄sq̄
vestrū intrat in cor suū ⁊ illic diuitias istas nō inuenit: pul-
set ad diuitē. Fiat ante ianuam diuitis illius pius mēdicus
vt sit illo donāte diues impletus. Et vere fratres mei: pau-
pertatē nostram: egestatē nostrā debem⁹ dño deo nostro cō-
Lu. xviij. fiteri. Nam confitebat publicanus: q̄ nec oculos ad celū au-
debat leuare. Non enī habebat cū qua substātia leuaret ocu
los suos homo peccator. Attendebat ad inanitatē suam: sed
plentudinē dñi cognoscebat. Rouerat se ad fontem venire
sitientem. Aridas fauces ostēdebat: pie vbera implēda pul
sabat. Dñe inquit: tūdens pectus: oculos deijciens in terrā:
ꝓpitius esto mihi peccatori. Dico ego: quia tam ex aliqua
parte diues erat: cū ista cogitabat ⁊ petebat. Nam si adhuc
omnimodo pauper erat: hui⁹ cōfessionis gēmas vnde ꝓfe-
rebat? Sed tamen abūdantior et plenior de templo descen-
dit iustificatus. Ille autē phariseus ad oratiōnē ascendit: ⁊
nihil rogauit. Ascēderūt (inquit) ad templū adorare. Iste
rogat: ille non rogat. Sed ille vnde orat? Sūt qui se diuites
putant: nihil habētes. Dñe (inquit) gratias tibi ago q̄ non
sum sicut ceteri homines. Iniusti: raptores: adulteri: sicut
etiā hic publican⁹. Jeiunō bis in sabbato: decimas do oīm
que possideo. Jactauit se: sed inflatio est ista: nō plenitudo.
Diuitem se putauit nihil habēs: pauperē se ille cognouit tā
aliq̄d habens. Vt nihil aliud dicā: habebat ipsam cōfessio-
nis pietatē. Et descenderūt ambo. Sed iustificat⁹ (inquit)
publican⁹ ille magis q̄ ille phariseus. Quia oīs qui se ex-
altat humiliabitur: et qui se humiliat exaltabitur.

¶ Item in eadem dñica: Homelia de eo q̄ scriptum est in euāgelio scōm Matheū. Attendite a falsis ꝓphetis qui veniūt ad vos ⁊c. que habetur in libro. ij. de sermone dñi in mōte. ca. xxvij. et. xxviij. Et inter sermones de Verbis dñi. ser. xij. fo. xliij. Wat. vij.

¶ Dominica nona: De timore domini et vera humilitate. Sermo. j.

Sermo. cxiij. A

Dauid ꝓpheta ⁊ psalmista: qui teste scriptura: fm cor dei electus fecit oēs voluntates eius. Ipse fratres charissimi q̄d creator noster in his appetat et diligat quodā loco ostēdit: ita dicēs. Quis sicut dñs deus noster: q̄ in altis habitat: et humilia respicit in celo et in terra? Si ergo dñs altissim⁹ cuius excellentie et magnitudinis nōn est finis: in oni creatura sua: et ea que in supernis: et ea q̄ in infimis est cōstitutus: in angelis videlicet et in hominib⁹ humilitatē ꝓsiderat et ꝓbat: quātū necesse est nobis humilitati semp studere: ipsamq̄ in omnib⁹ cōseruare: vt sic placeamus cōditori nostro? Quāta autē sit vere humilitatis virtus: facile ex verbis dñi agnoscit: qui vt superbiam phariseor⁹ damnaret: dixit. Oīs q̄ se exaltat humiliabitur: ⁊ q̄ se humiliat exaltabit. Humilitatis q̄ppe passibus ad celi culmina cōscendit: quia deus excelsus nō superbia sz humilitate attingit. De quo dictū est. Deꝰ superbis resistit humilib⁹ autē dat gratiā. Unde et in psalmis dicit. Excelsus dñs et humilia respicit: ⁊ alta a longe cognoscit. Alta posuit ꝓ superbis. Humilia vero respicit vt attollat: alta. i. superba cognoscit vt deijciat. Discamus humilitatē per quā deo ꝓpiquare poterim⁹: sicut ipse in euāgelio ait. Discite a me quia mitis sum et humilis corde: ⁊ inuenietis requiē animabus vestris. Per superbiā mirabilis angelor⁹ creatura ceciLu. xiiij. et. xviij. Jaco. iiij. Psalm. cxxxvij. Wat. xj. B dit de celo: ꝓ humilitatē dei fragilitas humane nature ascēdit in celū. Honesta est enī inter homines humilitatis ꝓsuetudo: sicut salomon ait. Ubi fuerit supbia: ibi erit et cōtumelia: vbi autē humilitas: ibi et sapiētia. Item alius sapiens. Quāto (inq̄t) maior es: tāto humlia te in oīb⁹ ⁊ coram deo inuenies gratiā. Item de⁹ per ꝓphetā ait. Ad quē aūt respiciam: nisi ad humilē et quietū et trementē verba mea? Quicūq; humilis et q̄etus nō fuerit: nō potest in eo habitare gratia spūssancti. Deus humilis factus est nostre salutis causa: erubescat homo superb⁹ esse. Ex tum humilitate inclinatur cor ad ima: tantū ꝓficit in excelso. Qui enī humilis erit: exaltabit in gloria. Primus humilitatis gradus est: veritatis sermonē humiliter audire: memoriter retinere: volūtarie ꝓficere. Eam quippe quā non inuenerit humlē veritas fugit mentē. Quāto quis humilior erit de seipso: tanto maior erit in cōspectu dei. Superb⁹ vero quāto gloriosior apparet inter hoīes: tanto dei ectior erit ante deū. Qui enī sine humilitate bona opera agit: in ventū puluerem portat. Itē scriptura dicit. Quid supbit terra et cinis: dū vēto superbie dispergitur: q̄ ieiunijs et elemosynis ꝓgregare videt? Moli homo in virtutib⁹ gloriari tuis: quia alterū habiturus eris iudicem nō teipsum. In cui⁹ ꝓspectu teipsum in corde tuo stu deas humiliare: quaten⁹ ille te exaltet intēpore retributio-Wat. xxv. W puer. xiij. R puer. xiij. Wat. xxv. L Luce. xij. Saꝑ j. O Lu. xviij. Ecci. iij. Esa. lxvj. Ecci. x. ij. Petri. v.

Annotatio nis sue. Descẽde vt ascẽdas: humiliare vt exalteris: ne exalnumeralis tat⁹ humiliteris. Qui eñ sibi vilis videt eẽ: ante deũ pulcher ordinis ser est. Qui sibi displicẽt: deo placent. Esto igit̃ paru⁹ in oculis monũ hutuis: vt sis magnus in oculis dei. Tanto eñ eris apud deũ ius operis preciosior: quãto fuer̃ ante oculos tuos despectior. In summo honore: summa tibi sit humilitas. Honoris laus est: hũilitat̃ virtus. Sed hãc vere humilitatis virtutẽ nemo sine timore dei habere potest: q2 eorũ neuter sine altero esse potest

Ecĉi.j. Quid aũt timor dei efficiat: fratres audite: Initiuz sapiẽtie timor dñi. Magna est cautela peccati: dei semp p̃sentiã timere.

Ubi.ꝫ. Timẽti deũ in nouissimo die bñ erit: ⁊ merces eius in eternũ permanet. Qui erubescit in ⁹spectu hoĩs peccare: ẽ̃ tomag̃ dignũ est q̃ erubescat in ⁹spectu dei iniquitatẽ agere: qui nõ

Ecĉi.ij. solũ opa: ⁊ corda ⁹sideratꝰ? Qui timore sancto deũ metuunt

E inquirũt que beneplacita sunt illi. Ali⁹ est timor filior: alius est timor seruor. Serui eñ ꝑpt timorẽta dños timẽt: filij ꝯo ꝑpter amorẽ patres timẽt. Si filij dei sum⁹: timeam⁹ eũz ex

Ecĉ.xviij charitatis dulcedine: nõ de timoris amaritudine. Homo sapiens in oĩbus deũ metuit opibus suis: sciens se ei⁹ nunq̃ p̃-

Pſ̃.cxxx- sentiã effugere posse: sicut psalmista deo dicit: Quo ibo a spi-

viij. ritu tuo: ⁊ quo a facie tua fugiã? Jtẽ: Q2 neq̃ ab oriente neq̃ ab occidẽte: subaudiſ: patet loc⁹ fugiẽti deum. Qui timet dominũ accipiet doctrinã ei⁹: ⁊ qui vigilauerint in mãdatis ei⁹

Prouer. inuenietꝫ benedictionẽ sempiternã. Timẽtis deum beata est

xxviij. aĩa: ⁊ a tentatione diabolica tuta remanet. Beat⁹ homo qui semp est pauid⁹: ⁊ cui donatũ est dei timorem semp ante oculos habere. Qui timet dñm recedit ab itinere p̃auo: ⁊ advirtutũ semitã vias suas dirigit. Timor dei repellit pctã: ⁊ adij

cit virtutes. Timor cautꝫ facit hoĩem: ⁊ sollicitũ ne peccet.

F Ubi vero timor dei nõ est: ibi dissolutio vite est. Qui deũ in

Pſ̃.cxj. p̃speris nõ timet: timeat vel in aduersis: refugiat ad illum qui flagellat ⁊ sanat. Beat⁹ vir qui timet dñm: in mãdatis ei⁹

Pſ̃.cxviij. cupit nimis. Timor dei timorẽ expellit gehenne: q2 facit hominẽ pcm̃ cauere: ⁊ iusticie opa augere. Post hec ad illũ p-

j.Joh.iiij. eũ: q2 pfecta charitas foras mittit timorẽ serulẽ: atq̃ ita abũ

Pſ̃.cxxiij. dantiã habere possum⁹ securitatis ⁊ plenitudinẽ oĩm bonor. Unde ⁊ ꝓpheta ait: Timete dñm omnes sancti ei⁹: q̃m nihil deest timẽtib⁹ eũ. Diuites eguerũt ⁊ esurierũt: inquirẽtes au-

G tem dñm non minuent̃ omni bono. Quapropter obsecro vos dilectissimi: vt timorẽ dei semp ante mẽtis vestre oculos habeatis: ⁊ obliuionẽ ꝯceptorũ dei omnino fugiatis: illudq̃ sedulo cogitetis: qualiter timẽtes deũ: ⁊ mãdatis ei⁹ obedientes: ad vitã vadunt perpetuã: contẽnentes vero ⁊ ꝯcepta ei⁹ spernentes in penã ibunt eternã: humilitatẽq̃ veraz in corde vestro intus habeatis: sicq̃ eã nõ ficte monstr⁹ corazꝫ primis vestris insinuetis: vt ⁊ ipsi bonis exemplis vestris instructi glorificent deũ: ⁊ vobiscũ eternã in celis studeant percipere munerationẽ: ꝑstante dño nr̃o iesu xp̃o: qui viuit ⁊ regnat.

¶ In eadẽ dominica: De timore domini: Dicit etiã q̃ bona vita per timorẽ pene retinet: ⁊ per bonam vitam bona conscientia ꝑparat. Sermo.ij.

Sermo ccxiiij. A IN dubito dilectissimi fratres insitũ esse cordib⁹ vestris timorẽ dei: quo ad verã ⁊ solidam fortitudinẽ pducamini. Cũ eñ fortis ille dicat̃ qui neminẽ timet: puerse fortis est qui primo deũ nõ vult timere: vt timẽdo audiat: audiẽdo diligat: ⁊ diligẽdo nõ timeat.

puer. xiiij Tũc erit vere fortissim⁹: nõ superba duricia: ꝫ cura iusticie. Sic etiã scriptũ est: Timor dñi: spes fortitudinis. Cũ eñ timek pena quã minat: discit amare ꝓmiũ q̃ pollicet: ac sic̃ timorẽ pene bona vita retinet. Per bonã vitã bona ⁹scia cõparat: vt p̃ bonã ⁹scientiã nulla pena timeat. Quapropter discat timere: qui non vult timere. Discat ad tp̃s esse sollicit⁹: q̃

B semp vult esse secur⁹. Ut eñ dixit iohannes: Timor nõ est in

j.Joh.iiij. charitate: ꝫ pfecta charitas foras mittit timorez. Dixit sane ⁊ veraciter dixit. Si ergo habere nõ vis timorem: pri⁹ vide vtrũ iã pfectã habeas charitatẽ que foras mittit timorẽ. Si vero ante istã pfectionẽ timor excludit: supbia inflat: charitas edificat. Mã sicut in bona valitudine fames non fastidio sed cibo pellit: ita in bona mẽte timor nõ vanitate sed charitate pellendus est. Discute itaq̃ ⁹scientiã tuã: quisquis time re iam nõ vis. Moli superficiẽ cõpalpare: descẽde in te: penetra interiora cordis tui. Rimare diligẽter: vtr̃ nulla ibi vena venenata tabificũ amorẽ seculi sugat⁊ forbeat: vtrũ nulla carnalis voluptatis mouearis ⁊ capiaris illecebra: nulla inani iactantia tumidus extollaris: nulla cura vanitatis exestues: si iam iniquitat̃ diligẽtia nõ fatigat: vtrũ equalitatis negligẽtia nulla surrepat. Si hec ita sunt: recte gaudes esse te sine timore: Excluseriteũ charitas dei quẽ diligis ex toto corde: ⁊ Wat.xxij. ex tota anima: ⁊ ex tota mẽte tua: excluserit eũ charitas proximi: quẽ diligis tanq̃ teip̃s: Et nõ pro illo satagis: vt etiã ipse tecũ ex toto corde: ex tota anima: ex tota mẽte diligat deum: q2 nõ aliter recte diligis ⁊ teip̃m: nisi q2 sic diligis deũ vt non ꝓpterea min⁹ eũ diligas: q2 cõuerteris vel ad teip̃m. Si aũt

C ẽ̃ius intra teip̃m nulla irritaris cupiditate: qũ quidem de se quis audeat gloriari: nñ si teip̃m in teipso diligis: ⁊ de teipso tibi places: hoc ip̃m vehemẽti⁹ timere debes: q2 nihil times Nõ eñ quacũq̃ dilectione foras mittẽdus est timor: ꝫ recta dilectione qua tota diligim⁹ deũ: ⁊ ꝓpterea primũ: vt sic et ipse diligat deũ. Se aũt inse diligere: ⁊ sibi placere nõ est iusticie charitas: ꝫ supbie vanitas. Accp hoc apls iusta reprehensione pculsit seipos amãtes ⁊ sibi placẽtes. Perfecta er- j.Joh.iiij.

D go charitas foras mittit timorẽ. Sz ea dicenda est charitas: que nõ est vilitas. Quid aũt vili⁹ q̃ hõ sine deo? Ecce quid amat qui seip̃m nõ in deo sed in seipo amat? Recte huic dicitur: Moli altũ sapere: sed time. Qui eñ altum sapit ⁊ ideo nõ ti- Rom.xj.

met: vtq̃ pnicioſe nõ timet. Neq̃ eñ mitis ⁊ pius est: qui se ip̃m in seipso amat ⁊ laudat: ꝫ elatus ⁊ ferox nõ nouit dicere. In deo laudabit aĩa mea: audiãt mites ⁊ letent. Quid eñ bo- pſ̃.xxxiij.

ni amat: qui forte hoc ip̃m ꝓpter hoc ip̃m amat nihil timere? Põt eñ hoc sibi psuadere: nõ sanitate sed ĩmanitate. Verbi gra: Est aliquis audacissim⁹ latro: quãto puerse fortior: tanto piculose crudelior. Qui ꝓpter ip̃m amorẽ suum quo amat nihil timere: ingẽtia facinora moliat: vt q̃ amat exerceat: ⁊ exercẽdo corroborẽt: Quãto ei⁹ fuerint maiora cõmissa: tanto maior erit non timentis audacia. Nõ hoc ergo promagno bono amandũ est: q̃ ⁊ in hoĩe pessimo inueniri põt. Quapro- E

pter timeat xp̃ianus anteq̃ pfecta charitas foras mittat timorem: Credat ⁊ intelligat se pegrinari a dño: q̃diu viuit in corpe q̃ corrumpit ⁊ aggrauat aĩam. Tãto minor fit timor quanto patria quo tẽdim⁹ ꝓpior. Maior eñ timor debet eẽ pegrinantiũ: minor ꝓpinquantiũ: nullus puenientiũ. Sic et timor producit ad charitatẽ ⁊ pfecta charitas foras mittit timorem. Timeat aũt christian⁹ nõ eos qui corp⁹ occidũt ⁊ post- Luce.xij.

ea nõ habẽt quid faciãt: sed cũ qui habet potestatẽ et corpus et aiam in gehennã ignis occidere. Est aũt ali⁹ timor dñi castus permanẽs in seculũ seculi. Nõ ergo eũ pfecta charitas foras mittit: Alioq̃n nõ permaneret in seculũ seculi. Nec frustra F

cũ dictũ esset: Timor dñi: additũ est: cast⁹: atq̃ ita cõiunctũ est: permanẽs in seculũ seculi. Quare: nisi q2 ille timor quẽ foras charitas mittit: ꝓpterea pũgit aĩaz ne amittat aliq̃d qũ in creatura diligit: vel ipsa salus ⁊ reqes corpalis: aut aliq̃d tale post mortẽ? Propterea eñ timent̃ apud inferos penet volores ac tormẽta gehennarũ. Cũ vero cauet aĩa ne de⁹ illã deser⁹ deserat: timor est cast⁹ permanẽs in seculum seculi. De quo latius dicerẽ: misi sermo iã longior ⁊ meis senilibus viribus: ⁊ vestre fortasse satietate parcere cogeret.

¶ Jtez in eadẽ dñica: Homelia de eo qũ scriptũ est in euãgelio fm Lucam. Quidã homo erat di- Luce.xvj.

ues qui habebat villicũ ⁊c. que habeẽ iter sermones de Verbis dñi. xxxv. fo. lv.

¶ Dñica decima: De christiano noie: ⁊ quid observare debet qui christi nomen portat succincte ostendit. Sermo.j.

RO go vos fratres charissimi vt attẽti⁹ cogitem⁹ q̃- Ser.ccxv.

re xp̃iani sum⁹ ⁊ crucẽ xp̃i in fronte portem⁹. Sci- A re eñ debem⁹ q2 nõ nobis sufficit q̃ nomẽ xp̃ianũ accepim⁹ Si opa xp̃iana nõ fecerim⁹: sicut ipe dñs in euãgelio dixit: Quid pdest q̃ dicitis mihi: Dñe dñe: ⁊ nõ Luce.vj.

facitis que dico? Si te milites xp̃ianum dicas: ⁊ iugiter crucem christi te signes: ⁊ elemosynã fm vires tuas nõ feceris: charitatẽ ⁊ iusticiã vel castitatẽ habere nolueris: nihil tibi, pdesse poterit christianũ nomẽ. Magna res est signũ xp̃i ⁊ crux xp̃i

T

er ideo de isto tam pcioso signaculo res magnat pecioſa ſi gnari debet. Quid eñ pdeſt ſi de anulo aureo ſigillũ facias t putridas paleas int9 recõdas? Quid prodeſt ſi signuz xpi in frontet in ore geſtam9? t int9 in aĩa crimina t pctã recõdimus? Qui eñ male cogitat: male loquit: male operatur: ſi ſe emẽdare noluerit: qñ ſe ſignat: pctñ illi9 nõ minuit ſed auge
In li.l.homel.xxj.a. tur. Multi eñ dũ ad furtũ aut ad adulteriũ vadunt: ſi pedez impegerint ſignãt ſe: t tamẽ de malo ope nõ reuocant ſe: t ne ſciũt miſeri qz includunt in ſe magis demones q̃ excludunt. Qui aũt a ſe cũ dei adiutorio vitiat pctã repellit: t quod bonũ eſt cogitare ſimul9 implere ꝓtenderit: iuſte ſignuz crucis labijs ſuis apponit: qz talia opa conak agere q̃ ſignuz chriſti mereank accipe. Et qz ſcriptũ eſt: Regnũ dei nõ eſt in ſermo
B j.Cor.iij. Jaco.ij ne ſed in virtute. Et iterũ: Fides ſine operib9 mortua eſt: vt nomẽ chriſtianũ nõ ad iudiciũ ſed ad remediũ habeam9: cõ uertam9 nos ad opa bona dum in noſtra ſunt poteſtate remedia. Et vt hec deo auxiliãte poſſitis implere: pacez ipſi habere: t eos qui diſcordes ſunt ad pcordiã reuocate. Wendaciũ fugite: periuriũ velut mortẽ ꝓpetuaz nolite facere. Ante oĩa ſicut iam ſupra dictũ eſt: ſm vires veſtras elemoſynã pauperib9 exhibete: oblatiões q̃ in altario ꝓſecrenk offerte. Erubeſcere debet hõ idone9 ſi de aliena oblatione cõmunicauerit. Qui poſſunt aut cereolos aut oleuz qõ in cicindelib9 mittak exhibeãt. Symbolũ vel oratione dñicam t ipſi tenete: t filijs veſtris oſtẽdite. Mã neſcio qua fronte ſe xpianum dicat: qui paucos verſus in ſymbolo vel in oratiõe dñica parare diſ
De ꝓſe.di. iij. vos ante omnia. ſimulant. Filios quos in baptiſmo excipitis: ſcitote vos fideluſſores pro ipis apud deũ extitiſſe. Et ideo taz illos qui de vobis nati ſunt: q̃ illos quos de fonte excipitis ſemp caſtigate atq; corrigite: vt caſte t iuſte t ſobrie viuat. Et voſipſi ita agite: vt ſi vos filij veſtri imitari voluerit: nõ vobiſcũ in igne
C Pſ.xviij. Exo.xxiij Ecci.xx. ardeãt: ſed ſimul vobiſcũ ad premia eterna perueniant. Qui cauſas audiũt iuſte iudicẽt: nec munera ſup innocentes accipiãt: qz munera excecant cordaſapientez: t imutant verba iuſtoꝝ: ne forte dũ acquirũt pecuniã perdant animã ſuaz. Memo eñ habet iniuſtũ lucrũ ſine iuſto dãno. Ubi lucrum: t ibi dampnũ. Lucrũ in arca: dampnũ in ꝓſciẽtia. Null9 ſe inebriet nemo in ꝓximo ſuo cogat aliũ amplius bibere q̃ oportet: ne per ebrietatẽ t ſuaz t illius aĩam perdat. Omni die dñico ad eccl̃iam ꝓuenite. Si eñ infelices iudei tanta deuotione celebrant ſabbatũ vt in eo nulla opa terrena exerceãt: q̃to magis chriſtiani in die dñico ſoli deo vacare t p anime ſue ſalute debent ad eccl̃iam ꝓuenire? Qñ ad eccl̃iam ꝓuenitis: pro pctis veſtris orate. Nolite rixas cõmittere: nolite lites t ſcandala cõcitare. Qui ad eccl̃iam venies hec fecerit: ibi ſe litigando vulnerat vbi ſe orãdo ſanare poterat. In eccl̃ia ſtates nolite verboſari: ſed lectiones diuinas patiẽter audite. Qui eniz in eccleſia verboſari voluerit: t pro ſer pro aliis redditur9 eſt ratione: dũ verbũ dei nec ipſe audit nec alios audire pmittit
D Jaco.v. Et decimas de fructib9 veſtris eccleſijs reddite. Qui fuit ſuperb9 ſit humilis: qui erat adulter ſit caſtus: qui ſolebat furtũ facere: vel res alienas inuadere: etiã de propria ſubſtãtia incipiat pauperib9 erogare. Qui fuit inuid9 ſit beniuol9. Qui fecit iniuriã: cito veniã petat. Qui iniuria facta ẽ cito dimittat. Quotiẽs aliq̃ infirmitas ſupuenerit: corp9 et ſanguinem xpi ille qui egrotat acciptat: t inde corpuſculũ ſuuz vngat: vt illud qõ ſcriptũ eſt impleat in eo: Infirmat aliqs inducat p̃ſbyteros t orent ſup euz vngẽtes eũ oleo: t oratio fidei ſaluabit infirmũ: t alleuiabit eũ dñs: t ſi in pctis ſit: dimittenk ei. Videte fratres: qz qui in infirmitate ad eccl̃iam cucurrerit t corpis ſanitatẽ recipe t pctoꝝ indulgentiã merebit obtinere. Cũ ergo duplicia bona poſſint in eccleſia inueniri: quare p precãtatores: p fontes t arbores t diabolica filacteria: p characteres t aruſpices t diuinos vel ſortilegos multiplicia ſibi mala miſeri hoies conank inferre? Sicut iã ſupra dixim9 filios t oẽs familias veſtras admonete fratres ſemp: vt caſte t iuſte ac ſalubriter viuãt: Nec ſolũ eos verbis ſed etiã exem
E plis ad bona opa puocate. Ante oĩa vbicunq; fueritis: ſiue in domo: ſiue i itinere: ſiue in cõuiuio: ſiue in ꝓceſſu vba turpia t luxurioſa nolite ex ore vro ꝓferre: ſed magis vicinos t ꝓximos veſtros iugiter admonete: vt ſemp qõ bonuz eſt t honeſtũ loqui ſtudeãt: ne forte detrahẽdo: male loquẽdo t in ſanctis feſtiuitatib9 choros ducendo: cãtica luxurioſa t turpia ꝓferẽdo de linguis ſua: vnde debuerãt deuz laudare: inde ſi bi vulnera videank infligere. Iſti eñ infelices t miſeri hoies qui ballationes t ſaltationes ante ipas baſilicas ſanctorũ exercent nec metuũt nec erubeſcũt: Et ſi chriſtiani ad eccl̃iam venerint: pagani de eccl̃ia reuertunt: qz iſta ꝓſuetudo ballandi de paganorũ obſeruatione remãſit. Et iam videte qualis eſt ille xpian9 qui ad eccl̃iam venit orare: t neglecta oratiõe ſacrilega verba paganoꝝ nõ erubeſcit ex ore ꝓferre. Videte tñ fratres chariſſimi: ſi iuſtũ eſt vt ex ore chriſtianorum vbi corp9 chriſti ingredit: luxurioſuz canticũ quaſi venenũ diaboli ꝓferak? Ante oĩa quicq̃d vultis vobis ab alijs fieri: hoc alijs facite. Qd̃ vobis ab alijs nõ vultis fieri: nulli alij feceri tis. Quãrẽ ſi voluerit̃ implere: ab omni pctõ poteſtis vras aĩas liberare: qz t q̃ſras nõ nouit: iſtas duas ſententias memoriter teneat: t cũ dei adiutorio operib9 t põt t debet ipleTobie.iiij Mat.vij.
re. Et licet credã q̃ illa infelix ꝓſuetudo q̃ de paganorũ prophana obſeruatione remãſit: iã nobis caſtigantib9 t de locis iſtis fuerit deo inſpirante ſublata: tñ ſi adhuc agnoſcatis aliquos illã ſordidiſſimã turpitudinẽ de himnicula vel ceruula exercere: ita duriſſime caſtigate vt eos peniteat rem ſacrilegã cõmiſiſſe. Et ſi quando luna obſcurak adhuc aliquos clamare cognoſcitis: t ipſos admonete denunciantes eis quod graue ſibi pctñ faciũt: qñ luna q̃ deo iubente certis tpib9 obſcurak: clamoribꝰ ſuis a maleficijs ſacrilego auſu ſe defenſare poſſe ꝓſidunt. Et ſi adhuc videtis aliquos: aut ad fontes: aut ad arbores vota reddere: t ſicut iam dictũ eſt: ſortilegos etiã t diuinos vel ꝓcantatores inqrere: filacteria etiã diabolicat characteres aut herbas vel ſuccos ſibi aut ſuis appẽdere: duriſſime tanta eorũ peccata increpãtes dicite: qz quicũq; fecerit hoc malũ: pdit baptiſmi ſacramentũ. Et qz audiuimus q̃ aliquos viros vel mulieres ita diabol9 circunueniat: vt quinta feria nec vxori opa faciãt: nec mulieres lanificiũ: coram deo t ſanctis angelis ei9 ꝓteſtamur: qz quicunq; hoc obſeruare voluerint: niſi p plixam t durã penitentiã tale ſacrilegiũ emẽdauerint: vbi arſurus eſt diabol9 ibi t ipſi dãnandi ſunt. Iſti eñ infelices t miſeri qui in honore ſouis quinta feria opa nõ faciũt: nõ dubito q̃ ipa opa die dñico facere nec erubeſcũt nec metuãt. Et ideo quoſcũq; tales eſſe cognoueritis: duriſſime caſtigate. Et ſi ſe emẽdare noluerit: nec ad colloquiũ nec ad ꝓuiuiũ veſtrũ eos venire pmittite. Si vero ad vos ptinẽt: etiã flagellis cedite: vt vel plagã corpis timeant: qui de anime ſue ſalute nõ cogitant. Nos eñ fratres chariſſimi cogitãtes periculũ vr̃m paterna vos ſollicitudine admonem9. Si nos libẽter auditis t nobis facietis gaudiũ: t vos feliciter ꝓuenietis ad regnũ. Quod ipſe ꝓſtare dignet: q̃ cuz patre t ſpũſancto viuit t regnat in ſecula ſeculoꝝ: Amen.

¶ In eadem dominica: De chriſtiano nomine: Sermo. ij. In quo dicit q̃ chriſtian9 ſepe cogitare debet cur chriſtianus nominet: t chriſti ſignuz in fronte portet.

Gaudeamus fratres chariſſimi t deo gratias agamus: qz ſm deſideriaſa vos incolumes inueniremeruim9. Et vere fratres: iuſte t merito pater gaudet quotiẽs filios ſuos t corpe ſanos t in dei timore deuotos inuenerit. Et qz tã de veſtra q̃ de noſa ſalute duplicatũ nobis gaudiũ nũc pietas diuina ꝓceſſit: qõ ad pfectuz aĩaꝝ veſtraꝝ ptinet debemus charitati vre ſuggerere. Oportet frẽs chariſſimi vt tota mẽtis intẽtione inqrere veli telligere ſtudeam9 q̃re xpiani ſum9: t quare crucẽ xpi in frõte portam9. Agnoſcite t intelligite fratres: q̃nõ tõ xpiani facti ſum9 vt de iſta tm̃ vita ſolliciti ſim9. Sicẽ eñ dicit apl's: Si j.Cor.xv. eñ in hac vita tm̃ in xpo ſperãtes ſum9: miſerabiliores ſum9 oĩbus hoib9. Qui eñ nõ cogitat niſi de iſta tm̃ modo vita: aĩalibus t pecoribꝰ ſimilis eſt. Quid eñ querũt aĩalia: niſi manducare: t bibere: luxuriari: t dormire? Tales ſunt q̃ plus cogitant de carne ſua q̃ de aĩa: q̃ plus diligũt gulã ac luxuriaz q̃ caſtitatẽ atq; iuſticiã. Scire debet̃ fratres chariſſimi: qm̃ ideo chriſtiani facti ſum9: vt ſemp de futuro ſeculo: t de eterno pmio cogitem9. Et plus pro aĩa q̃ pro corpe laboremus: qm̃ caro noſtra pauc̃ annis erit in mũdo: aĩa aũt noſtra: ſi bene agim9: ſine fine regnabit in celo. Si vero qõ de9 nõ patiak ſi mala opa exerceam9: t plus pro carnis luxuria q̃ pro ſalute aĩe laborem9: timeo ne qñ boni xpiani cũ angelis acciptũ tur in vitã eternã: nos (qõ abſit) ꝓcipitemur in gehẽnã. Rõ B

Annotatio nobis sufficit fratres q̄ christianū nomē accepimus si bona numeralis opera nō fecerim⁹ christiana. Illi em̄ ꝓdest q̄ christian⁹ ordinis ser cit: qui castitatē diligit: ebrietatē fugit: superbiā detestat: inuidiam monū hu- velut venenum diaboli respuit. Ille vere christian⁹ est ius operis qui furtum nō facit: qui falsum testimonium nō dicit: qui nec mentit nec periurat: qui adulterium non cōmittit: qui ad ecclesiam frequentius venit: qui de fructib⁹ suis nō gustat nisi prius ex ipsis deo aliq̄d offerat: qui decimas annis singulis erogādas paupib⁹ reddit: qui sacerdotib⁹ suis amorē impēdit: qui oēs hoies sicut seip̄m diligit: qui nullū hominē odio habet. Ille vero nō solū xp̄ian⁹ est: sed ipse xp̄us in illo habitat: qui stateras dolosas et mēsuras duplices velut gladiū diaboli ptimescit. Ille bon⁹ xp̄ian⁹ est: qui q̄si ad eccl̄iam venit oblationē que in altario mittat exhibet: et pauperib⁹ fm q̄ vires habet argentū porrigit aut buccellā: Qui pegrinos in domū suā excipit: Qui hospitib⁹ pedes lauat: Qui nō solū lites nō ꝓcitat: sed etiā discordes ad ꝓcordiā reuocat: Qui matoribus et parētib⁹ honorē et amorē vere charitatis impendit: Qui et ipse caste viuit: et filios vel vicinos suos vt caste et sobrie viuāt: et verbis admonet: et exemplis docet. Ille bonus xp̄ianus est: qui quotiēs sancte solēnitates veniūt: vt securi⁹ ꝯmunicet ante plures dies castitatē cum ꝓpria vxore custodit: vt sincera et secura cōscientia ad altare dñi casto corpe et mundo corde p̄sumat accedere: Qui symbolū et orationē dñicā memoriter tenet: et filios vel filias suas vt ipse teneāt fideliter docet. Ecce audistis fratres quales sint xp̄iani boni. Et iō q̄ntum possum⁹ cū dei adiutorio laborem⁹ vt nomē xp̄ianū nō sit falsum in nobis: nec in nobis xp̄i sacramenta patiant̄ iniuriā: sed semp opa christiana et cogitem⁹ in corde et impleam⁹ in ope. Nā ille xp̄ian⁹ qualis est: q̄ vir aliq̄n ad eccl̄iaz venit et q̄n venerit nō stat vt oret ꝓ pctis suis: sed vt causas dicat: aut lites et rixas ꝓcitet: et si locū inuenerit vsq̄ ad vomitū bibit: et postq̄ se inebriauerit surgit quasi phrenetic⁹ et insanus diabolico more ballare et saltare: et incipit verba turpia et amatoria vel luxuriosa cantare. Iste talis nō dubitat furtū facere: ad adulteriū nō timet admittere: falsuz testimoniū dicere maledicere: piurare. Siue viri siue mulieres qui talia opa faciūt: nō ad remediū sed ad iudiciū: xp̄ianū nomē et baptismi sacrāmēta suscipiunt: et nisi penitentiā egerint: in eternū peribunt Ecce fratres ostēdim⁹ vobis quales sint xp̄iani boni: et quales sint mali. Et ideo quos bonos videt⁹: imitamini q̄s vero malos esse cognoscitis: castigate semp: increpate: corrigite: vt de ꝓfectu vestro et de illorū pfectione duplicē mercedē habere possitis. Qui ergo boni sūt: casti: sobrij: humiles et benigni: deo auxiliante pseuerēt in opibus suis bonis. Qui vero opa mala faciūt: cito se corrigāt anteq̄ illoz aīe de hac luce discedāt: q̄m si sine penitētia mortui fuerīt nō veniūt ad vitā sed precipiant̄ ad mortē. De qua pena nos pi⁹ dñs liberare dignet: qui cum patre et spiritusancto viuit et regnat de⁹ in secula seculorum: Amen.

¶ Dñica vndecima: de eo q̄ scriptū est: Mulierē fortē quis inueniet ꝛc: et quid illa mulier fortis significet declarat. Sermo. j.

Sermo ccxvij. A

Ecclesia catholica fratres charissimi nō solum post aduentū dñi et saluatoris nostri ꝓdicata est: sz etiā ab initio mūdi multis figuris et sacramentis secretioribus designata. Nā et in sancto Abel eccl̄ia catholica fuit: et in noe: et in abrahā: et in reliquis vsq̄ ad aduentum dñi saluatoris. De ipsa em̄ ait salomon. Mulierē fortē q̄s inueniet? Quod dixit: quis inueniet: difficultatē inueniēdi non impossibilitatē oportet intelligi. Mulier ista fortis: eccl̄ia ē Quō nūc est fortis q̄ ab initio mundi tātis tribulationib⁹ fatigat: et tm̄ nō vincit? Mulierē fortē quis inueniet? Quis alius nisi xp̄s? Non aūt eā fortē inuenit: sed inueniēdo fortē fecit. Nā vt eā inueniret: nonaginta nouē dimisit in mōtibus: et q̄siuit vnā que errauerat: et humeris suis impositā ad ouile ꝓpriū reuocauit. Lanā et linū fecit manib⁹ suis. Lanificiz et linificā matronā istā sanct⁹ sermo describit. Queris forte a nobis: quid sit lana: quid linum? Lana carnale aliq̄d: linū vero spiritale significat: qz in ordine vestimētorū: interiora sunt linea vestimēta lanea vo exteriora. Lana etiaz de cōmixtione aīaliū nascit: Linum vero sine carnis voluptate de terra ꝓ creat: ideo castitatis imaginē ꝓferre videt: intantū vt sacerdotes veteris testamēti ex precepto legis ꝓpter castitatis indiciū: lineis femoralibus vterent̄: Ergo in lana carnale aliq̄d: in lino vero spiritale significat. Pro laude etiā ponunt. Inuenis em̄ hoiem porrigentē manu elemosynas paupi: nec tñ de deo ibi cogitantē: sz hoibus placere cupientē: laneā vestē quā videri pōt: habet: interiorē lineā nō habet. Inuentis aliū dicētē tibi: Sufficit mihi ꝓsciētia mea: deū colo: deū adoro: quid mihi opus est ad eccl̄iam ire: aut visibiliter xp̄ianis misceri? Lineā vult habere sine tunica. Nō nouit nec̄ cōmēdat talia opa mulier ista. Inuenit hec mulier lanā et linum et fecit vtile. Multi inueniūt: sz nō faciūt vtile manib⁹ suis. Cū libēter auditis inuentis: cū bene viuit⁹ facitis. Brachia sua firmauit in fuso. De fuso isto q̄ dñs dederit: dicā: nec̄ ista lanificia sunt a viris altena. In fuso lanificiuz signat: in lanificio bonū opus tanq̄ caste mulieris et matrone impigre. Diligenter tñ attēde in lanificio duo instrumēta: colū et fusum. In colo lana inuolutur: que filo ducēda transeat in fusum. Q̄ in colo inuolutū est: adhuc in sinistra et nondū in fuso est. Q̄ in fuso collectū est: iam ꝓteritū est. Opus ergo tuū in fuso sit: nō in colo. In colo em̄ est quod factur⁹ es: et in fuso q̄ fecisti. Vide ergo si habes aliq̄d in fuso. Ibi em̄ firmātur brachia tua: ibi erit fort⁹ ꝓstātia tua: ibi secur⁹ deo dices: Da: q̄z dedi. Dimitte: q̄z dimisi. Fac q̄ feci. Quod pēdet in colo ad fusuz trahiciendū est: nō aūt q̄ collectū est in fusuz: ad colū reuocādū est. Ergo vide qui agas: vt habeas in fuso: vt brachia tua firmes in fuso: q̄ te ꝓsolet: q̄ te ꝓfirmet: q̄ tibi det fiduciā de pcādi et sperādi. Sequit: Man⁹ suas aperuit pauperi. Eia fratres exercete lanificiū sanctū. Si q̄s habet plenū cellariū plenū horreū: Dia ista in colo sunt: transeāt in fusuz. In sinistra sunt q̄diu pauperib⁹ nō erogauer⁹: at vbi cepis elemosynā facere: trāsferunt ad dexterā: et fit op⁹ vnde vestis fieri possit. Oēs domestici ei⁹ vestiti sunt. Munḋ de nuditate seruorū suoz sollicit⁹ erit vir ei⁹ habēs ꝓuidētem? Quis est iste vir: nisi xp̄s: aut que est ꝓuinz nisi eccl̄ia? Vestiti sūt quotq̄t in christo baptizati sunt. Et boni serui et mali: vestiti sūt. Nō cessat illa mulier oēs vestire: vt nemo querat et dicat: ideo nō sum bene opat⁹: q̄z nō sum bene vestit⁹. Duplicia pallia fecit viro suo. Pallia laudes sūt: fides et confessiones. Laudas deū laudas hoiem. Dupliciter laudas: et simpliciter laudas. Dupliciter: q̄z homo ē et deus: Simpliciter vt nō sis fict⁹. Fotin⁹ a quo hereticī fotiniani appellant̄: quasi simplex palliū fecit viro suo. Solū em̄ hoiez credidit: xp̄m deū colere noluit. Ex istis alter texēs viro suo pānosuz palliū. Aīt em̄: xp̄s deus est tm̄: oīno homīs nihil hīs: hoc manichei dicūt. Fotiniani dicūt: hō tm̄ est. Manichei dicūt: de⁹ tm̄ est. Ecce de q̄li eccl̄ia q̄ ꝓciosa vestimēta ꝓcūt. Et ꝓpterea de illa scriptū est: q̄ duplicia pallia fecerat viro suo. Duplicia pallia. Confitemur em̄ deū in hoie: et hoiem in deo. De bysso et purpura vestimenta spiritalia ꝓparauit. De bysso cādidā confessionē: De purpura gloriosaz passionē. Byssuz: cū deū confitemur: agnoscimus Purpuras i martyrib⁹ collaudam⁹. Nos fratres quib⁹ de⁹ tm̄ bonū ꝓferre dignat⁹ est: vt nec de iudeis: nec de hereticis nasceremur: sz catholice eccl̄ie filij eē mereremur: q̄tuz possum⁹ deo gras referam⁹: qui nobis fidē rectā: et sibi placitaz ispirare vel insinuare dignat⁹ est: et tot⁹ viribus: qz fides sine operib⁹ nos saluare nō pōt. Ad spiritale lanificiū illud: nos aīos ꝓparem⁹. Iugiter iō elemosynas facientes: de colo trahere festinem⁹ ad fusū: et de sinistra trāsferam⁹ ad dexterā vt p elemosynas pauperū stolā vnusq̄sq̄ nr̄m ꝓpareti eternū: vt sicut dicit apls: inceleſti quiuio vestiti et nō nudi iueniamur: ne nob dicat: Amice quō huc intrasti nō hīs vestē nuptialē? Sz magis ab audito malo liberati: illā felicē et desiderabilē vocē audire mereamur. Venite benedicti patris mei ꝓcipite regnuz quod ꝓparatū est ab origine mundi: q̄ ipse prestare dignet.

¶ In eadem dominica: De verbo dei audiendo et muliere forti. Sermo. ij.

Sermo ccxviij. A

Rogo vos frēs charissimi vt fm̄ ꝓsuetudinē fidelitū cū silētio et q̄ete ea q̄ vobis ꝓdicant̄ accipiat⁹. Animus em̄ noster q̄si ꝓnāre deo aliq̄d potuerit de lectione sanctarū scripturarū ꝓcipere: spiritalē in cordib⁹ vestris desiderat inuenire. Et ideo velut castissimi turtures diuina verba sancti spūs feruore in nidu⁹ cordis vestri fouere ptēdite: nec pmittatis vt in vobis semē verbum

dei peccatoꝝ frigore ꝓgeleſcat. Propter illud qđ ſcriptũ eſt
Matth. xxiiij. Abundauit iniquitas: refrigeſcit charitas. Eſtote magis ſicut dicit apls. Spũ feruẽtes. Quõ eñ columbe vel turtures
Ro. xij. poſtq̃ genuerũt oua: ſi illa ꝓmiſerint refrigerari: ꝑdẽt fructũ illoꝝ: Ita et vos ſi cõceptũ verbũ dei ꝑ obliuionẽ refrigerari ꝓmittitis: deſiderabilẽ fructũ habere nõ poteſtis. Preſta
ps. lxxxiij B te in vobis nidũ ſermonib⁹ ſanctis: ſm qđ ſcriptum eſt: Turtur inuenit ſibi niduꝫ vbi reponat pullos ſuos. Et qñ nobis ſcriptura ſalomonis cõmendat mulierẽ magnã: habentẽ magnũ virũ dicẽs: Mulierẽ fortẽ quis inueniet? Jõ de hac ſm tenorẽ pauca q̃ de⁹ dignat ſuggerere: aurib⁹ veſtris cupim⁹
puer. xxxj intimare. Mulierẽ fortez quis inueniet? Difficile eſt inueni-
Mat. v. re eam: et difficile eſt neſcire eã. Nõne ipſa eſt ciuitas in monte q̃ abſcondi nõ põt? Quare ergo dictũ eſt: quis inueniet: cũ dici debuerit: qđs nõ inueniet? Sz tu ciuitatẽ in mõte poſitaꝫ
Matth. xviij. vides. Et aũt in monte ponit inuẽta eſt. Jpa eſt eñ ouis illa que perierat. Et re vera fratres eccl̃ia catholica eſt: q̃ iam illuſtrata eſt: quis ergo eã nõ videt? Qñ latebat: quis eaꝫ inue
nebat? Sicut eñ iam dicta eſt ipa ciuitas: ita et ouis quã perdita q̃ſiuit paſtor. Jpe paſtor mons eſt: ouis ergo in humeꝛſ
ei⁹ ciuitas eſt in mõte. Facile eſt eã videre collocatã in mõte
Quõ aũt eã inuenires cuz lateret inter vepres et ſpinas vtiq̃ delictoꝝ ſuoꝝ? Jbi eã queſiſſe magnũ: ibi inueniſſe mirabi-
C le eſt: hec ouis difficilis: cõmendat inuẽtio: cũ dicit: Mulierẽ fortẽ quis inueniet: id eſt eccl̃iam. Quis nõ videt eã iam a chriſto inuentã: iam eminentẽ: iam ꝓſpicuã: iam gl̃oſam: iã ornatã: iam lucidã: vt cito explicẽ toto terrarũ orbe diffuſaꝫ? Mulierẽ iſtã eccleſiaꝫ qui q̃ſiuit et inuenit: xps agnoſcit. Et poſtq̃ eã inuenit: nõ ſolũmodo de ſpinis pctoꝝ ſuoꝝ eripuit ſed etiã lapidib⁹ pcioſis ornauit. Jõ de ipa dicit: Pcioſior eſt lapidib⁹ pcioſis. Volo aliud cõmendare charitati veſtre: quãtuz capitis: q̃tuz timeo: q̃tũq̃ timere debetis de his lapidib⁹ pciosis. Sũt in eccleſia lapides pcioſi et ſemp fuerũt docti ſcz abũdantes ſcientia et eloquẽtia et omni inſtructiõe legis. Pcioſi plane iſti lapides ſunt: de ipſis fuit cyprian⁹: de ipſis fuit ambroſi⁹: et ceteri eoꝝ ſimiles. Ex eoꝝ numero quidã errauerũt ab ornatu hui⁹ mulieris.

C In eadẽ dñica: Homelia de eo qđ ſcriptum eſt in euangelio ſm Lucam: Dixit ieſus ad quoſdã qui in ſe cõfidebãt ẽ. que habek inter ſermones de Verbis dñi. xxxvj. fo. lv.

Lu. xviij.

C Dñica duodecima: De reddendis decimis.

Sermo. j.

Ser. ccxix A

IN Ropitio xp̃o fratres chariſſimi iã ꝓpe ſunt dies i quib⁹ meſſes colligere debeam⁹: et ideo gr̃as agentes deo qui dedit: de offerendis: imo reddẽdis decimis cogitem⁹. Deus eñ qui dignat⁹ eſt totũ dare: decimã a nobis dignat repetere: nõ ſibi ſed nobis ſine dubio ꝓfuturã. Sic eñ p ꝓphetaz ipſe ꝓmiſit dicens: Inferte
Malac. iij inquit oẽm decimã in horreis meis vt ſit cib⁹ in domo mea et ꝓbate me in his dicit dñs. Si non aperuero vobis cataractas celi et dedero vobis fructũ vſq̃ ad abũdantiã. Ecce ꝓbauim⁹ quomõ nobis decime magis q̃ deo ꝓficiãt. Oboles ſtulti q̃d mali imperat de⁹ vt nõ mereak audiri? Sic eñ dicit
Exo. xxij. Primitias aree tue et torcularis tui nõ tardabis offerre mihi. Si tardi⁹ dare pctm̃ eſt: quãto pei⁹ eſt nõ dediſſe? Et iterꝫ
xvj. q. j. decime. dicit: Honora dñm deũ tuũ de tuis iuſtis laboribus: deliba ei de fructib⁹ iuſticie tue vt repleank horrea tua frumẽto: vino quoq̃ torcularia tua redũdabũt. Non preſtas hoc gratis
puer. iij. B qđ cito recipies magno cum fenore. Queris forte cui ꝓficiat qđ de⁹ accipiat redditur? Queris iterũ cui ꝓficiat qđ pau-
xvj. q. j. decime. peri⁹ dak? Si credis tibi ꝓficit: ſi dubitas perdidiſti. Decime fratres chariſſimi tributa ſunt egentiũ animarũ. Redde ergo tributa pauperib⁹: offer libamina ſacerdotibus. Et ſi decimas nõ habes fructũ terre nor: qđ hz agricola quodcũ
Ubi. ꝫ. qz te paſcit ingeniuz: dei eſt: et inde decimas expetit vñ viuis De militia: de negocio et de artificio redde decimas. Aliud eñ ꝓ terra dependim⁹: aliud ꝓ vſura vite penſamus. Redde ergo hõ: q: poſſides: redde q: naſci meruiſti. Sic eñ dicit dñs: Dabũt ſinguli redemptionẽ animarũ ſuar: et nõ erũt in eis morbi neq̃ caſus. Ecce habes in ſcripturſ ſanctis cautio
xvj. q. j. decime. nes dñi tui ꝑ quas tibi ꝓmiſit: q: ſi decimas dederis: nõ ſolũ abundãtiaz fructuũ recipies: ſed etiã ſanitatẽ corꝑis conſeq̃ris. Replebunt inq̃t aree tue frumẽto: vino quoq̃ torcularia tua redũdabunt: et nõ erunt in eis morbi neq̃ caſus. Cũ enim
xvj. q. j. decimas dando et terrenaz celeſtia poſſis munera ꝓmereri: cime. quare ꝑ auaritiã duplici benedictiõe te fraudas? Audi ergo C indeuota mortalitas. Noſti: q: dei ſunt cuncta que ꝓcipis: et de ſuo nõ accõmodas rerũ oĩz ꝓditor? Nõ eget dñs de⁹: nõ
xvj. q. j. de- ꝓmiũ poſtulat ſed honorẽ: nõ de tuo aliq̃d exigit qđ refundas: Primitias rerũ et decimas dignat petere et negas auare? Quid faceres ſi nouẽ partib⁹ tibi ſumptis: tibi decimam
cime. reliquiſſet? Quod certe iam factũ eſt cũ meſſis tua pluuiarũ benedictione ſubtracta ieiuna defecit: et vindemia tua de grãdo percuſſit: aut ꝓruina decoxit. Quid autẽ de ſupputas?
Mouẽtibi partes retracte ſunt: qz decimã dare noluiſti. Con
xvj. q. j. de- ſtat quidẽ qđ ipſe nõ dederis: ſed tñ deus exigit. Hec eñ eſt dñi iuſtiſſima cõſuetudo: vt ſi tu illi decimam nõ dederis: tu
cime. ad decimã reuocaris. Scriptũ eſt eñ: Hec dicit dñs: Qz decima agri tui ꝓmitte terre vobiſcũ ſunt. Q̃idi autẽ et fallere me exiſtimaſtis: int⁹ in theſauris veſtris et in domib⁹ veſtris
xvj. q. j. de- erit direptio. Dabis impio mlitr: qđ non vis dare ſacerdoti Cõuertimini q̃s ad me dicit dñs oĩpotens: vt aperiaz vobis
cime. cataractas celi: et effundã vobis bñdictionẽ meã deſup: et non Malac. iij corrumpã fructũ terre veſtre: neq̃ languebit vitis in agro veſtro: et beatos vos dicent oẽs gentes. Benefacere de⁹ ſemper
xvj. q. j. de- parat⁹ eſt: ſed hoĩm malicia ꝓhibet: Qz a dño deo ſibi dari
cime. vult omia: et nõ vult ei que poſſidere videt offerre. Quid ſi diceret de⁹: Me⁹ eſt homo quẽ feci: mea ẽ terra quã colis: mea ſunt et ſemina que ſpargis: mea aĩalia q̃ fatigas: mei ſũt ibres et pluuie: et vẽtoꝝ flãmina mea ſunt: me⁹ eſt ſolis calor? Et cũ oĩa mea ſint elemẽta viuendi: tu qui man⁹ accõmodas: ſolaz decimã merebaris. Sz qz pie nos paſcit oĩpotẽs de⁹: amplis ſimã tribuit munus laborãti mercedẽ: ſibi tantũ decimã vẽdicans: nobis oĩa ꝓdonauit. Ingrate fraudator ac pfide: diuina te voce cõuenio. Ecce ann⁹ iã finit⁹ eſt: redde dño pluẽ ti mercedẽ. Redime te hõ dum viuis: redime te ipſe duz potes: Redime inq̃t te dũ preciuz in manib⁹ habes: redime te: nedum te mors auara ꝓuenerit: et vitã ſimul et ꝓmiũ ꝑdas. Sine cauſa hoc dimittis vxor: q̃ forſitan alterũ habebit maritũ. Sine cauſa hoc marito dimittis mulier: qz aliã cupit habere vxorẽ. Frustra parẽtib⁹ ac ꝓpinquis curã tuã iniungis nemo te poſt mortẽ tuã fideliter redimet: qz in vita tu te redimere noluiſti. Depone iã auaricie ſarcinã de ceruicib⁹ tuis: cõtemne crudeliſſimã dominã q̃ duz te iugo duriſſimo ꝓmit iugũ xp̃i ſuſcipe nõ ꝓmittit. Sicut eñ iugũ auaricie in infernũ ꝓtemere: ita iugũ xp̃i in celũ leuare cõſueuit. Decime eñ
xvj. q. j. de- ex debito requirunt: et qui eas dare nolũerit: res alienas iua
cime. ſit: Et quãti pauper in locis vbi ipe habitat illo decimas nõ dãt: fame mortui fuerint: tantoꝝ homicidiorũ reus ante tribunal eterni iudicĩ apparebit: qz a dño paupib⁹ delegatam ſuis vſibus reſeruauit. Qui ergo ſibi aut ꝓmiuz cõparare: aut pctoꝝ deſiderat indulgẽtiã ꝓmereri: reddat decimã: et de nouẽ partib⁹ ſtudeat elemoſynã dare pauꝑibus: ita tñ vt quicq̃d excepto victu mediocri et veſtitu rationabili ſupfuerit nõ luxurie reſeruek: ſed in theſauro celeſti ꝑ elemoſynam pauperũ reponak. Quicq̃d eñ nobis deus pl⁹ q̃ opus eſt derit: nõ nobis ſpecialiter dedit: ſz per nos alijs erogandum trãſmiſit: quod ſi nõ dederimus res alienas inuaſimus.

C In eadẽ dñica: De eo qđ ſcriptũ eſt in pſalmo De⁹ manifeſte veniet ẽ. Sermo. ij. In quo oſtẽdit quõ aduentus chriſti primus occult⁹ fuit et ſecundus omnib⁹ manifeſtus erit. Ps. xlix.

Ser. ccxx A

AD exhortãdas mẽtes charitatis veſtre: pauca de
Ps. xlix. pſenti pſalmo q̃ donat dñs: gratãter accipite. De dño noſtro ieſu xp̃o ꝓphetatum eſt in iſto pſalmo: vbi audituum⁹ et cãtauim⁹: Deus manifeſte veniet deus noſter nõ ſilebit. Jpſe eñ dñs xp̃s: de⁹ noſter: fili⁹ dei: Primo aduẽtu: venit occult⁹: Secũdo aduẽtu: veniet manifeſtus. Qñ venit occult⁹: non innotuit niſi ſeruis ſuis. Qñ veniet manifeſt⁹: innoteſcet bonis et malis. Qñ venit occult⁹ venit iudicand⁹. Qñ veniet manifeſt⁹: veniet iudicaturus. Deniq̃ tũc cuz iudicarek ſiluit: et de ſilẽtio ei⁹ ꝓphet⁹ ꝑdixerat Sicut ouis ad imolandũ duct⁹ eſt: et ſicut agnus coram tondẽte: ſic nõ aperuit os ſuũ. Sz de⁹ noſter manifeſte veniet: de⁹ no
Eſa. liij.

Annotatio ster nō silebit. Nō quō siluit qñ iudicād erat: ita silebit qñ numeralis iudicatur erit. Et nūc nō sile: si sit qui audiat. Sed dictū ē: ordinis ser monū hu ius operis

Tūc nō silebit qñ vocē ei agnoscēt: et qui mō ptēnuit. Modo em qñ dicunt ꝓcepta dei: qui busdā in risu veniūt. Et qñ qō ꝓmisit de mō nō ostēdit: et quod munat mō nō videt: qō

B

ꝓcipit irridet. Nō em felicitatē que dicit mūdi hui: habēt et mali. Infelicitatē que dicit mūdi hui: habēt et boni. Attendūt hoīes qui credūt ꝓsentia et nō credūt futura: qñ ista bona et mala ꝓsentis seculi ꝓmiscue habent bonis et malis. Si diuitias optant: vident habere diuitias et pessimos hoīes: et bonos hoīes. Vident etiā si exhorrent pauptatē et miserias huius seculi: laborare in his miseriis nō solū bonos sed etiā malos: et dicūt in corde suo: qz res humanas de nec respicit nec regit: sed oīno i intimo quodā mundi hui fundo dimisit nos casib volui: nec aliquā ꝓuidentiam exhibet nobis: Ac per hoc fit in illis contēptus ꝓcepti: qz nō videt manifestatio nē iudicij. Verūtamē etiā mō debet quisq attēdere: qz quādo vult de respicit et iudicat. Ad horā aūt nō differt: qñ vero vult differt. Et vnde hoc? Qz si nūcq in ꝓsenti iudicaret: nihil iudicio reseruaret. Ad hoc em multa seruant iudicio: et quedā in ꝓsentia iudicant: vt illi qui differunt timeāt et querāt. Nō em amat deus dānare: sed saluare. Et ideo patiens est in malos: vt de

Roma.j.

malis faciat bonos. Sic em dicit apls: Qz reuelabit ira dei

Roma.ij.

sup oēm impietatē et reddet de vnicuiq fm opa sua. Admonet aūt et corripit hoīem ꝓtēnentez: et dicit: An diuitias bonitatis et longanimitatis cōtemnis? Qz bon est in te: qz lōganimis est: qz patiens est in te: qz differt te et nō aufert te: ꝓtem

Ubi.ē.

nis: et oīo nullū iudicium dei putas: ignorās qz patiētia dei ad pēnitētiā te adducit? Tu aūt fz duriciā cordis tui: thesaurizas tibi irā in die ire et reuelatiōis iusti iudicij dei: qui red-

C

det vnicuiq fm opa sua. Quicqd ergo homo facit mō in thesaurū mittit: fz nescit quid colligat: quō diuites qui in thesaurū terre mittūt quasi sciūt quid colligūt: sed nescūt cui colligunt. Quis em possideat diuitias eorū post mortē ipsorū, ꝓ sus ignorāt: et aliqñ diuitie eorū ad inimicos eorū ꝓueniunt. Et ideo se quisq fraudat nolēs māducare vt diteſcat: vt alī de laboribꝫ ei fluat et luxurie et dissoluat. Quō ergo colligūt quidē scientes: sed cui colligāt nescīt. Sic ꝑtra in thesaurus celestē boni qđ colligant sciunt: mali qđ colligāt nescīt. Bonus em ponit in thesauro celesti oīa opera misericordie que fecit circa hoīes quib subuenit: et scit qñ fidelis est custos: q illi seruato mia que reponit. Et non ea videt: sed de thesauro suo cert est: qz neq aliqđ a fure surripit: neq ab hoste inuadit: neq ab inimico et improbo et potēte quasi euicto tollit: fz semp manebit: quia a dño potētissimo custodit. Si em pecunias hoīes fideli seruo cōmendāt securi sūt: misericordias suas cōmendāt potēti dño et solliciti sunt? Rouerūt ergo: qz quicqd reponunt: totū ibi saluū est: qui fideles sunt: potentie dñi sui fidē iungunt. Credunt em qz seruat: et inueniunt quod seruat. Mā et hoīes qui pecuniā colligūt: nunqd videt archas ipsas: vt in archa pecunias semp colligūt et mittunt: aut infodiūt et seruāt? Non vident: et tñ quasi cōscientia eorū scit: qz ibi est in loco illo vbi posuerūt. Et forte iam fur tulit: et vanꝫ gaudet qui inaniter reseruauit. In thesauro autez celesti si quid posuerim: et de dñi custodia securi sum: et oīno furē nullum patimur: nec dānū aliqđ sustinem. Mali xo et ipsi mittunt: vt in thesauro oīa mala opa sua seruet illis de. Hoc est qđ dixit apls: Thesaurizas tibi irā in die ire iusti iudicij dei. Sz

D

qñ seruat quicqd mali faciūt: et nescīt. Ubi venerit de nos-

Pſ.xlix.

ster manifest et nō silebit: cōuocabit ad se oēs gētes: sicut dicit in euāgelio: et sepabit quosdam ponens ad dexterā: quosdam ad sinistram: et incipit iam tractare thesauros vtroq: qđ quisq posuit vt inueniat. Venite benedicti inqt patr mei

Mat.xxv.

ad eos qui sunt ad dexterā: ꝓcipite regnū quod vobis paratū est ab initio mūdi. Regnū celorū: regnū sempiternū: societatē cuz angelis: eternaz vitam: vbi nullus occ: neq moritur hoc percipite. Qñ em opa vestra in thesauruz mittebatis: regnū celorū amabatis. Percipite regnū qō vobis paratuz est ab initio mundi. Et iā ostēdit illis thesauros suos: Esuriui et

Ubi.ē.

dedistis mihi māducare. Sitiui et potastis me: Hud eram: et vestistis me. Hospes fui: et adduxistis me. In carcere fui: et venistis ad me. Eger fui: et visitastis me. Et respondent illi: Dñe qñ te vidimus in his necessitatib constitutū: et ministra uim tibi? Et ille: Quādo vni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. Qz ergo qñ vni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis: ꝓcipite quod misistis: possidete qō emistis. Mihi em saluatori ideo credidistis. Deinde querret se et ad illos q sunt a sinistris: et ostēdet illis thesauros suos inanes opes bom:

Ite inqt in ignē eternū: qui parat est diabolo et angelis eius

Mat.xxv.

Esuriui et nō dedistis mihi māducare. Aut si aliqđ inuenist in thesauro isto: aut aliquid misistis: cogitate et reddet vobis Sed nunqd te inquīt ipsi vidim esurientez. Et ille: Qñ vni ex minimis meis nō fecist: nec mihi fecistis. Forte em ideo mihi nō faciebatis: qz me in terra ambulare nō videbat. Tā mali estis: vt si videretis sicut iudei crucifigeret. Hodie em mali hoīes qui conant si fieri posset non esse ecclias vbi illis ꝑdicent ꝓcepta dei: nōne et ipsum xp̄m occiderēt si in terra viuentē inuenirēt? Sz audebūt dicere: quasi illi qui nesciat cogitationes hoīm: Dñe: quādo te vidimus esurientē? Et ille: Qñ vni ex minimis meis nō fecistis: nec mihi fecist. Minimos meos: egētes posuerā vobis in terram: Ego tamē ca put licet: in celo sedebā ad dexterā patris: sed membra mea in terra laborabāt: membra mea in terra egebāt: Membris meis si daretis: et ad capud ꝓueniret qō daretis. Et si scire-tis qz minimos meos egētes quādo vobis in terraz posui: laturarios vobis instituī: qui opa vestra in thesaurū meū portarēt. Et nihil in eorū manib posuistis: ꝓpterea apud me nihil inuenistis. Tūc ergo nō silebit sed apparebit: ideo dictū

E

est. Nō silebit. Modo aūt dicit illud lector de codice: et cōtinitur. Dicit illud de ore suo tractator aut disputator episcopus: et irridet. Nunqd sic irrideri habet: qñ ab ipso iudice potētissimo dicit: Unusquisq recipiet qō fecit: siue bonuz: siue malū? Tūc dicturi sunt hoīes sera et ifructuosa penitētia: O

ij.Cor.v.

Ephe.vj.

si possem iterū viuere: et qō contempsimus audire et facere. Tunc dicēt illi quos ex aduerso cōstituēt iniquitates eorū sicut dicit in libro sapiētie: Quid nobis profuit superbia: et diuitiarū iactātia quid cōtulit nobis? Trāsierūt oīa sicut umbra. Videtis qz penitebit eos: sed ista penitentia cruciabilis nō sanabilis. Vis habere vtilē penitentiā? Modo habe. Si em modo habueris: corrigeris. Cū correct fueris: fundet illic thesaur tuus vbi colligebant mala opa tua: et implebitur alī thesaurus: vbi bona opa tua colligant. Sed forte cōuersus ad dñm: statiz morieris: opa tua nulla forte inuenient in illo thesauro. Plane ibi inuenies opa tua: qz scriptū est. Pax

Sapiē.v.

Luce.ij.

in terra hoībus bone volūtatis. Deus nō annotat facultatez sed cozonat voluntatē. Scit qz voluisti: et nō potuisti: sicte annotat quasi feceris qō voluisti. Ergo opus est vt cōuertaris ne differēdo subito morianis: et omnino nihil inueniat quod in pūn habeas et in futuro possideas: Cōuersi ad dñz. Amē

¶ Dñica tertiadecima: de eo qō scriptuz est: Deponētes mendaciū loquimini veritatē vnusquisq cum ꝓximo suo. Sermo. j. In quo dicit q veritas nō est loquēda cū christiano et cum pagano mendacium.

Ephe.iiij.

Ser.ccxxj A

Ephe.iiij.

Modo fratres charissimi cū diuina lectio legeretur audituim apls dicentē: Deponētes mēdaciū loquimini veritatē vnusquisq cuz ꝓximo suo. Memo ita cogitet cū xp̄iano loquendā veritatē et cū pagano mendaciū: Cū ꝓximo tuo loquere veritatē. Proxim est oīs homo: prim tuus ille est qui tecū natus est ex adā et eua Oēs ꝓximi sum ratione natiuitatis: et alter alteri frater. Illa spe celestis hereditatis ꝓximū tuū debes putare oēm hominē etiā anteq sit christianus. Non em nosti qualis futur sit apud deū aliqñ quē rides: idolū adorantē: querter vt adoret deū: fortassis religiosi q tu qui eum pauloante ridebas. Multi qui videnk xp̄iani male agēdo: et in malo ope pseuerā do: ab eccl̄a excludendi sunt. Multi qui foris esse videnk ita crediturī sūt et in bono ope pmāsuri vt in eternū socienk ecclesie. Et ideo nec illi supbiant: nec isti desperēt: qz q futura sūt scire nō possum. Oēm igit hoīem xp̄ianuz putem nō soluz condītione mortalitatis humane qua in terra eadē sorte deuenim fz etiā spe illi hereditatis qz nō scim quid futurum sit. Qui em iude est: heretic: aut paganus: forte sicut dictū est per misericordiā dei ꝓuertet ad deū: vt inter sanctos ꝓmū locuz habere mereak. Irascimini et nolite peccare. Si ꝓ

B

Ubi.ē.

pterea iraſceris ſeruo tuo q̄ peccauit: ne tuipſe pecces iraſce tibi. Sol nō occidat ſup tuā iracundiā veſtrā intelligit quidē ſm temp⁹ fratres chariſſimi: q̄ ⁊ ſi ex ipa humana cōditione et infirmitate mortalitatis quā portam⁹: ſurrepat ira chriſtiano: nō debet diu tenere ⁊ fieri p̄diana. Eiſce illā de corde anteq̄ occidat lux iſta viſibilis: ne te deſerat lux inuiſibilis: ſed ⁊ alter meli⁹ intelligit: q̄ noſter ſol iuſticie ⁊ veritatis xp̄s: nō iſte ſol qui adorat a paganis ⁊ manicheis: ⁊ videt etiā a peccatorib⁹: ſed ille ali⁹ cui⁹ virtute anima humana illuſtrat: ad quē gaudēt angeli. Nō ergo occidat ſol iſte ſup iracūdiā tuā id eſt nō deſeret xp̄s mentē tuā: q̄ nō vult de⁹ habitare cum iracundia tua. Occideris aūt tu ab iracūdia tua: q̄ ira cū inueterauerit fit odiū: cū factū fuerit odium iam homicida es.

j. Joh. iij. j. Joha. ij. C Wat. viij. Ubi. ℣. D ℣ ℣ ℣ ℣ iij. Re. xix Roma. xj. E ℣ Eccl. v. Eſa. lv. F

Dis em̄ qui odit fratrē ſuū: homicida eſt: ſicut dicit Johannes apl's. Ite ipſe dixit: Dis qui odit fratrē ſuū: in tenebris manet. Nō mix̄ ſi ille manet in tenebris a quo occidit ſol. Ad hoc ptinet forte q̄ audiſtis etiā in euangelio: Periclitabat nauigiū in ſtagno ⁊ dormiebat ieſus. Nauigam⁹ in hac vita quaſi p quoddā ſtagnū ⁊ vent⁹ eſt: ⁊ pcelle nō deſunt tēptationū: vnde hoc fit niſi q̄ dormit in te ieſus? Si non in te dormiret: tranquilitatē haberes intrinſecus. Quid eſt autē q̄ in te dicit dormire ieſus: niſi q̄ fides tua q̄ eſt de ieſu ſopita eſt in corde tuo? Quid facies vt libereris? Excita ieſum ⁊ dic. Magiſter perimus. Euigilabit ille: id eſt rediet ad te fides tua: ⁊ manebit tecū in eternū. Euigilante xp̄o ſi tēpeſtas illa īmerſerit: nec oppleuerit nauē tuā. Jam fides tua impabit vētis ⁊ fluctib⁹ ⁊ nō tranſiet periculū. Fratres ſepe dixim⁹: ſepe dicem⁹: ⁊ q̄diu vixerim⁹ dicere debem⁹: q̄ eccleſia tp̄is hui⁹ ⁊ paleā habet ⁊ frumentū: nemo querat expellere totā paleā: niſi tpe ventilationis: nemo ante tp̄s deſerat areā: ne duz forte nō vult pctōres ſuſtinere: pter aream inuent⁹ p̄mus ab auibus colligat q̄s ingrediat in horreū. Quō aūt fratres dicam⁹ attendite: Zizania cū ceperint triturari inter paleā ſe nō tā tangunt: ⁊ quaſi non ſe nouerunt: q̄ intercedit medio palea. Et quicūq̄ longi⁹ attēdit areā: paleā ſolūmodo putat: niſi diligenti⁹ intueat: niſi manum porrigat: niſi ſpū oris: id eſt flatu purgante diſcernat: difficile puenit ad diſcretionē granoz. Hec ſi⁹ tudo ad illū pertinet qui cū p̄fecerit putat q̄ ipſe ſolus ſit bon⁹. Hec cogitatio fratres etiā beliā tētauit cū dixit Prophetas tuos occiderūt: altaria tua ſuffoderūt: ⁊ ego remāſi ſolus ⁊ querūt animā meā. Sed q̄d dicit illi reſponſum diuinū? Reliqui mihi ſeptē milia virorū: qui nō curuauerūt genua ante baal. Noli inq̄t te putare ſolūmodo: adhuc ſeptē milia ſunt: quid te ſolūmodo putas? Intēdat ergo mecū ſanctitas veſtra ⁊ aſſit miſericordia dei. Audite breuiter. Quiſquis adhuc mal⁹ eſt: nō putet neminē bonū eē. Quiſquis bonus eſt: nō putet ſe ſolūmodo eſſe. Tenete hoc: Ecce repeto. Videte q̄ dico: quiſquis mal⁹ eſt: interrogās conſcientiam ſuam nō arbitret neminē eſſe bonū. Quiſquis bon⁹ eſt: nō arbitret ſe ſolūmodo eē bonū. Et nō timeat bon⁹ imixtionē malorū: q̄ veniet temp⁹ vt ſepeniat malos a bonis. Interī ſicut dictū eſt: Qui boni ſūt: ſuſtineāt malos. Qui mali ſunt: imitent bonos. Nec boni i ſuperbiā erigant: nec mali periculoſa deſperatione frangant. Modo em̄ qui boni ſunt p̄ſūt deū offendere ⁊ qui mali ſūt ſi cito ſe emēdauerint poſſunt dei miſericordiā p̄mereri. Cū vero de hac luce diſceſſerim⁹: nec bon⁹ poterit vnq̄ malus fieri: nec mal⁹ qui eſt ad bonitatē venire. Nec ergo fratres chariſſimi ſalubriter cogitātes: p̄ro ſalute aīe nr̄e nō ſim⁹ ſurdi ad illud q̄ nos dīs miſericorditer p̄uocat dicens. Nolite tardare p̄uerti ad dīm: nec differatis de die in diē. Et iterū. Querite dīm deū dū inueniri poteſt: inuocate eum dū p̄pe eſt. Ille em̄ qui eū dum inueniendi tp̄s eſt nō quēſierit: in eternū inuenire nō poterit. Sic ergo cū dei adiutorio agere ſtudeam⁹ vt p̄cepta ⁊ mādata dīi noſtri magiſtri nobis pariant de ſequacitate remediū: q̄ de tranſgreſſiōe iudicium: p̄ſtante eodē dīno noſtro qui cum deo patre ⁊ ſpūſancto viuit ⁊ regnat deus in ſecula ſeculorū: Amen.

Ps̄. xcvij.

C In eadem dominica: de beato Job: ⁊ de eo q̄ ſcriptum eſt in pſalmo: Cantate ⁊ exultate ⁊ pſallite in cithara et voce pſalmi cē. Sermo. ij. In quo dicit q̄ in cithara cantat ⁊ pſalterio qui que recte cantat operatur.

Sermo ccxxij.

Beatus Iob fratres dilectiſſimi de quo nobis hesterna lectio recitata eſt: tā ſanct⁹ fuit vt illo cō plerēt illud q̄ i pſalmo ſpūſanct⁹ dixit: Pſallite dño in cithara: ⁊ voce pſalmi. Nō vocē ſolā ſz opa aſſumite: vt non tm̄ cantem⁹: ſed ⁊ manib⁹ operemur. Qui cantat ⁊ opatur: pſallit i pſalterio ⁊ cithara. Qui pſallit i pſalterio diuina de celo verba canit. Qui aūt opat manibus: humana opa pficit. Extēde manus ⁊ da pauperi: nudum veſti: hoſpitio recipe peregrinū. Sed cuz facis: pieт hilariter fac. Recole illi te facere: qui dictu⁹ eſt: Eſurivit dediſtis mihi māducare. Videte qualia organa adtūgank in ſimilitudinibus. In tubis inq̄t ductilibus. Beatus Job fratres dilectiſſimi ita dei ſpiritu plenus erat vt velut ductilis tuba laudes domini dulciter decantaret. Sic enim de talibus ſonitus eſt In tubis p̄ductilibus ⁊ in voce tube cornee. Ductiles ereſunt tube: ⁊ tūdendo, ducunt. Nā em̄, ducunt? Nā malox hoim̄ pſecutionē patimur: ſi patiēter oia ſuſtinem⁹: ⁊ nunq̄ p̄tra diſpēſationē dīi murmuram⁹: vapulādo erim⁹ tube ductiles ad laudē dīi, ducte: ſi cū tribulatiōe, pficimus. Tribulatio tunſio eſt: pfect⁹, ductio eſt. Tuba ductibilis erat beat⁹ iob: q̄n a diabolo pcuſſus tantis dāmis: oritate et iā filiorū afflictus: in nullo cōtra dīm murmurauit. Tunſione illa rante tribulatiōis: fact⁹ eſt tuba ductilis. Ergo audiam⁹ ſi ipſa tuba bene ſonuit. Audi: Dīs dedit dīs abſtulit: ſicut dño placuit ita factū eſt: ſit nomē dīi benedictū. Videte fratres quō ⁊ q̄s diligēter ſonuit: q̄s ſuauē ſonū dedit. Nec hoc ſolū ſufficit: niſi adhuc tundak. Dat⁹ eſt aūt in poteſtatē ſathane: vt caro pcuteret. Percuſſus eſt: cepit putreſcere: ita vt eū ſcatentes globi vermiū exararēt. Ipſe tū beat⁹ iob qualibet eſſet iuſtus: nō tū fuit ſine pctis. Neq̄ em̄ melior erat ſancto Johanne euāgeliſta q̄ ait: Si dixerim⁹ q̄ pctm̄ nō habem⁹ ipſi nos ſeducim⁹. Per illā em̄ crudeliſſimā penam: minuta peccata purgabant. Quā rem etiā ipſe intelligēs: deo gr̄as referebat: ⁊ negligētiarū ſuar̄ q̄ſi veriſſim⁹ iudex nō mediocriter theo: ſz teſta radebat ſanē fluentē. Ex oib⁹ tū bonis ſuis: ſola ei a diabolo mulier reſeruat. Suppoſita eſt vxor eius: quaſi ad ſeductionē. Hoc erat neceſſarium: vt vxor ei reſeruaret. Equidē nō ad ſolatū mariti: ſz ad miniſterū diaboli. Suggeſſit mulier blaſphemā: ſed iob nō obtemperat ſed recuſat. Euā adam in paradiſo nō repulit: repulit iob euā in ſtercorlinio. In ſtercore ſedebat iob cū flueret vermib⁹ atq̄ putreſceret: ſed melior iob vulneribus plen⁹ in ſtercore q̄s adaz ingerē in paradiſo. Equidē adhuc vxor ſua eua erat: ſz iam ille adā nē erat. Quid ergo dixit mulier? Blaſphema deum ⁊ morere. Ecce audiuim⁹ quō tundit tuba iſta. Percuſſit cū diabol⁹ a capite uſq̄ ad pedes graui vulnere: ⁊ putreſcēs vermibus ſedebat in ſtercore. Audiuim⁹ quēadmodū tunſus ē: rube hui⁹ ductilis vocē dulcē ſi placet audiam⁹. Reſpōdit em̄ vxori: Locuta es inq̄t quaſi vna ex iſtis pietib⁹ mulierib⁹: Si bona ſuſcepim⁹ de manu dīi: mala quare nō tolerem⁹? O ſonum forte: o ſonū dulcē: Quē nō dormiente excitet ſon⁹ iſte? Quē nō exciter pſumptio in dño: vt aduerſus diabolū ſecur⁹ pcedat in pr̄eliū: ⁊ nō ſe ſuis viribus obtectur⁹: ſz dei auxilio protegend⁹? Ipſe em̄ adiutoriū dedit: qui eū tēptari pmiſit Nō em̄ tunderet diabol⁹ de ſeipſo: nihil em̄ facere poterit: niſi q̄d diſpēſatio diuina pmiſerit. De illi⁹ em̄ diaboli pena futura: pphet a cōmemorās ait: Cōtrit⁹ eſt malle⁹ vniuerſe terre. Malleū vniuerſe terre: diabolum voluit intelligi. De ipo malleo in manu dīi poſito: id eſt in poteſtate dei: tūdunk ductiles tube: id ē aīe ſancte: vt reſonēt dei laudes. De iſto malleo iuſt⁹ tundit ⁊ peccator. Ille vt pbet: ille vt punak. Aut certe vt iuſt⁹ augeak in bonis: ⁊ pctōr corrigak a malis. Sub iſto em̄ malleo i manu: id eſt in poteſtate dīi ſtituto: tundūtur nō ſolū būiles ſz ⁊ ſuperbi. Sz humiles, pducunk: ſuperbi cōminuunk vt vitrū. Una eadēq̄ tūſio bonos, pducit ad gr̄iam malos redigit in fauillā: vt impleak in eis illud q̄ ſcriptū eſt Et erit tanq̄s pulvis quē, ejicit vent⁹ a facie terre. De ipo em̄ malleo quotiens aīe ſancte deo diſpēſante vel pmittēte tundunk: in nullo murmurāt: in nullo penit⁹ cōtradicūt: magiſtraliter velut ductilis tuba, pclamāt: Juſt⁹ es dñe: ⁊ iuſta iudicia tua: Adhuc minus patimur q̄s meremur: Et hec quidē dicūt aīe ſancte. Aie vero ſuperbe pctis noxie: quotiēs aliqua aduerſitate pulſank: rebelles contra dīm murmurare p̄ſumunt dicentes: De⁹ quid tibi feci: Quare tāta patior mala?

Ps̄. j. Ps̄. cxviij.

Annotatio numeralis

Quibus in cõsciẽtia respõdet diuina iustitia: Bene dicis: o vir dilecte: quid tibi feci? Verũ est: q̃ nihil mihi feci: sed totũ tibi ordinis ser bi. Si em̃ aliq̃d boni fecisse: mihi fecer as: Cũ vero peccata mea monũ bi: & crimina cõmisisti: tibi oia fecisti: nõ mihi. Et q̃ quecũq̃ se minauerit homo: hec & metet: nõ est inuſtũ q̃ spinas & tribu ius operis los peccatorũ colligat qui ne quiciam seminauit. Hos ꝯo fra

F Gal.vj.

tres charissimi audiam⁹ apl̃m dicentẽ: Seminem⁹ q̃ bonũ est ad oẽs: maxime ad domesticos fidei. Timeam⁹ ne forte si in carne seminam⁹: fm apl̃m: de carne metamus corruptionẽ: sed ipso attestante seminem⁹ in spiritu vt de spiritu metamus vitam eternã: ad quã nos dñs sub sua protectione pducat: cui est honor & imperiũ in secula seculorum: Amen.

¶ In eadem dominica de bono patientie. Sermo. iij. In quo demõstrat q̃ patiẽtia dei qua malos expectat non fit ex aliqua passione & quomodo patiẽtia iustorum sit donum dei: Insup quomodo deus penitere dicitur sine alicuius prauitatis corruptione.

Sermo ccxxiij.

B

Ca.j.

VIrtus animi que patiẽtia dicit: tãq̃ magnũ dei donũ est: vt etiã ipsi⁹ qui nobis eã largit: qui malos vt corrigank expectat: patientia pdicet. Ita q̃uis de⁹ nihil pati possit: patiẽtia vero a patiẽdo nomẽ acceperit: patientẽ tñ deum nõ mõ fideliter credimus: verũ etiã saluberiter cõfitemur. Sz dei patiẽtia qualis & quãta sit: quẽ nihil patientẽ nec tñ impatientẽ: imo etiã patientissimũ dicim⁹: verbis explicare quis possit? Ineffabilis est ergo illa patiẽtia: nõ tñ nulla: sicut zel⁹ ei⁹: sicut ira ei⁹: & si quid huiusmodi est. Mã si tãq̃ nostra ista cogitem⁹: in illo nulla sũt. Nihil em̃ horũ nos sine molestia sentim⁹. Absit aũt vt impassibilẽ dei naturã ppeti vllã molestiã suspicemur. Sicut aũt zelat sine aliquo liuore: irascit sine aliq̃ perturbatione: miserek sine aliquo dolore: penitet eũ sine alicui⁹ sue prauitatis corruptione: ita est patiẽs sine vlla passiõe. Nũc itaq̃ humana patiẽtia quã capere possum⁹ & habere debemus: cuiusmodi sit: quantũ dñs tribuit & quantũ patik breuitas pſentis sermõis

B

Ca.ij.

expediak. Patientia hoĩs q̃ recta est atq̃ laudabilis & vocabulo digna virtutis: ea phibek qua equo aĩo mala toleramus ne aĩo iniquo bona deseram⁹: p que ad meliora pueniamus. Quapropter impatiẽtes dũ mala pati nolũt: nõ efficiũt vt a malis eruank: sed vt mala grauiora patianf. Patiẽtes aũt q̃ mala malũt nõ cõmittẽdo ferre: q̃ nõ ferendo cõmittere: & leuiora faciũt q̃ p patientiã patiunk: & peiora euadũt quib⁹ per

Ro.viij.

impatientiã mergerenk. Bona vero eterna & magna nõ perdunt: dũ malis tpalib⁹ breuibusq̃ nõ cedũt: q̃m nõ sunt condigne passiones hui⁹ tpis: sicut apl̃s dicit: ad futurã gl̃iaz q̃

ij.Cor.iiij

revelabik in nobis. Et iterũ ait: Q̃ est tpale leue tribulationis nostre: in incredibilẽ modũ eterne gl̃ie põdus opak nob.

C

Ca.iij.

Intueamur itaq̃ charissimi quãta in laborib⁹ & doloribus homines dura sustineãt pro rebus quas vitiose diligũt: & quanta tũ se his feliciores fieri putãt: tãto infelici⁹ ocupiscunt. Quãta pro falsis diuitijs: quãta pro vanis honoribus: quãta pro ludicris affectionib⁹ piculosissima & molestissima patiẽtissime tolerank. Pecunie & glorie cupidos videmus: vt ad desiderata pueniãt: adeptisq̃ nõ careant: soles: imbres: glacies: fluct⁹ & pcellosissimas tẽpestates: asperas & incerta bellorum ĩmaniũ plagarũ ictus & vulnera horrẽda non ineuitabili necessitate: sed culpabili volũtate pferre. Verũ he licite quodã

D

Ca.iiij.

modo videnk insanie. Mãq̃ auaricia: ambitio: luxuria: & variorũ oblectamẽta ludorũ: nisi ꝓpter illa facin⁹ aliq̃d admittak: siue flagitiũ q̃ legib⁹ phibek humanis: putank ad innocentiã ptinere: ĩmo etiã qui sine fraude cuiusq̃ aut pro habẽda vel augẽda pecunia: aut p adipiscẽdis vel retinendis honorib⁹: aut in agone certãdo seu venãdo: seu theatricũ aliq̃d plausibiliter exhibẽdo: magnos labores doloresq̃ ptulerit:

Ps̃.ix.

parũ est quod populari vanitate nullisq̃ rẽphensionib⁹ cohibek: & ĩsup extollik laudib⁹: q̃m laudak (sicut scriptũ ẽ) peccator in desideriꝭ aĩe sue. Quis em̃ desideriorũ facit tolerantiã laborũ & dolorũ: & nemo nisi pro eo q̃ delectat spõte suscipit ferre quod cruciat. Sed iste vt dixi cupiditates ꝓpter q̃s explẽdas qui eis flagrant multa dura & acerba patientissime

E

Ca.v.

sustinẽt: licite estimank legibusq̃ cõcesse. Quid q̃ etiã p apertis scelerib⁹ nõ vt ea puniãt sed vt ꝓpetrent: multa hoĩes gravissima pferunt? Nõne de quodã nobilissimo patrie parricida seculariũ litterarũ loquunk auctores: q̃ famẽ sitim: frigꝰ ferre poterat: eiusq̃ erat corp⁹ patiẽs inedie: algor⁹: vigilie: supra q̃ cuiq̃ credibile est? Quid de latronib⁹ dicam: quorũ oẽs cũ insidiank viatoribus: noctes ppetiunk insomnes: atq̃ vt transeũtes excipiãt innocẽtes: sub qualibet celi asperitate nocentẽ aĩz corpusq̃ defigũt? Quidã verẽ eor inuicẽ torqri phibenk: ita vt exercitatio contra penas nihil distet a pẽnis. Nõ em̃ tantũ fortassis excruciank a iudice vt a dolẽtib⁹ veritas inquirak: quantũ a suis socijs vt a patientib⁹ nõ prodant Miranda est pot⁹ q̃ laudãda patiẽtia: ĩmo nec mirãda: nec laudãda que nulla est: sed mirãda duricia: negãda patiẽtia. Nihil aũt illic iure laudandũ: nihil vtiliter imitandũ. Tantoq̃ rect⁹ maiore supplicio dignũ iudicaueris aĩm: q̃to magis vitiosus odit instrumenta virtutũ. Patientia comes est sapiẽtie: nõ famula ꝓcupiscẽtie. Patiẽtia amica est bone cõscientie: nõ inimica innocẽtie. Cũ ergo viderꝭ quẽq̃ patienter aliq̃d pati: noli cõtinuo laudare patientiã: quã nõ ostẽdit

F

Ca.vj.

nisi causa patiẽdi. Q̃n illa bona est: tũc ista vera ẽ. Q̃n illa nõ polluik cupiditate: tunc a falsitate ista distinguik. Cũ ꝯo illa tenek crimine: tũc multũ hui⁹ errak in noĩe. Nõ em̃ sicut oẽs qui scium sũt participes scientie: ita oẽs q̃ patiunk sũt participes patiẽtie: sed q̃ passiõe recte vtunk: hi patiẽtie veritate laudank: hi patiẽtie munere cozonank. Verũtñ cuz ꝓ libidinib⁹

G

Ca.vij.

vel etiã scelerib⁹: cum deniq̃ ꝓ ista tpali vita ac salute multa hoĩes horrẽda mirabiliter sufferũt: satis nos admonent q̃ta sufferẽda sint ꝓ vita bona: vt etiã postea possint esse eterna: & sine vllo tpis termino: sine vtilitaꝭ vlli⁹ detrimẽto vera felicitate secura. Dñs ait: Ĵn vestra patiẽtia possidebitꝭ aĩas vestras. Luce.xxj.

Nõ ait: villas vr̃as: laudes vr̃as: luxurias vr̃as: sz aĩas vr̃as. Si g̃ tãta suffert aĩa vt possideat vñ pereat: q̃ta dz sufferre ne peat? Deinde vt illud dicã q̃d culpabile nõ est: si tãta suffert ꝓ salute carnis sue inter man⁹ secãtiũ siue vrentiũ medicor: q̃nta dz sufferre iter furores quorũlibet inimicorũ: cũ medici ne corp⁹ moriak ꝓ penas corpi ꝓsulãt: inimici aũt penas & mortẽ corpis cõminãdo vt aĩa & corp⁹ in gehẽna occidak ipellãt: q̃q̃ & ipsi corpi tũc ꝓuideri ꝓsulak: si tpalis sal⁹ ei⁹ ꝓ iustitia ꝓtenak: & pena vel mors ei⁹ patiẽtissime ꝓ iustitia sufferak? De corpis q̃ppe redẽptione q̃ in fine futura ẽ loquik apl̃s vbi ait. Et ipsi in nobismetipsis ingemiscim⁹ adoptionẽ filiorũ dei: expectãtes redẽptionez corpis nr̃i. Deide

Ro.viij.

subiũxit: Spe em̃ salui facti sumus: Spes aũt q̃ videt nõ est spes. Q̃ em̃ videt q̃s: q̃d sperat? Si aũt q̃ nõ videm⁹ speramus ꝓ patientiã expectam⁹. Cũ ergo torquẽt aliq̃ mala: sed

H

Ca.viij.

nõ extorquẽt opa mala: nõ solũ aĩa ꝓ patientiã possidek: verũ etiã cũ per patientiã corp⁹ ipm ad tps affligit vel amittit in eternã stabilitatẽ salutẽq̃ resumit: & ei ꝓ dolore mortẽ inuiolabilis sanitas: & felix ĩmortalitas cõpak. Vñ & dñs iesus ad patientiã exhortãs martyres suos etiã ipsi⁹ corpis integritatẽ futurã sine cuiusq̃ nõ dicã mẽbri sz capilli amissione ꝓmisit: Amen dico vobis inq̃t capill⁹ capitꝭ vr̃i nõ pibit: Ut q̃m

Luce. xxj. Ephe.v.

nemo vnq̃ (sicut apl̃s dicit) carnẽ suã odio habuit: magꝭ hõ fidelis ꝓ patientiã q̃ ꝓ impietatẽ pro statu sue carnis inuigilet: & future incorruptionis inestimabili lucro quãtalibet ei⁹ pſentia vãna ꝓpenset. Partim tñ ea vtik animꝰ in seipso: partim vero in corpe suo. Ĵn seipo vtik patientia: q̃n illeso & intacto corpe aliq̃d q̃ nõ expediat vel nõ deceat facere aut dicere: quibuslibet aduersitatib⁹ aut feditatib⁹ rerum seu verborũ stimulis incitak: & patiẽter mala oĩa tolerat: nec ipse mali

J

Ca.ix.

aliquid ope vel ore cõmittat. Per hãc patientiã sustinemus etiam cũ corpore sani sum⁹: quod inter huius seculi scandala beatitudo nostra differk: Inde dictũ est q̃ pauloante cõmorati: Sed quod nõ videmus speram⁹: p patientiã expectamus. Hac patiẽtia sanct⁹ dauid conuitiantis oppropria to-

Ro.viij. ij.Re.xvj.

lerauit: & cũ facile posset vlcisci: nõ soluz nõ fecit: verũ & aliuz pro se dolentẽ cõmotũq̃ compescuit: & potestatẽ regiam magis adhibuit phibendo q̃ exercẽdo vindictaz. Neq̃ tũc ei⁹ corpus aliquo morbo affligebak aut vulnere: sed humilitaꝭ temp⁹ agnoscebak ac ferebatur volũtas dei: ꝓpter quã patiẽtissimo animo amaritudo cõtumelie bibebatur. Hanc patiẽ

Mat.xiij.

tiaz dñs docuit: q̃n cõmotis zizaniorũ ꝓmixtione seruis volentib⁹ ea colligere: dixit respondisse patrẽfamilias: Sinite vtraq̃ crescere vsq̃ ad messem. Oportet em̃ patiẽter ferri: q̃ festinanter nõ oportet auferri. Hui⁹ & ipse patiẽtie prebuit et

demonstrauit exemplum: quod ante passionem corporis sui
Johā.xiij. discipulum prius̄q̄ ostenderet traditorem pertulit furem: et
et.xiij. ante experimentum vinculorum ⁊ crucis ⁊ mortis: labijs ei⁹
Mat.xxvj dolosis non negauit osculum pacis. Hec omnia ⁊ si qua alia
sunt que commemorare longum est: ad eum patientie modū
pertinent: quo animus nō sua peccata sed quecunq̄ extrinse
cus mala patienter sustinet in seipso suo prorsus corpore ille-
K so. Alius est autez patientie mod⁹ quo idemipse anim⁹ que-
Ca.x. cunq̄ molestia ⁊ grauia in sui corporis passionibus perfert:
nō sicut stulti vel maligni hoies ꝓpter adipiscenda vana vel
Matth.v. scelera ꝓpetranda: sed sicut a dño diffinitū est ꝓpter iusticiā
Utroq̄ modo sancti martyres certauerūt. Nam ⁊ impiorum
opprobrijs saturati sunt: vbi anim⁹a corpe intacto quasdam
Heb.xj. veluti plagas suas integer sustinet: ⁊ in corporibus vincti sunt
inclusi sunt: fame ac siti affecti sunt: torti sunt: exfecti sunt: di
lamati sunt: incēsi sunt: trucidati sunt: ⁊ pietate īmobiles sub
diderūt deo mētem cū paterent in carne: quicquid exquirē-
ti crudelitatis venit in mentē. Maius sane patiētie certamē
est: qñ nō visibilis inimic⁹ psequēdo atq̄ seuiēdo vrget in'ne
phas: qui palam ⁊ aperte ante ꝓsentiēte vincat: Sed ipe dia
bol⁹ qui etiā p filios infidelitatis tanq̄ p sua vasa filios lucis
insequit: p seipm occult⁹ impugnat: seuiēdo instans vt cōtra
L deū fiat aliquid vel dicat. Talē illū tob sanct⁹ expertus est:
Ca.xj. vtraq̄ tentatione vexat⁹: sed in vtraq̄ stabili patiētie robo-
re ⁊ armis pietatis inuict⁹. Nā prius illeso corpe cuncta que
Job.j. habebat amisit: vt anim⁹ ante sue carnis cruciatū subtractis
rebus quas magnipēdere hoies assolent frangeret: ⁊ aduer-
sus deū loqueret aliquid: his amissis ꝓpterq̄ illū dolere pu
tabat. Percussus etiā oium subita orbitate filiorum: vt quos
sigillatim susceperat simul pderet: tanq̄ corum numerositas
nō vnde felicitas orareť extiterit: sed vñ calamitas augeret
Vbi aūt ista ꝓpessus in deo suo mānsit īmobilis: ei⁹ affix⁹ est
voluntati: quē nō posset amittere nisi ꝓpria voluntate: ⁊ pro
his que pdidit eū qui abstulit tenuit: in quo inuenret qō nū-
q̄ periret. Neq̄ em̄ ille abstulerat qui nocēdi habuit volūta-
tē: sed ille qui dederat potestatē. Aggressus est inimic⁹ ⁊ corpus: nec ea que homini extrinsec⁹ inerant: sed ipm ꝛaz hoiez
Job.ij. in qua potuit parte pcussit. A capite vsq̄ ad pedes ardebant
dolores: scatebant vermes: sanies defluebat: manebat in pu-
trido corpore anim⁹ integer: horrēdosq̄ cruciat⁹ carnis con
tabescētis inuiolata pietate ⁊ incorrupta patiētia pferebat.
Aderat vxor nec ferebat opem aliquā viro: ꝛz in deū blasphe
miā suggerebat. Eteni eā diabol⁹ cum etiā filios abstulisset
tanq̄ nocēdi peritus reliquerat: qui quātum esset necessaria
tentatori: iam in eua didicerat: sed mō alterū adam quē per
mulierē caperet nō inuenerat. Cautior fuit iste in dolorib⁹
q̄ ille in nemorib⁹. Ille vict⁹ est in delitijs: iste vicit in penis
Cōsensit ille oblectamēt[i]: nō cessit iste tormētis. Aderāt ami
ci nō vt ī malis ꝓsolarent: ꝛz vt mala suspicarēť. Neq̄ em̄ eū q̄
tāta patiebat innocētē eē credebāt: nec tacebat eor ligua qō
illi⁹ cōscia nō habebat: vt inter īmanes cruciat⁹ corpis: etiā
falsis anim⁹ cederet opprobrijs. At ille sustinēs in carne do-
M lores suos: coniugis corripiebat insipientiam: amicos doce
Ca.xiij. bat sapientiā: seruabat vbiq̄ patientiā. Huc intueank qui si-
bi ingerūt mortē qñ querunt ad vitam: ⁊ sibi auferēdo ꝓsen
tem: abnegant ⁊ futurā. Qui si ad xp̄m negandū vel aliq̄d cō
tra iusticiā faciendū sicut veri martyres cogerent: omnia po
tius patiēter ferre: q̄ sibi impatiēter mortem inferre debue-
runt. Quod si fugiendorū malorū causa recte fieri posset: iob
sanct⁹ se ipe perimeret: vt tāta mala in reb⁹ suis: in filijs suis
in membris suis diabolice crudelitatis effugeret. Non autē
fecit. Absit em̄ vt in se committeret ipse vir sapiens: quod nec
mulier suggessit ei sipiēs: q⁹ ⁊ si suggessisset: merito ⁊ hic illud
Job.ij. audisset: qō audiuit suggerēdo blasphemiā: Locuta es tāq̄
vna ex insipientibus mulierib⁹. Si bona ꝓcepim⁹ de manu
domini: mala nō sustinem⁹? Et ipse quippe patientiam pdi-
disset siue blasphemādo sicut illa voluerat: siue se interficiē-
do quod nec illa ausa fuerat dicere: morieretur: atq̄ esset inter
Eccī.ij. illos de quib⁹ dictum est. Ve his qui perdiderūt patientiaz
⁊ augeret potī⁹ q̄ euaderet penas: qui post sui corporis mor
tem siue ad blasphemorū siue ad homicidarū supplicia rape
retur. Si em̄ parricida eo sceleratior est q̄ quilibet homici-
da: q⁹ non tantum hominē verūetiam propinquum necat: in
ipsis parricidis quanto propinquiorē quisq̄ pemerit: tan-
to iudicatur īmanior: sine dubio peior est qui se occidit: quia
nemo est homini seipso propīquior. Quid ergo miseri faciūt
qui cum hic sibimet ingestas ⁊ postea nō solum impietatis
aduersus deum: sed etiā ipsius quā in se exercuerunt crudeli
tatis luant debitas penas: insup querunt ⁊ martyrū glorias:
cum etiā si pro vero christi testimonio psecutionē paterētur:
⁊ se interficerēt ne aliquid a psecutorib⁹ paterent: recte illis
diceretur: Ve his qui perdiderunt patientiam? Quomodo Ubi.ē.
em̄ iusto premium patientie redditur: si ⁊ impatiens passio
coronat? Aut quomodo innocens iudicabit cui dictum est:
Diliges proximum tuū sicut teipsum: si homicidium cōmit Mat.xxij.
tit in seipso quod cōmittere prohibet in proximo? Audiant O
ergo sancti de scripturis sanctis ꝓcepta patientie: Fili acce- Ca.xiiij.
dens ad seruitutez dei: sta in iusticia ⁊ timore: ⁊ ppara aīam Ecci.ij.
tuam ad tentationē. Deprime cor tuum: ⁊ sustine: vt crescat in
nouissimis vita tua. Omne quod tibi supuenerit accipe: et in
dolore sustine: ⁊ in humilitate tua patientiam habe: Quoniā
in igne probatur aurū ⁊ argentū: homines vero receptibiles
in camino humiliationis: Et in loco alio legitur. Fili ne defi puer.iij.
cias in disciplina dñi: neq̄ fatigeris: cum ab illo increparis. Heb.xij.
Quem em̄ diligit dom⁹ corripit: flagellat autē omnē filiuz
quē recipit. Quod hic positū est: filium quē recipit: hoc in su
pradicto testimonio est: homīes receptibiles. Hoc em̄ iustū
est: vt qui de pristina felicitate paradisi ꝓpter contumacem
deliciarū appetentiā omissi sumus. per humilē molestiaruz
patientiā recipiamur. Fugaces mala faciendo: reduces ma
la patiendo. Sed vera patientia que hui⁹ est nomine digna P
virtutis: querendum est vnde sumatur. Sunt em̄ qui eam tri Ca.xv.
buant virib⁹ voluntatis humane: nō quas habent ex diuino
adiutorio: sed quas ex libero arbitrio. Error autē iste super-
bus est. Eorum est em̄ qui abundāt: de quib⁹ dicitur in psal-
mo. Opprobriū eis qui abundant: ⁊ despectio superbis. Nō Ps̄.cxxij.
est ergo ista patiētia pauperum: que nō perit in eternum. Di Ps̄.ix.
em̄ pauperes: ab illo eā diuite accipiūt cui dicit: Deus me⁹ Ps̄.xv.
es tu: quoniā bonorum meorum nō eges. A quo est omne da- Jaco.j.
tum optimū: ⁊ omne donū perfectum: Ad quē clamat egen⁹
⁊ pauper qui laudat nomen eius: ⁊ petēdo: querendo: pulsan
do dicit. Deus meus eripe me de manu peccatoris: ⁊ de ma- Ps̄.lxx.
nu legis pretereuntis ⁊ iniqui: qm̄ tu es patientia mea domi-
ne: spes mea a iuuētute mea. Isti autem qui abundant ⁊ ege-
re ad dominum dedignank: ne ab illo accipiant veram patiē-
tiam: de sua falsa gloriantes: consilium inopis volunt cōfun Ps̄.xiij.
dere: quoniā dom⁹ spes eius est. Nec attendunt cur homi-
nes sibi ⁊ sue: id est humane volūtati tantum tribuūt: in illud
se incurrere qō scriptum est. Maledictus homo: qui spez suā Hier.xvij.
ponit in homine. Unde etiā si eis contingat vt aliqua durat
aspera vel ne displiceant hominib⁹ vel ne grauiora patiank:
vel sibi placendo amādoq̄ presumptionez suam eadem ipsa
superbissima voluntate sustineant: hoc illis dicendum est de
patientia: quod de sapiētia beat⁹ Jacobus apostolus dicit:
Nō est ista patiētia de sursuz descendens: sed terrena: anima Jacobi.iij
lis diabolica. Cur em̄ nō sit superborum falsa patientia: sicut
superborum falsa sapientia? A quo est autem vera sapiētia: ab
illo est ⁊ vera patientia. Huic enim cant⁹ ille spiritu pauper Ps̄.lxj.
Deo subiecta est anima mea quoniam ab ipso est patientia O
mea. Sed respondent ⁊ loquunk dicentes: Sicut volūtas ho Ca.xvj.
minis sine vllo dei adiutorio viribus liberi arbitrij tam mul
ta grauiat horrenda perfert siue in animo siue in corpore: vt
mortalis vite huius et peccatorum delectatione perfruatur
cur non eodem modo eadem ipsa voluntas hominis eisdem
viribus liberi arbitrij non ad hoc sperans se diuinitus adiu
uari: sed sibi naturali possibilitate sufficiens: quicquid labo-
ris vel doloris ingeritur: pro iusticia ⁊ vita eterna patientis-
sime sustinet? An vero inquiunt idonea est iniquorum volū-
tas deo non adiuuante: vt se ipsi in cruciatibus pro iniquita
te: et anteq̄ ab alijs crucientur exerceant: idonea est volun-
tas morās vite huius amantium vt deo non adiuuante inter
atrocissima ⁊ longa tormenta in mēdacio perseuerent: ne sua
facinora confitentes iubeantur occidi: et non est idonea iu-
storum volūtas nisi ei vires desuper suggerank quaslibet pe-
nas vel ipsius decore iusticie vel eterne vite amore perferre
Qui hec dicunt: non intelligunt quēq̄ iniquo⁹ tanto esse ad R
quecunq̄ mala pferēda durior: quāto in eo maior est cupidi- Ca.xvij.
tas mundi: ⁊ quēq̄ iustorum tanto esse ad quecunq̄ mala per-

ferenda fortiorem: quãto in eo est maior charitas dei. Sed cupiditas mundi initiũ habet ex arbitrio volũtatis: pgressum ex iocũditate voluptatis: firmamentũ ex vinculo cõsue
Roma.v. tudinis. Charitas aũt dei diffusa est in cordibus nostris: nõ vtiq; ex nobis: sed p spiritum sanctũ qui datus ẽ nobis. Pro inde ab illo est patientia iustorũ: per quẽ diffundit charitas
j.Cor.xiij. eorũ. Quam charitatem laudãs atq; cõmendans apostolus inter cetera ei' bona dixit eã et cũcta sufferre. Charitas inq̃t magnanima est. Paulo post ait. Omnia tolerat. Quãto ergo maior est in sanctis charitas dei: tãto magis p eo qõ diligit. Et quanto maior est in peccatoribus cupiditas mũdi: tanto magis pro eo qõ concupiscit oĩa tolerantur. Ac per hoc inde est patientia vera iustorum: vnde est in eis charitas dei. Et
j. Johã.ij. inde est patiẽtia falsa iniquorũ: vñ estin eis cupiditas mũdi Propter quod dicit Johes apls. Nolite diligere mundum nec ea q̃ in mũdo sunt. Si quis dilexerit mundũ: dilectio patris non est in ipo: q; omne qõ in mundo ẽ: concupiscẽtia carnis est et cõcupiscẽtia oculorũ: et ambitio seculi: q̃ non ẽ a pre sed ex mũdo est. Hec igitur cõcupiscẽtia q̃ non est ex mũdo: quanto fuerit in hoie vehemẽtior et ardẽtior: tãto fit quisq; pro eo quod cõcupiscit oĩm molestiarum dolorũq; patiẽtior. Idcirco sicut supra diximus: nõ est ista patientia
Jacobi.iij desursum descendẽs: patiẽtia vero piorũ de sursum ẽ descẽdens a patre luminũ. Itaq; illa terrena est: ista celestis. Illa animalis: ista spiritalis. Illa diabolica: ista deifica: qm̃ concupiscẽtia q̃ fit vt peccãtes oĩa pertinaciter patiãtur: ex mũdo est. Charitas aũt qua fit vt recte viuentes oĩa fortiter patiantur: ex deo est. Et ideo illi false patientie põt sine adiutorio voluntas hũana sufficere: tanto durior quãto cupidior: et eo tolerabilius mala sustinens quo ipsa fit peior. Huic autẽ que vera patiẽtia ẽ: ideo volũtas hũana nisi desuper adiuta et inflammata nõ sufficit: quia spũs sanctus est ignis ei': quo nisi accensa diligat impassibile bonũ: ferre non põt qõ patiẽ
S malũ. Sicut enim diuina testãtur eloquia. Deus charitas ẽ:
Ca.xviij. et qui manet in charitate: in deo manet et deus in eo. Quisq;s
j. Joh.iiij. ergo contendit haberi posse dei charitatẽ sine dei adiutorio quid aliud cõtẽdit nisi habere deũ posse sine deo? Quis aũt hoc dicat xpianus: quod nullus audet dicere insanus. Exultans ergo apud apostolũ vera: pia fideliq; patiẽtia dicit in
Ro.viij. ore sanctor. Quis nos separabit a charitate xpi? Tribulatio? an angustia: an psecutio: an fames: an nuditas: an periculũ:
Pſ.xliij. an gladius? Sicut scriptũ est. Quia ppter te mortificamur tota die: deputati sumus sicut oues victime. Sed i his oĩb' superuincimus p eũ qui dilexit nos. Deide sequtur et adiũgit
Ro.viij. Certus sum enim: q; neq; mors neq; vita: neq; angel' neq; principat': neq; potestates: neq; presentia: neq; futura: neq; altitudo: neq; pfundum: neq; creatura alia poterit nos sepa
Roma.v. rare a charitate dei q̃ est i xpo iesu dño nostro. Hec ẽ illa charitas dei q̃ diffunditur in cordib' nostris: nõ ex nobis: sed p spm̃ sanctum qui datus ẽ nobis. Malorum aũt cõcupiscẽtia ppter quam in eis est falsa patiẽtia: non est ex pre: sicut dicit
j. Johã.ij. apls iohes: sz ex mũdo est. Hic dicit et alios. Si ex mũdo est
T cõcupiscẽtia malorũ p quã fit vt mala oĩa p eo q; ab illis con
Ca.xix. cupiscitur pferãt: quid ex eorũ vr voluntate? Quasi vero nõ et ipsi de mũdo sint cũ ab eis diligitur mũd': deserẽtes eũ p
Roma.j. quẽ factus est mũdus. Seruiunt eni creature: potiꝰ q̃ creatori: q̃ est bñdict' in secula. Siue itaq; mũdi vocabulo iohes apls dilectores significauerit mũdi: volũtas q̃ ex ipsis est. vtiq; ex mũdo est: siue mũdi nomine celũ et terrã et quecũq; in eis sunt: hoc ẽ vniuersam cõplexus sit creaturã: voluntas pculdubio creature q̃ non ẽ creatoris ex mũdo est. Propter
Joh.viij. qõ talibus dñs dicit. Vos de hoc mũdo estis: ego nõ sum de hoc mũdo. Apls au
Johã.xv. tem dicit. Si de mũdo hoc essetis: mũd' qõ suũ erat diligeret. Sed ne sibi amplius arrogarẽt q̃ eorũ mẽsura poscebat et hoc qõ eos nõ esse dixit ex mũdo: nature putarent esse non gratie. Quia vero inquit. De mũdo nõ estis: sz ego elegi vos de mundo: ppterea odit vos mundus. Ergo de mũdo erãt.
V Nam vt et de mundo non essent: electi sunt de mundo. Hanc
Ca.xx. autem electionẽ non precedentiũ in bonis operib' meritor
Roma.xj. sed electionem gratie demõstrans apostolus sic inq̃t. Et in hoc tẽpore reliquie per electionẽ gratie salue facte sunt. Si autẽ gratia: iam nõ ex operibus: alioquin gratia iam nõ est gratia. Hec est electio gratie: quia omia bona merita preueniuntur humana. Si enim vllis bonis meritis datur: tã non gratis donatur sed debita redditur: ac per hoc nõ vero nõe gratia nuncupatur: vbi merces (sicut idem dicit apostolus) nõ imputatur fm gratiã sed fm debitũ. Si autem vt vera sit
Ro.iiij. gratia: id est gratuita: nihil inuenit in homine cui merito debeatur: quod bene intelligitur et in eo quod dictum est. Pro
Pſ.lv. nihilo saluos facies eos: profecto ipa dat nr̃ita: nõ meritis datur. Preuenit ergo etiam fidẽ: ex qua omnia bona opera incipiunt. Just' enim (sicut scriptũ est) ex fide viuit. Porro
Abacuc.ij. autem gratia nõ solũ adiuuat iustum: verumetiam iustificat
Roma.j. impium. Et ideo etiam cũ adiuuat iustũ et videtur ei' meritis reddi: nec sic desinet esse gratia: q̃m id adiuuat quod ipa est largita. Propter hanc itaq; gratiã que cuncta bona merita humana precedet: non solum christus ab impijs occisus ẽ
Roma.v. verumetiam p impijs mortuus est. Et anteq̃ moreretur nõ vtiq; iustos sz iustificãdos elegit apostolos: q̃bus ait. Ego
Johã.xv. vos de mundo elegi. Quibus enim dixit. De mũdo nõ estis ne putarent se nunq̃ fuisse de mũdo: mox addidit. Sed ego vos de mũdo elegi. Profecto vt de mundo non essent: ipsi' in eos electiõe collatum est. Quo circa si per suam iusticiam non per gr̃iam eius eligerentur: non de mũdo electi essent: q̃m de mundo iam nõ essent si iam iusti essent. Deinde si propterea sunt electi: quia iam iusti erant: ipsi priores iam dñm elegerãt. Quis enim potest esse iustus: nisi eligẽdo iusticiã?
Finis aũt legis xps ad iusticiam omni credẽti. Qui factus
Roma.x. est nobis sapientia a deo et iusticia et sanctificatio. Ipse est
j.Cor.j. ergo nostra iusticia. Unde et antiqui iusti ante incarnationẽ
X verbi: in hac fide christi: et in hac vera iusticia quod ẽ nobis
Ca.xxj. xps: iustificati sunt: hoc credentes futurũ qõ nos credimus factum. Gratia salui facti per fidẽ: nõ ex ẽipsis sz dei dono:
Ephe.ij. non ex operibus ne forte extollerentur. Bona quippe opera eorũ non preuenerunt miam dei: sed secuta sunt. Ipi quippe audierunt: ipsi scripserunt longe anteq̃ christus venisset in carne. Miserebor cui misertus ero: et misericordiã prestabo
exo.xxxiij cui misericors fuero. Et quibus dei verbis: tanto post apostolus paulus diceret. Igitur non volentis neq; currentis: sed
Roma.ix. miserentis ẽ dei. Ipsorum etiã vox est longe anteq̃ christus venisset in carne. Deus meus: misericordia eius preveniet
Pſ.lviij. me. Quomodo autẽ possent alieni esse a fide christi: quorum charitate etiã nobis prenũciat' est xps: sine cui' fide quisq̃ mortalium nec fuit: nec est: nec esse aliquando poterit iustus Si ergo iam iusti a christo eligerentur apostoli: prius illum ipsi elegissent: vt iusti eligi possent: sine illo iusti esse possent Sed non ita factũ est. Ipse quippe illis ait. Non vos me ele-
Johã.xv. gistis: sed ego vos elegi. Unde dicit apostolus Johannes.
Non quod dilexerimus deum: sed quia ipse dilexit nos. Qõ
j. Joh.iiij. cum ita sit: quid est homo vlẽs in hac vita propria volũtate
P anteq̃ eligat et diligat deum: nisi iniustus et impius? Quid
Ca.xxij. est inq̃ homo aberrans a creatore creatura: nisi creatoris memor sit eius: et eligat eum gratis et diligat gratis: q; non potest eligere vel diligere: nisi prius electus dilectusq; curetur: qui cecitate eligenda non cernit: et languore diligenda fastidit? Sed forte quis dicat: quomodo deus prius eligit et diligit iniquos aut iustificat: cum scriptum sit. Odisti dominne omnes operantes iniquitatem. Quomodo putamus: nisi miro et ineffabili modo? Et tamen etiam non possumus cogitare: qõ medicus bonus egrotum et odit et diligit. Odit enim qui aegrotat: qui diligit ita vt egritudinẽ pellat. Hec
Z propter charitatem dicta sunt: sine qua in nobis non põt esse
Ca.xxiij. vera patientia: quia in bonis charitas dei est que tolerat oĩa
j.cor.xxiij. sicut in malis mundi cupiditas. Sed hec charitas per spiri
Roma.v. tum sanctum est in nobis: qui datus est nobis. Unde a quo nobis est charitas: ab illo est patientia. Mundi autem cupiditas quando patienter sustinet onera cuiuslibet calamitatis: gloriatur de viribus proprie voluntatis: tanq̃ de stupore morbi: non de robore sanitatis. Insania est ista gloriatio: nõ ẽ patientie sed dementie. Volũtas ista tanto videt patientior: acerbiorum malorum: quanto et auidior temporalium bonorum quia inanior et eternorum. Quod si eam exagitate et inflammat fallacibus visis et suasionibus immũdus et diaboli cus spiritus et maligna conspiratione sociatus efficit homis volũtatem vel errore demẽtem: vel appetitu cuiuslibet mundane delectatiõis ardentẽ: quecũq; vident intolerabilia mirabiliter sustinere. Non tũ ideo etiã volũtas mala sine insti-

et

Ca.xxiiij. gatione alteri⁹ immũ dispũs: sicut volũtas bõa sine adiuto-
rio sctispũs nõ põt esse. Nam eẽ posse volũtatẽ malã etiã sine
aliquo spũ vel seducẽte vel incitãte ĩ ipo diabolo satʃ ostẽdit
qui pnllũ aliũ diabolũ ppria volũtate fact⁹ diabol⁹ inuenit
Volũtas itaq; mala siue cupiditate rapiat: siue timore reuo
cetur: siue leticia diffundat: siue tristicia cõtrahat: atq; ĩ his
oĩbus perturbatonib⁹ animi quecũq; sunt: alijs vel alio te
grauia cõtenat ⁊ pferat: põt et sine alterius spũs instinctu se-
ipam seducere: ⁊ defectu a superioꝛib⁹ ĩ inferioꝛa lapsando:
q̃to iocundius estimauerit qõ adipisci appetit vel amittere
metuit: vel adeptũ gaudet: vel amissum dolet: tm̃ tolerabil⁹
pferre qõ sibi min⁹ est ad patiẽdũ q̃ illõ ad fruẽdũ. Quicũd
enim illud ẽ: ex creatura ẽ: cui⁹ nota volũtas ẽ. Quodãmodo
• 2 enĩ familiari cõtactu atq; cõuersu ad experiẽdã ei⁹ suauitatẽ
Ca.xxv. adiacet amãti creature amata creatura. Volũtas aũt creato
Pš.xxxv ris de q̃ scriptũ est. Et toꝛrẽte voluptatis tue potabis eos: lõ
ge alterius gñis ẽ. Neq; enim sicut nos creatura ẽ. Nisi ergo
amoꝛe eius dek inde nobis: nõ est vnde esse possit in nobis. Ac
Phil.ij. per ħ volũtas bona q̃ diligit deus ĩ hoĩe nõ põt esse: nisi in q̃
de⁹ operak ⁊ velle. Hec igĩk volũtas bona: id ẽ volũtas deo
fideliter subdita: volũtas sctitate supni ardoꝛis accẽsa: volũ-
tas q̃ diligit deũ ⁊ pximum ppter deũ: siue amoꝛe de quo re
Johã.xxj. spõdit apl's petr⁹. Dñe tu scis q̃ amote. Sine timoꝛe: de q̃ di
Phil.ij. cit apl's paulus. Jn timoꝛe ⁊ tremoꝛe vestrã ipsoꝛ salutẽ ope
Roma.xij ramini. Siue gaudio: de q̃ dicit. Spe gaudẽtes: ĩ tribulatio
ne patiẽtes. Siue tristicia: qualẽ se dixit habuisse magnã p
j.Coꝛ.xiij. fratrib⁹ suis. Quecũq; amara ⁊ aspera sufferat: charitas dei
Roma.v. est q̃ oĩa tolerat: q̃ non diffundik in coꝛdibus nr̃is nisi p spm̃
AA sctũ q̃ datus ẽ nobis. Unde nequaq; dubitãte pietate: sicut
Ca.xxvj. charitas sancte amãtiũ: ita patiẽtia pietolerãtiũ dei donũ ẽ
Neq; enĩ scriptura fallit aut fallik: q̃ nõ solũ in veteribꝰ libꝛis
Pš.lxj. habet hui⁹ rei testimonia cũ deo dr̃. Patientia mea tu es: et
ab ipo est patiẽtia mea. Et vbi alius ppha dicẽ: accipere nos
Phil.j. spm̃ fortitudinis: verumetiã in apostolicis litteris legik. Oꝛ
vobis datũ est ꝓ xpo non solũ vt credatis in eũ: sꝛ vt etiã pa-
tiamini p eo. Non ergo q̃si de ꝓpꝛio faciat animũ elatũ: q̃
Ephe.iiij. sibi audit esse donatũ. Si q̃s aũt nõ habẽs charitatẽ q̃ ptinet
ad vnitatẽ spũs ⁊ vinculũ pacis: q̃ catholica eccl'ia cõgregata
cõnectik: in aliquo scismate cõstitutus: ne xp̃m neget patitur
tribulationes: angustias: famẽ: nuditatẽ: psecutionẽ: picula
carceres: vincula: toꝛmẽta: gladiũ vel flãmas: vel bestias: vl'
ipam crucẽ timoꝛe gehenne q̃ tigmis eterni: nullo modo ista
culpãda sunt: immo vero et hic laudanda patiẽtia ẽ. Nõ enĩ
dicere poterim⁹ melius ei fuisset vt xp̃m negãdo nihil eoꝛum
pateret q̃ passus ẽ cõfitendo: sꝛ existimãdũ fortasse tolerabi-
lius ei futurũ q̃ si xp̃m negãdo cũcta illa vitaret: vt illud qõ
j.Coꝛ.xiij. ait apl's. Si tradiderocoꝛpus meũ vt ardeã: charitatem aũt
nõ habeã: nihil mihi, pdest: mihil, pdesse intelligak ad regnũ
celoꝛũ obtinẽdũ: nõ ad extremi iudicij tolerabil⁹ supplicĩũ
BB subeũdũ. Sed merito queri põt: vtrũ ista patiẽtia donũ dei
Ca.xxvij. sit: an viri⁹ tribuẽda sit volũtatis hũane: q̃ quisq; ab eccl'ia
separat⁹ non ꝑ erroꝛe q̃ eũ separauit: sꝛ ꝑ veritate sacramẽti
seu verbi q̃ apud eũ remãsit timoꝛe penaꝝ eternarum penas
patik ꝓales. Cauendũ est enĩ ne forte si dei donũ istã patiẽ-
tiã dixerim⁹: hi quib⁹ inest etiã ad regnũ dei ptinere credãt
Si aũt donũ dei esse negauerim⁹: cogamur fateri sine adiu-
torio et munere dei in volũtate hoĩs esse posse aliquid boni.
Neq; enĩ hoc nõ est bonũ vt credat eterno supplicio se esse pu
niendũ si negauerit xp̃m: vt ꝑ ista fide qualecũq; supplicium
pferat hũanũ. Proinde si cut negandũ nõ ẽ etiã hoc eẽ donũ
ita intelligendũ ẽ alia eẽ dei dona filioꝝ illius hierusalem q̃
Gal.iiij. sursum libera ẽ mater nr̃a. Hec sunt enĩ quodãmõ hereditа-
LL ria ĩ quib⁹ sumus heredes dei: coheredes aũt xp̃i. Alia vero
Ca.xxviij. q̃ possũt accipere etiã filij ꝓcubinaꝝ: quib⁹ iudei carnales ⁊
Ro.viij. scismatici vel heretici ꝓparant. Quis enĩ scriptũ sit. Ejice
Geñ.xxj. ancillã ⁊ filiũ ei⁹. Neq; enĩ heres erit filius cõcubine cũ filio
meo isaac. Et abrahe dixit de⁹. Jn isaac vocabit tibi semen
Roma.ix. Quod sic est apl's interꝓtatus: vt diceret: id ẽ non qui filij
Gal.iiij. carnis hi filij dei: sed filij ꝓmissionis deputank in semine: vt
intelligerem⁹ semẽ abrahe fm̃ isaac, ꝑpter xp̃m ad dei filios
pertinere qui sunt coꝛpus xp̃i ⁊ mẽbra: id est ecclesia dei vna
vera: germana: catholica: tenẽs piã fidem: nõ ea q̃ p elationẽ
Gal.v. vel p timoꝛẽ: sed eam q̃ per dilectionẽ operak. Tũ etiã filios
concubinarũ q̃ a filio suo isaac diuisit abrahã: nonnulla eis
largitus ẽ munera: ne relinquerent oĩno inanes: nõ vt tenerẽ
tur heredes. Sic enĩ legimus. Dedit aũt abrahã oẽm cẽsum Geñ.xxv.
suũ isaac filio suo: et filijs cõcubinarũ suaꝝ dedit abrahã mu
nera: ⁊ diuisit eos ab isaac filio suo. Si ergo filij sum⁹ libere
hierusalẽ: alia dona ẽ heredes aũt⁹: alia intelligam⁹ heredũ.
Si enim heredes sunt quibus dr̃. Non enĩ accepistis spiritũ Ro.viij.
seruitutis iterũ in timoꝛe: sꝛ accepistis spm̃ adoptiõis filioꝝ
in quo clamamus: abba pater. Clamemus ergo spũ charita- DD
tis: sed donec veniam⁹ ad hereditatẽ in q̃ semp maneamus: Ca.xxix.
liberali amoꝛe simꝰ: nõ seruili timoꝛe. Patiẽter clamemus
q̃diu paupes sum⁹: donec illa hereditate ditemur. Magna
quippe inde pignoꝛa accepimus qũ ad nos ditandos paup
factus est xp̃s: quo in supnas diuitias exaltato: missus ẽ qui
sancta desideria nr̃is coꝛdib⁹ inspiraret spũssanctus. Hoꝛũ
pauperũ adhuc credentiũ nondũ cõrẽplantiũ: adhuc sperã
tium: nondũ tenentiũ: adhuc desiderio suspirantiũ: nondum
felicitate regnãtiũ: adhuc sutiẽtiũ et sitiẽtiũ nõdũ satiatoꝝ
Hoꝛũ ergo pauperũ patiẽtia nõ peribit in eternũ: nõ quia et Pš.lxj.
illic patiẽtia erit vbi qũ tolerek nõ erit: sed nõ peribit sicut di
ctũ est: qꝛ infructuosa nõ erit. Fructũ aũt habebit eternũ: ĩ
nõ peribit in eternũ. Quisq; aũt laboꝛat inaniter: cũ eũ spes
fefellerit ꝑpter quã laboꝛabat: merito dicit. Perdidi tãtum
laboꝛẽ. Quisquis vero ad sui laboris ꝓmissa puenerit: gratu
lãs dicit. Nõ ꝑdidi laboꝛẽ meũ. Dicitur aũt laboꝛ nõ perisse
nõ qꝛ manet ꝑpetu⁹: sed quia nõ est inaniter fusus. Sic ⁊ pa-
tientia pauperũ xp̃i nõ ꝑibit ditandoꝝ heredũ xp̃i non peribit
in eternũ: non qꝛ et illic patiẽter ferre videbimur: sꝛ qꝛ ꝑ his
q̃ hic patiẽter gtulimus eterna beatitudine pfruemur. Non
habuit finem sempiterne felicitati: q̃ donat tẽpoꝛalẽ patiẽtiaꝝ
voluntati: quia vtrũq; munus donate donatum ẽ charitati.

¶ Item i eadẽ dñica. Homelia de eo qõ scriptũ est in euãgelio fm̃ Lucã. Beati oculi qui vident Luce.x.
⁊c. que habetur inter sermones de Verbis domi
ni. xxxvij. fo. lvj. Et in libro Quinquaginta ho
meliarum. xxxviij. fo. cxxix.

¶ Dñica quartadecima. De beato Job. Ser. j.
In quo declarat quomodo Iob duobus modis
temptabatur intus videlicet ⁊ foris.

Romptioẽ me ad loquendũ vr̃a sctitas ꝑmonet: Sermo
etiã dudũ de scripturis insinuata oĩ cũ deuotiõe cxxiiij.
dicẽdi fiduciã tribuit: quẽ de⁹ gratãter vobis au A
dire mõstrauit. Sic nos vr̃a sctitas de Iob dicẽtẽ
accipiat: vt audire se tanq̃ rusticum credat. Nõ fuco fmões
infectos dicere arbitrek: q̃ illius magisterio simpliciter dice
re ꝑsitek. Aduersus Iob diabolus pugnã impetrauit: cui⁹ fi- Job.j.
lios ruina cũ extingueret: factus ẽ post diuitias inops: post
familias solus: post numerosã sobolẽ nullius pr̃: patrimonio
naufragus: in coꝛpe edaces penas vnoroboꝛe fidei sustine-
bat. Diuitiei inopiã cecidert. Hic noua expergiscit nudita-
te: nullus fuit ꝓximus: qꝛ rara ẽ miseris amicitia. Coꝛporis
sanitas vulneriby immutak. Gaudiũ i doloꝛẽ cõuertit: null⁹
artus q̃ nõ flagellis valitudinũ agitek. Denicq; sub sterq̃limo
iacuit ꝑclara iusticia: ⁊ cũ vulnerata caro, ꝑbarek i membris
incolume pect⁹ seruabat interi⁹. Nihil erat a capite vsq; ad
pedes: qõ nõ affligeret pena. Undiq; circũuallantib⁹ penis B
stetit: et vñ feruebat diaboli inuidia: inde sumpta ẽ fatigata
victoria. Jn coꝛpe toꝛquebatur: et ipũ, pbabatur. Vermib⁹
coꝛpus inquietis doloꝛis tolerabat geminata supplicia: quẽ
fluxe carnis putredinẽ ꝓdurabat fecũda calamitas: nõ no
ctib⁹ quies: nõ dieb⁹ requies. Toꝛquebak: ⁊ oꝛabat. Aliõ po
stulabat hostis: aliud ꝓcabatur vociferatio cõfessoris. Dis
soluſ neruis saniei profluuiũ aſpioꝛ testa radebat: atroꝝ cru
ciat⁹ mutabat. Reges nõ agnoscebat: ⁊ ꝓfossum coꝛp⁹ i ster
coꝛe recũbebat. Jn naufrago coꝛpe ĩcolumis iusticia tutak ⁊
piclitãtib⁹ mẽbris: auctoꝛi vulnerũ pect⁹ serak. Oĩa excepto
spũ occupauerat hostis. Non fuit q̃ reciꝓrocũ redderet mu-
nus mercedibus: delicata matrona in alienis domib⁹ seruit
q̃ imperare ꝓsueuerat. Ubi post solis occasum diurna suppli
cia dure trãsigebat: quietẽ expectabat: ⁊ fatigatis matrona
digitis: succedentem diẽ lachꝛymãtibus oculis deducebat.

Orbata in meroze filiozum mulier locak vt seruiat:nec ad lachrymas vacat.Adhuc matrona iam vidua:vbiq; mercēnaria:nusq; dña:nec sterilis:nec mater vteri sui laniatus deflet

Job.ij. Ecce inq̄t marite q̄ pater⁹:dic aliq̄d aduersus deū t morere Peccauit sola q̄ viro miam denegabat:obliuisci vxorē Job in filijs didicerat:t oibus mēbris fluens:solus animus fideliter repugnabat.Bellator mūdi in vno viro torquek dū torquet et pena reuertitur ī auctorē.Ecce inq̄t dñs tradā illum tibi:ataī illius rātūmodo custodi. Secure pugnat:q̄ hoste metuēte seruak. Sic hostis furebat vt timeret:infigit dolorē crudelitas:t deficit ī suis viribꝫ.Pena fugata reuertit sanitas:et cicatricibus felicioz reddit medicina.Celerius curat dñs q̄z vulnerat inimicus. In gaudia gemitus migrauere: t in fossis vulnerū nūerabant monumēta victorie. Propter iob regina:propter quem et mercēnaria.Duplici regreditur fenere: vt amissa possent duplo recipere.

D Ubi.s.

¶ In eadem dñica. De beato Job. Sermo. ij. In quo dicit q̄ iob cū diues erat nullū ꝓtemptū habuit: cū paup erat neminē blasphemauit: nec cōtra dei dispositionem murmurauit.

Sermo ccxxv. A j.Cor.iiij.

IN lectiōe q̄ nobis lecta ē fratres charissimi:audiuimus q̄ gloriosissim⁹ dei athleta cōtra hostē calidissimū admirabiliter ꝓliatus sit:et ꝑm qđ ap̄s ait.Spectaculū deo t angelis et hoibꝫ:dignū nō sine ingēti admiratiōe audire:et quodāmodo oculis fidei videre meruim⁹.Vidimus btm̄ iob nō solū ꝓtra felicitatem mūdi.sz etiā cōtra pauptatē t asperrimos dolores:et contra filioz orbitatē fortiter t feliciter dimicātē.Qui cū eēt diues nullū ꝓtemptū habuit.Cum penuriā pateref:neminē blasphemauit:nec ꝓtra dei dispēsationē murmurare p̄sumpsit:sed

Job.xxxj. locuples dicebat.Domus mea oibus viatorib⁹ patuit:et de vellerib⁹ ouiū mearū calefacti sunt hūeri infirmoꝝ.Postea

Job.j. xo cū pauptate ꝑmerek in angustijs loḡbak.Dñs dedit:dñs abstulit:sic dño placuit ita factū ē.Et fortiter colluctatus ē diabol⁹:sz athletā dei supare ñ potuit.Immanes sucitauit fluctus:t firmissimā petrā ꝓmouere nō valuit.Machinationes suas adhibuit:et turrim validissimam nō ꝓstrauit.Arborē cōcussit t decutere poma nō valuit.Et ramos quidē cō fregit:sz radici nihil nocuit.Parietē ꝓfozauit:sz thesaurum auferre nō potuit.Thesaurū aūt dico nō auri t argēti sz fidē iusti.Hūc enī ei⁹ thesaurū diabol⁹ diripere festinabat:qñ eū

B omni facultate nudatū plaga intolerabili cruciabat.Vidisti augmētari fluct⁹:vidisti petrā firmissimā:vidisti turrim inexpugnabilē:vidisti deū glorificatū t diabolū cōfractū.Et q̄li noīe hūc iustū appellē:ignozo.Athletā eū vocē?Sed precellentiārū copia cozonarū.Petrā eū dicā?Sed firmiozez video.Militē appellabo?Sz robustiozē cerno ꝓstātia.Turrim eū noīabo?Sz eminet sapiētia.Arborē eū dicā?Sz decozosioz inuenik.Fructū illū appellē?Sed preciosioz demōstratur?Thesaurū eū noīabo?Sed copiosioz esse dinoscitur Et q̄li vocabulo appellē sctm̄ illū nō inuenio.Audiēt hec diuites:audiāt hec paupes quēadmodū ḥ btūs vir in diuitijs suis t felicitate benigⁿ⁹ dispēsatoꝝ extitit diuitiaꝝ:t in tētatione pauptatis patiēter et fortiter tolerauit.Vides igitk nō esse impossibile diuitē esse ī opib⁹ bonis:t pauperē p patiē

C tiā egestatis posse esse btm̄.Volombi dicas:q̄ pauptatē timeo.Pauptatē times:t pctm̄ nō metuis?Volo timeas pauperiatē:sz iniq̄tatē time:q̄ mater ē tozmētoꝝ.Dñs a te stipen

Mat.xxv. dū postulat:t dare ei nō vis.Cū eī audis eū dicētē. Quēdu fecistis vni exminimis istis:vtiq; si tribuas paupi xp̄o fenerasti.Si ꝓtrahis a paupe manū tuā:quō et q̄ fiducia ī illa die t tu a dño miam postulabis?Nōne arguet te dices. Vidisti me nudū t nō operuisti:esurientē t ñ pauisti?Quid tu ad hec respōdebis:et quā veniā deprecaberis?Nōne ꝓscia tua reū te faciet t obmutesces?Et tu q̄dē multis t pretiosis vel exq̄ sitis delitijs interdū vsq; ad crapulā satiaris:t paupi vñ esurienti repellat vel cibū simplicē dissimulas erogare.Vestibus etiā nimiū ꝓciosis indut⁹ incedis:t paupi nudo nec vilissimum tribuis vestimētū.Domū tuā in oi pōpa cōponere vel ornare cōtēdis:forsitan nec in angulo ei⁹ peregrinū vel pauperē recipis.Sz q̄ talis ē:cū ei irreuocabil⁹ aduenerit finis: si penitētia nō subuenerit:pget ad inferos nud⁹ bonis opib⁹ remanēte domo cū oi ornatu suo in testimoniū auaricie sue.

Unusq̄sq; enī ꝓtereūtiū dicet.Hec dom⁹ illi⁹ fuit raptoꝝ: predonis:auari.Quātas viduas afflixit:quātos orphanos denudauit:quātos miseros fecit:vt hāc domū tātis expēsis de iniq̄tate q̄sitis regeret.Sz dicit aliq̄s. Nobilis sum t honore cōstitutus.Nobilitatē nemo rep̄hendit:de istis dignitatib⁹ nemo disputat:q̄a a deo bñ hoibus cōcedunk. Diuites ergo in honorib⁹ cōstituti si iuste t caste t misericorditer vixerint:rep̄hendere nemo dz. Illi xo dolēdi sunt t lugendi:q̄ inflati supbia dignitatū:putāt se immortales cū ipa dignitate futuros:t nō cōsiderāt cōditionē suā q̄ de terra sunt et in

Gen.iij. puluerē redigenk:et ꝓ parualeticia vite hui⁹ si tñ leticia vl' vita dicēda ē:ppetua sustinebūt tozmēta. Attēdis pauperē t despicis:t nō recogitas qm̄ hō est sicut t tu.Homo chara t amica possessio dei:hō cuius cā firmatū est celū:t ertēsum ē mare:fundata ē terra:ppter quē sol orik et occūbit: luna crescit t deficit:astra micātia surgūt.Tu ne q̄ cōtemnis hominē pauperē:ppter quē de⁹ talia t tāta cōstituit?Ad extremū vt adhuc ampli⁹ dicā:ppter quē dei fili⁹ hūanā carnē assūpsit

Matth. xxvij. opprobria t flagella sustinuit:crucē ptulit t flagelli amaritudinē sensit:mortē gustauit:ad inferna descēdit:t eos q̄ a diabolo detinebank obnoxij sanguinis sui ꝓcio liberauit. Ecce quāta t q̄lia hūano gñi pietas diuina ꝓcessit.Videteergo si iustū est vt a nobis paup q̄sq; despiciat:cui tot bñficia pietas diuina largit?Amem⁹ q̄ fratres charissimi t nō despiciam⁹ paupes vel pegrinos:ne nos ille despiciat q̄ ppter nos paup

ij.Cor.viij E factus ē cū diues esset.Cōsiderate fratres t diligēt attēdite q̄ ab initio nullū pauperē despicere voluit de⁹.Nā sicut in scripturis diuinis frequēter t diligēter audistis:vt supbiā t vanitatē mūdi rep̄meret de⁹:nō elegit rhetores:nō eloquentes:nō cōsules:nō diuites:nō potētes:quib⁹ ꝓbi sui secreta cōmitteret:sz aut opiliōes:sic patriarchas t btm̄ dauid:aut

j.Reg.xvj piscatores sicut beatū petrū vl' reliquos ap̄los:vt p infirma Mat.iiij. destrueret fortia:et p hūilia excelsa et supba dejiceret.Amemus q̄ paupes:vt cū illo partē habere possim⁹ q̄ dixit. Disci

Matth.xj. te a me q̄ mitis sum t hūilis corde.Nā q̄ gen⁹ humanū p supbiā mortale vuln⁹ acceperat:xp̄s medicamētū hūilitatē exhibuit.Noli q̄ despicere hūilē pauperē:q̄ cū sibi paup sit: facere te diuitē pōt.Qui enī diuites sunt:imitentk beatū Job hūiliter largas elemosynas faciētē. Non extollank in ꝓsperis:et si sinistrū aliq̄d dño pmittēte ptulerit:non deprimank aduersis:et in nullo cōtra dei iudicia murmurātes:sed hūili t pia ꝓscientia cū btō iob dicāt. Dñs dedit dñs abstulit:sicut

Job.j. dño placuit ita factū ē:sit nomē dñi bñdictū:cui est honor et imperiū cū patre et spūsancto:in cūcta seculoꝝ secula. Amē

¶ Itē in eadē dñica:Homelia de eo q̄ scriptū ē in euāgelio sm Lucā.Et factū est dū iret ihesus in

Lu.xvij. hierusalē:transibat p mediā samariā. ꝛc. q̄ sumpta ē ex libro. ij. de q̄stionib⁹ euāgeliozū. ca. iiij. Et ex sermonibus factis ad fratres in heremo. xxxij. fo. xv.

¶ Dominica quintadecima. De beato thobia. Sermo. j. In quo dicit q̄ oratio cum ieiunio et elemosyna bona est:q̄ oratio iusti clauis est celi.

Sermo ccxxvj. A

BEat⁹ thobias q̄ panē suū nouerat frāgere esurienti mercedē celere mercēnario ꝓparat laborāti. Pa

mur p̄ris filijq̄ tractatū: quēadmodū angel⁹ monet:quē estimabāt terrenū sub celesti gl'ia mercēnariū. Ad

B enī cecitatis incurrit exitiū:vt angelū susciperet medicuz q̄ diuinis facib⁹ incēsus sic anhelauit. Honesta ē ofo cū ieunio t elemosyna. Ofo iusti:clauis ē celi. Ascēdit precatio:et descēdit dei miseratio. Licet alta sit terra:altū celū:audit tñ deus hoīs linguā:si mūdā habeat cōsciētiā. Cūsensib⁹ loq̄k si sit sol⁹ nr̄ gemit⁹.Sufficit auribꝫ imber oculoꝝ:flet⁹ citi⁹ audit q̄z voces. Ofo inuidi:solet de auribus ꝓpulsari. Erat

B p̄ris t filij ata vna:dū eēt ꝓprietas mēbroꝝ erat illis singularis germanitas animoꝝ.Fili inq̄t dimittam⁹ istū hoīem

Tobie.xij adijcientes ad mercedē placitā:q̄ nobis multa opere suo cōtulit bona.Et fili⁹ relato tractatu alloq̄t patrē.Pater:nūq̄d nam isti tam benedicto operario merces tātum placita debet pensari:cuius bonus ducatus non potest estimari. Parum illi honoris reddemus:si eius meritis mensuram figa-

mus. Nunqd ipe id tantū exhibuit qđ placuit? Hoc placuerat: vt mihi regionē et virū cui argentū cōmendasti demonstraret. Primo iter q̄si celeste carpēs: et mihi et tibi parauit necessariū de pisce collyrium. We deduxit: argentū recepit sarā mihi vxorē despōsauit. Mercede placida im̄ est dignus qui mihi tanq̄ celestis extitit paranymphus: et qđ plus est bone p̄ oculoꝝ tuoꝝ maculas albugine detracta curauit: ⁊ totam domū nostrā illuminatis oculoꝝ tuoꝝ lampadibus illustrauit? Clarius modo video: quia te videntem aspicio. Nonne iste optime p̄ dignus ē media substātia? Iste talis ductor atq̄ pisor: medicus atq̄ custos (vt dixi) medie substantie quā ipe mecū ptulit accipiat portionē: q̄ mihi ducatu suo tantā p̄buit pietatē. Placet bono p̄ri sapiētis filij respōsio. Rogare cepit mercēnariū vt mercedis sue sumat effectū
C Ubi.ꝫ. Frater inq̄t accipe qđ tuū est: ettūc vade salu⁹. Recipe mercedē tuā: qz p̄buisti mihi ⁊ filio meo bonā mīam. Tolle vt dixi mediam substantiā quā cū meo filio reportasti: nam gr̄a quam tibi debem⁹ non pōt pōderari. Cōtinuo angelus gaudet de cogitata mercede: q̄ missus fuerat gratis facere pietatem. Tobis inq̄t vel tobia q̄d de mea mercede satis supfluecogitatis? Habete qđ vob donauit p̄ ille celestis. Ego minister sum curationis: ille ē auctor sanitatis. Nescitis cuius mercennarij ope perfrui meruistis. Defunctos captiuitatis sepelire nō timuistis tobis: ascenderunt ad dīm opa tua: qz relicto p̄andio reddidisti mortuū sepulture. Ego dño medullata intuli sacrificia p̄ venerabili sepultura: ego direct⁹ sum operarius fort celestis. Mortuū sepelistis: et mortis aculeū nō timuistis. Ihesepultus: p vobis voce tacita ꝓclamauit.
Tobie xij D Probationis fuerat cecitas oculoꝝ: vñ patiētia tua clari⁹ meruisset de celestib⁹ oznamētū. Ego sum raphael: vnus ex septē angelis q̄ assistimus ante claritatē dei. Nō indigeo fructu hūane mercedis: diuitē me facit conuersatio matestatis. Dues ē ille q̄ me misit: gratis iussit impēdi: q̄ gratis ipe cōcessit. Nec ipm honorē gratiaruz mihi deputetis: quia nihil meis viribꝰ percepistis. Deum bñdicite et illi cōfitemini: et ipm glorificate: qz vobiscū fecit bona. Subito patefacto mysterij celestis honore: voce raphaelis angeli attoniti: tobis ⁊ tobias collapsi in terrā corruerūt: vocē tremulā pemt⁹ occultarunt: qz voce insolitā audierūt. Quid meruistis p̄ tobis filiusq̄ tobia? Mercennariū habere celestē: ⁊ tanq̄ oparium
Tobie.v. locare terrestrē? Celauit vobis angelus nomē. Azarias sum inq̄t ananie magni filꝰ: et nō dixit. Ego sum raphael angel⁹ Celauit in primo noīe dignitatē: ne faceret locatoꝛi terrorē. Si enī diceret. Ego sum angelus: nō esset tobie mercēnari⁹. Seruata est dignitas noīs: vt postremo magnitudo clarescere dignitatis. Videte charissimi quātū sit elemosyne meritum. Angelū habere meruit operariū. Videtis quātū ꝑficit mortuos sepelire: vt oblatio eius p angelū raphaelē ad celeTobie.xij stem ascenderet matestatē. Videtis qz elemosyna a morte liberat: et ipsa purgat peccata. Facit purgationem oculoꝝ: liberata tenebris peccatoꝝ. Tobis via sua deducitur. Sara tot viris contristata per angelū matrimonio copulatur.

¶In eadem dominica: De faciendis elemosynis: dicitq̄ pauperem etiaz se excusare non posse non dando elemosynam. Sermo.ij.

Sermo ccxxvii. A Dacie dis elemosynis fratres charissimi: charitatē vestrā admonui ⁊ cōsiliū dare p̄sumpsi. Et licet apō plures deo inspirāte, pfecerit admonitio nr̄a timeo tū ne sint aliqui q̄ aut mīn⁹ faciāt q̄ possint: aut nec forte faciāt. Sz dicit aliq̄s. Pauper sum: ideo elemosynā dare nō possum. Vt nullus se paup excusare posset: dīs
Matth.x. ⁊ saluator nr̄ p̄ calice aque frigide mercedē se redditurū esse p̄misit. Dicis ergo. Pauper sum. Si nihil ampli⁹ habes in substantia tua q̄ tibi aut in victu aut vestitu rationabili aut mediocri sufficiat: sola tibi pōt bona volūtas sufficere. Sed rogote: diligēter cōsciētiā tuā interroga: ne forte aliquotēs pebrietatē pdas qđ p elemosynā dare potueras: ne forte per gulā studeas in terra cōsumere qđ p elemosynā debueras in celū recōdere. Ne forte delitias p̄parādo oznamēta ad luxuriā cōparādo: nō habeas qđ p̄ remedio aīe tue possis pauperibus erogare. Et cū p̄cioseveste sn̄re a tineis soleāt devorari pauperes nec vilia vestimēta merenḳ accipere. Si q̄ ista oīa impedimēta nō aggrauāt aīam nr̄am: et hoc solū habemus qđ nob vel nr̄is sufficere possit: nō apparebim⁹ rei si elemosynā pauperib⁹ nō erogam⁹. Si xo (vt iā dictū est) frequēter luxuria deuorat qđ mia in celo thesaurizare potuerat: corrigamur dūtaxat est: ⁊ qđ hucusq̄ aut nō fecim⁹: aut forte min⁹ q̄ oportuit fecimus: impleretotis viribꝰ studeamus. Et iō B o aīa xp̄iana q̄ mecū audis et legis: adiuuate cōsilio sanctissimi danielis. Sic enī ait. Cōsiliū meū accipe et pctā tua ele Danie.iiij mosynis redime. Qđ cōsiliū si nonlibēter audieris: ad celū sine causa pulsabis. O aīa q̄ intra carneos et fragiles parietes habitas: vigila: ora: pete: quere: pulsa. Vigila inquā pe- Matvij. tendo: ora querēdo: pulsa operādo. Vigilanti tibi et petenti res pōdet dīs. Ecce assum. Si transieris p̄ ignē tecum ē dīs Esa.xliij. tuus: et flāma nō ardebit te: qz sicut aqua extinguit ignem: sic extinguit elemosyna pctm̄. Si ergo aperueris paupibus manus tuas: xp̄s tibi aperiet ianuas suas: vt paradisi possessor introeas. Si forte putas q̄ finis mūdi tardi⁹ veniat: vel tuū cōsidera finē. Ecce paulatim deficit mūd⁹: subtrahunt oīa bona q̄ fuerāt: ⁊ accedūt mala q̄ non erāt. Quotidie quod p̄dixit dei fm̄o cōplet: et nec sic hō mutat. Accipe ergo cōsilium: tū in manibus tuis habes p̄ciū tuuz. Dona tibi de tuo dū tuū est: qz fragile est qđ tenes: ⁊ ceterorū ē qđ attēdis. C Considera q̄le p̄io te p̄ciū dederit dīs tuus. Sanguinem fudit. Charū te habuit: quē tā charo p̄cio ꝓparauit. Diuitis Luce.xvj. purpurati fuge frater exēplū cui⁹ canes pauperem lazarū suis vulneribus pauit ⁊ micas cadētes de mēsa diuitis non accepit. Sz post nō longū tp̄is interuallū: mutate sunt vices. Pauptātis humanē emit mēdicitate: ⁊ dives supplicū facultate. Ille in abrahe gremio ab angelis eleuat: dives xo ad inferni p̄funda ꝓducit. De q̄ loco vidit dives pauperē: immotā pauperē. Desiderat guttā: q̄ negauerat micā. Nec q̄ cogitēt diuites: q̄ facultatib⁹ suis se redimere nolūt: ne sibi a patiantur Dives fuit ille de q̄ nūc loq̄mur. Sunt ⁊ hic diuites ad quos nūc loq̄mur. Vnꝰ sunt noīs: caue ā ne sint vnⁱ⁹ conditionis Ergo inter diuitē purpuratū ⁊ lazarū vlcerosū mutate sunt vices. Dives p̄dixit qđ habebat: paup cepit eē qđ non erat. Dives ille i sc̄o apothecas plenas reliq̄rat: ⁊ i inferno guttā ardēs petebat ⁊ i petrare nō poterat. Attēditefratres. Totū diuitis corp⁹ flāmis gehēne cōsumit: ⁊ sola lingua amplius cruciat. Ideo sine dubio i lingua maiorē sentit ardorē: q̄ p eā supbe loq̄do cōtēpserat pauperē. Ipa enī lingua q̄ noluerat dicere vt elemosyna paupi donaret: grauꝰ gehenne flāmis exurit. Clamauit eni ⁊ dixit. Pater abrahā mitte la- Ubi.ꝫ. zarū vt intīgat digitū suū: ⁊ refrigeret liguā meā. O dives q̄ frōte q̄ris guttā: q̄ noluisti porrigere micā? Juste nūc exigeres si dedisses. O mūdi bona: apō inferos mala. Accesserūt ad futiū diuit⁹ ignes: ⁊ ad obsequiū seui tortores. Patitur duros tartaroꝝ ministros. Torquet ⁊ clamat. O iuste ⁊ integer iudex vel fm̄ pctā mea cōpensent supplicia ista: vel cōtra spacia annoꝝ meoꝝ q̄b⁹ habui bona: mala recipiā: aut certe in duplū vel q̄druplū. Cur p tot milia annoꝝ me teneri iubes in flāma? Pctōrū meoꝝ sum nexib⁹ alligat⁹ ne fugiā. Per momēta cōpūgor vt doleā. Seuit i me ignis et nō parcit: cruciat ⁊ refuat: nec totū ē qđ punit: cui seuū ē qđ ignoscit Post D illas lamētabiles voces: potuit ei sine dubio rñderi. Quid faciā tibi? Elemosynas nō fecisti: q̄ pctōrū tuorū penas extīguerēt. Clamauit tibi scriptura ⁊ nō audisti: pp̄ha nō tacuit ap̄l's p̄dicauit: euāgeliū tonuit. Annūciatū est suppliciū impiorū: iustoꝝ p̄miū ē rep̄missum. Tu vmbras ⁊ nebulas sc̄ḳ hui⁹ tenere te credēs: diuia p̄cepta velut inanes fabulas respuisti. Interueniāt, pte paupes: ⁊ q̄cq̄d petier⁊ dono. Sz iusto iudicio vicē tibi reddo. Qz iudiciū sine mīa ei q̄ nō fec Jacobi.ij. mīam. Nō tibi poterit p̄stare iusticia mea nisi qđ merēt opa tua. Sine cā mortuus i p̄tē alienā posit⁹ clamas: q̄ eo tpe q̄ potuisti cū me videres i pauperē cec⁹ eras. Fratres mei manu E dei formati: magno mecū p̄cio ꝓparati audite p̄siliū dīi dei nr̄i: implete desiderium p̄tificis vr̄i: vt cū ipo accipiat⁊ hereditatē i regno p̄ris vr̄i. Ex tuo fact⁹ es amic⁹. Cōtēne qđ natus es: fac tibi vicem cū xp̄o. Quare non accipiat partem de substantia tua: qui tibi p̄mia p̄parauit eterna? Quare nō accipiat vel decimum: qui cōtulit totū? Cōtra terrenum patrimonium deus offert celū. Sic enim ait. Venite benedicti Mat.xxv. percipite regnū: qz esuriui ⁊ dedistis mihi māducare. Tunc vos si modo elemosynas largiter fideliterq̄ facitis: feliciter dicere poteritis. Dñe q̄n te vidimus esurientē: ⁊ ministrauit Ubi.ꝫ.

mus tibi? Quid est hoc fratres? Conuent fidelis debitor: et creditores excusant? Tunc vobis respõdebit pater: domin⁹ et amicus: cũ quo fecistis celeste cõmertium. Quidu fecistis vm ex minimis meis: mihi fecistis. Nonne ego que accipit terrena: accepi? Celestia reddã: dabo eternum premiũ: ꝛ ad partẽ derterã regnũ. Non quia nõ peccastis: sed q̃ peccata vestra elemosynis redemistis. Rogo vos fratres vt ista recipiantur ĩ animis vestris: et ita ꝓficiat peregrinis: vt ante tribunal eterni iudicis ꝛ mihi ꝓ benigna admonitõe venia: et vobis ꝓ elemosyna⁹ largitate eterna gl'a tribuat: ꝓestante domino nostro iesu christo: cui ẽ honor cũ patre et spiritu sancto in secula seculorum. Amen.

¶ Item in eadẽ dñica. Homelia de eo quod scriptum est in euãgelio ꝑm Mattheum. Nemo potest duob⁹ dñis seruire. tẽ⁹ que habetur. li. ij. de sermone dñi in monte. ca. xv.

Watth. vj

¶ Dñica sertadecima de Judith. Sermo. j. In quo etiam ostendit quomodo celũ si assiduis orationibus pulsat: semper potẽtiã calcare armor.

Sermo ccrxviij. A

NON sufficit mortalis eloquẽtia iustor oĩm orõnes eximias atq; triumphos grauidasq; referre virtutes: quas op⁹ deus dedit eis q̃bus solet cõferre victoriã: q̃ viros ac feminas vigere ꝓmisit: q̃ ꝛ flãmã camini refrigerio dispersit: ꝛ insidiosos exercitus capite sublato nudauit. Nam cũ holofernes ille filiorũ israel: immo sui capitis inimicus ertera⁹ gentiũ sibi ius vẽdicaret: atq; obsidione armis ignibus quoq; pugnaret: necnõ ꝛ multa⁹ gentiũ cãpos canis messibus oneratos in cinerem pascẽte flãma cõuerteret: iudith sanctissima cuius precib⁹ patuit celũ: oĩs arte arma victricia fabricauit: quib⁹ aduersa cõfligeret: ꝛ pauescentes viros femina vindicaret. Squalebat ciuitas: obsidione barbare feritatis. Jta enĩ vniuersa languebãt vt in manibus hostiũ iam tradi ꝯmodius iudicarẽt q̃s pniciose famis populatione vexari. Ecce iudith post precẽ ꝛ saccum post cinerẽ ad cult⁹ puellares redit: spes oĩm populor ꝓcedit: sollicitos populos reddit⁹a securos sua sapiẽtia consolatur: q̃ ꝓmittẽs victoriã quam oĩs natio miraretur: portam sibi paululũ remotis obicibus postulat aperiri. Prodijt secura vnius puelle comitatu cõtẽta: et hostiũ securis gressib⁹ ꝓperauit ĩ castra. Intra muros sollicita fuit: secura fit dum ad timẽda puenit. In q̃ femina insidiose pulchritudinis nouitatem hostilis exercitus vehemẽter expauit: vt ĩ ei⁹ obsequio vires amitterẽt: arma ꝓiicerẽt: ꝛ colla curuarent. Deducitur ad ꝓtoriũ subiectis ordinib⁹ fraus holofernis: et lugẽtis victoria ciuitatis. Quã cũ videret holofernes solutus est sensibus: aĩam cũ capite pditurus. Jacuit enim dedecus iuuenũ mulieris vultu captiuus: licuit mulieri exarmare iuuenes: et debellare victores: sollicitã defendere ciuitatem: ꝛ barbarũ subuertere bellatorẽ. Decepit sincera corruptum: fellit casta pollutũ: pudica perimit adulterũ: sobria iugulat ebriosum. Illa enĩ tã barbaros aĩos' insidiosi sui vult⁹ fraude cõfuderat: vt eũ ligaret multarũ arte fabular⁹ vt redderet inter exercit⁹ victũ: ꝛ inter arma captiuũ. Parat cõuiuium regi: iudith interesse iubet. Illa cõsentit vt vicat: accedit ad cõuiuiũ: nihil de cibis aut de poculis hostiũ gustatura: que suis vtẽsilibus voluit eẽ cõtẽta. Quis ille bellator armorũ tã castissime femine male sanus attẽderet vultũ: illa tũ quare veneratde eius capite cogitabat: q̃ sublato defectis ciuibus subueniret: ꝛ multa capita tueret: defenderet: vindicaret. At vbi cõuiuij sagina fines accessit: ꝛ grauis calicib⁹ sõnus successit: vidẽs iudith inimici corpis inclinatas ebrietate ceruices: surgẽs ipsius cruentũ arripuit collũ: comã quoq; barbari capitis manu occupauit: dñe inq̃t ꝓfirma brachiũ meũ. Et percussit tertio ĩ collo ei⁹: ꝛ amputauit caput ei⁹. Exiẽs foras tradidit puelle caput holofernis: et misit illud in perã. Et post pusillũ exuit foras q̃si ad oronẽ ꝑm consuetudinem Ecce castitas. Oronis fauore castitas pudorẽ ꝓpriũ fuauit intactũ ꝛ quietũ: decepitq; alienũ. Jacet inclusum cadauer: et iam foris ẽ caput. Cũ palmifera castitate iudith ad ciues sollicite festinat: nec ꝓhibet regressu: cui q̃si ad oronem ante ire fuerat ꝓcessum. Jã recipit attonita ciuitas tãte victricis redutus triũphales: iam luctus cõuertuntur in gaudiũ: iam porte plenissima securitate pandunt: iã pẽdet murus victoribus caput. Oĩs erat in ciuitate victoria: et ĩ hostilib⁹ castris tremor erat ꝛ fuga. Judith ĩ ciuitate cũ securis secura. Vbi eni assiduis pulsatur orationib⁹ celũ potentia semp calcatur armor. Ecce gloriose femine castitatẽ seruauit oro: et hostẽ seruare nõ potuit multitudo. Lugẽtẽ ciuitatem vna femina valuit vindicare: et tãtus exercitus regẽ nõ potuit custodire.

B Judith. x.

Judith. ix.

Judit. vij.

B Judith. x.

Judith. xj

C Judit. xij.

Judit. xiij

Judit. xiiij

D Jud. xiiij.

¶ In eadem dñica: de Judith. Dicitq; q̃ mucro iudith matronã nõ terruit sz armauit. Sermo. ij

Sermo ccrxix. A

SOlent enĩ cunct⁹ bellic⁹ rumor terribili fama crebre icut: aut horrisono tubarum clãgore vel rauco sono eris cãtu increpuerit leti ferũ murmur: femineus ac debilib⁹ formidolosa imago mort⁹ occurrit: intrepida virorũ fortiũ pectora solẽt laudis amore flagrare: atq; bellica sorte vbi funesto imbre dẽsati preliãtes mortifera ob umbratione texerint partes cõfertas substrĩdulo telor⁹ curru euẽtu iã errantes letifero: precipiti ardore triũphales ꝑpũ quãt ad palmas. Judith bellator animus alienũ pectus obsedit. Illa abiecta formidine femina⁹: victoriã in periculis querẽs: nec mortẽ ĩ periculis timuit: nec ambiguitatẽ formidauit. Cũ igitur bethulie menia holofernes hostili obsidione calcaret: et auertẽs tractus aquarũ: palma indiceret certamina siccitatẽ: iudith flẽs sui ꝓiugis federa acerbo discidio rupta lugubri lamẽtatione seruabat. Que vt repperit captiuande ciuitatis inducias postulatas: mor ei priuatũ dolorẽ cõgeminauit ciuitat⁹ cõmunis dolor. Que erozata ꝯsurgẽs abluit aqua corpus suũ: imponẽs sibi ornamentũ: pendulas aureas diuitias suspẽdit: ꝛ manib⁹ lapillatos circulos splendẽtes induxit: fluẽtes sin⁹ purpuree vestis gẽmato collegit pectore: casto vultu ꝓius dimicatura q̃s ferro. Womiliũ tela pudori semp aduersa hostẽ ferire dicerẽt. Gẽtis sue videx sumpsit ornamentor arma: nõ de bello nuptias subitura: sed de ciuitate bellatrix ꝓcedit: spõsa. Nec fuit leuitas ornatus: q̃ ad homicidiũ tãti capitis aptabat. Pergit diuino spũ ducta: ꝛ singularis ancille solatio cõtẽta. Species custodit que blandit: ꝛ ne violẽter pudicitia custodita ledat: holofernẽ alloquit: vt desiderium inane concipiat. Ego inq̃t ancilla tua misit me dñs de⁹ facere rẽ in q̃ mirabit oĩs q̃ audierit eã: q̃m ancilla tua deũ celi obseruo: ꝛ nũc ibo ꝓ nocte ꝛ orabo ad dñz celi: ꝛ nunciauit mihi q̃m faciet hec: et ducã te ꝓ mediã iudeã et ponã sedẽ tuã in media ciuitate: ꝛ canis non mutiet lingua sua ꝓ te: q̃m hec mihi ostẽsa sunt a dño Mõ decuit pudica mẽturi: nõ intelligẽtib⁹ dixit: ꝓfecit actib⁹ q̃õ ꝓmisit. Dũ regi alto ꝑmone imaginarijs ꝛbis blandit: bellator animꝰ lascuia soluit: ĩ amore armor torpẽt vires innumerabiles militũ: luxu regifico nuptia⁹ põpa nullo nubẽte cõstruit: cũcti ebrietate soluunt. Non delicata matrona pugnauit: ꝓpor tibi quẽ ferias ꝓparauit. Cõstructo thalamo conscitat ad ducẽ ꝓtonũ amore: victũ somno: elisum virũ i stratu: bellatoris crines implicuit pulchritudine digitor: post tenerit udinem fusi ebem capulũ q̃rit. Mucro matronã nõ terruit sz armauit: q̃ ita pugnauit. Torpscus ensis caput abstulit hosti: ꝓ soluitur in patrijs membꝰ victoria suspẽdit. Armis stupẽtibus cunei densant: ꝓpostero ordine triũphãt. Sedt bellũ. vino fusi: soluti somno: in certamẽ nec clamore ꝓuocãte consurgũt: tegunt armis corruscãtibus mõtes. Quid altenigena fremis? Quid bella cõponis? Quid aciẽ paras habẽs quem in cubiculo q̃ras? Oĩm vartũ furoris impetũ retine: tũ vob reliq̃m⁹ ducẽ: agne scẽdã ptẽ habem⁹ i porta pẽdẽtẽ. Tantã animus de deo suscepit largitatem: quãtam credulitas sibi poterit vendicare.

C Judith. xiij

¶ Jtẽ in eadẽ dñica: Homelia de eo qõ scriptũ ẽ in euãgelio ꝑm Lucã. Jbat iesus i ciuitatem que vocatur Naym. tẽ. que habetur inter sermones de Uerbis domini. xliij. fo. lx.

Luce. vij.

¶ Feria quarta de eo quod scriptum est in euangelio ꝑm Mattheũ. Cũ venisset iesus ad turbas accessit ad eũ. tẽ. Et de ieiunio et oratione. Ser. j.

Watth. xvij.

ADuersus demonum nequitiam q̃ nobis dñs arma postẽdit debemus vtiq; retinere. Hoc aut genus in nullo eiscitur nisi oratione ꝛ ieiunio. Hec cum plena fide exercẽtur: pietas est. Pietas aũt ad omia

Sermo ccrxx. A

Wat. xvij

vtilis est: pfessionē habēs vite psentis ⁊ future. Inspiciamus ergo vtiliter orationis fructus et ieiunij: quia ipsa sunt arma aduersus improbas cogitatiões. Ieiunio purgat mētem: sublevat sensum: carnē spūi subijcit. Ieiunium cor facit
Ps.l. contribulatū ⁊ humiliatū quod deus nō spernit. Ieiunio cō cupiscētie nebulas dispergit: libidinū ardores extinguit: castitatis verum lumen accēdit. Ieiunium verbositatem non amat: diuitias superfluitatem iudicat: superbiā spernit: būilitatem commēdat: prestat homini seipm intelligere quod ē infirmū ⁊ fragile: atq; dū ita se intelligit imbecillem: aptiorē virtutē dei adiutorē querit ⁊ accipit. Querit aūt p frequētes orationes: et obsecrationes. Oratio quidē refectio ē ieiunior aduocat gratiā spūsancti. Oratio duritiā cordis mollit: austeritatē temperat: ieiuniū dulcificat. Sicut enim sine potu nō est plena refectio: sic ⁊ ieiuniū sine oratione non pōt aīam pfecte nutrire. Quid aūt oratio nisi ascensio aīe de terrestribus ad celestia: inquisitio supernorū: inuisibiliū desiderū?
Ps. lxij. Abeat discēsio secularium morū quibus premitur mēs hūana quotidie. Oratio cōiunctio spiritui sancto: si tñ oratioi intētus sit animus: sicut clamat pphā. Sitiuit in te aīma mea q̄m multipliciter tibi ⁊ caro mea. Quid aūt sitiendū est sequitur. Ut videat virtutē. Ille dicit mihi si ad videndā plenā virtutē dei: plene sitiant aīe hūane substantie: nec fastidio victa dissimulet: replebitur adipe et pinguedine spiritali. Et sitiens illam dei visitationē sensu, ppio cuz fide clamabit. Adhesit aīa mea post te: suscepit me dextera tua. Ieiuniū inertiā tollit de aīa: impedimenta carnalia auferet. Oratio vero pseuerans iūgit deo atq; ita gaudēs assistere se dño gloriat. Adherens aūt aīa mea dño incipit securitatē habere et libertatem nec pauores sustinet timoris. Suscepta aīa tāto patrocinio dextere dei: quomō poterit nocere ab aliq̄ potestate? Sicut scriptum est: quod nemo illud rapit de manu patris: hoc prestat ieiunium: hoc prestat oratio.

¶ Dñica decimaseptima: de ebrietate vitanda. Sermo. j. In quo ostendit quomō ebrietas iam nec putat nec creditur esse peccatū: ita vt irridean tur qui minus bibere possunt.

Sermo ccxxxj. A
Licet pptio xpo fres charissimi credā vos ebrietatis malū velut inferni foueā expauescere: et non solū ipsi non velitis amplius bibere: sed nec alios adiurare vel cogere pl⁹ q̄ oportet accipere: tamē non pōt fieri nisi sint aliqui negligētes q̄ sobrij esse nō velint. Vos q̄ semp nimia sobria exhibetis nolite ad nr̄am iniuriā reuocare: q⁹ nobis necesse ē aliōs ebriosos arguere. Cū enim fratres charissimi ebrietatis malū sit graue vitiū ⁊ deo odibile: ita p vniuersum mūdū a plurib⁹ in cōsuetudinē missum est: vt abillis q̄ dei p̄cepta cognoscere nolūt: tam nec putetur nec credat esse pctm: intantū vt in cōiuuijs suis irrideāt eos q̄ min⁹ bibere possunt: ⁊ p inimicā amicitiā adiurare hoies nō erubescūt: vt potū amplius accipiāt q̄ oportet. Qui enim alterū cogit vt se plus q̄ opus ē bibēdo inebriet: min⁹ malū ei erat si carnē ei⁹ vulneraret gladio q̄ aīaz eius p ebrietatē necaret. B Et q⁹ corpa nr̄a terrena sunt: quō pluuia nimiū grādis et diuturna si fuerit: terra infundit ⁊ in lutū resoluitur vt nulla ī ea cultura possit fieri. Sic ⁊ caro nr̄a q̄si abundantiori potu fuerit inebriata: nec spiritalē cultura accipere: nec fructū aīe necessarios poterit exhibere. Et iō quō oēs hoies sufficientem pluuiā ī agris suis accipere desiderāt: vt et culturā valeāt exercere: et de fructuū vbertate gaudere: ita et ī agro corpis hoc tm̄ deberēt bibere q̄ oportet: ne p nimiā ebrietatem ipa corpis terra velut in paludē cōuersa: magis ⁊mes ⁊ serpētes vitior⁹ gñare: q̄m fructus bonorū operū possit afferre. Dēs enī ebriosi tales sunt: q̄les paludes esse vident. Qō enī in paludib⁹ nascat: si ignorat charitas vra: totū q̄ ibi nascit nullū fructū habere cognoscit. Nascunt ibi serpētes: sanguisuge. Nascunt ibi rane ⁊ diuersa gña ⁊mū: q̄ magis horrorē possunt gñare q̄m aliq̄d q̄ ad victū pficiat exhibere. Iste enī herbe vel arbores q̄ aut in ipis paludib⁹ aut circa ripas earū nasci solēt: nihil vtilitatis habere vident: intantū vt ī annis singulis incēdio concrement. Videte q̄d de ebrietate nascit igni preparat. Tales enim sunt sicut iam dixi omēs ebriosi:
C quorū prandia ducunt vsq; ad noctē: quorū cenas lucifer videt: q̄ stare nō possunt: etiā cū vident esse ieiuni: quor⁹ sensus tardi: graues: obtusi: et quodāmodo iam sepulti. Denicq; in ipa frequēter ebrietate nec se ipos nec alios recognoscūt: nec ambulare valēt: nec stare: dicere aliq̄d vl audire q̄ ad rōnē ptineat oīno nō possunt. Frequēter etiā vsq; ad vomitum ingurgitare se non erubescūt et ad mēsuras sine mēsura bibere. Maiora enī pocula prouident: certa bibēdi lege contēdit: q̄ poterit vincere laudē merek ex crimine. Inde lites ⁊ rixe nascunt: inde diuersis et horrēdis saltationib⁹ mēbra torquēt inde adulteria ⁊ nonnunq̄ homicidia ppetrant. Et quotiēs nimiū potū accipiunt: tanq̄ ī paralysim resoluti dū suis pedibus ambulare nō possunt: fedissima latera alior⁹ manibus portant ad lectū. Et ē in illis oculor⁹ caligo: ⁊rigo: fatigatio ⁊ dolor capitis: suffusio vult⁹: membrorū oīm tremor: aīe ac mētis stupor. In talib⁹ implek q̄ scriptū est. Cui ve: cui tu- puer.xxiij
mult⁹: cui ire: cui rixe: cui sine cā vulnera: cui suffusio ocl⁹ōrū Nonne his q̄ morant in vino: ⁊ eis q̄ inuestigāt vbi pot⁹ sūt et studēt calicib⁹ epotādis. Sz illi q̄ tales ee volūt miserabiliter se excusare conant: dicētes. Ingratū habeo amicū meū si quotiēs illū ad cōuiuiū reuocauero: potū ei q̄tū voluerit ipe nō dedero. Et non sit tibi amic⁹: q̄ te deo vult facere inimicū: qet tuus et suus ē inimicus. Si ⁊ te ⁊ alīū inebriauerī habebis hoiem amicū: habebis deū inimicū. Et ideo sapiēter cōsidera si iustū sit vt te a deo separes: dū te ebrioso cōiūgis. Ad extremū tu gñ noli adiurare: noli cogere: sz ī ptāte illius dimitte: vt q̄tū sibi placuerit bibat: et li se inebriare voluerit vel sol⁹ pereat: et nō ambo pereat⁹. O infelicitas gñis hūani q̄m multi inueniunt q̄ ebriosos et luxuriosos ampli⁹ q̄m oportet cogūt bibere: ⁊ ante ostiū paupib⁹ petētib⁹ vel vnū calicē dissimulāt dare: nec attēdūt: q⁹ illud q̄ luxuriosis videntur ingerere: xp̄s in paupibus deberet accipere q̄ dixit.
Quod fecistis vni ex minimis meis: mihi fecist⁹. Sz q̄ tales Mat.xxv.
sunt q̄n alios in inimio potu sepelīūt: paupi elemosynā petēti dicūt: vade vade inante: ⁊ dabit tibi de⁹: ⁊ vtiq; dū ambulauerit hō ei daturus ē. Quid ē q̄ dicit: vade inante ⁊ dabit tibi de⁹: nisi vade ad illū hoiez q̄ hz deū: q⁹ daturus ē deus? Ac sic oze suo ipe p̄sitek apud se deū nō esse q̄ inspirāte possit erogare pauperib⁹. Rogo fratres charissimi diligēter: attēdite ⁊ videte: q⁹ q̄si aīalia ducunt ad aquā vbi satiauerūt sitim suā: etiā si supza aquā ipam diuti⁹ teneant repleta siti bibere nolūt oīno: nec possunt. Cōsiderēt ebriosi si nō peiores aīalibus indicādi sunt. Cū enī aīalia amplius q̄m eis opus ē bibere nolūt: illi ⁊ duplū et triplum q̄m eis expedit potū accipiunt. Et vnde triū aut quattuor dier⁹ refectionē potuerant rationabilē habere: vno die cū grādi pctō cōtēdunt perdere potius q̄m expēdere ppter inuidiā aut ebrietatē: atq; vtinam potū nūmodo pderēt et non etiā ipi perirēt. Quantū mali in se habeat ebrietas: rex magistrū pistorū cruci appēdi fecit: Gen.xl.
ppter inuidiā aut ebrietatē. Populus aūt iudeorū de q̄ scriptum ē. Sedit popul⁹ māducare ⁊ bibere ⁊ surrexerūt ludere exo.xxxij.
postq̄ vitulū plusq̄ oportebat accepit: idola sibi fabricari fecit ⁊ honore ipor⁹ idolorū cepit frenetico choros ducere more diuersis saltationibus mēbra torq̄re. Herodes quoq; vbi nimio vino cōcaluit: ad vnius puelle saltatiōnē stm̄ hoīem baptistam interfecit. Mat.xiiij
Quid adhuc de ebrietatis malo nascatur spūsctūs p salomonē testat dicēs Vinū inqt ⁊ mulieres apo Eccl.xix.
statare faciūt a deo sapientes: ⁊ arguūt sensatos. Et iterū. Ne puer.xxiij
intuearis vinū q̄n flauescit: cū splenduerit in vitro color eius Ingredit enī blāde et ī nouissimo mordebit vt coluber: ⁊ q̄si regul⁹ venena diffunder. Oculi tui videbūt extraneas: ⁊ cor tuū loquet puersa. Paulus etiā ap̄s cōtra ebrietatis malū nos admonet dicēs. Nolite inebriari vino in quo est luxuria Ephe.v.
Iterū atq; iterū q̄d mali in se ebrietas habeat: eis q̄ illā diligūt sctārū scriptur⁹ testimonijs euidēter ostēdim⁹. In salomone scriptū est. Qui amat vinū ⁊ pinguia nō ditabit. Et puer.xxj.
iterum. Noli regib⁹ dare vinū: q⁹ nullū secretū ē vbi regnat puer.xxxj
ebrietas: ne forte bibāt ⁊ obliuiscant iudiciū iur⁹ dei: ⁊ mutant causam filiorū pauperū. Item hic ait. Operarius ebriosus Eccl.xix.
non locupletabitur. Et iterum. Vinum si bibas moderate: Eccl.xxxj
eris sobrius. Item illic. Vinum in iocunditatem creatum ē Ubi.s.
non in ebrietatem ab initio. Exultatio anime et corpis vinū moderate potatū: ⁊ sanitas corpis ⁊ aīe. Vinū multū potatū ebrietatis animositas: imprudētis offensio: minorās virtutē et faciens vulnera. Sed q̄n ista suggerimus forte irascuntur

contra nos et murmurāt ebriosi: et q̄uis nō desint q̄ irascunt deo tū, ppitio multi erūt qui libēter salubre cōsiliū audiētes de isto tam graui pctō per dei mīam liberabūtur. Ipsi tamē qui cōtra coalumnā et amicam suā ebrietatē loquentib⁹ irascuntur: libera a nobis voce audiāt: q̄ quicūq; ebriosus penitētiā de ipa non egerit tz vsq; ad mortē suā in ipa ebrietate permāserit: in eternū profecto peribit: q̄ nō mētik spūscūs: per apostolū dicens. Neq; ebriosi regnū dei possidebūt. Et ideo quicunq; sunt ebriosi: melius faciūt vt nō nobis sed sibi potius irascātur: t cū dei adiutorio de luto fecis se excutiāt: vel de cloaca ebrietatis: cū adhuc tps penitēdi est festinent quāta possunt celeritate deo auxiliāte cōsurgere: et totis aie viribus cū ppheta supplicātes dño dicāt. Eripe me de luto vt nō inhereā. Et illō. Nō me demergat tēpestas aque: neq; absorbeat me pfundum: neq; vrgeat sup me puteus os suum. Ebrietas enim q̄si inferni puteus quoscūq; susceperit nisi digna subuenerit pemtentia: et emendatio fuerit subsecuta: ita fortiter sibi vēdicat vt eosdem ipsos de inferni tenebrosо puteo ad charitatē vel sobrietatis lucē redire sine penitētia nō permittit. Sed hic ante oīa intelligere et scire debem⁹: quia non vna die efficiuntur hoīes ebriosi: sed cū paulatim adiurantib⁹ t cogētibus crudelissimis inimicis potiusq; amicis p singulos dies singulos sibi aut binos calices ad potum cō suetudinarū addūt. At vbi hoc i vsum miserit: ita eos ipsi⁹ ardor ebrietatis occupat: vt illos semp̄ sitire appellat. Sz q̄ se de h̄ malo desiderat liberare: quō sibi interualllo dierū potū addendo ad ebrietatis tenebras peruenit: ita paulatim subtrahendo ad sobrietatis lucē redeat. Qui si semel totū q̄ amplius accipiebat subtraxerit: vbi nimia siti ceperit exardescere cū grādi amaritudine clamat et dicit. Malle se mori q̄ sibi bibēdi vel inebriādi cōsuetudinē tollere. Nec attendit q̄ tolerabilius erat illi in carne mori q̄ in aīa p ebrietatē interfici. Et ideo vt nec cardo rē nimium patiatur: et de tam graui malo q̄ patif liberet (sicut iam dictū est) p interualla dierū sibi aliq̄d de nimietate potus subtrahat quousq; ad rationabilem bibēdi ꝯsuetudinem redeat. Qui hoc ita vt diximus p partes subducere voluerit: et de ebrietate liberabit: et illam intolerabilem penā nō patiet. Ergo fratres charissimi: dum hec suggero: me absoluo apud deū. Quicunq; me audire cōtempserit: et ad bibēdū, pnus fuerit: vel in cōuiuio suo alios adiurare vel cogere voluerit: et prose et p illis in die iudicij reus erit. Et q̄ qō peius ē: aliqui etiā clerici q̄ hoc deberent ꝓhibere: ipsi cogūt bibere aliquos plus q̄s expedit. Amodo incipiant et seipsos corrigere: t alios castigare: vt cū ante tribunal xp̄i venerit: nec de sua nec de aliorū ebrietate incurrāt supplicīū. Sed magis dū et ipi se emendāt t alios castigare nō cessant: peruenire ad eternū premiū mereantur. Et illud ante oīa rogo: et p tremēdū diem iudicij vos adiuro: vt quotiēscunq; vobis inuicē cōuiuia exhibetis: illā fedā cōsuetudinem p quā grandi mēsura sine mēsura tres hoīes aut volē tes aut inuiti solebāt bibere: tanq̄ venenū diaboli de vestris cōuiuijs respuatis: q̄ ista infelix cōsuetudo adhuc de paganorū obseruatiōe remāsit. Et quicūq; hoc in suo cōuiuio aut alieno fieri acq̄euerit: diabolo se sacrificasse nō dubitaverit. De q̄ bibitione nō solū aīa occidit: sed etiā corpus debilitat. Sz credo de dei mīa q̄ ita vobis inspirare dignabit: vt tam lugēdū et etiā erubescēdū malū ita vobis in horrorē veniat: vt illud nunq̄ fieri permittatis: sz q̄ō illa ebrietate periturū erat: in pauperū refectionē, pficiat: prestante domino nostro Jesu christo. Qui cum patre et spiritusancto viuit et regnat deus in secula seculorum. Amen.

j. Cor. vj.

Pſ. lxviij Ebi. ſ.

¶ In eadem dñica. De ebrietate vitanda quam vt inferni foueam vitare nos hortat. Sermo. ij.

Sermo ccxxxij. A

REquēter charitatē vestrā: fratres charissimi: paterna pietate ammonui: vt ebrietatis malum tāq̄ inferni foueā vitare vel fugere deberetis. Et licz apud plures, pficeret castigatio: q̄ multi tū sunt q̄ nec deū timēt: nec eos q̄ honesti sunt vel sobrij reuerenť: et tū bibūt vt interdū necesse habeant viscera nimio potu plena p vomitū relaxare: t tanq̄ fracte t naufrage naues: ita ipsius ebrietatis fluctib⁹ fatigant vt nec vbi sunt recognoscāt: t dicere aliud vel audire q̄ ad rōnē ptinet oīno nō valeāt. Illō vero q̄le ē q̄ ipsi infelices ebriosi q̄s se nimio vino ingurgitātes ridēt t vituperāt eos q̄ rōnabiliter h̄ tm̄ q̄ sufficit bibere volūt: dicētes eis. Erubescite t verecūdia sit vobis: q̄re nō potestis bibere q̄tū nos. Dicunt enī eos nō esse viros. Et videte miseriā ebriosorū. Se dicūt esse viros qui in ebrietatis cloaca iacēt: t illos nō dicūt esse viros q̄ honeste t sobrie stāt Jacēt, pstrati t viri sūt: stāt erecti t viri nō sūt? Victor ebrietatis vituperat: t victꝰ ebrietate laudat. Videtur sobri⁹ q̄ se et alios pōt regere: et nō irridet immo nō plangit ebriosus q̄ nec se nec alios pōt agnoscere. Solēt ebriosi ita se excusare velie vt dicāt: psona potens me coegit vt amplius bibā: et in cōuiuio regis nō potui aliud facere. Ad excusandas excusationes in pctis ista prętēdimus: et q̄ō implere nolumus nō potuisse nos dicim⁹. Molle in culpa est nr̄a: t nō posse prętēdit. Etiā si ad h̄ venirek: vt tibi diceret. Aut bibas aut morieris: melius erat vt caro tua sobria occideret q̄s p ebrietatē aīa moreret. Sed excusatio ista falso obijcit. Ipsi enī reges t quicūq; sunt alij potētes: q̄ deo, ppitio t xp̄iani sunt t prudētes t sobrij: t toto corde deū timētes: si te videret definisse vt eis nō acq̄escas, p timore dei inebriari: si tibi sub hora videantur irasci: post ea vero te in grādi admiratiōe suscipiūt dicētes. Quātū cū illo egimus: quātis enī minis t terroribꝰ fatigauim⁹: t tū nunq̄ eū a sobrietate separare potuim⁹. Mā t de⁹ q̄ te videt p ei⁹ amorē inebriari nō velle: ipe tibi gr̄am etiā illorū dabit q̄ te vt ampli⁹ biberes videbank hortari cogere. Nemo dicat fratres charissimi: q̄ i istis tpibus martyres nō sint: q̄tidie martyres fiūt. Martyr enī testis interpretatur. Quicunq; q̄, p veritate testimoniū dederit: t oēs causas cū iustitia indicauerit: q̄cq̄d, p testimonio xp̄itatis veliusticie ptulerit: totū ei dñs, p martyrio cōputabit. At sic et ille q̄ ebrietati resistit: si cum dei adiutorio pseuerare voluerit: t p ipsa alle aliq̄s ptulerit tribulatiōes: oīa ei dñs ad martyrij gl̄iam reputabit. Velim tū scire fratres charissimi: cum dñs h⁹ plures suos si vel vnū er illis velit fieri ebriosū. Sine dubio nullus tā malus q̄ h̄ voluerit aliq̄ aut velit. Et q̄ frōte: q̄ cōsciētia q̄ seruū nō vult habere ebriosum: ipe vult ebriosus fieri? Ecce de dom⁹ dei tu habes fuū: et te h⁹ deus fuū: qualiter vis vt tibi fuiat seruus tu⁹: taliter t tu fuire deo tuo debes. Dic mihi rogo te si iustū tibi videt vt tu habeas seruum sobriū: t de⁹ habeat ebriosū: ac sic te dignū iudicas: cui fu⁹ sobrius fuire debeat? Hec q̄ fratres charissimi diligēter attēdite t cōsiderate: q̄ nō est iustū vt faciam⁹ deo q̄ō nolum⁹ nobis fieri. Forte dices. Quō deo facio q̄ō mihi fieri nolo? Aut quō tibi nō placet seruum ebriosum habere: t tu non vis sobrius deo seruire? Ideo enim charissimi tanta infelicitate se inebriant homines: q̄ putāt ebrietatē: aut paruū: aut nullū pctm̄ ē. Sz, p ista ignorātia marie sacerdotes t die iudicij reddituri sūt rōnē: si cōmissis sibi populis: q̄ vel quāta mala de ebrietate nascunt assidue noluerīt p̄dicare. Qui q̄ credit ebrietatē esse paruū pctm̄: si se nō emēdauerit: et, p ipa ebrietate penitētiā nō egerit cū adulteris t homicidis eterna sine remedio illā pena cruciabit: sm̄ illud q̄ō ipi bene nostis btm̄ apl̄m predicasse. Neq; inq̄t fornicarij: neq; idolis seruientes neq; molles: neq; masculorū ꝯcubitores: neq; auari: neq; adulteri: neq; ebriosi regnum dei possidebūt. Videte ebriosos cū fornicatorib⁹ t idolis fuientib⁹: t masculorū cōcubitoribus t adulteris iūxit. Et illud. Nolite inebriari vino in q̄ est luxuria. Et iō definiat ac deliberet vnusq̄sq; apud se ebrietatē graue eē pctm̄: t tūc aut nūq̄ aut difficile eū ebrietas poterit supare. Cū enī nō solū i futuro seculo, pter ebrietatē torquēdi sunt hoīes: sed etiā in pnti q̄ipam ebrietatē multis frequēter infirmitatib⁹ fatigank vel morbū corpis timeāt q̄ de aie sue salute nō cogitāt. Oculorū suffusionē atq; caliginē: capitis xtigenē t membrorū tremorē expauescāt q̄ inferni supplicia non formidant. Et hec quidem non solū laicis: sed etiam clericis dicimus: quia (quod peius est) multi sunt etiam maiorīs ordinis clerici: qui cum alijs sobrietatis bonum deberent iugiter predicare: nō solum hoc non faciunt: sed etiam t se alioscq; inebriare nō erubescunt nec metuūt. Sed agnoscāt t doleāt quicūq; tales sunt: q̄ si se noluerint emendare et pro se et pro alijs necesse est eos eterna supplicia sustinere. Illud vero quale est q̄ iam transacto cōuiuio expleta siti cū amplius bibere non possint nec debeant: tūc quasi nouelli: quasi t qui ipsa hora superuenerīt diuersis nominibus incipiūt bibere: non solum viuorū hoīm sed etiam angelorū et reliquorū anti

j. Cor. vj.

Pſ. cxl

Ephe. v.

quorum sanctorū: estimantes q̄ maximū illis honorē impendant si se in illorū nominibus nimia ebrietate sepeliāt: ignorantes q̄ nullus tam grauem iniuriā sanctis angelis vel sanctis hominibus agnoscitur irrogare q̄s illi qui i eorū noibus bibendo p ebrietates suas alios pbātur occidere. Sunt enī aliqui qui sola ex causa aliqua falsa cibaria sibi ordināt fieri: vt per ipam salsitudinem nimia se possint ebrietate obruere. Hec enī si pagani qui deū ignorant faciunt: nec mirandū est nec nimis dolendū: quia etin deo spem non habēt: ꝛ antiquā
j. Petri.ij. parentū suorum cōsuetudinem seruāt. Christiani vero quos deus de tenebris vocauit ad lucē: de morte vocauit ad vitam: quibus oēs scripture clamant ebrietatē fugere: sobrietatē diligere: q̄re turpissimas illorū ebrietates comitant: de quorū perfidia liberari per dei mīam meruerūt? Et ideo rogo et p tremendum diem iudicij vos adiuro: et vt quātum potestis ebrietatis malū auxiliante deo fugiatis: ꝛ iā vobis incipiat verecundū esse q̄ hucusq̄ gētibus et paganis in ebrietatis turpitudine vos voluistis similes exhibere. Et ideo q̄ deo ppitio illi dissimiles estis in fide: simles esse in ebrietate penitus nō debetis. Quia etiā si reliqua peccata xp̄iani nō admittunt: sola eos si frequens fuerit ebrietas et emendatio ac
j. Cor.vj. penitentia non subuenerit: in inferni pfunda precipitat: fm illud q̄ diam dictū est. Neq̄ ebriosi regnum dei possidebūt. Sed dicet aliquis. Ego regnū dei nolo: eternam requiē tm̄ obtinere desidero. Nemo se decipiat fratres. Duo enim loca sunt: et tertius nō est vllis. Qui cū xp̄o regnare nō meruerit: cū diabolo absq̄ dubitatione vlla peribit. Ad extremum qui amicos suo nimiū ppinat: ī anima efficitur inimicus: corpus quoq̄ eius debilitare ꝛ aīam probatur occidere. Veli⁹ erat vt illud quod vna die plus eum bibere coegit q̄s expedit: per duos aut tres dies ipm amicum ad cōuiuiū reuocaret suum ꝛ vnde vna die cū nimiū bibendo debilitauerat: ipm in alijs diebus sufficiēte potu reficeret: nec potum ille perderet: nec amicū deciperet. Aut certe quod est melius: quicquid nimio potu perditum erat gula: pauperibus daretur in elemosynā: vt et caro rationabiliter bibendo reficeretur: ꝛ per misericordiam pauper aīe redemptio prepararetur. Et nos quidem istam castigationem non ppter eos qui sunt honesti et sobrij dirimus: quia cū dei subsidio multos nouimus parca et sobria conuiuia pparare. Et ideo vos qui p dei amore hoc tm̄ sumitis q̄ oportet: et q̄ ebriosis in terra perditur: a vobis per elemosynam i celo reponitur. Non vobis sufficiat q̄ vos honesti et sobrij estis: ſz quantū potestis ita castigate ꝛ corripite ebriosos: vt eis nūq̄ liceat vobis presentibus amplius bibere q̄s oportet: vt dū et ipsi sobrietatē diligitis: ꝛ alios per vestrā admonitionē ab ebrietatis perditione reuocatis: non solum p vestra sed etiā p aliorū salute duplicia vobis pmia in eterna beatitudine preparetis. Et illud q̄s lugendū et erubescendū est fratres charissimi: q̄ dicūt aliqui rustici qui aut vinū habuerint aut alia sibi pocula fecerint: q̄si ad nuptiale conuiuiū: ita ad bibendū vicinos vel primos suos inuitare vt eos per quattuor aut duos dies teneāt et minia ebrietate sepeliāt: et tādiu ad domos suas de illa lugēda potatione nō redeant: donec oēm potū quē ille q̄ eos inuitauerat: habuit: perexpendat: et vnde se vel per duos aut tres mēses cū omni familia sua rationabiliter reficere potuit: quattuor aut duobus die⁹ dolenda aut erubescēda bibitione cōsumat. Ergo fratres charissimi dū hec humiliter ꝛ cū grandi charitate p sollicitudine paterna cōmoneo: absoluo apud deū conscientiam meā. Qui vero me libenter audierit et fideliter quod ei predicatū est implere voluerit: habebit premiū eternū. Qui aūt contempserit: timeat ne ei eternū necesse sit sine vllo fine sustinere supplicium. Sed credimus de mia dei q̄ ita omnes ebriosi de ebrietatis malo ad bonum sobrietatis sunt per dei gratiam redituri vt et nobis gaudium faciant ꝛ ipsi feliciter ad eternum peruenire mereantur premium. Amen.

¶ Item in eadem dominica alius sermo factus ad fratres ī heremo: qui inter sermones ad eosdē habetur. xxxiij. fo. xv.

¶ Feria quarta quattuor temporum occurrētiū post festū exaltatiōis sancte Crucis: de eo quod
Matth.ix. scriptum est in euangelio fm Mattheum. Ecce vnus accedens ait illi. Magister bone. ꝛc. Sermo. j. In quo declarat nō esse locū fugiēdi a deo

Dominus ac redēptor noster ī euāgelio suo loquit dicēs. Cū dormirēt hoīes venit inimicus et super seminauit zizania. Inimicus: ī figura hō dictus est. Audi aplm dicentem. Fuistis aliquando tenebre: nunc aūt lux in dño. Audi homo. Non enī ille dedit tibi tenebras: qui dedit tibi lucem. Quo vadis homo: quo traheris? Quid ꝛcupiscētias carnales sectaris: q̄s audis Spū ambulate et cōcupiscētias carnis nolite pficere? Audi potē⁹ dñm dicentē. Cōuertimini ad me ꝛ cōuertar ad vos. Accedite ad eum ꝛ illuminamini: et facies vestre nō erubescent. Audi hō. Si recesseris a deo: nō effugies manū eius. Si autem ad eū accesseris: ilico habebis eū q̄ nusq̄ recedit. Audi pphetam dicētem. Si ascēdero in celū ibi es: si descēdero ad infernum ades. Ubi ergo nō est deus quē tu fugis? Malus es tu: q̄ bonū fugis. Mors es tu: qui vitā fugis. Inuoluere te vis tenebris: vbi te abscōdas: sed illū latere non potes: cui⁹ oculi oīa vidēt. Ait aūt apl's. Quem fructū habuistis tunc in illis in quibus nūc erubescitis? Sequit vox iudicis dicens. Ite maledicti ī ignem eternū: qui paratus est diabolo ꝛ angelis eius. Ergo qui fugit dñm et recedit a deo: ille confunditur ꝛ perit in sua impietate. Ut ergo nō pereat tūc: nūc reuertatur ad dñm ꝛ illuminabit̄ur: et vultus eius nō erubescet. Dicam tm̄ fratres mei q̄ sentio: ꝛ q̄ dixero intelligite. Inter vos segetes dei sunt mixta zizania: id ē amatores mūdi: amatores pecunie: amatores delitiarū: consultores nugarū: oēs querētes q̄ sua sunt: nō q̄ ihesu xp̄i. In eccl'ia xp̄i ficte intrātes promittentes et non facientes: vouētes et non reddētes: renūciātes malo ꝛ iterū idem facientes: hec amātes: zizania sunt. Nō amāt illi xp̄m: q̄ aliq̄d plus amāt q̄ xp̄m. Audi hō vocē dñi dei tui. Qui diligit ndt patrē aut matrē: aut vxorē: aut filios aut filias: aut fratres: aut agros sup me: nō est me dign⁹. Si vis tenere q̄ nō habes: dimitte q̄ habes: vt amor xp̄i sit in corde tuo. Ecce petis a deo ꝛ dicis. Dñe da mihi. Quid tibi dabit: q̄ alitūde manꝰ tuas videt occupatas? Ecce dñs vult dare q̄ sua sūt: et nō habēt vbi ponat. Vide ergo. Dimitte q̄ tenes: et accipis q̄ queris. Dimitte palia et caduca: ꝛ accipies eternā ꝛ ppetuā vitā. Dimitte terrena: ꝛ accipis celestia Ait aūt quidam ad iesum. Magister bone quid boni faciam vt habeam vitā eternā? Utiq̄ q̄ dicebat: q̄d boni faciā: vitā eternā desiderabat: ſz pl⁹ amabat q̄ tenebat. Vidit dñs occupatas manus: dare vult: et nō habet vbi ponat. Occupate sunt manus accipientiū. Dicit enī tibi dñs. Vade vēde oīa: ꝛ da pauperib⁹: ꝛ pone illa ī celo: q̄ in terra impediūt. Quid times o hō dare pauperib⁹? Nō perdes ea: sed seruāt̄ur tibi in celo. Non vt pdas iussi dicit dñs: sed vbi ponas suggessi. Post hec habebis hō thesaurū nō in terra periturū: ſz ī celo pmansurū. Aliq̄n venit hōi tribulatio: venit timor dāni. Times o hō vt nō pecuniā tuā pdas: times ne argētū tuū pdas times ne possessionem tuā pdas: et nō times ne tu ipse totus pereas? Pro hoc dicis falsum testimoniū: p hoc mētiris et rapis aliena: p hoc iuras et piuras q̄ o nō lex vetat. Nōne cū hec oīa facis: tot⁹ fenū es: totus stipula: totus palea: ꝛ nō times ne totus ardeas? Semp turbata est aīa tua amoribus seculi. Dic. Quare tristis es aīa mea: ꝛ quare conturbas me? Psa.xlj. Auarus p auro suo habet tristiciā: patit tribulationē: hz pericula seruor: pericula latronū. Auarus amat aurum plusq̄ aīam suā: tu xp̄iane ama xp̄m plusq̄ omia tua. Ille feruet in amore auri: tu xp̄iane ferue in amore xp̄i: ꝛ eris btūs ī regno xp̄i. Audi o hō. Aurū ī terra ē: ꝛ ex terra ē: ꝛ terra ꝛ pars tre ē Impius dū diligit creaturā: offendit creatorē: et amittit eū q̄ creauit ex nihilo oīa Audi o hō nō tu pdis deū: ſz ipe peris a deo. Ille est redēptor aīe quē vis amittere Quid enī pderit tibi si totū mūdū lucreris: aīe tue detrimētū patiaris? Expergiscere aliq̄n o hō ꝛ ama xp̄z. Hec ē enī sapiētia vera id ē amare xp̄m. Multi enī dicūt ꝛ scire volūt: q̄re illū vocat ad se dñs: ꝛ illū nō vocat. Uni subuenit: ꝛ vni nō. Hūc dignū hz: ꝛ illū idignū. Iste honorat: ꝛ illū cruciat ꝛ affligit. Audi o hō. Hūc dignū hz p bonis opib⁹ suis: illū hz idignū p opib⁹ suis malis: q̄ debitor ē dñs: ꝛ reddet hōi bōa: ꝛ malis mala Dicturus es forsitan. Quare ille sic? Rūdet tibi dñs de⁹ tu⁹ q̄ bonū nō denegauit: ſz dixi prius. Lauamini: mūdi estote: Esa.j.

Annotatō nūeralis ordinis sermonū hui⁹ opis.

Quid volebas? Quid querebas? Quid cupiebas? Gratiam dei. Ergo si gratiā dei queris: auferꝓ primū nequiciā ab aīa tua: et a cōspectu oculoꝝ meoꝝ. Jam cessa a malo et fac bonum: inq̄re pacē et sequere eā totis viriб tuis. Et cū hec feceris: et gratiā meā percipies: et oculi mei sup te erūt: et aures mee ad p̄ces tuas: et p̄sq̄ me inq̄sieris dicā assum. Faciamus bona fres charissimi: vt mereamur in futuro seculo sine nire requiē: quā nobis dñs nr̄ p̄misit dicēs. Beati mīicordes: q̄ ipsi misericordiā cōsequētur. Et cū pphera dño exultātes dicam⁹. Misericordiā et iudicium cātabo tibi dñe. Misericordiā inuenīt: q̄ sunt mīicordes. Judiciū timeāt cōtēptores: q̄ nec sibi parcūt: nec miserenī alijs: qui dicunt. Peccem⁹ et parcet nobis deus: q̄ misericors est et bonus. Ōino misericors et bon⁹ est de⁹. Sed q̄ modo parcit: in futuro nō parcet. Judiciū paratū habēt sine misericordia impij. Intelligam⁹ fres: et videam⁹ vbi spem nostrā ponere debeamus. Mīicordia illi: q̄ fecit misericordiā. Beati misericordes: q̄ ipsis miserebit de⁹. Spes est in dei misericordia: si ab opere misericordie nos nō fuerim⁹ aridi. O homo q̄d q̄ris a deo mīicordiā: si ipse non es misericors? Quid q̄ris a deo indulgētiā p̄cōꝝ tuoꝝ: cū ipse tibi simili nō indulges? Audi homo: audi vocē dñi dei tui: vbi dicit ipse. Date et dabit vobis. Dimittite: et dimittet vobis. Audi iterū vbi ipse dicis. Dimitte nobis debita nra: sic⁹ et nos dimittimus debitoribꝰ nr̄is. Si enī tu nō dimiseris aduersario tuo: ipse tibi p̄us eris aduersari⁹. Ille te lesit auferēdo pecuniā tuā: tu te ledis nō indulgēdo aduersario tuo. Forsitan dicturꝰ es. Non illi parcā: q̄ me lesit multū: et sanguinē meū q̄siuit. Tu si non illi indulges: p̄ditionē aīe tue habebis. Insup adhuc dicis. Non illi parcā: q̄ aduersarius mihi fuit. Crede mihi homo: pei⁹ tibi eris aduersari⁹: si nō illi parcas. Dicis tu. Ille me nō rogat. Si te ille nō rogat: tu p̄o illo roga: vt ei a dño dimittat q̄ in te deliquit. Nā si tu dicis: non illi parcā: litigare vis: nō dimittere. Et qua fronte / aut qua fiducia dicturꝰ es dño tuo. Dimitte: q̄ ego dimisi? Cōsidera ohomo: vide aliā legē in mēbris tuis repugnantē legi mētis tue et captiuantē te in lege peccati. Jā ipse captiuus traheris: et expoliator⁹ irasceris? Nemo nobis iputet fratres mei: si per vos dñicam pecuniā duplicare nō potuerimus. Mali serui erim⁹: si nō fecerim⁹ q̄ nobis p̄ceptū est. Si autē fecerim⁹: boni serui erim⁹: et cū dño sine fine letabimur. Illū oēs amemus: p quē facti sum⁹. Illū diligam⁹: per quē redēpti sum⁹ P̄o illo nos inuicē diligam⁹ in hoc seculo: vt cū eo gaudere mereamur pariter i futuro: q̄n sic placuit dño deo nostro de nobis: vt hic cōstituti cū vestra charitate cātem⁹ ei. Laudem⁹ dñm fratres lingua: corde: ore: et voce. Sic enim sibi vult dici laudē: vt non sit inter nos discordia: sed vult esse in nobis cōcordiā vocib⁹ et moribus. O felix laus in celo: vbi tēplū dei angeli sūt. Ibi est cōcordia summa laudantiū: vbi nulla lex in mēbris nostris repugnat. Ibi nō est rixa: nec vlla cupiditas. Hic ḡ cātem⁹ dño laudē solliciti: vt illic possimus esse securi. Quare aūt hic sim⁹ solliciti fratres mei? Audite quare? Tentatio est vita humana. Sic nāq̄ nos dñs exhortat⁹ suo eloquio dicēs. Vigilate et orate vt nō intretis in tentationē. Nō vis esse sollicit⁹ q̄n videris dicere. Dimitte nobis debita nra? Quō es secur⁹? q̄ quotidie videris petere remissionē p̄cōꝝ? Quomō es secur⁹? q̄n adhuc dicis. Dimitte mihi p̄cā mea. Et iteruꝝ dicis. Et ne nos inducas in tentationē: sz libera nos a malo? Quō ḡ videꝛ clamare. Libera nos a malo: si secur⁹ es? Audi homo: audi. Tu es mal⁹: q̄n te de⁹ liberat a teipso malo. Vides aliā legē in mēbris tuis repugnantē legi mētis tue: et captiuantem te in lege p̄cī. Audi q̄d sum⁹ nos: q̄d nobiscū portam⁹? Audiu in corpore mortis hui⁹ cōtinemur: vitū nobiscū portam⁹. Audi iterū p̄phetā dicentē. Dñe educ de carcere aīaz meā. Carcer me⁹ est: vsq̄dum in corpore mort⁹ fuero. Nā q̄n fuero de⁹ corpe liberat⁹: terra terre reddit: spūs celo recipit. Quado ḡ dimitto terrā: q̄diu hic sum: mēte fuio legi dei: carne aūt legi peccati. Dicet aliq̄s p̄fidozū. Ergo cū fueris ab hac carne liberat⁹: iā nō eris tu nisi spūs. Audi ḡ hereticē. Carnē quam dico: nō in eternū pono: sed hic depono. Rēspōdet icredul⁹. Ergo reditur⁹ es ad corpus mortis? Et vnde tā piam vocē clamasti. Educ de carcere aīam meā? Audi imperite et contra quotidianas lectiones surde. Redeo ad corpus nō mortis hui⁹: quia corruptibile hoc induet incorruptione: et mort tale hoc induet imortalitate. Modo est aīale: tunc erit spirtale. Nemo potest accipere eternale: nisi p̄t⁹ tēporale dimittat. Ergo dimitte tēporale hoc malū vt accipias eternale illud bonū. Audite fratres et cauete. Hic enī iter agim⁹: et in itinere positi sum⁹: nōdū in patriā puenim⁹. Caueam⁹ eos qui in itinere nobis insidiant: q̄ hic agunt aduersus nos: ne ad patriā nostrā. i. ad paradisum reuertamur. Terra autem ista morientiū est. Illa vo viuentiū est: deq̄ pphera dicebat Credo videre bona dñi in terra viuentiū. In illa autē terra semp viuet et nunq̄ morief. Lucet terra illa plus q̄ speciēs argēti: vbi ciues iustoꝝ angeli sunt. Illi in terra illa gaudēt: nos in terra ista lugeam⁹ vt ad illoꝝ gaudia puenire mereamur. Videte fratres. Ecce hic in itinere positi sum⁹: insidiator noster diabol⁹ aduersat in via: nobis querit nocere ne in terrā viuētiū reuertamur. Duo enī sunt p̄cepta dilectissimi quenobis oīno sunt obseruāda. i. diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: et ex tota mēte tua: et diliges p̄ximū tuū tanq̄ teipsum. In his duob⁹ p̄ceptis tota lex pendet et prophete. Quicūq̄ enī in his duob⁹ p̄ceptis ambulauerit: festinet in via: et pueniet ad patriā paradisi: vbi habitant omnes sancti in gl̄ia redēptor⁹ sui: et laudē dicūt noi sctō ei⁹: q̄ erepti sūt de hac peregrinatiōis erūna: et viuūt semp in leticia sempitna.

Luce.vj. Mat.vj. Rom.vij. Joh.vij. Mat.xxvj Mat.vj. Rom.vij. Psa.cxlj. Mat.xxij Psa.xxvj. Luce.xiij Mat.xxij. Matthei xxvij. j.Cor.ij. Psa.cxvij Mat.xxj. Mat.xxij. Psa.cix. Joh.j. j.Cor.xv.

¶ Sabbato quattuor temporum occurrentium post festū sācte crucis: Homelia de eo qđ scriptū est ſm Lucā. Dicebat iesus turbis hāc similitudinē. Arborē fici habebat q̄dā &c. que habet inter sermones de Verbis dñi. ser. xxxj. fo. liij.

¶ Dñica decima octaua de eo qđ dñs interrogauit iudeos cui⁹ filiū dicerēt esse xp̄m. Sermo. j. In quo ratione reddit cur plati eminēti⁹ sedeāt.

Interrogati iudei: sicut nūc ex euāgelio cū recitat⁹ est: audiuim⁹: quō esset dñs noster iesus christus fili⁹ dauid: quē dñm suū dixerit ipse dauid: respōdere nō potuerūt. Hoc enī in dño nouerant qđ videbāt. Apparebat enī eis fili⁹ hois: occult⁹ aūt erat fili⁹ dei Hinc est qđ eū et superari posse crediderūt: a ligno suspēsuz irriserūt: dicētes. Si filius dei est descēdat de cruce et credimus in eū. Aliud videbāt: aliud nō cognoscebāt. Si enim cognouissent: nūq̄ dñm glorie crucifixissent. Sciebāt tñ xp̄m filiū dauid. Nā et ipsū nūc ipsum sperāt esse vēturū. Latet eos qđ venerit: sed volētes later. Neq̄ enī si pēdentē nō agnouerūt: et regnantē agnoscere nō debuerūt. In cui⁹ enī noīe vocant⁹ et b̄ndicūtur oēs gētes: nisi in ei⁹ quē putāt xp̄m nō fuisse? Ipse enī fili⁹ dauid: vtiq̄ ex semine dauid ſm carnē: fili⁹ est abrahā. Si autē dictū est ad abrahā. In semine tuo b̄ndicent oēs gētes: et videt iā in xp̄o nr̄o b̄ndici oēs gentes: q̄d expectāt qđ iā nō venit: et nō timēt qđ venturū est? Lapidē enī se dixit ipse dñs nr̄ iesus xp̄s: pphetico ad se asserendū vīēs eloquio. Lapidē autē talē: vt si q̄s in eū offenderit: cōquassef: sup quē autē lapis ille venerit cōterat eū. Q̄n enī in eū offendit: humilis iacet: iacēdo humilis quassat offendētem: veniēdo excelsus cōterit supbiētem. Jā ḡ iudei illa offensione quassati sunt: restat vt ei⁹ p̄claro aduētu etiā cōterā tur: nisi forte cū viuūt agnouerint ne moriant. Patiēs enim est de⁹: et illos quotidie inuitat ad fidē. Sed cū iudei respōdere nō possent dño. pponēti questionē et dicēti. Cuius filiū dicerēt xp̄m: atq̄ illi respōderēt: filiū dauid: addenti et ppōnēti: quomō ḡ dauid in spū vocat eū dñm dicens. Dixit dñs dño meo sede ad dexterā meā: donec ponā inimicos tuos subpedib⁹ tuis? Si ḡ dauid (inq̄t) in spū dicit eū dñm: quō est filius ei⁹? Non dixit: nō est fili⁹ eius: sed quō est filius eius? Quomodo: cū dicit: verbū querētis est nō negantis: tanq̄ si hoc eis diceret. Bene quidē dicitis xp̄m filiū dauid: sed ipe dauid dñm eū dicit. Quē dicit ille dñm: quomodo est fili⁹? Dicerēt iudei si instructi essent fide christiana quā nos tenemus: si cōtra euangeliū corda nō clauderent: si vitā spiritalem in se habere voluissent: respōderent huic questioni et dicerēt. Quoniā in principio erat verbū: et verbum erat apud deū: et deus erat verbū. Ecce quomodo est dñs dauid. Sed quia xp̄s caro factū est: et habitauit in nobis. Ecce quomodo est filius dauid. Sed nesciētes obmutuerūt: nec ore saltē

clauso aures aperuerũt: vt qõ respõdere nõ potuerũt interrogati: nossent edocti. Sz qz magnũ est nosse mysteriũ: quomodo sit dñs dauid et filꝰ dauid: quomodo sit vna persona homo et deꝰ: quomodo sit in forma hominis minor patre: in forma dei eqlis patri: quomodo iterũ dicit. Et pater maior me est. Et ego et pater vnũ sumꝰ: qz magnũ est sacramẽtum: vt capi possit: mores informãdi sunt. Indignis enĩ clausum est: pmerentibꝰ aperit. Reclapides: nec vectes: nec pugni: nec calces sunt q̃bus pulsamꝰ ad dñm. Vita pulsat: vite aperitur. Corde petit: corde querit: corde pulsat: cordi aperit. Cor autẽ hoc qõ recte petit: rectecꝫ pulsat: et querit: piũ esse debet. Primo amare deũ gratis. Hec est enĩ pietas: nec sibi extra illũ ponere mercedẽ: quã expectet ex illo. Illo enĩz melius est nihil. Et q̃d charum petit a deo: cui ipse deus vilis est? Terrã dat: et gaudes: amator terre: et factꝰ terra. Si gaudes quãdo dat terrã: quãto amplius gaudere debes cũ se ipsum dat tibi: q̃ fecit celũ ⁊ terrã? Gratis g̃ amãdus est deꝰ. Nam diabol⁹ hoc sancto Job nescies qõ in illo untus ageretur: magnũ crimen obiecit dicẽs. Nũquid gratis colit Job deũ? Ergo si aduersarioꝰ hoc obiecit: timere debemꝰ ne hoc nobis obijciat. Cũ magno enĩ calũnioso habemus negociũ. Si querit fingere qõ nõ est: quãto magis obijcere quod est? Gaudeamꝰ tamen: qz talis est iudex q̃ falli ab accusatore nostro nõ potest. Nã si hoiem haberemꝰ iudicẽ: huic quicquid vellet fingeret inimicꝰ. Nemo est enĩz diabolo astutior: falsa crimina ad cõfingendũ. Nã ⁊ nũc oĩa falsa crimina de sanctꝭ ipse cõfingit. Scit suas criminationes valere nõ posse apud deũ: inter homies illas spargit. Et hoc ei q̃d̃ pdest: cũ dicat apl's. Gloria nostra hec est testimoniũ cõsciẽtie nostre? Putatis tamen qz ille falsa crimĩa nulla astutia cõfingit? Nouit quid inde mali agat: nisi ei resistat vigilãtia fidei. Ideo enĩ et de bonis mala spargit: vt infirmi nõ putẽt aliquos esse bonos: et tradant se rapiẽdos libidinibꝰ ⁊ dissipãdos: dicẽtes apud seipsos. Quis est enĩ qui seruat mãdatũ dei: aut q̃s est qui seruat castitatẽ? Dũ putat quia nemo: ipse sit nemo. Hoc ergo agit diabolꝰ. Sed talis erat vir iob: de quo nihil posset cõfingere. Nota enĩ erat: numis clara vita eiꝰ. Sz qz multas habebat diuitias: hoc obiecit. Qõ et si esset: in corde esse posset: in moribꝰ apparere nõ posset. Colebat deũ: faciebat elemosynas. Et qõ corde faciebat: nemo sciebat: nec ipe diabolus sz deꝰ nouerat. Perhibet deꝰ testimoniũ seruo suo. Diabolꝰ calũniat seruo dei. Permittit ille tentari: pbatur Job: cõfundit diabolꝰ. Inuenit Job gratis colere deũ: gratis diligere. Non qz aliq̃d: sed qz seipsum nõ abstulit. Aut enĩ. Dñs dedit: dñs abstulit: sicut dño placuit ita factũ est: sit nomen dñi benedictũ. Ignis tentationis accessit: sed aurũ nõ stipulam inuenit. Abstulit et sordes: nõ cõuertit in cinerẽ. Quia g̃ ad sacramentũ dei intelligendũ: quõ xps et homo et deꝰ sit: cor mundãdũ est. Mundat autẽ moribꝰ: vita: castitate: sanctitate: dilectione: ⁊ fide q̃ per dilectionẽ operat. Hoc autez qõ loquor: totũ tanq̃ arbor est que radicem habet in corde. Necꝫ enĩ facta ꝓcedũt nisi de cordis radice: vbi si plãtaueris cupiditatẽ: spine ꝓcedũt. Statim dñs post istã questionem ꝓpositã iudeis: illis respõdere nõ valẽtibꝰ: subiecit de moribꝰ loqui: vt ostẽderet quare illi indigni fuerint itelligere qõ interrogauit. Miseri enĩ: superbi: cũ respõdere nõ possent: vtiqꝫ debuerũt respõdere. Nescimꝰ nos. Magister dic nobis. Obmutuerũt in ꝓpositione. nec os aperuerũt ad inq̃sitionẽ. Et stat im dñs de superbia illozũ. Cauete (inquit) a scribis: qui amãt pfidere in synagogis: ⁊ diligũt primũ locũ in cõuiuijs. Non qz accipiũt: sed qz diligũt. Hic enĩ cor eozũ accusauit. Accusator cordis autẽ esse non posset: nisi cordis inspector. Oportet enĩ vt seruo dei habẽti aliquẽ honorẽ in ecclesia deferaꝰ primꝰ locus: qz si non deferaꝰ: malũ est illi q̃ nõ defert: nõ tũ bonũ est illi cui defertur. Oportet ergo vt in cõgregatione christianoꝝ ꝓpositi plebis eminẽtiꝰ sedeãt: vt in ipsa sede distinguãtur ⁊ eozũ officiũ satis appareat: nõ tamen vt inflenk de sede: sed vt cogitent sarcinã vnde reddituri sunt rationẽ. Quis autẽ nouit: vtrum hoc ament an non ament? Res ista cordis est: iudicẽ habere nõ potest nisi deũ Ipse autẽ dñs admonebat suos ne inciderẽt in tale fermentum: qõ alio loco dicit. Cauete a fermẽto phariseozũ ⁊ sadduceozum. Et cũ putarent illi ꝓptera hoc eũ dicere qz panes nõ intulerãt: respõdit eis. Excidit vobis quot milia saturati sunt et quinq̃ panibꝰ? Tũc intellexerũt inq̃t: quia fermẽtum doctrinã eozũ dicebat. Amabãt enim illi ista tẽporalia: eterna ꝛo nec timebãt mala: nec diligebãt bona. Clauso corde intelligere nõ poterãt qõ dñs interrogauit. Quid aũt faciat deus ecclesia vt possit intelligere qõ ꝓmma meruit credere? Faciat capacẽ animũ ad recipiendũ qõ dabit. Quod vt fieret. i. vt capax animꝰ esset: dñs deus noster suspẽdit pmissa: nõ abstulit. Ideo suspẽdit: vt nos extendamꝰ. Ideo nos extẽdimꝰ: vt crescamꝰ. Ideo crescimꝰ: vt attingamꝰ. Vide aplm paulũ in suspẽsa extẽsum. Nõ quia iã acceperim: aut iam pfectus sim. Fratres: ego me nõ arbitroꝝ apprehẽdisse. Vnũ autẽ: que retro oblit⁹: in ea que ante sunt extentus: fm intentionẽ sequoꝝ ad palmã supne vocationis dei in xpo iesu. Ille in terra currebat: sed in spũ ascẽdebat. Vide ergo extentũ: vide ad suspẽsa pendentẽ. Sequoꝝ (inq̃t) ad palmã superne vocationis dei in xpo iesu. Ambulãdũ ergo est: nec pedes yngendi: nec iumẽta querẽda: nec nauis ꝓcurẽda. Affectu curre: amore ambula: charitate ascẽde. Quid q̃ris? Vlã Inhere christo: q̃ descẽdendo et ascẽdẽdo seipsum fecit viã Vis ascẽdere? Ascendentẽ tene. Tu enĩ per teipsum leuare te nõ potes. Quia nemo ascẽdit in celũ: nisi q̃ de celo descendit: filꝰ hominis q̃ est in celo. Si nemo ascẽdit: nisi q̃ descendit. Ipse aũt est filꝰ hominis dñs noster iesus: vis ⁊ tu ascẽdere: mẽbrũ ipsiꝰ esto qui solus ascẽdit. Et enĩ ille caput cũ ceteris mẽbris: vnus homo est. Et cũ ascẽdere nemo potest: nisi q̃ ineius corpore mẽbrũ ipsiꝰ factus fuerit: implet: quia nemo ascẽdit nisi qui descẽdit. Non enĩ potes dicere. Ecce quare ascẽdit: verbi gratia: petrꝰ: quare ascẽdit paulꝰ: quare ascẽderunt apostoli: si nemo ascẽdit nisi qui descẽdit? Respondet tibi. Petrus: paulꝰ: ceteri apostoli: ⁊ oĩes fideles q̃d audiũt ab apostolo? Vos autẽ estis corpus christi: ⁊ mẽbra ex parte. Si ergo corpus xpi et mẽbra sunt: noli facere duos. Reliquit enĩ ille patrẽ et matrem: et adhesit vxori sue vt essent duo in carne vna. Reliquit patrẽ: qz nõ hic se ostendit se equalẽ patri. Semetipsum enĩ exinaniuit: formã serui accipiẽs. Reliquit et matrẽ synagogã: de qua carnaliter natus est. Adhesit vxori sue. i. ecclesie sue. Qõ testimoniũ ⁊ ipe cũ cõmemoraret q̃ separari nõ liceret cõiugiũ: demõstrauit Non legistis inq̃t: qz deꝰ q̃ fecit ab initio masculũ et feminã fecit eos? Erũt duo (inq̃t) in carne vna. Qõ ergo deꝰ cõiunxit: homo nõ separet. Et quidẽ: duo in carne vna. Sequit et dicit. Igit iam nõ duo: sed vna caro. Nemo ascẽdit: nisi qui descẽdit. Nã vt noueritis quia vnꝰ homo est spõsus et sponsa fm carnẽ xpi: nõ fm diuinitatẽ: nam fm diuinitatẽ q̃ est ille: nos esse nõ possumꝰ: qz ille creator: nos creatura: ille effector: nos facti: ille cõditor: nos cõditi: sed vt essemꝰ cum illo vnũ in illo: caput nrm esse voluit accipiendo carnẽ ex nobis in qua moreret ꝓ nobis. Vt noueritis ergo qz hoc totũ vnꝰ est xpus: p Esaiam dixit. Sicut spõso alligauit mihi mitram et sicut spõsam induit me ornamẽto. Ipse spõsus: ipse spõsa Ipse plane sponsus in capite: spõsa in corpore. Erũt (inq̃t) duo in carne vna. Et nõ iam duo: sed vna caro est. Itaqꝫ ad mẽbra ipsius pertinẽtes: vt hoc sacramentũ intelligam⁹: vt dixi: fratres pie viuamꝰ: deũ gratis diligam⁹. Ipse autem qui ostẽdit peregrinãtibꝰ formã serui: seruat ꝓuenientibus formã dei. De forma serui strauit viam: de forma dei condidit patriã. Quia ergo multũ est ad nos capere hoc: sed nõ est multũ credere hoc. Nisi enĩ credideritis ait Esaias: nõ intelligetis. Ambulemus per fidẽ q̃diu peregrinamur a dño: donec ad speciẽ peruenia⁹: vbi videbimꝰ facie ad faciem Et ambulãtes per fidẽ: bene operemur. In bonis operibus gratuita sit dilectio dei: benefica sit dilectio ꝓximi. Deo enĩ qõ ꝓsteꝰ nõ habemus. Sed qz ꝓximo habemꝰ qõ ꝓsteꝰ: prestando indigẽti ꝓmerebimur abundantem. Inde vnusquisq̃ qõ habet: prestet alteri. Quicquid plus habet largiat inopi. Alius habet pecuniã: pascat pauperem: vestiat nudũ: edificet ecclesiam. Operet de pecunia quicq̃d boni potest. Alius habet cõsilium: regat ꝓmũ: pellat tenebras dubitationis luce pectoris. Alius habet doctrinã: erogret de cellario dñi: ministret cõseruis cibaria: cõfortet fideles: reuocet errantes: querat perditos. Etum potest facere. Est qõ sibi pauperes etiam erogent: alius claudo pedes accõmodet: alius ceco suos oculos duces prebeat. Alius vt sitet infirmũ: alius sepeliat mortuũ. Sũt ista in oĩbus: vt

Joh. xiij. Joh. x. Job. j. ij. Cor. j. Job. j. Mat. xxiij Luce. xx. Mat. xvj. vbi ꝫ. Gal. v. Ephe. v. Phil. iij. Joh. iij. Esaie. lxj. Ephe. v. Esaie. vij. ij. Cor. v. j. Cor. xiij.

Annotatō nūeralis ordinis sermonū hui⁹ opis.

Prolixus difficile inueniat aliquis q̄ non habeat vnde alteri aliquid prestet. Et illud extremū et magnū qđ ait apl̄s. Inuicem onera vestra portate: et sic adimplebitis legē christi.

¶ In eadē dñica: de eod̄ de quo supra. Sermo ij. In quo dicit q̄ fili⁹ dei minor est in forma serui: ꝛ equalis in forma dei: qđ ex ꝟbis apl̄i pbat.

Sermo. ccxxxv. A

QUestionē ꝓpositā iudeis: debent soluere christiani. Dñs enī iesus christ⁹ q̄ eā iudeis ꝓposuit: ipse nō soluit iudeis: nobis autē soluit. Et cōmemorabo charitatē vestrā: et inuenietis q̄ soluit: primo nodū videte questionis. Quesiuit a iudeis qđ eis videretur de xp̄o: cui⁹ esset filius: q̄ et ipsi sperant xp̄m. In ꝓphetis legerūt: venturū expectauerūt: presentē occiderūt: quia vbi legebāt venturū xp̄m: ibi legebāt quia occisuri erant xp̄m. Sed illi⁹ futurū aduentū sperabant in ꝓphetis: nā futurum suū facinus nō videbāt. Sic ergo eos interrogauit de xp̄o: nō quasi de incognito: aut cui⁹ nomen nunq̄ audissent: aut cui⁹ aduentū nunq̄ sperassent. Mā q̄n adhuc eum sperant: ideo errant. Equidē et nos speram⁹ eū: sed venturū iudicē: non venturū iudicandū. Prophete aūt sancti vtrūq̄ pphetauerūt. Venturū eū iniuste prius iudicādū: vēturū postea iuste iudicaturū. Quid ergo (inq̄t) vobis videt̄ de xp̄o cui⁹ filius est? Respōderunt illi. Dauid. Prolixus de scripturis. Quomodo dauid in spiritu vocat eū dñm: dicēs. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis: donec ponā inimicos tuos scabellum pedū tuorū? Si ergo dauid in spiritu vocat eū dñm: quomodo fili⁹ eius est? Hic cauendū est ne putet̄ christus se negasse filiū esse dauid. Non se filiū dauid negauit: sed modum quesiuit. Dixistis filiū esse dauid: non nego. Sed si ille eum dñm vocat: dicite mihi quomodo sit filius qui est dñs? Dicite quomodo? Illi nō dixerūt: tacuerūt. Dicam⁹ et nos: exponente ipso xp̄o. Vbi? Per apl̄m suū. Prius inde ꝓbemus: quia ipse xp̄s exposuit. Apostol⁹ dicit. An vultis experimentū accipere ei⁹ qui in me loquit̄ christ⁹? Ergo in apostolū istam dignat⁹ est soluere questionē. Primū per apostolum loquēs christ⁹: quid dixit ad timotheum? Memor esto xp̄m iesum resurrexisse a mortuis ex semine dauid: ꝟm euāgelium meū. Ecce christ⁹ filius est dauid. Quomodo est et dñs dauid? Dic apostole. Qui cū in forma dei esset: nō rapinam arbitrat⁹ est esse equalis deo. Agnosce dñm dauid. Si agnoscis dñm dauid: dñm nostrū: dñm celi et terre: dñm angelorū: equalē deo in forma dei. Si agnoscis vnde filius dauid: attēde qđ sequit̄. Apostolus dñm dauid tibi ostendendo. Qui cū in forma dei esset: nō rapinā arbitrat⁹ est esse equalis deo. Fili⁹ dauid vnde? Semetipsum exinaniuit formam serui accipiēs: in simlitudine hoīm factus: et habitu inuētus vt homo. Humiliauit semetipsum: factus obediens vsq̄ ad mortē: mortē autē crucis. Propter qđ ⁊ de⁹ illum exaltauit. Resurrexit christ⁹: ex semine dauid: filius dauid: q̄ exinaniuit se. Quomodo exinaniuit? Sumendo qđ nō erat: nō perdendo qđ erat. Exinaniuit se: humiliauit se. Cū esset deus: homo apparuit. Cōtemptus est in terra ambulās: qui celum fecit. Cōtemptus est quasi homo: quasi nullius ꝟtutis. Non solū cōtemptus: sed insup ⁊ occisus. Lapis erat iacēs: offenderunt in eū iudei: et quassati sunt. Quid autē ait ipse? Qui offenderit in lapidē istū: cōquassabit. Super quē venerit lapis iste: cōteret eū. Prius iacuit et offenderūt. Veniet desuper: et cōteret quassatos. Accepistis et filiū dauid: ⁊ dominū dauid. Dñm dauid semper: filiū dauid ex tēpore. Dominū dauid natū de substantia patris: filiū dauid natum ex maria virgine cōceptū de spiritusancto. Utrūq̄ teneamus. Unū horum nobis erit habitatio eterna: alterū horū nobis est a peregrinatione liberatio. Dñs enī noster iesus christus nisi dignat⁹ esset fieri homo: periisset homo. Fact⁹ est quod fecit: ne periret qđ fecit. Homo verus: deus verus. Deus et homo totus christ⁹. Hec est catholica fides. Qui negat dñz christū? Fotinian⁹. Qui negat hominē xp̄m? Manicheus. Qui cōfitetur dñm equalē patri christū et hominē verū: passum vere: sanguinē fudisse verū. Non enī veritas nos liberaret si falsum precū ꝓ nobis daret. Utrūq̄ qui cōfitetur catholicus est. Habet patriā: habet viam. Habet patriam. In principio erat verbū. Habet patriā. Cum in forma dei esset non rapinā arbitrat⁹ est esse equalis deo. Habet viam. Semetipsum exinaniuit formā serui accipiēs. Ipse patria quo imus: ipse via qua imus. Per ipsum ad ipsum eamus: ⁊ nō erramus.

Luce.ij. Joh̄ j. Phil.ij. Wat.xxij. Wat.xxj. vbi ꝫ. Phil.ij. ij.Cor.xiij B ij.Tim. ij.

¶ Item in eadem dñica: Homelia de eo qđ scriptum est in euāgelio ꝟm Mattheū. Accesserunt ad iesum pharisei. Et interrogauit eū vnus ex legisdoctorib⁹ ⁊c. que habet̄ in libro Quinquagita homeliarū. xxxviij. fo. cxxix. Wat.xxij.

¶ Dñica decimanona: De eo quid sit homini facere bonū. Sermo. j. In quo dicit q̄ q̄ mali florent aliquādo in hoc seculo facit bonos sepe in fide hesitare.

LEctiones diuinorū eloquiorū cū recitarent: audiuim⁹. Ea nobis est materies loquendi ꝓposita: inde sapere debem⁹: inde seminare qđ sapimus: adiuuāte illo in cui⁹ manu sumus: sicut scriptū est: ⁊ nos ⁊ sermones nostri. Nec frustra alio loco scriptū est. Laudabo sermonē: in dño laudabo verbū. Hoc laudat̄ in domino qđ dat dñs. Huius ergo infirmi simus: vasa tñ sumus eius: capim⁹ ⁊tum possumus: cōmunicamus sine liuore qđ capimus. Suppleat ille in cordib⁹ vestris qđ nos minus fecerimus: q̄ et quod operamur in aurib⁹ vestris: quid est: nisi totum ille agat in cordib⁹ vestris? Lectio prima, pphetica qđ nobis cōmendauerit: me cōmemorāte recolite. Quid dignū (inq̄t) offerā dño? Querebat homo sacrificiū quo placaret deū: vel quo placeret deo. Curuabo (inq̄t) genu deo excelso placabo eū in milibus taurorū: aut in denis milibus caprarum pinguiū: aut offerā deo fructū ventris mei ꝓ peccato aīe mee? Respōdet̄ ergo tibi o homo. O homo a quo respondetur: nisi a quo factus es homo? Respōdetur ergo o homo queret̄i qđ offeras deo: et vnde places dñm: vel vnde places deo. Respōdet tibi quid sit bonū: aut quid aliud dñs exq̄rat a te: nisi vt facias iudiciū et iustitiā: et diligas misericordiam: paratusq̄ sis ire cum dño deo tuo? Querebas quid offerres ꝓ te. Offer te. Quid enī dñs querit a te: nisi te? Quia in oñi creatura terrena: nihil melius fecit te. Querit te a te: quia tu perdideras te. Si autē facias qđ iussit: inuenit in te iudiciū et iustitiā. Judiciū primo in teipso: iustitiā ad ꝓximum tibi. Quomodo iudicium in teipso? Ut displiceas tibi qđ eras: et possis esse qđ non eras. Judiciū inq̄ de teipso in teipso sine acceptione psone tue: vt nō parcas peccatis tuis: nec ideo tibi placeāt q̄ tu facis. Nec te laudes in bonis tuis ⁊ deū accuses in malis tuis. Hoc enī est peruersum iudicium: et ideo nec iudiciū. Ut enī ostēderet deus peruersum iudicium nō esse iudiciū: non ait: quid dñs querit a te: nisi facere rectū iudiciū: sed facere (inq̄t) iudiciū. Si enī rectū: tūc iudiciū. Si aūt peruersum: nō iudiciū: sed vitiū. Quid ergo faciebas qñ te pdideras: et post tuā perditionē ibas? Ibas et non redibas. Quid faciebas? Scio qđ faciebas. In bonis tuis te laudabas: in malis tuis deū blasphemabas. Hoc est peruersum iudiciū: et ideo vt dixi: nec iudiciū. Vis ergo facere rectū iudiciū? Hoc est iudiciū. Illud qđ faciebas corrige: ꝓpostera: et rectū erit. Quid est corrige? Deū lauda i bonis tuis: te accusa in malis tuis. Cū tibi ꝑ peruersus displicueris: teq̄ illo q̄ creauit adiuuāte correxeris: rectus seruabis iustitiā. Placebit enī tibi de⁹ si rectus fueris. Nō discrepabis a recto: nisi prauus atq̄ peruersus. Rectus aūt recto cōuenies: et sine dubio tibi placebit deus. Cū enī displicebat: peruersitati tue displicebat. Audi scr̄m psalmū. Quē bon⁹ israel deus: rectis corde. Iste q̄ hoc dicit in psalmo: displicuerat illi de⁹? Absit a me vt arguā: et nō potius cōfitēti credā. Ecce audite mecū: et cōsiderate qđ dixerit. Quē bon⁹ de⁹ (inq̄t) israel. Quib⁹? Rectis corde. Mei autē (inq̄t) qñ non erā rectus corde: mei autē pene cōmoti sunt pedes: paulomin⁹ effusi sunt gressus mei. Quid est: cōmoti sunt pedes? Hoc est effusi sūt gressus mei. Quid est pene: ꝟ est paulomin⁹. Quid itaq̄ ait pene? Paulominus cōmoti sunt pedes mei: effusi sunt gressus mei. Pene (inq̄t) lapsus sum: pene cecidi. Unde in tñ periculū pueniſti? Q̄z zelaui (inq̄t) in pctōrib⁹: pacem pctōr intuens. Zelaui (inq̄t) in pctōrib⁹ intuens pacē

Sermo. ccxxxvj. A Pſ.lv. B Wichee. vj. C D E Pſ.lxxij.

peccatorū:hoc est malos homines vidēdo felices:titubaui sub deo pene cecidi a deo. Ecce vnde illi displicuerat deus: quare mali habent bona? Deniq; videte verba titubantis: q̄ F
Pſ.lxxiij. apud se dixerit. Ecce ipsi peccatores. In ipso psalmo verba sunt titubātis. Ecce ipsi peccatores in seculo obtinuerūt diuitias:et dixi. Quō scivit de⁹? Ipse dicit in psalmo: ipse loquit:cui nōdum recto de⁹ displicuerat q̄ mali abūdarēt bonis. Quō (inq̄t) sciuit de⁹:et si est sciētia in altissimo? Videte adhuc q̄d adiungat. Videte quēadmodū titubādo ꝓpinquet casui: et sit vicin⁹ pditioni. Videte inq̄ q̄d adiungat: Nūquid vane iustificaui cor meū:et laui in innocentib⁹ manus meas? Perdidi (inq̄t) totū q̄ bñ vixi. Justificaui cor meū:laui in innocētib⁹ man⁹ meas:ad hoc vt mali sint felices:et ego tribuler. Et fui (inq̄t) flagellatus tota die. Gaudent illi:et ego flagellor. Gaudent q̄ blasphemāt deū:flagellor q̄ colo deū. Quomodo sciuit de⁹? Hinc titubauit:hīc pene cecidit:hinc putauit ad deū res humanas nō ptinere. Cū ergo hoc putaret:nō recto sed puerso corde:et q̄si verisimili ratione duceret ꝓpter istā incōuenientiā credere ad deū gubernationē rerū humanarū nō ptinere:placerat illi sic ꝓdicare:hoc asserere hoc docere. Reuocat? est sanctor auctoritate. Videte enī verba ei⁹. Si dicebā inq̄t. Si dicebā narrabo:sic ꝓdicabo:sic docebo:sic dicā hoībus:ad deū curam
G
ybi ℨ. rerū humanarū nō ptinere. Si dicebā:narrabo sic. Ecce generationē filiorum tuor reprobaui. Quō ergo narrabo sic? Non sic narrauit moyses:nō sic narrauit abrahā:isaac et iacob:nō sic narrauit hieremias:nō sic esaias: non sic ceteri ꝓphete. Isti autē oēs filij tui. Ego ergo si narrabo sic:generationē filiorū tuorū reprobabo. Quid ergo faciā? Suscepi (inq̄t) cognoscere. Suscepi (inq̄t) cognoscere:sed magnum est cognoscere:difficile est cognoscere. Hoc īquit postea q̄ dixit. Suscepi cognoscere:hoc labor est ante me. Quomodo cognoscā et iustū deū esse:et res humanas nosse:r peruersis bene esse:rectis male aliq̄n esse? Quomodo sit iustū suscepi cognoscere:et labor est ante me. Quousq; labor? Donec introeam in sanctuariū dei:et intelligā nouissima. Intra ergo in sanctuarū dei aīa fidelis:intra in sanctuarū dei aīa pia: cui nō displicet deus in malis tuis:et in bonis malor:cui nō displicet deus. Et si nescis qua ratione fiat:crede nō iniuste fieri q̄ sint aut facit de⁹. Humana ratione ducebaris:diuina auctoritate reuocare:et crede aliq̄d ibi esse quod te latet. Mā deū puersum et iniquū nō posse esse:sic intrās fide in sanctuariū dei:intrās credēdo:dicis intelligēdo. Sic enim ait. Donec introeam in sanctuariū dei. Quo intrat fides:et post fidē quid? Et intelligā nouissima. Veniēt nouissima:q̄n nulli bonū erit male:nulli malo erit bene. Venient inq̄ nouissima:q̄n discernenk pij ab impijs:iusti ab iniustis:laudatores dei a blasphematorib⁹ dei. Venient q̄n discernentur vt nullus (sīc dictū est) bono sit male:nulli malo sit bene. Quare ergo
H
modo nō sic? Forte et modo sic. Sed q̄n nunc est in occulto: post erit in manifesto. Ingredere mecū si potes in sanctuarium dei:forte ibi si possum docebo te:imo discе mecū ab eo q̄ docet me:etiā nūc nō malis esse bene:et melius esse bonis q̄ malis:q̄uis nondū venerit bonorū felicitas:nondūq; venerit malorū pena nouissima. Forte intelliges mecū:nō esse bñ malis. Rogo enī te et quero abs te:tibi quare male est? Respōsurus es. Egestas angit:ꝑmit difficultas:dolor fortasse membror:timor ab inimico. Tibi ideo male est:q̄ pateris mala:et bene est illi q̄ est ipsum malū? Multū interest inter malū esse et malū pati. Tu q̄n pateris nō es. Malū enī pateris:sed tu malus nō es. Ille autē malū nō patik:et malus est Noli ergo falli:noli falli. Non potest fieri vt tibi male sit:q̄ pateris malū:r illi bene sit q̄ est malus. Cū enī est malus:putas quia nō patik malum:cum patik seipsum? Tibi male est: q̄ malū alienū pateris in corpore tuo:r illi bene q̄ malū seipsum patik in corde suo? Tibi male est:q̄ malā habes villā: I
r bene est illi q̄ malam habet aīam? Esto bonus:q̄ habes bona. Bone sunt diuitie:bonū est aurū:bone familie:bone possessiones. Oīa ista bona sunt:sed vnde facias bene:nō que te faciant bonū. Habeto bona que te facīāt bonū. Que sunt
Michee. vj. inquis ista? Faciudiciū:faciustitiam:bona sūt que habes. Faciudiciū:faciustitiam. Esto et tu bonus:inter bona tua. Erubesce bonis tuis. Esto bonus māsurus inter bona pertura. Erubesce bonis tuis. Noli esse malus in eis:ne pereas

cum eis. Cetera quomodo se habeāt fratres charissimi:quō sit seruanda iustitia:et quomodo diligenda misericordia:et quō debeat quisq; parat⁹ esse ire cū dño suo:alio tēpore donante domino disputabimus vobis. Tenete me debitorem: ne diu habeatis fatigatorem.

¶ In eadem dñica: Sermo habitus ad mēsam sancti Cypriani in die dñico: de iustitia. Sermo ij. In quo dicit q̄ opus dei cum sit iustitia quomodo opus dei erit vt in christum credamus.

Sermo. cxxxvij. A

Lectiones sanctas plures cū recitarenk audiuim⁹ r de his nos oportet dicere:q̄ dñs fuerit donare dignat⁹. Sed lectionū oīs auditor q̄ rectius lectū est magis meminit:et vt inde aliq̄d a tractatore verbi dicak expectat. Cū ergo in vltimū sit sanctū euangeliū recitatū:nō dubito expectare charitatē vestram vt de
Mat.xx. ista vinea et de cōductis:et de mercede denarij aliq̄d audiatis: Sz ego memini superiore dñico q̄d ꝓmiserim. Cū enim de sancto ꝓpheta q̄ lectū fuerat aliq̄d exponere voluissem: lectum autē fuerat querēti homini quibus sacrificijs placaret deū: renūciatū esse nihil ab illo deum querere nisi facere
Mich. vj. iudiciū et iustitiā:et diligere misericordiā: paratūq; esse ire cū dño deo suo: tractaui ꝗtum potui de iudicio:tantūq; sermo ꝓductus est:vt nō remaneret tēpori spaciū quo possem de ceteris disputare. Unde me ꝓmisi hodierno die de iustitia esse dicturū. Sed q̄ expectabatis vt de euangelio loqueror:nolite vos putare fraudatos. Opus enī in illa vinea:ipa est iustitia. Putate ergo vos esse cōductos. Qui pueri venerunt:prima hora se adductos putent:q̄ adolescētuli:tertia:
Mat.xx. qui iuuenes:sexta:q̄ grauiores:nona:qui decrepiti: vndecima. De tēpore nolite causari. Opus q̄ faciatis audite: mercedē securi expectate. Et si attēditis:dñs vester qualis est: nolite inuidere si merces eēlis est. Q̄ est opus nostis. Sed cōmemorabo. Audite q̄ nostis:et facite quod audistis. Dixim⁹ opus dei esse iustitiā. Interrogat⁹ autē dñs ieſus q̄ B
Joh. vj. esset opus dei:respōdit. Hoc est opus dei:vt credatis in eū quē ille misit. Poterat dicere. Justitia est opus dei. Nūq̄d ergo nos ꝑsumere aliq̄d cōducti ꝓtra patrēfamilias ausi sumus? Si iustitia est opus dei:sicut ego dixi:quomodo erit opus dei q̄ dñs dixit:vt credak in eū:si ipsa sit iustitia credere in eū? Sed ecce inquis:a dño audiuim⁹. Hoc est opus dei vt credam⁹ in eū:a te audiuim⁹ q̄ opus dei sit iustitia. Proba nobis credere in xp̄m:hanc esse iustitiā? Videk mihq̄n iam respōdeo querēti et iusta flagitāti:videk tibi credere in xp̄m nō esse iustitiam? Quid est ergo? Impone huic operi nomen. Proculdubio si bene ꝓsideras q̄ audisti:responsurus es mihi. Ista fides vocak. Credere in xp̄m:fides vocak. Accipio q̄ dicis:credere in xp̄m fides vocak. Audi et tu aliū scripture locū. Justus ex fide viuit. Facite iustitiam:credite. Justus ex fide viuit. Difficile est vt male viuat: Abach. ij. Rom. j. q̄ bene credit. Credite ex toto corde:credite nō claudicātes nō hesitantes:nō cōtra ipam fidē humanis suspitionib⁹ argumentantes. Fides appellata est ab eo q̄ fit q̄ dicit. Due syllabe sonant:cū dicik fides. Prima syllaba est a facto:secūda a dicto. Interrogo ergo te vtrū credas? Dicis. Credo Fac q̄ dicis:et fides est. Ego enī respōdentis vocē audire possum:cor credētis videre nō possum. Sed nūquid ego ad C
vineā cōduxi:q̄ cor videre nō possum? Nec ego cōduco: nec opus iudico:nec ego denariū mercedē ꝓparo. Cooperarius vester sum. Pro virib⁹ quas ille donare dignak:in vinea laboro. Quo aūt animo laborem:q̄ me cōduxit videt. Mihi j. Cor. iiij. enim (ait apl's) minimū est vt a vobis iudicer. Et vos vocē meā potestis audire:nō potestis cor videre. Oīes cor nr̄m deo videndū ꝓponam⁹:et opus ex animo faciam⁹. Condescentē nō offendam⁹:vt libera fronte mercedem accipiamus. Et nos charissimi videbim⁹ inuicē corda nostra:sed postea nunc autē adhuc tenebras mortalitatis hui⁹ circūferim⁹:et ad lucernā scripture ambulam⁹:sicut dicit apl's petrus. Habem⁹ certiorē ꝓpheticū sermonē:cui bene facitis intēdētes tanq̄ lucerne in obscuro loco donec dies lucescat:et lucifer ortak in cordib⁹ vestris. Proinde charissimi ꝓpter ipsam ij. Petri. j. fidē qua credim⁹ in deū:in ꝓparatione infidelitū dies sum⁹ In infidelitate nor cū ipsis fuim⁹:modo lux:dicente apl'o. Fuistis aliq̄n tenebre:nunc autē lux in dño. Tenebre in no- Ephe. v.

Annotatō nūeralis ordinis ſermonū hui⁹ opis. bis: lux in dño. Item in alio loco. Omes eni vos filij lucis eſtis: et filij dei. Nō ſumus noctis neq̄ tenebrarū. Sic vt in die honeſte ambulem⁹. Dies ergo in cōparatione infideliū In cōparatione vo illius diei qñ reſurgent mortui: et corru ptibile hoc induerit incorruptionē / et mortale hoc induef i-

j. Cor.xv. mortalitate:: adhuc nox ſum⁹. Nobis tanq̄ iam in die dicit

j. Joh.iij. apl's Johānes. Dilectiſſimi: filij dei ſumus. Et tñ q2 adhuc nox eſt: q̄d ſequif? Et nōdum apparuit qd̄ erim⁹. Scim⁹ qm̄ cū apparuerit ſiles ei erim⁹: qm̄ videbim⁹ eū ſicuti eſt. Sed iſta merces eſt: nō opus. Videbim⁹ eū ſicuti eſt: ipa merces eſt. Tūc erit dies quo clarior eſſe nō poſſit. Nunc ḡ in iſto iā

D die honeſte ambulem⁹. In iſta adhuc nocte nō de inuicē iu

Rom.xiij dicem⁹. Videte eni ⁊ ipm aplm paulū q̄ dixit. Sic vt in die honeſte ambulem⁹: nō reſultare neq̄ diſſonare a coapoſtolo

ij. Petri.j ſuo petro: q̄ dicit. Cui bñfacitis intēdentes ſermoni: ſcʒ diui no: tanq̄ lucerne in obſcuro loco: donec dies luceſcat: et luci fer oriaf in cordib⁹ veſtris. Videte hoc ipm dicētē ⁊ aplm

j. Cor.iiij. paulū. Itaq̄ nolite ante tēpus quicq̄ iudicare. Et qñ erit tē pus? Donec veniat dñs et illuminet abſcōdita tenebrarū: et manifeſtabit cogitationes cordis: et tunc laus erit vnicuiq̄ a deo. Quid eſt ante tēpus: niſi anteq̄ corda inuicem videa tis? Intēdite ſi hoc eſt qd̄ dixi. Omia v̄ba ipſi⁹ ſentētie pau liſper audite. Nolite ante tēpus quicq̄ iudicare. Et qñ erit tēpus? Donec veniat dñs et illuminet abſcōdita tenebrarū: et manifeſtabit cogitationes cordis: et tūc laus erit vnicui q̄ a deo. Quō te reprehēdent tenebre qñ a luce laudaberis? Tūc patebūt corda: modo latent. Suſpect⁹ eſt neſcio q̄s q̄ſi inimic⁹: et forte eſt amic⁹. Videf alter quaſi amic⁹: ⁊ eſt for ſitan occultus inimic⁹. O tenebre: ſeuit et amat: blanditur et odit. Si ex vocib⁹ iudico: trāquillū vitans: ſcopulū incurro Fugio amicū: hereo inimico. Hoc fecit cor latēs. Ibi credē dum eſt: ibi in us: vbi latet: vbi occultū eſt. Ad hoc excolen dū cōductus es. Ibi credēdo cooperare: vbi te nō videt co

Abachuc. ij. operarius tu⁹: ſed videt te dñs tu⁹. Juſt⁹ ex fide viuit. Hoc age. Iā de iudicio priore dñico diſputaui: vt iudicares teip

Rom.j. ſum: et cū te inuenires puerſum: nō tibi blādireris: ſed corri

E geres te et fieres rect⁹ ⁊ tibi placeret de⁹ rectus. Nā rectus de⁹: puerſo nō placet. Vis vt placeat tibi rect⁹ deus: eſto re ctus. Judica teipſum: noli tibi placere. Qd̄ tibi in te merito diſplicet: caſtiga: emēda: corrige. Scriptura ſctā ſit tibi tan q̄ ſpeculū. Speculū hoc habet ſplēdorē nō mēdacē: ſplēdo rem nō adulantē: nulli⁹ pſonā amantē. Formoſus es: formo ſum te ibi vides. Fedus es: fedū te ibi vides. Sed cū fedus acceſſeris: et fedū te ibi videris: noli accuſare ſpeculū. Ad te redi: non te fallit ſpeculum tu te noli fallere. Judica de te cōtriſtare de tua feditate: vt cū abieris et diſceſſeris triſtis: fedus: correct⁹ poſſis redire formoſus. Cū ḡ iudicaueris te ipſum ſine adulatione iudica: ⁊ p̄ximū cum dilectione. Eſt eni qd̄ iudices: ad qd̄ vides. Fieri enīʒ poteſt vt aliq̄d mali

F videas vnde ſordeſcas. Fieri poteſt vt malū ſuū ipſe p̄xim⁹ tuus tibi ↄfiteaf ⁊ prodat amico qd̄ texerat inimico. Qd̄ vide ris iudica: qd̄ nō vides deo dimitte. Quādo aūt iudicas: di lige hoies: oderis vitiū. Noli ꝓpter hoiem diligere vitiū: nec ꝓpter vitiū odiſſe hoiem. Homo: p̄xim⁹ eſt tuus. Vitiū inimicū p̄ximo tuo. Tunc amas amicuʒ: ſi oderis qd̄ nocet

Rom.j. amico. Si credis facis: q2 iuſtus ex fide viuit. Qd̄ abundat in reb⁹ humanis: h̄ dico. Aliqñ amico tuo chariſſimo inimi cus eſt aliq̄s q̄ erat amic⁹ amboꝝ. Incipiūt eſſe de trib⁹ ami cis duo inter ſe inimici: q̄d faciat medius q̄ remāſit? Vult: exigit: flagitat a te vt oderis cū illo quem odiſſe cepit: et hec v̄ba tibi dicit. Nō es amic⁹ me⁹ q̄ es amic⁹ inimici mei. Que vox hui⁹ eſt ad te:: ipſa eſt ⁊ illi⁹ ad te. Tres eni erat;. Tres eratis: duo ceperūt eſſe diſcordes: remanſiſti tu. Si huic te iūxeris: illū habebis inimicū. Si illi: iſtū. Si ambob⁹: ambo murmurabūt. Ecce tentatio. Ecce ſpine in vinea q̄ cōducti ſum⁹. Expectas forte a me audire q̄d facias. Permane ami cus amborū. Qui diſcordāt inter ſe: cōcordēt p te. Mala ſi q̄ audis ab altero de altero: noli prodere alteri: ne forte ſint poſtea amici q̄ modo ſūt inimici: ⁊ pditores ſuos pdant ſibi. Sed hoc ꝓpter hoies dixi: nō ꝓpter oculos ei⁹ q̄ nos cōdu

Ecci.xix. xit. Ecce nemo te pdit. Audiſti: deus videt q̄ te iudicet. Au diſti ab irato verbū: a dolente: a ſuccenſente: moriatur in te. Quare prodif? quare pferf? Nō enim ſi in te fuerit dirūpet te. Dic ſane amico tuo: q̄ vult te facere inimicū amici tui. Al

loquere etiā egrotantē animū: medicine lenitate pertracta. Dic illi. Quare vis vt ſim inimic⁹ illi⁹? Reſpōdet. Quia ini micus me⁹ eſt. Vis ergo vt ſim inimic⁹ inimici tui? Inimi cus eſſe debeo vitij tui. Iſte cui me vis facere inimicū: homo eſt. Eſt ali⁹ inimic⁹ tuus: cui debeo eſſe inimic⁹: ſi amicus ſum tuus. Reſpōdebit. Quis eſt ali⁹ inimic⁹ me⁹? Vitiū tuū Reſpōdebit. Qd̄ eſt vitiū meū? Odiū quo odiſti amicū tuū Eſto ergo ſimilis medico. Medic⁹ nō amat egrotantē: ſi nō odit egritudinē. Ut liberet egrotū: pſequif febrem. Nolite amare vitia amicorū veſtrorum ſi amatis amicos veſtros.

Sed cui dico? Putas ne facio ipſe qd̄ dico? Fratres mei: fa G cio in me. Prius facio. In me autē facio: ſi a dño accipio: facio. Odio vitia mea: cor meū ſanandū offero medico meo Perſequar ea quātū poſſum: gemo de illis: cōfiteor: q2 ſunt in me: et ecce ego accuſo me. O qui me rep̄hēdebas: corrige

te. Hec eſt iuſtitia: ne dicaf nobis. Stipulā in oculo fratris Mat.vij. tui vides: et trabem in oculo tuo nō vides? Hypocrita. Eij ce primū trabem de oculo tuo: et tūc videbis eijcere feſtucā de oculo fratris tui. Ira: feſtuca eſt. Odiū: trabes eſt. Sed nutris feſtucā: fit trabes. Ira inueterata: fit odiū. Feſtuca nutrita: fit trabes. Ut q̄ feſtuca nō fiat trabes: nō occidat ſol

ſup iracūdiam veſtrā. Vides: ſentis te odio liuentē: et repre Ephe.iiij. hendis iraſcentē? Tolle odiū et recte rep̄hendis. Ira eſt in oculo ei⁹: i tuo trabes. Nā ſi odiſti tu: quō vides qd̄ trabes? Trabes eſt in oculo tuo. Quare trabes eſt in oculo tuo? Q2 feſtucā ibi natā cōtempſiſti. Cū illa dormiſti: cū illa ſurrexi ſti. Eam in teipſo excoluiſti: falſis ſuſpitionibus irrigaſti. Verba adulantiū ⁊ ad te mala v̄ba de amico deferentiū cre dendo nutriſti. Feſtucā nō auulſiſti: diligētia tua trabem fe ciſti. Tolle trabem de oculo tuo: noli odiſſe fratrē tuū. Ex paueſcis: an non? Expaueſcis: dico tibi: noli odiſſe ⁊ ſecur⁹ eris. Et reſpōdes mihi: et dicis mihi: q̄d eſt odiſſe? Et quid mali eſt: q2 odit homo inimicū ſuū? Odiſti fratrē tuū: ſed ſi

odiū cōtemnis: audi qd̄ nō attendis. Qui odit fratrē ſuū ho j. Joh.iij. micida eſt. Qui odit: homicida eſt. Nūquid modo potes di cere: q̄d ad me vt homicida ſim? Qui odit homicida eſt. Nō venenū paraſti: nō ad pcutiendū inimicū cū gladio pceſſi ſti: nō miniſteriū ſceleris p̄paraſti: nō locū: nō tēpus: poſtre mo ipſum ſcelus nō feciſti: Tantū odiſti: et pri⁹ te q̄ illū oc cidiſti. Diſcite ḡ iuſtitiā: vt nō oderitis niſi vitia: homines ametis. Hoc ſi tenueritis: et hāc iuſtitiā feceritis: vt hoies etiā vitioſos ſanari malitis potius q̄ dānari: bonū opus in

vinea feciſtis. Sed exercete vos in hoc fr̄es mei. Ecce poſt H ſermonē fit miſſa cathecuminis. Manebūt fideles: venietur ad locū orōnis. Scitis quo acceſſuri ſum⁹: q̄d prius deo di

cturi ſum⁹? Dimitte nobis debita nr̄a: ſicut et nos dimitti Mat.vj. mus debitorib⁹ nr̄is. Agite vt dimittatis: agite. Venietis eni ad iſta v̄ba orōnis: quō ea dicitis: quomodo nō dicitis? Poſtremo interrogo. Dicitis: an nō dicitis? Odiſti: ⁊ dicis? Reſpōdebis mihi. Ego nō dico. Oras: ⁊ nō dicis? Odiſti: ⁊ dicis. Oras: et nō dicis? Cito reſpōdeo. Ergo ſi dicis: men tiris. Si nō dicis: nihil mereris. Obſeruate: attēde te. Mo do es oratur⁹: dimitte ex toto corde. Litigare vis cū inimi co tuo: prius litiga cū corde tuo. Dic cordi tuo. Noli odiſſe. Illud autē cor tuū: anim⁹ tu⁹ odit adhuc. Dic aīe tue. Noli odiſſe. Quomodo orabo: quō dicam. Dimitte nobis debita noſtra? Poſſum quidē hoc dicere. Sed qd̄ ſequif quō dicā? Sicut et nos. Quid? Sicut ⁊ nos dimittim⁹. Ubi eſt fides? Fac qd̄ dicis. Sicut et nos. Et nō vult dimittere aīa tua: et

ↄtriſtaf: q2 dicis ei. Noli odiſſe. Reſpōde illi. Quare triſtis Pš.xli. es aīa mea: et q̄re cōturbas me? Quare ↄturbas me? Quare triſtis es? Noli odiſſe: ne perdas me. Quare cōturbas me? Spera in deo. Langues: anhelas: egritudine ſauciaris: nō potes tibi tollere odiū. Spera in deū: medicus eſt: ꝓpter te pepēdit in ligno: et nōdum eſt vindicat⁹. Quid vis vindica ri? Ideo eni odiſti vt vindiceris. Vide pendentē dñm tuū: vide pendētē: et tibi de ligno tanq̄ de tribunali p̄cipientem Vide pendentē: et tibi lāguenti de ſuo ſanguine medicamē tum facientē. Vide pēdentē: vindicari vis? Vindicari vis:

vide pendentē. Audi precantē. Pater ignoſce illis: quia ne Lu.xxiij.

ſciunt q̄d faciūt. Sed potuit hoc facere dicis mihi: ego non J poſſum. Ego eni homo ſum: ille deus: homo ego: homo ille: deus homo. De⁹ ergo vt q̄d homo ſi nō corrigif homo? Sʒ ecce tibi loquor. O homo: multū eſt ad te imitari dñm tuū:

attende stephanū cōseruū tuū. Certe stephanus sanctus: homo erat an deus? Et homo erat. Plane homo erat: hoc erat qđ tu. Sed qđ fecit: nō fecit nisi donāte illo quē rogas et tu. Vide tū qđ fecerit. Loquebat iudeis: seuiebat et diligebat. Utrūq; ostēdere debeo: q; dixi: seuiebat: dixi: et diligebat. Utrūq; debeo demōstrare: et seuientē et diligentē. Audi seuientem. Dura ceruice. Verba sunt sancti stephani qñ loque
Actuū. vij bat iudeis. Dura ceruice et incircūcisi corde et aurib?: vos semp restitistis spiritui sancto. Quē ꝓphetarū nō occiderūt patres vestri? Audisti seuientē: alterū debeo. Audi t diligētem. Frater illi facti et grauis? inardescentes: t mala ꝓ bonis reddētes ad lapides cucurrerūt: dei famulū lapidare ceperūt. Hic ꝓoba sancte stephane dilectionē tuā: hic te videamus: hic spectem?: hic victorē diaboli triumphatorēq; cernam?. Audiuim? seuientē aduersus tacētes: videam? si diligis seuientes. Seuiebas aduersus tacētes: videam? si diligis lapidātes. Si enī odisti t odisse potuisti: nūc est tēpus qñ lapidaris. Tūc maxime odisse debes. Videam? si reddis duriciam cordis lapidib? duris: lapidib? qte lapidāt. Lapides enī mittūt lapides: dura duri. Qui in lapidē legē acceperūt lapides mittūt. Videam? charissimi: videam? si diligis: spectemus magnū spectaculū. Expectem? et diei crastino ꝓponendū. Videam?. Ecce stephan? lapidat: sit cōstitut? qñ si añ oculos nostros. Et a membrū xpi: et a athleta xpi: inspice illū qui ꝓ te pependit in ligno. Crucifigebat ille: tu lapidaris. Ille di-
Lu.xxiij. xit. Pater ignosce illis: q; nescīūt quid faciūt. Tu quid dicis? Audiam: videā: teneā: forte possum imitari vel te. Ꝓ-
Act.vij. mo beat? stephan? stans orauit ꝓ se et ait. Dñe iesu: accipe spiritū meū. Deinde positis genib? ꝓ lapidatoribus orans. Dñe inqt: ne statuas illis hoc pctm. Hoc dicto obdormiuit. O felix somn? et requies vera. Ecce qđ est reqescere: ꝓ inimicis orare. Sed paululū queso te o sācte stephane: expone
R mihi hoc: nescio qđ: quare ꝓ te stans orasti: t ꝓ inimicis genu flexisti? Respōderet fortasse qđ itelligim?. Ꝓ me stās orauit: q; ꝓ me q recte deo seruiui: orādo et impetrādo nō laborani. Ꝓ me nō laborauit: q; q ꝓ iusto orat: nō laborat. Ideo stans ꝓ se orauit. Uentū est vt oraret ꝓ iudeis: ꝓ interfectorib? xpi: ꝓ interfectorib? sanctoꝝ: ꝓ lapidatorib? suis attēdit animā et magnā esse impietatē ipsoꝝ q difficile donari posset: t genu fixit. Fige genu in hac vinea fortis operator. Fige inqt genu in opere hui? vinee: fortissime operare. Magnū opus tuū: egregiū t laudandū multū. Multū altū fodisti: q odiū inimicoꝝ de corde euisti. Cōuersi ad dñm.

Dñica vicesima: De bono discipline: et quomodo disciplina est magistra religionis et vere pietatis declarat. Sermo. j.

Sermo. ccxxxviij. A Capi.j. MUlti sunt q̄ sancte doctrine aduersant: iustitiā culpant: et disciplinā imperiū esse iudicāt: ac rationabilē castigationē superbie assignāt: cū nō sit ꝑiculū nisi vbi aliq̄d iubet iniustū: nec sit superbia nisi vbi negligit disciplina. Disciplina igit magistra est religionis: magistra vere pietat?: q̄ nec ideo increpat vt ledat: nec ideo castigat vt noceat. Deniq; mores hoīm irata corrigit: inflā-
puerb. iij. mata custodit. Ira salomone dicēte. Fili ne deficias a disciplina dñi: neq; fatigeris cū ab eo increparis. Quē enim diligit dñs increpat: flagellat autē oēm filiū quē recipit. Nihil ꝓfecto est qđ nō disciplina: aut emendet: aut saluum faciat. Quā si qs sapiēs ꝓsperēderit: nec gratiā amicitiarū per-
B Capi.ij. dit: nec periculū dānationis incurrit. Nemo disciplinā irrationabilē putet: sub qua videt vniuersis q̄ in celo et sub celo sunt verbo cooperāte cōpositis: oīm potētis deseruare cōsilium. In ꝓncipio enī operis sui: de? nihil ꝓius q̄ disci-
puer. viij plinam fecit. Hā cū assistente sapiētia celū suspēderet: terrā parare t: mariā cōcluderet: et suis locis / suisq; tēporib? cursum solis lunęq; globū disponeret: oīa sub disciplina cōstituit. Quid autē nō esset tenebrosum: q̄d nō incōpositū: quid non haberet absurdum: nisi cōstructis legib? cūcta starēt elementa? Nunquid sine disciplina agitur solis cursus? Qui q̄uis diurni itineris necessitatē infatigatus ꝑpleuerit: ad officiū tamen suū matutin? occurrit: et se in parte celi quotidie terrarū spacia lustrat ur? ostēdit. Hāta est disciplinę ratio: vt intra tempoꝝ metas lege cōscriptas ita indefessi itineris alternis vicibus syderū cursus agitet: vt nec luna defectionis

sue damna effugiat: nec solē diurni luminis flāma destituat. Nūquid sine disciplina est q̄ tanti maris fluctus humili terrarū limite cōtinent: et in suo sinu frequēter incitata ventis altior aggere vnda cōcludit? Oīnia ꝓfecto insipiēs natura cōfunderet: nisi mundum discipline ratio gubernaret. Hec ideo ꝓposuim? dicere: vt discerētis euāgelicis ꝑceptis obe-
Heñ.j. dire: et celestib? obtēperare mādatis. Quid autē rationalē animā et ad dei imaginē factā expediat: facile potest homo intelligere cū videt sacratis per voluntatē dei cōstitutionibus discipline etiā elemēta seruire? Audite ꝓphetā dicen-
C La.iij. tem. Seruite dño in timore: t exultate ei cū tremore: Appre-
Ps.ij. hendite disciplinā neq̄n irascatur dñs: t pereatis de via iusta. Bene in oīm̄bus causis timor obtēperat discipline: q̄ ꝓ hoc ipso q̄ iminentes causas periculoꝝ / aut tras iudicū cauere nouit: potestatē cōseruāde salutis obtinuit. Quid igit adultero castum: q̄d furi esset tutū: q̄d latroni nō peruium? Quis nō expaueſceret cōcaua latitoꝝ: secreta siluarū? Quid nō ꝓsumptio possideret: nisi furoꝝ animoꝝ sub metu pene disciplina cōpesceret? Ac nisi cōstitutus esset ordo viuendi: nūq̄ ꝓfecto finē poneret natura peccandi. Nihil est qđ nō gula suadeat: si gule disciplina cōsentiat. Nihil est qđ nō perdat luxuria: si amore vitiorum a te disciplina discedat. Nihil est q̄ non habēdi cupiditate anim? occupet: nisi auaricie vitiū disciplina cōdemnet. Oīnia sub metu discipline
D vitia latent. Iā non est in quo fides vnq̄ erubescat: si homo
La.iij. futurū dei iudiciū respiciat: et causam reddende rationis intendat. Hec est in quo vinde x scelerū flamma deseuiat si intuitu discipline: aut res que sunt honeste cogites: aut q̄ sunt pudenda castiges. Multi ibi nomen crudelitatis imponunt vbi ꝓ amore discipline crimen admissi sceleris supplicio vindicatur latronis: cū sentētia vindicātis iustis legib? seruiat: et non solū ꝓsentibus sed etiā futuris manum porrigat. Quis igit non licite crederet se debere peccare: si impudicis t ipijs actibus iudex nō perscriberet disciplinā? Videamus q̄d lex loquat. Non occides: nō adulterabis: nō falsum
Exo.xx. testimoniū dices. Hec sunt discipline legis: quibus etiā districtio sentētie secularis obsequit: impugnādo turpia: resecando criminosa. Nam adiecit scriptura. Iudex non est v in
Rom.xiij dex positus boni operis: sed mali: ita vt etiā vicarium penegen? exigat cum dicat. Oculū ꝓ oculo: dētem ꝓ dēte. Sed
Leuiti. xxiiij. istam antiquā sentētie seueritatē: facile vitare possumus: si
E flāmas futuri iudicij cogitem?. Absolute autē docet paul?
La.v. apostolus posse ꝓtemni secularis arma iudicij: qui dicit. Si vis potestatē nō timere: qđ bonū est fac. Sed hec nō ociose
Rom.xiij. tractāda sunt. Nam cū de his terrenis potestatib? apostoli doctrina cōmemorat: sensib? nostris celestis iudicij partes insinuat. Nam cū docet seruiendū seculi legib?: admonet ne cessatio boīem futuris cauere tēporibus. Si vis (inqt) non timere potestatē: qđ bonū est fac: hoc est dicere. Si vis futurum nō timere iudicū: Declina a malo et fac bonum. Ergo
Psalm. xxxvj. hanc primā cōstitutionis formā que seculi legibus caret: cauere debem? et vincere: vt possim? a nobis illud ꝓiudiciū perpetue mortis excludere: quia quoꝝ ista tēporalis nō affligit pena: eos illa in eternū insatiabili tormentoꝝ ꝓsequitur dolore. Nemo autem illud homicidij crimen euasisse estimet: qui excusatū secularis iudicij corrupti sententia absoluerit. Nec ille adulterij facinus ꝑmissum putet qui indulgentie lege deprehēsus euasit. Nemo cū sanam dexterā videt falsitatis: reo debita iure supplicia iudicet fuisse ꝑcessa. Defunctis corporib? salua sunt crimina: nisi fuerint ꝓi? apud deū lachrymarū intercessione purgata. Expectat enī reum suū gehenna debitis armata supplicijs: ad cōfusionē magis ꝓsentis vite: non ad absolutionē criminis pertinet auctoritas sentētie secularis. Illa ergo nobis sunt ante oīa cogitanda supplicia: vbi homo viuet durante pena: vbi nec torm̄ēta corpori: nec desunt mēbra tortori. Que tamen facile vitare possumus si habenas discipline teneamus: dicēte
Rom.xiij. apostolo. Vis nō timere potestatē: qđ bonū est fac: et habebis laudem ex ea. Quis sapiens non ad hec discipline bona animū letus apponat: vbi potest homo nō solū criminis penam vitare: sed etiaꝫ gratiā laudationis acquirere? Audite
F La.vj. ꝓphetā dicentē. Apprehēdite disciplinā nequādo irascatur dñs et pereatis de via iusta. In hoc loco ad illos puto
Ps.ij. pertinet ista sententia ad quos nondū disciplina peruenit: q̄

Annotatõ nũeralis ordinis sermonũ hui⁹ opis.

adhuc in deuijs morantur: capti antiquo superstitionis error. Probãtur eni nunq̃ sub lege vixisse qui admoneãt studium vt apprehendant disciplinę. Sequit in psalmo. Neq̃ trascatur dñs et pereatis de via iusta. Ergo si illos ꝓpheta reos statuit ad quos disciplina nũq̃ puenit: q̃d de illis iudicandũ putam⁹ quos disciplina destituit? Inter vtrosq̃ act⁹ auctoritas ꝓphetice lectionis incusat minorẽ plane culpam nõ peruenisse ad disciplinã q̃ legẽ disciplinę respuisse

Sapie.iij.

Ecce dicit ꝓpheta. Qui spernit disciplinã: odit aĩam suam. Et vere vt dixit ita est. Nam hostis est et inimicus anie sue qui spretis discipline monitis: diabolicis occupat officijs.

G Ca.vij.

Dicũt aliquãti disciplinã satis duris legib⁹ cõstitutam. Loquãtur ista satis miseri: quos ad oñe facinus ille diabolus auctor mortis inuitat: quorũ mentes insatiabilis gula possidet: super quos regnat ebrietas: quos turpis luxuria captiuos tenet: et a quib⁹ nunq̃ superbia ingrata discessit. Illis autem quib⁹ est studiũ honeste fidem seruare cõtinentie: humilitati pietatiq̃ seruire: dulce discipline onus est: et leue iugũ

Wat.xj. H Ca.viij.

dñi: quod nõ grauat nisi perditos aut perituros. Erubesco dicere in cõfusionẽ humane negligẽtie: quare apud aliquãtos parũ ꝓficiat disciplina: cũ videam⁹ pastorale magisterium etiã apud muta aĩalia non perire. Doceãt nos ecce seruare ordinẽ discipline: tam dociles equor animi cũ in gyrũ ducti flexuosis gressibus membra cõponunt: et sub vni⁹ habene retinaculo ita studiose cõsentiunt: vt currendi et standi modus: sub quadã legũ dispositione seruet: ita quos natura numero diuidit: studio discipline ꝓiungit. Videte q̃s fortia boum corpora plaustro subiaceãt: que in tãto ipertio animũ parant: vt tumẽtia naturaliter leui iugo colla supponant: ita discipline cõstitutionib⁹ seruiũt: etiam que in feritate nascũtur. Unde miror aliquotiẽs hominẽ cui nest sapientia et intellectus: prudẽtie passim ꝓcepta discipline negligere: cũ videam⁹ mutũ animal vitia cauere: iussis obtẽperare: imperio deseruire: atq̃ ita ad oẽm obedientiã animos aptare: vt cũ opus fuerit armatis legionibus occurrat: ꝛ hostilibus se telis obijciat iussum. Audite in hoc loco ꝓphetã dicentem.

Esaie.j.

Cognouit bos possessorẽ suũ ꝛ asinus ꝓsepe dñi sui: israel autẽ non me cognouit. Uereor dicere: ne vestrã negligentiã pulset ista sententia. Non autẽ cognouit dñm qui ꝓditionis sue non cognoscit officiũ. Ostendã sane quomodo dñs possit aut inueniri: aut cognosci: si tamen est animus videntis. Si vis videre dñm: require mendicũ: respice ad pauperẽ: susciꝑe peregrinũ: visita infirmũ: curre ad carcerẽ. Si vis vide-

Esa.lviij. Wat.xxv.

re deũ: vincula captiuitatis absolue: nodos iniq̃tat̃ incide. Audi de hoc dñm dicẽtem. Esuriui et dedistis mihi mãducare: Sitiui et dedistis mihi bibere: hospes fui ꝛ suscepistis me: nudus fui et vestistis me: infirm⁹ fui et visitastis me: in carcere erã et venistis ad me. Moneo itaq̃ ne despicias nudum: ne ceco manũ subtrahas: nec inuolutũ pannis cõtemnas. In hac eni veste ꝓximũ dñs cũ a magis quereret inuen-

Wat.ij. J Ca.ix.

tus est. Et quia de disciplina fecim⁹ mentionẽ sub qua fides christiana viget: necesse est vt oñia in aures vestras vite ornamenta deferam⁹: vt intelligat vnusquisq̃ parũ sibi ꝓdesse cõuersationis famã: nisi in cõtemptu mundi amauerit disciplinam. Ergo cui studiũ est christum colere: ꝓius cordis ꝛ corporis susciꝑat indumẽta. Oñis igitur vita religionis ꝓfesse: integritatis debet famam sentire: ne quẽ expectat corona virtutis: pudoris dãno feriat. Corporis integritas vitaꝫ muniat: integritatẽ fides incõtaminata custodiat: vt manente vtriusq̃ partis beneficio: ĩmaculatũ hoiem faciat regnare cũ christo. Sed in hoc solũ constat conuersationis nostre ratio vt boni sim⁹. Laborandũ igit illi ante oñia est: vt q̃ bonitatem sequit: bon⁹ esse iudicetur. Nam q̃uis homo purũ corpus ĩmaculatũq̃ custodiat: laceratã vitã ad deũ portat: cuius actus vultũ infamat: licet sciamus cõscientiã solã bonis actibus posse sufficere. Sed quãto melius est vt semper de te bene sentiat: qui semp circa ianuã suam vanis suspitionibus frequẽter egrotat. Insitũ est enim naturaliter vulgo vt de bonis semp male iudicet. Sed tu qui curã bone fame colis: studio tuo gratiã integre opinionis acquire. Uita ergo nostra ita sit lucida: vt sit omnibus nota. Integritas religioni: pudor seruiat humilitati. Quem amor tenet seruãde

K Ca.x.

integritatis: ante oñia falsi ad se famã nõ admittat errores. Magnũ est quidem et gloriosum/et vsq̃ ad celũ omniũ ore ꝓferendũ: nunq̃ malis actibus locũ dedisse: sed multo fortius est: nunq̃ falsis suspitionib⁹ laborasse. Quid eni tibi ꝓdest sobrietas: si vitia ebrietat̃ exerceas? Quis te nõ ebriũ iudicet: si inter effluentes vino calices saltãtium gyros imiteris? Quis te castum putabit: si te viderit meretricũ fabulis mixtum: scenico sermone cõpositis: aut loquentẽ turpia: aut inhoneste resonãtem? Laudo quidẽ q̃ cõscientiã habeas castitatis in te: sed odi colloquiũ meretricis. Jn quo loco fortasse dicat tibi aliq̃s. Sufficit mihi pura ꝓscientia. Nõ tũ ad innocentiã pertinet tibi soli sufficit: sed prouidẽdum est ne facilitate tua alter peccet: et alienũ peccatũ in te redũdet: iuxta illud q̃ dicit scriptura. Ue illi per quẽ scandalum venit. Matthei xviij. Quis autẽ pretioso serico corpus vestias: et mueo vellere membra cõponas: nõ sine macula diem transigis si camini ardentis ora cõtigeris. Jn oñi igitur actu tuo vitã tuã disciplina comitẽt. Si vis placere christo: elabora vt professionem tuã fides adiuuet: fama cõmẽdet. Precedat vos patientia humilitatis socia: assistat pudicitia integritatis magistra: fugiat cupiditas: erubescat ebrietas: luxuria actus suos lugeat: superbia confusa discedat. Quicũq̃ igitur est q̃ festinat deũ agnoscere: sub hoc discipline ordine christũ poterit inuenire. Multa quidem erant adhuc dilectissimi: que discipline ratio suadebat aperire: que interim putauim⁹ differenda: ne ociosis auribus fastidiũ pararet longa narratio Sane ne quid in hoc opere subtraxisse videamur: elaborabimus vt ea q̃ religiosis actibus competunt sequenti tempore disseramus.

¶ In eadem dñica: De disciplina christiana: et quõ discipline dom⁹ est ecclesia: ꝛ q̃d in ea discit: q̃re discit: q̃ discũtur/et a q̃: declarat. Sermo. ij.

Sermo. ccxxxix. A

Ocurus est ad nos sermo dei: et deprõptus est ad exhortationẽ nostrã: dicẽte scriptura. Accipite disciplinã in domo discipline. Disciplina: a discẽdo dicta est. Discipline domus: est ecclesia xpi. Quid ergo hic discit? Uel quare discitur? Qui discunt? A quo discunt? Discit bene viuere. Propter hoc discit bene viuere: vt queniat ad semp viuere. Discũt christiani: docet christus Primo ergo q̃d sit bene viuere: deinde q̃ sit merces bone vite: tertio q̃ sint veri christiani: quarto q̃s sit verus magister: pauca loquẽtibus nobis sicut dñs donat audire dignamini Oñes in domo discipline sum⁹: sed multi nolũt audire disciplinã: ꝛ qui est puer sius nec in domo discipline volũt habere disciplinã. Cũ ꝓpterea debeant in domo discipline accipere disciplinã vt seruent illã et in domib⁹ suis: ipsi cõtra disciplinationẽ nõ solũ in domib⁹ suis habere nolũt: sed nec illã secũ ferre etiã ad domũ discipline. Jdeo apud quos non vacat verbũ dei q̃ cor auri ꝓiungũt: q̃ nõ sunt via vbi semen q̃ ceciderit ab auib⁹ colligit: q̃ nõ sunt petrosa loca vbi semen q̃ ceciderit altã radicẽ habere non potest/et ad horã exit ꝛ in estu aresc̃it: q̃ nõ sunt ager spinosus vbi semen cũ germinauerit et in auras surgere ceperit spinarũ densitate suffocat: sed q̃ sunt terra bona parata semen accipere: ꝛ fructũ reddere vel centenũ vel sexagenũ vel tricenum: recordent nõ sine causa itrasse discipline scholam: et has me similitudines ex euãgelio cõmemorasse. Qui ergo tales sunt: accipiãt q̃ per me dñs dicere dignat. Ego q̃m ille seminat: q̃d sum? Uir cophin⁹ seminãtis. Ipse in me ponere dignet: q̃ vobis spargat. Nolite ẽ attẽdere ad vilitatẽ cophini: sed ad charitatẽ seminis: et potestatẽ semiatoris. Quid ẽ ẽ bñ viuere? Quid hic discit? Precepta multa sunt in lege: quib⁹ ipsa vita bona cõtinet: ꝛ imperat et discit. Multa oĩno ꝓcepta sunt et innumerabilia. Preceptor ipsor paginas vir quisq̃ enumerat: ẽ to magis ipsa q̃ voluit? Tamen deus ꝓpter eos qui se volũt excusare: vel q̃ eis nõ vacat legere: vel q̃ nõ norunt legere: vel q̃ nõ possunt facile ẽtelligere: vt excusationẽ nemo habeat in die iudicij: voluit (sicut scriptũ est) cõsummare et breuiare verbũ super terrã: sicut de illo ꝓpheta ꝓdixerat. Uerbũ eni cõsummãs ꝛ breuians faciet dñs sup terrã. Hoc ipsum verbũ cõsummatũ et breuiatũ: nec obscurũ esse deus voluit. Jdeo breue: ne nõ vacaret legere. Jdeo apertum: ne dicat nõ mihi licuit intelligere. Thesaurus ergo est magn⁹ diuinarũ scripturarũ: habens in se mirabilia ꝓcepta multa: tanq̃ multas gemmas: ꝛ ꝓciosa monilia: ꝛ vasa ingentia

Esaie.x. D Ca.iiij.

Ca.iij. C

et magni metalli. Sed ds potest scrutari thesaurū istū: t vti
eo: et puenire ad oia q̄ tibi sunt: Qui hāc similitudinē dns de
Mat. xiij. dit in euāgelio suo et dixit. Simile est regnū celoꝝ thesauro
inuēto in agro: me ds se min⁹ idoneū diceret ad pscrutādum
vbi ꝫ. thesaurū: ptinuo dedit aliā sil'itudinē. Simile est (inq̄ens)
regnū celoꝝ hoīni negociatori q̄rēti bonas margaritas: q̄
inuenit vnā pciosam margaritā: et vendidit oia q̄ habuit et
E emit illā: vt si piger eras ad scrutandū thesaurū: nō sis piger
Capi. v. vnā margaritā sub lingua ferre: t quo vis secur⁹ ambulare.
Mat. xxij. Quid est ḡ verbū cōsummās t breuiās? Diliges dñm deum
tuū ex toto corde tuo: t ex tota aīa tua: et ex tota mēte tua: et
diliges primū tuū tanq̄ teipsum. In his duob⁹ pceptis to
taler pēdet et pphete. Ecce quid discis in domo discipline.
Diligere deū: diligere primū. Deū tanq̄ deū: primū tanq̄
teipsum. Nō enī inuenis parē deo: vt possit tibi dici. Dilige
deū sicut diligis illū. De primo inuēta est tibi regula: q: in
uētus es primo tuo par. Tu ipse q̄ris quō diligas primū.
Attēde teipsum: et quō te diligis: sic dilige primū. Non est
F vbi erres. Volo ḡ tā et tibi cōmittere primū tuū: vt diligas
La. vj. eum tanq̄ teipsum. Volo: sed adhuc timeo. Volo tibi dicere.
Dilige primū tuū sicut teipsum: t timeo. Adhuc enī discute
re volo: quō diligas teipm. Noli ḡ egreferre. Non es tu ipse
facile dimittēdus: cui est prim⁹ cōmittēdus. Nō trāsitorie
tecū agendū est. Tu vn⁹ hō es: primi tui multi sunt. Nō enī
primo sic debes itelligere primū: vel fratrē: vel cognatum:
vel affinē. Proxim⁹ est oīm homini: oīs homo. Proxim⁹ si
bi dicunt: pater t fili⁹: socer et gener. Nihil tā primū: q̄ hō
et homo. Sed si putam⁹ nō esse primos: nisi q̄ de hisdē pa
rentib⁹ nascunt: adam t euam attēdam⁹ t oēs frēs sum⁹. Et
siquidē fratres sm qō hoīes sum⁹: q̄to magis sm qō xp̄iani
sum⁹? Ad id qō homo es: vn⁹ pat fuit Adā: vna mater Eua
Ad id q̄ xp̄ianus es: vn⁹ pater est de⁹: vna mater eccl'ia. Vi
G dete ḡ q̄tos primos habeat vn⁹ hō. Oēs hoīes in quos in
La. vij. currerit: quib⁹ iūgi potuerit: primi ei⁹ sunt. Quō ḡ discuti
endus est vtrū diligat se: cui cōmittēdi sunt tot primi: vt sic
eos diligat tanq̄ se? Nō ḡ trascat vnusquisq̄: si discutio quō
se diligat. Certe ego discutio: ipse se iuenat. Et q̄d enī discu
tio: q: ego inuēturus sum? Ideo discutio vt ipe se iterroget:
ipse sibi appareat: ipse se nō lateat: ipse se sibi non abscōdat:
ipse sibi se ante oculos suos: nō post dorsum ponat. Me loq̄n
te facias hoc: me nescīente faciat hoc. Quō te diligis quisq̄s
me audis: imo quisq̄s deū p me audis in hac domo discipli
ne? Attēde te quō te diligis. Profecto enī si te interrogem
vtrū diligas te: respōdebis q: diligis. Quis enī se odit? Er
go nō diligis iniq̄tatē: si te diligis. Nā si diligis iniq̄tatē: nō
Ps. x. ego dico. Psalmū audi. Qui diligit iniq̄tatē odit aīam suā.
Ergo si diligis iniq̄tatē: audi veritatē. Veritatē non te pal
pantē: sed apertē tibi dicentē. Odis te. Quāto magis dicis:
q: amas te: odis te. Qui enī diligit iniq̄tatē: odit animā suā.
Quid dicā de carne: q̄ pars est vilior: homīs? Si aīam odit:
quō carnē diligit? Deniq̄ q̄ amant iniquitatē: et odiūt aīam
suā: oēm turpitudinē exercēt de carne sua. Jā ḡ q̄ diligis ini
quitatē: quō tibi volebas cōmitti primū: vt diligeres eum
tanq̄ te? Homo q̄d perdis te? Si enī tuipse sic te diligis: vt
perdas te: sic pfecto perditur⁹ es et eū quē diligis sicut te.
Volo ḡ quēq̄ diligas: vel solus peri: aut corrige dilectionē:
H aut respue societatē. Dictur⁹ es mihi. Diligo primū tanq̄
La. viij. meipsum. Audio plane: audio. Inebriari vis cū illo quē dili
gis tanq̄ teipsum. Bene nobis faciam⁹ hodie: q̄tum possu
mus bibamus. Vide q: si sic te diligis: et illū ad te trahis: t
ad q̄ amas vocas: necesse est vt quē diligis tanq̄ teipsum:
illuc eū trahas ad q̄ et tu amas. Humān⁹ hom⁹: imo belui
nus: amādo talia q̄lia belue. Beluas enī de⁹ pstratas in fa
ciem fecit pastum q̄rentes de terra: te in duos pedes erexit
de terra: tuā faciē sursum attēdere voluit. Nō discorde cor
tuū a facie tua: nō habeas faciē sursum et cor deorsum. Im
mo verū audi: t verū fac sursum cor: ne mētiaris in domo di
scipline. Si enī audis: respōde: sed sit verum q̄ respōdes.
Sic te dilige: et diligas primū tuū tanq̄ teipsum. Quid est
Mat. xxij enī sursum habere cor: nisi q̄ dictū est prius. Diliges dñm
deū tuū ex toto corde tuo: et ex tota aīa tua: et ex tota mente
J tua? Quo q̄ duo pcepta sunt: si vnū diceret nō sufficeret. Suf
La. ix. ficit et vnū si intelligat. Nā t aliq̄n sic loquit scriptura: sicut
Rom. xiij. paul⁹ apl's. Nō adulterabis: nō homicidiū facies: nō cōcu-

pisces: et si q̄ est aliud mādatū: in hoc sermone recapitulat
Diliges primū tuū tanq̄ teipsum. Dilectio primi malū non
opat. Plenitudo aūt legis est charitas. Quid est charitas?
Dilectio. Nihil videt dixisse de dilectione dei: sed solā pri
mi dilectionē dixit sufficere ad iplēdā legē. Aliq̄d ē aliud
mādatū: in h̄ sm̄one recapitulat: in h̄ sm̄one iplet. In quo?
Diliges primū tuū tanq̄ teipm. Ecce vnū est. Certe duo pce Mat. xxij
cepta sunt in q̄bus pceptis tota lex pēdet t pphete. Videte
quō plus breuiatū est: t adhuc pigri sum⁹. Ecce q̄ duo erāt:
vnū factū est. Prorsus primū dilige: et sufficit. Sed dilige
quō teipm diligis: non quō teipm odisti. Dilige primū tuū
tanq̄ teipm. Sed pn⁹ est vt diligas teipm. Querere debes
quō diligas teipsum: t audire habes. Diliges dñm deū tuū
ex toto corde tuo: et ex tota aīa tua: et ex tota mente tua. Nō K
enī quō a se fieri nō potuit: si nec beat⁹ a se fieri potest. Alia Capi. x.
res eū fecit hoīem quod nō est ipse hō: alia res eū factura est
beatū q̄ nō est ipse hō. Deniq̄ errās videt ipe: q: p se nō pōt
beat⁹ esse: t amat aliud vñ sit beat⁹. Vñ se fieri putat btm̄ h̄
amat. Quid putam⁹ amat: vñ putat se fieri btm̄? Pecuniā: j. q. iij. totū
aurū: argentū: possessiones. Breuiter dico pecuniā. Totū enī
q̄cq̄d hoīes possidēt in ra: oīa quor⁹ dñi sūt: pecunia vocat.
Seru⁹ sit: vas: ager: arbor: pecus: q̄cq̄d horū est: pecunia ē
Et vñ est pm̄ū vocata pecunia? Ideo pecunia: q: antiq̄ totū
q̄d habebant in pecor⁹ habebāt. A pecore pecunia vocat.
Legim⁹ antiq̄s pfes fuisse diuites pastores. Ergo pecuniā Genes.
diligis o hō vñ putas te fieri btm̄. Pecunia est: et multū eā xxxvj.
diligis. Volebas diligere primū tāq̄ teipm: diuide cū illo
pecuniā tuā. Quid esses discutiebā. Inuent⁹ es: apparuisti
tibi: vidisti te: pisderasti te. Nō es parat⁹ diuidere pecuniā L
tuā cū primo tuo. Sed quid mihi rūdet benigna auaricia? La. xj.
Quid mihi rūdet? Si diuisero cū illo: minus erit: et mihi et
illi minuet q̄d amo: nec totū habebit ille: nec totum habebo
ego. Sed q: diligo eū tanq̄ meipsum: opto illi vt tātū habe
at: vt nec meū minuat: et ipse mihi coequet. Optas vñ nihil
perdas: atq̄ vtinā hoc verū dicas vel optes. Timeo enī ne
inuideas. Quō enī socialis erit felicitas tua quā torquet fe
licitas aliena? Nōne cū ceperit ditescere vicin⁹ tu⁹: et inci
pere quasi surgere et ire post te: times ne sequat te: times ne
trāseat te? Certe diligis primū tuū tanq̄ teipm. Sed nō lo
quar de inuidis. Auertat enī de⁹ hanc pestē ab animis oīm
hoīm: ne fiat xp̄ianor⁹ vitiū diaboli: cū q̄ solo diabol⁹ re⁹ ē:
et ierpiabilis re⁹. Nō enī dē diabolo vt dānet: adulteriū cō
misisti: furtū fecisti: villā alienā rapuisti: sed homini stāti la
psus inuidisti. Inuidētia diaboli cōuitiū est: sed habet ma
trē suā. Superbia vocat mē inidie. Superbia iuidos facit. Suf
foca matrē: t nō erit filia. Jō hūilitatē docuit xp̄s. Nō ḡ lo
quor inuidis: bñ optantib⁹ loquor. Illis loquor q̄ optant bñ
amicis: vt habeāt tantū quātū habēt et ipsi. Optāt bñ egen
tibus vt habeāt quātū et ipsi: sed nolūt illis dare ex eo quod
habent. Inde te iactas hō xp̄iane: q: optas bene. Melior te
est mendic⁹ q̄ plura tibi optat et nihil habet. Bñ vis optare
nihil a te accipiēti. Da aliq̄d bñ optāti. Si bonū est bñ opta
re: redde mercedē. Optat tibi bñ paup q̄d trepidas? Addo
aliq̄d. In domo discipline es. Addo aliq̄d q̄ dixi. Da bene M
optāti: xp̄s est. Ipse ate petit q̄ tibi dedit. Erubesce. Ille di La. xij.
ues paup esse voluit: vt haberes pauperes quib⁹ dares. Da
aliq̄d fratri tuo. Da aliq̄d primo tuo. Da aliq̄d comiti tuo.
Tu dives es: ille paup est. Vita ista via est: simul ambulat;
Sed forte dicis. Ego dives: ille paup. Simul ambulat; an
nō? Quid est q̄ dicis: Ego dives: ille paup. nisi ego onera
tus: ille leuis? Ego dives: ille paup. Sarcinā tuā cōmemo
ras: pōd⁹ tuū laudas. Et q̄ graui⁹ ē: cōstrinxisti ad tesarci
nā tuā: ideo nō potes porrigere manū tuā. Onerate: liga te:
q̄d te iactas? q̄d te laudas? Solue vinculatus: minue sarci
nā tuā. Da comiti: t illū adiuuas: t te releuas. Inter has vo M
ces tuas laudātes sarcinā tuā: adhuc xp̄s petit t nō accipit La. xiij.
et offēdis nomē pietat; crudelib⁹ vocib⁹ tu dicis. Et q̄d fuo
filios meis? X̄pm illi oppono: filios suos mihi repoit. Jsta
xo iustitia magna vt habeat vñ luxuriet fili⁹ tu⁹? egeat dñs
tu⁹? Cū enī vni ex mīmis meis feciſ; mihi feciſ;. Nō legi- Mat. xxv.
sti: nō aduertisti. Cū vni ex mīmis meis ñ feciſ; mihi ñ feci
stis? Nō legisti: nō animusti? Ecce q̄s egeat t filios tuos nūe
ras? Postrēo nūera filios tuos: adde vnū illū inf illos dñm
tuū. Tnū habes: sit ille scōs. Duos habes: sit ille tri⁹. Tres

habes: sit ille q̄rt⁹. Nihil hoꝝ vis? Ecce quō diligis primū tuū quē tibi facis sociū ad istā pditionē. Quid tibi dicturus sū. Diliges primū? Quid illi in aures i susurrabis hō dare: nisi fili aut frat aut pr̄: bonū est nobis vt cū hic viuim⁹: bñ sit nobis? Quātū habebis: tant⁹ eris. Frāge lunā: fac fortunā? Ista i susurrabis, prio tuo: q̄ nō didicisti in domo disciplineO nec audisti. Nolo sic diligas primū tuū. Si possem facere: Ca.xliij. vt nulli iūgerer. Corrūpūt enī⁹ mores bonos colloq̄a mala. j.Cor.xv. Sz nō possū. Nō possuz facere vt nulli iūgaris: cui mala ista q̄ nō vis dediscere i susurres: t nō solū nolis dedoceri: sz affectas etiā docere. Nolo: imo volo sz nō possuz te diuīūgere ab aurib⁹ alioꝝ. Alios admoneā: ad q̄ꝝ aures ambis: q̄ꝝ aures penetrare molir⁹: ad q̄rū corda paures itrare disponis. Oq̄ accipis ꝓbūsanū in domo discipline: sepi aures tuas spinis. Ecclī. Corrūpūt mores bonos colloq̄a mala. Sepi aures tuas spi- xxviij. nis. Sepi t spinis sepi: vt ille q̄ ip̄ortune itrare ausus fuerit: nō solū nō repellak: sz etiā cōpūgak Repelle illū a te: dic: xp̄i- an⁹ es: xp̄ian⁹ sum. Nō accepim⁹ B i domo discipline. Nō B accepim⁹ in illa schola: quā gratis itrauim⁹. Nō b didicim⁹ P sub illo mgr̄o cui⁹ cathedra i celo ē. Holi mihi ista dicer̄: aut Ca.xv. noli ad me accedere. Hoc ē em̄. Sepi aures tuas spinis. Cō uertā me ad illū. Auar⁹ es: pecumā amas. Beat⁹ ēe vis: deū tuū ama. Pecūia te nō facit beatū. Tu eā facis ornatā: nō il la te beatū. Sz q̄ multū amas pecumā: video q̄ pgis q̄ iusse rit cupiditas: Piger pge q̄ iubet charitas. Respice t vide q̄z multū iter sit iter pecumā tuā t deū tuū. Pulchrioꝝ ē iste sol q̄z pecunia tua: t tñ iste sol nō est de⁹ tu⁹. Porro si pulchrioꝝ est lux ista q̄z pecūia tua: quātū est pulchrioꝝ q̄ fecit hāc lucē? An forte cōpare vis pecumā luci? Ecce occidit sol. Ostēde mihi pecumā tuā. Ritet t nocte: subtraho lucernā. Ecce di- ues es: ostēde mihi diuitias tuas. Jā si lumine ꝑueris: tā si nō habeas vñ qō habes videas: vbi sūt diuitie tue? Et sic tñ horrēda pfunditas auaricie nō patet oculis t scatet animis. Q Vidim⁹ t cecos auaros. Dicak mihi vñ auari sunt ceci q̄ nō Ca.xvj. vidēt? Qō habet nō hz: t tñ auar⁹ ē cecus. Quare? Qz credit se hr̄e: auar⁹ est. Fides eū facit diuitē. Credēdo diues ē: nō vidēdo. Quāto meli⁹ cuz fidē cōuertit ad deū. Nō vides qō possides: t deū tibi sic pdico. Rondū vides: ama t videbis. Amas pecumā o cece: quā nunq̄ videbis. Cecus possides / cecus moritur⁹ es / qō possides hic relictur⁹ es. Nō tenebas et q̄ videbas: qz nō videbas qō habebas. De deo q̄d tibi di cik? Ecce b tibi dicit ip̄a sapiētia. Amate illā tanq̄ pecumiā Indignū est: iuriosū ē: vt sapiētia pecunie cōparet: sz amor amori ꝓparak. Q Ca.xvij. Video em̄ hic vos sic amare pecumā vt iubē te amore pecunie labores suscipiat⁹ / ieiunia toleretis / mare trāseatis / vētis et fluctib⁹ vos cōmittatis. Habeo vñ eligā qō ametis: sz nō habeo qō addā ad amorē q̄ amatis. Sic me amate / plus nolo me amari dicit dñs. Jmprobis loq̄r. Auaris loquor. Pecumiā diligitis / tñ me diligite. Certe melioꝝ sum incōpabiliter. Holo a vobis ampliorē amorē. Quātū di ligitis pecumiā: tñ me amate. Erubescam⁹: saltē ꝓfiteamur et pectora tūdam⁹: nō vt sup peccata nr̄a pauimētuz solide- mus. Nā qui tūdit pect⁹ t nō corrigit: solidat pctā t nō tollit. R Tūdam⁹ pect⁹ t cedamus nos: t corrigamur a nobis: ne il- Ca.xvij. le postea nos cedat q̄ magister ē. Dixim⁹ em̄ iā q̄d hic discak quare discak? Quare isti i schola: t vapulasti t a parēt⁹ pu ctus: t fugitās q̄situs t inuēt⁹ attract⁹ es: t adduct⁹ exr̄esus es? Quare vapulasti / q̄re tāta mala i puericia pertulisti? Ut discerem. Quid discerem? Litteras. Quare? Ut haberek pe cuma / aut vt cōparek honor: t tenerek sublimitas dignitat⁹. Vide q: peritur⁹ es, ꝓpter peritura rē. Peritura rem cū tā to labore didicisti in tantis penis: t amabat te q̄ te ad penas trahebat. Ipse q̄ te amabat: ipse te ad penas trahebat vt va pularet / amando faciebat vt discerem. Quid? Lr̄as. Bone sūt littere. Noui. Dictur⁹ es mihi. Quare t vos ep̄i lr̄as non legistis? Quare nō diuinas scripturas i ipsa lr̄atura tracta- stis? Jta vero sed nō ad b didicim⁹ lr̄as. Nō em̄ parētes nr̄i q̄ nos i scholā mittebāt: b nob dicebāt. Discite lr̄as vt habe atis vñ legere possit⁹ codices dñicos. Hec ipsi xp̄iani filijs suis b dicūt. Sed q̄d: Discite lr̄as. Quare? Ut sis hō. Quid eniz? Nō pecus sum? Qō dico vt sis hō: hoc ē vt sis eminēs inter hoies. Vñ t illud ꝓuerbiū. Quātū habebis / tāt⁹ eris / vt habeas quātū ceteri / aut quantū pauci / aut pluſq̄ ceteri / aut pluſq̄ pauci / habeas ide honorē: habeas ide dignitatē.

Et vbi erūt ista oīa cū mors venerit? Quō stimulāt: quō me- S tus iste iterpellat? Quō nomē ipsum a me cōmemoratū om- Ca.xviij. nū corda percussit? Quō timorez vestrū teste gemitu decla- mastis? Audiui: audiui: gemuistis: mortē timet⁹. Si timet⁹ quare nō cauetis? Mortē timetis. Quid timetis? Q Ētura ē. Timeā an non timeā / venire habet. Sero an cito vētura est. Si timeas: nō efficies: vt nō sit qō times. Illud poti⁹ time: qō si nolis non erit. Quid? Peccare. Peccare time: quia si amaueris peccata: in altā mortez irrues: quo posses nō veni re si nō amares pctā. Modo autē ꝓuersus: plus amas mortē T q̄ vitā. Absit inq̄s. Quis ē hominū q̄ plus amet mortē q̄ vi- Ca.xix. tam? Forte cōuinco te q: plus amas mortē q̄ vitā. Ecce vñ te cōuinco. Amas tunicā tuā / bonā eam vis. Amas villā tuā: bonā eā vis. Amas filiū tuū / bonū eū vis. Amas amicū tuū: bonū eū vis. Amas domū tuaz: bonā eā vis. Quid est q̄ etiā bona vis hr̄e mortē? Quotidie em̄ rogas vt q̄m mors vētura est: bonā mortez tibi det de⁹: t dicis. De⁹ auertat a me malā mortē. Plus ergo amas mortē tuā q̄ vitaz tuā. Mori male times: et male viuere non times. Corrige male viuere / time male mori. Sed noli timere: nō pōt male mori: q̄ bñ vixerit. Prorsus cōfirmo. Audeo dicere. Credidi ꝓpter qō locut⁹ V sum. Nō potest male mori: q̄ bñ vixerit. Jā tu dicis tibi. Nō Ca.xx. multi iusti naufragio perierūt? Certe nō pōt male mori: qui bñ vixerit. Nō multos iustos gladi⁹ peremit hostilis? Certe nō pōt male mori: q̄ bñ vixerit. Nō multos iustos latrones oc cidērūt. Nō multos iustos bestie laniauerūt? Certe non pōt male mori: q̄ bñ vixerit. Et ego respōdeo. Hec em̄ tibi videk mala mors: naufragio perire: gladio pcuti: a bestijs lamari: mors mala tibi esse videk. Nōne has mortes martyres subie runt: quoꝝ natalicia celebram⁹? Qō gen⁹ mortis nō subie- runt? Et tñ si xp̄iani sum⁹: si in domo discipline nos esse me minim⁹: vl̄ cū hic sum⁹: vl̄ cū hic audim⁹ / si exēuites hic nō obliuiscimur: si meminim⁹ q̄d hic audimus / nōne martyres beatificamus? Quere mortes martyrū. Oculos carnis iter- roga: male mori ui sūt. Oculos fidei iterroga. Preciosa ē in Pſ.cxv. cōspectu dñi mors sanctoꝝ ei⁹. Quicq̄d ergo ē qō exhorres in morte / oīno nō exhorreas si eos imitaris. Jd age vt bonā vitā habeas: t quecunq̄ occasio fuerit vt exeas de h corpe: X exis ad requiē: exis ad beatitudinē q̄ nō habet timorē nec fi- Ca.xxj. nem. Nā quasi bona mors diuitis in purpura t byſſo: sz ma- Luce.xvj. la mors si tiētis t iter tormēta guttā aque desiderātis. Qua si mala mors iacētis paupis ante ianuā diuit⁹ / iter linguas canū in fame t siti / micas de mēsa desiderātis. Mala mors: auersāda mors: finē respice: xp̄ian⁹ es: fidei oculū itēde. Cō tigit mori nopē illū: t deferri ab angelis i sinū abrae. Quid proderat diuiti sepulchrum marmoreū: sitiēti apud inferos? Quid oberāt paupi pāni cū fame vlcer̄ ei⁹: reḋescēti in sinu abrae? Lōge vidit eū reḋescentē: quē ꝓtēpserat iacētē. Nō eligemortē. Dic mihi q̄s bñ moriu⁹ ē: q̄s male? Puto q: me lius ille paup q̄ ille dives. Anvis aromatib⁹ sepeliri: t ad in feros sitire? Respōdes. Absit a me. Puto q̄ hoc eligeres. Di- Y ces q̄ bñ mori: si didicer̄is bñ viuere. Merces em̄ bone vite Ca.xxij. ekna ē. Qui discūt xp̄iani sūt. Qui audiūt et nō discūt: q̄d ad Mat.xiij. seminātē? Seminā⁹ manū nō terret via / nō terrēt lapides / nō terrēt spine. Jactat ille qō suū ē. Qui timuerit ne cadat in terrā malā nō pueīt ad terrā bonā. Et nos dicim⁹: spargim⁹ semina / iactam⁹ semina. Sunt q̄ contēnūt: sūt q̄ rep̄rehēdūt: sunt q̄ irridēt. Ipsos si nos timuerim⁹: nihil habemus semi- nare: t i messe habem⁹ esurire. Ergo veniat semē ad terrā bo nā. Scio q: q̄ audit bñ audit: deficit t pficit. Deficit iniqta ti: pficit virtati. Deficit seculo: pficit deo. Quis ē eniz mgr̄ q̄ ij.Cor.xiij docet? Nō discūs hō: sz apl̄s. Plane apl̄s: t tñ nō apl̄s. An vult⁹ inq̄t experimētū ei⁹ accipe q̄ in me loq̄tur xp̄s? Xp̄s est q̄ docet: cathedrā in celo hz vt pauloante dixi. Schola ipsi⁹ in terra ē: t schola ihū cor⁹ ipsi⁹ ē. Caput docet mēbra sua: lin gua loquit pedib⁹ suis. Xp̄s ē q̄ docet. Audiam⁹ / timeam⁹ / Z faciam⁹. Et ne ꝓtēnas ipm̄ christuz: q: ꝓpter te i carne nat⁹ Ca.xxiij. est: pānis mortalitatis circūdatus. Propter te cursuit t si- Mat.iiij. tuit. Propter te lassat⁹ ad puteū sedit. Propter te fatigat⁹ Joh.iiij. in naui dormiuit. Propter te cōtumelias īdignas audiuit. Mat.viij. Propter te a facie sua sputa hominū nō abegit. Propter te Joh.vij. alapas in facie suā accepit. Propt̄ te in ligno pependit. Pro et r. pter te aiam effudit. Propter te in sepulchro posit⁹ est. Hec Mat.xxvj oīa forte contēnis in xp̄o. Vis nosse quis sit? Recole euāge et.xxvij.

Joh.x. lium qđ audisti. Ego t pater vnū sum⁹. Nos cōuersi ad deū p̄cepta ei⁹ custodiam⁹: vt eterna p̄mia ab ipsa p̄cipiam⁹: p̄stante eodē dño nr̄o iesu xp̄o qui cū patre t spiritu sancto viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

¶ Dñica vicesima p̄ma. De tribus pueris missis in fornacem ignis. Sermo. j.

Sermo. ccxl. A Dan.iij. Nabet tyrann⁹ fornacē incēdi: et quantū ipse igne furoris ardebat: tanto sanctiores pueros cōsumabat. Nūc vndātis fumi densitate celū cōtegit: nunc horrifico sonitu chaldei cūcti terrent: vt magnitudo diuine seueritatis p̄ supplicia mōstraret. Seuiebat violentus inimicus supplicū suis famulis ḡsiturus. Seuiebat nō vt iustos trucidaret: sed vt suis interitū p̄curaret. Seuiebat nō vt crescerēt penar augmēta: sed vt cūctis mōstraretur diuina potestas: vt dū impijs supplicijs gloriantur: flāmarū impetu vorarent. Seuiebāt sceleratī chaldei supplicijs p̄sentib⁹ perituri: t futuror ignari ministri iussa accelerant: parāt incēdia: flāmas exaggerāt. Crudelitas ei⁹ possidet mentē. seuitia immutat volūtatē. In fornacē missi sunt sancti / fugiūt flāme / cedunt ignes / incēdia expauescūt. Timent ignes ledere: quos fuerant iussi incolumes reseruare.

B Dan.iij. Ostendūt iusti oz meritum dū tyranni contēnunt imperiū. Licet sanctis cū igne iocari: quib⁹ cum hoibus nō licuit cōmorari. Licuit in fornace deū venerari: quē apud hoīes nō licuit honorari. Licet flāmarū mereri obsequia: qui nō meruerant chaldeor supplicia. Licet ignib⁹ conseruari illesos: ḡs tyrann⁹ dederat exurēdos. Licet in pena esse securos: quos extra penā nō licuit esse itactos: vt vbi interit⁹ ibi salus: vbi supplicia ibi iuenirent refrigeria. Accipe hostī a supplicijs exēplū: q̄ humanitatī p̄didisti cōsiliū. Fugiūt ignes iustos quos iuste dānasti: expauescūt flāme et innocētes p̄nūciāt ḡs dignos supplicio deputas: et q̄ seuire cōsueuerāt: dignos sanctos i fornace cernebāt. Dānāt hostes: et absoluūt ignes. Chaldei adijciūt: t pene defēdūt. Hoīes seuiūt: et supplicia

C venerātur. Tyrān⁹ putabat tm̄ tormēta posse seuire: quātuz ipse sacrilegus existimabat se potestatē hr̄e. Ignes iustis cedūt: ardores flāmar in refrigeriū vertūtur: t iā tuta nature voraces ipetus obliuiscunt: vt iustos venerātes timerent: t eorū hostes persequētes punirēt. Ignes iustos hospitio cū omni honore suscipiūt: et libēter obsequiū p̄bēt. Hostis mutato genere seuit: nec aliqua pietate mouet: nec humanitate blanditur. Posset vincere si ignibus imperaret. Offerunt ergo ignibus iusti vestitu tecti / vinculis colligati / defendūtur ardoribus iusti: et quos vis humana dānauit: ignis absoluit. Nihil cogitat / nihil metuit. Sic nāq̄ crudelitas tyrānica superata p̄sternit: dum sui satellites deuorantur. Cernit penam: et seruorum dei aspicit gloriam. Justis ignes obsequium p̄stant: iniustis interitū subministrant. Dum vin-

D dicat flamma impij necantur et iusti saluantur. Cum ad fornacem tyrānus festinanter accederet: stupet laudē: miratur factuz: veneratur deū cum tribus pueris in fornace. Aspicit iusto diuinoq̄ ambitu p̄tegi: quos nuper iusserat violentus extingui. In illis in fornace videt: quem in illis ante nō esse putaret. Quo viso territus furoz addit lenitatem: fit repente confessor: qui nuper fuerat p̄secutor. Predicat quē paulo ante negabat / venerari p̄cipit: qui venerantes dānauit. Rogat de fornace iustos p̄cedere / precat de igne dei famulos p̄silire. Dan.iij. Exite inq̄t serui dei excelsi. Nūc me defensorē dei p̄fiteor: cuius inimicū fuisse p̄stat: vt cui⁹ seruos ignarus p̄sequebar: ei⁹ inimicos vt defensor vlciscar. Tūc de fornace egrediunt illesi hebrei: letantur incolumes: triūphant victores q̄ deo fideliter seruierūt: t furorem tyrāni contēpserunt.

¶ In eadē dominica. De augurijs. Sermo. ij. In quo dicit christianum nō esse qui maleficos: mathematicos aut sortilegos consulit.

Sermo. ccxlj. A Bene nostis frēs charissimi: me vobis frequētius supplicasse: t paterna sollicitudine cōmonuisse patriter t cōtestatos eē: vt illas sacrilegas paganoz cōsuetudines obseruare minime deberetis. Sed quātū ad me multor relatione p̄uenit: apud aliqs parū p̄fecit admonitio mea: q̄ si vobis egonō dixero: t p me et p vobis malā sum reddit⁹ rationē in die iudicij: et vobiscū mihi erit necesse eterna supplicia sustinere. Ego me apud deum absoluo: dū iterū atq̄ iterū admoneo piter t cōtestor: vt nullus ex vobis caragos vl̄ diuinos vl̄ sortilegos req̄rat: nec de qualibet eos aut cā aut infirmitate iterroget. Mullus sibi p̄cantatores adhibeat: q̄ quicūq̄ fecerit h malū statim p̄bit baptismi sacramētū: t cōtinuo sacrilegus t pagan⁹ efficit: et nisi grādi elemosyna dura t plixa pnīa subuenerit statim in eternū p̄bit. Sil̄r et auguria obseruare nolite: nec in itinere positi aliqs auiculas cantātes attēdite: nec ex illar cātu diabolicas diuinatiōes annūciare p̄sumite. Mullus ex vobis obseruet qua die de domo exeat: q̄ die iterū reuertat: q̄ oēs dies de⁹ fecit: sicut scriptura dicit. Et fact⁹ est p̄im⁹ dies t secūdus dies t tert⁹: sil̄r et quart⁹ t q̄nt⁹ t sext⁹ et sabbatū. Et illud. Fecit de⁹ oia bona valde. Illas vero nōsolū sacrilegas: sed etiā ridiculosas sternutationes p̄siderare t obseruare nolite: sed quotiēs vobis in quacūq̄ pte fuerit necessitas p̄perādi: signate vos in noīe iesu xp̄i: t symbolū vel oro nem dominicā fideliter dicētes: securi de dei adiutorio iter agite. Et quia q̄s supradicta oia sacrilegia deo vobis inspirāte t contēnere vl̄ despicere ceperitis: molestē h acceptur⁹ est diabolus: q̄ vos videt de amicitia vel societate sua discedere: et sacrilegia p̄ que vos decipiebat contēnere: aliqs nequicias vobis facturus: aut infirmitatē aliquā imissurus ē: aut aliqō aīal / aut p morbū / aut p euagationē est ablaturus: quia ad vos p̄bādos p̄mittit h fieri de⁹: t agnoscat vtrū ad ip̄m fideliter venitis: et si toto corde diaboli machinamēta despicitis: t vtrū plus valeat apud vos amor suus q̄s cuiusq̄ aīalis amissio. Sed si semel aut scōo neḡtias ḡs diabol⁹ immiserit cū aīo t tota fide contēpserit: ita ip̄z diabolū postea a vra infestatione de⁹ dignabit repellere: vt nunq̄s vos possit sua calliditate decipe. Hoīes enī negligētes t faciles lāguida desideria et fidē desidē hītes: t iō etiā si incipiāt nō diu perseuerāt in operib⁹ dei: sed vbi se in antedictis sacrilegijs abstinuerūt: t vel vnā nequiciā diaboli ptulerūt statī se penitent ad dūm cōuersos esse: t machinamēta diaboli reliq̄sse: t iterq̄ reuertunt ad obseruationes auguriorq̄ velut canes ad vomitū suū. Vos ho quib⁹ de⁹ t sapiētiā cōtulit t verā fidē dedit: ita cito corde circūuētiones diaboli despicite: et fideliter vos ad deū cōuertite: t q̄cūq̄ diabol⁹ voluit imittere patiēter t fortiter toleret: vt cū beato Job dicere possit. Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit ita factū est. Sil̄r t cū apostolo firmo t itegro corde dicatis. Quis nos sepabit a charitate xp̄i? Tribulatio? an persecutio / an angustia / an fames / an nuditas / an gladius / an periculū? Boni enī xp̄iani nec tormētis separant a xp̄o / tepidi ho t negligētes iterdū ociosis fabulis sepant. Et si vl̄ leue dānū ptulerit: otinuo scādalizātur: t cōtra deū murmurare p̄sumūt t ad nefāda t detestāda auguria redeūt. Sed fore dicit aliqs: q̄d faciem⁹ eo q̄ augu-

C ria ipsa t caragi vel diuini frequēter nobis vera annūciant? De hac re scriptura nos cōtestat t monet dicēs. Etiā si q̄ vera vobis dixerint / nolite credere illis. Tēptat enī vos dñs deus vester: vtrū timeatis cū an nō. Sz itez dicis. Aliquotiēs si p̄catores nō fuerint / aut de morbis p̄tis / aut de alia q̄libet infirmitate p̄ p̄sq̄ ad mortez multi piclitant. Verū est frēs charissimi: q̄ p̄mittit hoc de⁹ diabolo: sicut iā supra dixi: ad p̄bāduz christianū: vt cū interdū p illa sacrilegia aliq̄ remedia illa infirmitate p̄cipere t aliq̄d verū potuerit agnoscere: facili⁹ p̄pterea diabolo credāt. Sed q̄ totā christianā religionē desiderat custodire: oportet vt hec oia tota animi virtute cōtēnat: timēs illud qđ ait ap̄ls increpās. Dies t mē ses t tp̄a obseruatis / timeo ne sine causa laborauerī in vobis. Ecce ap̄ls dicit: q̄ q̄ auguria obseruauerit sine cā doctrinā ei⁹ suscipiet. Et iō quātū potestis circūuentiones diaboli fugite. Et illud añ oia scitote frēs: q̄ nec vos ipos: nec eos q̄ ad

D vos ptinēt: nec aīa alia vestra: nec reliquā substantiā vel in paruis rebus diabolus potest ledere: nisi quantū a deo potestatem acceperit: quomodo nec sancti iob facultatez ausus fuit subuertere nisi domino permittēte. Et sicut in euangelio legimus: quādo ab hominibus expulsi sunt demones rogauerunt vt vel in porcos ire permitterētur. Si in porcos nō sunt ausi itrare demones: nisi a deo p̄missionē acciperent: ḡs ita erit ifidelis vt eos bonos christianos credat posse ledere: nisi deus p̄pria dispensatione p̄mitteret? Permittit autē hoc de⁹ ex causis duab⁹: vt aut nos p̄bet si boni sim⁹: aut corri-

gat si peccatores. Sed q̄ patiēter dispēsationē dñi tolerauerit: & sicut iā dixi: qñ aliq̄d pdiderit: dixerit. Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit ita factū est: sit nomen dñi benedictum. Pro ista deo placita patiētia: aut cozonā accipit si iustus est: aut indulgentiā si peccator. Et hec attēdite frēs: q̄ cum omnē substantiā diabolus euertisset beati iob: nō dixit iob: dñs dedit: diabolus abstulit: sed dñs dedit domin⁹ abstulit. Vir em̄ sanct⁹ noluit istā gloriam diabolo dare: vt aliquid potuisset tollere q̄ dñs non pmisisset auferre. Cū enīz nec filios nec pueros nec camelos nec asinos beati iob antēq̄ dñs pmitteret diabolus ledere potuisset: quare credimus q̄ christianis ampli⁹ aliq̄d faciat q̄s q̄ deifico ac secreto iudicio suo diuina potētia pmiserit? Et tō certissime credētes q̄ nihil possum⁹ perdere: nisi quātū nobis de⁹ permittit auferri: toto corde nostro ad illū⁹ misericordiā eamus: & sacrilegas obseruationes fideliter relinquentes: de illi⁹ adiutorio semp̄ p̄sumam⁹. Nā qui pdictis malis: id est caragis: & diuinis / auruspicib⁹ vel philateriis & alijs q̄buslibet augurijs crediderit: & si ieiunet: & si oret: & si iugiter ad ecclesiā currat et si largas elemosynas faciat: et si corpusculū in omni afflictione suū cruciauerit: nihil ei proderit q̄diu illa sacrilegia non reliquerit: q̄ impia illa sacrilegi obseruatio: ista oīa bona obruit et euertit. Et qui cū his malis etiā aliqua opa bona exercere voluerint: eis, pdesse nihil possunt: q̄ verū ē q̄ dixit aplūs. Modicū fermentū totā massam corrūpit. Et illud. Non potestis calicē domini bibere: & calicē demoniorum. Non potestis mēse dñi participes esse & mēse demoniorum. Et dñs in euāgelio. Nemo pōt duob⁹ dominis seruire. Pro quare nec ad arbores debēt christiani vota reddere / nec ad fontē orare: si se volūt per gratiā dei de eterno supplicio liberari. Et ideo quicūq̄ in agro suo aut in villa aut iuxta villaz aliquas arbores / aut aras vel q̄libet vana habuerit: vbi miseri hoīes solent aliq̄ vota reddere: si eas nō destruxerit atq̄ succiderit: i illis sacrilegijs que ibi facta fuerunt / sine dubio particeps erit. Nā et illud q̄le est: q̄ qñ arbores ille vbi vota reddunt ceciderint: nemo ex illis arboribus lignū ad focū affert? Et videte miseriā vl' stulticiā generis humani. Arbori enī mortue honorē impēdūt: et dei viuētis p̄cepta p̄tēnunt. Ramos arboris nō sunt ausi mittere i focū: & seipsos p̄ sacrilegiū p̄cipitāt in infernū. Et tō qui h̄ malū hucusq̄ nō obseruat: gaudeat: & deo gr̄as agat: & fideliter in bonis opibus perseuerare p̄tēdat. Qui xo in istis diabolicis reb⁹ hucusq̄ captiuā dū diabolo tradidit se: toto corde pententiā agat: & illa sacrilegia supradicta cū oī horore fugiat & cōtēnat: vt illi de⁹ et indulgētiā dignē dare: et ad eternā beatitudinē coronā noīs sui faciat puenire. Et q̄ etiaz et h̄ puenit ad me: q̄ aliq̄ aut p̄ simplicitatē / aut ignorantiā / aut certe (q̄ plus credēdū est) p̄ gulā de illis sacrilegijs vel sacrificijs vl' sacrilego cibo: q̄ adhuc fm paganor cōsuetudinē fiūt: māducare nec timeāt nec erubescāt: cōtesto: vos corā deo & angelis ei⁹ ac denūcio: vt nec ad illa diabolica cōuiuia: q̄ aut ad phanū ad fontesq̄ / ad alior arbores fiūt veniatis. Et si vobis inde aliq̄d trāsmissum fuerit: tāq̄ si ipm diabolū videat⁹ horrescite & respuite: & ita repudiate vt nec in domū vestrā p̄mittatis de illo sacrilego cōuiuio aliq̄d exhiberi: p̄pter illud apli q̄ iam dictū est. Non potestis calicē dñi bibere: & calicē demoniorum: nec mēse dñi participare & mēse demoniorum. Et q̄ solēt aliq̄ dicere. Ego me signo & sic māduco. Nullus h̄ facere p̄sumat. Qui sic est q̄ se signat et aliq̄d de sacrilego cibo māducat: quō se signat i oze: et gladiū sibi mittit in pectore? Quia quō gladio corp⁹ occidit: ita de illo cibo sacrilego aia occidit. Sed credim⁹ de dñi mīa: q̄ vobis agere que sancta sunt ispirare dignabit: & nunq̄ vobis nec in augurijs: nec in alijs q̄ supradicta sunt sacrilegis obseruationib⁹ vl' diuinationib⁹ diaboli nec̄cia possit surripere: sed totā spem vestrā in dño posituri: quaten⁹ vt nunq̄ ad illa nefanda mala q̄ superius cōprehensa sunt redeatis: p̄stāte dño nr̄o ihesu xp̄o: cui honor & imperiū in secula seculorū. Amen.

¶ Itē in eadez dñica. Homelia de eo q̄ scriptū est in euāgelio fm Johānem. Erat quidā regul⁹ cuius filius infirmabat? &c. que habet in exposition doctoris. tractatu. xvj. fo. clx. col. ij.

¶ Dñica vicesima secūda. De Susanna: q̄ decore pudicitie vicit ipudicitiaz iudicū. Sermo. j.

Quotiēscunq̄ in hoc puerso seculo contra laudabiles viros multiformes tēdunt insidie: vel diuerse calūnie exemerserint cause: q̄d hō pestilēs cogitet quid diabol⁹ machinet nō metuet iust⁹: q̄ cū ipo est xp̄s. Eligat hō miles in p̄lio cōstitut⁹: officia semp̄ exercere virtutū. Unū ergo de duob⁹ amplectit: aut patefactis insidijs ei⁹ innocētia in pp̄lo claresc̄it: aut p̄sequētib⁹ inimicis p̄uent⁹ cū cōditione mortis excesserit / molestijs secularibus liberat⁹ portū securitatis ītrabit. Daniel pphetā nec in lacu, plect⁹ leonū timore pculsus expauit: sz iter ista bestiarū ora p̄sistēs dñm tota mēte placauit: & tyrānicas dispositiones illesus euasit. Zacharias pōtifex magn⁹ p̄ cultu dei: p̄ro legib⁹ sacris: p̄cussura in tēplo sacerdotali rebellē increpās pp̄lm: mortē p̄stāter accepit: & detestabilis acies iudeorum ei⁹ cruore pauimētū infecit. Zacharias martyr triumphat: & daniel cōfessor exultat. Unus mortē & triūphat: alter euadit & regnat. Sz nec femine⁹ sexus suis fraudat exēplis: que pudicitie ornatū salubriter rexuauit. Susanna illustris decus pudicitie vicit ipudētiā iudicū: petulātiā senior⁹ cōpressit audacē: ne castitas i ea pateret iniuriā. Stabat susanna in iudicio falsor mēdacib⁹ oppressa testimonijs dānator: stabat nō tanq̄ rea sed, p castitate firmiter mozitura. Ibat q̄ pudica ad suppliciū: nō adulteror corp⁹ i q̄ extrema libido exarserat: & diabol⁹ inflāmauerat. Qō p̄texerat virt⁹ & ornabat pudor: illesū ibat in mortis exitiū. Egregiū portabat caput: cui⁹ vultus integra p̄scientia sublimabat ad celū. Propt dāna pudoris salut⁹ vota cōpressit: et cui fuerūt chara p̄mia castitatis: vite gaudiū nō amisit. Cōtēpsit vnū: & cōsecuta ē totū. Et q̄ mori voluit: cū gloria castitat⁹ euasit. Et quā sniā p̄rava dei ecerat illustris cōscientie ītegritas erigebat: metus q̄ dei & timōr̄is sacri iudicij ī dubitata crudelitas. O amor honestatis & legis. Susanna adulterij p̄scientiā grauiorē iudicauit q̄s penā. Cū duceretur non dolebat de supplicio: q̄m gaudebat de testimonio falsidico. Innocēs accusat⁹ p̄ sentētiaz: sed nutu dei suspēdit pena vt iudicātū falsitas denudaretur: & innocēs purgaret. Infirm⁹ sexus cōtra viros surgit fortior: expugnat libidinē castitas et honestas: ipulsu luxurie horrēda p̄sternit ip̄robitas. Susanna p̄ priā virtutē animi seruauit & iudiciū populorū cōstāter excepit. Cōstant de innocēte falsa crimīa. Ille em̄ mumt⁹ est: q̄ deū habuerit defensorē. Denīq̄ daniel, ppheta istinctu dei cōmonit⁹. Redite in iudiciū: exclamauit. Stupet ppl's, p iudicio repentino: reuocat addicta: falsos testes pauor iuadit. Gemit diabol⁹ q̄s ipsi⁹ cōmēta nudant: gaudēt angeli de pudor⁹ ītegritate cōperta q̄s defendat in terris ☩itas fatigata. Interrogatū est q̄ in loco susanna facin⁹ quo arguebat admisit. Micē sub lē tisco dicit: ille sub p̄no. Cū ergo eoz discrepāt, plata respōsa sic repugnātia dictor facta nudant: vt vigore mētis increpato populo: testib⁹ confusis veritas ostēderet. Gaudet populus de pudoris ītegritate / triūphat marit⁹ q̄ fidā inuenerit coniugē. Letat familia q̄ nihil iuenerit in ea q̄s pumat: q̄s adulterij factum non inuenerit / nec homicidium diabolus quod p̄curabat impleuerit.

¶ In eadē dñica. De castitate cōiugali. Ser. ij.

Laudando cūq̄ castitatē fratres charissimi: fm q̄ deet et expedit cōmendamus: fortē adolescentes & adhuc in viridi etate positi dicunt. Juuenes homines sumus: continere nō valemus. Quib⁹ nos respondere & possumus et debem⁹ / ne forte ideo castitatem custodire non possint: q̄ amplius māducant q̄s expedit: et vt num amplius accipiunt q̄s oportet: familiaritatē mulierum vitare nolūt: atq̄ earū suspectā societatē habere nec metuūt nec erubescūt. Qui tales sunt audiant apostolū dicentē. Fugite fornicationē. Et illud. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Et illud salomonis. Vinū & mulieres apostatare faciunt sapientes: et arguunt sensatos. Illi vero qui dicūt q̄ castitatez seruare non possint: respondeant nobis vtrū vxores habeāt an non. Si habent q̄re non attendūt illud q̄s veritas in euāgelio ait. Oīa quecūq̄ vultis vt faciāt vobis hoīes: et vos facite illis similiter. Et q̄re non seruāt fidē vxor⁹ suis quā sibi ab eis seruari desiderāt? Cū enīz vir a virtute nomē accepit: & mulier a mollicie. i. fragilitate: q̄re ptra crudelissimā bestiā libidinē vult vnusq̄sq̄ vxorē suā victricē ee: cū ipse

Job.j.

E

j.Cor.v.
j.Cor.x.

Mat.vj.

F

j.Cor.x.

Joh.iiij.

Sermo. ccxlij. A

Dañ.vj. et.xiiij.

ij. Paral. xxiiij.

B

Dañ.xiij.

C

D

Dañ.xiij.

vbi ꝫ.

Sermō. ccxliij. A

j.Cor.vj. Ephe.v. Eccl. xix.

Mat.vij.

ad primū libidinis ictum victus cadat? Hoc loco forte q̄ adhuc vxorib⁹ nō sunt ꝓiuncti: dicūt se excusare posse: quia cōiugia nō habent quib⁹ fidē seruare debeant et ꝓpter ea cōtinere nō possint. Istis q̄ istam falsam ⁊ miserabilē excusationem conank prētēdere: iustissime respōderi et pōt ⁊ debet: q̄ nullus magis illicita vitare debet: q̄ qui respuit q̄ licebant: cum vxorē accipere licet: ⁊ cōtra omniū scripturarū auctoritatem adulteriū cōmittere nunq̄ liceat: quare cū dei gratia nō accipis qō licet: et cū dei offensa ꝓsumis qō non liceat? Velim tū scire si illi q̄ vxores nō habent: et priusq̄ coniugis copulenk adulteria ꝓmittere nec metuūt nec erubescūt: vtrū velint spōsas suas anteq̄ ad nuptias veniāt ab aliquib⁹ adulteris violari? Cū enī nullus sit q̄ hoc patiēter accipiat: q̄re vnusq̄sq̄ sponse sue nō seruat fidē quā sibi ab ipsa seruari desiderat? Quare vxorē virginē optat accipe: cū ipse sit corruptus? Quare viuēti vxori desiderat copulari: cū p adulteriū in alīa iam ipe sit mortu⁹? Scōm illud qō scriptū est. Alia que peccauerit ipa morietk? Et illud qō terribiliter clamat apl's. Fornicatores iudicabit de⁹. Et illud. Neq̄ adulteri regnū dei possidebūt. Et iterū. Oēs adulterātes ⁊ adulteros tanq̄ cluban⁹ corda eorū. Sed forte putāt alīq: q̄ feminis ante nuptias fornicari nō liceat: ſz vir ſ liceat. Ista puniēda ⁊ nimiū grauia mala: qō peius ē: nō a mulr ſ viris sine vllo timore dñi cōmittunk: q̄ ita a plurib⁹ in ꝓsuetudine missa fūt: ⁊ ita vilia vlleuia dicunk: vt nec iā inter grauia crimina putenk. Nā in fide catholica quicq̄d mulierib⁹ nō licet: oīno nec viris licet. Uno enī precio: id est xpi pciosō sanguine redimūtur: ⁊ viri simul ⁊ femine. Jn vnā fidē vocank ⁊ in vno eccl'ie corpe cōgregank / simul baptismi sacramēta pcipiūt / simul ad altare ad accipiēdū corpus ⁊ sanguinē xpi accedūt / simul vtriq̄ serui p̄cepta donata sūt. Cū hec ita sint: q̄ fröte vel q̄ cōscīētia qō et viris simul ⁊ mulierib⁹ nō licet agere ſoli viri se credūt impune cōmittere? Sed ⁊ illi qui hoc facere ꝓsumunt procerto cognoscāt: q̄ si cito se nō emēdauerint: et eis fructuosa penitētia nō subuenerit: ⁊ sic subito de hac luce rapti fuerit: eterna illos flāma sine vllo remedio cruciabit. Et illud quale est qō multi virorū ante nuptias cōcubinas sibi assumere nō erubescūt: quas post aliquot annos dimittāt: ⁊ sic postea legitimas vxores acciptāt. Tractant enī apud se vt pr⁹ de mul'tis calūnijs et rapinis ⁊ iniustas diuitias ⁊ iniqua lucra conquirāt: et postea contra rationē plus nobiles q̄ ipsi sunt vel ditiores vxores accipiāt. Ecce quātis malis se obligāt: qui non solū luxurie sed etiā auaricie vel cupiditati: infeliciter seruire desiderāt. Unde corā deo et angelis cōtestor atq̄ denūcio ista mala ⁊ semp ꝓhibuisse ⁊ nunq̄ ei placita fuisse: q̄ ꝓcipue tēporibus christianis cōcubinas habere nunq̄ licuit: nunq̄ licebit. Sed qō peius est faciūt hoc multi viri iure fori / nō iure celi / nō iusticia iubēte: sed libidine dominante. Cū enim apl's coniugia habētibus dicat. Tēpus breue est et supest vt qui habēt vxores tanq̄ nō habētes sint. Et illud. Abstinete ad tēpus vt vacet ſ orationi. Quō adulteras cōcubinas ꝓmittit habere qui castitatē seruare ⁊ in cōiugijs positis precepit? Pro qua re iterū atq̄ iterū voce libera clamo: quia qui ante legitimas nuptias concubinā sibi adhibere ꝓsumit: peius peccatū facit q̄ qui adulterium cōmittit. Quia qui adulterat adhuc tam graue malū secrete vult agere / in publico aūt aut metuit aut erubescit cōmittere. Ille vero qui publice concubinā habere voluerit: fronte impudētissima rem execrabilē toto populo vidēte licenter se putat admittere. Sed forte illi q̄ ista peccata nō sunt maculari dicūt. Quare q̄ hoc agunt a cōmunione nō suspendūtur? Ideo enī tantū scelus a sacerdotib⁹ minime vindicat: q̄a multis admittitur. Si enī vnus aut duo aut quattuor vel quinq̄: mala ista facere ꝓsumerēt: et poterāt ⁊ debebant / nō solum a cōmunione suspēdi: sed etiā a colloquio et conuiuio christiani populi separari: ſm illud apl's. Cū huiusmodi nec cibus quidem sumere. Multitudo tū peccātiū (sicut iam dictū est) ꝓhibet sacerdotes dñi in illis distinguere. Faciunt tū boni sacerdotes qō possunt: ⁊ cū pfecta charitate contēdunt orare ⁊ suspirare iugiter: ⁊ gemitus ac rugitus effundūt: vt in quib⁹ ꝓpter infinitā multitudinē nō possunt seueritatē vel disciplinam ecclesiasticā exercere: monēdo vel orādo pro eis possint eos vel aliquādo ad penitentiā prouocare. Unde iteruꝫ atq̄ iterꝫ rogo pariter ⁊ contestor: vt qui vxorē optat accipere: sicut illam virginē inuenire desiderat: ita ipse vsq̄ ad nuptias virgo sit: quia si nō fuerit: benedictionē accipe cū sponsa sua non merebik. Et simplek in eo quod scriptū est. Noluit benedictionē et elōgabik ab eo. Jam vide si penitētie remedium nō subuenerit: q̄d de illo erit: vel qua sentētia eū necesse erit ī futuro iudicio subiacere: qui iā in hoc seculo benedictionē cum spōsa sua nō fuit dignus accipe. Et illud attēdite fratres: si in tā graui ꝑiculo sunt qui vxores nō habēt: et aut cōcubinas sibi adhibēt: aut adulteria admittūt: q̄d de se infelices illi cogitāt: qui forte cōiugia habētes adulterāt: ⁊ in sano furore vel crudeli infelicitate de iudicio dei desperant: qui nec supplicia iferni formidāt: nec desiderāt premia eterna. Si em̄ fidem haberēt: vtiq̄ deo crederent: et venturū iudicium cū tremore metuerēt. Probatur em̄ quia hominib⁹ credunt: ⁊ deo non credūt: vt publice vbi hoīes vident adulteria timeāt: et secrete vbi deus videt oīno non timeant. Si qualēcunq̄ scintillā fidei haberēt: sicut nō permittūt seruos suos in presentia sua peccare: ita nec illi in cōspectu domini sui adulterare ꝓsumerēt. Sed de talibus clamat per ꝓphetam spiritus sanct⁹. Dixit inquit insipiens in corde suo: non est deus. Certū est enim q̄ non credit deū esse: q̄ in tenebris et in occulto illa ꝓsente deo facit: qui publice facere presentibus hominib⁹ pertimescit. Nescit infelix: q̄ vultus domini sup facientes mala vt perdat de terra memoriā eorum. Sed forte dicit aliquis. Ecce cōpellente negocio aut iubēte rege ab vxore tot mēsibus aut annis separat⁹: quō castitatem seruare possim? Cui iustissime respōderi pōt: vt redeat ad vxorem suā. Sed cū hoc negociatori dixero: pōt mihi dicere: q̄ si negociū dimiserit nō habeat vñ viuat. Militans dicit. Si exercitiū dimisero: iracūdiaꝫ regis incurro. Istis talib⁹ veraciter dici potest. Si timet regē: et ideo nō redit ad vxorem suam ꝓpriā: debet timere deum vt nō tangat alienā. Nam quomodo illū qui nō iussus relicto exercitu reuertit ad vxorem suā rex potest occidere: sic et illū qui longe posit⁹ adulterat: potest deus ꝓpetua pena dānare. Rogo vos fratres charissimi: si ꝓpter negocij necessitatē et regis iussionez vnusquisq̄ ab vxore sua interdū etiam longo tēpore separak: quare ꝓpter deū ⁊ animā suam tam longo spacio tēporis castitas non seruatur? Weretur negociū: meretur regis iussio vt tantis diebus nō agnoscak vxor ꝓpria et nō meretur amor et iussio dei vt non contingak aliena? Sed qui hoc ꝓpter negociandi lucrū et regis imperiū seruant: et ꝓpter deū seruare dissimulāt: sciant qui talia agant q̄ si eis nō penitentia subuenerit: cū ante tribunal christi stare ceperint: ab auditu male liberari nō poterūt. Sed dicetur illis. Discedite a me maledicti in ignem eternū. Et illud quale est q̄ aliquotiens vir fortissim⁹ procedēs ad prelīū forte nō minus decē inimicos occiderit: et ex ipsa victoria aliquā puellam de preda accipiens: dum cū illa per adulteriuꝫ iungit: anima sua peccati gladio interficit. Et videte quātū malum sit vt alīqs crudelior existat in se suam animā occidēdo per luxuriā: magis q̄ per carnalē victoriam aduersarioꝝ corpora trucidādo. Uere lugendū est ⁊ dolendū: vt ille qui sicut iā dixi: decē aduersarios vicit ab vna muliere superet: et qui tot inimicos occidit in corpore: ab vna puella iuguletur in corde. Uere inimis graue malum est vt vir fortis qui ferro nō vincitur: libidine superetur: et eū mollia aut blāda subuertant quem dura non superant: et qui esse captiu⁹ vel seruus hominibus dedignatur: seruus esse peccati mereatur: cū indignius sit mente seruire q̄ corpore: ſm quod scriptū est. A quo enī quis vincit: huius et seruus efficitur. Nec ergo fratres charissimi: si vobis ego non dixero: rationez pro animabus vestris in die iudicij reddituru⁹ ero. Quicunq̄ autē magis mihi irasci q̄ se emendare voluerit / non habet vnde per ignorantiā se possit ante tribunal eterni iudicis excusare: vt dicat se nō fuisse admonitum: nec a malis prohibitū: nec ad ea que sunt deo placita castigatione et admonitione frequētissima prouocatū. Sed credimus de domini misericordia: q̄ ita negligentib⁹ quibusq̄ inspirare dignabik: vt sibi magis vel peccatis suis q̄ medicamētis sacerdotalib⁹ irascant. Et quomodo egrotantes a carnalibus medicis requirunt sanitatez corporum: sic a spiritalibus medicamenta desiderent animarum. Sed confidim⁹ q̄ prestabit hoc diuina misericordia: q̄ ita nobis de sua emendatione studebunt gaudiuꝫ facere: vt ad eternū

Ezechiel xviij.
Heb. xiij.
j. Cor. vj.
j. Cor. vij. vbi ō.
j. Cor. v.
Pō. cviij.
Pō. xiij. et. liij.
Psalm. xxxiij.
Mat. xxv.
ij. Pet. ij.

mereantur premiū feliciter peruenire:prestante domino ⁊c.

¶In eadem dominica.De castitate coniugali. Sermo.iij.In quo dicit q̄ continere nō debere quidā se ideo putāt quia coniuges non habent.

Sermo. ccxliij. A

MAgnū mihi gaudiū facitis fratres charissimi:dū in solēnitatib⁹ martyrū tāta deuotione fidei ad ecclesiam cōuenitis. Sed si vultis deo auxiliante ⁊ vestrū profectū ⁊ nostrū gaudiū spiritaliter adimplere: ita iter vos ⁊ pacē ⁊ charitatē inspirāte dño cōseruate: vt cōtra hominē nullus odiū habeatis in corde: p bonis oratione vt semp ad meliora proficiant:pro malis assidue supplicate vt citose corrigāt:et fm preceptū dñi. Quecūq; vultis vt faciant vobis hoīes /hec ⁊ vos facite oībus. Tunc em in vnitate pacis iusticiaz misericordia custodit:quādo nō solū nullis hoībus malū facimus:sed etiaz vbicūq; poterim⁹ adiuuare cōtendim⁹. Si g̃ hec xpo adiuuāte fideliter agam⁹ /beatos martyres in his q̄ supra diximꝰ:precipuis ⁊ pclaris opibus imitātes:partez cū illis in eterna beatitudine hr̃e poterim⁹. Et tūc pro nobis absq; vlla dubitatiōe sancti martyres intercedūt:quādo in nobis aliq̄d de suis virtutib⁹ recognoscunt.

Wat.vij.

B

Castitatē ante oīa cum dei adiutorio custodite: ppter illud qō scriptū est. Neq; adulteri regnū dei possidebūt. Et illud

j.Cor.vj. Heb.xiij.

Fornicatores ⁊ adulteros iudicabit de⁹. Pueri vel puelle q̄ in cōiugio iungēdi sunt: virginitate vsq; ad nuptias seruēt. Nā si ante legitimā cōiunctionē p adulteriū corrupti fuerit ad nuptias corpe quidē viui veniūt :ꝫ in aīa mortui cōprobant:quia scriptū est. Aīa que peccauerit ipsa morietr. Nulla

Ezechiel. xviij.

mulier potationes ad abortum accipiat / nec filios aut cōceptos aut iam natos occidat:q; quecūq; fecerit hoc:ante christi tribunal sciat se illic eorū causam q̄s occiderit esse daturā. Sed nec alias diabolicas potationes mulieres debēt accipere. Mulier aūt quecūq; fecerit hoc p qō iam nō possit concipere:quātoscūq; parere poterat:tantoꝫ homicidioꝫ se reā esse cognoscat. Mulier aūt ingenua q̄ mortiferas potatiōes accipit vt nō cōcipiat: velim scire si hoc ancillas vl̄ colonas suas facere velit:Et iō sicut vnaquēq; vult vt sibi mancipia nascātur q̄ illi seruiāt:ita illa quātoscunq; cōceperit:aut ipsa nutriat:aut nutriēdos alijs tradat: ne forte illos aut ꝓcipere nolit: aut qō est graui⁹ occidere velit:q̄ boni christiani poterant fieri generati. Quotiens ad ecclesiā in q̄libet solēnitate

C

venitis:et sacramēta christi ꝓcipere voluerit[:ante dies plures castitatē seruate: vt cū secura cōscientia ad altare dei possitis accedere. Quā rem etiā p totā quadragesimā:ꝫ vsq; ad clausulā paschę fideliter custodite: vt vos solēnitas paschalis castos ⁊ puros inueniat. Qui em̄ bon⁹ christianus ē:nō solū ante dies plures q̄s cōmunicet castitatē seruat:sed ꝫ vxorē suā(excepto desiderio filioꝝ)nō agnoscat: q; vxor nō ꝓpter libidinē:sed ꝓpter filioꝝ ꝓcreationē accipit. Denicꝫ ipse tabule matrimoniales h̄ continēt:liberoꝝ inānt ꝓcreandoꝝ cā. Videte q; nō dixit libidinis causa: sed liberoꝝ procreādoꝝ.

☞

Velim tñ scire frēs charissimi: ille qui vxore sua incōtinēter vtit:si quotiēs eū luxuria victuꝫ agnouit: totiēs suū agrū in vno anno arauerit vl̄ seruerit:qualē messem colligere possit? Qui g̃ se cōtinere nolūt:si totiēs terrā quōdā suā quā iā seminauerāt:tetꝫ arent ⁊ seminēt: videam⁹ qualiter de ei⁹ fructu gaudebūt:q; sicut optime nostis /nulla terra poterit dare legitimū fructū:in qua frequēter in vno anno fuerit seminatū.

D

Qō ergo nō vult aliq̄s in agro suo:q̄re facit in corpe suo? Sz dicet aliq̄s:hō iuuenis sum:cōtinere nō possum. Me forte iō te nō cōtineas:q; plus māducas q̄s expedit:ꝫ plus vinū accipis q̄s oportet. Forte etiā turpib⁹ cogitationib⁹ occupas mētem tuā:et luxuriosa verba nō solum libēter sed etiā frequenter aut ipse dicere aut alijs dicētibus audire nec metuis nec erubescis. Incipe cū dei adiutorio /gule ꝯcupiscētias refrenare /castis cogitationib⁹ et honestis sermonib⁹ mentez vel linguā tuā iugiter occupare:ꝫ videbis q; deo auxiliāte castitatez poteris custodire /nec te pigeat si corporis infirmitas nō prohibet /frequētius ieiunare /ad ecclesiā maturi⁹ surgere:vt possis tuā aīmā a libidinosis maculis nitidā custodire. Et si hoc nō infideliter facies vides te adhuc carnis impugnationib⁹ fatigari:et forte aliquotiēs excepto filioꝝ desiderio ad cognoscendā vxorem ꝓpria vinci:fm vires tuas

Eccl.xiij.

quotidianas elemosynas adde: q̄m scriptuz est. Sicut aqua extinguit ignē:ita elemosyna extinguit peccatū. Et illud q̄ contra omnia peccata magnū est et salubre medicamentum: omnib⁹ qui in te peccauerint plenam indulgentiā tribue: vt quod p incontinentiā inquinak ieiunijs /elemosynis /ac precipue per inimicoꝝ indulgentiā diluak. Sed dicis: vxorem

E

excepto desiderio filioꝝ agnoscere: peccatū non est. Intātum peccatuz est vt ꝓpheta penitēs clamet. In iniquitatib⁹

Psalm.l.

conceptus sum:ꝫ in delictis peperit me mater mea. Et sic in veteri testamento legimus: q̄n populus iudeoꝝ accessurus erat ad montē sinai: ex precepto dñi dicebatur eis. Sanctificamini ⁊ estote parati in diem tertiū:et ne appropinquetis

Exo.xix.

vxoribus vestris. Et illud. Si quis nocturno pollut⁹ fuerit somno /nō māducet carnes sacrificij salutaris:ne pereat anima sua de populo. Si post poilutionē que nobis nolēt⁹ fieri solet /nobis cōmunicare nō licet: nisi ꝓius precedat compunctio et elemosyna: et si infirmitas nō prohibet: etiā ieiunium: quis est qui potest dicere illud q̄ vigilantes et volētes facimus nō esse peccatū? Denicꝫ mulieres quādo maritos accipiunt: per triginta dies intrare in ecclesiā non presumant. Quod etiam similiter viri obseruare deberēt. Sed dicis:peccatū quidez est: sed tamē paruū est. Nec nos dicim⁹ quia capitale peccatū est: sed tamē si frequētius exerceatur: et ieiunijs vel elemosynis non redimak:nimis immundā animam facit. Noli despicere peccata tua: q; parua sunt: nam ⁊ pluuiarum gutte sunt:sed flumina implent: et moles trahūt: et arbores cū suis radicibus tollunt. Tu qui dicis:q; paruū peccatū est: velim scire quotiēs tale peccatū admittis: si tot paruulas plagas in corpe:et tot maculas aut scissuras in vestibus tuis fieri velis? Cum ergo in corpore tuo plagas:nec in veste tua scissuras vl̄ maculas fieri acquiescis:qua cōscientia hoc facere in anima tua nō metuis? Ac sic quicūq; hoc fecerit:plus amat vestem et carnē suam q̄ animā. Cum em̄ ad

F

imaginē dei facti sumus:quotiens aliq̄d turpe /aut loq̄mur:

Gen.j.

aut facim⁹:totiēs dei imaginez fordidam⁹. Et iā videte si h̄ vos deceat /aut oporteat. Vere dico vobis fratres charissimi:quia nō hoc de nobis de⁹ meret: vt in nobis imago ipsi⁹ per malas cōcupiscentias iniuriam patiak. Et cū nullus hō velit cum tunica sordid⁹ plena ad ecclesiaz cōuenire :nescio qua cōscientia cū anima per luxuriā sit inquinata: presumit ad altare accedere /nō timens illud q̄ apostolus dixit. Qui

j.Cor.xj.

enim manducat corpus et sumit sanguinē dñi indigne: reus erit corporis et sanguinis dñi. Si erubescimus ac timemus eucharistiā manibus sordidis tāgere: plus debem⁹ timere ipsam eucharistiā intus in anima polluta suscipere. Et quia sicut dixi: in anima nostra facti sumus ad imaginez dei: si in tabula aut lignea aut lapidea faceres imaginez tuam et ali-

☞

quis impudēs homo vellet illam imaginē aut lapidib⁹ frangere /aut aliquibus sordibus inquinare: velim scire si cōtra eum non moueret animus tuus? Rogote si imaginē pictaz in tabula mortua sic zelaueris: putas qualez iniuriam patiē deus:quādo in nobis imago sua per luxuriā sordidatur? Et ideo si nobis nō parcimus ꝓpter nosmetipsos:parcam⁹ nobis vl̄ propter imaginē dei ad quā facti sumus. Ante omnia

G

vt quotiēs dies dominicus aut alie festiuitates veniūt:vxorem suā nullus agnoscat. Et quotiēs fluxum sanguinis mulieres patiunt:similiter obseruandū est. Propter qō ait ꝓpheta. Ad mulierē menstruatā non accesseris. Nam qui vxorem suā in profluuijs positā agnouerit: aut in die dominico

Ezechiel xviij.

vel in alia qualibet solēnitate se continere noluerit /qui tunc concepti fuerint / aut leprosi / aut epilentici / aut etiam forte demoniaci nascentur. Denicꝫ quicunq; leprosi sunt:nō desapientibus hoībus qui et in alijs diebus et in festiuitatibus castitatē custodiunt: sed de rusticis maxime qui se cōtinere non sapiūt nasci solent. Et reuera fratres si animalia sine intellectu non se contingūt nisi certo et legitimo tēpore: quāto magis hoies qui ad imaginem dei facti sunt: hoc obseruare deberent. Sed q̄ peius est: sunt aliq̄ ita luxuriosi vel ebriosi: qui aliquotiens nec prегnantibus vxoribus parcunt. Et ideo si se non emēdauerint: ipsi videant si nō peiores animalibus iudicandi sint. Istis talibus clamat apostolus dicēs.

j.Thessal. iiij.

Et sciat vnusq̄sq; suū vas possidere ī honore ⁊ sanctificatione: nō in passione desiderij: sicut ⁊ gentes q̄ spem nō habent. Et quia sunt multi qui legitimā non custodiunt castitatē cū suis vxorib⁹ /sic supra dixi /largas elemosynas faciāt ⁊ om-

nibus inimicis suis indulgeant: vt sicut iam dictū est: q̄ luxuria sordidus effecit: assiduis elemosynis abluatur. Rogo vos fratres: vt mihi idulgeatis: q̄ pro salute aīe vestre cum grandi timore et cū verecūdia de talibus reb⁹ vos admonere videor: quia ꝛ hoc mihi expedit dicere ꝛ vos oportet audire. Et ideo oīa q̄ue a nobis audistis: vbicūq; fueritis inuicē vobis dicite: et cū charitate vos admonete. Sicut enī reus ero ante tribunal christi si vobis nō dixero: ita ꝛ vos si inuicem quoscūq; negligentes agnoscitis admonere nolueritis: timere debetis ne vobis necesse sit pro illis reddere rationē. Sed credim⁹ de dei misericordia q̄ ita nobis agere inspirabit: vt vobis non solū de nostra deo placita cōuersatione: sed et pro aliorū salute ꝛ in hoc seculo et in futuro duplicata deo premia repensentur. Amen.

¶ Dñica vicesima tertia. De continētia et sustinētia: quas duas appellat virtutes que aīam purificant et capacē faciunt diuinitatis. Sermo. j.

Sermo. ccxlv.

OMo sunt que in hac vita veluti laboriosa precipiūtur a dño. Cōtinere ꝛ sustinere. Jubemur enī continere ab his que in mūdo dicunt bona: et sustinere que in hoc mūdo abundāt mala. Illa ꝓtinētia: ista sustinētia vocatur. Due virtutes que mundant animā et capacē faciunt diuinitatis. In refrenādis libidinibus ꝛ coercendis voluptatibus: ne seducat q̄ male blandit: et eneruet quod ad prospex dicit: continētia nobis opus est: nō credere felicitati terrene: et vsq; ad finē querere felicitatē q̄ non habet finē. Et autē est continētie felicitati mundi nō credere: ita sustinētie est imquitati mundi non cedere. Siue ergo in affluentia rerū simus siue in angustia: expectādus est dominus: qui ꝛ q̄d vere bonū et suaue est det: ꝛ quod vere malū est auertat a nobis. Bona dei que ꝓmittit iustis: in finez seruant. Bona ꝛ mala que versant et miscētur in seculo / nec boni soli habēt nec mali. Quicūq; boni in hoc mūdo dixeris: habent boni: habēt ꝛ mali. Eleuti salutē ipsam corporis ꝛ boni habēt ꝛ mali. Diuitias ꝛ apud bonos ꝛ apud malos inuenies. Successum filiorū et bonorum et malorū donum videm⁹ esse cōmune. Et ita longā diu viuūt boni: equidē diu viuūt ꝛ mali. Morbos / dolores / dāna / oppressiones / orbitates / cōmunis hec est omniū materies lachrymarū. Facile est q̄ videre et bona seculi apud bonos et malos: et mala seculi apud bonos malosq; pferre. Et iō quorūdā pedes in via dei titubāt: et exorbitare conant. Multi etiā deuiant et exorbitant: cum instituerint ꝛ ꝓposuerint aīo ꝓpterea seruire se deo vt bonis terrenis abūdent: et malis careāt eaq; deuitēt. Cum enī hoc sibi ꝓposuerint ꝛ hāc mercedē cōstituerint pietat⁹ ꝛ religionis sue: quādo viderint se laborare ꝛ florere iniq̄s: quasi perdiderint spem: q̄si eos fefellerit q̄ vocauit: quasi frustra op⁹ indixerit q̄ in mercede decepit: renūciāt deo. Et q̄ se miseri conuertūt auertētes se ab illo a quo facti sunt: ꝛ inherētes illis que facta sunt? Cū perierit q̄d factuz est: vbi erit amator temporis qui pdidit eternitatē? Proinde ꝓpter illa bona q̄ non dabit de⁹ nisi bonis: et ꝓpter illa mala que nō inferētur nisi malis: q̄ in fine apparebūt vtraq; / credi sibi vult deus. Que enī merces fidei: aut q̄d omino vl nomē fidei: si modo vis videre q̄d teneas? Non debes ergo videre quo credas: sed credere vt videas. Credere q̄diu non vides: ne cū videris erubescas. Ergo credam⁹ dum tēpus ē fide: anteq̄ sit tēpus speciei. Sic enī dicit apostolus. Q̄diu sum⁹ in hoc corpore peregrinamur a dño. Per fidē enim ambulamus. Ergo per fidē ambulamus: q̄diu credim⁹ quod nōdū videm⁹. Tenebimus autē speciem: cū viderim⁹ facie ad faciē sicuti est. Tempus fidei: ꝛ tēpus speciei iohānes etiam apostolus distinguit in epistola sua dicēs. Dilectissimi: nūc filij dei sumus: et nondū apparuit quid erim⁹. Scimus q̄m cum apparuerit similes ei erimus: q̄m videbimus eū sicuti est. Laboriosum est fidei tēpus. Quis negat? Laboriosū est: sed hoc ē opus cuius illa merces est. Noli piger esse in opere: cui⁹ mercedem desideras. Si enī ꝛ tu ipse mercēnarium cōduxisses: non ante mercedē numerares q̄ in opere exerceres. Diceres ei. Fac ꝛ accipe. Nō tibi dicerē: da et facio. Sic ergo ꝛ de⁹. Tu nō fallis mercēnarium tuū timēs deū: ꝛ te ipse deus fallit qui iussit ne fallas mercēnariū? Tamē tu q̄d ꝓmiseris potes et nō dare: et si non est in corde tuo dolus falsitatis: est tū in fragilitate humana inopia difficultatis. Quid de deo timem⁹ qui nec fallere potest q̄ veritas est: et abūdat omnibus qui fecit oīa? Credam⁹ ergo deo fratres: hoc est primū ꝓceptū / hoc est initiū religionis ꝛ vie nostre: fixuz habere cor in fide: et figēdo cor in fide viuere bene. Abstinere ab oībus seductoribus: sustinere mala tēporalia. Et q̄diu illa blādiunt ꝛ illa minātur / aduersum vtrūq; in hoc habere cor / ne in illa defluas / ne ī illa frangaris. Habēdo ergo continētiā: et habēdo etiā sustinentiā / cum bona tēporalia trāsierint: et mala q̄ inferank non erūt: habebis omne bonū: habebis nullum malū. Jdeo in lectione: quid vobis dictū est? Fili accedens ad seruitutē dei: sta in iustitia ꝛ timore: et prepara animam tuā ad tentatiōē. Deprime cor tuū ꝛ sustine: vt crescat in nouissimis vita tua. Nō vt modo fz vt in nouissimo: vt crescat in nouissimo vita tua. Quantū putamus q̄ crescat? Vt fiat eterna. Modo enim vita humana q̄diu videt ꝓduci: decrescit potiꝰ q̄ crescat. Attēdite ꝛ videte: q̄ decrescit. Natus est hō. (verbi gratia) / statuit illi de⁹ vite sue septuaginta annos. Accedit illi vita dicim⁹ crescendo. Accedit / an decedit? Ecce de septuaginta annis vixit annos sexaginta: remanserūt decem. Deminutū est q̄d erat ꝓpositus: et quāto plus viuit: tāto min⁹ illi restat. Jdeoq; viuēdo hic decrescit vita: non crescit. Tene q̄d tibi promisit de⁹: vt in nouissimis crescat vita tua. Vnde sequit quod lectū non est. Omne q̄d tibi applicitū fuerit accipe: ꝛ in doloze sustine: ꝛ in humilitate tua patientiā habe. Quoniā in igne probat aurū ꝛ argētū: homines vero acceptabiles in camino humiliationis. Dux videtur: defecisti. Nonne illud quod non deficit perdidisti? Multi multa patiūtur ꝓpter pecuniā periturā: ꝛ tu nō vis pati ꝓpter vitā mansurā? Sic recusas laborare pro dei ꝓmissis: q̄si nō laborares pro cupiditatib⁹ tuis. Quāta patiūtur ꝓ sua iniq̄tate latrones: quāta patiunt pro suis scelerib⁹ perditi: ꝓ sua nequicia luxuriosi. Pro sua auaricia negocia lozes mare trāsmeātes / vētis tēpestatibus q̄z corpus ꝛ aīam cōmittentes / sua relinquētes / ignota querētes? Judex si ꝓnunciet exiliū: tremoz est: de⁹ mortē minatur ꝛ leticia? Quid ergo magnū tibi iperat sapiētia q̄ nō posset iperare ꝛ auaricia? Tamē cum iperat auaricia facis. Et cū fecer:s q̄ iperauerit auaricia q̄d habebis? Plenā domū auro ꝛ argento. Nō legisti. Q̄ q̄ in imagine dei ambulet hō: tū vane cōturbabik? Thesaurizat ꝛ nescit cui ea colligat. Quare ḡ cātasti et dixisti deo. Aurib⁹ pcipe lachrymas meas? Quare tu nō percipis aurib⁹ verba ei⁹: a quo vis pcipi lachrymas tuas? Si accusaueris auaricia tuā: inuitaberis ad sapiētiā suam. Sed cū susceperis iugū sapiētie / laboriosa erit. Laboriosa plane. Sed vide q̄ fine: qua mercede. Nūquid q̄d ꝓ sapientiā colligis / nescis cui colligas ea? Tibi colligis. Expgisce re: euigila: habeto cor formice. Estatis tēpus est: collige q̄d tibi ad hyemē pfit. Noli esse piger: collige grana de area: de area dñica: id est verba dei de eccl̄ia dei: ꝛ recōde int⁹ in corde. Quis em̄ est qui dicat: bñ mihi erit ꝛ non moriar? Quis amet vitā: mortē timet. Ipse timor mortis / hūes q̄tidiana ē. Et tūc maxime pūgit timor mortis: quādo nobis bñ est. Nā quādo male est: nō timem⁹ mortem. Quādo nobis bene est / tūc magis timemus mortē. Jdeo ille diues quē delectabāt multe diuitie sue. Habebat enī magnas diuitias: ꝛ magnas possessiones / credo q̄d interpellabāt timore mortis: et interdum tias cōtabescebat. Cogitabat enim se illa bona relicturz. Cōgregauerat ꝛ nesciebat cui: et aliq̄d cupiebat eternū: ꝛ venit ad dominū: ꝛ ait illi. Magister bone: q̄d boni faciā vt vitā eternā cōsequar? Bene est mihi: sed labik q̄d teneo. Bñ est mihi: sed subito nō erit q̄d habeo. Dic mihi vñ habeā q̄d semper erit? Dic mihi quō peruenīā ad id q̄d non perdā? Et dominus illi. Si vis venire ad vitā serua mādata. Quesiuit: q̄ mādata? Audiuit. Respōdit se a iuuentute sua oīa seruasse. Ait dominus consiliari⁹ vite eterne. Vnū tibi deest. Si vis perfectus esse: vade vende omnia que habes: et da pauperibus: et habebis thesaurum in celo. Non enim dixit / perde: sed serua: ꝛ veni sequere me. Jlle qui delectabatur diuitijs: et ꝓpterea querebat a domino: quid boni faceret vt vitam eternam consequeretur: quia a delitijs ad delitias migrare cupiebat: et has quibus delectabat relinquere formidabat: abscessit tristis ad thesauros suos terrenos. Noluit credere domino: q̄ potest seruari in celo q̄d periturū est in terra. No

luit esse verus amator thesauri sui. Male tenēdo pdidit: multum diligēdo amisit. Nā si bene illū diligeret: migraret quo ipse postea sequeret. Domū illi deus ostendit vbi migraret/ non locū vbi perderet. Secutus eñ ait. Vbi enim fuerit thesaurus tuus: illic erit et cor tuū. Sed videre nolunt hoīes diuitias suas. Facq̄ in terra thesaurizent. Nūquid nō timent videri diuitias suas? Et cum obstruxerint et cooperuerint Nunquid vidēt q̄ habent? Nec ipse videt: t optat vt lateat: timet ne pereat. Esse vult diues in opinione /nō in veritate. Quasi sufficit habere in cōscientia q̄ seruat in terra? O quāto mato: tibi t melio: cōscientia erat si seruares in celo. Dic cum obtueris in terra/ times ne sciat seruꝰ tuus et auferat et fugiat. Dic times ne auferat tibi seruꝰ tuus: tibi nō times: qz bene tibi seruat dñs tuus. Sed habeo iſquis seruū fidelem: qui et nouerit et nō prodat t non tollat. Cōpara illum domino tuo. Si fidelē seruum inueniſti: dñs tuus quando te fefellit? Et si nō potest seruus tuus tollere: potest tamē perdere: dñs tu? nec tollere nec pdere pōt nec perire pmittit. Seruat tibi: manet tibi liberat te: manentē te facit. Nec pdet te/nec perdet quod ei cōmendaueris. Quem inquit: accipe q̄ apud me posuiſti. Absit. Nō hoc tibi dicit deus. Ego ind̄t tibi qui te prohibui fenerare: fenerat? sum a te. Volebas enim fenera crescere: vt dares homini vt tibi plus redderet: et quādo accipiebat gaudēs: et quando reddebat plorās. Hoc volebas: et prohibebā ego. Dixi enim. Qui pecuniā suam nō dabit ad vsurā. Prohibebāte a fenore. Hoc tibi dicit dominꝰ tuus. Pauca vis dare: et plura accipere? Relinque hominē q̄ plāgit quando exigis/ me inuenit qui gaudeo quādo reddo. Ecce inquit assum. Da t sume: tēpore redditionis reddam tibi. Et quid reddam? Pauca dediſti/plura sume. Terrena dediſti: celestia sume. Tēporalia dediſti: eterna sume. Mea dediſti: meipm sume. Quid'eñ dediſti: niſi ex eo q̄ accepiſti? Ergo ne q̄ vederis nō reddo: qui vnde dares dedi? Qui te ipsum qui dares dedit: qui tibi christus cui dares dedi qui tibi diceret. Quādo vni ex minimis meis feciſti: mihi feciſti. Ecce vt des pascit et esurit, ppter te. Donat t eget. Quando donat vis accipere: quādo eget nō vis dare. Eget christus: quando eget pauper. Qui oībus suis vitam eternā paratus est dare: in vno quoq̄ paupere temporaliter est dignat? accipere: et cōsiliū dat quo migres. Dedit eñ p̄silliū quo migrare debeas. Migra eñ de terra in celum: ne perdas. Q̄ multi enim q̄ seruabant perdiderūt: t nec sic correcti in celo ponere didicerūt. Si forte tibi aliquis diceret: transporta diuitias tuas ab occidente in orientē si non vis vt pereant: estuares: laborares: satageres: attēderes que haberes: videres te multiplicate rerū tuarū facile in longinqua migrare nō posse. Sed et forte fleres: qz ire cogereris: et quō tecum tolleres q̄ collegeras nō inuenires. In longinquioza te migrare iuſsit: qui nō ait. Migra ab occidēte in orientez: sed ait. Migra de terra in celuz. Estuas quasi difficultatē maiorem tibi videris pati: et dicis tibi. Si non inueniebā iumenta et naues quibus ab occidente migrarē ad orientem: quō inuenīā scalas quibus e terra me trem in celū? Noli inquit tibi deus laborare: noli laborare/qui te diutiē feci: qui tibi q̄ dares dedi. Laturarios tibi pauperes feci. Si verbi gratia: inuenires aliquem inopē de trāsmari/aut quo ire velles inuenires inde ciuem necessitatē patientē: nōne diceres tibi: ciuis iste inde est quo ego volo ire? Eget hic: do illi quod ibi mihi reddat. Ecce eget hic pauper/qui ciuis est regni celorum. Quid dubitas facere tractaticiū? Sic enim dant qui hoc faciunt vt plura accipiant/cum ad ea loca venerint: vnde est ille qui accepit. Faciamus et nos. Hoc fit si credamus: si fidem excitemus. Nam vane cōturbamur: quia dormiente christo in naui/pene naufragauerūt discipuli. Dormiebat christꝰ: t turbabant discipuli. Venti seuiebāt: fluctus excitabant: nauis mergebatur. Quare? Quia iesus dormiebat. Sic t tu quando tempestates tentationuz seuiunt in isto seculo: turbat? cor tuum tanq̄ nauis tua. Quare: niſi qz dormit fides tua? Sic enim paulus apostolus dicit. Quia habitat christus p̄ fidez in cordibus vestris. Excita ergo christum in corde tuo: vigilet fides tua: tranquillet conscientia: et liberetur nauis tua. Senti: qm̄ qui promisit vera est. Nondū ostendit: qz nondū est tempus vt ostendat. Multa etiam tamē ostendit: christū suum promisit et dedit. Resurrectionē eius, pmisit et dedit. Euangeliū eius promisit et dedit. Ecclesiam suam toto orbe diffundendam promisit et dedit. Tribulationes ipsas in rebus humanis predixit t ostendit. Quāta sunt que restant? Implent que promissa sunt: implētur que predicta sunt: t tibubas ne nō veniat q̄ restat? Tūc timere deberes: si q̄ predictum est nō videres. Bella sunt/fames sunt/contritiones sunt. Regnū super regnum est: terremotus sunt: abundantia scandalorū/frigus charitatis/copia iniquitatis. Hec oīa lege predicta sunt. Lege: vide qz omnia q̄ vides predicta sunt: et credete visurū esse quod nondum venit: numerans quāta venerūt. Tu autem videndo deū ostendere que predixit: nō credis daturuz esse q̄ promisit? Ibi credere debes: vbi turbari cepiſti. Si finis mundi est: migrandū est de hoc mūdo/ non amandus est mundus. Ecce turbat mundus: et amatur mūdus. Quid si tranquillus esset mūdus? Formoso quomodo hereres: qui sic amplecteris fedum? Flores eius quō colligeres: qui abspinis nō reuocas manū. Non vis relinquere mundū: relinquit te mundus: et sequeris munduz. Cor ergo mundemus charissimi et nō perdamus sustinētiam: sed percipiam? sapientiā: et teneamus continētiam. Transit labor: venit requies. Transeunt falsa delicioſa: et veniet bonuz q̄ concupiuit anima fidelis/cui inardescit t inspirat oīs peregrinus in seculo. Patria bona/patria celestis/patria cū populis angelorum/patria vbi nullus morit: quo nullus hostis admittit/patria vbi habeas sempiternum deum amicū: vbi nullum timeas inimicum.

¶ In eadem dominica. Ad iuuenes vt continent: dicitq̄ q̄ iuuentus flos est etatis sed periculum mentis. Sermo. ij.

Sermo. ccxlvj.

A j. Cor. ix.

Audi vos mihi sermo o iuuenes/flos etatis/periculum mentis. Tēpus quidē omne atq̄ omnis etas qua corru pt ibilis caro illa portatur: vacare a tentationibus nō potest. Et tādiu quisq̄ bonꝰ in agone luctatur ne ab aduersario superet: in periculis agit: q̄diu cum illo sicut in arenoso quodā stadio: sic in ista morte contēdit. Mox enim vt homo seculo nascit: et vitam plenā miserie velut ppheta futuri laboris sui preconio lachrymoſe vocis ingredit: etiam si nōdum in animo suo: in animo tamē parētum suorum vel quozūlibet hominum: in quozū manibus nutrienda etꝰ infirmitas iacet: tētari iam potest: et diaboli circūuentionibus rapi/aut per ligaturas execrabiliū remediorum/aut per sacrilega sacra gentiuz/aut si forte mozs vigeat negligentia renūciationis in baptiſmo salutari. Et vt breui complectar: tentat illa etas cū a suis in mūdo diligitur et in christo negligitur. Trahit enim secū propaginem mortis: t in illo peccati vulnere radicat q̄ primo homini ex quō corruptionis originē duximus: venenoso dente serpentis inflictum est. Vnde sanctꝰ Iob: neminem esse mundū dicit a peccati vitiq̄ sordibus/nec infantē cuius est vnius diei vita super terram. Sed de tam nato quid loquar: cū dauid luctuosa voce clamet. In iniquitatibus cōceptus sum: et in peccatis cōcepit me mater mea. Superflua enim possent videri baptiſmata recentium paruulorū/niſi omnes homines morerent: et originale peccatū per parentū viscera vsq̄ ad fructū prolis tramite mortalitatis excurreret: cum t mortalē creaturā dominus omnipotens lege sui ordinis formet: t immortalitatem renouationis optimus pater miſericordie gratia subministrat. Q̄z si nec infantia mortalis hois, ppter corruptionis vinculū a tentationibꝰ vacat: quid de ceteris etatibꝰ dicam? An forte senectꝰ excepta ē: t in carne iā vicina cadaueri sanguis acinēbza illicite cōcupiscētie friguerunt: t a festo ac prope mortuo iā corpore materies tentationis emarcuit? Immo vero tātus ē in malis senibꝰ plerūq̄ gurges auiditatis t insatiabilis vorago vētris t guttur: vt quāta boni senes prudētia serenant: tāta isti vinolētia sepeliant: quasi ad hoc in eis arida viscera t succo exhausta curuent: vt ad vigorez pristinū reparādū ebrietatis inūdatione rigāda sint. Quid auaricia q̄ radix est omniū malorū: Nōne in frigidis senibꝰ tāto ad acq̄rendu feruentiꝰ inardescit: quāto citiꝰ relictura est q̄ acq̄rit mirabili sane demētia? Grauioribꝰ eñ sumptibus se onerare festinat: cū iā puenerit q̄ tēdebat. Si q̄ pueri lis: ris semis etas nō est a tētationibꝰ libera: quar altera. id est puerilis nonduz bene ingredit: altera iā egredit istam vitā;

Mat. vj.

Ps. xiiij.

Mat. xxv.

Ephe. iij.

Matthei xxiiij.

Psalm. l.

Gen. iij.

Job. xv.

j. Tim. vj.

et altera pauloante nō erat: altera paulo post non erit: qđ sentiendum est de flagrātia iuuenilis etatis: que vt iusq; in medio cōstituta t ab infirmitate puericie iā recessit: et nondum ad tempora senectutis accessit? Hec pluribꝰ atq; maioribus tentationū tempestatibus quatit. Hec fluctuū crebriore impetu seculi iudantis operitur. Presumit viribus: forme dignitate iactat: pompa rerum t aliū prefulgere aut exoptat aut gaudet. Itaq; iuuentuti malorū venenum est quicqđ'ue ritas precepit: esca est quicqđ diabolus suggerit. Sed amaritudo iusticie medicamentū est virilis etatis. Dulcedo aūt iusticie muscipula est temeritatis. Adhoc ptinet qđ scriptū est. Dulciora sunt vulnera amici q̄ volūtaria oscula inimici.

Prouer. xxvij. Et illud qđ ait dauid. Corripiet me iustus i misericordia et

Pō.cxl. increpabit me: oleū autem peccatoris non impinguet caput meū. Erat veritas et tamē sanet. Mā oleū peccatoris adulatio assentatoris mulcet: sed decipit. Ibi enī lenitur superbia: sed labitur vita. Loquit enī pphetā ex persona ei⁹ qui iam medicū querit: qui manū curātis etiā cum doloris acerbitate supportat / qui egritudinē suam sanari potꝰ q̄ laudari desiderat. Periculosum vero est vlcus iuuētutis qđ cupiditatibus contabescit. Sed spes ista desperatorū est: spes rerum perituraru: que anime misere non soluit: sed inflat affectum: facitq; illam tactū non ferre veritatis: vt etiā de sua īmortalitate desperans / amet dicere / amet etiā ista sibi dici. Man-

j. Cor. xv. vbi ḡ. ducemus t bibamus: cras enī morīemur. Oderit autē et dicere et audire. Sobrij estote t iusti t nolite peccare. Amet p̄niciosam inimici lenitatē: oderit salubrē medici asperitatē. Ista peruersitas / ista vesania in iuuenili etate maxime formidāda est. Hinc ille nascit sermo hominū i flagitia defluē-

Sapie. ij. tium: t inde in scelera crudescentū. Dixerunt enī cogitātes apud se non recte. Exiguū et cū tedio est tēpus vite nostre: t non est refrigeriū in fine hois: et nō est qui agnitus sit reuersus ab inferis. Venite ergo fruamur bonis q̄ sunt: et vtamur creatura tanq̄ in iuuētute celeriter. Vino pretioso t vnguētis nos impleamꝰ: t cetera qua in eodē loco attexenf gestiētis verba luxurie hominū de vita eterna desperātiū: et spem suā tanq̄ in arena terrētis: ita in tēporali carnis corruptiōe

E ponentiū. Ex hac autem enumeratione libidinū et putredinum et vermiū flagitiorū: videte in que facinora et in q̄s immania scelera p̄silitur. Exhausti enī atq; submersi īmoderatorum delictoꝝ turpiū corruptela: vel dū seueritatē veritatis sibi ptradicētis oderunt.

vbi ḡ. Oppremamꝰ ergo inquiūt pauperē et iustū et non parcamꝰ vidue nec senī: nec reuereamur canos multi tēporis. Sit autē fortitudo nra lex iusticie. Qđ infirmū est inutile inuenīt. Circūueniamus ergo iustum qm̄ inutilis est nobis t cōtrarius est operibus nostris. Talia de domino nostro iesu xpo iudeorū impietas cogitauit. Quod manifestiꝰ in verbis cōsequentib⁹ inuenīt. Paulo enī post dicit. Promittit sciētiā dei se habere: et filiū dei se nominat. Deinde rursus paulo post dicūt. Cōtumelia t tormēto interrogemus illum: vt sciamus reuerētiam illiꝰ. Morte turpissima condēnemus eū. Erit enim respectꝰ ex sermonibus illiꝰ. Sed attēdite quā de illis sentētiam ferat spiritus sanctꝰ: qui statim subiungit. Hec cogitauerūt et errauerūt. Excecauit enim illos malicia illoꝝ. Omnia horrēda facinora que timē tur īsceleratis hoibus: videte de qua labe cōsurgāt. Quid enī mollius q̄ illa luxuria? qđ durius q̄ ista crudelitas? Jā dudum dicebāt. Fruamur bonis q̄ sunt: et vtamur creatura tanq̄ in iuuētute celeriter: t nō pretereat nos flos tēporis: t vbiq; relinq̄mus signa letitie. Nunc dicūt opprimētes pauperem. Nō parcamus vidue nec reuereamur senē. Circūueniamus iustum: cōtumelia t tormēto interrogemꝰ eū: morte turpissima condēnemus eū. Vinū sequit furor: vnguēta tormenta: sanguis rosas: ira letitiam. Talibꝰ ligatus: cesus: interfectus est dñs. Quis de coronis florentibꝰ cruenta vincula formidaret? Quis de suauibꝰ poculis dolores seuissimos preuideret? Quis de mollibus pratis tā dirum crucis lignū prenosceret: t tamē nulla etas / nulla luxuria / nisi iuuētus flo ri tēporis cōparata est? Sic enī dixerunt: Vtamur creatura

F tanq̄ in iuuētute celeriter. Vos ergo o iuuenes maxime monemus et hortamur vt vere virtutis pulchritudine capiamini. Nulla species terrena vel celestis: nullus fulgor metallorum: nulla nemoꝝ amenitas / nulle florū purpure / nullus vel naturalis vl' adhibitꝰ carnis ornatꝰ / nullus quarūlibet chorum atq; tibiarū sonus: nulla odorum iocūditas: nulla soporū suauitas / nulli amplexus pulchritudini / inspirationi / dulcedini fomētis sapientie cōparanf. Ab his enī que turpiter amātur nō ab ipso amore, phibemur. Amare vultis: amate sapientiā: ambite vt perueniatis ad eā: vt non vos exhorreat eius aspectꝰ in hoie vos in timore cōponite. Sicut lasciui oculi ornamenta corporis: sic illa cordis inquirit. Nec de vestris diuitijs hec ornamenta proferatis: q̄ odit supbos: t quasi de suo se iactare cupiētes. Quid autē habes qđ nō ac- j. Cor. iiij. cepisti? Ipsa ergo donat vnde illi placeas. Tantū dilige eā et seruabit te. Circūda eā t exaltabit te: honora eā et ample- puer. iiij. xabitur te: vt det capiti tuo coronā gratiarum. Clara est et q̄ Sap. vj. nunq̄ marcescet sapiētia: et facile inuenīf ab his qui diligūt illam. Proponite hāc adiungere vobis: in illaz suspirate: in illam exardescite: in illaz operite. Ipsum abnegat tibi: ne illi te abneges dū tibi places. Non habet amaritudinē con- Sap. viij. uersatio illiꝰ. Si amatores estis hanc amate: si formosi estis deo placete: si iuuenes estis diabolū vincite. Daniel ab ange Dañ. ix. lo vir desideriorum appellatꝰ est. Que illa eius erant desideria / nisi quibꝰ in sapiētie pulchritudinez ardenter inhiabat: quia in iuuenili etate calcauit lasciuiā et regum superbiam pressit captiuus: et ora leonū clausit inclusus. Nec vos femi- G ne adolescentule alienū a vobis arbitremini hūc esse sermonem. Ad vos enī non tamen vt cōfundaz vos hec dico: sed vt filias meas charissimas moneo. Iuuenilia desideria fugite / nupte suſannā / vidue annā / ✠gines mariā cogitate. Nec Dañ. xiij. in publicū, ppterea, pcedatis vt florez feni vestri oculis hominū ostētare cupientes: in domo vite mortē queratis. Om- Lu. ij. t. j. nis enī caro fenū: et claritas hois vt flores feni. Quid ergo Esaie. xl. facietis cū fenū aruerit / flos deciderit? Verbū autē domini quod manet in eternū cineres vestros nō facile inuēturū putatis: qđ nūc supba etatis viriditate contēnitis. Stricte iterum dico atq; contestoz: iuuenilia desideria fugite. Si audi tis hoc / si obtēperatis / si tanq̄ dei verbuz cū honore t timore suscipitis / nō solū pulchri ante oculos dei sed t sani eritis. Si autē de hac admonitione nostra etiā locos fortasse amatorios vobis faciatis: de ipsis ferramētis medici mortifera vobis vulnera infligitis. Certe iudei qui dominū crucifixerunt: quod cū audimus horrescimꝰ et ingenti execratione p̄sequimur: sed tamē illi cum de sua luxuria cogitarēt delitio- Sapie. ij. sorum agrorū solitudines meditabātur dicētes. Nullū pratum sit qđ non ptranseat luxuria nostra. Quomodo ergo parceret christo si cū inuenisset in terra qui quidez non solitaria prata irritādis libidinib⁹ suis: sed frequētissimas ecclesias eligit regnātis i celo? Ecce tertio cōtestoz et dico: desideria Ecci. vj. iuuenilia fugite: danielis desiderijs estuate. Filij a iuuētute vra eligite doctrinā: et vsq; ad canos inuenietis sapiētiā.

¶ Dnica vicesima quarta. De adulterino habitu virorum ac mulierum. Sermo. j.

Sermo. ccxlvij. A Diuimus ex parabola euāgelica quendā patrē familias nuptias filio suo fecisse: et ad eas pluri- A mos iuitasse. Inter quos q̄ ingressus esset quidā nō habēs habitū nuptialē: visus a patrefamilias Mat. xxij iussus est nō tantū excludi a nuptijs: sed in tenebras exteriores retrudi. Hec parabola insensatos hoies hui⁹ temporis euidēter redarguit: q̄uis altiori discertione aliqđ secretius et sacratiꝰ possit intelligi. Prius ergo queramꝰ quis sit iste paterfamilias: qs sit iste filiꝰ: que sint iste nuptie. Quibꝰ p̄spectis facilius intelligere poterimꝰ / cur ille ab his nuptijs exclusus sit: qui ad eas cū adulterina veste accessit. Intelli- B gimus itaq; hūc patrēfamilias / deū patrem oīpotentē / cui famulanf vniuerse familie gentiū: qui coeternū et coequalez sibi genuit filium in celis sub patre / in terris sub matre. Cui nuptias fecit: quando ei ecclesiā ex omni genere hominū sociauit. Ad hāc christi et ecclesie societatē conuocati sunt nobiles et ignobiles / diuites t pauperes / oīs conditio / omnis sexus / omnis etas. Inter hos accessit vnus: q̄ solus excludi meruit: quia habitum taliū nuptiarū sanctitati congruentez non habuit. Attēdite fratres: iste vnus / multi sunt: t tñ hecto ta multitudo vnitatis noie comprehēditur. Multi enī sunt quātū ad numerū personalis discretionis: sed vnus sunt per cōsonantiā vnꝰ p̄cordie. Sicut enī ecclesia vna est p fidē sub capite christo: ita tota reprobozū multitudo siue pateat siue lateat / vnū corpus est sub principe diabolo. Qui ergo p

Annotatio infidelitatem manifeste a deo recedit:ad has nuptias nō ac-
numeralis cedit.Qui vero infidelis est accedit corpe: recedit mēte:no-
ordinis ser biscū intrat ecclesiā:cōmunicat nobiscum xp̄i mēsam.Boni
monū hu- et mali pisces adhuc latēt intra rhetia:donec diuidantur in
ius operis littore.Adhuc toleratur palea:donec ventiletur area.Tunc
Mat.xxiij. manifeste apparebit:q̄ multi vocati:pauci electi.Tunc iste
C adulterator habitus nuptialis:iussu patrisfamilias et mani-
feste excludetur:t in carcerem retrudetur.Interim tñ amici
☞ spōsi talem simulatorē nō ignorāt:quia habitus impudicus
corporis:nuncius est adulterini cordis.Impudicus autem
habitus corporis est in viris:superflua t inordinata capilla
tura:vestimentorūq̄ muliebriū affectata similitudo:calcia-
mentorū quoq̄ metas necessitatis excedēs simulata lōgitu-
do.In mulieribus facies fucata:virilis vestimētorū imita-
tio:capillorū natiui coloris adulteratio.Hic habit⁹ vtroq̄
sexu adulterinus ē:et sanctarū nuptiarū societate indignus
D et a cōspectu tāti spōsi:t tante spōse prorsus amouēdus.Nec
silentio preterire hoc debēt amici sponsi:diligētes decorem
domus dei.Debent huiusmodi adulteris publice oblatrare
Esa.lvj. ne dicatur de eis.Canes muti latrare nō valētes.Qui enim
quantitatem vel formā quam omnipotēs et prudentissimus
Esa.xlv. plasmator finxit:in aliā transfigurare cōtēdit:nōne euidēter
Roma.ix. dicere ei videt q̄ se finxit.Cur me fecisti sic? Improba temeritas p̄ditoris plasmata vilificare:vt quantitatē suā t formā
quantū in se est:i aliud transfiguret:qō sua natura haberet in
cōparabiliter se habere voleret.Nec ista dicim⁹ a quob tanq̄
ex nobis.Habem⁹ patres nostros doctores egregios q̄ ante
nos cōtra ista scripserūt:et irrefragabili auctoritate dānaue
runt.Audiamus paulū doctorem gentiū:de superflua capil-
j.Cor.xj. latura dicētē corinthijs.Ur si comam nutriat:ignominia ē
illi.Cū enī vir ex dei ordinatione primatū habeat supra mu
lierem:qui cōtra honorē sui sexus superfluitate capillorū ca-
put velat:primatū suū sibi abiudicat:vt merito de eo dicat.
Pō.xlviij Homo cū in honore esset nō intellexit: p̄paratus est(vt vera
xj.q.iij.pri dicamus)non tñ mulieribus:sed etiā tumētis insipiētibus.
uilegium. Iudicio enim legū iure ab obtēta dignitate deijcitur:q̄ pri-
lxxiij.dis. uilegio sibi cōcesso abunt.Audiamus et beatū Cypr̄ianum
vbi ista. egregiū martyrē t suauissimū doctorē:de adulterino habitu
disputātē.Dicit enī in epistola quā scribit de habitu v̄ginū.
E Opus dei et factura eius et plasma eius:nullo modo adulte-
Cypr̄ian⁹. rari debet in habitu flauo colore vel nigro: vel q̄libet deniq̄
liniamenta naturalia corrumpēte medicamine.Dicit enī deus
Gen̄.j. Faciamus hoīem ad imaginē et similitudinē nr̄am: t audet
quisq̄ mutare et cōuertere qō fecit deus? Manus deū offen
dunt:qñ id quod ille formauit reformare t transfigurare cō-
tendunt:scientes quod opus dei est omne qō nascit:diaboli
quodcūq̄ mutatur.Si quis pingendi artifex vultū alicuius
et speciē t corpis qualitatē emulo colore signasset:t signato
tam cōsummatoq̄ simulacro:manus alius afferret:et tā for-
mata:tam picta:q̄si peritior reformaret:grauis prioris arti
ficis iniuria t iusta indignatio videretur.Et in sequētibus.
Non metuis ne cū resurrectionis dies venerit:artifex tuus
nō te recognoscat:et ad sua p̄mia et p̄missa venientē remo
ueat et excludat:in⁹ epans vigore censoris et iudicis dicat.
Opus hoc meū non est:nec imago hec nostra est:cuz te flauo
medicamine polluisti:cū formā quam dederā tibi:mēdacio
deformasti:facies corrupta ē:mēbra aliena sunt:deū videre
nō poteris:qñ oculi tibi nō sunt quos deus fecit:sz quos dia-
bolus infecit.Audite me itaq̄ vt parentē:audite queso vos
docentē:pariter ac monentē.Audite vtilitatib⁹ vestris t cō
modis fideliter cōsulentē.Estote tales quales vos deus ar-
tifex fecit:estote tales q̄les vos manus patris instituit.Ma
neat ī vobis facies incorrupta:cerux pura:forma sincera.A
calciamētis supfluis pedes liberi:crines nllo colore fuscati:
F oculi cōspiciēdo deū digni.Apostoli vox ē:quē dñs vas ele-
j.Cor.xv. ctionis appellauit.Dicit enī.Primus hō de terra terrenus
secūdus homo de celo celestis.Sicut portauimus imaginē
terreni:sic portemus imaginē celestis.Hāc imaginē portat
v̄ginitas:portat integritas:portat sanctitas et veritas:por-
tant discipline dei:memores iusticiā cū religione retinētes:
stabiles in fide:hūiles in timore:ad oēm tolerantiam fortes
ad sustinendā iniuriā mites:ad faciēdam mīam faciles:fra-
ternapace vnanimes atq̄ cōcordes.Quia omnia obseruare
diligere t implere debemus:vt apostoli p̄ceptū adimplea
mus.Empti estis p̄tio magno:glorificate t portate deum j.Cor.vj.
in corpore vestro.Deum enim in corpore nostro portam⁹:cū
imaginem eius per immundas et pphanas adinuentiones
non deformamus:cū per omnia seruitutis obsequia redem-
ptoris imperio parere studemus.Ita enim imaginem suam
in nobis recognoscet:t nuptiali veste ornatos a suo sctōrūq̄
consortio non excludet:quod nobis miseric⁹diter p̄stare
dignetur:q̄ viuit et regnat de⁹ per oīa secula seculorū.Amē.

C In eadem dñica.De continentia.Sermo.ij.

Sermo ccxlviij.

Admonet nos lex diuina t exhortatur fratres cha-
rissimi:vt cōcupiscentiam huius mūdi deuitātes
A continentie salubri operā demus:ne nos illecebra
voluptatum per varia ducat desideria:et laqueo
mortis irretitos:i p̄cipitiū et voraginē tradat inferni.Lo
quitur sapiētia homini et dicit.Post cōcupiscētias tuas nō Ecc.xviij.
eas:t a voluntate tua auertere.Si p̄stes aīe tue cōcupiscē-
tiam eius:faciette in gaudiū inimicis tuis.Amor eni istius
mundi:parit inimicitiā dei.Unde scriptū est.Qui vult ami- Jaco.iiij.
cus esse huius seculi:inimicus dei constituitur.Hoc enī apo
stolus sciēs iohānes:persuadet nos et dicit.Nolite diligere j.Johā.ij.
mundum:neq̄ ea q̄ in mūdo sunt.Si quis dilexerit mundū:
non est charitas patris in illo:quia omne quod in mundo est
cōcupiscētia carnis est:et cōcupiscentia oculorū:et superbia
spūs.Hoc et coapl⁹ eius paulus rursus monet t dicit.Qui j.Cor.vij.
emunt sic sint quasi non possidentes:t qui hoc mūdo vtūtur
quasi nō vtantur:preterit enim figura huius mūdi.Unde et
ipse saluator in parabola sua ostēdit:q̄ diuitie t voluptates Mat.xiij.
seculi suffocāt verbū:ita vt nō referat fructū.Et alibi p̄cep-
it dicens.Qui vult venire post me:abneget seipm:et tollat Mat.xvj.
crucem suā et sequat̄ me.Et itē.Qui non renunciauerit in- Lu.xiiij.
oibus que possidet:nō potest meus esse discipulus.Decigit
cōsiderātes fratres charissimi:perpēdite quantū necessaria
vobis sit continentia:per quā xp̄i discipulatui condignī:ad
regnū potestis cū eo venire perpetuū.Continentia vero t so
B brietas nō in sola integritate carnis cōsistit:sed etiā in cultu
t ornatu:vita pariter t moribus cōsistit.Debet enī vnusq̄sq̄
cōtinēs esse ab oībus illicitis.His aūt q̄licita sunt debet cū
modestia t sobrietate vti.Nō enim decet xp̄ianum seculi lu-
cris inhiare:cui p̄missum ē regnū celeste:sed suo domino p
cōtinētiā cōdigne viuere:vt possit cū eo in ppetuū gaudere.
Castitatē debet amare:t fornicationē fugere.Non auaritie
studere:sz victu t vestitu cōtentus esse:nō supbire:neq̄ spe- j.Timo.vj
rare in incerto diuitiarū:sed humiliter sentire:et mūdi pōpā
contenere.Non debet esse vaniloquax et arrogans:nō men-
dax neq̄ iniuriosus:neq̄ bilinguis:non susurro neq̄ detra-
ctor:sed veritatē debet ex ore t corde pferre.Liguam suam
a multiloquio temperare:q̄ scriptū est.In multiloquio non puer.x.
effugies peccatū.Oculos contra vanitatē claudere.Auditū
a scurrilitate t falsitate:immo ab oīni eloquio malo auertere
Risum excelsum et excussum nō amare.Guttur et nasum ad
illecebrā dulciū ciborū t suauiū odorū non libēter adhibere:
sed magis bonū et suauem odorē virtutū appetere.Manus
et pedes et oīa membra corporis sollicite custodire:ne fiant
arma iniquitatis peccato:sed magis potentie arma deo ad Roma.vj.
destruendū spiritalē inimicum.Cor quoq̄ debet miles xp̄i
ante oīa sollicita custodia seruare:ne forte illud iactantia ex C
tollat:ira inflāmet:inuidia perforet:auaritia infestet:libido
exurat:tristitia grauet:torpor et ignauia oneret.Et ne illud
qō cūctis grauius ē:p nouitatū p̄sumptiones hereśis scin
dat.Qui enim cordis occulta p cōtinentiā quieta seruare in
tus cōtēdit:vtiq̄ t mēbra corporis facilius cōtra prauos act⁹
foris custodit.Scriptū est enī.Omni custodia serua cor tuū puer.iiij.
q̄ ex ipso vita p̄cedit.Itē alibi.Mors tecū in introitu dele
ctationis posita ē.Et saluator in euāgelio.Bonus inquit hō Matth.xij
de bono thesauro cordis sui p̄fert bonū:et mal⁹ hō de malo
thesauro cordis sui p̄fert malū.Et item:de corde ait:exeūt Matth.xv
cogitationes male:homicidia:adulteria:fornicatiōes.Cū
ergo fratres de cordis radice fruct⁹ siue bōi:siue mali exeāt
necesse est vt primū cor mūdemus:deinde carnē nostram p
teiunia et vigilias t labore vtiē castigem⁹:ne carnis libido
mentē maculet.Difficile est enī vt in delitijs viuētes:mūdū D
cor habeāt.Inde dixit ap̄l⁹.Castigo corpus meū:t in serui j.Cor.ix.
tutē subijcio:ne forte cū alijs predicē:ip̄e reprobus efficiar.
Et itē.Qui aūt xp̄i sunt(ait)carnē suā crucifixerūt cū vitijs t Gal.v.

Titū.ij. concupiscentijs. Sobrie quippe et pie viuam⁹ in hoc seculo expectantes beatam spem: et aduentum glorie magni dei: et saluatoris nostri Jesu xpi: qui dedit semetipsum p nobis vt nos redimeret ab omni iniq̄tate: ⁊ mundaret sibi populū acceptabilem: sectatorem bonorū operum: vt cū venerit in manifestatione sua cū sanctorū angelorū milibus: p bonis laboribus ⁊ sancta cōuersatione reddat nobis p̄mia vite eterne pot⁹ q̄z p̄ro desidia et voluptate p̄sentis vite cruciatū retribuat
Mat.xvj. sempiternū: quia veraciter de eo scriptū est: qō reddat singu
Roma.ij. lis fm opera: iesus videlicet xps: qui cum patre et spūsancto viuit et regnat deus: per omnia secula seculorum. Amen.

¶ Dñica vicesimaquinta. De castitate et mundicia. Sermo.j.

Sermo ccxlix. A Watth.v. Sapiē.j. B Eccī.xviij. puer.v. C puer.vj. j.Cor.vij. j.Cor.vij. j.Cor.x. D Leuit.xix j.Johā.j.

Coronam et insignem inter ceteras ⁊tutes castitas ⁊ mūdicia locū tenet fratres charissimi: quia ipsa sola ē que mūdas mētes hoīm p̄stat videre deū. Unde ipsa veritas ait. Beati mundo corde: q̄m ipsi deum videbūt. Ac si ecōtrario diceret. Illi vero miseri sunt quor⁹ corda sunt carnali cōcupiscentia polluta: quia eternas merguntur in penas. Castitas enim angelica ē vita castitas cū hūilitate p̄ssancti merebitur habitationē: quā⁊ expellit immundicia libidinū: dicēte scriptura Corpus peccatis subditū spūssanctus effugiet. Mēbra nostra debēt deo esse dicata: nō fornicatiōi. Opponat homo desiderio carnis sue eternorū flammas tormentor⁹. Assuescat iuuenis castitatem: vt sit dignus sapiētia dei. Ubi immundicia ē corporis: ibi habitatio diabolici spūs: qui maxime gaudet in inquinatione carnis nostre. Oēs immūditie deo displicēt: ⁊ maxime que non sunt naturales. Admonet itaq̄ nos scriptura sancta dicens. Post concupiscētias tuas non eas: ⁊ a volūtate tua auertere. Si p̄stas aīe tue cōcupiscentias eius: faciet te in gaudiū inimicis tuis venire. Eiusmodi quoq̄ salomō sapiētissimus p̄ferebat sentētias de cauēda immundicia dicēs. Fauus distillans labia meretricis: et nitid⁹ oleo guttur ei⁹ nouissima aūt illius amara quasi absinthium: et acuta quasi gladius biceps. Pedes eius descēdunt ad mortē: ⁊ ad inferos gressus illius peneträt. Per semitam vite non ambulāt: vagi sunt gressus illius et inuestigabiles. Mūc ergo fili audi me: ⁊ ne recedas a verbis oris mei. Longe fac ab ea viā tuā: et ne appropinques fori⁹ius domus eius. Hoc siquidem nō solū de meretricū immundicia dixit: sed etiā de oīm carnis cōcupiscētia: q̄ sollicitat aīam suā consentire suis desiderijs. Sed rationē mētis p̄hibere debet impetus carnis: ⁊ refrenare voluptates eius iniquas. Itē ille qui supra p̄hibet cohabitationem femina⁹: iuuenibus dicit. Nunq̄d absondere p̄t homo ignē in sinu suo: vt vestimēta illius nō ardeāt: aut ambulare super p̄runas: et nō cōburent plante eius? Sic qui ingreditur ad mulierem p̄rimi sui: nō erit mūdus cum tetigerit eam. Similiter et beatus ap̄ls admonet nos. Bonum est inquiens mulierē non tangere: quasi statim in tactu periculū esset. Pulchra est enim casta iuuenū pudicicia ⁊ deo amabilis: ⁊ ad oīne bonū vtilis. Qui filios habet spirituales vel carnales: nutriat illos in castitate deo: non in fornicatione diabolo. Quid p̄dest homini filiū habere: nutrire: amare: si eternis eū nutriat tormētis? Qui in castitate viuunt: angelicam habēt in terris cōuersationē. Castitas hoīem celo coniūgit: angelis facit ciuē. Qui mulierē habet legitimā: legitime vtatur ea tpibus oportunis: vt fm ap̄lm possit vacare orationi: et bñdictionē mereak filiorum a deo accipere. Nemo dicat a fornicatiōe se custodire nō posse. Fidelis enim ē deus (dicit ap̄ls) q̄ nō permittit nos tētari sup̄ id qō portare possum⁹ sed faciet cū tētatione p̄uentū. Talis vnicuiq̄ hōi tentatio datur: siue i carnis desiderio: siue in ambitione sēcli: vel etiā in qua cunq̄ tētationis molestia: qualē aut cūlaude vincere: aut cū opprobrio succūbere poterit. Oibus enim castitas p necessaria est: sed maxime ministris xpi altaris: quorū vita aliorū debet eē eruditio: ⁊ assidua salutis p̄dicatio. Tales enim decet dñm habere ministros: q̄ nulla cōtagione carnis corrumpank: q̄z pot⁹ p̄tinētia castitatis splēdeāt: ⁊ totis honestis fulgeāt i populo exēplis: q̄bus dñs p legislatorē dicit Sancti estote: quia ⁊ ego sanctus sum dñs deus vester. Deus enim lux ē: ⁊ tenebre i eo nō sunt vlle: nec aliqua feditas ei sociari potest. Et ideo fratres charissimi: siue viri siue femine siue clerici: siue laici: fm ap̄li admonitionem: mūdem⁹ nos ab oīi inq̄nāmēto carnis et spūs: pficientes sanctificationē in timore dei. Studeamus vt ei qui ad eternā suam gloriam nos vocauit placeamus: quatenus cū eo feliciter i eternum regnare possimus: p̄stāte domino nostro iesu christo: q̄ cū patre et spiritusancto viuit et regnat.

¶ In eadē dominica. De incauta familiaritate extrancarum mulierum. Sermo. ij.

Ser.ccl. A B C D E F j.Cor.vij. ij.Reg.xj.

Emo dicat fratres charissimi: q̄ temporib⁹ nr̄is martyrū certamina esse nō possint. Habet enim ⁊ pax nr̄a martyres suos. Nam sicut frequēter suggessimus iracūdiam mitigare: libidinē fugere: iusticiam custodire: auariciam contemnere: superbiā hūiliare pars magna martyrij est. Nō incōgrue dictū est fratres charissimi. Auariciam cōtemnere: iracundiā mitigare: libidinē fugere. Contēnenda est enī auaricia: q̄ nobis ideo iniqua lucra p̄curat vt suos faciat nos. Nostri enim essem⁹ si illa nō esset. Cōtemnēda est inquā auaritia: q̄ velut ignis quāto magis acceperit: tanto amplius querit. Iracundia vero mitiganda est: q̄ p̄rius nocituris impedit q̄z nocēdis. Que autē libidinem fugiendā esse suggerimus: apostolus paulus euidenter ostēdit: qui cū oībus vitijs p̄dicauerit resistendū: dū cōtra libidinē loqueretur: non dixit. Resistite: sed fugite fornicationē. Ac si contra reliq̄ vitia deo auxiliāte debem⁹ in p̄senti resistere: libidinē vero fugiendo superare. Sic et alibi in scripturis diuinis legimus. Moli inquit in faciē virginis intēdere: ne te scandalizet vultus eius. Et btūs ioseph vt impudicam dñam posset euadere: pallū quo app̄ehēsus fuerat reliquit et fugit. Ergo cōtra libidinis impetū app̄ehende fugā si vis obtinere victoriā. Nec tibi verecundū sit fugere si castitatis palmā desiderat obtinere. Unde fratres charissimi ab oībus xpianis: p̄cipue tū clericis siue monachis indigna ⁊ inhonesta familiaritas fugiēda ē: q̄z sine vlla dubitatiōe qui familiaritatē non vult vitare suspectam: cito dilabitur in ruinā. Sed forte negligēs quisq̄ ⁊ minus de aīe sue salute sollicit⁹: respōdet ⁊ dicit. Ecce ego ⁊ familiaritatē habeo mulierū extranearū: ⁊ tū castitat⁊ oīnamēta custodio Infelix est et nimiū periculosa ista p̄sumptio. Multi enim dum se putabant vincere victi sunt. Sed dicit aliquis. Inter mulieres extraneas habitās cōtinentiam teneo: et volo habere quod vnicam. Quid est dicere. Volo habere q̄ vnicā: nisi viuere desidero sub ruina? Sed ego inquit libidinis impetum tanq̄ aduersariū meū volo captiuū iugiter retinere. Vide ne cōtra te incipiat ip̄sa captiuitas p̄ualere: ⁊ vbi te putabas obtinere triūphū: inde eternū incurras opprobriū Inter oīa xpianorum certamina sola duriora sunt p̄relia castitatis: vbi quotidiana est pugna et rara victoria. Grauem castitas sortita est inimicū: qui quotidie vincitur et timetur. Et ideo sicut iam dictū est: nemo se falsa securitate decipiat nemo de suis viribus periculose p̄sumat: sed audiat ap̄lm dicentē. Fugite fornicationē. Dauid enī ille sanctissimus in mille passib⁹ mulierē nudatā vidit ⁊ statim hōicidiū fecit ⁊ adulteriū. Et aliqui i aliena domo cū extraneis mulierib⁹ putāt se castitatis obtinere triumphū: ignorātes dupliciter se apud deū reos existere: dū et seipos in periculū mittunt: ⁊ alijs exēplū puerse familiaritatis ostendūt. Quāticūq̄ enī illorū stulticiā imitātes p inhonestā familiaritatē castitatis oīnamēta p̄diderint: illor⁹ aīe ab illis in die iudicij req̄rētur q̄ eis exēplū p̄ditionis ostendūt. Et ideo fratres charissimi cōtra mortifera blādimenta: et cōtra adiutores diaboli qui familiaritate suspectā habere nec metuūt nec erubescunt: ne nos exēplo suo decipiāt dei adiutoriū implorem⁹ iugiter: vt nos de laqueo venantiū liberare dignet: scientes in malis oībus q̄ sup̄a diximus xpianis quotidiana martyria deesse nō possunt. Si enī castitas et ⁊tas et iusticia xps ē: sic ⁊ ille q̄ eis insidiatur p̄secutor ē: et ille q̄ ⁊ in alijs defendere et in se custodire voluerit: martyr erit. Et ideo q̄ hec tota aīmi ⁊tus te et ipse diligit ⁊ vt alij diligāt: et vbis simul ⁊ exēplis ostēdit: et vbicūq̄ veritas vel iusticia siue castitas laboret: q̄ tū p̄ualet se etiā vltro iugiter ⁊ fm q̄ vires habuerit defendere cōtēdit: nō vnā ⁊ plures coronas deo remunerāte p̄cipiet Et vt hec obtinere cū dei adiutorio mereamur: nō solū ab extrancarū mulierū familiaritate: ⁊ etiā ancillarū nostra⁊ vel

Annotatio quarumcūq; vicinarū aut filie aut alūne aut ancille vnusq;q; numeralis familiaritatem vel secretā collocutionē vitare cōtēdat: quia ordinis ser quanto earū vicinior cōditio:tanto facilior ruina ē. De famimonū hu familiaritate enī talium salomō nos admonet dicēs. Nunqd allius operis gabit quis ignē in sinu suo ⁊ vestimēta ei⁹ non ardebūt? Aut puer.vj. ambulabit quis sup p̄runas et nō cōburentur plante ei⁹? Et Ubi.ē. illud. P̄reciū meretricis vix dimidiū panis: mulier aūt p̄ciosam viri aīam capit. Et quanta iniquitas ⁊ q̄ lugēda peruersitas:ita vt aīam quā xp̄s sanguine suo redemit: luxuriosus dsq; ppter vnū⁹ momēti delectationē libidinis diabolo vendat. Flere enim nimiū plangēda: ⁊ miserāda cōditio est: vbi cito p̄eterit qō delectat et p diabolū in cruce manet sine fine quod cruciat. Sub momēto enī libidinis impetus transit et opp̄obriū infelicis aīe pmanet. Sz dicit aliq̄s. Homo iuuenis sum:facio qō me delectat:⁊ postea penitentiam ago. G Hoc ē dicere:p cutio me gladio crudeli:⁊ postea ad medicū vado:⁊ nescit q̄ vnī⁹ hore in p̄ncto vuln⁹ accipit: et vix lōgo tpe ad sanitatē p̄ristinaz reuocatur. Qui enī adulterās: dicit se postea penitētiā acturū: quare nō timet ne eū subitū periculum superueniēs rapiat:⁊ pereat illi delectatio:⁊ succedat illi dānatio? Et de infelici libidine vnde sup̄a diximus credēdum ē illud qō pp̄ha dixit. Quomodo cōfractus ē malle⁹ vniuerse terre? Cuius aūt post aduētū dñi p innumerabilia monasteria:et p cleros vel laicos castitatē seruātes q̄si cōfractus esse malleus videat ille:adhuc tū quod peius est multo plures sunt:qui ab ipso malleo cōfrīgunk: q̄ illi qui de ruina vel collisione ipsius liberant. Unde iterū atq; iterū rogo: vt diligētius cōsiderem⁹:et quantum possumus timeamus qō Watth.v. dñs in euāgelio dicit. Qui viderit mulierē ad cōcupiscēdum eā: iam mechat⁹ est eā in corde suo. P̄ro q̄ re sicut iā dictū ē nosolū ab extraneis mulieribus sz etiā ab ancillis p̄priis refrenāda ē ⁊ secreta familiaritas ⁊ oculorū incauta fragilitas. Ne impleatur ī nobis illud qō terribiliter pp̄ha clamat Hiere.ix. Intrauit mors p̄ fenestras vestras. Per quas enī fenestras mors ad aīas nr̄as ingredit: nisi p visum oculorū:⁊ auditum aurū? Si p linguam aut amico tuo aut seruo tuo iusseris vt ad te meretrix adducak: p os tuū ad aīaz tuā gladius eterne mortis ingredit. Si enim p silū malū libēter audieris: si detrahentē vel aliq̄d luxuriose loquentē: aut etiā cātica turpia p̄ferentē non respuis: p cordis fenestrā mors intrauit ī aiam tuā. Et quia dñs dixit. Qui viderit mulierē ad cōcupiscēdā eā: iam mechatus est eā in corde suo: intelligitur: q̄ voluntas p̄fecta faciendi reputabit⁹ p ope facti. Ac sic dū aliq̄s libidinoso aīo cōsiderat: p fenestrā cor pis i secretū cordis venenū mortis instillat. Talis enī cogitatio etiā si aliquo impedita casu nō impleat voluntatē suā: nihilominus actionis crīmie p̄demnatur a dño. Ac sic illa casta ē cū qua libidinis malum voluit exercere: et ille iā adulter teneb⁹ corde. Et ideo audiamus pp̄hetam dicentē. Oñi custodia cōserua cor tuum. Et puer.iiij. illud. Auerte oculos meos ne videāt vanitatē. Quō enī si alips.cxviij. quis carbones ignis ap̄hēdat: si eos cito piecerit nihil nocebūt: si vero diutⁱ⁹ tenere voluerit: sine vulnere eos iactare nō poterit. Ita ⁊ ille q̄ ad cōcupiscendū oculos desixerit: ⁊ libidinis malū in cor⁹ suscipiēs moras in suis cogitationib⁹ habere pmiserit: excutere eas a se sine aīe occisiōe vel plaga Pš.xxiiij nō poterit. Et ideo cum pp̄ha iugiter clamemus. Oculi mei semper ad dñm: qm̄ ipse euellet de laqueo pedes meos. ⁊c̄.

¶ Item in eadē dñica: de eo qō scriptū est in euāgelio fm Johannē. Cū subleuasset ihesus oculos Johan.vj. ⁊c̄. incipiēs: Miracula q̄ fecit dñs. ⁊c̄. q̄ sumpta est ex expositiōe docto. tra. xxiiij. fo. clxxj. col. iij

¶ Dñica vicesima sexta si occurrat: de eo qō scriPš.xlv. ptum est. Vacate ⁊ videte qm̄ ego sum deus. ⁊c̄. Ser.j. Jn q̄ ostēdit cur festa sctōrū celebrant: nec nō ab⁹ pulegijs dñica dies p̄e ceteris decorek.

Ser.cclj. A Scienū est fratres charissimi: q̄ ideo a sanctis patribus nr̄is cōstitutū est xp̄ianis ⁊ mandatū: vt in solēnitatibus sctōrū ⁊ maxime ī dñicis dieb⁹ ociū haberēt: ⁊ a terreno negocio vacarēt: vt paratiores⁊ p̄ptiores essent ad diuinū cultū: cū nō haberēt quod eos inde retardaret incōmodū: relinquerētq; eo tpe terrenā solliciturdinē: quo facili⁹ possent dei intēdere volūtatē. Jnde ipe dñs per pp̄ham dicit. Vacate ⁊ videte: qm̄ ego sum de⁹. At Pš.xlv. hi q̄ diuersis curis ac negocijs implicati: hanc sententiā dei spernūt: ⁊ diuine cōtemplationi vacare nolūt: timeo q; ī futuro iudicio illis ianuā dñi pulsantib⁹ atq; aperiri poscētibus: dñs respōdeat. Amen dico vobis: nescio vos. Discedite a me Luce.xiij. oēs q̄ operamini iniq̄tatē. Et q̄ modo deū querere negligūt: ab ipo tūc respuuntur. Jdcirco fratres mei: nō sit vobis molestum: in dñicis diebus et in natalicijs sanctorū diuino studere cultui. Dñicum ergo diē apli et apostolici viri ideo religiosa solēnitate habēdū sanxerūt: q⁹ in eodē redēptor noster B a mortuis resurrexit. Quicq; ideo dñicus appellak: vt in eo a Watth. terrenis operib⁹ vel mūdi illecebris abstinētes: tm̄ diuinis xxviij. cultibus seruiamus: dātes scilicet diei huic honorē ⁊ reuerētiam: ppter spem resurrectionis nr̄e quā habemus illa. Nā sicut ipe dñs ihesus xp̄s est saluator: resurrexit a mortuis: ita et nos resurrecturos in nouissimo die speramus. Apparet aūt hunc etiam ī scripturis sanctis esse solennē. Jpse enim est p̄imus dies seculi. Jn ipso formata sunt elementa mūdi: in ipo Genē.j. Watth. creati sunt angeli: in ipso quoq; a mortuis resurrexit christus xxviij. in ipso de celis spūssanctus sup apostolos descēdit: manna in Act.ij. eodē in heremo p̄imū de celo datū est. His enim speciebus Exo.xvj. ac talibus indicijs: dñica dies exta t in signis. Ac ideo sancti C doctores ecclesie decreuerūt oēm gloriā iudaici sabbatismi in illā transferre: vt qō ipsi in figura: nos celebraremus in veritate. Quia tūc erit reqes nr̄a vera: q̄n resurrectio fuerit perpetrata: et remuneratio in aīa et corpe simul pfecta. Obseruemus ergo diem dñicam fratres et sanctificemus illam: sicut antiquis p̄ceptū est de sabbato: dicēte legislatore. A vespere vsq; ad vesperā celebrabitis sabbata vestra. Videamus ne ociū nostrū vanum sit: sz a vespa diei sabbati vsq; in vesperā diei dñici sequestrati a rureli ope: et ab oi negocio: solo diuino cultui vacemus. Sic quoq; sanctificamus rite sabbatum dñi: dicēte dño. Omne op⁹ nō facietis ī eo. Veniat ergo cuiExo.xx. cunq; possibile sit ad vespertinā atq; nocturnā celebrationē: ⁊ oret ibi in conuentu eccl̄e p pctis suis deū. Qui vero h nō possit: saltē in domo sua oret: ⁊ nō negligat deo soluere votū: ac reddere pēsum seruitutⁱ. Jn die ꝟo null⁹ se a sacra missaꝝ celebratiōe separet: neq; ociosus q̄s domi remaneat: ceteris ad eccl̄iam pgentib⁹: neq; ī venatiōe se occupet: ⁊ diabolico mancipek officio: circūuagādo cāpos ⁊ siluas: clamorē ⁊ cachinū ore exaltās: non gemitū nec ꝟonis ꝟba ex intimo pectore ad deū p̄oferens. Adhuc quoq; quod detestabilius ē: E ad eccl̄iam aliqui venientes non intrant: non insistunt p̄cibus: non expectant cū silentio sanctam missarum celebrationem: sed quando lectiones diuine intus leguntur: tūc ipi foris aut causas dicere: aut diuersis student calumnijs impugnare: aut videlicet in alea vel in locis inutilibus insudare. Aliquotiens enī quod peius ē aliqui nimia iracūdia succenduntur: ⁊ amarissime rixank: ita vt armis se vel fustib⁹ alterutrū impetāt: ⁊ sepe homicidiū ppetrēt: et hoc ab illis maxime fit: q̄ pleni inuidia ⁊ odio: diabolo ductore in conuentū eccl̄ie pergūt: nō vt semetipsos adiuuēt: sed vt alios ledāt. Tales etiā si homicidio ibi pereūt: aut subita morte rapiūk quo alias: nisi cū ipo cui⁹ secuti sunt vestigia vadūt in eterna tormenta? Nolite hec facere fratres mei: nolite vosmetipsos decipere: nolite in cōuentu vestro locū dare diabolo: sz magF vosmetipos p̄parate hospitiū xp̄o. Non ē fortis fabulis: sz intus psalmodie ⁊ ꝟonibus studete. Nolite inuicē in eccl̄ia ꝟbosari: sz quieti estote. Sunt enī plurimi: et p̄cipue pleręq; mulieres: extra in eccl̄ia garriūt: ita ꝟbosank: vt lectiones diuinas nec ipe audiāt: nec alios audire p̄mittāt. Nūqd talis cōuētus: cū tali ordine ī domo dei ꝺz fieri: aut taliter decet ī cōspectu dei ⁊ sctōꝝ angelorꝝ eius assistere? Adhuc quoq; qō valde dolē dū est cōqueri vobis cū volo: q⁹ sunt aliqui: et maxime potētes isti⁹ mūdi: cū veniūt ad eccl̄iam: nō sūt devoti ad laudes dei celebrādas: sz cogūt p̄sbyterū vt abbreuiet missam: ⁊ ad eorū libitū cātet: nec eis licet more ecclesiastico sequi ppter illorꝝ gulā ⁊ auaricia: q̄tenus vn⁹ p̄cⁱ⁹ diei ad dei officiū: ⁊ reliquū diurnū spaciū cū nocte simul ad eorum deputek voluptates. Nolite fratres mei dilectissimi hec facere: nolite hec faciētibus cōsentire: q⁹ nō solū q̄ hec faciunt: sz etiā q̄ cōsentiūt faciētibus pereūt. Ante oia q̄ causas infestiG uitatib⁹ nolite dicere neq; audire: sz alio tpe ⁊ cū iusticia: nec munera accipiēdo subuertatis iusta iudicia: q⁹ fm dñi sen-

tentiam: quocũq; iudicio iudicaueritis: iudicabit de vobis
Wat.vij. Nullus se vestrũ inebriet: q; ebrij ꝓfano similimus ẽ. Nolite in hoibus bibẽdo noĩa vestra delere de celo. Sũt quidẽ multi (quod pius est) qui nõ solũ seipsos inebriant: sed etiã alios cogũt et adiurãt: vt amplius q̃ expedit bibant: et inde sepe inter eos nascunt iurgia ⁊ homicidia. Nunq̃d ꝓpditis
j.Cor.vj. fratres: cuius ĩm in hoc sequãtur voluntatẽ? Ebriosi enim:
B (ait apl's) et homicide: regnũ dei non possidebunt. Obsecro vos dilectissimi patres ⁊ matres: fratres ⁊ sorores: ꝓ nomen
ij.Thes.iij dñi nostri iesu xpi: et ꝓ regnũ venturũ eius ac iudiciũ: vt subtrahatis vos ab omni hoĩe ambulãte inordinate: ⁊ digne amburetis vocatione qua vocati estis: nec negligatis honorem vestrũ: neq; paruipendatis redẽptionẽ q̃ est in christo Jesu.
Filij dei nũcupati estis: q; verus filius dei vos liberauit. Studete bonis moribus tãto parẽti placere: quatenus vos nõ vt nequissimos seruos perpetuã tradat ad penam: sz vt charissimos filios supernam ducat ad patriã: vt sitis coheredes filij eius iesu christi: cum quo viuit et regnat deus in vnitate spiritussancti: per omnia secula seculorum. Amen.

¶ In Anniuersario dedicatiõis ecclesie vel altaris. Sermo. j. In quo dicit q̃ tẽplis manufactis quicquid agitur totum in templo corporis nostri spiritali edificatione completur.

Ser.cclij. A
Quotienscunq; fratres charissimi altaris vel tẽpli festiuitatẽ colim9: si fideliter ac diligẽter attendimus: ⁊ sancte ac iuste viuim9: quic q̃d in tẽplis manufactis agit: totũ in nobis spirituali edificatione
j.Cor.iij. cõpletur. Non enĩ mẽtitus ẽ ille q̃ dixit. Tẽplũ enĩ dei sctm̃
j.Cor.vj. est qđ estis vos. Et iterũ. Nescitis q; corpora vestra templũ sunt spũssancti q̃ in vobis ẽ? Et ideo fratres charissimi: quia nullis p̃cedẽtib9 meritis: ꝓ gratiã dei meruim9 fieri tẽplũ dei: quantũ possumus cũ ipsi9 adiutorio laboremus: ne dñs nr̃ in tẽplo suo: hoc ẽ in nobis si pius inueniat qđ oculos sue maiestatis offendat: sz habitaculum cordis nr̃i euacuet vitijs ⁊ xrutibus repleat: claudat diabolo: ⁊ aperiat xpo: ⁊ ita laborẽmus vt nobis bonorũ operũ clauibus ianuã regni celestis aperire possim9. Sicut enĩ malis operib9 q̃si quibusdã seris ac vectibus vite nobis ianua claudit: ita absq; dubio bonis
B opib9 aperit. Et iõ fratres charissimi vnusquisq; consideret cõscientiã suã: et q̃si ꝓ aliquo crimine vulneratũ ẽ cognouerit: ꝓ ius ꝓfombus: eiusq; vel elemosynis studeat mũdare cõscientiã suã: ⁊ sic eucharistiã p̃sumat accipere. Si enim agnoscens reatũ suũ ipse se a diuino altari subtraxerit cito ad
Luc.xiiij. et.xviij. indulgentiã diuine mie ꝓueniet. Qui sicut q̃ se exaltat hũiliabitur: ita ecõtrario: q̃ se hũiliat exaltabit. Qui enĩ sicut dixit: agnoscẽs reatũ suũ ipse se hũiliter ab altari ecclesie ꝓ emendatione vite remouere voluerit: ab eterno illo ⁊ celesti cõui-
C uio excõicari penit9 nõ timebit. Rogo vos fratres diligẽter attẽdite: si ad mẽsam cuiuscũq; porcũ hoĩs nemo p̃sumit cũ vestib9 cõscissis ⁊ inq̃natis accedere: quãto magis a cõuiuio eterni regis: id ẽ ab altari dñi dz se vnusq̃q; inuidie vel odij veneno ꝓcussus: ira cũ die furore replet9 cũ reuerẽtia ⁊ hũili-
Matth. v. tate subtrahere? ꝓpter illud qđ scriptũ est. Made pri9 recõciliare fratri tuo ⁊ tũc veniẽs offeres munꝰ tuũ. Et iterꝫ. Amice
Wat.xxij. quõ huc intrasti nõ habẽs vestẽ nuptialẽ? Sic enĩ hz textus euãgelice electiõis q̃ qđã fecerit nuptias filio suo: ⁊ ĩtrauerit vt videret si recũbẽtes: ⁊ videns ibi hoĩem nõ habentẽ vestẽ nuptialẽ: dixit ad eũ. Amice quõ huc intrasti nõ habẽs vestẽ nuptialẽ? Et illo obmutescente: dixit ministris. Ligate illi man9 ⁊ pedes: et ꝓijcite eũ in tenebras exteriores: ibi erit flet9 ⁊ stridor dẽtiũ. Ecce q̃lẽ sẽtẽtiã merebit audire q̃ ad cõuiuiũ nuptiale. i. ad altare dñi: aut ebriosus: aut adulter: aut
D odiũ in corde retinẽs: p̃sumit accedere? Auertat ꝺ de9 a nob fratres charissimi: ⁊ cõcedat vt mala ista aut nunq̃ velimus admittere: aut si admissa fuerit sine vlla mora penitentia vel pace studeam9 sanare ⁊ largioribus elemosynis festinemus abluere: ne forte si cũ pctõrũ vulneri9 añ tribunal eterni iudicis venerim9: ab illa etna ecclia: et ab illa celesti hierusalẽ ꝑpetua excõicatiõe sepemur. Cõsiderate fratres: rogo vos si hodie alicui9 a cõuẽtu eccl'ie bui9 ꝓ aliquo crimine ꝓijciat foras: i quãto dolore vel tribulatiõe erit aĩa sua? Et si intolerabilis dolor ẽ de illa eccl'ia foras ꝓijci: vbi ille q̃ ꝓijcit et mãducare ⁊ bibere ⁊ cũ hoibus loqui põt: ⁊ hz spẽ vt iterꝫ me
reatur ad eccl'iam reuocari: quantus putatis dolor ille erit si aliq̃s ꝓ criminib9 suis ab illa ecclesia q̃ i celis ẽ a cõuẽtu angelorũ vel sctorũ oĩm cõgregatione fuerit separatus: cui nec hoc solũ sufficiet ad penã q̃ foris ꝓijcitur: sz insup̃ i tenebras exteriores eterno incendio cõcremandus excludit. Qui enĩ in illa celesti hierusalẽ excõicari meruerit: nõ solũ ꝺ penebabit q̃ nec mãducare vel bibere poterit: sz etiã flãmas infernales sustinebit: vbi ẽ flet9 ⁊ stridor dẽtiũ: vbi vlulat9: lamẽtatio ⁊ penitẽtia sine vllo remedio: vbi ẽ vermis ille qui non
Esa.lxvj. ꝺ moritur: ⁊ ignis q̃ nunq̃ extinguit: vbi mors querit: et nõ inuenit? Quare in inferno mors querit: ⁊ nõ inuenit? Quibus in ꝺ sc'o vita offert ⁊ nolũt accipere: in inferno querũt mortẽ et nõ poterũt inuenire. Vbi erit nox sine die: amaritudo sine dulcedine: obscuritas sine lumine: vbi nec diuitie: nec parentes: nec cõiuges: nec filij: nec vicini potuerũt subuenire: vbi nihil peccatoꝝ inueniet: misi q̃ ꝺ de ꝺ sc'o caste ⁊ iuste viuẽdo
E ꝓ elemosynarũ largitatẽ trãsmiserit. Hec q̃ cogitates fratres charissimi: tã caste: et tã sobrie: et tam pacifici ad istud altare deo auxiliante studeam9 accedere: vt ab illo eterno altari non mereamur excludi. Qui enĩ ad istud altare casto corpore ⁊ mũdo corde cũ mũda ⁊ secura cõsciẽtia venit: ad illud altare q̃ in celis ẽ felici trãsmigratione ꝓueniet. Ad extremũ fratres charissimi nõ est graue nec laboriosus q̃ suggesto: ꝺ dico q̃ vos freq̃ẽter facere aspicio. Oẽs viri q̃ ꝓmunicare desiderãt: lauãt man9 suas: et oĩes mulieres nitida exhibẽt linthea mina vbi corpus xpi accipiãt. Nõ est graue q̃ dico fratres: quõ viri lauãt aqua man9 suas: sic elemosynis lauẽt cõscientias suas. Similiter ⁊ mulieres quõ nitidũ exhibẽt litheolũ vbi corp9 xpi accipiãt: sic corp9 castũ ⁊ cor mundũ exhibeãt vt cũ bona cõsciẽtia xpi sacramẽta suscipiãt. Rogo vos frẽs nũq̃d est alicui9 q̃ i archa sordid9 plena velit mittere vestẽ suã Et si i archa sordid9 plena vestis nõ mittit ꝑciosa: q̃ frõte in aĩa q̃ pctorũ sordib9 inquinat xpi eucharistia suscipit? Et q; istis verissimis exẽplis locupcpim9: etiã et ꝺ q̃ nõ nostis insinuo. Nõ puto esse aliq̃ hoĩem q̃ in archa sua vbi ꝑciosas vestes hz repositas acq̃escat aut carbonem viuũ aut q̃lẽcũq; scintillã includere Quare ꝺ fratres? Q; timet ne cõburant vestimẽta q̃ d9 i festiuitate induit. Rogo vos fratres: q̃ i archa sua nõ vult scintillã ignis includere: q̃re i aĩa sua flãmã iracũ die nõ timet accẽdere? Sz q̃re ꝺ fiat: manifeste ⁊ euidẽter cognoscim9. Jõ enĩ i archã igne nõ mittim9: q; diligim9 vestẽ nostrã? Flãmã ꝺ ire cũdie iõ nõ extiguim9: q; nõ solũ nõ diligim9: sz etiã odio habem9 aĩam nr̃am: fm id q̃ scriptũ est.
Pš.x. Qui diligit iniq̃tatẽ odit aĩam suã. Et iõ fratres charissimi
G exẽpla ista attẽti9 cogitates: arcellas interiores. i. cõsciẽtias nr̃as q̃tũ possum9 cũ dei adiutorio custodire diligẽtius studeam9: vt cũ dies iudicij aduenerit: illa eterna ⁊ btã eccl'ia vbi nũq̃ habitare poterit mal9: vñ nũq̃ exitur9 est bon9: nõ cũ pãnis veteribꝰ foras i tenebras exteriores excluſt appaream9: sz stola immortalitat̃ induti: castitat̃ vel iusticie gẽmis ornati: elemosynarũ luce vestiti audire mereamur. Deite
Watt.xxv bñdicti pr̃is mei ꝓcipite regnũ. Et illõ. Serue bone ⁊ fidelis intra in gaudiũ dñi tui. Ad quod gaudiũ nos dñs sua protectione ꝓducat. Qui viuit et regnat in seꝯla seculorũ. Amen.

¶ Eodem die. Sermo. ij. In quo dicit q̃ ecclesie festa recte colũt q̃ se filios ecclie eẽ cognoscũt.

Ser.cclij. A
Recte festa ecclesie colũt: q̃ se ecclesie filios eẽ recognoscũt. Hec enim oĩm credẽtiũ mater ẽ: q̃ natos a morte regenerat ad salutẽ. Hec ẽ ꝓst synagogã quidẽ vocata: sed ante synagogã ꝓmissa. Hec enĩ
Gen.ij. tam i ꝓmo hoĩe ꝓfigurata est. Nam sicut ex ade latere fabricata est eua: ita ex xpi corpe ⁊ vulnere redẽpta creuit ecclesia. Hec inter archã diluuio exundãte fluata: crucis bñfi-
Gen.vij. ciũ ⁊ baptismatis mysteriũ p̃signauit. Hãc sara sterilis ⁊ de-
Gen.xxj. sperata i senectute vnico pignore fecũdata p̃cinit: qđ ecclia vnicum: id est dilectissimum deo populum seculo tam senescente ꝓgenuit. Hec est regina illa: de qua ad dominum di-
B
Pš.xliij. citur. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circũamicta varietate: id est diuersarum circundata preciosa decore xrutũ. Hec est illa regina: q̃ venit a partib9 ethiopie au
iij.Reg.x. dire sapiẽtiã salomonis. Sed hec non tã ex vna regiõe q̃si ex vniuersis mũdi partib9 reges paritura cõuenit: sicut etiam
Wat.xij. euãgelista cõmemorat. Regina austri veniet a finib9 terre au-

Annotatō nūeralis ordinis sermonū huius opis. iij.Reg.x.

dire sapientiā salomonis. Venit ecclesia ad redemptorem z eruditorez suum: vt de stulticia erroris doctrinā perciperet veritatis. De qua plenius sicut audiuim⁹ regnoꝝ scribit hystoria ita dicēs. Et ingressa regina hierusalē cum multo comitatu et diuitijs cū camelis portātibus aromata et aurum infinitū nimis et gēmas pretiosas: venit ad salomonē: et locuta est ei vniuersa que habebat i corde suo. Ergo in figura regine hui⁹ ecclesia venit ex gētibus: et a finibus terre: iponens finē cupiditatib⁹ vitijsq; terrenis: vt audiret sapientiā salomonis: id est veri pacifici domini nostri iesu christi: qui

Ephe.ij.

fecit vtraq; vnū: soluens inimicitias inter deū et hominē in carne sua. Venit post veteres et pphanas superstitiones audire z discere de fidei illuminatione z iudicio futuro: de anime immortalitate: de spe resurrectionis z glorie. Venit ergo in hierusalē cum multo comitatu: id est nō tam cū vna tantū gente iudeoꝝ / sicut prius synagoga solos habuit hebreos:

iij.Reg.x.

sed toti⁹ mundi gētibus diuersisq; nationib⁹. Venit ergo exhibens munera digna christo: aurū et gēmas preciosas: et camelis portantib⁹: id est ex gentili populo venientibus qui prius fuerāt vitioꝝ feditate distorti: et maloꝝ onere curui: ac peccatorum prauitate deformes. Cum his tanq̄ muneribus regina hec ingreditur ad pacificū regem christus exhibens fidei aurū: puritatis incensa preciosa: splēdoresq; gemarum: morū scilicet insignia et ornamēta virtutū: z locuta est ei vniuersa que habebat in corde suo. Ad est aperuit ei cor suū: manifestauit ei occulta conscientie sue in cōfessione z penitudine precedentiū delictorum. Videam⁹ quid agat hec regina. Videōs inquā regina saba omnē sapientiam salomonis: et domū quam edificauerat: z cibos mense eius: z holocausta que offerebat in domo domini: nō habebat vltra spiritum. Quid erat rationis: vt prepotēs regina: domus expensas: et cibos regios tātoperē miraret? Ergo hoc loco aliqua maiora nos oportet iquirere. Vidit ergo ecclesia ex gentib⁹ cōgregata sapientiā christi: id est post carnalia instituta gētilium: post humanā et animalē doctrinam philosophoꝝ: accepit intellectū salutis: z vite inserit spiritaliū membra bonorum: agnouit verū fabricatorē celi et terre: z potētissimū

Sapie.xj.

humani generis conditorē: de cuius sapientia dicitur. Omnia in mensura z pōdere z numero cōstituisti. Vidit z domū

Col.ij.

quā edificauerat: id est incarnationē dominis assumpti: in q̄ habitat oīs plenitudo diuinitatis corpaliter. Vidit: cibos

Joh.iiij.

mense salomonis: id est illos de quibus dns dicebat. Meus cibus est: vt faciā volūtatē eius qui me misit patris. Cibus enī christi est salus nostra: reficitur celestib⁹ epulis: profectibus nostris. Cibus ei⁹ sumus: dū acquisiti ecclesie in mēbra eius corpusq; trāsimus. Vel cib⁹ eius altaris sacramēta celestia sunt: de quib⁹ dicitur. Panē celi dedit eis: panē angelorum manducauit homo. Vidit et holocausta ei⁹: orationū

Psalm. lxxvij.

sine dubio supplicationūq; mysteria: et obstupuit vbi vidit

iij.Reg.x.

inestimabiles diuitias dñi sui diritq; ad regem. Verus sermo est quē audieram in terra mea sup sermonibus tuis: z sup sapientia tua: et non credebā narrantibus donec ipsa veni et vidi oculis meis: et probaui q̄ media pars nūciata mihi nō fuisset. Maiora sunt sapientia et opera tua: q̄s rumor quē audiui. Cū ergo peruenerit regina hec siue ecclesia siue quecū q̄ anima sancta in eternā hierusalem: id est visionē pacis: et ingressa fuerit beatā requiem z gloriā celestium pmissoꝝ: multo plura z magnificētioza perspiciet q̄s ei sunt in hac terra per sacra eloquia / per prophetas atq; apostolos nūciata.

j.Cor.xiij.

Nunc enī tanq̄ in speculo: in enigmate: tūc autē oculis suis videbit. id est facie ad faciē. Tunc beata z illustris ista inter stupēdas remuneratoris sui cōstituta diuitias: ineffabilib⁹

iij.Reg.x.

regine hui⁹ verbis vti ad deū poterit dicēs. Ver⁹ est sermo quē audiui in terra mea super sermonibus tuis: maiora sunt opera tua q̄s rumor quē audiui. Et reuera id q̄d parat deus

j.Cor.ij.

diligentib⁹ se / fide nō cōprehenditur / spe non tangit / charitate non capit: desideria z vota transgredit. Acquiri potest: estimari non potest. Habet de perceptione fructum: non habet de satietate fastidiū. Ad que vos bona perducat: qui vuit et regnat in secula seculorum. Amen.

¶ Eodē die. Sermo habit⁹ in regiōe tertia. In basilica scti Petri Carthaginē. iij. In q̄ declarat q̄d vasa aurea z argētea: lignea et fictilia i magna domo: alia i honorē alia i ꝓtumeliā tē. significēt.

Sermo. ccliij.

Eccorem domus dei: z locū tabernaculi claritatis eius diligimus: si z nosipsi sumus. Quis ergo decor est dom⁹ dei et locus tabernaculi claritat⁹ ei⁹: nisi templū eius: de quo apostolus dicit. Templus enim dei sanctus est: quod estis vos? Sicut ergo in fabricis manufactis cū elegāter et magnifice construunt: corporalis noster mulcetur aspect⁹: ita cū lapides viui: id est corda fidelium charitatis vinculo continent: decor est dom⁹ dei: et locus tabernaculi claritatis eius. Discite ergo q̄s amare debetis: vt amare possitis. Qui enī diligit decorē dom⁹ dei: non est dubiū quia ecclesiā diligit. Non in fabrefactis parietib⁹ et tectis: nō in nitore marmorū et laquearibus aureis: sed in hoīb⁹ fidelibus sanctis: deū diligentib⁹ ex toto corde suo

Mat.xxij.

et ex tota anima sua: et ex tota mēte sua: z proximū suum tanq̄ seipsum. Sed in cōgregatione christiana quātus pertinet

B

ad participationē et cōmunionē sacramentoꝝ: multiplicati

Psalm. xxxix.

sunt super numerū. Alius est ergo numerus: alij super numerum. Numerus est: de quibus dicit apl's. Nouit dom⁹ qui

ij.Tim.ij.

sunt ei⁹. Super numerū autem. Quoniā in magna domo nō

vbi ꝫ.

solum vasa sunt aurea et argētea: sed et lignea et fictilia: alia quidē in honorem: alia in contumeliā. Numerus ergo vasorum in honorē. Super numerum autem vasa in contumeliā. Cum ergo sint ista duo genera vasoruꝝ: nūquid dubitamus vbi sit decor domus dei? Si ergo vis diligere: agis q̄d cantasti: decorē domus dei: et locū tabernaculi claritatis eius.

C

Psꝫ.xxv.

Quere vasa in honorem: z nolo dicas. Quesiui et nō inueni. Ideo enī quesisti et non inuenisti: quia q̄d quesisti ru nō fuisti. Similis simili coheret: dissimilis dissimiles refugit. Si fueris vas in contumeliā: procul dubio vas in honorē graue tibi erit ad videndū. Non audis quomodo quidā de quodā dicant. Grauis est nobis etiam ad videndū? Quod tibi gra

Sapie.ij.

ue est ad videndū: quando erit apertuꝝ ad inuenendū? Vasa enī ista interiorum hominū sunt. Nō vtiq; cū visus fuerit iustus: iam agnoscitur iustus. Eūdem aspectū habet iustus et iniustus. Uterq; hō: sed nō uterq; domus dei. Et si ambo christiani appellant: vtrūq; vas: sed non vtrūq; in honorem: sed aliud in honorē: aliud in cōtumeliā. Quid ergo propter mala vasa deserēda est dom⁹ magna? Nouit vti de⁹: id est dns

D

magne dom⁹ z vasis in honorē et vasis in ꝓtumeliā. Sicuti est malorū male vti etiam bonis: sic cōtra dei bene vti etiaz

j.Tim.iiij

malis. Quātis bonis vtūtur mali? Omnis enī creatura dei bona est. Quomodo ea male vtūtur mali? Quō eos increpat scriptura dicens. Petitis z nō accipitis: eo q̄ male petatis:

Jaco.iiij.

vt in concupiscētijs vestris insumatis. Quod nomē acceperunt isti male vtētes bonis dei? Sequitur et dicit. Adulteri.

vbi ꝫ.

Vīn adulteri? Nescitis q̄ amicus huius mūdi inimicus deo constituit? Adulteri inq̄t. Sunt aīe adultere: sunt fornicarie Discutiam⁹ eas. Fornicarie aīe sunt / multis dijs falsis quodāmodo ꝓstitute. Adultere autē tanq̄ legitimo tā coniugio copulate: z ipsi legitimo ꝓiugio nō seruātes anime castitatē Ut hoc dicam expressius: pagani anima fornicaria est: christiani mali adultera. Pagani anima fornicaria: legitimum virum nō habet: sed per diuersa demonia ꝓstituta corrūpit. Christiani autem aliqua re adultera est: q̄ nec castitatez diligit: nec virū deserit. Non ergo dicas. Quare sunt isti in do

E

mo dei? Respondeꝫ tibi. Vasa sunt incōtumeliā. Nouit eis

ij.Tim.ij.

vti de⁹. Non errat qui creauit: quoniā qui potuit creare / non uit ordinare. Habent in domo magna locū suum. Si autē q̄

ij.Retrac. xviij.

ris a me: quomodo eis bene vtaꝫ deus? fateor dei consilium sicut homo explicare non possum. Nouit enī cum paulo apostolo expauescere: q̄s etiam ille cū consideraret z expauit: et expauescēs exclamauit. O altitudo diuitiaꝝ sapiētie et scie

Rom. xj.

tie dei: q̄s inscrutabilia sunt iudicia ei⁹: z inuestigabiles vie eius. Quis enim cognouit sensum dñi / aut quis consiliarius eius fuit / aut quis prior dedit illi z retribuet illi? Quoniam ex ipso et per ipm et in ipso sunt omnia. Ipsi gloria in secula seculoruꝫ. Nobis cōsideratio / admiratio / tremor / exclamatio / quia nulla penetratio. Ipsi autez quid? Gloria in secula seculorū. Siue de vasis in honorē / siue de vasis in contumeliam: ipsi gloria in secula seculoruꝫ. Alios coronat / alios dānat / nusq; errat. Alios ꝓbat: de alijs ꝓbat / omnes ordinat.

F

Quid facitis inquit in hoc mūdo homines mali? Respondemihi: in fornace aurifices palea q̄d facit? Puto non ibi esse

sine causa palea: vbi aurum purgat. Videamus que ibi sint omnia. Fornax est / palea est / auruz est / ignis est / artifex est. Sed illa tria / aurum / palea / ignis in fornace / artifex ad fornacem. Attende etiam istū mundū. Mundus fornax est. Palea: homines mali. Aurum: homines boni. Ignis tribulatio Artifex: deus. Attende et vide. Aurū non purgatur si palea non vratur. Vide auruz in hoc ipso psalmo: vbi diligim⁹ decorem domus dei: et locum tabernaculi claritatis eius. Vide ibi aurum: vide vocem auri. Purgari cupit. Proba me domine et tēta me. Proba me inquit domine et tēta me. Et vide si non ignem querit. Proba me et tenta me: vre renes meos ⁊ cor meū. Non times ne in igne deficias? Nō inquit. Quare? Quia misericordia tua ante oculos meos ē. Ecce in quit quare securus dico. Proba me domine et tenta me: vre renes meos et cor meum: non quia idoneus sum virib⁹ meis ignē sustinere tentationis: sed qz misericordia tua ante oculos meos est. Qui mihi inqt donasti vt aurū probatū essem: in fornace perire permittis? Prorsus mittis purgandū: ejcis purgatum. Custodiat dominus introitū tuum ⁊ exitum tuum. Vide ipsum exitum: vide ingressuz in fornace. Omne gaudiuz existimate fratres mei: cum in tentationes varias inciderit⁹. Ecce audisti ingressum: quere exitū. Facile em̄ est intrare: exire magnū est. Sed noli timere. Fidelis deus. Nēpe qz ingressus fueras: de exitu cogitabas. Fidelis de⁹ qui non vos permittit tentari supra id quod potestis: sed faciet cum tentatione etiam exitum. Quid est exitum Vt possitis sustinere. Intrasti / icidisti / sustinuisti: existi. Magna materies est purgationis bonorū: abundantia malorum. Nam in multitudine malorum q̄uis permixti lateant boni: nouit dominus qui sunt eius. Sub manu tanti artificis: auri mica in magna palea perire non potest. Quanta ibi palea q̄ modi cum aurū. Sed noli timere: tātus est artifex vt purgare possit: perdere nō possit. Vide aurum beatū apostolū in ista fornace mūdi hui⁹ quē admoduz periculis probat: vt veniam⁹ ad vasa in honorata que intus sunt: quib⁹ nouit bene vti dñs magne domus. Apostolus ergo cum periculis probaretur: quid dicebat? Periculis in mari / periculis in deserto / periculis ex genere / periculis ex gentib⁹. Ista omnia foris sunt. Intus attēde. Periculis in falsis fratribus. Alloquor ego aurum dei: alloquor vasa facta in honorem / alloquor grana in tritura aree: inter paleam laborantia. Tibi dico quisquis audis: non me: sed per me. Esto bonus: tolera malum. Nolo dicas quis est bonus: immo hoc volo dicas: quoniā quantū cunq; fueris bonus: nō eris sine aliquo malo. Unde rectissime dicitur. Nemo bon⁹: nisi solus deus. Sed bonus ille qui fecit bona: deus est. Si ergo bonus deus qui facit bona: ⁊ solus ille bonus effector bonorum: quomodo est effector bonorum: si nullus est hominū bonus? Scōm moduluz ergo proximum: est et homo bonus. Qui si non esset: deus ipse nō diceret. Homo bonus: de bono thesauro cordis sui profert bona. Esto ergo bonus: et tolera malum. Esto simpliciter bonus: et dupliciter tolera malum. Bonus: non nisi intus. Nā si non intus: nusq; bonus. Esto ergo bonus intus: malum tolera et foris ⁊ intus. Foris tolera hereticum: tolera paganū: tolera iudeum: tolera et intus malum christianum. Quia inimici hominis domestici eius. Patiens molestos multos intus malos stomacharis: indignaris: quasi iam venerit tempus ventilationis. In tritura posit⁹ es: in tritura es adhuc: area triturat⁹ adhuc: adhuc grana ⁊ manipuli cum gentes credūt ad aream colliguntur. Putas esse te posse in area triticum solum? Erras. Geme in area vt gaudeas in horreo. Fiunt multa mala a christianis malis. Illi qui foris sunt et nolunt esse christiani: inueniunt occasiones ad excusationes. Hortatur suo vt credant: ista respondent. Vis me esse qd ē ille et ille? Et nominat illum et illum: aliquando et verum dicit. Cum autem non potest inueniri: quid magnum est calūniari? Cum ille non trepidat calumniari: facit alium qd non videt suspicari? Tu cum hominem audieris ista dicentem / forte quia nosti fratres tuos malos: dicis apud teipsum. Verum dicit. Periculis in falsis fratribus. Sed noli deficere. quod ille querit: tu esto. Esto bonus christianus: vt conuincas calūniosum paganum. Sed ille calumniatur: et de bonis dicit falsa: plerūq; illi creditur. Quid facit aurum? Undiq; palea est. Ignis sordes punit / non fidez. Esto mundior ipsa exercitatione: esto mundior: valeat tibi ille qui auferat quod sordidior es: non qui opprimat quod aurū es. Etenī si deficeris, peris in palea. Et si peris in palea: aurum nō eras: sed aurū esse te fingebas. Novit dominus qui sunt eius. Illi autem qui sunt mali: de quibus erubescis quando es inter malos qui sunt foris: memento qō non sint in domo magna vbi es vas in honorem: sed in contumeliam. Instruxit te apostolus: regat te deus. Si mali non essent pro quibus oraremus. quādo nobis diceretur. Orate pro inimicis vestris? An forte vellemus bonos habere inimicos? Unde fieri potest? Nō habebis bonum inimicū: nisi fueris malus. Si autez fueris bon⁹: inimicus tuus nō erit nisi malus. Orate pro inimicis vestris. Ergo boni orate pro malis. Redi ad cor tuuz. O tu qui in ista fornace purgaris: si potuit eē vox tua. Proba me domine et tenta me: vre renes meos et cor meum: qm̄ misericordia tua ante oculos meos est: ⁊ ecce redi ad cor tuū. Sub deo es: oratione fusurus es. Occurrit tibi qui te lesit: occurrit tibi qui te pressit: occurrit tibi qui te spoliauit: occurrit tibi qui te in carcerem misit. Et ita attende cor tuum: respice do minuz tuū. Ecce malus inimicus tuus: ecce bonus dominus tuus. Nocet tibi inimicus tuus malus: ora pro inimico tuo dicit tibi dominus tuus bon⁹. Inter inimicum tuū malum et dominuz bonū: quid tu facturus es? Contra hūc oraturus / aut huic obtēperatur⁹? Suscipis ex precepto domini tui orare pro maligno inimico tuo illo. Quid facturus es? Dominus iussit: dura iussit: sed magna promisit. Que dura iussit? Diligite inimicos vestros: benefacite his qui oderunt vos: ⁊ orate pro persequentibus vos. Dura sunt: sed propter verba labiorum tuorum ego custodiui vias duras. Unde tibi virib⁹ tuis custodire vias duras: nisi qz misericordia tua ante oculos meos ē? Ecce dura iussit: amara iussit: vide que promisit? Orate pro persequētibus vos: vt sitis filij patris vestri qui in celis est. Si tibi diceret. Ora pro inimico tuo: vt sis filius patris tui / ne exhereditet te pater carnalis: qz hoc tibi relicturus est: quod hinc non est ablaturus: timere et faceres: promittitur tibi pro his duris: vt sis filius altissimi: cogita patrem: et agnosce hereditatez. Dic ergo. Incipe ergo orare, pro inimico tuo illo magno qui tibi multa mala fecit: q̄ in te multa dura congessit. Incipe pro illo orare: et vide cor tuum liti gare tecum. Quod ergo vis: qō tibi placet: quod delectaris scōm interiorem hominē: quod obtemperas domino tuo et oras pro inimico tuo: aurum est. Quod vero cū orare ceperis incipit tecū carnalis infirmitas litigare: ipse sunt sordes a q̄ bus te vult de⁹ in fornace purgare. Exercere ergo in medijs malis o bone: si quis es bonus / non de tuo bono qz fuisti malus: sed de dei bonus q̄ nunq; est malus. Exercere in medijs malis. Nec mihi volo dicas. Saltem si necesse esset propter exercitationem nostrā vt essent mali: pauci essent mali: et boni multi essent. Non attendis: quia si pauci essent: multis nō noceret. Utiq; cōsidera vir prudens: qz si multi boni essent: et pauci mali essent: pauci mali multis bonis nocere non auderent. Si non auderent: non exercerent. Nunc vero qz multi sunt mali: laborat a paucis bonis inter multos malos. Et cum laborat / sudatur / et cū sudatur / aurum purgat. Esto ḡ in decorem domus dei. Jam tecum in corde tuo litigaut infirmitas: inuoca vt vincas: assit tibi deus: adiuuet qui iubet Jam factus es victor infirmitatis tue: iam suscepisti animo et fructum orandi pro inimico tuo: vide quid boni est. Compara illum tibi. Ille meditatur tētationes: tu fundis orationes. Ille si nocet: palam nocet. Tu qō pro illo oras: deus nouit. Ille non credit: quia cor tuū non discutit. Cum ergo palam nocet: tu occulte oras. In isto torculari ecclesia cōparata est. Vide si nō ille qui palam nocet amurca est currēs per publicum. Amurca per publicum currit: oleum autem ad sedem suam occultos transitus habet. Ut occulte transeat: in magnitudine apparet. Nē multi enim o fratres mei: q̄ multi in ista conflictatione rerū: in huius mundi malicia: in ista malorum abundantia subtraxerunt se ⁊ cōuersi sunt ad deū: et valefecerunt mundo: et ceperūt pauperibus res suas donare / qui paulo ante rapiebāt alienas. Sed multi raptores / inuasores / spoliatores / publice apparēt: amurca illa est per plateam currens. Illi autē vnus hinc: vnus inde corde conjuncto mala faciēs: mala permanere erubescens: dei monita cogitans: spem seculi irridens: spem celestem expectans:

Pō. xxv. vbi ō.

Pō. xxv.

Pō. cxx. ō

Jacobi. j.

j. Cor. x.

ij. Tim. ij.

Lu. xviij.

Mat. xij.

Michee vij.

Ja

ij. Tim. ij.

Mat. v.

Pō. xxv.

Mat. v.

Pō. xvj.

Le

Wo

Annotatō nēeralis ordinis sermonū hui⁹ opis.

mutans amores ⁊ mores: oleum sanctitatis est: vas in honorem est in domo magna: aurū est in fornace: granū est in horreo. Ibi est decor domus dei: qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

Sermo. cclv. A

¶ Eodē die. Sermo. iiij. In quo ostēdit quib⁹ rebus charitas in nobis accēdit aut extinguit.

SIcut optime nouit sanctitas vestra fratres consecrationē altaris hodie celebramus: et iuste ac merito gaudētes celebramus festiuitatē: in qua benedictus vel vnct⁹ est lapis: in quo nobis diuina sacrificia consecrant. Sed quando festiuitates istas colimus fratres charissimi: diligenter debem⁹ attendere: ⁊ totis viribus laborare: vt qō in templis vel altaribus visibiliter colitur: in nobis iuuisibiliter compleat. Quia cūis sancta sint tēpla que videm⁹ de lignis et lapidibus fabricari: tamē plus apud deum preciosa sunt templa cordis ⁊ corporis nostri: q̄ illa fiunt ab homine carnali: ista ab artifice mundi. Templa de lignis et lapidib⁹ humano ingenio componūtur: templa

pō. cxviij. Hiere. j. B

corporū ipsius celestis artificis manu fabricantur: sicut scriptum est. Manus tue fecerunt me et plasmauerūt me. Et itērum. Priusq̄ te formarem in vtero noui te. Nam qō tēpla succendūtur: ita econtrario qui charitatis luce replet⁹ est: si negligens fuerit: cito refrigescit charitas: et cupiditas inardescit. Ergo nec ille desperet qui malus est: quia cito potest resurgere / nec ille qui bonus est aut negligēs remaneat / aut aliquid de sua virtute presumat / ne gaudiū suum conuertat ad luctum. Et ideo dilectissimi fratres: castitatē corporis / puritatem cordis cū dei adiutorio seruare quantū possum⁹ studeamus. His enim reb⁹ ignis in nobis charitatis vel cōpunctionis semper accēditur et nutrit. Qui enim nec castitatem custodit in corpore / nec puritatem tenet in mēte: quotiēs sancte solēnitates aduenīūt: in corpore videtur habere gaudium: in corde non celebrat nisi luctū. Quale enim gaudium conscientia illa pōt habere: in cuius anima multis vitijs occupata magis diabolus ꝓbatur habitare cū christus? Quale gaudium potest habere anima: que iracundie furore succēditur: cupiditatis nigredine obscurat: superbie amarissimo felle replet / inuidie veneno percutit / luxurie sordib⁹ inquinatur? Nos vero fratres charissimi etiā si nobis aliqua vt solet fieri peccata surrepūt: quantū possumus cum dei adiutorio laborem⁹ / ieuunijs / vigilijs / orationib⁹ / elemosynis mūdare sordida / lapsa construere / templū dei viui reedificare:

C

Apoc. iij.

vt veniens dom⁹ in nobis nihil inueniat qō oculos sue maiestatis offendat: quia de ipso scriptuz est. Ecce sto ad ostiū et pulso: si quis surrexerit ⁊ aperuerit mihi: intrabo et cenabo

Joh. xiiij.

cum illo: et ille mecū. Et iterū. Ego et pater veniem⁹ et mansionem apud eū faciem⁹. Ō beata est illa anima: in qua pater et filius venientes / non solū habitare vel manere: sed etiam cenare dignantur. Qō autem dixit. Cenabo cū illo ⁊ ille mecum: scimus euidenter: q̄ apostolus paulus ostendit dicēs.

.Cor. iij. Deutti. xxvj.

Templum dei sanctū est: qō estis vos. Et per prophetā dominus dicit. Et habitabo in ḡt in eis: et iambulabo. Et quia sicut ipsi vidistis fratres habitare ⁊ iambulare desiderat in

ij. Cor. vj.

nobis deus: cum ipsius adiutorio: ita cor nostrū studeamus bonis semper cogitationib⁹ occupare: et corpa nostra ab omni sordе luxurie munda vel casta iugiter custodire: vt deū in

D iij. Reg. vj

nobis delectet habitare. In templo enīz a salomone edificato legimus duo altaria fuisse constituta: vnuz foris: aliud intus. In illo qō foris erat: animalū cedebatur sacrificiū. In illo vero altari qō intus erat: thimiamatis offerebatur incēsum. Vt ideamus ergo fratres / ne forte in nobis duo sint altaria cōstituta: corporis scilicet ⁊ cordis nostri. Deniq̄ duplex a nobis sacrificiū querit deus: vnum vt simus casto corpore aliud vt mundo corde esse debeamus. Ergo in exteriore altari: id est i corpore nostro offerant opera bona: in corde odorem suauitat⁹ redoleat cogitatio sancta. In altari cordis nostri iugiter qō est deo placitum operemur. Tunc enī ordinē legitimū consecrationis altaris cū gaudio celebramus: quādo altaria cordis vel corporis nostri munda et pura in cōspectu diuine maiestatis offerim⁹. Nam nescio qua fronte: aut qua conscientia optat in altaris consecratione gaudere: q̄ in cordis sui altari non studet mūdiciaz custodire. Nos vero fratres charissimi: ita agere studeamus vt semper festiuitatem duplicē celebrare mereamur: et quō de tēpli vel altaris consecratione gaudemus: sic inuisibiliter de corporis castitate vel anime puritate spiritale gaudiū habere mereamur. Et hoc considerate fratres: q̄ in illo altari qō a salomone legimus dedicatū: iugiter quotidianus ignis ardebat: qō vtinam ⁊ in nobis pietas diuina perficiat. Unde non soluz orationibus sed etiam bonis operib⁹ placandus est de⁹: vt in altari cordis nostri ignē suum semper accendat: illū de quo ipse dixit. Ignē veni mittere in terram: ⁊ quid volo nisi vt accēdatur? Quia duo sunt ignes: cupiditatis scilicet ⁊ charitat⁹: et vnus de pte dei: alter de parte diaboli: vn⁹ deuorans omnia mala: alter vniuersa bona consumens: consideret vnusq̄sq̄ q̄ conscientiam suam: ⁊ si in se videt ignē cupiditatis ardere: cum dei adiutorio festinet extinguere: quia nihil in illo boni remanere potest: quē ignis cupiditatis accēderit: sicut ecōtrario nihil i eo mali remanebit: in quo ignis arserit charitatis. Flamma enim cupiditatis in corde peccatorum velut in altari deuorans omnia bona: diabolo odorem suauitatis exhalat: in anima vero sancta velut in sacrosancto altari flāma charitatis que cūq̄ superuenerint mala consumēs: deo odorem suauitatis exhibet. Et quia vnusquisq̄ cor altare est: aut dei / aut aduersarij: sicut iam dixi: attendat vnusq̄sq̄ conscientiam suā: et si cupiditatis igne consumit: elemosynaruz refrigerio mitiget: quia scriptum est. Sicut aqua extinguit ignem: ita elemosyna extinguit peccatū. Qui ergo cupiditate consumitur: subtrahat a se opera mala: et qō bonum est exercere conetur. Qui vero flamma charitatis accendit: semp bonis operibus augeatur: et nutriat in se ignem quem in eo christus dignetur accendere.

Luce. xij.

Eccli. iij.

¶ Eodem die. Sermo. v. In quo demōstrat q̄ dedicatio exultationē habet q̄z edificatio laborē.

Sermo. cclvj. A

CElebritas huius congregationis / dedicatio est domus orationis. Domus ergo nostrarū orationum ista: domus autē dei nosipsi. Si domus dei nosipsi: nos in hoc seculo edificamur: vt in fine seculi dedicemur. Edificiū: immo edificatio habet laborē: dedicatio exultationē. Quod hic fiebat quādo ista surgebant: hoc fit modo cū congregantur credentes in christū. Credendo enim quasi de siluis et montib⁹ ligna et lapides precidūtur: cū vero cathezizant: baptizant: formātur: tanq̄ inter manus fabrorū et opificū dolant: collimāntur: complanant. Uerūtamen domū domini nō faciunt: nisi q̄n charitate cōpaginātur. Ligna ista: lapides si nō sibi certo ordine cohererēt: si nō se pacifice innecterēt: si nō se inuicē coherendo sibi quodammodo amarēt: nemo huc intraret. Deniq̄ quādo vides in aliqua fabrica lapides ⁊ ligna bñ sibi coherere: securus intras: ruinā non times. Uolēs ergo dñs christus intrare: ⁊ in nobis habitare: tanq̄ edificādo dicebat. Mādatū nouū do vobis: vt vos inuicē diligatis. Mandatū inquit nouū do vobis. Ueteres em̄ eratis: domū mihi nondū faciebatis: in vestra ruina iacebat⁹. Ergo vt eruamini a vestre ruine vetustate: vos inuicē amate. Cōsideret q̄ charitas vestra: edificari: adhuc ista domū toto sicut predictū est et promissum orbe terrarum. Cum em̄ edificat dom⁹ post captiuitatē: sicut habet alius psalmus: dicit. Cantate dño canticū nouū: cantate domino oīs terra. Qō ibi dixit: canticū nouum: hoc dñs dixit: mandatū nouū. Quid em̄ habet canticum nouū: nisi amorez nouum? Cantare amantis est. Uox hui⁹ cantoris: feruor est sancti amoris. Amemus: gratis amemus. Dominū em̄ amamus / quo nihil melius inuenimus. Ipsum amemus / ppter ipsum: ⁊ nos in ipso: tamē propter ipm. Ille em̄ veraciter amat amicū: qui deum amat in amico: aut q̄ est in illo / aut vt sit in illo. Hec est vera dilectio: ppter aliud si nos diligim⁹: oderimus pontq̄ diligum⁹. Quid em̄ amat? Iniquitatē. Quid odit? Forte vicinū suum: forte vicinā suā. Expauescat: odit

Joh. xiij. B

pō. x.

animā suā. Odiū anime / amor nequicie. Ergo cōtra odium nequicie: amor aie. Qui diligitis dominum: odio habete qō malū est. Bonus est deus: malū est qō amas: ⁊ te ipsum malū amas. Quō amas deum: cū adhuc amas qō odit de⁹? Audisti em̄: quia de⁹ dilexit nos: et verū est. Dilexit nos: ⁊ quales dilexerit: si attēdamus: erubescimus. Sed ideo nō erubescimus: q̄ diligēdo tales fecit esse nō tales. Erubescim⁹ recordatione preteritoz: gaudeam⁹ spe futuro: ū. Quare em̄ erubescamus qō sum⁹: et nō potius cōfidamus: q̄ spe salui facti sumus? Denīq̄ audiuimus. Accedite ad eū ⁊ illuminamini:

Rom. viij Psalm. xxxiij.

Psalm. xxxiij. et vultus vestri nō erubescent. Si recedat lumē: redis ad cō fusionem. Accedite ad eū ꝛ illuminamini. Ergo ille lumen: nos sine illo tenebre. Si recesseris: in tuis tenebris remanebis: si accesseris / nō de tuo lucebis. Fuistis enī aliquādo tenebre: aut apls fidelibus ꝛ infidelibus. Fuistis aliquādo tenebre: nunc aūt lux in domino. Si ergo lux in dño: tenebre sine domino. Pōro si lux in dño: et tenebre sine domino. Accedite ad eū et illuminamini. Attēdite in psalmo dedicationis: quē modo cantauimus ex ruina edificiorū. Conscidisti saccum meū: hoc pertinet ad ruinā. Quid ergo ad edificiuz? Et accinxisti me leticia. Quo dedicatiōis Ut cātet tibi gloria mea: et nō cōpungar. Quis est qui loquit? In verbis eī agnoscite. Si expono obscurū est. Ergo verba eius dicā: cōtinuo agnoscetis loquentē vt ametis alloquentē. Quis ē qui dicere potuit. Eruisti dñe ab inferis animā meā? Cuī anima iā ab inferis eruta est: msi de qua dictū est aliuloco. Nō derelinquas aīam meā in inferno? Proponit dedicatio ꝛ cātatur liberatio canticū dedicationis domī: et dicitur. Exaltabo te dñe qm̄ suscepisti me: et non iocūdasti iimicos meos super me. Attendite iudeos inimicos: qui se putabāt occidisse christū: vicisse tanq̄ inimicū: perdidisse quasi hominē ceteris simulē atq̄ mortalē. Resurrexit tertia die: ꝛ eī vox est. Exaltabo te dñe qm̄ suscepisti me. Attēdite apostolū dicentem. Propter qō eum exaltauit. Et non iocūdasti inimicos meos super me. Ipsi quidē in christi morte iocūdabant: sed in eius resurrectione: ascensione: predicatione aliqui cōpungebantur. In eius ergo pdicatione ꝛ per apostolorū constātie diffamationē aliqui cōpungebantur et cōuertebant: aliq̄ obdurabant ꝛ cōfundebant: nulli tamē iocūdabant. Modo quando implent ecclesie putamus iocūdari iudeos? Ecclesie edificant: dedicātur: implent: quomodo illi iocūdantur? Non solū non iocūdantur: sed etiam cōfundunt: et impletur vox exultātis. Exaltabo te domine qm̄ suscepisti me: ꝛ nō iocundasti inimicos meos sup me. Non iocūdasti super me: si mihi credant: iocūdabis in me. Ne multa dicamus: ad illa q̄ cantauimus aliquādo veniamus. Quō dicit christus. Conscidisti saccū meū: ꝛ accinxisti me leticia? Saccus eī erat similitudo carnis peccati. Nō vbi vilescat: qō ait: saccū meū / ibi erat inclusum preciū tuum. Conscidisti saccū meū. Euasimus ad saccū istum. Cōscidisti saccū meū. In passione cōscissus est. Quō ergo de patri dicit. Conscidisti saccū meū? Quō patri dicak: vis audire. Cōscidisti saccū meū? Quia p prio filio non pepercit: sed p nobis oībus tradidit illū. Fecit enī p iudeos nesciētes: vū redimere nk scientes: ꝛ cōfunderētur negātes. Nescīt eī q̄d boni nobis opati sunt malo suo. Suspēsus est saccus: et quasi letar? est impius. Cōscidit saccum lacea psecutor: ꝛ fudit preciū nostrum redēptor. Cant et christus redēptor: gemāt iudas venditor: erubescat iudeus emptor. Ecce iudas vēdidit: iude? emit / malū negociū egerunt / ambo dānati sunt: seipsos pderūt vēditor et emptor. Dicat ergo caput nostruz: dicat p corpe occiso: pro corpe dicato. Dicat: audiamus. Cōscidisti saccū meū: ꝛ accinxisti me leticia: id est cōscidisti mortalitatez meā et accinxisti me immortalitate ꝛ incorruptiōe. Ut cātet tibi gloria mea: ꝛ nō cōpungar. Quid ē: non cōpungar? Jā contra me nō ferat lanceam psecutor. Ut nō cōpungar. Christus em̄ surgēs a mortuis: iā non moritur: et mors illi vltra non dominabitur. Qz autē mortuus est: peccato mortuus est semel: qz autē viuit: viuit deo. Ita ꝛ nos inquit existimemus nos mortuos esse peccato: viuere autem deo in christo iesu domino nostro. Ergo dum nouā constructionem sancte huius ecclesie libenter attendimus quā diuino nomini hodie dedicamus: inuenim? a nobis debere ꝛ deo nostro maximā laudem: et sanctitati vestre congruum de diuine domus edificatione sermonē. Tūc autem sermo noster congruus erit: si in se aliquid edificationis habeat: quod vtilitati animarū vestrarum deovos interius edificante proficiat. Quod hic factū corpaliter videm? in partenbus: spiritaliter fiat in mentib?: et qō hic perfectuz cernimus in lapidib? ꝛ lignis: hoc edificante gratia dei per ficiak in corpib? vestris. Principaliter ergo gratias agamus dño deo nostro: a quo est omne datū optimum: et omne donum perfectū: et eī bonitatem tota cordis alacritate laudem?: quoniam ad construendā istam domū orationis fidelium suorū visitauit animū: excitauit effectū: surrogauit auxilium: inspirauit necdum volētibus vt vellēt: adiuuit bone voluntatis conatus vt facerent / ac per hoc de? qui operak in suis coepit: ipse perfecit. Et qz opera bona in cōspectu suo nunq̄ esse permittit inania: fidelib? suis quib? operātibus prebuit virtutis sue fauorē: tribuet condignā pro tanta operatiōe mercedem. Adhuc amplius agende sunt gratie deo nostro. Hāc eniz ecclesiam quā fecit nomini suo construi: fecit etiam sanctorum martyrū reliquijs amplius honorari.

Finis sermonū diui Augustini de tempore.

Diui Aurelij Augustini hipponēsis episcopi Opus sermonū de sanctis tā in specie q̄z in gñe siue cōi / quoruz festiuitates pcipue sctā celebrat ecclesia: eo ordine quo occurrūt / feliciter incipit.

De sancto Andrea.

In vigilia sancti Andree. Homelia de eo qō scriptum est in euangelio ſm Johannē. Stabat Johānes ꝛ ex discipulis eius duo ꝛc. que habek in expositione doctoris tractatu. vij. fo. cxlvj. Joh. j.

In festo sancti Andree sermo. Mirū quibusdam videtur ꝛc. qui habetur inter sermones de Verbis domini. ix. fo. xxxix.

De sancto Thoma.

In festo sancti Thome apostoli. Homelia de eo qō scriptum est in euangelio ſm Johannem. Thomas vnus ex duodecim qui dicit didymus ꝛc. que habek in expositione doctoris tractatu. cxxj. folio. ccxxxiij. Joh. xx.

De sancto Stephano.

In festo sancti Stephani. Sermo. j. In quo ostēdit quō christus miracula facit sine sanctis / non tamē sancti sine christo.

Fratres charissimi celebrauimus hesterna die natalem quo rex martyruz nat? est in mundo: hodie celebram? natalez quo primicerius martyrū migrauit ex mūdo. Oportebat em̄ vt primū imortalis p mortalib? suscipere carnē: et sic mortalis p̄ imortali contēneret mortē. Et iō nat? est dñs vt moreret p seruo: ne seru? timeret mori pro dño. Nat? est xp̄s in terris vt stephan? nascerek in celis. Ingressus est dñs mūdū: vt stephan? ingrederet in celū. Alt? ad hūilia descēdit: ꝛ humilis ad alta ascēdit. Fili? dei fact? est hoīs fili? vt filios hoīm faceret filios dei. Fecit xp̄s mirabilia: fecit et stephan?. Sz xp̄s fecit sine stephano. Nūquid stephan? potuit facere sine xpo? Viuebat stephan? de xpo: sicut sarmentū de vite. Mirar? fructū de sarmēto pendentē: vide sarmētū in vite manētē. Eia sancte stephane: dic aliq̄d iudeis: vt inci pias lapidari ꝛ possis coronari. Jaculare verba ꝛ excipe sara. Dic aliq̄d de incrucifixis cordib?: et moreris lapidib?. Dic aliq̄d de eo cui? nomē nolūt audire. Erubescāt ꝛ seuiāt: muta efficiank labia dolosa. Dic eis vbi vides viuū quem irrisērūt crucifixū. Dic eis vbi eū vides: ꝛ hic nō viuis: sed cū illo meli? viuis. Dic eis qz nihil ē qō fecerūt: viuit quē occiderūt. Dic eis qz vides ad dexterā p̄ris stantē: quē irriserūt i cruce pendētez. Et ille inqt. Ecce video celos aptos ꝛ filiū hoīs stātē ad dexterā dei. At illi clamātes ꝓtinuerūt aures suas. Aures clauserūt ꝛ ad lapides cucurrerūt: ipetūq̄ fecerūt cōes in eū: et lapidabāt stephanū iuocātē ꝛ dicētē. Adhesit aīa mea post te: qz lapidak caro mea pro te. Accipe spiritū meū: ꝛ redde mihi pmissū tuū. Orauit xp̄s pro suis crucifixoruz?: orauit et stephan? p suis lapidatoruz?. Dñs iesus xp̄s orauit affixus ligno: stephan? genu flexo. Qui stādo suū spiritū cōmendauit dño: p illoz delicto fixo genu orauit. Orabat dñm pro inimicis vt amicus dicēs. Certe ego patior: ego lapidor: ille Sermo. j. A Psal. xxxiij. Ephe. v. C Psā. xxix. vbi ꝛ. C Psā. xxix. Psā. xv. Psā. xxix. Phil. ij. D vbi ꝛ. Psā. xxix. Rom. viij Joh. xix. Psā. xxix. Rom. vj. E Jacobi. j. Phil. ij. B Psā. xxx. Act. vij. Psā. lxij. Lu. xxiij. Act. vij.